„ИЗГРЕВЪТ”

НА БЯЛОТО БРАТСТВО

ПЕЕ И СВИРИ УЧИ И ЖИВЕЕ

27

Библиотека
„Житен клас”

ИЗГРЕВЪТ НА БЯЛОТО БРАТСТВО

ПЕЕ И СВИРИ УЧИ И ЖИВЕЕ

Сборник

ТОМ 27

Спомени на съвременници и последователи на Всемировия Учител БЕИНСА ДУНО

Събрал, подбрал, записал, съхранил и представил Вергилий Кръстев

Библиотека "Житен клас"
София 2013

ISBN 978-954-9915-21-1 (том 27)
© Вергилий Николов Кръстев, съставител, редактор, 2013
© Житен клас, издател, 2013
© Библиотека Житен клас

ПОСВЕЩЕНИЕ

УЧИТЕЛЯТ ДЪНОВ ЗА ОЛГА СЛАВЧЕВА

1. Цялото небе се радва, че ти идваш, че ти дойде!

2. Една угледна мома дойде при мене.

3. Една душа, която се развива. (Учителят с лупа погледна вътрешната част на показалеца на дясната ми ръка.)

4. На тебе дадох най-много от всички.

5. Ти си най-богата от всички.

6. Бог да те благослови! Бог да ти бъде задна стража!

7. Ти си дошла от един висок организиран свят и сега тук трябва да организираш този по подобие на горния.

8. Няма пречка, която ти да не можеш да преодолееш.

9. В Олга (река Волга) има само едно лошо, че се влива в Каспийско море, а то е затворено. Към 1930 г. Той ми посочи схема на Волго-Донското сливане, начертано в един вестник. Каза: Твоите работи вече се оправят, ти (Волга) излизаш на свободно море.

10. Олга е здрава греда, на един голям красив мост, по който всички ще ходите.

11. Светият е този, който където ходи, то светлина носи. За тебе стига да минеш през селото и да осветиш всички.

12. Ти ще създадеш новата българска поезия.

13. Когато циклопа те грабне във въздуха, ти да си носиш тефтерче и всичко да си пишеш. Винаги да си носиш бележник. Циклопът на творческия процес идва, казва каквото има да каже и си заминава. Изпуснеш ли го, изпускаш всичко.

14. Тя с радост тъпче земята. Винаги да си радостна. Винаги да си весела.

15. За теб е приготвен Царския син. Ти си княгинята, която го очаква. Царският син е Духът на поезията.

16. На вас ви давам Рила и 7-те рилски езера, а на Олга давам Сърцето на Рила.

17. Имаш добре развита съвест. Истинската работа тепърва почва.

18. Когато в 1927 год. прочетох на Витоша пред всички ръкописа на Асавита, то Учителя каза: Ето един от вас отиде на Слънцето.

19. На една ваканция си дойдох на Великден и донесох четвъртата основна преработка на Химавата, прочетох я и Той каза: Ако вървиш все така, хе-е-е! Ето защо успях да я завърша след 40-годишна работа през зимата на 1962 год. Това бе онова: Хе-е-е! Дълъг процес на очакването. С Химавата отидохме на Луната и се срещнахме с лунните жители.

20. Имах съновидение през 1934 год., когато бях студентка. Тогава Учителят нанизa на безименния ми пръст на дясната ми ръка един златен пръстен с брилянтно око, що светеше като слънце. От този пръстен излизаха тънки златни синджирчета към другите ми пръсти и на всеки пръст се спускаше много тънък синджир от чисто злато, които се събираха на китката ми в здрава закопчалка. Съобщих Му за този сън, а Той като помълча каза: Ще го имаш.

Съставил от бележника на Олга Славчева,
Вергилий Кръстев, 28 февруари - 3 март 2013 г.

Бележка на съставителя на Изгревът:

1. Това съновидение в точка 20 се сбъдна.
През 2012 г. излезе от печат Изгревът том XXVI
от 1060 с. плюс 64 снимки, който бе посветен на
Олга Славчева.
Това е златния пръстен.
2. През 2013 г. излиза Изгревът том XXVII с поезията
на Олга Славчева.
Това е брилянтното око от златния пръстен.
3. А трудът на сътрудниците на Изгревът том XXVII
са останалите златни синджирчета.

Амин.

ТОМ 27

ОЛГА СЛАВЧЕВА В ПОЕЗИЯ И ДУХ НЕБЕСЕН

I.
ОЛГА СЛАВЧЕВА
В
ПОЕЗИЯ
И
ДУХ НЕБЕСЕН

ПОЕМИ, СТИХОВЕ
И
ЗАПИСАНИ МИСЛИ

1. Песента на Божия Дух
2. Химавата
3. Школата
4. Превъзмогване : 1921–1948 г.
5. Той, същият : 1923–1955 г.
6. Социални и общи теми : 1924–1948 г.
7. Ел-Шадар : 1956–1957 г.
8. Мълчи, не говори! : 1957 г.
9. Море : 1957 г.
10. Сините скали : 1957 г.
11. Лъчите му : 1958 г.
12. Размисли: в ръкопис и отпечатани (1917–1966 г.)

1. ПЕСЕНТА НА БОЖИЯ ДУХ

1.1. ЕММАНУИЛ

И рекох си: Ще дойдеш Ти.
Настана време, век след век,
че целий мир за Теб слухти,
за Теб – Син Божий – свръхчовек.

Ти чашата, която пи
горчивата пред съдний ден
до дъно вече я изпи,
светът от скърби потопен.

Поет да бях аз надарен
кат някой ангел в Божий мир
за теб стихът ми вдъхновен
звучал би сладко и безспир.

Познат си Ти на моя взор,
Ти свят запали в мен копнеж,
Теб ангелски възпява хор
и звездни хвали те мълвеж.

У всеки поглед нажален
или усмихната уста
все тебе виждам аз нетлен
в безсмъртна, дивна красота.

Девойка млада ли запей
и чака милий свой другар,
и тя за Теб тез песни пей,
и тя очаква дивний цар.

Ах, кой не чул е у сърце
гласът Божествений Христов?
Кому на съне туй лице
не е шептяло сладък зов?

Без Тебе подвиг кой е бил?
Теб гений кой не е възпял,
кому, Христе, не си Ти мил?
В Теб милост кой не е видял?

Коя ли рана, болка, жал
не си Ти с поглед изцерил,
кому любов не си Ти дал,
кого не си Ти приютил?

В мойто ранно детство йощ
аз виках те, Еммануил,
Ти даваше ми тайно мощ
и сявга верен си ми бил.

И пътя си кога поех
по стъпките Ти с кръста свой
и в туй море кога посмех
да се сразя с беди безброй.

И лек не беше този път.
Сама саминка в шумний свет
аз видях там как сили мрът
и чувах горести безчет.

И тъй саминка и клета
със много труд и много жал
аз страдах много на света
посред житейска лъст и кал.

От мраз скован бе моят дом
и гост ми често бе гладът.
Приветливо се чувствах щом
дочувах ти в сърце гласът.

Лампада светваше в нощта
и топло бе у домът мой.
На радост ставаше скръбта,
щом мен гостуваше ми Той.

И чудеха се около мен
другарките ми как така
ми образа бе все засмян.
Чия ли милваща ръка

ме тъй във миг преобрази
и утоли тя моят глад,
и кой избърса тез сълзи
и в рай обърна моят ад?

Еммануил! Еммануил!
Това бе Ти, О, Дух Святий!
Ти мой приятел си премил
Ти Бог си Мой! Адоний! Сий!

1.2. МЕЛХИСЕДЕК

В стремления свети се родих
към тебе, о, Мелхиседек!
Във този свят Те аз търсих,
за мен бе ти Богочовек.

Работя ли из моя път
със труд и песни всеки ден
в тихия ми домашен кът
все ти изпълняш моя блен.

И лек ми става моя кръст
щом името Ти прошептя,
кат че невидим мощен пръст
ми дава сила да летя.

И днес, и днес живееш Ти
тайнствен наш приятел мил,
за Тебе тайно се шепти,
че Ти самси Отец си бил.

Защото нямало в света
ни болка, скръб, нито печал,
ни горести, ни слепота,
нито сърдечна тайна жал

Ти мигом да не излечиш
със поглед, думи сладки две
и раните не оздравиш
на свойте верни синове.

Да найда Тебе, тръгнах веч,
не спират ме беди безброй.
Макар да си Ти надалеч,
към Теб е веч стремежът мой.

Със сетни сили, сетен дъх
найдох таз чудна планина
и Зембоид свещений връх,
що чак в небесна ведрина

устремил бяло снежни лик.
Ноще гирлянди от звезди
украсят лобът му велик,
от век веков все тъй седи.

А утром слънчевий възход
целувки праща му безчет
и розов той на сини свод
на целий мир вести привет.

И своят лик оглежда там
в кристални езерни води;
могъщ, велик, тайнствен, ням
за целий Божий мир следи.

Там вдъхнах въздуха, кой бил
Божествен сладостен нектар,
що Боговете е поил
и бедния що правел цар.

И ази, мъничка душа
изминала тегловни път,
поисках тук да утеша
сърцето си в тоз райски кът.

И тиха пламенна молба
изливах в тази ведрина
за нов път в моята съдба,
път чист на подвиг, светлина.

Защо тез сили, този жар
гори у моето сърце?
Защо в душа ми този дар
и тези крепките ръце?

И тази песен у гърди,
и този чист и волен смях,
кой крепил ме е във беди,
защо ми, Отче, даде тях?

Защо се, Отче, аз родих?
Какъв е моят идеал,
защо се в тоя свят явих,
кажи що си ми предвещал?

Но, Ти мълчиш, о, Боже мой,
мълчиш свещен Мелхиседек.
В сърцето ми съмнения рой
налитат ме и тих упрек:

Когато беше гладен, гол
аз дадох ли ти дрешка, хляб,
играх ли някъга светла рол
и любех ли аз някъга теб,

жадувах ли по тебе аз
тъй как удавник въздух чист,
за скъпи бисер водолаз
и птиченцето светла вис?

И тъй ридах и плаках аз
на този светъл Божий връх.
И все по-тих бе моят глас
и по-затаен моят дъх.

Сълза очите ми мрежи,
чаровна ме огражда нощ
и сън в очите ми тежи
и пак ответ не чувам ощ.

Но сън ли беше или блян?
Или тайнствений копнеж,
или тъй стори се на мен,
но чух над мене тих мълвеж:

„Недей тъжи, кураж! Дерзай!
За мене грешна ти не си,
не се в съмнения терзай
и сълзи горки не ръси.

Аз бдя за твоята съдба
и сълзите ти са при мен,
и чувам твоята молба,
що ми изпращаш нощ и ден!"

О, сладък беше този мълвеж
като от арфа нежен звън,
която лее тих шъпнеш
и те успива в чуден сън.

Открих очи да видя кой
тез думи нежни хорати.
Във този тайнствени покой
съчувствие благо ми вести.

Пред мен стоеше човек
висок и строен, мълчалив,
кат че познавах го от век,
обграден с ореол светлив.

Венец от звезди на чело
украсяше този чуден лик.
Във бяло беше облекло
от нишки слънчевий светлик.

Лице на юноша красив
или на дева образ мил,
и поглед ясен, пламен, жив,
на мен бе кротко устремил.

Коси вълнисти, бели снег
по раменете кат лъчи
обгръщаха този човек.
Едвам аз гледах го с очи.

И ризник сребрен, облекло,
кат че от бисер цял изткан
обгръщаше това тело,
дъга му ярък бе колан.

А пък нозете му едвам
докоснуваха този връх
и ръстът беше му голям,
и дивен пръскаше той лъх.

Подвих колене в трепет свят
и гледах с радост този лик
тъй обичен и тъй познат.
Едвам прошъпнах с език:

Кажи ми пътят нов, о, Ти!
Към Бога пътят очертан,
що води в светли висоти,
от Божията любов огрян.

Тогаз усмивка аз видях
на този образ мълчалив;
такава нивга не съзрях
във никой образ вече жив.

И мен Той тихо поздрави
кат кимна леко със глава
и как сърце ми долови
туй бяха Божии Слова.

Аз помня, помня тез очи
и този прекрасен образ мил,
огрян от слънчеви лъчи.
Това бе той, Емануил.

Мелхиседек, Мелхиседек,
на Зембоид аз теб видях
Ти беше Божият човек,
що толкоз дирех и зовях.

1.3. АСАВИТА

Не съм ли чедо аз на теб,
до днес не крепиш ли ме ти?
И кой храни ме с живий хлеб,
и кой в света ме приюти?

Ах, кой щастлив е като мен
на този свят с такъв другар!
За мен да бди и нощ, и ден,
за мен – нищожна земна твар!

А кой не знае във света
несретник беден как живей,
как ходи гладен, гол и клет
и как той вечно се надей,

че хляб и дрешчица, и дом
с градина китна с' сладък плод
във този свят ще има щом
весден работи с труд и пот.

Ала, уви! Това се знай
години хвъркат с бързина,
да свърне щастието нехай
и тъй в далечна бъднина.

Но Асавита, ангел мил
не ме остави в печал
в света, що би ме съкрушил
и би изличил ме без жал.

Ти своят приказен дворец
напусна тук заради мен
и аз нажалений певец
дочаках ясен, светъл ден.

На този свят аз бях сама
със труд живеех на ръце,
но тука нямах си „дома"
и близко предано сърце.

Под Мусаленския олтар
ний често с нея в тез места
просили сме от Бога дар
с молитва жарка на уста.

И в тез разходки в този край
понявга бяхме трима ний
с Учителя ни, който знай
човешките ни съдбини.

О, няма скръб, нито беда
във туй житейското море,
коя не ще да победя,
което може да ме спре,

щом с неговий девиз в сърце
на „радост, мир и чистота"
и трудя се със тез ръце,
и вечно бъда в любовта.

Чаровни бели, снежни дни
каква ми приказка мълвят?
Какъв ми блян духът плени
във моят тих уютен кът?

Фъртуна вънка вей, фучи,
в небето лунни тих светлик
връх белий сняг пилей лучи
и шепне нам на свой език.

Но кой ме буди в този час,
що вижда тука моя взор?
И чий дочувам сладък глас,
и кой надниква в тоз прозор?

Ах, ти, в съня си гост при мен,
о, Асавита, Ангел мой,
във този утрин час свещен
когато цял мир е в покой.

И чудна мека светлина
излъчва твоето тело
и лъхаш цяла в топлина
с венец брилянтен на чело.

О, чуй, възглавието мое
във горки сълзици облях.
За първи път това не е;
аз много в този свят страдах.

„Ела!" – ти каза ми тогаз,
„В Учителевия тихи дом
в този хубав ранен час
нажалена така си щом,

при Него ний ще идем там.
Той бди и буден е всегда,
Той наш приятел е голям
и пазил ни е от беда."

Вземах венецът си премил
и дрехата от светлина,
що ми дари Еммануил,
пречиста с чудна белина.

И тъй, кат лекички перца
ний през огради и стени,
прегърнати като деца
литнахме в модри ширини.

О, колко хиляди звезди
в какъв прекрасен строен ред!
Ах, кой ли тъй ги нареди
да имат този дивен глед?

Корона звезден хоровод
блести със перлът си лъчист
като кандила в сини свод.
И „Дева" ликът си пречист

до „Вероникина коса"
наднича с нежно си лице
като елмазена роса
ронили ангелски ръце.

„Колар" с „Капелла" на чело
и снежни „Лебед", и „Персей",
и „Гарван" с тъмно си крило,
и „Рак", и „Хидра" и „Цефей"

блестят над нас с чуден плам,
кат много ангелски очи,
като кандила в Божий храм.
И музика в небе ечи

от дивно звездния мълвеж,
а земни мир е в тишина,
не чуй се вик, нито болеж
в тази чиста белина.

О, сладко е на тази гръд
кога летим със нея ний.
Тогаз и мен криле растат,
сърцето болка веч не крий.

Така с нея в ранни час
запираме при домът бел,
къде ще да приемат нас
заради подвига ни смел.

Тя чукна трижд на тоз прозор,
где лампа йощ гореше там
и без да чуем отговор
Учителя найдохме сам.

И чудно ми е как така
тоз зид дебел минахме ний,
кат че ли някаква ръка
магически ни промени.

Тъй минахме ний този праг.
Учителя със поглед мил
посрещна ни със поздрав драг,
що всяка би душа пленил.

И тримата седнахме ний.
И Той кат нас бе чуден, бял,
в одежда сал от светлини,
венец с брилянт обсипан цял.

О, никога така през ден
не го видях със тоз венец
и с тази дреха променен,
едвам изтрайва ми гледец.

И той запита ни тогаз
с каква дошли сме тамо цел,
какво ни води в този час,
та Той би с нас участие взел.

Тогава първа почна тя:
„Аз имам светъл идеал
със радост веч да възвестя
на всички люде в мирът цял.

Човекът веч да отрезвей
и тачи светия закон
и Богу сал да се надей,
че верен е на всеки Он.

Тез юноши и тез деца
към Бога веч да се стремят
със чисти предани сърца,
а тез девици да родят

достоен, верен, нов народ,
които сал девиз един
да имат в целия си живот,
да подражават Божият син."

И Асавитината реч
до тука спря и като в храм
настана тихо тука веч.
И аз реших ответ да дам:

„Учителю, кажи ми как
та нищичко на този свят,
нито приятел, нито враг,
ни изкушения безчет

от Теб да ме не раздели,
нито от Благий Божи Дух,
що във сърце ми се всели
и в тихи глас го аз дочух."

Тогава къщни зид слетя
кат птичи пух или снежец.
В миг духът ни полетя
по млечно звездния венец.

А родний край почива в сън
кат бяла приказка от снег,
тук-там проблеснува огън
под хвърковатий наш набег.

Към юг е нашия летеж,
назад оста градът заспал,
гърди ни пълни въздух свеж,
очи ни гали изглед бял.

А Витоша зад нас оста
като могилка малка там
и тез, познатите места,
кои на пръсти вече знам,

там, где бе нашия бивак,
Елли Ше-дар го назова
Учителя; в мраз и сняг
где чудни Божии слова

сме слушали и не веднъж.
Всред бури, зимни студове
и пролетен обилен дъжд,
и в есенните ветрове

с Него тука сме били
със стари, млади и деца
тез трудни пътища могли
да минем с' смелост у сърца.

А ето и сега дори
летиме ний към Мусалла.
Във сняг отрупани гори,
а бели върхове чела

устремили са на възбог
и в утринната ведрина
кат жилища на някой Бог
облени бяха в светлина.

Но не Мусалла нас зове,
тоз най-голям планински цар,
кой земни бури надживе,
но доле, святия олтар,

при сини езерни води,
натам летежа ни клони,
где идвали сме тук преди
през пролетни и летни дни,

те поледени са сега.
А пък олтарът мълчалив
така затрупан от снега
тържествен беше и красив.

Извира жива тук вода
и колко някой да страдай
и в преголяма е беда
или смъртта да пожелай

от езерото, който пий,
веднага ще се оживи,
то всяка болест тука мий.
И в тез небесни синеви,

и в този въздух елексир,
при тез скали и тоз покой
сърцето сеща Божий мир
и смисъла намира свой.

Тогаз Учителя дойде
върху леда кристално чист,
от таз водица рай виде
от извора прекрасен, чист

и гребна тамо с ръка
и нази двете напои.
О, само майчица така
пои дечицата свои.

И нека вам да известa,
каза Той, извори таквиз
имало седем по света.
И нашата щастлива низ

такъв си има тук един.
На пролет в него облак бял
и ведро сини ясен свод
огледува ликът си цял.

Кажете тук копнежът свой,
разкрийте вашите сърца.
След час ще да отвърне той
на своите тук дошли деца.

И с Асавита в този миг
се молехме със таен жар
пред този източник велик
в неръкотворения храм.

Учителя стои пред нас,
но в този миг какво стана:
Той стана друг в този час,
сърце ми другиго позна.

Видях Духът от Зембоид,
тоз същи образ, същий лик
и цял прекрасен светъл вид,
облян във слънчеви светлик.

И аз в почуда и захлас
да питам нея пожелах.
Но чудо ново в този час
пред своите очи видях:

с един и същи образ мил
те двамата стояха там,
не би ги никой различил,
о, никога, това го знам.

Венец еднакъв от звезди,
одежда – мека светлина,
Мелхиседек такъв преди
видях във чудна белина.

И чудно слово в моя слух
от някъде до мен дойде
и ясни думи тука чух:
Щастлив е тоз, що туй виде.

Един и същ е този лик,
Единни Дух на Бога свят,
Духът Достоен и велик,
на любовта духът познат.

О, дивни образе премил,
познавам Те от век веков.
Това си Ти, Еммануил,
в сърце що чувам твоят зов.

И с умоляющи ръце
аз паднах пред олтарът свят
със тържествующо сърце
пред лучезарни лик благат.

Но чувам хор във този час
от сонм пречисти гласове
на ангели дошли над нас
при тез честити мигове.

И сал едничка дума чух
във този бял и хубав рай,
една межд' други в моя слух
остана: „Светий Адонай!"

О, час молитвен в ранина,
душата нежна правиш Ти,
сърцето пълниш с добрина
и устни с мили хорати.

Довиждане си взехме ний
от Мусаленския Олтар
и пак литнахме в' висини
вкусили чистия нектар.

И в утринната белина
Зорница грейва в свода син,
що в тази чиста ведрина
като брилянт блести един.

Но не по същи път летим,
а всички дивни красоти
ний искаме да посетим
и всички ведри висоти

на милия ни роден край,
които има ги безчет.
Честит е този, кой ги знай,
те чуден имат райски глед.

Родопите – дремлив старик,
и него ще обходим ний,
със своя Белмекен велик
той гледки дивни тамо крий.

Пирин! Ти старий си певец
и войнствений имаш дух,
ти еделвайсовий венец
под своят бял таиш кожух.

Но ей, тракийските поля
със много жито златен плод
расте по родните нивя
и храни нашия народ.

А ето Черното море
с бели пенящий талаз,
то бий брега и с бяс реве
и капки хвърля от елмаз.

Поледенял е Дунав бял,
наш северний гранични път,
брегът му в сняг отрупан цял,
огньове тук-таме блестят.

И горда Стара планина
проточила грамаден стан,
покрита с бяла пелена,
с Юмрука-чал в небето взрян.

Над планини и долини
веч връщаме се в наший град,
честити идваме си ний
със Вождът наш велик и свят.

„Хашамаим!" – промълви Той
и в три посоки всек' от нас
найде самичък домът свой
при изгрев слънце в ранни час.

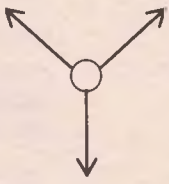

1.4. ХЕЛМИРА

Блещят в небето рой звезди
като букет светлив гирлянд
Ах, кой така ги нареди
и шар дари им на брилянт?

Ще минат много векове,
Земята може да смени
безбройни стари родове
тъй както морските вълни

менят се всеки миг и час;
но тез звезди във Божият мир
все тъй ще греят кат елмаз
по вечната небесна шир.

О, много пели са певци
до нине в наши земен свят
и химни редили писци
шумливи, хиляди, без чет.

Но где са те сега? Уви!
Изгаснали през вечността;
тъй съхнат полските треви
щом ги полъхне есента.

Но има песни кат слънца,
безсмъртни греят в сини свод
и наш'те радуват сърца
кат сладък някой сочен плод.

О, не кат слънце, а звезда
стихът ми вечно да блести
и във душите да браздя
неземни чудни красоти.

Ще дойде час и духът мой
във други свят ще зацари
и химън нов ще пее той
за ново слънце и зари.

Но мойте песни ще звучат
със звуците на звездни лик
и моят блян обезсмъртят
със своят вечен благ език.

О, музо, вожде светли мой,
на мойта лира нежност дай
да каже тя копнежа свой
и сладко с нея да ласкай

отрудений човешки дух
и мощ му влее у гърди
и неговий да гали слух
кога е в скръб или беди.

Не бях ли аз така в света?
Самотна, тъжна и във жал,
но чули са ми горестта
и Ангел Божий ме видял.

На тайна орис в час рожден
кога родих се тук и аз
орисници дошли над мен
и шепнели с' злокобен глас.

И мойта люлчица в нощта
обградили фурии зли.
Като демони на смъртта
над моя детски лик били.

Над мен Гварпилия с яд
надвесила жупелни лик,
от който лъхало на смрад
от преизподнений език.

Тя каза ми: „Без дом бъди
далеч от хорските души
и гладна, гола ти ходи.
И никой да не утеши

потайната и скрита жал
на твойто жаждущо сърце.
Потънала в световна кал
теб нивга ничии ръце

да те от там не изведат.
Така плачи и сълзи лей
и твойте мъки да не спрат
и радост да те не огрей."

Така отстъпи тя сега.
Сифура спря над мен очи
със рани люти по снага
и гняв в очите й личи:

„Да бъдеш болна ти докрай
и всек' недъг, хилавина
у теб гнездо да си увий
през цялата ти бъднина."

Шимона иде още тук.
В закана клатеше глава,
над мен надвеси тя юмрук.
О, страх сърцето ми скова!

И много думи с много яд
и злъчна преизподня реч
над мен издума тази гад,
що ме прониза като меч,

че ще ме гони по света
от дом, приятели и род
и ще ускори ми смъртта
и моя съкрати живот.

И сетне ме проклеха те
и танц играха окол мен.
И сган жестока отлете
от утрото на новий ден.

О, колко много аз плаках
от този мой несретен дял
кога съдбата си узнах,
орисана за мен без жал.

И сълзи леех във нощта
и мойте мънички гърди
задушваха се от скръбта,
от предстоящите беди.

Над мене майка с бледен лик
и тя горчиви сълзи лей
и ме ласкай със благ език
и всред нощта ми песни пей.

Така заспах на тез гърди
безпомощна до мила гръд,
до нежно майчино сърце
в обятията на сънят.

Тогаз при мен дойде жена
със белоснежно облекло
обляна с мека светлина
с' звезда лъчиста на чело.

Косите й кат бял воал
по рамене и по гърди
кат златна струя се разлял
без ред разсипани звезди.

А погледа й нежен, мил
кат майско утро в слънчев ден
над мен се беше устремил
приветлив, с обич насълзен.

И изведнъж във таз тъма,
като че слънцето огря,
страхът от мене тя взема
над мене поглед като спря.

Аз гледах я със ням захлас
как нежно беше туй лице!
Но тя продума с тихи глас
като към мен простря ръце.

„Недей детенце ти плака
и сълзи вече не рони,
че теб орисаха така
и тъжни имаш бъднини.

Хелмира теб наричам аз
и мой певец любим ще си
и твоите сълзи елмаз
с венец чело ти ще краси.

Ще пазя тебе вярно, знай,
ти вярвай в моята любов.
Кога душата ти ридай
аз чувам скръбния ти зов."

И свойта пазва кат разкри
изнесе лира златна тя
и във ръце ми я тури
блестяща с чудна красота.

И тя целуна ме в чело
и в миг изчезна от очи,
кат че с безплътно бе тело,
изляно само от лъчи.

Къде сега изчезна ти,
о, скъпи образе премил?
В какви ли дивни висоти
се моят ангел е съкрил?

О, дивно хубаво лице,
що ми остави свят завет
и смелост влея ми в сърце.
Къде си ти? Привет! Привет!

Целувка мене кой такваз
ще в тоя свят да ми даде?
О, няма я при мене таз,
която в страшни час дойде.

Настана грозна веч тъма,
светът греховен погрознял
и в тези бури сал сама
кат кораб изпочупен цял.

Талази гонят го със рев
и бездни викат го безспир,
скалите рушат го със гнев,
не го оставят те на мир.

О, гдето поглед и да спра
все тази тъмната печал
кат пътник нощем у гора
напразно погледа е взрял

дано открие път светлив
ил' диря бар от горски звяр,
ил' пламък негде мъжделив
на някой притаен овчар.

И дънерите черни там
кат живи сенки го следят,
а той безпомощен и сам
в сърце му ужаси шептят.

И съдбоносни страшни гняв
на ориста докрай дойде,
разтвори се злокобни зев
и ад окото ми виде.

Но чувам сладки словеса
над мене някой да шепти,
познат за мене е гласа
що милост вече ми вести.

Фурии няма веч при мен,
яви се Бог и светлина
огрея моят първи ден
на вечната Виделина.

И ето образ на жена
от облака към мен върви
в одежда чудна белина
кат ангел се пред мен яви.

Хелмира моя, чуй гласът
що пак те вика към живот,
поглеж отново ти ликът
за теб идящ от сини свод!

И аз ридах на туй сърце,
обливах в сълзи тез гърди
и гледах дивното лице
и тез очи – брилянт звезди.

И тя ме галеше с ръка
и ме целуна по уста
и даде ми да облека
одежда в дивна красота.

И на ръка ми тя тури
брилянтна гривна от злато.
Привет от светлите зари
донела беше ми защо

певец и бях любим и драг.
На пръст безимен ощ блести
кат пламък пръстенче във знак
за вярност Божия да шепти.

И ето ме със нея в път,
тя води ме във домът свой;
далеч дворците й блестят
там, где и домът ще е мой.

1.5. ЕДЕЛВАЙС

О, Добродетелний овчар,
от древни дни приятел мой,
от теб аз имам чуден дар –
възпоменания безброй…

Ах, где ли не, във кой ли път
във родния любими край
видения не ме следят
и ми душата не ласкай

един неземен кротък лик
със нежен поглед кат зари,
кои щом нявга зърнеш в миг
на край света да си дори

на тебе все ще се явят
когато гост ти е скръбта;
над теб кат живи ще се спрат
със тихий плам на любовта.

О, колко зная аз души
що им помогна в този свят
и сладко той ги утеши
за несполуките безчет.

И беше млад, ала не знам
кога таз мъдрост бе добил,
във кой ли някой древен храм
на Бога вечно е служил…

Безсмъртен, дивен человек!
Живял така все вечно млад,
такъв го знаели от век.
На старци бил така познат

овчар, ала нито една
овца му вълкът не взема.
Крадец в кошара не влезна
ни в ясен ден, нито в тъма.

Та може ли пречисти праг,
где пази Божият овчар
да влезне скритом хищний враг?
Той верен сявга е другар

на бялото си стадо бил,
завеждал ги на хладина
и с бистри извори поил
и чиста давал им храна.

Овце му хрупат тук в покой
и вкупом в пътя го следят.
За тях грижливо пази той
кога почиват ил' пасат.

От него лъха аромат
на стадото от свежестта
и горски мирис нам познат
на шума свежите листа.

А погледа му озарен
в смирение и чистота
бе всякога така огрян
от неизменна доброта.

Самотен бе през цял живот
кат юнош' чист, прекрасен млад,
на своя служеше народ
с подвиг верен, чист и свят.

И видът му светлив бе цял
кога го виждах да върви,
а с погледа си ясен смях
като че тихичко мълви:

„Приятел верен искам аз
да бъда вам и Божия път
да ви посочвам всякой час,
там, дето никога не мрат

на Бога верните деца."
И дивно пееше ни той
и ние с радостно сърце
край него се тълпяхме рой

да чуем сладкият му глас
и словото му – бисер драг,
с кое даряваше той нас,
което чак в отвъдний праг,

зад царството на този свят
ще грей кат факел във нощта
и ще мълви свещен обет
за любовта и мъдростта.

Но кой ли тоз велики дух
повярва, люби, проумя?
Светът към него беше глух
и словото му не прие.

О, лиро моя звучна ти!
Със нова смелост ти запей
всред тез сърдечни слепоти
и звуци сладки ти залей.

Какво от туй, че няма кой
по светий път да се стреми,
какво от туй, че стръв и вой
по целий свят така шуми,

че старите умират в грях.
Не ражда ли се воин млад,
надеждата ми е в тях,
те пойдат ще във пътя свят.

Младежът чист ще се стреми
към Бога вече на света
и жарко вече ще тълми
законите на мъдростта.

И към върхът огрян с лъчи
на подвига Христов велик
ще гледат ведрите очи,
ще слушат дивния език

на изгрев слънце в небеса
как ражда се чаровний ден.
Листец брилянтена роса
окичва губера зелен.

И в него цъфнали цветя
как въздуха пропит с топлик
се диша сладко в пролетта
във ранни час в предутрен миг.

Но никой не прие, уви,
девизът нов за подвиг свят.
Той тъжен тук край нас върви
Великият ни безсмъртен брат.

И по греховни този път
деца невръстни и жени,
прегърбени от глад вървят,
природни лик не ги плени.

О, вечна скръб и вечна жал
и пита се човек в сърце:
Нима така е Бог създал?
И сключва немощно ръце.

И както някога Нерон
запали Рим и с клевета
направи пакостен закон,
че християните в нощта

запалили тоз град велик.
Така след грозната война
гнуслив потаен, зъл език
захвърли цялата вина

върху приятеля ми драг,
че нова вяра, нов закон
създава той и първи враг
за наший род и… злий демон.

О, лиро моя, спри, не пей,
закрий се поглед ясен мой
и ясно слънчице не грей
над този див нечисти вой!

Кой знай брилянта в пласт дълбок
се как така блестящ роди?
На някой може полубог
осмян, поруган и в беди,

сълзите му сега блестят
като светливи слънчев зрак,
дори сега те веч красят
корони, скиптри златни пак.

И тоз приятел вечно жив,
тъгата му и горестта
направила брилянт светлив,
блестящ с чудна красота.

И тъй от него аз разбрах,
че щом човеци те презрат
върви към Бога ти без страх.
Като елмаз ще заблестят

сълзите ти пролени в жал
кога към Бога пътят свят
откриеш ти във таз печал
и рай ще стане твоят ад.

И той така ми възвести:
„Желаеш ли на чудеса
свидетелка да бъдеш ти
запомни тия словеса:

На своят страшен, смъртен враг
във тайно ти добро стори.
На Бога образът преблаг
и в неприятеля дори

ще се усмихне с милий взор,
тъй както птичка зиме в сняг
явява се на твой прозор
и теб не гледа като враг."

Защо повярвах тез слова,
по неговий защо съм път?
Защото видях аз това
ръце му, че сами творят.

Това бе древний алхимик,
що хвърлената в него кал
превръщаше у същий миг
на скъпоценни камък бял.

Тъй мидата във дън море,
щом камък гложде я безспир,
тя всички сили събере,
елмаз го прави най-подир.

И сетне девината гръд
огърлие кичи от елмаз.
На Алпите така растат
във снежно чисти мил образ

чаровен скъпи еделвайс.
Цъфтят си те на таз скала,
на архаични тъмен гнайс,
в небе устремили очи.

Какво и врази да мълвят,
напразно те опъват лък,
стрелите им ще се строшат.
Така уплашен бяга влък,

че хайка смела от мъже
обгражда го отвред, той вий.
От люде живото вже
стеснява се, къде ще крий

тоз хищник своята глава.
И ето гръм и пушек бял
постила горската трева
и звярът в кръв покрит е цял.

И тъй доброто, що така
приятел мой твореше вред,
безсилна прави таз ръка,
що престъпления безчет

направила бе до сега.
Ала не може вече тя,
сърцето пълни се с тъга
и мир не дава съвестта.

И този, кой в ръка с кинжал
устремвал му е у гърди,
сега „приятел" свой назвал
и до нозете му седи.

Така стори овчарят мой
и ощ' по-млад и по-велик
порасна в погледа ми той,
с по-красив Божествен лик.

Кога в пътека, що се вий
измежду меката трева
замине той, следим го ний
как царствена е таз глава.

Ветрецът нежните коси
в милувка вее и дъждец
го милно гали и ръси,
кат че с елмазений венец.

С лъчи огражда го цял
и в нощ ли мине или ден
той всякога изглежда бял
с поглед кротък вдъхновен.

И песъчинките скриптят
от радост щом замине той,
и птичките ще запеят
приятеля щом видят свой,

и звярът див и кръвожад
как кротко агне го следи,
и въздух, пълен с благодат,
кат струя лей се у гърди.

От полска хижа до дворец
и жителя, що там следи,
той става радостен певец
и щастие пълни му гърди.

Че щом сполети го беда
от болест, суша или глад,
ще някой тежката греда
на родния тегнеща врат

да вдигне тайно тоз товар
и волно ще задиша гръд
на роб, свободен или цар.
Сърцата с радост ще туптят

и песни радостни безброй
във чест му пееха певци
и хвалеха твореца свой
във химни смелите писци.

Овчарю мой, приятел драг,
на лирата си нежна аз
можах ли тебе поздрав благ
да кажа, чу ли моят глас,

що вечно ще благодари –
една нищожна земна твар
и вечно дивно да гори
пред Божият най-висок олтар.

10 август 1928 г.

Бележка на съставителя на „Изгревът":

1. В „Изгревът" том XXVI на с. 421 е написано от Олга Славчева, че нейната нова книга ще бъде озаглавена „Песента на Божия Дух".

2. Тя е написала, че ще бъдат 5 глави: 1. Емануил; 2. Мелхиседек; 3. Асавита; 4. Хелмира; 5. Еделвайс.

3. Изхвърлила е историческите очерки и е променила и строежа.

4. При прегледа на нейния архив открих един текст, който бе озаглавен „Емануил". На 14.02.2013 г. реших да го прочета. И каква бе изненадата ми, когато вътре открих тези 5 глави!

5. Прегледах ги и ги предадох да се наберат. Това е материалът, който открих. Друг няма.

6. Остава да се намери „Еделвайс" с 1444 стиха, които Олга е чела на Учителя и той няколко часа я слуша.

7. Дано да се намери. Има тук думата Олга Славчева.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

„ЕДЕЛВАЙС" ОТ „ИЗГРЕВЪТ", ТОМ XXVI

1. С. 289: „Добродетелният овчар"

2. С. 298: „Добродетелният овчар"

3. С. 300: „Добродетелният овчар" и „Българският дядо"

4. С. 301: „Дядо Еделвайс"

5. С. 302: „…ще пиша за този „Дядо".

6. С. 304: „Дядо Еделвайс" е приятел на един от 7-те Божии Духове, разпроводени по всичката земя.

7. С. 305: „Ще се опитам за „Еделвайс".

8. С. 306: „Как сте с „Еделвайс"… Желая да чуя нещо и по него, а когато бъде готов и да го прочета."

9. С. 307: „Син на Вишнаго" ще се нарече този Еделвайс – трябва много да се чете и проучава край него.

10. С. 308: „Да застанем пред Олтаря, да изпросиме потребното за наший син „Еделвайс".

11. С. 310: „При Олтаря сме с Вас за „Еделвайс".

12. С. 311: „О, Господи, о, музи, елате ми на помощ да напиша „Еделвайс"... и напиша тази книга, която да буди, сгрява и радва човешките създания."

13. С. 311: „Ето Ви малък опит (началото) за „Еделвайс". Виж „Пастирът".

14. С. 312: „Ах, Асавита, много се мъча с „Еделвайс". При Олтаря с теб, Асавита, нека се молим, нека мислим за „Еделвайс", иначе изнемогвам."

15. С. 313: „Началото е бегъл поглед на миналото"... „С чиста материя да изградите формата, в която „синът" ще се всели."

16. С. 314: „Като преминете към днешното време, спрете се с всички сили да обрисувате „Българския дядо", който работи сред този народ."

17. С. 315: „Какви сънища! Грозни и мъчителни при несполука за „Еделвайс". Колко дни прекарах в библиотеката. Не, не. Сухо и безводно."

18. С. 317: „Асавита, изоставям „Еделвайс". „Еделвайс" има велика роля и затова съвършен и прекрасен и по тяло, и по дух трябва да бъде."

19. С. 318: „Да създадем тая атмосфера, за да се улесни и този „син", роден сред нашите високи идеали."

20. С. 329: „Еделвайс" е непостижим както Монт Еверест за пешеходците. Материалите, събрани в библиотеката подхождат за научен реферат, а не за „Еделвайс".

21. С. 332: „Еделвайс". „Като прочетете на Учителя лекцията в Младежкия окултен клас за Великите хора, там ще намерите истинското заглавие на Вашия труд." Виж 27-ма лекция от III година на Младежкия окултен клас.

22. С. 333: „Може ли за „Еделвайс" известно време – година, две да не говорим."

23. С. 340: „От беседата „Великите хора" казва, че всички пишат за миналото, но желая някой да опише един бъдещ идеал."

24. С. 344: от 13 октомври 1927 г. „Духът Божий, кой пълни сърца ни с Любов за „Еделвайс" и във век и веков!"

25. С. 413: „Работя върху „Еделвайс".

26. С. 420: „Вчера идваше ми да избягам някъде от – „Еделвайс". Толкоз мъчно върви, че почти се отказвам да работя."

27. С. 421: „На 9 август 1928 г. се роди „Еделвайс". Колко работа и мъка, но най-после мога да кажа като Паисия:

„На ви тая книга,
тя е Вам завет.
Нека се печати
и множи безчет."

28. С. 421: 10 август 1928 г. „Моята нова книга ще бъде озаглавена „Песента на Божия Дух". Тя ще обхваща 5 глави с отделни заглавия:
1. Еммануил 2. Мелхиседек 3. Асавита 4. Хелмира 5. Еделвайс.
Изхвърлих историческите очерки, като по пригодни за реферат."

29. С. 422: „Четох „Еделвайс" на Учителя. Как изтърпя да Му прочета 1144 стиха. В заключение ми каза да извадя само есенцията на всички отделни глави."

30. С. 422: „Работя отново върху „Еделвайс". Наистина стана хубав. След толкоз мъки, изгрея чуден образ, на който ще се възхищава бъдното поколение."

31. С. 686: „Еделвайс". Учителят е „Добрият пастир".

32. С. 808: „На Българският Еделвайс", в-к „Братство", бр. 127 от 5 юни 1935 г.

Написано на 8 февруари, петък, 2013 г.
от 1600 до 1630 часа. Да се провери това
ли е тази повест и поезия от 1144 стиха?

От рабът Божий: Вергилий Кръстев.

СТИХОВЕТЕ В ПОЕМАТА

1. В ръкописа на „Песента на Божия Дух", на гърба на лист 25, след края на главата „Асавита" има следните числа:

1164
12
3

2. Забелязах, че на всяка страница има по 12 реда, групирани в 3 куплета от по 4 реда. Тогава предположих следното разчитане на тези числа: Поемата е от 1164 реда, по 12 реда на всяка страница, групирани в 3 куплета.

3. Заех се да проверя това като преброя редовете. Получих:

85 с. х 3 куплета = 255 куплета
1 с. х 1 куплета = 1 куплета (на гърба на лист 25)
1 с. х 2 куплета = 2 куплета (на лист 55)
2 с. х 4 куплета = 8 куплета (лист 45 – лице и гръб)
89 с. 266 куплета

266 куплета х 4 реда = 1064 реда.

4. Проверих в тълковен речник какво точно е „стих" в поезията: „Отрязък от мерена реч, който обикновено се пише на един ред". Ако приемем, че всеки ред е и стих, то имаме 1064 стиха.

Николай Бояджиев

2. ХИМАВАТА

Шеста преработка
7 април 1950 г., с. Кръшно

1.
Среднощен час, каква омая чудна.
На връх високи бях на планината.
В небе луната возеше се будна

като пазачка строга на земята
що ден и нощ по стъпките й тича,
с лъчи сребристи къпе й снагата.

Понякога през облаци наднича.
Дали не е тя влюбена в нея
и я дълбоко искрено обича.

Или по друго нещо тя копнее,
което се намира негде скрито
всред земни мир и тамо си живее.

Тоз образ мили прави я честита
и затова през хиляди години
тя натъжена по небето скита

и все занича земните долини,
през прозорци се и врати провира
и дървеса на китните градини

и скъпото лице тя вечно дири.

2.
На лунни диск жена стои красива.
Ликът й хубав грей през вековете,
загадка чудна – вечно мълчалива.

Коя си ти, що виждам ти лицето?
Аз искам тази тайна да разгадна.
О, светло знание–скъпо за сърцето

и щастие от всички най-приятно.
Как искам аз нагоре да отида
при таз жена възвишена и знатна

и лунни свят отблизичко да вида.
Да разбера великата й тайна,
ако с това не ще да я обида,

че тя светило нощно е омайно.
Дали наистина е тя красива
тъй как лети в пространството безкрайно?

Дали не е тя мъртва, или жива?
До днес това не знае никой, никой.
Тя стиснала е устни мълчаливо –

човекът земен й не знай езика.

3.
По нея само кръжила, що строга
ръка ги начертала отначало.
Дали да разбера ги аз не мога,

ако по чудо там бих отлетяла?
Сама да видя всичко с очите
и тайната велика бих узнала.

Но лесно ли нагоре се полита?
Наистина, Духът те вдъхновява,
но тежка плът те свързва и оплита

и крачка на нагоре ти не дава,
а камо ли да посетиш небето
и да гостуваш в лунната държава.

Как чисто трябва да ти е сърцето,
как ясна да ти бъде и душата
и истината в твоя дух да свети.

Тогава чак ще литнеш в небесата.
Не ме ли муза вдъхновява нова –
дошла да ме намери на земята!

Да бъде, рекох, ето ме готова!

4.
Под Мусалла съм–ето го „Олтаря".
Другарите ми морно са заспали.
Със лунни диск сама се разговарям,

душа и дух нагоре полетели.
Как искам аз небето да обходя!
Молитва устните ми зашептели:

„О, Господи, ако е Теб угода,
да полетя желая из простора.
Стори ме да издигна се по свода!"

Край огъня заспали наш'те хора,
тялото ми наред с тях почива…
от трудни път и тежката умора.

По спящите обагря плам игриви
при изворите пеещи на Рила,
край езерните вирове красиви,

под звездната тайнствена закрила.
В този миг олекна ми тялото,
изпълни ме свръхземна чудна сила

и слънчево ми стана облеклото.

5.

Пътека нанагоре ми просветна
и ето ме издигнах се в простора,
над земни свет найдох се неусетно

и не усещам никаква умора.
С нова сила, устрем и желание
летя несетно волно нанагоре

към лунното тайнствено сияние,
с поглед към луната бледочели,
в среднощното тайнствено
мълчание,

възхитена, възторжена и смела.
О, Боже мой, душа ми е свободна
и как трепти одеждата ми бела,

на въздуха съм гостенка угодна,
сърцето ми тъга не угнетява,
изпратена от паплач преизподня.

Небесен лъч ме вече озарява,
лицето ми е радостно засмяно,
Божествен Дух ме вече вдъхновява
и спътник мой всегдашен е Той
мене.

6.

А колко сълзи ляха ми очите
върху земята доле не отдавна.
И колко болки страшни у гърдите–

крушен'ята ми във борба неравна.
На косъм сявга бил ми е живота
и моята награда–все безславна…

Нито минутка не прости ми злото,
не ме лиши от никое страдание
и аз намерих своята Голгота.

Самотни и безпомощни ридания,
които никой никога не чува,
от вредом тма – навсякъде
мълчание,

а във душа ми смъртен страх
бушува.
В изнемога чупиш си ръцете,
окото ти в сълзи горки плува.

Като че ли зъл дух ми е в сърцето
и жило страшно къмто мен протяга,
до моят лик долепя си лицето

и ме с верига смъртоносна стяга.

7.

Изгубила бях вяра и надежда,
не виждаше се никъде пролука
и музата ми песен не нарежда,

от мен избяга всякоя сполука.
Изгасна горе моята звездица,
забвението в сърцето ми почука.

Но мен видя Небесната Царица,
докосна ме и станах аз от гроба,
помилва ме Великата Десница,

посети ме тайнствена особа.
И слънцето тържествено изгрея;
то възкреси вледената утроба

на моят дух, душата ми запея
и облаците грозни от небето
с един замах далече разпилея.

Изчезнаха страданията и ето,
яви се Бог със милости безбройни,
излея нова радост на сърцето

след сълзите изливани поройни.

8.

Да, Той ме взе под своята закрила.
Сполуката да ме следи захвана,
на ангелите светли станах мила

и щастие до мен дойде горкана,
преобрази ме по душа и тело
и оздрави жестоките ми рани.

Сега нагоре хвъркам вече смело,
наистина пътувам към луната
и пътя ми за там открит всецело,

с блаженство неизречно във
душата.
Но кой летежа спира ми нагоре?
Защо едвам размахвам си крилата?

Внезапно във телото ми умора.
Коя е таз тайнствена причина,
що ми преграда слага из простора,

коя сега не мога да премина?
Защо такваз е страшна тъмнината
и черна зев пред мене се раззина?

Лицето веч не виждам на луната.

9.

Като че тежка стяга ме верига.
Но как ще мина туй поле ужасно –
преграда, що пред мене се издига?

От невиделица тя как израсна.
В сърцето ми отново ужас лъхна
пред туй препятствие за мен
опасно.

От страх неволно цялата
настръхнах,
уплашена се взирах в мрачината,
езикът ми в гърлото изсъхна…

от туй, кое видяха ми очите.
Картина грозна, що дъхът смразява
и помрачава ликът на звездите,

коя кръвта в сърцето вледенява.
Тук всичките войни са отразени,
кои земята в кърви напояват.

Картини грозни редят се пред мене
как биеха се людете жестоко,
налитаха се с бясно остървение

и писъци по всичките посоки.

10.

Какво е туй, какво сега ще стане?
Каква е тази гледка нечестива?
Защо жестоки си нанасят рани

и викове, що носеха се диво?
От потоците кърви человешки
река дълбока лее се шумлива

и лъх смрадлив се носи тежки.
Просторът пълен е с ридание
и вопли от нечувани болежки,

непоносими ужас и страдание,
човешки лешове – полета цели
и скелети на люде бездихани

в страшната война що са умрели.
Над тях кат сенки бягаха душите,
отдадени на тайнствено дело.

В страшна злоба скитат в
мрачините:
убития умира, после мигом
отново пак отваря си очите,

за мъст отново той се пак
въздига…

11.

И гони той убиеца догдето,
дорде отново му кръвта пролива
не види го разсечен на полето.

След малко се убития съживя,
сега убиеца пък той сразява,
отново жив, но само да убива.

И ад пред мене грозен се явява,
война жестока около кипеше,
коя с убийства въздуха отравя,

кръвта човешка в облак тук
димеше,
смъртелен мрак погали ми челото,
сърце в гърди ми вече не туптеше.

Обля ме кръв, смути ми се окото,
залитнах полумъртва в мрачината,
в шумяща кръв потъна ми телото.

Злочест поет, политнал от земята,
къде летиш, какво те тук постигна –
наместо да отидеш на луната,

орисница жестока теб настигна.

12.

Обгръща ме отвред тъма
безкрайна,
подобно на смъртта бе тя за мене:
съдба ли е това или случайност?

Зловещи дух в сърце ми поселен е,
тълпи вонящи се над мене спряха,
от тях отвърнах поглед отвратени,

от туй кое очите ми видяха.
Омразата вторачно ме погледна,
очите й зловещо се лъщяха;

и завистта изправи се отпреде,
лице й тъмно, сгърчено, зловещо;
и злобата до мене близо седна,

и тя очите си у мен облещи;
пияни дух се пред нозе ми просна
и похотта зададе се отсреща…

И завистта до мене се докосна,
и алчността с гледеца си изпъкнал,
измамата с нея смъртоносна,

ревниви дух, и той се тук домъкна.

13.

Обградиха ме всичките от вредом
в' верига здрава хванали ръцете,
около мене те зловещо сядат,

че техен пленник беше ми сърцето,
умирах вече, гаснат в мене сили,
на смъртния грях да гледам аз
лицето.

В моята душа се здраво впили
на разни гласове те страшно вият:
„Къде, къде си се ти устремила?

Теб няма тайна да ти се открие."
Сама в ръцете им аз жертва
паднах,
сега те вече мене ще убият.

Нима в ръце им тука ще пропадна?
О, ти душа, за висшето познание
от край света за него ти си гладна.

Нима тук мен душа ми ще остане?
Копней душата ми да се издигне
по-чиста, по-възвишена да стане,

но участ грозна тука ме достигна.

14.

Нима небето е за мене глухо?
Не ме ли търси някой в небесата
и никъде ли стона ми не чуха,

поне едничък някой от земята?
Нима не ще веч светлината чудна
отново да изпълни ми душата

и да разпръсне тази паплач
блудна?
Уверена съм в сила по-голяма,
коя помага в минута трудна,

която може в мигновение само
отново да просветне пред очите
и облекчи веднага участта ми,

и мрачни дух изпъди от гърдите.
Мълчах така и поглед устремила
в тия образи на мрачините,

и ужасът у мен с голяма сила
расте, расте във болка потопени,
далеч от близките ми там на Рила,

в бисерни й скути настанени.

15.

В ляво ли прекрача, или в дясно:
все те навред, все са те при мене,
навсякъде поставят ме натясно,

слухтят, следят за всички ми
движения.
Но чу се трясък, зафуча простора
от някакво тайнствено летение,

като че ли небето се отвори,
колесница внезапно тук пристигна,
над мене някой нещо проговори,

ръка могъща леко ме повдигна.
Разпръсна се тълпата нечестива,
щом туй видение при мен
пристигна,

изчезна тая паплач горделива,
като че никога не е бивала.
Душата ми отново пак е жива,

одеждата ми – слънчева и бяла,
диханието ми върна се в гърдите
и пъргаво ефирното ми тяло,

гледецът ми просветна във очите.

16.

Проблесна лъч, обгърна ме сияние,
видях до мене Вечната и Свята,
яви се тя в чудно обаяние –

това бе тя, Небесна Химавата,
която думи шепнеше ми мили –
като милувка сладка за душата:

„О, вдъхновена гостенко на Рила,
о, саморасъл мъничък поете,
не си ли ти под моята закрила,

не ще те вече участ зла сполете."
Когато пак очите си отворих,
видях се вече високо под небето

като стрела светяща из простора
при лунното красиво осветление,
което пак за мене се отвори.

В душа ми се изля успокоение:
до мен е Тя – възвишена и кротка
кат ангел светъл – прелестно
видение

в някаква си чудновата лодка.

8 април 1950 г.
с. Кръшно

17.

О, недостижна, Светла Химавата!
Не знаех що да кажа, че сърцето
ми пълно с радост беше и душата,

а само взирах й се в лицето.
Внезапно заговори тя на мене:
„Дерзай, не бой се вече, Асинета!

Свободно веч е твоето летение,
преминахме световната тъмница
за по-велико на духа прозрение.

Чрез мен спаси те Божията
Десница,
премина ти през битките световни
самотна, храбра на света девица,

не те обвърза славата световна,
премина изпитанието ужасно
под светлото Внимание Върховно.

В завоите на пътища опасни
свободни веч са твоите пътеки,
небето вече е над тебе ясно

и на душата радостно и леко."

18.

Безспир нагоре с нея ний летиме.
И аз летя – прашинката нищожна,
шептя с любов божественото име

и образа й гледам аз набожно,
осанката й царствена и властна.
Нима такова щастие е възможно,

да гледам туй създание прекрасно,
жадуван образ мили от рождение.
С него аз в душата си пораснах,

към нея беше моето стремление,
тя знае всичко, тя ще ме научи
и тя ще ме изпълни с вдъхновение.

Закрила – мен каквато да се случи,
приятелко любима, майко драга,
от нея само щастие ще получа.

Залутам ли се, тя ще ми помага,
отгде това го в сърце си зная?!
Че тя е неизменна сила блага,

с която сявга да дружа желая.

19.

С любов и трепет сложих си главата
на нежната прегръдка милостива
и чувах как ни тупаха сърцата:

едно сърце неземно – вечно живо,
едното – мое – плахо, человешко,
но радостно, възторжно и щастливо,

изминало пътеки пълни с грешки,
проляло сълзи – извор многоводен,
товар понесло непосилен тежки.

На път световен, ширен, неизброден,
като че ли безспирно сме вървели
и моя дух безгрижен и свободен,

и Божията Слава сме видели,
с нея сме обхождали звездите
и химни за любов сме вечно пели.

Като че ли била съм все честита
с прелестното име Асинета,
с вдъхновение светло в гърдите

и чисто, и божествено сърцето.

20.

Туй лодка ли ще е, или хвърчило,
че перки няма, а лети безспирно?
Каква премъдрост в него се е скрила,

че леко бяга в сините ефири?
Върху изляна от злато подстава
е циферблат с движение безспирно,

а той е целият от злато направен.
И нежни тънички стрели кат косъм,
но пъргави и еластични, здрави

по диска вихрено безспир се носят.
И дълги, в краищата разширени
тръби около диска се кръстосват.

От тях езици мощни разжежени
кат фосфорични ленти във спирала
издигат се нагоре разкалени.

Като часовник някакъв метален
огромен, с кръгчета, които
въртят се бързо в пламъчета цели,

в различни багрила излитат.

21.

Това не е ли Дуранапеламо,
с която само мъдрите пътуват
по звездното селение голямо.

За него ази от далеко чувах.
На „учените" днес не е познато,
тъй как действително се мене струва.

О, ако те го знаят на земята,
ще го присвоят за „велики цели",
за да смутят навярно небесата

и звездните божествени предели.
И против тях ще вземат да воюват
от нашата планета люде смели,

кои за слава, ордени сънуват,
богатства неизбродни да спечелят,
далече името им да се чува.

Със своя ближен да не го споделят,
че тъй отвеки е „определено".
Такава уж е Божията повеля:

да има–в изобилие, и–в лишение.

22.

Лети нагоре лодката ни бяла,
пухти, трещи, трепери диска
златен.
А в строен такт ей вече зазвънели

камбанки–чукчета във глас приятен,
на масата под ред са наредени
с багрите различни на дъгата.

И копчета от камък скъпоценни,
които с проводници грижливо
и здраво са навред съединени,

така, че лодката ни жива
самичка се поставя в движение,
по нашето желание отива

и прави леко нашето летение.
Мечтата ми се веч осъществява,
не е химера мойто вдъхновение,

ще ме приеме лунната държава.
Загадката и аз ще проумея
и нейната причудлива направа

когато да отида там успея.

23.

Като огромна кошница земята
с континенти и реки, морета
потъва някъде в далечината

в безмерното пространство на
небето.
Но като че за мене тя е чужда,
не гали спомен радостен сърцето,

горчиви чувства даже тя събужда:
война, убийства, ужаси, затвори,
и болести, и глад, и черна нужда,

и разселение на невинни хора,
предателство, не можеш да
откриеш,
приятел ли отсреща ти говори

или се Юда някой в него крие.
Земя, земя, та хубава си много,
но ах, несретници сме тамо ние.

Прекрасно ти творение си на Бога,
но не умееме да те цениме –
душата и сърцето в тревога,

несретници във нея ний седиме.

24.

Далеч издигай се и възвисявай,
ти мисъл моя, мисъл хвърковата,
от всяко зло се ти отдалечавай

Нагоре ли отиваш към луната,
или си устремена към звездите,
или дни още имаш на земята,

търси доброто и за него питай.
Сърцето ти – Божествена вселена,
в сърцето ти е истината скрита

и във природата е проявена.
Спасителна–ти, светла моя мисъл,
ти, Слово, в душата ми родено,

що Божи дух с ръката си написал.
И ако ти разумна си, красива,
живота ни ще придобие смисъл,

душата ни ще бъде вечно жива,
смъртта далеч от нази ще избегне,
че Божи дух у нази ще почива

кога любов сърцето ни досегне.

25.

Със бързина огромна ний летиме
с лодката на Дуранапеламо,
към диска на луната се стремиме –

на земна нощ светилото голямо.
Безброй там люде искат да узнаят
какво наистина се крие тамо.

Догадки разни се за нея правят.
Едни: Луната мъртва е планета.
Да го докажат, всякак се стараят.

С далекоглед измерват и
пресмятат,
намират я умряла безвъзвратно.
А други пък доказват с чудна вяра

на туй твърдение съвсем обратно,
че има атмосфера, има люде,
но.. мравешка порода неприятна,

коя не заслужава да се трудим,
пътуване до нея да направим.
А други пък, лик нов у мен събуди

и таз идея легна в мене здраво.

26.

Където и да ида, тя ме следва,
с мене е, навред ме придружава.
Затуй небето често аз погледвам

и мира в сърцето ми не дава.
Звездите наблюдавам из ефира –
щастлива съм, за тях щом
размишлявам,

че много красота в тях намирам.
А Лунни диск в нощите ми свети,
като че ли пред къщата ми спира

и нещо ми нашепва на сърцето,
тайнствено ме цялата привлича,
с лъчите си целува ми лицето,

с гальовно име тихо ме нарича
и струва ми се, като че постила
пътека, по която да затичам

от езерните брегове на Рила.
Към нея горе по-скоро да ида,
щом толкова е тя на мене мила.

И тя поклонницата си да види.

27.

Над нази ето звездните спирали,
мъглявини, които от земята
до днеска още ги не сме видели.

Но що е туй, що виждам в
небесата:
Луна огромна на небето грее,
но много по-голяма от Луната

и по-голяма светлина тя лее.
„Това светило, гледай, тя ми рече,
кое отсреща тамо се виднее,

Земята своя виждаш отдалече."
От наши свят до днес не бях
видяла
светило хубаво и безупречно

и звездни свод тъй радостно
огряла.
Кога от тука тя се наблюдава
изглежда жизнерадостна, и бяла,

като видение светло се явява.
А никой даже и не подозира
каква трагед'я там се разиграва,

която разумът човеку не побира.

28.

Облегната на свойта Химавата,
душата ми закриляна е тука,
летиме ний честити в небесата

и звездний мир нашепва ни
сполука.
Ей, близо веч е Лунната държава,
где ново знание, радост и наука

ще ни разкрие Божията Слава.
Ще видим ние лунните градежи
и кой Луната горе управлява,

кои са тамо висшите стремежи,
какви са хората, що там живеят
и имат ли те нашите копнежи.

Воюват ли и страдат, или пеят,
горите им дали се зеленеят,
там люде как се раждат и стареят.

Дали си имат хора тъй учени,
кои да знаят колко наш'те мъже
да се убиват толкоз настървено

с' съвършени атомни оръжия.

29.

Безмълвно ме разбира Химавата
и както ние вихрено летиме,
на мойто рамо сложи си ръката

и рече ми: „Ний знаем, разбери ме,
че неизмерно е по вази злото
и ние горе го едвам търпиме.

Но ний с любов щадиме ви защото,
по-силно где греховността вилнее,
по-силно там работи и доброто.

Демонът где се свърта и живее,
там Бог цари, там Белите са Братя
и Словото Свещено там се лее.

Кому, кажи ми ти, не са познати
добрите хора на земята чудни
и техният живот велик и святи,

кои на помощ вам са вредом будни.
Но ти дерзай, че ний ще победиме
макар да минеме пътеки трудни.

Със нас е Бог и Неговото Име."

30.

Ей мяркат се тайнствени видения –
това е признак на целта ни близка.
Дали ще спре тук нашето летение?

Веч нов ефир в гърдите ни се
плиска.
Какво е туй око ми що разкрива?
О, как да сляза тука ми се иска!

Луната ли пред нази се разкрива?
Нима тоз хълм, що спряхме с
Химавата
и слънчев лъч едвам що го облива,

Селението е вече на Луната!?
Да, чудна площ разстила се пред
нази
и възхищение буди в душата…

Божествен въздух лъха на талази,
нозете ни на твърдо веч опират
и по луната веч крака ни гази.

Щастливи тук донесе ни ефирът
с нашето божествено хвърчило,
кое до кратера огромен спира

и път през него ширен се разкрива.

31.

Изчезна бърже Дуранапеламо.
А мене ме поведе Химавата
в пътеката на кратера големи.

Ний през „Селвек"* ще влезнеме в
луната.
Но в този миг отсреща се изпречи
военен човек с меч в ръката

и да вървиме пътя ни пресече.
„Назад, ни крачка!", ни той
заповяда.
Но тя застана и му ясно рече,

като в очите кротко го загледа:
„Войне драг, закрий си бързо ножа
и път свободен дай ни ти напреде.

Ти пътя ни да пресечеш не можеш,
че Беинса Дуно ни тука прати.
Обратен път сега е невъзможен.

Да видиме ний искаме Луната,
за да напишем ново съчинение
и отнесем го доле на земята,

на земните човеци – просвещение."

32.

Щом Името на Беинса тя рече,
лицето на войника се засмея.
В ножницата сложи си той меча

и слънце на лицето му огрея,
разгърна си ръцете и извика,
и бърже коленичи той пред нея:

„Не ти ли си, Учителю велики,
кой тука образ взел си на жената
и Химавата на света се викаш.

Щом само Ти продумаха устата
познах те, мили мой Учител,
не бях ли ученик твой на земята.

Ти по-любим за мене от родител,
не слушах ли тогава Твойто Слово,
което ти донесе от звездите,

което носи щастие и обнова.
Но зла съдба, живота ми прекъсна
от болест в гърдите ми сурова,

но тука пак за нов живот
възкръснах."

33.

Разглеждах неговите дрехи,
причудливо му беше облеклото
и целите му воински доспехи:

прозрачно, то прилича на стъклото,
широко бе, и диплесто, и меко,
и шапката му също на челото.

Обувките му на нозете леки,
прозрачна маска бе му на лицето,
през нея ни разглеждаше човека.

И ръкавици сложил на ръцете,
с калориферна бе обърнат мрежа,
която да му топли и му свети.

Тъй как добре можах да забележа
каква осанка той изящна има,
как еластичен беше му вървежа.

Тъй пред „Селвек" стояхме трима.
Но аз попитах смело тук войника
да каже ми той свойто земно име.

„Бях Константин, Айон ме тука
викат."

34.

О, Константине – спомням си те
още:
покрай Учителя човеци млади,
задачите край Него в дни и нощи,

класът ни от младежите плеада,
които жадно учехме при Него.
Как Той учи ни всички без награда,

щастлив е този, кой с очите си видя
Го,
Словата Му кой чу и ги запомни
и в туй учение мъдро кой заляга.

Наглед е то за други школа
скромна,
но кой проникне в нея ще узнае,
че сила в него крие се огромна

и свойте дарби той ще обладае.
„Защо, попитах, има тук войници,
да каже ми Айон, ако желае."

„Да, каза той, и тук сме на позиция,
хайдуци да не дойдат от земята.
Да не навлезнат тука тия птици

и оскверният предела на Луната."

9 април 1950 г.
Великден

35.

Веч през просторния тунел
вървиме:
в триста метра, който в ширина е,
височина такваз той също има.

А колко чудно, вредом светлина е
макар, че не съзира се небето
и слънчев лъч не стига тук да грее,

а сякаш пак отвътре слънце свети.
Какво ли ще е туй, се чудех ази
и без да питам, мислех си в
сърцето.

Но ето що било се то оказа:
рефлекторни тук-таме огледала,
по пътя вече доста забелязах.

В отвесни кратер слънце е огряло,
лъчи обилни хванати отгоре,
рефлектори ги доле разпилели.

Студено беше в лунните простори,
но в Дуранапеламо – благодатно
като през месец май се мене стори.

И в лунната коруба бе приятно.

36.

Тревичките поникнали зелени.
Край пътя, ей ги, храсти
нацъфтели.
Акаци' много – китни извисени,

по тях рояк пчелички разбръмчели
и въздухът се диша леко, леко,
с обилен аромат напоен цели.

В средата път е, а встрани –
пътеки,
за пешеходци хора да пътуват,
покрити всички със постилка мека.

Поточета се негде близо чуват.
След малко ето, виждам ги искреят,
посред тревички и цветя пътуват,

в песен сладка си водите леят.
Но колко много чудно ми, че
слушам,
славейчето и тук дошло да пее;

певецът мил в листака се е
сгушил.
Сърна от нейде пъргаво изскочи,
глава повдигна, въздуха подуши

и бързо пътя лекичко прескочи.

37.

Приятелите ми навярно считат
на Рила, че изкачвам висината
и пея край Елбура наш честита,

а не в подземията на луната,
където съм попаднала по чудо
с някаква незнайна Химавата.

Ще мислят – блян – мечтание на
луди.
Да мислят както щат. Но аз подире
ще разпилея всичките заблуди,

кои дори се в учения намират.
обгърнали душите всеобхватно
и вярата в безсмъртието спират.

Повтаря се това хилядократно,
че в лунни свят навредом е
мъртвило,
живот при нея нямало приятен.

Туй учените всичко са открили,
че посред наш'та слънчева
система,
гробовна тя е някаква могила

и никакъв живот по нея няма.

38.

Тук градове не виждат се големи.
Къщята много са раздалечени,
сгъстени селища кат нази нямат.

Измежду свежи лесове зелени
се виждат светли къщички красиви,
блещят и сякаш кимат ми засмени

и слънчев лъч по тях трепти
игриво.
Тез всички къщи от стъкло са цели,
самички сякаш светлина разливат

в различен цвят: червени, жълти,
бели,
и розови, и морави, и сини,
край водоскоци весело запели,

посред големи паркове – градини,
които обиколили къщята.
Но никъде не виждат се комини,

ни пушек да излиза над стрехата.
Навярно тука не секат горите,
тъй как по нази доле на земята,

но пазят ги навярно и почитат.

39.

Пътувахме така с Химавата.
Из пътя срещаха ни лунни хора,
но не такива както на земята;

по-леки и въздушни ми се стори,
със среден ръст и с походка жива,
език ватански някакъв говорят.

Но повече са тихи, мълчаливи
и дружелюбно към нази гледат,
като спокойно в пътя си отиват.

И никой не направи ни повреда,
макар за тях ний чужденци да
бяхме.
Но любопитно не поде беседа

с нази никой, мирно си вървяхме
по мекия път чист и много равен,
когато се пред дом един запряхме.

От „страз" стъкло* той целия
направен:
врати, тераси, покривите също,
със златна лента запоени здраво.

Такваз красива всякоя бе къща.

40.

Аз тука лека бях кат перушина.
В лунни свят олекна ми теглото.
Разбирах вече тайната причина

и скокове не правех аз, защото
си знаех, че ще литна из простора
и тука ми олекнало телото.

Но без да искам пак това го сторих.
Политнах и намерих се далече.
Видяха ме минаващите хора,

но никой присмехливо ми не рече
макар, че то бе цяло забавление.
Един от тях набързо се завтече,

ръка ми взе и пак доведе мене.
Те весело на скока ми се смяха,
но за безкрайно мое удивление

какво си те помежду си гълчеха
разбирах аз на лунни свят езика.
Какво и да помежду си речеха,

на земните езици бе прилика.

41.

Човеците отидоха си вече,
но често си извръщаха главата,
дори кога отминаха далече.

С влюбен поглед гледат Химавата,
потайно чувство свързва ги с нея,
навярно я познават на Луната…

Но да попитам за това не смеех.
Видях аз още лунни свят красиви,
които във корубата живеят.

Движенията им грациозни, живи,
облечени в свилени премени,
тела им стройни, хубави, покриват.

Жени, мъже – лицата им засмени,

познати сякаш ази ги намирах.
„На земни свят не бяхте ли родени?",
попитах ги, като в тях се взирах.
„Да, бяхме там", отвърнаха ми всички,
„животът ни подир смъртта не спира,

ний живи сме, туй виждате самички."

42.

Не сетих как изчезна Химавата,
кога приятелски се разговарях
с тия мили хора на луната

като че ли със обични другари
Запитах ги: „Кои сте вие, моля,
като че ли приятели сме стари,

на земни свят живели сте отколе."
„Бях Фидий, скулптора прославен,
когото по държавническа воля

на морски бряг, кат просяк бях оставен."
„Пък аз Колумб, велики откривател,
до край живота в затвор забравен."

Неволна болка мина ми в душата.
Единият просяк, другият в затвора…
Каква съдба за гения на земята.

Но пак подеха с мене тия хора:
„Да, там бе тъй, но тука сме щастливи.
Злокобен дух не стига ни тук горе,

нито език клеветник и лъстиви."

43.

Но портата на парка се отвори.
От там излезна човек прекрасен,
обърна се към мен и заговори:

„Ела, влезни ти в дома на Ярхоса,
отдавна аз в този дом живея
и твоето гостуване у нас е.

Ще видиш ти и моята Анхея,
децата ми, тъй иска Химавата,
дорде си тук при нази да живееш."

И аз преминах прага на вратата.
Ярхос е хубав, с лице приятно,
неволно мен възлюби го душата.

Коса му буйна като руно златно
покрива му обилно раменете
и с осанка нежна благодатна.

Одеждата му стига до нозете,
сандали златни се от там подават
и пояс на снага му ясно свети.

Безмълвно се на него възхищавам.

44.

Жена отсреща стройна и красива
след малко се показа на вратата,
с поглед кротък и походка жива.

Туй на Ярхос навярно бе жената,
прекрасната и хубава Анхея.
Тъдява не здрависват се с ръката,

но тя отсреща само се засмея,
покани ме на мек стол да поседна
и пита ме в кой земен край живея,

като в очи ме ласкаво погледна.
„България е моята родина,
държава изостанала и бедна,

но по природа – райска е градина.
На Рила се Мусалла възвишава,
във скутите й езерата сини,

Балканът през средата преминава,
а горе Дунав бяга многоводни,
а доле Тунджа и Марица плава.

Това съкровищата наши са народни."

45.

„Да, зная, каза тя, познавам
родината ви, гдето съм живяла,
почти от всичко там се възхищавам,
но… мъченица тамо съм умряла.
В' века на богомилските гонения,
то беше във Мизийските предели,

нас църквата предаде на мъчение,
Ярхос и мен изгориха двамина.
Зарад лъжливи верски обвинения,

че ний рушиме нашата родина,
щом на светци не кадим и светици,
синедрионът земен осъди ни,

като ни сложи тежки белезници.
Години в ужасните затвори
под бича на жестоките войници,

но най-подир врата се отвори
и ето ни заведоха на клада,
където огън буен ни изгори –

нас, двама влюбени и още млади.

46.

Аз зная, теб доведе Химавата.
Но сега на Слънцето е вече,
а теб при нас остави на Луната.

Ти наша гостенка ще си, тя рече,
където искаш може да отиваш
на тебе никой ти не ще попречи.

Преди от пътя дълъг да почиваш,
ще трябва да се храни Асинета,
с което ще направи ни щастливи."

И тя ми хлебче даде в ръцете
от лунната узряла пшеница,
преглътнах го и меден сок усетих,

но то за мен видя ми се трошица.
За още аз погледнах къмто нея

и хляб тя още даде ми в десница,

и плоден сок в чашка ми налея.
Така като се хубаво нахраних,
почти задрямах вече пред Анхея

и тя постеля да реди захвана.

47.

О, сън блажен във лунната коруба,
като че ли ме облаче люлее,
от земни свят мен, гостенката груба.

в домът на прекрасната Анхея.
Но не просъмва и не зазорява,
светлик се в прозорците не лее,

но чувам стъпки тихи приближават
и меко електрично осветление
очите ми сънливи прояснява.

Но вън отново почва се движение
и шум, но не от тракащи каруци
от лунното работно население.

Превозните им средства не
скрибуцат,
нито пищят със свирки
многогласно,
а сякаш нежни гълъби гугуцат

в тих и кротък шепот полугласно.
Завесата се дръпна от леглото,
Анхея се яви при мен прекрасна,

с обич ме целуна по челото.

48.

При мене като ангел тя застава,
при хубавата люлчина постеля,
към мен да гледа с обич
продължава,

ефирна сякаш лъчезарна, бяла,
подобно ангел някой от небето,
кат че с прозрачно и лъчисто тяло.

„Ти будна ли си вече, Асинета?
Наспа ли се, кажи какво сънува?
Летя ли пак ти негде по небето
и образ кой сърцето ти вълнува?"
„В този миг е мъдростта, сестрице.

В душа ми само тя господарува

и аз я питах как двоица
вий жените се на Луната.
И как се раждат вам дечица,

тъй както ли и на земята."

49.

„Добре", отвърна милата Анхея,
„ти виждаш тук при мене
домочадие,
честита с другаря си живея.

В наш'та мила, слънчева ограда
когато срещнахме се с Ярхоса,
тогава бях далече аз по-млада.

Сега по двеста с моя мъж
прекрасен
любов ни свързва нас от вековете
и повече в епохата ужасна…

И днеска ний се любим Асинета,
душите ни са сродни по начало,
тоз дар красив е рядък под небето,

една душа сме ний в различно
тяло.
Смъртта отново ни съединява,
за нази няма никога раздяла,

страданието ни само приближава.

50.

Ти питаш ме как раждаме децата,
които нам изпраща ни небето
и как започва тяхното зачатие.

Да, чудно е туй, Асинета,
човеците ний тука сме по-други,
от страсти нам свободно е сърцето.

Наистина, ний ставаме съпруги,
но не тела човешки да родиме,
но да направим двамата услуга

на някои души, да възвисиме."
„Как, вам зачатието е чуждо?
Но как тяло духът приима?

Очудване туй в мен събужда,
да си призная, обична Анхея,
от обяснение тука има нужда,

не мога аз това да проумея.
На земни свят да раждаш е
мъчение.
Зародишът да може да живее,

смъртта тогаз не рядко е явление."

10 април 1950 г., с. Кръшно
(спря дъжда)

51.

"Какво се чудиш, ний сме шеста
раса,
от пета пък – сте тамо всички вие,
с телесна ние друга сме нагласа.

В човека тез възможности се крият,
полека той расте и се развива.
През ваший път преминахме и ние.

Предчувствието у нас е много
живо,
у нази то почти е съвършено.
Нам истината бърже се разкрива;

невидими в мозъка антени
събит'ята долавят от далеко:
и вътрешни, и външните промени.

Неволите – понасяме ги леко
и никой между нас не боледува,
а чиста е в кръвта ни капка всяка.

За ваш'те болести се тук не чува.
По нас се никой с лешове не
храни,
месо не се продава, ни купува,

макар туй никой никому не брани.

52.

По наший път ще минете и вие.
Към съвършенство всичките

вървиме
и нови сили в нас ще се развият.

Нечувани богатства в нази има.
В човешки род се мощен дух
събужда,
ний Бога във сърце си ще родиме.

Телесните ще намалеят нужди,
човек ще може вред да прелетява
и към планетите далечни, чужди,

звездите горе той ще посещава.
Религия, изкуство и наука
ще може по-добре да проумява

и рядко ще го срещне несполука.
Всред мозъка му слънце ще изгрее,
ще свети му то в' всякоя пролука.

На своето огнище ще се грее,
и никога той веч не ще умира,
а колко иска може да живее.

Животът вечен никога не спира.

53.

Обичаме се ние с Ярхоса,
от земни свят е нашето начало,
от по-напреднала сме ние раса.

Ний знаем си историята цяла –
живееме ний тука от столетия,
велика обич пак ни е събрала.

Но в този миг, когато, Асинета,
намерихме се ние на луната,
върху нас двама се откри небето.

Светливи плам яви се в глъбината,
започна той към нас да
приближава.
Увеличи се в него светлината,

започна да се чудно оформява –
детенце хубаво дойде при нази.
Самичко то при нас се въплотява,

прегръща ни, целува по образи
и милва ни със своите ръчички.
Любов то първо къмто нас показа

със ласкави, божествени очички.

54.

И ето, че така полека-лека
започна да расте и се развива.
Но, ей веднъж, пред къщната
пътека

стоиме трима в обич мълчалива.
Светлива точка пак над нас изгрея
–
детенце друго ни дойде красиво

и две деца днес има си Анхея:
едно момченце, другото момиче.
Щастливо тука ние си живеем,

че двечките ни слушат и обичат,
приемат лесно наш'то възпитание,
родители те нази пак наричат.

Показват те чудесни дарования,
в дарбите си много се не лутат,
работят с любов и с' старание:

момичето баща си на флаута*
му арфата с песен придружава
момчето пък не губи ни минута

в поезия се нежна упражнява."

55.

Захласната стоя така в замая:
как може тъй?... Но чува се
гълчава,
деца говорят от съседна стая

и те в миг пред нази се явяват.
С весел смях от стаята излизат,
но спряха се и мен се удивляват.

Като с мълчание влизат,
достигащи им доле до петите
с' свилените им красиви ризи.

Те тихо нещо свойта майка питат.

Тя нещо им пошушна на ухото
и двечките погледнаха ме скрито,

и тихо нещо взеха да шепотят.
Каква ли им се виждах в очите?
Какво се крие в погледа им кротък?

Смущение в душата си изпитах:
навярно съм за тях създание диво,
навярно груби виждат ми чертите,

лицето ми ужасно некрасиво.

56.

Те плахо гледаха по мен когато
на къщата прекрасна минах прага.
Но не, о, не, аз лъжех се горкана.

Видях усмивка на лице им блага
приближиха се те до мене тихо
и всяко си ръчицата предлага.

Така се те за мене уловиха
и аз ги вдигнах двете без усилие.
На рамо ми главица те сложиха,

на лунни свят създанията мили.
Такава радост трепна ми в гърдите
като че цели свят са ми дарили.

Като ги гладех леко по косите,
направени от слънчева коприна,
как мило те ме гледаха в очите –

два ангела от райската градина.
Спокойствие в душа ми се прелива
и елексир се плискаше в гърди ни.

Наистина аз тука съм щастлива.

57.

Кои са тия милички създания,
си мислех аз, но нищо не попитах.
Но тя следеше мойте мисли с внимание

и каза ми: „Припомняш ли си дните,
за вярата ужасните гонения,
за християнство мряха без защита

човеците в римската арена,
разкъсваха ги лъвове тогава.
Тез две дечица, мои скъпоценни,

свирепи лъв с тях се нагощава.
И после пак се те родиха на земята –
делото свято да се продължава,

и то във времето онуй, когато
Светата Инквизиция в Севиля
безброй човеци в оня свят изпрати.

Потомците на братя богомили,
те брат, сестра си и тогава бяха,
но земна майка ги тогаз родила –

и двамата на клада изгоряха."

58.

Ярхос дойде и той ми заговори:
„Ти богомила също си и жива
теб българско духовенство изгори

на Марно поле, где сега щастлива
събор свещен с Учителя проведе.
Не може никой с Него да отива

и да разбира чудните „Беседи",
ако изпърво не е страдал много,
ако духовно той не е прогледал,

ако не е предан Служител Богу.
Напразно се тълпят край Него хора,
но там изисквания има строги.

Учителят в Школата говори
човек да учи и се просвещава,
и дарби съкровени да разтвори.

А не туй „блеене" да продължава,
за Царство Божие само да повтарят,
да се погребват и да се венчават.

А за Христа човека да изгаря."

59.

Седяхме върху столове красиви
пред масичка от шарена коприна:
любящи, близки, сродни и
щастливи.

Не сетих как се времето измина
в спомени далечни от земята
за страшни дни от нашата родина

и че ми в скута седнали децата.
Заслушани в словото с внимание,
дочувах как им биеха сърцата,

че радваха се на това събрание,
което ясно се пред тях говори
за жертвите на Светлото познание.

Не сещаха те милите умора,
че по душа и двете бяха зрели,
разумността блестеше им във
взора.

В миналото доле са живели,
душата им изпълнена с опит,
на костера ужасен са горели,

за вярата погинали без ропот.

60.

И после – баня в стъклена кабина
под изобилно меко осветление,
подобно като в нашата родина

приятна струя се над мен излея.
Бе нощ, закуска ли е туй, вечеря –
човек съм земен, за храна копнея,

гладът ми веч пораснал е без мяра.
Какви съдини сложени от злато,
че са веществени не хващах вяра,

като че ги не пипала ръката.
Те целите в изкусни плетеници,
които правят само на Луната

от много тънички и равни жици,
като че паяжина от коприна.
По тях изваяни красиви птици,

летящи над полета и градини,
гравирани и разно оцветени,
политнали из небесата сини

посред природа хубава, засмяна.

61.

От жито хляб – не с хромел млено,
а цяло, едро, като дренки зрели,
със меден сок е всичкият напоени.

Но сурово, тъй както го е грело
през отворите лунни слънце мило.
До днес такова аз не съм видела.

То живо е и пълно с много сила:
две питички, подобни мандарини,
гладът у мене би задоволило.

Но доле, тамо – в моята родина
не ще ми стигна даже за закуска.
Подобни сочни медени милини

веднага всички тез ще ги
изхрускам.
Макар, че гладна бях премного,
но пак от поглед нищо не изпусках.

Четирма те, се хващам на облога,
едвам една си питка разделиха,
но как я дъвчеха те много!

От питието само глътка пиха…

62.

„Ярхосе, ти що вършиш на Луната?
С какви дела се тука занимаваш?
Какъв е тебе, моля, занаята?"

„Учител съм във лунната държава!"
„Учител, викнах с изумление,
децата лунни, който поучава,

кой дава им наука, просвещение,
а сам живее тука в палати!!
А наш'те доле са за съжаление,

презрени са те много на земята
и племена от всички са най-бедно,
оскъдна имат просяшка заплата,

в обществото каста най-последна…
А пък изисквания към тях
безбройни,
кое от тях най-първо да погледнат?

Дали да обучават в устрем бойни
с моя метода – стара или нова,
за да възпитат всепобедни войни,

или пък за калугери, попове."

63.

Изпуснах милите ръчици
на двечките деца, които
на гръд ми сложили главици

с очи у мене жадно впити.
Анхея ги прегърна и изведе,
и после мило ме попита,

като с любов ми дрехите прегледа.
Отведе ме и други ми предложи.
С нежна грижа тя ми заповяда

от пуха първом риза да си сложа,
памучна пък да пази топлината.
Над тях ми дреха свилена положи,

че хладничко е често на Луната,
особено щом слънце я не грее.
Тогава тя е тъмна в небесата,

отгоре на луната смърт владее,
дори достига и чак до сърцето.
Тогава с електричество се греем,

кое направо теглим от небето.

64.

Дали тук има буби на Луната,
че толкоз много свила се намира?
Зарад коприна, доле на земята

милиарди буби за това измират.

„Не, каза тя, при нас такава няма,
че друго средство тука се избира.

Възможност ние имаме голяма
да я тъчем от пясъци, които
изпърво ги на жички изпредеме.

Стопени хубаво, в тях скрито
се блясък, жила, мекота открива.
Тез дрехи тука се всеобщи считат,

за облекло удобни и красиви.
У нас се въдят много чудни птици,
които нежен, гъст ги пух покрива:

крилцата им, гърдички и главица.
Те пухчето си често променяват,
което го събират и дечица,

от който плат се много хубав
прави.

65.

По нас и нещо друго се намира.
В узрелий плод на тукашно
растение,
пасмо* от жица здрава се намира,

което размотават с търпение,
сушат, тъкат се жичките им меки
и платове се правят с умение.

А тия дрехи топли са и меки,
двуседмичната нощ кога настане,
костюм такива си облича всеки.

Грижливо много те са изтъкани,
че могат дълго време да утраят.
От пухов плъст, обувките изляни,

и те съдиране почти не знаят.
В топло време носят се сандали
с цвят какъвто всеки пожелае:

от стъклена матер'я, сини, бели,
и морави, червени и зелени,
блестящи, сякаш огледало,

в пламъци различни разгорели.

66.

Ела, каза тя, в нашата градина,
да видиш ти сама плода, що ражда
храна и дрехи в нашата родина;

от семка се това дърво посажда."
Видях дърво високо, столовато,
крилат певец от него се обажда –

за мен дърво напълно непознато.
По него плод: зелен, и жълт, и бели,
големи колко на дете главата –

такъв до днеска аз не съм видела.
Откъсна тя зелен и го разряза.
Не беше още този плод узрели,

но сок червен отвътре му излезе
и ливна буйно в чашите готови.
Преглътнах го, но в гърло ми щом
влезе,

поисках аз да вкуся го отново,
че бе приятно и благоухае,
макар наглед да е от плод сурови.

Напълни ми пак чашата с
внимание.

67.

Като, че съм във рая ми се чини.
И жълтия плод започна тя да реже.
През него златния нож по-бърже
мина.

Какво да видя, вътре торта свежа,
тесто само замесено, уханно.
Парчето глътнах, без да забележа.

„Виж белия", посочи тя засмяно.
Кората му изсъхнала, корава,
да реже го и него тя захвана.

Кората му бе твърда, много здрава,
а гушка вътре цялата от свила,
като че някой я с ръка поставил.

Откакто съм се аз човек родила,
не съм видяла толкоз тънка
прежда,
самичка се на пасменца* увила,

готова на стана да се нарежда.
Сега разбрах живота на луната
и как живота тука се подрежда,

защо ме тук доведе Химавата.

68.

Измежду мъхове, треви зелени,
край тихи, бистри ручеи запели,
цветята лунни аз видях пред мене.

Таквиз до днеска аз не съм видела:
венчетата в розово сияние,
и гълъбови, и блестящо бели,

с аромат прехубави ухаят;
фосфоресциращи са те, лъчисти
и росни капки върху тях играят.

А в свилените им и меки листи,
разрязани дълбоко и завити,
като на щрауса перото чисто,

цъфтят си в лунни свят честити.
Тук никога не късат се цветята,
топор не вдигат нивга над горите.

А не как ние доле на земята:
оголваме красивите балкани,
откъсваме и хвърляме цветята,

така, че нигде цвят да не остане.

69.

Ярхос в градината ме придружава.
Помолих го да обясни на мене
Луната как се вътре осветлява

и електрическото осветление
от що се произвежда на Луната,
и във какво се туря приложение.

Тук няма лампи, както на земята,
увиснали от стълбове високи,
а равна тук навред е светлината

и светло е по всичките посоки.
Той каза ми, че токът преминава
в домът през двойните стени прозорни

да свети хубаво и отоплява
по домове и кратери обширни.
„А как и где се искрата създава,

това ще ти разкажа по-подире.
Ний двама с теб ще идеме където
светлинната енергия извира

и вътре тя ни грее и ни свети."

70.

„Държите ли домашни тук животни?
И всички люде ли са плодоядни?
Тук сиромаси има ли, имотни,

дали по вас човеци има гладни?
Кажете ми туй, искрено ви моля."
„Животни имаме, но безпощадно

не ги товарим, нивга ги не колим,
държим ги само ний за цел научна.
Овца живей по нас, и кон, и вола,

живота им е тук благополучен:
в талига никой нивга ги не впряга,
насилие не им се нивга случва.

В луната никой гладен си не ляга,
за всички има работа доволно,
от работа тук нивга се не бяга,

живееме си всичките охолно.
Вседневно ний по три часа работим
и работиме всички драговолно,

за здравето е нужен труд защото."

71.

„Вий много имате съсъди златни,
платина и сребро, пък на земята
го притежават само люде знатни.

А тук, за всички виждам на луната
злато, среброто ви е как по нази
бакъра и желязото се смятат.

Отгде тъй много има го по вази?
У нас е много скъпа вещ златото
и кой го има, до сърце го пази,

разменната монета е в живота."
„Злато, намира се тук в изобилие.
От него ние съдове работим,

то леко се работи, без усилие,
домашните потреби, украшения,
рудата златна сме приспособили я.

Легла, столове са без изключение,
и маси, етажерки само златни,
и сребърни без преувеличение

във всички къщи тука на Луната.

72.

На пластовете пък в сърцевината
несметно скъпоценен камък има.
Самичък той се рони от скалата

и ние тука много ги цениме,
че слънцето те силно отражават.
За общо благо ние ги държиме

и че лечебна сила съхраняват.
Тревите също, билките в полето
различни свойства ценни притежават,

дори храна се тук за нази смятат.
И затова в луната всички хора,
и здрави са, и много дълголетни,

не знаят що е болест и умора.
Хилядолетни люде много има
и няма смърт за наш'те лунни хора.

Но други път по туй ще продължиме,
че гост при нази вече се задава:
Сеха се казва неговото име –

ей иде веч, към нази приближава."

73.

Така с Ярхос говорехме, когато
човек един по китната алея
дойде при нас, за мене непознати.

„Бащата, гледай, туй е на Анхея",
мен брат Ярхос уведоми учтиво,
„той цели десет века веч живее,

история дълга целия го покрива,
по старост той надхвърля
Матусала."
С осанка благородна и красива,

брада до пояса му – снежно бяла,
къдец по черепа му тука-тамо.
Лицето му с дълбоки бръчки цяло,

чело високо, ширно и голямо.
През рошавите вежди са очите,
в които ощ' сияе ясен пламък.

Тез вежди, сякаш мъх са по
скалите,
що среща се високо там на Рила,
що в камъка е надълбоко впити,

живот влече с несъкрушима сила.

74.

Искра живот от погледа наднича,
като че ли му сянка е лицето
и думите едвам, едвам изрича.

„Сехà, таз гостенка е тука Асинета.
Дошла ни е нагости на Луната,
но не сама саминка ни дойде тя,

доведе я Свещена Химавата."
И старецът издигна и постави
над свойте старчески очи ръката,

като че сянка сам да си направи.
Загледа ме, усмихна се приятно
и каза: „О, нима те не познавам,

в древността ти бе девойка
знатна."

Ръката си през челото прокара,
замисли се дълбоко, проговори:

„Но ти умря на клада зарад вяра,
сестра ти беше на Бояна Магът,
апостолка си ти от века стара

и тебе сила вечна ти помага.

75.

На земни свят и аз съм се
прераждал,
и мен земята ваша ми е драга,
и тамо ази слизал съм многажди.

Поискам ли, пристигал съм
веднага,
но не за пътешествия, забава –
на клетите човеци да помагам.

Това аз никога не ще забравя.
В Цариград, изгориха Василий,
пренесох аз душата му тогава

и много ощ' избити богомили.
Боян е Магът, син на Симеона,
и него тайно са унищожили,

не пожела той да наследи трона.
Че той ви бе изпратен от небето
на дявола да разруши закона,

чрез догмите поробил бе сърцето.
При костери аз бивах и арени,
и при крушенията страшни в
морето,

изпращан бивах за спасение.

76.

Сега аз веч от тука си отивам,
физическите сили в мене гаснат,
но моята душа е вечно жива

и моя дух в сърце ми вечно ясен.
Тялото ми във гроб не ще да
влезне:
за мене той е много, много тесен.

Кога поискам, мога да изчезна,
тялото си самичък ще разпръсна.
Без охкания и никакви болезни,

като мъгла на вредом ще се
пръсна.
След време пак дохождам аз
отново.
Отново въплътен, аз ще възкръсна

със тяло ощ' по-здраво и по-ново.
И пак живота ми ще продължава:
да нося вредом Божието Слово,

навреме помощ по света да давам.
Навярно ще живея на Агарта,
на Хималая в скришната държава,

що нигде няма я по земна карта."

77.

„Затуй ли гробища тук, моля, няма,
че вий изчезвате на лека пара.
Това култура много е голяма,

това се казва истинската вяра,
това се казва още съвършенство:
живота си в безсмъртие да
изкараш,

в работа за Бога и блаженство.
А ние, доле, пълни сме с бацили,
безкрайно сме далеч от
благоденство,

нечиста кръв тече по наш'те жили.
Тялото ни започва да старее
от оня час, откак сме се родили.

Ний да живеем никак не умеем."
„Аз всяка сутрин слънце срещам",
Сехà каза и мило се засмея,

„дали е студ или е пък горещо,
към кратерите всеки ден отивам
и няма нигде под небето нещо,

кое да прави мене по-щастливи.

78.

Не ми вреди на мен температура
кога луната силно е нагрята,
нито кога е студ и има бури.

На Слънцето аз мога да отивам,
оставам жив и не изгарям,
с магична мантия само се
покривам.

Това е дело на дълбока вяра."
„Да, казах аз, в Родопските долини
на жар играят наш'те нестинари.

Така те правят всякоя година
и чужденци от близо и далеко
за туй дохождат в нашата родина.

На нестинарите движение всяко
следят да няма някоя измама.
Вървят след тях по всичките
пътеки

дали магия някаква да няма.
Но нищо те не виждат и се чудят
на тази тайна чудна и голяма,

която страх и удивление буди."

79.

Отиде си Сехà – човек божествен.
След него аз останах да се дивя,
за мене този случай бе
тържествен:

да видя с очите си щастлива
един безсмъртен огнен небо-
жител,
една душа велика, вечно жива,

свободно що се по небето скита.
А ний да мислим за това не смеем
и ако някой само се опита

и нещо ново да даде посмее,
тежко и горко стане ще томува.
Той няма веч на тоз свят да живее,

не ще оставят го да съществува.

И той, и цялото му домочадие,
вината му със кръв ще изкупуват,

от казън тежка всички ще
пострадат.
Тоз, кой идея носи на земята,
Голготски кръст ще бъде му
награда,

„Народен враг" от всички ще се
смята.

80.

При нази се Анхея приближава
и кротко води за ръка децата.
Как те са нежни, хубави и здрави.

Децата мили, скъпи за душата,
дошли от друга някоя планета
да се научат нещо на Луната,

което е предписало Небето.
При нази ей, остави ги Анхея,
помилва нежно ги по личицето,

помоли ги те песен да изпеят.
А тя се върна в стъклената къща
като божествена красива фея,

като видение небесно също.
Земята не докосва с нозете,
лицето си към нази тя обръща

от красота, което цяло свети.
Ний гледаме я с нескрита радост,
дори до болка, с обич в сърцето,

огряно цяло в безсмъртна младост.

81.

Децата ни наистина запяха
с ясни, чисти гласове звънливи
и думи тамо хубави мълвяха:

за слънцето, кое е вечно живо,
което извор е на светлината,
възпяха звездното небе красиво,

за птичките – певците на Луната,
за извори и ручеи течащи,
за плодовете сладки и цветята,

за Бога, който всичко туй изпраща,
когото никой нивга не познава
и кой с любов на всички се
отплаща –

Небето цяло негова държава.
Създава вечно световете нови
за своята неизречима слава,

твори доброто Той с едничко
Слово,
прощава, люби, чисти и въздига
сърцето, що за Него е готово,

душата, що с обич Го достига.

82.

Не чакат те за наш'то одобрение,
нито похвала някоя. Веднага
зачуруликаха със радост мене,

ръцете си на рамото ми слагат
и молят ме и аз да им попея,
и те с мене щели да помагат.

Засрамих се, ах, как така, не
смеех,
гласът ми чужди е на тез простори,
че като тях, тъй сладко не умеех.

Но рекох си, какво ли пък да сторя,
щом искрено така ми се те молят?
Не чаках ги те веч да ми повторят,

на свойта песен дадох вече воля.
Какво от туй, защо ли да не пея?
Навлезнах в артистичната си роля,

пред милите любими на Анхея,
децата им, възлюбленните двечки,
и ето, аз наистина посмеях,

изпях им мойта „Малка буболечка".

83.

Ярхос обичен, също и децата,
стояха всички тихи, мълчаливи.

Едно от тях ме хвана за ръката,

отправило към мене поглед живи.
А другото, склонило е главица
на бащините си гърди красиви,

с ръката бърше своите очици.
Каква картина мила е пред мене:
сълзи по всичките видях ресници.

О, мое ти небесно вдъхновение!
И думите, що турих аз, когато
бе тежка жал в душата ми на мене.

И таз мелодия сам писа с ръката
Учителят, и каза ми тогава
да наредя по нея аз словата

и най-доброто в нея да направа.
Идеята той сам избра и рече:
„Тя нека само да те вдъхновява –

какво очаква тази буболечка."

11 април 1950 г.
студено, слънчево.

84.

„И тука тази песен ще се пее",
обърна се към мен Ярхос любезно,
„ще пеем я с децата и Анхея."

С тези думи той от нас изчезна.
След малко там, от стъклената
къща,
на арфа чудна песента възлезна

като вълна божествено могъща.
Велико беше мойто удивление,
когато чух аз мойта песен също,

но с още по-голямо вдъхновение.
Чрез песента прозира се пътека,
душата що възкачва възродена.

Прегради среща тя на стъпка
всяка,
но тя върви, издига се нагоре,
не плаши я орисница не лека,

не знае отчаяние и умора.
И времето я тъй преобразява,
когато веч пристигнала е горе,

че съвършена тамо се явява.

85.

Поведоха ме двенките дечица
в една леха да ми покажат нещо,
в шъпите ми – нежните ръчици.

Но толкова те бързаха горещо,
че литнаха нагоре като птички.
Но мигом те за мене се досещат,

завърнали се, дават пак ръчички.
След малко, ето стигнахме лехата
и обиколихме я дружно всички.

Въпрос веднага дават ми децата:
„Какво тук има, отгатни веднага,
какво е тук посеяно в земята?"

Помъчих се въпроса да избягам,
но да отгатна ми не бе по сили
и отговора бавех и отлагах

на тия лунни дечурлига мили.
„Ще си помисля малко", им
отвърнах.
Да разбера какво са тук зарили

с внимание лехата аз обгърнах.

86.

Земята беше цяла овлажнена
от въздуха, що тука оросява,
с птичи тор грижливо наторена.

От вънка нещо дребно се подава,
поникнало зеленичко листенце
или главица с шапчица кафява,

усмихнато показало личенце
из под калпаченцето кадифено.
В почвата и тъничко краченце,

едно от другото раздалечени.
Разбрах що са посеяли децата,

чии са тия листчета зелени,

поникнали върху повърхнината.
И радвах се в сърцето си без мера,
че тук на труд приучва се ръката

че възпитанието не е химера,
че кой за другите полага грижа,
в живота радост много ще намери

и в семката ще найде своя ближен.

87.

Мълча си аз и нищичко не казвам,
небрежно обикалям край лехата,
като че нищо там не забелязвам.

„Не зная що е", казвам на децата,
„навярно някой скъпоценен камък
заровили сте вие в земята.

А може би яйце да има тамо
или пък даже съвършено нищо,
но вие с мен шегувате се само,

това да не е вашето игрище."
„Но туй какво е, моля, погледнете
шега ли е, погледайте и вижте",

засегнати провикнаха се двете,
„туй семена са, никнали са вече."
„Аха, тревица някаква или цвете",

засмях се аз и тръгнах недалече.
Направих се, че нищо не намирам,
че нещо друго ме на там увлече

и взех с внимание веч да се
взирам.

88.

Но изведнъж те викнаха тревожно
дордето аз нарочно се приструвах.
„Тез семена не са така нищожни

и наши труд си те напълно струват.
Какво на туй отгоре ще речете,
ако те нявга плод ще образуват,

от кой и вий навярно ще ядете..."
„Нима това е посадено семе,
нима от туй ще порастат дървета

и ще завържат плодове големи,
узрели те ще станат и красиви,
които ний със сладост ще ядеме."

Те слушаха с внимание мълчаливи,
но изведнъж извикаха задружно,
в очите им с пламъчета живи:

„На семките ний трябва да
услужим
с едно нищожно мъничко усилие.
А труд голям по тях не е тъй нужен,

че плод да ни дадат в изобилие."

89.

„Добре", и аз се вече съгласявам
с тия лунни педагози драги,
„съвета ви и аз ще изпълнявам",

им отговорих с усмивка блага.
„Кога се върна в моята родина,
на плодовите семки ще помагам.

Подобно вас, в своята градина
ще плодни семки да садя грижливо
и где кога от тамо ще помина,

ще ги плевя добре, ще ги поливам."
Доволни веч децата са от мене,
усмивка грее на лице им жива,

че туй полезно тяхно упражнение
добре разбрах и вече проумеях.
А подир туй с тях споразумение,

да ги попитам нещо аз посмеях:
„А ходите ли вие веч на школо,
учебната ви сграда на къде е,

аз искам нея да разгледам, моля."

90.

„О, ние имаме учебна сграда
къде по някога се учим ние,

че майка, татко много знания
владат,

науката във себе си що крие –
те двама нас вседневно
просвещават.
Кога доволно знания да добием,

тогава чак на нази позволяват
в училището ни да си отидем,
където знанията ни да сверяват.

Учителите си тогава чак ще видим,
това наредба тука е за всички.
За никого това не е обида,

тук учиме ний повече самички:
еднакво е за малки и големи,
за ученици, също ученички.

Развиваме дома ний доста теми,
да разпознаваме добре звездите
не само в наш'та слънчева
система,

но още по-нагоре що е скрито."

91.

Попитах ги за техните забави,
за техните игри и развлечения.
„Гимнастика с музика ний правим,

паневритмични сутрин упражнения,
кои оркестър струнен свири
и музиката следваме с движения.

А в полезни съчинения дирим
как на родителите си да служим,
къде се упражнение намира,

с добри постъпки всякога да
дружим,
как личното си благо да оставим,
кога това за общото е нужно

и всякое добро, кое направим
на близки и далечни тука хора
да е от полза, радост да достави.

Така по наш'те книги се говори:
поука и постъпки се не делят.
Туй задължение е за всички хора,

такава е тук лунната повеля."

92.

„А църкви, моля, имате ли вие,
иконостаси, свещи и камбани,
с попове и владици както ние,

кат нас не сте ли вие християни?
Дали се кръстите вий с десница,
или пък вие сте мохамедани?

Не сте ли на Мойсея ученици?"
Децата ме загледаха в почуда,
в мене здраво вперили очици.

Дали си те не мислят, че съм луда
или пък им на чужд език говоря,
или горкана – паднала в заблуда,

дали пък сънена не си мърморя?
Изпърво двечките деца мълчаха
като разумни и премъдри хора

и нищо ми не противоречаха.
С усмивка се спогледнаха те двете,
но сякаш ми въпросите разбраха

и отговор мен даде ми момчето.

93.

„Нам църквата живее във сърцето,
иконите ни – цялата вселена,
а пък кандило – слънцето в небето.

Единственият наш първосвещеник
говори вечно и живей в душата
откакто ний от веки сме родени.

Не виждаме ний Бога в небесата,
не виждаме ний слънце във
простора,
но Той на всички ни е в сърцата

и вътре неотстъпно ни говори.
Какво че го окото не съзира,

но то нали си съществува горе?

Не се ли Той навсякъде намира?
Тез чудеса що виждат ги очите,
не ги ли Той в ръката си побира?

А знаем ли що има по звездите,
вселените незнайни и спирали,
и млечната пътека в глъбините?

Дали самички те са се създали?"

94.

Кога се разделихме със децата,
човек един към мен се приближава,
но чудно, той не ми е непознати,

щом двете си ръце към мен подава.
Но кой е той? Не е ли кой погина
на южни свят в цветущата държава,

след Галилея кой стана причина
да се отключи звездни мир над
нази
и папата уби го без причина.

Заместникът на Бога го намрази,
заключи го с железни белезници,
че ново нещо на света е казал.

Захвърли го да гние в тъмница,
наместо с гордост него да се хвали
с попове и хоругви, и владици.

В Рим на костер живи го запали.
Познах го аз веднага с ридание,
прегърнах го, лицето му погалих,

с обич го разглеждах и внимание.

95.

„Руах ме тука викат на луната.
Тук гост съм аз от другите планети,
на среща съм при своите събратя.

Доволен съм, че и при нас дойде
ти."
За радости, намира ли се слово?
Държи ли речи някого сърцето?

Честита аз, че виждам го отново,
от щастие неволно аз ридаех,
да скачам аз от радост бях готова:

човек съм земен, друго аз не знаех.
„Но аз не съм самичък на луната,
че Секи* се тъдява населява,

и той живял е негли на земята,
и търпеливият учен Скиапарели*,
кои от тука учат небесата,

на лунни свят в крайните предели."
Но само италианци ли са тука,
кои луната наша са почели,

с обич къмто звездната наука?

96.

„В обсерваторията ела с мене",
усмихнато Руах ми ясно рече,
„ще видиш тамо цял рояк учени.

Ако желаеш, тя не е далече,
ще срещнеш тамо учените хора.
Не ще ти никой за това попречи,

ако желаеш, с тях ще поговориш."
„Обсерватория, нима възможна
е негде тя из лунните простори?",

запитах учения мъж тревожно.
„Да, искам, искам, моля заведи ме,
мен земна прахолинчица нищожна.

В сърцето си желание силно имам
да видя людете, които каза.
За тях свят спомен е в гърди ми

и щастие да бъда пак при вази."
„Добре", каза ми ученият почтени,
той път напред с ръката си показа

и италианецът поведе мене.

Всичко за Руаха е писано на 4.II.1950 г., събота, 27° под нулата, в моята къщичка на Изгрев

97.

Поведе ме по пътя мълчаливо
великият и прославен италианец,
с него с доверие отивам.

Неволно пак да питам се захванах:
„Къде се екваторията намира?"
Затуй не се замислях аз по-рано.

В новия тунел се мрачен взирах,
където ме Руах сега поведе,
тук селище се вече не намира.

Вървях и стъпките му само следех,
но той обърна се към мен с грижа:
„Нагоре, към простора те поведох,

но трябва първо да ти се погрижа,
та дрехите особни да получиш.
Нагоре тамо в ледената хижа

да се нещастие с теб не случи,
от студ ний веч от тука зъзнем.
В скафандър ний ще се заключим,

а иначе, на камък ще замръзнем."

98.

В малка къща ме Руах заведе
и даде той на мен костюм особен.
Облякох го и цяла се огледах:

той бе широк, и хубав, и удобен,
отвътре с мека, пухкава направа
бе тази дълга до земята роба;

отгоре двойно с материя здрава,
между кои намира се антена,
с изолация особена, корава.

В малък апарат съединени,
кой сложен е в качулката отгоре,
и шнур, и копче на гърдите мене.

Щом с копче апарата се отвори,
навред по мене хлуйна топлината,
а ризнина от вредом е затворен.

Ако се мъничко разкъса плата,
студът за миг тяло ми ще обгърне,
един кристал ще стане ми снагата,

на лед веднага той ще се
превърне.

99.

Така и той облече си костюма
и къмто Лунния отвор поехме,
по пътя той ми нищо не продума,

през маската да чуем се не щяхме.
Аз дишах само под маската леко,
кат на екскурзия сякаш вървяхме

по нанагорна хубава пътека.
Угаснаха рефлекторите вече,
смени се бърже светлината мека

с електричество, че стана вечер,
на слънцето изчезна светлината,
затрепкаха звездите отдалече

и ето ни, отгоре на Луната.
„Тоз кратер „Клавиус"* се казва,
край него тук обсерватория има",

и той ми малка къщичка показа,
светлик от тамо весело ни кима.
Звездите, как самичка забелязах

от тука гледани са несравними:
по-ярки, по-големи и красиви,
до нази по-голяма близост имат

и по-голяма светлина изливат.

100.

Небето тука винаги е ясно.
По него няма облаци рохнати,
нито пък бури, гръмове ужасни,

като по нази често на земята.
С ръката си показа ми отсреща
едно светило ново в небесата.

Кое ли ще е туй красиво нещо?
Като, че ли подсказа ми сърцето
и аз самичка вече се досещам.

Как тя в простора ей приятно свети,
като че ли туй райска е градина,
от всички най-красивата планета,

на земни свят цветущата родина.
Сега пък тя е спътница красива,
на лунни свят по стъпките ще мине.

От тука ний на нея ще се дивим
в предположения различни:
„Каква ли тайна се у нея скрива,
каква поема крие поетична…"

101.

Той вече тръгнал бе полека.
По стъпките му следвах в размишление,
по сребърната хубава пътека.

Учудване събуди се във мене:
каква ли ще е таз обсерватория,
че обектив не виждах устремени

в тръба огромна да стърчи нагоре?
Но сещам се, че облаци тук няма
и чисти са тук лунните простори,

достатъчен е окуляра само.
И ето ни в една огромна зала
и телескопът – друго в нея няма.

Но къщата е цяла от кристали,
обилна мека светлина се лее,
навредом се еднакво разпилява.

Ей окуляра тамо се виднее,
човеци тамо няколко стояха,
кои ли са да питам не посмеях,

но срещнаха ни те щом ни видяха.

102.

Руах за поздрав вдигна си ръката
и към мен любезно той показа:
„Таз гостенка дошла е от земята,

с летение до тука е възлязла.
Тя иска да научи нещо ново
от учените люде и от нази,

в луната как живее се сурова."
Олберс* поклон отправи към мене,
приветствува ме той с кратко слово.

Велико беше мойто изумление:
Жансен* и Бесел* – мила изненада,
и Фраунхофер* гледах с възхищение.

Каква по-хубава за мен награда
ми беше подарила Химавата:
да се намеря аз в тая сграда,

да срещна тез учени в небесата,
които считаха ги вече за умрели,
а те си тук живеят на Луната,

за нов живот са тука оживели.

103.

Аз гледах ги с безкрайно възхищение,
тез жители велики на небето:
„Простете, казах, мойто неведение,

но разум Божи и у мене свети,
науката от всичко най-обичам.
С любов аз гледам винаги небето,

на слънчев изгрев всяка заран тичам.
Обичам вашата наука строга
и радвам се на Божието величие.

Кат вас учена аз да съм не мога,
но що от туй, небето ще възпявам
и съвършенството безкрай на Бога.

Така хвала към Него ще въздавам."
Но ето в тази същата минута
пред мене други учен се явява.

Дойдоха още учени прочути.
На математиката виждам царя,

целунах аз на тогата му скута

и името му с любов повтарях.

104.

Когато Гаус мило ме изправи
и ме помилва нежно по главата,
въпрос на всичките тогаз задавам:

„Не виждам в тая зала на луната
Коперника, ни Кеплер, Галилея,
ни Енке*, Хенке*, Нютона познати?

Къде е Хюйгенс*, где се той зарея,
и Араго*, и Бунзен*, Локйера*,
нито Лапласа*, Юнга*, ако смея,

и Хершела* тук искам да намеря."
„Хе там е той, стои на окуляра",
Руах отвърна, „пак небето мери".

А пък на математиката царя
отвърна ми с тия думи живи:
„На твоите въпроси отговарям.

Кога при други кратери отиваш,
ще видиш там познатите си драги.
В небето нови тайни да откриват,

за тях усилия нови да полагат.

105.

При „Теофила"* или „Венделина"*,
обсерватории тамо се намират,
„Гасенди"* гледай да го не
отминеш,

а също при „Ландсберга"* ти се
спирай,
а още „Герике"* да не забравиш,
где телескоп най-стари се намира."

И Хершел се при мене
приближава.
„А мога ли, о, почетно събрание,
ако това се тука позволява,

че силно е у мене туй желание,
в телескопа малко да надзърна,
свещен тоз час за мене ще остане.

И в родни край, когато се завърна,
да има що да кажа за звездите.
Когато нагоре си очи обърна

и някой ме за звездни мир запита,
на слуки да не бъбря и гадая,
но вярно да познавам висините

и картата небесна да позная."

106.

„Ела", ми каза Хершел млади,
„ако това ще стори те честита."
Възкачих се към малката ограда

неволен страх в сърцето си
изпитах
пред окуляр щом турих си окото
и се загледах жадно към
звездите.

До мен Руах помагаше, защото
че този уред мен бе непознати
далеч от нуждите ми на живота.

Руах най-сетне махна си ръката.
Видях над мен вълшебните
спирали
на Роса* как се носят в небесата.

Видях звезди червени, сини,
бели,
и двойните звезди прекрасни
и на Сатурна кръжилата цели,

по Марса гледах аз чертежи ясни.
Земята наша цяла се виднее,
като че ли пред мене тя израсна,

кат месечина в небето грее.

12 април 1950 г.

107.

Отместих се, треперят ми ръцете
и устните ми, стиснати в мълчание

пред тез видения чудни на небето.

Възхита, радост, равно на страдание –
това е всичко Слово сътворило,
едно велико Бащинско желание:

да бъде светлина, да бъде сила,
живот да има всякога и всъде,
в които милост се е проявила,

един закон на вредом да пребъде.
И всичко туй така непостижимо,
така го е Създателят отсъдил,

в душата ни то цяло да го има:
звезди, рояци, слънце и планети.
Ръката, всичко дала ни любима,

да се изпълни с това сърцето,
да няма в света лишение,
ни сиромах да има под небето,

а вечна радост, вечно вдъхновение.

108.

И плаках аз на окуляра клета,
но Хершел се приятелски засмея:
„Сълзите пречат тука, Асинета,

погледай пак ще видиш ли къде е
Балканът стари и морето Черно,
и Дунавът къде води си лее."

Но в окуляра друго ми се мярна:
пред мен е Млечни път, но Боже,
дали от сълзите не виждам вярно,

да се изкаже с думи туй не може.
Звезди блестящи горе мириади,
напразно тамо погледа тревожен

поискал би число им да овлада,
напразно края търсиш и начало,
безсилна тук душата само страда.

Небето е от звезди побеляло,
пролука няма никъде да минеш,
небето модро е в брилянти цяло,
запалено във огън ми се чини.

109.

„Не искам вече, нека си отида,
не мога аз, това не е за мене,
не смятайте, че правя ви обида,

но моите очи, за съжаление,
и моят дух не свикнали са още
и за това се иска упражнение.

Ще дойдат нявга и за мене дните,
кога и аз при вази ще се уча,
тогаз наистина ще съм честита.

За мен това е най-добрата участ –
с телескоп да бдя по цели нощи
и картата небесна да отключа.

Но туй далече е за мене още,
че друга днес е моята задача…
Но дотогава ново време до ще,

по трудни земен път да се възкача,
първичният живот да придобия,
през всичките съблазни да
прекрача,

съкровища в душа си да открия."

110.

Това казах, поклоних се дълбоко,
отново милият Руах последвах,
напуснахме ний залата високо.

Небето вече никак не погледвах,
а плаха газя тясната пътека
и чувствата в сърцето си
изследвах.

Така с мълчание ходех с човека,
що нявга светъл изгоря на клада,
кога в тунела светлината мека

къде намираме се ни обади.
„Ще видя ли те пак, Руах, неземен,
най-милата за мен в света
награда?"

Но в този миг, в пътеката подземна,
той сякаш проговори мене,
че ще настъпи туй велико време,

когато чрез науката сродени
в някоя по-радостна планета
ще бъдеме ний пак съединени

завинаги безсмъртни в небесата.

111.

Свалихме си скафандрите и двама
отправихме се вече към Анхея,
прекрасната онази лунна дама,

където аз останах да живея.
Но не стърпях Руаха да попитам
и тоз въпрос да му задам посмеях:

„Руах, ти волен скиташ по звездите,
не те ли срещнах на Меркурий горе,
когато аз летях с Асавита?

А днес си тука, в лунните простори,
това наистина ме удивлява,
туй невъзможно е за всички хора,

навярно тайна някаква познаваш.
Наистина и аз дойдох до тука,
но Химавата мене придружава:

тя извор е на светлата наука,
преодоля пространството с мене,
доведе ме със сполука,

за да получа повече прозрения."

112.

Ответ Руах на мен веднага дава:
„Това за вас що е непостижимо,
що земната планета населяват,

далече още неосъществимо,
за мъдрите човеци веч е дело.
Преграда няма непреодолима

за тях, а „чисти" всичките предели.
За същества човешки, благородни,
с по-ефирно, съвършено тяло,

за тях пространства звездни са свободни.
За глупавия туй кое не може
и вижда му се мъчно, неизбродно,

за мъдрия и светия е възможно,
че сила обладава той голяма,
преградите за него са нищожни.

За него словото „не мога" няма,
че вечна обич пълни му сърцето,
сърцето, обжарено с Божий пламък,

любимо чедо той е на небето.

113.

Аз бях на Марса, още на Венера,
и зная там как людете живеят.
От тука ще посетя Юпитера:

и тамо слънце на човека грее,
и там открива се небе лазурно,
и звездни мир по-ясно се виднее.

Навярно гост ще съм и на Сатурна.
Но никога съдба ми, Асинета,
не е била ужасна и тъй бурна,

тъй както бе на вашата планета.
За никого не вдигат тука клада,
с кал не цапат никому лицето,

не правят никой никъде да страда,
или на кръст ужасен да разпъват
тогова, който истината влада;

ни хвърлят го да го разкъса лъва,
нито го бесят, нито го пък стрелят,
ни за пари душата се прегъва,

тъй както там по вашите предели.

114.

Спокоен сън и вече ти прощавай."
Отиде си човекът и изчезна,

на тихий праг самичка ме остави.

Сърцето ми се сгърчи от болезни…
и в къщата кристална с' стъпки леки
в моята вълшебна стая влезнах.

И на леглото люлчино – полека
заспах дълбоко морна и тревожна,
в мисли по изминати пътеки

за мене прахолинката нищожна.
Като че бях сънувала дълбоко –
картини, чувства, мисли
всевъзможни:

че в телескоп съм гледала високо,
че срещнах там велики астрономи,
а пък измама беше най-жестока.

От всичките мечтания главоломни:
че в Руах Джордано Бруно беше,
развеждаше особата ми скромна,

като ръка ми в своята държеше.

115.

Приятна песен ме от сън събужда.
Коя е тя, с какво е съдържание?
Но тя не беше за слуха ми чужда,

послушах я с радостно внимание.
„Люлението" запяла е Анхея,
я виж, как пее тя, с какво желание.

Наистина като, че се люлее
Анхея по цветущите ливади,
сама играе и си песен пее,

красива несравнимо – вечно млада,
като че ангел вижда ми душата,
кой скръб не знай и никога не
страда.

Внезапно тя провира си главата
през тънките завеси на леглото
и се засмя: „Аха, на кратер

била си с Руаха", каза кротко,
„научил се, че си дошла и ето,
веднага те заведе на разходка

с любимата на всички Асинета.

116.

Руах адепт от първите се счита,
велика чест е, който го познава.
Нима сега не си ли ти честита

до „Клавиус", че теб е
придружавал?"
„Да, казах аз, но туй дължа на Нея,
която ме за всичко вдъхновява.

Кажи сега, не е ли тъй, Анхея?
Ако не беше светла Химавата
и до сега във скърби да живея

и теб приятелко, мен непозната,
нито Ярхоса щях да ви познавам,
нито да влезна вътре на Луната."

В този миг – девойка се явява,
от тукашния свят създание младо.
(На лунни свят ръка се не подава.)

Усмихна ни се и на столче сяда,
позната на Анхея ми изглежда,
дори и мен – сърцето ми обади

за спомен мили от земята прежен.

117.

„Дочух, че ни гостуваш от земята",
започна с мен девойката честита,
„с тебе ние стари сме познати."

Тя тук сега се казвала Лалита,
познах я мигом милото създание,
но нищо не посмях да я попитам.

Ний делехме си нашите страдания.
Не е ли тя, говореше сърцето,
която отлетя от нази рано?

Сега й щастие грее на лицето.
А мене сълзи тичат по образа,
кога в труд течаха ни денете,

и спомени горят като елмази
за обич и за светло вдъхновение.
А времето несетно покрай нази

течеше в работа, изкуство и учение.
Тя дириш несретите човешки,
за да помага на сърца ранени

и облекчава участта им тежка.

118.

Познах я, да, подсказа ми сърцето,
очите й, божествено красиви,
подобно незабравки чудно светят;

косите й със златото се сливат,
като наметка стигат до земята,
като корона й глава обвиват;

усмивката й – слънце на земята,
а говора й – милост и наслада,
и милваща й всякога ръката…

и тя перото можеше да влада.
Щастлива съм, че виждат те очите,
за днес не искам никоя награда,

по образа ми тичаха сълзите.
Мълчиш, сама ти нищо не говориш,
защо напразно само да те питам,

като мълчиш ти по-добре ще стори,
алпийска, бяла, хубава снежинка.
О, слънчевите твои взори,

ти, ангел мой, божествена Дафинка*.

119.

Продума ми: „Аз днес ще те придружа,
къде поискаш може да отидеш
и тука тебе искам да услужа."

„Желая аз вам църквите да видя.
Дали и те са както на земята,

да разбера преди да си отида,

с кандила и икони, и разпятия?
По вас дали обаждат се камбани?
И вие ли тъдява на Луната

наричате се също протестани
ил' православни, или католици?
Кои по вази смятат се избрани?

Дали си вие имате владици,
епископи, кюрета и попове,
премъдри папи, още и патрици,

избрани ваши воини Христови?
Че този въпрос зададох на децата,
запомних ази милото им слово,

записах си го даже с ръката."

120.

„Не, каза тя, ни помен няма даже
от верски тука някакви окови.
Ти искаш храм на тебе да покажа

къде се проповядва Божие Слово,
но туй да сторя, запомни, не мога
макар на теб в услуга съм готова.

Кажи, седалище и дом на Бога –
нима това за нази е възможно?
Такъв въпрос ще вдигне тук тревога,

ще се зачудят людете набожни
за църкви щом въпрос им се задава.
Ще се запитат: кой така нищожен

за храм говори, Бог где населява,
че е навсякъде, нима не знаеш
и Той едничък вред се проявява:

в цветята, що тъй хубаво ухаят,
по тях брилянтна капнала росата,
кат слънце малко върху тях блестае.

Не е ли Той на всички в сърцата?

121.

В безгрижие тук всички си живеят,
тук няма хищник птичките да гони,
а те на воля си свободно пеят.

Ела, сама да чуеш как ромони
сребристото поточе из тревата
и плод узреял върху всички клони.

Кажи сега, що казва ти душата?
Ако ли пък погледнеш на купчини
как весело играят си децата

из тез просторни хубави градини.
А пък за миг погледнеш ли нагоре
към милото небе, кристално синьо

и слънцето откриеш в простора,
макар през тъмни кратери, ущелия,
и то на теб за Него ще говори.

И звездният мир, обширен,
безпределен,
все туй на Бога само е лицето,
дори преди в света да сме живели,

все туй велик е храм, що вечно
свети."

122.

Разхождаме се с нея ний полека
в разговор такъв задълбочени
по равна и изгладена пътека.

И тука-тамо, но раздалечени,
блестят кристални хубавите къщи
всред храсти китни, лесове зелени.

На тамо аз лицето си обръщам,
да им се радва искрено душата
как светлина ги всичките обгръща

с цветовете седем на дъгата.
Стъкло прозирно правени стените,
прозорците красиви и вратата,

с копринени завеси са покрити.
Полусферичният им покрив свети
покрай широко стълбище извито

с кристални оцветени парапети.
Разкошен дом, си казах аз
неволно,
от скръб и тука сви ми се сърцето,

далеч съм аз от този свят охолен.

123.

Че ние горки, доле на земята…
„Но чий ли ще е този дом?",
попитах,
като посочих в дясно с ръката…

Тогава отговори ми Лалита:
„Тоз дом е мой и тука аз живея,
в него аз свободна съм, честита,

откак аз във „онзи свят" се рея.
Такива къщи има тука много,
подобна тамо няма ли Анхея?"

„Но виж, дали да те запитам мога?
Защо са къщите ви тъй
раздалечени,
чия е тука таз наредба строга?

По наши свят са къщите слепени:
съседи два – стена ги само дели,
кооперация ощ' повече сгъстени

и покривите им са се допрели,
че чуваш пей ли някой или плаче,
венчават ли, опяват ли умрели,

в Америка пък тез небостъргачи."

124.

„Така е по-добре и по-прилично,
в корубата така е на Луната,
красиво е и по-хигиенично.

Нима на вази доле на земята
са толкоз тесни вашите предели,
че тъй нагъсто правите къщята,

една до друга са се те допрели?
Страхът ги само людете групира,

а пък полята ви са запустели,

подслон за пътника не се намира.
А тук се никой нивга не страхува,
за жилище самин си кът избира,

с труд самичък той си го купува
и тамо се с песен населява.
Но кой за този нови дом дочува,

безплатен труд от себе си той дава
без повеление, заповед, принуда,
самичък той труда си подарява,

като за свое селище се труди."

125.

Така вървиме заедно с Лалита
в размисъл и радостно мълчание.
Аз виждам колко тук е тя честита.

А мене още чакат ме страдания,
дорде и мене позоват отгоре,
и в дом такъв и мене да поканят…

Но аз отново първа заговорих:
„Кажи ми ти, какво работиш тука?"
„Пътувам волно, тя ми отговори,

работя над изкуство и наука,
но чуя ли от земни свят тревога,
веднага се явявам на пролука,

помагам ази повече що мога,
невидима душите обикалям,
внушение правя да обичат Бога.

А който плаче и за нещо жали,
изпълвам го със светло
вдъхновение,
в смутено сърце надежда паля,

служителка на светло провидение."

126.

Калинка аленее в тревица,
крилца си нежни радостно
разтвори:
ту полети, ту къпе се в росица,

с преградите в своя път се бори.
Лалита мило глади й крилцата
и с нея нещо тихо си говори,

пък ази се зареях по тревата
с възторжени и чисти размишления
към къщите тук-таме из полята.

И в това крилато вдъхновение,
оставих аз Лалита надалече,
това неземно мило привидение

и хубавиите й крилати речи.
Но по пътечката като отивах,
пред мене къща ето се изпречи

кат в сън разкошен, царствено
красива,
от вътре, от стени и от прозорци,
се мека нежна светлина излива,

но никак се там не виждат хора.

127.

Изкачвам аз полека стъпалата
от аметисти, бляскави кристали,
и аметистова бе и вратата,

Такива бяха и стените цели,
но върху тях цъфтящи карамфили,
и рози тъмни, розови и бели.

Сама по своя тайнствена сила
вратата цяла се пред мен отвори.
Завесите навсякъде от свила,

пътеките по светли коридори
напослани с пухкави килими.
Да, никъде не виждаха се хора,

нито пазачи някъде да има.
Видях струя приятна там да блика,
като че ли с две ръце ми кима.

Стори ми се, че мене тя извика
и аз се гурнах в стъклената вана
с наслада в сърцето си велика,

и тъй блажена в струята останах.

128.

Но колко мен почуда ме обхвана
кога до мен на столче аз съглеждам
не дрехите ми в земни свят тъкани

а друга, нова, слънчева одежда.
по нея класове от жито зряло
от някаква неръкотворна прежда

такваз не съм аз никога видяла.
Облякох я, обви ми тя снагата
и ето ме пред огледало цяла.

Сандалите, изплетени от злато
и покривалото ми само от елмази,
с което да покрия си главата.

Така облечена от там излязох,
но ето ме в друга светла стая
где мойте вещи тамо забелязах:

цигулката, „Беседи" и оная
картина с любимия Учител,
кого сега от все сърце желаех

да видя тук, за всичко да го питам.

129.

Но в миг застана Беинса пред мене
и на гърди ме слънчеви прегърна,
прегънаха се моите колене.

Но към гърдите си той пак ме върна,
от двете си страни ме трижд постави
в очите ми ликуващи надзърна

и духане в устата ми направи.
Тогава той изчезна в ефира
като блажена ме сама остави.

Отново пак на вънка се намирам,
душата си усетих в мене нова,
такава радост в мен се не побира,

за подвизи свещени съм готова.
О, жилище ти хубаво, небесно,
и огнено в сърце ми живо слово,

сега ще екнат мойте нови песни.
В пътеката посрещна ме Лалита,
като че ли и всичко бе известно,

сияеше лицето й честито.

13 април 1950 г.
слънце

130.

На другия ден, ний двете с Анхея
облякохме се както подобава
и слънцето в небето кат изгрея,

започна по-усилно да нагрява,
излезнахме отгоре на Луната
да видя аз какво там горе става.

А мерки взехме против топлината
с дрехи подходящи и удобни,
кат водолазна ризница в морята.

Извътре им подплатата особна –
не дава мраз навътре да пробие,
зъбите си у нас да вбие злобно;

от слънчев пек тя също нази крие,
от студ и жега ни еднакво пази,
с Анхея сме в безопасност ние,

тъй как в морето бива с водолази.
Но малко щом се ризника съдира,
дали студ или пек ще ни нагази,

за миг едничък нам живота спира.

131.

През кратера сме на повърхнината.
Ей слънцето лети из висините,
но огнено, развихрено, космато,

като стихия огнена лъчите.
От въздуха помръзнал, скреж вледени
и помен няма вече по скалите.

А ледните уломъци смразени,
сега в кипящи потоци напират,

в пара се издигат разкалена,

просторите като че ли възвират,
огромните среднощни пукнатини
ги слънчевия пек отново сбира.

Така е все от хиляди години,
така ще бъде негли до когато
Луната престаряла не погине

и нова възроди се в небесата.
А нявга тя могъща бе планета
и още не родена бе земята,

светило бе тя мощно на небето.

132.

Но почна тя на две да се разделя,
безформена и вече некрасива.
От нея нещо взе да се отделя

и по-голяма сила да развива.
Земята се роди и грабна всичко
и затова така избяга живо:

цветя, треви, дървета и мушички,
водите от морета, океани
и от простора веселите птички.

Ограбена Луната си остана,
но сепна се и щерка си подгони
като разлютено й се закани,

че от небето тя ще я изгони.
По дирите й вечно обикаля,
оплаква се и дребни сълзи рони,

въздъхне ли, морето вдига цяло
А толкоз беше плакала тогава
и толкоз сълзи беше тя изляла,

че земни свят в потоп тя удави..

133.

Разглеждахме ний всичко с
внимание.
Скалите в лишей, мъхове корави
единствени не са унищожени,

живота им навеки продължава.
Дори от разкалените ущелия
видях животно чудно да минава

на някъде самичко път поело.
Ако не бях с костюм неуязвими,
на пара мигом бих се разлетяла

при тази грейка тука нетърпима.
„Едни учени, казват че сферична
Луната е – издута форма има,

а други, че на круша е прилична,
а трети, че е само полусфера
или пък диск – твърдения
различни,

от тях кое е що заслужва вера?"
Тогава отговори ми Анхея:
„Луната е планета пълна сфера,

човеци вътре всякъде живеят.

134.

Условия има вътре за живение,
създания тука раждат се такива,
за тукашния живот приспособени.

Отвънка лед повърхността
покрива,
а вътре в подземната коруба
уютно се живее и красиво.

Под нейната отвън покривка груба
природата завардила човека
така, че никой да се не изгуби.

И прави тя съдбата му по-лека,
в сърцето му го с разум поучава
да му помага той на стъпка всяка,

чрез мъдрост го във пътя
насърчава.
За всякоя беда и лишение
душа му да възрасне уякчава,

създава в него воля и търпение
да бъде той решителен и смели
и че над него има провидение,

което го обича без предели.

135.

Луната днес е както какавида
отгдето ще излезе пеперуда.
Неугледна на всички днес се види,

но после тя възхита ще събуди
когато синя се роди Аврора,
на хубостта й всеки ще се чуди

когато се засмее в простора.
И тез, кои живеят под кората,
затворените вътре лунни хора,

ще се заселят на повърхнината.
Ще стане по-могъща, по-красива
от своето създание – земята,

курорт ще стане, гдето ще отиват
човеците от другите планети
в райските й скути да почиват;

където слънце благо ще й свети,
ще има по-сгъстена атмосфера,
реки ще бликнат тамо и морета,

и дървеса по тая нова сфера."

136.

Не са така високи планините
по нази, както тия на Луната –
на звездни свят достигат висините,

такива няма нигде по земята.
Едничък само там е Хималая
и Монт Еверест най-висок се смята,

от него по-висок по нас не знаем.
А тия тук огромни, величави,
не виждаш им началото, ни края,

блестящо слънце всичките огрява,
но всичките различно оцветени.
Порфир тука често се явява

с базалтова скала съединени
в оттенъци различни и багрила:
ту изумрудно свилено зелени,

ту розова ги светлина покрила,
и гълъбови, и небесно сини,
подобно езерни води на Рила

ил' незабравки в нашите градини.

137.

По камъни изпъстрени вървиме
с шарките различни на дъгата,
като че ли са източни килими

навредом проснати върху Луната.
А тук-таме изправени скалите
кат обелиски порят небесата,

като че ли говорят със звездите.
А пък грамадни късове кристали,
заслепващи в сияние очите,

като слънца тук-там заблестяли:
на капка кръв увиснали рубини,
на кичури кат гроздове събрани,

и аметисти бледи, алмандини,
цветя прозрачни бляскави топази,
в други пък сапфири ясно сини,

като слънца засветнали елмази,
при тях тъмнеят скъпи меланити.
Но никой няма тука да ги пази –

пазач укрити някъде в скалите.

138.

Луна, Луна, отвън еднообразна
изглеждаш ти във своя цвят сребристи,
като че ли пустиня си ти празна.

Но ти богатства много имаш скрити,
ти пълна си с дарове богати,
в утробата ти лесове гористи.

Към теб на Бога щедра бе ръката:
от вън роса от скъпоценен камък,

витрина превъзходна в небесата,

блести, сияе в разноцветен пламък.
Събирай, колко щеш, не брани
никой,
натрупай си съкровище голямо,

„Стой! Остави!", не ще ти се извика.
На другий свят опитай да го
вземеш,
учудване ще те слети велико,

ще видиш, че в ръце си нищо
нямаш
и шъпите останали ти празни,
стопило се съкровище голямо,

обърнало се в дрънкалки разни.

139.

Но туй, кое си преживял в сърцето,
завинаги ще тебе придружава,
където й да идеш на небето,

то пътя ти навред ще осветлява.
Все същите високи Апенини,
в пространството се горди
възвишават,

и циркове, и кратери, долини,
и Алпи, островръхи Кордилери,
където и в Луната да преминеш.

И лека и оскъдна атмосфера,
и тези мъхове навред, лишеи,
напразно търсех друго да намеря.

Ни птичка малка тука да запее,
гнездо из клони някъде да свие,
нито пък вятър леко да повее

и диви звяр из дупки да се крие,
поточе из тревите да ромони,
нито пък ази можех да открия

из въздуха мушици да се гонят.

140.

Насочих погледа си към морята,
що някога били са пълноводни,
а днеска запустели са полета,

пустини, песъчливи, неизбродни.
Със себе си ги грабнала земята,
с това постъпила неблагородно

като е тя ограбила Луната.
Но тя отвътре пък забогатяла,
напълнила се със сребро и злато,

душата й прекрасна тя не взела,
и мъдростта, и знанията не
смогна…
Луната пак отново съумяла

в таз беда самичка си помогна,
човеците в корубата си вкара
и над безкрай неволи се възмогна.

Самичка тя повдигна си товара,
тя слънце в гърдите си пренесе,
отново оживя сърцето старо,

от мъртвите тя стана и възкръсна.

141.

Анхея чу речта и ме прегърна.
Ах, как й силно тупаше сърцето!
През маската си матова надзърна

и каза ми: „Тоз изглед на морето
в чест на тебе той ще се нарича:
„Прекрасен хоризонт на Асинета",

че този, който мъдростта обича,
не се бои от мъки и теглила,
и с радост твойто име ще изрича."

Това изрече ми Анхея мила.
Защо ще се оплакваш от
страдания?
Стисни ръка, ще те изпълни сила

и болките в гърдите насъбрани
ще се обърнат в скъпоценен камък
и те во веки вътре ще останат.

Къде страдания имало е – тамо
е чисто, светло, диша се свободно,
колибата обръща се на замък,

душата чувствува се превъзходно.

142.

Заминахме покрай скалите черни,
огладени във синева преливат,
а след това отблясък друг се
мерна:

ту червеникави трептят красиви,
ту жълти в зеленикав пламък,
трептят, играят, като че са живи

скалистите уломъци големи,
ту пак отново черни си остават,
наистина, това е само камък.

Но пак да го разглеждам
продължавам.
В него крие се метал – желязо,
от въздух само тъй се окислява,

дълбоко в скалите е навлязъл,
а туй показва, че и атмосфера
върху луната още се запазва.

Убежище в скалите е намерил
и вътре се укрива кислорода,
и туй доказва, че в тази сфера

го има и кат елемент свободен.

143.

Ако не беше матови прозорец
на моята магическа одежда,
ил' мигом само тя да се отвори,

за мене няма никаква надежда
отново да се върна на земята
и „Одисея" в стихове нареждам.

Ако не беше с кислород торбата,
що ми помагаше да дишам,
не ще веч да подвижи се ръката

и туй що виждам в слово да
напиша.
Но всичко туй е взето под
внимание
ми* ризнина съвсем да не издиша,

грижливо изработен със старание
на всичките подробности до края,
пролука ни една да не остане.

Тоз, който прави ги, той знае
обувки и качулки, ръкавици
на всички изненади да утраят,

устойчива да бъдат те позиция.

144.

Ярхос ме пък заведе в оранжерия–
топлилници огромни в луната
с огледално слънчева ламперия.

Растения где има чудновати,
листата им почти изглеждат черни,
защото им оскъдна светлината.

Така от изпарения атмосферни,
самички те запазват се грижливо.
А по-нататък друго ми се мерна:

с дебели месести листа красиви,
вода тече, от листите извира,
кат изворче струи си, що излива,

водата то в себе си филтрира.
А друго, от разрези на стъблото,
вода от тамо да тече не спира,

то като жива фабрика работи
и течността в съдини златни пада.
Да вкуся в чаша дава ми работник.

О, то бе най-прекрасна лимонада.

145.

Запитах аз работника учтиво
отгде това в луната изобилие,
тез сокове се от къде преливат.

Не торите, не правите усилие,

а чудеса – кат ябълки е граха
и боба също са се угоили:

на стъбълцето как се удържаха.
„Бактерии полезни мириади
отнегде тук самички се посяха.

Една бактерия – става на хиляда,
отделно всяка се рои безспирно,
така земята вечно става млада."

В корубата на лунни свят обширна
листата от дърветата не слитат,
цветята тук са нежни и прозирни,

не вехнат те, и вечни са горите.
Природата тук светло е зелена,
такива са и всякъде тревите,

които вредом виждат се пред мене.

146.

А стъклените други отделения
нарочно са направени за тези
и още други някои растения.

Тук плевел нигде се не забелязва.
Светлинни филтри пущат светлината
под специални градуси да влязва.

На маковете тънки стъбълцата
трептяха, цветове им като пламък,
а колкото е на дете главата

е семенната кошничка голяма.
Видях и слънчогледовите пити –
почти стебла те никакви си нямат;

дълбоко е в земята корен скрити,
но семенника им в диаметър
полуметрова слънчогледна пита.

И зеленчуци пищни на полето,
и ягоди червени, и малини.
Тук по-голямо, едро си расте то:

овес, ечмик, и грозде, и смокини.

147.

Видях огромни гъби на Луната.
А ставаха пък тука на джуджета
растенията големи от земята.

Тез храсти са кафейните дървета,
колкото и чая, и банана,
а не като на земната планета.

И папрата е мъничък; лиана,
кокосовата палма кат омбрели.
Невероятно, но по сочни грани

плодът е пак пораснал и узрели,
и двойно по-голям от тия на земята,
що раждат се по нейните предели.

Но чудно е, че винаги в луната,
че винаги се пресен плод намира
и зеленчук, треви, цветя в полята.

Тук работата никога не спира,
не бързат, но работят с умение –
храна изрядна вредом се намира.

Но малко тук ядат за съжаление.

148.

Видях сама цилиндрите, в които
се електрическа енергия произвежда.
Един'ят е в дълбока сянка скрити,

а другият се под слънчев пек нарежда.
Водата, що в единият се намира
от слънчевата топлина изглежда,

нагрява се и ето, в миг завира
и парата минава по турбини.
И другият във връзка се намира,

че парата в цилиндра щом изстине,
веднага във вода се тя променя.
Тогаз студеният под слънце ще премине,

автоматически си те местата

сменят,
студеният цилиндър парен става,
а парният – на сянка и студено.

Грамадна разлика се тук явява
в температурата на двата съда
и тука се искрата получава,

че другояче може ли да бъде?

149.

С направа проста, два цилиндра само
машината работи непрестанно,
енергия добива се голяма,

дордето слънце горе не остане.
Енергията се вещо съхранява.
в огромни е динама тя събрана,

навредом се навреме тя раздава.
Показаха и другата машина,
отдето искра пак се получава:

тук няма охладители, турбини;
огромна сфера – с няколко отвора,
где слънчев лъч обилен ще премине,

чрез огледални фокуси отгоре.
Отвътре сферата е черна цяла,
лъчите се изливат от простора,

но сферата се толкова нагряла
и в нея толкоз топлина голяма,
че нажежава се дори до бяло,

лъчеизпуска сгорещени пламък
със слънчевия абсолютен градус,
що може да разтопи даже камък,

а камо ли пък искра да извади.

150.

Температурата му е така висока,
че всичките метали заварява.
А за вседневно пък употребление,

във всеки дом се то употребява
и работилницата им чудесна
работникът тук сам се управлява.

Отвред се чуваха ритмични песни,
изключено да има дим и сажди…
и въздухът е сявга чист и пресен.

Певец работник негде се обажда,
но майстор е и в песен, и в ръцете,
а не да се провиква и досажда.

„А имате ли време да четете",
попитах аз един от тях работник,
„разходки правите ли си в полето

или в труд тече ви сал живота?"
Усмихна се той с удивление:
„По три часа вседневно ний работим,
а другото за отдих, развлечения."

151.

Отидохме и в стъклените пещи,
където къщи се приготовляват.
Но чудно, там не е така горещо,

тъй как по нас из фабриките става.
Тук въглища във фурни се не пържат,
че ток високи да се получава,

а става всичко чисто и по-бърже.
Изпърво пясъкът добре измиват,
не блъска никой, нигде се не стърже.

Стопеният пясък в рамка се излива,
в стените пък оставят се отвори,
на горни край се в дъга извиват.

Врата отделно леят и прозорец,
и стълбището цяло, и тавана,
и покрива сводообразен горе.

От всичко туй, подире дом ще стане,
на стаи вътре ще се разпределя:
за спалня, кухня, кабинет и баня,

и подът пак с' стъкло ще се
постеле.

152.
Измежду двойните стени прикрито
се вкарват електричните антени,
които равно всякъде да светят.

Не знам защо ли стори се на мене,
че тук работниците са честити
не [са] нечисти техните премени…,

тялото им грижливо е измито,
като че ли за спорт са се облекли,
удобни и приятни за очите.

Рубашка само от трико навлекли
животни никое не са одрали,
като му първо шията пресекли.

Нозе си да обуят от сандали,
те меки и свободно пружинират,
от пухов плъст направени са цели.

И ако лесно и да се съдират,
те лесно се отново претопяват,
че тук от икономия разбират

и същите, те пак ги подновяват.

153.
Как пъргави са много тез човеци,
които нещо взимат и подават.
Не знам защо наричат се „петреци".

Дали с това се име забавляват
или за тях е някаква похвала,
че помежду си тъй се прекоряват

от памтивека поколения цели?
Дали, че те живеят под скалите
и слънце ясно рядко са видели,

или пък вожд са имали честити
с име Петър? Туй не знае никой,
не знаят, даже и да ги попитам,

„петрец" си всички помежду си
викат.
А хубави са всички тия хора,
Уелс напразно си петни езика,

напразно сипе върху тях укори:
чудовища били те в роде „мрави".
Велика грешка той с това е сторил,

те люде са красиви, умни, здрави.

154.
А ето и юзината пред мене,
където с особени машини
сгъстяват вътре въздух разредени,

прекарват го отпосле във турбини
продупчени, що вред се
разклоняват
по къщи и дворове, и градини,

Луната вътре с въздух чист
снабдяват.
Растенията са пък акумулатор
на въглена, що тука се създава,

а има тук-таме и вентилатор
на въздуха да прави опреснение.
Такива има ги до всеки кратер,

които правят мощно проветрение,
нечистият въздух вън да се изкара,
отвънка въздухът пък разредени

навътре в луната да се вкара.
Луната от далече се виднее,
като че мъртва е в небето гара,

но в сърце й мощен дух живее.

155.
Рефлекторите с разна са направа.
Едни от тях са само огледала,
но вглъбнати, лъча да отразяват;

в тях слънцето да се оглежда цяло.
А другите са от метални листи,
амалгамирани с мазилка бяла

от вещество химическо, сребристо.

И те са вглъбнати и най-грижливо
се пазят винаги да бъдат чисти.

Тях чисто даже ги с вода измиват,
под ъгъл ги умело регулират,
че слънцето все вътре да отива,

лъчите му ги фокуса събира.
Таквиз рефлектори безброй тъдява
не рядко вече погледа ми спират

и слънцето ги всичките огрява,
че те един в други си предават
лъчите светли и ги разпиляват.

Щом слънце грей, така се
осветляват.

156.

Дордето слънце грее в простора,
живот ще имат всичките планети,
където вечно ще живеят хора,

ще има птички, извори, дървета,
ще има плодове, цветя, тревици,
и вяра, и надежда в сърцето,

и ще се раждат мънички дечица.
Не чезне нищо, нищо не умира,
живее още нощната царица

и никога живота й не спира.
Тя бодро диша под кожуха бели,
в сърцето й човеци се намират,

таквизи и по нас що са живели:
герои, мъченици и светии,
за истината някога умрели.

Човека някой може да убие,
но няма смърт, нетленна е душата,
в гроба тя не може да изгние

и пак се той прераждa на земята.

157.

Отвън Луната не е тъй угледна,
по нея няма извори, рекички
гори, морета, нам се види бедна,

не хвъркат по горите пойни птички.
Но вътре е разкошно украсена,
отвътре пеят нейните горички,

дървета всякъде е посадена.
А пък земята й е пълна злато
и изобилен камък скъпоценни,

Луната на брилянти е богата,
сапфири, изумруди и топази.
Такива има всеки на луната,

но не за украшение кат по нази…,
а само за магични талисмани
човека от повреда да запазят.

За туй така брилянтени гердани
мъжът еднакво има, и жената,
от чисто злато пояси, колани

и покривала скъпи за главата.

158.

Когато свърших свойте
наблюдения
за електрическите уреди в луната
в радостни и светли размишления

видях да грее нещо в мрачината
светяща елипса се приближава
като запален факел в тъмнината,

що светла диря в пътя си оставя
„Я виж, Петрек", Ярхос продума
тихо,
„отдавна той не се е тук явявал.

По радиото веч оповестиха,
че на събора слънчев всегодишен
и него с тази чест удостоиха,

как винаги Петрека, мъж
възвишен."
„А колко е на възраст той?",
попитах.
„Петрек е вече хилядогодишен",

Ярхос отвърна. Но туй чудно име

съм чула веч, „петреци" вази казват.
Какво значение може то да има

или без съдържание тъй го казват?

159.

Но светлият факел вече приближава
и ний неволно взехме да мълчиме.
Но в себе си, аз взех да размишлявам

за туй чудато, непознато име.
Навярно той е старец белобради
като Сеха̀, кой десет века има,

навярно е превит, с гръбнак издаден,
уста беззъба, поглед замъртвели,
в сянка смъртна целият веч обграден

и темето отдавна оголяло.
Но чудно чудо, изведнъж наблизо
видях човек аз с могъщо тяло,

изправен, млад, в пътя да възлиза.
Помислих си, с фенер е в ръцете,
от гдето тази светлина излиза,

а то в грейка цяло му лицето,
от лоба му разлива се сияние,
с мека, нежна светлина то свети,

като от цвят излъчващо ухание,
от раменете и гърдите още,
когато мисли …

и служи му във пътищата нощем.

15 април [1950 г.], Попово

160.

Ярхос за поздрав вдигна си ръката.
Петрек усмихна се и си отмина,
като сияние остави в мрачината.

Не знаех аз, но по каква причина
сърцето ми потегли към Петрека.
Не е ли идвал в нашата родина
и минал е по моите пътеки?
Като че ли познат ми е и драги
вървежа му и стъпките му леки.

Той без да се подпира на тояга,
кат юноша красиви е изправен,
на дружеска ръка не се обляга.

Самичък си всред мрака осветява,
дълбокото в сърце му размишление
в лъчеизпускание се претворява,

в различни багри те са оцветени.
Не се бои Петрек от мрачни нощи,
не гасне неговото осветление
и силата му е голяма още.

161.

„Тогоз, що срещнахме в мрачината",
каза Ярхос, „живее по звездите,
Учител той и цар е на Луната;

старейшина е и на мъдреците,
с които винаги се съвещава
как тука да живее се честито,

с най-разумните той управлява."
„Учител, цар, но стражата му где е?
Защо го свита тук не придружава

и как самин да тръгне е посмеял?
Медали, виж, не носи по гърдите,
корона на челото му не грее,

нито надменна гордост в очите…"
Ярхос на тез въпроси не ответи
и не посмях веч нищо да го питам.

Но му усмивка трепна по лицето,
дори с глас започна да се смее,
а в смеха аз отговор прочетох.

В този миг отвори ни Анхея.

162.

Децата ни посрещнаха с песни.
Анхея беше сложила вечеря

и музика приятна се разнесе.

„Таз музика пристига от Венера",
ми каза тя на мойто удивление.
Не беше песента от таз красива сфера,

която ме изпълни с възхищение.
Наистина, Париж това не е, Анкара,
нито ..... за съжаление

кой политика в музиката вкара,
ни Лондон бе със скучните си песни,
ни италианска песенчица стара.

Разбрах защо те бяха тъй чудесни:
нали сега живее там Росини,
Белини, Шуберт е с тях божествен;

и че от там се чуй и Паганини,
Чайковски, още Падеревски мили;
и че при тях и Глинка е заминал,

и се от тамо чува и Камилла*.

163.

Но че тез песни съдържание ново
показваха, засягащо душата,
което се разлива като слово:

за подвизи говори на сърцата,
за нова обич, светлина и знание,
която да се носи по земята;

а не за празни блянове, мечтания
или оплаквания тъжни само,
за несполуки, сълзи и страдания.

О, бодра песен чува се от тамо!
Като, че се победна песен пее
и помен вече от страдание няма.

Като могъща струя тя се лее
стихийна и гореща, и свободна.
И друг живот в гърдите й живее

с устрем и за подвиг благороден.
Това не беше песен на човека,
а глас, извиращ от духа народен

и кой чертае новите пътеки.

164.

Но ето декламации на поети.
Гласът сега не чувам ли на Гьоте,
могъщо как се носи от небето,

с дикция и вдъхновени ноти.
Той нова песен пее за Германия,
възкръсваща от своята Голгота.

Как ще зараснат грозните й рани,
чадата й ще пак да се издигнат,
с дух могъщи отново те ще станат,

до по-голяма слава ще достигнат.
Но не с човеци братя да се бият
и хляба от уста им да задигат,

а нови сили в себе да развият,
кои природата им щедро даде,
що се дълбоко в гърди им крият.

А не народи други да завладат
и върху плещите им да живеят,
за тях да правят другите да страдат.

с чужди подвизи да се гордеят.

165.

На Пушкина гласът любим дочувам.
Той стихове подмята шеговити,
осмива някого, се мене струва.

Как днес в родината му го почитат
говори той и се сърдечно смее,
че за „бунтовник" в този век го считат!

Това не може той да проумее.
Но изведнъж гласът се повишава,
престана той на стихове да пее

и страшен вече говора му става:
ридания нови идват за Русия,

убийства, кръв за Руската държава,

съдбата й ужасна той не крие,
за нея той от другия свят ридае
и неговата скръб приехме ние…

Но той, поетът руски вече знае,
че облакът след туй ще се
разпръсне.
От все сърце той щастие й желае,

да стане тя, за нов живот
възкръсне.

166.

Охо, Лорд Байрон се и той явява,
я чуй за Англия какво говори.
За нея той добро не предвещава,

за нея щастието ще се затвори,
не ще да влада вече тя морета,
могъщество й не ще се веч
повтори.

Защо така изказа се поета?
Дали, че си е злъчен по природа,
че огорчено много му сърцето,

или го Дух Вещател ръководи
за свойта Англия лошо да
предрича,
коя над всички земни бе народи,

или родината си вече не обича?
Но Байрон в поезията си жива
„лъжкиня" озлобено я нарича,

бичува я сега немилостиво.
В гласа му жал долавя се за нея,
за нея сякаш сълзи той излива,

той другаде ще иде веч да пее.

167.

Защо ли пък Сафò така се смее?
Говори нещо, а не се разбира,
като че лудост я прихваща нея,

в думите й смисъл не намирам.
И все ли пее за Анакреона…
Но днес се смей–ума ми не побира

и сълзи веч по него тя не рони.
Я чуй: „Тоз Омир е глупак навярно,
гласът й продължава с ирония,

в „Илиада" турил е невярно,
че е Ахил прославен мирмидонец.
И как така света му е повярвал?

Ахил не е дори и македонец,
а русин… Тъй се днес говори,
герой-казак, един от Тихи Донец.

По туй не може вече да се спори,
че „Огонёк" твърди това научно.
Открили са това велики хора,

по начин нов историята ще учим.

16 април [1950 г.]
Попово

168.

Така с повишено настроение,
с' загадъчна на устните усмивка
от тез чудесни нови съобщения

под свилената лягаме завивка,
в размисъл за днешните събития
и за приятна през нощта почивка.

Доволна съм от днешните
открития:
живот кипи отвътре и не спира
за тихите на лунни свят строители,

изход кои на пречките намират,
работят, мислят, правят
подобрения,
дълбоко под кората се завират

в нагласа към природните явления.
За нашия „работник" размишлявам
на мините в дълбоките подземия:

неспирен труд човека изхабява,
изражда се в болести ужасни,
и гладен, гол си винаги остава,

но роб е станал вече той безгласен.

(в дома на Пано)

169.

На заранта по-рано се събудих ,
приготовлявах се за свойта школа.
Но колко пък останах в почуда,

кога изправена да се помоля,
до мен Ярхос застана и Анхея;
сами дойдоха те по своя воля,

Сехȧ и той – великият старея.
Подир молитва четохме словата
на Беинса, с които вред живея

от томчето: Път царски на душата.
Как чудно тук Учителят говори,
как с радост възприема го душата

и в земни свят, и в лунните
простори.
Дори и песните ни тука знаят,
от нас по-топло пеят тия хора

и по-добре гимнастиката правят,
на паневритмия всичките
движения.
И за това от нас са те по-здрави,

и в разума с по-ясно просветление.

170.

Днес всички на школьото ще
отидем
на младите учащи от луната,
каквото са извършили да видим.

Обилна днеска беше светлината,
че всичките рефлектори блещяха
навред и равна, мека – топлината.

Из улиците пътници вървяха:
едни пешаци, други с возила,
а други пък из въздуха летяха

със самодвижна електрична сила
и с многоцикленитe си динамȧ;
едни или пък със автомобили.

Из въздуха прах, пушек нигде
няма,
тревичките са вече оросени
и свежестта навредом е голяма.

А по ливади, хубави, зелени
разцъфнал мак далеко аленее,
от къщичките пък раздалечени

се чува някой весело да пее.

171.

Да, пешеходци имаше в полето
вървяха те с някакво летение,
но не подобно птички по небето,

а скачане крилато според мене.
Тук градове като по нас такива
не виждах аз през моето стоение,

покрай курорти пътя не извива.
По цветни чашки с радост
разжужали
навсякъде пчелички работливи,

от лесовете радостно запели
и веселите ранобудни птички,
лъчите слънчеви навред огрели

поточета сребристи и рекички.
Деца играят, весело танцуват
по свежи билки, свилени тревички,

на слънцето с радост се любуват,
или се упражняват да подлитат.
или в реката учат се да плуват,

а други от тръстика кош изплитат.

172.

До не голяма сграда се запира
возилото ни, ето ни във двора,
кой гости много като нас побира,

и възрастни, деца, и млади хора.
Навлизаме в една огромна зала –
не чуй се крясък, никой не говори,

отвътре пак стените от кристали.
На пейките сме амфитеатрални,
що от сребро и от злато са цяли,

а от рефлекторите, чисти,
огледални
от вътре мека светлина се лее,
очите с милувка нежна гали.

В сърцето на Луната слънце грее
и даже някакъв зефир приятен
в залата голяма тихо вее,

на всички ни докосва той челата.
След някоя минута ще открия
каква наука учат тук децата.

Дали не сме пък по-учени ние?

173.

Разглеждам на жените облеклата
от таз коприна на дърво що расне,
с различните багрила на дъгата,

но с простота, изящество
прекрасно.
Те дълги са, с гънки по гърдите,
с колан от злато и брилянт опасан,

огърлието с' същото обшито.
Ръкавите – и дълги, и широки,
като с крила е китката покрита;

и те по края с' сърмена обтока.
Не носеха ни пръстен, ни гердани,
нито обувки с токове високи.

Косите в хлабав възел сбрани,
в тила завити с' златна катарама,
ухото полускрито да остане.

Така в луната се облича дама.
Върху главата тънко покривало,
бродирано със скъпоценен камък;

те бяха сини, розови и бели.

174.

Като по знак невидими запяха
и стари, млади, песен вдъхновена,
тез всички, що на пейките седяха.

Позната песен стори се на мене,
не бе ли тя „Цветята разцъфтяха",
но някак си развита, продължена.

Но колко хубаво я тук изпяха:
един в друг се гласовете вливат
в терци, квинти, сексти я дружаха

таз малка песен в картина жива.
Изкараш я веднъж и пак повтаряш.
Пред теб видения носят се
красиви,

когато думите се изговарят.
Престанеш да я пееш, тя самичка
като че ли крилата си разтваря,

полита в небето като птичка;
сама се лее в светлите ефири,
звездите сякаш обикаля всички

и своите другарки си намира.

175.

Децата мирно в първи ред седяха,
а щом престана песента крилата,
и те кат нази всички замълчаха.

Но в този миг откриха се вратата,
изправиха се всички ученици
и си за поздрав вдигнаха ръката.

Младежи двама и с тях девица.
С трепет аз очаквах що ще стане.
Децата в поздрав вдигнаха ръчици.

И без учителите да се канят,
с очите си обгърнаха децата,
часът учебен в този миг захвана.

Издигна своят глас в тишината
от тримата дошли – един учител.
Посочи към редиците с ръката

и каза: „Хека, тебе ще попитам,
какво стори с повехналото цвете
с листенцата му болнични,
превити?"

„Пресадих го", отвърна му детето,
„като от корени измих ръждата
торчица му донесох от полето,

към него аз насочих светлината.

176.

Съвзе се милото и пак живее,
сега е вече хубаво и здраво,
отново миризма приятна лее,

стеблото му е свежо и кораво."
„А слабите уроци как отиват,
по смятане кажи какво направи?"

„Тъй как и с цветето", отвърна живо
девойчето, „пресадих го. Зарязах аз
игралки,
по често взех учебник да откривам,

от мързела очистих се по малко.
Щом проумявам своите задачи,
за себе си не мисля, че съм жалка

и веч се не оплаквам и не плача.
Това сега ми разумът отвори
и в другите предмети бодро крача.

Разбирам, че добро което стора
на птиче, камъче, тревички, цветя,
или на немощни и стари хора,
у мене разумът по-ярко свети."

177.

„Момченцето да стане на Анхея!
Какво направи с плодовото семе?"
„О, то поникна, почна да живее,

преглеждам ги в тях плевели да
няма.
Сега те пукнаха листа красиви,
пораснаха и станаха големи,

грижливо ги торя, с вода поливам."

„След колко време плод ще ти
узрее,
ако така се хубаво развиват?"

„Далече е за плод, сега не смея
да мисля туй, то още е далеко –
търпение, след време се надея,

полезното дърво расте полека."
„А що направи с писането криво
с тетрадките си?", той запита меко.

„Изправих го!", детето каза живо,
„Прегледайте вий моята тетрадка,
научих се да пиша веч красиво."

И то ги връчи с усмивка сладка.

175*.

Учителят към друго се насочи
„Момичето Анхеино да стане!"
И то веднага грациозно скочи.

„Кажи, щом някой работа захване,
какво пък ние трябва да
направим?"
„Да му помогнем трябва без
покана,

че работата по-добре да става."
„Анхеино дете седни! Ярхосе,
децата си в песни упражнявай!

Животът по-безгрижно се понася,
когато пеем ние или свирим,
умът ни в труд по-лесно се
наглася,

когато в музиката помощ дирим.
На Беинса песните от земята,
и тука трябва те да се намират;

тях трябва да научат и децата,
и всички вие – всеки, старо, младо.
Чрез тия песни ясно е в душата;

душата не тъгува и не страда."

176*.

Девицата започна да говори:
„Удия, нека сам да ми разкаже
какво със смазаното цвете стори,

той сам реши за туй да се накаже."
„Наведох се над смазаното цвете
и коленичих на земята даже.

Ах, как му бе поразено лицето!
Заплаках върху него аз неволно,
дълбока жал изпълни ми сърцето.

Тогаз изправих стъбълцето болно
и го запитах: Много ли пострада,
прости, прости постъпката ми
долна!

Отказвам се от своята награда,
коя по пение даде ми учител,
на първи ред в училище да сядам.

За твойто семе, цвете, ще попитам,
ще те посея в моята градина
и като зеницата на очите

ще пазя теб през всичките години.".

177*.

„А що направи, тук се изповядай,
с думите понякога сърдити,
кои на близките ти много вредят?"

„О, моля чуйте, цветето пребито
е всякога пред мене и говори.
Самичко то като че ли ме пита:

„Защо ме смаза, аз какво ти
сторих?"
О, нежно мое сладкодъхно цвете!
Пък аз без милост те в калта
съборих.

Затуй от всички, моля ви, простете,
не ще сръдня да видите от мене.
Ще ви послушам, щото ми речете

с дълбоко почитание и смирение.

Не искам аз, че съвестта ме бори,
не дава ми ни миг успокоение.

Затуй преди да почна да говоря,
сърдечно ще се моля аз на Бога
за обич само устни да разтворя,

а не в други да създам тревога."

178.

„Да каже Вендидат какво направи
с галванометъра си що получи.
Или да го погледне той забрави,

тъй как това се в друго време
случи?"
„О, не", юношът бързо отговори,
„аз много нещо този път научих,

кога галванометъра отворих.
Разбрах аз, че растението пулсира.
Щом сока почне да изкачва горе,

че електричество във него се
намира.
А също, мозъчното напрежение,
на същия се тоз закон опира

в' вълнообразни криви и трептения.
Така, че електричество в нас има:
в животни, и човеци, и растения,

което се от слънцето приима.
В едни е то по-силно и могъщо,
и сила е у тях неудържима

която в пепел пречките превръща."

179.

„Хорусе, ти пък имаше проблема
в доказване четвърто измерение.
Това наистина е мъчна тема,

но ти ще го докажеш с търпение."
„Да си представим", момъкът
захвана
с благороден поглед и смирение,

„че тука ние същество поканим

с понятие за двуизмерност само
и опита си с него ний захванем.

Поставяме на плоскост неголяма
петте си пръста само ний отгоре.
То съществото, що живее тамо

ще вероятно тъй да отговори:
„Тез пръсти, да това е
триизмерност,
това не може никой да оспори,

това явление е само вярно.
А всъщност, туй са пръсти на
ръката,
принадлежаща на човек навярно,

кое разумно същество се смята."

180.

„За идния път се занимай грижливо
лъчите да откриеш митогенни.
Но по на често трябва да откриваш

папирусите, гдето непременно
от древните науки ще откриеш
въпросът тоз, разгледан
съвършено.

И изводът, що се в него крие,
самичък изводът си ще направиш,
ще те изслушаме пак тука ние.

А музиката да не изоставиш.
С биотехниката пак на Вендидада
предлагаме да се заеме живо.

Тогава ние пък за този труд
награда
един от телескопите в луната
ще подарим на тези хора млади

да се насочват често към земята
с телевизионният апарат отгоре.
Дали ще се развие там войната

и земетръса кой ще бъде скоро?"

187*.

И третият учител се намеси:
„Да кажат майките Амента и
Мехена
със Паневритмията докъде са,

къде намериха й приложение?"
Амента с усмивка отговори:
„Поляната, що поверихте мене,

очистихме и равна е отгоре,
посяхме я с трева зелена."
„Пък аз научих тук не малко хора

словата на таз музика свещена
и всичките ги вече вярно пеем."
Това Мехена рече със смирение.

„А нека аз да кажа, ако смея",
Хепер се някой от чина обади,
„с Хорус поета, още и Анхея,

с Ярхоса и с други стари, млади,
с оркестър песните пък ще
придружим,
кога играят в росните ливади.

Ний самоволно искаме да служим."

188.

„За идния път нек' всеки да
направи
самичък свое лично упражнение
и после тука той да го представи."

Това казаха тримата засмяно.
„Едни да чистят всичките пътеки,
а други от ливадите зелени

да се премахне камъченце всяко.
А също и от нивите, където
и бурена да се изскубне нека.

И ние си предлагаме ръцете.
Над поточета, мост да се направи,
по свобода туй всичко да се смята,

туй никой никого не принуждава.
Да се почистят изворите може,

пътека нова може да се прави.

Като желание в сърце си сложим,
така да стане и у нас красиво,
и туй кое ни мъчи и тревожи,

чрез работа да претворим
грижливо."

189.

Подир това, в тази съща зала
откри се нещо като наш'то кино,
платно оттатък закачиха бяло.

На всекиго от дворната градина
с узрели плодове го угостиха,
подобно както в нашата родина

и киното с музика откриха.
Оркестър свиреше там живо,
отсреща се картини появиха

в различни багри изгледи красиви.
Представи ни се слънцето голямо
в потоци как светлина разлива.

След малко огнени струи от тамо
завчас прокъсаха се на кръжило
и вътре слънцето остана само

пред нас планета лъчезарна, мила.
Да, слънцето самичко е планета.
Пред нас природа чудна се
разстила

с реки, и с планини, и с морета.

190.

Тук Еверест от наш'те Хималаи
нищожен хълмче се виднее;
сравнение тук не може да се
прави.

Над слънцето светило там не грее,
там няма друго никое светило,
кое топлина и светлина да лее…

А кръговете огнени разстилат
навсякъде светлинната си мрежа
и слънцето околовръст окрилят.

Можах веднага там да забележа
сами сияят светлите простори,
а всред природата цветуща, свежа,

видях да се разхождат много хора.
Човеци, да, но колко съвършени,
за тях не бих могла аз да говора,

че светлина са техните премени,
очите им поглеждат приветливо,
лицето им приятно и засмяно,

с летение в пътя си отиват.

191.

И ето град чудесен се представи,
очи ми го откриха с удивление,
с неръкотворна някаква направа

като небесно, приказно видение.
Туй селище в ограда цяло беше.
Дванайсет порти блеснаха пред
мене:

отделна всяка като че гореше
от скъпоценни камъни и злато,
в огън като че ли цяла беше –

това го нигде няма по земята.
През тези порти наредени стройно
огромни люде, огнени, крилати,

минаваха в шествие сладкопойно.
Самички се откриваха портали,
човеците–блестящ поток поройни –

навлязоха в една огромна зала;
пристигнали от всичките планети,
на слънцето тук среща са си дали,

тук Синовете Божии на небето.

192.

Едно свещено слънчево събрание,
те всички чудна имаха прилика,
с облекло от слънце изтъкано,

една осанка имаха велика.
Минават те пред нази ред по редом,
но щях неволно тука да извикам –

когато шествието се изреди
познах всред тях Учителят любими,
кога и Той от там ме чак погледа.

Внезапно откровение озари ме.
Не знаех повече кой мене драг е
и кой от тях в този век спаси ме:

Учителят ли мой това е благи
чрез Асавита или Химавата,
или ми Беинса Дуно помага

служителка да съм на светлината,
или Емануил що там застанал –
Великият приятел на душата,

небесният център на това
събрание.

193.

Един след друг те всички говориха,
събрани тук на слънцето в събора.
Единодушно нещо те решиха,

но мене тъй като че ли се стори
ще дойдат те на нашата планета,
на нов език с нази да говорят.

И нещо ми подсказа на сърцето,
че то ще е ужасно, небивало
за никоя планета под небето.

Земята в огън ще премине цяла,
ще заличат се селища, държави
и всичкото безчестие що е сбрала

на пепелище само ще направят.
Малцина люде ще останат живи,
че Божият закон е там забравен,

дела се там извършват нечестиви.
И кой от огъня ще оцелее,
съдба го чака радостна, красива,

наистина щастливо ще живее.

194.

Дванайсет златни арфи там стояха
в полуокръжност чинно наредени,
от скъпоценни камъни блестяха.

Арфистите, в тоги пременени
от тъкан по-лазурна от ефира,
до арфите блестящи настанени.

И ето ги, започнаха да свирят.
Но чудно, диригенти тука няма –
ни близо, ни далек да се намира,

върху естрадата свирачи само.
Най-първо някой тихичко прозвънна,
премина звук през залата голяма,

в небесни свод издигна се бездънни.
И пръсти алабастрени по струни
на всички арфи съпровод прокънти,

достигна мигновено двора лунни:
ту нежни като пролетно ухание,
ту буйни урагани и фъртуни,

ту песен радостна и ликувание,

195.

ту повелителна стихия строга.
Една на друга струните разказват
дълбока скръб, уплаха и тревога

в песента божествена показват.
С вдъхновение пълнят се гърдите,
а от очите сълзи се показват

и ставаш ти блажена и честита,
и ставаш ти възвишено създание,
кое в щастие си прекарва дните,

без ни едно в сърцето си страдание.
Като че гражданка съм в небесата
и слънчево е моето дихание,

красива и пречиста ми душата.
Но като, че позната ми таз ария,
дали не съм я чула на земята

от наш'те музиканти в България…
В душата ми се спомени редяха,
едно се име в спомена повтаря,

не слушах ли аз ария от Баха?

196.

В паузата плод се пак раздава.
На всички по лицата изумление,
че за земята зло се предвещава;

те гледаха съчувствено към мене.
Картина втора – гледка от земята.
О, земен свят, о, прелестно
видение!

Макар, че гостенка съм на Луната,
къде богатства има неизбродни,
неволна радост трепна ми в душата

пред нейните картини превъзходни:
морета, планини и океани,
реки в сребро, полета плодородни,

на слънце от лъчите осияни,
Екватора горист, умерен пояс;
с вечен сняг и ледници събрани

приветствува ме Северния полюс;
петте огромни виждам континента,
на Хималая белорунния колос

с блестяща ледена красива лента.

197.

Полека се извива наш'та сфера
от всичките страни да се виднее.
Всред гъста и лъчиста атмосфера

обилно вредом слънцето я грее.
Картината по-близка вече става.
Видяхме человекът где живее

в различните на земни свят
държави.

Едните са в царствени палати,
от всичките блага се наслаждават,

облечени във свила и в злато,
не знаят що е мъка, що е грижа
и че до тях в неволи гине брата

полузамръзнал в схлупената хижа;
благата земни знае ги по име
в блянове на съне непостижни,

всред мъки и лишения нетърпими
робува той на брата християнин,
кой залъка му от устата взима,

че повече на него да остане,

198.

в десницата си кой държи
камшика,
с Евангелие в другата ни мами
и „брате мой" на своите си вика,

но туй е голо обръщение само –
той думите Христови е изкривил
с хитрост и умение голямо.

Че в Неговото име кръв проливат,
а „този" трае хиляди години,
земята родна с кървав пот облива,

дошел в света като че на чужбина.
Заблуди векове – хилядолетия,
в душата му руина след руина,

Божествен плам задушен в
сърцето.
Дори убийца стана той жестоки,
ужасен писък екна под небето,

на длъж разлея се и на широко,
и мъст, и мъст, и струи черни кърви
потекоха по всичките посоки

за туй, благата кой да грабне
първи.

17 април 1950 г.
с. Захари Стояново

199.

Издигнаха се знамена народни
за свобода и братство,
равноправие;
върху плакат поезия превъзходна:

Земята щяла рай да се направи,
не ще да има бедни и богати,
гладуващ никой се не ще остави.

А пък събраното сребро и злато
ще се на всички раздели поравно
и хората ще бъдат като братя,

тъй както се говори от отдавна.
И всички недоволници скочиха,
разрушиха машината държавна,

на късове с чук я те разбиха.
Борбата беше страшна,
главоломна,
стотици хиляди взаимно се избиха,

историята таквиз дела не помни.
Да „изравнят" неправдите в живота
тъмници се издигнаха огромни

и появи се новата Голгота.

200.

Но чудно нещо, „думи само думи",
що рече Хамлет някога безумни,
и остроти, и злоезични глуми,

и речи пред народа сладкодумни;
събрания и само пак събрания
от говорителите скудоумни.

Страдания и само пак страдания
и по-ужасни и непоносими
под голословни горди пожелания.

А мъките порастват нетърпими
и кръв се лее, и цари робия,
коварство и постъпки непростими.

Човека може всеки да убие,
закони няма, правосъдие няма,
убиецът се под лозунги крие

и правото на силния е само,
юмручните закони управляват.
Водачите – избраници големи,

безумните света ще просвещават.

201.

Неправедните правда ще раздават,
жестоките пък – братство ще
насадят
и глупавите всичко ще оправят.

Така света ще цял да се завлада,
това е то и алфа, и омега,
едните да робуват и да страдат.

Не може нигде никой да избяга
и злото е по всичките държави,
навсякъде веригата се стяга,

убийства и затвори продължават,
робията, забравена отколе,
в нова форма пак се появява.

Не трябва и на Бога да се молим,
той няма го и той не съществува.
Бог, Дух и Син, това са догми голи,

ти колко искаш може да го псуваш
и за това ще бъдеш само хвален.
Плещи, крещи, коли, беси,
лудувай,

за новия строй, герой си ти
прехвален.

202.

У всички ни униние настъпи.
Не смея да погледна в лицето
на лунни свят приятелите скъпи.

Срамувам се за нашата планета,
срамувам се, душата ми се къса,
с длани аз покривам си лицето

и горки сълзи от очи си ръся.

203.

Картина трета се яви пред всички.
Зачу се негде музика прекрасна,
придружена от ранобудна птичка.

Поляна росна, свежо утро ясно,
в кръг се носи чудна паневритмия:
напред, назад, наляво и надясно,

с движения в най-прекрасна
ритмия,
жени, мъже, човеци млади, стари,
на слънцето под светлото
прикритие.

А някой в песен слово изговаря,
движенията в стихове нарежда,
поезия огнедишаща повтаря

за радост, обич, вяра и надежда.
Но кой играе тамо по средата,
кого с любов тъй слънцето
поглежда

и със лъчи го милва по главата?
В сияние трепна сребърна,
лъчиста,
от тих ветрец целувана косата

и образа му в аура златиста.

а)

А пък желае ли Сеха̀ почтени
с прераждането да ме запознае,
че тоз въпрос е тъмен зарад мене,

по нас за него много малко знаем.
Наистина ли друг път сме живели
и как това ний можем да познаем?

В нас спомени за туй не са остали,
но смътно нещо в гърди ни свети.
Едного ти обичаш и го жалиш,

а без причина къмто друг сърцето
съвсем ти чуждо, даже без да
искаш
отвръщаш си от него ти лицето,

не можеш нивга да го имаш близко.
Към някого усещаш подозрение,
а другиму ръка сърдечно стискаш

с непознато радостно влечение,
готов си всичко да му доверяваш.
Какво е туй тайнствено явление,

на често тез въпроси си задавам.

б)

Сеха̀ не бърза да ми отговори,
мълчи като че ли ме е забравил,
или пък сън го някакъв оборил,

или дълбоко нещо размишлява.
Пред мен е лоб приведен,
съвършени,
що мисъл вдъхновена го огрява,

като че полубог стои пред мене.
От векове живота му не спира,
което ме изпълня с удивление:

нито се раждал, нито е умирал,
яви се и изчезне по желание
и мъдрост само до сега събирал,

изпълнен с божествено познание.
А ний за малко в този свят живеем-
едничко да познаваме…
страдания,

за вечност и да мислиме не смеем.
Дойде при нас Божественият
Учител,
научи ни за Бога да милеем

и път ни Той посочи към звездите.

17 януари 1951 г.
Изгрев, първи сняг

204.

Айон дойде, видях му пак лицето,
лице на лунен човек красиво,
дошел да ме придружи до морето.

„Море ли, питах насмешливо,

че где е то и колко е голямо?
По кой се път при него там отива,

или „море" е името му само –
долина пясък от скали строшени
и капчица вода да няма тамо?"

Обзе ме мигом някакво съмнение.
Айон разбра, усмихна се незримо,
но милият брат не се разсърди
мене,

насмешката ми с любов приима,
а някакво возило ми показа
и бързо, нежно вътре настани ме.

И колкото набърже забелязах,
бензин не беше движущата сила,
че дим и смрад се нигде не показа,

когато в път пое автомобила.

205.

Кутийка пред ръцете му стоеше
с бутони някакви по нея,
двигателната сила тамо беше.

„Какво е туй", да питам го посмеях,
„с което вий си движите колата;
нито антена тука се виднее,

вий по-напреднали сте на луната?"
„Тук атомна енергия е скрита",
ми каза той, посочи с ръката

кутията с копчета покрита,
„и вътре е енергията голяма
която се не губи, не излита,

но сила крие тя огромна само.
Желаеш ли да видиш таз юзина,
погледай, но не пипай тамо."

Неволен трепет ми в сърцето мина,
кога Айон капачето отмахна.
Очи си взрях, устата си раззинах

и само аз от изненада ахнах.

206.

Игличка малка само забелязах
в прозрачен съд поставена
грижливо
и нищо друго в туй пространство
празно.

Но в таз игла се крие сила жива;
навярно тя и в Дуранапеламо
двигателната мощ така разлива,

но по-голяма в него ще е тамо.
Но не докосна се там Химавата,
кога летяхме в небето двама,

хвърчеше лодката ни в небесата
на Дружката ми волята познала.
Но тамо по бе сложен апарата,

антените горят – вихрушка цяла
и в този пламък, и в туй трептение
разливаше се светлината бяла,

като че ли с' светкавично
движение.
Не спираше полета нанагоре
и леко бързо нашето летение

на път уречен в тъмните простори.

207.

Тук-тамо къщички очите
из храста разцъфтял съзират,
на всички от кристали им стените

в сводест покрив горе се събират,
в светлина различна заблестели,
различни тук се цветове намират:

ту някъде брилянти засияли,
пробягват бърже в погледа омаян,
сапфир небесен ти очите гали,

като че ли са жилища от рая,
и в изумруд се аленеят рози –
но кой живее вътре, туй не зная.

И първо за кое да питам този
при мене що седи приятел,

с чудната каруца, що ме вози.

Оставям се самичка в мен душата
без думи колко може да отгатне.
Достоен кой е за таквиз палати?

Не ще са богаташи от земята…

208.

Върху шосе безпрашно ний летиме.
За пътищата земни си припомням,
всред облак прах кога ний там
вървиме,

все тъй по нази е откак се помня:
и кал, и локви, сипеи, порои
по пътища неравни, главоломни –

поне така в родината е моя…
Но в миг–морето е пред мене цяло,
посред скали зъбчати се покои,

наистина то ширно се простряло.
Море, но – Танганайка сякаш,
преместена от земните предели.

Където спря возилото ни леко,
вода прозрачна – риби там играят,
големи, малки, близо и далеко,

като че ли не вижда му се краят.
А въздуха, що диша се приятен,
напоен с неизказана омая,

като че рилски въздух благодатен.

209.

И птички малки тихо прелетяват,
като че ли им сребърни крилата
понявга писък глух издават.

Не знам защо, обичам планината
и видя ли море – треперя,
неволно мене плаши глъбината,

коя не може никой да измери
То отдалече гледка е красива,
но, ах, към него аз не храня вера.

Сега го видиш тихо се разлива
и мигом буря, вихрени талази
до дъното се мятат и отиват,

с грозен поглед смръщени образи;
реве, и вие, удря, блъска, бие,
на път да си по него – Боже пази

и смърт се често в пазвата му крие.
Но туй е само езеро голямо
и там с лодка ще се возим ние

и за живота ни опасност няма.

210.

Ей, слизаме с Айон по бреговете,
разхождаме се двамата полека
с тоз Айон, що мъртъв в нас се
смята.

А днес вървиме по една пътека –
по-строен, здрав се тука види
мене,
по-бодра, жива, стъпката му всека,

лицето му с по-светло изражение.
Запитах го: „Кажи какво тук правиш
и по-щастлив се видиш без
съмнение,

не си умрял, да дишаш
продължаваш
и нова плът ти костите покрива.
Смъртта душата не унищожава,

тялото само в пръстта изгнива
като проядена и стара дреха.
Човешката душа е вечно жива,

очи ми туй самички туй видяха:
не се ли срещнах с Гаус,
Скиапарели,
по земни край що някога живяха

и Фраунхофер – те не са умрели.

211.

Видях и Хершеловците двамина.
На огнената клада от вразите

Джордано Бруно цял не е погинал,

тук лично ми го видяха очите.
Познах го в миг, че твърде го
обичам,
не трябваше за името да питам,

Руах сега се тука той нарича.
В обсерваторията на Clavius-а
бяхме,
през телескопа в звездни свод
надничах,

ти представи си, с него ний вървяхме
–какво велико щастие за мене!
Небето с него заедно видяхме.

Приятелката ми благословена
видях и нея даже – таз Лалита,
от мен що махна всичкото
съмнение,

че от тялото щом душа излита
отива там, където пожелае,
или пък се безпътна негде скита

и за смъртта си още тя не знае."

212.

Мълчи Айон, потънал в
съзерцание.
Пред нас „морето" цяло се
разстила
в някакво тайнствено мерцание

как привечер в Божествената Рила.
И птичка се обади в тишината,
гласецът й изпълнен с нежна сила,

стои отгоре и трепкат й крилцата.
А ето и Айон ми заговори:
„Да, не умира никога душата.

Смъртта е праг за вси родени хора,
душата да се учи продължава,
свободна тя се носи из простора,

преградите по-леко преминава.
Напразно там отслужват литургии;
за този, който Бога не познава,

грехът с това не мож' да се измие,
кандило, свещи, вино и коливо
не смогва скверно дело да покрие.

Живей добре, до кат си още
„живий".

213.

Но, Асинета, как е наш'та школа
с усърдие работите ли тамо?",
да му разкажа ме Айон помоли.

„Издигате ли светлото ни знаме
всред пряпорците други, що се
веят?
Сега герои нужни са големи,

кои всред мрака долен да живеят,
но да изпълнят волята на Бога,
а не напразно време да пилеят.

Законите божествени са строги.
Учителят ни даде изобилно
за туй да няма думата „не мога",

но още по-сърдечно и по-силно
духовният факел да гори в живота
при тез по вази тежки дни, усилни,

когато княз по целий свят е злото
и няма цяр за никое страдание,
и няма нигде място за Доброто,

и не жадуват Божието познание.

214.

Бе някога на мъки бе тялото
разкъсвано от лъвове, на клада
или на кръст – на не една голгота.

А в днешни дни за стари и за млади
–
нечувани душевни изтезания.
Духът на тъмнината днеска влада,

небивало цари по вас страдание,
като че ли се края му не вижда,

че нивга няма радост да настане.

Човек човека люто днес обижда
и злото на талази нови
с настървение повече приижда

за изтезания още по-сурови.
Учителят предрече, туй ще стане,
че кой послуша Божието слово,

нито един в света не ще остане
с глава корава доле на земята.
От век века грехът е насъбрани,

но тез страдания ще спасят
душата.

215.

На Ел Шадай, отивате ли често,
Марицините езера, Мусалла,
на най-високото планинско място,

където в буря, дъжд и снежни хали
изкачвахме се ние, люде много,
катерехме се върху преспи бели

да видиме усмивката на Бога,
от Хемуса далечен да изгрява.
А и сърцето с радостна тревога

тържествен химн към него да
запява.
И кой ни там заведе, Асинета,
подобен образ ти дали познаваш?

Не зная ази други под небето –
изящен, скъп, прекрасен,
милостиви
и светъл, благ, и мъдър в сърцето,

към нази слова велики да излива
и песни, музика и паневритмия,
и как при него наскърбен отиваш,

а радостен се връщаш и честити."

216.

„Но ти, о, брате, знаеш ли, че
вече…"

„О, зная, знаят всички на Луната,
че ви остави Той, но слушай", рече

ми нежно брата, „тази Химавата,
ти не позна ли кой се тамо крие
и кой те води горе в небесата?

Това го знаем на Луната ние.
А и коя е твойта Асавита,
кажи ми в нея Този образ чий е,

кой може да те води по звездите?
Умира ли това, което дава
и светлина, и радост за душите,

което вечно се в света раздава
на всички твари с любов велика,
а вечно неделимо си остава?

Кажи ми ти с кое се име вика,
за всички мил и скъп е за сърцето
с радост произнася го езика,

умира ли това, о, Асинета?"

217.

В лодката се возим по водите,
а езерото тихо, без вълнения,
на нищо веч не отговарям и не
питам.

Като че ли е туй съновидение:
не съм с човека – жител на луната,
а с дух незрим, кой съпровожда
мене,

дочувам как нашепва ми словата
на Вечността от самото начало,
които са написани в душата.

Човек пред мене с по-ефирно тяло,
Айон що е, коя е и Лалита,
Анхея и Ярхос, едно са цяло

човеците на Лунни свят честити –
и тези, и от другите планети.
Един и същи е навредом скрити,

живее той на всички в сърцето,

и тук, и там, явява се на мене,
че вечно да припомням си небето,

кое да пълни ме с вдъхновение.

218.
„О, братко мой, запей ми песен жива,
изпей ми, моля, песен от Луната,
коя в сърцето радост да разлива

и напиши у мене ти словата
да ги запомня и да ги запея.
Когато пак се върна на земята

и пак там доле почна да живея
да пея тази песен с вдъхновение
и в сърце скърбящо да излея

нектара на това успокоение.
Певица мене считат ме мнозина,
обичат мойто живо песнопение.

Ний пеем гръмко в нашата родина,
но аз от тебе тука ще приема
изкуство за грядущите години

и вече нова песен ще поема
не за слуха, а песен за сърцето
и ще напиша новата поема

да спомня на човека за небето."

219.
Айон не чака пак да го поканя,
закри крепачи, устните разтвори,
неземно песнопение захвана.

Не пее той, а както ми се стори
само небето пее ми в душата,
ечат в омая Луните простори,

спокойствие изливат на земята.
Айонов глас, Айоновата лира,
елате, чуйте, глас от небесата,

хармонията на Космоса що сбира.
Брегът, цветята, езерото пее,
като че ли ръцете си простират,

желаят тази песен да се лее
и нивга, нивга тя да не престане,
а вечно да се носи и живее.

Ту стихне тя, отново се подхване
и с наслада слово изговаря
Айонова уста светлодиханна

„О, Адонай, о, Адонай" – повтаря.

220.
Намерих се отново у Анхея.
Преспах у тях и ето се събудих,
когато гост пристигнал е при нея

и колко много, много се почудих,
че мен зове по земното ми име,
да скокна бърже от съня ме нуди.

„Вставай, Голубчик, гост при тебе има!"
Какъв е този русин на Луната?
И нетърпение страшно ме обзима.

Да е то Пушкин мили, на Венера
не е ли той, а този кой ли ще е?
На своя слух не ща да хвана вера–

провиква се и руска песен пее.
Най-после и пред госта се представих.
Отсреща гледам хубавец се смее,

учтив поклон несръчно му направих,
но той ме сграбчи и ме разцелува,
притисна ме в обятията си здраво,

запя, закрачи и замарширува.

221.
„Познай ме де, не бях ли на земята",
извика той, „но ти ще отгадаеш,
макар и да ме срещаш на Луната.

О, ако ти веднага ме познаеш,
то аз ще те проводя в Русия,

а зная, че отдавна туй желаеш."

Напразно клета мозъка си бия
и в тия гъсти, рошавите вежди
познат свой някак в него да открия.

И в тия сините очи се вглеждам,
пронизващи чак дъното в сърцето,
от мен кои си погледа не свеждат.

В езика ми се името премета,
уста отворих слово да захвана
към него кат протягах си ръцете:

„Ти, ти, от Ясная поляна!"
„В Русия ти ще идеш", той извика,
„това на тебе веч е обещано,

там роля, знай, очаква те велика.

222.

Ще видиш ти и Волга пълноводна,
не те ли Беинса така зовеше?
И ти кат нея волна си, свободна.

Разливаш се, шумиш, ехтеше
и твоя глас в гори, поля, долини
и полските цветя поеше.

Ще минеш ти по руската родина,
но до тогава там ще стане чудо
и само подир някоя година…

поробеният народ ще се събуди,
ще се развихри, ще строши вериги
на всякое насилие и заблуди,

кои сега до небесата стигат,
но ще изчисти се от грях Русия,
кой векове от нея се не вдига.

Но Волга Змеят грозен ще убие,
ще се издигне волята народна
и „Рус", коя сега от болки вие,

отново ще пребъде пак свободна.

223.

Ну, хочешь ли ты с мною на прогулку?
Но поскорей хозяйка, завтрак просим,
кусочка мёду дай, и белой булки."

Гласът му властен се високо носи,
съмнение в мене вече не остана.
Ответ не ще на своите въпроси,

самичък се на „завтрака" покани,
такива сякаш са всички руси,
започна с охота да се храни.

Счумери вежди, нещо се намуси,
огледа се наоколо, веднага
и мен покани с него да закуся.

С поглед ясен ме погледна благо,
отпи си чая – лунна медовина
яде и сърба, а и мен предлага:

„Ну, кушай, мила, чаят ще изстине."
Но залъка си аз едвам преглъщах,
великият син на руската родина

с целия си ръст пред мен е същи.

19 януари 1951 г.
Изгрев

224.

Походката му – бодра и юнашка,
макар и лунен жител да се смята
и тук облечен в руската рубашка,

и пак брада му буйна по лицето,
пешком така пътуваме двамина.
Прогулката ни беше на полето

в една прекрасна, хубава градина
с цветя и рози чудни посадени –
нектарен дъх се влива у гърди ни.

Поточе блика покрай тях студено,
с кротка песен лъкати и пее,
и освежава всякъде тревата,

която слънцето я в пролуки грее.

Трева, листец, що виждам на луната,
не тя както наш'та зеленее,

а светло е зелена тук тревата
и много нежна, тънка и чуплива.
Така са нежни също и цветята,

но пък от земните са много по-красиви.

225.

Поседнахме наблизо край скалите
с братушката от Ясная поляна.
Не смеех нищичко да го попитам,

оставих той самичък да захване.
Треперех да ме нещо не сгрохоти,
че знам ли го, нали си е славянин:

кат слънце грей, внезапно загърмоти,
целува, но... поглеж го – те набие,
той силен е в злото и в Доброто.

Славянинът, такива сме си ние,
до днеска той на сянка е останал,
като че слаб е, други все го бие.

В Европа първи смятат се романи,
а после англосаксите вървяха,
след туй на поход тръгнаха германи,

но всички те си песните изпяха.
Сега славяните са в зорите,
възходен път те вече са поели

и техни са навярно бъдниите.

226.

Изпърво ние двамата мълчиме,
потънали в дълбоко размишление
и сякаш разговорът немислим е,

но жребият да почна падна мене.
„Ще идеш ли отново в Русия?",
внезапно го запитах с вълнение,

„Нали за теб сега я клета бият,
че те подгони теб, пророк славянин,
за Маркса – Юда място да открие,

кой мъчи ви дордех ви не остане,
че и по нас хахаминът обрязан
да ни прекръща вече е захванал.

На смърт е с милиони набелязал:
разстрел, затвори, още и бесила,
предателство, кощунство и омраза.

Душата сякаш смъртен хлад покрил,
прокуденица от села, градища,
народите останаха без сила

от новите пророци и попища."

227.

Лицето му из първи край засмяно,
веднага в тъмен облак се счумери,
брадата му на воля разпиляна,

в шъпата му мигом се намери
и почна да говори той полека,
като дълбоко в мене поглед впери:

„Русия чака я съдба нелека.
Тя не искà да чуе мойто слово
и не прие в сърцето си човека,

що й напомни Словото Христово.
Славянинът е длъжен да обича,
но той дълбоко вътре е отровен

от догмите, кои „закон" нарича –
измислици безумни на попища,
кои сами към златен идол тичат,

грабители народни и сонмища.
Омайват го с празни обещания,
а в същност не научват го на нищо

водачите от алчност обладани.

228.

Подгониха народа за „идеи”,
наместо да помогнат на бедите
и да открият болката къде е.

Издигнаха бесила по стъгдите,
каторга, Сибир – в мрачните подземия
на вечни мъки пратиха душите.

Кат руското страдание нигде няма.
И ето, революцията пристигна,
събуди и за мъст туй страшно племе.

Всред степите вулкан нечист изригна
и низината клетнишка народна
за меч и огън грозно се повдигна.

По руската родина неизбродна
реки, потоци, кървища изтече,
заля поля, долини хлебородни.

И „Няма Бог” – безумният изрече
в сърцето си. И светите скрижали
в душата си завинаги отрече.

С неверието започна да се хвали.

229.

Насилие днес по руските предели,
доверието далече се пропъди,
блазе на тез, които са умрели.

Страдалец нов в сърцето си отсъди,
заплакаха човеците злощастни,
що в ново робство ги Врагът осъди

от ден на ден по-грозно и ужасно.
О, до кога – не вижда му се края,
че всеки ден по-грозно и опасно

и кой ще ни помогне веч не знаем.
Човеци – богове си наредиха
по улици и храмове, и стаи,

и нов тамян навред им покадиха,
тамян от кръв на мъченици нови.
И думата „наказвам” промениха

с демократичност, но въже, отрова,
грабеж, побой и хайдутство в пладне,
обноски нечовешки и сурови

наложиха те с ръце си гадни.

230.

„Прогрес” е туй, но аз го зная,
ще падне тя в поврат небивал
и много близичко е вече краят.

Уж стария живот ще сриват,
да се премахне вечното насилие,
а взеха „те” по-много да убиват.

И земното велико изобилие
ограбиха, за да градят палати,
а пък народната душа убият

заради повече сребро и злато.
Тогаз, бездруго зло ще „ги” постигне
щом почнаха да се насилят братя,

вулкан по-страшен скоро ще изригне.
Събраното в гърди негодувание,
последните предели ще достигне,

че много вече мъки са набрани.
Ще стане чудо – огън и пожари,
от „Маркса” помен няма да остане,

на прах и пепел всички му олтари.

231.

Да не говорим за това, закривам
очите си за страшната картина,
коя и тук сърце ми в болка свива.

Но след това в моята родина
ще се просъмне, слънце ще огрее
и тя, тъй както ми се чини,

за Господа така ще огладнее,

че кой когото срещне ще попита:
„Кажете, моля, Господ где живее?"

Душата само с Него е честита,
за Неговото Слово ний сме гладни.
ще търсим Го и в дън земята
скрито,

ще дири Го и там душа ни страдна.
И всред звездите ако е – и тамо
ще прелетим пространството
грамадно

лицето Му да зърнеме ний само,
че само, само в Него е доброто
и щастието – и малко, и голямо.

И само Той е извор на живота.

232.

Душа единствена у нас остана.
О, нека му я поднесеме цяла
с всичките по нея грозни рани.

И цяла Рус дочувам е запяла
хваление към Вечния си Създател:
„Обичаме те, Боже, без предели,

едничък наш Баща Доброжелател."
Аз виждам, виждам вече как Русия
веригите, що стягат й снагата

ще строши, нов път ще открие.
Не съм ли само аз предтеча,
у Беинса Дуно се бъдност крие,

Учителят – човекът безупречен.
И пак от вас ще вземем книга нова,
това не може никой веч попречи.

Ще тръгне Рус да дири всяко
Слово,
което е Той казал на земята,
по-сладък плод на Словото
Христово,

едничък кой отключва небесата.

233.

Ще почнат всички да се
просвещават,
ще учат без попове и владици
и само мъдрите ще поучават.

Ще станат всички хора ученици
на Бога, кой в сърцето ни говори,
не ще седят на никой трон
патрици,

че мъдреци ще станат всички хора.
След тез небивали в света
страдания,
след кървави убийства и затвори,

ще търси всеки Божието знание;
не веч игри и празни забавления,
от тях ни помен няма да остане,

но песни нови, ново вдъхновение.
На хората в сърцето ще олекне,
навсякъде ще има радост, пение

и нова музика в света ще екне.
Деца ще искат всичките да станат,
ще се роди изново човека,

щом нов живот поиска да захване.

234.

Не е далече туй, кое желаем,
бездруго то наистина ще стане,
светът ще се опомни и разкае,

ще паднат всички земни истукани,
едничка само Любовта свещена
над всичко да пребъдва ще остане.

Ще дойде времето благословено
кога живота пак ще е приятен,
тъй както е „отгоре" наредено:

за всички ще е хляба дар
безплатен,
тъй как сега е въздуха, водата
и слънчевите струи благодатни;

човеците ще се наричат братя.

И за животните ще дойде благо,
и те ще си отдъхнат на земята,

не ще ги мъчат, а ще им помагат,
че и в тях душа живее скрита,
и те разбират от обноска блага,

ще има и за тях дене честити."

235.

„Но как ще бъде туй?" – подхванах,
„човек не лесно се преобразява.
Светът от зъл дух обладан е

и Царство Божие мъчно става.
Животът днес е тежко бреме,
сърцето в мене се смущава,

в света спокойствие вече нема,
безпътица и в стари, млади,
Любов в сърцата си не щеме.

Природата живот ни даде,
с блага безброй тя награди ни,
но грях сърцата ни завлада.

Земята в огън ще премине,
че е нечиста, в кърви цяла,
демон живее в гърди ни:

където хора са живели
убийства и войни безбройни,
изпълнена е с умрели,

навсякъде полета бойни."

236.

„Но, мила, помощ ще слети небесна,
ще слезнат скоро духове милиони,
ще дойдат те с музика и песни,

подобно слънце мрака ще изгонят.
Души избрани, от греха свободни,
за нов живот ще създадат закона,

ще посетят те масите народни
по всички континенти на земята,
най-учени човеци благородни,

които да издигнат пак душата.
Китайци и японци, и индуси,
най-чистите и светли братя

и даже българи, французи, руси,
американци, още англичани
и шведи, италианци, пруси,

от всичките народи насъбрани
ще дойдат да помогнат на човека,
един невежа веч да не остане,

ще се явят по всичките пътеки.

237.

Да, любовта магичност притежава
греха да прави скъпоценен камък,
от въглена тя диаманти прави

и да направи от водата пламък.
Кога те свойте работи изкарат,
на земни свят промяната голяма

в душата пак да грей любов и вяра,
тогаз ще дойде Царството Христово
и ще изчезне всякоя поквара.

Земята ще остане без отрова,
в нея ще живее се честито.
Тогаз ще се завърнат те отново

в селенията обширни при звездите."
Заслушана в туй светло откровение
с ридание неизплакано в гърдите

душата ми въздъхна си блажено
от думите свещени на пророка.
И радостна, щастлива, възродена

в шеметни мисли литнах на високо.

238.

„Но кой ще е духовен ръководник,
тоз род човешки кой ще просвещава,

светило между масите народни,

този факел – нов кому ли ще се дава
и кой ли ще разнася светлината,
когато нов живот ще се създава?"

„Духовен фактор веч ще е жената,
коя зачева, ражда и отглежда,
не е ли майка тя върху земята?

Не е ли тя, която ни повежда
къмто възход или пък в затвора?
В утробата си ни съдба отрежда

да станем долни или святи хора,
да сме герои или мекушави,
добро ли ние или зло да сторим,

недъгави да сме или пък здрави.
Така че веч тя влиза в свойта роля,
дойде й време Бога да прослави

и да изпълни Неговата воля."

239.

„А в бъдащето кой ще управлява:
царе ли или изборни деспоти?
Ще има ли и занапред държави,

кому ще са народните имоти?"
„Имуществата – общо притежание
и източникът общ е на живота.

Родилия гладен няма да остане,
добре ще бъде в изобилие,
час-два в труд с прилежание,

за общо благо мъничко усилие
и после си свободен, нямаш грижи,
където ще си, използвай свойте сили

за себе си или за своя ближен,
играй и пей, учи се, просвещавай
или почивай си в свойта хижа

и своята душа по-харно опознавай.
Уместни са и двата ти въпроса.
Мъдрецът ще над всички управлява,

този, кой туй име най-достойно носи."

238*.

Внезапна мисъл мина ми в сърцето:
„Ами с църквите какво ще стане,
коя за по-напреднала се смята,

коя от тях на „трона" ще остане?"
Мъдрецът тука млади от луната
с глас високо да се смей захвана.

„Те развенчани са в небесата,
че всичките са кървави, фалшиви,
историята записа им делата.

Гнуслива паплач, зла и нечестива,
нито една не ще да оцелее.
Еднаква напаст са те вредом дива,

за бъдност никак да не се надеят,
че смесиха религия с политика,
от век века една си песен блеят.

За първенство навред се всички тикат,
на ближния си нозете не умиват,
но с винце разхлаждат си езика,

преяждат и се винаги опиват.

239*.

Те служат на търбуха и Мамона,
партийци са на всякоя управа,
докарват се дори и на демона,

когато е владетел на държава.
Достатъчно е само да ги пази,
дарения и власт да им раздава,

покланят се и по земята лазят
да им не вземат някои правдини,
предатели, дори човекомрази –

такива са от хиляди години.
Ако Христос яви се пак отново

не ще му се преследване размине.

Ще предадат го пак на смърт
сурова:
разпятие или клада, ил' бесило;
макар да носи Божието Слово

над него Църквата не ще се смили.

240.

Не е ли пълна с блага земята,
че всеки в охолство да живее?
Не са ли всичките човеци братя,

че слънцето над целия свят грее
и въздухът и той един за всички
и в извора водата, що се лее

еднакъв дар за нас е и за птички
що с любов на цели свят помага
и даже и на бръмбари, мушички.

Една е вредом тая Воля блага,
един закон в сърцата ни говори
за вси еднаква е таз помощ драга.

Кога утихнат земните раздори
наистина Земята рай ще стане
и Царство Божие за всички хора,

несретник никой няма да остане.
Един живот в друг ще се прелива,
вълна на обич всички ще обхване

в обноски нежни, чисти и красиви.

20 януари 1951 г., събота
влажно, облачно, събудих
се рано – снощи до 12 ч.

241.

Ще се премахнат граници, валута
и паспортите, и безбройни визи.
Агент по тебе – всякоя минута,

къде отиваш, влизаш и излизаш
ще ти претърсва щателно книжата,
ще дири даже и под твойта риза

и в зъбите ти, още и устата,
обувките ти може да разпори,
дори ще ти разтърси и брадата.

И на приятел ще ти се пристори,
за да измъкне твойте убеждения,
интимно по сърце ще ти говори

и важно ще запише твойте мнения.
А още не достигнал си до в къщи,
за твое най-велико изумление

единомисленикът твой, човекът
същи
ръце ти ще притегне с белезници
и с власт в ръцете си могъща

ще те застрелят с' своите войници."

242.

„Тогаз утопия е доброто",
неволно с глас пред него рекох,
„а всъщност си е всемогъщо злото

и Царство Божие още е далеко."
„Не е това утопия велика",
ме изведнъж прекъсна человека

и гръмогласно той към мен извика:
„Ако ли на маймуната речеха,
че тя човешка ще добий прилика,

ще заживей и тя под къщна стреха,
тя би се смяла, ще ни стори луди;
и че сама ще си ушие дреха

не ще повярва и ще е в почуда.
Но днес човек маймуната
надрасна,
гъсеницата стана пеперуда,

мислящо даже същество
прекрасно.
Така и туй сега е невъзможно,
да се говори считат за опасно

и изгледи за сбъдване нищожни.

243.

Пророците очаква ги бесило –
по целий свят това им е награда
и преждевременна могила,

че княз мира на злото днеска
влада.
Но туй ще стане, още малко време
човечеството още кат пострада.

В желъда могъща сила дреме,
в сърчице му дъб могъщ живее,
за Бога нищо невъзможно нема

и лирата ти веч това да пее.
Не е ли житното зърно нищожно,
но ако то на нива се посее,

но в него съкровена е възможност
земята цяла с нови да покрие,
самичко се посява и опложда.

Така и мислите, що сеем ние,
ще никнат и възраснат на земята
и никой в гроб не може да ги скрие.

Не се гаси на слънце светлината."

244.

Внезапно той с мене се сбогува.
Великий русин стисна ми ръката
и бузи ми по руски той целува.

Той поздрави изпраща на земята;
провикна се: „Обичайте Русия,
сплотявайте се вси славяни братя.

Славянството ще нов път да открие
в златния век когато заживее,
кога престане в битки да се бие

и на децата си кръвта да лее."
Погледнах подир него как изчезна,
застанала край домът на Анхея.

Веднага аз в къщата не влезнах,
стоя безмълвна в тихо съзерцание
и мислено върху земята слезнах.

О, земний свят, долина на
страдания,
на стонове и мъки непосилни,
на непостижни блянове, желания,

къде се ронят сълзи изобилни;

245.

къде избиват своите отроци,
а за велики пишат идеали,
но развращават своите отроци;

където силен слабия не жали,
да бъдеш хитър и предател – мода,
която се представя за награда,

че брата си предал е за изгода
в глад и голотия и затвори.
Притиснат е отвсякъде народа,

не смее никой нищо да говори,
да се оплаче, да не го убият.
Врази са помежду си всички хора,

не може никъде да се укриеш.
Земята е обградена с вериги
в черна и небивала робия

сърцето и душата, що достигат.
И тъй като си мислех в самотата,
към мене лъч светлив достига

и ето я, пристигна Химавата.

246.

„Ний тръгваме след малко,
Асинета",
продума тя, „на път ще бъдем рано
и пак ще пропътуваме небето.

Сбогувай се с твоите стопани."
И тя изчезна в дрезгавината
с глава и тяло в слънце осияни.

Посрещна ме натъжена жената:
„Сеха̀ изчезва, в този час излита,
разделят се тялото и душата.

Отива си от нас духът честити,

любимий наш приятел, но не плача.
Той пак при нас ще слезне от звездите

и в наший дом отново ще прекрачи.
Ела го виж", продума ми Анхея.
Мъртвец–помислих, но се озадачих

кога при него влезнахме с нея.
Понявга по небесни свод картина
от облаци пред тебе се виднее

посред небето ведро синьо.

247.

Но нито час се даже не измине,
изчезва тя, като че ли е жива
и нищо не остава пред очи ни,

на пара из ефира си отива.
Това Сехá–мъдрецът представлява
в раздяла от живота мълчаливо.

Пред нази, ето, взе да изтънява,
прозрачен стана, като сянка бяла
и леко почна да се разпилява.

Изчезна, няма святото му тяло,
що двеста века е било в сила,
съдбини много земни е видяло,

бащата свети на Анхея мила.
Ний тримата с Ярхоса тук стоиме,
далече погледи сме устремили

и шепнем с почит неговото име
без охкания и сълзи, и ридание,
в светли размишления стоиме,

в молитвено, тържествено мълчание.

248.

„Ярхос, Анхея, сбогом, сбогом, мили
в таз минута вече заминавам.
Хвала ви що за мене сте сторили,

то нека е за Божията Слава.
Когато се завърна на земята,
душите ви с песни ще прославя."

Намерих се в техните обятия
като в струя от благоухание,
целунаха ме също и децата

и Тя при нас в този миг застана,
ръцете й за благослов прострени.
Молитва обща тихо се захвана

и всичките прегънахме колени,
с нас в молитва бяха и децата.
Изправихме се в радост вдъхновена

в прощалния тоз час в луната,
в слуха ни музика ечи небесна,
с музика изпълнена душата,

изпяхме от сърце хвалебни песни.

249.

Луната е далече горе,
от слънцето огреяна е цяла,
тайнствената сфера от простора

Луната моя, хубава и бяла.
Лети стремглаво Дуранапеламо,
над нази е небето звездочело,

като че ли сме чудотворен пламък.
Спиралите на Роса с нази пеят
като брилянти скъпоценен камък,

в модра вис окръжностите греят.
Вселени нови тамо се зараждат.
И там човеци нявга ще живеят

и дървесата плодове ще раждат.
А тя застанала при диска златен,
сияние чудно я отвред огражда,

звезди блестящи – цяла й косата,
ветрецът с обич си с тях играе,
така и с одеждата на Химавата,

нектарно цяла тя благоухае.

250.

Земята ето – срещу нази тича,
като че ли да срещне ни тя иска.
На кошница огромна тя прилича

и нова струя се към нази плиска:
моря, гори, реки и океани
като че ли да ни прегърнат искат,

вода и суша, и реки събрани,
подобно в картина величава
и селища тук тамо разпиляни.

Едно след друго вече се явяват
Урал, Кавказ, Родопите и Рила.
Балкан пред нази вихрено минава,

калпак от сняг е лоба му покрила.
В снежен сън задрямал е Мусалла,
в бяла гъжва е чело му скрила,

от край до края дрехата му бяла,
Марицините езера са доле.
В лед и снегове „Окото" цяло

с' затворени клепачи то се моли.

251.

И Дунавът сияе надалече,
подобен на конец сребристи,
где слънцето изгреяло е вече,

целува нежно снеговете чисти.
Оттам Пирина в облак се виднее,
оттука плъзват хребети гористи,

измежду тях поток се буен лее
из въздуха се носи ято птици
на клин летят в небето се чернеят

Ей кацна на ръка ми и мушица
и въздух ме полъхва благодатен,
но върху дрехата ми скреж иглици.

И арфата на Рила златна –
сияят струни в ясните простори,
дочувам близко музика приятна

и покрай мене разжужали хора.

Какво е туй, мечта, съновидение,
които аз донесох от простора

или картина жива е пред мене?

а)

Но чудно нещо, аз съм още вънка,
а тялото ми е там заспало.
Облечена съм с одежда тънка,

а там лежа под двойно одеяло,
потънала съм аз в сън блажен.
Върху възглавката ми чиста, бяла

са сплитките ми разпилени
и руменец ми грее по страните,
едвам ми устните допрени,

съвсем са ми затворени очите.
Коя съм аз, това не зная,
в учудване се запитах.

Не можех да си отгадая
дали онази, що почива
в сън потънала омаен,

или пък аз – душата жива,
която бях с Химавата
в пътешествие красиво

и вътре влезнах на Луната.

б)

Не зная как, но много скоро
веднага вмъкнах се в тялото.
Събудих се, очи отворих,

с ръка потърках си челото
и скочих, че зора изгрея,
обличам се върху леглото.

Неволно се само засмеях:
едно тяло, душа съм вече
и дишам, радвам се, живея!

Изви се песен не далече
и стъпки бързи, и гълчава.
Дочу ми се, че някой рече:

„Да спи тя още продължава,
не я събуждайте и тихо
покрай палатката минавай."

С туй се те отдалечиха.
А ей и други покрай мене,
но говора си понижиха

с пръст на устните допрени.

252.

За изгрев слънце свирят цигулари:
„Стани, стани, ти вече братко мили,
за ставане от сън часът удари."

Палатките събуждат се на Рила,
облечени в шалове, кожуси
към върха, ето, хора подранили.

Пък мен ми се не става и се муся,
студено ми е в твърдата постеля
и гладно ми е, искам да закуся,

че време мина, ето две недели
откакто се отделих с Химавата,
откакто земен хляб не съм видяла.

В скреж дебел покрита е земята,
не ми се става и ми е студено,
но пъргаво подскочих на земята

с калпак червен и шалчето зелено,
навлякох и закопчах си кожуха.
Тогава чак разбрах що става с мене,

небето пак погледнах за разтуха.

253.

Луната е на запад отлетяла –
голяма, недостъпна и далечна,
забулена, тайнствена и бяла,

загадка за човека вечна.
Но туй, което е за плът преграда,
на мощни дух не може да попречи;

той с бавни стъпки тайни ще завлада,
за да се радва и се възхищава
кога понявга в изнемога пада

и този миг подкрепа да му дава.
По клека скреж, хрущи под мен земята,
палатките ни в мъгли остават,

като че ли заспали езерата,
покривка бяла от очи ги скрива.
Но вече се разтварят небесата,

пролука синя свода ни разкрива.
Потътрих се по стръмната пътека
към върха, гдето всички там отиват.

Възкачвам се нагоре аз полека.

Пета преработка, свършена на 16 март 1945 г.
Шеста преработка, свършена на 20 януари 1951 г.,
но 7 месеца Химавата беше пленница.
В 9 ½ сутринта завърших, облачно, М. ми донесе К.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

РЕЧНИК

Съставил Николай Бояджиев

Араго, Франсоа (1786-1853) – френски физик, математик, астроном и политик

Бесел, Фридрих (1784-1846) – немски математик и астроном
Бунзен, Роберт (1811-1899) – немски химик. Заедно с Густав Кирхов откриват спектралния анализ и така полагат основите на модерната астрофизика.

Венделин – лунен кратер, виж таблицата по-долу

Гасенди – лунен кратер, виж таблицата по-долу
Герике – лунен кратер, виж таблицата по-долу

Дафинка: Дафинка Доганова (1889-1938) – виж „Изгревът", т. XXIV, стр. 158-190

Енке, Йохан (1791-1865) – немски астроном

Жансен, Пиер (1824-1907) – френски астроном

Камилл: Камий Сен Санс (1835-1921) – френски композитор, пианист
Клавиус – лунен кратер, виж таблицата по-долу

Ландсберг – лунен кратер, виж таблицата по-долу
Лаплас, Пиер-Симон (1749-1827) – френски математик, астроном и физик
Локйер, Джоузеф Норман (1836-1920) – английски астроном

ми – моята

Олберс, Хайнрих (1758-1840) – немски астроном, лекар и физик

пасменца – умалително от пасмо
пасмо – обработена за предене вълна

Рос: лорд Рос, Уилям Парсонс (1800-1867) – ирландски астроном, откривател на спиралните галактики

Селвек – лунен кратер, виж таблицата по-долу

Секи, Анджело (1818-1878) – италиански свещеник и астроном
Скиапарели, Джовани (1835-1910) – италиански астроном
„страз" стъкло (или флинтглас) – вид стъкло, имитиращо диамант

Теофил – лунен кратер, виж таблицата по-долу

флаута (сръб.) – флейта
Фраунхофер, Йозеф (1784-1846) – немски оптик

Хенке, Карл Лудвиг (1793-1866) – немски любител астроном, откривател на 5-я и 6-я астероиди
Хершел, Уилям (1738-1822) – английски астроном от немски произход, прославил се с откриването на планетата Уран
Хюйгенс, Кристиан (1629-1695) – нидерландски механик, физик, астроном и математик

Юнг (Йънг), Томас (1773-1829) – английски физик, лекар и астроном

Лунен кратер	Диаметър	Именуван на	Утвърден от МАС
Селвек (?Селевк)	45 км	Селевк (II в. пр.н.е.) – античен философ и астроном	1935 г.
Клавиус	230 км	Христофор Клавий (1537-1612) – немски математик и астроном	1935 г.
Теофил	98 км	Теофил Александрийски (IV-V в.) – патриарх на Александрия	1935 г.
Венделин	141 км	Годфрой Венделин (1580-1667) – фламандски астроном	1935 г.
Гасенди	111 км	Пиер Гасенди (1592-1655) – френски философ, математик и астроном	1935 г.
Ландсберг (=Лансберг)	38 км	Филип ван Лансберг (1561-1632) – холандски астроном	1935 г.
Герике	60 км	Ото фон Герике (1602-1686) – немски физик, инженер и философ	1935 г.

Източници:
Уикипедия;
Справочник на Международния Астрономически Съюз (МАС)

ПИСМО
НА ОЛГА СЛАВЧЕВА ДО БОРИС НИКОЛОВ

Любезний брат Борисе,

Ден не минава да не мислим за тебе. Ти си нашето страдание, а ти си и нашата радост и наша Надежда.

Въпреки всичко, ние те виждаме смело изправил глава над противоречията и светиш на тия, които нямат нашето упование.

На 26 февруари тази година завърших **близо 40-годишния си труд** по моята книга. Като пчеличка съм събирала факти, внушения, вдъхновения и когато реших най-после да ги включа в по-раншните ми опити, изпитах небивало напрежение, мъка, а даже и непроницаем мрак. Десет пъти най-малко до сега съм правила основна преработка, но все рисуваното клонче с креда по стената не ме окуражаваше… Но, Този, който даде основната идея, настоява: „Работи! Напред върви!"

Много ми послужиха твоите „Астрономически вечера", Джийнс, Дж. Спенсер, Харгрийв, Беляев, Воронцев и др., но разбира се, Учителят най-много в своите Беседи, където в четириизмерния свят казаното от Него се сумира, координира и дава ясна представа за един друг, реален свят, който все пак си съществува, макар и ние да не можем съвсем ясно да си го представим, но го усещаме, макар и да не можем никому да го докажем.

На 26 февруари тази година аз рекох: „Конец! На житие ново аз турих венец!"

Понякога нямаше никаква светлина и аз напредвах пипнешком, в пълна неизвестност, докато внезапна пролука – пълен проблясък и – далече очертан път!

Рекох да ти съобщя тази радост, която изпитах през тези 52 дена, когато кашляйки люто от грип, зъзнейки от студ в моя „дворец" „летях" из пътищата на нашата **земна съседка**.

Желая ти здраве и БЛИЗКО СВИЖДАНЕ!

Изпращам ти няколко стихотворения, някои от които вече съм изпратила за 22 март на нашите приятели из провинцията.

С привет: Олга Славчева

Бележка на съставителя:

Писмото е без дата, но Борис Николов е в затвора от 1958 г. до декември 1962 г.

Книгата, за която пише е в ръкопис.

(„Изгревът", том XXVI, с. 905)

ХИМАВАТА В ИЗГРЕВЪТ

Бележки

В № **17** Химавата се обръща към Олга с името Асинета и по-нататък лунните жители се обръщат към нея с това име.

В № **42** Химавата изчезва, а в № **46** се обяснява, че Химавата е отишла на Слънцето и оставила Асинета да гостува на лунните жители.

В № **216** лунният жител Айон говори за Химавата.

В № **245, 246** Химавата пристига. Тя казва на Асинета, че след малко тръгват и да се сбогува с лунните жители. В № **248** тръгват обратно за земята.

Къде се споменава за „Химавата" в „Изгревът", том XXVI

1. На 18 август 1929 г. братството с Учителят работят по изворчето под Махабур. Без никой да знае, Олга нарича този извор „Изворът на Химавата и Асинета". (с. 624 и 626)

2. На с. 931, в т. 16 се казва:

а) „На една ваканция си дойдох за Великден и донесох **четвъртата основна преработка на „Химавата"**

б) Тогава Учителят казва: „Ако вървиш все така, хе-е-е!"

в) **„Химавата", която завърших зимата 1962 г. – цели 40 години – четиридесет години работа**".

3. В писмото на Олга Славчева до Борис Николов (с. 905) се казва:

а) **„На 26 февруари тази година завърших близо 40-годишния труд"**

б) „десет пъти най-малко до сега съм правила основна преработка"

в) „52 дена… **летях из пътищата на нашата земна съседка**"

Това ни насочва, че тук се говори за работата по „Химавата".

4. Много творби на Олга са подписани с името Асинета, име, което научаваме, че тя е получила от Химавата („Химавата", № 17):

а) „Задачи от Учителя" (с. 698)

б) „Паневритмия" (с. 724)

в) стихотворенията „Орел" и „Прошка" (с. 813-814)

г) очерка „Как се запознах с Иван Вазов и Стоян Михайловски" (с. 875)

д) „Слово от Учителя, отнасящо се лично за Хелмира и Асинета" (с. 930)

Връзки на „Асавита" с „Химавата"

1. В „Асавита" към Слънцето пътуват Асавита и Хелмира. Асавита е Божествената душа, а Хелмира е човешката душа. („Изгревът", том XXVI, с. 780-781)

2. Пътят им към Слънцето минава през Луната. Когато достигат Луната, тайните на Луната не се разкриват. Асавита казва на Хелмира:

„Това аз друг път тебе ще разкажа.
Сега за тебе тайната е скрита
и нищо тук не искам да ти кажа."

(„Изгревът", том XXVI, с. 742)

3. В „Химавата" към Луната пътуват Химавата и Асинета. Химавата отива на Слънцето, а Асинета остава да гостува на лунните жители и се запознава подробно с техния живот, т.е. това, което е било тайна в „Асавита", сега се разкрива в „Химавата".

4. Разговорът на Асинета с Руах е друга връзка с „Асавита":

„Руах, ти волен скиташ по звездите,
не те ли срещнах на Меркурий горе,
когато аз летях с Асавита?"

(„Химавата", № 111)

За „Химавата"

1. По отношение на датата за завършване на „Химавата"

а) В „Изгревът", том XXVI, с. 931, в т.16 се казва: „**Химавата", която завърших зимата 1962 г. – цели 40 години – четиридесет години работа**".

б) В писмото на Олга Славчева до Борис Николов („Изгревът", том XXVI, с. 905): „**На 26 февруари тази година завърших близо 40-годишния си труд**".

Оттук следва, че „Химавата" е завършена на **26 февруари 1962 г**.

2. По въпроса за различните преработки на „Химавата".

Работено е около 40 год., като началото е някъде след 1922 г. Затова през 1929 г. Олга Славчева си нарича изворчето „Махабур" „Изворът на Химавата и Асинета". („Изгревът", том XXVI, с. 624)

По-късно, като учителка, за една Великденска ваканция, отива на Изгрева при Учителя и носи „**четвъртата основна преработка на „Химавата"**. („Изгревът", том XXVI, с. 931, т. 16)

В ръкописа, по който е въведена „Химавата", на последната страница е записано:

„5. преработка, свършена на 16.III.45 г.
6. преработка, свършена на 20.I.51 г."

Въведеният материал е именно „Шеста преработка", както е написано и горе, вляво на първа страница, работен от Олга Славчева в периода 7.IV.50 г. до 20.I.51 г.

Николай Бояджиев

3. ШКОЛАТА

Песен I. ИЗГРЕВ

Бог милост и днеска показа към нашето племе несретно,
изпрати във наш'та родина Приятел прекрасен и верен,
когато народът ни гинеше в тежки неволи безбройни,
когато ни цар чуждоземец в пропаст поведе ужасна *1
и алчни пълчища нахлуха на чужди незнайни народи;
по нашите селища китни зловещо се негър озъби;
велика ги глупост докара да гинат по тия полета,
където кръвта им се смеси с тази на нашите братя.
Тогава заплакаха майки, сираци, сестри и съпруги,
че всичко, що беше за работа спря да живее и диша.
Невръстни дечица и тъжни вдовици, и немощни старци
полята ни родни налегнаха с тежки орала да порят,
та хляб да изкарат за гладни гърла, че и данък да плащат.
Че битият трябва да плаща на този, кой срива го доле,
троши му костите, главата му смазва, кръвта му изпива.
Комуто небето даряваше жито прекрасно без мяра,
и масло, и мляко, и грозде, и все що му иска душата,
от просо той почна да меси хляб тъжен, безвкусен, оскъден,
та своята челяд да храни, погасла от труд и робия.
Прописна и даже детето в майка от тежки неволи,
поиска в утробата майчина там да погине навеки.
И майката молеше Бога от нея то мъртво да падне,
че тежък живота настана, че в бури и страшни заплахи
десетки години крамоли и ежби народа гнетяха;
едни срещу други се давеха в сляпа ненавист взаимна,
че бе отчаяние и нямаше кой да посочи спасение.
Бе тъмно и мрачно, не светеше нигде докрай на земята.
Студена и мъртва бе църквата, нямаше никой във нея,
кой може да светне със факел и път нанагорен покаже;
тя нямаше сили да стане от своите пищни трапези:
ни мляко, ни масло, ни вино не липсваха ней изобилно.
Оплакваха само народа със думи, сълзи лицемерни
и скубеха още кожуха на голия и гладен народец:
„Отвъде, зад гроба", му казват, че щял да намери отплата,
че тамо го раят очаква, а тука да тегли нещастен!
Тъй писано негде от Бога в някои древни скрижали,
така отредено било и такваз да му бъде съдбата: *2
едни да ограбват последната хапка от къшей оскъден,
а други в охолство, избрани, на чуждия гръб во век да живеят.
И който посмее да викне и нещо се горкий оплаче,
веднага желязна верига го здраво притисне в затвора
или го в Дунава пуснат надоле да плува с главата.
Напразно го чакат във къщи от там да се клетий завърне,

започнат свещици да палят и жито за него да варят,
че нещо им шъпне: „отвъде" е вече преминал клетника.
Но чудно и дивно е, както се случва, в природата бива,
че облак счумерен, настръхнал, изтежко полегнал на изток;
снагата му грозна закрива небето и мрак е навредом.
Но ето, внезапно, по чудо през него започне да свети –
надникнало слънцето ясно, лъчите му блясват навредом
и грозният облак разпадне се волю-неволю, разпръсне,
следа не остане от него, потърсиш и няма го нигде.
Така в тая гмеж на страсти, насилие и низости много,
яви се в България светило – Учител дойде благороден. *3
Отдъхна си леко земята, ветрецът започна да пее,
потоците бликат и росните капки разказват навредом,
че вече изгряват лъчите на Новото слънце в небето.
Оттегля се звездната карта, отива си старото време,
Земята премина през мрака – бездънната нощ безконечна.
След хиляди мрачни години на смърт и терзание, и скърби,
тя вече възлиза нагоре по нови пътеки избрани
и старият свят си отива, заражда се Нова епоха,
в която честито и светло ще почне човек да живее.
Човекът с плетища не ще да си вече дворове огражда,
ни граница вече ужасна ще дели световни народи.
И както след лютата зима нечакан полъхне зефира,
не знаеш в почуда къде ли сега да си хвърлиш кожуха,
що носил си денем и нощем през тежката зима зловеща,
подобно се случи на клетите хора, когато видяха
с очи си Велик-ят* Приятел и живото Слово му чуха.
Разтопи се мъката, свърши се болката, съмна в душата;
на Рила така се разтапя и чезне лавината ледна,
когато я слънце докосне с лъчите си огнени, ярки.
Внезапно в села и колиби, и селища градски просветна,
запея сърцето народно и екна замрялата гусла.
Докосна сърцата магичната пръчка на щастие неземно
и мътният порой на сълзи изобилни и кърви изтече.
Земята разцъфна, запеяха птичките своите песни,
помилва душите ни първата пролет на Царството Божие,
че Този, когото земята жадува безбройни столетия,
със глухи въздишки дълбоки очакваше Той да пристигне –
Велик-ят Учител, Приятел човешки дойде на земята.
Дойде най-подире, ногата Му стъпи и Той заговори.
По цялата земна планета го будните хора дочуха,
за жетва голяма оръд-ята свои те взеха да стягат.
Лице Му погледнеш ли, теб ти се струва познато и близко,
отгде Го познаваш, кога си Го срещал не знаеш, но сигур
ти ясно в душа си долавяш, че близък на теб е Той много.
Неволно протичат пред Него сълзите на радост блажена
подобно на пътник дошел до брега подир страшно крушение;
той радва се, че му на суша веч гази ногата – спасен е –
прегънал колене, целува земята и шепне молитва.

И старо, и младо, и учен, и прости еднакво познаха
в Него Приятелят свой несравним – желан за душата,
кой процеп направи в съдбата, пътека посочи нагоре,
та Слънцето Божие да свети на всички създания еднакво.
И всеки позна, че е чадо на Бога и обичен Нему,
и може човеците зли да те мъчат и много презират,
незнаен и чужд, и нищожен, но има веч кой да те люби;
ти знаеш туй сигур, Учителят рече, и все ще е вярно.
Че туй само слово ти стига земята на рамо да вдигнеш
и нивга уплаха в сърцето ти вече ни миг да не влезне.
На цар и селяк Той брат е и всички са братя рождени,
че слънце и въздух, и хляб, и водата – са общи за всички.
Така, че Бащата един е за всички човешки създания.
А щом е за нас Той родител любимий, защо да се грижим?
На Него даряваме наш'те сърца, във Него е наш'та надежда.
Но тези, които до вчера безгрижно си бяха заспали
край своите пищни трапези, в храмове златни – палати
се сепнаха в ужас, че слънце изгрея в душите човешки,
че някой без тяхна дозвола е дръзнал Слова да говори
и нови неща да открива на земните грешни човеци.
Решиха, че трябва без друго със всякакви средства възможни
от свойте пътеки тогоз Самозванец да махнат веднага,
че той им заграбва душите, що с право са тяхно стежание,
че те са еднички, които владеят велики познания –
Водачи за рая – Служители мъдри, Христови оръдия.
Веч сън ги не лови – безспирно измислят със що да го погнат.
Решиха подире: Със Слово и тяхната сабя да бъде.
Написаха статии силно отровни и страшно гнуснави, *4
че овци Христови, заблудени хора – спасят от поквара
и своето стадо забравено вече да пазят грижливо.
Успяха до негде: едните закривиха в леви пътеки,
избраха си те за хоругва насилието страшно, жестоко;
та всички неправди със саби и пушки да махнат в живота
и сгода очакваха само властта във ръце си да вземат.
В горски усои побягнаха, гдето за мъст се събраха
и много направиха пакост със свойте престъпни деяния.
Те искат от стария ред на земята ни помен да няма.
Да няма ни „твое", ни мое, но всичкото общо да стане.
По равно властта се разделя: едните ще дават повели,
че те са учени и повече знаят как трябва да бъде,
а другите длъжни са вечно във труд непосилен да теглят.
Които не тръгнаха в ляво, подзеха пътека надоле,
че по- им бе лесно надоле, отколкото път нанагорен.
В забави живота си губят и сила в сърце им погива,
увяхваха рано, живец на съмнение души им прояде.
Но църквата здраво сплотена с държавата всичко направи
и грижи положи наистина църквата – майчица мила
и най-много труд си направи да погне Учителя скъпи,
та струите живи затисне на новия извор целебен.

За тях туй бе страшна угроза, която не трябва да стане.
Тежко и горко за душите човешки, сега ще погинат,
а най-душегубно за църквата свята – пазител народен.
Отвеки била е тя всякога първа и много могъща
и нейната сила всевластна пребъдва навеки в живота;
по нейната воля убийства са бивали много, когато
при Петра се вдигна Българ-я да смъкне властта на царете,
а също и църквата – мерзост византска – змията отровна.
Не бе ли синът Симеонов – Боян, що го „Магът" наричат, *5
от всички Симеонови чада п о- беше и храбър, и мъдър,
кой тури начало на новата вяра, че може човекът
и сам да се води в пътя към Бога и Нему да служи;
одежда езическа вече да смъкне Христовата църква,
която задуши прекрасната вяра Христова с обреди
тържище направи олтара за свещи, тамян и кандила,
и громко с клепала зовеше овцете за стрижене само,
а всяка услугица тяхна заплаща прекрасно мирянът
и даже е длъжен ръката на бирника чер да целуне.
Тогава, тогава, о тежко и горко на тия пророци!
Изпати си грозно тогаз богомилската ерес триклета *6
от майката църква, кърмилница наша душевна.
Издигнаха огнени клади за тия човеци несретни,
които с името Божие и кръст във ръката гориха;
или ги разтегляха пък върху станове грозни, ужасни,
парче по парче ги разкъсваха там, до когато издъхнат;
ограбват имота на тия виновни и всякое благо.
Едните удавиха в кърви, а други, живота пък свой да запазят
избягаха гдето им видят очите в чужбина далечна,
немили-недраги да скитат за новата вяра свещена.
Но българин гдето ногата му стъпи светилник запали,
разказва на всички, че може да служи на Бога човекът
и без чернодрешника лих да го води където си иска.
Тогава навредом – царе и попове в побратимство вярно
с братска любов – Христова любов, осветена от кръста
на смърт и живот неразривно сплотени гнетяха народа
и нямаше той ни защитник, ни верен приятел тогава:
самичък бе клет-ят човечец – едничко с будната съвест,
товарно добиче окаяно в робска неволя навеки,
когото продават в пазаря, отделят от челяд, огнище
на друг господар да робува, ухото му даже промушват,
та всеки да знае, че този човечец неволник е черен.
Преляла бе чашата с кърви и сълзи на всички несретни
за туй тази искра тъй бърже запали пожара световен.
Безброй мъченици от всички народи измряха тогава
под новото знаме за правда човешка, жадувано братство.
Изново се поп и държава сплотиха за дело ужасно *7
и в двайсети век те подгониха всички свободни човеци.
Защото, държава и църква с прогнили основи решиха
да върнат си пак изтърваната мощ и ръка всемогъща,

та искат тепърва със скиптри в ръце си права да раздават.
Отново съюзи и пактове бойни подписаха дружно,
отново земята подгизна от кървави струи и сълзи,
отново безлюдни и пусти полята безплодни замряха
−195− и писък бе страшен до Бога и път безизходен започна.
Припламна в пожари земята и нямаше кой да помогне,
милиони човешки създания войната пояде ужасна.
Тогава от всяко човешко сърце кумирът световен
се срина и падна, и нямаше вече олтар, ни светиня
−200− и нямаше вече сърце неразкъсано в мъка безмерна.
В охкане ливна човешкия поток, в горчиво ридание,
земята в плачевна юдол заприлича и слънцето скри си лъчите.
Тъй бива понякога утром и вечер в небето мъгливо,
луна – ни звезди, ни пролука небесна от никъде няма.
−205− Отникъде лъч и чернило навред, непрогледна тъмница,
в безкрайния път пилигрим, ти се питаш дали ще просъмне,
или все така е било и така ще си бъде навеки.
Но вместо царе и владици на помощ да идат народу,
от грозни войни да му раните страшни лекуват с обич,
−210− не сториха туй (съвестта във гърдите им беше умряла),
те взеха да гонят злината на тамо, където не беше.
Но знаеха те, че разплата ги всички очаква ужасна,
та свойте корони те взеха да пазят с всички усилия
и тежко, и горко томува, кой дръзне глава си да вдигне,
−215− започнаха сеч и гонитба, и плен, и пожари навредом…

Песен II. РАЗВИДЕЛЯВАНЕ

Внезапно изгря във душите сияние ново и чудно,
в България роди се човекът, изпратен за всички от Бога. *8
И ето, дойдоха при Него и свои, и дойде иностранец
далеч от чужбина, от много прочути и славни народи.
−5− Пристигаха те на дружини от Латвия, Литва, Естония,
а още и други от Франция, и Полша, и Чехия родна
да палнат си факли от Него, да носят на свойте народи.
Видяхме балтийците – мирни и тихи, и мъдри човеци,
езикът им чуден и чужд на познатите вече езици,
−10− упорни във труд, във обноските нежни, готови за жертва.
Езикът ни учеха те с постоянство, упорство завидно,
та превод самички отсетне да правят на свойте езици
и после печатат „Беседи" – просвета за свойта родина.
Обичаха Рила, че сякаш тя родна им беше любима
−15− и техните бели палатки блестяха на Рилското слънце.
А вътре е кошер пчели работливи, четяха букваря,
подир ги изпитваше грижливо просветен човек в езика;
граматика мъчна, прилежно и бърже изучиха всички,
взаимно се после изпитват, поправят с голямо усърдие.
−20− Където Учителят тръгне с група и те са по Него,

не дават да падне ни думица, всичко записват в тетрадки,
а после задружно се сбират и свойте бележки попълнят.
Понякога пееха всички своите песни латвийски,
особени песни, които дълбоко затрогват душата.
Макар, че и слово едно не разбираш от всичко, що казват,
но всички сме братя – човекът един е докрай на земята.
Когато си тръгват за свойта далечна родина от нази,
пращи им багажа от книги, които си вземат от „Изгрев";
пращи и вагона с балтийци от пъпеши, дини узрели,
от круши и грозде, и чушки, домати от наш'та родина,
които със щедрост им дава България наместо букети,
че те са на север и нямат такива лозя и градини.
Преди да сбогуват се с нази и влакът преди да потегли
изпяваме дружно, красиво и мощно от нашите песни,
тез песни, които те после ще пеят във свойта родина
по Балтия равна – прекрасните български песни избрани,
научени тука на „Изгрева" мили в България, честита
сега със Учителя, който на всички е много обичен.
Французите идат, известие пристига на Рила свещена, *9
палатки блестящи ги чакат там горе при хвойната свежа.
Чак доле при „Вада" се спущат и стари, и млади
да видиме тия, които от наш'те изгнаници братя
в мрачната древност запалиха факли за слово крилато.
И ето ги пак са дочули да блика свещения извор,
на тумби пристигат, мъжете изящни, жени грациозни,
пристъпят към нази с поглед, в който се пламък разискря
и ние не знаем от радост велика какво да им кажем.
Гарона, Елзас, Бургундия изпратиха свойте човеци,
Шампан и Прованс, Лотарингия представиха люде учени
и група професори от негде яви се на Рила свещена,
та чак от Алжир и девойка прекрасна по хубост и разум.
А в хладната Рила ги бърже с топли кожуси наметнем,
със прясна храна ги нахраним и песни задружно им пеем.
А горе по стълбата стръмна, извита, и мил-ят Учител ги чака,
с водица пригладил е вече косите си бели, сребристи.
Те идат – възлиза нагоре и Франц-я с чадата си будни;
ливадката свежа, застанал е тамо Учителят светъл.
Приидат французите чинно, застават смирено пред Него.
Една от жените пристъпва напред и подгъва колени:
"О, Maître" – протяга ръце със ридание, целува ръката,
която подаде й Той, и помогна й кротко да стане.
Сестрите французки след нея пристъпват към Него за поздрав,
поглеждат смирено и глухо ридаят във своите шъпи.
Французките братя по редом ръка му подават с почит,
навеждат се, скланят чела си ръката Му те да целунат
и втренчили поглед в Него – едно ги изпълваше слово:
„Познат ни е, вижте, не сте ли копнели в сърце си по Него,
не е ли Той същия, що люби душата във тайна свещена
и нивга не ни е напускал, със нас е пребъдвал во веки.

Учител всемирен – Баща и приятел сърдечен, любими."
И тия човеци не знаеха дума от български речи,
учиха през всичкото време за пример на вси мързеливи.
Преди да си тръгнат Bellmen се изправи и хвала изрече
на българско слово, което си беше написал по френски,
не беше ни малко, ни много, но трая петнайсет минути.
Там, казва Bellmen от име на всички французи на Рила, *10
каква благодарност изпитва, че среща Учителя святи;
от всичко това, що видели и чули на връх планината:
престой, гостолюбието наше, храна и гимнастика дивна,
и изгревски песни крилати, що пеят и те с услада,
когато се върнат във Франц-я ще кажат какво са видели;
с надежда дошли и с вяра сега си отиват блажени,
с крилати души, обновени сърца, подмладени телеса.
И те натовариха чанти и куфари с книги свещени;
и тям им вагона напълнихме с плод изобилен с радост
да имат по пътя до Франц-я и дар да си носят във къщи,
да има какво да прикажат те още за наш'та родина,
която сърдечно ги срещна и с пълни ръце ги изпрати.
Французите казват, че още когато били са дечица,
така и сега покрай скъпия Учител усещат сърце си
препълнено с радост невинна и някакво чудно блаженство,
което им спомня за детските дни, вдъхновената младост.
Един, който водеше нежна другарка, на цвете подобна,
изказа тез думи: „Обичал съм своята майка рождена,
баща си обичах и брата си мили, сестра си любима,
и мойта другарка в живота свидна е мене,
но Него наистина любя над всички, сърце ми е пълно
с обич велика, безименна, мощна и тъй несравнима."
Поляци пристигнали; Шляхтич надменен – стои отдалече, *11
наднича понявга от свойта палатка и ходи самичък,
изглежда Учителя косо, с' счумерени вежди, с усмивка,
записва по нещо от туй, що говори Великият Учител;
понякога зине и той та запее с общата песен
и толкоз – наежен, със други се среща, надълго приказва
и Римската църква въздига над всички останали църкви.
Но ето, веднъж се затири и право нагоре отива
и стройният старик със младенческа стъпка по стълбата бърза.
Учителят седнал пред свойта палатка на слънце се грее,
а ето поляка пристига задъхан, отсреща се смее,
присяда до милия Учител, ръцете Му грабва, целува,
очите му тъмно сапфирени искри изпущат от радост
и не само искри, и сълзици бистри изливат очите,
които се ронят по свежите бузи на бодрия славянин.
Какво са говорили двама, не знаем, но после за чудо
полякът присядаше близо до Него, когато държеше Беседи,
не въсеше вежди, а пееше с пълни гърди вдъхновено;
на тръгване молеше Бога да може отново да дойде на Рила
и милият за него, премилий Учител с очи си да види отново.

Хървати, унгарци и чехи с открити сърца са при нази.
Те нищо не питат, на всичко се радват и весело пеят,
с всекиго мило приказват в дружеска братска беседа,
лице им в усмивка сияе, на всички с радост помагат.
И сякаш не са на чужбина, а в своето отечество мило
и всичките ний сме им свои рождени и близки в сърцето,
Учителят пък им Баща вселюбимий – премъдър старея.
Баварски младеж със китара в ръце обикаля Европа.
Къде не е бивало бедното, храбро и честно създание!
Курорти световни обходил, църковни събори и срещи,
че чак и във Турц-я и Гърц-я е бивал със свойта китара,
та с бодрата песен сърдечна по някой петак да изкара
и колко за хляб и подметки дебели да стегне, че пеши
света обикаля, света да изгледа, дордето е младост.
Но Карли не ще вече нигде от тук далеч да пътува,
душа му намери що търсеше смътно, що дирише тайно,
закачи на клонче торбичката пътна и взе да работи.
За мишците яки на здравия планинец допадаше негли
дърва да сече, на рамо да носи клонаци дебели,
на дълга кобилица кофи с водица да носи от извор.
И всекиму впусна се в помощ младия снажен баварец, *12
любимец на всички той стана: На Карли тез круши и сливи;
на Карли самунче; на Карли мед, сирене, масло и захар;
и нему чорапи до над коленете, кожухче и шалче.
Па седне на камък младежът и свири и пее със радост
и слънцето даже отгоре целува му златните къдри,
очите му сини, лазурни, изпълнени с младост и сила.
Уви! Но за малко биде за бавареца чудната радост.
Провикна се Хитлер и младите хора събра в Германия,
на поход поведе и Karli със тях неминуемо тръгна…
„Аз пак ще се върна!"; той рече, „Учителю пак ще Те видя!"
Години се минаха много, но той се не върна, не писа
писмо… Но къде ли си Karli ти днес и ни пак не споходиш?
Далече ли толкоз отиде, че никой гласа ти не чуе
и толкоз вглъбен във сърце си, та нашия зов не долавяш?
Ще дойдеш ли пак, езерата разпитват за тебе къде си?
Замлъкнала твойта китара; на клончето виси торбата
на Karli, но той се не върна та пак да я сложи на рамо.
Така си стои и до днес и бавареца млади очаква,
на Елбур водите му името често със обич повтарят.

Песен III. ВЯРА

Безбройни луни се търкалят, години се нижат полека
тъй както совалка втъкава конец по конец във платното
от тънички жици, погледнеш – платно изтъкано голямо,
което се после кроява и шие, на дреха се прави.
Така всекидневните случки големи и малки несетно
във много сърца утвърдиха доверие в живота прекрасен,
що ние познахме едвам чрез Учителя – Слънцето наше.
Народът притиснат от жалби различни тълпеше край Него.
Дохождаха свити от мъка, а връщайки пееха песен,
уплашени, скръбни изпърво, а после хвърчеха от радост,
ощ' трепкаше сълза горчива в очите, по мокрите бузи,
а вече устата се смеят и щастие от погледа свети.
Виж болен довели, трепери гласа му, със мъка пристъпя,
на лекари дал е и мило, и драго за скъпо лекарство,
но вече не щат го те него, да мре го изпращат у дома,
пък нему се хич не умира, с упорство спасение дири.
„Кажи ми лекарство, Учителю мили", той моли, „спаси ме."
(Що ли ще е, мислиме ние, дали ще замахне с ръката
и в миг ще му здраво телото направи за чудо и приказ,
та после пък ние на вси да разкажем за чудното чудо.)
„Вземи си" – отвръща Учителя кротко –
„две стомнички малки *13
и сутрин отивай при горския извор, водица налей си,
за цяла седмица ти давам задача, ти сам да извършиш
и после, ела ти при мене на гости да кажеш що ти е."
Изрече тез думи Учителя мили; болникът послуша.
В ръце си немощни той стомните малки задъхан понесе
и бавно, и бавно пристъпяше той по извита пътечка,
коя през гората разлистена води и пойните птички.
И ето го, клетникът – мощи – пристигнал до извора бистри,
наля си до горе бардуците малки, изми си лицето,
по бузи му лек руменец се показа, кръвта се раздвижи.
Пое пак обратно за дома полека, зарадван премного
от бистрия извор, от пойните птички и чистия въздух.
И бръкна неволно във джоба за твърдия къшей геврече,
отрони трошица, отхапа си залъче, бърже задъвка,
преглътна с наслада той първата хапка, повтори, потрети.
И сам у дома си приготви си чая с водица гореща
и тъничък резен лимонче той в чая си вътре постави,
полека напи се с уханната течност – живителна струя
и пръв път след толкоз страдан-я заспа си в блажена умора.
Събужда се рано, пред слънчеви изгрев, със празните стомни
на извора бистър отново, до него отива и радост
велика сърцето му пълни, душата – с възторжена песен.
Не мина седмица, той здрав е напълно и ей го пристига
измит, пременен и причесан, на връвка нанизал гевреци,
с усмивка блажена ръката целува на светлия Учител,

с левицата пък Му подава златистите пресни гевреци,
които Учителя къшей по къшей на всички раздава.
Видях как веднъжка (веднъж ли) във траур дълбоки
пристига *14
−50− с мъжа си разплакана майка по чедо едничко умряло,
в черни воали обвита, подобно на облак зловещи.
Към милия Учител изплака със вопли и сълзи горещи:
„Умря ми детето, синът ми едничък изчезна, погина.
Учителю, где ли сега ще го найда, кажете да зная,
−55− животът чернило е грозно и смисъл веч няма за мене?!
Аз бях музикантка, но всичко оставих, боли ме душата
и мойте вседневни етюди – ридания и мъки ужасни,
навредом го диря и нигде го няма – изчезна навеки.
Сега накъде? Да живея за мене е веч невъзможно,
−60− превита и смазан в скръб ще очаквам на дните си края."
„Ще бъде синът ти със тебе, щом почнеш отново да свириш",
така й Учителя рече, със обич и сила в гласа си,
„душа му веднага при теб ще пристигне със радост голяма,
със твойта душа ще се слее, със тебе той пак ще пребъде.
−65− Не свириш ли, нивга не ще го ти имаш до край на живота."
Пойде си жената, но нямаше вече тя креп на главата,
навит на ръката й целия, лицето й грее в усмивка.
Словата Му имаха сила велика, що каже и – става.
Едно ли Той чудо направи, със своите думи безсмъртни.
−70− Една ли сълза не обърса, една ли Той болка премахна.
В очите Му благост; не гледа ли също небето земята,
зефирът не духа ли кротко по морно челò със милувка
и росен дъждец върху нивата жедна, не е ли кат Него?!
Когато минава, когато Му стъпки докосват земята
−75− пес-чинките пеят с тревичките малки, че Той ги настъпи.
Едно си на друго разказват подире за светлото чудо
и даже когато отмине си Той по свойта пътека
те още шумолят и още това си споделят
как минал, как стъпил по тях със ногата си мила,
−80− че никой кат Него не ги е докосвал със толкова обич.
А как пък Той свиреше чудно със свойта цигулка
прекрасна, *15
по сребърни струни разказваше нещо със песен крилата,
във ритъм измерен по струни докосва и ставаше чудо:
превит да си чак до земята от скърби и мъки, неволи,
−85− ще станеш, че бликва във тебе веднага живот изобилен.
Отприщва се бента, душата разперва крилата си волно
и сякаш магическа пръчка отмахне ти леко товара,
и сякаш ти същия не си, кой от мъки си плакал горчиво,
а друг си, от друга планета, със ново съзнание разумно.
−90− Че болки, страдания, що бяха за тебе огромни, ужасни,
ги няма, изчезват, стопяват се, няма ги вече – ни диря,
засвири ли само Учителя мили на свойта цигулка.
А пълен бе нашият народ с непосилни жестоки страдания,

но който Го виждаше само, честит се във дома завръща,
остави си мъката Нему и в път си безгрижен отива.
Учителят взима ги всички, нанизва ги в песни красиви,
които ги пеем подире; и който веднъж ги дочуе,
поисква си пак да ги чуе и даже самичък изучва,
че те са и лесни, сърдечни, направо летят към сърцето
и в думите, прости наглед се укрива магическа сила.
От жалби световни Той правеше песни и даже в игрите,
които устройваше сутрин на Изгрев в поляната росна,
игрите, които след изгрев на слънце оркестърът свири –
по двама, по двама в кръга обширен във ритъм вървиме
в различни движения прекрасни за всичките стави телесни.
Една ли и две ли са песни от Него направени чудни;
зарадва Той някой неволник, товара му снеме от рамо
и оня свободен, търчи си безгрижен, подскача на воля.
А Той от сълзите му песен изкара и в бисер нанише,
че който рече да запее, веднага окрили го радост. *16
И мъка да имаш в сърцето зарита, потайна, велика,
да бъде тя даже по-черна от ада кромешен, ужасен,
таз мъка да стига високо дори до звездите в небето
и нека да бъде дълбока до центъра чак на земята,
изчезва туй всичко щом видиш лицето на този Учител –
прекрасният образ на Бога дошел на земята чрез Него.
Сълзите се ронят блажени, скръбта се обръща в радост,
отиваш си весел, забравяш дори за какво си дохождал,
безумен от мъка че бил си, ридал си в горчиво страдание,
туй всичко веднага изчезва безследно и няма го вече.
Така и огрялото слънце когато надвива тъмите
със поглед едничък, щом само от изток лъчи си покаже;
обърнеш се, дириш нощта, но напразно, тя вече побягна,
денят е пристигнал на нейното място и радва се всичко.
Така и за този, кой срещне Учителя мили в живота,
той веч не скърби и не хленчи, а крепко си свие ръката,
възправи глава си, с мъжествени стъпки напредва в доброто.
Разбира се, туй разумяха, които дойдоха при Него:
богато и бедно, учено и просто, дори от чужбина.
А други, които не щяха да дойдат, стояха си жадни;
си палят свещици и ничком очакват спасение да дойде.
А трябва спасен-ят да учи и рано започне да става.
При теб и у тебе е извора живи, в сърце ти се крие,
стани, намери го, безсмъртния пламъчец силно раздухай.
В теб е съкровище скъпо, но ти самин да го найдеш,
но стъпка по стъпка, с труд и усилие голямо.
Върви, не поглеждай изминат-я път, а полека напредвай;
безкраен е пътя, но мощна е Бож-ята сила в тебе.
Върви неуклонно, природата цяла ти вече помага,
помага и денем, и нощем човек ти достоен да станеш.
Веднъжка дотича при Него студентка уплашена силно: *17
„Учителю, сляпа ще стана, боли ме окото, не виждам,

а трябва да уча, самичко се вече затваря, слепея!
Ти можеш, простри си десницата свята, Учителю мили."
А Той се усмихна и рече: „Теб кой те изпрати при мене?"
„Сърцето," – отвърна – „че лекар на мен не помогна, тогава
ме ужас обхвана и блесна ми нещо веднага отвътре."
„Моли се" – Той каза и тя се изправи в молитва сърдечна.
А Той зад гърба й застанал в дълбоко безмълвие –
за миг тя усети под своето чѐло чудесна прохлада,
стопи се болежката люта веднага и мигом изчезна.
Обърна се тя къмто Него, ръка Му целуна горещо
и сълза порони се бистра от двете очи озарени –
проплака и болн-я гледец, що не пускаше сълзи с години.
Тогава погали я Той върху бузата мокра от сълзи
и рече: „Иди да си учиш!" Тя скокна, излезе, заприпка,
за миг излечи я Човекът Божествен – окото прогледа.
А лекарят зло й предрече: Бездруго ти сляпа ще станеш,
но ето, Учителят само повдигна ръка и се свърши веднага.
И тичайки бодро, тя песен изпея за святия Учител.
И право Йоан е изрекъл: Небето да беше хартия,
морето мастило да бъде, то пак невъзможно било би
да може се всичко опише, което Учителят стори
в тези десетки години, очи ни което видяха.
Ей, обичен брат изора и посея на Изгрева нива: *18
на лява ръка е нанизал той кофа с чиста пшеница,
с десница си гребва от там и посява бразда след браздица,
лицето му в пот руменее, но крачи и сее браздите.
Когато привърши пшеницата, взима си той от торбата,
насипва в кофата пак, из браздите поема и сее.
Но ето го, вижда, че житото няма да стигне до края,
в почуда е той и самичък си мисли какво да направи,
че няма отгде да се вземе; да иде в града, ще се бави,
а в кофата малко е вече останало – нивата чака,
ни много, ни малко остана, но жито бездруго е нужно.
Притичва завчас при Учителя близо нататък застанал
и казва Му как се довърши пшеницата – няма да стигне.
Учителят дума не казва, а само застанал към изток
с гръб към орача, а този напразно почака застанал.
Тогава той пак се завърна и кофата грабва в ръката.
Ответ му не даде Учителя; нищо не рече, той мисли,
но грабва с десница от малкото жито и сее, и сее,
но то се не свършва, но то се множи и ръката му пълни.
Така той изкара браздите до края, пося ги обилно,
отиде подире отново при Него и с радост му каза:
„Учителю, чудо, пшеницата стигна, престигна богато."
Но Той му ни дума не рече, а с бърза и лека походка
към китните бори поема, където народа го чака.
А братът селяк е в почуда и радост в сърце си велика,
не знае къде да се дене от смайване силно, че ясно
му беше как житото нямаше никак да стигне;

не бе му първина бразди да посява и колко е нужно
за всяка една да захвърли с пълничка шъпа.
„Но видиш, сега пък… Сърце, умири се, сълзи престанете.
И как замълча Той и сякаш се скри, кат че нищо не стана.” –
мърмори си братът тракиец с блаженство велико в гърдите.
В Търново братски събор, ще дойде народ от България,
колиба даруваха с радост за Горница – Бойнови, търновци
харни.
Излепват, измазват я цяла извън и извътре грижливо,
в наредба я цяла обличат парадна за дните съборни,
когато внезапно откриват, че покривът не е направен *19
и ливне ли дъжд ще прокапе навредом отвътре.
А почна Балканът да въси чело и облаци сбира.
Не бяха пристигнали още съборци, а само младежи,
студенти със нежни ръце, що не бяха те нивга зидари,
да търсят такива бе дълга – широка, че бурята иде.
Тогава Учителят благо запита студентите млади
не биха ли опит сторили та покрива стегнат веднага.
„Готови сме” – казаха те – „да се бавим не бива; към дело.”
Накацаха леко на покрива милите млади момчета
и работа трескава почна, но ето, внезапно от запад
огромни се облак задава, снижава се, лази настръхнал
и мократа влажна мъгла се полепя по бузите вече
и ха да заплиска, в открития покрив направо да ливне
и всичката лепа наредба извътре завчас ще изчезне.
Тогава Учителят рече на младите хора чевръсти:
„За колко часа ще покриете покрива цели, кажете.”
„За два”, изговориха братята смело, а Той се обърна
с лице къмто облака черен, загледа го само безмълвно.
А страшният гост дъжденосен се люшна, извърна се бавно,
изви и премина, отиде на негде, без капка да капне.
Дордето пък нашите млади юнаци заеха се бърже за дело:
едни разкопаваха дупка за кал, а други летяха
вода в съдини да носят от щерната пълна догоре,
едни се покачили пък керемидите бърже наместят
по мократа кал, що подават нагоре с лопати в ръцете;
небивал кипеж, и небивал възторг на младежките сили,
и Той неотлъчно с тях ръководи дружината благо.
Но ето, че време минава, макар че се бърза усилно
и ето го облака пак се задава отдето замина;
пристъпя, пълзи нахохорен, повлякъл е мокра опашка
направо над нашия бивак, направо над бялата къща.
Но младите сили растат, както расне и облакът черен,
трещят керемиди, подава се кал, замазват, покриват,
не стига калта, копае се още, вода се полива,
завчас се подават лопати по две и по три наведнъжка
и няколко чифта ръце пък редят керемидите бързо.
А облакът нисичко вече полегна, гръбнак си издува,
събира нозете си близо, опашка подвил в закана,

показва си зъбите остри, светкавица блесна, гръм тресна
и ливна стихията водна по новия покрив довършен,
а също по младите хора, тъй както си бяха отгоре;
рева и излея си всички тулумби, що беше довлякъл,
яда му да мине, че беше принуден тъй дълго да чака.
Подире олекнал от водния товар запреметна нагоре
Младежите слизат отгоре до кости измокрени здраво,
а мил-ят Учител затоплил им беше вода изобилно,
една да се мият, нозете затоплят, а друга за чая.
И никога сякаш не бяха тъй сладко ни яли, ни пили,
тъй както през славното време, когато направиха покрив,
запазиха всичката светла наредба на гостната стая
и никому нищо не стана от страшния дъжд гороломен.
А слънцето грейна, изсуши им мокрите дрехи веднага
и те се търкулнаха морни в топлата чиста постеля,
дордето пък други посрещаха вече любезно съборците мили.
В София събор, народ многоброен дошел от България, *20
села, градове и колиби – на „Изгрев", направо при Него.
Бе привечер, Той си е горе във своята стая, запалва се лампа,
отключва Той лампата – слънце, що грей от балкона далече;
разщъкали хора навредом, приказват си бодро,
народът стълпен и Го гледа, че Той на балкона застана.
Подире пък брат се изкачва по стълбите горе и моли
Учителя, би ли приел неколцина за разговор важен.
Той казва: „Сега подир малко ще сляза." А братя и сестри
по цялото стълбище чак до вратата Го чакат да мине
и доле в двора на гостната стая наредени гъсто,
че всеки желае поне да Го види, ръка Му целуне
или да попита за свойте домашни, или пък за друго.
А гостната стая е тъмна, завесите спуснати цели,
заключена с таен секрет и ключа се никак не види.
Но ето, внезапно се светна извътре и някой се мярна,
и в миг се отвори врата, отвътре Учителят благ се показа,
на външната бяла врата Той секрета отвътре отключи.
И ето Го цял целеничък на прага застана усмихнат
и кротко продума на тия, които молиха: „Влезнете."
Въздивени, смаяни всички останаха щом Го видяха,
че горе Той беше, а как е преминал край тях не разбират.
Но Той им отвори извътре, съмнение не може да има,
а как се туй случи, не знаем и никой не може да каже.
И всеки те пита с поглед не можеш ли нещо му каза,
в тебе ответ да намери и ключа на чудото найде.
А вътре сърцето пламти, очите се пълнят със сълзи,
неволно зашепваш: „О, Боже, о, мили Учителю святи,
вземи ме, води ме, ръцете ми ето, сърцето ми цяло,
по Твоите стъпки да ходя, които извеждат към Бога."
И никого никой не пита, че знае, Учителят може,
тъй както можа и Христос по морето безвредно да ходи,
за Божия Син е възможно, дебелият зид го не спира.

Той идва при всяко създание, което го дири сърдечно,
на край на земята да си, ще те чуе, при тебе ще дойде.
Крайморски градец, при близък приятел Учителят идва, *21
тълпят се край Него жадуващи хора за Божието слово.
Прекрасен домът е – на грък имоват, но почтен, благолепен,
в дома му живееше този, при който Учителят влезе.
Задават въпроси дошлите и жадно за отговор чакат
и Той им поредом отвръща, та всеки поука да вземе.
Внезапно се писък дочу и цялата къща прониза,
а братът, чиято бе стаята бърже излезе да види,
но скоро се върна посърнал в лицето и тихо продума:
„Умира детето на моя хазаин – едничката рожба.
Консулта от лекари веч определя, че края е близо."
И ето, вратата се бърже отваря след него, разплакан бащата
в стаята влиза безумен от скръб, със плач коленичи
и вика: „Учителю, моля, спаси ми едничкото чедо!"
А Той му отвръща: „Зает съм сега, но подире ще дойда."
А после извади от джоба си кърпичка бяла и рече:
„Покрийте с нея лицето на болното малко момченце."
Не мина се много и Той си пресегна ръката свещена
към подноса, где портокали поставили бяха дошлите,
и два портокала прекрасни избра и подаде на брата
и рече: „Занесте ги там на детето, и двата му дайте."
Изтръпнаха всички, не се и стърпяват, след него отиват
направо в стаята, гдето детенцето с кърпа покрито,
край него родители клети в молитва – и татко, и майка.
Пристъпя тоз брат към креватчето, гдето отрока почива,
отмахва с ръка от лицето му бялата кърпа и чудо!
Детето очички отваря, към него ръце си простира
завчас портокалите то да поеме, които му дават.
А ето, подире посядва, поглежда наоколо мило,
към малкия свой барабан с ръчица посяга да вземе.
Преспал е Учителя тамо. На другата сутрин се чука
на спалната стая. Кой влиза при Него във ранното утро,
кои са двоицата мъж и жена, що ръка Му целуват,
обричат живот и имота си Богу за рожбата мила,
че малкото болно момченце е вече и живо, и здраво.

Песен IV. НАРОДЪТ

Безсмъртният факел, що Той ни донесе, припламна в сърцата
що бяха го чакали денем и нощем да светне от негде.
В села, градове и колиби от него пренесоха огън,
направиха живи огнища на обич и братство, единство.
„Беседа" човекът във пазва си тури, зачита се в нея
и прост като бил е, разумен той стана, задиша в радост.
В смълчаните български къщи проекнаха песни крилати
и старо, и младо – бащите и майките, с тях и децата
с китари, цигулки и медни кавали те пееха всички
за чудо и приказ на тия, които си спяха дълбоко
и даже не искаха никой от сън да ги буди блажени,
че имат богатства безбройни и много наслади греховни.
Дори се те още и сърдеха люто, че смееше някой
на друг глас да пее, говори и учи, дори заиграе,
а не как до днеска ги бяха учили да правят в живота.
А най- се разсърдиха светите старци – синодните папи,
тревога заблъска – затряска разлютени зъл чернокапец:
„Какво да се прави, че ерес е нова дошла във България,
Учител дошел самозванец, не знаем го кой и какъв е,
народът избяга след него и храмът се вече изпразни.
Отрича той стари църковни наредби и нищо не тачи,
размахнал е бич по гърба ни – продажници нас назовава,
„тържища" нарича ни църквата, казва, че лъжеме Бога,
че служим на дявола, мамим народа, във пропаст го водим.
Станете, сплотете се църкви, стегнете се здраво да гоним
Антихриста, който поведе народа към страшни правила,
пари не жалете, пишете, печатайте книги, брошури,
послан-я, *22
спасете народа, върнете го пак да се върне във храма
едничък, що дава просвета и който към рая извежда,
едничък, що някога самичък Христос основа на земята
и ключа е връчил на Петра да пази на рая вратата.
А този измамник във утрини ранни повлече народа,
че първи лъчи да посрещат на слънцето мъртво в небето
и там на поляните горски да пеят, играят несвестни,
съвличат се голи, търкалят се те по тревата и пеят.
Погнуса! Пропада България, спасете народа от гибел.
Елате, върнете се чада, при нас е спасението ваше,
заместници ний сме Христови, Той нас ни постави пастири,
Вселенски събори изрично решиха така да пребъде:
народът да слуша пастирите свои – свещеници мъдри
и пример от тях да приеме във слово и дело в живота.
А този, „анатема" нека му бъде – измамник, антихрист;
които подире му ходят във пъкъла вечен да идат
и там Луцифер да ги мъчи с вила тризъбна желязна
в горящия катран, за които спасение няма довеки."
„Козма" пак раззина уста си, похули, прокле, не пожали

и ген-ят на злото залегна да сбира витязите* черни,
измисли, излъга, написа послания до всичките църкви
да гони, преследва човеците нови със проповед злъчна
и техните мъртви без поп и молитва да слезнат във гроба
направо за ада; венчило да няма за техните млади
и никой свещеник дете да не кръсти на тез еретици.
Военните даже подучиха тайно да бранят Исуса, *23
че те със оръжие явиха се рано в съборното утро
със щикове голи в гората, очакваха само вестител
и щяха на мирните хора кръвта да пролеят невинна,
че слъга ги Стефан, били те вразите на майка Българ-я,
че щом ги избият самичък Христос ще ги тях благослови.
И български войни тичат с оръжие в ръце си юнашки,
отечествен враг да погубят и слава получат небесна.
Дордето очакваха вест да приемат и почнат клането
в оградата смело и твърдо стояха човеците нови
с единствено само оръжие – гореща молитва на устни.
Стареи безшумно в редиците мирни минават и тихо
напомнят: „Молитва и само молитва! И смели бъдете!"
Зората се сипва, на изток светлее и гаснат звездите,
след малко и слънцето в пурпур от Хемус глава ще покаже,
виднее се Витоша цяла с резец от сребро очертана,
в гората се чува звънът на оръжие и конско пръхтене,
а в стана е тихо, не чува се глъчка, отникъде шепот.
А тамо на пътя Учителят идващ стои неподвижен,
не дават ни птичка да литне към нази, нито да излезне…
Но има ли страж за душата и сабя за смелата мисъл?
Стои Той и гледа в безмълвие, по воля божествена свети,
един срещу паплач безбройна застанал Великият Учител.
Какво ли е мислил, поискал от Бога за своите люде?
Не мина ни час, затупурка, военният отряд си отиде.
На изтока слънце, в оградата мирна Учителят влиза
всред шпалир от пеещи хора към Него със обич велика, *24
не зная дали е тъй цар на земята посрещан до нине,
пристъпя Той тихо, в очите Му благи е обич неземна.
Когато възлезе нагоре светящото слънце красиво
отнесе в небето безмерната радост на много човеци;
в градината почна веселие, глъчка и множество песни
и бодрото ехо на утрото свежо в събора свещени.
Тогава Учителят чудни беседи изнесе прекрасни,
които и днеска четеме с услада и размисъл светла.
Човека ти може на две да разрежеш, но не идеала.
На огън изгарят телото, но жив е духът, не умира,
един си убил – срещу него се раждат хиляда подобни.
Нали изгориха на Бруно телото, нали го убиха,
след него учени плеада и днеска са живи и здрави
и взимат надмощие над черните капи – светлее небето,
наука, изкуство и дело се раждат от Новото Слънце.
Не можеш сега да убиваш, че пакост самин ще си сториш,

сечеш ти клонака, на който стоиш и ще паднеш, мисли му.
И тежко и горко с главата надолу, когато се найдеш,
не ще ти помогнат светите събори и папска тиара,
не ще ти помогне ни царят могъщ с войска многобройна.
Днес няма могъщи, могъщо е само доброто и никой…
Понякога зли женоря и то учени божем, Го хокат, *25
нападат Го с думи обидни, наричат Го както си искат,
жестоки и повече даже от тия, кои изговори
Ахил на тогова, що взе му Бризовка – прекрасна любима,
че тия по-учени бяха, четяха Светото писание
и знаеха как да убождат с езика си дълъг, отровен:
че събота той не зачитал, Мойсеев закон не опазил,
че ходил с хубави дрехи и всякога с чиста премяна,
че нищо с ръце не работил, а нивга не е в лишение,
а даже и други „хрантути" ленивци на свойта трапеза;
дали му ги тези парички не дава Русия за подкуп
или пък Америка долари праща за някакви цели…
И тези жени сговорливи си служеха с речник ужасен,
когато им станеше дума, че той е закрилял девици,
при него разплакани идвали, той ги отпращал засмени,
готови за подвиг в живота, пък то… се не знае защо е.
Очите им святкат, подобно светкавица в облак счумерен,
треперят им бледните устни от гняв насъбран в гърдите,
в крайчеца тамо на устните сбира се пяна сгъстена.
Не са то жени, а фурии излезли от ада направо,
потропват с крак и насочват юмруци и креснат,
издуват се вратните жили и гушата цяла се виси.
А Той ги изслушва с велико търпение и кротко оглежда –
обувките криви и дрехите вехти с протрити ръкави,
на всякоя дума внимава, която жените изричат,
в мислите скрити наднича, дори и зад мислите даже,
стрелите си сипят отровни, но гняв не събуждат в Него.
Тъй мътни порои обливат скалата планинска без милост,
та сякаш да биха могли да я грабнат и доле търкулнат,
но тя се не дава, защото е яка скала несломима.
Изказват те всичко, що е на сърце им, подире си тръгват
подобно на буря, която е бясно вилняла, а после
утихне, че сякаш не е и била, не оставя ни диря.
А Той се забърза в гостната влезе, но там се не бави,
подире излезна с огромен пакет в ръцете загънат
и тихо рече на стоящия наблизо: „Иди, настигни ги
и дай им това." А пък този затича веднага в следи им,
настигна създан-ята Божи, предава в ръце им вързопа
и казва: „Това ви Учителят праща, подарък на двете."
А те се не бавят ни миг, а подаръка бърже отварят:
парчета от баница, сладки и ябълки, круши и грозде,
навярно донесени вчера и днес зарад Него да бъдат,
че всеки когато се нещо зарадва, успее в живота,
поднася той принос на Бога, дели и носи на „Изгрев"

−145− и дава го с радост голяма на милия Учител.
Жените се смайват, поглеждат се двете и виж, изведнъжка
и ето, заплакват с глас пред благата прекрасни дарени
и бавно ръка за ръка заловени, отиват си в тихо ридание.
Не знаят що веч да рекат, че добро ги велико постигна
−150− за всичката люта злина, що изсипаха двете при Него.
Пристига веднъжка при Него на разговор някой велможа, *26
на тръгване вади от джоба затворено пликче; оставя
го скромно на масата, сбогом си взима и в път си отива.
А хе там, на края на двора притичва жена бледнолика
−155− към мил-я Учител, ръка Му целува, говори и тихо ридае.
А Той се обърне, в стаята влезе и пликчето взима,
в ръцете на горката бедна жена го поставя без думи
и лек, грациозен, с походка неземна си в стаята влезне.
Жената с трепереща пръсти разкъсва обвивката бяла
−160− и вади от там хилядарки ни много, ни малко за нея,
че може с тях да си харно помине тя цялата зима.
Лице й сияе, изправя се сведения гръб, с походка
на млада сърна се отправя към своето жилище бедно,
което ще светне сега от дарението Божие велико,
−165− не ще тя забрави хвала да изкаже на Бога с молитва.
Затворени пликове често раздаваше Той със заръка
да бъдат отнесени тамо и тамо, но твърдо изрича:
не бива да казват томува дарението кой му изпраща
и колкото щат да разпитват, носителят нека не казва.
−170− С едната ръка Той приемаше дара, с ръката си друга
веднага го праща томува, кой най- се от всички нуждае.
Не знаеш какво е във тоз плик, не знаеш, но пазиш свещено,
ни в крайчеца даже с окото си ти да не гледаш в плика –
свещена ръка ти го дала, свещена поръка изпълняш.
−175− Така си свободен към този, комуто дарението носиш
и той е свободен към тебе, не се ни стеснява, срамува.
Приеме дара, па те гони и моли със сълзи горещи в очите,
разпитва те кой ти го даде, но ти си мълчиш и се теглиш.
Да биха ти дали жълтица, не би проговорил ни дума –
−180− дареният на Бога да каже: „Сполай Ти", а не на човека...

Песен V. ШКОЛА

Заехме се школа да правим на мястото наше, където
изпърво посрещахме изгрев на слънцето мило на пролет;
местото е собственост вече, задружно го братя купиха –
направиха жертва те много велика за нашето племе.
Палатки поставени вече, белеят се в китните бори,
живеем на лагер, подобно войници, дошли на маневра.
Изпърво, докараха камъни, тухли, греди на камари
и ето, веднъж, ненадейно пристигнаха Айтоски братя. *27
Веднага те взеха да мерят, копаят, основи полагат
от струпани купища вече градиво докарано тука.
Започва се работа бодро, с хубава музика, песни.
Помагаме всички на милите братя на тарга да носиме тухли,
греди да влечеме, на рамо дъски да пренасяме ние
и всичко със пълна готовност – сами – доброволци – засмени.
А други сестри пък приготвят обяда над огън накладен,
издига се пара от вкусното ястие и хляба пристига.
уханния хляб наш насъщен, самуните житени пресни,
че дойде ли време, посядаме всички – и слаби, и силни.
И Той между нази от същия хлебец и същата гозба
се храни с охота и весело гледа към всички със обич.
Готови сме ние от милия поглед да вдигнем земята,
а камо ли само да носиме тухли и сееме пясък,
циментова смес със мотика да правим и в кофи да носим.
Не мина седмица и друга, и покрива вече готов е,
измазан е вече салона и пода от чамови дъски.
Отвътре е бяло, поставени лампи големи да светят
и школата грейна далече със свойте красиви прозорци
направени много красиво – извити отгор' дъговито,
с резба по средата, изгряващо слънце, която показва.
И те са измазани с бяла боя, та са ощ' по-красиви.
Зад София, към изток се нашата обична школа издига
и гъста гора ни отвредом от бор и ела забикаля.
Отпреде и пейки, и маси лакирани бяло за лятна
трапеза, а зимата пък със прозорци големи и кухня удобна,
снабдена отвътре със лампи, столове, лакирани маси.
Картини красиви поставени тамо от сръчен художник, *28
тез двете: плодът на земята, които показват обилен
от жито и грозде, от ябълки, круши, безброй зеленчуци.
Нареждат се вече дежурни сестри да работят под редом,
облякоха бели престилки, косите в бели забрадки.
Започнаха вече да готвят по много – бивакът порасна.
Подеха строеж на бараки – поселници първи на „Изгрев",
отвънка дъски прилепени добре, а отвътре с хартия.
Пристигнат ли зимните бури, било би ужасно студено,
но печката вътре бумти и не спира ни денем, ни нощем
и харно живее се вътре, красиво и топло доволно.
Във ъгъла малко легло и полици подредени с книги,

долапче с храна и сандъче със дрехи не много и стомни,
с които водица си носят от „Изгрева" доста далече,
от малка чешма, що направи Учителя доле под пътя
на края на Ловния парк, от оскъдната струя водица, *29
що бликаше там и църцореше слабо, но сладка и чиста.
От нея си даже дървята поливахме в лятната суша
и даже и здравна задача правихме със стомни в ръцете:
На първия ден ще веднъж да отидеш ти там да налееш.
Завърнеш се потен, напий се с гореща водица ти доста
и чиста си риза сложи. Но на втория ден ще отидеш
ти дважди и стомни наливаш, на третия пък трижди.
Четвъртият ден ще отприпкаш до извора четири пъти,
водица гореща напий се и дрехите потни сменявай.
На петия – пет пъти това ще повтаряш, на шестия също,
на седмия – седем ще пъти отидеш и стомни напълниш.
На осмия, деветия, ти осем и девет ще пъти наливаш
и все със дебелички дрехи облечен и даже забраден.
Десетият ден ще отидеш със двечките стомни без друго
пак тъй забраден и облечен със топли дебелички дрехи.
(Това е всред лято, когато ни слънцето силно припича.)
Ще пиеш ти няколко пъти гореща водица на глътки
и няколко пъти ще потните дрехи без друго сменяваш,
така ще достигнеш до десет числото и тъй ще завършиш.
Последните дни са усилни, че повече пъти ще ходиш,
десетият ден ще ти бъде завършек, че трябва да мъкнеш
ти пълните стомни облечен, изморен и стигнеш до десет.
Затуй пък отровата в тебе събрана дори от рождение
във пот изобилна от теб ще излезне от всичките пори.
Но после се „Изгрев" снабдява с много вода изобилно
чрез доста чешми наредени тук-тамо по наш'те пътеки.
Работник, студент, ученик се в тези къщурки нарежда,
които във помощ взаимна се всички бараки строиха,
един си на други помагат във братска любов и готовност.
Веднъжка надменен човек приближи и Учителя пита: *30
„Защо построявате малки колиби и губите време?"
А Той отговоря: „Те малки са вярно, но вътре са пълни
със много живот." И наистина, право е всичко що рече.
От някоя малка барачка се чува да свирят на чело,
във друга цигулка, а негде на флейта се учат усърдно,
солфеж се провиква във друга и чува се даже пиано.
Един се по химия учи, а друг медицина, и право,
а има физици двамина, натурфилософи не малко,
един математика следва, филология други – мнозина,
невежи да няма; попълва си знан-ята морен работник,
през нощите учи, а денем работи за свойта прехрана,
а дойде ли пролет, на изпит годишен и той се явява.
Тъй лека полека израства той духом, умът му просветва,
не рядко и виж реферат натъкмява полезен за всички.
Поникнаха още къщурки и милия „Изгрев" порасъл.

Насадиха много дървета и „Изгрев" е пълен с овощия *31
и цветни градини, божури и рози, шибои различни.
Там нявга, где беше стърнище бодливо сега е градина
−100− и селище, гдето работят човеци със дарби различни.
Посадихме си и овощни дървета по края различни
и още на следната пролет ни цъфнаха вишни, череши
и ябълки, круши и зарзали, сливи и праскови много,
а даже и лозе, и доста избрани лози на подпори.
−105− Пренесохме ний във саксийки и нашите опити малки,
костилки добри да посеем наесен, а в пролет щом никне
тук-там на „Изгрева" ний да посадим и посеем грижливо.
Така придобихме дивачки, които подир присадихме,
а вишни, череши и днес изобилно самички си раждат
−110− и нямат те нужда от „присад" и лекичко те се отглеждат.
Години не минаха много и нашия обичен „Изгрев"
на райска градина той стана. А същата наша сестрица, *32
коя в „Опълченска" ни пържеше сладки мекици, сега пък
направи на „Изгрев" разкошна градина от рози различни,
−115− от кремове бели, нарциси, лалета, шибои уханни,
че и карамфили избрани, които миришат прекрасно,
от всякакъв цвят теменуги с много красиви венчета,
червени божури, латинки и ружи, гергини чудесни.
А край трапезар-ята лятна и лешници даже посади,
−120− но не от фиданки донесе ги тя, а от лешници малки.
Поникнаха бърже, пораснаха буйни и гъсти дръвчета,
че сянка да пазят на тия, които се хранят навънка.
Самичка тя всичко подрежда, а ний пък поливаме само.
Далече ни беше изпърво водата, оттатък реката, *33
−125− където Учителят изворът стегна във малка чешмица.
Постлаха отдолу със плочи красиви, та чисто да бъде,
отделно направи поило да пият овци и говеда.
От тамо със кофи и стомни я носехме ние вседневно,
та всичко садено добре да полеем, че суша бе грозна.
−130− Така ние с общи усилия спасихме цветя и дървета
дордето прекарахме в „Изгрев" вода, а чешмицата малка
строши през нощта чернокапец злосторен, че мъчно
му стана *34
на таз красота да се радват човеци и Бога да славят.
На „Изгрев" Учителят навес направи широк и удобен,
−135− през дни дъждливи на завет да бъдем и сухи останем
и пейки във форма на елипса още на сянка под бора.
Там често гевреци раздаваше Той по парченце на всеки,
които ги братя и сестри поднасяха щедро на Него.
Дошел геврекчия, на дълга върлина гевреци нанизал *35
−140− и в кошница даже такива златисти, сусамец върху им.
А някой затича и всичките купи, и тоз геврекчия
веднага доволен си в пътя отива със прът и коша.
А Той ни извика, с усмивка раздава златистия къшей.
Приемеш, целунеш ръката със радост и хрускаш геврека,

а слънцето грее и вънка, и вътре в сърцето и топли.
Това след гимнастика често се случваше в нашия „Изгрев",
че някой спечелил е нещо, върви му и радва се много,
подарък направи, закуска за всички при Него събрани.
Понякога майка по свидно си чедо така подарява
или пък студент си е изпита взел и щастливо завършил.
Веднъж ли и дваж ли на „Изгрев" туй стана и помниме всички
и нашата радост, и тази на бедния щастлив геврекчия.
Направи Той още къщурка, коя „Параход" се нарича *36
от дълги извити дъски, що опасват [я] цяла отвредом.
Отвори отгоре прозорец широк да се вижда небето,
да влезнат и вътре лъчите на топлото слънце любимо,
че беше отвредом гора и не искахме ний да сечеме.
Тоз „Кораб" построи за три стенографки, сговорни сестрици;
те всичко записваха бърже, Учителят що ни говори,
а после печати се в книги във наш'та печатница братска.
Тез книги от после в пакети се пращат по наш'те кръжоци,
що има ги веч из България не малко в села и градища;
във Видин и Лом, и Свищов, и Силистра ги има, и в Русе,
и Добрич, Балчик, че и Варна, Бургас и Месемврия също,
кръжок в Казанлък и във Айтос големи, а също и в Пловдив,
а още, а още не мисля, че тук е уместно да броя.
А в колко села се чете на Учителя живото слово!
Това се познава в съборното време, когато дохождат
селяци от Видин и от Стара и Нова Загора пристигат
с носии различни, Любимец, Преславско и Плевенско даже,
Балкански села отсам и оттатък се учат при Него.
Дори Средногорието, Кула на запад и Радомир;
София премного,
Троян, Кюстендил, че и Трявна, и Габрово, Шумен и Разград.
В Европа по всички държави: славяни, романи и немци,
едничка Съветска Русия, що книгите върна и Англия… *37
В Китай и Япония, и Инд-я, Америка знаят за Него,
превежда се доста на френски и немски, английски езици,
и руски, балтийски и на есперанто, и на италянски.
В малките дървени къщи на труд песента се възнася;
тя всяка е школа отделна, в коя ученикът работи.
И всеки се труди за своя си хляб във различни отрасли:
един е учител, чиновник, техник, надничар, земледелец,
и лекар, търговец, слуга, офицер и шивач, обущарин.
Когато на обед се касата пуска, тя пълни се бърже, *38
понявга и златна монета във нея ще найдеш не малка,
из дребния никел банкнота голяма е някой поставил
и никой не знае, кой колко дарил е – богатия и бедния…
в чест достолепие тачен е всеки, еднакво се радват,
че може и левче да пуснеш, ти който си нямаш, но никой
не ще да узнае, не ще ти се сърди, а теб ще нагости.
Богати и бедни, тук равни сме всички с Учителя благи,

не се големее единия, а другия не е в унижение.
Изгрея с Учителя Новото Слънце, що всички огрява,
задишахме чистия въздух на Царството Божие и ние;
и хлябът безсмъртен вкусихме на Братство, Единство желано.
Не знаехме ний, че възможно е щастие и радост в живота,
не знаехме ний, че способни сме дело велико да градим,
нищожни, незнайни, безименни, чухме за Него, Великия
и Той ни прие, ученици ни свои нарече, обикна
и ни съработници свои направи за Царството Божие.
От мрамор изкуствен издигнахме в школата стълбове яки, *39
и двата – подпорка на покрива ширен, и южно, и в север.
Единият жълто-златист – мъдростта да показва във символ,
а другият – пурпурно-ален да спомня великата обич.
По тях не направиха нигде украса, че няма потреба
ни обич, ни мъдрост чело си да кичи в различни дрънкулки.
Те прости, но живи са, както е жива водата и хляба,
но няма без тях ни дихание, ни радост, ни мисъл, ни дело.
На школата всред до стената към източни светли прозорци *40
катедра поставиха бяла с маса отгоре постлана
и стол, и възглавница мека да седне там мил-я Учител,
когато говори по час и по два на „Беседи" и лекции.
Издигната маса поставиха близо да пишат удобно
отбор стенографи усърдни, що всичко бележат що чуят.
Обредиха цялата школа до края със нови столове,
та срещу катедрата всички да седнат и слушат словата.
И двойната черна дъска се донесе, наблизо изправи *41
срещу учениците право да бъде, та всички да виждат,
когато Учителят слезне от свойта катедра и нещо чертае
с пергел и триъгълник чудни и дивни чертежи различни
що нигде ги няма; не срещат се нигде в написан учебник.
Чертае Той фигури разни, а после ги в слово превежда.
Какво представлява триъгълник с равни страни в живота:
телото, умът и сърцето развити в чудесна хармония,
а в него кръгът до страните опира – Единство с Бога;
душа във покой, преизпълнена с радост и мир в сърцето.
А друг равностранен триъгълник дава ни нова картина.
И трите му върха са центрове тук на еднаква окръжност,
страната на тоз триъгълник е радиус в кръга развити.
Така се чертаят окръжности три от чертежа основен
и всичко в линии двойни и в багри различни: червена
основата – първият кръг е червен, а отляво е жълтият,
отгоре пък синият се пада с червена отсянка,
а жълт-ят пък във зелена, червеният с оранжева краска.
Това са тук „светли души" във единство със Вечния извор.
И други чертежи Той прави със линия, пергел в ръката,
а нявга без тях; с тебешира ни схеми показва различни:
човешки лица със характерни белези, гдето разкриват

какъв е човекът, комуто носът е подобен на човка,
че може дори да е някой светец в календаря записан;
какво ни човешките ноздри показват – широки и тесни,
и бърните виснали, други пък тънки, изопнати, строги
и що ни брадичката казва със нежната малка извивка;
очите – гледецът какъв е, какво се във погледа крие,
клепачите – тънки, дебели и веждите още отгоре;
челото какво ни разкрива, а още и темето горе,
ушите различни: широки и тесни, високи и къси.
Неволно човек наблюдава, сравнява и учи и вече разбира,
че нищо случайно не е, че самичък човек е художник
на себе си; всичко що мисли и прави на тайно самичък
се явно отгоре му пише дълбоко и там си остава.
Не може предател да няма отгоре си грозния белег.
Велик-ят характер различа се бърже от общата маса,
та може и вързан с вериги да бъде и дрипи да носи;
порокът пък, даже корона да има, но пак се познава,
бездарният и той, че макар да го близки приятели хвалят.
А пък даровит-я, дори неизвестен, но крие богатство,
той ценна е хубава книга, написана с' златно мастило,
щастливи са тия, що могат в нея това да открият,
а ощ' по-щастлив е човекът, кой в себе си дарбата има.
Естрада издигна Учителя в края на светлата школа
при стълба червен, що посред се намира до покрива горе.
И тамо пиано донесоха дар от разумен приятел, *42
подставките нотни и те, че когато потрябва да има
на що музикантите нотните папки добре да поставят.
Че много начесто концерти ний слушаме в милия „Изгрев":
едните си бяха от наш'те – свирачи големи и малки,
а други – от гости различни, дори от чужбина далечна.
Солисти певци, пианисти, цигулка и чело, виола,
флейтисти добри и кавал от народа, и арфа прекрасна
с възвишен възторг ни изпълваха в зимните вечери дълги
или пък през пролетни, летни и есенни дни следобедни.
Понякога след вдъхновената светла Беседа – веднага
проекне оркестър гостуващ: Бетовен, Чайковски, и Хендел,
и Бах, и Шопен ни изпълват могъщо с божествена радост,
свещеният огън отгоре донасят, сърца ни запалват,
направили мост към небето – широки портали да минем.
Тогаз се събужда в нас изначалната чиста хармония
и сякаш едно си с дивните звуци, в тях се преливаш:
частица от тази хармония и струна трептяща небесна.
Тогава Учителят слязъл от своята бяла катедра,
приседнал край нас, углъбен във неземната музика свята,
самичък хармония – единен с творчески Дух на Всемира,
сам песен над песните – говор на Бога и Неговий образ,
Божествен Отрасъл, мирът, радостта на планетата бурна.
Мнозина тълпят се с внимание да слушат неделни беседи, *43
мнозина в „10 часа" в изпревара се стичат на нашия „Изгрев",

салона е пълен, препълнен и вътре, и вънка на двора,
на студ и на жега – търпява народа, но само да слуша.
Подире си бодро във пътя отива във размисъл тиха
за туй, що е чул и което е важно за днес и во веки,
в душата си носи сказания мъдри и примери живи,
сравнения, гатанки, предания от извори наши и чужди,
но близки на всички човеци и много полезни и здрави.
Малцина в сряда, в общия клас посещават в ранното утро *44
години, години пътека да правят в снега да дохождат
и учат, та честен и храбър, и смел в доброто да бъдеш,
безстрашен да си в неволи и дух несломим да развиеш.
Малцина са те, но не спира ги нищо, работят прилежно
и ново просветно огнище в своята родина разгарят.
Зора е, Юпитер преваля небето облечен във блясък,
Венера сияе на изток – предвестник на ранното утро,
небето е звездно, мрак още притиска земята отвредом,
но школата свети, огромни прозорци показват вратата,
където отвредом се стичат и стари, и млади да влезнат
навреме,
да седнат на стола със всички да пеят или размишляват.
Часовникът вече стрелка си поставя на точното време;
в тази минута дочуват се стъпки, Учителят влиза,
на свойта катедра се качва до бялата маса постлана.
Молитва изказваме всички – „Господнята" или „Добрата",
насядаме тихо във размисъл кратка за Бож-ята милост.
А Той се изправя и слиза, и креда в ръката си взима,
на черна дъска начертава Той чудни чертежи.
Подире по тях ни говори – закони извлича достъпни
за все, що е нужно да знае човекът по всякое време.
Разумна природата цяла и ний сме частички от Нея,
че туй, що в природата става го има в сърцето,
че щом я добре опознаем, а още и себе си вътре,
единни тогава със Нея ще станем и тя ще ни пази,
ще влее веднага в сърца ни от своята сила могъща
и нейни създания ще станем тогава достойни.
Че днеска сме чужди за Нея и тя ни е чужда,
не знаем да черпим от нейната сила, що крие обилно,
така си умираме жадни при нейните извори живи
и гладни, бездомни при нейните чудни велики богатства.
Подире, Той вземе в ръката си свойта цигулка прекрасна, *45
изпърво зашепне с пръсти по нейните сребърни струни
и после замахне с лъка си и нова ни песен подскаже.
Веднага подемат я всички, запява я старо и младо,
Той също запял, но особният глас се от нас отличава,
че ние с гърлото пеем, а Той със душата, сърцето.
Сияе му образът светъл подобно на слънце небесно, *46
косите му бели, на кичур целуват челото му дивно,
изпъкнало горе с дълбоки дируги до самите вежди
подобно на пластове земни, една върху друга се редят,

а негде прекъсват се те под напора на силната мисъл.
Две други дълбоки и къси вървят над глобелата очна
подобна на строги, велики закони, които царуват
над всички останали нежни чертежи на святия образ,
−340− държат се за гъстите вежди кат стълбове мощни в гората.
Очите му кротки със обич неземна поглеждат към всички,
във края на очния ъгъл разсипват се линийки нежни
подобно на пролетно утро в небето лазурно.
Носът е изящен с крилца дружелюбни, що благост издишат,
−345− над устни красиви почива подобно везни изравнени.
Брадата му бяла започва йощ чак от ухото прекрасно,
гърдите му гали, докосва и светлата чиста премяна
и слива се тя със косите от сребърна свила разкошни,
що в гъста струя обикалят главата със облак лъчисти
−350− и прави лицето му още по-светло всред чудно сияние.
А как Той говори! Гласът Му е топъл, дълбок и сърдечен,
уж тихо приказва, а чуй се далеко, та чак и навънка
и всеки записва в тетрадка безсмъртните мисли, които
до днес ни едничък мислител не е изговорил подобни
−355− с толкова мъдрост, живот и магическа сила целебна,
че сгрява душата, умът прояснява и волята стяга,
та бодрост и радост, и здраве в сърце си усещаш веднага.
И не със ушите го слушаш; душа ти се цяла разтваря,
всред тебе самия възправя се друго създание прекрасно –
−360− тайнственият спътник на твоя живот, който Бога познава.
Той с примери много си служеше честичко в свойта беседа,
когато поиска основната мисъл добре да се схване.
Веднъж тебешира подаде на млада сестра и й рече:
„Иди на дъската и гълъбче ти нарисувай веднага." *47
−365− Засрамена девата взе тебешира, нататъка тръгна;
не беше художница, гълъб не можеше тя да рисува.
Уви, не излезе, ни гълъб, ни сврака, дори ни кокошка,
а патица смешна с човка широка, с къдрец на крилата.
Тогава проекна с глас да се смее сърдечен цялата школа,
−370− а тя си и там до дъската замръзна, засрамена здраво.
Не знаеше где да се дене и що да направи горката,
погледна рисунката смешна, засмя се и тя гласовито,
а Той се приближи и взе тебешира, каза й да седне.
Тогава усмихнат очи си отправи към цялата школа
−375− и рече: „Вам смешно се види тоз образ на патица тука.
Кого да накарам от всички ви, зная, не можете също
вий птицата гълъб да ми нарисувате харно как трябва.
Нима тя не знае какво е туй гълъб, но ето що стана.
Така се и всяка идея променя, кога се прилага.
−380− Едно пожелаеш да сториш, а друго то после излиза."
Тогава престана смехът да се носи по школата свята,
девойчето също отдъхна си мирно от присмехи прави.
Той лекц-ята пак си разви по-нататък и извод направи,
а там на дъската остана захилена патица смешна,

−385− която към смях те отново подкарва, щом в миг я погледнеш.
Това е във сряда, голямата школа за старо и младо,
а в петък – младежката школа – класът специален се
казва, *48
където се учат свободни кои са и нямат семейство.
Тук темата всеки самин си прочита пред свойте другари,
−390− която Учителят дал е във своята лекц-я предишна.
Едни я развиват на късо, с няколко реда – пригледно,
а други трактати развиват с думи големи.
Личи си, човекът преписал е нещо от четено, чуто
и мярка не знае, че времето бяга и не е прилично
−395− със думи излишни ти своята глупост в реч да обличаш.
А харно е, щом ти самичък не знаеш и опитност нямаш,
признай си, „не зная" кажи, учи се от други смирено,
а не да минаваш за учен със чуждото знание, когато
Учителят чака безкрайната реч със търпение голямо, *49
−400− че свършва часът и че всеки ще трябва на служба да ходи,
а още и вънка тълпят се човеци, Учителя чакат.
Когато „учен-ят" проточи безкрайното слово с „факти", „закони"
и своята тема с чуждици напълни от горе до доле
Учителят слуша с голямо внимание, дълбоко замислен,
−405− а ний неспокойни, чумериме вежди, желаем да млъкне,
дано да престане. Но примерът живи на милия Учител,
търпението чудно е укор за нази и ние до края
с въздишка изчакваме всички, та всеки да каже, що знае.
И ний да се учим с внимание еднакво от мъдър и глупав;
−410− а не да пухтим и да плашим четеца, кой, виж, се потрудил,
че все нещо редно ще има във всичките думи купешки.
Направи Той песни прекрасни, една ли и две ли са песни. *50
Той пя за тревите, за извора, Той пя за цветята в полето,
за житното зърно, за слънцето мило, за лято и зима.
−415− Възпя снеговете, леда, мразовете, що дават закрила
на зърно посято в браздите орани на завет да бъде;
за страшния вятър, що брули листенца едвам разшумили
и тури в уста му сърдечно моление към вятъра буен
да спре, да пожали им дрешката нова за пролет тъкмена,
−420− що са изтъкали през тежката зима със тънки пръстенца
самички на завет под топлата пряспа завити грижливо.
И в тази му песен се чудната песен долавя сърдечна,
че тоз, кой разбира езика на младото листче зелено,
гласът на струите, които говорят при малкия извор
−425− и който се радва на слънцето светло всред утро засмяно,
не е ли самичък поет и не е ли прекрасно създание.
Сълзите нанизва на слънчеви струни и в песен ги пее
в терци, октави, в такт ги поставя под воля върховна.
И щом ти запееш таз песен веднага скръбта ти изчезва,
−430− че знае Той силата скрита, що има в страданието тежко.
Затуй Той безстрашно в ръце си го взема, в сърце си го носи,
приема го топло, говори му нежно, гощава го сладко.

И виж, туй страдание от клетник несретен просветва,
променя се, става на Муза, що пее и радост раздава.
Кога пък запее чудесните песни със думи незнайни
теб чужд е езика, но нежното слово и сладката химна,
която повтаряш пречистя във тебе и мисли, и чувства.
Слова не разбираш, но тайната сила във теб се прелива,
от где, от кого е не знаеш, но що те е грижа.
Тъй гладния хляба в ръката си взема, в уста си поставя,
нахрани се сладко, усеща, че сила му идва отвътре.
Не пита отгде е тоз хляб ароматен, що тъй го нахрани,
не стрива трохата със пръсти да види от що е направен,
а залък по залък с приятност преглъща и радва се много.
Така и тез песни изпееш ги само и дойде ти сила.
Изпей „Фир фюр фен" и тогава ще видиш що значи таз
песен. *51
Но пей я със чувство, да пее душата, сърцето със обич,
изричай със нежност словата, чието значение не знаеш,
тогаз ще усетиш чудесната сила, що крие се в нея.
И маршови песни не ни недостигат, не са ни те малко,
о, колко живот е във тях и колко веселие в хор щом запеем.
Дали ги в събранието пеем или пък на Витоша мила,
клонете в гората се свеждат по-ниско, та нази да чуят
и птичките даже напущат гнездата и идват да слушат;
на Рила дори и звездите захласват се в нашата песен,
Луната не може да трае, наднича към нас от небето.
На двайсет и трета година, на Ел-Шадар напролет с Него *52
чешма съградихме, що камък по камък събрахме с ръце си,
на дълга верига едни ги на други подавахме бързо,
а там при чешмата приемат ги братя, нареждат грижливо.
А други тръбата желязна поставят във извора буен,
замазват с цимент пък там гдето водата от дуло ще блика.
И Той неотстъпно работи със нас и подрежда скалите,
опитва дали е тръбата на място поставена харно,
дали ще се пълни обилно от извора буен планински.
Готова [е] вече, за час-два; от дуло широко протече
обилната струя; постлахме със плочи пред нея широко,
че нямаше как от вртопа да стигнем и сладко напием,
тресавище, блато бе кално, но време дойде и за него.
Сега е чешмата прочута, овчари поят си стадата,
па седнат до нея, торбата развържат и хлебец извадят,
от малки захлупци извара или пък сиренце грудка,
похапне си сладко, напие с водица. А изворът пее
и радост разнася водата му бистра, че стана чешмица
градена от братя, сестрици на Витоша с милия Учител.
Край нея сега е красиво и можеш наблизо да седнеш.
След туй пък стена построихме широка, извита към изток *53
да бъде ни завет от вятъра буен, когато задуха.
И пак камънака събрахме задружно в камари
като на верига един си на други подавахме бързо,

а тамо кипеше нелекото дело в стената широка.
С отвес в ръката, Учителят мери стената грижливо.
Тя трябва да бъде добре изградена, че никога вече
сама да не падне и пакост направи на стока и люде.
Единият край е почти, на, довършен и радват се тамо,
но ето, Учителят иде и блъска стената със рамо.
Сгрохоти се горката бърже, та чак до основи се срина,
задружен смях екна, отново стената започнаха здраво.
Учителят гледа на всички в ръцете и спуска се бърже
когато несръчно се камък постави, в ръце си го взима,
отвред го оглежда, па ето веднажди и дважди, и трижди,
отместя, обръща, поставя отново и стъпне с ногата,
поставя уломъкът грапав в неравната площ добре да прилегне,
та зъба във длъба да седне и веч да не става от тамо.
Така се широкият зид със голямо внимание направи.
Отвътре го целия обредихме с гладки уломъци ние,
та пейки удобни да бъдат, където ще всеки да седне.
Край тях пък и здравец садихме, че стана красиво навредом,
в средата огнище и чайник на среде огромен над огън,
заври ли, раздават на всички обилно, та всеки да пие
и нивга да няма простуда при нази, ни зиме, ни лете.

Песен VI. МЛАДЕЖКИ КЛАС

В Младежкия клас ни възложи Учителя доста задачи.
Не беше забава да си ученик във класа специален.
Изпърво ще трябва да учиме всички по някоя сръчност
полезна за нас, па и в случай на нужда самички да можем
за свойте потреби ний веч да се грижим в съдбата менлива.
Да, всеки от нази по два занаята ще трябва да учи, *54
че дойде ли време усилно, сам си ученикът да смогне,
а не да се плаши, ридае, убива, че никого няма,
че беден е той и че средства му липсват щом иска да учи.
Не бива и просяк да стане, за къшей ръка да протяга.
Послушаха тия, що бяха послушни, решиха се твърдо:
едни се веднага заеха да правят обувки усърдно,
тук-таме чираци и калфи – напредваха братята бързо,
че леко се учи разумния човек като нещо захване.
(А всичките бяха студенти в различни отрасли научни.)
И взехме при тях да си правим обуща приготвени здраво;
понявга боляха нозете от тези кърпачи неуки,
но драго ни беше, че ний сме сплотени и имахме всичко.
А други пък кошници взеха от пръчки да правят,
подире самички в пазаря ги носят и там ги продават.
А трети сандали от лико със плетенки нежни и яки,
комуто библейска изглежда ногата щом с тях се обуе,
прекрасни за лете, ти бос ги завържеш и лекичко стъпяш,

отдоле снабдени с кожа, че може за дълго да траят.
Допаднаха те на мнозина, че взеха от тях да поръчват.
Зидари пък – други, по градски постройки не бяха малцина,
медици, физици, учени пренасяха тухли на тарга;
шапкарство, шивачество, плетки с ръце, а и други с машина.
Един пък си купи тиган и мангалче и тесто замеси,
на път кръстопътен запържи мекици с ухание приятно.
При него се трупаха много да купят, че бяха големки,
а даже и ние от него си взимахме топли мекици,
що Георги физикът продава, а често безплатно почерпи. *55
Тоз учен с прилежност голяма напредваше в свойта наука,
помощник бе ценен, дори и любим на своя професор.
И млад като беше написа прекрасни есета научни,
които четеше ли и прост да си даже добре проумяваш
и скритата мъдрост откриваш в научната мисъл дълбока.
Не пречеше туй мекичар да е пъргав и доста изкусен,
прилежно да прави прекрасни мекици и сам да продава.
Така се в школата опити разни направиха мъдро,
та всички прехрана сами да изкарат и даже да следват.
Не бива кой иска човек да се казва да проси от други
или от имане родителско винаги хляб да очаква,
че близо е време, когато туй всичко не ще да го има
и тоз, що е свикнал готово да чака, не ще му е харно.
Роден с душевни богатства, уви! Нерадив*, не живее,
погасла е волята в него и жив мъртвец е останал.
Учителят мъмри таквиз, недоволен, не ги одобрява.
Мнозина в изкуства различни заеха се с' своите дарби,
сестри, че и братя във музика доста напреднаха всички,
художник, поет, разработват с усърдие теми различни,
а много съкласници пък богатееха с чужди езици,
така че класът на академия започна той веч да прилича.
В класът специален доби се посока – увереност твърда:
това, що започваш, докрай да изкараш успешно и честно,
та свойте домашни да радваш, че имат деца трудолюбни.
А не да се шляят по София с години без никакъв изпит,
на чуждия гръб да живеят с брумбари много в главата,
а после да стават в чужбина водачи на школи окултни.
Опитаха нашите братя, сестри в комуни да влезнат, *56
но често ги тамо със користни цели мамеха само
безплатно да бухат, с оскъдна трапеза и жилища лоши,
че някои даже дойдоха си болни и бърже измряха.
А някои чужди се тъй настаниха със тях да работят
превзеха в ръце си имотите братски за своя печалба.
Че гълъбът всеки го знае, но мъчно с ръка се рисува.
Опитай, ще видиш, че патицата смешна си ти нарисувал
Далече е гълъб от патица – никак си те не приличат.
Просвета и работа, често Учителят казва на всички,
и воля до край да изтраеш на поприще трудно в живота.
Съдбата е мечка, но ти се не бой, погледни я в очите,

учи и учи! Учи, работи непрестанно, земята е школа,
развий във сърце си великите сили, що имаш в сърце си,
с които дарила е тебе природата майка разумна.
Тогава се вдигнаха всички да учат що могат, желаят.
И стари, неуки буквари взеха тепърва да сричат,
отсетне четмо да разбират каквото обичат,
отпосле в другарска беседа задружно това да споделят.
На „Изгрев" просветна, Великата школа изгрея далеко.
Така Академия той стана; цигулки, пиано и флейта
в ръцете си взеха човеците нови, та с музика, песни
в живота неволи по-леко да носят, а не със ридание,
че стига си плакал и хленчил, стани да се радваш ти вече.
Работничка малка възправи глава си, изпъчи се бодро, *57
що рече и стори: във двайсет години постигна целта си,
учи, работи непрестанно във труд и лишения безчетни,
но колкото по- бе пътеката трудна, стръмлива нагоре
и силата в нея растеше и крепката воля.
Той рече и тя Го послуша, изпълни тя свойта задача.
Но тез обущари, зидари, шивачи, дори мекичари
бидоха учители нейни безплатни, със воля, търпение
задръстения мозък отприщиха, светна кандилото златно,
затрепка искрата, разпали се в нея свещения огън.
Когато погледна шеметната низ, откъдето възлезна,
за своя велика почуда и радост видя да възкачат
и други на нея подобни по път нанагорен в просвета.
Това, що богати постигат с родителски средства големи,
направи го тя с ръце си чевръсти, как школата учи.
Така се във школата трудеха много да бъдат свободни,
та със своя си труд и на себе и ближния да бъдат полезни.
А тез що отбягват труда, изостанаха гдето си бяха
и хленчат, и днеска си хленчат и чакат спасение отнегде.
А то си дойде и отмина с бодрия отряд новобранци.
Години ще минат се много, столет-я ще хвръкнат безбройни,
но мощната песен на труд всеотдаен не ще се прекъсне,
не ще се отбие за нищо в света, дори ще отмине далеко
от рая, където се само почива и нищо се друго не прави,
където е всичко готово и гости благуват безспирно.
Звезди, светове необятни, планети очакват човека,
очакват крилати създания, сърца, диамантени воли,
светящи души, благородни деца, синове на зората,
на Млечния път дъщери, на вселената чистите Деви.
Ще възлезнат нагоре доброволците слънчеви – воини звездни.
И тогава Всемира във песен и музика тям ще говори,
сърца им с любов ще докосне, нашепне им своите тайни,
очите ще видят великата хубост тогава подзвездна,
строител, строежи нетленни, ще срещнат предвечните музи
и Новото Царство, което е горе ще дойде в сърцето.
Начало на лятна ваканц-я, учителка малка пристигна. *58
На двора трапезата сложена вече на белите маси,

дежурни разнасят храната на всичките гости поредом.
Пристъпи тя плахо и Него с очи си веднага потърси,
повдигна десница в поздрав и Той й се мило усмихна.
Подире и тя се нахрани от вкусната гозба сестринска.
Тогава им хрумна на някои братя, сестри да извикат,
че искат поез-я да чуят от новата гостенка морна,
а тя си мълчи и спотайва и уж не разбира що казват.
Но тия надвиха, от всичките маси я канят да почне,
че тя да се тъй не потрива, а нещо от свойта торбица
извади, което събрала е вече на Средна гора от гърдите.
Тя ще - не ще си тетрадката малка извади с поез-я,
зачете изпърво полека, гласът й се после усили,
забрави къде се намира, а сякаш Тополница гледа,
отсреща дъбравите гъсти от бук, дъб и габер шумнати
и в стройни съзвучия тя дълго разказва във строфи
за много тегла и борби, и за много неволи в сърцето,
самотни сълзици, надежда и вяра, и страх, и съмнения;
за селските дрипави боси деца от далеко що идват
да учат по преспи и зимни фъртуни с пробити цървули;
за болки и мъки народни; за тихата радост невинна
на зимни седенки, тлаки и беленки; за селските сватби;
за селските кротки дечица и бабите мъдри, работни;
за нивите в клас избуяли, що чакат жетвари навреме;
за дългата зима. В огнище жарава, край него стълпени
и баба, и дядо, и малките палави внуци се греят.
Отгоре се спуща желязна верига и кука накрая,
котленце закачено там и къркори, и бави се още.
Децата не могат да траят и честичко майка си питат
дали мамалигата веч е готова, че много са гладни.
Тогава тя взима котлето и харно го цяло обърква,
остави го пак на огъня и само веднъжка да клокне,
тогава обърне котлето завчас, мамалигата падне
на кръга подложен, с кълчищен конец я нарязва с внимание
сварената сладка храна, що прилича на бляскаво злато.
Налага подире филиите в равна дълбока съдина,
полива масло върху тях, накопава го едро с лъжица,
че вътре в копките масло уханно да влезне доволно,
подире натроши му сирене овчо навредом еднакво.
Тогава търкулва се паралията* чиста, измита
и „Хайде", атаката почне веднага към нея с победа
със острите вилушки лъскави, с пясък изтрити грижливо.
Какво ли там нямаше в тези народни сказания невинни?
Как в стана тъче си девойка и мило си песничка пее,
старея как дели руното поравно на свойте снахици,
невестите как я изпират на бистрия поток в бързея,
а после я влачат в дараци и свиват ги те на къдели.
Разказа в поез-я катмите прекрасни как правят на село,
огнището, саджака*, чисто бакърче със каша брашнена,
как саджака мажат със масло и кашата сипят по нея.

Катмата готова в тепсия поставят, отгоре ѝ друга,
една се те други запарват, та стават мекички всички
дордето се кашата свърши. Тогава завчас – паралия*
търкулнат, тепсията слагат в средата, с паници обредят,
с подквасено овчо млекце ги напълнят. Тогаз се прекръстят,
с едната ръка си катмица увият, отхапят дълбоко,
а с другата – кусат с лъжици от тлъстото мляко планинско
дордето тепсията празна остане, а още и всички паници.
Тогава се всичко прибира, премита се цялата хижа.
Разбра се накрая, теглата народни и нейната мъка
се в радостна песен претвори и нямаше вече неволя.
Тогава тя свърши и седна си морна всред общата радост,
похвали, закачки: „Ах, колко е сладко катмица със мляко!"
или пък: „По нази това „гюзлемица" наричат и с прясно
го мляко наливат, подире гребе се с лъжица направо."
Но ето, Учителят кимна и бърже сестра приближава. *59
След малко тя иде със поднос и няколко стъклени чаши.
Подире се върна и тежко пристъпи с една дамаджана,
започна да пълни тя празните чаши от сладкото вино.
Учителят с радост продума: „Това за поез-ята нова!"
Тогаз по едничка се всекиму даде да пие от сладкото питие,
в очите искри заиграха, макар и то сладко да беше.
На жедния малък поет му поляха и дважди, и трижди,
че щом си отиде във своята стая заспа си дълбоко.
Така, че поетът от своите мъки на село направи
да бъдат почерпени всички през юни от сладкото вино
и дълго да помнят и сетне разправят за чудната сладост,
за чудното питие, а още дори за цвета му рубинов
подобно на нард*, що се плискаше тежко в кристалните чаши.
Такива подобни на тия гощавки се случваха често.
Звездите огреят ли вечер, излезнем на пейките ние,
отсреща балкона, където е светлата стая на милия Учител.
Изпърво говориме тихо, а видиш запели сме песен,
една, че и две, че и три се изреждат красивите песни.
А кой ли не би пял сърдечно, когато си знаеш, че близо
е Той, що ни даде тез песни крилати, що нигде ги няма.
И гледаш, отвори се горе вратата и – Той на балкона.
Звездичките [греят], но още по-грее лицето Му благо,
косите Му сребърни бляскат от щедрите лунни целувки.
Ний припнем, застанем веднага наблизо, погледнем нагоре
и почва се разговор тих, непринуден, приятен за всички.
Например, за Лунните жители почва Той приказка чудна, *60
че вътре живеят човеци под нейната ледна коруба,
че те са с топливо снабдени направо от въздуха рядък.
Извътре е светло, макар че небето тук-таме наднича
през кръгли прозорци, що в картите лунни наричат по име,
а други учени зоват ги пък циркуси, кратери още.
Луната отсреща ни гледа и мислиш тя нам се усмихва.
И чудно, погледнеш ли диска светливи теб чини се вярно

−220− това, що Учителят казва и ще ти се тамо да литнеш…
Учителят слиза при нази и нещо в ръцете си носи.
„Познайте що има в тази кутия", ни пита с усмивка.
„Локум", отговаряме вси едногласно, „какво ще е друго."
Отваря Той бавно капака, уханни бонбони кафяви…
−225− Уви! Не познахме, но пак към бонбоните гледаме жадно.
Тогаз по една и по две се почерпваме всички със радост,
приятна вълна ни обгърне и всеки уханното късче
в устата си туря, което разтапя се бавно и сладко преглъща.
Тогава Учителят нещо пошепва на наш'те студенти.
−230− Отварят те гостната, после полека те нещо голямо
и тежко на двора поставят, облечено с бяло калъфче.
Какво?! – Телескоп! Удивително нещо, погледайте само. *61
Тогава Учителят пръв се навежда и нещо наглася.
Подред се изнизаха всички да гледат Луната красива.
−235− Пристъпяш и страх във сърце ти, о, Боже, Луната ще видиш,
не ще ли се Лунен човек в окуляра покаже отсреща,
не ще ли притисне ме тя и не ще ли премаже?!!
Сърцето трепти във гърдите, какво ли сега ще се случи…
Огромно кълбо заледено в ефира се носи безспирно,
−240− по него мехурчета пукнати, сякаш е гипсова каша.
Наистина чудо, и толкова близко, и толкоз далечно…
Човеци не виждаш по нея, но пак ти е обична, близка,
а щом понадникнеш повторно и тя се изместила вече…
Тогаз към Юпитер блестящи Учителят свърна тръбата. *62
−245− Чудесно, прекрасно! Огромна звезда всред небето сияе.
Охо, че и спътници много над него се носят безспирно.
Завиждам ти, Юпитер мощен с твойте дванайсет пазача.
Земята една месечина си има и толкоз е нощем красиво,
а ти пък дванайсет имаш, при теб ще е много прекрасно
−250− със толкова спътници верни, с толкоз луни златочели.
Така се изреждаме всички Юпитер да гледаме дивен.
Велика ни тайна обгръща, захласнат стоиш във мълчание
и вече не питаш; в сърцето ти нещо тайнствено шъпне,
че целият мир е населен, че няма бездушно пространство.
−255− Живот е по цяла вселена, по всички звезди и планети,
макар че окото не може туй всичко да види, но то съществува
тъй както и мозъка свой ти не виждаш, но той съществува.
Небето говори, небето е живо – наука е то непостижна,
но кой ли, о, звездно пространство теб гледа и малко прочита?
−260− Отиваш си дома и чудна хармония ти пее в гърдите,
че вече ти беден не си, ни самотен, небето е с тебе
и всички създан-я по тях са ти спътници близки в живота.
Отделно ти всяка звезда проговаря по нещо в сърцето,
дарява ти нещо със обич, усещаш великата милост,
−265− която е в тях и във теб – една, всемогъща и вечна.
Към Млечния път погледни, отправи си нагоре очите
и без телескоп – чудесата му звездни, потайни.
О, Господи, колко си чуден, велик – проговориш неволно,

ръце си простираш нагоре, нагоре желаеш да хвръкнеш,
да видиш отблизо великото чудо, великото благо.
Но блян непостижен е всичко за тебе в небето,
неволно се виждаш ти червей нищожен, що лази полека.
За нас Еверест непостигнат е блян, а пък камо – небето,
усещаш се малък, прашинка, искра, що се губи.
Но все пак, макар да е тъй, и човек е мъничка вселена,
и в него е скрито небето и всичките Млечни пътеки,
съзвезд-ята всички, далечни и близки слънца и планети,
спирали, мъглявости, звездни плеади невиждани още
и много луни окол' тях, и много хармон-я във всичко.
След някое време отвориха младите частна гимназ-я *63
за тия, които са нямали случай да имат познания
било по причина тогаз, че са нямали средства доволно,
било че гимназ-я по техните селища не е имало,
или че родители тъй са решили: не трябва учение,
момчето да работи в ниви, градини и някоя сръчност;
девойката пък чеиз да приготви, жених да избира,
дордето е младо съпруг да намери – подкрепа в живота,
дордето е младо и още чевръсто, че късно е после;
при майка и татко не може до века, че те остаряват,
затуй го и гиздят, затуй му помагат каквото поиска
другар да си найде, и колкото може бедняк да не бъде,
да има си къща, пари, имотец, голямо наследство,
че даже и внуче да може охолен живот да живее.
А щяло момичето още да учи и дарби развива,
не ще го послушат родители стари, макар да се моли,
макар да се вайка и плаче горкото, но те му надвиват
и скланят го бърже под чуждата стряха да найде блаженство.
А хич се не сещат, че може промяна да стане в живота,
че „златния" късмет се изплъзва – и чуждата стряха пробита
и трябва да бъдеш готов и кален, да те нищо не плаши.
Така или иначе имаше доста, кои пожелаха
гимназ-я да свършат на всяка цена, решиха прилежно *64
да учат, макар че си нямаха средства; Учителят каза
денѐм на печалба за хляба, а вечер уроци да учим.
Не бива ни час да останем в бездействие празно, срамотно,
че главният мозък е център богат на духовните сили,
останал в леност изгубва той свойта божествена форма,
на негово място расте и напредва пък малкия мозък.
И туй е добро, но челото изгубва отвесната линия,
поляга назад и се връща подобно на питекантропус,
а още подава се доста и долна, и горната челюст,
брадичката хлътва, несетно се губи и после изчезва.
Той казва, на свойто лице е човекът самичък художник *65
и дава класическ-я пример: Художник един пожелава
Христа да рисува, когато е бил в младежки години.
Излиза по ширния град да намери модел подобающ.
И ето, отсреща младеж с лице херувимско, прекрасно,

черти съвършени, хармония напълно на всичките форми,
нито да притуриш, нито пък отмахнеш от образа хубав.
„Намерих", той радостно казва, рисува младежа прилежно,
подире го той награждава богато за тази услуга.
Изминали десет години, този същи художник намислил
сега пък и Юда предател на свойто платно да представи:
Потърся подобен човек и когато след време намира,
зловещо и хитро, и алчно лице – на злосторник лицето.
„Познавам те" – казва този същ-я човек на великия художник,
„отдавна то беше, позирах ти нявга Христа да рисуваш."
Художникът гледа изумен туй грозно лице и веднага запитва:
„Кажи ми, къде се изгуби до днеска и що си ти правил?"
„Крадец и убиец съм бил" – му човекът отвръща – „в затвори
стоях, с престъпници дружех, разбойник живея до днеска."
„Каквото работи човек, на това ще и той заприлича" –
тъй казва решително благият Учител на всички.
„Но нямам аз воля, как мога велики дела да извърша?" –
оплаква се млад ученик, на Учителя туй доверява.
А Този го гледа с обич и казва: „Не е да не може;
вече гемиджийско дебело и яко, столетие трае,
но как е направено то, изведнъж ли? А жица по жица
изприда се всяка отделно от хубав канап и усуква
от жички безбройни, увива се здраво, добре се притяга.
С него морякът си служи и никога то го не лъже.
Така и характер се бавно изприда, безспир, непрестанно
дордето тез сили от задния мозък към предния изтеглиш
и свойто лице на престъпен ленивец направиш красиво,
че който те срещне от теб да не бяга, че вижда разбойник,
а в радост да трепне, че брата си вижда – на ближн-я лицето."
Таз братска гимназ-я бе пълна в начало и нямаше място
за всички да седнат; гъмжило от млади девойки и момци.
Сестра французойка ни стаи отстъпи от своята школа, *66
където денѐм преподаваше френски език на рой ученици,
безплатно направи го тя, но само да бъдем прилежни.
Учители имаше колко ти воля, дори се надварят:
двоица по алгебра, химия – двама, и трима – езици,
един по естествена, двама по физика, също – истор-я,
не липсва художник, по музика също, дори философия.
А час подир час се изнизва, отива си времето, бяга:
прекрасни сърца, умове възхищение в душа ти събуждат.
„По алгебра лесно, по химия лесно, по физика също" –
провикват се тук юначини и лесно уроците учат,
а горки тъпаци моливите гризат и все се прозяват,
тъма е в мозъка беден и нищичко те не разбират.
„Валенц-я, това пък какво ли ще бъде, и тез радикали,
двучлен на квадрат – главоломно число е този хикс, разумявай
закони на Ом, Фарадей, Питагор, изобари и терми…
О, не, Ти, Създателю мили, това е досущ неразбрано."
И сълзи горчиви се леят, сърцето премира от ужас

как всичко това ще се учи, подире на изпит говориш.
Стоиш пред ликът Богородичен, топло сърдечно се молиш:
„Ах, мозък, Сезам – отвори се, желая това да науча."
И ето, наистина, утрешн-я ден Богородица иде
във вид на учител с харна метода и кротко те учи,
и учи, и учи, и цял се изпоти, но тебе ти светне.
Веднага ти „Еврика!" викаш и по- ти е ясно
и Девата Божия с мене се радва от свята икона.
Но чудно и дивно, за много почуда това е, що казвам,
че тез, що им бяха предметите лесни и схващаха бързо
един подир други окапаха всички, не щяха да учат.
Едни се изжениха, други търговци с много парици
в живот и наслади се втурнаха щастие бърже да найдат.
А само тъпаци остаха, упорни осли търпеливи
и дълги години бе труд и лишен-я, и мъки безбройни.
На края на всяка година ти изпит полагаш ужасен *67
в големите наши прочути гимназии на столица София,
където застанеш при строга комисия от учени хора,
изтегляш си листче, трепериш и свяст ти се губи…
Понявга те някой заколи с по някоя двойка противна
и цялото лято е мъка за тебе и сълзи горчиви
дордето се ти отървеш в есента от грозната двойка
и почнеш отново да учиш, отново сам себе да мъчиш.
Така се изреждат години, минават се тежки години,
че трябва и хляба самин да изкараш и всички потреби,
но жилав ти ставаш и силен, и вълк те не може удави,
че всичката мъка, що пил си до дъно ти сила дарява,
която не може отпосле теб никога никой да вземе.
Загазиш ли много и мъката черна ли стане безкрайно,
бегом, та при Него; отидеш натъжен, а върнеш се бодър,
готов си ти още стъпала да качиш, шеметни стъпала.
Той казва: „Ти можеш" – това ти е стига – „Ти можеш"
и няма преграда за тебе с това насърчение велико.
А колкото по-нанагоре вървиш по учебни стъпала
глава ти се мае, стоиш изнемогнал, но пак – нанагоре.
Ах, кой изнамери тез мъки човешки? Не стига ли гдето
се мъчиш за хляба си в труд непосилен, в труд непрестанен,
що все не помага, а вечно си гладен и ситост не знаеш,
а трябва и още ти сам да притуряш на своята мъка…,
глава си да блъскаш, спокойствие да нямаш ни денем,
ни нощем.
Но Той като каза, че трябва да учим и друго не бива!
Па свиеш пестник, поизправиш гръбнак и самин си говориш:
„Това, що човек е открил и човекът ще може да схване.
Полека, полека, не бързай, полека, тщеславие гордо,
че други търчат, отлетяват напред, разумяват веднага
в минало те са учили, затуй и сега им е леко.
А ти мързелувал си негли, по ширни пътеки си бродил,
на малкия мозък услужвал си ти доброволно, а днеска

−415− която си дробил попара, самичък сега ще изсърбаш.
Не ти е виновна съдбата, не викай напразно по нея,
смири гордостта си, лази нанагоре по трудни пътеки.
Ще смогнеш, и в тебе таланти се крият, но ти ги зарови.
Сега ще разравяш, ти сам ги погреба, сега възкреси ги."
−420− Но благ е Отец, милостив и тевтерите стари не гледа,
а прати Бояна – великият Боев, прекрасен наставник *68
на тъпи осли, на заспалите мозъци в среща застана,
кой всичко така изяснява и всичко така ръководи,
че твоята бедна глава се освестя и почне да мисли.
−425− Но тежко и горко на тебе, речеш ли отново да заспиш,
дълбоки прозевки да правиш и с поглед блуждаеш далеко.
О, Зевс гръмовержец, о, гняв ужасяващ, земята трепери
от страшния глас на добрия човек, кой иска да учиш
и време ни миг да не губиш, че иначе, може веднага
−430− той пак да си в пътя отиде и нас да остави самички.
Така волооката Хера се много уплаши от Зевса
кога й се скара, че искаше тя да изпитва за всичко,
че волю-неволю прибра се в свойте покои, замлъкна;
а иначе щеше далеч да я хвърли и куца направи
−435− подобно Хефеста, великия ковач на щит Ахилесов.
Така се и ние от Боев уплашихме много, когато
закани се, че веднага ще нашите лекции напусне.
Тогаз ще се блъскаме пак с учители млади, неуки,
които се учат, а слаби са още и други да учат…
−440− Не жали той труд, нито време, ни сили, но само продумай,
че нещо не знаеш, веднага припламнат очите прекрасни,
от извори девет вода ще ти снеме, но теб ще помогне.
С приятна усмивка на образ тържествен, че вече разбираш.
от тук и от там, и отвред ще ти светне и ти проумяваш
−445− и твойта душа се запали от същия огън божествен.
Запример, задачата много е трудна, ти веч изнемогваш
и грабваш зеления лист – чернова, що „Дамаск" се нарича,
ще минеш през него преди във „Багдад" да отидеш.
На тази черновка извеждаш ти вярното правило, мигом
−450− ти светне задачата как да решиш, па макар да е трудна.
„Багдад" се нарича самото решение успешно тогава.
Не може в Багдад да отиде направо, кой първо
в Дамаск се за малко поне не отбие и него да види.
Не вярвам в Олимп боговете, когато са пили амброзия
−455− от златните чаши, които Хефест им поднасяше куци,
такова блаженство в сърца си да имат, как нази, горките,
решим ли самички задачата трудна и отговор найдем.
Така за Багдад се отива, така се блаженство намира,
но пътя за там – през Дамаск е, другаде нигде за тебе.
−460− Така часовете при брата любими летят неусетно,
паричка не взимаше той за труда си от нази бедняци,
с какви не рисунки ни правеше ясно на клетки строежа,
напречния разрез на кост и на мускул, и нерви! С различни

моливи ги той оцветява, чудесно рисува, подире
в страни обяснението пише и лекц-ята цялостно стяга,
че колко и тъп да си, пак я разбираш и сам си рисуваш
когато ще трябва урока и ти да разкажеш прилежно.
Несетно се твоите плещи изправят, несетна промяна!
Когато си почнал да учиш приличаш на есенни клони
неугледни, голи, притиснати в хладната есенна влага,
а щом се изкачиш нагоре, достигнеш до края на върха
подобен си вече на китна фиданка с клоне разцъфнали китни,
усещаш как в тях се завързва плода и набъбва полека,
над тебе лазура, направо те слънце любимо целува.
Усмивката вече не бяга от тебе, че знаеш, човек си
и можеш в доброто, как могат и други пред тебе достойни,
наред си с разумните хора, не липсва ти мозък, ни воля.
Когато погледнеш цветец да се люшка разцъфнал, ти казваш:
На мене привет ми изпраща цветето мило, че уча!
При Аня пък лекци', където народна поез-я се учи *69
за Кралевич Марко, за черни Арапин, за тежка робия.
Но първом ни Аня нахрани, че по- ти се учи тогава.
Не знае ли тя, че сме гладни и вечно сме гладни,
измокрени, кални и морни, премръзли, дошли от далеко,
но тя ще е следвала негде в школа велика, където
завчас се отгатва от що се човекът нуждае, веднага
ти гладния гости, че тогава духовна храна му поднасяй.
Тя иде с нежни ръце на подносче ти крепи храна изобилна
и чай непременно, и чаец по руски, че тя по баща е рускиня.
За Хектор, Ахила..., Татяна – любов несподелена тяхна,
за Рада Госпожина мъчно ти става, за нея ти жалиш,
на Пенча те яд, че в „Кървава песен" мастило разлея
потоци, а нищо не каза, което е нужно да знаеш,
а камо ли клет ученик да се мъчи и учи от нея.
Така се годините нижат, но знанието нивга не свършва,
едва си едното изкарал, на шеметна вис се изкачил,
„Нагоре и още нагоре!" – Учителят сочи – „Нагоре!",
нагоре се пак устремяваш, лазура е горе прозрачен
и въздухът ведър и чист, и целебен, и леко се диша.
Заслужва да бъхтеш пътеки и там да се качиш, където
целувката слънчева първа докосва земята и облак
обвива снагата й мощна, звездите с нея говорят.
Долавяш мълвежа на Сили незрими, на ангели кротки,
дочуваш предвечната музика, песен, що пеят звездите
и вечно разказват за Него – Бащата любим на Всемира.
Чрез земното знание ти вече прозираш, че още пътеки
ще има да минеш и още познание велико те чака.
Чрез земни писания, небесното учиш, прозираш в тайни,
издигаш си погледа горе и вече се радваш премного,
че гражданин ти си на тази държава всемирна, небесна,
която е пълна с творения от земните повече горни,
с които желаеш в дружба да бъдеш, та нека си беден

и нека в колиба да си, но сърцето ти пълно с радост.
Тогаз ще ти хлебеца бъде приятен и сладко спането,
заслужва да страдаш, но вътрешно зрение откриеш,
в малките твари откриеш великия замисъл вечен,
ще чуеш хармон-ята жива, която прониква всемира,
единство и обич, единство и обич навсякъде има,
единство и обич дори зад смъртта, управлява Живота.

Песен VII. КАРТИНИ

От общата школа художница взе си палитра и четка *70
и почна идеите нови във форми и багри прекрасни
на свойте платна да рисува в чудесни картини различни.
Ей тука е мрачна, затворена стая с потискащи багри
и в нея човеци двамина, а горе високо – прозорец
и стълба към него стръмлива; но ето, единия по нея
възкачва се бавно със устрем безспирен към светлия отвор,
лъчите го слънчеви вече докосват, огряват лицето
и сякаш ти себе си виждаш във нея – великата жажда
на устрем безспирен за подвиг свещени, възход нанагорен.
А друг-ят стои в тъмнината със гръб към открит-я прозорец,
обгръща го тма, че самичък не дири я той светлината
и пак, и във него, със болка в сърцето познаваш там близък…
В друга картина жена и девойка прегърнати двете,
едната е светла, подобно на майка природа любяща,
усмихната нежно, в очите й благост, с чело озарено,
а дева е другата – скръбна, чело на гърди й склонила.
Едната ридае, блести на окото й бисерна сълза
и сякаш утеха намира на майчина гръд до сърцето,
прелива в сърцето й струя могъща на обич нетленна.
На друго платно нарисувано слънцето в образ на дева.
Край нея светливи кълба, оцветени със багри различни,
с цвета на дъгата, прозрачни, ефирни, пламтящи и живи,
които ги други протегнати длани към нея поднасят,
а тя в ръце си прикрепя кълбото със бяло сияние.
А другаде хубава дева на поднос прикрепя овощия;
със свойта десница подава на група деца покрай нея
подали ръчици към свежия плод със поглед копнеющ,
издути им бузите, сякаш подобни на ябълки свежи.
Загледан в картината, ще ти се плод и на теб да подарят.
Насам пък, жената в жетва с ръкойка узряла пшеница,
очи и коси, и ръце, и усмивка е хлябът, що храни.
В друга картина, земята – лице на прекрасна девойка,
косичници тъмни се спускат, лице й трепти в жизнерадост.
Край нея плода на земята от речни градини разкошни,
домати и чушки, и зеле, и тикви, и моркови даже,
обилие, разкош на земята – неугледна, черната почва,

която прораства такива блага за живота, раздава.
„Посейте ме само" – тя моли – „ще видите после що мога."
–40– „Посейте ме само" – повтаря – „труда ви ще върна стократно."
В няколко още картини тя дава на Рила пейзажа,
скали, езера, върхове, небеса и лазура усмихнат
и без да е стъпвал крака ти на Рила, усещаш веднага
живителния лъх на прекрасните Рупи и чистия въздух.
–45– И още, и още картини, не можеш ги нивга забрави.
А лични и много пленителни двечки – що доста си схождат:
игрите на пролет във утрото рано при изгрев на слънце,
цветенца и птички, треви и лъчи от слънцето с-яйно,
От доле до свода небесен е арфа, що дева красива
–50– докосва със пръсти ефирни, а в кръг по тревата от бисер
девойки се носят в изрядни движения под такта на песен.
Във техните фигури нежни и чудно красиви пулсира
Велик-ят живот, що пристига от вечното слънце към всички.
А в другия ъгъл на школата наша на „Изгрев" божествен
–55– е нова картина поставена там напоследък, не малка.
Тя мъчно се с думи описва, словата са бледи за нея.
Мирът е девица крилата, прозирна в сияние лъчисто
и гълъби бели във тях се долавят, хвърчат окол' нея.
Мирът е това, във ефирната дреха сияе лазура
–60– и шепот се носи в хор сладкогласен – „Мирът е пристигнал".
И не само тя, но и други художници още работят с багри.
Една пък портрет нарисува прекрасен на милия Учител. *71
Тя можеше тъй да направи човека, че той да говори,
по него ще видиш какво си той мисли, що има в сърцето.
–65– Лицата, които рисува са книга отворена, чудна,
че можеш във тях да прочиташ свободно и ясно, що пише.
Тя тъй ни представи Учителя, Той да остане безсмъртен.
Погледнеш изпърво челото високо със валма сребристи,
които ображдат главата, на рамото спират, където
–70– се сливат с брадата, почиваща кротко на бялата дреха;
челото към веждите с тънки дируги, що стигат косите.
Току от глобелата носна широки се вежди започват,
които насред са повдигнати, сякаш е връх в планината.
Очите със отвор в бадемова форма поглеждат към тебе
–75– в пролука от нежни клепачи подобно прекрасни завеси.
Изящният нос, върху билото малко извит, но приветлив;
крилцата му доле показват сговорност и дишане здраво.
Обраслата устна отгоре се слива с брадата сребриста,
от там се прозират му устните кротки, почиващи, свежи,
–80– подобно на юноша млад със отлична червена окраска.
Където косата се слива с брадата, ухото наднича,
ухо на човек музикален и щедър в добрите постъпки.
Облечен е светло, а шалче от свила краси му гърдите,
задиплено нежно на гънки отгоре от шията още,
–85– които се губят и сливат със бялата дреха блестяща.
И други художници вещо рисуваха милия Учител. *72

И кой му се ревна го сне в мигновения различни и даже,
когато говори в самата беседа в неделното утро;
когато се смее, работи, копае и свири на свойта цигулка;
–90– или разговаря с някого нещо, дълбоко замислен;
във лодка; на изгревния връх при срещане слънцето златно;
когато играе гимнастика сутрин със всички на кръга;
или пък самичък с внимание зачел се във някоя книга
със поглед усмихнат към някой слушател отсреща;
–95– или Му клепачите сведени, вътре в душата си гледа. *73
Но що е картина и снимка в сравнение със живия образ,
рисувано слънце и живото слънце във що си приличат?
Блажени очите, които видяха Велик-ят Учител,
блажени, що чуха самички божествения говор прекрасен,
–100– а трижд по блажени, които по святи Му стъпки поемат.
Лице на човек и на Бог, на дете и гигант, на юноша и старец,
лице, що прилича на книга написана само от слънце.
Поглеж, приближи се, сърце ти не ще ли затрепка от радост,
когато Го само ти зърнеш – несравнимият образ пред тебе,
–105– от Него излъчва сияние, що само сърцето узнава.
На края на отвора очен се гънчици тънки отделят,
красиви и нежни; подобни на радостна пеяща лира;
кога се засмее – те екват във бликащи струи планински,
а клепки сведе ли във размисъл светла, дълбока – тогава
–110– те пак продължават да пеят, но тихо, едвам доловимо.
Личи се, че смях е трептял върху слънчев-я образ прекрасен
подобно на ехо, когато е някой извикал и после замлъкнал,
но то се обажда подире и същите думи повтаря.
А голата част под очите прилича на цветна поляна,
–115– където почиваме всички, когато на Витоша ходим.
От края – крилцата изящни на носния отвор изваян
се спуска дълбоката гънка, що сочи усмивка и благост.
Изгубва се тя във гъстежа на горната устна обрасла,
подобно кристален поток – всред треви и цветя се разлива,
–120– но той не изчезва – долавяш ти струята жива да блика.
А ликът добре нарисуван, поставен на фон синьо розов,
подобен на свода небесен на изток в утрото ранно,
когато зората се сипва, просъмва в бисерна мрежа,
отпъдила мрака, измита, натъкмена слънцето чака.
–125– И то се задава и ето, във рози пламти хоризонта,
макар, че го още то няма, но сигурно знаеш, че иде.
Тъй както на сватба дочуваш свирнята, макар и далече,
но тя се усилва полека, полека дордето наближи
сватбарската бодра дружина, повела жениха напети;
–130– така и земята очаква да грейне любимото слънце.
Гърдите Му – самото слънце в диплесто шалче лъчисто,
подобно на нашето слънце, което е, казват, на гънки.
И стига ти само да зърнеш на изгрев лъчите прекрасни
и тебе те радост обзема, изпълня те сила,
–135– неволно възкликваш и нещо изричаш полека

молитва ли, хвала ли някаква тиха, но много сърдечна.
А то се издига, издига нагоре и обич раздава,
та стопли самото сърце и на малката нежна мушица,
и стръкчето слабо и много нищожно в земята поникло;
−140− и вечно раздава то сила, живот и не знае почивка.
Така щом погледнеш портрета, неволно зарадваш се много,
че виждаш духовното слънце, което изгрява в живота,
духовното слънце на нова епоха, що ние видяхме.
В този портрет е показано всичко, каквото художник, *74
−145− па бил гениален, ще може с четка в платно да покаже.
А цялото Негово Слово, а светлият негов живот несравними
ще схване духовно пробудения, който желае да учи.
А има да учи столет-я, столет-я, милиони години,
че няма на себе подобно по вярност и хубост чудесна;
−150− портрета говори, поглеж го ти само, самичък ще видиш.
А този портрет се намира във всякоя стая, където
живей ученик и работи, че той насърчава човека;
че този портрет океани премина, във всеки материк,
от всякое слово и вяра, душите го будни желаят;
−155− и не само него, но всичко, що е Той говорил да имат…
О, светла мечта, о, новий лозунг на свободни държави,
когато ще паднат редути и телени мрежи ужасни,
когато ще литнеш навредом по майка земя хлебородна.
Тогава самин да отидеш и лично да кажеш за всичко,
−160− що си ти видял и научил в Школата светла при Него.

Песен VIII. ПОЕЗИЯ

Поезия не ще ли докосне душа ти, когато вседневно
напролет посрещаш прекрасното слънце от изток да дойде.
Събудиш се в ранното утро, когато небето е звездно,
на запад изчезва луната, на изток изгрява зората,
−5− вървиш ти самичък или със другари, наоколо тихо,
заспал е града, мълчаливи са всичките къщи навредом.
Тук-тамо прозорец просветне, където навярно детенце
за нещо си майчица буди или разболял се е някой.
Ехтят по паважа ти стъпките бодри, в сърце ти е леко,
−10− градът е огреян от хиляди лампи, вървиш си свободно.
Внезапно напущат нозе ти пътеките равни, поемаш
нагоре в гората на борове, тебе те лъхне прохлада –
божественият въздух на горския лес, що виднее всред мрака.
Едвам със нозе си налучкваш пътеката малка нагоре,
−15− вървиш, а нямаш ни страх, ни пък нещо смущава сърце ти,
във тебе се буди първичната радост, когато си бродил
безстрашно в горите, където живял си на воля.
Отгоре те ласкаво гледат приветно звезди дружелюбни;
понякога пролетен облак накъдрил небето, в пролука
−20− надничат звездите и радостно гледат надоле,

те сякаш се радват, че някой за изгрев затичал най-после.
Че тичат, да, всички човеци за разни ненужни потреби,
а туй що дарява живота не щат ни веднъж да посрещнат.
Полъхне ветрец, разлюлее клонете, зашушне наблизо,
потрепнеш неволно и плахо се питаш човек ли е тамо.
Тогава ще трябва да тичам обратно дордето е време,
а щом е животно, залутано куче, какво ме е грижа –
от мен се страхува, ще хукне, избяга, очи му где видят.
Но нещо в сърце ти говори: Не бой се, туй вятърът духа,
разлюшва клоне, или някоя птица в нощта прелетява.
Провираш се бързо под борове китни, небето светлее,
когато на края достигнеш гората, отделя се вече,
нощта заприбира си бърже одеждата мрачна отвредом.
Венера провиква се мощно със радост, че слънцето иде,
сияе лицето й светло – вестителка мила, прекрасна.
На изток простора се чупи, невидимо някой чертае
там лин-я от злато, денят приближава, очи си отваря.
Затаил си дъх, не усещаш в гърди си да бие сърцето,
а птички в гората запеят в превара, славеят се чува
как трели сребристи разлива във утрото ранно.
Тогава внезапно на изток пробие се дупка светлива,
окото на слънцето гледа към тебе и бавно, с усмивка
главата си цяла провира над Хемус и ето го вече
ни миг се не бави, а бяга нагоре в небето лазурно.
Запляскаш с ръце и подскокнеш от радост, запееш си песен,
целувка му пратиш с премръзнали пръсти, а то те погали
и стопли завчас и те цялата сгрее във утрото хладно.
А татък в ливадите бляска росата от слънце огряна,
мушица прелита, и птица разперва крила, се възземa.
А тамо далеч във долината София се буди, гърмоти,
трамваи, коли и гълчава човешка по друмища вече,
и бука и дъба напъпили всички листа си от свила.
Сърце ти е пълно, а глад се провира несетно във тебе,
отвиеш хартийката, в нея парченце от хлебец корави,
отчупиш си залък, задъвчеш с наслада и харно ти става.
Не стигнал си още до края гората и хлябът изчезва,
но в тебе се чудото вече извършва, крила ти порастват.
Когато пристигнеш на поста си, пръв си от всички ти само.
Закачат те: „Влюбена ще е другарката наша, поглежте,
лице й сияе, пламтят й очите, във радост е цяла."
Разбира се щом поостанеш свободен, тевтерче отваряш
и вътре поез-я нанизваш, че блика в сърце ти блаженство.
Не знаеш какво ти е, нямаш си нищо, а цяло богатство
в душа ти се ражда, честит се усещаш и всичко ти мило.
Макар че си беден, но нещо те прави щастлив и свободен.
Кога изкопава се кладенец, първо той кален е много,
изгриба се той и водата се чисти полека, полека;
и може да пиеш от нея, когато те жажда налегне.
Или пък във ранната пролет небето е често под облак,

тук-тамо се виждат лъчите на милото слънце да греят.
Но после пораства деня, белокълбести облаци бягат,
тогава ни цялото слънце огрява, небето е ведро.
Така и поез-я, кой пише, изпърво не е тя съвършена,
тук-тамо прозира се мисъл, а повече думи и думи,
че буйно е чувството, блика, но трябва добре да се каже,
така че когато го слушаш да може на песен да стане.
Затуй се в училище учиш, затуй се и трудиш, залягаш,
за туй дни и нощи трепериш, че изпит те чака опасен.
Че тамо в гимназ-ята – школа свещена, просветен учител
ще тебе да пита какво си научил и харно го знаеш
или си назубрил уроците само, та леко да минеш.
Че може и пет да ти пише, когато започнеш да дрънкаш,
но що е остало в сърце ти, какво си дълбоко научил
и можеш ли ти да си служиш отпосле със него в живота
или е премяна отгоре ти само, а гол си отвътре?
Пораства денят и лъчите на слънцето мощни са вече,
това що разцъфне, започва да върже и зрее полека,
плодът се налива и става той сладък и много приятен.
Така се поез-я несетно развива и зрее полека,
че който я чуе, тя става за него езикът на Бога,
кой сладко говори на свойте създания във слово и ритъм.
Мнозина прописаха рими във нашата школа прекрасна,
Учителят сам насърчава в поез-я и музика даже.
Той иска от всеки самин да си песен направи и пее
каквото си може, какво му дълбоко желае душата.
Па може дори да си песен изкараш на свойта простуда,
залегнала кашлица, болка в колени, по всичките стави,
на своята бедност дори и закърпени дрехи, обувки,
на своята стая студена да пееш, да пееш ти само.
И болката бяга, и бедност изчезва, щом пееш сърдечно.
Така Го послуша наш Цеко, що силен е брат като мечка, *75
и здрав, и червен, и усмихнат, с готовност на всички услужва.
Той песен изкара за морски талази в спомен, когато
в морето е служил; в душата му млада шумът на вълните
се слива със шепот сърдечен, със чувство дълбоко той пее.
В очи му сияе картината мощна на морски простори,
що буря и вятър бразди ги дълбоко с вълни многошумни.
Сърцето се буни и плиска на воля, но близко брегът е –
Великият разум, където вълната набега си буен запира.
Тъй Цеко от морски вълни си поез-я и песен направи.
В мелодии различни запяха се химни за милата пролет,
за житното зърно, за хляба, водата и въздуха чисти,
за върхът планински, за снежните бури и ясното слънце,
за росната капка, за извори хладни, за малкото семе,
алпийската роза, крила на орела, работна пчелица,
за багрите чудни на цветните чашки, за ранното утро,
на славея песните сладки, за волната песен сърдечна!
Изпя дядо Благо туй слово крилато на своята лира *76

и с песен той своята бяла седина* да блесне направи.
И други, които им името даже не знаем, запяха.
Хелмира пък бойко запея за бури и мъки световни,
за дух огорчен и за жажда към слънце, простор и усмивки.
И нейната песен подобно войници, във строй наредени,
с оръжие в ръце си пристъпят безстрашно врага да прогонят.
Че труден и стръмен, и много бе тежък възхода й смели,
отвън и отвътре тя трябваше храбра да бъде безспирно,
подобно на житено зърно в земята посято в браздите,
заровено тамо и сякаш забравено клето от всички.
Сеяч те захвърли с ръката и що го е грижа той вече,
само да се бори, каквото му хрумне да прави, но трябва
пръстта да пробие, простора да стигне, та слънце да види.
И стана туй всичко, поез-ята бойка разказа туй всичко,
истор-я човешка във песен, истор-я крилата, безсмъртна.
На плодно дърво сте видели: от всичките ябълки зрели
помежду по-дребни, по няколко едри и много красиви.
Или пък по свода небесен: по-ярки звездици тук-таме.
Така и на тази поез-я от много прекрасни сказания,
на клона увисна красива и зряла, по-едра от всички
„Божествена песен", която Хелмира написа във книга,
що се „Асавита" наречe, на тази, която помогна
невидимо в пътя й труден, та слънце да види най-после.
А що се във нея разказва да видим: В терцини изящни,
полет към небето, към слънцето светло, нагоре, нагоре.
Ще минеш Луната, Венера, Меркурий задружно със нея,
тя вред ще те води във път нанагорен, не бой се от нищо.
Дори ще достигнеш ти светлото слънце и тамо ще видиш,
че точно не е тъй подобно, как людете казват за него;
че то е планета красива, що сбира лъчи от всемира безкраен
и тамо живеят великите хора, що служат на Бога,
че тамо се следва да бъдат и там да живеят во веки.
А туй, що ни топли и грее, и стига до всички планети,
енергия е мощна, която отвред го загръща със нея,
която щом стигне земята, тогава се тя преобръща
и става светило за нази и всичко затопля веднага.
От що е таз сила, енергия отгде е, туй никой не знае.
Учителят рече и тя се потруди, че в много и много години
създаде тя пак „Химавата" – полет към Луната направо, *77
живота на Лунните хора в корубата вътре на топло;
полет невъзможен, че мъртво пространство обгръща земята,
но мисъл кой има, пробива и нея, лети по звездите.
Изпърво таз книга в „терцини" бе сврака, която ръчица
детинска рисува със въглен несръчно по селските сгради.
Но после детето пораства по ум и по тяло, отново
то свраката пак се опитва на същия зид да рисува.
И видиш, че втората по- е удачна, но пак я не бива.
Минава се време, повтаря, потретя младежа усърдно,
поправя, изглажда, издъно разваля и друга рисува

дордето наистина сврака направи, та жива да бъде,
да може да каца по клони, да грачи и хвърка в небето,
−170− а не да се чуди и мае каква е таз птица незнайна.
Помисля ли нявга зеленият орех на ядка да стане?
Когато му счупиш коравата дрешка отгоре, извътре
узрялата ядка в уста си ще туриш и дъвчеш с наслада.
Подобно така „Химавата" порасна и хубава стана,
−175− промърда детето, дочака, роди се по живо по здраво. *78
И кой „Химавата" ще някога смогне самин да прочита,
ще има да блъска си мозъка, автор да кори в сърце си,
че туй е измислица празна и няма в Луната човеци.
Но нивга не ще се разсърдим на този, що само одумва,
−180− да иде си той на проверка, самичък да влезне в Луната.
Дали като друснеш дървото, не ще се търкули и друга,
закрита във шумата негде, узряла от всички най-после,
голяма и много узряла във късната есен плачлива…
Една от сестрите написа поез-я за малки дечица; *79
−185− приличат ми те на червени череши, що можеш на воля
да късаш с ръка си, да хапнеш и множко, не ще ти е нищо.
Коя и черешка да видиш узряла на клона, посягаш
и тя ти се струва най-сладка от всичките други череши.
Подобно и тази поез-я е пълна със много наслада,
−190− блажени децата, които ще ги наустяват грижливо,
блажени тез майки, които ще с тях възпитават деца си.
А друга сестра… Но защо пък сестрите да пишат поез-я?
Защо ли? Жената по-вярно усеща дъхът на живота,
тя по- е дълбоко до шия в страдания затънала клета,
−195− затуй и познава сърдечния трепет и горките сълзи…
Една пък – картини във слово от родни поля и градини,
носиите наши народни, шарилките чудни по дрехи.
Отгде ги е баба й тъй съчетала боите различни?
Ответ ни самичка тя дава: от наш'те полета цветисти
−200− тя сбира венци нацъфтели и после ги шие по дрехи.

Песен IX. РАБОТА

А братята пък натъкмяват списание и тамо работят, *80
по химия, физика, статии пишат с окултна просвета,
числата засягат и звездните карти със мъдрост тълкуват,
световни събит-я разглеждат с умение – причини–последствия,
−5− от древната мъдрост живеца извеждат за новото време;
следят със усърдие идеите светли в изкуство, наука
и нов мироглед възвестяват от своя Учител любими,
кой води човека към себе самия от тамо да почне
и свойто познание, и свойто спасение – възход нанагорен
−10− в свойта душа да подири, че вътре е вложено всичко.
Но спи и ще трябва усилие ръждясал-ят лост да поклатим,

обратно оста да завиеш на своята стара религия;
на своите светли полети простор да откриеш свободен.
Ще видиш тогава – бедняк че не си, а богат си по-много
от Креза дори, па макар да си с вехтички дрехи облечен,
във къщичка скромна да спиш, на кораво легло да почиваш;
че злато, сребро и наслади не правят човека щастливец,
а чистата мисъл и топлото чувство, и силната воля,
що теб отличават от всяко животно, що срещаш на пътя.
В човека се крият несметни богатства, но сам да ги найде.
А найдеш ли себе си, бърже и ближния свой ще познаеш.
Тогава чак щастието светло при теб ще пристигне веднага,
лъчите на новото слънце безсмъртие на теб ще подарят.
Но трябва ти буден да си, да не губиш си времето скъпо,
че то се не връща, и никой не ще ти помогне тогава.
На края в брошурите превод на френски направен грижливо,
синтез на Беседа, която Учителят веч е говорил,
че даже в чужбина да можем полезни да бъдем и тамо.
А другаде вестник се братски издаде, където *81
Беседа печатат – седмичник за всички, които желаят.
Печати се там и поез-я от наши и чужди поети,
и статии разни за чиста храна и екскурзии планински,
и как да отглеждаме млади дръвчета и кошери пчелни.
И още се казва с думи избрани и как да работим,
за всякое дело какво да приложим, че нам да е драго
когато се трудим; а не да се мъчим и хулим живота,
и с болка и завист да гледаме чужд-я успех и богатство,
юмруци да вдигаме гневно в закани към нашия ближен,
да мислим, че щом му отнемаме хляба и вземем го ние,
ще бъдем щастливи и мъдри уредби навред да направим.
Тоз вестник зовеше към мирен живот и култура,
възвишени нрави, и сговор, и помощ взаимна сърдечна.
Богат-ят да бърза самин да раздава благата събрани,
че може насила да вземат му всичко и просяк направят;
че туй, що си тегли Русия и нас ще постигне без друго,
не ще се забави туй време и вижда се близко е края.
Във хиляди броя летеше тоз вестник в села и колиби,
в градските селища още и даже в чужбина далеко.
И тези, които жадуваха също за Царството Божие
със радост четяха туй стегнато вестниче с бодри лозунги.
Един обиколи света с есперанто и Новото знаме, *82
чак Латвия, Литва, Естон-я обходи апостолът беден,
но гдето отиде, на мъдрите пална готов-я светилник.
Не мина се много и ето, на тумби, на тумби дойдоха
от тамо човеци избрани – гръбнакът народен трудящи.
И както се негде спомена в таз книга, те взеха да идват,
да учат самички, да видят и чуят Учителя милий.
Холандия изпрати Агнеса – жена несравнима по хубост, *83
възвишена, радостна, мила, подобно изгряващо слънце
и много разумна и твърда в своите светли стремежи.

Дали ще я нявга забравим, когато във нашата школа
засвирил бе някой Бетовен с умение на наш'то пиано,
а тя си нозете изу от обувките малки изящни
и в своята розова дреха кат вихър в салона политна
и в такта на чудната музика тя кат богиня танцува:
ту във страдание глава си навежда и сплита си пръсти;
или в разкаяние, колена превила в молитва сърдечна;
получила прошка, внезапно тя става и в радост играе,
на пръсти едничко върти се тя цяла във устрем нагоре
и нейните сини очи – незабравки – подобно лазура
отправят към някого тиха молба, благодарност велика,
хвала, тържество на душата, че Бог я обича, прощава.
От Хелзинки Ева на Рила с тъничка дреха пристига, *84
та юг е, си мисли, не знае, че зъби гризе планината;
с кожух и трико я облякохме цяла да спре да трепери.
Художница чула, пристига със свойта палитра на Рила,
но толкоз се много замая от всичко, що тука намери,
забрави платната, а взе да разпитва на разни езици,
седеше при тия, кои й превеждаха дума по дума,
което Учителя казваше нам във беседи сияйни.
А шведката Емма, художница също, и тя е при нази, *85
девойка от север, със стъпки големи и плещи широки,
голяма и едра, подобно борец от народа със мишци развити,
и тя неотстъпно превеждаше всичко, що бе и по сили.
Унгарец, хърватин, поляк, югославец, и чех, италянец,
и група от немски младежи седяха на Рила при нази. *86
Студенти – Европа кръстосват със песни, торбици на рамо,
те казват, че нигде не са ги посрещали тъй дружелюбно,
подслон и храна, и спокойствие, гимнастика, песен и обич.
Зовеше ги вече родината бързо войници да станат
и где ли сега им костите изгниват по цяла Европа,
че никой се веч с писмо не обади от толкоз години.
И може би Рила им беше последната радост в живота,
а как се те готвеха само, че пак ще ни дойдат на гости,
на всички по редом ще пишат писма от сърце благодарни.
Уви! Ни един не изпълни това, що изрече на Рила,
навярно замлъкнаха всички уста из полетата бранни
и гроба им никой не знае навярно къде се намира.
Студенти – младежи от немско – деца – синове благородни,
що взеха участие на Рила в наш'те игри, занимания.

Песен Х. ЗАДАЧИ

А там в „Опълченска" се школата наша започна изпърво, *87
във малката къща на честни, добри и разумни хазаи,
където седеше Учителя – първите още беседи,
когато се толкоз човеци тълпяха, че нямаше място,
не можеш нога да поставиш, а камо да седнеш на стола.
Тогава разтвориха двата прозорци да може да чуят
и тия, които изпълниха двора – човек до човека.
Тъй пролет, и лете, и есен, и зиме, при всякакво време:
дъждец ли роси, или слънце прижуря, и сняг ли преваля,
унесени слушаме що ни разкриваше Той с вдъхновение,
във ъгъла седнал, говореше Той до открития прозорец.
Не сещаме студ, превалява снега, ветровете се гонят,
а ние стоиме прехласнати в милите сладостни речи.
Не се разболя ни един, изтърпяхме през трите години,
а после в града във различни салони се сбирахме ние,
дордето на „Изгрев" самички си школата ний построихме.
Там, в малката къща след всяка беседа оставахме често. *88
Любезният хазаин, подучен от някакво вътрешно чувство,
разбираше кой бе за тази трапеза, та него да кани
и често гладници не само за слово насядаха тамо.
И винаги пълна там беше софрата със всичко потребно,
не липсваше доста ни гозба, ни плодове пресни.
Отгде се намериха толкоз блага всевъзможни, обилни,
че може би всякой донася по нещо, а вкупом събрано
то беше обилие небивало, приказно – пълна трапеза
с халва и маслини, и масло и сирене, ябълки, круши,
и хляб колко искаш от хубав, по-хубав – франзели блестящи,
и питички снежни една върху друга – камара голяма,
отгоре корицата златна и лъскава цяла, а вътре
разчупиш ли, лъхне те сладкия мирис на хляба прекрасен.
На дълги чинии посипано гозба от праз или зеле
с обилно масло, че се вижда отгоре как хубаво лъска.
Подире пък сладък пилаф, изобилно приготвен грижливо,
насипват във всяка чиния пред госта поставена близо.
Венец от насядали хора на дългата маса; отгоре
е ленена бяла покривка и снежна салфетка пред всеки.
След малко дочуват се стъпки, Учителят слиза при нази.
Заставаме прави, при нас е Той вече, молитва мълвиме.
Насядаме тихо, прекрасният хляб се поднася в панерче,
насипва се гозба, пред тебе е вилушка чиста.
Тогава започва прекрасния концерт несравним, многогласен
на много зъби, що притискат храната с наслада голяма.
Подава се всекиму после по някоя медена круша,
нарязана диня, когато е още във ранната есен,
узреяло грозде, червени и жълтички ябълки много,
бадеми, орехи и лешници едри, и фурми златисти;
не липсваха често смокини, по шепа за всекиго има.

А всичката гозба се готвеше с дървено масло уханно,
което с варелче купуваха братя и носеха тамо.
Дордето сестри доброволци измиваха всички съдини
от нашата братска трапеза, край милия Учител събрани
запявахме песен една подир друга със радост голяма. *89
Учителят пък пригласяваше със свойта цигулка прекрасна,
растеше безкрайната радост в сърца ни от песните чудни
и сякаш не бяхме на тази планета с горести пълна,
а в друга земя превъзходна, към друго небе възвисени;
жена или мъж не различаш тогава, а сякаш си ангел –
небивала радост, небивало щастие, блаженство в душа ти,
готов си ти подвиг да сториш, готов си да служиш на Бога,
незнайна те сила изпълва, любов във сърце ти се ражда.
Така продължаваха песните мили, а времето бяга;
едни си отиват, а други остават, че ето самичък
Учителят свири на свойта цигулка и слушаме ние
как шепне Той нежно; на струните само едвам се допира
лъкът му, а горе по струните бягат му пръстите святи.
Вълшебният такт на сърцето говори, говори ти живо,
и мъртъв да си, ще напуснеш ти своето ледно спокойствие,
ще станеш от гроба, ще почнеш да пееш и скачаш от радост.
Дордето ний пееме, ето сестра е запалила огън *90
и пържи мекици, които замеси и сложи да втасат.
Как шушне, клокоти маслото и мирис приятен разлива!
И мъртвият не би устоял да не стане и хапне тогава.
Запалват се лампи, нареждат отново трапеза, съдини,
на дългата маса три дълги чинии с могила мекици,
отгоре им чукана захар наръсена – преспа обилна.
Поканват ни пак, наредени сме тихо, четеме молитва.
И почва отново концерта несвършен – стомахът запява
за чая прекрасен във белите чаши с лимонено късче,
що пълнят ни с кани; в средата дълбока съдина със захар,
мекица отхапеш и пийнеш си глътка, повториш, потретиш,
тъй всички; несетно купчините чезнат и няма ги вече.
Но ето, на гостите греят лицата в усмивка блажена,
че Той е със нас, че така ни гости – изгладнели отново.
Лицето Му грей, че благата на Бога отиват на място –
работници и изгладнели студенти са тука щастливи,
с духовен са хляб те нахранени всички и земен не малко.
След туй поседим още час, разотидем се после на групи.
В неделни беседи дохождат и други да слушат отвънка,
а общия клас, специалния също, отворен е само
за нас ученици, които желаем да учим при Него
как трябва добре да постъпва човек всекидневно, всечасно
във мисли и чувства, постъпки, та лек да му бъде живота,
че все, що направи последствия носи в доброто и злото.
А може човек да избегне крамоли, обиди и глуми
кога ги замества в душа си с мисли и чувства прекрасни.

Това, що измъчва сърцето руши го несетно, а трябва
безстрашен да бъде и вяра да има в природата жива,
която не ще го остави в минута на тежка неволя,
бездруго подкрепа навреме ще дойде чрез някой приятел;
та будни на стража да бдим във живота, така да живеем,
та чисти да бъдем, достойни за званието свято – човеци.
Насочи ни Той в наблюдение за всяко явление, що става,
природния език да научим – природата жива познаем
и тайните скрити във нея самичка тя нам ще открие.
Ще видим, че тя е разумна и мъдра, и пълна със обич,
че камък, тревица, прашинката даже са живи, говорят,
че всичко е пълно със разум, че Господ живее навредом.
Тогаз ще сме нейни създания, които и тя ще обича.
В общия клас Той зададе веднъжка задача особна:
В дванайсет часа през нощта да потеглим за Витоша ние, *91
ни дума, ни глас да се чуе, в мълчание всеки да ходи
и всеки от нас да си бъде самичък, самичък да тръгне,
каквото ще нека се случи – мълчание – ни глас, ни слушание.
Усърдно задачата ние поехме кой както разбира.
Едни – върволица, един подир други на хвърлей от камък;
разбира се, че направена тъй се успешно завърши.
А други, юнаци, не щат да ги пазят в тази екскурзия,
нито пълнолунна да бъде нощта, нито звездна и ясна,
избраха си бурната нощ, във светкавици, молни' небето
и дъжд из ръкав да вали, да е тъмно и мрачно навредом.
Тогава и псето е много разлютено, лае и гони,
и даже без лай те захапе, не иска да знае;
по друмите кучета нощем скитосват и вият ужасно,
подгонват човека без нищо, че сякаш им нещо виновен.
Но нека си лаят, върви ученикът и само се моли,
та псето отскача далеко от тебе и плаши се много,
побегне, скимти и застане далече и почва да вие,
а ти си вървиш, само стъпките свои унесено слушаш.
А тъмно е в рог, окол' тебе обгръща те нощ непрогледна,
не вижда се път, инстинктивно нозете сами го намират,
небето гърми и трещи, и от време на време проблясва
светкавица не, но пронизва нощта буреносно сияние.
Природата цяла слухти и внимава за малкия пътник
и води го в път нанагорен да свърши той свойта задача.
Внезапно човек по петите изскокна издън на земята *92
и почна той нещо да шъпне и пита, въпрос да задава,
че иска съпътник да стане на тази девойка самотна.
Ответ не издава скалата и мъртв-ят мълчи, не говори,
така си тя устните стисна, смълчана и взе да се моли.
А тоя върви подир нея, мърмори, заплашва, посяга,
тогава внезапно лице тя извръща, приближи до него
и право в очите го стрелна със поглед разпален, ужасен.
Навярно е блеснала мълния в тези очи възмутени
и писък проекна, отскочи от пътя неканения спътник

подобно на псето голямо, що юрна със вой към полето.
А тя да върви продължава под ромола тих на валежа.
Ей, близо селото, отляво на мъртвите – селище гъсто,
тук-тамо се кръст в тъмнината виднее, зловещо възправен
и някаква птица преперка с криле, излетява от тамо,
но тя отминава: „Да мрат, щом да мрат отредени са вече."
А тя през селото; за чудо не лавна я псе вече нигде,
полека, полека ечат предпазливите стъпки нагоре.
Всред село – чешма многоводна шурти, ободрително пее,
тя спира при нея и пие на глътки студена водица;
на ляво – смълчаната кръчма, във дясно – потока, върбите.
Гърмят Драгалевски на там воденици, водата буботи,
че сякаш тя иска земята завчас да пробие, разпръсне,
но тя се не дава, приема разпенения бързей и кротко
отпраща го пак нанадоле и с две си ръце го прегръща.
Не вижда се нищо, но тъй е на светло, тя знае, многажди
е минала тамо дене с дружина и милия Учител.
Но вече нагоре екът им започва да глъхне, далече потъват,
че нов шум ечи, във дола се провиква планинския поток
тъй цял, не заприщен във бент, а направо от върха пристига.
Над него заспал монастиря, във гъсти гори е заграден.
Отвеждат нозете по тясна пътека по стръмно нагоре,
но губи се тя, че шубрак е навредом, сега на къде ли?
Направо, нагоре върви и не бой се, природата жива
не ще те остави, пристъпвай полека, лази по ръце си.
Развилите пъпки на пролетни грани и здравец ухае,
светулка пред тебе искри със крилца си и пътя ти сочи.
„О, мила, о, свята гадинка, теб кой ли изпрати при мене
да светнеш ми ти със небесното свое фенерче мъничко,
та радост и вяра дълбока в сърце ми да влее веднага?"
А облаци черни небето покриват, ръми непрестанно,
полека шубрака задъхан изкачваш – тъмнее поляна.
Пронизана веч е нощта, устрелени са нощните сенки,
уморен почиваш до мокрия камък и сам ти си мокър,
очакваш да съмне, но бави се много денят да пристигне.
Внезапно в сърце ти съмнението шушне и злобно те пита:
„Това ли е новата школа – задача от твоя Учител?
Поглеж накъде си и как си, сама в планината горкана."
И хохот зловещ във сърце ти дълбоко и с присмех те гледат
очи с пронизващи пламък във дъното чак на душата.
„Ответ?" „Не, ответ ще ти дам като съмне, щом слънце изгрее."
И скоква девойката млада чевръсто, търчи нанагоре,
а изток се чупи, разбиват се черните облаци гъсти,
светлее се вече и розови пръсти на Хемус отварят вратите.
Внезапно пробива там огнено копие, светилото иде,
от радост подига се мощно земята, към слънцето тича,
в гората ечат чучулиги и птичка се носи в небето.
Молитва и песен; и сълзи текат по младежките бузи.
Сама в планината ти слънце да срещнеш след бурите нощни…

„Къде си ти, който се глумиш на святи възторзи душевни?
−195− Ела тук и виж: красота и поезия, и толкова обич."
И тя полетява надоле в свежото утро със радост.
Не е ли туй чудо, а може случайност, на край на селото
млекар хубавец на двуколка се качва със гюмове пълни
и тихо я с почит поканва на капрата с него да седне.
−200− Из пътя й нищо не рече селякът чудесен и хубав
и двата му хранени коня летяха и грива разкошна развели.
Така се до София добраха, тя слезе и право до къщи,
смени си премяната кална, облече се чисто и припна
да каже на своя Учител за свойта задача решена.
−205− Той бледен я срещна, очи Му я гледаха кротко и благо,
че сякаш не спал е, на нея се чини, а бдял е нощеска
да пази душата любима, когато нагор' се катери.
Разпита подробно какво й се случи, изслуша с внимание
какво отвещала е тя на свойто съмнение в сърцето.
−210− За сбогом, когато ръка Му целуна, Той само й рече:
„Добре сте изпълнили свойта задача, по правила всички."
И тихо след нея, едвам да се чуе, я Той благослови.
И друга задача, но само младежкият клас да изпълни:
„Раздай си последния петак и тръгни да си търсиш
прехрана, *93
−215− насъщният с труд заслужи между хора съвсем непознати."
Таз тежката предна задача бе нищо в сравнение с тази.
Къде, при кого, океан е града и как да започнеш?
Но каза Той, трябва, защо ученици сме Негови ние.
Що каже, стори го, че опитът учи и сам ще познаеш
−220− отпосле, когато я харно изпълниш, накрая ще видиш.
Страхлив ли си ти, у дома си седи и не идвай при Него,
не щеме страхливци, що страх ги е даже от своята сянка.
Да, в София, но София е с много врати и заключени здраво,
къде ще потропаш, кого ти незвано ще видиш отсреща?
−225− Познат!! И на теб ще се смее, че ходиш по чуждите къщи.
Ах, ужас, врагът е отвътре, отвътре той лае зловещо,
честта си на показ излагаш, не ставаш ли просяк!?
Достойнство губиш, но що ни е грижа, трудът е свещени.
Едни на постройки се втурнаха хляб да спечелят с ръце си,
−230− а други, душа да им яка… Кой както намери, извърши.
За цяла седмица, май длъжко се види, но трябва да стане.
А същата млада девойка с иглата си взе и напръстник, *94
в далечен квартал забиколи, почука и тука, и тамо,
със нежен гласец тя попита за работа дневна безплатна
−235− едничко... храна да получи… (Ах, ужас!) Но никой не рачи
такваз хубостница незнайна в къщи да пуснат, как смее?
Една се врата до лице й затръшна със всичките сили
и бързо се ключ завъртя подир нея веднъжка и дважка.
„Това комунистка е гнъсна, махни се веднага от тука
−240− или ще стражар да извикаме бърже в участък да идеш."

Това разгневена жена изговори с копринена роба,
красива и нежна, и много изтънчена бе тя, зад нея
се виждаше бляскав-ят хол, с трапезар-я разкошна,
на пода персийки килим напостлан по паркета.
Девойчето в миг не видя изведнъж тротоара как стигна,
погледна към Витоша тя и си спомни за бесните псета
и оня човек, що съпътник поиска на нея да бъде,
па стисна юмруци, глава си изправи и тръгна отново.
„О, Боже, прати ме при тия, що нищо си нямат в живота,
на тях да помогна с ръцете си млади изкусни, о, Боже!"
Ей свършват се вече големите здания; нищожни къщурки –
във двор разградени старица пере във корито разбито,
главата й бяла, но лик благороден, подобно царица.
Прие и тя поздрава мило – сестра македонка от Солун.
„Ний перем самички, че бедни сме много и че бежанци сме.
Оставихме тамо голямо богатство, а тук – сиромаси."
„Но мога да шия" – отвърна й кротко девойчето младо.
„Но кой ке ти плати?" – запита жената. „Не искам заплата" –
девойчето рече и сети от радост да бие сърце й.
Старицата също зарадва се много, покани я вътре
с велико доверие във свойта къщурка, измазана, чиста,
веднага й сложи тя топла закуска да хапне момата.
По бедност им дали от две-три години дебеличък шаяк.
„За двете унуки палтенца, ще може ли, сестро, да скроиш?"
Не ножица тя в ръце си приема, а жезъл от злато,
душа й запея тържествена химна, че свойта задача
ще може добре да изпълни на време и място достойно.
И пя, работи и уши тя палтенца красиви, удобни.
Добре я храниха разумните две македонки обилно,
свекървата реди снаха си, та гозбица вкусна да сготви
и с пресен се хубав тя хлебец нахрани за свойта услуга.
И без да й кажа коя съм, отгде съм, сама се досети
и старата рече: „Не яиш ти месо, мен тàка се чини,
ке готвиме постно денèска, но манджа убàва за тебе."
Наистина вкусно, обилно ме старата майка нахрани
закуска, обяд и вечеря през всичкото време дордето
завърших палтенцата нови с дебела и топла подплата,
а още и блузи за двете разумни и кротки женици.
Мъжете им бяха зидари, а в Солун били чифликчии –
съдба променлива, ужасна, но всичко в живота се случва,
затуй да се готви човек, изненада за него да няма.
Навярно затуй ни Учителя учи във своята школа,
навярно затуй и задачи ни дава понякога трудни.
На тръгване те й платиха дори за труда благороден;
не иска девойката, връща парите, едвам отделени,
че вижда им голата къща и дрехите кърпени много.
Но те я молиха с очи насълзени да вземе им дара,
макар да е малък, но той от сърце е, добре ще й бъде;
и питат, и молят за нейното име и дека живее,

−290− та пак да я викат, че много доволни са всичките в къщи.
Но тя си не каза ни име, ни улица, номер, укри се.
Тогава старицата рече: „Във приказки негде се казва,
че някога Бог посещавал човеци и тям е помагал.
И днеска във нашия дом ни е Бог посетил и повече нищо!"
−295− Подире, от тези пари, тя си купи два тома „Беседи".
През всичкото време красивата, стара, добра македонка
легенда за Павла разказваше чудна, що помни я Солун *95
как той работил е самичък за свойта прехрана вседневна,
хасърчета* плел и продавал, Христа проповядвал със пламък.
−300− От бой го пребили мъжете във Солун и хвърлили в трапа,
че мислили мъртъв е вече, но чудо, той пак се подига
хасъри заплел и отново за Бога – Христа проповядва.
„И може би, той" – си жената мърмори – „прокле Македония,
за туй сме сега бежанци и във скърби ни племето охка.
−305− Кога ще изкупиме ние таз Павлова клетва, не знаем.
Че много пострада във нас, изпребиха го много жестоко.
Устата мълчат, не говорят, но сърцето самичко проклина.
О, прости ни, Боже!" – издума жената и в миг се прекръсти.
На Витоша нова задача за старо и младо; *96
−310− обширен простор, що под първия „Резен" разкрива обятия:
„Ще тръгнем от тука" – Учителят рече – „във права верига
и всеки пред себе си път ще намери, направо ще ходи.
Ни в дясно, ни в ляво да свърне, препятствия всички да мине
и доле в бивака, при малката бяла чешмица да стигне."
−315− Подаде Учителят знак, полетяхме стремглаво надолеч,
тресавища, камъни, драки не бяха ни много, ни малко…
Не гледаш как други вървят и не спираш, че пътят е труден.
Тресавище! Хайде, не бой се, измокрен и кален излизай.
А татък скала е пред тебе висока и гладка, и стръмна,
−320− и крачка е само отдясно, ще можеш я ти избиколи.
Но срам е за тебе, Той рече „направо" през всички прегради.
Полазиш по хлъзгавия камък със пръсти, със нокти и зъби…
Отгоре си веч, ами после, надолеч ще можеш ли някак…?
„Ще може!" Полегнеш на гръб и полека се смъкваш надолеч…
−325− и „туп!" на земята, и нищо ти няма – по живо, по здраво.
И хукваш надолеч задъхан от радост и здраве, и сила.
„Какво!? Да ме горо ле, ти не уплашиш, аз твое съм чедо,
откърми ме ти, в кръвта ми е твоята сила и младост."
Лещак е пред тебе, не пуща да влезеш; „Не пущаш ли, казвай!"
−330− Разтвориш преплетени клони, завираш се вътре,
отгдето – ни крачка!
„Ни крачка ли!? Чакай!" Размахаш ръце и нозе, а клонете
притискат те яко, не дават да шавнеш ни тука, ни тамо.
Но сила е млада отсреща, лещакът се цял разлюлява,
след миг и си вънка, с разскубани плитки, раздран, но усмихнат.
−335− Бивакът е близо и ето, Учителят мили отсреща,
кайфетя* ти вижда, усмихва се благо и стрък ти подава
от синя тинтява, чело да накичиш, „герой" те нарича.

Сам си те Господ благославя от ясното слънце в небето.
Една ли и две ли задачи изпълнихме ние при Него,
старае се всеки да бъде той първи от всички остали.
Но казват, че никой цветец не получи от Него подарък
и никого Той не нарече „герой" като таз ученичка. *97
В младежкия клас, пък, особна задача Той даде за всички:
Спечели с труд ти стотарка, във джоба си скътай грижливо *98
и срещнеш ли беден човек му я дай със десницата своя
и после грижи се за него, приглеждай го, колкото можеш.
Кой както можа си задачата свърши и беше доволен.
Една си стотарката връчи на юноша дрипав и бледен,
но рече му в къщи да дойде, че хрумна и нещо да стори.
И то бежанче и сирак, и си никого никъде няма.
Причака го тя и казан със гореща вода му приготви,
със четка ги цел-я одра, че години се впили във него.
Подире го с новички дрехи облече отгоре до доле,
чорапи изплетени сръчно и също обувки не лоши.
Премени се Крумчо от Кукуш, изглежда на младо ергенче,
отгоре над всичко с касторена* шапка със лента от свила.
Оставаше още бастунче със сребърна дръжка да има
и в джоба – стотарка. На пръста навря си възела дрипав
и право в канала го хвърли и върна се той да закуси.
Чердженце девойката чисто му даде и бяла възглавка,
научи го как да се моли и Бога за всичко да хвали,
дори му списание тя детско подари, та Крум да прочита.
Помоли го, даде съвет да изучи той някоя сръчност,
чираче изпърво, обувки да кърпи или дърводелец;
какво и да бъде, но свойта прехрана със труд да спечели.
Не бива да проси, не бива да скита, че срам е за него,
той здрав е и може полезен да бъде, когато поиска.
Сбогува се Крумчо със сълзи, ръка й целува горещо
и тя се зарадва, че всичко що стори отиде на място.
Не минаха няколко дена и ето го, пак е във дрипи.
„Отгде ги намери такива, а где е премяната нова?"
„Обраха ме" – дума – „от мойта барачка ми дрехите взеха."
„Така да е" – рече му – „чакай, теб други ще дам, но по-вехти."
На ближната стая почука – студенти двамина съседи,
със радост се те отърваха от свойте износени дрехи.
Отново е Крум издокаран, отново му светна лицето
със руса коса и със сини очички, що мигаха често.
Не може и работа нийде да хване, отново е гладен.
Преглътна си тя и му сетнята своя монета подаде,
що бе и навярно за цяла седмица – едничко за хлебец.
Сбогуване пак със целувка и нови съвети разумни,
но тя се замисли, натъжи се сякаш от нещо нередно.
И ето го Крумчо отново пристигна и още по-дрипав.
„Обраха ме пак" – изломоти нещастното младо човече,
но тя го изпъди, сега огорчена от младия хубостник.
И дълго се чудеше вече дали да помага човеку

или да остави самин да се бори и път да намери.
Веднъж ни Учителя даде задача: Със стомни в ръцете *99
на Витоша ний да се качим в предваряне първи да стигнем,
−390− водица да вземем и бърже да слезнем на „Изгрев"; двоица
записват в тетрадка кога си ти тръгнал нагоре,
а там отбелязват кога си пък слезнал – часа и минута.
Кога се мравуняк разтуря такава тревога се вдига,
така се забързахме ние, че сякаш хвърчаха нозете.
−395− Не виждаш пътеки, скали, нито локви, ни урви, ни сипеи,
летиш, не почиваш ни миг, излетяваш нагоре несетно.
Но там ни Учителят спира да пием гореща водица,
а може и хляб да похапнем, не влиза това във тевтеря.
По пътя един подир други, със никого слово – напредваш,
−400− наливаш вода от чешмата и с пълничка стомна заслизаш.
Чудесно! Самичка природата цяла ръце ти протяга.
До триста човека, а никой нога не навехна, не падна.
Хвърчиш, планината оставяш подире, юзината също.
От братята пръв – Панталей, от сестрите – Хелмира певица,
−405− че те изпревариха, първи от всички се качиха, взеха, дойдоха.
И никому нищо не стана, но тъй бе горещо и славно!
Не ще ни забравят грънчарите – триста им стомни купихме.
Веднажди крадец се промъкна в нашата плодна градина, *100
започна да пълни той свойте джобове с нескривана дързост
−410− с плод изобилен и хубав от всякое плодно дръвченце.
Видя го Учителя, викна внезапно: „Там стой, не помръдвай!"
Към него отправи се бърже, с крачки големи го стигна.
Що ли ще му прави, си рекохме ние, навярно плесница,
ще бръкне в джобовете пълни, плода си от тамо да вземе
−415− и дръзкия крадец ще похули с обида каквато прилича.
След Него затичахме ние да видим какво ли ще стане.
Крадецът е много изплашен и бледен, и взе да трепери.
Но чудно, стои и не мърда, и опит не прави да бяга.
Тогава Учителят вместо крадец да намлати, поиска
−420− веднага там кошница празна бездруго ний му занесеме.
Заръча на стария наш градинар да я цяла напълни,
на този крадец я връчи без дума да каже обидна.
Човекът я взема и бавно се той към изхода отправи,
плещите му сякаш приведени с двоен товар в гърдите.
−425− На другия ден, ей го иде и кошника празен донесе,
Учителят търси и с бързи се крачки към Него отправи.
Стои с насълзени очи и прошка той моли сърдечно
за тази му глупост велика, която ще бъде последна.
Учителят ласкав го гледа, ръка си към него протегна,
−430− която я сграбчи с двете си шъпи човекът затрогнат,
−431− наведе се, бързо я той зацалува и сълзи порони.

Песен XI. БАЛКАНЪТ

Екскурзи-те, първо на първо започнахме доста наблизо.
В село Дървеница – мегданя – във медник подварва се мляко,
раздават на всички по чаша; селяците гледат в почуда
не нази, а Него; далеч и отблизо в лице Му заничат,
приветливи всички, побутват калпаци, усмихват се, шъпнат.
Какво ли си мислят не знаем, но хубаво мляко ни дават.
От там се завръщаме в „силна" умора – новаци сме още.
Не мина се някое време за Витоша някой спомена.
В Балкана изпърво е ходил Учителя, сливенци казват,
на Куш Бунар – Сините камъни, там е отседнал изпърво, *101
вълшебна поляна със извори чудни – звезда петолъчна,
които Учителят сам е очистил, подзидал грижливо,
нагазил е бос до колени във бистрите извори хладни;
едни се във други преливат, тез извори бистри в Балкана.
Край тях е бивака на братята бил, гдето срещали слънце,
тоз изгрев, за който Учителят казва, че който излиза
през пролетно утро ще види самичък на Бога лицето.
Балканът е хубав и зиме, и лете, безспирно той пее,
провира се вятър и вие – в Чаталка и Кутелка, тича
със своята гусла до „Българка", свири и тамо се крие,
в хайдушки се песни провиква и буди безспирно народа;
дорде е таз песен войводска, народът ни няма да падне.
И тъй на Балкана в средата, звезда петолъчна изгряла
от извори живи; не е ли туй знаме на Новото време,
не е ли предвестник, че Живото Слово ще пет континента
обхване? Българ-я ще бъде учител световен навеки *102
и тука ще идват отвредом да пият от Словото Божие.
Балканът с вековни дъбрави си гъсти, с ливади от здравец
и толкоз стада белорунни, окото не стига им края,
скалите нацепени сякаш старинни тефтери дебели,
в които природата пише безспирно, несметни години.
Тя пише истор-я за нашето племе, слухти отдалече
и денем, и нощем нарежда съдбата на всички народи,
кои полуострова тоз населяват и често се бият.
Балканът ще скоро хоро заиграе и тях ще изплаши,
че граници черни бездруго да махнат и братски живеят;
проточил е гръб през Българ-я, в полите му селища китни,
реки и потоци отсам и оттатък от него извират,
надоле се спущат, поля и градини обилно поливат.
Балканът е стража и бди над Българ-я, децата й пази.
Светът със главата надоле да се преобърне, Той казва,
че всичко ще пак за добро да ни бъде. И нека да знаем,
разказва „Балканът" за чудо и приказ, че първи поселци
от всички балкански народи се племето наше посели *103
във тоз полуостров, а после се други съседи принаждат.
А не как лъготят народа, че тук се е късно заселил,

натрапник, неканен дошел отдалече, не знаят от где е,
затуй го побутват от тук и от тамо, кожуха му дерат,
отвредом го тласкат, прякори му вадят, не дават да шава.
а той си кротува, след ралото ходи, пасе си овцете.
Дордето владетел го някой полъже на битка да иде
и все победител е той, но подире отдоле остава
и плаща горкия, глава си не може да вдигне от глоба.
Откакто се помни – царе, патриарси, боляри, войводи,
народът си тегли, че вълци във овчи кожуси го водят
и божем на паша, пък ето, направо при глутница вълци.
А плачат водачите, сълзи текат им по вълчите бузи,
оплакват народа, изреждат бедите му, охкат за него,
крещят и лелекат и вдигат нагоре пестници в закана
народният враг да намерят, парче по парче да го късат.
„Но дайте ни власт във ръцете, народе и после – блаженство."
И клетник отруден, измъчен, окаяник, в дрипи и гладен,
намъкнат му „златен" ярем, а пък той не си ли е същия;
и даже още по-страшен, със шипове остри извътре,
че горко ти, щом се помръднеш, поискаш ти него да хвърлиш,
ще хлуйне кръвта ти гладнишка подире, тежкó ти от рани,
що никой лечител не може със нищо на теб да помогне,
но мри си направо и никому нищо не казвай, защото
и този, комуто се жалиш го същата участ очаква.
Юнакът от мъничка болка в гърдите се плаче на тебе,
юнак, а гърдите си къса, раздира, не мож' си помогне;
прочут във юначество, сила, а мъничко нещо в гърдите,
със просто око се не види, не знаеш го даже къде е,
и тръшва го доле, тело му разяжда, не иска да знае,
че охкаш, че млад си, че искаш ти ощ' да живееш, не слуша.
Така и народът е силен, могъщ е и много юначен,
но влезне всред него раздора, облечен във свилена дреха,
промушва се вредом, запалва негаснещи страшни пожари,
не бдиш ли, не ходиш ли в пътя, посочен ти вече от Бога,
иди се оплаквай отпосле, умри си и помощ от нийде не искай.

Песен XII. МУСАЛА

Юнаци сме ние, не плашат ни трудни, далечни пътеки,
а ето и Мусалла мило ни кани да идем при него,
че песен му чудна запели, които го вече познават.
И тъй са те сладко запели, че викне и тоз да запее,
кой нито Мусалла е виждал, а само е чувал за него.
Лети камиона до горе натъпкан със хора сърцати *104
и пеят ли пеят, ехтят канарите от песни до Бога.
Небето се въси, но що ни е грижа; сега или нивга!
Шосето е гладко, прегради не спират летежа ни волен.
В летовище влизаш на хора богати със вили красиви,
нагиздени дами в разкошни премени, мъжете с бастуни

и много излъскани, с ланци от злато и с пръстени скъпи
стоят на мегданя, презрително гледат екипа ни жалък,
госпожи с лорнети от близо ни гледат с присмех нескриван.
А ние вървиме нагоре по пътя в гората от бори,
небето наднича през клони и приказка мила разказва.
Напред и назад върволяк от човеци със раници тежки
и бабичка с нас със торбичка на рамо към Мусалла тича.
Кипящите чайници свирят и който е жаден да пие.
Застава носачът, отвиеш си крана, полееш си малко,
да има за всички и тежка умора да бяга от тебе,
че дълъг и труден е пътя, и сила ти трябва в сърцето.
Разтваря се пътя, редее гората, скалите отсреща
подобно дворци на гиганти, що стигат на облак в сърцето.
Дъждът превалява, изпърво пораства, а после зашиба.
В заслона, но той непокрит, недовършен, а ние сме много,
опъват платнища, но водни потоци е вече земята,
не можеш да седнеш, а нежели ти за отмора да легнеш.
Нозете ни гмичкат всред кални гьолища, но що ни е грижа,
студ няма, в средата на август и топло е времето още.
Но Рила се крие под облаци черни, лице й не виждаш,
ей първото езеро тъмно, не мами приветно окото.
От време на време светкавица блесне и гръмне високо
и нови потоци от дъжд се изливат и плискат земята.
Къде да се скриеш – в заслона е тясно, че стой си навънка,
щом Той е навънка, не бой се от нищо, какво и да стане!
Добре или зле, до зорите под вихър дъждовен стояхме,
а сън ни минута, че може ли мокър застанал да дремеш;
подгизнали цели до кости, но всички сме бодри.
Зората се пуква, през облака слънце погледна и мило постопли,
издигна се пара от нашите дрехи и секна дъждеца.
Избрахме поляна, където гимнастика стройна играем.
Движението върна в сърца ни предишната живост телесна.
Поехме; удобна пътека по стръмни скали се извива.
Но плисна отново дъжда и лъчите се скриват зад облак,
струите дъждовни се плискат по езерни вирове мрачни.
Поспреме за малко в почивка и после отново поемем.
На стан до скалите ще бъдем и тук ще нощуваме всички,
заслон ще ни бъде небето, завивка – дъждовните капки.
Стъмни се, запалиха огън – блещукат фенери тук-тамо,
вечеря на крак със гореща водица по малко и хлебец.
И гръб се до гръб наподпряхме да дремнем до малкия огън,
но кой ли ще спи, че сега пък задуха и хладничък вятър
и пак завалява проливно, до кости сме мокри и зъзнем.
Ще помниш Мусалла – и страшния дъжд, и студа
всепронизващ. *105
Но ние сме всички с ума си и знаем какво да направим.
Учителят рече и всички изказваме топла молитва.
И чудо, в самата молитва, раздуха се вятър юначен,
звездици проблясват през облак тъмни, навъсени грозно,

що вятърът силно изблъска, накрай хоризонта натика.
В стана премина искра от велика надежда и вяра
и взехме за път да се стягаме всички за към Свяги Мусалла.
Ей, преспа, и тамо ще минем един подир други сплотено,
че хлъзгав е пътя и стръмен, и може завчас да се найдеш
в някоя пропаст, отгдето не ще да възлезнеш ти леко.
На изток залегнал е дракон; не мърда се тежкия облак.
Ах, слънцето нека да видиме ний от Мусалла високо!
Лежи този облак, не мисли да става, но буря се вдига,
там някой размахал камшика, животното бий упорито.
Размърдва се, поразмаха опашка, надига се тежко
подобно на кон натоварен, подхлъзнал се, паднал е тежко
и мъчи се клетия да стане под силния удар камшичен;
подигне се малко и пак сгромоляса, не може да стане.
И слънцето, хоп, се показа на свода очистен и ясен.
Но върна се пак недоволния облак лице му да скрие,
а вихъра пак го подметна и бърже отпрати далече,
на слънцето блесна челото. Но ето го черният облак се връща
със толкова сила зловеща, че вече не рачи да стане.
А вихърът сила разгърна и сграбчи го пряко снагата
и почна се бой между двата юнака и кой ще надвие;
картина небивала – единият иска да скрие слънцето златно,
а другия, с когото и ний сме, далече прогонваме мрака.
Когато юнаци природни премерваха своите сили,
издебваше слънцето бърже прекрасния си лик да покаже.
На няколко пъти се ту появи и отново изчезна,
и ето го вече, надвит ще е негли зловещия облак.
А ние запели със цяло си гърло: „Един си, Мусалла",
ехти песнопение и мощно се носи по Рилските чуки,
Великата Рилска пустиня се радва на нашите песни.
А бяла мъгла напостила се вредом – земята я няма,
Мусалла едничък стърчи в океана подобно на кораб
със който пътуваме ние да срещнем от Мусалла изгрев.
Беседа на върхът Мусалла, Учителят Слово говори, *106
какво бе, та помниш ли всичко, но радостен, весел си вече.
И припкаш надоле, Марицини извори гледаш наокол',
това езерата са нейни, Марица от тамо извира,
Марица, що Тракия пои и в Бяло море се излива.
Следа от дъжда не остана, затопли се въздухът целий.
Прощавай, о, Мусалла святи, олтар на небето прекрасен,
преди да възкачиме твойте свещени стъпала, ти рече
добре да ни кръстиш, умиеш със много водица, че много
нечисти сме – идем от София прашлива със черните сажди.
Несетно сме доле и ето, колите ни чакат да влезем.
Където поминем и пееме дружно от нашите песни;
обувките кални и дрехите – също, но весели духом.
Изнежени хора в курорта ни гледат, шеги ни подмятат.
но дряхли, вковани, с кожуси всред лято, полека се движат
ни капчица кал да не падне по техните новички дрехи.

А ние, до шия сме кални, но никак не щеме да знаем,
Мусалла целуна ни вече, че силният вихър помогна…
Изреждаме всичките песни и стигаме нашия „Изгрев".
На двора огньове от метрови дърве запалени, буйни,
та щом като слезем, веднага да стоплим нозе вкочанени;
и чайници врат, и дежурни разнасят на всички да пият.
Не се разболя ни един, нито кихна се даже от тази екскурзия
макар, че два деня и нощи на дъжд в планината стояхме.
С целувки ни срещат и обща вечеря се слага за всички,
Учителят пак – между нази, сияе Му образът святи,
а ние измити, със сухички дрехи, обувки – при Него.
Това ли сме ние, що в дъжд и във буря и мокри до кости
от святий Мусалла посрещнахме слънце всред вихри
и бури? *107
Това ли сме ний, пионерите нови от бедни къщурки?
Големите лампи запалени всички, навсякъде свети,
на „Изгрев" е празник, любимци сме ние, герои сме днеска,
че подвиг всред буря далеч в планината сторихме задружно.
А джоба ни пълен от дребни отломки от святи Мусалла,
висока е чест да получи си някой от тях за подарък.
А после на снежна екскурзия през ранната пролет на Рила,*108
пол-нощ е, заслона е пълен с наши, строим се да тръгнем.
Учителят пръв е готов със горящо фенерче в ръката
и още фенерчета има, що светят по бялата преспа
и правят снежеца искрящ като мънички светли звездички.
Небето е мрачно, пролука се нигде не види, звездите
ги няма, Луната се скрила, не лъха ветрец, тишина е,
но здравата студ, под нозете хрущи заледения снежко.
Нозете с обувки, набити с пирони отдолу издържат,
калпак до ушите и дрехи дебели, и шалче от вълна,
бастун, ръкавици и раница малка; и всичко – това е.
По двама с внимание редим се по тясната стръмна пътека,
фенерите светят и лъска снега от трептящия пламък.
Заснежва отново и дребни звезди на зрънца ни засипват,
другаря до тебе във бяло е вече, вървиме полека.
От време на време се чува команда на смели водачи,
дочува се: „Вдясно, полека, внимавай!", а вятър задуха.
Но нека се вий и се чуди какви са тез нощни видения,
що в мрака пътуват на дълга редица по снежното било.
И тича да казва навред по скалите, що вижда с очи си,
а те пък от своя страна преповтарят каквото са чули.
„Вдясно! Почивка!" – отново се чува от предни редици
и ние застанем веднага – на крак да починем си малко.
Дружинници бдят от страни да се никой не мести от пътя,
че пропасти снежни под преспи се крият, а стръмен е пътя.
Предутринен час, но се нищо не види, освен светлината,
що блясва от време на време от малките ръчни фенери.
Ветрецът омеква и сбитите снежни звездички порастват,

снегът на парцали сега ни отрупва във топла завивка.
Но чудно! Щом свиеш ръка си и огнени капки
блещукат отгоре по стави, изправиш ли своите длани
по края на пръстите почва да свети, искрици проблясват,
−160− косите във искри и те като златна и жива корона.
Едни се на други ний дивим: „Я виж, я погледай какво е!";
по дългата жива редица едничко това се говори.
Но Рила е цяло динамо, що искри блестящи изпуща,
нали сме й гости, тя рече и нас да премени прилежно,
−165− неволно си Рила издаде прекрасните тайни чудесни,
когото погледнеш – във искри, самичък и ти си във искри.
Но още със първото чудо се дивим и радваме всички,
когато и друго ни толкова смая, че бяхме в омая.
От ляво, където Олтаря на Рила, затрупан във преспи, *109
−170− в неизбродните бездни от сняг и от бялата ледена пропаст
се хор многогласен дочу като извор, що блика обилно –
небивала прелест, небивала песен, небивало чудо.
Езикът човешки е беден да найде сравнение достойно,
слова не дочуваш, тържествена химна високо се носи,
−175− неволно вковани стоиме и няма от нигде команда,
прехласнати в радост и само сърцето си чуваш да бие,
сияят косите в роса електрична, в блясък лицето,
в рояци блестящи брилянти, що греят във огнени искри.
Какъв е тоз хор и кои са певците, що пеят в Олтаря?
−180− Безброй гласове, а в едничък се слели; тъй слънцето мило
от седем е багри, а ето, лъчите му виждаме бели,
в дъгата му само ти виждаш какво се у него намира.
Така се и тез гласове неизбройни в хармония едничка
преливат; теб чини се някой самичък ги всичките пее.
−185− Подобно когато река многоводна, могъща протича,
но тя е порасла от притоци, гдето се вливат във нея,
но нивга не ще разпознаеш ги вътре в реката голяма –
отделно коя е, отгде е дошла, нито как се нарича;
една е реката голяма, в морето се втича велико.
−190− Така се и тази хармония прелива във песен едничка,
вървиме нагоре и тя проехтява далече след нази.
Просъмва, резец очерта хоризонта със огнена линия,
отпред са отъпкали вече удобна, широка пътека,
фенерите гаснат, че вдигат се нощните сенки и бягат,
−195− тревички повиснали в лед като мънички брадви сребристи
приличат на малки дечица кога на войници играят.
Дордето окото ти стигне нагоре и доле по снежното било
подобно на жива бройница се нашите хора придвижват;
едните са веч на Мусалла, а други по преспа огромна
−200− с нозете си стъпки копаят, към върха възлизат полека.
Един по един, насъбрани сме вече край милия Учител,
студеният вятър лицата ни брули, не иска да знае,
но нам ни е харно от многото път и от топлите дрехи.
На изток завеса надиплена гъсто и слънцето крие;

че нека го крие, то веч е изгряло и ние му пеем:
„Един си ти, мой Мусалла" – възвисява се мощната песен,
далече лети и се носи възторж-ната химна сърдечна.
Великата Рилска пустиня я грабна, на Пирин я даде,
а той я препрати на Витоша, тя пък на Хемус.
Ей „Манчо" нататък в Родопа и Белмекен в сняг се виднее,
и други, и други във бели кожуси, калпаци от преспи,
ръка ни подават, здрависват ни живо, на гости ни канят
да видим и нея те искат, Родопските чуки и дебри,
гори неизбродни, скали, във които гранати прекрасни
във твърдия камък подобно на капчици кръв аленеят;
да видим водите, що с грохот се спускат стремглаво
и тичат със вик непрестанен в долини и бурни морета.
На връщане виждаме целий Олтаря, облечен във преспи,
в лед окован, във скалистите скути глава си е сгушил,
тук-тамо пробит е леда, синеоко се езеро вижда,
до него и друго – огромен басейн, и то е във преспи,
но будни, не спят, непрекъснато сбират струи сребристи,
които се в мощни потоци надолу шумливо изливат.
Марица от тамо се ражда, от тамо си води начало,
не е ли кърмилница тя, що пои многохлебната Тракия?
В началото бистра, на росната капка подобна, а после
събира сълзите на нашето племе и мътна пораства;
прилича на юноша, кой изначало е хубав и пъргав,
със обич му слънцето гали страните цветущи, красиви,
свободен от труд, облеклото му чисто, ръцете му нежни.
Но после заглебне до шия във тиня и цял се изкаля,
и пръвната нежност изчезва, и няма от нея ни диря.
Под билото пък е „Окото на Бога", притиснато в преспи,
които подобно красиви клепачи притварят окото
в размисъл тиха, унесено в блянове светли – почива.
Но време уречено дойде и снежни клепачи се вдигат,
тогава засмяно към тебе поглежда окото сапфирно,
в което небето усмихнато цяло лице си оглежда.
Олтарът, Окото, Мусалла, триъгълник прави на Рила.
Легенда разказва, че в него божествен Орфей се е скитал, *110
светилище имал в Олтаря, живял като Бог в' висините
и свирил на своята арфа, пригласял със хубави песни,
които и днеска се носят по Рила и китна Родопа.
Разправят, че с песен и своята арфа кротил зверовете,
с които са пълни били планините тогава и върхът
се „Кайокайон" нарицавал от старите учени гърци,
което на български значи: „Свещеният"; а които отпосле
го турци „Мусалла" назвали, то значи: „Приближен до Бога".
От пет езера се събират водите на „Бистрица" тука,
надолу ни сняг, нито лед ги засяга; дълбоки и тъмни,
че облачна вис се оглежда във тях, сега са те мрачни.
На връщане секна снега и на дъжд се проливен обърна,
заслона не търсиме вече, направо си в пътя вървиме.

А шиба дъждът, че до кости сме мокри не иска да знае,
не щем пък и ние да морим за него, че юлий е днеска,
затоплен, гальовен дъждец и целебен – небесна милувка,
с такава ни сила изпълня, че сякаш хвърчиме надолеи радост велика ни пълни, кръвта ни по жили възвира.
Девойка търчи по цветиста пътека и радостно пее,
поспре и скалата крайпътна целуне, помилва със длани
и своята буза пламтяща на мокрия камък допира;
тя мокри колени прегъне, цветята по редом целува,
прощава се с тях, от очи й гореща сълзица се рони,
но плиска дъжда и отмива сълзите по младите бузи.
Децата измокрени припкат, подобно на малки козлета,
дъждът ги не плаши, напротив, расте лудория детинска,
нагазват по мътните бари и пискат от радост.
А тази коя е със белите власи, повисли от влага, *111
със осем десятки на гръб, с походка на младо момиче,
с торбицата мокра в ръце и полепнали дрехи по нея;
и бърза, страни аленеят, очите в сияние чудно, младежко.
Това е София*, сестрата София, от всички най-стара. *112
Със нея и тази, която мекиците прави прекрасни,
на „Изгрев" цветята сади и отглежда с голямо усърдие.
И болните здрави се връщат от Мусалла Святи.
И всички са тук от Младежкия клас, надпреварват се в песни,
а има и много от Общата школа в планинския поход,
получили свято кръщение от дъжд непрестанен тридневен,
от сняг на звезди, на парцали, дори роса електрична.
И хор от тайнствени чудни създания, невидими, святи,
кои при Олтаря живеят, привет ни изпратиха горе,
че ний да разкажем това непременно, когато се върнем.
Курортното селище** пълно с отбрани човеци богати, *113
счумерени вече, наричат ни луди, вредителни хора,
нападат Учителя, щял да ни всички на Рила измори,
очите си блещят и устни притискат, мърморят, подвикват.
Но кой ли ги слуша, не чуваме даже, вървиме безстрашно
с измокрени виснали дрехи и с кални обувки пробити,
запели задружно в ритмична походка възторжена песен.
Дордето шофьорите вече колите потягат с търпение,
в Шумнатица тичаме, гдето гимнастика правиме обща.
На ширната свежа ливада заставаме мирно в редици,
отсреща ни води Учителя с отмерени равни движения –
ръцете, нозете, за всичките стави усилие леко,
а те пък отприщят кръвта по артерии, вени свободно,
та нигде да няма застой, топлината навредом да хлуйне.
След час сме готови, а също така и колата, поредом
се качваме в тях, върху пейки седим в камиона.
Размърда се първом колата, захърка, задиша мотора
и ей го, потегли, изпървом полека, а после засили,
към Самоков вече лети, но пък тамо се спира за малко,
че питички пресни си вземем и круши, и ябълки зрели.

Настигат ни още от наш'те и те се за същото спират,
а хора на китка се сбрали, та нас да погледат в почуда,
−305− от здания високи прозорци отварят, с усмивка надничат
чиновници морни; търговци пред свойте дюкяни излизат,
деца на рояци ни зяпат. Тогава пък ние запеем
една подир друга от нашите слънчеви песни прекрасни
за бялата роза алпийска, за светлия лъч, и славея,
−310− за нежното бяло кокиче, предвестник на ранната пролет.
„Блазе им", дочуваме, казва народа „честити човеци."
Изпращат ни с топла усмивка, приветливо кимат с кърпи.
Летим: Пасарел, Панчарево отминахме ний неусетно,
ей София далеч се виднее във хиляди лампи горящи
−315− и нашия „Изгрев" ни среща със топла вечеря богата
и кофа гореща вода да се всеки умие грижливо.
А тез, що не бяха на Рила ни питат за нея със обич,
че в София е три дни гърмяло, трещяло и дъжд изобилен
и страх ги било зарад нас, но с Учителя – „Нищо ви няма".
−320− А ние, напротив, ги много учудихме и даже ни малко
завидяха: искри по пръстите наши, косите във искри,
че даже и песен запял е Олтаря! „Ех, туй пък що ли е?"
Така десетина години към Мусалла тичаме лете
в безбройни кръщавки дъждовни, поледица, сняг и градушка.
−325− Но който желае Мусалла да види, това ще го стигне.
И слънце от него да срещне във свежия въздух прекрасен
ще трябва той жертва свещена да сложи пред Рила красива,
та хор от Олтаря да чуе божествен от Белите Братя,
искри по ръцете, в роса електрична косите ще греят.
−330− Ще види „Окото на Бога"; пренесен във своята мисъл
ще зърне Орфея със песен да кроти свирепи животни;
цветята на Рила да вдъхне и сребърни борове китни;
безбройните вади и бистрите буйни рекички да види,
в скалите огромни – дворците й – древна приоблачна крепост.
−335− Небето ще гледа във всичките багри – лазурно и тихо,
и бурно – във молни' да блесне подобно на дракон разлютен,
трескавици грозни ще слуша, не може от тях да побегне,
а в техния грохот да може предвечна хармон-я да чуе.
Ще види леда по тревата, че всяка тревица е сабя,
−340− а всяко цветче се във ледена топка съкрило смразено;
ще мислиш, че свърши диханието вече и то ще изчезне.
Но слънце щом грейне, ледът се разтапя и в пара се губи,
а нежното цвете със хубост пресвежа разгръща листенца,
изправило бодро главица кат младо войниче се пъчи,
−345− кой тънко си кръстче с колана пристяга, потропва с нозете,
да може тъй някак пред цял свят да каже: Виж, колко съм
хубав;
така и цветята след бури, стихии са много по-свежи.
Тоз, който на Рила пристига, ще трябва да знае закона
да пази я чиста и свята, че Рила е храм на земята. *114

Такива по земната сфера са седем, не знае ги никой,
но който случайно попадне на тях се завръща обновен,
готов е да служи на Бога, готов е на подвиг да иде
и себе си жертва да сложи во веки, до сетно дихание.
Кой дойде на Рила, ще види бездруго и нощем небето,
възхитен, омаян, застанал в забрава пред звездната карта,
големи и малки звезди като факли горят в небосвода,
не знаеш коя посред тях да обичаш, че всички са дивни,
на размисъл чудна те водят и твърдо желаеш да кажеш,
че всяка една е планета подобна на нашата сфера
и горе живеят човеци, и горе се раждат, умират,
но може би, тъй не воюват подобно на наш'те събратя.
И наш'та планета е светла, в простора и тя е звездица,
и нея поглеждат в почуда отгоре и сигур си мислят,
че тука се диша по братски и всички в доволство живеем.
Юпитер – вечерно светило, от всички небесни светила
подобно на малка Луна осветява в сияние небето.
От где е дошел, накъде ли отива със милото Слънце,
което лети в нанагорни пътеки, стреми се високо
и мъкне и нас като майка близнаци във люлка понела;
за двете ръце по едничко пък води, че малки са още,
пред нея, зад нея пък други в прегръдки си братчета носят
или пък невръстни сестрички със куклички малки в ръцете;
а тя е заченала още и друго, че още е млада.
Те с нея вървят със доверие и тя неуклонно ги води
навярно в пазаря да купи им дрехи и нови обуща
или ги завежда на лозе при татка и нему помогнат.
Така и светилото дневно – планетите носи в прегръдка.
Небето ще видиш на Рила ти нощем от края до края,
съзвезд-ята златни, в далечни пространства, що пеят задружно.
Но колко далече да пеят ти чуваш им мощната песен,
коя ти за вечност говори, за вечната хубост нетленна.
Луната ще видиш ти как от Мусалла тайнствено гледа,
с почит и обич към него занича, отстъпва далече,
но все се обръща и мило го гледа и все му се радва,
издига ръката си бяла и в края на сребърни пръсти
целувка му праща и милва снега отдалеч в сияние.
Луната – за нея ти шепне в сърцето, макар да е ледна,
но вътре подобно на къща удобна е светло и топло,
че в дъното морско във камък строшени живота ще найдеш,
а камо ли в цяла планета от слънцето с обич огряна.
Сърцето природно во веки пулсира и нивга не секва,
това доверява Луната за тоз, що от Рила я гледа
кога над Мусалла тя иде и после нагоре отива.
А още и други сказания прекрасни тя шепне в сърцето,
щом ти до Олтаря приседнеш във сладка почивка унесен,
че сякаш скалите тогава говорят, леда, снеговете,
че тука живеят невидими хора прекрасни и чисти
със други тела и с други очи, и сърца, и желания;

за туй и водата на Рила е толкова сладка и чиста,
−400− за туй е и въздуха толкоз прозирен и толкоз вълшебен,
−401− че вдъхне ли твоята гръд, в душа ти безсмъртие се ражда.

**Забележка на съставителя*: София - София Попова Янакиева
***Забележка на съставителя:* Курортното селище е Чамкория

Песен XIII. ВИТОША

И Витоша нази привлече нагоре във много екскурзии.
Тя бяла е зиме, подобно на пряспа огромна сребриста,
на юг от Софийското равно поле като стража ни пази.
Когато от изток изгрее любимото слънце пламтящо,
−5− то първо ще нея целуне в челото с приветна усмивка
и снежни й бузи от радост ще пламнат тогава засмени.
Погледнеш, завчас се облякла в одежда от розова свила,
която се дипли на множество гънки по тяло й мощно,
що стига до края в Софийското равно поле плодородно.
−10− А в ранната пролет е сива и мрачна, и често тъжовна,
от бялата дреха парцали разхвърляни вред върху нея,
че драли я бури и ветрове топли, играли по нея
със валяци снежни, замеряли с топки, далече и близо,
че щом я погледнеш неволно ти жалба залегне в сърцето.
−15− Но я да отидем при нея, изкачим пътеките стръмни
в чудо ще сам да се найдеш; отблизо тогава ще видиш
какво е тя скрила във своите сиви раздрипени дрехи.
Прилича ми тя на богатичък старец, кой крие жълтици
в кожуха си дрипав, та никой не ще се досети когато
−20− старика се в пътя тътрузи; и него дори ще пожали,
че в път се подгърбил по калните друми с пробити цървули.
Но я да побутне кожуха тук-таме грижливо,
ще найде блестящото злато, приятно звънтящо в ухото
от едри и дребни жълтички на вървичка здраво зашити.
−25− Така е и Витоша щом я отблизо с внимание погледнеш,
кокиченце бяло или минзухарче ти златно ще видиш,
надули са клони, напъпили вече, подават листенце
копринено, меко и нежно зелено, блестящо във младост.
И виж, след неделя и две променила се Витоша цяла,
−30− фъндъците снежни прибрала високо, а тя се облякла
със новичко рухо*, което отблизо е китна градина,
че и отдалече изглежда прекрасна и мами очите.
Отиваме вече при нея, нам види се много далечна,
че пръв път при нея ще идем на гости, че прати калеска*
−35− по бързите лястовки, гдето гнездата си почват да правят,
до синьо небе, извисила глава си във пролетен облак.
А вятър развигор пристига и духа ли духа насреща,

едного търкулне в шубрака, а другиму шапката грабне,
нахвърля се, че пораздруса пък трети, но те се опират
и клонките стискат по-здраво или пък тревицата буйна.
А слънце глава си провира през облаци пухкави, леки
и нам се присмива, на вятъра казва: „На, дръж ги ти тези,
хвани, търкули, не жали и кръсти ги ти как си разбираш.
Но само те моля, не бива костица по тях да претрошиш,
че мене те много са мили, посрещат ме всякое утро."
Шега не едничка си вятърът стори, безспирно подува
си бузите, маха с тояга, подлита, напада, затръшва,
остави за малко и пак обиколи, боричка се с нази
и в куп ни нахвърля; тогава Учителят мили на завет
отведе ни всички, където не можеше вятър да стигне.
На тиха поляна, до изворче бистро насядахме всички
със радост в сърца ни голяма за първото наше сражение
със буйния вятър развигор, кой в драките нази натъпка.
Тогава се чак поусмихна и слънцето, взе да ни топли,
наклаждаме огън, вариме водица, та всички да пием.
„Така се" – Той казва – „отбягва от всяка простуда, когато
отвътре се стоплиш, кръвта ти се движи свободно и леко."
Що песни изпяхме тогава, как радостни всичките бяхме!
Развигор и нам във сърцата подшушна ни пролетна песен,
че станахме всички блажени, честити и весели много.
Хвърчахме надоле по стръмни пътеки да стигнем селото.
От там – по безкрайния път, че до София да дойдем прашлива
по живо и здраво, и малко умора в нозете подбити.
Измием нозе си със топла водица, умората бяга,
напиеш се с чай и тогава простираш се морен в леглото,
заспиш си веднага блажено и сънища светли сънуваш.
Така и във снежните бури пътуваме ние със Него,
фъртуни от сняг ни засипват, пътеките преспа натрупа,
но ние вървиме нагоре, щом Той е с нас, не боим се.
Във преспи до пояс и слънце блести, и вятърът брули,
но Той е пред нас, върху преспата стъпя, оправя ни пътя,
след малко, пътека дълбока в снега се извива нагоре.
От време на време Той спира, дочаква ни горе с усмивка
и пита дали сме се всички събрали, с бинокъла гледа.
А най-много Той се за болните грижи, които поведе,
че тъй ги лекува със ходене, чак ги на Витоша вика.
Какви ли не болни сърца излекува със ходене само,
дори повелява и стомни в ръце да си вземат и пълни
тях в къщи да носят. Изпърво се чудиш какво ли ще стане,
но после погледнеш се болният поправил и нищо му няма.
Гласът Му дочуеш ли само – крила на душата порастват.
а видиш ли милата скъпа усмивка, умората бяга.
Умората бяга тъй също от чая из пътя що пием,
от чудния чайник пътуващ, що Цеко* – гърбина му яка – *115
на ремъци носи от София и никому той го не дава,
та сам да го носи на плещи; не лекичък, двайсет килца е

с водата гореща съдината сложна, бакърена цяла.
Пръскачка на лозе прилича тоз чайник, но вътре коминче,
пещичка за въглища, свирка отгоре; заври ли водата,
тя свири, подвикнеш на Цеко, той спира веднага и чака.
Отвиеш си кранчето доле, налееш ти своето канче,
след тебе и други се нижат – пътувайки пием си чая,
дордето пристигнем бивака при огъня буен накладен.
Учителят туй го измисли, поръчка на майстор направи;
след някое време и втори – килца му над трийсет тежаха.
Борис** се нагърби със него, нагоре го носеше леко,
тоз същ-я Борис, академ-я що свърши, а стана работник,
че иска свободен да е, да работи когато поиска.
Понявга и други юнаци ги носят, че ставаше смяна,
полезни да бъдат и жертва за ближния те да направят.
И даже сърцати сестри се нагърбваха с Цековия чайник
или пък празни ги снемаха долу и те на гърба си.
Седиш върху преспа, отгоре ти слънцето грее ли, грее,
палтото захвърлиш горещо ти стане, макар да е зима
и даже гимнастика правиш и никому не е студено.
Кога се завърнеме в къщи, пламтят ни страните в огън,
припърлени даже ни бузите, сякаш от лятното слънце.
Във дъжд и в стихии, по всякое време годишно – със Него,
десетки години води ни Пастирът ни много любими
и много неща ни откри и много Той радост ни даде.
Че нямаше мъка, та черна дори да е, въглен изгасъл,
несетно по драки, по шипки, глогини да си ги оставил
и даже не помниш, че облаче тъмно било ти в сърцето,
когато си тръгнал нагоре да идеш с Него, с дружина.
Една ли се кашлица тамо остави и болки различни,
в дома се завърнеш със радостна песен – доволен и бодър.
Веднъж ли на снежната преспа ни Той портокал на парченца
на всички подаде, та вси да си хапнем, усетиме вкуса
на южния плод, що го няма по наш'та родина прекрасна;
с кората си беше и всяко парченце да сдъвчеш и него.
Не знам на Олимп боговете дали със подобна наслада
са пили амброзия от пълните чаши, Хефест що ги черпи
и тяхната радост пиянска дали е била като наш'та,
че те, току виж, до един, и жените, били са кръвници.
И Зевс е побивал комай волооката Хера свадлива,
запрати на Лемнос Хефеста и куц го направи горкия,
но туй не попречи Хефесту в ковашкото сложно изкуство.
Но що? На Олимп отлетях, а забравих да кажа за друго,
как бяха обедите наши на свежата мила поляна,
що сякаш за нас бе предвидена още открай на земята.
Той първо нахрани душата, че весел и бодър да седнеш
на ширния кръг и отвориш ти свойта торбичка със хляба.
Подобно направиха всички и кой що си има нареди,
а Той е отсреща, до сивия камък, обяда му сложен
от прясна коприва, солчица и лучец – във чиста хартия

увито вързопче, намокрено и – във горещата пепел;
след някое време готово, опечено, лъха приятно
и буди охота във всички, макар да е гозбица проста
и капчица масло да няма във нея, но много е вкусна,
че гледаш и други така си приготвят, та всички опитват.
Готови сме, гладни, очакваме само да кажат: „Молитва",
насядали всички на кръга с храната, що всеки си носи.
И ето Го, Той изговаря: „Господня Молитва", тогава
се молим задружно и наш'та гореща молитва се вдига
високо, далеко, на радостна песен подобна, крилата.
Тогава, тогава започва концерта на хиляди зъби.
Самунчета пресни и питички снежни намират се вредом,
на буци халва, и масло, и маслини, и сирене много,
кюфтенца картофени, празени, лещени лъскат, ухаят
на прясно масло и на черен пиперец, отвътре поставен,
купчини орехи и лешници, фурми, на върви смокини
едни си на други подават и всички се храниме общо.
И който е лучец донесъл едничко, му мило поднасят
от всичко, що има съседът във своята раница пълна.
Веднъжка сестри си донесли очистени стръкове празец,
лежи той на бялата кърпа, до него солта е и хляба,
а сладък е праза на пролет и крехък, и много приятен,
отломиш си залък, отхапеш от праза и хрускаш с наслада.
Далече отсреща Учителят седнал и сякаш безгрижен,
но нещо съгледа и пратеник, ето, при двете сестрици:
„Учителят моли за късче от праза, че много е сладък."
Но чудо, на всички тогава очите насочени в праза:
„Дай мене парченце, дай мене, дай мене", дордето се свърши.
На негово място на бялата кърпа натрупани круши,
халва и маслини, и ябълки, масло и сирене много…
Окото Му будно, за всичко се грижи, на време се сеща.
Хе там, на огнището Цеко заровил в жарава [картофи],
очаква ги той търпеливо, че после със белите зъби
и якиченета със хляб и солчица от тях да похапне,
а ние сме в края, завършим с молитва и песен изпеем.
А що ли пък няма на бялата кърпа на мил-я Учител!
Кюфтета и баница, сирене и кашкавал на купчини.
Трапезата вред се прибира: „На Цеко това занесете" –
Учителят казва. Ех, светна от радост лицето на Цека,
лицето му алено, здраво светлее в усмивка широка,
блестят като бисери равните зъби, очите сияят.
Картофите вече готови са, ето ухаят приятно
и Цеко присяда, хе тамо на завет и почва обяда.
Стихия – на сладкия живот всепобедната песен започва,
где Цеко самин капелмайстор е тука и първа цигулка той свири,
оркестър му зъбите яки, подобни на младо меченце.
Но колко е силен той, дваж е и умен, храната разделя,
прибира в торбата за късна вечеря, когато се върне.

Готов е веднага на теб да помогне, готов е и песен
дори да изпее, онази, що сладко той пее през сълзи
за морски вълни къдрокоси, за нежната песен в сърцето
и даже поез-я, каквато си може изкарва пред всички.
Със такт и без такт, но гласът му покрива неравните части,
но в рими той гледа на края поне да излезе поез-я…
Веднъжка, пак Цеко огромен панер на гърба си донесе,
покрил го грижливо, та нигде ни малка прозирка да няма
и пази той гордо, тайнствена мила усмивка издава,
че нещо се харно затуля в панера, но после ще видим…
Огнището буйно гори, а и чайници свирят – закуска,
Учителят бърка си чая и кима на Цека да дойде
и Цеко принася панера, отмахва покривката бяла,
хартията чиста, но доста намаслена веч от зехтина.
Мекици! До горе мекици, ухание прекрасно се носи, *116
наръсени много с чукана захар – божествена гледка;
за вси изненада приятна, коя ни Учителя прави.
Учителят гледа засмяно ту Цека, ту нас и подканя:
„Вземете си всички, нощеска сестрата за вас ги изпържи."
(Таз съща сестра, що направи градина пред нашата Школа,
която умножи цветята с разсад и с чепки, и семе.)
Лицето Му грее в топла усмивка, със обич ни гледа,
когато по дваж и по трижди мекици си вземем дордето се свършат
и празен остане панеря, а ние не бяхме малцина:
жени и мъже, и деца, че и старци и баби, младежи, девойки –
огромно семейство, дошло подир своя Божествен Учител
да чуе Му сладките думи, които разведрят сърцето
и прави да носиме леко бедите, неволи различни;
и няколко часа да бъдем в небето лазурно при Бога
и после със същата радост да крачим по свойте пътеки.
Панера го Цеко до горе напълнен повторно донесе,
но целия със баници разни: от тиква с орехи и захар,
от праз, от спанак със извара и кисело мляко и масло.
Но туй пък отгде е, ухилени всички взаимно се питат.
И млада девойка пристъпи, със тънки ръчици разчупи
на дялове всичките баници сладки, на всеки подаде
за хвала на Бога, че школьо успешно завърши и друго
ще пак да поеме отново нагоре – пътека стръмлива.
Най-първо тя Нему поднесе, но Той й продума със обич:
„На Мене подире!" Когато раздаде на всички, при Него приближи
с парчето отделено първом и тихо тя Нему продума:
„Учителю, мен благослов подари ми за туй що направих."
„На всичките тука, добрите помисли да дойдат на тебе" –
Той рече. Какво ли ми мислят, девойката шепне, ще видим
и викна, запя от сърце, планината навредом да чуе.
Мълчат си сестрите и братята нищо сега й не казват,
похапват си баница сладка и всички сърдечно се радват,

поглеждат към нея любезно, очите им само говорят,
усмивката мила на устни и бодрия вид на лицето.
Панера изпразнен поглеждат подире и нея със радост,
притварят клепачи, помръдват се устни и тихо зашепват.
О, Боже, дали й това пожелават, що жажда за него душата,
подобно еленът, що търси да пие от хладния извор,
така е душата й жадна за Него, за Вечния, Любящия,
кой в пътя й прати Учител божествен, прекрасен,
та радост безкрайна велика душа й да найде
по други световни покрити с камък и тръне бодливи.
Веднъжка при хубаво време преспахме на Витоша всички. *117
Големият огън гори, окол' него търкулнати спиме,
а някои гледат звездите – светилата Божи на свода.
И рано, когато Зорница наднича със бляскави образ
потегляме ний къмто София. Но ето, че изток бледнее,
позлатен-я облак прибира красивата своя одежда.
Внезапно, окото светливо изгрея от синия Хемус,
провря си главата, изскочи нагоре, политна светящо
то сякаш към нази и ние към него на среща – в простора
голямата огнена пита навярно ний тук да посрещнем.
Велика и славна минута, летим към безкрая блажени,
ръце си разгърнали, крила си разперили – направо към Него.
То сякаш расте пред очите, с усмивка ни кима приветно,
хвърчи по атлазна постеля, с брилянти окичена цяла
и тънки сапфирни воали се вдигат при негов-я устрем.
Гърдите му цели обнизани с бисерни златни огърл-я,
на дрехата огнена губи се края в лазурни простори,
допира се леко, едвам уловимо в тревата блестяща
и бистрия поток планински, на птици небесни в крилцата,
в очите жадуващи слънце, в сърцето узнало безсмъртие.
Понякога буря насред планината внезапно захване, *118
вали из ръкав, а заслона, що ние градихме, селяци
греда по греда, керемиди, врати и прозорци раззеха.
Гърми и трещи, мигновено порои отгоре се свличат,
не види се никак тревата, потоци, гьолища я скриват,
тече върху теб, измокрен до кости стоиш вцепенено,
на всички ни дрехите тънки, обувки – износени, слаби.
Наистина Той е при нази, какво ни е грижа, нехаем,
но Той непрестанно се грижи за всички: изстъпва се някак,
поглежда към свода надвиснал нагоре-надоле и нещо
му сякаш говори… Внезапно се грозната буря пресеква
и вихър невидено погна веднага витязи* небесни.
Показа се слънцето, грейва и пара от дрехите вдига,
отцежда се гьолът, едничко пороите още бълбукат
в дола и замътени тичат, съвсем намаляват и спират.
Тревата полегла от влага отново изправя главица,
простира на слънце тя своята дрешка да съхне,
мушиците пак заиграят, полазила виж буболечка,
лети из простора зарадвана птичка и чупи гласенце,

−280− из драките скрити ухаят цветята и здравец мирише.
Отново угасеният огън размята червени езици,
далече и слабо гърми по небето – светкавици гаснат
и сякаш въздишка от радост от земни гърди се откъсва.
Един си на други пошепваме тихо със светла усмивка:
−285− „Видя ли, разбра ли що стана, не е ли туй чудо голямо?!"
„Да, чудо, наистина чудо голямо, но кой го направи."
И всички, и скрито, и явно поглеждаме ние към Него,
а Той мълчалив, не издава със нищо, че нещо е сторил.
Напразно лице Му божествено гледаш, в очи Му се взираш,
−290− но Тайна, със златни ключенца, грижливо заключена тайна.
Не иска туй никой да знае, не иска да знаят, че МОЖЕ,
защото ще хукнат към Него човеци да искат бездруго
и тям чудеса да покаже, а не да се учат прилежно
за туй, що е право и чисто, и свято в сърце им да бъде.
−295− Веднъж, но не скри, а открито направи голямо знамение.
В Търново бяхме, във дните съборни, след обща закуска *119
оси се събрали по наш'те трапези, та захар да вкусят.
Рояци жужат и не може да вдигнеш трапезата свята,
и трите съдини със захар – с оси на купчини отгоре,
−300− речеш ли съда да поместиш, те рукват отгоре по тебе.
Побягваш със писък, че може завчас да те цели нажилят
и после!? Но ето Го, милият Учител, на Него се жалим.
Усмихна се Той, па приседна до масите празни на края,
ръка си издигна, подвижи я леко и мигом осите,
−305− където си бяха замряха; със клечка ги буташ, не шават.
Тогава Учителят рече: „Тъй мога с попове да сторя,
но хайде!" Замахна обратно с ръката, веднага осите
на рояк се вдигнаха всички, побягнаха много далеко;
дордето ни трая събора, една се при нази не мярна.
−310− И друго, веднъж на събора слънчаса девойка, когато *120
самичка помагаше сръчно във кухнята; горко заплака:
„Главата, главата" – извика и падна несвястна веднага.
Тъй пада съблечена дреха и чака на друг да я вдигне,
самичка не може тя нивга да стане; така и със нея,
−315− заливат я цяла с вода, но напразно, лежи бездиханна.
Па вземат я братя тогава и право при сладкия Учител,
там горе, в голямата стая, където събран-ята стават,
постланата горница с черга прекрасна, със шарки различни,
сестрата полагат до Него и с поглед нажален излизат.
−320− А Той изговори: „Моли се!" и още дори не изрекъл,
в сърцето й хлуйна небивала сила и скочи веднага,
ръце Му целува и сълзи пролива от радост велика.
А той я помилва по бузата мокра, отвори вратата
отгдето изтича девойката млада по стълба извита.
−325− А доле я чакаха братя и сестри стълпени, със поглед
към нея отправен с велика почуда и радост голяма.
Веднъжка, в Салона Учителят свири на наш'то пиано, *121

на дипли обгръща го дрехата гълъбно сива, широка,
нозе Му педала натискат, ръцете Му леко докосват
клавишите, чува се песен тържествена – буря бушува,
че сякаш промяна по всички планети в небето настава
и свят се изново съгражда, на стария той не прилича.
Подире, сменява се тътена грозен с тихичка песен –
тържествена химна изпява отнегде създание ново.
Лице Му не мож' да узнаеш тогава, променя се чудно,
прилича на Бог, или сама светлината на Бога.
Не можеш тогава във погледа светъл ти право да гледаш,
не смееш – очи си навеждаш и плачеш от радост дълбока.
В сърце си Го виждаш, а тамо гори възигралия пламък
на вечната обич, която докосва душите с безсмъртния огън.
Венец окол' Него свирци и певици Го слушаме само,
кога дотърча със ридание жена белокоса и рече: *122
„Умира ми внучето мило, на Теб се надея, на Бога,
че лекарят казва: Угасва детето, остане ли живо,
то сляпо и нямо ще бъде!" Усмивка божествена, мила
лице Му огрява: „По твоята вяра да бъде." – Той рече –
„Иди си, не бой се!" И тя насърчена, завърна се бързо,
на къщния праг я посрещат със радостен възглас, детето,
детето очички открило и с тънко гласенце я вика.
И днеска юначе е вече голямо, разумно е чадо,
обича и майка, и татко, на школьо се учи прилежно
и своята баба любима обича безмерно, каквото
му каже да стори послуша веднага – закон е за него.
Едно ли Той чудо направи, една ли стихия отпрати,
едно ли сърце развесели и болки потайни отмахна,
и мъдри съвети за млади и стари, когато смутени
не знаят коя от пътеките много да вземат в живота.
Със дума едничка, разсейва се облакът мрачен в сърцето.
И ти ли си скръбния? Друг е навярно, че ти си щастливец,
нозете летят в тържество, не докосват те вече земята.
На Витоша пак насъбрани край Него прекарахме чудно – *123
закуска, гимнастика бодра, беседа и обед разкошен,
а после и дрямка под сенките гъсти на храсти шумнати.
И време за тръгване стана, да гасим огъня Той рече.
Готови сме, но застояваме още, Учителят седна,
небето поглежда, а запад запален от бяла вихрушка,
мете по земята, гърми се и святка в разлуделия облак.
„Постойте," – ни рече – „този облак да мине, където е тръгнал,
че слезнем ли в тази минута по пътя нас буря ще стигне."
А някои смело се спуснаха бързо надолу по пътя,
но тъй ги сгрохоти градушка, но тъй ги натупаха здраво:
парчета от лед по главата, а дъжд и подире пороен,
та живи дорде са ще помнят. А ние се върнахме сухи.
Познаваше Той на небето езика, понявга е бурно,
вали, а пък Той ни на Витоша води; не мине се малко,
престава дъжда, изразбягат се облаци и слънцето грее.

А нявга е хубаво вечер и готвим се утре да тръгнем.
„Не бива," – Той казва – „че буря и горе ще има голяма."
Наистина, ето я бурята утре, грохоти ужасно,
−380− реки и потоци приииждат, порои завличат що срещнат.
Веднъжка преспахме на Витоша – ясно и звездно небето, *124
огнището пръска искри надалеко със радостен пукот,
на изток е Сириус, Ралица*, горе в зенита – Плеади,
разсънен-ят поглед бездънната вис наблюдава в почуда,
−385− светящи очици в далечни пространства блещукат приветно.
А нашите спят край огнището; пламък лицата им гали.
Но нещо зашушна, заставаха бързо един подир други,
така посред нощ на поляната вече редиме се всички,
едната редица е само сестри, а пък другата – братя.
−390− Учителят тихо обходи с внимание редиците дълги
и дава нареждане трима да бъдем строени в колона
с равни страни триъгълник – двоица да бъдем основа,
а третият – връх да ни бъде и той да ни води нагоре;
така ще напредваме всички дордето за смяна се каже.
−395− Редицата братска по друга съседна пътека напредва,
приятен ветрец полюлява излеко разлистени клони,
поемаме бавно, шума от нозете ни само се чува,
как някой се камък отмести и меко се в пътя търкулне
и тихо се пита в почуда какво го нечакано стигна,
−400− от сладкия сън посреднощен събуди и другаде прати.
Така повървяваме доста, дордето се чува команда;
дружинник извика ни: „Смяна!" Тогава кой в дясно е ходил,
отива към върха; левицата мине към дясно, а върха
местото й бърже заема; тъй всеки триъгълник стори,
−405− че всеки и връх, и основа в движението може да стане.
Така мисълта е заета и пътя несетно изкачваш,
но всеки върви със внимание по стръмния път нанагорен;
мълчание, нигде се говор не чува и никой не пее,
вглъбен е в душата си всеки – на своята мисъл е спътник.
−410− Подобно на сън се изкачваш по стръмна планинска пътека
към връх възжелан; за дружината своя ти сякаш забравяш,
но помниш единствено кой е със тебе и кой те предвожда.
Несетно просъмва; Плеадите вече отиват в безкрая
и Ралица бавно преваля зенита, потъва на запад,
−415− и нашия жив триъгълник променя се вече многажди.
Преваляме вече зад „Резена", в път сме нагоре към върха,
задъхани, морни, но тихо вървиме в мълчание дълбоко,
едничко ни стъпките само по пътя неравен отекват.
От време на време се чува: „Почивка от трийсет секунди!"
−420− Заставаме в миг, поемем си дъх и пак продължиме.
Кат сянка тайнствена гледаш Учителя вред непрестанно,
от дългата братска колона завчас при сестринската идва,
в началото, в края, оглежда навредом с внимание и пита
дали изостанали има; тогава проглася почивка,
−425− та морни и слаби, и болни да могат и те да ни стигнат.

Ей близо е вече върхът начумерен, що облаци сбира.
Тогава Учителят рече да спрем и развием верига;
подобно дружината братска направи – на шир се разгъна,
веригите две се допряха – широко напред се отвори.
Тогава Учителят даде команда да тръгнем в атака.
Потеглихме бърже в обход едновременно двете вериги,
та Черния връх да „превземем"… Наистина – странна задача,
но колко геройство събуди в сърцата и прилив на сили,
във устрем безспирен да стигнеш ти пръв и на върха се качиш.
Но сякаш наистина срещаш отпора на тъмните сили,
от върха се спущат незрими войници и нази подгонват,
примира сърцето в гърдите, дишането спира, задъхан.
Но Той що каза̀, ще се свърши и връщане няма да има
дорде не превземеме върха и всички се горе изкачим,
че всичко що рече до днеска – за нас е опитано злато.
И ей, полетиш като вихър да стигнеш ти свойта верига,
но чини се теб, че върхът е порасъл и бяга далеко,
голям, непостижен, огромен и вече ти сили на стигат.
Но може ли пречка да има, кога ни Учителя води?
Не ще ни убегнеш, красавец планински, ний теб ще достигнем;
с миражи окото ни мамиш, че ти си за нас непостижен
и студ ни изпращаш отсреща, и вятър ужасен да духа.
Но пламък безсмъртен в сърца ни, войници крилати сме ние
и ето ни, стигнахме всички до върха – запяхме победно.
Балканът с румена усмивка отсреща ни веч поздравява,
на изток отключен е веч хоризонта и слънце надникна,
отиде си някъде вятъра буен, отстъпи от нази.
Направихме обща молитва и песни прекрасни изпяхме,
намерихме много красива поляна, огряна от слънце,
насядахме тамо на припек във много приятна почивка.
Денят се роди, просия във тържествено празнично рухо*,
в гърдите ни радостно чувство от наш'та победна атака.
Мнозина разказваха как и какво преживели към върха,
наистина, мислиш си, някой се спуща отгоре към тебе,
възпира вървежа, не дава към върха ни крачка да минеш.
Така неусетно се времето мина в почивка и песни.
Тогава беседата „Истина" някой прочете пред всички;
по нея Учителят пак говори, обяснения даде
и рече: „Добре е печатница своя да имаме вече." ***125**
На Ел-Шадар чай ни приготвили братя, сестри доброволки,
обяд и закуска на куп подир нашата славна победа.
Наистина, думаш, изгонихме „черния" от върха планински
и нивга не ще се той вече завърне и там да живее,
та светла и Соф-я да стане и цяла Софийска долина. *(1923 г.)*
Човеку се чини, че не само върха очистихме ние
от черни витязи*, но още дори във гърдите, в сърцето
си нещо отдъхна след тази планинска нечута „победа",
с надежда и вяра, че можем наистина храбри да бъдем
и светлия връх на душата от черни витязи да браним.

Тогава на Ел-Шадар всички намерихме шарена сянка,
където се търкулнахме в сън за почивка и сладка отмора.
Дори се и клоните свеждат над нас със усмивка приятна,
надничат листенца от храстите гъсти, та нази да видят
какви сме „герои" прославни, що никъде няма подобни;
наистина няма подобни по радост велика в сърцето.
И друга подобна екскурзия направихме ние нагоре, *126
и пак в триъгълници живи, и пак посред нощи поехме.
Но в дадени знак изведнъжка си всеки запали свещица,
що взе си от вчера (това се нареждане даде от Него),
а някои пък се снабдиха с големи и малки фенери.
Погледнеш нагоре, надолу по целия път се промъква
тайнствен поток от светящи очици във устрем нагорен,
през шубраки той се провира, ту чезне, ту светне отново.
По голото бърдо се ясно придвижва от тук и от тамо
колоната братска, отсам пък сестрите – и те продължават.
Вървиме полека и всеки си пази свещта да не гасне,
в искрици тайнствени пъплят редиците гъсти безспирно,
блещукат особно, когато си смяна ъглите направят
подобно светлива и чудна река, но с нагорно движение.
Когато в почивка застанем, потокът блестящи запира,
чудесно видение в нощта – несравнима, прекрасна картина.
В небето блещукат звезди, а пък тука – човешки създания,
души със запалени факли в сърцето – възкръснали хора.
Учителят с тях ги предвожда, Учителят пътя посочва,
полека, с велика разумност ти смело да ходиш в живота.
На Запад потъна си Ралица, трите звездички отгоре
короната златна си още показват на край хоризонта,
една по една и свещиците наши угасват несетно,
че слънцето вече е близо; Зорница поклони се леко
и своята бляскава мантия прибира високо в безкрая.
Над „Резена" вече сме ние, до там отреден ни е пътя,
а горе е сняг, и са преспите още огромни, дълбоки,
размекнали доста са вече от юнското радостно слънце,
потекли надолу в обилни потоци шумят непрестанно.
Втвърдените ледни гиганти от страшните зимни фурии
сега се разтапят несетно от милата слънчева грейка.
Подгизнала цяла земята, и черна е още, и гола,
но преспата щом си отиде, земята ръце ще запретне,
в розови, сини и бели цветчета веднага ще цъфне,
милионни очици от багри различни небето ще гледат;
от преспата снежна венец ще направи великото слънце
и морната майка – земя ще накичи тя с обич голяма.
Надолу, където отдавна снегът се е вече разтопил
е истинска пролет: иглика, синчец, минзухар, теменуга
главица подават, с пленителна мила усмивка ни гледат.
Такава огромна, вълшебна поляна и нази привлече,
насядахме всички в обширна окръжност на топлата почва. *127

Учителят седна в средата – издава ни тиха наредба
как трябва да седнем, та повече прана да можем да вземем,
окръжности две да направим, едната отвътре с братя,
а цялата външна окръжност да бъде пък тя от сестрите.
Нозете изпружени всички към центъра трябва да бъдат,
ръцете изправени горе, събрани се пръстите само докачват,
телото изопнато цяло; тогава ръцете се малко разтварят
и бавно отгоре се спускат, допират върха на нозете,
коляното, после бедрото, подире така и гърдите, нагоре
и пак над главата с докоснати пръсти; повтаряш отново
движението също – така многократно се прави, полека.
Дордето такива окръжности правехме ние с ръцете
мъгла изневидяно всички обгърна със мрежа сребриста;
не можеш съседа си даже да видиш, така непрогледна
бе тя, но пък мека и топла, подобно вълшебна милувка,
остави роса по косите в бяла и лъскава мрежа
и дрехите даже посипа в миряди брилянтени капки.
Обзе ни небивала радост, небивало чудно блаженство.
Тогава Учителят рече да легнем на дясна страна и
подремнем за малко; не мина се нито минута и слънце
отново със милващи пръсти телата ни леко докосна,
че ще ти се истински тук да си поспиш в тревата .
Но глад се безшумно промъкна и почна да чука полека,
мъглата се бърже изгуби – следа не остана от нея,
напече ни пролетно слънце и волю-неволю ще станеш.
Тогава заслизахме бавно по стръмния път към бивака.
На връщане, гледаш по Витоша цъфнали шипки в гората,
и трънки, и глогове, стройна калина из гъстата шума,
подобно невести в своето рухо* венчално сияят
всред своите дружки напети, облечени в руба* зелена.
Гърдите ти въздух не дишат, а райска струя несравнима,
честит си и радостен, ако и нищо да нямаш, в торбата
ти сухо коматче и праз, и в захлупците само солчица,
но нека отсреща ти Крез да излезне и с теб да се бори
да видиме кой ще надвие по щастие и радост в сърцето.
А доле, когато се спуснахме вече към нашия „Изгрев"
се първо отбихме към парка, при нашата мила чешмица,
която направи Учителя мили в голямата суша,
че нямаше близко водица на „Изгрев" за нас и градини,
изсъхнало садиво клето и жажда голяма бе вредом.
Тогава, видя Той от брѐга ронливи, че капеше струйка,
събра водоносните жили, във улей един ги постави *128
така, че си чучур ний имахме вече с доволно водица,
та всички наливахме тамо, и наши, и чужди, а даже
направи Той още басейн в страни за добичета жадни.
Така, ний отбихме се там да си пийнеме всички по глътка.
Заварихме млади девойки със свойте приятели мили
за снимка поседнали, че фотограф ще ги снеме веднага
до белите малки колонки с разцъфнали горе саксии

или наредени по гладкия дълъг перваз и за сядане харен.
На снимката виж, че излезли и пъстрите хубави плочи
поставени вътре за дворче на малката бяла чешмица.
Тогава на „Изгрев" пристигаме ние, и морни, и прашни.
Завчас се умихме грижливо и с чиста изпрана премяна
и гладни нахълтваме ний в трапезар-ята наша приветна,
където във бели престилки дежурни сестри ни посрещат.
По дългите маси постлани със бели покривки седиме,
пред всякого прибор е сложен и ленена чиста салфетка,
от раница къшей останал е сложен до кърпата близо.
Запалени всичките лампи и вътре, и вънка на двора
и Него очакваме само да дойде и ето Го, иде,
със лека изящна походка, че мислиш не стъпя земята.
Очакваме прави, дордето пристигне и почнем молитва.
Тогава се пали големия глобус над средната маса,
където е прибора сложен на милия, любими Учител.
Дежурните вече са внесли големи съдини с картофена супа,
получиш си двойна голяма лъжица от вкусната гозба
направена с пресни и цели картофи от нашия „Изгрев"
и вътре личи магданоз изобилно от наш'та градина.
В малки чинийки парченца лимон е поставено вече,
сложи си парченце и даже от черния пипер наръси,
па сърбай до колко ти воля; а искаш ли още да вземеш,
дежурните чакат готови, веднага съда ти поемат
и пак ти прибавят с приветна усмивка до колкото искаш.
Тогава, дежурната главна ще мине със касичка малка
и всеки ще спусне монета през тесния отвор. *129
Учителят също във джоба си бърка и скрито във шъпи
монетата спусне и звънне тя тежко във пълната каса.
Богат или беден, теб никой не знае какво си оставил,
не се превъзнася богатия и бедн-я не знай унижение,
че може би левче е турил във общата каса – е тайна.
Когато дежурната после изброи парите, с почуда
намира дори хилядарка е някой смирено поставил,
а няколко пъти найде се дори и жълтица не малка.
Когато вечерята свърши изпяваме няколко песни,
една пък сестра на рояла ни свири и песните води.
Изпълва ни радост голяма, лице ни опалило слънце,
гори и усмивка щастлива на всички в очите ни грее
и никой не сеща умора от наш'та екскурз-я двудневна,
а сякаш сега, що решили сме вече да тръгнем отново.
Завършваме пак със молитва, Учителят първи излиза
и ний подир Него пред Школата наша във двора обширен,
Учителят вдига десница към нас и нагоре възлиза,
отваря вратата на своята стая и вътре се скрива,
а ние застанали в двора все още поглеждаме горе.
Всред бялата нощ се отправяме тихо по нашите стаи,
където във сладка почивка нощта да преспиме блажено
и в сън да сънуваме Бож-ята Милост велика, що слезе

към нас, изжаднелите пътници земни за чиста вода
животворна.
През лято и в късната есен ни Витоша винаги кани.
От Ел-Шадар горе, покачен по сивите камъни топли,
око ти се люшва отсреща и гледа Балкана синее,
прибулен е цел-ят със тънък воал от омарата дневна.
Мургаш се едвам извисил, като някое малко юначе
отгоре на слона огромен покачен оглежда наокол',
а бели войници от облачна стража до запад го пазят,
че сякаш не дават Балкана неканени гости да минат.
А София подобно на квачка е пилци безбройни повела,
разхожда по цяла Софийска долина и пои на Искър,
що бял от сребро, като лента се вие и негде изчезва.
А още, кубета от злато окото неволно привличат,
където човекът природната хубост е в камък заключил.
Понявга се нищо надоле не вижда – мъгла гъстостенна
покрива града като бяло море на огромни талази,
а Витоша кораб, що леко пътува и негде отива,
не знаеш към кой хоризонт те отнася, далеко, далеко.
А нявга е чисто и ясно, и есен е златна в гората,
прекрасната шума я няма, изчезнала, клоните черни,
подобно на губер от прежда прибулен в синьо и сиво,
и жълто, и пъстро, пронизано в лъскави сребърни жици.
А тук и таме са раздиплени алени багри по нея,
погледнеш червени калини тук-тамо ти кимат приветно
и шипкови храсти, отрупани с плод аленеят с усмивка. *130
В рубинови кичури даже и глога, на пръсти се вдига
да види кой мине, разкошната алена руба* по него,
нагъсто нанизал с червени мъниста си дрехата кичи,
смирено те кани от малкото алено зрънце да хапнеш,
че все и от него ще мъничко сладост на гърло усетиш:
„Поне съм" – то казва – „целебно, не ме отминавай небрежно,
сложи си ти малко във джоба и вкусвай едно по едничко."
По шипки бодливи берачки, берачи с окъсани дрехи,
провират се бърже торби и дисаги да пълнят набити,
в пазаря да носят за някоя друга парица или пък
приготвят прекрасна и здрава храна за зимовище дълго.
Че могат и селски деца върху свойто коматче да мажат,
от сладкото гъсто и много приятно вариво хапнат,
че близко са те до гората и никой това им не брани.
И не само сладка е кашата шипкова, даже полезна,
направо в кръвта се излива, очиства и храни телото,
но нужен е труд за това, а селякът от него не бяга.
Прекрасните дни се не свършват на Витоша златна, любима,
там всякое кътче е рай и душа ти се радва и пее.
Тя наша е родна и често ни тя приютява с обич.
Потегляш ти дряхъл към нея, а дор се нагоре изкачиш,
следа не остане от твоите мисли и чувства чемерни.
Какво беше то в долината – ни помен; на Витоша светло

в душата ти става, преливаш се в нея и тя те лекува.
Пристигнал си вече, избираш си кът – преобличаш се бърже,
простираш на припек премяната влажна и чаша поемеш
с чай сладкодъхав, що мила ръка ти подава със обич,
добре подсладен и парченце лимон се във чашата вижда.
Направиш си сладка закуска и легнеш на шарена сянка,
а също така и сестри, че и братя се проснали морни,
почиват на слънчева гръд, преизпълнени с тихо блаженство,
което не можеш да купиш ти даже с всичкото злато световно.
Полегна и Той на тревичката мека под милото слънце,
що младо дръвче Му пропуща през своята свилена шума.
Той шала си вълнен прегънал така – да Му бъде възглавка,
и Той като всички почива, завил се самин с пелерина.
На дясна страна е обтегнал телото си стройно и крепко
и двете си длани под своята буза е сложил смирено.
Затвори крепачи; не минаха две-три минути и ето,
е вече заспал със дишане равно, дълбоко и тихо.
На клонче до Него си мъничка птичка надникна полека,
подхвръкна и каца наблизо; с очички си лъскави черни
Го гледа с обич и сякаш и тя Му се мълком любува,
безшумно лети покрай Него и своето клонче люлее,
листенца размърдва и тихо им шепне, разправя им нещо,
че тука заспал е Любимият Учител, кой всички обича.
Божествен покой по лицето Му дивно в лъчисто сияние,
косата Му бяла на гъсто валмо обикаля главата,
брадата Му сребърна гуши се под пелерината черна.
Шурти и припява на Ел-Шадар екът на наш'та чешмица
и тя Му съня укрепява със своята радостна песен,
и тя, и зефирът планински, и полъх на горско ухание.
А ето, сестра се задава току-що пристигнала, иде.
Погледна, че облак засенчи блестящото слънце в небето
и тъничък вятър подсвирна, разлюшна клонаците горски.
Тогава на пръсти, полека, безшумно пристъпи до Него

и сне от гърба си бяло кожухче и с него зави Го.

**Забележка на съставителя*: Цеко – Цеко Етугов
***Забележка на съставителя*: Борис – Борис Николов

Песен XIV. ЕЛБУР

На Рила прехвърлихме стан при Еди Гьол, земя живописна, *131
летувахме горе, че тамо намерихме сухо гориво;
за повече време да бъдем високо, та вси да останем,
че стига сме доле седели през дългите зими във къщи
и дишали пушеци градски; и тази година решихме
да седнем при чистия въздух на приказна Рила.
През Дупница първо, по стръмна Скакавица, през гъсти борики;
отсетне решихме – да бъде през Самоков и Говедарци,
през Рила – отсам; покрай сребърни Искър шумливи е пътя,
при бор и ела, боровинки и ягоди, зрели малини
и гъби от всякакъв вид: като вземеш отровната гъба,
коя се начесто намира, та стигнеш до бяла печурка.
Нагоре, нагоре открито шосе посред китната Рила,
по който се трупи огромни товарят и някъде карат…
Не зная кой иска така да оголи горите на Рила,
та вместо гора да се лъснат навредом чукарите голи…
Потоци, рекички пенливи по камъни бягат измити,
във свойте корита от веки за тях отредени се леят
и тичат със радостна глъчка надолу морето да стигнат
и нему разкажат за Рила божествена гдето извират.
До тука добре, през прозорци на бърз отобус си поглеждаш,
спокойно си седнал, запеял си даже или си подремнал.
Сега те очаква пътуване трудно, ще биеш нозе си,
в сърцето на Рила ще влезнеш пеша – не ще ти е леко,
но после – покой, като стигнеш бивака, почивай на воля;
завчас ти забравяш стръмливия път и тежка умора.
Нарочно на Рила със нас чужденец от Естония пристигна *132
да види Учителя сам с очи си, дочул е за Него,
от Таллин далечен запътил се чак, за да види Човека,
за който Рижани му вече разказали с обич голяма.
Па как да се случи на бистрия ручей ръце си да мие
и свойта венчална халка да изхлузи, та веч се не найде.
Макар, че отбихме речицата горе и камък по камък
дирихме – напусто, широкият пръстен от злато блестящо
потъна, изчезна, но Walter запази добро настроение
и даже от своя си термос любезно предлагаше мляко.
Очите му сини и кротки излъчват приветна усмивка
и веч не спомена за скъпата вещ, не изгуби спокойствие,
а взе да помага и той, като другите братя да вдига
товар, та конете със тях да товарят на харните власи.
Дордето се с пръстена тъй суетяхме, усойница люта *133
ухапа една от сестрите, що падна веднага със писък,
лице й подуто, сковано, клепачите скриват очите,
съпругът и двете й рожби до нея безпомощно гледат.
Пристигаме тамо, Учителят с нас се на пътя запира,
отвори си термоса, сипа гореща водица във чаша,

в скованите зъби наливаме бавно от топлата струя,
водата потъва във нея, отровната кръв да измие.
Учителят благо я гледа и казва с усмивка: „Ще мине!"
И ето, вдървените клепки се малко отварят, очите
поглеждат през процепа твърди на двата клепача
и сините устни едвам изговарят: „Учителю, помощ!"
„Ще мине!" – повтори Той пак и поглежда я кротко.
Доведоха кон, та я качиха там със детето мъничко,
съпругът й водеше коня полека със ведра усмивка.
А млада сестра, доброволка, отрочето чет-ри годишно *134
го качи на гръб и понесе нагоре със бавна походка…
че беше то тежичко; често заспиваше върху гърба й,
отпущаше свойте ръчички под нейната гуша словени,
че трябваше тя да навежда гърба си, че то да не падне.
Тя морно пристъпя нагоре, но крачка по крачка напредва.
Ей Горския дом и подире – краварника, пъпли към Вада,
лице й гори, на потоци се пот от челото й лее,
поема изтежко по стръмния път, а детето се смъква,
превита от две го девойката носи и спящото пази
добре да му бъде, макар че в гърди й сърцето запира.
Учителят с група край нея минава, погледна я само,
но в тези очи тя намери отплата за всичките мъки,
които изтегли с детето по върлия път нанагорен.
След малко, един се от братята върна и взе от гърба й
заспалия малък юнак и понесе в ръцете си мъжки.
А младата морна сестра си отдъхна, изправи се бърже,
но не запъхтяна тъй много, а бодро потегли нагоре,
по конски следи се отправя по тясна пътека в тревата,
която отвеждаше сигурно пътника гдето желае.
Дочува се звън от конете, които пренасят багажа,
далече отеква звънливата хлопка на морно добиче.
След малко пристига черда от коне, натоварени тежко,
от двете страни на самаря вързопи, чували, сандъци.
Добичето мъкне, издуват се жили по морното чело,
в нямо оплакване тихо поглеждат очите красиви,
опашката дълга се варди от люти мухи заядливи.
Копитото бие по стръмния път, неуклонно напредва,
водачът отдире подхоква ги само; те знаят самички
къде ги спотиря. Животно, пък разум във него се вижда –
така си поставя ногата, че много нарядко се хлъзга
и никак не се отстранява от пътя, не губи посока.
И сам да го пуснеш, намира бивака и то ще те води
и пътя покаже на Рила, където речеш да отидеш.
Керванът с големия товар отминава и ние след него,
по стръмни пътеки всред бор и ела се изкачваме бавно,
че спира дъхът от умора, усилено бие сърцето,
заставаш за миг да отдъхнеш си малко в минутна почивка.
Над „Вада" гора се тъмнее и пътят е много стръмливи, *135
прохлада е вътре и въздухът много приятен; през клони

едвам се провират лъчите небесни, целуват земята,
където всред мощни борики и мъничко борче порасло,
затрепкали в радост зелени иглици от свила по него.
Години ще минат и то ще расте, ще възлезне нагоре,
ще пие лъчи от великото слънце, ще види лазура.
Но лека-полека топи се гората: наместо борики,
ели, където-косият клек се подигнал, расте по скалите;
и колкото по-нанагоре възлезнеш, смалява се още
и хвойна бодлива се сплита в скалите опора да найде;
дордето и тя се изгуби и само тревица остане,
но жилава, сякаш пружина, не може я стъпче нога,
дълбоко в земята си корени яки плете и преплита,
дори да се пънкаш ти мъчно с ръце си ще мож' я изскубна.
Всред нея цветенца от розова свила те гледат с усмивка
и те недорасли, но хубави, нежни и сладко ухаят.
Отправиш ли поглед надолу, погледнеш където си минал,
на шир и на длъж пред очи ти се вижда картина прекрасна,
дълбоката горска долина във тъмни и светли талази,
далече синее Балкана и облачни стражи по него,
едвам се виднее в тънки воали и Витоша мила.
Отсам „Фараонът" на Рупите легнал във тъмни чергила, *136
челото – скала възвишена под яркото слънце сияе,
заспал фараонът, отвеки заспал е и тамо почива.
Минават години, столетия, епохи, но той се не движи,
все спи и бленува Родопа да зърне, че много я хвалят,
очаква денят и часа да я срещне и види отблизо.
Кабул, Харамия – плешивите старци глава си издигат,
че сякаш да видят голем-ят керван от добитък и хора.
Наблизо до тях извисява се пушек и тънко се вие,
палатки се белнали веч по скалите приличат на преспи.
Отляво сапфирно око се отваря и гледа в почуда,
водата огромна синее – оглежда се в нея небето
и слънцето път от брилянти и злато чертае по него.
Захласнати спират се пътници там да погледат в омая
и после поемат нагоре по ниския клек и потоци,
(където, разказват овчари, укриват се мечки стръвници).
Овци по бърдата се белнали, куче залаяло нази,
овен виторог посред стадо, звънлива му хлопка на шия,
овчарят приседнал край тях, със костура си шари тояжка.
Последен завой ти задъхан и много изморен изкачваш.
След малко, нозе ти достигат бивака, където те бодро
и с радост здрависват ония, които от вчера са тука,
че малко не сме и ще трябва седмица, и повече даже,
дорде отобуси и други докарат летовници още
от цяла Българ-я: села, градове ще пристигнат на Рила
да бъдат с Учителя те и Му Словото обично чуят.
Сестрите с готовност ти носят гореща водица да пийнеш,
а братя чевръсти палатки изопват към гледка чудесна.
Тук езеро друго синее пред тебе, дълбоко и чисто,

−145− в него се цял Харамия оглежда със свойте витязи,
крайбрежието ниско от сиви и бели скали и тревици.
След малко и ниското меко легло от трева е готово,
измит, преоблечен във топли завивки си легнеш веднага *137
и слънцето нека залезне и нека си греят звездите,
−150− не искаш да знаеш ти нищо, в блажена отмора заспиваш
до Елбур – лазурното езеро, близо до преспите снежни.
Но още в тъмни зори цигулар е изтихо засвирил *138
мелодия нежна, с която събужда заспалите хора
и искаш, не искаш и ти ще се будиш със всички край тебе.
−155− Започва се тиха гълчава нагоре по стръмна пътека,
нозе притупркват: жени и мъже се изкачват полека,
че бавно отхлюпи се вече небето – звездите гаснеят,
на Ралица* само очите се виждат оттатък Кабула,
блещукат три светли звездички и бавно потъват надоле.
−160− Зорница до стар полумесец и тя избледнява полека,
едничък е той, що светлее, но запад привлича го бързо.
И утринен мраз по тревата, сугращица белнала вредом,
за туй се и всички облекли с дебелички дрехи, обувки,
макар да е юлий и жега навярно е доле към София.
−165− Пред теб и зад теб върволица от братя, сестри се изкачват,
нагоре възлизат към върха по тясната нова пътека *139
и клекови грани те шибат и сякаш не пускат да минеш.
На изток небето бледнее – ще смогнем ли изгрев да видим
и първия лъч да посрещнем, когато се слънце покаже?
−170− Ей стигаш, по сиви и бели скали са насядали всички,
Учителят вече е седнал високо в средата на камък,
възглавка под него е мека, подобно си всички постлали
в хладното утро на Рила до преспи от сняг нестопени.
Мълчание, природата цяла в мълчание, дочуваш как бие
−175− сърцето ти само в гърдите в очакване слънце да грейне.
Позлатено облаче кима и вест отдалече донася,
че близо е, близо светилото дневно, сега ще пристигне.
И ето, внезапно пробива лъчът хоризонта отсреща,
заставаме всички в сърдечна молитва, запяваме химни,
−180− а то неотклонно издига се бавно, расте и светлее
дордето се пита голяма търкулне и литва нагоре.
Тогава отново поседнем край милия Учител стълпени,
Той чело повдига със кротки очи, поогледа ни всички
и слово започне за Бога, за ближния, за тебе самия,
−185− и как да намериш ти своето щастие и как да живееш,
та скъпо съкровище в тебе заровено сам да откриеш
и връзка разумна с природата ти да направиш самичък.
А всичко, що казва, записват добре стенографи усърдни
и други – във свойте бележници малки, кое си догонят със
мисъл,
−190− а някои пък не записват, но гледат Му право в лицето
и думица всяка от Него с очите си жадно поглъщат.
Лице Му за тях е Лицето на Бога – отворена книга, *140

отворена **книга** велика – отключена райска градина,
открита възходна **пътека**, където свободно възлизаш,
ръка, що те сигурно води към твоя Отец всемогъщи,
врата, що открива за тебе възделеното Царство Небесно,
роса, що роси по цветята, когато е суша навредом,
вода, що пои ожаднелия от жажда голяма световна
и **залъче** хляб огладнелият що дъвче с наслада голяма;
простор необятен за този – години в затвора прекарал,
за слепия **лъч** светлина, що разкрива природната хубост
и **въздух** за клетия удавник, когото спасяват навреме.
Беседата свършва, изпяваме песен една подир друга
за слънце и въздух, за ручеи, птички, за върхът Мусалла,
що виждаш от тука му белия калпак на главата във слънце.
Със „Отче наш" свършим и ей нанадоле се спущаме всички.
След малко се рогът резливи дочува: „Гимнастика" – викат. ***141**
В средата на обща поляна под нашите бели палатки
цигулки настройват се вече, оркестър започва да свири.
По двама във кръг, във различни движения вървиме полека
за всичките стави и музика има, и леко усилие.
Не се ли така разлюляват дървесните клони при вятър,
но той не ломи и не чупи, а люшва, та сила да вземат.
Певица излеко приглася със песен и стъпка ритмична
обажда се друг, че и трет', току видиш запели са всички,
които обичат да пеят, не се обленяват във песни.
Елбур се синее – подобно невинни детински очици,
подобно усмивка на цвете, когато го слънцето грее.
Небето е ведро – не е ли тъй ведро сърцето младежко,
душа оросена от чистия трепет на обич и вяра,
когато се спуска напред във живота готова за подвиг.
И въздухът лек и приятен, гърдите го дишат с наслада,
безсмъртен те прави, в едно с боговете, що крие Мусалла.
Посред на кръга е застанал и Той да играе със всички, ***142**
целува Му слънцето в сноп от лъчи лъчезарния образ,
игривият ветрец Му косите сребристи разрошва със пръсти
и кичур коса по челото Му грейнало пада в милувка.
Върви, не запира, по такта се води, пристъпя полека,
но сякаш с нозе не досяга земята, едвам я докосва,
отмерено всяко движение с ръцете във поза изящна.
Така без принуда ветрецът и злака полюшва в полето,
дървесните клони и цветните чашки със нежни пристъпи.
Лице Му е светло, във размисъл тиха дълбоко вглъбено,
че такт и движение, и песен са сякаш молитва за Него,
звено, чрез което душата възлиза в по-горно селение
до самия извор на всичко прекрасно, което живее,
огнището вечно, където живота се ражда безсмъртен,
осанката мила, която излъчва и сила, и нежност.
Алпийската роза такава е бяла, красива и чиста,
която цъфти по скалите шеметни, огряна от слънце
лъчите я милват, целуват, ветрецът я нежно люлее,

а тя е разгърнала свойте листа кадифени блестящи,
в усмивка трепти лъчезарния образ на върха планински
подобно на мъничко слънце високо в скали принебесни…
И ние край Него във кръг по тревата по двама вървиме.
На що по-напред да се радваш? Дали на игрите прекрасни,
що музика стройно ни води в красиви движения различни,
или пък на слънцето ясно, що Рила целува със обич
и с бисер посипва тревичките малки и цветните чашки,
или пък на Него – великата радост, коя ни донесе,
сроди ни навеки с възвишени тайни на сили природни.
Пристъпяме в ритъм, издигат се в плавни движения
ръцете, *143
че сякаш досягаш със пръсти живота разлян по всемира
и вярно, че след паневритм-ята мила в теб става промяна.
В сърце ти се ражда великата обич, великата радост,
усещаш единство със цяла природа и всички творения.
Те свои са тебе и ти си им свой – неразделни сте братя,
готови за подвиг и жертва свещена, готови за обич.
Подобно на чист младенец – във душата е ясно и светло,
че сякаш току-що си слязъл от друга планета небесна,
където са хората ангели кротки – безгрешни създания.
Играта започва с „**Пробуждане**" – пролетна песен крилата
в различни движения, които напомнят за първите стъпки
на пролет желана; как тя дървесата събужда с листенца,
покълва посятото вече, тревата пониква в полето
и птичка от юг долетява, със радостна песен пристига.
Земята **раздава**, което във нея е спало на зиме,
на слънцето тя го оставя, и то да й вече помага,
да спука леда, да стопи снеговете и преспи отмахне.
Изважда отгоре си стръкчета нежни пониклото семе,
тревички от свила, че слънце с лъчи да ги с обич огрее.
Поникне ли семето, стръкче издигне, разцъфне и върже
и после **узрее** на топлото слънце и хубаво става.
Така е за житното зърно, така е за всякое семе,
череши и вишни, и ябълки, сливи, и дини, и грозде
раздава земята, разгръща ръце и си рожбите храни.
Човекът се радва при тия блага чудновати и скъпи,
и плесне ръце от възхита пред толкоз обилие велико,
в едно със природата пее задружно тържествена химна
и вкусва от тях със наслада – пораства душата във него,
могъща крилата расте, възвисява се вдъхновената мисъл
на там, откъдето е силата мощна дошла във живота.
Когато се ражда „**Красивият ден**", весели се земята;
обилно лъчите на слънцето милват тело й могъщо,
в гората от радост е птичка запяла, по росна тревица
възрадван човекът играе, че слънце обилно го грее;
възпява и Мусалла святи, че той планините обича,
или „Седмострунната арфа на Рила", където гостува,
посреща на слънцето първите поздрави светли, магични

−290− и вечер звездите миряди на звездния свод съзерцава,
на лунните фази се радва, следи ги със обич и радост.
Я чуй „**Евера**", вселюбимата слънчева песен прекрасна,
която ръцете, нозете във такт заиграват със бодрост.
Ръцете нагоре, нозете пристъпят по такта отмерен,
−295− които оркестърът стройно изсвирва със много цигулки
и даже и флейта, обой и понякога чѐло, китара,
и контрабас още оркестъра наши запълва изкусно.
Засвири се друга мелод-я, застанеш изправен, на пръсти
с ръце си допираш земята и леко се бърже изправиш,
−300− па **плеснеш** с ръце и подскокнеш до колкото можеш високо.
Тъй няколко пъти. Веднага играта се сменя, „**Тъкане**"
започва: другарят ти тръгва напред, а пък ти изоставаш,
той тръгва на ляво, а ти пък надясно придвижваш се леко.
А после напред два-три такта, отново наляво, надясно
−305− и пак настъпление, и пак се кръстосват совалките живи.
Дордето зачуваш: „**Мисли!**" и ръцете на дясно издигнеш
със бавно движение по такта отмерен ги вляво обтегнеш.
Тъй четири пъти и после във темпо игриво, ръцете
изнасяш отпред и ритмично ги движиш във плискане леко,
−310− че сякаш по струя вода си играеш и движиш ръцете,
а после на гръд ги допираш, отваряш по няколко пъти.
Подире засвирят „**Изгрява**...", телото изцяло се опва,
пристъпваш със дясна нога, а ръцете допират гърдите
и бавно се вдигат нагоре, разтворени с дланите леко,
−315− подобно изгряващо слънце разгръщаш полека ръцете,
тъй както лъчите на слънцето мило разливат сияние
и после със пръсти допрени едвам приближаваш гърдите.
И двете си длани подире във ритъм зачестил изнасяш,
обръщаш ги пак до гърдите и тъй многократно повтаряш.
−320− При всяко движение нозете поредом придвижват се бавно
дордето се туй упражнение направи; подире захване се друго.
Отдъхнеш си миг и „**Квадратът**" започва с по няколко крачки,
с отмерени стъпки пристъпят в квадрата пак същите двойки,
ръцете на кръста, при всякоя стъпка отваряш ги цели,
−325− отново на кръста и пак се разгръщат в уречено време,
другарят след тебе квадрата чертае, напредва по такта.
Но ей „**Красота**" е засвирено вече с движения изящни,
телото се опва подобно на струна, десницата горе,
надоле се тегли левицата; стъпваш ту с десния, ту с левия,
−330− сменяваш ръцете: левицата горе, десницата доле.
И после при съща мелодия движения други направиш:
в две направления, веднъж със лице си към центъра гледаш,
а после с леко и бързо движение към него си гърбом
и двете ръце грациозно обтягаш във мощни замахи.
−335− Започва се веч „**Побеждаване**", дланите вдигаш надясно,
нозете по такта пристъпват излеко, гърдите направо,
изопнато цяло телото, напредва във такт неотклонно.
Ръцете наляво ги сваляш, придвижваш си дясната стъпка,

ръцете нагоре обтягаш, със лява нога си прекрачаш.
Случайно заглавие никъде няма; таз песен е бойка,
усеща се тука победно и храбро да бие сърцето.
Задъхан си цял, аленеят страните, очите ти бляскат,
усмивка трепти върху твоите устни, душа ти е ведра,
че сякаш отпъдил си ти легиона врази окол' тебе.
Със нова мелодия звучи „**Радостта на Земята**" чудесна,
Земята честита, че Слънце я грее и тича със радост
край него, върти се и песен хвалебна му пей несравнима.
Тук песен и ритъм, движения възторжени, бодри
редуват се сякаш във вихър; безкрай тържество се издига
и тебе се чини, че виждаш Земята да тича стремглаво
към мощното дневно светило, което живота раздава.
Но при „**Запознаване**" ето, се всичко сменява – двамина
ръце си подават, отпущат се, в кръг се обръщат
и нещо посяват със шъпи и в кръг се отново намират.
Здрависват се, люшнат ръце си, веднага се пускат, пристъпят,
посяват невидимо семе в земята и пак се здрависват.
При „**Хубав ден**" е всеки отделно, обтягаш във струна ръце си,
десницата горе напред и левицата доле – назад е.
При всяко движение ногата се дясна обляга, дордето
прегъваш в пружина коляното ляво, така се изглежда
и десния крак разлюлява, подире обратно пък става.
Сменяват се пак и ръцете, и тъй многократно дордето
се друго засвири: „**Доволството**" – някой направил е песен
как много се радва, че Бог го обича и птичка му пее,
че в ранина става и слънце посреща, а весден се труди,
работи, че Нему едничко в света се надее и песен Му пее.
Движенията тука са детски, игриви и стъпките бързи,
с ръцете на кръста се такта изпълни, подир заловени
с другия до тебе размахваш ръце си в свободни движения.
Това се повтаря по няколко пъти и спреш за минутка.
А „**Стъпка по стъпка**" с ръцете на кръста и само нозете
се движат особно: пристъпиш със десния, повдигнеш го леко
и левия си крак ти в полукръг го все обикаляш с внимание.
А после пристъпиш със левия, тогава с ногата си лява
пък десния крак във полукръг по два пъти ще обиколиш.
Така многократно – и думите й отговарят напълно,
че „стъпка по стъпка напред ще вървиме по светли пътеки"
и други по тях ще преминат, по новите други на обич.
Дочуват се бойки напеви: ръцете на кръста отново,
това е: „**На ранина**" , тази игра е завършек на всички.
В нея поетът разказва, че ранното ставане сутрин,
играта по бисерна равна поляна при изгрев на слънце,
играчът безсмъртен ще стане, в живота напредък ще има;
ръце и нозе едновременно в пристъп се живостно движат.
До тука оркестърът свири, но дойде ли тази да почне
задружно запяват свирците и думите с радост изказват,
повтарят, потретят, отново я всички изпяват до края.

И живата бодра окръжност, и тя песента изговаря –
през цялото време откакто започват игрите се пее.
Кой иска запява с оркестрови ритъм – словата изказва,
а други в мълчание всички игри изпълняват безмълвно.
А кой си ги пее сърцато, със плам, вдъхновение?
Сестрата, която ги всички написа със радост голяма.
Сестрите, облечени пъстро: лилаво и синьо, червено,
зелено и розово, жълто, а братята с бели рубашки,
върти се кръгът пъстроцветен, дъгата е сякаш в движение,
на слънцето спектъра живи играе при Елбур свещени.
Изпяваме гамата, с вдишка дълбока ръце се разтварят,
издишваме бавно, със длани към гръд приближени полека
и пеем, когато издишваме – гама в обратна посока.
Така многократно се вдишва, подире издишва със песен.
Завършваме с **формула**, с длани нагоре докоснати леко
със тях си обливаме темето, образ и после гърдите.
Отново си вдигнем ръцете нагоре с докоснати пръсти
и пак по главата, лицето, гърдите ги спускаме бавно.
До трижди и словото свято изказваме в дружна молитва.
(Не може се всичко изкаже на книга, перото е бледо.
Добре е, кой може на този певец да надмине перото
за Славата Божия, не ще му завиди душата – певица,
а тя ще се радва, че майстор намери Великото Дело.)
Сега пък напускаме бърже кръга и затичаме всички,
че свърши се първата част, отсега ще играем „**Лъчите**".
И двама, по няколко чифта редим се във точки дванайсет,
отмерени равно от центъра гдето оркестъра свири.
Застанали всички свободно, отпуснали долу ръцете,
готови за първия такт, а прозвънне ли той, изведнъжка
пристъпваме с пляскане длани в отчетени стъпки чевръсти.
Подире, назад кат се върнем, ръце си на кръста поставим,
нозете със стъпки игриви докосват излеко земята,
а новата фигура пак ни към центъра кани да тръгнем,
нозете ги местим в различни движения за всичките стави.
Дордето завърши последния ритъм, тогава тез двама
започват взаимно в кръг да се носят един подир други,
пристъпват подире в прави редици и мирно застават.
Десницата първия, левицата взима на този до него
и вдигат ги горе високо. Левицата първия веднага
поема на другия играч, но надолу – запяват задружно.
Запели са всичките двойки, подобно лъчите на слънце
мотивът народен: певецът говори на своята майка,
че тя го родила красив на света, но желае да стане
той умен, желае да мисли добре и добре да обича,
че туй е живота на рая; тогава се пускат ръцете,
но сбират се те на молитва, човекът желае сърдечно
да чуе от майка си сладките двечки слова, що за него
са рай – и тогава ръцете в страни се отварят широко
със длани надоле, във нежно движение се леко люлеят

и общата песен затихва, завършва се тука „**Лъчите**".
Но спира ли всичко? Лъчите се теглят към края на кръга.
Дванадесет лъча със двойки по пет наредени красиво
в прави се линии обтягат и всеки застанал с другаря,
сестра или брат, безразлично, но трябва от всички внимание.
Оркестърът почва, във осем отмерени крачки вървиме,
сега „**Пентаграм**" ще играем, звездата, с бодри движения.
Едни се от двойките движат по края, а пък други остават
дордето широка звезда се от двойките пет образува
и всякоя двойка е връх на звездата от живи човеци.
Тогава един по един помежду си се те разминават,
тъй първия и втория от всякоя двойка, дордето отново
те пак се подреждат в обтегната лин-я, тъй както си бяха
в двойна редица – един-я зад другия стои в разстояние.
Така се до три пъти прави, ръцете през всичкото време
ритмично отваряш, затваряш, едвам на гърди си докосваш,
така че, когато играта се свърши си доста изморен.
И тука се пее, дордето играеш, поез-я красива.
Дордето „Лъчи" се играят, дорде „Пентаграма" се свърши
стои до оркестъра Той и играта на всички обглежда.
След туй се затичаме всички при мил-я, любими Учител,
ръката Му бащинска ний да целунем, десницата скъпа. ***144**
Той с обич ни гледа голяма как бяхме в лека умора,
с лица осияни от радост велика тълпим се край Него
и всеки желае по-близо да бъде и даже докосне
до дрехата свята, но толкоз народ! Върху пейка се качиш,
на стол или камък и гледаш Го ти отдалече със обич велика,
готов си за Него да мреш и възкръснеш дори зарад Него.
А колко глави Го ограждат с усмивка на стари и млади,
мъже и жени, и деца, погледни ги ти само, веднага
ще видиш, че образът скъп е на всички в очите преличен,
но не само там, а в сърцето дълбоко живее Любим-ят.
Че кой ли добро не получи от Него един или двама!?
Туй всеки дълбоко усеща, сърцето му радостно бие
за много свещени минути при Него във време усилно,
когато си скръбен от мъки дошел със болки в гърдите
и миг се не мине при Него, от тях не остане ни помен.
И колко въпроси по пътя си готвил, та Него да питаш
и мътния поток от скръб пред нозете Му святи да сложиш,
не става ни дума за туй; изведнъж ти възкръснеш във радост
и същ-я не си, възроден си, изправяш се бодро, политаш.
Блазе ти, че имал си крепката воля при Него да дойдеш,
с невидим замах ти просветне в душата, започваш да мислиш,
великата скръб безутешна в сърце ти сега е нищожна,
а „малки" задачи, които отхвърлял си често в живота
изпъкват във твойто съзнание, че трябва ти вече да свършиш.
Блажено Лице, прекрасно Лице, Лицето на Самаго Бога,
честити са тия, кои Го видяха, или Го познаха в сърце си,
но преблажен този, по стъпки Му святи, кой вече поеме,

едничък със право ще може той смело да каже: „Познах Го!"
Кой малките свои задачи вседневни извърши прилежно,
кой тънкия конец изпреде със внимание, ще може отпосле
вече да усуче, от всичките жици вече, да изтегли
−490− от кладенец кофа с вода и от нея да пие той сладко.
Разсипано злато, заровено злато в гърди ни се крие,
но зрънце по зрънце ще трябва всечасно да къртиш в сърце си
и шлака да чистиш, да сбираш усърдно свещените дарби,
да свириш на свойта цигулка, която ДУША се нарича,
−495− та после в оркестър да влезнеш и тамо отлично да свириш.
От своя живот, от падения и ставан-я ти да направиш
прекрасна симфония, че който я чуе да каже: „Учител
си имал велик и научил си нещо, добре си работил;
не си се потривал и ценното време изгубил при Него,
−500− напразно не те е огрявало слънце, спечелил си даже
доколко си бил покрай Него, напреднал си даже в доброто,
наричаш се ти ученик на Великия Учител свещени."
Гимнастика свърши, Учителят вече възлиза нагоре,
а ние палатките свои да стъкмим, че ето се чува
−505− призивния рог, че водата за чая готова е вече. *145
Ще припнем на тамо със канчета, чайници, термоси даже
при новите чайници рилски – огромни бакър-ни съдини,
които двамина поставят на огън, двамина ги снемат.
Когато закусим пред свойте палатки, тогава ще чуем
−510− наредбите дневни, дали ще излизаме негде по Рила, *146
дали ще дърва да събираме всички, или за градежа
на нашия заслон ще пренасяме камъни колко ни трябват,
или ще пътеки да правим, конете да стъпват удобно.
Че колко ли пъти се трепаха горките в лоши пътеки,
−515− че трябваше пък и страдания, и ужаси конски да видиш,
очите прекрасни те гледат със мъка и дирят подкрепа,
така че ще трябва и туй да помислим и нещо помогнем.
Различни наредби за общия живот, надпреварват се всички,
не може ленив-ят при нас да живее и гдето го има
−520− на себе си даже се чуди защо е дошел в обществото
и по- е добре да си иде от тука и другаде място
подири за вечен покой, да го никой за нищо не вика.
Прекрасен е Елбур и бистра, и сладка водата му много, *147
но жаби се тамо завъдили, още и много пъстърва.
−525− Потърсихме близо вода, но да бъде запазена чиста,
от нея да пием си чая, от нея да готвиме гозба.
Намерихме място подгизнало много, с вода изобилно.
Когато отляво на Елбур заминеш нагоре по Рила
посреща те вода широка, разляна, тресавище кално.
−530− А тази вода изпод камък огромен излива се буйно,
така си тя бликаше волно към Елбур вода си да влее.
А тази скала, под която изтичаше хладната струя,
на кораб заседнал на плитко приличаше сивия камък,
отляво залегнал дълбоко, отдясно изправен и гладък,

−535− отгоре му кичури клек зеленеят подобно на знаме.
Че тази вода на чешма преустрои Учителят мили.
Изпърво й вада изкопахме ние да иде надолеˊ.
Водата веднага се тамо прибра и затече по нея.
Но първо я ние отбихме, че цялото дъно до края
−540− с цимент напослахме дълбоко със гладко измазано дъно,
подире я пуснахме там да тече и свободно излива.
Така тя престана отвред да подгизва, земята разкалва.
Но цялата струя ще трябваше в дуло широко да мине,
затуй каменарят от нашите братя направи от мрамор
−545− две длани човешки допрени – от там да се чучура лее.
И ето, чешмата готова, но чакай, че има и друго.
От двата й бряга я с кварцови бели уломъци ние
оградихме здраво, та вътре да бъде тя винаги чиста.
Отгоре под дулото сложихме камък огромен, подобен *148
−550− на другите бял и блестящ, що на тарга шестима човека
донесоха с чести почивки от много далече на Рила.
Че търсиха дълго подобен блестящ, белоснежен и тежък,
а нямаше май да се види наблизо, но те се заричат
че празни не ще се завърнат и ето ги, идат засмени.
−555− Прекрасният снежен уломък изпърво оглеждат грижливо,
поставят го здраво под дулото мраморно тежко да легне,
че веч да не мръдне, подобно на цар върху трона си бели.
Кат рекохме: „Цар”, изведнъж Учителят рече: „Царица!”
и ето пак с таргата – беж по стръмливи и трудни пътеки.
−560− Не мина се час, нито два и пристигат засмените братя,
в кал увърдаляни цели и те, и „царицата” бяла;
измита грижливо до царя се близичко тя нагласява,
че мислиш така е отвеки било и така ще пребъде.
Отсреща огромна скала във земята зарита дълбоко,
−565− „Народно събрание” кръстихме я ние със радостна глъчка,
а доле с плочи големи и малки постлахме земята,
„Народът” това е, решихме завчас едногласно; с пясък
междините всички запълнихме ние с голямо внимание.
Наскоро водата се бърже наокол’ отцеди и нямаш влага,
−570− поседнахме там със Учителя с много и сладко веселие,
дордето пък братя с чук и длето върху кораба скален *149
дълбаеха чудни слова да пребъдват навеки по Рила.
Отсам пък, където се корабът беше навел към водата
се котва висока направи и тя издълбана в скалата.
−575− Подире с голямо внимание и нея, и словото чудно
оттатък, със алена блажна боя боядисват полека,
че още не си до чешмата с ледната струя пристигнал
ти пада в очите веднага и котвата пламенна ярка,
и думите мъдри и много велики, написани ясно.
−580− Когато чешмата се свърши, тогава Учителят рече
да дойдеме всички при нея, поред да се тамо умием,
ръцете, лицето и три глътчици малки изпием.
Навел се бе Той до чешмата отсреща до самото дуло

и който се там наведе да се мие и глътне водица,
Той плисне го леко със своите шъпи и харно напръска,
та много веселие падна в лазурното хубаво утро
и много се песен изпя и оркестърът струнен пригласи.
Кой пътник замине край бялата светла чешмица
изпърво омаян прочита словата и котвата гледа.
Тогава почине си той при вълшебния кът самодивски
и диви се, гледа, па седне, торбата си бързо отвърже,
похапне „що дал Бог" и подире през своята шъпа водица
той пие на глътки, че тя е наистина ледна и много студена,
не е като другите извори много, що има по Рила.
Овчар си натири овците наблизо тревици да хрупат, *150
изпрани от Рилския дъжд, що приличат на пресни снеговки*,
а той се изпружи та легне в тревата при чучура бели,
заслушан в ромона сладък на силната струя да пее,
че сякаш успива го леко и тя, и звънливата хлопка
на будния овен, що предвожда овците на Рила по сочната паша.
Па сети се нещо и седне, кавала от пояс извади,
започне да свири полека и нещо във песен старинна,
сказание вълшебно разказва – зефири я тихо подемат
и в нежни вълни я раздиплят по хълмове Рилски омайни.

Песен XV. ЗАНИМАНИЯ

След малко дочуваме рогът високо отново засвири,
след рога дежурният днес се провикна от кухнята гръмко:
„На лин-я за камъни всички! Ще правиме хижата днеска." *151
Мъже и жени се разтириха бърже навред по бивака
и даже деца в изпревара със малки ръчици помагат.
И този отрок, що девойката взе на гърба си да носи,
когато усойница майка му клъцна посред планината,
виж, пънка се грабнал е камъче, бърза на помощ да иде;
и майка, и татко, и другото братче край него помагат.
И множество още деца се преварят да носят по камък,
макар да е малък, той все ще послужи за нещо в градежа –
или да запълни се дупка, или за подпорка в строежа.
Не мина ни час, нито два, накамари се вече грамада,
но още не спират да носят, претъркулват скалите,
що мъчно се носят с ръце, за основата бива ги много;
така се грамадния уломък до купа наблизо търкулва.
А други – на тарга, която по шест человека донасят,
а тя, току-що от земята изрита и още е кална;
таквиз за основата всички ще бъдат, за туй ги отделят.
Учителят тук е с канап във ръцете и колчета остри,
измерват основа доволно широка и дълга да бъде.
Забиха по ъгли по колче, от тях се обтегнаха върви

и белове взеха в ръцете си братя и млади, и стари,
започнаха те да копаят с усърдие основа дълбока
−25− и метър широка, че здрава да бъде, устойчива също.
Пръстта със лопата изхвърляха други в страни на купчини,
направи се метър дълбоко в земята и трудния изкоп.
И труд се огромен положи от всичките братя и даже
сестри не остаха назад, но помогнаха в наш'то зидарство
−30− по равно с мъжете, копаха и ринаха пръст с лопати.
През туй време пък отредените братя, сестри за дежурни *152
в казана блестящи, поставен грижливо на камъни равни,
запалиха огън от дънери сухи и сурови доста,
що пламват, горят и се пара приятна издига нагоре
−35− от вкусната гозба, направена с много внимание и грижа.
Разбира се, обща трапеза и тука, тъй как и навредом,
където ще братя, сестри да посядат, деца и юноши
за сладък обяд и за отдих, че после отново ще почнем
едните ще камък подават, а други пък тях ще нареждат,
−40− че време така се не губи и всички работят по равно;
и всичко това без командване става и заповед строга,
и даже се вси изпреварват, та повече работа свършат.
Обядът е сложен, на кръга сме всички и Той е при нази
направиме обща молитва и после започнем обеда
−45− дежурни сестрици във баки блестящи бакърни храната
разнасят, с дълбока лъжица в паниците сипват доволно,
а който поиска и дваж му дадат, ако много е гладен,
че има доволно и даже остава за гости случайни.
Веднага след туй се залавяме пак за упорното дело.
−50− В широкия изкоп огромните камъни слагат изпърво,
запълват се празните дупки с малки уломъци дребни,
отгоре се пак от единия до другия край напостила
дордето основата равна на земната площ се покаже.
Тогава нагоре се вдига стената пак метър широка.
−55− Със отвес в ръката Учителят мери стената грижливо
и щом като види, че негде подава, самичък разтуря
поставения камък и почва отново да реди с внимание
и твърдият уломък оглежда отвредом, поставя полека
и стъпне с ногата, добре го намести, а щом се поклати
−60− отново го взима в ръце и на място го друго поставя
или го подпре със по някое малко парченце удобно.
Тогава посяга за други уломък и него оглежда
неравната част да постави на друга неравна, та плътно
да седнат. Така Той обходи градежа на длъж и на ширин'
−65− и всичко прегледа; поправи, което можа да поправи,
а другаде блъсна стената и тя се разсипа веднага,
макар че я бяха сърцати младежи строили със радост.
Желаеха те изненада голяма да сторят на всички,
че зида двуметров на горния край са довършили първи,
−70− но стана така, че отново ще трябваше те да започнат.
Настойник на всички, що тука строяха бе Гради високия, *153

двуметров го майка откърми, над всички отгоре да бъде,
но този урок, що му даде Учителя днес му послужи
да бди върху всякое камъче даже – голямо и малко.
Към запада – елипса хижата беше, към изток – открита,
насред в земята забиха голяма греда за подпора висока,
отгдето се други подобни греди наредиха за покрив.
По тях наковаха се летви на гъсто към върха събрани,
което ще служи за покрив на цялата хижа отгоре.
Така се за няколко дена привърши големия навес.
Тез всички избрани дървета в градежа – големи и малки
на гръб се донесоха те отдалече, една пък двамина
я носят на рамо, че беше голяма и тежичка доста.
Под първото езеро нявга отдавна горяла гората, *154
едната съвсем изгоряла, а друга – изсъхнала само,
от гдето се стройните стволове взеха за нашата хижа,
коя ще ни бъде за кухня при лошо и хубаво време
да бъде под сигурен покрив, а не как до днес на открито.
Сега пък за покрив ще трябва да мислим и всеки се пита
дали керемиди от нейде да вземем или ламарина,
но бурята Рилска не ще се шегува ни с този, ни с онзи.
Тогава Учителят рече да идеме всички на излет
до шестото езеро; всеки да вземе въженце в ръце си. *155
Веднага се всички запътихме с Него, та плочи да вземем
изкачихме трудния път неусетно и всички сме горе.
На купища, купища хубави плочи големи и тънки,
нацепени равно, избирай, вземи си, която желаеш.
Дочува се тропот и весела глъчка, провикван-я бодри
дордето се всеки нарами със своята плоча избрана
и дребно заситни по стръмни пътеки надоле, надоле;
не гледа „Сърцето" сапфирно със плувнали преспи по него,
нито Махабур го привлича, не мамят го двата Близнака,
ни даже и третото езеро бистро и много красиво.
Пред теб и зад тебе, подобно на жерави – ято от птици,
навел се е всеки и скъпата плоча си носи безмълвно,
че тежичко май и за приказки, смях не подкарва човека.
Водите шумливи надоле потекли и тичат със песен,
и здравец, и мащерка пращат ухание – никой не гледа,
върви и внимава да стъпи на здраво и пътя превали.
Така се един по един заизнизахме доле в бивака
и скъп-я товар наредихме на купове – цяла могила.
А Гради се горе покачи, поеме в ръцете си плоча,
която отдоле му други подава, а той я поставя
така, че да легне добре върху стръмния покрив приготвен.
И други по негов-я пример сториха, качиха се горе.
Не мина се някое време и хижата беше покрита, *156
че всякоя плоча застъпваше друга, така че отнигде
не ще да намери пролука ни слънце, ни капки дъждовни,
ни буря, когато поиска шега да си прави на Рила;
изтежко лежаха те горе и в цялата хижа бе завет.

Останаха плочи, които постлахме грижливо на пода,
та чисто да бъде отвътре, па даже и дворче отпреде
че дъжд като плисне, калта надалече да бяга.
Огнище иззидаха вътре, положиха тамо казана *157
−125− и друго надзидаха пак за подставка на чайници тежки.
Към изток бе цялата хижа открита; врати, прозорци
не туриха, слънцето цяло да влиза във нея свободно.
Когато се мръщи небето на Рила не трябва ни лампа,
достатъчно светло е вътре и няма потреба от друго
−130− и огънят буен гори, та е винаги вътре приятно.
Огнището вън се в окръжност направи от камъни равни *158
огромен се кръг и отделно иззида, но по- на високо
и по-малък още от горе – да може и там да се сяда,
когато е другаде мокро и кално през време обеда.
−135− В средата на тази тераса от камък, скала белоснежна
полегнала тежко, по нея с магнитна стрелка се измери
и тамо се лин-я направи със чук и длето да показва
посоката северна, южна. От кухнята път се постила,
където тресавище беше; за ходене бе невъзможно.
−140− Но тази широка, удобна пътека от камъни равни
за всички ни беше в услуга, за наши и чужди – полезна;
особено сутрин, когато във кръг паневритмия играем,
че беше там винаги кално, та чупехме наш'та окръжност
и нея избегнем, но днес се отмахна и тази несгода.
−145− В страни и огромна скала изкривяваше наш'то движение, *159
че трябваше винаги крива да правим, когато играем.
Тогава решиха младежите наши да махнат скалата,
което бе трудна задача и тежка, почти невъзможна,
но сили сплотени и воля човешка не спира ги нищо.
−150− Със лостове дълги железни и кирки, лопати отвредом
и корена сръчно във земната длъб изнайдоха дълбоко,
изравниха пътя, догдето скалата ще трябва да местят.
Учителят рече – да бъде до скалните кръгове равни
и него така да обърнат, да стане трапеза удобна.
−155− Работят момците усърдно и пот се на вадички лее,
лицата им пламен – горят, през откритата риза се вижда
как младите мишци подуват се страшно и жили изкачат
и алена кожата – кръв, ще покапе кръвчица от тамо.
Не отместя се никой от там и се труди отново
−160− и няма отмора за тях, а и връщане няма да има.
„Ура!" се страхотно понесе, че мръдна скалата голяма, *160
а мръдне ли, виж, че с търпение и работа, тръгне ще цяла.
Не беше ни много, ни малко, но цел-я следобед усилия
задружни на много младежи; с греди изпод нея завряни
−165− поместваха бавно скалата и с железните лостове тежки;
и нови греди изпод нея, и нови пристъпи юнашки
дордето й сетното място найдоха наблизо до кръга.
Тогава обърнаха равната част да е цяла отгоре,
така се принади трапезата наша и стана красиво.

Юнаците наши заровиха ямата бърже с лопати
и плочи отгоре поставиха равни – следа не остана,
че тамо гигант е живеял на Рила милярди години.
Макар да бе той упорит и грамаден, и много бе тежък,
желаеше там да си бъде, докрай на света да остане
и винаги нази да мъчи на Рила, кръга да ни чупи.
Но ние найдохме му цаката вече – сега е на място
и вярвам, че по- ще му бъде приятно в сърцето от камък
трапеза на братя и сестри да бъде, отколкото пречка,
да спъва се мало, голямо от него, когато е тъмно
и все да рече „ох" недоволен, че блъснал е свойто коляно.
Такива победи и други направиха нашите хора,
от Елбур обилен широко се лее водата надоле,
не можеш да минеш край него, дордето се цял не оквасиш,
а мръдне ли камък на брода, тежко ти, цамбурнеш веднага
и някога цял се измокряш до кости от хладната струя.
Тогава решихме там мост да направим широк и удобен, *161
под него водата ще найде пролука и пак ще изтича.
Ръце се предлагат за работа много, завчас сградихме
могила от камък и ето, започват по водната струя
от тях да поставят: изпърво неравни уломъци, скални
оставят, през тях да се прòвре водата и там да изтича,
отгоре огладени камъни слагат, че равна да бъде.
Учителят гледа, опитва, разклаща, навежда се доле,
разклатения камък изважда и цял го оглежда с внимание
и после отново поставя в гнездото си първо да легне.
Но камъка вече не шава, не ще се тъй лесно измести,
не ще се подхлъзне ногата по него и някой да падне
и зле да разбие чело и колена всред Рила висока.
Сега и децата си припкат свободно по него със радост,
керванът коне, що ни носи храната минава си леко,
добичето морно не пада с товара в студения поток,
безбедно минават по няколко даже поредом без грижи.
Стада от овци, що се спускат от хълма, та свежа тревица
отсам да намерят в друга ливада, тук леко минават,
със радостен звън огласяват бивака с приятните хлопки.
Овчарят издигнал кривак със усмивка по моста минава
и белите кучета махат опашки след ваклото стадо.
Направихме път за конете, в дола да се вече не трепят. *162
неравен е той, невъзможен за тежки товарни кервани,
едно се добиче не хлъзна с багаж, преобърна, изрàни.
Та жал ти е много да гледаш добиче да пада на пътя,
а камо ли тук в планината, до кърви да жули нозе си
и морни трепереща хълбоци, живи одрани в скалите;
поиска да стане, но никак не може, отново се хлъзне
дордето не свалиш от него, що носи, тогава ще стане,
със кротки го думи повикаш и гривата гъста погалиш.
Затуй се отправихме мало, голямо, където ни кажат,
в тресавища мятахме камъни много, отгоре им клони

от сухия клекот, от горялата нявга горичка високо,
отгоре изравнихме с пръст, та пътека удобна да стане.
И драго ни стана, и гордост усетихме ние в сърца си,
когато видяхме керван от коне да минава по него.
Не стана им нищо, тропотят копита свободно и леко
и сякаш усещат, че някой се грижи за техните мъки,
изцвилват от радост, едно си на друго те нещо приказват.
От плочите, що надонесохме ние далеч от „Сърцето"
останаха много, че ето, направихме нова пътека
нагоре, където палатката свети на милия Учител, *163
че много е стръмно нататък и мъчно човек се изкачва.
Изровиха копки дълбоки, широки и равни в тревата
и после закрепиха тамо от равните плочи големи,
грижливо подпряха, та никак да няма клатушкане даже,
дори и детенце да може свободно да припка нагоре,
човек натоварен не ще се препъне и нивга подхлъзне,
А кажеш ли пък да се качиш самичък по стълбата нова,
но без да си ти натоварен, възхита ще тебе изпълни,
че тя самодивска пътека е сякаш всред мъхове, хвойни,
и клек, и скали, дордето окото ти стигне се вие.
А поглед обърнеш ли ти и назад да погледаш, омаян
ти сам ще останеш от туй, що око ти ще види надоле.
На Елбур по двата му склона белеят се много палатки,
подобно на слънчеви птици, накацали вред по скалите.
Елбур се синее, усмихва; пътека широка от злато
му слънце блестяща постила; на бризги* ветрецът люлее
сапфирни талази сребристи; всред него се лодката плъзга, *164
която Боянчо във София направи от сухи дъсчици,
на две половини донесе до тука с много усилия.
Изпърво до „Вада" с кола, а подире, гърбина им яка
на нашите братя, до Елбур на рамо едвам се донесе.
Сглоби я той сръчно и после със зифт я намаза отвънка,
отвътре и пейки напречни направи да може да седнат
шестима; свободно в нея ще могат да плават в Елбура
с лопати издялани гладки от младия майстор Боянчо.
Но с нея ще носим вода във съдини за общата кухня,
която ще вземем от наш'та чешмица – студена и чиста,
че в Елбура има и жаби, и риба се въди пъстърва,
та чиста не може да бъде за наш'те потреби в храната.
И още какво ли от стълбата горе не виждат очите:
зад хижата дим се високо и тънко издига изправен
от двата куминя. Това пък що ли е, така се белее?
Платнища опънати здрави за банята мъжка и женска. *165
Къде се е чуло, видяло на Рила до снежните преспи
и бани горещи, да можеш ти там да се къпеш на воля
във топла вода всекидневно, със шъпа дръвца под казана,
кой ври, а със кранче, отгдето тече пък студената струя.
Разхлаждаш водата по воля – под душа се мий до насита,
щом друг те отвън не припира, но ти пък побързай самичък;

дорде се в кабинката бързо обличаш, веч други се къпе.
Водата се влива от Елбур сребристи през улей направен
от тънки листа ламарина, на камъни равно подпрени,
едно се под друго поставят изрезки да мине водата.
Това пък Димитър измисли и всякое лято го прави
за всички да бъде удобно, приятно и много полезно.
Драган пък със него и още Боянчо, що бива го много,
къщурка с платнище отгоре издигнаха те от скалите, *166
че вътре да слагат на сухо сандъците хляб, зеленчука
и масло, яйца, че и сирене бъчва и плодове пресни,
кутии локум и халва, че и захар, и свещи, сапуни
от няколко вида, но после изгуби се всичко в пазаря,
та нямаше що да се крие под навеса с покрив бризентен.
По клека се бялнали дрехи изпрани да съхнат на слънце.
Сестра си ги сухи прибира, на рамо ги слага с усмивка,
а друга сега ги простира по клека с лице запъхтяно,
а трета, четвърта и пета във курни различни от камък
тепърва започват прането на Елбура в бързата струя, *167
която изтича надолу; отсам пък, нагоре до моста
у вртоп голям се казаните мият и всички съдини.
В огромен пък трап непотребици хвърлят от всяка палатка,
та чисто да бъде в бивака и ред да си има за всичко
и дойде ли гост ни се чуди, че толкова чист е бивака.
По двама, по трима възлизат нагоре, едните на припек,
а други пък сенчица дирят, на хладничко малко подремнат.
Дочуваш дете се отнегде обажда и майка си дири,
а друга пък, своята рожба високо по име подвиква,
а то се обажда и тънко гласче отдалече се чува.
И други деца покрай него повдигнали силна гълчава
за някакво камъче бяло те нещо се буйно препират.
Високо, далеко солфеж се дочува, певица се учи,
гласът си издига във терци, подобно на птиче в гората.
Цигулка се нежно обажда, приятна се музика чува,
на Шуберта песните мили на Рила отекват в скалите.
В клека се скрил ученик, наустява падежите руски…
греши и започва отново; самичък се бърже поправя.
Навярно със воля е твърда, с издадена малка брадичка,
със палец развит и оформен на своите длани младежки.
А горе високо, където се нищо не чува, дълбоко във клека
студент се навел над омразните коли, зачел се дълбоко,
до него – разрязана диня – това да му бъде раздрямка
при тежкия труд и платнище, възглавка до него,
та каже ли веч да не ще да работи изморения мозък,
той знай да полегне за мъничко, сън да изкара блажени
и после с нова енергия да почне да учи прилежно.
В палатка сестри пък се сбрали, четат си прилежно беседа,
едната чете, а пък други плетат и унесено слушат.
Понявга ръцете оставят иглите, а също така и четеца.
Тогава започват въпроси: едната запитва учтиво

в беседата някоя мисъл неясна и тъмна за нея.
Изпърво мълчание, но после едната ще нещо да каже,
допълва я другата кротко, една по една се изреждат
−320− да кажат що мислят по туй, що не знае сестрата.
Дордето и тя се досети, лицето й светва, очи се усмихват
и вземе тя пример да дава със нещо, което доказва,
че вече разбрала е скритата мисъл; и тия, що слушат
надварят се тихо и още да кажат по тия въпроси,
−325− че мисъл се ражда от мисъл – една произлиза от друга.
Дордето четецът отново подкара, затракат иглите
и в радостен унес те слушат беседата скъпа, любима.
В една пък палатка са сбрани четирма – а брат е единия,
а другите трима – сестри – стенографите имат събрание. *168
−330− Едни си на други четат и сверяват каквото са чули,
че може единият за миг е задрямал, пропуснал да пише
това, що е казал Учителя днеска, затуй поотделно
четат и сверяват на глас стенограмите свои прилежно,
един се с други допълват, та цяла Беседа изкарат.
−335− И после ги те дешифрират, едната отива в печата,
а другите три ор-гинали, остават в ръкописи чисти
в архивата братска… когато потрябва да има готови.
Така се работи с години – едни стенографи не знаят
какво е почивка, доспиване рано, какво е отмора,
−340− безспирно работят и денем, и нощем, те всички будуват.
Почива Учителят в свойта палатка на върха,
наоколо тихо, край Него не чуваш гълчава, минаваш
на пръсти; ветрецът повява излеко тревиците нежни,
извисени нататък по билото, гдето извежда нагоре.
−345− Палатки безбройни се бялнали, вред по скалите отсреща, *169
едните високи и бели, а другите малки и сиви,
но всичките пълни със глъчка и песен, и говор;
подобно пчелици във кошер жужат и се всичките радват
и нещо работят, не дават напразно денят да измине,
−350− че Рила съкровища крие, тежко и горко на ленивия.
Художник приседнал на камък, пред него триножник – рисува,
рисува Кабула отсреща и доле Елбур синеоки,
палатки по двата му бряга и багри поставя различни.
А хе тук, до скалата се сгушил унесен поета,
−355− не гледа, не вижда, не чува, високо душа му бленува,
но туй, що е чул и видял до сега ще запише в поезия
и скрие в сърце си и щом ожеднее отново ще литне
по слънчеви строфи и своята жажда и тази на други
с поез-я душа ще напои, с поез-я сълзи ще изтрие,
−360− че дар му е туй, във сърце му е Святия дух проговорил.
Веднъжка ний тука осъмнахме в снежни фъртуни ужасни, *170
на август в средата, във преспи до горе палатките бяха,
и студ, заледен е дъха и че свърши се вече живота.
Сега накъде, във завивките само спасение намираш
−365− и там всепроникващи студ, невъзможно ни крачка навънка,

отгоре – оловно небето, притиснало цяло земята,
смълчали се всички палатки, от време на време се чува
дете разбунтувано плаче – гласът успокойващ на майка,
отново се всичко притаи, зловещо надвиснало утро.
Внезапно се някой развика: „Я вижте, я вижте отсреща!"
Развързваш палатката малко, с едното оченце надникнеш:
О, пушек и огън отсреща – огнище е някой направил,
червен аленее се пламък, всред преспите снежни играе.
Размърдат се всички, гълчава, провиквания, радост голяма,
с ръце, със паници отриваш снега, къмто огъня тичаш,
един подир други по стъпките газим и правим пътека.
Далече разлива се грейка приятна и всички са тамо,
усмивка по устни играе, па даже и песен се чува.
И чудо, и птичките Рилски долитат безстрашно отвредом,
наблизо край огъня хвъркат, крилцата си малки да сгреят,
дори се от нас не страхуват, наблизо долитат и цвъркат,
надоле, нагоре се леко подемат към топлата грейка,
крилца си помръзнали и нежни краченца да стоплят на огън.
И сякаш отвали се камък от нас воденичен огромен…
задишахме пак във отрада, възвърна се нашата сила.
Пристигна и майка с невръстен помръзнал отрок във ръцете
и всеки й място предлага до огъня близко да седне,
излишни се дрехи подават, че всички са стоплени вече.
А тя го със поглед любовен обгръща и милно говори,
нагрява вързопа отвредом, целува смразените бузки
дордето го цялото стопли, ръцете му после извади
и то се захили с беззъба уста към червения пламък,
на всички се вече усмихва и пляска ръчички от радост.
Но кой ли запали огъня, запитват се всички в почуда,
във тази фъртуна ужасна, дървата затрупани в преспи?
Не знаеме ний, но с усмивка се нещо потайно шушука:
Учителят станал в ужасното утро и огън направил, *171
видели Го как със лопата огнището чистил от преспи,
запалил огъня, нищожен изпърво, що лека полека
пораснал, изровил дърва изпод преспите снежни големи,
самичък със голи ръце сграмадявал, изкусно подреждал.
Видели лицето Му дивно със власите сребърни бели,
калпакът изплетен от вълна, на гръб пелерина широка,
на гръд Му брадата сребриста опира на тъмната дреха;
стои и нарежда главните, та с повече сила да пламнат.
Дордето сме зъзнали ние в палатките тънички хладни,
надничали вънка без помощ, поглеждали с мъка небето,
дорде и детенце, и майка се вайкаха вече на Рила,
оставя си Той и завивките топли, блажена почивка
и вижда картината снежна, фъртуната грозно да вие
и никого Той не събудил, за всичко самин се досетил
и толкоз човеци спаси; отподире дойдоха и братя,
нацепиха още дърва, награмадиха повече огън.
Но ето, че спря постепенно фурията снежна ужасна,

затопли се бърже и негде се облаци скриха далеко
и слънце изгрея; не беше дошло до зенита, когато *172
от преспите нямаше диря, земята отцеди се бърже,
палатките пак се отварят и всичко във ред се поставя,
детето във майчини скути по ризка се грее на слънце,
гугука си то и самичко си нещо ломоти и радостно смее.
А птичките – дим да ги няма, където им видят очите,
че слънце на всякъде грее и вредом сега е приятно.
Учителят с лека походка минава край наш'те палатки,
поглежда, усмихва се мило и с радост Го гледаме всички,
че друго ни слънце огряло от Негов-я поздрав любезен.
Отива си Той, а пък ние изправени още стоиме
дордето се скрие нагоре, загледани всички по Него,
със радост неземна в гърдите за обичн-я мили Учител,
любими ни гост на Земята – Човекът – Приятелят верен.
Тъй ден подир ден се изнизва на Рила приятното време,
но ден си на друг не прилича – екскурзии правиме чести,
веднъж сме на Дамка, на Рупите горе на върха Еленин,
отгдето на Рила се вижда великата хубост просторна,
що никой световен художник не може да схване как трябва
или ще боите усили, или пък ще сенките скрие.
Небесната шир върху нея дълбока, просторна и тайна
ще ли предаде, нарисува, че жива картина да бъде?
Че лесно се казва: Орел ще направя да хвърка високо,
зад него ще облак да има, под него стада в долината,
орелът се вие отгоре и волно се носи в спирала.
След някое време ще спусне се бърже и грабне овцата,
но близо будува овчаря с кривака издигнал в ръката,
овците си пази; тоз миг на покой при овчаря невинен
и алчния поглед на хищната птица настръхнала горе.
Но пастирът верен не дреме, овците си обични пази,
художник дали ще момента дълбоко да схване с боите,
че в миг да почувствуваш ужас от хищника стръвен отгоре,
а също и сигурност жива в сърце си от верния пастир.
Там доле, от шеметна вис се виднее дълбоко на Рила
блестящ монастиря, от слънце огреян подобно видение, *173
където калугер се нявга посели във гъста дъбрава,
от мор византийски избяга да плаче за клета България;
че светски владетел, духовни водачи към пропаст вървяха
и горкото българско племе поведоха сигур в провала,
а той се отдели самичък със труд да си хляба изкара.
Но ето, след него, дворец му изграждат в планинското място,
калугери черни дойдоха, та в леност насам да почиват
и с мощите негови простия народ да залъгват столетия,
та вече не знае къде да избяга духът на Ивана,
че вече отшелници няма в света и светът се промени.
В църквата пак византийската хидра проникна дълбоко,
на мощите мира не дават, показват ги всяка година
да тачи народа църковни светини и тамо да идва,

свещица да пали и Словото Божие да слуша прилежно,
−465− което ленивец калугер ще му измърмори неясно
и в джоба дълбок ще париците дребни да спусне веднага.
Кара Гьол – привлича ни с мрачни въртопи от бисерна
струя, *174
Кара Гьол – с водите си черни, дълбоки от тъмни сапфири.
Калина е тука седяла, огромна си хурка донесе,
−470− но не да преде, а от вълната взимала с тънки си пръсти,
подхвърляла горе високо и грабвал я вятъра бързо,
далече я носил и трупал; така от къделята чудна
се тез планини извисили. Калина, прекрасна девойка,
разумна – направила тез върхове от къделята бяла.
−475− Защо ли Калина така е сторила, не знае го никой,
защо е разхвърляла свойта къделя – какво я накара?
Но тези места са препълнени с мъка, незнайно в тебе
се някаква скръб поселява, притиска и души гърдите
макар, че и в тях се докосват лъчите на слънцето ясно
−480− и често небето е синьо, лазурно и облаци няма.
И бягаш от там с облекчение и бързаш да слезеш веднага,
но към езерата, що „Урдини" викат; окото се радва, *175
там сякаш е селище чисто на духове светли планински,
тайнствено, тихо и мирно духът и душата почиват.
−485− Потъва ти погледа леко и нещо незнайно очаква.
Очаква от тях да излезнат жени самодиви прекрасни
и в дрехи неземни хоро да играят по губер зелени,
да плеснат с ръце и провикват се бодро със песни крилати.
„Сърцето" трепти и пулсира ритмично в гърдите на Рила, *176
−490− по него широка брилянтна пътека си слънцето прави
от изток и юг, и от запад кръстосва водите сапфирни.
И всяка вълна от ветрецът, що леко със пръсти я къдри
прилича на лодчица малка с товар от злато върху нея.
Или пък подвозва тя мъничко слънце и някъде плува,
−495− достигне брега и остави го тамо, и пак се завръща,
че друго да вземе и с' свойте другарки във слънчеви поход
отново брега да целуне и дарове скъпи остави.
Така тя услужва на слънцето денем; и нощем работи
да носи пък лунни дарения до стръмния бряг извисени,
−500− кой пляска с ръце и се радва на златните лодки безбройни.
Веднъж с учениците свои е там и Учителят седнал,
погледна към всички стълпени край Него и радостно рече:
„На всички ви тука събрани ви цялата Рила дарявам,
а теб пък, „Сърцето" на Рила – навеки да бъде си твое!" *177
−505− Тез думи крилати поету ги каза Учителят благи,
девойката пламна в почуда от скъпия вълшебен подарък,
на нея Той рече тез думи и в дар й „Сърцето" поднесе.
Дарения прекрасни, които си всеки отнесе в гърдите
да има какво да разкаже отпосле за спомен от Рила,
−510− догадки да прави какво ли ще значи такова дарение.
Но честичко и „Махабур" посещавахме дружно със Него, *178

огромната ширна зелена поляна зовеше ни бодро
по нея да правим ний паневритмия – гимнастика с песни.
А там, по средата, оркестърът в пълен състав е пристигнал –
изкараме всички игри върху тази поляна прекрасна.
Понявга ни слънцето гали, понявга ни буря застига,
мъглите танцуват задружно със нази, провират се, тичат,
за миг отдалече застанат и пак ни отново връхлитат;
така до насита и после побягват в скалите зъбчати
и горе високо танцуват, въздушни, прозирни и леки;
надоле се спускат, излитат отново и после безследно
изчезнат.
Открихме приятел незнаен в скалите, кой чудно говори. *179
Подвикнеш ли пръв, мигновено и той се обажда на тебе,
каквото му кажеш – повтаря; но някак тайнствено, чудно.
Запяваш ли песен, запява и той подир тебе веднага,
скалите отсреща подемат тържествено твоята песен;
засвириш с цигулка, и той незабавно засвири със тебе.
Веднъж му засвири и нашия пълен оркестър, веднага
божествен ответ – загърмотиха дивно скалите отсреща
и всяка скала, а отгоре и всякое камъче малко
се опна във струна в ръката на майстор невидим изкусен.
И чудо! Ехтеше в съзвучие тонът изсвирен отделно,
той сам си пораства, цъфти, хубавее, ухание разлива,
а всичките общо в небивал оркестър, небивала сила.
И теб ти се чини, дори „Махабур" пригласява на всички.
В коя катедрала ще чуеш подобна тържествена песен?
Коя от световните сцени що чуе и в миг ще повтори?
Разбира се, тука ще трябва свирец да му свири изпърво,
че после невидимият пан да повтори каквото му кажат.
Но знаем ли ний и творците на музика – ехо не са ли
на извор незнаен, велик, на чудесни симфонии небесни *180
творецът, които долавя със чутка душа и записва,
стъкмява добре по това, що душата умей да долови.
Че автор на всичко прекрасно човекът не е кратковечен,
той само превежда на земен език чудесата природни
и скромна заслуга той има във преходния живот на земята.
По стълба от мащерка, здравец и камъни пъстри, и хвойни,
край потоци бистри, шумливи се спуща наш'та пътека;
приседнеш тук-тамо за отдих и после не искаш да станеш.
Отсреща „Близнака" сияе, по него небесна целувка, *181
пъстърва подскочи, цамбурне и кръгове прави широки.
Оглеждат се вътре скалите и хвърлят тайнствени сенки,
водата бълбука зловещо и бие брега непрестанно,
от него тя иска простор и във него тя дири пътека.
А той я не слуша и пази грижливо граничния белег
догдето тя може да дойде; търпи и не шава от поста,
каквото ще тя да мърмори и колкото ще да го блъска.
Напротив, с цветя, незабравки, равнец я отвред обикаля
и кончета водни с прозирни крилца да пробягват по нея,

и всичката хубост планинска брегът й поднася подарък.
Потоци обилни, шумливи, от камък на камък прескачат.
разбиват се водните капки на прах – седмоцветни брилянти
и бягат пенливи и бързи в сребърни струи надолу,
клокочат, шумят, разговарят се, пеят, провикват се буйно,
но всичката глъчка разлива божествен покой във душата.
И всичкия гърмот, и екот на бодрия вик в планината,
светкавици, молнии грозни и страшни в небето що са,
и дъжд, и градушка, и сняг, и фъртуни, и преспи огромни,
и вятър, и буря, мъгли, че и облаци черни рохнати,
и слънчеви дни са божествени речи на Рила свещена,
с които разказва безспирно за вечната хубост нетленна.
Стоиш и отломъче вземеш в ръката от хлебец корави,
в зъбите го стиснеш и дъвчеш полека с наслада безкрайна
с парченце домат или чушка, опечена в жар със солчица,
или пък със сирене овчо си сухия залък подкараш
и гребнеш със чашка от бистрата струя и пиеш на глътки;
единен и близък веднага с природата ставаш тогава.
Поискаш ли, можеш за миг да се в тъмния вртоп цамбурнеш
и ледната струя по тебе да мине със огнени длани,
припламне снагата и сякаш ти цялата кожа одрана.
Завчас се затопляш във своите дрехи и грейка приятна
по жилите бие живителен пламък и почваш да пееш.
Веднъж ли и дваж ли Учителят рече да влезнеме боси *182
по целия бряг в „Махабур" да си плиснем лицето от него.
Веднага верига от братя, сестри във водата навлезе,
заплискахме шумно с ръцете, струите на бризга сребриста
отново в сапфирното езеро пада; така многократно
дорде фотограф не улучи и сне ни в тази картина.
Нагазили вътре водата се цели оглеждаме в нея,
каквото направим и двойникът прави отсреща.
Лице си наплискахме бързо, нозе си измихме грижливо,
но първом от всичко по капчици три от водата изпихме.
А бодрост такваз ни нападна тогава, че сякаш вино
магическо бяхме изпили и всеки от цяло си гърло
провикна се бодро, запява си песен и живо подскочи.
А даже, веднъж пък, на братята рече да седнат при него,
сестрите отпрати във езерни вир да се цели окъпят. *183
Веднага това се изпълни, но страшно студена водата,
речеш ли ти цял да се в нея натопиш, затракат зъбите,
и ужас, гърба си с вода да наквасиш във ледната струя,
че там в „Махабур" се от преспите още отломка виднее.
Германка сестра не усети, не писна и никак не зъзна,
а вътре заплава и бризги* сребро с нозете захвърля.
След тях се и братята гурнаха вътре как Той заповяда,
сестрите при Него дойдоха и всяка със радост разправя
за страшно студения син „Махабур", що ги с огън опари.
Той бани студени не дава да правим, а само горещи,
но туй ще е друго било и което подир ще научим.

Това ще е нещо полезно, което нам още е скришно,
подобно на другото, що към Мусалла видяхме всред бури,
косите по края с роса електрична и пръстите даже,
а хорът, що чухме в „Олтаря" да пее всред снежна стихия
не знаем що е, но се дивим и много се радваме ние.
От всички поетът ще най- да се радва, че там при „Олтаря"*184
видя и чудесно Създание с небивала хубост неземна,
докосвайки леко водите премина с поглед усмихнат.
Поетът блажен за всегда ще това да запише във строфи
и даже в сърце си с огнени букви на жертва свещена
за този, кой малките дири и тям се усмихва със обич,
изправя премазано стръкче и нова му сила дарява.
Изпърво дърва си сечехме наблизо до Елбур високо, *185
дебели дървета от клека и сухи, сурови клонаци.
Секачите горе повалят ги само, а ние ги носим
Един се добре натоварил, грамада на гръб си е сложил,
подуват се вратните жили, челото – във пот изобилен;
изтежко пристъпя и тупат нозе му по стръмни пътеки,
приведена ниско главата, с ръце си товара прикрепя,
опънати мишци обхващат грамадата сечени клони;
едничко пред стъпки си гледа, не вижда ни в ляво, ни в дясно,
домъкне товаря до общия куп и се върне отново,
та още дърва да домъкне, че сякаш му плащат богато.
А друг се пък дип не припира, повлякъл е мъничка драка,
не ходи, а хвърка, гръбнакът изправен, лицето засмяно,
захилил се цял и шегува, закача се с този и онзи,
ни капчица пот по лицето, ни опната жила по шия;
остави дръвцето на купа и после се чисти грижливо,
подире поседне и дъха дълбоко доволен и весел.
Така и задачата нявга на Витоша гдето правихме
един се опънал направо през драки, тресавища, камък,
а друг избикаля преградата в пътя, не иска да знае.
Навярно съдбата си всеки чертае с подобни задачи:
един-ят в живота ще мине по лекичък път с товара,
а друг ще нарами неволи и грижи, и чужди, и свои,
наведен ще бъде, не ще му е леко и много ще страда
дордето изкара живота си труден и своя завършек достигне.
Една от сестрите се качи, където секачите бяха,
Учителят там е. Огледа отделно тя всички дървета,
избра си тя ствола суров и дебел, че и длъжък не малко. *186
„За тебе не е," – изговори секачът – „това е за братя,
и то за мъжаги, ти наръч вземи си от сухите клони."
Но тя го не чува, помества дървото голямо и тежко,
и още тогава разбра, че така е, и не е за нея.
Но мисли, че може пък опит направи, със Бож-ята воля.
„За мене е" – твърдо на себе си рече – „и никое друго!"
Тогава Учителят рече да сложи на рамото шалче
и Той, и секачът поставиха ствола, че тя да го носи.
Едва що не падна веднага с товара, но скръцна със зъби,

пристъпи, заклати се първо, но после напред се упъти.
Товар непосилен, но също и в нея огромна се воля опълчи:
−660− „Ще мога, ще мога, о, Боже, ела ми на помощ веднага!"
Товарът притиска младежкото рамо и цяла я смазва,
но тя се не дава, успешно напредва и крачка по крачка
излезе на върлото, после заслиза полека надоле.
Отсреща се спущат удивени братя да снемат дървото,
−665− но тя им се грозно и страшно намръщи, не дава товара
и все продължава в сърце си да вика Великата Сила,
която подкрепа е сигурна даже във смъртната сянка;
за нея е срам със клонаци да мисли, че работа върши.
Ах, още и тази падина, и тази могилка, и близо е вече.
−670− А суров-я клек, на съдбата подобен, притиска я тежко,
но сила отсреща в сърце й се мощно дълбоко събуди
на сурови ствол тя отпор да даде равнодейств-ющ веднага.
И ето, превали рътлината вече, заслиза в бивака
направо при купа с дървата, където я здраво нахокват,
−675− че глупости върши и пакост голяма самичка си прави.
Двоица се спуснаха, взеха дървото и хвърлиха доле
и почнаха те да разправят какво би могло да се случи,
а тя си стои, не изправя се още, че сякаш товара
на рамото още й тегне, притиска, но лека-полека
−680− изправи се тя, поразкърши се, припна да плисне лице си,
дордето на купа се дълго приказва за ствола сурови,
девойката, що го донесла на рамо и нищо й няма.
Отпосле я срещна секача и каза й радостно нещо,
че щом със дървото поела, той казал: „Ще падне сестрата!"
−685− Учителят рекъл му: „Нищо й няма, тя може да носи!"
Наистина жива и здрава е тя и до днешното време.
Да, щом е при Него, велика се мощ във сърце й събужда
и ставаш крилат, не възпира те нищо да сториш доброто,
ще минеш прегради безбройни през тежки неволи в живота,
−690− но ти ще пристигнеш навреме, на своето място избрано.
Веднъжка, до Бялата наша чешмица, ще мост да се прави.
До потока дойдеш, цамбурнеш във него; а може с камък
от там и отсам да подпреш и отгоре им плоча да сложиш.
Но где я такава голяма, наоколо гледаш, напразно.
−695− Но доле във вртопа хладен такава се плоча виднее,
Учителят гледа и нещо си мисли какво да направи.
Погледна Той около, брата, че после девойката млада
и нещо припламна в сърце й, цамбурна се вътре направо, *187
в ледната струя се хвърли и плочата грабна от тамо,
−700− и мокра до кости излезе със скъпата плоча голяма.
Отвсякъде смях, но поемат веднага товара; от нея
се стича водата, но чудо, тя никак не зъзне; поглежда
я мило Учителя драг и герой я нарече пред всички.
„Иди, промени си ти дрехите" – каза, но още по пътя
−705− я слънцето стопли и мигом изсуши от нея водата
и тя се веднага завърна, че пак да помага, що може.

Решихме надоле да слезем и вземем дърва за гориво.
Бивака оголихме вече; горицата гдето остана
от клека е ниска и слаба, не може да стане гориво.
Затуй и поехме за първото езеро дивно, където *188
гората е нявга по хълма горяла. Решихме, сторихме.
Наистина, там е съкровище цяло от клекове сухи.
И тамо секачи, нарамиш си дънера, тръгнеш нагоре,
но първом направим гимнастика всички на тази поляна.
В ухо ти звучи песента, че и такта отмерен цигулков,
подире със радостен дух си нарамиш дървата и с мили другари
нагоре се пънкате; щом е за рамото тежко, с въженце
го държеш и влачиш нагоре по хълма стръмливи тревисти.
Теб никой не гони, поседнеш си малко, починеш, провикнеш
се волно, че Рила да чуе за твоето щастие голямо,
че тук си дошел, че си здрав и че можеш да дишаш
и още скали да изкачваш, и още с ръце да помагаш,
че колко в живота човеци не могат това да направят!
Учителят даже понесъл дърво във ръцете си мили, *189
със всички и Той, не отстъпва пред нищо, напредва полека.
За пример на всички и млади, и стари, що искат гориво,
прекрасният строен човек лъкатуши по стръмна пътека
в общия възход на Делото свещено и Той да помогне.
Че словото трябва и Дело, и Той не отстъпва пред нищо.
Копаят ли ров и стена ли издигат, чешма ли се прави,
строи ли се мост и удобни пътеки се някъде равнят,
Той пръв е навредом, без Него, навярно ще грешка да сторят:
поставен е хлабаво камък, подхлъзнеш се тамо и паднеш,
пречупиш си някоя кост, що зараства и бавно, и трудно.
А гдето е Той отстранява навреме тез грешки опасни
и няма последствия във нищо, което те кара да страдаш.
Целува му слънцето белите власи, зефирът играе
със кичур немирен; и той пожелава сърдечно наблизо
при Него да бъде, чело Му да гали със пръсти ефирни,
че свят Беинса да пристъпя нагоре с приятна усмивка.

Песен XVI. ГОЩАВКИ

В началото почнахме с братски вечери във къщи различни.
Разбира се, в нашите хора, че другаде где ли ще бъде,
че нашите братя, сестри неизмерно щастливи се считат
да имат Учителя гост, а със Него – приятели още.
Изпърво в домът се замесваше хляб от самата хазайка; *190
този хляб се внимаваше винаги пресен, пшеничен да бъде,
от ново брашно, че да стане и хубав, приятен и вкусен,
че само с такъв да се хляб наядеш, ти е стига, престига.
А камо ли кога ти принасят и още маслини прекрасни,
във своето масло напоени, лъскат във чисти съдини
и сок от лимон върху тях изцеден и парченца от него,
а също и орехи, круши, бадеми и ябълки зрели.
Но първо, от гостната всичка покъщнина вънка се туря,
измазва се стаята бяло и пода грижливо се мие.
Тогаз се постила със вълнена черга по цялата стая,
край трите стени се поставят възглавки – и меки, и чисти,
пред тях се разточва платно, що е още навито в тръбица;
тогава храната избрана се всичка отгоре поставя.
Отсам се възглавници други наслагат за повече гости,
та който пристигне да седне удобно – добре да му бъде.
На края – и жито сварено в чинии със орехи доста;
не само отвън е натрупана пряспа от чукана захар,
и вътре е то напоено от нея, че много е сладко.
Така за умрелите правят в народа, а ние за живи
да хапнат, да хапнат; и по- е разумно ти жив-я да храниш.
Понявга във малки чинии раздават ориз белоснежен
със повече захар; отгоре на всяка съдина канела посято,
че вземеш ли ти със лъжичката, лъхне те мирис приятен
и дваж ти се повече хапва, че сладко и чудно ухае.
Подире, кой иска и чай му направят във чистичка чаша,
тук-тамо по малки чинии лимон е на тънко нарязан,
с лъжичка го вземеш във чашата, сложиш и захар парченца
и бъркаш с лъжичката, после на глътки си чая изпиваш.
Това бе за всичките цяло събитие със много веселие.
Особена радост изпитваха младите хора – студенти,
че кой ли не знае студентската мъка, студентска неволя,
едно ако имаш, а колко ти липсва, самичък си знаеш.
Но те пък певци са прекрасни и всичките пеят приятно,
а някой с цигулка подкара, приглася избраните песни,
лицата – в сияние неземно, че сякаш отваря прозорци
небето и ангели гледат отгоре и заедно пеят със нази.
Че виж и поет приповдигнал се леко от своето място,
започне той строфи изящни със обич и вяра да казва;
поез-ята също е музика нежна – поез-ята чиста.
По нас ръкопляскане няма, но в погледа всичко се вижда,
вълна те на обич обгръща, сърце ти целувка докосва.
Среднощ е, излизаш от светлата стая на Царството Божие,

където Учителят с нас преломи хляб и ни сладко приказва,
наистина ял си до ситост, но трижди душа ти блажена.
Заставаш на пътя, погледнеш звездите и чудо! При тебе
те слизат, надвиснали ниско – небесна дружина ти стават.
И ти им разказваш, и те ти разказват за мил-я Учител,
и ти им се хвалиш, и те ти се хвалят за чудните песни:
„Те наши са" – шепна им аз; „Не наши са" – казват звездите,
дордето замлъкнеш, че те са по-много, а ти си самичък.
И лягаш да спиш, а звездите безкрайно това ти повтарят,
че всичките песни в света са от тях произлезли,
че целият небесен простор е изпълнен с чудна хармония.
А тези, що пееме ний са отломки от техните песни,
които едвам ги долавя човекът във земните узи притиснат.
А има създания от светлите сфери дошли на земята,
изпърво отплеснати, слепи и глухи за звездната хубост,
в сърце им зарити свещените дарби, заспали дълбоко.
Че трябва чука на Ваятеля тях да разбуди без милост
и в страшни страдан-я да чуят гласа на душата си клета
как друса с ръце си решетки железни на мрачни затвори,
желае от там да изскочи, побегне, възкръсне от гроба.
А ломи се зид подир зид – сгромолясват се идоли стари
и ето отприщен слуха, прояснени очите проглеждат
отново във допир до вечн-я живот; красотата откриваш,
звука и цвета, и словата, и уханието чисто и свято.
Тогава ти чак ще доловиш що пеят небесните сфери,
ще можеш и в тон, и във цвят, и във слово да кажеш що искаш.
Тогава певец и художник, поет ти може да станеш –
човек, що разбира душата на ближн-я си брат и сестрица,
навреме притичва при тях, когато изпаднат в неволя.
Стои от страна, а им тайно помага във техните нужди,
така си услугата прави, че никой не може да знае
отгде е дошла, но ще каже в сърце си, изпълнено с радост:
„Да бъде прославен Небесния татко, що мисли за нази!"
На друга вечеря, покана за всички и мил-я Учител. *191
Пак същата картина, но всеки си бяло самунче получи
от пълния панер четвърток – от панеря, що внасят двамина.
Приятно ухание се носи от хляба пшеничен, изпечен –
издути самунчета малки и меки, отгоре се вижда
корицата жълтичка, лъскава, сякаш намазана с масло.
Пред всекиго слагат едничко, а можеш и още да вземеш,
че има доволно в панеря да взима кой колкото иска.
Във дълги чинии халва на камари нарязана едро,
маслини не липсват и сирене овчо на буци големи,
на питички краве масло наредено тук-таме в панички,
смокини измити във топла вода, а и фурми златисти,
в други съдини орехи и лешници белени – много.
В големи съдини се внасят и ябълки цяла могила –
червени и бели, и жълти, избрани добре от пазаря
и всяка ти казва отгде е дошла и че много се радва

да бъде на тази вечеря и влезне в сърцето навътре,
та по- да се учим, прилежни да бъдем и дни да не губим.
„Готово е вече!" – стопан и стопанка с усмивка прогласят.
Тогава заставаме всички, Учителят пръв се изправя,
„Добрата молитва" започваме дружно със Него, сърдечно
и после насядаме пак върху пъстрата мека възглавка.
Оркестър, какво е оркестър в сравнение с този при нази.
Поглеж, партитурата цяла, но после на части се дели,
на строфи, на тактове, в тях половини и цели, осмини
и още по-дребни, зъбите, небцето, езикът не спират
дордето симфон-ята цяла изкарат. а клетките вътре
не радват се малко, а пляскат с ръце и „Ура!" се провикват.
Понякога слагат и печена тиква със орехи много
и чай непременно, лимон на парченца във малки чинийки,
долей си по воля, че каната често минава край тебе.
Отляво, отдясно, отсреща лица братолюбни, приятни,
където погледнеш приветни очи и сърдечна усмивка.
Сестрите, облечени празнично, греят им светлите блузи,
косите на тила на хлабав се възел пригладен завиват,
лицата им чисти, що само сапун и водица познават.
Те всички се често събират, изучват беседите златни,
една си на друга разказват за някоя опитност своя
как можеш по новия начин гнева да усмириш в човека,
от тигър разлютен ти агънце кротко да го преобърнеш.
Те всичките имат по своите стаи полици с беседи,
четат, подчертават и някое „правило" в листче напишат
и боднат с игла на стената, добре да се види, прочита
как трябва кога си разгневен ти в миг да преглътнеш
и туй да ти бъде ответа, защита, едничко оръжие;
или пък: „Със труд ученикът насъщния хляб да печели."
И друго: „Без страх!", а това за кураж се прочита и казва
когато се нещо боиш, да ти бъде без друго в сърцето.
„Люби ти врага си." – това за децата се казва, съпруга,
когато я близките хулят във къщи, че ходи на „Изгрев"; *192
на тези врази ще им меси и готви, и дрехите пере
и все ще преглъща, когато й вече от хули дотегне.
А братята с бели рубашки под горната дреха облекли,
косите порасли до тила, пригладени леко с водица,
в лица им доверие и твърдост четеш, и разумност дълбока;
във джоба си всякога носи „Беседа" и още бележник,
така и сестрите, че каже ли нещо Учителят святи,
веднага записват грижливо, а после го в къщи прочитат,
освен стенографите, гдето пък дума по дума записват
и после те всичко сверяват взаимно с внимание голямо.
Така се вечерята свърши, с музика, песен, молитва.
Понявга сме някъде канени само с варени картошки
и праз надробен във армееви* сок, та със хляба домашен
ти сладко си хапнеш; отгоре по някоя круша узряла.
И туй е прекрасно когато си гладен и много полезно.

Не бяха нарядко такива вечери по братските къщи:
един повишен бил във своята служба – вечеря направи,
на друг търговията носи печалба – и тоя те кани,
на трети починала баба му, също направи вечеря,
−150− четвърти наследство получи, поканил е цялата школа.
В безмесна гостилница всички ни канят бездруго да идем,
богата обилна гощавка, на приказка древна прилича.
Пред тебе е листа – желай, що желаеш – веднага ще имаш.
Какво ли не сготвил е този стопанин, какво ли не даде:
−155− задушени варива с масло обилно, салати поднасят различни
и баници с кремове разни със ябълки, захар и орех,
че и баклави, от които сиропа покапва изтежко
и топи се всичко в устата – отгоре над всичко ошафи
различни от круши, от дюли, череши и вишни,
−160− че и портокал ти дадат да го правиш каквото си искаш.
Но има по другите маси и чужди, не можем да пеем
така, че наситено само телото, а празна душата;
желаеш варени картофи и праз надробен във армея*,
но песни да има – доверие, обич всред нашите хора,
−165− че ценно е туй, във което участие взима душата.
Веднъж от екскурз-я Учителят с група когато вървеше, ***193**
настигна една от сестрите и сам си гощавка заръча:
„От теб угощен-я се две пожелават, едното ще бъде
за диплом от твойта гимназ-я, а другото ти ще направиш
−170− да бъде за влизане теб в Академия – да тръгнеш нагоре."
Той рече и тя го направи, покани в приятелска къща,
че нямаше тя ни съдини, ни сгода, коя подобава,
и учени братя, сестри – цветеца на нашата школа,
що дълги години над нея дене и нощe работиха,
−175− до себе си път й сториха, и тя да добие просвета.
Разбира се, пръв във средата на масата чисто постлана
бе Святия Учител, що нявга й каза да учи прилежно,
та своите дарби развие, че мъчно без учене става
просветен човека, че много усил-я са нужни
−180− и труд денонощен, дордето издумаш – достигнах!
Та двадесет души на тази трапеза дойдоха,
голем-ят Учител и другите нейни учители също.
Среднощ отминава и утро напира и иска да дойде,
на дългата маса се пее и свири – храната избрана,
−185− що тя им приготви, та вкусна, приятна да бъде, полезна,
а после фъстъци, че и портокали не липсваха тамо.
Те всички я гледат със радост и обич голяма, че тяхна
е тя, подир нея са време губили през дълги години.
Какъв ще е плодът подире, горчив или сладък, ще видим.
−190− И тя, в благодарност велика, не знае какво да им каже,
а строфи, изпълнени с нежност към Тоз, що ръка й подаде
със трепет издума, че зърното скрито, в земята зарито,
на слънце пониква, расте и стреми се нагоре и връзва.
Каква благодарност да каже то нему за всичкото благо?

О, нищо, а само бездруго то трябва добре да узрее,
едничко това и желае от него светилото вечно.
Разточи и баници много за втората вече гощавка. *194
Какво да направи, къде да покани и колко ли хора?
„На Витоша!" – Учителят скъпи, и Цеко с панеря
понесе покритите баници, сложи на рамо юнашко.
О, колко те бяха омесени хубаво и много приятни,
не трябва ти нож да ги режеш, а късай ти само със пръсти
подобно цветя нацъфтели със много приятно ухание.
Такава гощавка до днеска е нямало нигде подобна.
На Ел-Шадар Цеко ги всички донесе и тайна запази;
щом някой запита: „Какво ли е, Цеко, покрито в панеря?",
„Не знам," – отговаря ни той със широка усмивка – „ще видим".
Гимнастика свърши, тогава Учителят рече на всички да седнат
и знак й направи, та веч да раздава от своето благо.
Така тя на всички в ръцете подаде по къшей не малък.
Поиска тя първо на Него, но Той отговори: „Подире."
Но тя отреди Му парчето и сложи в чиния на края,
когато изпразни се вече панеря, тя припна при Него,
подаде чинийката пълна от разните баници вкусни.
Той взе и отчупи със пръсти, и почна да дъвче полека,
погледна я мило, а тя изпревари и бързо издума:
„Учителю мой, подари ми пък ти благослов за душата!"
„На тебе да дойдат красивите мисли на всички ни тука." –
това й ответи и всички приеха със радост. що рече.
Усмивка трепти върху устните братски и още сестрински,
панерът е празен, но пълна душата със радостни мисли.
Пътека по стръмното горе се вие, но светло е вече
и тази пътека ще тя да премине, не ще се уплаши,
че после и други, и други, където Учителят каже.
А Цеко, нахранен до ситост си върна панерата празна.
На пищна трапеза Учителят беше поканен на гости, *195
разкошество, блясък, навсякъде свила, кристали, килими
и дългата маса препълнена с хора, събрани с покана.
Жените във плюш и тантела с огърлици скъпи на шия,
мъжете блестящи във говор, обноски и ласкави думи –
елита на банките свикан, а още два-три музиканта,
че тия човеци отбират от всичко и – музика даже.
И вкус за обличане имат, и вкус към храната избрана,
говорят за всичко по малко с умение, с изящество тънко
и теми научни с галантност учтива отбягват веднага.
Той главното място заема; запитват Го всички поредом
какво ли ще скоро да стане в Европа, че мъти се нещо,
дали болшевизмът няма да дойде и тука в България?
Но някак умело, Учителят вместо ответ да им каже,
отвори Той дума за музика пък с пианистите млади,
че как дисонансите в бъдната музика място ще имат
такова, което до днес във творен-ята никъде нямат.
На младите учени хора допадна им темата нова

и почнаха с Него на дълго за туй да говорят с наслада
до кат върху масата слагаха пищна вечеря, в която
не липсваха сладки различни, фурми, портокали големи,
фъстъци и лешници белени, … в кристални съдини.
Отдясно на милия Учител е празния стол незаети,
където стопанът ще седне: „Готово е вече! – той каза,
че следваше тъй да се стори и почне веднага молитва,
след туй и вечеря. Но Той се обръща към него и пита:
„Къде е студентката ваша?" „Не знаем" – отвръща
стопанът. *196
Учителят пак продължава за тез дисонанси чудесни.
А тази студентка, в приземните стаи вечеря приготви,
в паницата сипа си зелеви сок и със остро ноженце
си крехичък празец наряза, с пиперец червени отгоре,
а беше си вече орешила дългите сплитки, умила,
и бялата празнична дреха облякла за госта любими.
Макар, че е доле под двата етажа, и тя си празнува,
макар и самичка – с каквото си има и как си разбира.
Поглежда си стаята чиста, полицата с книгите скъпи,
цигулката в нова кутия, окачена там на стената.
Сега тя ще седне под малката лампа, ще почне да учи
със трепкаща радост в гърдите, че горе е мил-я Учител;
а може сурдинка да сложи на своята мила цигулка
и химн от Бортнянски да свири или пък от братските песни.
Отново стопанът се пак приближава и казва: „Готово!",
че даже банкерите станаха гладни и взеха да чакат.
Но същия въпрос му задава Учителя, пита за нея.
Тогава стопанката припна самичка по стълби да слезне,
облечена в розов атлаз, върху който на тъничка мрежа
блестяха мъниста и сърма във разни красиви рисунки.
Почука и влезе във малката стая, завари я даже,
когато студентката гладна си ломеше залък, гребеше
с лъжица в дълбочката бяла паница от вкусната гозба.
Да бяха й казали: „Падна звезда от небето" , не би се
зачудила толкоз, разтреперила даже в сърцето,
тъй както се тя изненада от тази внезапна покана.
Изпърво отказа, навярно е някаква грешка, навярно
добре не дочула, че може Той само така да е питал.
Но веч настоява стопанката млада, горещо я кани,
тя щяла и нея да кани, но после забравила, рече…
Не се и премени девойката млада, че нямаше друго,
а роклята простичка, бяла, домашно платнена,
на гънки широки изцяло отгоре до доле, подобно
така на гърба, върху кръста – широко платнено коланче;
до шията горе изрезката стига на скромната дреха,
ръкавите дълги, широки до китката мъничка стигат;
сандали – библейски от лико изплела с голямо изкуство,
на боса нога, на гърдите й само блести пентаграма
от злато, на тънко синджирче, на голата шия положен;

този същ пентаграм, що подари й Той в състезание с поети,
кат рече: „Подарък ще скъп да получи, кой може написа
за слънцето нещо, което до днеска не писал е никой.";
−295− и тъмните сплитки увиснали тежко, дори под колана.
Любезната млада напета стопанка не я изостави,
веднага ще трябва да дойде, Учителят пита за нея.
В гърди с разтуптяно сърце се изкачиха двете създания,
във гостната бляскава влизат, студентката млада пристъпи,
−300− поклони се тихо към всички и смаяна кротко застана.
Учителят стола приготвен от дясно до Него посочи,
стопанът се смести надоле при другите канени гости.
Тогава молитва се каза, тогава вечерята почна.
Звънят порцеланови скъпи съдини с гравюри от злато
−305− и чаши кристални за сок портокалов приготвени чакат,
ножове, лъжици и вилици сребърни бляскат наблизо,
а вкусното ястие с приятно ухание до гърлото стига…
И снежния хляб във панерче от злато – око ти привлича,
едвам се докосват до него богатите люде, а повече гозба,
−310− но тя би самичка се справила с тези филийки прозрачни.
Заети са всички, храната с приятност еднаква поглъщат.
Изпърво студентката млада порони сълзици от радост,
че беше за нея туй чудо невидено – в дясно до Него
да седне при толкоз избрани човеци и тази гощавка.
−315− Да, Той се за нея бе сетил, поканил я бе да вечеря.
Преглътна си още тя няколко сълзи на радост голяма
и тя да се храни започна, похапна си доста от всичко,
дори и преяде, но нищо й лошо не стана, че беше
се харно приготвила с празът нарязан в чорбата от зеле.
−320− Веднъж след обяд, а бе делник и нямаше гости при Него, *197
на таз „Опълченска", за нас знаменита и паметник вечен.
Да, нямаше гости за болни и здрави да идват и питат,
но пак неколцина събрахме се тамо да учиме песен,
току-що изпята от Него: за „Светлия лъч", що пристига,
−325− а колко тя бодро звучи, еднакво за млади и стари!
Веднъж, че и дважд, че и двадесет пъти я ние изпяхме,
а с „терцата" стана тя още по-хубава слънчева песен.
Изпяхме и други, що скоро не бяхме ги пели, когато
смрачи се, запалиха лампа; тогава Учителят стана
−330− и рече да чакаме още, а Той на горящата печка
в кухнята тенджера сложи, че в нея да кипне водата.
Отсея брашно във тепсия мамулено с мъничко сито,
от него започна да ръси с ръката в' водата завряла,
със лявата ръси, а с дясната бърка в съда със точилка.
−335− И ето кипи, превъзходно ухание иде при нази,
че виждаш през малкия прозорец какво се там прави.
И тамо запалена лампа, клокоти съдината пълна,
безспирно Той бърка с точилката, после я малко извади
и с края на пръста си мъничко взима и слага в устата
−340− да види дали е сварен качамака или пък сурови.

Косата Му сребърна плиснала буйно по стройното рамо,
а кичур един се надвесил, та скрива челото високо,
светящата лампа облива с лъчи работливия хазаин.
След малко Той снема съдината пълна, изгриба с лъжица
−345− на дълга чиния; веднага постиламе масата ние
и прибор за всички поставен е вече и бели салфетки,
в средата е пълния съд с мамалига димяща, уханна.
Тогава Учителят бърже с младежка походка чевръста
донесе и краве масло на парчета, нарязани равно,
−350− посипа с голяма лъжица на всички от златната каша,
отгоре по редом постави от прясното хубаво масло,
а то се веднага разтапя на лъскаво хубаво вирче.
Молитва! След нея със малки лъжички гребеш мамалига,
обляна отвсякъде с прясното масло – разтопено злато.
−355− Изгълтваш направо и тебе се чини, че нигде подобна
на таз мамалига не виждал, нито си пък някога вкусвал.
Така ни Учителят мили гости с мамалига прекрасна,
че как и отпосле ти няма да пееш със цяло си гърло,
сега пък намазано щедро със блажната хубава каша.
−360− Когато във школата после засвири я Той със цигулка,
веднага я ние подемем, защото я знаеме вече;
така се научи тя бърже от всички съшколници наши.
Веднъж, на Великден, при Него и ние – младежите – тамо, *198
трапезата доста голяма със гости дошли самозвани,
−365− по много неща надонесли подарък за светлия празник:
яйца нарисувани пъстро и куп козунаци прекрасни,
и двечки заснежени торти със крем шоколаден извътре;
разбира се, има и гозба, и питички бели пшенични.
Но чудно, Учителят хапна коприва със топло парче мамалига,
−370− а нас ни се каза: „По избор". Тогава се ний настървихме,
яйца изпоядохме доста и много от тез козунаци,
и двечките торти – троха не остана на стъкления поднос.
Изгледа ни някак Учителя странно със тъжна усмивка.
Така Одисей е навярно поглеждал към свойте другари,
−375− когато ги тяхната алчност претвори на свине грухтящи,
че сам си оста Одисей и самичък се дома завърна.
Но дума не каза тогава на никого мил-я Учител,
но вижда навярно пътеки какви ще ни блазнят в живота
−379− и кой до къде ще достигне във подвига свой нанагорен.

Песен XVII. СЪБОРИ

Събори във Търново, хора пристигат от цяла България, *199
прииждат на тумби, мъже и жени във народна носия.
Жените със пъстри престилки, с шамии подбрадени гладко,
сукмани на дипли от тънко изпредена вълна със шарки,
елече със тесни ръкави над бялата риза с тантели,
усмивка трепти от красивия образ, от слънце опален,
нозете във чехли, с дебели чорапи от вълнена прежда,
пристигат задружно с мъжете си. Те пък с абени потури,
на глезена тесни, в чатала дълбоко се диплят,
а пояс червен замотан окол' кръста, та чак до под мишци,
над ризата бяла отгор' салтамарка червена с гайтани,
калпак над челото от вапсана къдрава агнешка кожа,
че много са гиздави нашите селяни с тия калпаци;
на гръб им – дисаги. И рамо до рамо със свойте другарки
на към посрещачите идат, по ред се ръкуват със всички.
А ето и граждани слизат от влака, дошли от далеко,
от **Варна**, **Бургас**, **Казанлък**, и от **Пловдив**, и **Русе**, и **Айтос**,
от **Видин** и Видинско, тамо селяците бъбрят по влашки,
от **Стара** и **Нова Загора**, от **Сливен** и **Ямбол**, **Севлиево**,
Шумен
а колко и други дойдоха селяци отвредом, не питай.
Едни на файтони се качват, а други – пешаци поемат.
та Янтра през моста преминат, зелената Янтра,
която царе и царици са гледали как се разлива
и хич на ума им не хрумна, че царството може да свърши.
На Царевец горе безбурно живяха по гръцката мода,
така и болярите доле, така и боляркините също…
така и попове, владици, с тиари на чело от злато.
Поемат пешаците вития път на към Търнов преславен,
но никой в града не отива, а си тръгва направо нагоре,
лозята на търновци где са, по пътя засенчен с дървета.
Вървейки в едно с посрещачи, ритмична се песен запява,
една ли и две се изкарват, дордето се горе пристигне,
където при входа на Бойнов-я парк, до колибата скромна
пък други посрещат с приветствия топли, сърдечни и песни.
Тогава, тъй както са сбрани премного и двора е пълен,
задружно, по ред, на към школата горе – отгдето след малко
Учителят слиза; стоят занемели и всички Го гледат.
В техния поглед чете се и обич, и преданост топла,
че те са готови да учат и сторят каквото им каже,
доверие излъчват очите им искрящи, мили, сърдечни.
И Той ги посреща с такава усмивка и радостен поглед,
подава ръката си поред и десница Му всеки целува,
разменят се някои думи и после се връщат във двора.
Та всекиму кът е посочен – палатка, или пък по стаи
разпращат наблизо в приятелски къщи на нашите хора,
че цяла седмица ще трае събора, не ще е неволя

и малко на мъка телото – когато се радва душата.
Гълчава на долния двор, но приятна, провиквания бодри;
познати, ръкуват се, стиснат ръце си с приятелски думи,
а други, тепърва си казват отгде са и как се наричат.
Тогава внезапно се песен поеме и дружно запява.
Едните, известните вече на всички, се пеят с услада,
че всички кръжоци, каквото се ново във школата учи,
навреме го имат и тамо се същото учи и пее,
а тук на събора при общото пение се всичко изправя.
Едвам що се тука познали, и „брате" и „сестро" си викат,
напяха се колко им воля, веднага пристъпиха в дело.
Едните на постове тука и тамо да вардят, *200
че всеки си нещо донел и храна, и постелка, и дрехи,
а чужди минават, та може и някой да влезне за пакост.
А други почистват бивака с гребла и метли и лопати,
юнаци нацепват дърва, че да има за наш'те потреби.
Едни пък със буре в количка до близка чешма за водица,
та чай да приготвят обилно, да има доволно за всички.
Пък други се тирят в града със поръка за хляб, зеленчуци, *201
та колкото трае събора да няма оскуда от нищо
и винаги пресен и хубав да носят, че връща веднага
обратно Учителя, види ли нещо нередно да стане…
А захар на бучки в сандъци и хубав ориз в чувалче
и сол белоснежна, във каца докараха сирене овчо
и буренце доста голямо от едри и сочни маслини,
и още варели с елей първокачествен – смирненски бистър.
Огромен тиган, от дърво пък лъжица голяма, бъркалка
и няколко други гребачки, висят сини и бели,
големи тави от бакър със халки калайдисани също,
особни казани за чай, а не липсват посъди и други,
панери за хляба, чинии, лъжици големи и малки,
ножове големи и малки, и вилици също в кутии,
и чашки за чай порцеланови с рози в страните,
и кани чугунни за чая – големи и малки чинии.
И много сапун във сандъчето гъсто нареден,
маши и лопати за пепел, сандъци за смет, умивалник,
и кърпи големи и малки – тъкани домашни пешкири;
когато се миеш, се с хубава кърпа обърши, а други
да бършат измити съдини с тях, а и масите също.
Приготвено всичко, кръжока от всякое селище грижа
си има отдавна за тези потреби и дойде ли време
веднага каквото е нужно доставят, а не да денгубят
в дните съборни, които за друго са веч отредени.
И всичко това след събора се скътва грижливо и пази
с нарочен човек доброволец, кой тука седи и работи.
А ето и лекари – братя (а лекари имаме доста),
преглеждат добре и съдини, и всички места за живение,
водата що пиехме даже и целия бивак надалече,
обходиха всичко и бяха доволни от свойта ревиз-я.

Сестрите дежурни облечени с бели престилки, забрадки
събор седмодневен ще бъде, че ред да си има добре е,
Учителят всичко предвижда, подсеща какво да се прави,
а братя сърцати това и очакват, Той дума да каже
и всичко веднага да сторят със грижа и обич голяма.
Дежурни за първия ден ще са **Търновци** – важни боляри, ***202**
със тях боляркините с тежка походка и говор;
те идват от хубави къщи големи и много удобни.
По тях ще са **Варненци** нежни, що всякога хубаво пеят;
подир – **Казанлъчани** пъргави, много работни и бодри.
Бургазлии напети ще дойдат след тях на дежурство без друго,
пък **Айтос** ще всички надмине с Божила – човек превъзходен;
не е той човек, но крилата душа, що работи без мяра.
А **Стара и Нова Загора** задружно постът ще изкарат,
те хора са кротки и много сговорни, не се обленяват.
Подире ще са **Софиянци** – певци и певици достойни,
що не само в песни ги бива, но в' всякое дело полезно.
А който желае от другите селища, нека помага,
че работа има доволно за всички, та стига да искаш,
че Габрово, Трявна, Троян, че и Видин, и Русе къде са?
От тях пък изпращат в града със поръки различни в пазаря.
Едни зеленчук да намерят избран, без повреда и пресен
(Учителя връща обратно колите с покварена стока),
а други отиват за дини и пъпеши зрели, че всеки
не може това да направи и тука се иска разумност,
сестрите прибират и слагат трапези и двора помитат.
Преди да се дойде в събора, Учителят щерна направил, ***203**
че тя пък да бъде за къщни потреби и готвене също,
а може и жедн-я да пие от нея, че щерната много е здрава,
пък бива я и за пране, че е снежна, дъждовна и мека.
Каквото е нужно, Учителят всичко предвижда навреме.
Чешма е издигнал на двора в средата под щерната пълна,
та крана отвиеш ли, бликне вода изобилна студена;
водата е въздух и тежко на тия, които я нямат.
Сестри доброволки на някои братя премените перат,
полезни да бъдат за тия, що весден залягат за всички.
Намира се работа много, а често и гости ни идват,
че търновци будни са хора, но много обичат имане,
земята, домът и парите, но трезви са умни и честни.
А все пак и новото дирят, че църква им вече омръзна,
едното и същото все се повтаря, и делник, и празник,
камбаните бият, поповете кадят, но нищо не става,
че попът приглася със „исо", когато война се отваря,
руши се живота, не се и умира насила; да каже
Учителят що да направят, че смисъл да найдат в живота.
Преди да се съмне сме всички на двора отвред насъбрани.***204**
И тия, които в града са преспали, дошли са на време,
на поста изричат лозинката скрита и той ги пропуща;
и търновци също по друма тупуркат, пристигат.

Небето е още звезда до звезда, но изгрява зорница,
възрадвано гледа земята и тихо й казва, че иде
за нея светилото дневно и скоро ще блеснат лъчите.
Един се до други безмълвно нареждат събраните хора,
Учителят вече дойде и веднага започва молитва.
Молитва и песен една подир друга в хармон-я се редят,
едно подир друго стъпало душата изкачва нагоре.
Белее небето, зорницата чезне от мощното слънце,
което изпърво си само лъчите от изток показва,
а после наднича, провира главата си цяла в небето,
подире се цяло промъква с огромн-я си ръст огнеструен.
Тогава се почва молитва в движения за всичките стави,
и те да усетят живота, кой мощно се лее отгоре.
Тревата е бяла от гъста роса, що блести под лъчите
във всякоя капка и слънце по нея изгрява блестящо
и тебе се свиди да стъпнеш отгоре по тия брилянти.
Студено, августовски хлад всепроникващ тело ти пристяга,
дъхът ти из въздуха – пара, подобно мъгла се издига,
на пръстите само резливо, а сгреяно цяло телото
от плавните мощни движения, които се правят от всички.
Веднага след туй и „Беседа" на припек, че вече е топло.
Учителят седнал на столче и всички събрани край Него.
Каквото продума, разбира се, стенографите – ловят,
ни дума една не пропущат, а после сверяват взаимно.
Записва си всеки по нещо в бележник и си подчертава.
Подире, събират се групи, един си на други допълнят
туй живото слово, що няма го нигде докрай на земята.
Че как е Учителят казал, когато си нещо навъсен –
наместо да вдигаш крамоли, иди в планината самичък
и извор замътен очисти. Това ако теб не помогне,
иди при дръвче, разкопай го, полей го със бистра водица.
Не мине ли твоята мъка, не се изоставяй, отново
търси му колая: напой, нахрани изгладняло животно,
ще видиш как лакомо гълта, очи му те гледат с доверие,
ти сякаш си Бог зарад него, че дал си му къшейче хлебец.
И туй ако теб не помогне, тогава найди пък несретник,
стори му услуга във слово и дело, каквото е нужно.
Така ще превърне се цялата мъка във нещо красиво.
Утайки от тиня планинският поток веднага измива,
премине струята и всичко нечисто отмъкне далеко.
Така и доброто, което извършиш, могъща е струя,
която във тебе работи, но ти ще дадеш й съдействие.
И друго ни нещо Той казва, труда на ръцете не бива
за долен да смята учен-ят; вода който пие, ще трябва
и той да поносва… а не да остави на други дълга си…
Когато се братя зовеме, наистина братя да бъдем,
че старите грешки в света да повтаряме пак не прилича,
за пример ний първи ще трябва да бъдем във делото
свято. *205

Това ни Той каза, че някой учѐн не доучен и сѐстра
оставяха тежкия труд на селяците – нашите гости,
−195− а те се на групи деляха и „мъдрост" дълбока тълмяха*,
на ум им не идваше даже да припнат, дърва да нацепят.
И някои даже сестри не навеждаха гръб да помогнат,
със братята разговор водеха важен, що нивга не свършва.
Особено тия дваминатa братя от Варна довтасли, *206
−200− че толкоз за святи и учени имаха себе си тука,
а никой от тях не довърши до края ученuето свое.
От всякакъв труд те избягваха бързо – телесен и умствен,
в стая особна седяха, не рачеха с нас да се хранят,
че имало хора различни, от тях ще се нещо оцапат.
−205− Та горките наши дежурни им носят на поднос храната,
че те май се имали, Боже, прости ми, за Кирил, Методий.
Сумтяха, примрежваха поглед, мълчаха и шъпнеха нещо,
гадаеха те на ръце, мързеливи, воняха ужасно,
в никое дело не взеха участие, а само в храната.
−210− Разменяха разговор важен предимно със млади сестрички
и после във размисъл хлътнат – иди ги от тамо извади.
Какви ли видения те виждат, навярно ще бъдат подобни,
а може би същите хубави деви, с които говорят надълго…
Така Македония ни дар подари със такива светии –
−215− така в размишления дълбоки те можеха даже да заспят,
не шават, не мърдат, примрежили мигли, така се унасят,
дали за съдбата славянска – подобно на светите братя
или на съвременни теми, не може туй никой да знае.
Закуска, обяд и вечеря, Учителят винаги идва,
−220− на разни места Го поканват на гости по дългите маси.
Не стигнаха масите, че надойдоха и повече гости,
та сложиха дълга дъска на тревата и сядаха доле.
Това беше група от Айтоски селяни, братя любезни, *207
че даже и те си поканиха мил-я Учител на гости.
−225− На главната маса Му бяха поставили вече съдини,
когато се мигом отправи към тях и наземи седна,
и седна си доле направо, нозе си кръстоса по турски.
А те пък, ленивците млади не щяха да дойдат при нази,
стояха си вътре със дълги завеси на свойте прозорци.
−230− Наивните наши сестри им поднасяха гозба обилно,
не смееха те да ги с думи спосрещнат, нито да ги питат
защо не дохождат да седнат на обща трапеза със всички.
Учителят дълго търпя, наблюдаваше всичко, що става
и рече: „Храна да се горе не носи на тия ленивци,
−235− да идват на общите маси; че братята Кирил, Методий
били са гиганти, а тия ленивци са бръмбари само."
Така те воня на немито, неправо разнасяха вредом,
че даже си някои мислеха вече: „Това е светийство."
И може би искаха също така като тях да миришат,
−240− че нямаше друг като тях да се вътре затваря в бездействие.
Една от сестрите насили и грабна им всичките дрехи,

далече в реката изпра и натупа ги даже с бухалка,
вода им гореща занесе, та мазни чумбаси* измият,
че святата мирис престана през всичките дни на събора.
Но техният мързел докрай си остана и тяхната хитрост
на чуждия гръб да живеят и себе си мъдри да имат.
Единият премина във Франция и школа особна отвори,
допадна им той на французи, учител го те назоваха,
че френците много обичат гадания, мързи ги да учат.
За туй не научиха нищо народа си толкоз години
и техните книги по висшата Бож-я наука са празни,
не можеш из тях ни троха да намериш, ни капка водица.
Това, що нахранва и пои душата – единствен Метѐрлинк
от своето стубелче* малко загребе той жива водица.
А другият остана си тука на своя събрат да завижда
на скъпите дрехи и свилени ризи, що онзи облича,
че толкоз богат като е, ще го чисти избрана прислуга;
печели от свойте гадания, що нигде се нищо не сбъдна,
че Франц-я не ще да воюва, а се би тя горката със немци
и те й години подред изподраха й цели кожуха.
Та тоз, що остана, така си вони и до днеска,
гадае, мижи и загадъчно шепне, за учен се има,
разнася смрадта на безделието грозно, където отиде
и всеки, що види го, казва: „Учителят туй ли ви учи?"
Така, че той напаст е грозна, от всичките напасти черни, *208
че смесват Великото дело със тия лениви човеци,
че колкото пакост ни правят поповете – повече тия
ни правят повреда, във нашето стадо предрешени вълци,
що с кротки слова, но със алчни сърца и прогнили от мързел
крадяха всред школата хляба на братя и сестри наивни
твърдейки, че дясна и лява ръка са на милия Учител.
Апостоли, да, но пък колко начесто във чужди градини
пазач ги намери със пълни джобове и гуши преяли,
в лозята ги спипва и там, и налагат ги харно с тояга.
На млади вдовици духовни приятели ставаха често,
при тях неотстъпно седяха и гризяха техния имотец
(що им Пенелопа – глупачка – остави с години в ръцете,
че уж на съпруга си мъртъв велико добро ще направи,
щом често ги храни, облича и даже парици им дава
на кино да идат, в трамвай да се качат и вестници купят).
В богатските къщи сновяха, откриваха дарби велики
в децата им глупави, празни, лениви и много суетни.
Дори при държавници ходеха скришом и дават съвети
и лъжеха грозно – престъпни души и геенски витязи,
че уж ги Учителят пратил – това и това да им кажат.
От своята съвест нечиста събираха тъмни интриги
и мир не занесоха нигде, а крамоли, мързел, заблуди,
лъжци и злосторници тъмни, или паразити зловещи,
актьори, Тартюфи съвременни, черни адепти ужасни,
що им бе омразата главно оръжие, но скрито в уловка.

Пшеницата никне; при нея си кукъла идва самичък,
растат си и двете, и двете ги слънцето грее еднакво,
едното е хляб, а отрова е другото, смърт, поразия;
и двете природата ражда, отглежда, и двете ги пази,
но който се храни от тях да му мисли – самин да различа
кое е доброто и злото – разумност да има в сърце си,
стремеж към едното да храни, от другото пък да се варди.
Едните и другите в Школата идват и учат еднакво,
едните – за обич и жертва, а другите с користни цели:
без труд и без мъка, усилие, от чуждата пот да се хранят
и с хитри уловки да свързват товара за чуждите плещи,
подвластни на себе да имат – безволни робини и роби,
със Божия гняв да ги плашат и с разни магии оплитат
що м някой поиска от техните мрежи глава да измъкне.
Едни ги познаха веднага, от тях отстраниха се бърже,
а други и днеска с услада от смрáда им ощ' се опиват,
от залъка делят та черни адепти – обличат и хранят.
Децата им дрипави ходят, със други за тях се препират
подобно Оргонова майка, коя се със всички препира
за „горк-я Тартюф", та дори се заяжда със свойта снахица,
която открива в него проказата страшна духовна.
На „Изгрев" и тук на събора, кой с будно око е обдарен *209
самичък ще види: едните весден да залитат в служение,
гологлави тичат, едно подир друго нареждат, помагат,
със поглед усмихнат, зачервени бузи, мазолести длани,
а другите – бледи, под някоя сянка почиват с другарка,
очи углъбени, подбелват зеници, в небето се взират,
че сякаш там чучнали ангели, мислят за тез готованци,
ожидат какво ще поискат, направо им слагат на скута,
кое им желае душата, за всички духовни и земни потреби.
От кой монастир, от коя ли геена спойдоха се тука?
И тъй си приличат – близнаци, че сякаш да бяха духовни:
единият – куц, със разхалтена тежка походка, ленива,
главата му сякаш във сажди седяла – нечиста и грозна,
а друг-ят със жълта, изпита окраска на злъчн-я си образ,
пронизващи тъмни очи и пленителна вечна усмивка,
която разкрива изравнени зъби от края до края
в големи уста и подмазващ гласец, що безспирно
държи по високите гами – изпечен магьосник, противен.
Щом някой не ще да ги слуша и бяга от тях надалече, *210
намерят ли сгода му клатят глава във зловеща закана,
и даже простират ръце и вртят ги на свредел към тебе,
и нещо ломотят, облещени грозно – подобно хиени.
Тежко и горко на тогова, що плах е, не шепне молитва,
тез синковци схумват човека; убили го биха на място.
Но, ето, Учителят бди и веднага пристига на помощ,
изпрати човек ненадейно на същото време и място.
Така се пречупва веднага зловещата адска окръжност,
която затворила клетника тъй, че замаян останал,

−340− не може ръце си да мръдне и даже език да поклати,
изпаднал във скръб безнадеждна, оплаква се той без причина.
Учителят лъхне го с радост. крилца му отново оправи,
та весел и бодър да стане и почне да пее и скача.
Но тези двоица се караха често и дереха с нокти *211
−345− за някоя тяхна си тайна интимна, що никой не знае,
а може за мила сестра, що с един-я се има по-много
и дава му някой подарък – едничко за него да бъде.
Тогава, тез двамата „Солунски братя" очите си вадят
и шибат се грозно с пестници, чумбасите* скубят.
−350− наричат се с думи обидни, що никой не казва на куче.
Единият казва на другия, че дявол е черен – Сатана,
пък оня му дума: магесник, вещер, таласъм и вампирин.
Но вече са гладни и двама, а скоро обяд приближава.
Тогава по знак на магическа пръчка пресича кавгата,
−355− смирено отпущат клепачи, лицата си жълти проточват,
ръце си кръстосват на празния търбух и очакват обяда.
След малко се лекичко чука със пръстче на техния вратник
и нежно от вътре: „Антре" се обажда, и влиза сестрата.
На подноса – пълни чинии догоре със хубава гозба
−360− и хляб изобилен на равнички резени в друга чинийка,
и още и в друга парчета от диня и пъпеши зрели.
Така се Оргонова майка по целия свят престарава
Тартюфа добре да нахрани, преструвки му тя не познава.
Стои тя със подноса тежък, поглежда ги плахо, смирено.
−365− Отсреща застанали те неподвижно. ръце не протягат
да вземат тавата, а ту във очи й се взират, ту към земята
поглеждат,
ръце си кръстосали тъй, не помръдват, ни нещо й казват.
Стои тя горката, не знай що да каже на тия „светии",
прекосва през стаята, сложи тавата на прашната маса,
−370− нечистите съдове вчерашни грабне, на пръсти излезе
и вече не смее към тях да погледне и нещо да каже.
Елате да видите тия светии, когато се хранят,
веднага изчезва светийската поза на двата актьора,
клепачите бързо откриват се цели, очите приплamват
−375− във земно сияние за няколко време, дорде се нахранят.
А тука са те юначина – във свойта могъща стихия,
в уста си набутват уломъци хляб, та им бузи подуват
и виж, че се спукала кожата черна на тая проказа,
но не, поизпъне се тя, но за малко, че бърже преглъщат.
−380− Зъбите им – бива ги доста, особено щом се усмихнат,
те харно използват едничкия си дар като дъвчат усилно,
не гледат дори къмто хляба, а късат със длани, набутват
в устата, гребат със лъжици от вкусната гозба, дордето
не свърши; подире към динята бърже се хвърлят.
−385− Молитва! Каква ти молитва, защо им е нужна.
Тогава, един-ят на свойто легло се изпружи във дрямка,
и друг-ят подобно. Съдините тъй си стоят неприбрани,

светия не чисти, не мие, светията – само си мисли.
Те знаят го харно това и комуто прилегне му кажат…
−390− че трябва подир им да ходи и чисти, каквото оцапат…
Така си те харно поспят и добре си починат на сянка
дордето ги някой събуди със някоя кошница круши *212
и плахо попита за нещо, например какво е сънувал.
И тези, съня изтълкуват със тайнствен глас и загадки,
−395− смутят го с похвали, замаят му мозъка, завържат го здраво,
та пак да почука и пита, когато му трябва за нещо.
„Готови са те, о, готови, полезни да бъдат на всички.
Учителят знае, но много не казва, да мислиш те нуди,
а те, от игла до конец – обяснят ще ти всичко веднага."
−400− Така те наивния подлъгват с ръка на сърцето смирено
и ловко започват да хвалят и дарителя също,
че „глупчо" веднага отвръща, че пак ще им същи дарува,
щом толкоз тез круши харесват. а може и ябълки зрели,
и кошница грозде, торбичка с орехи, не ще ги забрави.
−405− Пригръщат го, казват му: „брате", в очи му се блещят,
ръката му друсат, изпращат го чак от вратата навънка.
Така те подкраднаха много от тия, които дойдоха,
и първи, и предани, уж, на Учителя, казват, че бяха,
със Него си служеха, щом колебание в слушателя трепне.
−410− Изпитат добре от каква се неволя тревожи човекът
и хитро запитват Учителя, Той да им каже, що мисли.
Тогава, с готов-я ответ и **от свое си име** отиват *213
и казват на клетника, че откровение получили свише
и могат сега да му кажат той как да постъпи в живота.
−415− Така се хрантутеха те между нази през дълги години.
Тогава и после, подобно на тия двоица гадатели тъмни
се юрват и други – жени и мъже да извикват умрели
и взеха да свалят звезди от небето, лъготеха много
невинни човеци, от скръб угнетени, измамваха гнъсно.
−420− Стояха отвънка и чакат да свърши „Беседата" цяла, *214
подире девойки и момци подмамват във своите къщи
в „транс" да изпадат, царе и царици умрели да викат,
чрез тях да говорят и жизнено бъдаще тям да предричат
дордето се някои тамо халосаха, изгубиха разум, горките.
−425− Подире, виняха Учителя святи, че „Изгрев" е много опасен
и взеха, що взеха, отплесна се много народ по ума им,
подобно на вълци връхлитат кошарата пълна с овци,
издушват що могат, а други свирепо разкъсват
и пълни уста им със скъпата плячка отиват си в пътя.
−430− Какво ги е грижа, че някой се лъже по техните стъпки?
При Него останаха тия, които решиха да учат,
а още и тия двамина, опасни от всички най-много,
че бяха със Него, подобно мухи кръвопийки след коня, *215
че който ги види ще тръсне си дреха и каже сърдито:
−435− „Това ли ви учи в окултната школа Велик-ят Учител!?",
ще бяга далече погнусен и в ужас облъхнат ще бяга.

Рушители вътрешни, гнъсни, опасни – двоицата черни,
такъвзи и трет-ят, съветник на царя, измамник злосторен, *216
извърна той всичките думи, които Учителят каза,
−440− съсъда гранясал вмириса водата от чистото слово
и много той пакост направи със свойте лъжливи съвети.
Облече вълк овчи кожух и всред стадото влезе предрешен,
тщеславец и хищник за слава и царски дарения богати,
уж беше дошел да се учи, но сметна, че по- е разумно
−445− сам си той учител да стане, „Беседи" готови тълкува.
Не малко той братя и още сестрици подмами при него
и тези, които отиваха тамо се тъй възгордяха,
че гледаха нас със презрение: невежи, простаци, овчици;
че хищник само умей да тълкува светите беседи,
−450− тълмеж* да направи за всякое слово с голямо умение.
Но Бог е велик, ще погълне земята нечистите струи,
остава си тамо, което не влиза в живота; водата
на пара ще литне нагоре и чиста ще стане отново
и пак ще разхлажда треви и цветя – ще ги къпе и пои.
−455− Истор-ята своята дума ще каже, когато потрябва.
Та школа си той изотделно направи до нашата близо
в своята къща, че и той се на „Изгрев" за пакост посели.
На школата идва, Учителя слуша с голямо усърдие,
подире застава на двора и младите хора пресреща
−460− и куп обяснения им дава – Учителя как да разбират
на всичко отсянка той дава от своята мисъл вражарска*
че бе вражалец* и мнозина такъв го познаваха вече.
Отминат Учителя свят, към трапа си гледача подирят,
жени и мъже от „хайлайфа" при него си губеха дните
−465− и учи ги, с негов-я ум да се водят, а не подир своя.
Навярно от многото ум, главата му цяла е гола,
но кичур по тила останал, не стриже го него, изкусно
го с гребен нареши, та голото теме да може да скрие,
че грозно му иде „мъдрец" всеизвестен – със гола кратуна,
−470− а още при хубави дами да седнеш, съвет да им даваш.
Той всичко укрива, но погледа зъл и ехидна усмивка,
какво и да чини, не може – душата самичка познава,
душата на този, разумен и буден, кой иска да бъде.
И този хубостник със черна магия научил да връзва… *217
−475− Завърже ли някого, ето го тича глупеца по него,
и радва се много, че някоя тайна сега ще научи:
защо му играе окото и лявата вежда, горят му ушите.
А сглупи веднъж, че девойка вдовица нарече и още
сираци й двечки й много досаждат със свойто немирство…
−480− А тя се кикоти, в очите му казва, че много лъготи;
към нея опулва си той зелени зеници и грозно я хока…
Той много ратуваше с дарбици млади девойки да вика
и ментор им стане – да ги ръководи, че станат велики,
изкусно да пишат романи, новели – поез-я и проза.
−485− Не рачиха те, че си имаха школа, където свободно

сами си избираха теми, сами, с вдъхновение в сърцето.
Едни ще напишат за селото нещо, а друг за града–ще обмисли,
Беседите пълни със примери много, богати с идеи,
чети и мисли, и самичък найди, що на тебе допада.
След време това, що си писал, прочитай грижливо отново
и сам ще откриеш дали е то умно и казано харно.
Теб щом се понрави и друг ще го също хареса, самичък
бъди си критик и писател, и то безпощаден да бъдеш…
А той, му дошло, да раздава сюжети и как да се пишат.
че той е догоре изпълнен с идеи и само да искаш…
Понявга подхлъзне пък някого с разказ от него написан, *218
даде го на някой глупак – да си името сложи отгоре
в печатна брошура; така поощряваше младите сили.
Досетливо, мъдро, небивало! Чудо на двайсто столетие!
Студентка таквази дарява на своя професор книжлето
със нейното име отгоре, приема го той благосклонно.
След два дни я вика и много я хока и кастри без милост,
че как е могла да печати такива нелепости в книга!?
А иска да стане кандило и своя народ да възпита!!!
Той моли таз клетница нивга учителски пост да не взима.
Онази докладва на този вития*, а той се наежва,
глупак го нарича, назадничав, смешен, профан и дърдорко.
Веднъж на събора във Търново хлуйна циклон
главоломен, *219
развя прахоляк, изпочупи клоне, запокити палатки.
Покрай вражалеца* тогава замина девойка певица.
Застъпи я той и й рече: „Таз буря, която вилнее,
причина си ти, че не щеш да се учиш във моята школа
на нова поез-я.” Очите му бляскат зелени, ужасни,
прилича на Пан Козлоноги, но няма венец, нито свирка,
изгубил и двете, фучи и търчи из полето разлютен.
Тогава девойката, спря, поизгледа го смело в очите
и прихна подире във смях от сърце, гласовито и волно;
люлее се цяла от смях, очите й весело искрят,
изправи се пак и сведе, и кикоти се още до сълзи:
„Та значи, циклонът ужасен по моя причина довтаса,
та значи аз мога да правя циклони, когато поискам!?”
И пак се сведе в припадък на лудо веселие пред него.
„Не знаеш ли, глупчо, мен стига ми нашата школа велика
и стига си пращал хабери по този, по онзи във къщи,
та мен да досаждат, че божем Учителя иска от мене
да дойда при тебе и ти да ме учиш в поез-я.
Изпъдих ги аз от дома, със тояга ги даже изгоних,
познах си веднага кой мене ги праща дома непрестанно.
Учителят нивга не ще да направи това и ти лъжеш.
Едвам се изхранвам по работа чужда и уча се даже,
ти мислиш мен лек е живота, че пея си песни,
че трябва и твоята школа да следвам съмнително чиста.”
Това му девойката рече, изтича си в пътя далече,

а той си раззина устата, не можеше нищо да каже.
Далече се носи смехът й, циклона се негде изгуби,
остана втрещен злополучният Пан Козлоноги, замлъкна.
Наистина, някой докара циклона при Търнова града,
но не и певицата млада, а нечута църковна гълчава: *220
Обяви по всички мегдани към търновски люде почтени,
че утре беседа ще има в читалн-я салон, ще говори
един самозванец, що прост-я народ назовава Учител.
Не бива почтените граждани търновски тамо да ходят,
проклети ще бъдат това ако сторят, а щом не отидат
ги чака спасение, велика изгода и тук, и – в небето.
Брей, Козма възкръснал и сякаш и тази обява направил,
самин съчинил и разлепил по всичките сгради!
И теб се привижда старик нахохорен с афиши в ръката,
че ходи по всички мегдани и търновци пази от злото,
което ги тъй устрашава за утре от милия Учител.
Донесоха таз новина пред Учителя, що ли ще каже?
Закана!? Уплаха!! Протест! Не! Усмивка на образа ведър:
„Прекрасно известие, услуга тез братя голяма сториха.
Наместо обява да правиме ние, сториха го други."
Но чудно, когато на утрото плъзнахме всички да идем
в читалн-я салон – бе претъпкано с хора, и млади, и стари.*221
На първи редици попове седят и ни чакат да дойдем.
Учителят влиза, веднага ний всички заставаме прави,
а щат и не щат, че и другите стават, поповете – също.
Молитва изказваме гласно задружно, с възторжено чувство,
отново насядаме пак и започваме нашите песни.
Тогава Учителят свят се до маса изправя прекрасен,
в Светото писание намира каквото Му трябва, прочита,
гласът Му е тих, но могъщ и се чува навред по салона.
Подире затваря Писанието, почва самин да говори,
цитат като взима от тамо, свободно го Той разтълкува.
Внезапно един от поповете стана и викна високо:
„Диспут ни ти дай, на диспут сме дошли, за това сме ний тука.
Не щем да те слушаме ние, ти кой си и кой те извика?"
Тогава извикаха младите търновци: „Спрете попове!
Мълчете, че стига сме слушали вас! А не щете ли, вие
излезте, ще слушаме Него, за туй сме дошли във салона."
Провикна се някой от старите: „Глъчка не бива да правим
и редно е госта с внимание и почит да срещнеме тука,
че той за добро е дошъл, за това се е тука изправил."
Замлъкнаха всички, тогава Учителят пак продължава
отгдето се спря – мисълта му протече свободно и леко.
И вметна, че може диспут, но на Мусалла горе да дойдат *222
владиците всички в Българ-я, диспут ще им тамо направи
на чистия въздух, там горе високо при слънчев-я изгрев.
Великото Слово до вечните преспи на тях ще открие
и те ще говорят с души разведрени и с ум прояснени.
Диспут за Христа във прашливите градски салони не става.

Говòри им той, но спокойно и благо, и твърдо, със обич,
не ги унизява, не им се разсърди, но буди ги меко,
полъх на любов във сърцата се влива на старо и младо
и всеки намери в Него обичен приятел и близък.
Циклонът що беше се юрнал глави да събаря – изчезна,
изгря във сърцата великото слънце на обич неземна
и всичко утихна и даже поповете слушат с внимание.
Завърши Учителят своето слово, изпяха се песни.
С молитва завършихме, тръгна Учителят с нас да излиза,
народът редици разтвори край тях да преминеме всички,
Учителят всред, окол' него стълпени сме ние нагъсто
и пеем с небивал възторг вдъхновените песни любими,
че „иде Христос на земята, небето се цяло отваря".
Вървиме полека, че много народ ни отвредом натиска
подобно на кораб небесен, кой иде и котвата спуща.
При нас капитанът изправен пристъпя, подобен на слънце,
което изгрява в душите за Нова епоха в България,
че тя ще премине от тука, земята ще цяла обгърне,
че няма какво да се чака – наука е нужна човеку,
наука за сàмия живот – всекидневна, всечасна религия.
Със нас, а над всички е сякаш във свято смирение достойно,
народът се сбива на гъсто отблизо да види Човека,
от всичките блика любов къмто Него и обич велика.
И тез, що не чуха беседата, пръв път що Го виждаха само,
възхита в очи им сияе, доверие и почит върховна.
И казват: „Сега чак разбрахме защо Му по стъпките ходят
и толкоз са предани Нему, и толкоз на тях е обичен."
Площада е пълен с файтони, към нас приближават веднага,
едните на тях се качиха с Учителя мили да бъдат.
Човекът на капрата вдига камшика над двата си коня,
но нямаше нужда конете да шиба, те припнаха с радост,
извиват красиви глави, от което им гривата трепка,
в очите им хубави бляска велика енергия и сила,
летят по калд-ръма, копитата радостни искри изпущат.
Пешаци пък други, поемат по сенчеста дълга алея,
сестрите със белите рокли със гънки дълбоки, богати,
и братята с бели рубашки, на кръста с копринено шнурче.
„Щастливци,"–провиква се някой – „блазе им, добре си живеят."
Дори и поповете гледат по нази застанали тихо… ***223**
И същата вечер дойдоха двамина с клошници отгоре,
брадите им дълги издават ги само, перчема в калпака.
Поискаха лично с Учителя среща и Той им я даде,
и дълго в беседката горе фенера свети на троица.
Те бяха човеци добри и с добри намерения дойдоха
да питат дали е възможно да имат печатни беседи.
„Разбира се" – рече им Той и им даде доволно брошури,
не взе им пари, а така им ги даде подарък.
И ето ги, как прекланят глава, ръка да целунат,
която им даде Учителя с обич и пълно доверие.

Събора е вече към края, на следния ден ще се качим
във стаята „Горница", що се нарича; отпред е салона, *224
постлан е до края със вълнена черга, дебела и пъстра,
−635− столове красиви със плетени дъна, обредени тамо
и маса отсреща, когато Учителят вътре говори;
чертежи чудесни със цветни бои по стените в рамки,
отсреща е също голям Пентаграм и Антиминс до него,
но ние до прага ще дойдем на малката стая.
−640− Стоиш и си чакаш реда; подир малко излизат двоица,
лицата им греят в лъчи озарени, в очите им – сълзи.
Какво ли видяха, се питаш в почуда, че тъй се вълнуват?
Подире и други, и твойта редица пристъпя, напредва.
Съпруг и съпруга – той бледен, лице му в неземно сияние,
−645− жената беззвучно ридае във своята кърпичка бяла,
в очите й радост, възхита, а плаче и тихичко хълца.
Не знаеш какво да си мислиш, напредваш към малката стая.
И други излизат, все същото нещо, все същия израз,
в душа ти е тихо и светло, и ти приближаваш полека.
−650− След тебе пристъпва редицата гъста в свещено безмълвие.
Най-после и теб ти е ред да застанеш във малката стая. *225
Учителят там е, стои и показва да гледаш отсреща.
Какво! Занемяваш, неволно колене прегъваш, ридаеш,
от радост свръхземна ридаеш, сърце ти в гърдите се удря.
−655− „Молете се," – казва ни Той – „пожелайте си нещо в сърцето."
Светилник огромен в средата със седем горящи кандила,
едничко от тях светлината – голямата стая огрява,
стените блестят в разноцветни атлази, по тях Пентаграма,
отсреща голяма картина, на нея Човекът възкръснал,
−660− но всички е тъй съчетано, че сякаш небето говори
и пълно е там със незрими, но светли и чисти създания,
които със обич ти казват: „Възлизай към Бога, не бой се!"
И музика тебе се сторва, че слушаш да пеят душите,
че ти пожелаваш от цяло сърце, и ти пожелаваш дълбоко
−665− да бъдеш ти чист и да бъдеш ти свят по душа и по тяло.
Отиват си вече съборци и кърпички бели размахват,
един подир друг се сбогуват; Учителят само остава
в Търново още, и някои други за работа нещо,
и младите също покани Той всички при Него да бъдат.

– – – – – – –

−670− „България мирна и тиха да бъде" – Учителят рече, *226
когато узна, че подкрепа от шестстотин хиляди души
поискал е Хитлер от царя, та Руска държава да бие
и той да командва чедата невинни на наш'та родина;
и всички измори по бранни полета в пустия Сибир.
−675− Тогава наряд се изпрати по всичките наши кръжоци
молитви да правят горещи, та в мир да живее народа,
не бива ни пушка да гръмне от наши воители нигде.

Ни залък в уста си да туриш, ни глътка водица да пиеш
дордето не кажеш тез думи: „О, Боже, пази ни народа!
−680− Войник ни едничък от наш'та родина не щем да дадеме."
Тез думи и месеци, даже години изричахме дружно
и нямаше вярвам човек във Българ-я война да желае.
И царят послуша, не даде войски за Русия нещастна,
но грозно изпати си той и без време навеки угасна.
−685− Навярно е вдъхнал от тази отрова, що немците имат; *227
така той завинаги скъса с вразите славянски, които
истор-ята помни: отколе подсилиха своето племе,
насила претопиха немците цели славянски народи,
подире Германия велика назваха със чужда кръвчица.
−690− Но после, провря се глупакът опасен отново в двореца, *228
обърна словата на нашия Учител: „С Америка битка,
но не със оръжия, а с думи, да хулиме янките само."
Но те ни натупаха здраво и София строшиха със бомби
и хиляди хора найдоха смъртта си под своите къщи.
−695− В главата му бръмбар е бръмнал на царския съветник
държавен двигател да бъде, та може да прави и глупост.
Така той извърна великото Слово на светлия Учител *229
и сбираше тайно глупаци кат него тълмач* да им бъде.
Особно полагаше множество грижи към нежните дами:
−700− „Морал – предразсъдък е празен – излязъл отдавна от мода.
Учителят иска да каже не тъй, но тъй, както казвам."
И слаби човеци се хващаха здраво за тез тълкувания,
що каже Плешивия – това е, и нищичко друго не бива,
че много бе лесно при него, отколкото в другата школа,
−705− където невежи се сбират, смирени овчици послушни,
а воля те нямат свободна да вършат каквото желаят.
С кръвта си той, клетия, изкупи отпосле великата глупост,
ни куче дори не пожали за него, когато погина
и гроба му даже не знае го никой къде се намира.
−710− И ето, един от лъжците във Франция отиде с великото
слово, *230
един от двамината – „братята Кирил, Методий" – по-хитрия,
приеха го всички французи със почести много големи,
народът и тамо бе жаден и чу за Свещения Учител.
Но той се запретна сам си философия за тях да изкара
−715− и себе си почна да хвали, косата си дълга остави,
подбели очи, гласа си подмаза със мед и със масло,
ръцете си сплита, небето поглежда със поглед примрежен,
зъбите си бели показва в пленителна, мила усмивка.
На всичките люде велики, той позите харно изучи,
−720− че нямаше вече съмнение за него във Франция прочута
как той е достигнал и даже надминал е своя Учител.
Той Франц-я родина я своя нарече, а не Македония,
нещастна с безбройните сироти хора – бездомни и гладни,
че той и в богатство възмогна – милиони държал в ръцете.
−725− Народът угнетен след толкоз несретни войни и неволи,

подире му тичат, та нещо велико да чуят от него,
че много той знае; владее и черна магия човекът,
не пойдеш ли с него, мисли му, че зло ще изпатиш,
не ще се ти веч преродиш на земята, щом той запрещава.
Отровният си меч е окичил с брилянти и бисери скъпи,
Христовите думи, Беседите святи са ножница само,
в която е скрито зловещото жило на този магесник.
Така се французин по него заплесна, по стъпки му тича.
И поздрав ни праща надменно, че „батю" нам станал е вече.
И таз метилява овца от стадото пакост направи,
но Франция и умни човеци си има, разбраха те скоро
моралът „чудесен" на този „модерен" мислител измамник
и тикват го те във затвора да плаща за всички измами. *231
А младата челяд от него прибраха, що хитро ги мами,
когато ги нуди без дрехи съвсем паневритмия в Париж
да играят.
Но „Изгрев" единствен е, свети във него Великата Школа. *232
Големият салон е препълнен от много очакващи хора,
цигулката свири и всичките пеят чудесните песни,
що нигде ги няма подобни, тя всяка една е крилата.
И чудно, че много певци са, но сякаш, че глас е едничък,
кой слиза дълбоко и после възлиза полека нагоре
подобно пчелица нектар да събере от цветните чашки
и после във кошера влиза със тихо жужение на радост,
че ценно богатство събрала, дома си го носи направо;
така се и нашата песен възвръща в сърце ни блажена.
Учителя чакаме всички, Той скоро ще слезе при нази,
за Него сме тука дошли да го чуем с желание сърдечно.
Всред многото пастири ние познаваме Верния Приятел,
не ще се излъжеме нивга и нека те хиляди бъдат,
душата познава – душата, преминала вече през огън.

Песен XVIII. ПРАТЕНИЦИ

Един подир друг си отидохме всички по своите къщи:
едни да се учат, така да развиват те своите дарби,
че няма сполука без мъка; посятото житено зрънце *233
ще трябва изпърво в земята да мре и отпосле да никне
и клас порасте подир много страдан-я и мъки безмерни.
В земята заровено горкото, в тъмна и влажна тъмница
самичко да бъде без братя рождени, приятели, близки,
без никаква радост, с надежда едничка за пролетно слънце,
което ще грейне бездруго в час отреден зарад него,
но само да мож' да изтрае на всички неволи, оскудост…
А други се върнаха рала и мотики отново да вземат
и родната майка земя обработят, че плодна да стане.
Във труд непрестанен и заран, и вечер, и нощем, и в пладне,

това изорат, а пък друго прекопат, подире посеят, посадят,
−15− изплевят, полеят, окосят, пожънат, овършат, отвеят –
все работа мъжка и женска, все мъка и пот изобилен.
А зимата – пълничка къща – богато обилие от всичко,
че има за челяд, за гости през цялата дълга година.
Не си във оскудост, където отидеш си весел, имовен,
−20− че даже, обилно, веднага делиш и за Делото Божие.
В голямата родна машина – учени и прости еднакво
са нужни – големият вител и малката вадичка също,
едното без друго не може – места си не могат размени.
А някой безумец рече ли това да направи, бездруго
−25− машината мигом ще спре, и ще стане тя вече негодна.
Жените се връщат на своите хурки, вретена, чекръци,
памук се бере, обработва, преде и на стан се поставя,
совалките хвъркат и бърдото пее весден при т-кането,
приглася на волната песен на наш'та сестрица работна,
−30− която си спомня събора във Търново, милия Учител,
Беседите сладки и мъдри, които тя всички разбира,
(така ни говореше Той, че и простия да може да схване)
сестрите любезни, с които се там запозна, че и братя
от разни места на България, дошли като нея да учат.
−35− Как пееха те, че и тя се научи така да си пее
вода ли с бакърите носи от бистрия въбел*, тъче ли,
преде ли, все пее, че хубав гласец я обдари небето.
А сутрин щом стане, направи си кратка молитва, разгърне
„Наряда", страничка прочита от школните лекции, беседи– ***234**
−40− това ще й бъде храна за душата от заран до вечер,
че трябва весден да работи, коляно не може прегъна.
Остригват овците, поделена вълната, всяка с дела си:
етърви и зълвите нека са живи, и даже – свекърва.
Попарват я първом и после на бистрия вир я изпират,
−45− подире – на плет да изсъхне, а после – на гребенец в къщи.
Дохождат и дружки, че тъй си усърдно помагат взаимно,
изпружват нозете си в него и бялата вълна надяват
и после я дърпат от тук и оттука власмото извличат.
Натрупват ги тъй на камара, подире обръщат тепсия
−50− и тамо къделите правят полека, с качулче на върха
или на дарак я извлачат – изприда се всичката вълна.
Едно е за шаяк, за мъжките дрехи, що много се късат,
че и за сукманя, престилка и плетене разни потреби.
Събират се наш'те сестри да помагат и тук на попрелка*,
−55− така се от къща на къща отива, така си услужват,
че по- е тъй весело, по- се работи със мили другарки,
отколкото самин до кюмбето, задремеш веднага и заспиш.
Дохождат със радост, веднага започват и всяка разказва
какво е видела и чула във Търново, там на събора,
−60− па викнат и дружно запеят прекрасните песни съборни.
И слагат богата гощавка без капчица кръв да се лее:

рачели и рупове, тикви с орехи и баници разни,
или качамак със канапен конец на филии нарязан
в дълбока и равна тепсия обреден със сирене, масло.
Изкарат редицата горе и после – с лъжицата доле,
където се повече масло на вирче събира и лъска.
А срещат се те и в неделни събрания да учат взаимно,
изреждат се харни четци, че край тях се и другите учат
добре да четат; с цигулка пък някой повежда песните
така, че добре да се схванат, подире погрешки да няма.
Замислят и Школа да имат, та честичко те да се сбират,
че где ще е, как ще е, мислят; подире задружно решават
те сградица нова да правят на някое място красиво. *235
Овощна градина дарува я целичка братец любими,
а други с колата докарват греди, че и камъни, тухли.
Събират се пак, изкопаят основата; някой пък – майстор
ги учи как трябва стена да се гради висока и права
и тича с отвеса нагоре, надоле и мери стените.
А братята градят полека и сградата, ето пораства;
неделя не мине и ето – на покрива риза белее.
Дордето се сградата прави по редом от всякоя къща
се готви, та който дошел да помага на братската Школа
да бъде гостен, да не ходи си в къщи и време денгуби.
Надварят се всички какво да им сготвят на милите братя.
Едната от братските къщи е зелници само точила,
отделно в гърне за добавка и овчо подквасено мляко.
А друга – салата от чушки, яйца на очи, подсладен булгурец,
а трета – картофи изпържени цяла могила и сладък ошафец,
четвърта в тава гюзлемици*, поляни до горе със мляко.
Вода се не пие от тия юнаци, а пресен айранец.
А брат дърводелец е вече врати и прозорци направил,
поставя стъклата и после с маджун ги измазва.
Стените варосани бели и вътре на прясно мирише,
потока от нови дъски е поставен и двора почистен.
Сестри подаряват постелки за доле от пъстри кълчища,
във ъгъла рафтове нови за всички „Беседи" и лекции,
наблизо е новичка маса, постлана със бяла покривка,
отгоре е Библ-ята само и томче „Беседи" за прочит.
Столовете жълтички нови, току-що са купени вече,
където ще седнат дошлите да чуят какво се прочита.
Отсреща закачен във рамка портрета на милия Учител,
че тия, що слушат четеца ще гледат направо във него.
Така си нареждат в села, градове да си имат и школа, *236
редят се различни четци, но си имат едного от всички,
що пише до „Изгрев", до него изпращат се новите книги,
които се после раздават на тия, които желаят,
които вседневно по някое левче си в касичка турят,
та в края на всяка година – погледнеш, събира се много;
така се печатат беседите – тъй се крепи книжнината.
Във всякоя школа се правят по нявга и братски вечери *237

освен равноденствието, пролет и есен – големите
празници наши.
Рече се, че днеска вечеря ще има от варено жито
и ей ги, тавите пристигат. полети със мед изобилен.
А други път – само от грозде с пшеничени пресни погачи,
понякога дини и пъпеши с хляб до насита – домашен,
в подница правен, на шупли големи и мирис приятен,
или пък се баници точат и носят от всякоя къща,
а гдето си имат овощни градини и – ябълки, круши,
и грозде обилно от братското лозе, що дружно работят.
При всяка вечеря се прави и обща молитва от всички.
Подире – и песни, изнасят поез-я от наш'те поети,
четат се и слушат с голяма услада и разкази малки,
които от някоя книга печатна, току-що излязла
от нашия кръг, е за всички желателна, всеки да слуша.
Дохожда и време курбан да се прави в тяхното село. *238
Овчари са нашите братя, какво ли сега да се чини:
да колят, не бива, те кръв не проливат от ничие стадо,
Учителят носи отрада за всяко създание, дошло на земята.
И нещо си братята шушнат изтихо, събират се тайно,
па дойде ли светия ден, от своето стадо извеждат
овца белорунна със мъничко агне, подкарат ги негде.
На край на селото в двора на бедна вдовица се спират,
до нея два-три малчугана, облечени само със дрипи.
Посреща ги тя, пребрадена е ниско със черната кърпа,
не знае що ги е спотирило тук, но любезно ги среща
и кучето лавнало пъди и хока да бяга далече.
А те й подават каишчето ново с овцата красива,
пък агнето скача, премята опашка подире и тича
и вимето бута с муцунка, та повече мляко да суче.
Жената не може ни дума, а гледа ги плахо в очите,
дордето й те не продумат, в гърдите със глас разтреперан:
„Вземи за децата, туй нека да бъде за Славата Божия."
А другият брат си дисаги от рамото пълнички снема
със бяло пресято брашно да си хлебец тя хубав омеси.
Дордето вдовицата тръска дисагите в нощвите празни
пищи и нарежда горкана и Богу се моли горещо
добро да им дава, че няма си нищо, ни хляб, ни облажа.
Ридае младунката клета, край нея децата стълпени
със ризки до пъпа, и голи, и боси по двора щъпуркат.
Отиват си братята смаяни, бършат очи със ръкави,
не думат си нищо, мълчат, във душата си мирни и тихи,
понели в гърдите си бреме велико от радост неземна.
Така ги научи Учителя, тъй ги тях всички настави,
в „Беседите" пише така и така те от днес ще работят.
Това, що ги учи е право и разума тъй го разбира.

ЧЕШМАТА В ТОПОЛИЦА

Тополица – кичено село, с много води от Балкана, *239
в сърцето планинско, где има тополи зелени и още
бадеми, и орех, и ябълки, сливи и сенчести дюли,
и едра пшеница обилна, прочута и дирена вредом,
−160− лозя неизмерни и колкото щеш зеленчуци различни.
Че извори много извират и буйно протичат в селото,
Балканът ги спуща безспирно и тича водата стремливо,
затуй и тревата наокол' е винаги свежа, зелена;
дори и когато се време засуши през топлото лято,
−165− Тополица сякаш е свежа градина и винаги бодра.
И тамо, на край на селото към изток, где слънце изгрява,
вода изобилна и сладка, но кой ще я тамо подрежда
и време денгуби за обща потреба, не знае ли кмета?
Това си е негова длъжност и никой се нему не бърка.
−170− Водата кипи от земята подобно котел, що клокоти,
на вртоп огромен в кална бърлога заприщя пътеки,
добитъка там напояват, а около кал до колени.
Така агарянина още я помни откак ни зароби.
Мнозина – и турци, и свои в чешма да я вкарат мислили,
−175− но тъй си остана в решаване само в безбройни столетия,
че много дълбоко извираше буйния извор огромен
и бе немислимо чешма да се гради и вдигне водата
във чучури горе, та всеки да пие, когато е жаден.
Не идваше никому разума в помощ какво да направи –
−180− и турци, и наши, отпущат ръце си и казват: „Не може!"
Но нашите братя в Тополица златна решиха се твърдо:
големият „кайнак" в чешма да изградят, на мощния извор
те друм да оправят, полезен да бъде, красив и достъпен.
Мислиха те всички и виждат, че много пара̀ ще е нужно,
−185− готови парици си нямат, но братска ги обич сплотява.
С дружни усилия купиха те слънчева нива просторна,
наречена „Братска", че купена беше от нашите братя.
Решиха, сториха – посяха я цялата само пшеница,
а беше годината много угодна и житото стана
−190− обилно и хубаво, зърното златно и едро, и чисто.
Продадоха всичко в пазаря и сумата сбраха грижливо.
И следното лято извикаха брата Бертоли от София,
приш-лец италянец, на камъка майстор изкусен прочути,
и брата Бориса – двоицата братя сговорни и харни.
−195− Тоз същия учен Борис, що във дело е винаги първи –
познат е на всички с големия чайник, що носи той леко,
до трийсет и шест килограма е тежък напълнен догоре.
На Витоша зиме и лете речем ли задружно да идем,
Борис ще е първия да вземе големия чайник да носи,
−200− а малки подобни на него ще друг да ги вземе нагоре.
А той на гърба си на плоча от азбест го носи изпъчен,
така нагласено с пещичка – водата сама да се вари.

Капака отгоре направен да свири – възври ли водата, *240
натиска я парата вътре и тя си сама запищява.
Щом свирката чуеш, настигаш си живия чайник, отвиваш
си кранчето леко и сам си гореща водица наливаш.
Така се изреждат един по един да се жадни напият,
че много приятно ти става гореща водица да пиеш.
И ето, на студ и на жега на път ли сме ний в планината,
се никой от нас не простуди откакто се в братството знаем.
И двамата майстори братя измерват наклона й буен
и нещо чертаят, пресмятат и дружно самички решават,
издигат подпора висока от камък с цимент запоена *241
подобно на крепост – в нея да влезне водата обилна
и горе високо през отвори два – в чучур да излиза.
Изòкол и други села – надойдоха тук братята наши
и те доброволно си помощ предлагат за Делото Свято.
Едните копаят, а други с колите си камъни возят
и плочи от пясъчник равен, що леко се цепи на листи,
докаран от много далече, но никак им тук не дотегна;
очукват и камъка дялат, а други в зида ги поставят,
замазват с цимента, че яка да бъде стената чешмяна.
Така те я вече изграждат грижливо с висока подпора
и много широко, що кръгом завършва в двата си края,
та сякаш сърцето с артерии и вени живота разнася
отгдето водата е много насилила тамо във яката крепост.
Тече тя през двата чучура, издялани много изкусно
от мраморен камък изгладен, донесен от ощ' по-далеко…
отгдето водата се спуска в овално корито дълбоко,
що мигом се пълни, излиза през улей изваян красиво,
обилната струя по каменна вада надоле изтича.
Но главният извор се още на двечки разделя в страните, *242
изтича в страни на чешмата в корито от камък изгладен
и после така се излива до самия край на чешмата
в други дълбоки корита да пие добитъка селски.
До там се преграждa чешмата – отгоре за хора да пият,
та чисто да бъде, кой дойде и види чешмата прекрасна,
постлана с плочи навсякъде равни с цимент запоени,
та може отсам и платно да си белят жените от село,
на чисто да седнат до чучура буен и хляб да похапнат.
Работят, работят, па викнат и песни запеят крилати,
що няма ги нигде подобни от край на земята до края,
що даде ги всички Учителя мили да пеем на воля:
за слънце и въздух, цветя и зелени тревици, потоци;
с песен се леко понася и щастие, и тежка неволя.
Това, що сториха до тука бе само едничко начало:
на горната част на чешмата издигната плоча извита
и тамо изрязано в камъка златното слънце изгряло *243
с лъчи единадесет, ширно разлели се там драголюбни.
Всред него слова издълбани, написани ясно, четливо,
че „Божието благо е благо за всички", а в среща, където

преграда туриха за двата отдела написано също:
„Храни се добре, работи и мисли ти добре". И до днеска
словата са ясни и който ги види, запомня ги вечно,
−255− и още, че в двайсет и девета година градиха чешмата. *244
Под „Слънчевия изгрев", там гдето водата се сбира, отвънка
е знак „Водолей" – на троица човека вода що изливат
от вечния извор, със отвор широк къмто края, отгдето
изтича струята небесна, извряла от извора звезден.
−260− Тоз знак „Водолей" е в средата чешмяна и вижда се ясно. *245
От ляво и дясно по три зодиака на камък дълбани: *246
отдясно е „Риби", „Телец" и „Овен" изпъкват в кръжила,
отляво е „Козирог", също „Стрелец" е до него, а още
и образ на „Рака" поставен, и той изработен от камък.
−265− Така че пред тебе се свода небесен разкрива широко.
От тук и от тамо на двата чучура над водната струя
са четири пейки от плочи поставени равно отгоре,
та морният пътник на тях да поседне в размисъл тиха
или си, похапнал, подремне до водната струя шумлива,
−270− забравил е тука за всички неволи и скърби световни.
По две корита между тях със вода, що се втича обилно,
отгдето по улей дълбок се отправя, върви до стената,
излиза към други корита отвънка в дворчето друго,
в още корита отвън до оградата, гдето добитък
−275− дохожда и може да пие до колкото иска от нея.
И тази огромна вода не изчезва без полза в полето,
а пои цветущи градини със садива разни полезни,
на длъж и на шир се простира, не вижда й края окото;
водата по вадички бяга, земята насища със влага
−280− и много тополи край нея челата си вдигат в ефира.
Наблизичко там до чешмата е дъб многолетен израсъл,
тополските старци така го отвеки огромен познават,
дори „Мурабето"* такъв си заварва дъба без промяна. *247
Под сянката негова идват стареите селски да гледат
−285− как строят сдружените братя чешмата с вода изобилна,
що най- е добра тя от всички води в селото навредом.
Макар, че и други чешми се издигат по всички мегдани
и негде дори се от лъвски уста излива водата,
но нигде я няма водата прекрасна от братския чучур,
−290− градена със песни крилати и радост, и труд доброволен. *248
И не само гледат стареите селски, но още помагат,
оставят самуни в чувалче и пак зеленчук изобилен,
но тайничко; име се там не подписва и никой не знае
кой прави дарението днеска; за утре ще друг да изпрати
−295− и всичко, обилно, доволно, богато – във нищо оскудост.
Сестрите в дома си задружно ще вкусната гозба приготвят
и стане ли обед, донасят я там и внимателно слагат
под дъба широко разклонен с хубава сянка дебела,
где множество птички си вият гнезда до водата обилна
−300− и чува се тяхната радостна песен далече в простора.

Не рядко погледнеш оставена тайно и баница сладка,
и плод изобилен: и круши, и дини, и грозде медовно,
че беше градежа по летните месеци – юли и август.
Селяци така се на помощ притичат на нашите братя,
обилно до трийсет човека изхраниха те доброволно.
И пак им се малко намери дарението селско по воля,
че вечер, когато се братята връщат вечеря да правят,
и там те изпращаха дар изобилен, та морните хора
при сладка почивка и вкусна вечеря, и песни крилати
да бъдат те крепки, доволни в Тополица, тяхното село.
И чудят се всички, че в месец се свърши чешмата красива,
затуй се предваряха в жертва и никому туй не дотегна,
че сметка добра си направиха всички. Това, що сториха
тополишки братя не можеше малко пара да откупи;
платен-ят работник е скъп и добрият се мъчно намира.
Не стигат парите, що нивата даде от жито,
но дар доброволен брат всеки от себе си даде;
и не от Тополица само дариха това, що не стигна,
а наши от други кръжоци донадиха дар изобилен
и никому тежест не стана делото в Тополица мила.
Когато се свърши чешмата, девойки напети дойдоха
и дар от чеиза натрупаха много за всеки работник: *249
чорапи и ризи, пешкири и кърпи, възглавки тъкани.
И всяка оставя с очи лъчезарни дарението мило,
че сякаш градеж то не беше, но сватба голяма се вдигна.
А ето, отнегде и свирки, и тъпан невикан – тъдява,
заситни хоро от моми и ергени, невести и баби,
и всички работници – братята наши, начело с Бориса. *250
На другия край на хорото – Бертоли – приш-лец от чужбина,
в чудо се вижда, но ето играе, нозете премята.
Политна хоро към селото, излезнаха всички на пътя,
едни да погледат с радост хорото, а други – веднага
се хващат и те да играят с провикван-я бодри, сърдечни.
Така обиколиха цяло селото с весели песни
и всеки си в къщи отиде с радостен спомен в душата.
И тез, що се мръщеха още на тез „еретици" опасни,
играха и те на хорото, че то им не беше напразно,
че тайничко много чувалчета с хляб и продукти избрани
оставяха те до чешмата без подпис, без ничие име.
И сякаш една бе душата на всички селци доброволна,
бе само на листче хартия написано късо и ясно:
„Това за работници всичко да бъде", без думица друга.
И нямаше веч еретици в Тополица китна, а всички
едни се на други те братя зовяха и мили сестрици.
Чешмата велика сплоти ги навеки край дъб многолетен.
Отвред от селата наоколо идват човеци да гледат
и смаяни дивят се, свалят калпаци, че сякаш са в храма.
Един се изстъпи, прекръсти се крепко и слово изрече:
„Честит съм да видя, че имало още добри человеци

на нашата обична майка земя, честит съм аз вече!"
А ето и турчин старик се задава, от негде пристига *251
възседнал осленце, запира, на дъба магарето върза,
през портата източна влезе, огледа чешмата отвредом,
затвори очите, поглади брадата си бяла и рече:
„Ярапин сен банȧ юмюр
вердап япълмъш гюрдюн
бу гюзел чешмей бумбарек
сулар акьор Аллах Екпер!",
което значи:
„Господи, Ти ми даде живот
да видя направена красивата чешма,
как текат благословените й води,
Велики Господи!"
Па наложи си феса беловласия старец, отвърза
ослето, възседна го бърже и тръгна си в пътя обратен
отнесъл в сърцето си образа чист на чешмата чудесна.
И сякаш и птички, цветя и небето красиво запяха
в душата на стар-я човек песента за Доброто всевечно.
А зиме, щом сняг я затрупа, тя сякаше тамо изчезва
и няма я веч да се види, но дай си с внимание ухото,
ще чуеш сърцето й живо как бие под снежната преспа,
шуми там живота и лей се струята божествена, свята,
изпълва с веселие и бодрост сърцето и вяра в Доброто.
На пролет южняка щом духне отмахне покривката бяла,
разтопи снега, ледовете и нигде им дирята няма.
Тя ето, окъпана вече, свободно запяла е песен,
а около млади тревици се радват, когато я слушат
и китна лехица от нежни цветя посȧдени тука
от млади девойки и нежни подевки* – красиво да бъде.
Лехиците кичени те не оставят, а много се грижат,
ограждат грижливо, прилежно, добитъка там да не гази,
поливат цветята със обич, със блян и мечтан-я в сърцето,
не им туй додява, че бива градинка девойка да сади.
И мощният дъб се облича със ново копринено рухо*,
а също и младата стройна топола, посадена тамо
свидетел да бъде кога я тополчани дружно градиха.
Неспирна е нейната песен, ни в бури на зимните хали,
еднакво тя носи живота и в слънчеви ясни лазури.

ШКОЛА В ТОПОЛИЦА

В начало Тополишки братя се учеха в старичка сграда,
−390− що брат първенец подарил бе за школа във свойте дворове.
Така там десетки години те всички се учеха дружно
на Словото свято, кой милия Учител обилно ни даде,
но вече решиха те нова на старото място да градят. *252
Лозя и ливади, и ниви остаха във общо стопанство
−395− и тамо пак първи се включиха нашите братя да идат,
че бяха научени вече за общото жертва да правят.
Не можеха те да очакват за приход от никъде вече,
но всичко събрано във братската каса бе общо богатство
и още придадоха те от своите средства, що имат.
−400− Не бе то оскъдно, че стига за всички потреби доволно,
накупиха тухли, греди, керемиди, врати и прозорци,
и даже и съдове малки, големи за братската кухня.
Та нямаше липса от нищо и никому туй не дотегна,
дори се надваряше всеки в жертвата първи да бъде,
−405− макар да не им бе излишна парата във тези години.
Но никой на пръвното място не слагаше своите нужди
и стягаше възела здраво, кога е за лична потреба,
търпеше дори и оскъдост различна във своята къща.
Но стане ли дума за общото дело да стори се нещо,
−410− измъкваха щедро париците скъпи, събрани грижливо,
и явно, и тайно принаждаха бързичко нови дарения;
от никъде заем не взеха, сами си помогнаха в нужда
и сякаш си имаха тайно съкровище негде зарито.
Най-първо на дворното място, разчистено вече грижливо
−415− дойдоха те дружно, оглеждат го вредом и нещо пресмятат.
Макар и да бяха в стопанството всички, но взеха решение
те отпуск да вземат безплатен и почнат градежа веднага. *253
Неделните дни си обрекоха те за градежа задружен.
Самò камион им Стопанството даде за превоз на тухли,
−420− че и волски кола – за гредите и камък, и пясък по воля.
И ето веднъжка в утро ранили пристигнаха всички
с кирки, лопати, колички и тарги и всичко, що трябва,
запасали груби престилки пристигат те всички засмени.
Направиха обща молитва, сърдечно изпеяха песен
−425− и взеха те мерки да слагат, на колче канап да обтягат,
основите здраво да турят на братския Дом за събрания.
Отнигде се крясък не чува, ни заповед някоя дива,
самичък си тръгна градежа без ничия вече намеса,
команда се нигде не чува, а всички работят прилежно.
−430− И тоз, кой строеж ръководи, и той е на зида работник,
отвеса в ръката му често измерва стената прилежно.
А зида се вдига полека от всички страни изведнъжка
от нашите братя, що сякаш невидимо тамо градяха.
Едни от сестрите докарват водата във каца голяма,
−435− върху полегата дъска от колата я снемат полека.

А други във пясъка вар угасена разбъркват усърдно,
наливат с вода и с мотики разбъркват, и гъстата каша
я пъргаво с кофи разнасят на чет-ри страни неуморно;
поемат ги празни и бърже ги пълнят с лопати в ръцете.
Стените се вдигат, растат на високо и песни се пеят
с бодри провикван-я, с несдържана радост в гърдите.
Усърдно подават сестрите на братята тухли в ръцете,
а те ги внимателно слагат, замазват ги всичките гладко.
И ей, неуморният майстор, що плана познава извика,
че тука и там за прозорци ще трябва отвор да оставят;
или пък за главния вход и за малкия, където ще трябва
готварница братска да бъде, когато ще правят вечеря
за пролетен празник любими и летен, и есенен, зимен.
Една ще се гозба приготви в белия котел калайдисан: *254
сварено жито със орѐхи и захар за всички да има;
или от картошки, домати и чушки, и лучец, и масло;
а може от зеле; или от зелен-я фасул, що на пръте
се вдига и много е вкусен, когато се хубаво свари
дори само тъй със водица и сол, а и лучец нарязан,
а камо ли тъй със приправки, що знаят да готвят на село.
През всичкото време, дордето се градата прави, сестрите
приготвят прилежно те общия обяд за работници братя,
една се те друга надварят навредом във работа първи.
Сварен зеленчука в голяма съдина издава ухание
и време щом стане се чува команда, че обед започва.
Веднага и всички пристигат, измиват ръце си грижливо,
и мирно и тихо насядат по масите веч наредени.
Начупен е белия хляб на камара и гозба пред всички,
молитва се обща изказва, подире концерта започва
на здрави зъби и ръцете на гладните люде работни.
По някоя малка шега се засмиват тук нашите хора,
сполай на готвачките казват за сладката гозба сварена,
на хляб и на гозба – погледнеш, изчезнала вече следата.
Подир благодарствена топла молитва те стават,
и живо веднага отново се спущат към градата мила.
Така неуморно, дордето за двечки те само седмици *255
покриват салона голям с керемиди, с комин извисени.
Подире го лепят отвътре и вънка да съхне на слънце,
а още – врати и прозорци поставят, тъй както е редно.
Сестрите по скели накачени вече стените варосват,
салона е цел-я замазан, варта е навредом еднаква.
И ламби отгоре не липсват големи да светят обилно,
и в кухнята също и входа – и тамо ще лампа да има.
Поставя се пода от борови нови дъски изравнени,
окачват на изток портрета прекрасен на мил-я Учител,
звезда петолъчна в кръг е до него в рамка изящна.
Отсреща столове по чет-ри в редица от дясно и в ляво,
що всяка сестрица и брат ги е новички купил в пазаря.
В дъното, где е портрета е маса с бяла покривка,

−485− отгоре е Библ-ята свята и томче Беседи до нея. *256
Четецът, щом дойде му ред, да разтвори и в нея прочита
след обща сърдечна молитва на сбраните хора,
насядали вече в тихо очакване там на столове
да чуят любимото Слово на своя Велики Учител,
−490− кой мъдро и с обич от мрак ги изведе към ясното слънце,
живот изобилен да имат во веки човеците братя.
А доле чешмата шуми и разказва за Славата Божия
и пее тя новата песен в Тополица, село красиво.
Сега са в стопанство и много се трудят вседневно в полето.
−495− И гост като дойде и негде остане дордето поиска, *257
не го те оставят, че тежест да бъде на тез домакини.
А всеки със обич се грижи за него от своето благо,
редуват се те доброволно, без никоя заповед чужда:
обилно и грозде, и масло, и сирене свежо, и захар,
−500− и златен изпечен самун, що е месила бодра стопанка.
Това е за днеска, а утре ще друг да се тамо погрижи.
Самички пристигат с усмивка и кошница пълна до горе,
дори и с ръцете подпират грижливо по някоя диня.
Веднъжка в Султана и Петър гостуваш – от тяхното благо
−505− уж само за днес, а пък то за седмица ти целичка стига.
Големият батю Димитър с Тянка те канят на гости,
що все им стопанството дава за техния труд на полето
доволно за тях всекидневно и госта обилно да има.
А утре, на брата Ивана Коларов си гост драголюбен,
−510− донел е той хляб и масло, че и сирене буца голяма,
отгоре и захар, и грозде да има за цяла седмица.
И Тодор Трендафилов също със свойта Еленка направи,
и още, и още – не може се всичко със думи изкаже.
Така те постъпват, че тамо къде си остал да гостуваш
−515− ти никому тежест не ще си, а даже приятен си още.
Затуй се ти радостен връщаш дома си, когато отидеш,
честити и тези, където на гости си негде отседнал
и все им се мъничко чини, което принасят на госта.
На майстора брат другоселец строежа, кой тук ръководи *258
−520− му плащат в натура, че тъй и на него се вижда по-харно.
„Хиляда", но таз хилядарка ще бъде от жито и масло.
Надварят се, Славе самичък до трички шиника предложи
и Георги Димитров принажда, и други, и други предлага,
не свиди се никому щом е за общото дело, готови
−525− и залъка свой да предложат, но Школа да имат в селото.
И чудно ти става и дивиш се ти на Тополските братя:
освен че им стига те своите нужди да срещат със радост,
те къщица даже строиха за бедния где да живее
и всякога там ще се найде по някой комин да запуши.
−530− Какво ги потърсиш за братска потреба са винаги първи,
оставят почивка и отдих след толкова труд всред полето
и ето ги тихо и мирно приждат те вси да помагат.
Самички си ден определят във късната есен, когато

се всякъде работа полска привърши и гости да канят
−535− от всички поселища братски на наш'та родина красива,
на ден на Никулден те среща да имат в гостуване мило.
Отрано доволно постелки, завивки приготвят да има,
пресниване морно ще всеки да найде по братските къщи,
а всички гощавки ще бъдат на обща трапеза в салона.
−540− И Стайка, Султана, и Яна, и Кера, и Златка, Стефана, *259
що много в строежа помогна – да беше същинска стихия,
Елена и Дона, Маринка и Тянка, и Радка, и Вълка
ще има да готвят, съдини да мият, на гости прислужват.
Че те кат се върнат дома си и гости кога им дохождат
−545− с радост ще него посрещнат и още доволен изпратят.
И нивга в оскъдост те няма да бъдат, че Господ помага
там, гдето човеци едни си на други подкрепа окажат.
И младия Джеджев, честит, че във милите бащини двори
е школата пак, се не помни от радост, а сръчно работи,
−550− във всякоя работа първи да бъде. Остави строежа
на своята къща, а братският Дом да се първо направи,
навреме готова да бъде за нова учебна година.
Така и Еленка, Стефанка – сестрите му пъргави, драги
работят усърдно, че сякаш им плащат за всичко във злато.
−555− А стар-ят им татко, изправен, отслабнал, но все пак обикаля,
навсякъде тихо пристъпя, оглежда, самичък да види
как расне и крепне Делото Свещено – мечтата му свидна
да бъде и новата школа в същите двори при него,
да слуша той ощ' на Учителя мили словата любими,
−560− които и в млади, и в стари години честит е да знае *260
и сам да прочита и ощ' да се учи на волята Божия
през всичките дни на живота си даже до сетна минута.

АЙТОС

А кой ли не знае за Айтошки сговор и Айтошка обич, *261
те първи във труд и във жертва и всякое дело полезно,
−565− честита Българ-я с такива селяци, с такива човеци,
но трябва Ръка да ги води, Ръка, що е чиста и свята.
В едно ли и две ли села, градове си направиха школа.
И в друга полезна деятелност първи са нашите хора:
пожар ли е негде запален, те първи отиват да гасят,
−570− на болни, недъгави тичат на помощ веднага да идат,
сестрите със кошнички пълни се вечер подкрадват полека,
отварят те вратника чужд и оставят каквото донели
и беж да ги няма! Прозорец отворен – стопанът го няма,
но стегнат пакет се във стаята хвърля, без никой да знае.
−575− И видиш го утре със новичка риза човекът облечен
и нови чорапи, що сръчна ръка му сестринска изплела.
За случая той поизмил се грижливо, та грее лицето
и вечно – дордето се ризата скъса, той Бога прославя

и този незнаен дарител; във време усилно и нему
−580− така да се в нужда помогне, добре на душа му да бъде.
Една пък сестра е дочула за баба и дядо престари. *262
И припна с глава подбрадена, с високо завити ръкави,
изрина им всичкия смет, измаза и всичко изпира,
проветри леглата, водица донесе с бакърните менци.
−585− „Коя си?" – я питат – „И как ти е името, нека да знаем,
че Бога да молим за тебе, добре да ти бъде в живота,
че никой до днес не прекрачи ни прага и нази да види."
Едвам се клатушкат, до вратника чак да я двама изпратят.
Преди „Мурабето"* била е невеста угледна таз баба Мария,
−590− сега се клатушка, треперят нозете, не може да ходи,
очите й само прекрасни младеят и хубаво виждат.
Превит до земята е дядо ти Георги, на Волов приятел,
лицето му хубаво, чисто, и чува, и вижда си харно,
превит до земята е милия старец – боли го гръбнака,
−595− че в гьолища нявга се крил, да го турци жестоки не видят.
Сега си със пенсийка мъничка дните прекарват оскъдно.
Но добър е Господ, на дъното чак на морето открива
и в камъка даже гадинка, със обич й бърже помага,
не дава въздишки и скърби да има, а вечно веселие,
−600− за туй се човеците братя и сестри наричат със обич.
А други сестри им ушиват за двамата новички ризи
и още чорапи от вълна плетат за нозете старешки.
Така ги Учителят учи и всички със радост го правят.
Една пък невеста залегнала болна, не може да става, *263
−605− стои недоткано кросното, повиснала, скъсана прежда,
децата прескачат, боричкат се, грижа не знаят какво е.
Тогава, запъти се наша сестра право при нея,
обтегна кросното, извърза повислите жички, насука
си цеви; не мина неделя, платното изкара, отряза,
−610− нищелки, набърдила, бърдо, подножки и стана прибира.
И всичко непрано що има изпира кат родна сестрица,
а болната плаче от радост голяма на свойта възглавка.
От туй ли, от що ли, не зная, но бържичко тя си оздравя.
На село, разградена къща, поринати зидове зеят,
−615− а вътре вдовица е, сирота, болна, и бедна, и стара. *264
Веднага додумват се нашите братя и зида потягат,
къщурката също, докарат дърва от гората от дънери сухи,
чувалче брашно и в гърненцето сложат и нещо облажа,
и всяка сестра ще по бучка и сиренце ней да изпрати.
−620− Така си облажица сбере на Бога несретното чедо.
И сякаш небето надникне с усмивка във нейните двори
и тя се засмее, зашета, започне лехици да прави,
по нещо посажда си в тях и подире с водица полее.
Поглеж, развесели се, друго в гърдите й стане сърцето,
−625− не е като по-рано дряхла, унила и рамо навела,
а бодро пристъпя във своите дни на земята броени.
А бива ги нашите братя и сестри дори да лекуват,

в Беседите има и лекове разни, каквито поискаш.
Простуда ли имаш, напий се на глътки с гореща водица *265
−630− по три и по пет чаши, и дявола чак ще побегне.
Болежка пък негде стои ли на място и вече дълбае,
с пресечено мляко горещо цедено на редичка кърпа
положи на болното място, покрий с мушама и отгоре
със пояс го вълнен увий и затягай с памучни повои
−635− от нигде прозирка и дупка да няма. Изварата вътре
да бъде гореща и дълго да трае и болката сгрява.
Дванайсет часа така да остане и после го снемай,
млекото извътре е още горещо и болното място
в гърдите олеква и болн-ят започва да диша свободно.
−640− Това се повтаря дордето болежа напълно премине.
С гореща водица на глътки и болен стомах се лекува. *266
Нали и стопанка със топла вода си съдините мие,
та чисти и лъскави станат; така и отвътре ще трябва
и здрав-ят дори да се често с гореща водица измива.
−645− Тогава от там и главата ще ведра веднага да стане –
стомахът е често причина, че болна главата да бъде.
А всякоя вечер преди да си легнеш, измий се грижливо. *267
И свойте нозе, що са весден тупуркали тебе да носят,
в гореща водица измивай ги чак до колената горе.
−650− Ще видиш какво ще ти стане и нивга не ще ти е нужно
лекарства да вземаш, самичък си ти помогни и не чакай
на тарга двоица с ръце да те носят от лекар на лекар.
Студентите често не могат да спят, че във техния мозък
отрова се сбира от дълга умора, от четене много.
−655− Нозете – в гореща вода! Тя веднага кръвта ще раздвижи.
Водата ще смъкне надолу събраната млечна отрова.
Тогава ще легне студентът уморен и сладко ще заспи.
Дори и телесната силна умора така се лекува.
Змия да те даже ухапе, водата гореща спасява,
−660− но няколко чаши изпити навреме – тогава помага.
И пост е потребен човеку – Учителят някъде казва –
веднъж във седмицата спри да ядеш да почине стомаха. *268
И туй е от полза голяма – въздържан да може да станеш.
Тогаз ще и проста храница на теб да се много хареса,
−665− на хляба веднага ще вкусиш укритата захар и сила
и ближния свой огладнял изведнъжка самин ще познаеш.
В природата – казва Учителят – има велики течения *269
през всичкото време що дават човеку подкрепа и сила.
Но най- са те много напролет и сутрин пред изгрев на слънце.
−670− Но не от леглото ти слънцето рано да срещаш, а ставай,
излез на полето на някоя китна могила високо
и първият лъч посрещни си на милото дневно светило,
на слънчеви изгрев самата картина божествена, чудна.
И твойта умора и чистият въздух, що дишаш тогава
−675− ще сторят във тебе великото чудо и Бога ще видиш:
тревите запели, в брилянти я къпе изгрялото слънце,

лети във простора и мъничко птиче запяло със радост,
гората ечи от писукане, песни и цвъркот до Бога,
клонете едвам се развили и пускат копринени листи
−680− и ти си омаян от радост, честит се ти вече усещаш.
И беден да си, и в джоба си къшей корав да побуташ,
щастлив си ти вече и всички неволи посрещаш с усмивка.
Енерг-ята, гдето от слънцето иде във ранната пролет
земята със нови одежди облича и младост донася,
−685− докосва и будн-я човек, що разбира къде да я търси и найде.
Заспал си навреме, навреме се будиш и раничко ставаш, *270
тъй както и цялата майка природа със всичките твари.
Тогава живота е друг – по душа и по тяло си крепък,
и ставаш ти смел и юначен, бедите с усмивка посрещаш.
−690− Теб стига ти чудото напролет слънце да срещнеш в гората
и друго ти чудо не трябва; което жадуваш самичко
при тебе ще дойде, но рано ще трябва да ставаш,
когато Зорница е горе, ти буден ще трябва да бъдеш.
Затуй ще е нужно и много потребно ти рано да легнеш
−695− и вечерно шляене ти да оставиш бездруго веднага.
Речеш ли и двете да караш, не може, тъй както не може
нечиста и чиста вода да сбереш, че да я пиеш отпосле…
Учителят дава дълбокото дишане също за полза. *271
Уплашен, разгневен, унил, веднага подишай дълбоко,
−700− веднага ще всичко да мине, кръвта ще отприщена тръгне.
Така се във всякое селище място намери за изгрев
и почнаха всякъде нашите хора в зори да излизат.
Софийци им лесно – гората по бора – отсреща Балкана.
Мини през града и не бой се, теб никой не ще ти повреди,
−705− че сутрина дявола спи, от подвизи нощни е морен…
Караули на поста тук-тамо; стражарче напето навикна *272
със нас, та не пита ни вече той нивга, добре се отнася.
По някое време тревога бе страшна и денем, и нощем
кога земеделски водач се премахна и злий го замести.
−710− Небето е звездно, там няма тревога и няма водачи,
вървиш и ги гледаш, и става ти леко и много приятно.
Дордето пристигнеш до горе по дългия път – побелява
небето, Венера изчезва и слънцето с трепет очакваш.
Във Варна от нос Калиакра дохожда светилото в пролет *273
−715− и варненци виждат как слънце от морската шир се показва.
Блазе им! Такава чудесна картина се често не вижда.
Морето на изток се къпе обилно от алени струи,
не знаеш що е, кат че някой запалил от края морето.
Къде ще излезне му края? Отсам пък морето е тъмно,
−720− навярно и тука ще плъзне пожара и цяло ще пламне.
Но не, Калиакра е целият злато. От морската шир необятна,
от тамо излиза великото слънце и бяга нагоре.
А варненци пеят с услада тържествено, тихо и нежно.
Ела да ги видиш когато съзират светливата точка,
−725− ела да им видиш лицето, очите, усмивката мила.

Стоянчо те имат, певец доброгласен, що пей несравнимо,
на своята песен божествена дружи си той с акордьона.
А варненци не само пеят, но всичките свирят с цигулка.
Застават към изток и грейне ли слънцето почват, засвирят,
че те му и свирят, и пеят дордето се цяло покаже,
а после на своето лозе ги виж Паневритмия играят.
В Бургас и във Айтос си имат поляна за изгрев на слънце,
където отправят се в утрини ранни да срещат лъчите.
Че и казанлъчани имат си китна поляна такава,
оркестър и те си събрали, не липсва им глас, ни умение.
Но русенци тичат за изгрев на „Табия" чак във полето, *274
наблизо до Свирчовски извор с водата му хубава лека,
а доле – лозята разкошни на нашата братска комуна.
Навсякъде в наш'те кръжоци си има и обща градина
или пък лозе, или пък по някоя нива за жито,
които се общо работят от всичките братя и сестри.
А приходът там е за частните нужди на тия кръжоци,
да имат си всякога средства, когато потрябва за нещо.
Салон ли за школа си правят и вътре добре я уреждат,
цигулка да купят, свирачът им с нея да свири –
все имат си свое и в чуждата каса те нивга не бъркат.
В Пловдив, от Бунарджик горе посрещат светилото дневно, *275
красив е тогава града и даже изглежда вълшебен,
напразно любим не е бил ни за римляни, гърци, ни турци.
Следи и от тримата грозни хайдука намират се често:
стената и кулите, портите градски са римски останки,
домът на К..... – руина от древен разкош несравними
и турски джамии, сокаци, бордеи, тук-тамо ги има...
Робия било е безбройни години по наш'те полета, *276
могъщество, сила и власт са гнетили душата, сърцето,
живели разкошно по родния гръб господарите чужди,
подвластни били сме, покорни, безгласни товарни добици.
Тез всички стени и портали, могъщество древно, велико
са дело на наш'те ръце, що ни варвари, скити, гяури
и Рум миллет в истор-ята казват, а те ни донесли „култура",
че те да живеят в дворци, а пък ние в колиби от слама.
Марица наистина текла е в кърви безбройни столетия,
все българска кръв, а се още и днеска не знае във нея
вода ли е туй, що тече или кърви са нови потекли...
Вековни насилници где сте, величието ваше къде е? *277
Със нашите мъки ужасни и нашите сълзи поройни
смилихме небето, че прати ни мил-я Учител всред нази,
кой нашия народ ще повдигне и вътрешна сила му вдъхне,
могъщ той ще стане духовно чрез тия велики страдания.
И в Светлата Школа да учи, очи и уши да добие,
та ясно да гледа и чуе за що е дошел на земята.
Тогава живота ни целий на всички ще стане и смислен, и хубав.
А тези от нашите, що бяха народни учители, взеха *278
във долни и горните степени нови идеи да внасят:

Учащите трябва да пазят цветята, а не да ги късат,
сами да посадят си някое цвете, поливат и плевят.
Костилка от всякакъв плод, що изяждат, да садят в земята,
с внимание да следят какво ще се случи, когато поникне.
Така да отглеждат фиданки, за тях да се грижат,
та после, когато пораснат да пазят и свое, и чуждо.
Постъпки добри още малки да знаят да правят навреме
и не в четивата си само разбори да правят на думи,
а в живи дела всекидневни, в постъпките мънички даже,
че както превиеш фиданката малка, такава ще стане.
И чудо, децата обичаха много и песните нови;
когато ги пеят и хубави стават, добри и послушни,
че песен и Старата Школа прилага, туй всеки го знае.
Затуй, наумят ли си битка да правят и песни такива
се пеят в казарми, мегдани и даже децата ги пеят
дордето подире изпратят човека във бой да умира…
А Новата Школа посява доброто в душите човешки,
години ще минат несетно, но в тях то ще никне, порасне.
Във много училища родни запали се новия факел,
изгрея в душите надеждата, че ще дойде Доброто, *279
младежи ще имаме нови – момци и девойки светящи,
Започнаха те да запитват какво да четат и да правят
и как да живеят, че мил да им стане живота на тяхната младост,
обикнаха нашите песни, запяха ги всичките с радост.
И екнаха те по села и градища, издигна се бялото знаме,
изгрея в душите надеждата сладка за радост в живота.

Песен XIX. ОБЛАЦИ

А други път, ето, нахълтаха бурно девойчета млади,
след тях надойдоха и други, и други, така неусетно
и трите девически пълни гимназии дойдоха на „Изгрев”, *280
че празник им бил лесовъден; събраха се всички
едни през вратата, а други през тела бодливи…
Бе май, небесата синеят, овошките цъфнали всички
подобно на млади невести със рухо* венчално – ухаят,
из въздуха бръмкат пчелици и птички прелитат,
а нежните млади девици във своята пролет невинна
подобна на цъфнали люляци, кремове стройни, красиви,
със таз ведрина във очите и с тази усмивка небесна
търчат из поляната Изгревска чиста и бодро провикват.
А техните мили учители гледат, не смеят да дойдат,
подире ще мъмрят ги строго, че идват при тез „еретици”.
Подвикват оттатък завчас ученичките там да се върнат,
но тия не слушат – оглушки си правят и нови пристигат
дордето се целият „Изгрев” напълни от млади девойки.
Тогава и строгите мили наставници, ето ги вътре.
Едни през вратите, а други под тѣла и те се провират

подобно на малки деца запъхтени във чужда градина.
А ние седим с Учителя, гдето във елипса пейки
Учителят турил е в сянка под стройните бори високи.
(Там често гевреци раздава ни Той след играта при изгрев.)
Отвред ни заградиха – бряг от девойки напети, красиви.
Запитват Учителя: „Моля, кажете ни нещо да чуем."
Но мигом сестра се обади: „Ний първом на вас ще попеем,
че имаме хубави песни." Тогава запея сестрата
за чудната пролет, която пристига, за извори, птички,
за слънцето мило, което изгрява и топли земята
помръзнала, кална от дългата зима, че радва се всичко.
Дордето високо ехтеше красивата песен крилата
с внимание дълбоко заслушани бяха девойките млади
и гръм ръкопляскания бурни изпрати на песните края.
Тогава, Учителят малка беседа изрече пред всички. *281
Подире се тя напечати и „Чист" се и „светъл" нарече.
Приближиха сетне при Него и всички учители гости,
изказаха те благодарност за светлото хубаво слово.
Отиват си всички, но не минали някоя крачка, те пак се обръщат,
Учителя гледат в почуда и почит смирена, дълбока:
Учител, но не като тях, Учител – красива загадка.
Другош* ни нападнаха с глъч семинарските млади отроци, *282
на „Изгрев" за миг почерня от младежи озъбени люто.
Веднага „Диспут" прогласява вълната настръхнала, тъмна,
ответ да дадеме: Във колко лица е Господ на небето,
светите събори дали ги зачитаме в своята школа,
защо се на мъртвото слънце покланяме сутрин на Изгрев,
защо се не храним с месо и защо не отиваме в църква
защо еретици сме ние и Учителя тачиме толкоз,
че той антихрист е опасен – рушител на стари порядки.
Задружно загракаха черните врани високо отсреща,
зачуден и смаян си как да постъпиш със тия юнаци.
И ние подобно на тях ако викнеме – Боже, упази!
Такваз олелия ще стане, че трябва стражари да дойдат,
веднага в участък закарат със право, че вършиме свада.
Изтича един и Учителя пита какво да направим.
„На части разбийте ги вий" – отвеща ни Учителят наши,
че бяхме тогава малцина, а те – семинар-ята цяла.
Така и сторихме – пълчище на всеки отделно се падна.
Тогава им дадохме ний да ни помнят дордето са живи:
Че Бог е в милярди лица, че в природата цяла живее,
и в стрък, и в мушица, поточе, звезди и човешки създания,
навредом е Той и не можеш ти каза във колко лица е.
Светите събори!!? Когато се биха светите владици,
такива събори не тачим; и ние си правим събори,
но те са за Братство, Сестринство и учиме Словото Божие,
което расте с вековете – изисква Духовен Учител.
А може ли слънцето мъртво да бъде – творец на живота?

Запитай ти житното зрънце зарито в земята, ще каже
какво е за него великото слънце, що сутрин изгрява.
Месо не ядеме, че туй е жестока и срамна култура:
безпомощно клето създание с меч да убиеш, когато
на тебе работи и теб разпознава – ярема ти влачи.
И ти се затичаш със ножа и ръгнеш го чак до сърцето,
отрежеш главата му горка и после ядеш я с наслада.
Къде е в природата писано ти да убиеш животно?
Да, лъв или тигър, и мечка, и вълци кога те нападат,
брани се, но кроткото агне, овца и кокошка – не бива;
ни кон, нито вол, ни теленце – не бива това да направиш.
Когато с ножа замахнеш, жестоко свинята убиеш
и всякое друго добиче, то ужас изпитва, желае да бяга,
кръвта му се цяла отравя при тия страдания ужасни.
Подире го ти изядеш със отровата заедно скрита,
самин се израждаш и ти, поколението цяло след тебе
от болести разни, ужасни, що нови излизат безспирно.
Не сме еретици, а хора мислящи на двайсто столетие,
но всичките църкви са все еретици от правата вяра,
която Христос ни донесе: Любов във сърцето свещена.
Та вий антихристи сте с кръст във ръката, отхождате в битка
за тез, що Христос си живота положи – прогласяте ада.
Къде ви Христос повелява да водите полк във сражение?
Защо се оставихте цар да ви тури хомот на главата,
цената каква е за вази, кажете, от таз саможертва?
За туй ли Христос ви остави да станете роби на царя;
менят се царете и вий нагодихте се тъй във живота
добре да ви бъде – какво ви е грижа; Христос е далече…
Порядките стари не рушим, самички те скоро ще паднат,
че старият строй е прояден до дъно – мислете му вие.
В света е приготвена нова държава и нови порядки,
от стария ред нито помен не ще да остане, че нови
порядки се готвят, светът ще е друг и светът ще възкръсне.
Че доста е листи изгризала вече гъсеница черна,
че доста опапа тя хляба на клети сираци, вдовици,
сега пеперуда ще стане, тежко й щом миг се забави.
Не бива човешката раса на място едно да засяда,
а нови черти да постави на своето племе човешко,
човек за човека – наистина брат и сестра да пребъде,
не „вълк" гдето днешните учени дрънкат навредом.
Защо ли Учителя тачим – погледнете великото дело,
което извърши! С ръка на сърцето самички кажете
за „ближния" кой се потруди така като Него със обич
и свята любов, като Бога, със помисли чисти в сърцето?
Тоз, който посочва към Бога пътека самичък ще трябва
в сърцето си Него да носи и свят като Него да бъде.
Самички невежи, не можеме веч да ви слушаме ние.
Попове, владици, архипатриарси – калугери черни
наричаха себе си пастири Божии, крадяха народа,

че своя търбух да натъпчат – добре да им бъде в живота.
А бедният да трае, „в Царството Божие възмездие ще има",
оттатък, при Господа Бога ще бъде посрещнат
−120− от ангели светли, които с китари в ръце ще му свирят.
Заседна и слънцето, скри се на запад, а тези юнаци
се още провикват и стискат пестници в закана зловеща,
че те ще ни гонят на всякоя крачка когато им падне.
Добре ще е някой владетел да дойде и нас да изколи,
−125− че ние сме злото в Българ-я – били сме и пак ще му бъдем,
довлякохме турците някога в наш'та прекрасна държава,
на нас, богомилите туй се дължи да робува България.
Проклятия, крясъци… Някои слушат и нищо не казват
на туй, що им рекохме ние да чуят и харно запомнят.
−130− Не можеха гък да ни кажат разумно, а само се ежат,
изпращат ни в ада, в пъкъла грозен навеки да бъдем.
В гората ги чакаха техните мъдри учители черни
и вярвам след разпит обстоен по двойка на всички ще пишат
за тази „риторика" тяхна, на крясъци само способна,
−135− че много се нагло и злобно държаха, подобно глупаци,
що никак не бива младеж да ги каже и още духовник…
И мрачната сган си отиде, на „Изгрев" просветна веднага,
че бяха се облаци черни събрали в небето и взе да гърмоти.
Събрахме се ний край Учителя, той ни поглежда с усмивка
−140− и рече: „Добре е, що рекохте тям, да изпълните вие прилежно."
Да, злото не спи, развилнея се буря над нашата школа, ***283**
подгониха всички, които я следваха с гонение тежко,
попове от свойте амвони изказваха слово нелепо
и нашите братя нарекоха „зло" за Българ-я велико,
−145− не щяха деца да кръщават, венчават. опяват.
Самички си нашите хора опяваха своите мъртви,
изправени мълком над своя заминал със тайна молитва
и спуснат го тихо в гроба, без врява и плач да се вдига;
и всичко се свърши безшумно, без свещ и кадилни тамяни.
−150− А после решиха се треби да правят, че падат парици,
над мъртв-я кадят и го хулят, че глупав излезнал,
та слънце посрещал, наричат го „паднал", загубен навеки.
Но рачат, не рачат опяват умрелия, а оня не чуе,
да вика си попа, той вече не иска да знае за нищо,
−155− каквото и както разбрал, поживял, а сега си отива.
„Когато отново ще идва човек да се ражда ще види
по кой път да тръгне. Сега ще го сложат във дупката доле,
телото ще турят, но знае ли някой дали и душата
умира? Това е нередно, не може да бъде – тя жива
−160− е вечно, ще скита, почине и пак ще роди се отново."
Запряха със стража да няма събрания във никоя къща,
подсториха прàзноседѐлци и опаки хора да викат
след тях и прозорци да чупят, запретиха строго на всички
по „Изгрева" веч да не ходят, че грозно ще те да изпатят.
−165− В брошури и вестници взеха да пишат за злото голямо, ***284**

което се ражда в Българ-я от тия човеци несвестни,
що църква избягват, самички на Словото Божие се учат;
от там и държавния ред ще разсипят – да няма държава.
И старата клика византска отново пойде по народа,
че нявга при Петра, подобни на тия, наречени „братя"
бидоха причина, че турчин да влезне във наш'та родина,
столетия пет да притиска ни в робство – ужасна верига;
тогаз и „ония" не щяха ни църква, ни царска управа.
Станете да гоним, станете да трепем вразите народни,
не ги пожалете – клеймете ги здраво – това се прощава –
раззинаха страшно уста от амвона владици, попове.
Омразен им този Учител, а чакат Христа от небето,
от облаци горе да слезне със пурпур и златна корона
и своите „верни" служители сладко по устни целуне
и в рая изпрати веднага, та вечно да бъдат блажени.
Наместо Христовата благост да найде народа отруден,
със огън и жупел ги хранеше попът, облечен във сърма.
А грозни беди сполетяха народа – стихии природни *285
и суша, и глад, земетръси и болести, смърт, наводнения.
За всичките бедствия виняха Учителя, който ни учи,
за туй и „решения" взимаха „светите" старци в Синода
да гонят и люто преследват ужасната ерес проклета,
които на слънце се кланят, на ранина голи събличат,
живеят нередно, развалят прекрасните нрави народни.
Не малко мастило изписа платèн-ят „учèн" непросветен,
от девет мътилки събра си във шъпата кална утайка,
която захвърли в лицето на милия святи Учител.
Ще кажеш, арена сега ще отворят и зверове люти
за миг ще разкъсат на части слънцелюбните клети човеци;
ще кажеш, сега ще те вържат с верига на огнена клада,
„светото съдилище" тебе на прах и на пепел ще стори.
Но не, а безплатни брошури летяха в села и градища.
Забрана дойде, че в Търново нази нога да не стъпи – *286
великата столица древна не ще еретици такива,
не иска Учител, не иска наставник, а църквата само.
Започнаха тайни писма и до нашите съдници строги.
Не мине и ден, и на „разпит" Учителя викаха негде, *287
ответ да даде със какви убеждения е и кой го поддържа:
Русия ли нова, Египет, Америка или пък Индия.
Той казал, че иска насока да дава на младите хора
и път нанагорен напред да поемат със ново съзнание.
Че както е нужно добра хигиена за нашето тяло,
та чисто и здраво да бъде и дълги години да трае,
така и душата изисква да бъде тя пазена чиста,
та умни и мъдри човеци да има и в наш'та родина.
Така да спаси от разруха народа погасъл, невежи.
И още въпроси нелепи със хитрост задаваха Нему:
„Защо се жените тълпят окол' него, на що ги той учи?"
„Жената е майка народна, ще трябва да стане тя чиста,

−215− та умни деца да роди и възпита, което е нужно
за този народ и за всички човеци от майка родени."
Така им отвърна тогава Учителят обичен, святи,
но те не оставят, но още му гадни въпроси задават,
че Той нито дума им вече отвърна, а само им рече:
−220− „За туй, що ме вие петните, че милост поисках да сторя,
ще тръсна ви всичките доле и доле ще вий да стоите. *288
Ще видите, що ще слети ви внезапно, които сте горе."
Това им Той рече и млъкна, ни думица вече не каза.
Но те пък измислиха друго и всички от школата наша
−225− по редом зовяха на разпит и хитро ги питаха кротко *289
кое **ги накара** да идат при него, че тъй го обичат,
пари ли им дава и колко им дава, отгде ги той взима,
какво получават от него, че слънцето винаги срещат
и как за **„морала"** той мисли, **жената какво е** за него,
−230− **семейство** признава ли, **църква**, царизъм, **попове**, владици?
„Защо не четете?" – наместо ответ отговаря сестрата,
ний знаеме, че щастливи сме с Него, а туй ни е стига,
научи ни Той да се радваме винаги, Бога да любим,
че Той ни едничък най-верния път къмто Него показва.
−235− Една пък отвърна: „Не стига ни църква и светското знание,
желаем да учим. Моралът е чист и Учителят свят е.
Семейството – първо ядро е на цялото тяло народно,
а църква, държава, попове, владици, защо да ги няма –
те нивга не ще да се свършат, дордето ги дирят човеци.
−240− И средства си имаме, да, от труда си живееме всички,
пестим и ги даваме с обич, та книги печатим
и в тях да се учим на живото слово от святия Учител."
Безплодно приключи голямото грозно съдебно гонение.
Но поп византиец не спи – па макар и във българско рухо*:
−245− Започна на „Изгрев" да идва неугледен момък,
съблича се гол голеничък, разхожда се в наш'та поляна, *290
така часове и си после отива; на другата сутрин
пристигнал е пак, разсъблича се цял и започва разходка…
Отвънка оградата някой зачуден се спира и пита:
−250− „Защо си, човече, ти гол и в сърце си ти нямаш ли срама?"
„Така ни Учителят учи." – отвръща зловещото чадо.
Това се повтори многажди и ето, слуха се разнесе,
че горе наистина голи, безсрамно си правят разходка.
Видяха го нашите братя, притичаха бърже при него,
−255− молиха го кротко, по братски, та своите дрехи подене,
но той им убягна и злобно ги гледа, и хили се грозно.
Тогава, зададе се мил-ят Учител и – право при него,
удари му баш по лицето, повали го наземи силно
и стъпи Му Той на гърдите със поглед към него победен.
−260− А онзи се гърчи и хили отсреща – не може да стане.
Но колкото лек и ефирен е милия любими Учител,
когато ни води на Витоша китна по стръмни баири,
не стъпва, а сякаш прелита си леко от камък на камък,

тъй стана Той тежък и силно притиска отгоре
−265− косматия, едър и грозен мъжага със черната кожа –
гърдите му голи притиска; не мръдна се тоз нечестивец.
Тогава остави го Той, къмто него се веч не обърна,
а онзи прибра си парцалите бърже и дим да го няма.
И никога той не повтори на „Изгрева" свойте разходки
−270− и слухът, че голи на „Изгрева" ходим изчезна безследно.
Че хората слепи не са и с очите си виждат, що правим,
открита е цяла поляната сутрин и вечер, и нощем,
днес няма такива глупаци, че в слухове само да вярват.
Но клетите наши учители патиха зле от попове. *291
−275− И сториха всичко, каквото можаха, изпъдиха тия,
които не рачиха в църквата пак да се върнат обратно.
И всичко на всичко: „Анатема", друго не могат да сторят.
Издревните лъвове, тигри, и мечки, и вълци опасни
си нямаха зъби за новото време – и дращеха само,
−280− и плюеха люто, и повече нямаха сила горките,
че двайсто столетие плесник им зашлеви да помнят навеки.
А нашата школа напредва, отвсякъде искат ни книги, *292
печатница своя си купихме, с наши работници вътре,
гъмжило от работа в „Изгрев", безспирно се всичко печати,
−285− което Учителят казва в беседи и школи седмични.
Дене и нощe стенографите пишат, работят без отдих,
дене и нощe не прекъсват, ни празник, ни делник, не спират.
На Изгрев и сетнята лампа угасва, във сън притаено,
но Паша работи и нейната лампа не ще да угасне.
−290− Че падна се ней върху всички беседи тя ръчно да пише
и нейната лампа не гасне, че хиляди, хиляди листи
завинаги трябва пред нейния поглед, десница да минат.
И сутрин, а още далече зората и всичко е още заспало,
далече е още от слънчеви изгрев, но лампата свети
−295− и грей в „Парахода", навела се тя и безспирно работи,
че съмне, работник ще тропне и „Дай коректури" ще каже.
Така се десетки години работи и Слово печати.
А някой усърдно беседи превежда на чужди езици, *293
в отделни се книги печатат и после складират по къщи.
−300− Години се нижат и този на възраст, кой беше е старец,
децата пораснаха юноши, млади девойки разумни,
а тези, що бяха младежи при Него, са възрастни вече.
В Европа надвиснаха облаци черни, светът се разклати,
войни непрестанни, порядките стари се рушеха вече,
−305− виновникът где е, навредом го дирят, обръщат земята. *294
И зле си изпатиха тия, които за правда говорят,
тъмниците пълни – незнайни могили – изчезнали хора.
Със щикове искаха бента огромен пропукан да подпрат
на стария ред и на стара държава, на стара религия.
−310− С въжета навързани млади момчета поведе на казън
зловещ-я Водач и във кърви потъна Великата Сграда,
че млади студенти, студентки не искат Луцифера отсреща

на свойта катедра да учи ги тях, че убийца е техен;
със хиляди прати на смърт, а сега пък дошел да ги учи
на „право", но те го освиркаха остро и дружно изпъдиха вънка.
Но той отмъсти си на края и още от тях изпотрепа.
Професор не беше той само – издайник на немците алчни,
които желаят и ний да им бъдем подвластни навеки,
тъй както направиха някога с нашите братя славяни,
тъй как и Византия искаше наш-я народ да претопи;
и турците даже посегнаха нас да потурчат насила.
Но жилаво нашето племе – овца, що я вълкът не дави;
не дави, защото не може; не може, защото умира.
Дордето на „Изгрев" кипеше безспирно делото свещено,
намисли си немецът грозен и цяла Европа да смаже,
под чизъм да сложи и както си иска, така да нарежда.
Разбира се, ний се подведохме, нека да минат през нази, *295
речем ли да спрем ги, ще смажат ни немците силни.
„Минете, храна и вода ще намерите тук изобилно
и новият ред поставете в Европа злощастна. Подире
вървете си пак откъдето сте вие дошли – във Германия."
Но тям им се много хареса цветущата наша родина,
уж „временно" първо, разложиха стан да стануват с години.
И после започнаха бързо и сгради големи да вдигат,
закупиха всички красиви места при рудници, бани,
доведоха куцо, сакато, домъкнаха алчни търговци,
натисна ни немския ботуш, не остана ни зърно в хамбаря,
изпратиха всичко във Немско, което се ражда по нази.
И билките даже в полето измъкнаха те с коренища, *296
обръснаха липите наши до шумка и шипки в гората.
За левчета лъжат децата селяшки, та шипки да берат,
а те полудели, по храстите шибат със свойте тояги
и наземи всичко простират – и плодче, и храсти.
Наистина, може певецът да каже, че „плаче" гората.
Написаха строги повели и всичките птички избиват,
та грозде за тях да остане, и жито, още пшеница.
Пожар сякаш мина всред лято по наш'те зелени горици,
гъсеница всичко опасе, че нямаше птички в гората.
И даже гнездата разваляха тия безумни дечица,
яйцата обираха, после в изкопани ями големи *297
ги хвърлиха всички, заедно със птиците живи, невинни.
Чуди се и май се, по-лошо и грозно настана от турско.
А те наводниха ни с книжни пари, що самички сечеха.
И взеха по немски език във България навред да говорят,
на майка си: "Mutti" подвикваха вече девойките млади
и българска "Mutti" се перчеше горда със своята рожба
комай заприличала цяла на чиста „културна" немкиня,
що лъска си ноктите, "Lili Marlen" тананика и пише
по немски писма, съчинения, по немски сънува.
По всичките наши училища „Бранник" дойде да царува *298
зелената нишка от Немско добре се и тамо прихвана,

че пищна е наш'та земя за всякое семе, така и народа,
където го подухнеш, поваля се той и не може да стане.
„Прогрес" се нарича това да забравиш ти своето име
−365− и своите нрави, и своето племе, и своята съвест;
дори със японци натрапиха нас, че били сме роднини…
Така ни охотно сродиха и със своята раса,
че в обща война да отидем в Русия и нея да бием.
Не даде Учителят туй да се случи и разгневи се Хитлер, *299
−370− и тоз, що не щя да подпише, уби го безчестно в дома си.
И царят изкупи на своя баща прегрешен-ята стари,
и млад, и зелен си костите остави при Рилска обител.
На немците секна възхода и черна ги буря сполети,
платиха със горница тежка победите свои велики,
−375− проплака дете във утроба на клетница майчица немска,
съпругът убит, а синът е изчезнал, разсипано вредом,
копае си дупка в земята къде да живее горката.
А янките крепеха с хляб и оръжие Русия да стане,
така те помогнаха тям да си по-скоро шваби изгонят.
−380− Наежи се немецът рече и тям да открие борбата,
и Ганьо със него – „съвет", що получи нещастния владетел
от лих* славолюбец, кой честичко, тайно, от „Изгрева"
светъл *300
без никой да знае и никой изпрати гостуваше в Двора.
Така ни сгрохоти небивала тежка и грозна неволя:
−385− със хиляди мъртви под къщните зидове сринати доле.
И ето през Дунава бели „братушките" наши пристигат. *301
Ний гузни сме всички, че с немец съюз направихме престъпен,
че той ни излъга, изпърво бе само: „С нозе си да мине",
а после обвърза народа на тях да помага във всичко.
−390− Но все пак, народът посрещна със радост славянските братя,
„Серьожа", „Иван" и „Димитрий" навредом с червени звездички,
дойдоха при нас болшевиките страшни, трепери България.
Гората избълва в поток партизаните свои укрити,
затвори и лагери също; дойдоха си – дриплювци клети.
−395− И гръмна завчас отмъщението грозно, потискано дълго,
пропукан-я бент от събраната злоба се срина веднага,
обърна се всичко надолу с главата и съдба започна.
И цял парламент във огромната гробница хвърлиха тайно,
и вътре с тях и „съветникът" царски, нечист славолюбец.
−400− И Дунав, що някога е Ботева носил с избрани юнаци,
поета-юнак, Гарибалди на наш'то поробено племе,
тоз Дунав във кърви потече, понесе тела на убити,
що плуваха голи в дълбоката мощна река нанадолу,
където ще Черно море да погълне телото им хладно.
−405− „Серьожа", „Иван" и „Димитрий" запретнаха вече ръкави,
подгониха немеца клети далеко от свойта родина,
очистиха гумното старо за нова вършитба ужасна.
Витязите нови от нашето племе раззинаха гърло,
събраха младежи, не слушаха, що им Учителят каза,

−410− изпратиха помощ на Руския Дракон, та немци да бие
четирийсет хиляди наши измряха без ничия полза, *302
четирийсет хиляди къщи в България потопиха в сълзи.
Тогава пречупи се Бялата Лилия – прекрасното цвете,
Учителят мил си отиде, скръбта не може да изтрае,
−415− пресекна Великият извор на Божието Слово крилато,
но туй, що каза, остана незиблений паметник вечен.
Със сълзи горещи оплака Българ-я Велик-я Приятел, *303
един подир други над Него дохожда народа в редици
и шъпне, и вика, нарежда какво е от Него получил.
−420− И майки, бащи, синове се изреждат над Него с ридание.
селяци във тежки носии колени прегъват пред Него,
ръката изстинала нежно целуват и охкат от болка.
Човешкото множество гъсто очи си извръщат към Него
за сетно видение, че никога вече не ще Го те видят.
−425− Не ще се Той върне при своето стадо, не ще им говори
и в тежките други помага с Божествено Слово свещено.
Косите – сребро, светлина във лъчисто сияние нежно
обграждат Лицето на благия светъл Учител заспало,
брадата Му снежна на бялата дреха почива си вече,
−430− застинали кротките устни, очите навеки склопени,
нозете Му, гълъби бели, лежат неподвижни
и цялата светла осанка на мъртвия прилича на слънце.
Ридае край Него и младо, и старо – богато и бедно,
певците запели през сълзи, свирачи тържествено свирят,
−435− цигулки, чела, че и арфа над Него ехтят във ридание,
а „Бялата лилия" пречупена вече се с всички прощава,
че вече „на път" ще отиде и няма при тях да се върне *304
дордето се все не изпълни това, що им каза в Беседи.
На „Изгрев" звезда белоснежна посочва последната къща
−440− на милия Учител, на светлия Учител – Бащица и майка,
Приятелят верен и брат несравними – обичен на всички.
И тамо, край Него наоколо нежни ръце посадили
босилек зелен, карамфили и кремове бели, уханни,
че влезнеш ли ти във оградата, лъхне те сладкия мирис
−445− и слънчеви лъч те целуне, че идваш ти там да погледнеш.
Отсреща те Витоша цяла посреща и Рила ти кима,
Балканът в обят-я Го милва, люлее в ефира небесен
и птичка кълве от лозината грозде над Него порасло,
пчелица бръмчи във наслада и пие нектар от цветята.
−450− В тревата върви буболечка и пита ги нежно поредом:
защо е тъй тихо и толкоз красиво сега при звездата,
защо се и вихъра буен запира, щом дойде до тука
и слънцето весден очи си извръща и гледа със обич?
Понявга от много далече и облаци идат отгоре,
−455− събират се, шепнат, и шепнат си тихо, и слизат, и слизат,
и почнат да плачат от мъка по нещо велико, незнайно. *305.А
И тъй буболечката лази и пита поредом цветята,
изкачва се чак по стеблото и в техните чашки наднича

и пита, и пита, и моли ги всички да кажат, що знаят.
−460− И те я люлеят и тиха й приказка шепнат във унес,
−461− че тука почива Човек, що обичаше всичките твари.

Песен XX. БУРЯ

Пречупи се Бялата лилия, скръбта по невинните жертви
четир-десет хиляди, цял парламент, а и хиляди още *305.Б
с ужасна слана поразиха прекрасното цвете планинско.
Но Той не умря, не погина във своето дело велико,
−5− огромен товар от печатано слово, а ето и друго
не сложено още в печата на „Изгрев" готово остана.
Не спряха ръцете, очите безспир да работят задружно
и Школата пак си остана такава, каквато си беше, *306
уви, със четци, що четяха поредом великото слово.
−10− Проучва се вече това, що се каза от Него отдавна –
безсмъртната мисъл със вечната младост изпълнена цяла.
Ще минат столетия, и хиляди още години да литнат,
то младо ще бъде със хубост нетленна, защото е живо.
Четеш или слушаш, а то във сърце ти пониква и расне,
−15− цъфти и завързва, и зрее, и пълни гърдите със сладост.
Превит да си доземи в скръб, прочети си от него страница,
ще видиш, че нещо просветне във тебе, ще почнеш да мислиш.
А стига е туй да си пътя в тъмата самичък намериш,
а стига е туй да си бодър и весел, с кураж във сърцето,
−20− а стига е туй на бедите безбройни да идеш на среща.
И пролет, и лете, и есен, и зиме във Школата свята
зората, когато изгрява ти ставаш, че време е вече,
при дъжд или град, при веявици снежни, в светкавици, мълни'
вървиш, не боиш се от нищо, че в тебе Учителят грее,
−25− с крилати нозе и душа прескачаш прегради безбройни
отвън и във тебе стаени, но ти преминаваш ги всички.
Звездите на теб са другари, пътува със теб ведрината
и свежия въздух във златна колесница тебе те вози.
И ето, задъхан от сладка умора пристигаш и сядаш,
−30− а Школата грее в множество лампи, големи и ярки.
Край тебе и други – изпълва се бялата сграда несетно
часовникът мери поред часовете и ето минута,
когато четеца ще стане, пред същата бяла катедра
где някога Той говори; прогласява се обща молитва,
−35− във размисъл кратка останеш и после четеца започва.
Забравиш веднага четеца – сестра или брат е пред тебе, *307
ти слушаш, че Той ти говори във Живото Слово. И ето,
гласа Му дочуваш как тихо, но мощно и смело се носи.
И сякаш Го виждаш до бялата маса приседнал отгоре
−40− на свойта катедра висока, поглежда към всички със благост.
Изпяват се песни, подире завършиме с обща молитва,

излезнем веднага на ширната наша поляна, в редици
застанем, започваме лека гимнастика – няколко вида.
Подире изпяваме гамата с нови, красиви движения.
И всичко това със дълбоко се дишане прави, че свежест
изпълва те, бодрост – милувка е въздухът хладен за тебе.
Завършва се всичко, свободен е всеки сега да си иде:
учащите припкат, работникът бърза към своята служба,
чиновникът също, учител, учителка, лекар, шивачка
през китни пътеки вървят неотклонно към своето място,
стопанките бягат към къщи, та дневната работа почнат.
А пролет и лете след тази гимнастика и – паневритмия.
Но есен и зиме не можем я ние игра, че студено:
помръзват ръцете на наш'те свирачи и струните спадат,
виелица дрехите мята, пронизва те чак до костите.
Затуй ни Учителят тази гимнастика даде да правим
за двата студени и влажни сезона, че все да сме бодри.
Особено зиме е много приятно, нагазваш във преспи,
на белия сняг си подвижиш нозете, ръцете, веднага
студа си отива, веднага ти стане приятно, горещо.
Работи си наш'та печатница – томче след томче излиза.
Но спря изведнъжка печата – машината взеха ни вече, *308
не дават на новите люде да имат си книжнина своя.
Не дават и нищичко свое да имаме, взеха ни всичко.
И туй, що със труд и със общи усилия направихме ние,
наричат „Държавно стопанство", а ние сме гости,
що всякога могат да кажат: „Идете си вие от тука."
Прорязаха с улици „Изгрева", гдето не трябва да има,
изсякоха плодни дръвчета безброй за ширни мегдани.
Не бяха те никому нужни, че имаше доста наокол',
но искаха гърмот и прах да смущават полята свежа
и школа свещена, и лозето, гдето Учителя скрихме.
Трепериш, не знаеш какво ще те стигне, ни думица казваш,
че може за мръдване само със вежда да идеш на лагер *309
или да те бърже изселят всред някоя пустош далеко,
та свои не видиш с години и там да се свършиш самичък.
Не щат да им бъдем учители, пъдят ни вече от тамо,
наричат ни с думи обидни, че нямаме мозък в главите,
дори врагове на народа… ненужни, опасни човеци,
изгубени, прости, лентяи, в държавния кораб излишни.
Започнаха те да изпитват грижливо и много изтънко
коя ни държава поддържа и кой ни заплаща да учим, *310
та чужди агенти да бъдем и спираме тука прогреса.
Писмата ни всички четяха и тези, що пишем в чужбина,
но нищо таквоз не найдоха, кое да ни хване в уличба.
„Народно движение" – отсякоха те – „но е много опасно,
държавно единство разяжда и ново учение проглася
за Бога; от църква далеко, но Бог им живял във сърцето.
Не бива това, не прилича на нашата нова държава,
не се приближава към Маркс-Ленинизма, затуй е излишно,

затуй е то глупост велика и трябва оттук да го няма.
Да казват, че Бог съществува, живее във свойте творения,
лъжа е! Простаци, невежи, какво ли, горките разбират?
Дърдорене празно! Науката всяко явление опитва
−95− и нищо таквоз не намира. До тук е живота човешки,
безсмъртие няма, прераждане няма и нищичко няма.
Едничко – матер-я е само бездушна, която самичка,
случайно, така се заражда, а после – умира и чезне.
Случайност е целия космос и сляпа съдба управлява.
−100− Разумност!? И висша разумност!!? О, глупост велика е само.
Човекът едничък е гений и рожба на Маркса духовна,
той повече знае от всички, които до днес са живели,
човекът е гений, човекът на Ленин и Маркса, че всичко,
което зове се напредък, работникът с мишци направи."
−105− А ние, човеците нови, не сме ли царе на земята?
Земята ще цяла прекроим, каквото речем и – ще стане.
И даже природните сили ще хванем на нази да служат,
слуги те ще станат на воля човешка, що граници няма.
На слънцето също врата ще извием по нашата воля
−110− и облаци даже ще правим, ще спираме гърмове, молни'.
Речем ли, че трябва ни влага – ще облаци ний да източим,
речем ли да спира дъжда и това ще направим веднага,
реките ще върнем обратно, моретата ний ще преместим,
ще смажем природата горда, тъй както направихме ние –
−115− превихме съдбата на всички човешки създания, които
сега са отново родени и много щастливи кат нивга по-рано.
Ще може ли някой насреща ни веч да излезе, кажете?
Не вярвам, не може ни „гък" да рече, бездруго очаква го вече
и още какви ли не средства, които самички открихме.
−120− Дори Инквизицията днеска бледнее пред наш'те палачи. *311
Но туй, що речеме – ще бъде. Подготвяме „кадри" надеждни
от млади човеци, дори и децата ги учим за Ленин,
че той е спасителят днес, загрижен за всяко създание
и правда велика донесе на цялата наша планета.
−125− Звезда осия хоризонта със нови велики скрижали,
бедняци не ще съществуват. ни прости, ни гладни и голи,
убийци, крадци и разбойници днес ще света управляват.
И хлябът пшеничен ви вреди, затуй ще ви други приготвим,
не бива масло в млекото да има, не бива, не е здравословно,
−130− ще пратиме всичко подарък на нашите братя китайци –
погледай на тебе той целият прилича и ти си китаец.
Ах, вижте портрета на нов-я спасител, във всякоя къща
бездруго той трябва да бъде поставен, окичен с гирлянди,
кои да се често сменяват; и ти, с домочадието цяло,
−135− иди, поклони се пред него, че друго не бива, не може.
Посмей да не сториш това, а че ние стоиме и бдиме,
не ще си осъмнеш във къщи и никой не ще да узнае
къде си и никой не ще ти помогне, мисли му тогава.
Затуй, преклони се, че няма във нищичко друго спасение.

Олтари на тях да издигнем по градски и селски мегдани,
(че трябва народът да има бездруго на що да се кланя),
навред! Ликовете на тези чудотворни апостоли нека
поставим, та старо и младо, когато по пътя замине
да гледа ги често, дори ги сънува и бъдат в сърце му.
Поети, извикайте своята муза веднага да дойде,
възпейте ги с химни и песни, що нивга до днес не́ са пети,
плачете, ридайте от радост във страстни и огнени строфи
да чуе калмук, папуас, самоед, че и циганин даже,
нубиец, зулус, африканския негър, човекът-маймуна,
че вече неволята сбра си парцалите, няма я вече,
от днеска нататъка рай на земята нечуван ще стане.
Но първо ще трябва вий всички подкрепа дадете веднага
във жертва на новия Бог – Болшевизма – Змеят стоглави:
храна, облекло и последната капка от вашите жили,
врата ви юлар да подене, нозе и ръце за вериги
и то със усмивка, с „Ура!" гръмогласни и даже играйте.
Играйте и пейте и „Иху" извикайте всички високо,
воловете, що ви храната отнасят с цветя окичете,
че и параходите, гдето ви житото златно отвличат
незнайно къде, окичете ги с вашето знаме червено.
Ний знаем, че вие това от сърце го желайте отдавна
и ето ви днес, заповядайте, скачайте колко ви сила.
Не скачате ли, ще играе камшика по ваш'та гърбина,
ще ви всичката кръв изтече, ще издъхнете мигом.
Певци, музиканти, вземете оръд-ята свои в ръцете,
свирете сега от сърце на това представление велико,
надувайте гайди и свирки и даже, ти, гусла народна.
Девойки напети, от всичките ниви, отгдето ви хляба
до зърно отнеха, играйте хоро със провикване силно
от радост, че нямате вече памук, нито вълна в килеря,
кои да предете за ваш'те женихи, които ви чакат.
Момци, закичете ухо под калпака и боси играйте,
че ваш'те цървули и тях многоглавия Дракон изяде;
със трън закопчайте отпреде си вашите дрипави дрехи
тело ви съсухрено никога никой с очи да не види,
че риза си нямате вий, елека на голо облечен,
нозете ви с гума отровна, що гризе до кокал ногата,
днес куцате вие от рани, безсилно си охкате само.
Но скачайте с песни, вдигнете юмруци нагоре високо
и пак продължете „стахановка" мъка, стахановски удар.
Така, ха, добре, че ще дойде художник известен при вази
и той ще ви тъй нарисува ухилени, бодри, щастливи,
тъй както що сте си, наистина вие честити безкрайно.
Народе, излез да празнуваш, че днес е девети септември, *312
не смей у дома да се скриеш, че бдиме това да не стане.
Да мисли му този, кой шавне, че лагер го чака,
изселване даже далеко по пусти полета безкрайни,
а може завинаги ти да изчезнеш безследно от тука.

И тича народът с плакати, с лозунги написани едро
−190− и цяла сюрия портрети, и цяла гора от байраци,
натопени с кръв человешка ги носят в ръце отмалели.
Народе, от глад полумъртъв, излез да празнуваш септември.
Младежи, които от висшите школи изритаха вънка,
излезте и викайте „Ура!", че зло ви очаква подире.
−195− Жени, излезнете и вие на празника общочовешки,
мъжете ви гдето по лагери камъни трошат с години,
а много от тях във затвори, по своя си воля умряха…
И много от тях самоволно изчезнаха негде безследно,
че само им дрехите в къщи донасят и някакъв белег…
−200− Тях няма ги вече – деца им сираци невръстни остали,
клеймят ги в училище, бият ги, хляб им не дават народен.
Но викай народе, каквото ти кажат, повтаряй високо.
Рекат ли да пляскаш с ръце, ръкопляскай от всички по-много
и гледай, случайно, ти своята вежда не би да помръднеш.
−205− Че веждата Зевс си е мърдал, когато е нявга поискал,
но той е могъщ олимпиец над всички отгоре високо;
и Хера побийваше даже, Хефеста халоса далеко,
на Лемноса чак и строши си тогава нозата горкия,
но пак оздравя и е вещ ненадминат в ковашко изкуство.
−210− А пък ти си Терсит, ще те бият бездруго, мълчи си,
че бой ще ти тегли завчас Одисей хитроумни могъщи.
И кой ли ще теб отърве, че сме всички Терситовци вече,
неугледни, грозни и смешни, и много безсилни сме всички.
Елате на празника, вие сакати и луди, които
−215− във изпревар* щукна ви разума, нищо не знаете вече,
отгде сте и как се наричате, колко си имате го̀дин.
Елате, не сте ли с медали и вие, защо, разкажете,
на вашата сила и мощ е изградена тази култура.
Балкане, Родопа и Рила, плачете за ваш'те вековни дървета,
−220− деца на великото слънце – гората ви няма я вече.
И нея стоглавата хидра погълна, че гладна е много
и нивга не се тя насища – бездънна геена ужасна,
плачете гори, планини, плачете реки, езера и потоци.
Войници, острете си меча вий харно, та остър да бъде,
−225− че майка и татко, и брат и сестра да убиете вие,
когато ви Сталин рече; не отстъпвайте нивга от него,
че по- е велико ти него да слушаш, отколкото майка и татко,
че той ти е майка, баща – божество и Христос е за тебе.
Стани, преклони се пред него, невесто и искай
−230− детето, което ще раждаш на него съвсем да прилича
по дух и по тяло, че той образец е на новата раса,
със които планетата наша от днес ще се вече посели.
Владици, попове, учители, съдници строги, елате ***313**
и вижте си вашия Учител, когото извикахте тука;
−235− и щете, не щете така ще го вий наречете бездруго,
че има тояга, затвор, че и лагер, и гробище даже.
Така е за ваш'те дебели глави, неразумни пастири,

не рачихте мил-я Учител, кой благо велико донесе
и съкнахте всичките песове бесни по Него да лаят
−240− да би го разкъсали; нищо не бива Той друго да казва
освен що е писано още преди две десетици столетия,
кога и царе и пророци били неграмотни в народа,
което и днес буквоядски ще трябва и Той да повтаря.
Не бихте пожалили днес и Христа, щом рече да пристигне
−245− и нещичко ново внесе във света, що е редно да каже.
А мене се струва, че жив е Христос и до днес е порасъл,
лъчите Му в двайсто столетие – бездруго – по мощни и силни.
Не бил би Христос, ако Той не расте. И човек е порасъл,
че нявга подвижник Христов го разкъсвали хищни животни,
−250− което, ако е нахранено вече се тебе умилква,
а днеска те къса човешката злоба и завист бездънна.
И днеска човекът погива в безпътица много ужасна,
изражда се веч поколението цяло, не ще да се учи,
а търси наслади, развличан-я празни, труда не обича.
−255− Родители стари не иска да знае, не дава им помощ,
подкрепа и сладки обноски, каквито прилича да дават.
Родителят днеска е буква безгласна пред своето чадо,
на вече баща си ще качи и своята майка, роднини.
Отхвърлиха те Учителя мил, кой път превъзходен ***314**
−260− посочи на млади и стари, за учен и прост – несравним:
че вътре в човека природата свята му дала богатство,
което ще трябва със труд непосилен от там да измъкне,
да стане богат и щастлив и живота му цял се осмисли.
Че стига е блъскал небето, готови блага да получи,
−265− че стига е мъртви икони целувал да проси подкрепа
и свещи палил и тамян възвисявал, а трябва да учи.
И стига завиждал на тия, що труд и усил-я не знаят,
такива ще има ги сявга, какъвто и ред да се тури.
Но знай, че едните умират безследно и няма ги вече,
−270− следа не оставят в природата свята, разумна,
а другите крачат по път нанагорен, Човеци да станат –
Човеци с божествено светло дихание, подобни на Бога,
достойни да бъдат наследници земни и Бога да видят.
Това ви говори Учителят днес, станете и чуйте,
−275− не се обленявайте вие, че робство велико ви чака. ***315**
Оръжие не може на вас свобода да ви нивга дарува,
едничката Обич, Любов ще спаси человека в живота,
едничка, що тя свобода ще даде и може душа да лекува.
Водачи с дебели глави, (а водачи не ражда България),
−280− водачи продажни, глупци, малоумни, без капчица мозък
прекрасното стадо от български овци към вълк що подкара,
а днес се учудват защо е издавено всичкото стадо.
Облякъл е овчата кожа, а виждаш хайдука във него,
от вълка по-опак, че вълкът случайно понявга изпусне
−285− по някоя смела овчица и тя се изгуби в гората,
а тоя спотиря ги всички направо на вълка в устата.

Горко ти, народе славянски! Четир-десет вече години
те буди Учителят Мирови, ти [не] рачи да го чуеш.
За някакви букви държите и за древни вселенски събори,
−290− а в днешните святи събори, що правиме всяка година
не щя да надникнеш и факела свой да запалиш веднага,
от Негов-я факел огромен и в свойта пътека да светиш.
Същинският Учител, Великият Учител дойде между нази,
станете славянски народи и всички човеци станете –
−295− египтянин, перс, мюсюлманин, индус, европеец, китаец.
Великият Учител дойде и донесе прекрасното Слово,
че ново и мощно ни слънце огрея за Царството Божие,
−298− което във всяка душа се намира и чака Учител.

Песен XXI. БЪЛГАРСКИЯТ ДЯДО

Любимата свидна родина е в гъсти мъгли непрогледни,
любимата свидна родина, изпълнена с болки и скърби,
прилича на клета жена, що в ридание върви и нарежда,
на черни нерадостни дни насъбрала вседневните жалби;
−5− забравила сякаш за дните лазурни, за ведри простори и
младост,
за горски цветя и за птичките пойни, за потоци бистри,
които сказания светли разказват където поминат,
за слънчеви дни, за усмивка приветна, за песен сърдечна;
забравила всичко, обхожда по вратници, скритом поставя
−10− мъничко писмо с предвещание грозно и орис несретна,
обрича на гибел жестока завинаги нашето племе,
което притихнало в гробен саван не очаква да съмне,
отново зора да изгрее и види на слънце лъчите.
О, тъжна жена, предвещателко мрачна, иди си от тука, *316
−15− иди си, иди си веднага – не искаме твоята сянка,
че ний за добро се родихме, за туй ни земята откърми.
Красива е наш'та родина, певци и певици отглежда,
богата и ширна, обилна в гори и полета, ливади,
обилна с много вода на реки, езера и потоци,
−20− на зрели нивя, на градини с прекрасни овощия
и всякое благо, което произрожда земята ни чудна;
богата в стада на овце, на черди от коне и волове,
богата на припеци знойни и сенки дебели уханни,
на въздух, кой диша се леко и пълни с радост гърдите
−25− и още певци из горите, пчели медоносни и свила;
и старци столетни, огрени в сърцето от мъдрост и разум,
и майки стареи отгледали челяд работна и здрава,
девойки, момци благородни с дарби свещени в сърцето.
Иди си, о, жено! Ти спри да напяваш таз песен гробовна.
−30− Или изправи се, хвърли от глава си покривалото черно,
вдигни си челото, погледни към небето през мъки и скърби.

Родино, стани, възкръсни, отблъсни ти смъртта чрез живота!
Веднъж ли ти мря, и веднъж ли те смърт ненаситна погълна?
Избрана Девице, теб слава и почест очаква, не бой се!
От твоята мъка в сърцето ти пламък безсмъртен ще лумне,
стократна ще бликне в гърдите ти новата сила духовна.
От твоята мъка ще станеш велика и мощна, и силна,
на светли скрижали ти нов-ят живот ще запишеш тепърва.
Затуй си родена красива и вечна да бъдеш, родино –
светило през мрака, че много са твоите рани и скърби.
Но ти не дочуваш, когато певеца те вика да станеш.
Голяма е твоята болка – неволи отвред те притискат,
до песни не ти е, до теб не достига предвестник на радост.
Блажените дни са подобни на хляба, що гладния нявга
е сторило сит, но за днеска туй минало сянка е само.
Било ли е нявга великата радост, великото щастие? *317
Народът ни пял ли е някога своите песни крилати?
В тлаки и седенки смехът на момите невинен дали се
е носил под звездните нощи? И тихия говор, закачки
на младите момци, дошли за отмора от родни полета?
Дали е била радостта на свободен живот в долините,
невинният поглед девойкин, усмивка на момкови устни
и гукащо младо отроче във люлка, било ли е нявга по нази?
И скърцащи стан до огнището буйно, където под връшник
пече се пшеничена пита уханна във подница проста,
в жаравата ври във гърненце чорбица разливаща сладост,
на куката горе котленцето с мляко – отгоре сметана
дебела, подобно на обга* набъбнала цяла във масло.
Сега ще го снемат, в джубура ще сипят, избият млекото
и в чиста паничка ще сберат маслото със мокра лъжица
да слагат от него във гозби различни и баници тънки.
Стареята внася грамада от стригана вълна и почва
да дели по равно – на щерки, снахи и стопанка, и майци,
па юрнат се всички в потока със пулпаси плетени гъсти
та вълната харно изплакнат, изцедят, простират на
припечно място.
Подире предат по недели, предат и ечат становете,
забие тепавица новото бало, че по- да е гъсто,
вода да му сипеш отгоре – задържа, не дава да капне.
От тази аба се скроява на трудещ-ят селянин руба*,
що в къщи му идва терзия* да шие с дни и седмици;
на всички по дреха, а този го храни с гозби избрани.
Момите си правят чеизи, че мине ли есен, калески*
за сватби… От къща на къща се бъклица носи
и сватове бялнали в двори, и те, и конете, що яздят.
Подкарат чеиза изтежко натрупан в колата с камари…
Било ли е нявга това и ще стане ли пак да го видим?
Ще жънем ли ниви да пълним хамбари до горе със жито,
безспир водениците бодро да тракат и смилат брашното
и коша във хижата плетен от прът, изкусно замазан,

напълнен до горе, и нощви дълбоки, и ситото гъсто –
обилие, имане, милувка небесна… Било ли е нявга,
че ти да се сърдиш, когато ти друмника двори отмине,
па бил непознат да е тебе – ти гост да ти бъде го каниш,
а тоя, забързал, не рачи, отмине, отприпка със коня.
А склони ли, радост, разшетват се всички – и старо, и младо,
веднага чевръсто брашно се отсява през гъстото сито
и прясната турта* в жарта се пече, и яйцата се пържат
във краве масло, в паницата квасено мляко в сметана,
и грозде от твоето лозе, и диня от твойте бостани…
Дордето си госта вечеря се сладостни речи приказват:
отгде си, на колко си годин и как си на твоята къща;
каква е земята, що сееш, какво ти се повече ражда;
дали ти е челяд работна, снахи, синове те почитат,
къде си служил и дали си раняван във някоя битка.
Взаимно се питат и гост, и стопанин във разговор сладки,
несетно се времето тъй изминава; прозявка подсеща
уморени гост да си легне, готов е одъра, постлан е
с новичка слама, отгоре кълчищена черга с пръздера.
Завие се морния пътник и щукне, и заспи веднага
доволен, нахранен и сит, отпочива си мирно и тихо.
Било ли е нявга да кара селякът чували със жито
за негде, а връща се, гледаш със нова каруца и хранено конче.
Що са ти пари, като има какво да размениш отсреща?
Отиваш в пазаря със коня, а ето със крава се връщаш,
облечен, обут, челядта окол' тебе доволна и сита.
Където погледнеш – имане, в топилото гръсти* угниват,
от тях ще предат за чергила, а още и ризи,
които изпърво бодат по снагата, но после пръздера отпада
и стават те меки и много приятни за дрехи вседневни.
Или от памук белоснежен са твоите ризи тъкани,
памука определ от майчица мила или от стопанка,
и твоите дрехи абени, и аления пояс на кръста.
Я виж, средногорец докарал кола – напълнил кошове грозде,
а връща се весел на село с чували от хубаво жито.
Поленците имат едно, а планинците друго – замяна;
и тия, и тия доволни и сити – навсякъде песен.
Разменя се вълна с памук, разменя се вълна с коприна,
и масло с мед; качета и бурета, нощви, корита
с пресен избран зеленчук от градините буйни крайречни;
за шаяк – лопати и вили, и брадва, и чук, и мотика.
А днеска е радост погасла, а днеска ни чума полази, *318
притиснала мъка душата народна – мъгла непрогледна,
стоглаво чудовище смуче снагата му – мощи остала,
забило е нокти във нея, достигащи чак до сърцето.
Сърце ли? И то не остало от жалби и мъки безкрайни,
що нямат ни брой, нито край, нито вижда се тяхното дъно.
Къде са овците, чердите говеда, лозя и ливади, и ниви?
Къде са горите в Балкана и Люлин, и Рила, Родопи?

Къде е памука и вълната, где са? И хляба пшеничен,
облажата где е? И ябълки, круши и хубаво грозде?
Народа къде е? Бащи, синове, дъщери и децата?
Замлъкнал е стан и не бръмка вретено – пустеят къщята.
Робия! В тежки синджири се влачи ногата пребита.
Но, пътниче, можеш ли някак да тръгнеш полека нагоре,
ще можеш ли ти във сърцето си мъничко сила да найдеш?
Ела, премини през мъглите по стръмни и трудни пътеки,
надвий безнадеждната мъка, изкачи планината високо.
Ще видиш ти чудо, небивало чудо ще видиш нагоре:
мъглата сгъстена подобно покров погребален е доле,
а горе – лазур, ведрина е и слънцето грее в небето,
от тежка мъгла ни следа, от неволята няма ни диря,
в сърцето е леко и дишай свободно, неволно запяваш.
За чудо, ти виждаш и края на Дракона черен в простора
и виждаш му Силата колко е – червей, изчадие на ада
е Змеят ужасен, дошел за последна гощавка при нази.
Но виждаш ли как е застанал наблизо велик и незнаен
Приятел, *319
присвил е крила, ще се нирне Той скоро и змея ще погне,
в ръце си тояга – стихии разметнал, ще стигне го бърже,
на прах и на пух ще направи Стоглавото куче опасно,
не ще му остави ни зъб, нито кост, ни жила, ни нокти,
ще пръсне отровна мъгла и следите й няма да найдеш,
завинаги помен от него не ще да остане во веки.
Ще блесне долината родна в слънце, стадата ще звъннат
в ливади от сочна трева; ще поникнат житата,
що никога никой не ще ти ги вече ограби, селяко.
И ти ще гощаваш отново кой мине от твойта трапеза,
не ще ти е малко, ни много, че с брата си всичко ще делиш,
еднакво ще бъдете сити и двама, облечени топло,
еднакво по сили ще труд да делите със обич и милост,
че силният веч да помага на слабия – така си е редно.
Ще имаш обилно, селяко, от нищо не ще си в оскуда,
и грозде, и мляко ще имаш, и челяд ще имаш свободна,
не ще ти ограбят ни крава, ни овце, ни вълна, ни жито,
ще хвърлиш тез дрипи ужасни и нови ще дрехи поденеш
изпредени, още тъкани от твоята мила стопанка.
Ще грейне любимото слънце, земята навред ще огрее,
ще цъфнат овошки, ще вържат и зреят и тебе ще хранят,
горите изсечени твои ще стори то пак да изкарат,
в бук и дъбица, и бор ще простора планински обрасне,
ще свърне по тях песнопевец славей и гнездо ще свие.
И българска майка ще пак да роди ненагледни си рожби,
че има тя вече със що да ги храни, обува, облича,
че пак ще заскърца стана, ще се пълнят вретена с прежда,
работни девойки чеизи ще правят и домове кичат,
ще дойдат чада ти от тежка робия, ралата ще хванат,
ще екнат отново тлаки и седенки в радостни песни.

Певица съдбата народна в песен слова ще нарежда,
а други наокол' ще слушат и сълзи горчиви ще леят
за тежката мъка, що мина, за черната чума ужасна.
И гусла ще стене и плаче в ръцете на майстор гусларин.
Но ето, внезапно, певицата мила гласец ще прекърши
и весела, бодра, игрива ще песен да почне веднага;
веднага и гуслата бърже ще бодрата песен да гони,
веднага ще секнат сълзите и радост гърди ще напълнят.
И старо, и младо ще слуша словата на новата песен *320
как стиснал кривака в ръката си Български дядо,
тоз същия Български Дядо, отколе познат на народа,
що винаги идвал навреме от пакости зли да го пази,
внезапно явява се тука и тамо, и бърже помага.
Той строшил главата на леса стоглав, що изпива кръвта ни,
но вихри дошли да помагат на дракона грозен и черен,
на ада нечистите сили веднага със вой го посрещат.
Но той ги отдухал със своето чисто и светло дихание,
подбрал ги пред себе си мътни и кални потоци, и вихри,
далече във пусти гори тилилейски заключил ги здраво
да няма ни помен от тях, да ги всеки забрави во веки.
А песен да пеят и мало, голямо за Българския Дядо, *321
що бди и си стадото пази от вълци и мечки стръвници.
Но трябва и хората Бога едничък да знаят и тачат,
едничък, що в паша ги води при бистри и хладни потоци,
на припек и сянка в поля и дъбрави покой да намерят.
Завърши певицата дивната песен, гусларя заситни.
Веднага се вдигна и старо, и младо хоро да играе,
словиха си дланите крепко, изправиха стан, залюляха,
насам и натам разпростряно хоро, що подобно на нива
висока, изкласила, вятъра буйно разлива, люлее.
А ето и гайдата екна, сама се в хорото покани.
Изпърво си меха наду, гайдарджията пръсти наместя
по малките дупки на своето малко и тясно духало.
Затрепкаха пръсти, по него провикна се гайдата бодро,
затупуркаха буйно нозе, излетяха на вън на простора.
Кавалджията сви към гусларя в едно с гайдарджията весел,
що му пръстите само треперкат, а му образът цели сияе.
Кавалджията свири и гали с песен, очите му греят,
гусларят опрял на коляно си гуслата – свири ли, свири хорото.
Просъмна, зората към изгрева сочи и скочи на танец,
залюшна се весело, викна да пее с моми и ергени,
с баба и дядо, снахи, синове и с внуци безбройни.
А там на Балкана се слънце показа и в него Лицето
на Българския Дядо, кой наш'то хоро нанагоре поведе.

Песен XXII. НОВИ ДНИ

Щом жегата лятна се ширне и стане горещо и душно
веднага с покана пристигат и някои братя далечни
от много села, градове и колиби на наш'та родина,
от цяла година се готвят да идат на славната Рила, *322
там горе в снега да си бели палатки поставят високо.
И ето ги, радостни мъкнат вързопи от топли постелки,
че горе на Рила е знайно понявга е много студено.
Прехрана за всички е веч уредена от нашите братя,
та никой товар не отнася излишен по стръмни пътеки,
защото отрано е вече решено за всичко, що трябва.
На „Изгрев" грамадни могили от тежки вързопи измерват *323
и тях камион натоварен превозва дълбоко в Рила
при китна „Гюлечица", гдето гората е гъста и стройна
и бистри потоци се спущат надоле в скокове бързи,
шумят в долините и весело пеят те своята песен.
От там куцовласи с пъргави кончета вдигат товара *324
и в дълги кервани полека изнасят по стръмни пътеки,
звънеца на коня водител далеко се бодър дочува,
обажда на горските птички, че гости пристигат на Рила,
познатите гости отколе – певци и певици избрани.
Конете пътеките знаят и могат сами да се водят,
че тридесет вече години изкачват по тези баири
все същия път от Гюлечица хладна до Елбура прекрасен;
и тамо ще морни пристигнат и бърже товара им снемат,
разтирят ги после по китни ливади на паша обилна.
А горе багажа се бързо поема от нашите братя
дошли предварително тежката работа те да извършат,
та дойдат ли после човеците всичко да найдат си тамо,
а не да се вайкат къде да се дянат, изпотени, морни,
че Рила е много приветна за този кой всичко предвижда.
И ето на другия ден отобуса на „Изгрев" пристигне *325
в топъл предутринен час, що го чакат ранилите хора.
Щом всеки си името чуе, той бързо там влиза и сяда
дордето се целия напълни от бодри и весели хора,
облечени с летни премени, тъй както е редно през юлий;
но в раница боднал по някой „за в случай" и бяло кожухче,
дори пелерина за дъжд с качулка с нея високо,
че Рила не знаеш из пътя как тебе ще срещне.
Погледнеш мъгла, че и вятър, градушка, веявица снежна,
и дъжд се изсипва проливен, не спира пред нищо.
Но Рила и тя е душа, и не прави тъй често повреда.
Но този, кой е теглил веднъжка за дълго това ще разказва,
и този, кой не знае се вслушва и мерки предвижда с време.
И даже се той престарава понявга с грижи излишни
и сякаше Монт Еверест ще изкачва до облаци бели.
Лети отобуса по равния път, неусетно се носи,

отдясно и вляво се китни поселища виждат навредом.
Внезапно блестящ язовир водите си сребърни плиска,
безкраен се той откроява през летни пейзажи зелени,
погълнал в себе си бели селца с градини, ливади,
далече пропъдил работни селяци без нигде и нищо.
А горд язовира, не иска да знае за хорските мъки,
затаил е още в сърцето си тайната своя голяма.
Защо и какво той ще служи със свойта вода неизмерна,
дали за добро или зло той ще бъде се още не знае.
През Самоков чист. обновен лети отобуса прекрасен,
а вътре се песен подела от много певци и певици.
И стройната песен се лее сърдечно от всичките хора,
позната на всички от времето още с Учителя милий,
кой тях ни остави богатство несметно за всякое време:
да няма тъга във сърцето ни вече какво и да стане,
да можеш и мъки чемерни в песен самин да претвориш;
че по- е дълбока таз песен, която в мъки се ражда,
тя близка е тебе и сродна, от всичките най- я обичаш
и даже любима тя става в живота на всички човеци.
И слънцето, ето го, вече наднича отгоре Балкана.
Зори огнедишащи първен стрелите си пламенни хвърлят,
та изтока целия сякаш в червени вълни се разлива
и где що е облак в небето трепти в одежда с позлата
и слиза полека отгоре слънчевия конник в полето.
След някоя песен – почивка, започва се малка закуска,
разтварят се раници пълни и хляб се от тамо изважда,
с него домати и чушки, и сиренце, ябълки, круши;
едни си на други подават, та всеки да вкуси що има,
при общата песен, и обща храна добре е да има.
Подире отново се песен подема сърдечна и бодра
дордето Гюлечица там ни приеме и пътя посочи
през Рила велика из царствени борове стройни, вековни,
що колко навътре в нея отиваш денят се смрачава,
тъмнее, че слънчеви лъч не прониква – и вредом е сянка.
Изпърво по равно, подир в нанагорище стръмно поемеш.
Червените знаци внимателно трябва да следваме ние –
стрелички поставени тука и тамо по пътя извивен,
по дънера строен на бори високи е белега верен
или върху сива скала е стреличката алена тамо.
Душата запира в гърдите и сякаш завчас ще изскочи,
но станеш за малко, оглеждаш пейзажа дорде си отдъхнеш.
Понявга в тревата откриеш красива малинка узряла,
или боровинка, що прави ти устните сини веднага,
или мухоморка с пъстра наметка те мами лукаво.
Провижда се тука и там през мъглите главата на Рила.
Дали „Харамия" не е туй, загърнат със снежно чергило?
Отсам „Фараона" излегнал се цял на Рупите дреме,
а може отсам и „Кабул" в мъглата главата си мярва,
привет отдалек' да ни каже сърдечен, че веч ни очакват

и „Рилските Сини очи", в небето загледани горе.
На всички е вече разказано вредом, че гости пристигат,
познатите гости, които Учителят нявга доведе,
а още и днес ги довежда и вечно така ще пребъде,
−100− високите склонове Рилски ще нас да приемат сърдечно.
Ту вятър задуха и ръсне дъждец да ни сплаши,
ту слънце провре си главата през облаци черни, зловещи,
приятелски топло и мило ни грейне с лъчи драголюбни,
та пътя да видиш в мъглите през тъмните борови клони.
−105− Дорде нависоко излезнеш, където се бора довърши
и почне се жилави клек, що преплел се дълбоко в скалите.
А после и той се довърши и газиш по хвойна красива
из пътя изрязан, що няма веч нужда от никакви знаци.
Ти веч и самичък ще може да идеш до Елбур божествен,
−110− дори и дете да оставиш самичко нагор' ще отприпка.
На първото езеро спира ти погледа тук очарован, *326
отваря се първата светла зеница на Рила прекрасна,
потопила в себе си мрачните облаци, виснали грозно,
прокапал-я дъжд в сълзи и напълнил окото красиво,
−115− от сълзи обилни не може то сякаш клепач да затвори.
Провиждат се вече палатки разхвърляни горе в скалите,
в гърдите сърцето потрепва от радост позната, безмерна,
че скоро ногата ще стъпи на милото място свещено,
където Учителят нявга пристъпвал [е] мили на Рила
−120− и дълги години Той нас е веселил със слово премъдро.
Най-после, пристигаш ти морен, посрещнат с радост
от нашите братя, сестри, изпреварили тебе из пътя,
„Елбур" ти се мило усмихва, дори „Харамия" се радва.
Дордето вързопа си найдеш, палатката вземеш да стягаш *327
−125− с милата помощ на братски ръце, що се спущат веднага.
Добре окопана с кирки, лопати, с въжета отвредом,
ти можеш постелката своя са сложиш и в нея да легнеш
дордето се вик не дочуе, че топла вода е готова
и можеш да идеш и ти да си вземеш от чайника горе,
−130− що ври и кипи – от дежурните братя приготвен навреме.
Подире ти просваш нозете си морни на свойта постеля
и сън те приятен подхване край преспите ощ' нестопени,
всред чистия въздух унесен на Рила прекрасна високо,
където и слънце на залез ти лека почивка желае,
−135− усмихва се бащински То и на рилските гости при Елбур.
А сън ли е то, или райско блаженство велико незнайно,
тъй както си легнал, така се ти също и утром събуждаш
в почивка блажена от дългия път неизмерен до тука,
ни мърдаш, ни шаваш, прострял си се цели под свойта
завивка,
−140− дордето цигулка те веч не пробуди да станеш веднага. *328
Когато се вече просъмне, ти виждаш и други палатки
накацали вред по скалите подобно на радостни птици
но тях ти не гледаш, а бодро поемаш към Върха нагоре,

където и други изкачват, че скоро ще слънце да грейне,
а изгрев да срещнеш на Рила, картина е много чудесна,
що няма я нигде, макар да го срещаш направо от Рая.
И тука по стръмно вървиш, изпреварва те някой, но друг е
закретал по тебе, върви къмто Върха Молитвен, където
след малко ще слънцето мощно покаже лице лъчезарно.
Не то ще те чака, а ти ще го чакаш и ранко ще дойдеш.
И ето го, огнено копие изпърво проблесне в безкрая,
подире погледнеш колесница бляска с коне златогриви,
що в пурпур заливат те облаци къдрави там по небето.
А ето и конника огнен, усмихнат пристига на изток,
в ръцете си повод прихванал на своите коне лъчезарни.
А ние застанали шепнем задружно молитва към този, *329
кой всичко ни даде в живота – и слънце, и здраве, и Рила,
да можем след всичко да вдъхнем от тоз елексир в планината,
що няма го никъде ниско в коя да е земна градина,
па можеш да търсиш до край на земята, не ще го намериш.
А вещ цигулар песента ни задружна подкарва приятно
и носи се нашата песен крилата високо, далеко.
Отсреща Балкана, отдясно Родопите, още Мусалла
и всички мъгли, ветрове, лъчите на слънцето златно
подели те нашата песен с радост, разнасят я вредом,
разказват на запад, на север, на юг и на изток, че гости
запели от Върха Молитвен на Рила, кой иска да слуша.
Подире, четец се изправя с томче „Беседи" в ръцете *330
и почва от там да прочита словата на мил-я Учител,
що тука е някога нам говорил във времето прежно –
на камъка седнал, над всички главата Му слънчева грее;
кой няма го днес, но словата му святи живеят навеки
и който ги чуе, накрай на света да е пак ще се радва,
че лъч от Божествено слънце огреял е вече земята.
Започва се Нова епоха за цялата земна планета.
Накрая сме вече на старото време, изтича се злото,
че всички планети, слънца по цялото звездно пространство
[ще] влезнат в Новия живот, отреден отначало да бъде;
че никоя сила не може с Доброто веч да се бори,
с каквито и средства тя опит да прави, не ще да успее.
Подире от Върха ний слизаме бавно, огрени от слънце,
за топла вода на закуска подканя ни братския призив. *331
Едни ще останат дежурни обяд да приготвят за всички,
а други ще пък паневритмия играят на ширна поляна,
било над Елбура красиви, или пък при езеро друго
с равна поляна; в начало на първото езеро – всички,
за нашите нужди дърва изобилно ний там да съберем,
къде след гимнастика всеки дърва ще нарами по сили,
по стръмна пътека ще тях да изкачи с малки почивки.
И ето, от всички събрано, голям ще се куп награмади
там гдето е кухнята наша, трапезата наша и склада, *332
що често се празни и пълни отново от наш'те коняри

с хляб, зеленчук и с всякакво благо, що ражда земята
и няма оскуда от нищо – и никога няма да има,
−195− че Тоз, кой раздава благата е винаги щедър към нази.
А доле, където изтича „Елбура" е душа приготвен,
та който желае и баня гореща да вземе поредом. *333
Подире нататък и своите дрехи на струя обилна
добре изпере и на клек и на смрика простре да изсъхнат –
−200− прекрасната Рилска вода и прането го прави да грее.
Това не сторил си ти още и ето, за обеда викат. *334
Казанът огромен е снет с уханното ястие обилно,
насядали вече след обща молитва се всичките хранят
и видиш, казанът е празен, от гозбата няма ни диря,
−205− но всеки е вече нахранен от вкусния обед приятен.
Сега имена си ще чуят за утре кои са дежурни.
Едни – водоноси – от бялата наша чешмица красива,
що милия Учител направи с наш'те задружни усилия.
А други дърва ще секат, че и огън поддържат безспирно
−210− таз вечер за чая и утре за новото ястие в казана.
А някой ще ясно рече за след обед, че сказка ще има *335
по някой въпрос интересен разгледан от наши оратор,
било то за общия ред, хигиена ще някой говори,
или ще си опитност своя разкаже за обща поука,
−215− за някоя книга научна излязла наскоро в печата.
Подире – почивка по наш'те палатки, утихва бивака.
Дордето ще време настане на сказката всички да идат,
че днеска един ще говори за нови научни открития,
а утре и в другите дни – по различни въпроси, които
−220− възникват в живота и някои тук се разглеждат взаимно.
Изслушва се сказчика мъдър от всички с дълбоко внимание,
а свърши ли той и въпроси ще някой рече да задава.
Самите въпроси навеждат на други неща интересни,
накрая остават вратите открити за нови познания,
−225− не свършва се никога земната мъдрост, извира безспирно.
От хижата вечер, що веч построиха без нашата воля, *336
сега пък туристи пияни и дръзки надвикват се грозно
доколко гласа им държи и подрънкват с китара ужасно,
и дерат се чак до зори докогато съня ги нападне.
−230− Това е то чума, що тук ни полази и тежко ни вече,
в безсъние често да бъдем дордето зората изгрее.
А с тях и жени се надпяват безспирно с песни срамотни
и мислиш, че тука е ада – и ясно на тебе ти става,
че ада и рая самичък създаваш го ти в живота,
−235− не е той далеко от тебе, речеш ли, до тебе е близо.
Рибари без милост пъстървата ловят и диво надвикват, *337
и свежия клек, що наблизо расте изпосичат с ярост,
та огън си правят и своята плячка пекат и изяждат.
Не ги е тях еня, че върха оголват и грозен той става,
−240− таз хижа за тях е стъпало диващина те да показват
и нам да се смеят, че носиме всички дърва отдалеко.

Нарочно те идват край наш'те палатки и диво се смеят,
не свършват им срамните песни, безспирно, с пресипнало гърло,
един умори ли се, други подема и лае си той към звездите;
и чудят се те на такива, и тихо се само усмихват.
Но ето, разчу се великата вест, че от Франц-я нам гости *338
избрани пристигат – Франсин и Стефàн, виртуози прочути,
що целия свят обикалят и радост неземна разнасят.
Видели на Сен-Клу* – Париж паневритм-ята наша, пленени,
решили те гости на Рила да бъдат на нашите братя.
Макар самоволни бедняци, но средства дошли им внезапно
от двама незнайни, що нявга в затвора за свойте деяния
били и не мислили веч да се връщат към труда почтени.
Но ето Франсин със съпруга любими решили двоица
те свойто богатство на бедните хора в дар да оставят;
и слава, и почести светски за своята музика нова,
и нея зад гръб да оставят, а бедни да слезнат надолеко
къде нищетата гнездо си е свила в затвори ужасни.
Те двадесет вече години света обикалят двоица:
Франсин – на цигулка небесна, Стефàн на китара приглася.
Желаят да дойдат на Рила, но средства те никакви нямат.
И ей, ненадейно пакет с пари от затворници двама.
Те пишат им следното: „Вашата музика нас ни докосна.
Свободни сме днеска, почтени сме хора и този подарък
спечелен е честно, вземете го с радост за вашите нужди."
Веднага долитат при нас трубадурите Божии на Рила.
Видяхме ги ний с очите си – ангели сякаш от рая.
Не свирят те нищо заето, а всичко, що видят в живота,
това, що сърцето вълнува, го в музика мощна превръщат.
Не чуваш, а виждаш картини – от северн-я полюс ужасен,
или пък на „Ордите" смазващ-я крак ти откриваш в живота
и чуваш последния вопъл на тези, що гинат невинни.
Умиращ алжирец бълнува дома да се върне в селото
и майка си клета да види, селото с младежките танци,
където свирците ще думнат завчас, ще напълнят мегданя
и той ще е там с другари по възраст и мили девойки.
А клети не знае, че огън селото запали, че всички
са мъртви в него. И жив да остане, и там да се върне,
той нищо веч няма да види: ни майка, ни свойта колиба,
ни мили другари, танцуващи там на мегданя в селото.
А ето, в Дан-я, що чули – веднага го те претворяват:
От бойни полета се рицар завръща на горд победител.
Копитата конски отекват надменно, че рицарят славен
дома се завръща и всички ще чуят за славни победи,
как той е горил и съсипвал из пътя си селища вражи,
на пепел и прах е обърнал където е минал той храбро.
Върви буйногривият кон и понесъл ездача надменен.
Ей, пътя извива и близко е вече и родното село,
след малко той там ще го види с къщите мили

−290− и всички ще него посрещнат с почест на горд победител.
Но ужас, селото го няма и всичко е вред пожарище.
Клатушка се конника, пуснал юздите на коня си вече,
не знае къде да завърне с коня си той да почине.
Отекват печално на коня копитата бавни и тъжни
−295− и сякаш ти виждаш ездеца безславен, бездомен да скита.
Веднъж ли и дваж ли свириха ни те нам омаяни тука, *339
веднъж ли и дваж ли летяха те в наш'те обят-я сърдечни,
не искат те нищо и стига им нашата радост безмерна.
Храната им проста и нашите гозби не им са желани,
−300− а залъче хляб, придружено с ябълка зряла и круша –
това е то всичко, що техните нужди телесни подкрепя.
И дрешка единствена само, наметка за дъжд и за вятър,
обувки удобни с широка подметка, та леко да ходят.
По стъпките кални добре ще познаеш къде тез двоица
−305− са минали: следите на гумена, мека подметка широка.
Отделна палатка за тях с постелка и мека завивка,
че скъпите Божи' деца да починат от трудове дълги.
Но спят ли те, не, а работят безспирно и денем, и нощем.
В музика те претворяват, що срещат по свойте пътеки –
−310− и радост, и скръб, че и слънчеви изгрев, що срещат двоица.
Пристигат на Върха Молитвен със своите сиви наметки,
а слънцето още е доле, не вижда му никой лъчите.
Франсин се изправя, издига в ръце си тя свойта цигулка
и почва да свири „Предизгревн-я час" и Стефан̀ й приглася.
−315− Предизгревен час в природата, всичко е тихо и чака
да дойде светилото дневно, да стопли земята, сърцето.
И ето го, То се показва и трепва простора в сияние.
Франсина играе с лъка̀ върху струните песен възторжна.
Чрез нея ликуват цветята, потоците пеят с радост,
−320− и птичка на воля хвърчи, и мушицата бодро танцува,
и вси върхове си ръцете подават в братска прегръдка,
в хор езера и потоци запели тържествена химна.
И тигър, и лъв онемели пред свелото чудо – ликуват,
затвори се срутват и чупят се двери железни, излизат
−325− затворници клети, простора за тях си прегръдка разтваря.
Не зная кой може така да засвири над цялата земна планета.
Франсина така претворява на слънцето изгрева златен
и който я чуе не може това да забрави во веки,
а сам пилигрим той желае да стане за Бож-ята слава,
−330− където му стъпката мине за тях да разказва двоица.
Внезапна градушка – желаят и ледни кристали да пеят, *340
на мила Франсина концерт да дадат, да ги чуе тя тука,
палатките шибат с хиляди пръсти, шумят по Елбура,
земята постилат с бели килими и губери ледни;
−335− затихват и връщат се пак, и с ново усърдие танцуват
да чуе Франсина, да ги види и вдигне лъка в ръката,
за тях да изсвири тя песен вълшебна в спомен за Рила,
че някъде другаде тя да разкаже за Рилска градушка,

тъй както ни тук тя разказва за много чудесни истории,
−340− що не само чуваш в звуци, а в светли картини ги виждаш.
Изнизват се дните несетно на Рила в нестихваща радост.
Ех, где да е вечно на върха ний тук да останем,
с дни да се къпеш в лазура на слънчева топла милувка.
Понявга пък облаци нежни да гледаш как сменят се често: *341
−345− ту стават на страшни титани, ту сменят се кротки овчици,
или – войска многобройна с бойни колесници разни,
що сменят се бърже на ангели кротки с бели одежди.
И валне понякога росен дъждец, позаръси приятно,
па секне. Подире тревите лъщеят от капчици златни,
−350− че сякаш със златна пръскачка земята е цяла наръсена.
А идват и дни – планината в мъгли е наметната цяла
и спуснала дълги ресни към земята в топла прегръдка,
нарамила пълни дисаги от слънчева прана, която
се просто излива отгоре и въздуха щедро насища,
−355− та който е тука да диша от живата сила космична
и здраве, и сила да найде, и бодър веднага да стане.
Но стрелне те севера, духне без милост, слана се постила, *342
таз същата сила, която човека отвеки спотиря
да търси убежище той в долините и завет да найде,
−360− и волю-неволю там жилища той да изгражда – живее.
И вятър на кон вихрогон барабани по наш'те палатки
и пита, и пита безспирно кога ще оттук да си идем,
че той да си веч измете, поизчисти тъй както е редно,
че дойде ли есен и зима да найде си всичко в порядък;
−365− не иска да знае, че искаш тъдява ти ощ' да останеш.
Една по една се палатките вдигат и хората слизат, *343
тъй както на групи дохождат, така си на групи отиват,
оголват се веч върховете и няма ги Белите птици;
останали още смелчаци, от буря се те не страхуват,
−370− не им е първинка да срещат и буря на Рила.
Все нови и нови ще кътища найдеш, где нимфи живеят
и чуваш Гласа на Предвечния, кой тука чрез всичко говори.
Небето разкрива особено своята хубост потайна,
звездите не греят, а приказка светла разказват в безкрая.
−375− И сякаш са по-лъчезарни те всички над Рила прекрасна,
и кой ги разбира, прехласнат ги гледа и слуша, що думат,
не иска подобно Франсина по стари пътеки да ходи,
желае и той трубадур да израсне и в песен крилата
той всички страдан-я като нея в музика веч да претвори,
−380− тъй както от пясъче бисер си мидата прави безценен.
Веч слизаме доле, едному през цялото време е слънце,
прехласва се тука и тамо, обръща очи към Елбура
и бавно напредва, не му е по воля, че трябва да слиза.
А други пък буря подгонва и дъжд непрекъснато пада,
−385− вървиш из пороища буйни и целия си мокър до кости:
и твойта наметка е мокра, и гугла, и здрави обувки,
ти целия гмичкаш по калните локви утихнал и кротък,

назад не поглеждаш – не ти е до никакви гледки природни,
по конските ясни следи приближаваш ти бавно напреде.
А пътя безкраен, Гюлечица още далеко, ти морен
и даже си гладен, и малко натъжен из пътя прекрачаш
дорде те не лъхне кадежа на огън запален наблизо
и тамо те срещат познати, що сушат се тука прилежно.
И ти се нареждаш край тях да се мъничко тук поизсушиш
и пара се вдига на облак от нас, че сме всичките мокри.
Стефáн и Франсина ги същата участ дъждовна споходи, *344
запазена суха е само цигулката чудна, вълшебна;
китарата също блестяща, и тя е запазена харно.
От техните сиви наметки се пара високо издига,
нозете им също са мокри и гмичкат в калната локва,
но само сърцата не ги е докоснала мъка зловеща,
те пак ще запеят щом видят усмивка от светлото слънце.
И може в нова симфония те всичко това преразкажат,
та който я чуе, той водна стихия ще веч да обикне;
и мокър да е, ще се той поизсуши, бедата забрави.
Лети отобуса из пътя обратен – дъжда не престава *345
и къпе обилно возилото наше, а ние извътре
сме вече на завет и гледаме как изобилно дъждеца
ни пътя полива и вика: „Със здраве, със здраве идете
и пак догодина. Ний тук сме готови за всичко, за всичко:
и слънце, и дъжд, и мъгли, и градушка, и вятър, и буря;
готови бъдете и вие да срещнете наш'те милувки.
А още и преспи приготвяме ние за ваш'те палатки,
през август валяло е снежно тъдява, вий помните още
когато ви цели затрупахме ние догоре с преспи.
Но пратихме бърже да грейне отгоре великото слънце,
че вие отвътре запеяхте вашите песни крилати,
затуй ви изровихме бърже, стопихме снега наведнъжка.
Таквизи обичаме гости по нази, а иначе – сбогом,
слабаци не щеме, те вкъщи на сухо си нека останат."

1.IX.1957 г.

ПРИБАВКА КЪМ „НОВИ ДНИ”

Но чудно, пороища, сипеи в Рила се виждат начесто,
отгде са, до днеска не сме ги ний виждали никога тука.
А няма ги тези красиви гиганти от борове стройни,
що сплитаха свилени клони подобно завеса разкошна,
−425− що искаше ти ненаситно да гледаш с възхита безкрайна.
Изчезнали, днеска следата им никъде вече не виждаш,
останал е дънера гол, до земята прерязан без жалост,
за старото горско величие разказва с очи насълзени.
Не могат те вече земята да пазят от водни стихии –
−430− те ровят и почвата свличат, и в голи долини я трупат.
Подире в реката я цяла завличат и нея размъщат,
та горски потоци изгубват завинаги своята хубост,
която познава ги всеки, кой мине през Рила прекрасна.
Пороите вече оголили мощни скалисти гиганти
−4385− и цветни красиви поляни разкъсали грозно навредом.
Но чакай, дочува се грохот насреща, гърмят камиони.
Какво ли е туй що извличат на Рила от пълните скути?
Скалите ли твърди за някой строеж, за рудата ли в нея?
Погледай, постой и ще видиш какво е: изгладени трупи
−440− на твоите борове мили, що раснат из Рила столетия.
Една подир друга колите се точат със скъпите бори
подобно огромен поток, що стихийно се свлича надоле
по равния път, що през Рила направиха много грижливо.
Помислил би някой, че туй се извършва за наш’те туристи,
−445− та леко да ходят по пътя изгладен, прорязан широко,
по равно да стъпят, да няма досада за морния пътник.
Уви, съжаление изпитваш дълбоко щом виждаш грабежа
на наш’те гори неизмерни по цяла Българ-я навредом,
на нашето златно съкровище; вред на Балкана, Родопи,
−450− на Средна гора и на Рила е смъкната скъпата руба*,
изтича живота на наш’та родина – с прерязани жили,
до дъно се рови сърцето планинско за нови грабежи. *346
И всяка трошица на ценност народна се взима изкусно,
товари се бърже и негде далеч се изнася безспирно
−455− с влак, параход, камион, самолет и моторници лодки
подобно орли, когато се спущат те хищно надоле
на някое стадо в полето и грабят каквото им трябва
не е ли пастиря до тях да ги пази от хищници грозни.
Че днеска пастири народни самички предатели стават *347
−460− и вълка самички в кошарата вкарват да взема що иска.
Отсечена веч е главата на наш’та родина, изтича
кръвта драгоценна безспирно оттатък през Дунава бели
и Черно море с огромните кораби, що ненаситно
налитат по наш’те пристанища, мъкнат, отнасят далече
−465− оскубан-я роден кожух и одраната кожа народна.
Народът е дрипав, торбата му празна е просяшка вече
и празни нощвите с хляба, и боса ногата в рани;

гърбината гола и кръпките вече безбройни и свършва
се вече абата от старите дрипи; и няма, и няма
с що да се скъсания гнил япунджак* позакърпи
и старите бозави гащи, елека и пояса дрипав.
И хляба, та хляб ли е туй що ядеме, мирише на мухъл,
що мила Русия ни дава подарък в наш'те неволи…
А нашето жито изчезва и нашата златна Загора –
тук-тамо продават от нея по някое скъпо коматче,
не знаеш да ближеш ги тия трошици или да ги глътнеш,
а може би те са за тези, които с пари разполагат…
Облажата смесена вече с нечисти подправки незнайни,
нозете в рани от грозната гума на тежки цървули,
сакати са вече селяците яки, не могат да ходят.
Добичета, вълна и масло, и плод, зеленчуци, памук и коприна,
руди, строителен скъп материал, за топливо кубици
и тухли, дори керемиди, бакър от домашни съдини,
що тук претопяват на листи, подире изпращат през Дунав
и тайно, и скрито, в сандъци дебели, грижливо ковани.
Жените си пръстите вече потрошиха с плетки различни,
очи си избодоха те на безценица в тънки бродерии,
та хляб да наваксат, децата си клети изхранят оскъдно.
А други по фабрики вече погиват с отрова в кръвта си
забравили вече за свойте семейства, за робата къщна.
Ний роби сме черни и робска верига ни много тегне. *348
И сякаш народната вяра в гърдите погасла е цяла,
че никога вече умрелия Лазар не ще да възкръсне
и кроткия нежен Исус да го бърже от гроба въздигне
за чудо и приказ на тези, които в Бога не вярват.
И днес се пастири народни продадоха, глупав добитък,
на дявола даже тамян закадиха, та живи останат,
да могат поне и оскъдното кокалче някак запазят.
Готови са те и бради, и мустаци, и дългите сплитки
отрежат, но само те расо да носят за гръцката църква.
В затворена улица пак си натириха стадото клето,
та вълк да ги дави до колкото иска; и никой не смее
на Вълка да викне, подгони със сопа и кучето пусне
да хване грабителя грозен и до хака харно му дойде.
Трепери народа и мъртва го дрямка дълбоко потиска.

Песен XXIII. „СОТИРА" – МЯСТО НА СПАСЕНИЕТО

И Варна е слънчева школа на „Бялото Братство", където *349
десетки години се учат от мил-я Учител що даде
в беседи и лекции, и утринно слово, и клас специален.
Една е таз школа за тез ученици, които желаят
–5– добре да приложат туй всичко, което Учителя казва.
Десетки години и тука, и тамо по частните къщи
се сбираха те неотстъпно през всякое време годишно –
ни дъжд, нито буря, ни сняг, ни виелици зимни възпряха
стремежа на нашите хора, та новото веч да научат,
–10– на Бога да служат, що няма го в никоя школа световна.
Работници скромни, чиновници бедни спестяваха вече
да вдигнат си собствена къща за Школа и влезнат в нея.
А где ще се градата мила направи – те нямаха място,
а ново да купят не стигаха средства оскъдни, които
–15– от залъка свой отделиха да имат, когато потрябва.
И ето, вдовица, жена благородна и бедна, самотна, *350
от всички тя принос поднесе и щедър, велик, несравними.
Тя даде с обич вдовишката лепта и стори го с радост,
дарува тя всичко, що имаше – своето място на двора,
–20– та дом да направят на Живия Господ и там да се учат.
На сбраните средства готови, веднага се място намери,
зидар, архитект и човеците наши участие взеха
и в дворното място на тази вдовица издигнаха сграда
и здрава, и крепка, с много прозорци широки, в които
–25– обилно лъчите на вечното слънце нахлуват с радост.
А нейната къщичка малка остана на дъното в двора
и дом гостолюбен направи го тя, да пресписват и гости,
що идват отвред на Родината наша да видят морето
и среща направят с нашите братя в новата школа.
–30– Така Стефан и Франсина преспаха в къщата малка.
И тука, подобно на школата в „Изгрева" наш лъчезарен,
портрета отсреща поставиха в рамка на мил-я Учител,
под него е бяла катедра, отгоре й Библ-ята свята
и бели столове докрай наредени дори до вратата,
–35– събрание щом има за всички да седнат подред на столове.
И тука четци се изреждат в различните случаи наши,
когато ще трябва Беседа пред всички дошли да изнасят:
добър говорител, що му ясно ти думите чуваш отсреща,
че много е важно добре и проникнато ти да изкажеш
–40– и своите мисли, и чуждите мисли – разбрано да бъде.
И тука, и вред по Братствата се същите празници тачат –
на пролет и есен, кога равноденствени празници има;
посрещат и слънцето в пролет и даже до късната есен,
как то от морето изгрява, към нос Калиакра наднича,
–45– че сякаш в морето е спало, от там си лицето подава.
Тъй както ръката вдовишка помогна си първа с дарение, *351

та собствена къща за школа да има и Варна прочута,
така и за лозе се никой изпърво не сети да имат
макар, че и доста заможнички хора дойдоха да учат,
–50– но всеки поддържаше с грижи големи там свойте имоти.
Но ето работник дойде надничар и спестените средства
събрани по левче, той лозе си купи високо на хълма
и взе, че дарува го щедро на нашата школа във Варна.
Дори и труда си той даде – самичък работеше в него
–55– и тихо направи тоз дар и се никому той не похвали.
Дордето на всички дойде на сърцето да купят си още
лозя до дареното братско, та много пространство да стане.
Па как се то случи лозята да бъдат високо, там горе,
що „Сòтира" викат му още от древност дълбока „спасение",
–60– къде богомилите нявга провеждаха тайни събрания.
Лозята просторни, които закупиха нашите братя
в едно ги събраха, та общо да бъде и дълги години
самички го те работиха с братски усил-я сплотени.
Дордето труда не надви и викаха чужди работник
–65– за надница тука да дойде, та леко да бъде на всички,
що трябваше морни от своята служба на копан да тичат
за още по-морна и работа тежка труда си да дават.
Това не попречи те пак да работят в решен-ята общи;
те някоя част от лозята превърнаха в плодни градини.
–70– Фиданки различни в почвата хубава те посадиха,
избрани дървета от ябълки, круши, череши и вишни,
кайсии и праскови сочни, що стават и сладки, и едри,
орехи, бадеми и даже смокини узряваха тука
и жълтички дюли, и видове разни от грозде узряло.
–75– От ранната пролет до късната есен тук плод ще намериш.
И всичкото туй изобилие закупват го нашите братя,
заплащат веднага и сумата в общата каса привнасят;
та стане ли нужда от средства за някоя братска потреба,
те заем не взимат, не хленчат, а имат си собствени средства,
–80– що харчат с мярка, щом туй се налага да стане;
не спираха щедра ръка и за братско дарение красиво.
Когато Стефáн и Франсина дойдоха, те спаха двоица
във малката къща вдовишка с удобна и чиста наредба. *352
И средства и тука им дадоха нашите братя да имат,
–85– че нямаха никак, далече от свойта родина прочута.
На хълма на братското лозе събориха старата сграда *353
и нова задружно издигнаха те, да е здрава, удобна.
Отпреде и навес с бели колони, кои отдалече
белеят, та сякаш Акрополис някакъв нов в лозята.
–90– А казват, че някога тамо било е светилище древно.
Наоколо вредом тераси поставиха крепки тук-таме,
та вече дъжда да не свлича в порои пръстта благодатна.
Лехи от цветя с венец обиколиха сградата мила,
от ранната пролет до късната есен цъфтят изобилно,
–95– що садят, поливат с грижа тук нашите мили сестрици.

Щом люляка цъфне, погледнеш лалета и кремове бели,
божури различни, шибой, карамфили и рози уханни.
През цялото лято е приказно тук и нàесен гледай
гергини, що всяка с хубост и шарки различни се пъчи,
–100– петуни-те дъхави с дрешки от свила до късната есен.
Когато Стефáн и Франсина и тука дойдоха на гости,
направо на лозето идват с нашите братя от „Изгрев". *354
Колата ги леко отнася по път асфалтиран до горе,
изкачват се бодро по тясна пътека, що води в лозята,
– 105– денят е неделен и всички са тука на пищното лозе.
Стефáн и Франсина пристигат, посрещнати много сърдечно
и поглед неволно обръщат отсреща, натам, към морето.
Вълшебна картина пред тях се открива – то цяло издуто,
широко и волно се то разпростира в багри лазурни.
–110– Отсам пък лозята чудесни и братската хижа красива,
отсреща е „Галата", цяла в зелена облечена дреха.
А доле пристанище – тамо морето върху вълнолома
разбива си бризгите* бели, не може то пакост да прави;
дълбоко навътре то тича, бушува, ту мрачно и грозно,
–115– ту светло, красиво, примамно, блещи в обилна позлата.
Градът се виднее в крайбрежието цяло – красив и просторен,
отсам и оттатък лозята колиби и жилища много,
грамадни постройки, що новото време изисква да има,
и църкви, кубета с кръстове вдигат си още главата,
–120– дори минарето на турска джамия се още виднее.
Дордето се гости любуват на гледката чудна, починат
си малко, че морни са още от свойта разходка до Айтос,
на братското лозе, където свириха на нашите братя
дошли от селата с коне и каруци, и влак, и пешаци
–125– с осленца да чуят двоицата гости, що Бога прославят.
От Айтос, Бургас те посетиха и също и там посвириха.
Бургазци вечеря им дадоха обща в своята школа,
от там самолет ги донесе до Варна красива, прочута,
където от лозето братско те слязоха в новата школа,
–130– и тука концерта си дадоха те, за доволство на всички.
И тук „Чучулигата" свириха те, и за горското зайче,
на юг за ранения алжирец, що иска дома да се върне;
не знае той клет-я, че родната сламена къща я няма,
селото го враг изгори и мъртва е старата майка,
–135– и няма кой него в обятия топли отново прегърне.
Те още свириха и тука за северни бури ужасни,
за „Ордите" диви, които в пепел селата превръщат,
за клети затворници, що свобода не очаква ги вече.
Свириха и тук за тиролците бодри, които с радост
–140– извеждат туриста и зиме, и лете в Тиролите златни.
Дойде гроздобера и трябва лозята обрани да бъдат.
И тук ръководника брат прогласява това да се свърши.
И ето, в ранната сутрин неделна са всичките горе,
поели из пътя в лозята, звезди съпровождат ги светли.

Дордето пристигнеш, тях няма ги вече – изгряло е слънце,
морето блести, обещава то днеска спокойно да бъде,
небето е синьо, лазурно и облаци няма по него.
Природата пищна е още, облечена в дреха разкошна,
що багри се вече различно в жълто, кафяво и златно,
прелива се в общо сияние на краски богати и нежни,
чешмицата бодро си с радост шурти покрай лозето наше,
високо прелитат и птички тъдява със своята песен.
Край новата бяла колиба, застанали веч на редици,
в молитва задружна, сърдечна се нашите хора събрали.
Кой късно пристигне, и той покрай тях ще застане безшумно.
А близо, под новия „Акропол" ливада зелена, красива,
по нея следа от окръжност, где много нозе са играли.
Там правиме първите шест упражнения на леки движения,
които Учителят даде и тях да изпълним вседневно,
че трябва да движим телòто, а иначе то се втвърдява.
В средата е малък оркестър – цигулки и брат с акордьона,
не свирят, а сякаш крила ни поставиха те на нозете.
На хълма ти тук да играеш на слънце, простор, на широко,
на морския бряг всред лазура, до пищни лозя и градини –
не е ли то сън или блян, кой на яве наистина вече се сбъдва?
Таз същата пак Паневритмия, която навред се играе
по нашите братски кръжоци и даже във Франц-я далечна –
на Сен-Клу* в ливадите, гдето е кон Бонапарт разигравал,
французите също играят и те Паневритм-ята наша.
Франсин и Стефàн я видяха, решиха в Българ-я да дойдат.
Харесват я много – на „Изгрева" обичен наш и на Рила.
И Айтоски братя селяци пред тях я играха в лозята, *355
облечени всички със своите селски носии красиви,
с грац-я, умение и в такт изпълняват, и още припяват
на братския оркестър и в Айтошко, гдето го има немалък.
Подир паневритм-ята горе седим до колибата наша,
оркестъра нежно и тихо засвирил е песен крилата.
А слънцето грее и сякаш участие взема в нашата радост,
полъхва ветрец и косите ни гали, цветята полюшва
и те песента придружават със своето сладко ухание.
Чучулига ли, чучулига ли своята песен припява,
издига се, леко трепти из простора и пее безспирно.
Тя взима участие в общата радост, хвърчи бързокрила,
когато се утринно слово чете в божествения въздух
и всякое слово от Рилската някога проповед свята:
„Този, който обича, той правилно мисли" – Учителят казва –
„На Бога великата обич те прави ти силен да бъдеш;
и кой подчинява в себе си своите страсти е силен."
Такива слова и подобни на тях се прочитат
и днес в ранина от безбройните светли беседи любими.
Дордето се слово прочита, дежурният огън запалил
и ври върху него водата за чая в голяма съдина.
Закусваме вънка задружно на чистите дървени маси,

където бездруго след обща молитва и чая се пие
с това, що е всеки донесъл отрано в свойта торбица.
Подире започва беритба на златното грозде узряло. *356
Лозите, подвързани здраво, укриват в шумата грозде.
С ножче в ръката пристъпя берача, с щайга в друга,
отрязва му дръжката здрава, поставя го в нея; веднага
отрязва и друго, и друго, обхожда лозите и пълни
кошовете в двора, кои на каручка се вече товарят.
От всяка лозица и кичур от злато наднича и гледа,
и казва на своя език, че е вече узряло и сладко,
и моли се то да го вече откъснат и някому вручат
да вкуси от него и „хвала на Бога" сърдечна да каже.
Когато едните за грозде отиват, а пък от сестрите
си някои вън зеленчука приготвят, що всяка донесе.
Всред весела глъчка и смях дружелюбен, и песен крилата,
не мине се час и се гозбата свари, ухае приятно
от кухнята, що е принадена тамо до бялата хижа.
И тук ръководника наш не забравя, че веч за „Беседа"
ще пак да се ний съберем, като някоя песен изпеем.
И музика толко приятна, коя песента придружава,
че мислиш, не си на земята, а негде високо в безкрая
и тебе се чини, че ангели пеят до светлия престол на Твореца.
Цигулка и песен, сестрите и братя; цигулката кръшно
извива в нежна мелод-я по милата песен, която
в това изпълнение прилича на трио прекрасно,
но пее се в терци и квинти, вълшебно излива се нежно
и трио не е, а е хор нагласен от артисти избрани.
Обяда е сложен, дежурните викат ни вече да идем, *357
на всекиго слагат паница по мярка обилно да има.
Кому не достига, казанът е близо, той сам със черпака
пристъпя с внимание, самичък загриба за свойта съдина;
самичък си служи, та всички дежурни в едно да се хранят.
При вкусн-я обяд се поднася и всякому грозде обилно:
и бяло, червено, каквото желаеш и колкото искаш.
Но всякое зрънце е мед от пчелите – узряло и тежко;
не можеш ти алчен да бъдеш, не можеш дори ако искаш,
от сладкото мъничко само се взема и толко ти стига.
Подире на разговор кратък или на почивка на двора.
Ветрецът подухва и гали, лазура с обич те гледа,
така и морето е синьо, небето се там отражава,
любуваш се ти на красивия град, разпрострял се широко
край бурното „Черно море", що нарядко е тихо, спокойно.
Берачите плъпнали още в лозето свежо, просторно,
разкриват с ръцете си китни лозини и гроздето берат.
Усмихнато гледа ги то с любящи очички,
що сякаш говорят: „Я вижте, що сторихме ние – узряхме,
превърнахме в сладост и мъка, и земни горчила безбройни."
Едни пък нагоре по хълма се втурват задружно,
нозете сами се затичали бодро по свежи пътеки.

От тук и от тамо лозя неизмерни с грозде узряло,
навредом берачи пъстреят и кошници пълни пренасят.
На пътя каручката чака, с впрегнато конче в нея,
кошовете пълни да вземе със сочното грозде медовно.
Деца покрай нея подскачат, желаят и те да се возят,
прикачва ги дядо им негде всред пълните кошове с грозде;
или на седалото близо той тях ще постави грижливо,
та горе детето се пъчи до дяда си мил с камшика,
кой бавно подкарва добичето в стръмния път нанадоле.
А някъде бабичка стара – държи се и тя за колата,
припомня си нявгашно време, когато била е тя млада,
чевръсто е тук работила със своя левент милооки,
що днеска до нея е седнал с повод в ръце треперливи.
Полека изкачваш Тепето по сипея много ронливи,
с грижа приготвено вече то лес да порасне от бори,
прихванати всички фиданки през тази дъждовна година.
„Ташлия" – високо над всички, красиви пейзажи открива, *358
отгдето Учителят нявга посрещал е слънцето рано.
А горе тепето високо и равно е, много просторно,
на пост върху него войници с извадени щикове пазят.
Поляна с мащерка китна далече на хубаво лъха,
тук пролет и лете безспир чучулиги на ято се носят,
честити подхвръкват и весело те в нестихваща песен живеят.
Морето издуто, огромно от тука се вижда навредом,
далече се ширнало синьо навътре, дълбоко, спокойно.
Нос Емине ето, зад „Галата" как се откройва далече,
отсам Калиакра и всичко е още зелено и свежо.
В длан есента е сланата си още наздраво укрила,
но дъхне ли, ето, покапало всичко и вредом ще то оголее.
Градът от високо се още по-много вълшебен виднее
с големи и мънички сгради, и пътища, що се пресичат.
По тях се безспирно превозват коли, камиони, каруци
и много пешаци отиват нанякъде, бързат, ни миг не запират.
Тук-там „имортела" си още лилава главица издига
и нежни есенни цветя в оранжево, бяло и синьо.
И лекия ветрец ни косите развява и милва с обич
насядали тук по тревата до смрадлика с алени листи,
що чудно се тя аленее на слънце, лазура в морето.
Там седнахме ний на почивка, на хълма високо отгоре,
запяваме песен приятна, сърдечна и нежна, дълбока,
как някой в нея се радва, че скача подобно на птичка
от клонче на клонче, да бъде в почуда тоз, който я види.
Той пак продължава чудесната песен за милото слънце
и бистрите извори пеят с него в съзвучие тихо.
И вижда певецът и върха изправен, кой кротко зове го
нагоре, нагоре. Веднага гласа на сестрата и брата
изкусно поемат и другата песен в терца и квинта:
„Цветята цъфтяха" в лъчите на слънце и вече узряха.
Красиво облечени всички, красиво облечени всички

донасят ни те радостта, в коя плодовете узряват,
узряват те сладки… Повтарят, потретят те същата песен,
но ще ти се тебе да се всякога тя преповтаря безкрайно,
–295– че ставаш чрез нея ти Дух многокрили, кой волно полита
на възбог и смело се носи в безкрая, где ангели пеят небесни.
От камък да си, ще се стòпиш при тези певци несравними,
що пеят тез песни, които Учителят някога даде,
сам си ги направи със бащински пръсти на свойта цигулка.
–300– Забравяш града, Калиакра и Галата китна отсреща,
и нос Емине, що се сънно откройва в синкава струя,
заслушан в чудесната песен, която звучи като жива.
А слънцето вече зад облака спуща червено сияние
и бърза на път да си иде, къде го изпраща безкрая.
–305– Полека тъмнее небето, звездите се вече показват:
„Голямата мечка" това е и чакала, ето я горе;
Венера отсреща с лице лъчезарно се пери в небето
и хвали се тя с хубостта си и блясъка свой несравними;
Поляра стои закован и показва къде е средата
–310– на звездния мир; и посипана вече и „Кумова слама"
от края до край на небето, за тайни велики приказва.
Но кой ти разбира тайнствения слог на звездите красиви?
И кой разгадава що има в космоса още укрито?
До днеска науката нищо не казва, мълчи по въпроса.
–315– Но в нас непрекъснато песен се пее, що мил-я Учител
остави ни Дар да ги пеем с радост в села и градища.
Чрез сладките Негови песни, в размисъл кротка и тиха,
теб лумва в душата небесната тайна и мигом ти ставаш
–319– богат и разумен, и млад, и красив, с душа на безсмъртен.
Варна, 14.IX. – 22.IX.1957 г.

Песен XXIV. УТРО НА ЕСЕННО РАВНОДЕНСТВИЕ – 22.IX.1957 г.

Осъмваме ний в Равноденствие на есен, дошла неусетно.
Небето огряло с миряди звездици ни гледа приветно,
тупуркат нозете забързали бодро към нашата Школа,
а някои даже от край на града запъхтени пристигат.
–5– В салона запалени всичките лампи ни ласкаво кимат,
насядаме тихо по свойте места във мълчание свято,
изпяваме песни – хармониум нежно приглася сърдечно.
Подире, Борис прогласява за обща молитва да станем,
която от мало-голямо се знае и топло изказва
–10– в прочувствено слово, в което душата се цяла разкрива.
Тогава, четирма ще станат, прочитат в Евангелие свято
по няколко стиха от Марка, Лука, от Матея, Йоана –
прекрасни слова от Христа, що е някога Той изговорил,
когато е бил на земята дошел да спасява човека;

и днеска Му думите силни, гласа Му и днеска се чува.
Подире четецът започва Беседа от милия Учител:
„Свещеният огън" – такова заглавие тя има. Четецът
чете вдъхновено и сякаш сам си я говори пред нази.
Забравяш за него – Учителят слушаш и днес да говори,
не „сякаш", а сигурно знаеш, че Той и сега е при Тебе.
Салонът пращи от човеци насядали вече и прави,
прозорците всички отворени горе, та въздух приижда
и леко, приятно и свежо е вътре и няма прозевки.
Ти слушаш Словото, забравяш за свойте беди и неволи
и тебе се чини, че можеш ги тях превъзмогнеш бездруго.
Учителят сякаш те гледа – и даже в сърце ти наднича
от чудната светла картина, що в рамка виси на стената
над чистата бяла катедра, где някога сядаше тамо.
Свещеният огън, свещеният огън ти грей в душата,
в сърце ти разпален той веч – и не бива той нивга да гасне.
С „Молитва Господня" и формула свята – завършваме ние.
Тогаз към поляната веч се отправяме всички да идем.
Просъмнало ето и слънцето златно от изток наднича
подобно опечена турта* в жарава, извадена вече,
готово света да нахрани със свойте лъчи драголюбни.
Тогава оркестъра струнен застанал е там по средата,
а ние по двама в кръга наредени в очаквание тихо.
Свирнята прекрасна започва, китарите живо пригласят
и флейта – в хармония с цигулки, и баса, и чѐло задружно.
И ние по такта – в окръжност се движиме бавно с радост
в красиви движения, що знаят ги всички и правят с внимание.
Пронизват лъчите клонете на бора – докосва ни слънце,
издига се кротко светилото дневно в небето лазурно.
И Витоша сякаш ръцете си пляска от радост по него
или с дървета и птички и тя заиграва с нази,
тревата блести от мирядите капки брилянтна росица.
Небе и земя се целуват за сбогом в час равноденствен.
Земята ще мине в нова посока от слънцето мило,
и тя, и човека ще трябва кожуха си вече да стягат.
дордето отново се времето стопли през идната пролет.
Подир Паневритм-ята песни се пеят от всички задружно,
не ни се отива по къщи, че днеска е слънцето щедро –
то гали, целува ни редом по редом и сбогом си взима.
Стефàн и Франсин са при нази, и те се сбогуват тъжовно, *359
че утре ще нас да напуснат и пак в пътешествие отправят
по други страни да отидат, на други човеци да свирят,
да спомнят им те, че ги Някой обича, при тях ги изпрати
да каже им в музика туй, що е словото слабо да може.
Какви и промени световни да стават Той пак ни помага,
и нивга не ще ни остави, и нивга не ще ни забрави.
В десет часа се Беседа прочита на сбраните хора.
Подире столовете всички обръщат към сцената доле,
Стефàн и Франсина прощален концерт ще дадат на народа.

Салона е пълен и двора е пълен – човек до човека застанал,
прозорците цели отворени вече и слънце нахлува обилно.
Те сядат – в ръце си държат инструменти и гледат ни бодро.
Стефáн заговаря какво ще изсвирят те днеска пред нази,
програмата тук им я друг нареди, те нямат веч думи.
Франсина издигна лъка и ква високо божествена песен,
ехтят на китарата кордите живо, пригласят я топло;
и сякаш небето „случайно" отваря широко портали
и чуваш ти песен – небивало нежна от Царството Божие,
що негде в надзвездната шир се разстила без край, без начало.
По струните трепка изкусно на пръстите върха божествен,
не е то ръка, а е струна на струните, слънчева, ясна;
десницата веща с лъка ни разкрива сказанието чудно.
Тя днес ни свири „Чучулигата" – песен красива и нежна:
с крилцата си нежни си птичката хвърка в простора
и радва се тя на природата, волност в сърцето й блика,
из въздуха пърха – издига се, спуща се, леко люлее.
Свири и „Тиролската" – музика пълна с божествена радост:
Тиролите сякаш ти виждаш, горите зелени и свежи,
тиролците смели водачи с пъстро перце на калпака,
с песни те бодро изкачват скалите, нагоре туриста извеждат
да види Тиролите мили – запазено родно богатство.
Франсина свири и за техния път в живота – че двама
решили световната слава, блестящото свое богатство
зад гръб да оставят и път на апостоли те да поемат.
Където каторга се чуе, приют за сираци и старци,
в затворите страшни где никой отвънка не влиза
те могат в музика нежна сказания им чудни изнасят
та дълго да помнят, че има в света кой и тях да обича,
че верен е Той и не ще ги остави до сетня минута;
така те последните свои години да носят без мъка,
а който надмогне – свободен да стане, да помни Доброто.
Стефáн и Франсина свириха и песни от милия Учител,
що никой до днеска не е тъй изпълнил дълбоко и нежно
и теб ти се струва, че пръв път ги чуваш тез слънчеви песни.
Не ги е до днеска тях никой тъй свирил откакто ги даде
Учителя нявга, макар че свириха ги вече многажди.
Щом спряха да свирят, тогава Стефáн заговори пред всички,
че с мъка се дели от наш'та родина, със спомени скъпи
от Рила свещена, от нашия „Изгрев" вълшебен и слънчев;
че няма той думи хвалá да изкаже, що тука
получи – приятелски грижи сърдечни от нашите хора,
природата пищна и Рила прекрасна, що тука им даде.
Ще идат в света и в музика нова това ще разкажат:
за слънчеви изгрев на Рила и ощ' паневритм-ята свята,
за наш'те трапези обилни, за труд доброволен от всички,
за нашата школа, що грее на „Изгрев" над цяла България.
Че те посетиха села, градове и самички видяха
как щедро природата нас надари и че имаме всичко;

че няма тук сянка от туй – що самички видяха и чуха –
от глад, нищета и неволи по всички държави световни,
а наш'та родина е райска градина с хубости много.
Но моли той много сърдечно, преди да си идат с Франсина,
да имаме ний уважение един къмто други взаимно.
Така радостта да цъфти и ухае в сърцата ни вече.
Където е радост, и обич е там – едното без друго
не могат в света да живеят – Любов да ни всички сплотява.
Говори Стефáн и очите лазурни отправени кротко нагоре,
усмивката нежно трептяща на устните, що изговарят,
гласа му сърдечен и топъл, извиращ към нас от сърцето
те правят да слушаш с дълбоко внимание и сълзи в очите,
и дума по дума ти тях да запомниш, дордето живееш.
Подире отиде народа при тях да ги братски целуне –
един ги по бузите гали, а друг им ръцете целува.
Стефáн и Франсина целунаха всички наредом по буза,
усмивка и нежност, подобно цветя разцъфтели не слизат
по тяхното мило лице на апостоли чисти и святи.
И ей, от града и един първенец у дома им доприпка,
на масата сложи той плик, що издут се доволно показа.
„Какво е това?" – го запита Стефáн с учудване силно.
А тоз първенец с увереност горда на двамата рече:
„Ний плащаме тука в предплата – концерт и на нас да дадете
в зала „България". Елате, просветена публика чака!"
Тогава Стефáн се усмихна, с поглед на твърда стомана
им рече учтиво: „Не искаме ний да си време денгубим
по вашите зали. Наместо един да дадеме на вази,
ний два или три ще дадеме безплатно народу.
Парите нас никак не блазнят и друга е нашата радост.
И слава световна не щеме, доволни сме ние, че може
от нашата радост и друг да изпита и също направи –
да буди доброто в човека, дълбоко със обич свещена,
че трябва на дело от днеска да служим на хората – братя."
На другия ден тичаш задъхан где експреса спира,
а влака е пълен – тълпа изпращачи. Стефáн и Франсина
ни всички посрещат с радост и мило, и топло приветствие.
По редом целуват ни, скромните дарове наши приемат
от ябълки, круши и праскови, кош кехлибарено грозде,
сироп от малини и сладко в гърненца от ягоди зрели.
Последна я ето, пристига сестра, що в прозрачна хартия
загънала баница прясна, що още е топла и парна.
А други – в пъстра торбичка им орехи пресни поднася,
стъкло с вода от Елбура, що трай и се тя не разваля.
Но време настана, звънеца удари, тогава двоица
застанали горе ни гледат с тъга в очите. Франсина
не плаче, очите й сякаш звезди лъчезарни говорят,
край устните само се гънка открои, брадичката в края
сама затрептя и изрече що бе й дълбоко в сърцето
и влака потегли. Затичахме ний подир него в превара,

ръце си издигнали в поздрав. Стефан „Догодина" извика,
„Довиждане!" – тя, и размахахме дружно и нашите кърпи.
Стефан се провря през вагона и сякаш увиснал от тамо
с издигната нежна ръка, що ни поздрав последен промълви.
Задружно се връщаме ний – изпращачите веч натъжени,
но обич ни всички сплотява от тия двоица, които
излъчиха пак между нас и не вярвам от днеска нататък
на друго ний път да дадем в сърца си, освен на любов и на
обич,
усмивка и нежност, приятелски думи и помощ навреме.
О, тежко е скръб да се носи, но още по-тежко е радост
в сърце си да сбереш, когато огромна е тя и велика,
прелива, сърцето ще пръсне, едва я понася душата
и ще ти се цял свят да прегърнеш, и даже врага си злосторен.
Внезапно в сърце ти избликнал е извор и чист, и огромен.
Неволно се питаш: Отгде е таз радост дошла ненадейно,
с коя чужденците облъчиха нас, изгревяните будни?
И тихо, дълбоко ти някой подсказва, но ясно да чуеш:
„Милувка е туй от Учителя мили, що в дни на неволи
посети Той нас – учениците свои, копнеющи много
да зърнат лицето Му свято, да чуят Му словото благо.
Подобно на риба, която на сухо умира и гасне,
а някой я грабне отново, захвърли я в бистрия поток,
веднага тя шавне, заплува свободна и радостна вече,
с перките весело пори водата, забравила вече бедата."

ВЕЧЕР НА ЕСЕННО РАВНОДЕНСТВИЕ

Настане ли есен, тогаз равноденствени празник тъкмиме, *360
на „Изгрева" наши е радостен топот от сутрин до вечер.
Казани грамадни се вънка поставят и палят огньове,
сестри доброволки с бели престилки чевръсто пристигат.
Донесен е веч зеленчука в нашата Изгревска кухня,
дулата с топла вода, що изтича от вътрешния бойлер,
измива го всичкия добре, а пък те го нарязват в казана,
че петстотин души ще трябва той днес да нахрани.
И вътре се десет пакета с кравешко масло поставя
да ври със зелен-я фасул и картофите, бамята свежа,
и лук, и домати прекрасни, и сладки пиперки червени.
Поддържа се огъня буен със сухи нацепени съчки,
та леко да бъде на тези, кои за мнозина ще готвят.
Бъркалка голяма – дъска двуметрова, широка на края,
та който казана разбърква далеч да стои от огъня,
а само той тъничкия край на бъркалката здраво да хване.
Дордето се гозбата вари, отвънка на белите маси
народът е вече насядал – и звани, и много незвани.
Могили чинии се вече изнасят и тамо подреждат,
и кошници пълни с лъжици, излъскани, всичките светят.

Сестрите в тави калайдисани гозбата сварена сипват.
И ощ' доброволки подхващат халките на пълни съдини,
полека пристъпят, на всичките маси поставят с внимание,
с черпалка лъжица напълнена харно в чинията слагат,
обреждат така, докогато се гозбата свърши в тавата.
Тогава отново се пълнят от двата казаня на двора.
Така многократно с гозба се всичките маси обхождат,
а всеки си хляба донесъл – така е наредбата днеска.
Тогава дежурната главна готвачка ще стане там кротко,
„Молитва" – ще каже и всички подемат „Добрата молитва",
застанали чинно, се всеки с искреност моли на Бога.
В тази прекрасна молитва е казано всичко, що трябва
човеку, тъй как за телесното здраве, така и – душевно,
че нито едното без другото може добре да живее,
едното от друго зависи – не може предимство да има.
Тогава отново си всеки на мястото сяда и почва
прекрасната гозба и хляба с радост той веч да опитва.
А слънцето грее в небето, усмихнато гледа към всички,
лещака по дългите маси отгоре им сенчица прави –
тез същите лешници, що ги Учителя нявга посади.
Приятен се разговор носи подобно на леко жужение
на бодри пчелици в кошер, които се радостно връщат
от своята сладка беритба в полето далечно, уханно.
Дежурните питат кой иска, та пак да му сипят прибавка,
че има доволно за всички и нека се всички наситят
дордето се гозбата свърши. Сестрите отново пристигат
с огромни подноси на грозде узряло, измито доволно.
На всекиго чепка се дава и той я поема с радост,
че днеска е празник есенен – безплатно обяда се дава;
и нека това да се знае от всички – Учителят днес ни гощава.
Франсина и тя е на масата днеска, Стефáн е до нея,
усмихнати, радостно гледат на всичкото туй изобилие
за толкова хора, които се радват на Божието Благо.
А може би тези двоица замислят и нови творения,
как в своята музика нова Доволството вече да включат,
че стига ни толко за мъките само да знаем в живота,
че има и радост обилна, несвършена ощ' под небето.
Довършват се вече на Мъката дните и края им иде,
човек е за радост дошел на земята, а не и за скърби.
Виновен самичък е той – прекалил в наслади телесни
и хиляди вече години как, ето, болува безспирно
и лек да си найде не може, че много жадува за здраве,
та още отново на лакомство пак да се горкий отдава.
Не знае горкия, че щастие се в малкото благо намира:
в залъка хлебец, водицата бистра, в слънцето мило.
Започва се песен на двора от ситите, радостни хора,
що мил-я Учител и днеска нахрани с ръката си чиста.
А вътре сестрите повеждат отново борбата със сили сплотени,
та всички съдини измиват грижливо с гореща водица,

−255− отново в долапа ги всички подреждат, тъй както си бяха.
Безбройните светли лъжици и те през сапуна минават,
стените и пода, и печките двете се мият грижливо,
казаните вънка се търкат и плакнат с вода изобилна.
И мине се час и не мине – отново е всичко в порядък,
−260− следа не останала вече от вкусната гозба и грозде,
измито, изметено вредом, тъй както си беше в начало,
почивка настава – за милите гости и морни дежурни.
Дордето деня си отиде и горе звезди се покажат,
тогава отново се хората сбират да чуят концерта.
−265− След малко и той ще започне от наш'те добри музиканти,
салона е пълен с хора и всичките лампи светлеят.
Тогава застава Борис на естрадата в края и казва
кому отредено е вече евангелски стих да прочита,
тъй както и в ранната сутрин на празника днес отначало.
−270− И чуваш ти с трепет Христовите думи, що нявга е рекъл.
И днеска са свежи и силни, и крепки, облъхнати с обич,
и нивга не ще остареят, и нивга не ще да изчезнат,
но даже зарите им още велики и светли ще станат,
Христовото слънце тепърва в сърцата човешки ще грейне.
−275− Тогава настъпват хористките бодри, концерта започва
с нашите песни крилати, красиви и топли, сърдечни.
Сестра диригентка го с мощ управлява с разбиране вещо,
с нищичко тя не отстъпва на брат диригента, що следва
със своя оркестър, и той със симфония от милия Учител.
−280− Цигулки в кръг наредени, обой се чува приятно,
и челото сякаш с гърло човешко приглася на всички,
и баса дрънчи с извивания топли, сърдечни на лъка,
що младо момче в ръката си вещо издига и слага.
Кога е пораснало то и кога се научи да свири…
−285− Подире поез-ята почва от нашите мили поети.
В ритъм ти чуваш слова вдъхновени в размисъл топла,
в която поета изрежда хвала да изкаже на Бога
или насърчение крилато, когато изпадне в униние
на себе си радост да вдъхне, така и за този, кой слуша.
−290− Прекрасни сола на певици услаждат отново душата,
не пеят, но сякаш небесните двери несетно отварят.
Забравяш за тях, а се вслушваш в ангел невидим прекрасен,
що пее тържествена песен, изпълнена с обич и радост,
не искаш да свърши се никога тя, в теб да остане.
−295− И край, и „Молитва", та всеки в душата си с мир да си иде.
А вънка запалени глобуси светят и хората сякаш
не им се отива, а още си тихо споделят взаимно
за хубав-я радостен ден, що на „Изгрев" прекараха всички
и той ще им топли сърцата, за дълго в тях ще остане.
−300− Но мине се час и не мине – отново навредом утихва.
Звездите останали само да греят, не им се доспива:
„Голямата мечка" наваля на някъде въз бездните модри,
„Поляра" на пост си остава, не мърда от своето място,
−304− а „Ралица"* бляска със златна корона, сияе в небето.

Песен XXV. УДАРЪТ И МЪЛНИЯТА

Начало на месец декември, земята в снежна покривка,
горнякът подвява, звездите оцъклени гледат отгоре.
Предутринен час. На към запад извива небесната карта
и Сириус в среща записва с букви от злато словата,
−5− които му рече небето да пише по свойте пътеки.
Снегът под нозете хрущи, от студа се сковал като камък.
Далече е още да съмне, но ето, че „Изгрев" се буди –
тук-тамо прозорчета малки светлеят и някой излиза,
високо прикопча си дрехата зимна; под вълнено шалче
−10− поема от въздуха леден и пара устата му дъха.
Оглежда звездите не ще ли се мерне там новия спътник,
що метнаха горе с куче* да видят дали ще изтрае.
Тоз спътник ще служи за стълба от наш'та планета,
по нея Луната ще стигнем и видим, що в нея се крие.
−15− И все ще намери се начин и как да се снеме отгоре
злато или камъни даже, що в себе си ценност съдържат.
Речем ли, дори и горите им ний ще свлечем на земята.
Ех, може се нам и попречи, назад да ни някой отбие,
но ний ще ги смажем тогава, война ще им грозна отворим,
−20− че ний и Луната на пепел да сторим, когато речеме.
Небето е светло, земята е също в сребристо сияние.
По всички пътеки един подир други в превара подтичват
тез братя, сестри ранобудни, що в клас Специален се учат,
кои се младежи зовяха тогаз, от самото начало,
−25− когато се той образува – Младежкия клас, тъй наречен,
че млади наистина бяха, когато решиха да почнат.
А днеска, тез същите тука девици и момци избрани,
но бели косите им вече от много изтекли години.
В живота къде се учиха и други учиха наокол,
−30− полезни за всички и пример прекрасен в слово и дело
подобно на дъжд благодатен, що жедни полета напои
и вред гдето мине, остави той свежест приятна.
Така и дружината братска от сили сплотени, където *361
отиваше, правеше нещо в живота за общото благо,
−35− че много работни и съвестни бяха те в свойте постъпки.
А работа груба, не може я всякой извърши, а също
изкуство се иска от мрамор начупен мозайка прекрасна
да стане по нови обществени сгради, кои се строяха.
И ето ги нашите хора с Бориса начело са първи
−40− по сръчност, по работа чиста, извършена точно навреме:
десетки години в София; в Русе голямата гара
с колони от мрамор изкуствен; Културният дом – водоскоци,
мозайка блестяща; и новата гара до моста по Дунав,
кой свързва Европа с нас и по който Славянството цяло
−45− ще мине отсам, за да чуе великото Слово, което

Учителят тук ни остави – огромно духовно наследство.
„Стахановци" вред ги наричаха нашите братя работни
и примерни – в своята служба и в личните свои прояви.
Направиха кухня безмесна за тях и за тия, които *362
желаеха с тях да се хранят с варива топли и пресни.
От многото сбрани жени, що със всички работеха тамо,
избираха сръчна една, що им готвеше ястия вкусни
от пресния свеж зеленчук, що в Русе продават обилно.
Работникът морен и гладен, доволен бе много, че може
храна да получи наблизо, а не да отива далече.
И душ си направиха те да се къпят в жегата лятна *363
при дома Културен: намериха те вагонетка удобна,
подпряха я с тухли от там и отсам и накладоха огън
да стопли водата, която наливат задружно отрано,
та къпани всякоя нощ да си лягат в свойта постеля.
Млекар всекидневно им носи по двадесет литри с мляко,
та силна храна да закусят, че тежка ги работа чака.
А дини и пъпеши – цели коли, за да има за всички
за няколко деня; подире ще нови докарат и грозде
обилно, и много избрано, донесено там от пазаря.
А брат отговорник културен, билети пък той ще набавя,
бригадата музика често да слуша – и то е потреба;
отмора телесна, духовна – еднакво приятна за всички,
че музика също храна е насъщна, и който разбира
ще свири самичък или ще отиде сам негде да слуша.
Неделя, погледнеш ги рано ранили на там към лозята,
отгдето ще слънце посрещнат; подире на гости отиват
при нашите братя – петина, що общо стопанство работят *364
на братски имоти – лозя и градини с плод изобилен,
що всякое време годишно намира се тамо различен.
А тия петина самички си месят, от кухня разбират
и ястия приготвят избрани, та гости посрещнат.
Така им дружинката често гостува в дните неделни
на пресни домати и чушки, череши и вишни узрели,
кайсии прекрасни и сливи, и ябълки, круши и грозде различно.
И дълги екскурзии дори предприемат – отиват в Балкана
на Бузлуджа чак; и пресливат в гората и огньове палят.
А тамо – узрели къпини, подобно лозя се простират,
зърната им едри и сочни и толкова много, че нямат
обиране; пътя забравиш, когато отбиеш се тамо.
Отиваха често в неделните дни и на излети близки
в чифлишката свежа горица и там отпочиваха всички;
един ще чете им в някоя книга, а другите слушат
и после по разни въпроси научни ще те разговарят –
едни си на други допълнят познан-ята веч придобити.
Във Варна и тамо била е на работа наш'та дружина,
и тамо не се те деляха, а братски живееха общо.
На „Златните пясъци" чак се е пяла сърдечната песен
на нашата школа, където при плясък на морски талази

−95− те живо участие взеха в строежа на вили блестящи…
Позваха ги също и в Пловдив да идат и там да работят. *365
И всякоя сутрин изкачваха те Бунарджика задружно
за слънчев-я изгрев и още гимнастика бодра да правят.
И пловдивци ставаха рано, отиваха там да ги гледат,
−100− изпърво с насмешка, подире повтаряха тия движения.
А братята наши напущаха свежия парк и навреме
на работа тичаха всички, при жилища общи, трапеза.
Родопите често ги тях приютява в свойта прегръдка
да видят високите бори и тамо огньове да палят,
−105− и песни сърдечни да пеят и там да почиват.
А в Школата влизат и днеска, която блести отдалече
със своите много прозорци, кои приветливо ни кимат.
Отвътре е топло и много приятно, и тихо, и чисто,
запалена печката още нощеска разлива далече
−110− и близко желателна грейка, че вънка е много студено.
Тук всички са веч по местата си. Влиза и братът четеца,
кой лекция донесъл от мил-я Учител, прочита с внимание,
в ръка с тебешира и прави отсреща чертежи с пергела
на двойната черна дъска, що се движи нагоре-надолу
−115− кога и на двете й части ще има какво да се пише;
укритата мисъл ще по- да е ясна с таз геометрия.
Тъй правеше някога нашия Учител; и всички чертежи
в книгата има ги, в печатните лекции безбройни.
Чертежът нагледно показва как движи се светлата мисъл,
−120− дори да е трудна за тебе – прекрасният чертеж ти помага.
Несетно стрелките на стенния часовник измерват безспирно
часа на събранието наше, започнало с песен, молитва;
и пак се така то завършва пред образа мил на портрета
на мил-я Учител, кой гледа ни още от свойта катедра
−125− как учим се днес и самички, че Той си отиде от нази.
Полека напущаме класната зала, та вън на открито,
по нашата снежна поляна гимнастика всички да правим
с чудна хармония на мисъл и чувство от светлата лекция.
Не слово, а сякаш си музика слушал ти тук несравнима,
−130− защото събужда в тебе доброто и прави те мъдър и силен.
Но ето, внезапно навънка пресрещат ни зли человеци *366
с калпаци от кожа, що скрили и веждите чак, под които
блестящи от злост те пронизват очите на тебе опрели.
Подбират на някъде някои братя и ние самички
−135− отиваме там за гимнастика, гдето е наш'та поляна.
Не съмнало още и ето, гърмоти мотор, камиони пристигат
и всичките складове наши препълнени вече догоре
с печатното Слово на нашия Учител ограбват, товарят.
Едни покрай складове тичат свирепи и диви, и горди,
−140− подобно на буря, що смита напреде където помине.
А други се спущат по частните къщи, усърдно тършуват
и пълнят чували – подвързани книги от милия Учител,
и Библиите взимат и всичко, където се пише за Бога,

портретите Негови късат и гневно в огъня хвърлят
с омраза, що искри изпуща и дим задушливи разнася.
Едни подир други се пълнят и още дошли камиони:
петнадесет веч се изреждат, догоре претъпкани цели.
На мил-я Учител и частните книги ограбиха още –
блестящите златни корици им погледа спират невежи,
та слагат ги всички отделно, грижливо завиват ги здраво.
Защо и какво? И разбират ли те от английски и френски,
и руски, и немски езици, в които световната мисъл
събрана е там и която Учителя чел и тълкувал?
Или, че защото е лъскава само и скъпо ще струва,
поне за корицата нещо, а не за печатното слово…
Уви, изпотъпкаха тука със свойте нозе нечестиви
и гдето Учителят спал е в своята слънчева стая,
и гостната доле, където ни нявга посрещал е с обич,
опипваха всички предмети с ръцете си алчни и дръзки.
Дори се заканваха още, че „туй ще е само начало"
и има ний що да си видим, не ще ни оставят свободно
ний тук да се ширим – агенти на чужди държави.
Изказват жестоки неща с усмивка ужасна и злобна,
кикотят се даже, когато изплачем за милите книги,
гласът им е остър, свиреп и надменен и диша заплаха.
Ръкописи ценни от частните къщи на нашите хора – *367
иззеха последното листче и купища пак стенограми,
които тепърва ще ний да печатим от нашия Учител.
Дойдоха подобно на хищник и всичко обраха усърдно
където окото им стигна, а още и заповед строга:
Какво е останало, трябва сами да им ний предадеме…
Сами да извадим сърце от гърди си и тям да оставим,
а те ще го хвърлят в калта, че го те не разбират
и стъпчат с нозе си това, що за тебе е чисто и свято.
Те истина вярват, че служба принасят на свойта родина.
По радио не, по безжичния не, но веднага известия
донасят се вече от всички села и градища, където *368
е школа подобна на „Изгрева" наши любим, лъчезарен.
Жестоко и тамо постъпили, взели последното листче,
да няма ни диря от Словото свято на милия Учител,
ни образа Негов – голям, нито малък в никоя снимка;
горят, да изчезне „отровата страшна" от наш'та държава,
коя нарушава „единство народно" на новото време.
Да няма веч мисъл свободна, ни школа да има,
една да е църква – Отечествен фронт, забранява се друго;
от днеска нататък ще църквата пак да ни учи
да идем при гръцкото расо и ощ' литургии да чуем.
А никакви песни, защото и сборници всички от песни *369
извлякоха те с товари от „Изгрева" наш безподобен,
които Учителят обичен даде ги нам да си пеем,
що няма ги нигде подобни такива по своята прелест.
И сякаш неволно прелистяш ти страници древни и грозни,

когато Борил се сдружил с гърчолята и погнал с яростта *370
свободната мисъл, възкръснала вече в душата народна;
предаде на плен и пожар богомилите наши тогава,
отне им имотите, би ги, навърза ги той със синджири,
от върха скалисти във пропаст дълбока низрина ги всички.
А някои живи остави, отряза им само езика,
на други под ноктите остри игли нажежени забива
и живи на костер ги гореше той с демонична наслада.
А също и техните ценни ръкописи той унищожи
и всичко, що будната мисъл тогава роди всред народа.
Той сън си не даде, дордето туй всичко на пепел направи.
Мнозина тогава избягаха вън в чужбина далече,
където спокойно с ръцете си те работиха за свойта прехрана
и новата мисъл, запалена тука в наш'та родина,
отнесоха те надалеко на запад по чужди народи.
И всички човеци за светлата мисъл готови, приеха
с радост запаления факел, що тука роди се в България.
И никаква смърт не можа да възпре богомилството наше:
човекът свободно словата Христови самин да прочита
на своя език, що говори, а не да го слуша на гръцки
или на латински езици, за нас недостъпни и чужди;
та зъл попищат да не може да лъже народа как иска,
че никой ни слог да разбира, а тъп се завръща дома си
и старата песен да кара с езически диви обреди,
където е Зевс с боговете, но име променили само.
Веч двадесет века душата е вързана с попски вериги,
веч двадесет века потиска се още свободната мисъл.
Но днеска човекът се буди, не иска веч роб да остане,
опитват отново да гасят това, що не гасне от нищо.
Запален е вече божествения пламък човеку в сърцето
и веч се не плаши от новите вълци и мечки, и тигри,
и лъвове даже ужасни; на всички ноктите пребити
и зъбите остри извадени вече, не могат горките
те ни да разкъсват, нито да ухапят, а само да ровят
и колкото сила им стига да плюват когото завърнат.
Макар, че са много изкусни на тежки слова да измислят,
с които постигат до негде да тровят душата човешка,
но слаба е тази отрова и нивга не мре се от нея.
И няма дърво на земята до толко израсло голямо
за ново разпятие на светлата мисъл, която се буди;
човекът възкръснал е вече, повторно разпятие не може
за живия, кой Бога познава в сърце си и в цяла природа.
Отишло си старото време и нивга не ще се завърне.
А в същото време, когато грабежа започна, внезапно *371
и буря настана ужасна и вятър се спусна свирепо.
Че беше небето без облак и синьо, и ясно, лазурно,
а ето, че духна циклон от високо, гората почупи
и виеше грозно, свистеше безспирно и денем, и нощем;
издъни стъклата на горните къщи, на сол ги направи,

подхвърли и покриви цели, дори керемиди подметна,
че много изтеглиха тези в града, що тогава вървяха;
на новите къщи строежа разтури и блъсна стените,
прането с въжето откъсна, отнесе го негде в простора,
а някъде снежна виелица преспи натрупа огромни.
На Черно море пък мъглата се спуснала гъста и тежка
и чужд параход е потънал наблизо до наш'то крайбрежие.
Напразно е викал за помощ, сигнала дочувал се ясно,
поискали наш'те моряци на помощ да идат, но ето,
самички изгубили пътя, завръщат се без да помогнат.
Така, че участие взе и природата, много и тя се разсърди,
не беше съгласна с грозното дело, което на „Изгрев" сториха.
И взе си голямата своя шибалка, започна и тя да бушува,
а тя е в гняв несравнима, рече ли на мъст да се спусне.
Когато разсърдим небето и бедствия то ни изпраща,
че кой от добро не разбира, за него ще има тояга,
не ще ни пожали ръката на Този, кой всичко ни даде.
А ние тепърва на зло се отдаваме, пак на омраза,
и гоним и биеме нашите братя, с които живеем.
По всичките части на български край се извърши подобно:
в Сливен и Пловдив, в Стара и Нова Загора, и Видин,
в Бургас и във Варна, и Айтос, и Шумен, Троян и в Трявна
и техни наокол' села и паланки, където се знае,
че имаше книги от милия Учител иззеха се вкупом *372
в същия час и минута, тъй както в София сториха,
по същия начин с хули и гаври, и груби, и диви.
Дори и ръкописи ценни, работени дълги години,
от много трудящи се там ученици, които разбират
кое да се правило вземе, и подстъп, и как се прилага,
какво упражнение при случай; кое и кога ти потрябва –
при болест ли някаква, скръб ли–самин да се вардиш от злото,
а не непременно при лекар да идеш и церове взимаш;
природата грижно е скътала, има доволно в нея,
подобно добра домакиня приготвила всичко навреме.
И лични ръкописи взеха, и превод на чужди езици, *373
романи, есета, бележки и хроники важни грижливо
събирани дълги години с труд и с много старание,
натъпкаха ценната плячка направо в тежки чували
и там на топилня предадоха скъпата книжнина наша.
Останаха рафтове празни, полици във всякоя къща –
веч няма четецът с обич да взима подвързано томче,
там няма да найдеш веч скъпите книги избрани,
изпълнени само с божествена мъдрост и обич,
от нигде не мож' да ги вземеш ти вече, напразно.
Но негде, по чудо завардени бяха остали.
Отново се хвърлиха в тях да ги жадно прочитат,
отново извадки от правила в тях, упражнения *374
едни си на други подавахме скришно за прочит.
Отдъхнахме в миг, забляска в пламък искрата.

Уви, затвориха нашата школа и взеха ни всичко.
И злото не спи, повсеместно, повторно, внезапно
ограбиха пак те книжовното наше богатство.
И нови ръкописи, преводи, дори в стенограми,
портрети и снимки от нашия любими Учител,
и библии, евангелия, псалми и ценни наряди
пак взеха внезапно, с настойчива заповед строга.
И казват ни лихо*: „Идете в църква и там се молете.
Тез вашите книги са веч забранени, опасни, *375
не са те потребни и ценност се в тях не намира."
Разказват работници как ги по складове късали редом
и жал им тях ставало скъпите книги така да развалят
от хубава ценна хартия, с хубав печат и корици.
Но що да се прави, такава е заповед дадена строга,
че никой от тях да не вземе и негде от тях да прикрие.
Но някой от тези, що трябва да къса и нещо прочита,
тъй пътем открива да светят брилянти в тез съчинения
и песните хубави наши; неволно по нещо поглежда
и мъчно му става, че трябва така да постъпи,
да може далеко ще скрие ги негде, безкрайно далеко
и тях да чете, да чете с наслада велика в сърцето.
Уви, невъзможно. И все пак по някоя книжка си вземе
и в пазуха скрие, дома си я носи и пази грижливо.
И може би всички работници като него да правят,
дома да си вземат по някое томче, самички
да видят що крие се толкоз опасно в тези писания
и бива ли тъй безогледно с тях да се прави.
Нали свобода се проглася и правда за всички човеци,
и двайсто столетие нали е отдавна, да няма насилие,
че днес над света е изгреяло вече великото слънце.
Така ни предлагаха тия жандарми да купим си книги
от Ленин и Сталин, от тях да четеме и учим грижливо,
че тамо е всичко, „начало и края на всяко познание".
„На църква ходете" и после: „Четете от нашите книги."
Макар, че се двете неща не съвпадат. за тях е то нищо.
Свари си ти гозба такава, не бой се, тя много е вкусна,
каквото ти стане от нея, за туй отговаряме ние.
Ний начини доста владееме вече и тях ще приложим:
съвети, на лагер, в затвора, изселване, бой с камшици,
отнемане хляба и вън от школьото, преставаш да учиш,
но само словата на този Учител недей да прочиташ,
те много опасности крият, не дават човеку просвета.
В жандарма ти виждаш и попа – все старата песен се пее. *376
Макар, че им махнаха вече брадите, подстриган е попа,
макар, че за братство и днеска се пише, усилно говори,
но все е то същото – стара истор-я, истор-я на злото,
на мрак и насилие. Не дават на Слънцето ярко да свети,
в мъгли и във облаци вред и закриват да няма пролука
към новата мисъл, която жаднее за други познания,

трепти да надникне „отвъде" и в своя си разум погледне.
Подире, зае се властта да ни съди за многото кражби *377
извършени в нас от управата наша избрана, почтена.
На нашите лични дарения натуряха данъци тежки,
които не можехме ний да платиме, че бяха огромни.
Но вместо пари, те иззеха имотите наши, които *378
по воля бе някой купил и дарувал на нашето братство.
Завчас на заслужили техни човеци се даде земята
и взеха да строят богати и гиздави къщи, дворове.
Че взеха те даже и вещите мили на нашия Учител
в дрехи, обувки и шапки, и съдове скромни, лъжици.
Поставиха дан на моливите даже, писалката златна,
на термоса Негов, бинок-ла, дори телескопа, с който
обичаше Той да се взира нагоре и канеше всички,
що любеха звездния мир да погледнат небето прекрасно.
Бастуна Му даже обложиха те, не отминаха нищо,
и всичките Негови книги, мастилница и библиотека
подреждана цели години грижливо с томове ценни –
натрупваха лихи* стражари, захвърляха в тежки сандъци;
и чистото Негово свято легло с постелки, завивки,
цигулката Негова скъпа, вълшебната мила цигулка,
с която десетки години веселеше всички ни тука.
На търг те поставиха всичко, да купи от тях кой желае *379
и тайно наредиха срок да не знаем кога ще продават.
Но някой откри ни това, що се готви да стане наскоро
и ето, потоци от жертва потече отново на „Изгрев".
Огромна се сума накупчи от нашите приходи жалки,
но някой даруваше мило и драго, не чакаше никак;
и тези, това що сториха не бяха човеци малцина.
Така, от малцина, това се постигна и взехме обратно
на милия Учител потребите къщни, откупихме ние.
Подире затвориха вече Школата наша и ключа прибраха,
а в стаите светли на милия Учител поставиха стража: *380
семейства – мъже и жени, и деца с покъщнина много.
Накачиха бутове свински на чистите наши прозорци,
въжета навързаха в двора, прането си там да простират.
А в школата наша доведоха джазова музика дива
да свири и негърски танци, та младите там да танцуват.
И всички прозорци замазаха те с чернилка отвътре,
та никой отвън да не види с какви се наслади надварят,
че внесоха вътре и печено свинско, и вино, ракия и бира.
И кухнята наша с трапезите бели, избрани и чисти *381
на „скара" обърнаха те и на „свинско" далече вонеше,
и крясъци адски се чуваха вредом и в двете ни сгради.
В поляната наша свещена в тъмата сновяха младежи,
момци и девойки, и смях, и закачки с провиквания груби.
Чешмите почупиха, клоните смъкнаха доле жестоко
на всичките плодни дръвчета, дори и на борове стройни.
На гроба Учителев хвърлиха още и кофа помийна, *382

с брадва сломиха звездата от мрамора бял скъпоценен,
погазиха всички цветя, що със обич ги садехме ние.
И белия зъмбак сладкодъхав в поляната наша красива
издигаше стройно стъбло и се готвеше веч да разцъфне;
жестоките топки на наш'те младежи сравниха с' земята.
И вредом нечисти парцали, хартии, цигари, огризки,
що ний пред играта ни сутрешна трябваше дружно да махнем.
Но нам се не свидеше труд, с готовност извършвахме всичко
да може поне паневритм-ята ний да играем на слънце, *383
да слушаме нашата музика дивна с песен сърдечна,
що дружи цигулки и флейта, китара, засвирили в ритъм.
Готови на всичко ний бяхме това нам поне да оставят.
Уви, забраниха и туй, занемяха цигулките бодри,
замлъкна и песен и спря паневритм-ята наша небесна.
Че взеха и нази да съдят за тежки обиди, които
сме казали божем на този, що Юда излезе всред нази,
измислени тежки обиди, които към глоба огромна
довеждаха тези, които ги бяха несретно изрекли.
Но съдникът млад, прозорлив се не лъжеше толкова лесно,
изкусно задава въпроси на Юда – жесток обвинител. *384
И нашите хора не бяха овци за клане малодушни,
ответа си даваха смело, скрепени с истина свята.
И тъй, че наместо почтената сума от нас да се вземе
и връчи на този обвинител, обратно се случи тогава,
той сам да плати паричната глоба, що беше предвидил.
Отдъхна се мъничко тук, оправдаха стотина човека.
Ще трябваше скъпо да плащат на този обвинител народен.
Но тежко и горко на двама, които съветници бяха, *385
най-смелите, честни, порядъчни хора от братята наши.
При други съдовници строги, при същия този обвинител,
Кайяфа съвременен тежка си дума без милост изрече
да идат в затвора тез клетници наши за дълги години…
Какво, че си праведен, чист, незлоблив като гълъб?
Нечестивият бие и псува, и граби каквото му падне, *386
но първият плаща, а злият ликува и още се хвали,
че може, когото си ще да изсели, на лагер да прати,
да вземе имота му цял, а и залъка чак от устата.
Такива съдовници даже в турско ги нямаше нигде –
или при Нерона едничко, или при Светá Инквизиция.
И днеска се тази картина повтаря при съща картина.
Макар, че арена с лъвове гладни и тигри жестоки
да нямаше веч, но човеци от тях по-жестоки дойдоха.
Телò не разкъсваше звяра със своите нокти завити,
на жертвата своя кръвта не изпи, но тежко на душата,
тя мъките адски изпита, небивали тежки страдания,
през огън и жупел премина и дважди, и трижд, и стократно,
до бяло, до пепел; изчезна и свърши се вече, изгасна.
Но слепи човешки създания не знаят за тайната скрита.
От пепел възражда се птицата феникс, полита отново

за чудо и приказ на тия, кои в заслепление живеят.
Напразно Христос не възкръсна, то беше за тези, които
по Неговия път ще преминат през страшната земна Голгота.
И тамо, в затворите черни отидоха наш'те двоица. *387
Във мрак светлинка заблестя за онези, що гинеха с него –
Борис, велелепният брат с осанката смела, красива,
за пример в обноски, изпълнен с дух и с вяра дълбока.
Не клюмна от удара тежък, намери в сърцето си крепкост
и не тъй за себе си само, обнадежди и другите тамо
с примери мъдри и светли сказания, с които бе пълен.
Изкусно умееше той да разказва за случки различни, *388
че ти обстановката цяла да виждаш, където ще случка да стане
и края завършва с хумор изтънчен и много приятен.
А той в планината укрил бе златцето, що имахме ние, *389
събрано, дарено пара по паричка от нашите хора
за преводи скъпи на разни езици великото Слово,
да купим хартия за наш'те писания – Беседите мили,
които Учителят наш ни остави и тях отпечатим.
Но „Юда" за член самозван се прогласил и всичко издаде. *390
И „кражба" нарекоха тази постъпка – ограбил хазната…
нечувано тежко деяние, заслужва си то за бесилка
или за разстрел, че си мислеха те от Америка нам е
дарено да станем предатели техни, врази на Съветска Русия.
Предателство нямаше никакво, следа се от него не виде,
а иначе плен и пожар, до последен те нас ще избият.
Не спряха злочинците грозни, с тел осмореда, бодлива *391
обградиха скъпия наш обичен „Изгрев" и школата наша
и пиле не даваха вече от тамо да мине, ни крачка престъпи.
През телена мрежа да гледаш поляната Изгревска наша
и как се агенти разхождат в двора и там стопанисват.
А някога беше и песен, и радост, и разговор дружен,
и ний покрай милия Учител на среща приятелска, свята.
И всеки разказва Му своята мъка, успех, несполука,
на слабия – слово избрано, на силния – поглед любезен.
Животът бе сякаш забава в присъствие на милия Учител,
в сърцето се някаква сила събужда и ставаш ти храбър,
не си веч страхлив като заек да губиш и ума, и дума.
Да гледаш усмивката Негова, сякаш е ангел небесен,
или пък дълбоко замислен – загадка за нас неизбродна;
кога заговори подобно зефир, що клоне разлюшва
и шепнат листата, с вятъра тих разговарят приятно.
Такава речта Му бе често, а в гняв за измама бе молния,
що трясък небе разлюлява, земята отхвърля далеко.
И ей, що измислиха още другарите днеска прославни:
където се гушат къщурките наши от там да ни пъдят
и дар да направят местата на хора достойни – шумкари,
че трябва достойният да има награда за свойте деяния
и не там отвъде, зад гроба, но днеска дори да получи.
Върви дето щеш, намери си подслон в гората, на пътя,

под моста, на някое старо бунище – не щат да те знаят,
не си ти полезен за нищо кръвчица не си ли проливал
за свойта идея; не своята кръв си проливал, а чужда.
−490− „Слезни да се кача на твоето място, а теб да те няма!"
А днеска се „Изгрева" мили в траурна кърпа забради,
че нови се гости приготвят да влезнат и там се нанасят.
Плачи, ти сърце и въздишай доколко на тебе е воля
и няма кому да си мъката кажеш, „далеко е царя"
−495− и „Бог е високо", не чува молбите, които изказваш.
Но честни и смели човеци крещят на унилия в ушите:
„Кураж, не отпадай, свести се, не бой се, не ще се довърши
Десницата Божия, не ще да отпадне великата обич.
Тоз, кой те повел по Божествения път продължава да води,
−500− през огън и жупел да минеш, Той пак ще те всякога пази.
И никое слово, излязло от Божи уста се не връща
към своя създател преди да е то своя плод допринесло.
Ще грейне веч Новото слънце над целия свят изобилно,
нощта на живота ще грабне зловещия си плащ и побегне
−505− и светлото утро ще дойде, зората прекрасна ще блесне.
По нея Денят лъчезарен не ще нито миг закъснее
и зимата люта и дълга, и тя ще се махне веднага.
Приятна ще грейка полъхне – милувка за всяко създание
и студ в сърцата не ще се намери, мраза ще си иде.
−510− Снега, ледовете стопени на изворна струя ще бликнат,
цветя сладкодъхни ще цъфнат обилно в полето зелено,
на птици прелетни отново ще чуеме звънката песен.
Не ще се веч никъде мерне лице нажалено и скръбно,
а вместо тъга върху него, усмивка честита ще има
−515− и песен отвредом ще чува се бодра по наш'та планета.
Затвори ще рухнат, възкръснали хора от там ще излязат, *392
ще вдъхнат със леко сърце свободата любима, желана.
И нашите братя напуснали вече затвора ще видим
и с радост ще тях да прегърнем със музика, песен,
−520− скръбта ще забравим и сълзи горчиви по тях ще изтрием.
Тепърва пристига величието славно на Бялото Братство,
земята ще цяла залеят Словата на мил-я Учител
и всички народи ще чуят за него с радост голяма.
Страната рождена, където е дишал, живял и работил
−525− ще бъде в устата на всички, които жадуват за радост
и мир, свобода и просвета, за песен, изкуство.
От целия свят и от всички народи ще срещаме гости
тогава и „Изгрева" наш лъчезарен ще бъде свободен –
не ще съществува веч телена мрежа, бодлива ограда.
−530− Отново цветя и дървета ще цъфнат в наш'та градина,
пчелица ще бръмне, нектар ще събира по цветните чашки.
И гостите мили от близки страни и далечни ще тичат
да видят свободния „Изгрев", лъчистия „Изгрев" любими, *393
където на милия Учител ногата е стъпила нявга,
−535− где с тихия си глас е докосвал сърцето и разума будни.

Ще видят и Рила свещена – седмострунната арфа на Рила,
Молитвения Връх несравними, където държал е беседи
Учителят всякое лято в скалите приоблачни горе;
със Него где срещахме слънцето сутрина ний от Балкана
и пеехме песни свещени, великите Негови песни.
И всички човеци от разни езици ще викат: Блазе им
на тези, що нявга видяха Лицето на светлия Учител,
на светлия Учител – Избраникът Божий, що в бурна епоха
дойде и заби тука светлото знаме на Бялото Братство
всред хули, гонения; преследвания тежки надмогна
и земните люде поведе към щастие, радост, сполука,
та нова истор-я да пише земята – красива и светла."
Където не ще да се чуе веч глас на войни и угрози,
а мирно човекът ще сее и жъне на своята нива,
стадата отново ще блейнат в ливадите сочни, зелени,
овчар ще засвири с медни кавали на своето стадо.
Ще чуеш отново гласът на жетварската песен красива,
тлаки и седенки, хорà и веселие не ще се забравят.
И тамо певец и певица ще песен сърдечна захване
за новото време, за светлото време на щастие и радост,
и ощ' по-сърдечно, че дълго те всички живяха в неволя,
в робство вседневно, в скърби и мъки за дълги години;
за старо и младо, за болно и здраво, за учен и прости
ще пеят и сълзи горчиви ще капят по техните бузи
от спомени тежки за робското време, що тях ги гнетеше.
Я чувай, що пеят певците в своите песни сърдечни,
че време ще дойде и с нас ще се чудят как много търпяхме*394
на толкоз гонение, обиди, грабежи и тежки закани.
Съдилища грозни, където за правда и дума не става,
а гледат да блъснат човека с присъда за дълги години
и никой не може го веч отърва и така ще погине,
невинен без време в гроба ще иде, оплют в безчестие.
И явно, че праведник съдят – човек добротворен и мирен,
дори заслужава отличие да вземе за свойте заслуги,
че гладни е хранил и голи и боси обличал, обувал,
просвета и сръчност е давал на прости, невежи човеци,
спасявал от смърт, от бесило е свалял несретници клети.
А вместо награда, осъден е днеска да гние в затвора,
предател го правят, имота му грабят, парите му вземат.
изгонват семейството клето, където очите му видят.
Предател народен – е слово ужасно и грях непростими
и много се тежко наказва, тежкò на подобни такива.
Но тях и да няма, измислят такива с хитрост голяма,
с дни и с нощи изпитват, кръстосват въпроси опасни,
тежкò, ако остър ти ум не достига и в мрежата влезнеш.

**Забележка на съставителя:* Кучето е Лайка

Сканиран документ

ПЕСЕН 17

Виж Бележки към сканирания текст - с. 761-762

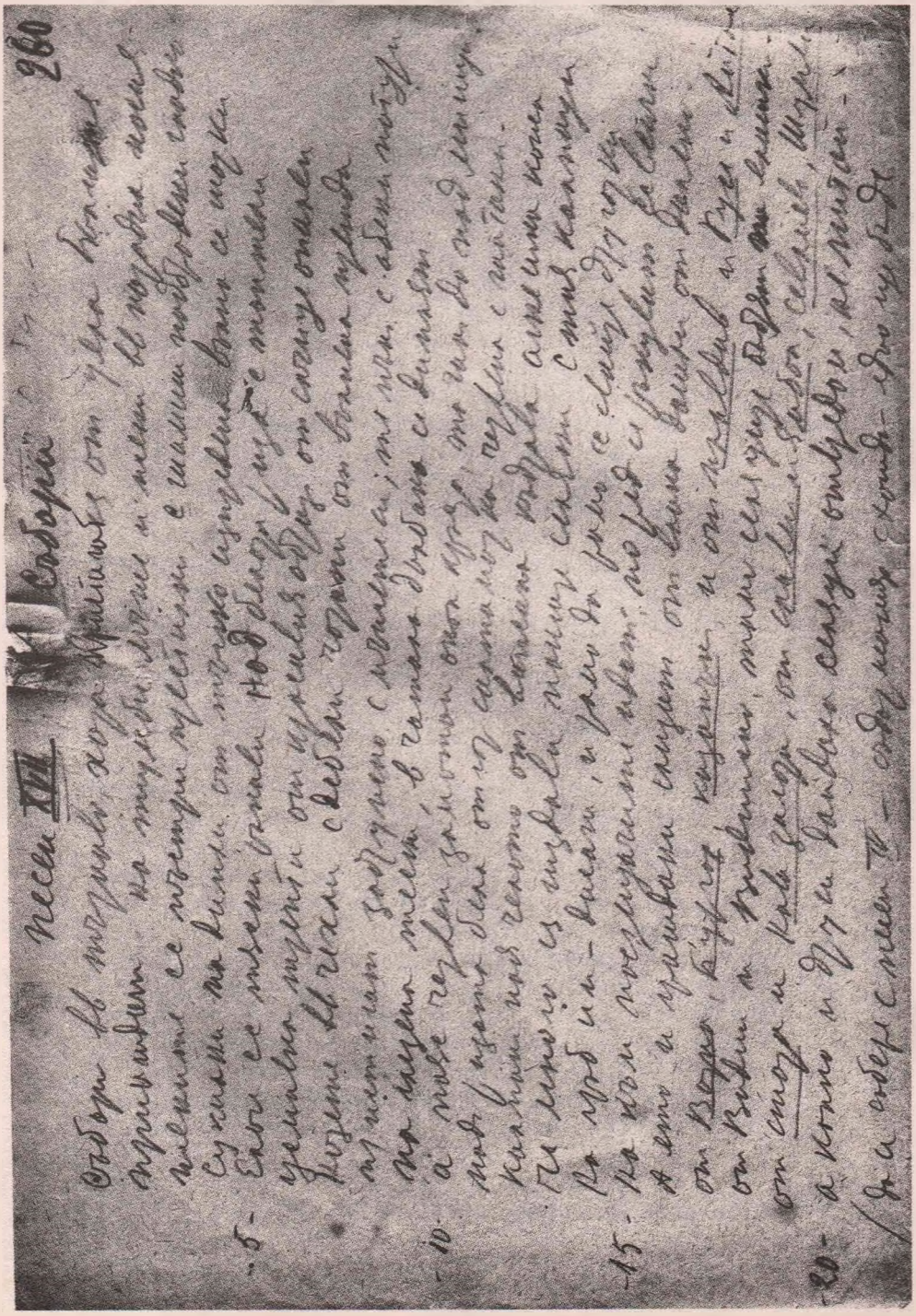

Едва ли не [illegible] каждая душа-женщина полюбила
тогда [illegible] Байкал прекрасной. Каждую [illegible]
каждое утро и [illegible] с надеждой [illegible]
и как на [illegible] не хотелось, и [illegible]
Но [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] и [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Доверие излъгвот очите им испрягци, мили сърдечки
и той ги посреща с такава усмивка, и рододен погледа
подава ръката си по реди, и десница му всеки услуги
разменят се пъкни думи, и после се връщат в двора
та всекиму кът е посочен - полошка, или пък по стъпи -
разпращат поблизо в приятелски кръщи на нашите хора,
че цела седмица ще трае събора, не ще е неволя
и мойко на мъка тенор - колото се радва душата
вънчава на долная двор, но приятно, провиклаяя бодри
позиоти, ракувор се, стиснор руса, с приятелски думи.
А други, тепъра си казват отде ся и как се наричат.
Тогава внезапно се пеги полме и дружно запева
Едните, известните вече на всички, се пеят с усъвада
че всички кръщаци, конвото се наво в школата учи,
навреме го имат и тамо се сълзото учи и пее
А тука на събора, при общото пение се всичко изправя -
едвам що се тука позиоли и „Брате" и сестро" си викат
напяха се колко им воля, в дивата приятелска в дело
едните на поставе тука и тамо да вардят,
че всеки си нещо донеса: и храна и постелка и дреха

а чушви минавот, та може и пенай да влезне за покор
а други, почиствор бивака с гребла и метли и лопати
юнаци, наценвор дарва, че да има за наше потреби
едни пъти се буре в колачка до близна чешма за водица
та чай да приготвят обилно, да има доволно за всички-
пъти други се тирят в гроби, се поръка за хлеб, зелеющи
та колкого трае собора да нема оскуда от нищо
и винаги пресен и хубав да носят, че вреща веднала
обратно учителя, водили нещо нередно да стане.-
А захор набучки в сондици и хубав орис в чрвонче
и сол [illegible], в в каза [illegible] сирене овчо
и бурен-це доста голямо от едри и сочни маслини
ощи Вотели с елей пъртокочествен- Смирненски бистър-
огромен тигон, от дарва пък лъжици голяма бъркалка
и наколко други гребачки, висят сини, и бели
голями тави от бакър, се холки, калайдисани също
особни казани за чай; а не липсват-посъди и други
панери за хляба, чинии, лъжици, голями и малки
[illegible] голями и малки, и [illegible] също в купи-
и чашки за чай порцеланови се рози в стракоре

и кани чугунни за чая, голями и малки чинии
и много сатри вв сандъчето пъсто поредеи
маши и лопати за пепел, сандъци за смет, оливалкити
и кърпи голями и малки - тъкани до машини пешкири
колото се миеи се скъпава кърпа обрани, а други
-85- да бъжат измити съдини с тях, и масите се що-
приготвено всичко, кръшона от всякае селище, гримса
си има отдавна за тези потреби и дайделиверие
Веднага конвото е нужно доставят, а не да дегубят
В дните собори, както за друго, из вы отредени -
-90- и всичко това следя собора се скътва грижливо и пази
С порочен човек доброволу, кой тука седи и работи.
А ето и лекари - братя (а лекари имаме доста)
прегледат добре и съдини; и всички места за живеене
Водата що пиехме даже и целая бивак подалече
-95- обходиха всичко и беха доволни от сеайра ревизя.
Сестрите дежурни облечени с бели престилки, забрадки
Собор седмодневен ще бове, чрезъ да си има - добре
учителят всичко предвижда подсеща конво да се прави
а братя сърцари това и очаквор, той дума да каже
-100- и всичко веднага ~~[illegible]~~ да старят сестрите и обич голяма.

Дежурни за първия ден ще се търкалуи - ванени болери
се тях болеркините с тенеки полавка и лавор.
те идват от кубали къщи голями и много удобни
по тях ще се Воркенуи кенеки, що всякога кубало пият
-105- подир - Казанлъчани търгави, много работни и бодри
Бургазли копети ще дайдат сюдетях на дежурство без друго
-пък Айтос ще всички подмиже с Бонсило - Чавек превезходен
не е той чавек, но крилора душа, що работи без мера.
А стара и нова загора задружно постат ще изкоро
-110- те хора се кротки и много сговорни, не се обленяват
подире, ще се Сафиянци - певци и певци достойни.
що не само в песни ни била, но в всякое дело полезно.
А какро желе от другите селища, нека помага
че работа има доволно за всички, та стила да искаси
-115- че гобрало, тревна, троян, че и Ваден и Русе къде се
от тях пък изпращат в града се парчи различки в пазаря
едни зелентук да намерят из брой, без навреда и пресен
(учителя вргуца обратно колите с повторена стока)
а други отвор за дини и пълени зрели, че всеки
-120- не може тава да направи и тука се иска разумност.

сестрите прибират и слагат тропци и двори помитат
преди да се дойде в събора, учителя щерка направила
че тя пъкъ да бъде за кълуки потреби, и готвяне също
а може и жедня да тие от нея, че щерката много е здрава
-125- пъкъ бива я и за прокъ, че е спешна, дъждавна и мена
Конвото е нужно, учителя всячно предвиждае на време-
чешма е извигнат: на двора в средата под шерката пъкъ
та крана отвели ли, бликне вода изобилна студена.
Водата е въздух и тежко на тия, както я немат.
-130- Сестри добраволни на ненай братя, премените перат
попецки да бъдат за тия що вреден залегат за вещи-
на мира се работа много, а често и гости ни идват
че търкаци будни сухари, но много обичат и мане,
земята, домът и по-ниже, но трезви ц, умни и честни.
-135- А вие пакъ и навото бирят, че църкве им вече омрука
Едното и същото все се повтаря и делникъ и празникъ
Комбаните бият, попавете колят, но нищо не става
че попът приглася се „исо", когато вайна се отворя
Рушки се жавора, не се и умира пасила; да каже
-140- учителя, що да направят, че смисъ да найдат в живота

Преди да се съмне сме всички на двора отвреди посъбрани
и тия, които в уода се пресполи дошли, се на среме
На поста изричат лозинкора скрита и той ги пропуща
И тъпнавуи сълцо по друма тупуркор, тристилор
Небето е аще звезда до звезда, но изгрева зорница
Възрадвано следа земята и тихо и козва, че иде
за нея слетилото дневно, и скоро ще блеснат лъчите.
Едни се до други безмъвно погледат събраните хора
Учителят вече дойде и веднага започва молитва
Молитва и песен една подир друга в хор нанъ се редят
Едно подир друго стъпало душата изначва нагоре.
Бяхе небето зорницата чезне от мощното слънце
Както изпърво си само лъчите от изтока показва
а после подвига, правира главата си цела в небето
подиге се цело промъква с огромна си рът огнеструеи
тогава се почва молитва в движеная за всичкоте стави
и те да усетят жалота, кой мощно се лее отгоре
тревата е бела от гъста роса, що блести под лъчите
Въ всяная капка и слънце по нея - изгрева блестящо
и тебе се сваки да стъпнеш отгоре по тия брилянти

студено, августовски хлад всепроникващ тенорти пристяха
Дъхът ти из въздуха-пора, подобно мъгла се издига
на пръстите само резливо, а сгрешно цело тенор
от плавните мощни движения, какъ се привят от всички.
165 - Веднага след туй и „Беседа" на припек, че вече е топло,
учителят седнал на столче и всички добрани край него
Каквото продума, разбира се, стенографите-лавят
на дума една не пропущат, а после сверяват взаимно
Записва си всеки, по нещо в бележник и си подчертава
170 - подире, собират се групи, едни си на друг и допълнят
туй, каквото слово, що няма го нигде, до крайно земята
че какъ е учителя казал, когото си нещо навъсло
Намъсто да вдигаш крамоли иди в плакинори самичъ
и извор замътей очиди, тава, ако теб не помогне
175 - иди при дръвге, разкопай го, полей го се бистра водица
не мине ли тваята мъка, не се изастеля, отнаво
търси му колая; копай, нахрани изгладнело животно
пре види си как лакомо ръпта, ачи му те гледат сдверне
ти сякаш си бог зарадъ него, че дал си му кътлей хлебец
180 - и туй ако теб не помогне, тогава найди пъкъ несретника

стоди му услуга въ слово и дело, которо е нужно,
така ще преворне се уяхата мъка въ нещо красиво -
утайки от тиня пламенения потоки веднага изсиха.
премине струята и всичко нечисто отмъкне далеко
-185- така и доброто, както извършиш мъчъща е струя
както въ тебе работи, но ти ще видеш и съдействие
и друго ни нещо. Той казва, труда ца рудете, небива
за долей да смета ученици; вода кайто пие, ще требва
и той да попосла.. але да остави на други дъжа си -
-190- когато се братя заведе, пощина братя да бъдем
че стоите ученики в свето, да пастаряме ниви, не прихича -
за пример ний първи ще требва да бъдем въ декото свято
това ни той каза, че нъкой - учен не дауче и сестри
оставяха - тежкия труд на селяните - нашите гости
-195- а те се на други делеха и мъдрости дъбина тъмяха -
на ци им не пъваше даже "да приплоч дърва да наценят
и нъкой даже сестри, не повелиха гръб да помогат
се братята разговор водеха вашеи, що навла не сварила
особено тия двамата братя от Варна довтасли
200- че тоглоз за свети и учени имаха себе си тука

А никой от тях не даваршии до края учениковое
от всякакав труд те избегвала бързо - тенесен и умствен
Въ стая особна седяха, не рачеха с нас да се хранят
че имало хора различни от тях ще се кажа угаиор
-205- та горките наши дежурни им носят на подпос храноти -
Че те май се имали, Боже, прости ми, за Кирил Методий
Сумтвха, примрешвала погледи, мъчеха и мъчеха кажа
годаеха те, на ръце, мързелави, вакеха ужасно
Въ никое дело не взеха учасие, а само в храноти -
-210- разменяха разговор важни, предимно се млади сестрички
и после въ размисол хлътиор - иди тот тамо изводи
Конвиха либеная те витвор навярно ще бодор подобни
а може би отщите хубави деви, с какого говорят на дъл го -
тона - Македония надор подори се такава светии -
-215- тона в размиленая дъбаки те можеха даже да збенят -
не шавор, не мъдот, примрежили мили, тона се упасят -
Дали за съдбата славянска - подобно на свежите братя -
или на съвременни теми, не може туй никой да зине
Закуска, обед и вечеря, учителя винаги ид-ва
220- На разни места го покаиват на гости по дългите маси

не стигнаха. Мисите, че надойдоха и повече гости
та скоро дъла дъжа на тревога и сядаха доле;
тава беше група от Айтоски селяни братя любезни
че даже и те си покажиха. Миля учител на гости -
225 - На главнота моса му беха поставили леге съдини,
когото се мигом отправи ком тях и поземи седна
и седна си доле направо, поза си кръстоса по турски.
А те пък, ленивуще младе не щяха да дойдат при нази
стояха си вътре се дъжи завеси на свите прозорци
230 - Наивните наши сестри им подпаяха газба обикно
не смеяха те да ги с думи спостерегнат, нито да ги питат
защо не дохождат да седнат на обща трапеза се всички.
Учителя дъжо търпя, поблюдаваше всичко що става
и рече: - храна да се гоне не поси на тия ленивци
235 - Да идват на общите маси, че братя Кирил: Методи
били су гиганти, а тия ленивци су бръмбари само -
така те воня на немито, непрапано разносяха вредом
че даже си нъкои мислеха леге: тава е светийство
и може би пипаха също така като тях да мирисну
240 - Че нямаше друг като тях да се вътре затворя в бездействие

Една от сестрите, пашлак, и грабна им всичките дрехи
Далече в реката изпра и натупа и дате с буханка
Вода им гореща занеси, та мазни чумбаси измият
Че светоста мирис престана през всичките дни на собора.
245 - Но тяхния мързел допрай си остана и тяхнота хитрост
на чумбия гроб да исплеят и себе си мъдри да имат
Единия премина вв франция, и школа всибна отвори
Доподна им той на французски, учитла го те назавала
Че фрейзите много обичат гадания, мързи ги да учат.
250 - За туй не научиха нищо народа си тонкоз гадани
Че тяхните книги по висшата Божия наука упразни
Неможеш из тях ни троха да намериш, ни капка водица
Тава що похранва и пам душа - Единствен Метерлинк
от слабо студенче манно за гребе той жива водица.
255 - А друга остана си пушка на слаб събрат да завижда
на скъпите дрехи и свилени ризи, що онзи облича
Че тонкоз богат като е, ще го чиста избрана прислуга
Печели от слайте гадания, що нигде се нищо не сбодна
Че франция не ще да ворова, а се би тя горкота се немуга
260 - Че те и гадини подред изподраха и цели коксуха

та тоз що остана, така си вони и до дилеска-
годе, мисли, и загодочно шепне, за учен се има
разнося слуха на безделиото грозно, кадето отиде
и всеки що види го, казва е учителя туйли ви учи
-265- така че той напаст е грозна, от всичкуе напасти черни,
че смисвот Великото дело се тия лекави чалиуи
че колкото напаст ни правят попалите, — повече — тия
ни правят повреда, вв нашето стадо предрешени вълци
що с кротки слава, по се алчни отруа и прогнити от мерза
-270- Крадеха вкреда школата хлеба на братя и сестри наивни
твердейки, че десна и лева рака се на Марая учите-
апостоли, да, но нъкъ колко почесто вв чужди градини
пазач ги намери се пълни джобове и гуши прясни —
Ва лозята ги спипва и там, и налагат ги хорно с тояга.
-275- На млади вдовици духовни приятели стояла често
при тях неотстъпно седела и грозеха техния имоту
(щоб ам пенелопа — глупачка — остави с години в ръцете —)
че уже на отруа си мъртав, велико добро ще направи
щом често ги храни, облича и даже парици им дава
-280- На кино да идат, в трамвай да се качат и вестници купят. —

В богатски те къщи спавела, отправила дарби велики
В дедата, им глупави, прази, ленави и много суетни.
Дори при държавници ходеха скрипом, и дават съвети,
и лъжеха грозно — престъпни души и гленени витязи.
285. И уже ги учителя прати — тава и тава да им кажат
от свята съвест, нечиста, събираха тъмни интриги
и мир не занесоха нигде, а крамоли, мъгла, заблуди.
Лъжеци и злосторници тъмни, или паразити злавеци
актьори, жартиори и съвременни, черни адепти ужасни.
290. Що им бе умразата главно отрасне, но скрито в улавки.
Пшеницата нинне; при нея си къкъла идва самичък.
Растат си и двете, и двете ги сачиуето уже единство.
Едното е хлеб, а отрова е другото, смърт, поразия —
и двете природата ражда, отглежда и двете ги пази.
295. Но който се храни от тях да мулисли — самин да различа
кое е доброто и злото — разумност да има в съгуе си
Стремене към едното да храни от другото пък, да се варди
Едните и другите в школата идват и учат единство
Едните — за обич и жертва, а другите с користни цели
300. Без труд и без мъка, усилие, от нуждата пот да се хранят.

и с хитри уловки да свързват товара за-чуждите плещи
подвластни на себе да имат - безволни робини и роби
Се Пошия гнев да ги плашат и с разни маши упхитат
щом нѣкой поиска от тяхните мрежи глава да измъкне.
-305- Едни ги позлаха ведната - от тях отстраниха се бърже
а други и днеска с услада от смрада им ощ се упиват.
от заръка делят та чорни одеяти - обличат и хранят
Де уста им дрипави ходят, се други за тѣх се препират
подобно Органова майко, кая се с всички препира
-310- За „Горкия тортиор", та дори се заятва се свойта спасница
която отправа в нѣго проказата страшна духовна
На изгрев и тук на собор, кой с будно око е обдарен
Самичък ще види: едните вездеи да залитат в служение
гологлави тичат, едно подир друго потрепват помагат
-315- Се погледя усмихнат, зачервени буза, мазолести длани
А другите - бледи, под пяная сенка почиват с другарка
очи углъбени, подбелват зеницу, в небето се вдират -
Че сякаш там чучнали ангели, мислят за тез готованци
ожидат кажа ще поискат, направо им сжигат на скутна
-320- Кое им ученое душата, за всички духовни и земни потреби

От кой монодир, от кая ли гелена спойдаха се тука
и тчи си приличит - близаци че сякаш да бяха духовни -
Единият - куц. Се разхватена тежка походка - лекива -
главата му сякаш вв сатди седеха - нечиста и грозна -
325 - а другият с исъата изпита окраска на злъчия си образ
пронизваци тъмни очи и плетителна вечна усмивка
Която разкрива изравнени зъби от края до края
В голями уста и подмазваш гласец, що безспирно -
дъжи по високите гами - изпечен магьоскиня противен
330 - изом пъкай неще да ги слуша и бяла от тях подалече
Намерят ли сгода му клатят глава вв злавеща закана
и даже простират ръце и въртят ги на сърдел към тебе -
и нещо ломотят. облещени грозно - подобно хиени -
тежко и горко на тогава що плах е, не шепне молитва.
335 - тез синкавци схумват чавка; убили го бяха на место
но, ето, учителят бди и веднага пристига на помощ
изпрати чавка ненадейно, на същото време и место
тока се прецива веднага злавещата одеха окръжност
Която затворила клетника тчи, че замаян остатъ
340 - немоше ръце си да мрадке и даже един да покаяти

изпадион вв спрэб безнадеждан, оплаква се той без причина
учителя лъжне го с радости, крилца му отнаво оправа
та весели и бодар да стане и пачне да пее и скача.
Но тези двайца се караха често, и дереха с нанти
-345- За некая техна си тайна читилиша що никой не знае
а може за мила сестра, що с единя се имя по-много
и дава му някой подарък — единично за него да бъде —
тогава, тези двамора „Солунски Братя" очите си вадят
и шибот се грозно с песниця чумбаще скубят —
-350- паричат се с думи обидни, що никой не казва на куче
Единият казва на другия, че дявол е чепен — Сатана
пъкъ, оня му дума: магесник, вещер, талисъм и вампирин.
Но вече се гладна и двама, а скоро обед приближава.
тогава по знак на маничка прачка пресича кавгата —
-355- смирено отпущат клепачи, лицата си жъти протачвот
ръце си кростосвот на празния търбух и очакват обеда —
след малко се лекачко чуке се прътче на тъкния вратник
и нежно от втре: „Антре", се обажда, и влиза сестрата
на подиоса — пълни чинии до горе се хубава гозба
-360- и хляб изобилен на равнички резени в друга чиника

и ище и в друга, порчета от дикя и пъпеши зрели
тока се органова манка по целия свет престарава
тортюфа добре да покраки, преструвки му тя не позиква.
Стои тя се подноса тенсък, погледа ги тихо, смирено
-365- отсреща застанали те неподвижно, ръце не протегат
да вземат товара, а ту вдоли и се вдигат, ту към земята погледа
ръце си кръстосали тъй, не помръдвар, ни нещо и казват.
Стои тя гор ката, незнай щода каже на тия „светии“:
прекаева през стаята сложи товара на прашнаго маса
-370- Нечистите съдове вчерашни цобе, на прости излезе
и вече не смее към тях да погледне, и нещо да каже.
Елате да видите тия светии, когато се хранят.
Веднага изчезва светийскаго поза на двата актьора.
Клепачите бързо откриват се уели, очите приплямват
-375- Въ земно сияние за неконно время, дърде се нахранят.
А тука се те гопачина - въ сваща мъжуща стихия
въ уста си побутват уломъци хляб, та им бузи подуват,
и вижи, че се спукала кожата черна патая проказа
но не, пощъкне се тя, но за манко, че бърже прегръщат -
-380- Зъбите им - бива ги доста, особено щом се усмихнат

те хорно изпользват едничкия сидор като дявгор усилно
не гледат дори къмто хлеба, а късат се дъски, набутват
в устори, гребят се лъжици от вкусноти гозба, дордето
не-свирши, подиря, към дикята бърже се хлърлят
-385- Молитва! Каква ти молитва-, защо им е нужна
тогава, едикят на свещо легло се изпружи вв дремка
и другят - подобно - Съдиките-тъй са стоят неприбрани
светия не чисти, не мие, светията - само си мисли —
те знаят го хорно тала и комуто прилегне - мукажат...
-390- че требва подир им да хода и чисти, каквото удопат — — —
тана са те хорно поспят и добре си почиват на сянка
Дордето ги некой събуди се пяная кошкиуа круши
и плахо попита за нещо, например, какво е сънувил
и теди, съня изтълкуват се таинствен глос и загадки
-395- Смутят го с похорели, замаят му мозъка, зъвуждат го здрав
та пак да почука и пита, когото му требва за нещо
„Готови сь те, о, готови, полезни да бъдат на всички,
учителни знае, но много не казва, да мислиш те нуди
о те, от игла до конец - обяснят ще ти всичко веднага"
-400- тана те, наивная подъгва с ръка на ерудо смирено

И навко заначвар да хранят и дарителя сѫщо.
Че „Глупчо" ледната отвръща, че пак ще им сѫщи дарува,
щом тоаназ без крушки кореслу, а може и ябълки зрели
и кашница грозде, торбичка с орехи, не ще ги забрави.
-405- прилъгвают го, казват му: „брате" вачи му се блещят-
бъката му друсат изпращат го чак от врата навъчка.
Така те подпрадиха много от тия, какво дайдиха
и първи и предани, уже на учителя, казват, че бяха
Се него си служеха щом колебание в слушателя трепне
-410- изнитат добре, от какво се неволя тревожи чалъкът
и хитро запитват учителя, тай да им каже що мисли
тогава, е готаля ответ и от свое си име отивар
и казват на клетника, че, откровение получили свише
и могат сега да му кажат, тай как да постъпи в живота
-415- така се хрестутеха те между нази през дълги години.
тогава и после, подобно на тия двайцо-годатели тъмни
се юрват и други — тени и може да извикват умрели
и цеха да сваляят звезди от небето, лъготеха много
невайна чалеци, от скроб улкетели, измамвана пъсне.
-420- стаеха отвъчка и чакат да сварши „ресидор" у ела

повиде девойки я момци подмамвор в свойте къгуи
в тронс да изпадат, цоре и цорици умрели да викор
че даже идоше - костите ми [illegible]
Грез тях да говорят и жизнено бъдаще тям да предричат
Дордето се нѣкои тамо хаосала; изгубила разум, горкоте
425- повиде, виниха учителя святи, че изгрев е много опасен
и взеха що взеха, отмесена се много народ по ума им
подобно на волци въхлитор кошарата пълна с овци
издушват що могат, а други свирепо разкъсват
и пълни устна им се скъпоцена плячка отивор си в пътя
430- какво си я гримса, че нѣкои се лъже по тяхните стъпки
при него, останаха тия, които решиха да учат
а още и тия двамина, опасни от всички най-много
че бяха се него, подобно мухи кървопийки сами какя
че който си види ще трасне си дреха и каже сърдито:
435- тава ли ви учи в окултната школа великят учител?
ще бяга далече погнусен и в ужас облъхнат ще бяга.
Рушители вътрешни, гнъсни, опасни - двойцата черни,
тахъвци и тремят, съветниче на царя, измамник злостарен
извърна той всичните думи, които учителя каза
440- Сосъда грешна вмериса вадата от чистото славо,
и много той покаст направи с свойте лъжливи съвета

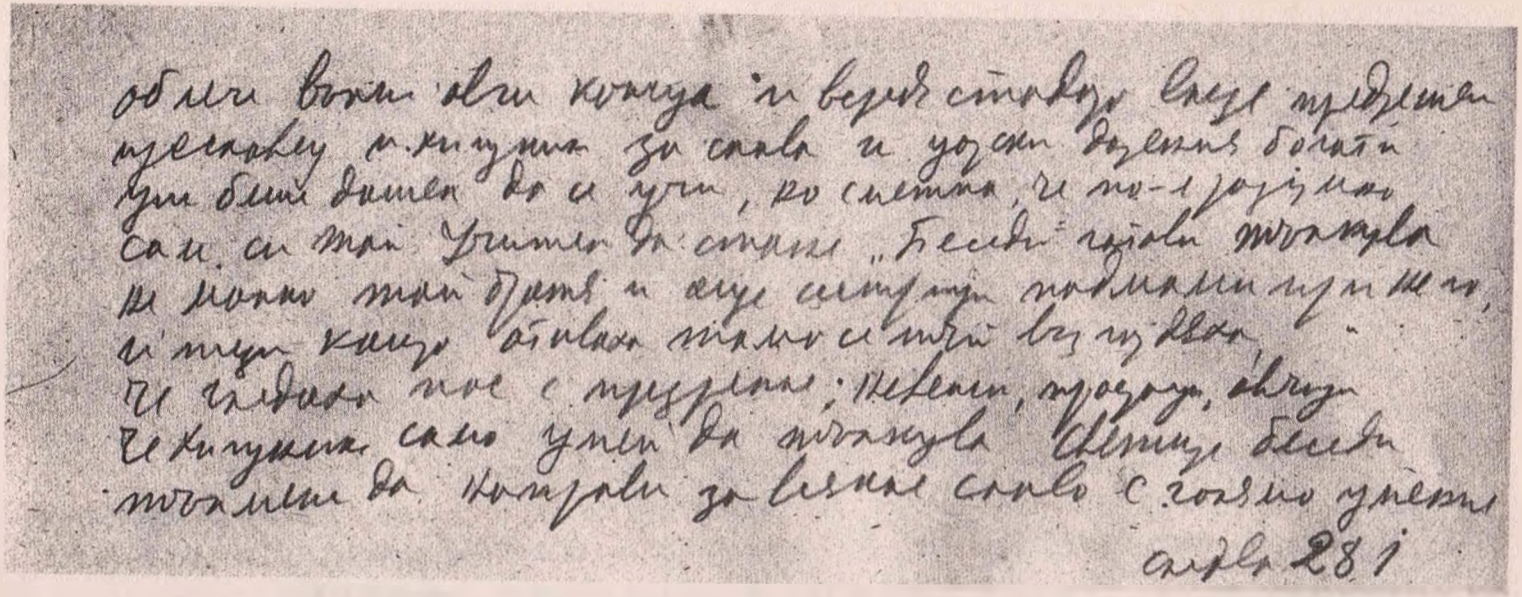

и ~~много той [illegible] направи се [illegible] [illegible]~~
Но Бог е велик, ще погълне земята нечистите струи
[illegible] си тамо, както не влиза в живота; водата
на пора ще литне нагоре и чиста ще стане отново
и пак ще разклатва трева и ухлеб – ще ги кълне и пой
историята свята дума ще каже, когато потреба
та школа си той изотдено направи до нашата близо
в свята къща, че и той се на изгрев за пакоя посели.
На школата идва, учителя слуша, с голямо усъдие
подиде застава на двора и младите хора пресреща
и куп обяснения им дава – учителя как да разбира
на всичко отсеика той дава от свята [illegible] [illegible]
че бе [illegible], и [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
от [illegible] учителя свят, към трона си главата подирят
тени и [illegible] от хайлайфа при него си губела дните
и учи ги, с [illegible] ум да се ладят, а не подуг [illegible].
Наверно от многото ум, главата му [illegible] е голи
Но кичур по [illegible] останал, не стрижеше го него, [illegible]
го с гребен [illegible], та голото теме да може да [illegible]
че грозно му иде „[illegible]" [illegible] – се гола [illegible]
[illegible]

а аще при хубава дами да седиши, съвет да им давали —
Тай всичко укрива но погледа зъл и ехидна усмивка —
Конво и да чина, немонса — душата самичка познава
Душата на този, разумей и будеи кой ина да бъде.
-465- И този хубостник се черна магия научил да връзва —
Заворше ли пъкого, ето го тича глупеца по него,
И радва се много, че нъкая тайна сега ще научи:
Защо му играе окото, и левото вежда, горят му ушите —
А слуги ладнойка, че девойка вдавица нарече и аще
-470- Сирачи и дъвчки и много досатвор се свакъ немирство —
А тя се кикати, в очите му казва че много лъгати —
Към нея опулва си той зелени зеници и грозно я хока —
Тай много ратуваше с дорбици млади девойки да вика
Именто им стане — да ги ръковави. Че станат велики
-475- Изкусно да пишат романи, навели — поезя и проза —
Не рачиха те —, че си имаха школа, където свободно
Сами си избираха теми, сами, с вдъхновение в сърцето.
Едни ще напишат за селото нещо, а друг за града — ще обмисли.
Бегедите пълни се примери много, богат с идеи
-480- Чети и мисли и самичъка найди, що на тебе допада

След време, така що си писал, прочитай принцип отпаво
и сам ще открием, дали е то умно, и казано хорна-
тебиуом се поправи и друг ще го сълуо хорса, самички
бъди си приятни и пасатли, и то безпощадни да бъдеш --
-485- А той, му дошло, да развала сюжети, и как да се пишат
че той е долоре изпълнен с идеи, и само да искаш --
понявга подхлъзне пъкъ някого с разказ от него написан
Даде го на някой глупак - да си и мето сложи отпоре
в печатна брошура - така поощрявате бъдете сили. —
-490- Досетливо, мъдро, небивало! Чудо на двайсто столетие!
Студентка таквази да рѣва на своя професор книжелъ -
Се нейкого име отпоре - приема го той благосклонно -
След два дни я вика и много я хока, и кастри безмилост
Че как е могла да печати такива нелепости в каша!?
-495- а ясна да стане кандило и своя порядъ да въцвита!!!
той моли тази клетница навса учителски пост да не взимо.
опази, докладва на този вития, а той се поемва,
глупак го порича, назадничав, смешен професор и дърдорко.
Веднаж, на събора вв търнаво хлупка циклон главоломен
-500- разве прахоляни, изпочуни клоне, запокити палатки

покрай вражалеца тогава замина девойка певица -
Застъпи я той и й рече: тази буря, която виждаш
причина си ти. Че не щеш да се учиш въ мъята школа
на нова паеця; очите му блеснаг зелени - ужасени -
- 505 - прилича на пан козлоноги, но пъма венец, нито свирка
изгубил и двете, фучи и търъчи из полето разлютен -
Догава девойката, сире, пощегледа го смело в очите
и прежна подиде въ смех от сърце, гласовато и волно
Може се чела от смех, очите и весело искрят.
- 510 - изправи се пак. и следе и кикати се още до сълзи:
- та значи, циклопът ужасен, по мая причина достаен.
та значи, аз мога да правя циклопа когото пожелаем!?
и пак се следе в припадок на лудо веселие щеся него -
- Незнаеш ли, глупчо, мен стила ми пашоза школа велика,
- 515 - и стила си пращал хобери, по тази по онзи въ кълци
та мен да досаждаш. Че божем, учителя ихна от мене
да дойда при тебе и ти да не учиш в паеця -
изпъдих ги аз от дома СС тъпла ги даже изгоних
позних си следнала най мене ги пращо дома непрестанно
- 520 - учителя нивга немре да направи тава, и ти лъжеш

285

Ебъл и изхранвал по добъ́т чудъ и чуд и дълг,
ни лъжеше, ни лекъ мълвя, не пъ́съ се пъсни,
не трубъ и тъ́лъста сикола да сълъжи сълъжително (?)
тъла му дълъжъ реч, цуница и вълъ дълъ-
-525- а той се възъна успъ, и мълъше цуто да кълъ-
дълъг с коя сълъжи, а цуница се къ́ъ изъби.
остана въцуки злопоцуенъ цуи козлакоя
пълъ́ъ, тъ́цай дъжъ цуница въ́ъ въцуъла цуда
ко ъ́ и мълъцуъ бълъ, а цуцуъ цуъ́ъ въцуъла
-530- объ́ъ по вълъ́ъ мълъ́ай ъ́ъ въцуъ́ъ ъ́ъ
не цуъ́, бълъ́ъ цуъ ъ́ъ в ъ́ъ́ъ́ъ ъ́ъ,
ъ́ъ ъ́ъ́ъ́ъ, цуъ цуъ́ъ ъ́ъ ъ́ъ́ъ цуъ́ъ
ъ́ъ ъ́ъ́ъ́ъ цуъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ
-535- ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ
ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ
ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ
-540- ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ

кам. пи. 530 ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ-ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ
ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ ъ́ъ́ъ
ъ́ъ ъ́ъ́ъ.

До не сохо тоз навина преда учителя, що ли ще каже,
Закона!? уплаха!! протест! Не! усмивка на образа ведоти:
— прекрасно извезде, услуга тез братя голяма сторика —
наместо обява да правиме ние, сторика го други —
545 — Но чудно, колото на утрото пазнахме всички да идем
В читалня салон — бе претъпкано с хора и млади и стари.
На първи ревици попаве седят и ни чакат да дойдем,
учителя близо, ведноса ний всички заставаме прави —
А щат и не щат, пъ и другите стават, попавете — съ що
550 — Молитва изпозваме гласно задружно се вдоволено чувство.
Отнаво посядаме пак и започваме пакеще песни
тогава учителя свят се до маса изправя, прекрасен
В светото писание, камира конвото, му трепва прочита
Глаголи му е тих, помогъ ну и се чува навреда по салона
555 — подаре затваня Тисаниго, почва самин да говори
Учитат като цима от тамо, свободно го тай разтъпкува
Внезапно ядни от попавете стана и викна високо:
— Диспут на ти дай, на диспут сме дошли, затова сме ний тука
Не щем да те слушаме ние, ти кой си и кой те извика? —
560 — тогава извикаха младите турнавци: Спрете, попаве!

Мъчете, че стига сме слушали вас, а нещете ли вие
излезте, ще слушаме Бело, за туй сме дошли вв салона.
правилна се нѣкой от стороте: гаѣчка не била да прави
и редно е гостя с внимание и почит да сфуцием тука.
-565- Че той за добро е дошла, за това се е тука изправила.
Замаѣкнаха всички, тогава учителот пак продължава
отгдето се сире - мисчаха му протече свободно и лекно.
И вметна, че може диспут, но на Мусакла горе да дойдат
Владиците всички в Болгарія, диспут ще им тамо направи
-570- На чистия въздух, там горе високо, при слънчевия изгрев
Великото слово до вечните прехни на тях ще открие
и те ще говорят с душа разведрени и с ум прояснени.
Диспут за Христа вв прошлавите градени салони не става.
Говори им Той, но спокойно и благо и твърдо, со обич
-575- Не ги унизява, не им се разкърди, но буди ги мено
полъх на любов вв сгрушта се влива на старо и младо
и всеки памери в него обичен приятел и близъка
циклонът що беше се юрнал глави да собаря - изчезна
изгря вв сгрушта великото слънце на обич неземна
-580- и всичко утихна и даже, попавете слушот с внимание

Завърши учителя, свято слово, изпеха се песни
С молитва завършиме, тръгна учителя с нас да излиза
народът редици разтвори крайтва да преминеме всички
учителя всред, окол него стъпени смение на често
585 и песни с небивом възторг вдъхновеници песни любими
че „иде Христос на земята, небесе се цело отваря.“
Възвиме полека, че много народ ни отвредом натиска —
подобно на кораб небесен, кой иде и почвата спуща
при нас капитанът изправен пристъпя, подобен на вкъще
590 - което изгрева в душите за нова епоха в Болгария,
че тя ще премине от тука, земята ще цела обгърне
че няма какво да се чака — наука е нужна чалеку
Наука за самия живот — всекидневу — всечасна религия —
се нас, а над всички е сенки, въ свето смирение достойно
595 - народът се сбила на често отблизо да види чалека
от всичките блика: любов кълто него и обич великий
и тез, що не чуха беседата, прав път щого вишлиха само
Възкиша в очи им сияе доверие и почит въ хвална
и кадвор: — Сега чаш разбрахме защо му по стъпкуе хадяи
600 - и тоакоз се преданици нему — и тоакоз на тях е обичен

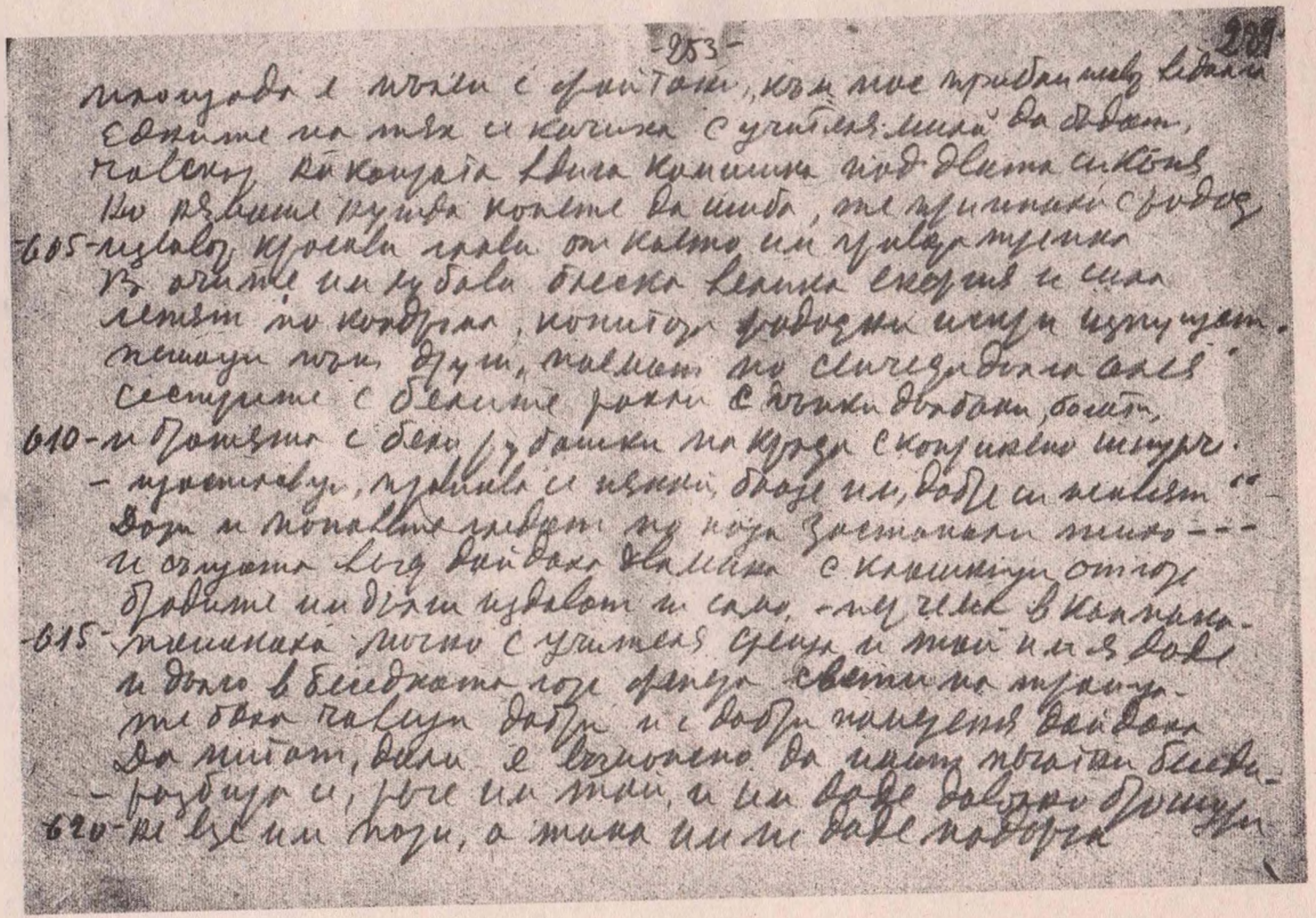

и ето ли, как преклонят главо, бъка да услуга
както им даде учителя. Собич и пълно доверие.
Собора е вече към края, на следния ден ще се качим
Вов стаята горница, що се нарича, отпреди е салона;
-625- поскои е до края се волнена черга дебела и пъстра
Столове красави се плетени дъна обредени тамо.
и моса отсреща, когото учителя вътре говори
Чертежи чудесни се цветни бои по стените в рамки
отсреща е съща голям Пентагрим и Антимонит до него
-630- но нас до праса ще дойдем на малката стая.
Стоиш и сичакаш реда; подир можно изказат Дванца
Лицата им грят в лъчи озарени, в очите им - съзи
Какво ли видеха, се питаш в почуда, че тъй се въпуват
подире и други и твойта редица пристъпя, напредва
-635- съпруг и съпруга, той бледен, лице му в нецелно сиякае
жената беззвучно ридае вв селята кърпичка бела
В очите и радост, въздиша, а плаче и тихочко хълца -
Незнаеш какво да си мислиш, напредваш към малкото стая -
и други изказат, все същата нещо, все същия израз.
-640- В душа ти е тихо и светло, и вам приближаваш полека

Следъ тебе пристъпва редицата чъста в слънцето безмълва.
Най после и теб ти е ред да застанеш на малкора стая.
Учителя там е, стои и показва да гледаш отсреща
Колко! Закимваш, невонко колеке пречъвам, ридаеш
-645- от радост свърхземна ридаеш, сърце ти в гърдите се удря.
— Молеша ц. казва ки тай, поженайте си нещо в сърцеа"
Светилник огромен в средата с седем горящи кандили
Едкично от тях светлинора голямора стая огрява
Стеките блестят в разноцветки атлази по тях пентаграма
-650- Отсреща голяма картина, на нея чалекът въскресен,
Но всичко е тъй съчетано, че сякаш, небето говори
И нъжно е там с незрими, но светли и чисти създания
Които се обич ти казват: — Възмезди къ мъ Бога, не бай се!
И музика тебе се стоява че слушаш да пеят душите
-655- Че ти пожелаваш от цело сърце и ти пожелаваш дохбана
Да бъдеш ти чист и да бъдеш ти свят по душа и по тело.
Отвор са вече съборци, се кърнички бели размахвар
Един подир друг се сбогуват, учителя само остава —
Въ тъгнаво сеще, а дякаш други, за работа нещо,
-660- И мъдите също покаки той всички при него да бъдат

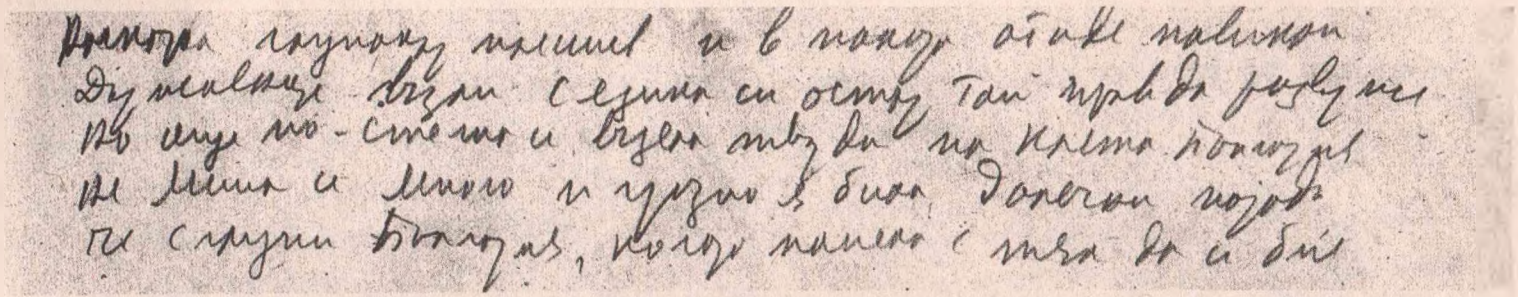

292

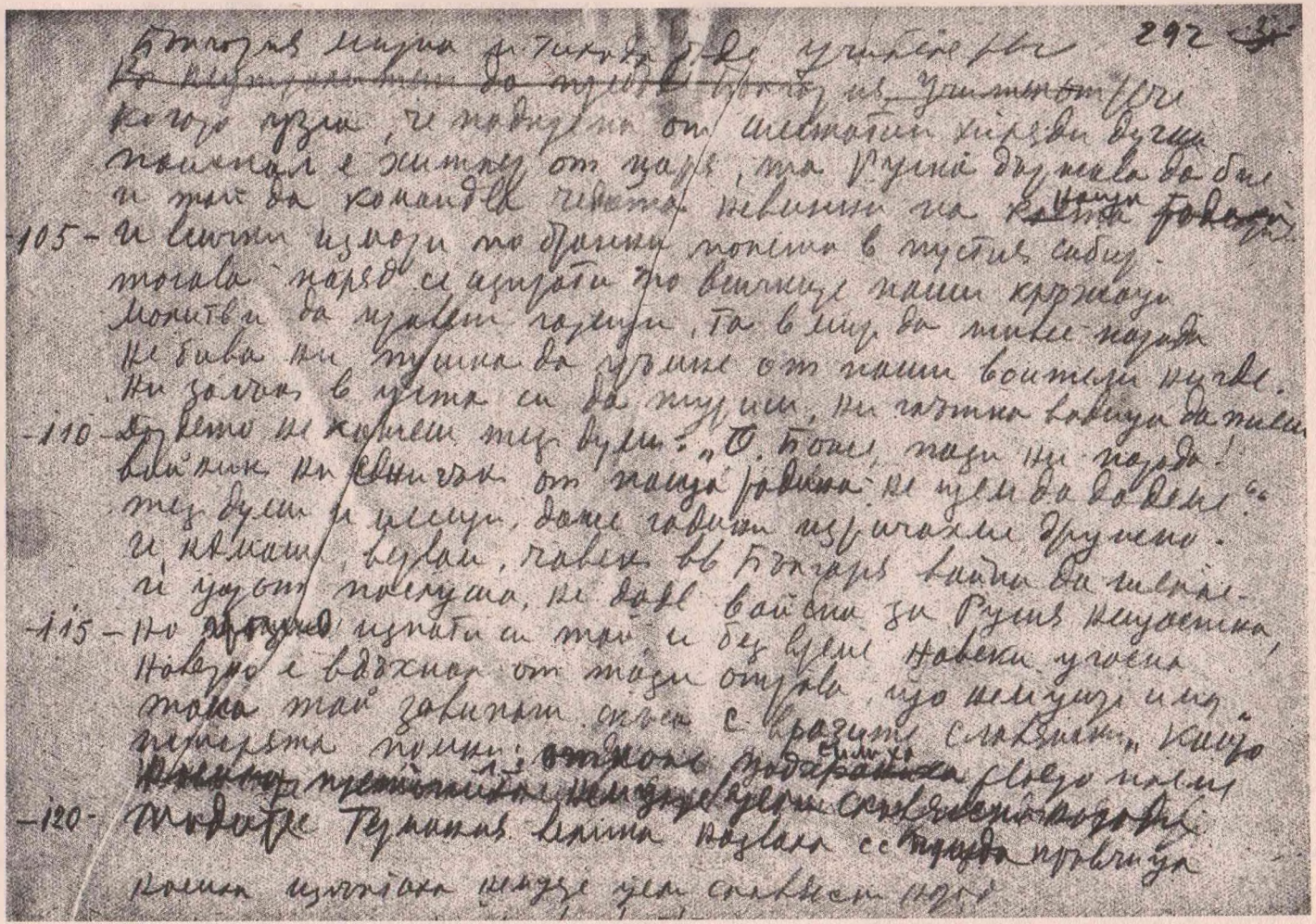

България мирна и тихода беде учителерьи
~~Во [illegible] до [illegible] България учителот~~ [illegible]
когото узла, че подкрепа от шестотин хиляди дучи
поискал е житлер от царя, та Русия дръжала да бие
и той да командва чедата невинни на ~~[illegible]~~ наши ~~[illegible]~~
-105- и всички измори по бранни полета в пустия сибир.
тогава наряд се изпрати по всичкиве наши кръжаци
молитви да правят гаргици, та в мир да живее народа
не бива ни пушка да гръмне от наши воители нигде.
Ни залък в уста си да турим, ни гътка вадица да пием
-110- Дордето не кажеш тез думи: „О, Боже, пази ни народа!
войник ни свинчак от наша родина не щем да да деме“.
тез думи и месци, даже гадини изричахме дружно.
И намаш, верлам, чавек вв Българя вайна да шепле
и царот послуша, не даде вайсна за Русия нещастна,
-115- но ~~[illegible]~~ изпати си той и без време навеки угасна
Наверно е вдъхнал от тази отрова, що нему изпи има
така той завипати скъса с вразите славянски, както
потерята помни: ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ силиха своего племе
~~[illegible]~~
-120- ~~[illegible]~~ Германия велика назвала се ~~[illegible]~~ правчица
[illegible] изпитала немуще цели славянски народ

213

Но после, правре се глупакът опасен отпаво в двореца
обърна Славата на нашия учител: „С Америка битка
но не със оръжия, а с думи, да хулиме янките, само
но те ни натупаха здраво и Сафия строшиха се бомби
125 – и хиляди хора найдоха смърта си подсвайте къщи.
В главата му бомбър е бромкол на царския съветник
Дружавен двигател да бъда, та може да прави и глупост
така той извърна великото слово на светлия учител
и сбираше тайно глупаци, кат него тълмач да им бъде
130 – особно по нашите множество учител, към нежните дами
— мораж – предрасъдъш е прозен – излезъл отдавна от мода –
учителъш тиха да коше, не тъй, но тъй, както казвам"
и слаби чавеци се хранила здраво за тез тълкавания
що коше плешивия – тава е и нищично друго не била
135 – чемкого бе лесно при него, отполкото в другата школа
където невежи се сбират смирени овчици послушни
а воля те нямат свободи да вършат каквото желаяти
С кръвта си той клетия изкупи отпасле великото глупаци
ни куче дори не пожали за него, когато пошла
140 – и гроба му даше ~~[illegible]~~ незнае за никого къде се намира

35-
294

и ето единоглъщуе во франция отиде с великого слава
Един от деамината - братеза крупа методи - по-хитрия
приеха го всички французи се почести много голями
Народът и тамо бе жаден и чу за [illegible] учител
Но той се запретна самси философия за тях да изказа
-145- и сега си пачка да храли - косата си дълга остави
подбели очи, гласа си подмаза се мед и се масло
ръуете си сплита, небето поглетва се поглед примрежен
Зъбите си бели показва в пленителна мила усмивка
На всичките люде велики той позите харно изучи
-150- че нямаше вече съмнение за него во франция [illegible]
Как той е достигнал и даже надминал е своя учител
той француз родина я своя парече, а не македония
Нещастна с безбройните сирати хора - бездомни и гладни
Че той и в богатство възмогна. милиони държал в ръуете
-155- Народът угнетен следя толкоз несретни войни и неволи
подиде му тичор, та нещо велико да чуят от него
Че много той зиле, владее и черна магия чавекът
Не пойдеш ли с него, мисли му, че зло ще изпатиш
Не ще се ти веч преродиш на земята, щом той запрещава-
-160- отровния си меч е укачил с бриляйти и бисери скъпи

Христовите думи, Блеждите свети, сз пожелуа само
В ковто е скрито Зловещото жило на Тоя Мачеснин
така се французин по него заплесна постъпки мутича
и поздрав ни праща подменно, че „батю" нам станох е вече.
165- и тоз метилява овца от стадото покост направи
Но изгрев единствен е, свети вв него Великата Школа *
Голямият салон е препълнен от много очакващи хора -
цицакоза свари, и всичките пеят, чудесните песни,
що нигде ги нема подобни, тя всена една е крилата -
170- и чудно, че много певци сз, но сякаш, че глас е единичъ
кой слиза дълбоко и после възлиза полена полоз
подобно пчелица нектар да сбере от цветните чашки -
и после вв пошера влиза се тихо жужение на радост
че цейно богатство събрах, дома си го поси направо
175- така се и пашата песен възвреща в сърце ни блажена
учителя чакаме всички, той скоро ще слезе при нази
За него сме тупа дошли да го щем с желание сърдечно
Вреда многото пастири ние познаваме Верния приятел
Не ще се изпъжеме живла и нека те хиляди бъдат
180- Душата познава - душата преминала вече през огън

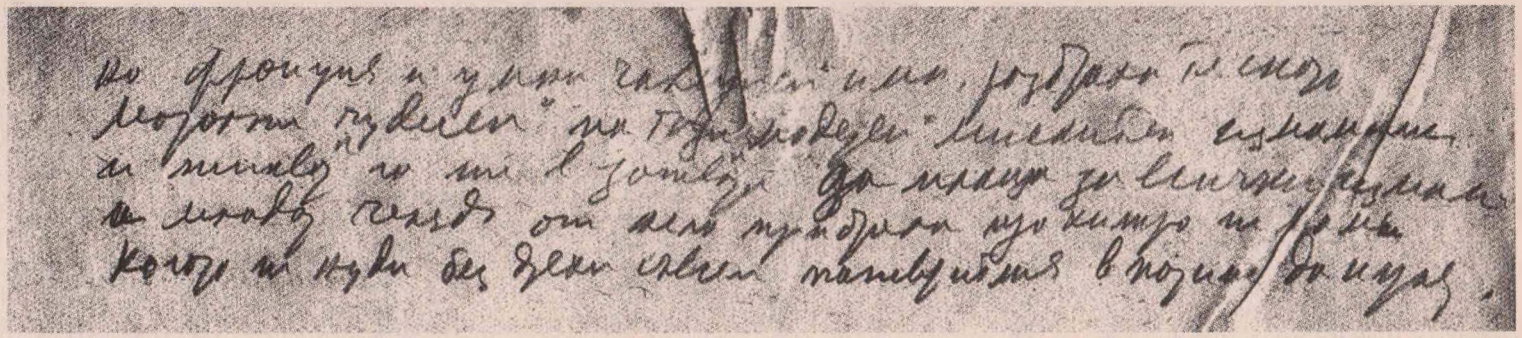

ПРИЛОЖЕНИЯ:

РЕЧНИК

съставил Найден Бояджиев

Армеев сок, армея – зелев сок

Бризги (рус.) – пръски, капки

Вития – оратор, трибун, красноречив
витяз – храбър войн, герой, юнак
вражалец – гадател
вражар – гадател; който врачува, предсказва
въбел – дълбок кладенец, извор

Гръсти – коноп
гюзлемица – катма

Другош – друг път

Изпревара – надпревара (изпревар' – последната буква е отнета заради ритъма на стиха)

Кайфет (тур.) – изглед
калесвам – каня на сватба
касторена – вид плътна материя от сбити къси косми

Лих – опак, своенравен

Мурабе – бой, война

Нерадив (рус.) – нехаен, немарлив
нард – 1. растение от рода на валериановите;
2. благовонно вещество, получавано от корените на това растение

Обга – домашна кора за баница

Паралия – ниска кръгла маса
подевка – по-малка сестра на неженено момиче, която чака сестра си да се ожени, за да се замомее
попрелка – седянка с предене

Ралица (или Ралото) – в народната астрономия така наричат част от съзвездието Орион, главно трите звезди от пояса на Орион. Ярките

звезди от горната част на Орион (Бетелгейзе и Белатрикс) са „Воловете", близките до Орион звезди Сириус и Процион са съответно „Овчарят" и „Кучето". Звездата Ригел от Орион и други звезди от съседното съзвездие Заек пък са „Остена".

руба – дреха, чеиз, моминско дарове
рухо – облекло

Саджак – трикрака метална поставка, която се поставя в огнището, а върху нея съдовете за готвене
седина (рус.) – сивота
снеговик (рус.) – снежен човек
Сен-Клу (Saint-Cloud) – парк в Париж
стубел – чучур на чешма

Терзия – шивач
турта – питка
тълмач – тълкувател
тълмеж – тълкуване
тълмя – тълкувам

Хасър (ар.-тур.) – рогозка

Чумбас – специфична прическа у древните българи („конска опашка")

Япунджак – ямурлук

ЗАГЛАВИЕТО НА ПОЕМАТА
Писмо на Николай Бояджиев до д-р Вергилий Кръстев

Уважаеми д-р Вергилий Кръстев,

Вие поставяте въпроса какво е заглавието на цялата поема. Прегледах навсякъде в ръкописа, но там не е указано какво е точното заглавие на поемата. В „Бележки към Школата", т. 1 успях да напиша някои впечатления, които получих. Поемата се състои от 25 песни с общо 9937 стиха. При прочитането ѝ се налага усещането, че това е опит за представяне на цялостното проявление на Учителят Беинса Дуно между българите. Освен това забелязах, че един кратък вариант на началото на поемата (малко повече от една страница), озаглавен „Беинса Дуно" е публикуван в „Изгревът" том XXVI, с. 833.

При работата с поемата – постепенно – различни неща ми направиха впечатление.

1. Първо, самият начин на описание въздейства.
2. Второ, има много и различни глави, като всяка една е посветена на определена сфера от дейността на Учителя. Поетично се описват много факти, събития, случки. Олга Славчева се е постарала да включи в тази си своя поема и теми, които вече е разработила в проза. Например, тя е описала в проза екскурзиите с Учителя на Рила и Витоша *(„Изгревът", том XXVI, с. 499-693)*, но тук им дава поетично описание, като отделя няколко песни за това: „XII. Мусала", „XIII. Витоша", „XIV. Елбур" и „XV. Занимания". На „Задачите от Учителя" (*описани в „Изгревът", том XXVI, с. 698-714)* е посветена „Песен X. Задачи".
3. В „**Песен XXVII. Събори**" много ясно и образно е направено разграничение между Учителя от една страна и някои „вълци" в стадото от друга страна, които се опитват да отклонят овците от „Добрият пастир". В номера от 199 до 437 се описват отрицателните прояви на „Солунските братя" на Търновските събори, а накрая финални развръзки след заминаването на Учителя – в номера от 710 до 740. За „съветника на царя" са посветени номера от 438 до 536 и финална развръзка – номера от 690 до 709.
4. В няколко песни се оформиха отделни подзаглавия на части от съответната песен.

„**Песен XXVIII. Пратеници**" включва като отделни подзаглавия „Чешмата в Тополица" и „Школа в Тополица".

Към „**Песен XXII. Нови дни**" има допълнителен материал, озаглавен „Прибавка към „Нови дни", оформен с отделно подзаглавие.

„**Песен XXIV. Утро на есенното равноденствие** – 22.IX.1957 г." има и втора част с отделно подзаглавие „Вечер на есенното равноденствие."

„Песен XIX. Облаци" започва с една хубава случка (номера от 1 до 40), която е била повод Учителят да изнесе беседата „Чист и светъл". След това започва описание на най-различни преследвания и провокации отправени към Учителя и неговите последователи. Особено фрапиращ е случаят с един младеж, който идва на „Изгрева", съблича се гол и се разхожда насам-натам, за да се подхрани слухът, че Учителят така учи своите ученици (номера от 245 до 273). Братята отиват и го молят да се

облече, но той им се изплъзва. Тогава Учителят сам идва и се справя с него като го удря по лицето, поваля го на земята и стъпва върху гърдите му с поглед победоносен. В края на тази глава (след номер 325) се описва и идването на германците в България по време на Втората световна война.

В „**Песен XX. Буря**" се описват новите порядки след 9.IX.1944 г. Като търси причините за ограниченията и принудителното насилствено следване на марксистката идеология авторът посочва, че причина за това е отхвърлянето и неприемането на Учителя (след номер 233) и призовава всички да се опомнят и разберат, че:

„Същинският Учител, Великият Учител дойде между нази,
станете славянски народи и всички човеци станете –
египтянин, перс, мюсюлманин, индус, европеец, китаец.
Великият Учител дойде и донесе прекрасното Слово,
че ново и мощно ни слънце огрея за Царството Божие,
което във всяка душа се намира и чака Учител."

Песен XXI е посветена на „Българският Дядо". Това е същият сюжет, както и в глава 5 на „Песента на Божия Дух", озаглавена „Еделвайс". Преглеждайки Вашите извадки за „Еделвайс" в „Изгревът", том XXVI аз акцентувах върху някои от тях, като се опитах да покажа, че има връзка между „Еделвайс" и „Българският Дядо": *„Връзки между темата за „Добродетелният овчар", „Българският Дядо", „Еделвайс" и новия материал „Школата"* – 1 с.

В **Песни XXII, XXIII и XXIV** („Нови дни", „Сотира – място на спасението", „Утро на есенно равноденствие – 22.IX.1957 г.") са от 1957 г. и описват летуване на Рила през лятото, посещение на братското лозе във Варна през септември и честването на празника на есенното равноденствие в София. По това време на гости на братството са музикантите Франсин и Стефан от Франция, които изнасят концерти на цигулка и китара.

Последната „**Песен XXV**." е без заглавие и описва събитията около обиска от 6.12.1957 г. и последвалия процес.

С уважение: Николай Бояджиев

ВПЕЧАТЛЕНИЯ ОТ РЪКОПИСА

Поемата е написана в хекзаметър – стихотворен размер, при който стиховете се състоят от шест стъпки. Според вида на тези шест стъпки хекзаметърът има различни разновидности. В дадения случай всяка стъпка се състои от три срички. Първата сричка е неударена, втората сричка е под ударение и третата сричка отново е неударена. На много страници в ръкописа това е отбелязано по следния графичен начин:

– ⁞ – – ⁞ – – ⁞ – – ⁞ – – ⁞ – – ⁞ –

1) стиховете във всеки ред се състоят от шест стъпки (*хекзаметър*);
2) всяка стъпка е трисрична;
3) трисричната ритмична стъпка е с ударение на втората сричка *(амфибрахий).*

На някои места в поемата се забелязва изпускане на гласна буква, за да се намали броя на сричките и така да се запази ритъма на стиха. Например, четирисричната дума „великият" се чете като „велик-ят" и при този прочит става трисрична (с малко полутире сме отбелязали изпуснатата буква „и"). По същия начин често „поезия" се чете като „поез-я", „Божията" като „Бож-ята".

За отбелязване на изпусната буква (сричка) в края на думата, както и в думи, където традиционно това става е използван апостроф:

вместо „още" – ощ'
вместо „нашата" – наш'та
вместо „във" – в'
вместо „със" – с'.

В други случаи пък правилният ритъм на стиха се получава чрез добавяне на сричка. Например думата „тайнствен" (с „й"), която е двусрична, трябва да се чете като „таинствен" (с „и") и така става трисрична.

Допълнителна сричка се получава и като четем „в" като „във" или „с" като „със". На някои места в поемата авторът изрично е указал това, като е изписано „във" или „със". Другаде това не е изрично отбелязано, но самият ритъм на стиха го подсказва.

Николай Бояджиев

4. ПРЕВЪЗМОГВАНЕ
1921 – 1948 г.

1.

В морето – през бури;
в оазис – почивка,
под ясни лазури –
усмивка.

Изглеждам простора
да чакам друмници,
но в моите взори
все прелетни птици.

Но тих глас ми говори:
Не искай от хора
приятелство близко.

Из пътя – самичка…
ще бъдеш; не всички
очаква в живота
Голгота…

1922 г.

2.

Природата е в бяло одеяние,
снежи сега в полета и градини,
гората е във радостно мълчание
–
пристига вече Новата година
и камъка отваля от гърди ни.

Снежинки нови на земята,
прекрасни! Някой ги изпрати,
но те оставят всекиму дарение
потайно във сърцето скрито
за бъдащи денѐ честити
и светло вдъхновение.

1.I.1924 г.

3.

Не е ли за пример детето.
как майка си вика с любов –
сълза на очички му свети,
дочува тя негов-я зов
И дава му всичко, що иска,
целува и милва го тя,
на своята гръд го притиска,
възвръща му пак радостта.

Кога те изпълня тревога,
не знаеш, че близо е Той,
извикай сърдечно към Бога –
Приятелят искрени твой,

кой помощ веднага ще прати,
отнеме ще скърбите в миг,
покой ще излее в душа ти
със благ и съчувствен език.

5.II.1921 г.,
четено пред Стоян Михайловски,
който го нарече „прекрасно".

4.

Кога съм далече от всички –
родители, братя,
неволно се радва душата,
че тук в тишината –
ще бъда самичка.

Тогава скръбта ми изчезва,
невидим ме лъч осиява,
в мен някой запява,
към слънце възлезвам
блажена тогава.

„Девойко, не бой се, ти моя!" –
глас шепне потаен:
„Във мене мира е, покоя,
и радост безкрайна,
богатство незнайно

на сила и радост!" И ето,
безгрижно изнизват се дните
със Тоз, що крепи ме в тъгите
и вътре дълбоко в сърцето
ми носи привет от небето.

1.I.1924 г.

5.

Завърши този ден
на старата Година,
коя едвам измина…
И Новата – празнуват,
душа ми се вълнува,
но кой сега при мен
пристигна озарен?

Сърцето ми потрепна
глас нежно ми прошепна:
„Не си, не си самичка,
ти малка Божия птичка!
С теб – цялата Вселена,
певице вдъхновена,
бъди благословена!"

Заснежените бари
сега са във сияние.
Полъхване на рози
от сладкия глас на Този,
кой днеска във мълчание
ми нежно тъй говори.

1.I.1924 г.

6.

Във пролет се шума развива,
пристигат и прелетни птички,
земята е цяла красива,
земята е весела всичка.

Пълзят буболечки в тревата
и дъжд навалява – росица;
и слънцето кима в мъглата,
блести върху свежа тревица.

Душа ми тогаз, обновена,
се радва на лика природен,
лице ми сияе засмено
с дух радостен, лек и свободен.

12.V.1924 г.

7.

Под облак земята,
в морето – вълни,
пътува душата
всред гръм и мъгли.

Небето се скрило,
не грее луна,
тъма е покрило,
звезда – ни една.

Внезапно светлее
на изток черта,
че как ще изгрее
Доброто в света.

3.VII.1924 г.

8.

Пустиня –
слънчев пек,
но ей, градина
и пътя – лек.

Печални дни;
подире
везна клони
към щастие мирно.

Пътувам –
тайнствен дел,
жадувам
за подвиг смел.

3.VII.1924 г.

9. ДУША

Пътят ми – в диви пустини,
пали ме огнени пек,
нявга – високи вършини,
в снежни покривки от век.

Слизам по китни ливади,
ручеи где ми текат,
свежа ме лъха прохлада,
птички ми сладко поят.

В студ, глад и жега пътувам,
имам тайнствени дел –
нещо велико жадувам,
скрита е моята цел.

10. ЖЕРТВА

Ела, надникни Ти във храма мой тихи,
тук няма да найдеш кандило, ни свещ,
ни икони пъстри; служителки лихи
не ще те посрещнат със поздрав горещ.

Но гледай на мрамора – огън светлее,
всред пламъка нещо безспирно гори,
гори, не догаря – туй мойто сърце е,
я виж как то още е бодро – тупти.

Ела, и не питай защо е туй нещо,
поспри се и само смирено мълчи,
или прошъпни си молитва горещо
и святи в съчувствие порони сълзи.

3.VII.1924 г., с. Д. Невля

11.

Късен сладък плод,
връх – безбрежен,
слънце в сини свод –
поглед нежен.

Спри сърце, недей
бий в тревога,
тоз повей
е от Бога!

Биеш лудо,
ще се пръснеш
радост късна.
Чудо! Чудо!

Весел ден,
мой прекрасен,
гост засмен –
слънце ясно!

5.VIII.1924 г., gestern – Colombo
[(нем.) вчера – Коломбо]

12.

На Мусалла – гиганта от скали,
море под него – от мъгли;
небето свъсено черней,
не дава слънце да изгрей.

До кости мокри, но със нас,
повел ни Той за този час
да срещнем слънчевия лик
от върха Мусалла велик.

Стоим безброй на върха ний,
но изгрев си лицето крий.
Напразно ли сме ний дошли
всред молни, гърмове, мъгли?

А Той всред нази, кротък, благ –
Учителят любим и драг,
мълчи и възтока следи –
приветлив както и преди.

Ах, слънце, где си, но незвано
задуха вятър непрестанно,
разгони облаци и спря
и ето, слънцето изгря!

Далече облаци гръмливи,
престана дъжд да се излива,
мъглата бяла – океан
намери другаде пристан.

И дим от пари се понесе,
и химн тържествен се възнесе
от множество добри сърца,
на Бога обични деца.

3.VII.1924 г.

13.

Сълзи в очи
и сонм лъчи
къпят лице,
милват сърце.

Живот блажен
огрея мен,
шепне ми в слух
Святия Дух:

„Напред върви
и в скръб дори,
дишай безспир
в Божия мир.

Учи, учи,
учи, мълчи
с теб съм навред –
в целия свет."

4.IX.1924 г.

14.

Крилата радост
и в мойта младост,
и дни в печал –
земен дял…

И ето, ето,
мой дом приветен,
гост любим,
гост незрим.

Той мен обича
и нарича:
„Мила, ти,
в Дух расти!"

Не зная кой е,
бездруго – Той е,
сладкият глас,
чувам аз.

Дружи ме вредом,
с мен беседва
вечно Той,
мил-ят мой!

4.IX.1924 г.

15.

С блаженство пълна ми душата,
а никой няма тук при мене.
Самичка съм, но в самотата
посетило ме вдъхновение.

Отгде е то дошло – не зная,
невидим някой го остави,
подарък скъпоцен от рая
ми някой тихичко направи.

Като че слънце е огряло
във стаята ми и ме топли.
И нещо в мене е запяло,
макар в гърди ми – още – вопли.

И сълзите ми по очите,
кои страданието остави,
сега ми падат по гърдите
и с бисери ме украсяват.

5.IX.1924 г.,
из „Самотни часове"

16.

Глад. Житени зърна –
вседневна ми храна.
Подобно гълъбите – жито
поклъвнеш малко – сита…

Разковничето аз
намерих в тоя час,
дори гласа ми – чист
и ясен, и сребрист.

И песен – друга веч
се чува надалеч,
лице ми хубавей,
у мене – слънце грей.

И светла – мисълта,
и дишам в радостта,
от житеното зрънце,
що крие само слънце.

5.IX.1924 г.

17. ЕЛА

Ела, Ти, кой си веч забравен,
на този мир Творец Един,
кому дължиме вечна Слава,
Отец, и Дух, и светъл Син!

Ела и влез във наш'те хижи,
донес' ни Ти живота нов,
кой с поглед пъдиш наш'те грижи

и даваш обич и любов.

И ето, молим Те смирено,
прати ни помощ, Отче, Ти!
Ей, чакаме Те на колене,
ела при нас и ни прости!

5.IX.1924 г.

Прочетено на 22 септември с. г. в салона на „Оборище". Вечерята – богата. Учителят попита: „Къде е Олга?" Приближих се до Него; пак: „Имате ли нещо приготвено?" „Имам" – и го прочетох.

18. ХРИСТЕ

Не си ли същия, когото
очакваме от век на век,
Ти, същия – Извор на Живота –
Богоподобният човек.

Ела и насели ми храма!
Не те ли чакам всеки миг?
Кандилото ми – вечен пламък
за Теб гори, Христе велик!

За Теб душата ми копнее –
Ти, първи трепет на сърце,
аз искам в мене да живееш,
да гледам Твоето Лице.

И отсега аз веч да служа
със Твойта слънчева любов,
със Теб навеки да се сдружа,
да чувам сладкия Ти зов.

5.IX.1924 г.

19. ЕДИНСТВЕН

Ти си едничка надежда –
нашият светъл покров,
пазиш от всяко премеждие,
носиш в сърца ни любов.

Ти си ни майчица мила,
благ Утешител си Ти,
вечна е Твоята сила,
грешните нази прости!

Твоите думи са кротки,
казваш: „Не бой се, не бой!"
Падат в сърцето ни сладко,
дават ни отдих, покой.

5.IX.1924 г.

20.

На Теб ще пея, Друже,
що днеска ми гостуваш,
Божествени съпруже,
душа ми що целуваш.

В нозе Ти сядам вече
и пея вдъхновено,
макар да бе далече,
тез песни дал си мене.

Незримо ги оставяш –
дарение небесно;
кога ме посещаваш
събуждам се със песни.

При тебе съм красива:
душа ми озарена,
ти, слънце вечно живо,
бъди благословено!

5.IX.1924 г.

21.

Нажалена девица –
приведено челце,
насълзени очици,
разбито сърчице.

Поглеж нагоре, мила,
към ведри небосвод,
вдъхни си нова сила
от Вечния живот.

И слънце щом изгрее,
срещни го в ранен час;
на птичето, що пее,
послушай сладки глас.

И болка ще престане,
не ще я има веч
във тази утрин ранна –
отишла си далеч.

В обилна радост нова
сърце ще заиграй

от слънчевото слово –
това го вярно знай.

Навредом е живота,
навредом – красота.
И силно е доброто,
и вечна Любовта.

5.IX.1924 г.

22.

Цвете мое зажълтяло,
що си погрозняло?
Що увехна ти лицето,
мило мое цвете?

Ти саксия веч не искаш –
вънка да си в двора,
росен дъжд да те наплиска
тебе от простора.

Там на слънцето – направо,
вятър, дъжд и бури,
тих зефир да те повява,
още и лазури.

Щом така е, аз разбирам,
напролет – ще стане
и лехица ти избирам,
где ще се прихванеш.

23.I.1925 г.

23. РАНИЛА

Утринно слънце ме грее,
сладки ми думи нашепва,
цяла природа се смее,
песен в гърди ми потрепва.

Пролет е още далече,
няма я милата – свята,
но сякаш усещаш ти вече
нейния полъх в гората.

Пролет я никъде няма,
пролет е още далеко,
но гледай ранила в сърце ми
тихо, несетно и леко.

28.II.1925 г. (житена седмица…)

24. ТЪГА

Аз вярвам във дните щастливи,
че нивга не ще да погина.
Вода ще избликне в мен жива,
ще цъфнат и рози в градина…

Аз вярвам и чакам, и чакам –
блян светъл и сънища много!...
Молитва минута е всяка,
сърцето ми бие в тревога.

Сърцето ми – рана до рана,
животът ми – бури и хали.
И чашата с горест наляна
изпих – мене никой не жали.

Аз вярвам, но дните се нижат
и няма го слънце да блесне.
И всяка минута е грижа,
изчезнаха радост и песни.

28.II.1925 г.

25. ДА БЪДЕ

Да бъде молбата ми чута
от Ангела – Божи служител,
във тая свещена минута
от мойта самотна обител.

О, Ангеле, светли и драги,
отнес' ми пред Бога молбата;
ще чакам за отговор благи,
зарадвай ми вече душата.

Очаквам мира и покоя
да слезне в сърцето ми младо,
че първа съм винаги в боя –
любов да ми бъде награда.

28.II.1925 г.

26. ДА БЪДЕ – II

Да бъде молбата ми чута
от някой небесен служител,
във тази свещена минута
от мойта самотна обител.

Да бъде тя горе приета!
И Този, кой дава благата
разбира, що имам в сърцето
и що ми желае душата…

Да стори! Туй Негова Воля
не е ли, туй всичко у мене!
О, святи, как много Те моля,
прати ми сега изцеление!

28.II.1925 г.

27. ВСЕ ЩЕ ПАЗЯ

Аз Те чакам в утро осияно
да пристигнеш вече, Друже мой,
да преплаваш звездни океани
и ми вдъхнеш радост и покой.

Аз Те чакам тук от Върха бели
с Теб да литна горе в свода син,
где живееш в слънчеви предели
Ти, в сърце ми вечен властелин.

В сетни час и на минута сетня
все ще пазя да Те видя аз.
Твоят Лик в сърцето ми да светне,
вътре в мен да чуя Твоя глас.

28.II.1925 г.

28.

Не искам никой да ме жали
със мене Бог ли е – не маря,
душата ми Той нежно гали,
желая Той да мий Другаря.

Самотна плувам из морето,
где грозно вият урагани,
но Той – Водач ми е в сърцето,
ще мина с Него океани.

Брегът е ощ' далеч, но Фарът
блещи отсреща кат звездичка.
Със мен е Бог, със мен е Царят,
възлюблен мой – не съм самичка.

петък, 12.II.1926 г.

29. ЩАСТЛИВИЯТ

Щастливият всички обича –
и камък, и цвете целува,
пред извора той коленичи
и музика в него дочува;

говори му, казва му нещо,
оглежда си вътре лицето
и моли се тамо горещо
с доверие топло и свето.

Приятел на цяла природа,
тук цвете изправи и – камък,
„поет" го нарича народа,
служител на Бога във храма.

Честит е, но сълзи преливат
в очи му за чужди неволи –
ту песен запеял е живо,
ту негде с ридание се моли.

25.X.1926 г.

30.

Напред върви, напред отивай,
не се плаши от земен дял,
че ти душа си вечно жива –
поет божествени, избран.

Ще бъде пътят ти неравен,
теб мъки само чакат вред,
но само този път е славен,
затуй върви, върви напред.

Не си самин, Око свещено
безспирно бди по твоя път,
да бъде То благословено,
при Него силите растат.

Подпри се ти на стълба вечен –
опора твоя в целий свят.
Тъй каза Бог и тъй изрече –
ти Негов мили си поет.

25.X.1926 г.

31.

Кажи защо си нажалена,
сестрице моя в този път,
изглеждаш ми ти уморена,
нозе ти няма где да спрат.

Ах, кой отвори тези рани
във твойто мъничко сърце
и никой тебе не отбрани
от злите вражески ръце.

Или не смогна да достигнеш
върха, от слънце осиян

и горе светла да пристигнеш
на чистия и свят пристан.

Ще дойдеш ти, ще се възмогнеш,
ще влезнеш горе в светли храм,
че ти любима си на Бога,
гори в сърце ти Вечния плам.

27.X.1926 г., сряда

32.

Аз искам да бъда роса
на жадни цветя;
и чувам гласа
на Христа;

тих ветрец – в полето –
да нося прохлада
на тия, в сърцето,
що страдат.

Да бъде светлива
звездица и грея,
душа – вечно жива,
да пея;

да пея за всички, които
живеят в неволя,
да нося бедите
им веч драговолно.

28.X.1926 г., школна

33. СИЛА

Лъч надникна,
цвят поникна
във сърце ми.

Сладкодъхно
то полъхна,
мило.

Цвете, зиме?!
– Твойто име?
– Сила!

Сила дава,
вдъхновява,
храни.

И целува,
и лекува
рани.

Мое лично
и обично
цвете,

ти безгласно
ми порасна
във сърцето.

Тоз Приятел,
кой те прати
Го познавам.

Нека всъде
да Му бъде
Слава!

петък, 8.IV.1927 г.

34.

Извор в долината блика едвам,
ето, чешмица направена там.
Кой я направи, видяхте ли вий,
кой знае това, на мен да яви.

Блика от чучура чиста вода,
всеки да пие си чака реда,
кичести клони увиснали там,
сякаш е малък молитвени храм.

Тъкмо реших да се върна дома,
мене чешмата продума сама:
„Мил-я Учител ме тъй съгради,
сбра ми в сърцето всички води,

който е жаден нека да пий,
морно чело от праха да измий;
отдих да найде на сянка при мен
в силната жега на летния ден.

9.IV.1927 г.
Задачата със стомните – „Изгрев". (Никъде наоколо нямаше вода за пиене. Учителят улови тази водица към Ловния парк и така се сдобихме с вода.)

35. ЛЕБЕДОВА ПЕСЕН

Почивам тука уморена –
очи ми насълзени,
мълчат възвишени стремежи,
утихнали копнежи.

Без помощ паднала ръката,
а мойта лира чака
да екне пак във тишината,
отново екне в мрака.

Угаснал поглед да запали,
гърдите ми да стопли,
чело ми нежно да погали,
да спре ридални вопли.

„Запей!" – ми шепне вдъхновение,
плувец от океана,
като тайнствено видение
във морска бяла пяна.

„Запей, запей, или вълните
несетно те завличат,
където бурен в дълбините
чело ти ще накичат!"

„Утеха сладка дай ми, страдам," –
в ответ – едвам устата:
„утеха можеш ли ми даде,
възвишена и свята.

Нагоре – път към Висините,
единствен път за мене!
Води ме, светла Асавита,
и нека вдъхновение

да бъде вечно в мен желая,
в страдания и неволи,
съпътник мой да е до края,
едничко туй се моля.

А иначе, в тъга умирам,
диханието ми спира,
бъди със мене, Асавита,
любими мой учител."

26.VI.1927 г., събота, gestern–Bino.
[(нем.) вчера – …..]

36.

И днеска съм пак в изнемога,
неравна борбата и – падам,
но жива е моята вяра във Бога,
макар непосилно да страдам.

Не знаеш къде е, незрим е,
но в помощ си дава ръката,
престава скръбта нетърпима
и радостна става душата.

Могъщ е, защото възкръсна,
величие доби на Голгота,
затуй ми вразите разпръсна
и смелост ми влея в живота.

8.II.1928 г., сряда

37. ПЕСЕН НА МОЯТА ДУШИЦА

Душице моя, ще те пазя
как пазят хората елмаза,
че ти на възраст още млада,
душице моя, зле пострада.
По върхове и по балкани,
и в китни радостни поляни,
душице, с тебе ще изкача
и тамо с теб да си поплача.
При езерата ще те водя,
на Мусалла, когато ходя.
И при Олтарът ще застанем,
молитва с тебе ще захванем.
Тогава казвай да си кажем
и мъка си да изприкажем,
плачи на воля тук, душице,
о, ти, ранена гълъбице.
На „Куш-бунар" ще идем двама,
на петолъчни извор в храма,
там, где Учителят е ходил
и своите чеда е водил.
И изворите скъпоценни
ограждал ги е с труд свещени,
че песни пели се там сладки
за Божи-те дела благатки.
И по скали хилядолетни
лъчите слънчеви приветни
на ранина са те срещали,
молитви шъпнали и пяли.
Гори порасли тамо буйни
със извори пенливи струйни,
че кой до там се поразходи

да се от мъка освободи.

Ела, душице да те водя
на „Ел Шадар" те поразходя.
Водата знайш ли там сребриста,
чешма що я огражда чиста?
От наши братя е сградена
и с много песни е споена.
Как тамо дългата редица
от братя мили и сестрици,
един на другиму на длани
скали предавали избрани –
тъй плоски, дълги, равни, бели.
А тамо ратници умели
чешмата градяха грижливо.
Учителят следеше живо
дали се плочи харно слагат,
дали цимент помежду влагат,
дали тръбата веч сложиха
и я с мазилка запоиха…
Така за час, два, ето стана –
чешмата да тече захвана;
тогаз една сестрица мила
чешмата с пръст я напостила
и я посади с китен здравец,
и с теменужки, незабравец,
с водица бистра ги полива
и с' свойте сълзи ги облива.
И под брезичката кат седна
къмто небето си погледна
и шепнеха й устицата
дали молитва за цветята,
или за братец и бащица
скърбеше милата душица?
Или за майка, ил' – не зная,
страхувам се да отгадая…

Тогаз ми таен глас подсказа,
че връх цимента, кой замаза
чешмата майстор братец мили,
че дата й не сме турили.
Па се завтекох към реката
и с мене припнаха децата,
та камъчета бели, сиви,
червени, жълтички, красиви,
водата както ги измила
и валчести ги оградила –
събрахме много ний такива
с дружинката ми услужлива.

И с песни, викове и ура
пристигнахме ний при чучура.
И деликатно, и полека
върху цимента още меки
хилядо, девет, сто и трета
година писахме с венчета;
записахме отгоре ние
да ги погледне който пие.

Всред облачета белокъдри
в небето слънцето се мъдри;
като бащица на земята
то я облива със позлата
и топли нежно, и ни гали,
далеко пъди зимни хали.
Я виж, зад облака поглежда
и шъпне ни в сърце надежда,
че тъй кат трудим се и пеем
ще може сал да се надеем
за Царство Божие на земята,
що първом трябва у сърцата
човешки вече да настане.
Тогава Господ ще захване
във къщите ни да живее,
та скръб и мъка да не смее
душата вече да смущава,
че сам си Бог я защищава.
И Той я учи кат детенце,
и тя го следва кат сърненце,
и сам си я с ръката храни
от райски плодове избрани.

Стадата блейнали в полето
кат бели облаци в небето,
овчар с кавал им тихо свири,
свирнята носят я зефири.
И птичките от юг си идат,
гнездата стари да обидат;
пристигат те на ято с песни
и хор ечи в мирът небесни.
И много мир, и много радост
Духът изпълва с чудна сладост
от тази пролетна омая,
що я все тъй безсмъртна зная.
Тя сутрин, пладне, па и ноще
чаровна прелест крие още
със тез съзвездия чудновати
от нас, що крият тайни святи.
Тоз Юпитер кат слънце нощно,

блещи кат цар велико, мощно
и двете мечки във небето
до днес ми веселят сърцето.
Как драконът се там проточил
и Херкулес му в среща скочил;
я виж, как вдигнал си ръката
на дракона върху главата!
И грее там в небето „Лира"
като певица на всемира.
До нея е прекрасна „Вега",
и „Лебед" мощно тамо бяга
покрай „Цефея" златооки,
що към „Поляр" държи посока.

Кажи ти, моя гълъбице,
развесели ли се, душице?
Я хвъркай си ти на високо,
криле разпери на широко!
Към синьото небе отлитай,
на Бож-ята ръка разчитай
и от гнездото си красиво,
я пейни ми сега ти живо!
9.II.1928 г., четвъртък, 8 ч.в.

38.

Огрява ме светла звезда,
зоват ме „щастливи певец",
от мъките няма следа.

Наместо трънливи венец –
от лаври безсмъртен листец
окичил е мойто чело,
след скърби и много тегло.
1.VIII.1930 г.

39.

Душата ми радостно пее,
тя цяла е днеска лъчи,
Дух Божий във мене живее
и гледа ме с кротки очи.

И благо ме той насърчава
да следвам възходния път,
в униние да падам не дава,
кога ме неволи следят.

А храбра да бъда и смела
когато ме стигнат беди,
да бъда с изправено чело
и вяра във мойте гърди.
1.VIII.1930 г.

40.

Туй Живот, що дава –
благо всеки ден,
в слънце се явява,
стига и до мен;

диша ми в гърдите,
бляска на лице,
греят ми очите –
мисъл на челце.

С хлебец ме То храни,
в жажда ме пои,
денем, нощем брани,
в сън ме покои.

Как ли се нарича
тоз Приятел мил?
Знам, че ме обича –
Той ме е родил.

Той ми е в сърцето –
сила и живот,
Дух ми даде свети,
святи мой Господ.
6.IX.1930 г.

41.

Без Теб живота е пустиня,
макар да блика мляко, мед;
без Теб съм кръгла сиротиня –
сама самичка в този свет.

Без Теб ме слънцето не грее,
нито безчислени звезди,
жадувам с Тебе да живея,
Ти, кой в живот ме възроди.

Желая Ти да си при мене
и с Тебе – вечно да съм аз,
че Ти ми даваш вдъхновение
и радост всеки ден и час.
6.IX.1930 г.

42.

Сърце ми е, Боже, смутено,
жестоко страдание в гръд,
зова Те за помощ смирено,
сълзи ми обилно текат.

Помилвай ме, Отче, погали,
закрила в света ми бъди,
че Ти ме Едничък пожали
под слънце и ясни звезди.

Едничък, Едничък, любими,
и мене, що любим си Ти
познавам аз Твоето име,
за Тебе сърце ми тупти.

21.VI.1931 г.

43.

Когато в живота страдая
и много тъгувам в света,
и често горчиво ридая,
че няма я ощ' радостта.

Тогава поглеждат ме будно
на слънцето кротки очи
и песен в душата ми чудна
се пее от цветни лъчи.

Тогава със моята лира
припявам на сладкия глас.
Духът ми утеха намира
и радост ме пълни тогаз.

27.VIII.1931 г.

44.

Невидим лекар е при мене
кога самотна страдам аз,
незримо дава изцеление
щом викна го на същия час.

Заспивам в сълзи, а зарана
от мъки, няма ни следа,
изчезнала е мойта рана
и вече – ни една беда.

Навярно, тука някой има
дохожда светъл Дух велик,
кой моето страдание взима,
честита прави ме за миг.

12.IX.1931 г.

45. ПОДКРЕПАТА

Незнайна ми радост в сърцето
и бодър ми днеска Духът.
В усмивка сияе лицето,
очи ми неземно горят.

Поемам в ръце огледало
и виждам си образа там,
то светло и радостно цяло,
трепти във тържествени плам.

И чудно, не съм вече съща,
приличам на ангел крилат,
в сърцето ми сила могъща,
Дух светъл изпълня ме свят.

Пристига Подкрепата славна,
щом стигне ме тежка беда,
крепи ме в борбата неравна,
изгрява пак мойта звезда.

15.IX.1931 г. (на палатка – до ноември)

46.

Небето пак е милостиво
и мойте грешки не следи,
когато страдам и унивам
и стенат моите гърди.

То вижда моите неволи
и нарушен-я всеки ден.
И чува ме кога се моля
със дух в сърце ми съкрушен.

Безбройни милости над мене
и топли, слънчеви лъчи,
глава навеждам във смирение
и сълзи роня от очи.

10.X.1931 г.

47.

Останах тука сам сама,
душа ми плаче, стене.
И сякаш вредом е тъма,
и няма радост в мене.

Самичка, да, във този свет!
Разбрах, че Ти си всичко,

че Бог приятел мой е вред,
кой люби ме Едничък.

Но сляпа бях за Него аз,
не виждах Му лицето,
не чувах сладкия Му глас,
кой шепне ми в сърцето.

10.X.1931 г.

48.

Гали ме Господ, но тайно,
прави що иска от мен,
води ме в други незнайни,
в път начертани, свещен.

Искам, жадувам ли нещо,
Той ми не дава това,
сълзи проливам горещи,
свеждам смирено глава.

Сякаш не чува, нехае,
води ме в път и мълчи.
Прави си както си знае,
гледа ме с благи очи.

Нека! О, скъпа закрила,
Той ми е светъл покров,
песен в страдание, сила –
Бож-ята вечна любов.

10.X.1931 г.

49.

Минават, отминават
човеците в света
и спомени оставят
за свойта суета.

Но где са им лицата
смеха, гласа – очи
и спомени в сърцата,
едвам, едвам личи.

Но многото горчило,
кое са дали нам,
оставя свойто жило
и все остава там…

Или за обич свята
ни спомена шепти
и пази го душата
над земни суети.

15.III.1932 г.

50.

Аз искам да съм нива златна
със пълни, зрели класове,
храна да стана благодатна
за дни, години – векове.

Аз искам хляб да стана живи
за гладните по целий свет.
И вечен клас – по мойте ниви,
безсмъртни подвизи безчет.

Да каже всеки, който мине:
„Благословена да е таз,
коя през всичките години
работила е зарад нас."

Самотна дева на земята
и жадна, гладна, без подслон,
но дъщеря на Небесата,
в сърце със Божия закон.

31.VII.1932 г.

51.

Душата – небесна царица
към вечен живот се стреми.
Душата – пречиста девица
по светла Любов се томи.

Тя вечно нагоре възхожда
с молитва във свойто сърце,
вселената цяла обхожда
и Божието дири Лице.

Тя Него Единствен обича –
във камъче, извор, цветя,
със думи го нежни нарича
и вдишва му тъй Любовта.

О, светло дихание, живо,
към Тебе е моят стремеж,
Духа си във мене изливай
и мене, любими, поглеж!

19.II.1933 г.

52.

О, Боже, поглежда
към мене зарица –
надежда.

Тя грее в душата
ми млада,
когато
пострадам.

Пристига на време
и гали,
и бреме
от мене отваля.

Сърце милостиво
и мене,
Теб моля смирено,
дай живо!

19.II.1933 г.

53.

Някой си ме заобича
още – мъничка – при мама.
Как ли, как се Той нарича?
Като него нигде няма!

Той живее във простора
и – навредом се намира,
но в сърцето ни говори,
винаги при нази спира.

Няма Той подобен, няма!
Той е хляб, вода и слънце,
обич има Той голяма
чак за мъничкото зрънце.

14.VI.1933 г.

54.

Облак тъмен, облак черен,
що отгоре си надвиснал –
и намръщен, начумерен
си душата ми притиснал.

Остави да грейне слънце,
нека секнат дъждовете,
нека върже хлебно зрънце,
сладки да са плодовете.

Че когато слънце грее,
радостна ми е душата,
волно викна, че запея
за небето и земята.

О, раздигайте се вече,
облаци рохнати, грозни.
Нека вятърът далече
ви отвее лековозни!

Нека цъфнат и цветята,
и ухание да излеят,
птиченце по небесата
волно хвръкне и да пее.

И дечица да играят
по ливадите зелени,
и на мойта жалба краят
да е хубав и засмени…

15.VI.1933 г.

55. ЗЕМЯТА ГОРЕШЕ

На съне видях, че земята гореше
във пламъци грозни обхваната вред,
пожар необхватен стихийно димеше
и трупове страшни на мъртви безчет.

Със ужас се топеха птиците с крясък
във пламъка ярък на буйния пожар.
И сградите падаха с гръм и със трясък –
навсякъде огън, навсякъде жар.

Единствена жива по Страшния огън,
но чудно, тез пламъци мен не горят,
но цяла душа ми във страх и тревога
всред Бедствието грозно на целия свят.

Внезапно, далеко, високо, във бело,
дружина със песен премина тогаз.
Те газеха огъня бърже и смело;
на тази картина зарадвах се аз.

Те ходеха всички по жива жарава
на пламъци буйни във смъртни крила.
Но ето, човек ги един придружава,
превежда ги живи през мъртви тела.

И чудно, веднага и мене поведе
прекрасният този и светъл Другар,
във тежка минута и мене пригледа,
безвредно да мина през пламък и жар.

17.XI.1933 г.

(Този сън видях през 1916 год. Споделих го с Учителя. Той каза да си го запиша. И днес той е картинно ясен пред мене и ми говори за една дълбока символика. Тълкувам си го по своему: Огънят – това са великите страдания на човешкото общество – покруса на материалния свят. Живите души – тези, които имат Висок идеал. Водачът… Зная кой е – същият.)

56.

Ти горе ме взе да живея,
мен, червей от прашна земя,
с любов ми душата огрея
когато умирах в тъма.

Нечиста и грозна бях цяла,
но Ти ме окъпа с любов,
облече душа ми във бяло,
живот ми дарува Ти нов.

Душа ми запя белокрила
във Твоя божествени храм,
изпълни ме Твоята сила,
що вдъхна в сърцето ми сам.

Не виждам Ти нигде лицето,
не зная къде Ти седиш,
но мене дълбоко в сърцето
подобно на слънце гориш.

17.I.1934 г., Стажантски Институт

57.

Да стане Твойта Воля,
сега и – време вечно.
И в радост, и в неволя
желая туй сърдечно.

Ще грей ли слънце ясно
и буря ли ще вее,
и мълн-я ли ужасна
над мене ще се лее.

Да бъде Твойта Воля,
тъй както е в Небето –
така се вече моля,
Теб, мили Отче, свети!

10.VI.1934 г.

58. МОЙТА НИВА

На мойта нива – камъне и тръне,
натрупани от вековете стари,
не мислех аз наяве, ни на съне,
че тук орало нявга ще удари.

Изчистих тези камъни безбройни
и трънища със корени дълбоки,
и под лъчите палещи и знойни
предавах аз душата си на мъки.

Орах я и посях с пшеница,
дъждец валя и слънце благодатно
изпращаше ми Бож-ята Десница,
и житен клас умножи се стократно.

Сега е вече Нивата ми зряла,
полъхне вятър, тя вълни разлива,
като море се златно разлюляла,
готова е за жътва мойта Нива.

Готова е за жетва, ей ръцете,
жетварка аз ще стана ранобудна
и пред зори ще ида на полето,
на мойта Нива, плодовита, чудна.

10.VI.1934 г.

(Последния семестър в университета, последни изпити.)

59. ПОЧИВКА

След много бури и вълнения
корàбът здрав и читав мой,
с победен вик и песнопение
пристига вече на покой.

Пристига морен и отруден
след много мъки и тегла,
на тихи бряг запира чуден,
отпряга морни си крила.

Почивай, мой корабе, мили,
покрай цветисти брегове,
събирай тука още сили
за нови подвиг – боеве.

От туй пристанище спокойно
на път ще скоро тръгнем ний,
под слънце палещо и знойно,
през бури и през мрачини.

Ще идем ний в страни незнайни,
при други хора и земи,
ще видим прелести омайни
със теб – с очите си сами.

Ще натоварим наш-я кораб
със бисер, злато и храна,
ще плаваме ний без умора
по Океана развилнял.

Ще викнем пак: „Напред, през бури,
напред върви в живота нов!"
Всред мрак и слънчеви лазури
летим под Божия покров.

12.VI.1934 г. (след изпитно)

60. ОТДИХ

Отдъхвам си и дишам веч свободно,
проблесна лъч и слънцето изгрея,
почивам си на рамото Господно
и леко ми е, ще ми се да пея.

И ще ми се да пея, стига вече
по стръмен път изкачвах се безспирно,
над мене ангел сладка вест изрече,
сърцето ми е радостно и мирно.

Сега почивам си във люлка златна,
над мен небето грее светлозарно,
живея тук в градина ароматна,
душата ми е тиха, благодарна.

9.VII.1934 г. („Върбица" 10)

61. СЪНИЩА ПРИЯТНИ

Сънища приятни
галят ми душата,
сънища ме златни
носят в небесата.

С хубава премяна,
с бисери на чело –
станала промяна
в мен по дух и тело.

Момък доброоки
гледа ме със нежност,
светъл и високи,
с дреха белоснежна.

Казва ми: „Любима,
ти си моя вече."
Сладко с ново име
той ме там нарече:

„Моя ти, любима!"
Но млекарят вънка
на звънеца звънка
и от сън лиши ме.

19.X.1934 г.

62.

Не бой се, човече в мъчение,
кога те сполетят беди
в живота от мъст и гонение,
от хулни слова, клевети.

Сърце ти унива в болезни,
но ти се не бой и напред!
В нагорна пътека възлезни,
прегради минавай безчет.

За помощ зови небесата,
кога си до сетния край.
Небето ще помощ изпрати
и тебе въздигне във рай.

17.V.1935 г.

63. ПРИ НАРОДА

Във Ханаан свещени
нагази моят крак –
земя благословена,
на щастие под знак.

где Благото протича
и радости безброй,
и ближният те обича
и радва ти се той.

Природата красива
и няма фараон,
душата ми почива
от строгия закон.

25.X.1935 г., първа год. учителка в [с.] Петрич

64.

Води ме още, Боже мой,
бъди ми Страж, Водител,
че има пак съблазни рой
и хитър изкусител.

Звезда във мрак и слънце в ден,
Ти грей ми във сърцето!
Другар любим бъди за мен,
Единствен под небето!

О, моля те, любим Баща,
води ме в тъмнината,
подарък други аз не ща –
живей ми във душата!

17.XI.1935 г.

65.

Сърцето в кръв, вземи перото,
дорде тече, пиши, пиши,
така ще превъзмогнеш злото
и бурята се утеши.

Дорде боли, дордето стенеш
и чупиш ти ръце,
дорде ридаеш унижени
с измъчено лице.

И мъка е във теб горчива,
и нямаш никой свой,
пиши поезия красива
във бисери безброй.

1935 г., първа год. учителка в [с.] Петрич

66. ЩЕ ЗНАЯ

Дор слънце грей в небето
и месец, и звезди,
ще бие ми сърцето
щастливо във гърди.

Дордето птичка пее,
росица по цветя,
тревица зеленее
и идва пролетта,

ще зная до тогава,
че има на света
кой мен да вдъхновява
и носи радостта.

Сърцето ми в гърдите
е Божието сърце,
а лика на звездите
е Негово лице.

[с.] Петрич, 1936 г.

67. УМИРИ СЕ

Умири се, море, не лудувайте бури,
не раззинвайте грозни талази пред мен,
от очи ми не скривайте светли лазури,
не носете ми скръб и печал всеки ден!

Утихнете, вълни, и смирете навеки!
Разпилейте се буйни талази безчет,
не квасете ми в сълзи, вий, капката всяка,
не правете живота ми жалък и клет.

Умири се, море! Утихни, укроти се!
Не плаши, успокой ти сърцето в нощта,
пред Гласа заповеден Господен, смири се!
Направи път да премине през теб Любовта.

Да ме срещне усмивка и обич блажена,
и отдъхна си аз, отпочине сърце,
че душата ми вече е смъртно ранена
и безсилна, и скръбна отпущам ръце.

Умири се море, утихни, укроти се,
не плаши, успокой ти сърце ми в скръбта.
Беззащитна съм аз, ти над мене смили се!
Остави да се спре и при мен Любовта.

25.V.1936 г.

68. В ТВОЕТО ИМЕ

Аз искам да лумне в сърцето ми пламък,
да пламне то цяло и нек' се стопи,
че вместо сърце в мен, залегнал е камък,
змия там отровна под камъка спи.

Човек да съм искам! Не, ангел пречисти.
Във мене да стане веднага промена:
сърце ми любящо и разум лъчисти,
за подвиг велики да съм вдъхновена!

От камък не искам сърце във гърди ми,
така е безсмислен и грозен живота.
Аз моля туй, Боже, във Твоето Име,
води ме нагоре, безспир към Доброто!

Промяна желая, Творец на Всемира!
Вземи и строши ме, но светла претвори,
олтарите сривай на мойте кумири
и нека Духът ти във мен заговори!

1.VIII.1936 г.

69. НА ХЛЕБЕЦ

Обичам простора, небето
и слънце, луна и звезди,
поточе, реки и морето,
и езерни тихи води.

И нека съм мъничко зрънце,
посято от Вечния Сеяч,
но мен ще достигне ме слънце –
в живота ми верен Водач.

В земята ме чака страдание,
но що е то всичко за мен!
Душа ми е пълна с познание,
Дух Божий в гърди ми вселен.

И пак ще ме вземе Сеятел
във шъпа – отново посей,
в браздите на Вечния Създател
плода ми ще никне, узрей.

И после, то гладни ще храни
в колиба и царски палат,
на хлебец ще стане избрани,
насити душевния им глад.

неделя, 2.VIII.1936 г.
(О. Кибер си отива за Латвия)

70.

Красива девица,
над нея десница –
закрила и сила
й дава, и здраве.

Търчи по скалите,
на всички помага
със обич в гърдите
блага.

Сърцето – ритмично,
гласът – мелодичен.
И хлябът чудесен
претвори се в песен.

И глътка водица –
искрица,
и мощ за Доброто
в живота.

6.VIII.1936 г.

71. СИЛА СВЕТЛА

Товара си дайте на мене,
че Сила ми светла помага.
В сърце ми Дух свят поселен е

и Нему съм обична, драга.

Сама ли вървя по земята,
тя вредом със мен се разхожда.
Със радост ми пълни душата,
към мирове светли възвожда.
8.VIII.1936 г.

72. СКРЪБ

В сърце ми не остана
ни сълзи, нито смях,
останах бездиханна,
за този свет умрях.

Зад мен света утихва
в самотния ми път –
не ми се лъч усмихва,
веч рози не цъфтят.

И птичките не пеят,
и слънце не блести,
звездите веч не греят,
сърце ми не тупти.

Сама съм на земята,
не чакам нищо веч,
обгръща ме тъмата –
отблизо и далеч.
7.X.1936 г. – Средна гора, [с.] Петрич

73.

Щастлива съм, не ща да зная
къде ще бъде ми домът,
каква ще бъде мойта стая,
кога нозете ми ще спрат.

Не е ли все едно, когато
ме греят Божиите зари,
изпълнят ми със мир душата
и всред неволите дори.

Къде и да съм, Тя е с мене
и тъй ще е докрай света –
в другарско ли увеселение,
или кога съм в самота.

Тя вътре е и ярко свети,
разлива сила и живот,
със песен пълни ми сърцето
и вяра в благия Господ.
12.II.1937 г.

74.

Във мен живей надежда
за радост и веселие,
че зад борби, премеждия
е щастие без предели.

Изнизват се години,
но пак се аз надея,
че цъфнали градини
отново ще запеят.

Земята днеска мръзне
и смръщено небето,
и всичко живо зъзне,
и скръб е във сърцето.

Но вяра пак в душата,
че слънцето прекрасно
ще грейне над земята,
небето ще изясни.
22.II.1937 г.

75. ЗАПЕЙ

В небето изгрея звезда,
през облака тихо блести,
остава там светла бразда
и сякаш отгоре шепти:

„Зад облаци грея си пак,
тях вятъра ще отпилей.
Бъди ми, поете, юнак –
викни и песен запей."
23.II.1937 г.

76. ТВОЙТА ВОЛЯ

Сърце ми сякаш плаче,
душа ми е смутена,
едвам във пътя крача,
самотен път пред мене.
И питам се защо ли
душа ми горко стене?
И нещо в мен се моли
със тихо, нежно слово:
„Да бъде Твойта Воля,
за жертва съм готова,

о, Господи, мой благи,
но в пътя нов, сурови,
ми винаги помагай!"

26.II.1937 г.

77. В СЪРЦЕ МИ НЯКОЙ

Щом вечно слънце грей в небето,
и в мене ражда се надежда,
че ще възмогна вси премеждия
и в радост пак ще бий сърцето.

Надежда, вяра – светла мисъл
открай до края бляска в мене.
В сърце ми някой там ги вписа,
все тъй от първи час рождени.

26.II.1937 г.

78. ЕЛА

Не се бави, пристигай скоро,
ела от южен, топъл край.
За теб жадуват всички хора –
ела прекрасен месец май.

Сърдечно вика те земята,
не се бави, а веч ела;
литни завчас от небесата
на нови слънчеви крила!

5.III.1937 г.

79. ПОКАЖИ СЕ

Покажи се, слънце благодатно,
надникни от облаци рохнати,
покажи си нам лицето златно,
излезни от своите палати!

Изпрати си, миличко, лъчите,
разтопи снега от върховете,
доведи южняка в долините,
разгони студа и ветровете.

Облечи гората във зелено
и от юга птичките докарай,
направи градините засмени,
цветовце, листенца да покарат.

И милувка нежна по лицето
изпрати и мен, ти, слънце златно;
да забие радостно сърцето,
да му стане леко и приятно.

7.III.1937 г.

80. КОГАТО ИДВАШ

Когато идваш, то се вижда –
щом стъпи само Твоя крак,
омая радостна приижда,
земята стеле сочен злак.

Излиза тя със свойте китки
и Тебе среща със цветя,
реди с кокиче тъмни сплитки,
да скрий не може радостта,

че птичките от юг долитат
да Те посрещнат всички в хор,
запяват радостно в горите,
по стобора на всеки двор.

7.III.1937 г.

81. СИРАЧЕ

Тъжно душата
песен запея,
в скръб непозната
сълзи пролея.

Сълзи порони
скърби да гони,
скръб неизмерна –
дружка неверна.

Слънце не виждам
вече да свети,
пролет приижда,
тича в полето.

Все му е тъмно,
все му се плаче,
иска да съмне –
клето сираче.

28.III.1937 г.

82.

Дните заминават,
нижат се години,
жалби не престават
нивга от гърди ни.

Още от когато
се родил човекът
сълзи му в душата

при дихание всяко.

Кой, причина? – Ние,
скръб да ни сполита,
гост във нас се крие –
все неволи сплита.

28.III.1937 г.
(връх св. Никола – Църквище – при градището в с. Петрич, Пирдопско)

83. ЧИСТОТА

Тежка самота,
сълзици текат,
връщат радостта,
песни се редят.

Слушам как шептиш
в моето сърце;
нежно галиш Ти
с бащински ръце.

Ти си радостта,
Отче мой, свещен,
вливаш Чистота
винаги във мен.

2.IV.1937 г.

84. ТИ СМЕЛ БЪДИ

Ти смел бъди и в най-злокобен миг,
дори когато смърт витай –
и на врага те срещне грозни лик,
и гибел ти вещай.

Ти смел бъди във този час,
страха навън и свий юмрук!
Викни му в среща с буен глас,
юнак се покажи и тук.

Пред него нивга не плачи,
а мощна сила събери,
поглеж го смело в очи
и доле в миг го събори.

Тело ти може да срази
острилото на Каинови меч;
душата ти убийство не грози,
не я засяга огън, нито сеч.

2.IV.1937 г.

(По това време получавах известия и сърдечни покани да замина за Италия. Colombo ме викаше вече. Защо не отидох? Не зная. Не, зная, зная!)

85. В СВЕТЛИ ЗОРИ

Блажена бях в славния час,
когато при мене дойде.
Не Те ли аз виках тогаз!?
Ти чу, участта ми виде,

привлече до своята гръд,
помилва Ти мойта глава
и сякаш Ти устни шептят
любими за мене слова:

„Не бой се, о, чедо, дерзай,
на мене любима си ти,
от днеска ти моя си, знай,
и всички безброй теготи!"

Чия ли е тази любов
и кой ме тогава гали,
и в моя заскрежен покров
така се над мене смили!??

Прозорците в ледни цветя,
но радост ме силна обзе,
избяга от мене скръбта,
запеях, затупках с нозе,

задишаха мойте гърди.
Във буря, в сърцето ми – рай,
изчезнаха всички беди
и слънце неземно сияй.

Томува сега съм войник,
в морето – мой светъл е фар,
пред мене е Негов-я лик,
душата ми – Негов олтар.

И ето, със мойте ръце
поставям във светли зори
на жертвеник свойто сърце
за Него на век да гори!

3.IV.1937 г. (отнася се за 1915 г.)

86. ТВОЙТО ИМЕ

В Твойто Име –
всичко има:
мир и радост,
вечна младост,
утешение,
вдъхновение,
жива сила
и закрила,
песен нова –
благо слово.

Кой те люби
той не губи,
а печели
без предели.
Не е злато,
ни палати,
ни елмази,
ни атлази;
нито слава,
ни държава,
но сполучи
да научи
тайна Божия,
за да може
да намери
жива Вяра,
да живее
и да пее.

14.IV.1937 г.

87. В ТЕБЕ СЕ ЩАСТИЕТО КРИЙ

Води ни през бури и мраз,
води ни, Ти, Боже, напред,
вземи ме да дойда и аз
със Твойте войници наред.

И може безследно във прах
да паднем, но с нас ли си Ти,
вървиме ний вече без страх,
във битки жестоки летим.

Че мрак е живота без Теб
и всякое благо в света,
горчило е нашият хлеб
без Твойта Любов, Чистота.

Без Тебе сме сироти ний.
И няма спокойствие – миг,
във Тебе се щастието крий,
о, Боже, Спасител велик!

23.IV.1937 г.

88. КЪМ СВЕТЪЛ МИР

Ни една ме буря не отмина,
ни една ме болка не остави;
враг заграби моята родина –
чужда ме на своите направи.

Колко много сълза се изрони
и душата ми горчиво стене,
и беда, подир беда ме гони,
враг един ли се бори със мене.

По една ли урва се изкачих
и една ли хала ме събори;
на гърба си тежко бреме влачех,
сал сама из пустите простори.

Но пък ми и щастието гостува,
милост ме божествена споходи;
колко пъти слънце ме целува
и сега към светъл мир ме води.

23.IV.1937 г.

89. ПОБЕДИ МОЙ БОГ

Не мислете ме, че съм убога
и че ми отслабнала ръката,
че герой да бъда аз не мога
и ще падна първа във войната.

Слаба аз не съм във люти брани,
нивга, нигде не побягнах плахо,
по гърба не зеят мойте рани,
вси стрели отсреща ми летяха.

Сган, тълпа излезе срещу мене,
зли, коварни, пакостливи мъже,
до зъбите си въоръжени,
смяха се на моето оръжие.

Но не паднах и до днес сломена,
пак в живота силна съм и горда,
победи мой Бог благословени,
пръсна бърже вражеската орда.

Затова, от враг аз не трепера,

има в мене Тайнствена Сила:
Щит и Шлема – Бож-ята закрила,
Сабя остра – живата ми вера.

24.IV.1937 г.

90.

Заспивам щастлива,
че има незримо
създание любимо,
що грее
и в мене живее.

Щом страдам и падам,
то иде отсреща
със обич гореща,
мен жали
и нежно ме гали.

И зная, до края,
с мен ще е Тя –
Любовта.
Тя нивга не спи,
а мене крепи.

9.VI.1937 г.

91.

Не вярвам да умра
под земната кора –
не искам и не бива,
желая да съм жива.

И по-добре да страдам
млада,
но все пак да живея,
пея.

Така посред беди,
но с песен във гърди
и слънце мило
ми дава сила.

9.VI.1937 г.

92. ЧЕТВЪРТ ВЕК

(на Страшимир Кринчев)

Реквием

Сама съм тук и никой няма
при мен да дойде, поседи.
Земята толкоз е голяма
и толко синове роди,
но тук се никой не отбива
да каже сладки думи две,
че всеки в пътя си отива
къде сърцето го зове.

Веднажди, имах таз утеха –
приятел ненагледен мой,
но после ми го взеха, взеха!
В страшна битка падна той…

Светилото на мойте друми,
всред мрака – бляскава звезда,
кой рече ми безсмъртни думи,
напои с живата вода.

Ей, четвърт век измина вече,
отдавна станал е той прах,
но думите, кои ми рече
и звънкият му глас и смях,

не ще ги никога забравя,
лика му жив пред мен седи,
прекрасен, чист и величави,
очи му – греещи звезди.

13.IX.1937 г.

93. А СЪЛЗИТЕ

Аз гледам дъжда, где отива,
достигне ли само земята,
дълбоко във нея се скрива
да храни и пои цветята.

Подире на извор избликва,
тече и пои долините,
и после се волно провиква,
на пара се вдига честита.

А сълзите, где ли отиват?
Потъват, навеки изчезват;
в коя ли река се изливат,
следи им не се забелязват.

Една подир друга се гонят,
ранено ги праща сърцето,
обилно се ронят и ронят,
отиват си те в праховете.

Или пък се негде събират,

тъй както потъва дъждеца,
пътека и те си намират
за милост да молят Твореца,
П., 13.IX.1937 г.

94. ДНИ НЕБРОЕНИ

Затворница – дни неброени
завързани мойте нозе,
затвора – мухлясал, студени
и мрак ме отвредом гризе.

Осъдена сякаш съм тук,
забравих за светлия ден,
не стига ме лъч, нито звук
от никой приятел до мен.

Не ще ми отвори Ключар,
да каже спасителна реч
и срещне ме верен другар,
за мене дошел отдалеч.

В затвора е хлад и тъма –
и няма ни лъч, ни звезди,
унивам и гасна сама
със мъртва душа във гърди.
28.X.1937 г., с. Петрич, Средногорие.

95.

Забравих за светли лазури,
що някога мене са грели,
забравих и страшните бури,
и молнии, над мене трещели.

Душата ми в скърби пътува,
нерадостни моите други,
напразно сънувам, бленувам
за сладка приятелска дума.

Звезда ми не грее веч ярко,
не искри веч моята младост,
не бие сърцето ми жарко,
ни песен запявам на радост.

Окото ми сълзица рони,
сгреших ли пред вечни закони,
та ходя всред бури и хали
и никой ме тук не пожали.
4.VI.1937 – 11.XI.1937 г.

96.

Не ми за песни говорете,
не мога вече да живея,
за мене само се молете,
не дишам тука – само крея.

Не ми за радост говорете,
ни тук, ни тамо на небото,
но вий за мене се молете,
че тежък стана ми живота.

Аз исках, Боже, да ти служа,
на твойте рожби да помагам,
но мойта жертва е ненужна,
напразно помощ аз предлагам.

Не иска никой светлината,
не дава никой да я паля,
гасят ми пламъка в душата
и чупят моите скрижали.
11.XI.1937 г.

97.

Вървя и не запирам,
почивка аз не знам,
диханието ми спира
и гасне моя плам.

Събуждам се с надежда,
че щастие и към мен
лицето си навежда.
Но в края – всеки ден

намирам, че – тъмница,
преминал е в печал,
страдан-я върволица
ми някой беше дал.
11.XI.1937 г.

98. ПОМОЩ

Вседневно идва горестта,
с различен образ ме следи,
изпъжда гневно радостта,
за мене винаги следи

да съм творение на плътта.
Сразила би ме тя завчас
отдавана доле в прахта,

но чудна помощ имам аз,

тя в мене диша и живей,
надвива даже на смъртта,
подобно слънце вечно грей,
не ме оставя на скръбта.
15.XI.1937 г.

99. ЩАСТИЕТО

Пристига То, когато му прилегне,
но много рядко слезва,
с крило те лекичко досегне
и мигом пак изчезва.

И нивга може да не дойде –
едни го не познават…
А негде, по-начесто ходи
и щедро ги дарява.

При мене също не дохожда,
не зная где живее,
на съне само се обажда,
с лъчи ме топли, грее.

Дене го никъде не срещам,
лицето Му не зная,
но тихо ми говори нещо,
на мъки – близо края.
17.XI.1937 г.

100. НА СЪНЕ

На съне да намеря
отрада и любов,
та веч да не треперя
във този век суров.

Че ето, връхлетява
гласа на демон зли,
спокойствие не дава,
душата ме боли.

Поне на сън, но няма
да слезне Божи Дух,
да вдигне мойто бреме,
погали моя слух.

Тресчица съм в морето,
вълна я люшка с рев,
безпомощно сърцето
погива в морска зев.
17.XI.1937 г.

101. КРИЛОТО

Спях ли аз, кажи, когато
тука мина бърже Ти,
где раздаде бисер, злато,
песен, обич, рой мечти?!

Други взеха Твойте дари,
буден друг е тук стоял,
нему даде скъпи дари,
нощ и ден за Тебе бдял.

Спях ли аз, несретна ази,
че не чух и Твоя глас;
и огърлие от елмази,
дреха – сърма и атлаз.

И корона от брилянти,
златен пояс цял – звезди,
слънчева лазурна мантия,
лира светла ми в гърди,

Ти дари на друг, защото
бях заспала пак сега,
но докосна ме с крилото,
по-блестящо от снега.
20.XI.1937 г.

102. МОЯ СВЯТА

Тук ще бдя дали ще минеш скоро,
будна вече всеки час и миг;
моя свята, в цял рояк от хора
ще ли разпознаеш моя лик?

Без да ща се губя из тълпите,
ръста ми е малък, не личи,
само песен пее ми в гърдите,
свят копнеж във моите очи.
Тъй навярно Ти ще ме познаеш,
тази, що всечасно те зова.
Тебе пък и аз ще отгадая
в Твойте живи, милващи слова,

що ще кажеш мене на сърцето –
мир и радост нека найде то.
В ужас, що трепери само клето
сякаш нежно, мъничко листо,

що го вятър всеки разлюлява,
буря го безмилостно ломи,
мира нивга, нивга му не дава,
молни' гледа само и тъми.

Все ще чакам, ти не отминавай,
дай ухо на тъжния ми зов,
без подкрепа ти не ме оставяй,
дай почивка, радост и любов.

20.XI.1937 г.

103. УБИТИТЕ

Те бяха нявга на земята,
но няма вече ни един –
били отишли в небесата,
чак при Исуса – Божи син.

Те бяха нявга на земята,
тълпи под бойната тръба,
срази ги бичът на войната –
еднаква имаха съдба.

Измина четвърт век – отколе
из други свят са вече те.
И днес за тях се ние молим –
и старо, младо, и дете.

Камбанен звън ехти, навели
глави, моление шептим,
очите в сълзи се налели,
минута цяла тъй стоим.

Изпращаме привет на тия,
кои ги няма на светът,
но вярваме дълбоко ние,
че „те" не могат да умрат.

Дали сега са на небето?!
Не знам – душата ми мълчи,
но те ухание са свето,
над нас и греещи лъчи.

20.XI.1937 г.

104.

Към изхода на този двор
не гледай никой път,
туй мрачен е затвор;
не е дошел часът
за песни, радости и мир,
и края на тегло,
честита вече най-подир,
със греещо чело.

Денят на мойта свобода
не е, не е сега,
далеч е моята звезда
и рицар до брега

да грабне ме в далечен край.
Забрави ли ме Бог?
Мечтите ми не ще да знай,
към мене Той е строг.

През моя мъничък прозор
очите се стремят,
но глух е страшния затвор,
веригите дрънчат…

24.XI.1937 г.
(В ужасния, в прекрасния мой Средногорски Петрич – място на ужас и поезия)

105. СВЕТНИ

Светни, огрей, защото,
не си греяло мене.
Защо да влада злото
и пълни ме съмнение?!

Знам, Силата е Твоя,
Отец мой, благ и верен,
че пръв си Ти във боя,
от Тебе враг трепери.

Той казва, че навредом
е цар по вси държави,
могъщ и всепобеден –
царува, управлява.

Светни, огрей ме, святи,
що топло си ме греял
и вътре във сърцето
мен сладки песни пеял.

Да млъкне, който шепне,
че нямало Те вече!...
От Тебе да се сепне,

прокуди надалече!

24.XI.1937 г.

106. НА КОЛЕЖКАТА Н.

Ти пак дойде и слънце грее,
в сърце ми птичка затрептя,
небето цяло се засмея,
щом слово чух ти от уста.

Живей щастлива ти во век,
та нека тряска буря, вие,
що ще ни стори зли човек
като стоиме дружно ние.

Ще устоим на тези бури,
не ще уплашим ни тъма,
ще видим слънце и лазури,
и обетована земя.

2.XII.1937 г.

107.

Щастлива съм, кога обичам
дете, поточе, или цвете,
кога при извор коленича
и тихо плискам си лицето.

А по-щастлива съм, когато
човекът благо ме погледне,
съчувствие покаже свето,
до мене тихо той поседне.

Тогаз ме пълни вдъхновение,
което ме преобразява,
изгрява слънцето за мене
и песен бодра пак запявам.

2.XII.1937 г.

108. МИСЛИ ХУБАВИ

Преди да заспя, лека нощ! –
на тебе, дружке златна.
И нека те изпълни мощ,
почивка благодатна.

Преди да заспя, мил привет,
от мене ти приемай.
И мисли хубави безчет
от мене, мила, вземай.

Че тука сме сами със теб
народа ний да просветим,
ядем горчивия му хлеб,
но ярък факел ний държим.

2.XI.1937 г. [2.XII.1937 г.]

109. НО КОЙТО ЗНАЙ

Преди зори е много тъмно
и дълъг този час;
„Не ще се никога просъмне!" –
ти мислиш си тогаз.

Но който знае да почака
за слънчеви възход,
ще види как пилей се мрака
и светъл – сини свод.

7.XII.1937 г.

110. СЪВЕСТ

Сгреших, ни час не отминава,
лицето ми във срам,
че все по нещо съгрешавам,
неволно ли – не знам.

Затуй е мъката край мене,
все спътник ми е тя,
измъчва ме със угризение,
другарка – съвестта.

Кого с постъпки огорчавам,
че все ме тъй боли?
На тези, що ме окръжават
са помислите зли,

кои пронизват ми душата,
че слънце да не грей
и вечно само в тъмнината –
на мъки да живей.

17.XII.1937 г.

111. ВЕРЕН

(на сестра Мария ген. Стоянова)

Аз верен съм до днешен ден,
воювам храбро с меч в ръка,
ратувам в този бой свещен,
мен Вожд повелил е така.

На границата съм войник,
да пазя мили, роден край.
И буден, буден всеки миг

врагът ни да не пожелай

да влезне вътре, оплени,
и да убий и посече
невръстни старци и жени,
за плячка да ни отвлече.

Аз пазя тука ден и нощ,
но и до днес Началник мой
не е дошел при мене ощ'
и дар да ми дарува Той.

Другарите ми награди,
те цепят въздуха с „Ура!".
Аз без отличие на гърди
на поста верен ще умра.

Какво от туй, че нямам дар,
че Вождът мен не отличи!?
Нали на родния олтар
ще склопя верен аз очи!

18.XII.1937 г.

112.

Край мене няма никой свой –
сама в полето бранно,
сама посред ужасен бой
оставам бездиханна.

Ела ми в помощ този час,
не съм ли, Боже, Тебе мила?
Навсякъде е Твойта власт,
бъди ми Ти закрила!

Че тука – цяла вража сган,
настървена и дива,
с оръжие пълен техни стан
и викове кресливи…
Сама съм тук, Ти подкрепи
душа ми в бран жестока,
гони врага и ослепи,
пръсни – по вси посоки!

Че аз ти Словото посях
далеко в тия ниви,
но много сълзи тук пролях
всред хора горделиви.

20.XII.1937 г.

113. ВОЙНИК

Войник всред хиляди врази,
войник съм в бой жесток,
опасност вечна ме грози,
но зная – с мен е Бог.

И други няма, само Той,
що в разума блести,
шепти: „От нищо се не бой,
героя ще си ти!"

Заслушана във този глас,
посред ужасна сган,
наистина съм силна аз
във тази люта бран.

Природата откри врата
за хубости безброй
и дар ми даде песента,
и отдих, и покой.

21.XII.1937 г.

114. ИСКРАТА

Та кой ще ми помогне
в тез скърби и болезни?!
Сама ще се възмогна –
нагоре да възлезна.

Искрата в мен от Бога
разгаря се в сърцето,
така ще превъзмогна
да видя пак небето.

Тоз огън разгорява
и пламъци излива,
и все по-буен става
да крепна смела, жива!

21.XII.1937 г.

115. СТЪЛБ МОЙ ЯК

Още, още Пламък изпълни ме,
къртят се скалите под нозе ми,
с мен е само Твойто свято име,
помощ друга, нигде вече няма.

Искам аз ръце си да закрепя
в урвите пътека нанагоре.
Само с тия мънички две шепи
искам път към Теб да си отворя.

Път към Тебе, Сило ти, чудесна,
все към Тебе, мили мой и святи,
Ти си мое щастие и песня,
стълб мой як, опора на земята.
21.XII.1937 г.

116. ПОДКРЕПА ДАЙ

Ела, подкрепа дай за брани,
че няма сила в мене,
врагът жесток се още кани
за пакост и гонение.

Стори ме, Отче, твърда, горда,
да устоя в борбата
от дивата ужасна орда,
що къса ми душата.

Стори ми чудо! Невъзможно
ми тук от тез палачи,
сърцето ми крещи тревожно
и в път едвам прекрачам.

Избавиш ли ме от вразите,
да найде мир душата,
за Теб ще пея дор звездите
огряват небесата.

За Теб ще имам и сказания,
за Твойта блага Сила,
за Твойте, Господи, деяния
и сигурна закрила!
24.XII.1937 г.

117. ТВОЯ ВОЛЯ

Във Твои съм ръце, що щеш
прави – и чукай, и гали ме,
вземи и ме хвърли във пещ
и цялата стопи ме.

Що съм при Тебе?! Твоя воля!
Що кажеш, туй ще бъде!
Нима, ако се Теб помоля
Ти друго ще отсъдиш?

Нима до днес, що сълзи роних
и молих на колене,
целувах всичките икони,
Ти даде щастие мене!!?

Но смееш се от Висините
и правиш си оглушки,
държиш ме здраво във ръцете
и галиш ме с вихрушки.

Но аз Те пак обичам, Татко,
прави, що ти е драго!
Със Теб страданието е сладко,
побивай, но – помагай!
петък, 24.XII.1937 г.

118. НАЧАЛСТВО

Кой си и с кого дружиш,
злобен ти?
Гледаш и ръмжиш,
и – крещиш…

И зъбат, и сърдит,
лик ти – зеленей.
И юмрука ти е свит,
поглед – мълни' лей.

Ако да си Бог Перун,
стриваш ме завчас
със кръчмарския си бастун:
На ти! Прас!

Но „Директор" си ти клет.
кой те знай, що ли,
и проклет!
Кал, мъгли,

ти сапунен си мехур,
духна – ставаш прах.
Чувай, ти си щур,
веч не ме е страх.
24.XII.1937 г.

119. ЕХОВА

Да мина – помогни ми –
по сипеи, прегради,
със Твойто свято Име,
през всичките прегради.

Настигна ме умора,
надоле ще се срина,
край мене чужди хора,
какво им е, че гина.

На сред съм, помогни ми
и влей ми сила нова.
Аз шъпна Твойто име,
предвечни мой Ехова!

24.XII.1937 г.

120.

Нощта намотава кълбото
на своите черни конци,
навива ги вече защото
преследват я светли гонци.

Тя бързо мотае, че ето,
на изтока бляска врата,
гонците отварят небето,
подгонват стремглаво нощта.

И тя си отива, горката,
от върха се спуска, търчи,
в петите й бий светлината,
пронизва я с ярки лъчи.

От изток войскари приждат,
с оръжия златни в ръце,
след тях Генерала се вижда –
Феб – с багрено ярко лице.

28.II.1938 г.

121.

Не искам с роза да се кича,
откъсната от храст,
след облака не ща да тичам –
мени се той завчас.

Във мене розата изсъхва,
що кича на гърди,
веднага пада и издъхва,
уклюмнала седи.

Мени се облака всечасно:
ту ангел, ту демон,
цвета променя си опасно,
земята пълни стон.

Желая, що се не променя,
желая – Вечността
завинаги да вложи в мене
на Бога Любовта.

1.III.1938 г.

122. ДАР

Получих Дара скъп, че леко
понасям веч тъгите,
свободна съм на време всеко
и – песен ми в гърдите.

Аз имам вече Дар, че ясно
изказвам се пред Бога,
когато мъката порасне
и пълни ме с тревога.

Сълза очи ми не премрежва,
но викам аз веднага,
веднага пълни ме надежда,
усещам – как помага.

2.III.1938 г.

123. ИЗМЯНА

Не е приятно да узнаеш
измяна в мил-я си другар
и после почнеш да се каеш,
че дал си му сърдечен дар.

Не е приятно и наслада,
че той неверен ти е бил.
Дълбоко много ти ще страдаш,
че тоз, когото си любил,

обичал в този свят сърдечно,
за него пял си и мечтал,
на съвест чиста, безупречна,
не си му нивга зло желал,

а той изпитвал те коварно
за най-свещени ти мечти,
усмихвал ти се лицемерно,
издигал те на висоти,

а скришно, гроба ти копаел.
И във решителния час,
когато бил си най-отчаян,
измяна в него е тогаз.

Тъй как лисицата отсреща,
със празни гледа те очи,
злорадно се в лице ти блещи
и ближния в нея не личи.

Така сменило се лицето
на твоя „обичен" и „мил",
не му е също веч сърцето,
тъй както някога е бил.

Но ти без жал го отминавай,
ще найдеш друг на този свят,
да любиш вечно продължавай,
ще срещнеш искрения си брат.

2.III.1938 г.

124. ЧЕСТ

Стъпките ми бързоходи
хвъркат в моя път,
в мен душата е свободна,
сили ми растат.

Пречки множество минавам,
все вървя напред,
нивга, нивга не оставам –
с първи съм наред.

Стъпките ми – път безкраен,
минала до днес,
пътят светъл ми е, зная,
минах го със чест.

3.III.1938 г.

125. ДОМ

Аз имам Дом, където
не влиза никой – чисто
светилище в сърцето,
в сияние лъчисто.

И ангел мене живо
усмихва ми се благо,
ухание разлива
и всякога помага.
Аз имам Дом, където
не може друг да мине,
закрила моя света –
Божествена градина.

3.III.1938 г.

126.

Не ща да съм робиня плаха
в света на никой вече цар,
желая само тиха стряха
и Бог – мой господар.

За нищо вече аз не давам
свободна си душа
и никога не ще оставя
отново да греша.

И над неволите умея
да вдигна се и – там
със подвиг нов да се гордея,
сърце ми пълно с плам.

И хляб насъщни има, има,
и сладки плодове,
полето с пъстри си килими
на отдих ме зове.

И там овчарки и овчари
на разговор и смях
говори си за обич, вяра,
и плача, пея с тях.

3.III.1938 г. (Освобождението на България)

127. КРЕПНЕ

Гръм ли чакам да ме стрие,
буря вие ли над мене,
веч от нищо се не крия.
Често в буря – вдъхновение

се в сърцето ми излива,
всичко в мене да изпълни
сила, радост, песен жива,
а не зло да ме погълне.

Злото често ме изпитва,
що в сърце ми още има:
често зад неволи – скрито,
образ крие се любими,

вяра имам ли да види.
Ей за туй съм вече смела,
нося болки и обиди,
крепне моя дух и тело.

23.III.1938 г.

128. ДО ТУКА – ЯСНО

До тука ясно, а от там,
какво ме чака занапред –
живот ли вечен, туй не знам.
Или е само „този" свет –

с човешка обич и мечти,
сълзи и болки, страхове,
душа ни често ще гнети,
а няма други светове…

До тук и… никнала трева,
под нея – вечен сън заспал,
без дух, без чувства и слова,
и черв у тебе заживял.

Таз мисъл, що във тебе грей,
ще свърши ли на сетни час,
отново пак не ще ли пей
възторжна песен твоя глас?

И никога не ще ли пак…
Тук спираш вече ти на век,
потъваш в безнадежден мрак,
престанал и да си човек…

Или, или… Но кой ли знай?
Утеха само да не е,
че след смъртта в мили рай
ще видим радостни дене...

27.III.1938 г.

129. ВЪЗМОГВАЙ

Когато дълбоко
е слънцето в бездна,
когато жестоки
в душа ти болезни,

тогава в безкрайност
възмогвай над мрак,
где слънце омайно
ще видиш ти пак.

Там слънцето свети
и златни звезди,
и бие сърцето
със песен в гърди.

Тогаз в дълбините –
нек' бездни учат,
а ти пък – честити
в надоблачен свят.

29.III.1938 г.

130. ЗАЛЮБИ

Отрова! Но се лъжеш много –
че всяка глътка този яд,
по волята на благи Бога
във мене дух вселява млад.

И вместо да умра – обратно,
душа ми по- се весели,
расте ми силата стократно,
от удар веч не ме боли.

Отровата – живот ми дава,
изпия ли я, туй го знай,
душата ми по-яка става,
затуй да пия още дай.

Недей мори се вече, братко,
не можеш нивга ме уби,
пийни и ти – ще стане сладко,
прости кат мен и – залюби!

29.III.1938 г.

131. ЛЮБОВ

Те – сган – пълчища, аз – сама,
те – силни в бран, но как така
в сърце ми Сила се взема,
че щом кат Слово изрека

пилей се облака пред мен,
отслабват, крият се, реват.
И копие, щита им строшен,
не смеят да ме приближат.

Пък мене – голи ми ръце,
трептуща вейка в този свет.
Със плахо, мъничко сърце –
един незнаен тук поет.
Заставам пак, изправям стан
и гдето рана е било
от вражеската черна сган,
навред по моето тело,

разцъфват пеещи цветя.
А от сълзите ми порой,
кои проливах на света,
се ронят бисери безброй.

Туй Слово, как се То зове,
що раните ми излечи,

изгони злите духове?
– Любов го, брате, наречи.
30.III.1938 г.

132. ДОМ

Моят дом – неръкотворен,
где душата ми живей –
с ключ брилянтен е затворен.
Никой никога не смей

в къщата ми да проникне
и премине таз врата,
дор ме първом не обикне
с чиста обич на света.

И едничко само зная,
кой веднъж ме посети,
беше пратеник от рая –
Ангел Божий – Дух Свети.

На гърдите му почивах,
чувах Божието сърце,
слушах Словото му живо,
гледах милото лице.
30.III.1938 г. (Генчова лъка – П.)

133. ЗАВЕДИ МЕ

Заведи ме, Господи, където
има отдих – сладостна отмора,
някъде на тихо място свето,
гдето няма глъч на много хора.

Аз не зная где сега да ида,
на света, не съм ли тука чужда,
не отмина ме една обида,
в болка лягам, в болка
се събуждам.

Заведи ме при светите братя,
чак на Рила, там при езерата,
на ефира чистите обятия
нежно да лекуват ми душата.

И не връщай ме във долините,
не желая вече там да слезна,
подари ми горе – висините,
на върха аз искам да възлезна.

Възведи ме, сила не остана,
че отбивах удари безбройни
и душа ми – рана е до рана,
и горчиви – сълзите поройни.

Там да съм при милия Учител,
да послушам думите крилати,
где в елмаз превръщат се сълзите
и се ражда песен във душата.
30.III.1938 г.

134. ЕПИГРАМА

Еднакъв те винаги виждам:
с копита, опашка, рогове –
това си, и теб не обиждам,
не ще е за тебе туй ново.

И криво из друмите ходиш,
лукав ти гласа – лицемерен,
предател, що всякъде броди,
от век и века си ти черен.

Езика ти – копие отровно,
дъха ти мирише на гнило,
гласа ти е див и гръмливи,
и погледа – дяволско жило.

Но злия го Бог не обича,
отнема му всичките сили,
що само за пакости тича,
ти, пъклени, дяволски сине!

Коварство ти знаме в живота,
вилня ти до днеска доволно,
но знай, че безсилно е злото,
върви си, изчадие долно!
31.III.1938 г.

135. СТАНА ВСИЧКО

Поточе мило, где затича,
послушай ме какво ще кажа,
речи на Тоз, що ме обича,
да мине бърже всички стражи.

Веднага тук да е при мене,
очаквам го със нетърпение,
че снощи Него пак сънувах
и ясно му гласа дочувах.

Той каза ми това на съне:

От нищо веч да не се плаша,
очаква ме венец от тръне,
със горести наляна чаша.

Кажи му ти, че стана всичко,
кое потайно ми предрече,
затуй сега съм волна птичка –
в очи ми сълзи няма вече!

31.III.1938 г.

136. НЕ БОЙТЕ СЕ

По тази буря, ветри ще утихнат,
ще спре зловещи ураган да вие,
по тази буря пак ще се усмихне
небето – светъл образ ще разкрие.

Ще вие ден-два, три, или неделя,
но повече не може да изтрае.
И щом дочуе слънчева повеля,
ще се отвее и да не желае.

Затуй, треви, цветя, фиданки
нежни,
не бойте се от тази буря страшна,
не гледайте небето безнадеждно
от туй чудовище сърдито прашно.

Но тихо си главички наведете,
той нека духа, колко ще да блъска,
вий нищо му не казвайте, мълчете,
мълчанието го прави да се пръска.

След него всичко пак ще се умири
и слънцето ще ви огрей по-силно,
ще лъхнат нови пролетни зефири
и птичките ще пеят по-умилно.

1.IV.1938 г.

137. ТИШИНА

Денят се измина щастливо,
че буря над мен не пищя
и молн-я не святка се диво,
ни гръм върху мен не трещя.

На стража е облак в небето,
зефира си клони люлей,
по шубраки дъхаво цвете,
славея дочувам да пей.

И падам с възторг на колене
за хубав-я ден и любов,
що прати небето за мене –
сърдечен и мил благослов.

Разхождам се тихо в гората,
но сякаш в блажен-я тоз миг
самичка не ми е душата,
а спътник е с мене велик.

Веч буря не дава да блъска
и скръбни сълзи да текат,
ни вече със кал да ме пръскат,
ни хули по мен да рекат.

13.V.1938 г.

138. ТОГАВА

Помислих, че Пътя щом мина –
трънлив, буренясал и кал,
веднага подир ще почина
при Този, що мен е създал.

Но Той безучастно ме гледа,
не дава ми знак за покой
и строго ми пак заповяда,
и ето що рече ми Той:

„Вземи и посей ми тук Семе
да никне зърно и узрей,
но бурен по него да няма,
враг плевели там да не сей.

И жетва предай ми ти свята.
Тогаз ти ела, почини,
тогаз ще ти дам за душата
блаженство и радостни дни.

По име тогаз ще те викна;
почива, кой работи с мен.
И тебе тогаз ще обикна,
мой трудещ работник, смирен."

13.V.1938 г.

139. ЩАСТЛИВА СЕ БУДЯ

Щастлива не съм ли – отново се будя
за работа нова и хубав живот,
когато започвам аз пак да се трудя,
светилник да нося на моя народ.

Щастлива се будя след сладка почивка,
в отмора чудесна премина нощта.
И новият ден ме посреща с усмивка,
и спътник ми праща за днес радостта.

О, хвала ти слънце, що в пътя ми светиш
и милваш душа ми със светли лъчи,
и обич обилна ми вливаш в сърцето,
че мога да вдигна със радост очи.

Поднасяш ми щедро и хляб, и водица,
и даваш ти сила на мойто сърце,
укрепваш за работа мойта десница,
със мисъл целуваш ти мойто челце.

Ще бъда със тия, що тука живеят,
земята, що къпят със жежкия си пот,
доволни и бодри, и в мъките пеят –
мой, трудещи, славен, любими народ.

14.V.1938 г.

140. ТОР

За тази ви кал със коя ме дарите,
кажете със що да ви аз подаря?
Че щях аз за тора далеко да скитам,
самичка аз трябваше тор да сбера.

Че нямаше близко да найда таквази,
но щедро за мене събрахте я вий,
тез купища злоба и люта омраза –
услуга неволна сторихте, уви!

Услужите вие и доста навреме,
защото посеях си вече земята
с пречистено, здраво и хубаво семе,
което пък вие наторихте, братя!

15.V.1938 г.

141. ЗАРИ

По-тъмна ли расте нощта
и черен път бразди,
по-ясно бляскат в красота
мирядите звезди.

И по- ли много болка в нази,
душата ни скърби,
по-ясен става наш-я разум
в световните борби.

И светла мисъл се заражда,
разгаря се в зари,
душата чиста се преражда
и ставаме добри.

27.V.1938 г.

142. ВЪЛЦИ

(на Петришките „първенци")

Веч зъби си не хабете,
вече силна станах аз,
стига вече да ревете
всеки ден и всеки час.

Всяко агне вълк не може
да разкъса, изяде,
че го пази дядо Боже
и не ще ви го даде.

Има агънца, що лесно
би изхрускали вий, да,
нежни, хубави, чудесни,
кръвожадни господа.

Аз от друга съм порода,
много жилава, уви,
и по ваши път не ходя,
гдето скитате се вий.

27.V.1938 г.

143. ПЕСНИТЕ

Изнизват се дните, отиват.
И ето, придвижват се нови,
от друго кълбо се отвиват,
от още не речено слово.

Така се отвива дордето
до края не дойде конеца,
запира да бие сърцето,
запира дъха на певеца.

Но всичките негови песни
остават во век да живеят,
сказан-ята мили, чудесни,
певеца го няма – те пеят.

Отдавна не помни веч никой
тук песните кой е направил
и името как му се вика –
отминало вече в забрава.

Но туй, за което е плакал,
копнеял и сълзици ронил,
и радост от някъде чакал,
безумни мечтания гонил –

това ще се винаги пее
и все ще се то преповтаря,
дордето ни слънцето грее,
света ще го все преговаря.

6.VI.1938 г.

144. ЩЕ ПОБЕДИШ

Погина всичко, всичко,
но Ти оставаш с мен,
убежище едничко –
Създателю свещен.

Възглавката корава
и трънено легло,
душата скръб сковава
безмерното тегло.

Ръцете си простирам
за помощ и любов,
но само Теб намирам –
едничък мой покров,

що тихо ми говориш,
в душата ми шептиш,
със злото в мен се бориш
и Ти ще победиш!

17.VI.1938 г.

145.

Понявга вятърът лудува,
реве, търчи, руши скали,
ядосан нещо си хортува,

докарва облаци, мъгли.

Но всичко стихва – пак
мълчание
започва да царува тук,
напрягам цяло си внимание,
но не дочувам никой звук.
1.VIII.1938 г.

146.

Дъщеря съм аз на Оногова,
който ми живота подари,
името Му свято е Ехова,
огън пална в мене да гори

Дъщеря съм аз на Оногова,
който ме със обич озари
и сестра любима съм Христова,
Святи Дух в сърцето ми гори.
1.VIII.1938 г.

147. НЕ МЕ ПРИТИСКАЙ

Не ме притискай, мисъл черна,
тъй рано още от зори.
Със билка ме не пой чемерна,
която да ме умори.

Че толкоз работа ме чака:
да пея, пиша и чета;
в душите да разпръсквам мрака
и мойте братя просветя.

Да пея, да не ми се пее,
от вси най-бодро целий час,
когато плача, да се смея
от всички с най-възторжен глас.
12.XII.1938 г.

148. ПО-ОБИЧЕН И МИЛ

Страданието е радост – запомни,
то извор е на щастие, то е лек
и сила за човешки бъднини.

Чрез мъката човекът е човек.
Сълзите, що се ронят са елмаз –
огърлие скъпо, що го няма всек' –

разхубавява тъжния образ.
Макар във всички да тупти сърце
и да сме с човешки глас,

но страдащия с друго е лице:
по-хубав е, по-обичен и мил.
И доверчиво своите ръце

му дала бих и той ме би любил.
12.XII.1938 г.

149. ПРОСТИ

Прости, че днеска тъй горчиви
за Тебе думи аз изрекох,
че си жесток, немилостиви
и враг открай си на човека;

че гониш го на всяка крачка,
не даваш му да си почине,
на зли неволи да е плячка
и радваш се, кога погине.

Че даже сам помагаш, биеш,
ударяш право в сърцето,
но хитро си лицето криеш
далече горе на небето.

Прости, това глупакът само
се би решил да го изкаже,
когато разум в него няма –
безумието си ще покаже.

А знам, че ваеш Ти от мене
лик нов, сърце, и дух, и тело,
да ме издигнеш във нетление
и волята ми да направиш смела.

150.

Все пътя ще свърши –
„отвъде" ще мина.
Смъртта ще ме скърши –
сърце ще изстине.

Но имам аз ново
телò, що не спира –
мен чака готово
и то не умира.

Със него – нагоре
ще литна в простора,
на воля в небето

на други планети.

И жаждата в мене
по светли селения,
по обич крилата –
ще срещне душата.

Телòто умира –
душата безспирно
живей, продължава
за Бож-ята слава.

9.VII.1939 г.

151. ДУХЪТ МИ Е БОДЪР

До края да стигна и сетний предел–
Доброто аз пак се надявам.
Духът ми е бодър, духът ми е смел,
вървя и безспирно успявам.

Успявам не аз, успехът е в Този,
кой води и мене, и всички,
кой въпреки тежки и страшни
угрози
не ни е оставил самички.

Но Верен приятел е всякога нам –
помага, невидимо гали.
В това съм дълбоко уверена, знам,
едничък в света ни Той жали.

Затуй не унивам, не стена и плача,
несрета ли мене сполитва,
а смело и бодро във пътя си крача
със тиха на устни молитва.

20.VII.1940 г.

152. ТЪНИЧЪК ВОАЛ

Понявга бронята свещена,
която нося на гърди
е яка, здрава и калена
и нищичко й не вреди –

ни огън, нито пък острило
на нечий вражи остър меч,
ни смъртното, отровно жило
на зла и присмехулна реч.

Но, ах, понявга тази броня
е само тъничък воал.

И аз немалко сълзи роня
и дни прекарвам във печал.

В гърди стрелата се забива,
отправена от зли ръце,
тя вдън душата ми отива
и къса моето сърце.

21.VII.1940 г.

153. ДАЛИ ТОВА

Безумието ми взема връх:
вихрушка огнена гори;
като че спира моя дъх
и глас шепти: „Умри! Умри!

Защо живя и не умря
в дена рождени – същи час?
Умри, за теб е по-добре!" –
все тъй говори таен глас.

Но аз не знам, дали това,
което идва в моя слух
не са клеветнишки слова
на пакостен и тъмен дух!

Че отмъстителна съдба
замахва къмто мен ръце,
тя иска Бож-ята тръба
да счупи в моето сърце,

която пее на света
за чиста радост и любов,
за обич, мир и чистота
и за живот възвишен, нов.

20.IX.1940 г.

154. ЕЛА ПРИ МЕН

Иди си, щастие, от мене,
далеч, далече отлети,
не спирам твоето летение,
че виждам колко бързаш ти…

Ти бързаш веч да ме оставиш
и бягаш на далечен път,
на други щастие да раздаваш,
кои отдавна те зоват.

Но, ах, сърдечно ти се моля,
поне за малко пак дойди,

света като заобиколиш,
ела при мен и поседи.

24.VII.1940 г.

155. ГОСТЕНКАТА

Гостенката прелестна, красива,
що ми дарове донесе тя,
вече бързо в пътя си отива –
някъде далеч в безкрайността.

Кой ли знай кога ще се завърне,
докато отново прилети,
докато отново ме прегърне,
колко дни ще минат и нощи?

Може би и – месеци, години,
че и други чакат като мен;
ще пътува през гори, долини
докато пристигне някой ден

и отново тя ме приласкае
на уханни майчини гърди –
тя любимата си вече знае,
мойте нови болки и беди.

24.VII.1940 г.

156. МЪНИЧКАТА ПТИЧКА

В незнаен път аз вече ще замина,
от родни братя и сестри далеч,
във горски лес ще ида и почина –
човешка вече да не чувам реч.

Не ща да чувам, нито ще говоря,
да помълча всред горска тишина;
прозорците си само ще отворя
за слънчевата, мила светлина.

При камъка ще седна мълчаливо
и ще послушам как ми шепне той,
ще ходя по ущелията диви
и там ще найде моят дух покой.

И там навеки да заспя самичка,
във урва някоя се приютя,
понявга само мъничката птичка
ще си попей за мойта самота.

24.IX.1940 г.
(В.М. – най-спокойно място за мен – 2 год.)

157.

Дали съм във ръцете на палача,
във дъното на ада, при демони,
или във пътя си унила крача,
кога съдбата ме жестоко гони.

Аз имам дар със който се гордея –
единствений, що даде ми съдбата,
че посред мъки викна, та запея
и глас издигам чак до небесата.

Макар и сълза някога да бликне,
когато злия дойде и ме мъчи,
аз пак със бодра песен се провикна,
изправям стан и храбро се изпъча,

така, че той не може да познае
какво ми е дълбоко на сърцето,
пред него искрено да си призная,
умея да преструвам си лицето.

4.X.1940 г.

158.

Аз падам безспирно, аз падам,
вседневно греша със мисъл и дело,
затуй се аз лутам безспирно във ада
и тъмен ми облак витае на чело.

Това е безспирно, вседневно,
всечасно греша под небето,
което ме гледа намръщено, гневно,

от мен си отвръща лицето.

Туй става за хиляден път – непрестанно,
но чудно, изправям се, ставам отново,
че нов живот мигом – богодиханно
издига ме пак със живително слово.

Тъй както неволно аз падам, несетно –
несетно се пак обновявам,
небето отново ме гледа приветно,
че мога отново да ставам.

4.X.1940 г.

159. ЗНАМЕТО СВЕЩЕНО

Да угася светилото, което
от века мене дар е подарено…
Не! По-високо вдигам към небето
на Любовта аз знамето свещено.

Не ще го аз изгася и за трона,
и всичките богатства на живота.
Не ща! Дори и хиляди демони
да ме разпнат и мене във живота.

Тепърва да се върна в мрачни килии
с разпятието ръждясало в ръцете
и в храмове – мухлясали ущелия
да призовавам помощ от небето.

Звездите ми са кандила и свещи,
а слънцето ми – свещенослужител,
пък не разбирам ли в живота нещо –
в сърцето ми Божественият Учител

ще ме научи и ще ми покаже,
ще ми говори Истината смело,
а съвестта ми пък ще ме накаже,
ако сгреша във слово и във дело.

7.X.1940 г., уч. на откр.

160. О, НИКОЙ ВЕЧ

Нощта да би се продължила
поне три деня и нощи,
да заспя и добия сили
всред тия болки, теготи.

И никой веч да не смущава
съня дълбоки и покой,
ни ангел да ми се явява,
че дойде ли при мене той –

след него иде паплач дива,
долита вой до моя слух;
пристига ли, не си отива,
а мъчи тя душа и дух.

И после, радостта, що мене
донел е Ангел снежнобел,
обръща се във скръб, смущение
и плач, и мъка без предел.

О, никой веч да не смущава
съня дълбоки и покой,
ни ангел да ми се явява,
че горест носи ми и той.

8.X.1940 г., уч. на откр.

161.

На кръста веч телото ми увисна,
ръцете ми са здраво заковани.
И няма кой с ръка си да притисне
потеклите във кърви мои рани,

и няма кой с кърпа да обърше
потта ми кървава на чело бледо,
а скоро вече всичко ще се свърши,
че смърт жестока ме в очите гледа.

И кой ли, кой, ръката си ще сложи
на туй сърце ранено от живота?
Самотна съм на този свят, о Боже,
самотна съм и тук, и на Голгота.

И моля се за помощ, но напразно
гласа си в сълзи горки възвисявам,
като че ли небето веч е празно
и аз на кръста пак сама оставам.

8.X.1940 г.,
Ужас! Уч. на откр. – ад.

162. НА „ИЗГРЕВА"

Аз пак съм в рая и не ща да с
традам,
край мене пеят ангели блажени,
макар отвъде райската ограда
демони да налитат настървено.

Изпращат ни те огнени вихрушки:
рикаят, вият, зъбят се ужасно,
но аз не слушам–правя си оглушки,
заслушана във пението прекрасно.

О, как е хубаво посреди рая!
Да бъда във свещената ограда,
сълзи и мъки веч да не позная
и нивга да не плача и не страдам.

На „Изгрева", всред борове и рози,
ливада – и на бялата пътека,
с усмивка бащина те среща Този –
със Божия образ и походка лека.

10.X.1940 г.

163.

Зная аз, че този свят огън е,
що гори и нивга не гаснее;
и че ходим по скали и тръне,
и че само в горести живеем.

Зная, зная, всеки ден – горчило,
всеки залък вече е отрова,
словото на ближния е жило,
любовта му – бреме и окови.

Но нали – Учителя намерих,
що превръща сълзите на бисер,
Той нали изпълни ме със вяра
и на Бога Името в мен вписа.

11.X.1940 г.

164.

Боже мой, до Твоята ограда
как тъй и селен-ята на ада?!!
И дордето ангелите пеят,
дяволи до стобора вилнеят.

11.X.1940 г.

165.

Дойде облак, та покрие
светлите звезди,
дойде мъка и обвие
моите гърди.

Ето, вятърът разкъсва
облак тъмно-сив
и далеко се разпръсва
госта бурелив.

А пък кой ли ще разгони
моите мъгли
и сълзата, що се рони,
рана, що боли?

Или вятър ще захване

облак да отвей,
в мене същото ще стане –
слънце ще огрей.

Ветре, духай и не спирай,
облак разпръсни,
надалече ги затиряй,
слънце донеси.

12.X.1940 г.
(писано на месечина – без корекция тука)

166. ВЕЧЕ СИ ИДИ

Ти вилня на воля до сега,
здраво стиснала ме във ръка,
би жестоко моята снага
и душата ми плака, плака…

Ти невикана при мен дойде
и самичка вече си иди!
Стига вече, доста поседе
и разкъса моите гърди.

Хай, върви си и се отпилей!
Този дом не е за теб граден;
ето, птичка идва да запей,
ето, слънце носи нов-я ден!

Лъха вече ласкави зефир,
плодове и хубави цветя.
Дух велик вести любов и мир –
вместо теб ми носи радостта.

Та върви, върви си вече ти!
Че кога за мен ти домилей,
вече знаеш моите врати,
пак ела и, мъко, се довей!

13.X.1940 г.

167. ДУША ЛЮБИМА

С другари ли вървя, или самичка,
дали съм при богати, или бедни,
следя ли из простора волна птичка,
на речния ли бряг красив поседна,

загледана в реката, що се плиска,
усещам, че до мене мило в мене,
приседнала душа любима, близка,
която неусетно и смирено
облъхва ме с любов и мир велики;
душа ми тя изпълва със сказания
и кротко ме по име нежно вика,
когато ме подгонят пак страдания.

И днеска тя не ме оставя клета –
тя, ето я, несетно в миг пристига,
приятелски тя дава ми съвети,
духа ми нажален тя пак повдига.

13.X.1940 г.

168.

Боже мой, душа ми запази,
че кога неволя ме грози
Ти крило си топло разтвори,
негде в скришно място ме тури,
близко пак до Твоето сърце.
Там ще сгуша плахо си лице
и не ще се мръдна нито миг,
ни пък ще прошъпна със език.
Сладко аз до Тебе ще заспя,
свойте сили пак да укрепя,
че от Теб, далече ли съм аз,
губя свойта смелост, а и свяст…
Щом пък леко моето чело
в миг докосне Твоето крило,
ей, завчас ми стане по-добре,
сила нова в мен се набере.
Припкам си свободно тук и там,
веч за нищо аз не ща да знам,
само гледам светло Ти крило
пак да гали моето чело.

15.X.1940 г.

169.

Безсмъртния бихте
и люта отрова
в сърце му турихте
със пъклено слово.

Сразен, бездиханен
той падна тогава
във кървави рани
за Бож-ята слава.

Но чудно е чудо!
Сразен на земята,
той пак се събуди –

възкръсна душата

и стана могъща,
със разум по-ясен:
скръб в сила превръща –
врагът безопасен.
5.XI.1940 г., уч. на откр.

170.

Не се ти учудвай, що става –
тогова, що бие живота –
по-бодър е, весел и здрави,
по-близо до него Доброто.

Рече ли със сила огромна
врага от скала да те блъсне,
завчас от върха главоломен
на части тело ти да пръсне,

тогава е чудо потайно:
докоснеш ли само земята,
събира те сила незнайна
и пак се възвръща душата.

Затуй, щом те срещне страдание,
ти спри, не крещи и не викай,
вземи си дела със мълчание,
с търпение в сърцето велико.

Душата във теб се весели
и Бога ти виждаш отблизо…
Дълбока божествена смелост
в сърце ти се радостно плиска.
8.XI.1940 г.

171.

Просъмва и край приближава
в живота на всички беди,
небето се веч прояснява,
по него блестеят звезди.

На изток денят приветливо
написа блестяща черта,
ще блесне там слънцето живо,
привет ще изпрати в света.

Пътека отсреща засмяна
и стъпките бодро вървят,
душата запя вдъхновено
и музи небесни шептят.

Сълзата изгасна в окото,
челото не свива черти
в щастливото утро, защото
обичаш ни, Господи, Ти!
30.XI.1940 г.

172.

И нашите сълзи ли горе
се виждат в сини небеса,
и ангелите от простора
събират бистрата роса?

Коя обилно се излива
в разплаканите ни очи,
та блясъка им се закрива,
че в тях светлика не личи.

Отвей ли се сърдечна буря,
лицето ни се пак засмей –
блестят душевните лазури
и наш'то слънце пак огрей.

Дали така сълзите горе
се виждат в сини небеса
и ангелите от простора
събират бистрата роса…
6.III.1941 г.

173.

Там – пътят широки извива.
А тесен, стръмлив и самотен
по който малцина отиват –
отсам е, що сочи Голгота.

Съдбата ли всичко предрече
в живота и тъй го написа:
едни на страдан-я обрече
и само на мъки ориса?!

Така ли? Но кой отговаря,
или човекът едничък
си пътя небесен отваря;
оставя те сам саменичък

по вътрешна своя повеля,
избираш възхода във дясно,
съдбата си тъй определяш:

пътека стръмлива и тясна.

Макар да вървиш към разпятие
и там да умираш от жажда;
изгаря от мъка душата,
но свята се после възражда.

Подире се всичко забравя –
горчивият спомен отпада,
свещеният огън остава
да бъде ти вечно награда.

6.III.1941 г.

174. ПОРТРЕТ

Да, тя е красива,
с усмивка е жива,
лъчисти очите
и песен в гърдите,

любящо сърцето
и светло лицето –
лъчисто и грее,
Дух святи във нея.

Възкачва се леко
в нагорна пътека,
живее във радост
на вечната младост,

на всички е драга,
на всички помага.
И тича, работи
весден за доброто.

За слънцето рано
пред изгрева стане,
посрещне го мило,
то вдъхне й сила.

И сила чудесна
изпълни я с песни,
веселие свято
й пълни душата.

7.III.1941 г.

175. И ВИКНА ТОГАВА

Понявга ме Сила оставя,
избягва далече Духът
и помисли святи забравяш,
а други се тъмни роят.

Зовът ми за слънце пресеква,
викът ми заглъхва в гърди
и мъка – дихание всяко:
морá във сърце ми седи.

Морá ме зловещо притиска,
дни, нощи измъчва безспир
и в мене злорадно се киска,
че нямам ни радост, ни мир.

Не зная как в мрака попадам,
по чужди ли грях, или свой,
но зная, що мисли ми ада –
да няма за мене покой.

Тъй мисли, дордето прескокна
в гърдите си адови зев
и викна тогава високо,
изпълнена с укор и гнев:

„Махнете се, диви съмнения,
навънка от мойто сърце,
вървете си вече от мене –
не искам аз ваш'то лице!

Навънка! Идете си вече!
Зловещи стихии, мъгли!
Пръснете се всички далече,
съмнения пакостни, зли!

Аз искам Доброто, възхода,
красиви и светли мечти,
поезия – мисъл свободна
към слънчеви мир да лети."

7.III.1941 г.

176.

Душата ми пей възродена,
лети със криле в небесата,
разлива се в цяла вселена
и гледа с почуда земята.

Била ли е някога тамо,
дали е горчиво ридала –
на съне било е то само,
когато съм морна заспала.

Камбана далече се чува,
тя пей и звъни ми в сърцето,
честита съм, мен ми се струва,
че днеска живея в небето.

16.III.1942 г.

177.

Не първия често постига целта,
кой мъчния път е изкарал до там;
понякога по- е добра участта
на този, що крета подире едвам.

Отмине безгрижно героя сразен,
от него той знамето взима в ръце
и ето, че някой дочува се ден –
нарекли го „храбър" и „лъвско сърце"!

Забрава лежи върху първия герой,
кой тичаше храбро и сявга напред
всред грохота страшен на лютия бой –
все първи боец и на първия ред.

На много в света е такваз участта –
героя забравят – безстрашния боец,
а влиза със лаври герой в крепостта
ленивият, и слаб, и подъл хитрец.

25.V.1942 г.

178.

Небето нежно, непрестанно
човеку в златна люлка пей,
отвред вълна благоуханна
с любов божествена го грей.

Звездите му са книга златна
в която може да чете
на мъдрост в школата стовратна,
да учи в нея и расте.

Съкровища му даде много
богато щедро го дари
човек – любимец е на Бога,
но той не Му благодари,

а все натъжен е и плаче,
и все не стигат му блага,
нерадостен в живота крачи,
в сърце му вечна е тъга.

14.IX.1942 г.

179.

Земята я Хаос роди,
от Хаоса вдигна се тя,
отвред я огряха звезди
и Слънце – над всичко в света.

Човекът роди се в Мрака:
съмнение, безверие, грях.
И той отподире – така
геройски се вдигна над тях.

Лети и не спира се той,
криле му дари мисълта
на гений всеведущи, кой
отключи му Вечни Врата,

преведе Оттатък и в миг –
с познание лъхна го той,
где тайния божествен език
ще чуе в божествения храм.

15.IX.1942 г.

180.

Макар на света съм самичка,
далече от родно огнище,
подобно на мъничка птичка
да нямам никъде – нищо.

Но нещо в душата ми пее,
не падам ни миг в изнемога,
усещам, че в мене живее
отломка от вечнаго Бога.

Че как е Той мощен и силен,
и мене тъй прави могъща,
и сигурна моя закрила,
неволите в песни превръща.

Затуй се не плаша в живота,
щом в мене се Той населява,
да чака ме даже Голгота,
рече ли – Той мен възкресява.

22.X.1942 г. (след 2 деня – Тутракан)

181.

Един куршум изпратил, ето,
врагът преметна се, умря.
Това е Словото, което
с един замах злината спря.

С един замах и – неподвижна
завинаги остана тя,
безмълвна, бледа и безжизна
и със раззинали уста…

Не съм аз таз, която стрелях,
нито куршума беше мой,
ни сръчността да се прицелям –
не съм се учила за бой…

Но за поезия вдъхновена,
за обич и за красота,
за песни тука съм родена –
навред да нося радостта.

Но друг до мене бе застанал –
приятел верен и велик,
невидима ми бе отбрана,
спаси ме във опасни миг.

Не съм Го никога видела,
не зная кой е на лице,
но той ме прави бодра, смела
и сила влива ми в сърце.

24.X.1942 г.

182.

На тихи съм бряг поселена,
неземно спокойствие цари.
Морето, сега умирено,
сияе в червени зари.

Този същ-я ли бряг е, където
изхвърли ме страшен талаз,
когато бе бурно морето
и стенех – изгубила свяст?

Този същ-я ли бряг е незнаен,
от който кораба злочест
разби се из пътя безкраен
и тук ме изхвърли той днес?

Случайно – съдбата ли чудна,
жесток ли туй стори демон,
небето ли слънчево будно
и Бог от всевечния си трон

ме грабна и хвърли далече,
подгони ме тук с ураган
и пътя обратен пресече
по бурния ощ' океан?

И тука ме с обич обгръща:
цветя и лъчи, и покой,
велика ми книга разгръща,
в сърце ми тълкува я той.

15.IV.1943 г.

183. ПРИПОМНЯМ СИ

Безбройни дни изминаха край мене
и не един ме слънчев лъч топли,
безбройни дни изпитах аз блажени.
Но, ах, защо ли днес, като че ли

припомням си едничко за сълзите,
кои проливах нявга в горестта,
когато в мъка дишали гърдите,
далеч била от мене радостта.

Защо за тях си днеска аз
припомням
и скръбно гледам техните следи,
и днес на мен се виждат те
огромни,
и днеска също както и преди.

21.VI.1943 г.

184. ПЕСЕНТА

Нощта смени се в ясен ден,
разпръсна се ужасен мрак.
И в моя дух преогорчен
се върна песента ми пак.

Тя пак е в моето сърце –
красива, прелестна, добра;
с блажени сълзи на лице –
дома отново се прибра.

Тя дълго негде се бави
забравила ме цели дни,
но ето, днеска се яви

и вече заедно сме ний.

Домът ми грее в светлина
и вредом музика ехти –
на длъж, на шир и глъбина
ми волна песнята лети.

21.VI.1943 г.

185.

Отвънка стихия бушува
и някого в друмища гони,
и тича – безспирно воюва
с листенца и горските клони.

Закана изказва високо,
но някак му сила не стига –
вий буря по всички посоки,
прах, пушек из пътя си вдига.

Не смогна тя ствола да свие,
напада го люто отвредом,
налита, с камшици го бие
и грозно го яростно гледа.

Но нищо не може му стори –
дървото от буря не чува,
дордето се тя налудува,
дорде се в борба не умори.

Не е ли така и с човека –
напразно го бие съдбата,
преследва и гони отвека,
но крепне в страдан-я душата.

27.VI.1943 г., Тутракан
(преди „Утрото" – предстои ми слово пред народа и хор)

186.

Колата ми тръгва отново,
но где ли сега ще запре?
Небето ме гледа сурово
и днес ме лъча не огре.

Не зная где порта висока
разкрие ще двери за мен,
приятел мой, мили, широко,
ще срещне ме с обич засмен.

Къде ли? Не зная, колата
на път е към шумния град,
тъмнеят навред небесата
и буря – по целия свет.

28.VI.1943 г.

187.

Колата ми тръгва отново
но где ли сега ще запре?
Небето над мене – сурово
и днеска ме с лъч не огре.

Къде ли преддверие високо
врата ще отвори за мен,
приятел мой мили – широко
с любов ще ме срещне засмен?!

Но вярвам и зная, че някой
към мен ще се там зададе,
зарадван, и ощ' отдалеко
ръка ще ми той подаде.

Ще стопли душа ми смутена
със думи сърдечни, добри.
И мило усмихнат към мене
целувка ще ми подари.

28.VI.1943 г. (към „Косуй" – цветя)
[Косуй – остров на р. Дунав, близо до гр. Тутракан]

188.

Човек скала е, по която
на скулптора се млата блъска,
без милост бие го ръката.

Скалата искри – сълзи пръска,
но кой риданието й чува?!
Длетото пак над нея лъска –

на глух се майстора преструва;
дор на безформения камък
не вземе той да се любува,

не влее в него своя пламък
и образ хубав в него зърне.
Тогаз да бий ще спре той само –

и чук, и длето ще отвърне.

8.X.1944 г.

189.

Човек е долна сплав в която
едва ли ще се найде зрънце само
от истинско и чисто злато.

Усилие нужно е голямо.
И трябва мъки непрестанни,
и тежък кръст на морно рамо,

и много сълзи, много рани,
та чак на край живота клети
да блесне златото желано –

Доброто Семе във сърцето,
кое ще трябва да се върне,
(тъй как дарило го небето)

та Бог – син блуден да прегърне.

8.X.1944 г.

190.

Изпълнено сърцето ми със радост,
земята пей под стъпките ми леки,
като че ли се върна мойта младост
и с рози стели моите пътеки.

Като че ли снежеца по косите
са еделвайси цъфнали, красиви,
високо негде горе по скалите,
венец ми нов над челото извива.

191.

Пустиня – и пътя безводен,
безкрайна пустиня – тегло.
И тежко по него се ходи,
и облак по тъжно чело.

Така ли ще бъде до края,
не ще ли зора да светлей;
и пътя по тръни – безкраен,
и слънце не ще ли огрей?

Мора̀ те притиска тревожно,
не чувам в мен Бог да шепти.
Прашинка съм тука нищожна,
прашинка що веч не лети…

15.X.1944 г.

192.

Страданието яка е броня –
в стомана гърдите ми крие;
когато врага ме подгони,
то с облак ме цяла обвие.

И прави ме твърда и силна,
та храбра да бъда в угрози.
И мисъл – Пегас бързокрили,
лети всред пътеки от рози.

Страданието път е към Бога,
което ме води при Него.
То често към мене е строго,
от него аз искам да бягам.

Но колкото по-размишлявам,
когато скръбта ми премине –
в страданието Бога познавам
и зная, не ще да погина.

20.X.1944 г.

193.

Могъщ параход е земята,
що плава свободно в ефира,
звезда е и тя в небесата,
и тя се в небето намира.

Комини димят в парахода,
дор девет… изригват и лава,
земята на някъде водят
по слънчева чудна държава.

Не съм ли и аз на небето
посестрима там на звездите –
и всички слънца и планети
намират се мен във гърдите.

Небето е моя Родина,
Отечество мое не е ли?
Всред рая съм, мене се чини
и мое небето е цяло.

21.X.1944 г.

194. ДА ОСТАНЕ В МЕНЕ

Кой вярваше нявга, свещена Природо,
че в радост ще бие и мойто сърце,
и днеска на воля ще пея честита,
и слънце ще грее на мойто лице!

Забравила вече пътеките прежни,
че Ти бе жестока за мене в света.
Със чук и със длето ме блъскаше ядно
и пъдеше вечно от мен радостта.

Кога се оплаквах ти ставаше глуха,
на стона печален не се отзова!
И никак не можех от теб да побягна,
и често измъчена свеждах глава…

С нечувана ярост ме пак ти подгони,
отново ме сграбчи на своята длан.
И сякаш усмихната удряш сърце ми,
и нивга не даде ми негде пристан…

Ти с млата невидим на свойта идея,
която бе чужда на мене тогаз,
безспирно показваше своята сила,
затуй към Твореца обърнах се аз.

И виках, и дирех във Него закрила,
разплакана вдигах нагоре чело,
но Той не дойде и мен не пожали,
а още в по-черно ме хвърли тегло.

О, спрете неволи и дайте отрада!
Излейте утеха във мойте гърди,
че време е вече и аз да почина
от много неволи и тежки беди!

Но ето и Чашата, пълна с горчило.
Наместо пощада и светъл покров,
поднасят да пия до капка от нея –
страдание, мъка – наместо Любов.

Творец и природа в едно съюзени,
не даваха отдих и светъл покой.
И страшната Чаша със мъки световни
до дъно да глътна повели ми Той.

И думи чутовни дочувах у мен:
Страданието в теб е руда скъпоценна,
велико богатство във него се крий –

едничко съкровище в света непроменно.

Тоз глас неуморен ми даваше сила,
но той не отмахна неволи безкрай:
глада, унижението, бича и страха,
остави душата ми пак да страдай.

И мъката вечна – вседневен другар,
без никоя близка душа многолюбна,
да видя небето във кротки очи;
наместо приятел – врага душегубен.

И ето ме, здрава и жива след всичко,
отслабна чука върху мойто сърце.
И чудно – изчезнаха всичките мъки,
усмивка изгрея на мойто лице,

душата ми – сякаш родена отново.
И днес щом погледна изминати път,
кошмар ли бе всичко се питам в почуда,
но сълзи по бузи ми веч не текат…

Творец и Природа в едно съюзени,
неспирно без жалост ме ваеха Те.
Сълзите ми всички – горящи искри,
но разумът вече във мене расте.

Да, кой е помислил, велика Природо,
че днеска ще пея със Дух обновен
и всички Олтаря съзиждат,
че Святия Дух да остане във мен.

28.XI.1943 г.

195.

Пред изгрев на слънце ще ида
и срещна го рано ранило,
лицето му светло да видя,
че здраве дарява и сила.

Полека пораства кълбото,
могъщо във сила и младост.
За него отивам, защото
изпълва и мене със радост.

Подире, на росна поляна
зове ме тоз час паневритмия,
играем със музика рано
и всички сме бодри, честити.

Учителят песни нотира –
гимнастика – тя да се пее.
И кой от хармон-я разбира,
ще се с паневритмия гордее.

Оркестърът свири в средата:
цигулки, дори – контрабаси,
и пикули, флейти; гърлата –
на такта слова пригласяват.

Учителят с нас е – велики,
направи самин паневритмия,
от цял свят ни тука повика
да пеем със Него игрите.

Полека – наляво – надясно,
кръгом се обърнеш чевръсто,
играем гимнастика с песни
и леко подскочим на пръсти,

изпълнени с бодрост и сила.
Сега пък в „Лъчи" – наредени,
тъй както и горе на Рила,
и тука сме бодри, засмени.

По тях, на реда – Пентаграма –
звезда петолъчна, красива.
О, как е чудесна тя само,
придвижва се бързо и живо.

Сама се звездата чертае:
„ръцете" – в страни и „нозете".
И тук се с внимание играе,
но пее в гърдите сърцето.

По пет се „чифторки" подемат
и първи застават „нозете",
а другите – в крачки големи –
запират подир и „ръцете".

Поела сама и „главата",
оркестър ечи, не престава;
изпъва се „тя" по средата,
след броени стъпки – застава.

Дванайсет „звездици" играят,
във орбита всяка навлезне,
пророчество с туй се чертае:
От „Изгрев" ще Слънце възлезне
–

прекрасно, могъщо и чисто,
със обич навред ще огрее.
Сияние ново, лъчисто
до края света ще залее.
26.VIII.1946 г. (писано в Свищов)

196. ИЗБРАН

Другарко моя, песен моя нежна,
съпътнице във горда самота
и мъдра ти наставнице прилежна,
крило за мен едничко на света,
когато Бог раздаде даровете,
дойдох и аз да взема своя дар.
Но Той ми пална пламък във
сърцето,
но Той створи в сърцето ми Олтар.

На другите раздаде много злато,
раздаде челяд, домове, имот,
направи ги красиви и богати,
щастлив им даде радостен живот.

А празна мен остана ми ръката…
Нито с едно от тях не ме дари –
другарка ми остави самотата
и пламък жив в сърце ми да гори.

Това ме Той дарува и… не съдя,
избран подарък само зарад мен.
О, нека, Отче, Волята Ти бъде,
певец да съм на Тебе вдъхновен.
1.XII.1946 г.

197. КОГО В СВЕТА

Кого в света да любя аз,
ако не Тебе, Боже?!
На чий послушна да съм глас,
когато ме тревожи

в света на хора – гордостта,
насилието и мрака,
когато бяга радостта
от пътя на сирака?

Кога бушува ураган
в сърцето и душата,
не си ли моя Ти пристан
и лъч от небесата!

Щом Името Ти изрека
и болката улита,
веднага пръска се мрака
и ето ме – честита!

И затова на всеки дъх
за Тебе ще живея;
на всяка стъпка, всеки връх
ще песни да Ти пея.
7.VI.1947 г., С. В. Л.

198. БЛЯН

Домът ми е навярно
на друга там планета,
по синия ефир
с отворени прозорци
към дневното светило:
градини и цветя,
и плодни дървеса;
и този Дом е мой.
Не ще ми изкрещи
стопан немилостив,
да каже: „Тук не стой,
не дишай, не живей,
не смей се и не пей.
На пода не ходи,
из въздуха хвърчи."

О, щастие, кога
ще найда моя Дом!
Отдъхна ще си в миг
от земни теглила:
от къщи и бордеи,
и кал, и студове,
и глад, и нищета.

Кога ще е, кога,
небесният тоз празник?
И ближният да ме срещне,
и песен да запеем
как някога сме пели
със милия Учител
там, горе в планината.
И заедно със нази
и облаците пяха,
и слънцето крилато,
поточета, ливади
и бисерна роса,
и капчици дъждовни,
и белите снежинки,
и ветрове, и бури –
с нас пееха тогаз.

О, радвам се отново,
че с Него ще съм пак
и братя, и сестри,
кой беше Светлина
за нашия живот
и радост, и любов,
и отдих, и покой.

11.VI.1947 г.

199.

Египет – обелиски,
Финикия от тях
писмо ни подари.
Културните народи,
какво пък те – в света?!
Че със един замах
и края на земята
от атомната бомба.
Каква е леснина!
Замахнеш ти и – край…

Но гений човешки,
дали си ти открил,
по-смислени живот
на щастие и радост!?
Намери ли се как
да свърши се войната
по цялата земя?
Да няма голота,
да няма вече глад
и грях, и престъпления,
и мерзки институти,
ни съдници, ни съд.
Намери ли се как
със Братство и Любов
да срещаме Деня?

Кърмилница земята
обилно дава хляб
и сладки плодове,
но само за едни,
а други – в нищета.

Намери ли се как,
че роб и господар
да няма на света?
Единият – властелин,
а другият – в хомот,
завинаги – така
ярема да влече.

11.VI.1947 г.

200.

Не се ли учудваш как става –
откъснеш узрелия плод,
измине година – той нов
яви се и зрее готов.

Тревата окосиш – със време
погледнеш – покарала пак.
Изсечена цяла гората –
отново я връща земята.

Дървета се вдигат красиви
и птиченца пак по клонете.
Не се ли учудваш как става
и кой е, що вред обновява?

Потекли обилно реките
и вливат се всички в морето.
Подире – на пара, полека
нагоре издигат се леко,

във облаци гъсти се реят,
така обикалят задружно.
И вятърът мощен, крилат,
любим на стихиите брат

ги грабне, разнася навред,
отваря им порти самин –
излива се дъжд по земята,
отново се ражда реката.

И слънцето идва навреме,
залязва, но утром – пристига.
Такъв е великият свят.
Такъв е божественият ред.

И ако си беден по ум,
безсилен това да откриеш,
че има Причина туй всичко –
Начало Велико, Едничко.

Наместо така с отрицание
на тайни природни да гледаш,
по-харно е, братко, мълчи,
нелепости веч не гълчи!

11.VI.1947 г.

201. РАЗМИШЛЕНИЯ

„От страх вие тачите Бога,
че слаби и прости сте вий –
туй вечно държи ви в тревога,
невежество тука се крий."

Тъй казва учения Знайтел
и свива той своя юмрук:
„Трудът е в живота Спасител,
той Сърп се нарича и Чук!"

Но аз бих намразила Него –
със бой ли ме вечно държи?
Далеко, далеко ще бягам,
че вечната казън тежи.

А чудно – наместо омраза,
обичам аз вечния Бог.
Той милост мен е показал,
макар, че показва се строг.

И как се нарича да питаш,
къде се намира сега?
Дали е укрит при звездите,
на Еверест горе в снега?

Дали е във изгрева рано,
във капките бистра роса,
на дъното чак в океана
и в морския рев му гласа?

Не зная Те, Боже, къде си
и кой е всевечния Ти лик,
но музика Ти си и песни,
това си, о Боже велик.

И колко се по-умножават
страдания, мъки в света,
аз по- се при Теб приближавам:
и в мъки си Ти радостта.

Когато е весело мене
и щастие към мене лети –
аз пак Те обичам, свещени,
и в моята радост си Ти!

13.VI.1947 г.

202.

Грей ме, слънце, че до вчера
бях под вихър гороломен,
в мрак останала без вера,
мрак притиснал ме огромен.

Грей ме слънце, мое бело,
чак навътре до сърцето,
дай ми сила ти и смелост,

мисъл нова да ми свети.

Ей ме тръгвам аз отново –
стръмни моите пътеки,
мойта участ е сурова,
път очаква ме далеко….

16.VII.1947 г.

203.

Тъй много храмове в света,
а в мене – ни един –
свещени храм на Любовта,
с олтар за Божий Син.

Свещеници – безброй – милион,
но в мене – ни един
да пише светлия закон
на светлия Божий Син.

Желая храма да е в мен –
неръкотворен, свят.
И там да пее вдъхновен
Божественият Брат.

Той, вечно будният – Любим,
Той, слънце в небеса –
висок мой стълб несъкрушим,
творец на чудеса.

15.VIII.1947 г., С. В. Л.

204.

Разрушен погива света от кумири –
и млади, и стари политат във бездна,
политват във бездна царе и везири,
мамонът от злато световен изчезна.

Учителят каза и стана туй скоро,
светкавица блесна – продра небесата.
И тътен дълбоко разтърси простора,
и страшно, и гневно раздруса земята.

И чудо невидно! Умрелите стават,
от гроба се вдигат, че всичко възкръсва,
за братство и труд ръка си подават
и мъртви кумири във пепел разпръсват.

И юрнаха те по земната сфера
в строителство ново, красиво и чисто,
изпълнени с обич гореща и вера,
с чело и сърце сияйно лъчисто.

Тогава и слънцето ново изгрея,
луната, звездите във нова одежда,
земята щастлива си песен запея,
облъхната вече от светла надежда.

1948 г.

205. ОКОТО

Не е то силен тръбен глас,
на бурята гласа и трясък,
навред кой чува се завчас
и нито е човешки крясък,

но шепот в моето сърце,
но хората изтиха, нежна,
от непознато мен лице.
И милост към мен безбрежна,

що ме закриля на света
посред страдания ужасни
и не оставя горестта
във мен голяма да порасне.

И аз не зная как така
скръбта ми се обърна в песен.
Като че някой за ръка –
приятел верен, безтелесен,

ме води неизменно той
по всичките пътеки трудни.
Невидимо пазител мой,
окото му над мене будно

ме зорко пази ден и нощ,
дори от моето рождение,
гърдите ми изпълня с мощ
и мене дава избавление.

Че днес съм пак на своя пост
с горяща факла във ръката
и радостта е верен гост

на мене често във душата.

И сълзите, и горестта
в сърце ми страшно, що вилняха,
страданието и скръбта
в душа ми вътре, що седяха,

тоз Глас във мен – ги победи,
във химни бодри ги превърна
и в мойте стенещи гърди
Окото Божие надзърна.

април, 1948 г.

206. ПРЕД МЕН ЩЕ СЕ ЯВИ

Как днеска ме пожали Тя –
съдба – вседневни мой мъчител,
как днеска ме не връхлетя
и във праха не запокити,
и ме не стъпка със нозете,
и не заплю ме във лицето!?

Осъмнах подир сън благат
и чаках заедно с лъчите
на идващия ден крилат,
да дойдат с него и сълзите,
съдбата мен, що отреди,
тъй както винаги преди.

Забрави!!? Или отдалеч
следи ме само радостта
с по-остър във ръката меч
да удвои ми горестта
със по-наточено острило,
със по-отровно смъртно жило.

Не зная где е Тя, но сякаш
в душа ми Тържество ехти,
потрепва радостно и леко,
готова в миг да полети,
тъй както някога отначало
със ангелите е летяла…

Навярно, ах, не ще изтрае
денят ми целия честит
и „Тя" ще ме пресрещне, зная,
ще видя погледа сърдит:
грозяща близо и далече,
и нейните жестоки речи…

Не ще ми слънцето залезне
и „Тя" пред мен ще се яви,
и радостта ми ще изчезне
с последния слънчев лъч, уви,
че трябва тъй да бъде вечно –
страдание само безконечно…

26.IV.1948 г.

207. СКРЪБТА

Стои там грозна до вратата
незнайна гостенка и чука
безспир, настойчиво с ръката
и пита: „Кой живее тука?",
че иска тя да му гостува
и после дар да го дарува…

Но в миг заключила се здраво,
не давам прага да пристъпи,
а тя натиска мойта брава,
не ще от мене да отстъпи.
Отвътре с крясъци я пъдя,
с ругателни слова я съдя…

Ще ме дарува… Зная, зная…
Но колко мъки ще ми стори,
когато влезне в мойта стая
и рани нови ми отвори,
ще помрачи ми тя денете,
на прах ще стрие ми сърцето.

Тя идва първо със смирение
и тихо в ъгъла приседва,
застанала далек от мене,
дори в очи ме не погледва,
но после – скоква и пораства,
със огнен обръч ме опасва,

развихря се като фурия,
опустошава ми душата.
С жестоки удари ме бие
таз моя гостенка позната,
че не веднъж ме е дарила,
душата ми без милост била.

Затуй сега я аз не пущам,
ни педя да премине прага.
Със дъх затаен се ослушвам
дали уплаши се, избяга,
на други вратници да чука,

че никой не прие я тука…

Навярно веч не ще, не иска –
отвън не се дочува никой
и бравата ми да натиска,
и настойчиво да ме вика.
Открехнах тихичко вратата,
оглеждам вънка мрачината.

Но ужас, ето я до мене,
стои отблизо и ме гледа,
обгърна моите колене
и тя до мене бърже седа,
облегва се на мойто рамо,
в очите й злораден пламък…

Ръка поставя на сърце ми,
измамни блянове изтръгва,
последната ми радост взема,
не си отива и не тръгва
дорде ми не разбий сърцето,
в сълзи ми не облей лицето.

Тя стоновете ми не чува,
кога я моля на колене.
На сляпа, глуха се приструва,
клепачи спуснала смирено,
но меч опряла ми в гърдите
жестоко гледа ме в очите…

Кога от болка се пробуда
аз питам се: Къде изчезна
от мене гостенката луда,
коя с нечувани болезни
обърна с огън и пожари,
и пепел старите олтари…

Врата открехната и тамо,
къде тя беше до сега,
стои съкровище голямо,
действително и не шега.
Отварям ковчежето златно
и чувства пълнят ме приятни.

От мъките – венец от злато,
окичен от сълзи – брилянт,
родени мене във душата
със нов и по-хубав талант,
огърлие – бисер скъпоценни
и слънчева за мен премяна;

крилати, бягащи, лъчисти
сандали чудни за нозете,
кристално вече ново, чисто
в гърдите бие ми сърцето
и в изворите отразено
лицето виждам си засмено.

Тогава тичам да намеря
таз гостенка тъй нежелана,
да кажа й, че имам вяра
във нея, нека да остане
във моя дом дорде желае
и мен да мъчи както знае…

Не ще я пъдя нивга вече,
а видя ли, че се задава,
макар и още отдалече
дълбок поклон ще й направя,
веднага дома ще я свърна,
ще я целуна и прегърна…

И ще й кажа: „Стой при мене
дордето искаш ти самичка.
Но само дай ми вдъхновение,
душата ми да стане птичка –
свободна, радостна, да пее
за Бож-я Слава да живее."

27.IV.1948 г., Progor

208. МЕЧ

Не се пречупва моят меч
и не ръждясва никой път,
достига близо и далеч,
врази не могат да го спрат.

И в скришни тайници, и там,
врага намеря ли укрит,
дори юнак да е голям,
от моя меч ще е убит.

Не давам да ме връхлети
нечиста мисъл на демон
и във сърце ми да шепти
против Божествения закон.

Не давам в мен да влезне той
и да ми стане господар,

слуга да ме направи свой,
владелец да ми бъде – цар.

Дори да бъде Голиат
и със железен боздуган,
кален, изкусен в люта бран
и пръв герой при всяка рат.

А може с ангелско лице,
с крила на светъл херувим
да иска моето сърце –
той враг е мой неуловим.

Със нежни думи той ласкай
за обич свята и любов,
ще ми дарува целий рай
и роб да стане ми готов.

Вселената ще ми дари
и всичко, всичко дава той,
но моят дух да се смири
и стане веч водител мой.

Гнездо във моето сърце
в замяна пък да си увий
и хитро вражеско лице
той вътре в мене да укрий.

Отвътре да ме победи,
душата ми да завладей,
опора в моите гърди
да найде в мене да живей.

Но аз съм будна и нащрек,
не мигвам нито ден и час.
И пазя близо и далек,
и бодърствувам вечно аз.

Примамна като чуя реч
при мене да се приближи,
издигам бойния си меч,
ръка ми здраво, що държи.

Сека безмилостно врага
с острилото на мисълта,
без съжаление и тъга,
но да запазя Любовта

в сърце ми, що събуди Той –
Възкръснал-я да любя аз
във всеки брат и ближен свой,
да слушам сладкия Му глас.

И чак когато победя
вразите всички до един,
добия свойта свобода
и кажа: „Свърши се. Амин!",

тогаз пред Вечните Врата
ще сложа бойния си меч.
Ще ме посрещне Любовта –
не ще воювам нивга веч.

28.IV.1948 г.

209.

От окото ми сълза кристална
иска тя за миг да се изрони,
тя е моя сълзица страдална,
иска тя скръбта ми да изгони.

Но за миг тя сепна се от нещо,
не посмея вънка да излезне.
Мойта сълза, още все гореща
се завърна – някъде изчезна,

във сърце ми върна се отново,
но по пътя всичко тя изгори
като меч напоен със отрова,
где помине – рани той отвори.

Ти ли, моя сълзице, си тази,
ти ли криеш острието голямо,
че где капнеш и гдето полазиш
набраздяваш дълбоко лице ми?

Ти си таз художница незнайна,
що дълбаеш ми скришом лицето
и дируги оставяш ми трайни,
сякаш мина със чук и със длето

3.V.1948 г., „Изгрев", Прогор.

210.

Неусетно, без да забележа
„някой си" лицето ми наряза
със изкусна и дълбока мрежа;
и без жалост тамо отбеляза

мястото, где текли ми сълзите,
правили потоци по лицето
някога през дните и нощите
в скръб кога било ми е сърцето.

И смеха, где минал е сърдечен,
радостта и щастието нежно –
нарисува всичко безупречно
по лице ми всякъде прилежно.

И стремежа за дела красиви,
смелостта, безстрашието, доброто,
и сърцето в мене милостиво
издълба с дируги по челото.

А пък негде, в сенките по края
и страхът е тамо отбелязан,
леността, безверието – изваял,
да личат по моите образи…

Туй не са ли плевелите скрити,
таз ръка и тях, що нарисува,
що живеят мене във гърдите
и душа ми тровят и вълнуват.

Ах, тез сенки, бурени жестоки,
ще изтръгна със ръка корава
и във техните гнезда дълбоки
семена безсмъртни ще поставя.

26.V.1948 г.

5. ТОЙ, СЪЩИЯТ

1923 – 1955 г.

1. ТОЙ, СЪЩИЯТ

Той, същият – без разлика същия,
не Го ли познавате вие,
кой мъките в радост превръща
и злото от Него се крие.

Поглежте Лицето му чудно,
усмивката мила, приветна,
очите Му гледат те будно
и правят във тебе да светне.

И близък веднага ти става,
теб чини се – образ познати –
Той, същият, как и тогава
когато живя на земята.

Макар, че умря, но умира
ли слънце, когато залезне?
Било ли е някога да спира
безсмъртният пулс на всемира
и то да изчезне?!

2. ВИСОК ИДЕАЛ

О, ако искам героиня
да бъда някога на света,
душата ми да не погине
и не изгубя радостта,

аз трябва факел да издигна
и пътя да огрея цял.
И върха слънчев да постигна –
висок мой, светъл идеал.

И жадна там да се напия
от вечно живите води,
ръце, нозе си да измия
от всички болки и беди.

Тогава само мир, покой
навярно ще ме посещават,
възлюблен-ят Учител мой
в сърцето ми и само Той
към подвиг ще ме вдъхновява.

1923 г.

3. ТАЗИ КЪЩА

Не ще забравя тази къща
кога Учителят бе там
и силата оназ могъща,
коя излъчваше Той сам.

Събирахме се тамо ние,
изгнаниците на света
и чисто гладни – що до крия –
за хляба жив на Любовта.

Говореше ни Той със радост
и пееше ни със Любов,
щадеше кротко наш'та младост
и път показваше ни нов –

за щастие и за сполука,
за извора в сърце ни чист,
поез-я, подвиг и наука –
път нов – и слънчево лъчист.

Трапезата не ще забравя
със хляб обилен, плодове,
възторга светъл наш тогава –
Учителят блага раздава
и нас работници зове.

21.II.1924 г.

4. „ИЗГРЕВА"

Градини радостни, уханни
ще станете, пустини вий,
във рай ще ви обърнем ний,
кога с Учителя събрани

започнем тука да строим.

И да ореме, и да сеем,
да работиме и да пеем
на „Изгрева" ни тук любим.

При Извора на Мъдростта
ще заживееме честито;
ще ни посети радостта,
ще ни обгърне Любовта
на милия ни Учител.

Ще бъде изгрев тук всемирен
зарад любимия ни Учител
и който истината дири
за „Изгрева" красив ще пита.
19.IX.1924 г.

5. НАЛИ Е ТОЙ С НАС

Със Него – на Мусалла святи
нехаем от молнии зли
и облаци, дъжд, и мъгли –
налитат ни с гняв небесата.

Народ многочислен пътува,
нали е, нали е Той с нас.
Защо ще се плашим тогаз –
и ада на рай ни се струва.

А вихър на кон златогриви
препуска след облаци рой,
в небето започва се бой,
портал се на изток открива.

На върха е вече народа,
а ето и слънцето веч –
усмихва се цяла природа.
Учителят святи ни води
със свойта божествена реч.
3.VIII.1924 г.

6. СЛЪНЧЕВА ПОЛЯНА

Забравен тоз край от години,
във тръне, бодили обрасъл,
но ний ще направим градина
с цветя и лоза ще порасне.

Ще цъфнат лалета и рози,
и люляк ще има – божури,
че тука доведе ни Този,
кой знаме на Нов живот тури.

И Школа ще имаме тука,
която ще бъде свещена –
Божествена светла наука
за Нова култура засмена.

Учителят тук ще говори,
Учителят мили – небесен,
ще станат велики събори
с музика много и песни.
19.IX.1924 г.

(Ранна есен, утро, ливадата окосена, седя до купата сено и пиша тия редове. Учителят между борчетата с братя и сестри. Приближих се и аз. Той се усмихна и каза: „Прочети, що си написала". Прочетох го. Заглавието? „Слънчева поляна" – Той каза.)

7. КАПИТАНЪТ

В морето се кораба носи,
със пътници пълен е той,
всред облак лети буреносен,
на вихри в зловещия вой.

Вълните се люшкат дълбоко,
отварят свирепа уста,
кораба по всички посоки
безспирно го дебне смъртта.

И цяла се бездна раззине
да глътне кораба завчас
и той ще навеки погине
на дъното мрачно тогаз.

Но тамо стои капитана,
кормилният лост му в ръце,
уверен и твърдо застанал
в гърдите с геройско сърце.

В душата му – светла надежда
и обич в гърди му живей,
кораба на пристан извежда,
где слънцето радостно грей.
1.I.1925 г.

8. ВЕЛИКИЯТ НИ ВОДИ

Плачевни долини –
жестоки страдания;
живот във изгнания
се нижат – години.

Пътеката права
една ни остава.
По нея, по нея –
где слънцето грее,

с малцина избрани,
за дело призвани
от всички народи,
Велик-ят ни води.

Те щастие не дирят,
беда ги не спира.
С издигнато чело
подире Му смело

вървиме и пеем
и словото сеем –
работници мирни
в полето обширно.

Кои са – не питай,
нали са честити,
на поста будувай
и с радост пътувай.

28.I.1925 г.

9. ИМЕТО ТИ

Аз името Ти преповтарям
застанала на кръстопът.
Кога отслабва мойта вяра,
зова Те всякой път.

Учител мой – приятел святи,
възлюблен Ти мой брат –
единствен в целий свят,
закрила на земята.

И моя вик до теб достига,
веднага Ти дойде,
простря ръце и ме повдигна,
при мене поседе.

Нищожна аз, но ме намери,
поез-я ми дари
и вдъхна ми любов и вяра,
пътека права да намеря
и в пъкъла дори.

1.I.1925 г.

10. ЩЕ ЖИВЕЕ

На пепел стар-я свет погина
и няма ни следа.
Минават хиляди години –
изчезнал е рода,

що зида вавилонски кули
да стигне сини свод,
но горд, в сърцето си похули
той благия Господ.

Ще минат още милиони
и много времена;
ще паднат знамена,
що вдигнал е Мамона.

Но туй, което на света
во веки ще живее –
това е само Любовта,
Божествената чистота
и слънцето, що грее.

1.I.1925 г.

11. АСАВИТА

Угасна сетната бразда
на слънцето в небето,
изчезна моята звезда –
страдание ми в сърцето.

Не съм ли аз нищожно зрънце
и в мене – горестта.
В праха, без влага и без слънце,
съпътница – скръбта.

Но някой чул е и виде
ми сълзи по очите,
веднага в помощ ми дойде –
неземна Асавита.

Със обич ме погали Тя –
милувка – благо слово,
докосна ме със радостта,
събуди в мене песента,

сърце ми даде ново

27.I.1927 г.

12. ВЕЧНО ЖИВЕЙ

Нима веднъжка само
си идвал между нас,
когато с кръст на рамо
ругаха Ти се тамо
и Ти – умря тогаз?

Нима Те няма вече!?
Изчезна безвъзвратно,
отиде си далече
и Твойте сладки речи
се свършиха приятни…

Не може туй, не може,
че Ти си между нас.
Нима Теб, мили Боже,
смъртта ще унищожи
и сладкия Ти глас!?

Минават се години,
прелитат векове,
но Ти не си загинал –
живееш във гърди ни
и винаги – зовеш.

Когато горко страдам
и пламенно повикам,
отгде е тази радост
и милата отрада,
утехата велика?!

Ти нашата планета
нали не си оставил –
живееш на небето
и вътре във сърцето,
и нас не си забравил.

Затуй ли е щастлива
и радостна душата,
че Ти си вечно живи,
о Боже милостиви,
и ходиш по земята.

13. ВЕДНЪЖ ЛИ

Веднъж ли, слънце мило,
изгряваш ти за нас
и всеки ден и час
ни даваш крепка сила?

Ти нивга не престана
и никога не спря,
но винаги ни гря
с любов вечнодиханна.

И друго слънце грее
в душата ми с любов
и дава подтик нов
да работя и пея.

Туй друго слънце благо,
без дъно и брод,
щом викнеш го веднага
дохожда и помага –
е благият Господ.

14. И ТОЙ Е С НАС

Не ще забравя пролетта
на Витоша във снеговете,
възторга ни и радостта,
що пълнеха сърцето.

И Той е с нас! Благовещение!
Във преспите вървиме,
един за други се държиме
от радост озарени.

Парцали сняг и буря вей,
но никой се не плаши;
дочуваш песен, че се пей –
пристигат нови наши.

И слънце, като че шега
си прави то с човека,
блести с усмивка на снега
и гали ни полека.

От храсталака – ей занича
запалена свещица
на минзухар, а и кокиче
подало е главица.

На „Ел-Ша-дар" пресекна буря,
огньове – пушек – дим,
небето блесна във лазури,
на преспите седим.

Ветреца ни със обич гали –
тих, нежен е сега.
И слънцето брилянти пали
обилно по снега.

А въздухът е мед и млеко,
като във Божий рай.
И нашият хор ехти далеко,
предел сега не знай.

Със нас е Той, какво блаженство–
със нас на Ел-ша-дар
стои при нас във съвършенство
Божественият овчар.

7.IV.1927 г.

15. НИЙ ПАК СМЕ С НЕГО

Ний пак сме със Него–Великден–
на Витоша мила отново,
да чуеме живото слово,
вървиме нагоре – верига.

И Той между нас е, отпреде,
изчаква, слабаците пази,
будува за всичките нази
и мило със обич ни гледа.

Тук майка със рожба на рамо,
до нея се пънка старица –
тояжка поела в ръчица
при Него и тя да е тамо.

Тъма отначало – полека
раздига се тя непрестанно.
В априлската утрина ранна
белее се вече пътека.

На изтока – виж – руменее.
„Ей изгрева!" – някой подсеща.
Погледнеш – то иде отсреща,
от Хемус веч слънцето грее.

Нагоре, нагоре, нагоре,
нагоре с Учителя мили
поели сме ний из простора,
почти не говорим
по стръмни могили.

А ти, отдъхни за минута,
погледни към града в долината –
едвам се прозира в мъглата,
на Витоша дреме във скута.

А рози и злато сега
по снежния връх се излива,
във багрена дреха снега
глава си издигнал красива.

А ето и наш'та поляна –
развили се всичките грани,
там някой е огън запалил
и чайници – три – закипели.

Седи Той на камък нагреян,
веселие Му, обич в очите
и всички възторжено пеем
край Него доволни, честити.

Във кръгове три наредени –
гимнастика – Той ръководи.
Играеме всички засмени
посред поляна зелена –
честит е с Него народа.

На връщане дъжд ни наплиска,
до кости измокри ни здраво,
но пролетн-я дъжд благославя –
отново да кръсти ни иска.

26.IV.1927 г.

16. ГЕРГЬОВДЕН

И днес планината
повика ни всички,
нас, първите птички
дошли на земята.

Дъжд нека вали
и стеле мъгли,
щом Той е със нази,
небето ни пази.

И слънце – тук-тамо
покаже се само,
но топли и грее,
и мило се смее.

На Резъна горе –

поляна просторна,
във кръгове трички
редиме се всички.

А Той е в средата,
насочва играта,
гимнастика правим
и седнали, прави.

Мъгла ни обвива
и слънце облива,
росица блести,
зефира шепти.

И тихи движения
от слънце огрени
в мъгла и росица
по свежа тревица.

И сякаш в небето,
в средата на рая
ний тихо играем
гимнастика свята.

По дрехите – капки
мъглата остави,
по шалове, шапки
елмази постави.

Мъглата лъчиста
обвива ни меко,
росата сребриста
целува ни леко.

Мълчание само –
не сме на земята.
Учителят тамо
стои по средата.

Познаваш го Кой е,
познава сърцето
Приятеля святи,
дошел от небето.

Самият Спасител
за тебе пристигнал,
направи честита,
откри ти очите,
из ада повдигна.

6.V.1927 г.

17. ЧЕШМАТА

Припомняте ли си чешмата,
коя Учителят ни мил
там доле, близо до реката
със много обич е градил.

Година двадесет и осма,
през юний, юлий бе това.
(Таз дата щастие ми носи,
тогаз изправих аз глава.)

От нашия „Изгрев" недалеко,
покрай върбици, до поток
белей се мъничка пътека,
тече вода от бряг висок.

Но не струя обилна пада
и силно, буйно да шуми,
подобно горски водопади,
широко да лъхти прохлада
и после в поток да гърми.

О не, о не, а струя тиха
едвам, полекичка се лей,
ръце я здраво уловиха
и в твърд поставиха улей.

Коритце мраморно, ограда,
мозайка шарена за двор
и пейка – морният да сяда.
А по-далече друг стобор,

где извор други – за добитък
покрай брега се изгради,
под гъста сянка на върбите
при бистри, пеещи води.

Що труд – Учителят и братя,
сестри, с мотика, търнокоп
откриха пътя на водата
с дълбок изнаокол' окоп.

А грозна суша бе тогава,
земята станала на прах,
Учителят чешмата прави
изпърво на шега, на смях.

А после пъргавата струя
потече в милата чешма
и в наш'те съдове нахлуя,
кои отнасяме дома.

Пешаци, конници, колари,
пристигат всички за вода,
девойки с мили си другари
на среща тук – на свобода.

И радваха се всички, всички
на таз чешмица мила там,
запяха из клонете птички
като при някой святи храм.

Уви, уви, но чернокапец,
не мина се година, две,
красивата чешма изукна,
разломи всички зидове.

Брегът подгизна пак отново
и блато стана тамо, где
Учителят тури основа
за братство – оня завиде.

Не иска той чешми да има,
а само – църкви и пангар.
И той самичък да си взима
това, що е за други дар.

18.

Ти, Вечен Спасител,
Приятел свещен,
премъдри Учител,
тъмница е в мен!

Светни ми да мина
безбройно тегло
към свойта родина
с венец на чело.

Отсреща е Фарът –
самотен мой члън,
придай ми ти Вяра –
Божествен огън.

Талази преливат –
зловещи вълни,
смъртта ме приспива,
сърце ми плени.

Но вик страховито
проеква в нощта:
„Да стихнат вълните,
да бяга скръбта!"

Изгрея зората,
съзирам Брега,
спокойствие душата
е в мене сега.

Тоз, който ме води,
дълбоко шепти,
земята преброди,
към мене лети.

Остави покоя,
престола велик,
при агнето свое
пристигна за миг.

5.VII.1927 г.

19. ВСЕ ЕДИН

Все Един си, мили мой Учител,
името Ти – винаги различно:
Саваот, Ехова и Спасител,
или пък се казваш Асавита,
всякога те зная с име Лично.

Все едно – по трепета сърдечен
аз познавам Твойто вдъхновение.
Ти Духът си творчески и вечен,
и „Отец" от хората наречен,
но едничък си, що любиш мене.

Днеска Ти в дете ми се явяваш,
утре във девойка, или птичка,
но тъга в гърди ми не оставаш
и ме вечно Ти развеселяваш,
щастие мое, радосте едничка!

10.II.1928 г.

20. ПРИ НЕГО

При Него, ах, при Него,
в пътеката пробега,
в душа му вият хали
и никой го не жали.

Открехват се вратата,
(че Той го чака там),
веднага на душата
ще му олекне – знам.

Но, не, това не става,
вратата продължава
за него да мълчи –
съчувствие не личи…

Но вътре някой свири,
цигулка е поел,
в мелод-я нещо дири
и в нея вдаден цел.

Във таз мелод-я ето,
засвирил във нощта,
Учителят пресвети
на госта в сърцето
разказва в песента.

Засвирили двоица –
бащата и синът,
в цигулковата жица
изронени сълзици
и все текат, текат.

Страданието – голямо,
без дъно и без край,
утеха вече няма
и синът я не знай.

Смъртта е само мила –
страданието ще спре,
добре е да умре
щом няма вече сила.

А другият – бащата,
засвирил бодро Той
и пее на душата
за радост и покой.

На разговор – двамина.
Бащата учи сина,
че всичко е добре,
не бива да умре.

Нагоре над тъмите
приятно слънце грей,
ще види сам с очите
щом праведно живей.

Така Той вътре свири,
а тоз, що чака вън
започна да разбира,
че туй що го раздира
е само празен сън.

И без да се обади,
завърна се обратно,
забрави, че е страдал,
запя душата млада
си песничка приятна.

28.II.1928 г.

21. ДОРДЕТО ЧУХ

Не бях ли сляпа от рождение
и даже – глуха на света.
И мрак бе винаги пред мене,
другарка моя – гордостта.

Чудесен свят! Земя красива
и слънце грее в небеса,
но в мен живее мъка жива,
не виждам тия чудеса.

Тече край мен живота мили –
могъща, пееща река,
но няма вече в мене сили
и аз да сегна със ръка…

Така, дордето чух небесни,
възкръсващи от Теб слова,
запеях нови, светли песни,
възправих своята глава.

Ти в мен посочи ми небето
и щастието, и любовта –
те вътре ми били в сърцето
и извора на радостта.

22. „БЕСЕДИ"

Туй книгата не е ли
на светлия мъдрец,
учител и певец
с душа лъчиста, бела.

Щом в нея зачетеш
след горести безспир,
намираш в нея мир,
„Щастлив съм!" – ще речеш.

Къде, се чудиш ти,
страданието побегна,
а щастие лети –
незвано те засегна.

От милите слова
издигаш ти глава,
сълзата вече спира
и скърби те не дирят.

Туй – милите „Беседи"
Божествени – погледай,
чети, самичък виж –
веднъж и дваж, и триж.

30.VIII.1931 г.

23. РЪЦЕ ОТ МРАМОР

На Рила там видях
в скали чешма красива;
когато ожаднях,
при нея се поспрях
да пия вода жива.

От мраморни ръце
в струята многоводна
умих лице, ръце,
отдъхнах от сърце
всред майката природа.

Запитах я: „Кажи ми,
теб кой те съгради?
И как зове по име
тоз, кой те подреди?

Самичък ли дойде,
или пък – със другари
тез камъни докара,
нали го ти виде?"

„О, да, о, да," – извика
ми бодро тя тогаз –
„Учителят велики
направи тъй да бликам
на Рила с бодър глас.

Аз бях вода разлена
и правех само кал
в тревицата зелена,
но Той съгледа мене
и Нему стана жал…

Струята ми улови,
в поточе огради
обилни ми води
и вада ми изрови.

Видех го да оправя
Той моя вир с ръце,
а вятъра тогава
косите му развява
над дивното лице.

След Него, поход цял
от братя и сестрички
подобно разжужал
се кошер и запял –
помагаха му всички.

Един търкаля камък,
или с другари ощ'
на таргата голяма,
от тука и от тамо,
пренасяха го с мощ.

Над шъпите от камък
лежи отгоре тамо
кварц тежък – снежно бял,
в лъчи огреян цял.

Отсам върху скалата
със длето и със чук
написаха словата –
врата за небесата,
които виждаш тук.

Тез, моите води,
нали сега ме питаш,
в чешмица огради
Божественият Учител."

24. В СЪЗВУЧИЕ

Цигулки в съзвучие – ето,
послушай как свирят.

Едната посочва небето
във подвиг безспирен.

И вика, зове вдъхновено
душата заспала,
във сън заридала –
със песен свещена.

Цигулката друга – заспалият
се буди полека
от песен, що гали
го тихо и леко.

Изправя се будно и става
от зо́ва захласнат,
приглася тогава
със песен прекрасна.

И двама – един-ят – Великият
и светъл Учител,
Духовен будител
работници вика.

А другият Го следва с внимание,
лъкът в струни бяга,
едвам ги досяга
във нежно сказание.

Ела и послушай дуета
какво ти говори.
Тогава Небето
на тебе в сърцето
ще Бог проговори.

28.I.1925 г.
(В школата на „Оборище”,
когато Учителя и Киселков
свириха заедно.)

25. О, КАПИТАНЕ МОЙ

На време не дойде ли ти,
о, капитане мой,
и в кораб здрав ни приюти,
и даде ни покой.

Корабът твой – всемирът цял,
че Ти си Негов Син.
Щастливец – кой те е видял –
прекрасен и велик, и смел,
Божествен Господин.

И често страшен ураган
подгонва ни със гнев,
уста раззинал – океан,
отворил страшен зев.

Ще глътне ни завчас и стрий,
и ще погинем ний.
И корабът ни – потопен,
на дъното – строшен.

Но, гледай тамо кой държи
кормилото с ръце –
Човек с божествено лице.
Поглеж – и – не тъжи!

Ще видиш нас, как смело Той
на бряг ще изведе.
И мир, и радост, и покой,
подир беди безброй,
нам отдих ще даде.

27.VIII.1931 г.

26. ЯВИ СЕ ТОЙ

Реката южна откъдето
се ражда горе в свята Рила,
там – на „Олтаря” от сърцето,
под „Мусалла” – Гиганта святи,
Марица наша се родила.

Пристигаме ний в късна вечер,
огньове палим уморени;
потъва слънцето далече,
звезди изгреяха засмени.

Приижда нощ, тъмнее всичко,
край огъня седиме ние,
далече късна птица вие,
не чуваш глас на друга птичка.

Вечеряме – молитва тиха,
до огъня – един до други,
съпруг до своята съпруга
за сън се вече притаиха.

Жаравата блести, догаря,
но будният притуря още
от клони сухи на камара –
голям е мраз на Рила нощем.

Тъмней „Олтаря" в снеговете,
в завеси бели от скалите,
тайнствено всред мраковете
огнището край него свети –
във сън заспали планините.

Мълчание, тихо, няма никой
и тези тамо – непознати…
Едничко езерото блика
в съчувствие за теб велико,
тъга изпълва ти душата.

Самичък ти сега се питаш:
Защо си тука при „Олтаря"?
Сълзи поронили очите,
но може би си ти честита…
А тамо огъня догаря.

Звезди, небе, а там Мусалла
и мрак – навсякъде тъмнило,
студа те с хладни пръсти гали,
другари – всичките заспали,
а ти – будуваш сам на Рила.

И сам си ти, и неизвестен,
без никого – девойка млада.
И тук, и вред се питаш често
къде, къде е твойто място
и в подвиг – твоята награда?!

Защо си бършеш ти сълзите,
кои отново пак очите
чак от сърцето ще изронят
една след друга да се гонят?

И ей внезапно от „Олтаря",
от дъното, къде извира
се процеп някакъв отваря
като, че лодка е подкарал,
се облак светъл там набира.

И той заплува по водите,
но в него лик се очертава –
прекрасен. Никога очите
не са видели под звездите
осанка толко величава.

В зари, сияние целият свети,
изящен, с дрехи белоснежни,
в сияние цял и раменете,
едвам допира със нозете
водите, със походка нежна.

По тъмните води извива
излеко светло привидение.
Със поглед взрян във мене живо,
усмивка топла, милостива,
Той право гледаше на мене.

Левицата му нанагоре,
а дясната – свободно, леко
посочва някъде в простора
и сякаш нещо ми говори
за нова някаква пътека…

И тъй изчезна неусетно
Божествен-ят човек на Рила –
видение чисто, искрометно.
В душата ми завчас просветна:
„Защо съм се в света родила."

Извиках спящите другари,
с ридание сочех към „Олтаря".
И те, навярно усетиха,
в молитва с мен се наредиха…

Пътека нова ми открива
за мене Той към съвършенство,
душата ми затрепка жива
и мощ божествена добива,
и мир, и радост, и блаженство.

Рила, 19.VIII.1923 г.,
обработено – 24.XII.1934 г.

27. ВОДИ МЕ

Свободна – нозе ми без узи
и нямат вериги ръце.
Служител на светлите музи –

честито е мойто лице,
усмивка ми грее на бузи
и радостно – мойто сърце.

Води ме и ей ми ръцете
със тебе – накрая в света!
Ще мина гори и морета,

ще срещна дори и смъртта.
Страданието с Тебе е свето,
сближава ме то с Любовта.

Води ме, със Тебе аз тичам –
прегради ме вече не спират,
че Ти ми на Бога приличаш

и разлика вече не диря.
Единствено кой ме обича
и кой ме в живота разбира.

Със Тебе ще ида, води ме
и тук, и оттатък живота,
не зная аз Твоето име –

чрез Тебе повярвах в Доброто.
8.II.1935 г.

28. ТИ УЧИШ МИЛИОНИ

От Климент и Паисий
Ти повече направи;
в живота ни се вписа.
Единствен верен Ти си,
що Бога днес прослави.

И златният век Симеонов
при Тебе днес – бледнее;
Ти учиш милиони
на Божиите закони
и как ний да живеем.

И книги ти написа
кат пясъка в морето
и учените – слиса!
По-мъдро от Бориса
покръсти ни сърцето.

Приятел си народен –
и учен, и овчаря
в Теб учи се свободно
на служене и вяра,
и дело благородно.

А Кирил и Методий,
ако би днес живели,
Учителя видели
да учи всред народа,
те поклон би сторили
пред образа Му мили.

Че нашата просвета
от тях започна двама –
от братята пресвети;
но Делото Голямо,
Учителят прекрасни
направи да порасне.

По-дълго от Исуса
учи Той на земята;
горчива чаша вкуси,
но целий свят раздруса,
за да спаси душата.
5.IV.1935 г.

29. ТАКА БЛАГОДАРИШ

Кога подир крушение
пристигнеш на брега
и пътници спасени,
честити и засмени
са всичките сега.

Насмалко – смърт връхлита
и ето, вече – край,
потъваш в глъбините
и участ не-честита
душата ще узнай.

За сетен път небето
с мълчание следиш,
за сетен път ръцете
молитвено държиш.

Подир минута – падаш,
корабът твой трещи,
но ето изненада
и глас дочуваш ти:

„Брегът е близо вече,
корабът е спасен
и здрав, и безупречен." –
ни капитанът рече
отсреща ни засмян.

И ти, безумен тамо,
застанал пред смъртта,
ослушал си се нямо

в известие голямо,
що носи радостта.

Кракът брега досяга,
душата ти гори
и радостен ти бягаш,
и доле ничком лягаш –
така благодариш

за чудното спасение
на тихия пристан
и светло поздравление
за твойто избавление
от смелия капитан.

9.VIII.1935 г.

30. 1936 ГОДИНА

Година тридесет и шеста в Рила,
летуване през август да си бил,
с другари на палатка и закрила,
с Учителя ни да стануваш мил.

Да си послушал „утринна беседа" –
Божествените огнени слова.
Макар да си ти неизвестен, беден,
при Него смело вдигаш ти глава.

И песента във теб се вече буди
за красота, за подвиг си готов.
И пътят вече се не вижда труден –
във тебе дух се поселява нов.

И кара те да мъкнеш канарите,
за други да се жертвуваш в света,
че виждаш ти, самичък със очите
на светлия Учител – Любовта.

Как Той безспир ни учи и помага,
със с всички ни си залъка дели;
усмивката Му лъчезарна, блага
кога издига твърдите скали.

На Рила, като градихме заслона
не ни оставя Той нито за миг.
И сладките Му думи как се ронят,
по име те зове със благ език.

Ти помниш ли и помниш ли тогава
кога за дълго Той не бе със нас,
в палатката си винаги оставал
замлъкнал беше сладкия Му глас...

Скръбта на всички,негли си усетил,
огромна като цялата земя,
не може да побере я сърцето,
на ад подобна беше тя сама.

Запитвахме се мълком, насълзени:
„Видя ли Го в палатката Му там?"
И тихо се разделяхме смутени
от удара, що стигна ни голям....

И Рила стана грозна, нелюбима,
а езерата – плачущи очи;
за милия ни Учител вселюбими
и слънцето не даваше лъчи.

А някои Го виждали да ходи –
пристъпял Той и движел се едвам.
Да се разхожда в майката природа
приятел Му помага и го води;
или – опитва са да ходи сам.

И който казва туй, и – заридава,
отива си със сключени ръце,
сълзи текат по скръбното лице
и сам да плачеш после те оставя.

И ето, „седмий" – утро ведрооко,
край огъня прискръбни се тълпим.
И някой викна радостно, високо,
с ръка посочил горната посока
през пламъка и вдигнал-я се дим.

„Поглежте горе, видите ли, иде!
Той слиза, ходи, победи смъртта.
Елате тука всички да Го видим,
на среща Му задружно да отидем,
на радост да изпеем песента."

И Той пристъпя, иде лъчезарен,
а ний с ридание–гледаме, мълчим.
Щастливият час за всички ни удари,
ний чакаме велико благодарни
и стъпките Му къмто нас следим.

Ах, щастие, пращат главните–огън.
И слънце свети, и зефирът вей,
в сърцата ни е радостна тревога,
че виждаме милувката на Бога
отново пак сърца ни да огрей.

Велик за нас е този ден на Рила
и несравним по сила, красота,
че се Учителят пак върна мили,
възправен днес, със удвоена сила
и победител вече на смъртта.

За поздрав Той подава си ръката,
край огъня в окръжност сме на ред,
за да целунеме десница свята,
която Всемогъщият ни изпрати
да ни помогне в този мрачен свет.

Десница мила – същата, която
едва ли би я ти целунал пак…
Но ти сега я стискаш във ръката
на седми август тук, на езерата,
отново гледаш милия му зрак.

Небето – цяло в тях и глъбините,
и тайната божествена във тях,
пред теб отново – образа, очите,
ридание от радост ти в гърдите
и сълзи, тържества и смях….

Да, тази дата помниме я ние
и нека пак смъртта ни сполети,
ний знаеме какво се в Бога крие,
кога навред последваме го ние,
че смърт всевластна, нямаш сила
ти!

Напразно вече времето си губи
да гони и заплашва ни врагът –
тогова, който Бог Отец го люби,
не може враг душа му да погуби
веч никъде и никой вече път!

31. АЗ СЪМ ПАСТИР ВЕРЕН

Аз съм пастир верен
и не лицемерен,
стадото си пазя,
никого не мразя.

Водя го на паша
по ливади наши
и да се измие,
и да се напие.

После – във кошара
буден до вратата,
сопа във ръката
ми оръжие старо.

А кога почива,
свиря си с кавала
песничка игрива,
весела и жива,
и си Бога хваля.

Вътре ми овците
тихо притаени,
слушат ми свирните
в мене доверени.

Но пък щом надушат
вълк, че наближава –
смутени тогава
се при мене гушат.

Скачам аз веднага
с моята тояга,
гоня вълка диви,
зъбите му стривам.

Гоня го далече
да не дойде вече,
гоня го и хукам
да не свръща тука:

„Уху-ху-ху-бре-бре,
да те няма - де-бре.
Няма да оставя
овци да ми давиш.

Порови с краката,
вълчо, ти земята,
корен си извади,
да ти се услади.

Ху-ху-ху-ху-бре-бре,
да те няма – в дебри.
Дойдеш ли – с тояга

пак ще те налагам."

Рила, 19.VIII.1936 г.

32. ОТ ТЕБЕ ИДЕ РАДОСТТА

От тебе иде радостта
и Бож-ята Любов,
докосна ме Тя с чистота
и светъл благослов.

Учителю, ти в стръмен път
с ръка си ме повел,
къде героите вървят
и музи, гдето ме зовят
на хубав подвиг смел.

Кога на скърби съм във плен,
на дъно в ада чак,
веднага идваш Ти при мен,
Учителю, мой благ.

И без да питаш Ти дори
скръбта изчезва в миг,
в душа ми болките смири,
Учителю велик.

И Ти със обич във сърце,
живота върна мой
да видя Божието лице
и отдих, и покой.

Води ме още, Ти, води
и тук, в отвъде – там,
не ме възпират веч беди,
че с мене, Ти си – знам.

16.III.1937 г.

33. СЛОВАТА ТИ

Словата Ти, сладки и строги,
с кои ме възведе
са проста беседа,
но водят към Бога

С тях Ти ме кротко настави,
душа ми прогледа,
чрез Твойте беседи –
честита направи.

Веч сълзи в душата ми няма
и пея си вредом,
че в Твойте беседи
е мъдрост голяма.

На себе си казвам: Погледай,
чети редовете
на тия беседи –
ще видиш – небето.

И нивга не ставай, не сядай
без тях пред очите.
Разгръщай беседи,
в тях – бисери – скрити.

16.III.1937 г.

34. ШКОЛА

Предутрин час реди
небето в рой звезди.
И пътници поели
из преспи навалели.
Къде на ранен час
тез пътници по нас?
И все в една посока –
към „Изгрева" високо.
В снега нагазваш ти,
под стъпките хрущи,
а ти, вървиш, не спираш
и пътя си намираш.
Пътека всред гората
се вие в тъмнината,
смълчани те стоят
на стража се редят.
Поспреш и се запиташ
дали това, укрити,
не са човеци зли
за обир тук, или
бездомен някой беден
върху снега наведен?
И плаха стъпка пак
по навалелия сняг.
О, не, о, не, дървета!
Отдъхва си сърцето
и тихичко се молиш.
А горе, свети школа –
на тамо вси вървят,
где лампите горят.
Изтупваш ти сега
от себе си снега,
а вътре – пълно хора,
смълчани, не говорят.

И топличко е там
от огъня голям
във печките железни –
студа за миг изчезне.
И лампите горят,
стрелките се въртят
на стенния часовник –
очакване върховно.
И ей прекрасен миг,
Учителят велик
веч слиза към нас.
Наставаме тогаз.
Възкачва Той катедра,
събранието огледва.
Със пламък в гърдите
възнасяме молитва,
седим си по местата
с бележник във ръката.
И ето, че отгоре
Той почва да говори;
като, че си във рая –
лицето Му сияе.
Записваме, що каже.
(За нас е всичко важно.)
Понякога Той спира
и вземе тебешира.
На черната дъска,
с триъгълник в ръка,
или пък със пергел
чертеж направи цел
с окръжности и прави.
И после – обяснява:
„Тело, душа и дух,
и зрение, и слух –
туй всичко се развива.
Човек – монада жива,
що никога не мре,
макар духа да спре."
Подире обяснява
и примери ни дава
как леко на света
да носиме скръбта.
Дордето ни говори
се разума отвори,
разбираме му ясно
ний словото прекрасно.
С цигулка често нам
в часа ни свири там;
предава нова песен
и проста, и чудесна.
А свършва ли часа,
напуска Той класа.
Навънка на снега
излизаме сега.
И тамо – пръв е Той,
навред на поста свой.
Гимнастика ний правим,
наведени и прави
със дишане дълбоко.
И гамата високо
с движения изпеем.
Звездите още греят,
а изгрев е далече.
Запалената печка
ни връща пак обратно
на грейката приятна.
И пак е Той със нас,
и пеем с весел глас.

януари 1938 г.

35. ВСЕ ТОЙ

Едно сърце велико
живее над сърцата,
без име и прилика,
що грее ти в душата.

И нивга не умира,
и нивга не загасва,
а целий свят опасва
и скръбни само дири.

И доле чак на края
да бъдеш на земята,
веднага небесата
ще те намерят, зная.

И този Дух пристига,
и ти, която страдаш,
в ръце си те издига
и тежката верига,
що стяга те – отпада.

Все Той през вековете –
различно се нарича,
но все Един в сърцето,
говори ти и свети,
и жали, и обича.

28.XII.1937 г.

36. АЗ ВЯРНА СЪМ ТЕБ

Гневиш се на мен, но веднага
целунах аз Твойта ръка,
през сълзи погледнах те благо,
поисках на Теб да река,

че много обичам Те, клета,
но нивга не бих аз могла
да кажа що имам в сърцето,
дори на връх на игла.

И тоз път така си отмина,
жестоко ме Ти наскърби.
Да кажа що мисля не зинах
и Ти ще речеш може би,

че горка Те аз не разбирам,
нито пък обичам кат двете
възлюблени щерки на „Лира".
(А после го смазаха, клети.)

„Корделя" не смогна да каже:
„Аз любя Те, Отче, без ум."
и своята обич покаже
с целувки и сълзи, и шум.

Бащата изпъди пък тая,
що искрена бе и добра,
жестоко се после разкая,
че свойто дете не разбра.

Но тя отподире доказа
на дело към него любов,
не го във душа си намрази,
прие го под своя покров.

Съдбата Корделий е друга.
И мойта – различна в света,
макар, че ме, Отче, поруга,
аз вярна съм Теб в любовта.

4.XI.1939 г.

37. НА „ИЗГРЕВ"

Покой и въздух, и лъчи,
на радост песен тук звучи,
где има обич и любов,
под бащин мили мой покров.

В душата мир благословен,
що слънчев прави моя ден.
И тази радост и покой
дари ми я – Учител мой.

Със погледа си тих и благ,
Учителят мой мил и драг
ме срещна с обич и любов
под бащиния мил покров.
8.XII.1940 г.

38. ИЗБРАНА КНИГА

Когато искам да чета
избрана книга на света,
чета „Беседите" от Теб,
Учителю, мой живий хлеб.

Тогаз избирам някой кът,
където розите цъфтят,
в уединение, тишина,
на въздух и на светлина,
където мила птичка пей,
сама на клонче се люлей.

Така забравям за света,
за Теб в сърцето си чета,
че Ти живееш в мене веч,
макар и да си надалеч.

23.V.1941 г.

39. ЕДНА УСМИВКА

Една усмивка помня аз,
една усмивка беше тя,
коя за мен от онзи час
на рая светла е врата.

Но кой бе тоз, на мене там,
на Рила, що се изяви,
покрай Марицин извор – храм,
в „Олтаря", що се появи.

И от тогаз – години – рой,
честито моето сърце,
че ме погледна благо той –
с любов огреяно лице.

Като че ли ми подари
искра от вечната любов,
да порасте и в мен гори
за свят живот, чудесен, нов.

19.VI.1943 г.

40. БЯЛАТА ЛИЛИЯ

На Лилията – счупен цвета,
угасна вълшебно светило.
Веч няма го Той на света,
веч няма – Учителят мили.

Нозе Му – криле – гълъбици,
затихнали вече във сън,
угаснали светли зеници,
не грей там Божествен огън.

Пречупена Бялата Лилия,
послушай великия покой.
Дали пък заспал ще е Той,
Учителят обичен, мили.

По Него – сълзици – покой,
ридание на обич, любов,
че всички ни любеше Той,
на всички ни – обичен, свой
и винаги в помощ – готов.

От Него е нам светлината,
що носим по целия свят,
ще палим със нея сърцата,
във радост да грейне душата
и песен се чуе навред.

27.XII.1944 г.

41. ТИ С МЕН

Нали си Ти със мен,
нали съм аз до Теб,
Ти, мой небесен хлеб,
Учителю свещен,
мой мил, благословен.

Не виждам Твоя лик,
но в тоз възвишен миг
във моето сърце
е Твоето лице,
Учителю велик!

И пея, чуй ме Ти,
за Тебе песента
възвишена, света;
душата ми лети
в надземни висоти.

4.VIII.1945 г.

42.

Ще дойдеш ли отново Ти,
ще стъпиш ли на земни праг?
Ела и в Пътя ни води,
и радост влей ни във гърди,
о, нежен Ти и несравним,
Учител мой любим!

О, светли времена със Теб,
кога със нас делеше хлеб
и чувахме ний Твоя глас,
събрани окол' Теб тогаз –
богати, бедни, със любов,
под Твоя свят покров.

Че Ти ни изяви Христа,
направи смели във света.
И стар, и млад, и мъдър, прост–
еднакво мил Ти беше гост.
Макар да беше нажален,
при Тебе – ставаше засмен,

не плаче веч и не ридай,
а пее весело, играй.
Ти вземаш всички теготи,
покой в замяна даваш Ти,
научи простия да чете,
претвори стареца в дете.
Ще дойдеш ли Ти, мой любим
Учител, Ангел несравним?!

28.XII.1945 г.

43.

Бе някога, аз път едничък знаех
към Твоя дом и Твоите врата,
на цели километри – да Те найда
зарад една усмивка Твоя само
и поглед благ отправен
към моята оскърбена душа,
изранено сърце.

Не виждах как минавах километри,
дали е ден, или е вече нощ,
при изгрев слънце, или – залез,
във снежна буря ли ужасна,
или през пролет,
когато птички се целуват
и вият своите гнезда.

Росицата във разцъфтяло цвете
за моите очи бе горестна сълза
на според моята велика жалба.
А клоните – поклащаха ли вейка,
мен струваше се – моето ридание
подемаха и стенеше гората
ведно със моя горък плач.

Тъмница – горка самота.
Дали, дали ще се просъмне?
И все ли тъй ще бъде без конец?
Не зная где съм и защо,
кому е нужно моето рождение,
кому е нужен подвига ми тук?
И не сълзи, а искри из очите
излитаха от страшния пожар
обзел сърце, и ум, и воля.

Но виждах ли Те само отдалече,
но виждах ли Те, мой Учител благ,
скръбта ми ширнала криле си,
подобно ураган от буря,
що никога не мисли да си иде,
внезапно секваше – веднага,
като по чудно чудо!

Лавина бляскава и синя,
и твърда – несломима – ето,
от слънчевата огнена милувка
започва да сълзи полека
и става на поточе буйно,
и после дириш я, но нигде –
лавината се веч не вижда.

Така и мойта скръб световна,
огромна, като мрачен облак,
изчезваше веднага
щом виждах отдалече само Този,
на хиляди що даваше утеха
и радост несравнима –
на тез, родени по земята,
що ги съдбата гонеше с камшици
по тяхна ли греховност, или чужда.
И Той приема ни, клетници,
подобно тих пристан,
що среща кораб,
преминал той стихии морски.
Навлиза корабът, макар почупен,
но всички пътници са живи.
И вместо плач и охкане се чува
победна песен…

И всички пътници – кормчия
и първи, и последни–там–засмени.
Така и Той,
Учителят благословени мой,
ме правеше да си отдъхна мигом
и без – на дълго и широко,
открай до край да кажа всичко.

(Разказва мене старината древна,
че някога си, някои щастливци
балсам щом пиели чудесен
веднага ставали те здрави
и крепки, и честити,
и даже – повече отколко
преди неволя да ги стигне.)

Така и аз –
във миг съм възродена,
а от скръбта ми няма нито помен,
дори забравяш за какво си плакал;
по бузите ти радостни сълзи
и някакво велико вдъхновение
за подвиг нов възвишен…

За туй и аз, и много други,
дори и от стотици километри,
дори и от чужбина –
от изток, запад, север, юг далечни
прелитаха да Го намерят –
Великият и чудотворен камък,
кой дава на душите изцеление
и сълзите обръща в бисер,
риданието в бодра песен.
Приведеният се гръб изправя,
отслабналата китка неусетно
се свива на юмруче здраво,
походката на смел войник във боя.
Подобно злак зелен в полето,
посърнал от велика суша,
внезапно рукне дъжд и ето,
изправи се тревицата отново
и знамето зелено разлюлее.

Така нозете ми веднага
добиваха геройска стъпка,

запяваше земята под нозе ми.
Подобно струя пролетна се носех
по земното кълбо – игрива.
И гдето минех ставаше веселие,
подемаше се мойта песен дружно
от всички угнетени по земята.

Да, някога аз път едничък знаех
към Твоя дом, и Твоите портали,
но
Ти отиде си от нази…
Напразно пътища извиват,
нито един за никъде не води…
И ключ на Вечността затвори
навеки милите Ти двери,
отгдето бе за нас Ти – слънце,
но днес Те няма, няма вече!

Настанаха печални дни и нощи,
зефирите за Теб редиха слово.
И бурята рида за Тебе, мили,
небето се раздра от мъка
със ноктите на молнии ужасни.
И тръшна се земята в отчаяние,
че милата, единствена украса
на светлите планински върхове
отиде си, земята се оголи…

Стоя сега, не тичат ми нозете
за никъде; дори нито ридание
душа ми огорчена не разтърсва.
Не зная накъде да ида,
а и кого ли вече да попитам…
Една след друга вдигат се мъглите
на тежката ми жалба подир Него
и облаците, легнали в душата,
недвижимите – хукнаха да бягат
подобно глутница от вълци,
кога сплотена хайка ги подгони.
Тогава чудо!
Внезапно стана светло пред очи
ми,
нечакано се ширна хоризонта
и пътища, и пътища безбройни,
подобно струни, опнати на арфа
от земни шир опираха до горе,
достигаха те чак до небесата.
Прозвънна
и нечия ръка изкусна
по струните пробягваше незримо,
симфония се люшна многогласна
в която слово сладко се зашепна,
избрани думи – хубави и нежни.
Ослушах се, изумена от радост,
за Него чувах пееше се тамо.
И всичко туй, което
душата ми не смогна да изкаже –
за своята велика благодарност
към Този, който си отиде –
Земята и Небето го направи
по струните на арфа многогласна.
Тя пееше не само зарад мене,
но и за всички хиляди, които
събираха се някога при Него
подобно мене – с буря във душата,
дали бе от смъртта, или живота.
И те, оскърбени и клети –
отлитаха си като бодри птички,
напоени след люта жажда
от Неговото Милосърдно Слово,
което освежаваше душите
и сила даваше на плът немощна.
Тъй как и гълъбът избегна ястреб,
задъхано намерил е защита
във гъстия шумак преплетен,
где хищникът не може да го стигне;
а той – крещи от ярост
и гневен полетява по небето.
Така отдъхва си сърцето
на милия Учител от Словата.

И днес стоя и слушам как лъчите
на слънцето–по струните на арфа,
коя душите ни направиха за Него
от обич, безпределна благодарност
–
как свири слънцето крилато
по тия нежни струни на сърцето.
И гениалният майстор на съзвучия
и багри
не беше и самото слънце,
а друг над него – Неизвестен;
за Него ми изпея песен,
за Този, кой дойде и си отиде.
И всеки стон, мелодия,стана
цвете–
букет разнообразен,
ефирът ги разнасяше със радост,

поръсваше ги долу по земята,
разказваше за Него непрестанно.
16.II.1946 г.

44. НЕ ТЪРСИ ГО

Питам мравката, къде си,
че тя бърже ходи,
че безспирно и навредом
по земята броди.

Питам птичките – врабците.
славеите мили,
може би по небесата
Теб да са открили.

Но те всички отговарят:
„Няма го Той, няма."
Той сега царува в цяла
слънчева система.

И напразно, не дири Го
тука или тамо,
но затуй ще Го намериш
във сърце си само.

Щом помислиш ти за Него
в миговете кратки,
ще го чуеш да Ти шепне
във сърце ти сладко.

Ще ти спомни Той в душата
Любовта на Бога
и за миг ще стихне в тебе
мъка и тревога.

Тъй когато и тогава,
някога, приживе,
като беше на земята
стори те щастлива.

Тъй и днес, когато чуеш
ти гласа Му святи,
Любовта Му във сърцето,
Словото познато.

Не търси Го ти в небето,
нито вдън земята,
нито мравки ще ти кажат,
ни певци крилати.

Че не знаят горки твари
нашите съдбини,
те не знаят наш'те мъки,
болки във гърди ни.
23.VII.1946 г.

45. МАЛКАТА КЪЩА

Припомних си малката къща
за пръв път кога Те видях
и трепета в мене могъщи,
че Ти си Учителя същи,
когото веднага познах.

Във стая – събрание – хора,
Ти седнал навътре при тях,
при масичка там до прозора
и други човеци на двора,
където и ази стоях.

Душата ми трепна и ето,
народа направи ми път
направо да мина, където
седеше виденото свето,
чак вътре до светлия кът.

Слушатели в малката стая,
тъй както и в тихия двор,
сърце ми изпълни омая
и сякаш намерих се в рая,
и дружно запеяхме в хор.

И ето – една между всички
при Него – приближих се веч,
подобно залутана птичка,
прихвръкнала тука самичка
за нещо дошла отдалеч...

А някой ми столче подаде;
на всички ни Той говори,
душа ми веднага завлада,
изпитах велика наслада,
Божествено – мен се стори.

И ето що чух да говори –
случайно ли беше това
що каза на сбраните хора?
За мен се небето отвори
и чух аз прекрасни слова:

Че може би ти си последен
и никого близък, и свой –
незнаен, отхвърлен и беден,
самотен и тъжен, и бледен,
но Бог е Приятелят твой.

Той бди и не дава да паднеш,
но само ти чист пребъди;
и всичката скръб насъбрана,
и всички получени рани
във твойте страдални гърди

ще махне–ще станеш свободен,
ще сетиш и радост – покой;
готов за дела благородни,
приятел ще станеш народен,
че Бог е Спасителят твой.

Той стана ми близък веднага
и роден, и обичен, мил.
Усмивка и погледът благи,
осанката светла и драга
душа ми навеки плени.

Приличах на сляпа тогава
внезапно прогледала там,
откри ми се Бож-ята слава,
намерих опората здрава
във моя забравени храм.

И ей, заридах неусетно –
дали бе от радост това,
че нещо в душата ми светна
от милия образ приветен
и благите, кротки слова.

Или заридах, че шеметен
пред мене отвори се път
и стръмен, опасен, където
през огън ще мине сърцето…
где тръни, бодили растат.

Не зная, но плаках сърдечно,
заслушана гледах Го аз.
Познах Го – Приятелят вечен
от светла епоха далечна,
все същия спасителен глас.

Да, Той е, това е Лицето,
що сродно и близко е мен,
велико и чисто, и свето,
обича Го нежно сърцето –
Приятел от Бога роден.

Усетих, че Той ми е верен,
на никой подобен в света,
укрепна в гърдите ми вяра,
че пътя си вече намерих
и върна се в мен радостта.

Последвах Го вече навеки –
със наши и – чужди – безброй,
последвахме ние Човека,
кой води ни в права пътека,
към Бога извежда ни Той;

в когото мира е, покоя,
където цари Любовта –
Родината радостна моя,
на всички родени и твоя,
където ще иде света.

Че няма друг изход, това е –
човекът да върне се там –
при Бога и Него познае.
Ако ли това не желае,
ще стане за укор и срам.

А тръгне ли в пътя избрани,
очисти ли свойто сърце,
за него възход ще настане,
небивало щастие желано:
Ще види той Бога в Лице!

28.VIII.1946 г.

46. ВЕТРЕ МИЛИ

„Ветре мили, где е Той,
Милият Учител мой?
Ти видя ли Го да ходи
посред майката природа,
кат снежинка да лети,
из поляни да цъфти,
като изворче да пей,
като слънчице да грей?"

„Да, певице моя драга",

вятърът отвърна благо:
„Той е в птички и цветя,
росни капки по листа,
даже в твоите очи
виждам светлите лъчи
на Духа Му в теб да грей
и в сърце ти да живей.

Ти Го търсиш надалеко,
Той е с тебе време всеко." –
рече вятърът това
и ми кимна със глава.
Скочи пак по доловете
и подир – по върховете.

10.VI.1947 г.

47. АЗ ПИТАМ СЕ

Възмогвам ли нагоре,
почивам ли в наслада,
или пък между хора
издигам аз лампада
за новото що иде.
Аз питам, що би рекъл,
ако сега ме види
по моите пътеки.

Работя ли в живота,
врага ли избикалям,
издигам ли доброто,
или – неволно калям.
Дали с привет насреща
усмихвам се сърдечно,
във спор ли се горещя –
все тоз въпрос е вечно:

Той що за туй ще каже?
Дали го одобрява
и мислите ми даже,
кога ме посещава.
Че Той бе най-прекрасен
в постъпки и във речи,
Духът Му чист и ясен –
Учител безупречен.

14.VI.1947 г.

48. ДУХАЙ, ВЕТРЕ

Край дърво седя голямо –
китно, свежо, сенковито;
окол' мене – никой няма –
мир в сърцето ми честито.

През клоне ме слънце грее –
гали, милва ми челото.
Птичка мила, песен пее,
тука близо й гнездото.

Като пее и говори,
като пее и люлее,
сякаш в люлка съм в простора,
що зефир я тихо вее.

Духай, Ветре, полюлявай,
чак отгоре – до земята,
мисъл дай в сърце ми права,
сила влей ми ти в душата.

„Изгрев", 16.VII.1947 г.

49. ПО ВСЕМИРА

Години се нижат, години
подире ти вече в света,
но лика Ти в нас не погина –
лъчист, несравним в красота.

Пораства туй светло видение,
в сърцето ни образа благ.
И носи ни пак вдъхновение
Той, милия – Учител наш драг.

Щом слънце изгрей на небето,
с усмивка нагор' полети,
във него – аз виждам Лице Ти,
отгоре поглеждаш ме Ти.

Или във душата си чувам
аз Твойте велики слова;
все Ти си навред – ми се струва
и Тебе сърдечно зова.

И в извора, нежното цвете,
и в бистрите капки роса,
в поточе и птичка в полето –
навредом ти чувам гласа.

Сега си разлят по всемира
подобно космични лъчи –
поглеждаш през всички очи,
навсякъде веч Те намирам.

28.VIII.1947 г.

50. ТИ ВИНАГИ

В детинството ми Ти бе с мене –
другар във моите игри;
и в мойта люлчица дори,
поглеждал си ме в умиление.

На младостта във буйни пòток –
и тамо с мене Ти си бил,
напътвал си ме във доброто,
подкрепял си ме и тешил.

И неотлъчно, и в зенита,
все Ти до мене си стоял,
за да направиш ме честита
със обич си над мене бдял.

Ти всякога ме придружаваш,
невидим мой приятел драг,
другар, ръководител благ,
в живота си ме насърчавал.

51.

На изток пуква се денят,
подобно пъпка от цветец,
развива лист подир листец
и светло става на часът.

Цветът, кога се цял разтваря,
разгръща свойте красота.
Земята в песен заговори –
така си казва радостта.

И в нас се утро зазорява,
в душата цвят напъпва нов
и някакъв потаен зов
на подвиг, обич и любов
душа ни кротко наставлява.

Това е само утрин час,
а как ли ще е то във нас
кога тоз мил божествен глас,
със непрекъснато прозрение,
на слънцето в душата ново,
изгряло в наш'те небеса,
когато станем живо слово –
на Бога слушаме гласа.

52. ПЛОД

Я как държи се той за клона
дорде прасне и узрей;
и вятърът го не изрони,
и във праха го не отвей.

И птица да кълве го може,
но то му никак не вреди,
това не ще го унищожи,
че семе в него там седи.

А вземеш, че и ти с наслада
забиеш зъби във плода,
не питаш го дали не страда
и казваш: „Тъй му е реда."

И плодът горки се не брани,
в ръце ти цял се предаде
дордето семето остане,
че само то не се яде.

И там е силата му скрита,
затуй се и не брани той,
не се страхува от зъбите
и пази в себе си покой.

Теб доброволно се предава,
но в него семето седи,
чрез него той ще продължава
безсмъртно да се проявява,
да расне, зрей и се плоди.

53. ВЕДНЪЖ ЛИ

Веднъж ли само Ти при мен
си идвал да помагаш?
Веднъж ли само с дума блага
си радвал моя ден?

Веднъж – о, не, о, не – многажди
въздигал си ме Ти,
за нов живот си ме възраждал
към светли висоти.

И зная аз, че пак отново
ще чуя Твойто сладко Слово.
Щом само се смрачи
и ето – пак лъчи;
от слънцето незнайно идат

към моето сърце.
Макар и слънце се не види
и няма то лице,
но Ти ме тихо посещаваш
и светло, светло вдъхновяваш.

54.

Слънцето си взе лъчите,
що ни днес раздаде,
но туй слънце във гърдите,
що ми, Боже, даде

не залязва, не изгасва,
нито си отива,
даже повече пораства –
светло и красиво.

И във мойте размишления,
и в съня ми още,
то е всякога със мене
в дни и тъмни нощи.

Я послушайте самички
как ми то говори –
пее, пее във простора,
в небеса и – всичко.

55. О, НЕ БУДЕТЕ ГО

О, не будете Го, почива,
че пял е много песни
за мирове чудесни,
сърдечни и красиви.

Лози изправи и завърза,
над всякоя застана,
работи бавно и не бърза
във лозето избрано.

Лъчи възхождат и зенита
Му над челото свети.
И ласкави Му са очите
като на изгрева лъчите
на изток във небето.

О, не будете Го, идете
в страни и застанете,
и гледайте Го как почива,
и сладко си заспива.

На клонче близо птичка пее,
самичка се люлее,
но спящия видя, утихна,
със обич се усмихна.

Прибра главицата си леко
във пухчето си меко,
за да не скача и не шава,
съня да не смущава.

О, не будете Го, небето
е Нему покривало,
постелка – свежата ливада,
зефира лек – прохлада.

Природата, смълчана цяла,
във нейните обятия
заспал е обичн-я и святи,
заспал между цветята.

56.

На камъка седи нагрети
и слънце му в лицето.
Изпъчен, сякаш е завладал
световната награда.

А на овце е той пастиря,
на паша ги разтирил,
но гледаш ли го как будува
и всичко окол' чува.

И шумовете различава,
дали ветрец повява,
дали си кучето баука
да спомни, че е тука.

Пасат овчиците – не бягат
и все край него лягат.
А той кавалът си изважда
и пръстите нагажда.

И чуваш – вече е засвирил
на стадото пастиря.
Но секне изведнъж и скача,
кривака си докача.

И сякаш буря полетява
по хищника тогава.
И кучето напред се тика,

изплезило езика.

Тогава пак при свойто стадо
пастирът верен сяда;
и пак кавала си извади,
и свири със наслада.

Една овчица не изгуби
от вълка душегубен,
а всичките си той запази
и верен се показа.

57.

Едно се агне мало
в гората запиляло.
Ах, тука, там – тревица,
а по насам – водица.
На сенчица полегна,
доволно се изтегна.
Но дъжд набърже плисна
и цяло го накисна;
изгуби се, заблея,
защо ли да живее:
нищожно е то, клето,
заплака му сърцето.
А дъжд вали, не секне
и слънцето не пекне –
намокрено е цяло
веч агънцето бяло.
Къде ли да избяга,
на сухичко да ляга?
И блее, блее, блее –
не знае то къде е.
Но в този миг пастирът
си агнето подири
и ето го, незвано,
пред агнето застана;
овчиците по него –
не дай Бог да избяга.
Позна го то – горкина,
а казват – животина
и нямало то разум
как аз и ти по нази.
А щом видя овчаря,
без някой да го кара,
подире му затича,
в лицето го занича.
Пастирът го поглади
и хлебец му подаде.
А то е морно, клето,
треперят му нозете.
И вече се преплита,
и ето го – залита.
Овчарят го застига,
на рамо си го вдига
и носи го полека
по горската пътека.
И стадото е цяло,
и слънце пак огряло.

58.

Звездите мириади –
все твоите лампади,
запалени во веки
в небесните пътеки.
Кога и где си минал –
все слънчеви градини
и красота, и песен.
Запитат ли къде си,
посочвам към небето
и мене във сърцето.
Далече е, далече,
но е и в мене вече,
в сърцето ми живее,
подобно слънце грее.
Щом тука е и тамо,
съмнение вече няма.
Затуй кога ме питат
защо съм тъй честита,
не мога да изкажа,
а слънцето покажа,
Луната и звездите.
В росата и тревите,
в усмивката – покоя
е винаги все Тоя,
когато аз познавам,
а в стихове възпявам.

59. ПЕСЪЧИНКИТЕ

Ти чу песъчинките, колко се смееха
от радост, кога ги настъпи Учителя.
Скриптят под нозете Му, сякаш те пееха
тъй, както бе някога и при Спасителя.

Тревици зелени листенца превиваха
да мине Великият отгоре им лекичко;
с росица от бисери даже поливаха,
та свежа да стане тогава пътечката.

И ето, в ухо ми задружно те рекоха,
че тука отново дохождал Любимия
и пак преминавал на „Изгрев" пътеката,
но само, че днеска за всички – незрими е.

Те казват сега, че по въздуха движи се,
но никак Той веч не докосвал тревичките;
обхождал е даже и влизал по хижите –
дали сме доволни и радостни всичките,

тъй както бе нявга при Него навремето.
И щом като види сърцето разплакано,
веднага – несетно му сваля Той бремето,
отрада човекът получи нечакано.

4.V.1948 г.

60. НАШАТА ПОЛЯНА

Тук – рай – живот и светлина
през двайсет чет-ри часове.
И през деня, и през нощта
не спира тука радостта
при ясна, чиста ведрина,
що в подвиг тихо те зове.

Дървета борови – и там,
поляна – свилена трева,
оркестър малък е посред
и тихо – сякаш си във храм;
и ний по двама сме на ред,
стоиме тихо, без слова.

Дордето слънце заблести,
в простора сини излети
и ей, започва песента
на утро ведро в радостта.
Във стройни стъпки:раз, два, три,
добре си стъпките мери.

Оркестър води ни крилат,
във радост люшкаме ръце;
ръка с ръка си с някой брат,
или със някоя сестра –
летиме вече във игра,
със радост пламенна в ръце.

Свещени кръгове – завчас –
лъчи дванадесет във строй,
по двама, пеем с бодър глас:
игра, що даде ни я Той
да ни весели на света
по новий път на Любовта.

Ръцете пляскат: „Туй е рай",
и още – живостни слова,
душата радостна играй
така безспирно. След това
отново пак един до друг,
на звуците по живи звук.

И вече се редим в лъчи,
оркестър бодър заечи.
По двойки шест сме тук на брой,
чертаем песенни бразди,
Учителят играе там
тъй как в началото – преди.

Подире – тръгваме напред,
бразди – дванадесет наред,
звезди дванадесет са те
и всяка тук ще порасте;
ръце разгърнали се пак,
на стройни ритъм си във крак.

Дванайсет литнали звезди
в магичен, тайнствен летеж,
във слово – песенен чертеж;
играем, пеем във кръга –
цветиста, шарена дъга,
със мощна радост във гърди.

На труд – подире сме ний пак
там всички доле – във света;
животът иска те юнак
и там да носиш песента,
коя от „Изгрева" си взел
и бодро вече си запел."

27.VIII.1947 г.

61. ГЕРОЙ

Я, кой е заровения там под лозата–
от мрамор звездица под елипса бяла?
Герой ли е той велик от войната,
че толкоз обилни по него цветята
и всичките росни сега,разцъфтели?

Ответ ми не дава тук никой, но ето,
в босилека някъде гъсти, зелени
обади се ласкаво мъничко цвете,
с ухание разгърна си тихо венчето,
обърна към мене лице си засмяно:

„Виж тези листенца в босилека свежи,
преброй ги! – Не можеш. И толко душите,
които Учителят свят обнадежди
и вдъхна им радост, и светли стремежи,
направи ги весели, бодри, честити.

Герой над героите – цяла планета
очаква да чуе Му Словото чудно,
което изрекъл е Той под небето;
от него земята ще цяла да светне,
изход ще намери във поприще трудно."

28.VIII.1947 г.

62. ТОЙ КАЗА И СТАНА

Той каза и стана,
изрече словата,
пожарът захвана
се вред по земята.

И старият свет
ще стане руини,
и старият ред
сега ще погине.

На длъж и на шир
земята се друса
и срива безспир
във страшна покруса.

Подпирайте здраво
с юмруци корави
устоите гнили
със всичките сили.

Подпирайте с пушки,
топове и саби,
със бомби, вихрушки,
вий, хилави, слаби.

Но ето, че мъже,
без всяко оръжие
пристигат, пристигат
във стройна верига.

Земята обръщат
със сила могъща,
човешки стремежи
и гранични мрежи.

И всички закони,

и всички корони
на пепел ще стрие
и с огън умие.

През огън ще мине,
но не да погине
земята ръждива,
а стане красива.

На мъки в ръцете
ще мине сърцето,
през огън ужасен,
да стане прекрасно.

И още – лъчисто,
че днес е нечисто
и много страдално,
защото е кално.

Тогаз обновено
и тъй възродено
на извор ще стане
сърцето избрано.

Тогаз и самата
ще светне земята –
прекрасна и нова,
и вече готова

да блесне в небето
тя светла планета.
И чиста, и жива,
и много красива.

Туй казва мъдреца.
И други човеци
ще дойдат тогава
за Бож-ята слава.

Не ще да воюват,
не ще да робуват
и кърви проливат,
взаимно убиват

и в ужас погинат.
Ще бъдат малцина,
а не милиарди
със бомби, плакарди…,
със много богатство,
а никакво братство.
Тъмата се вдига
и ето – пристигат

човеците нови
за подвиг готови
с души обновени,
през огън горени.

63. ПРИЯТЕЛ

Да имаш приятел в света,
когато си бил в несрета
и спътница тебе скръбта –
и млад, и самин под небето.

И този приятел – едничък
разбра ти копнежите скрити.
И без да говори и пита
подкрепа ти стана самичък

със поглед, усмивка – далечен.
Далечен, а близък ти стана,
с висок идеал те привлече
и верен докрай ти остана.

И може би ти си нищожен,
с душа буревестна, тревожна,
без никакъв тук на земята
сърдечен и верен приятел.

От детската люлка в гърдите
копнеж по възвишена радост
и сълзи, и сълзи в очите
по тъжна, невесела младост.

От люлката още ридание
по нещо велико, прекрасно,
от първите стъпки страдание
за слънце, а в мрак да израснеш.

И после – внезапно проблесна:
врата се на обич отваря,
човек е пред теб неизвестен
и чист, благороден и честен.
Затвора ти мрачен съборя
да видиш видение прекрасно –
ликът несравним и лицето,
подобно на слънцето ясно

през пролетно утро в небето.
И днеска, Той, ето Го – няма,
тъй светъл, а скрил се е вече.
По него – скръбта е голяма
и споменът траен и вечен.
Дали да ридая, мой мили
Учителю, радосте моя,
на Твоята малка могила
и Теб да смущавам покоя?
Или да издигна тоз пламък
във мене Ти който запали.
И вечно служителка в храма
да бъда при Твойте скрижали
и тяхното слово извърша,
и Бож-ята воля да свърша.

64. СЪБОР

С молитва започваме утринния час,
голям е тоз празник за всичките нас.
От цяла Българ-я дошли на събор –
палатки навсякъде в „Изгревн-я" двор.

И ние – в мълчание, пред слънце в зори,
от срѐди нощ някои – вече дори
очакваме само Учителя мил,
че още не беше се тук поселил.

Но ето – с оръжие – цяла войска,
очакваше само да чуе знакà
и нас – еретици избие със меч.
А милият Учител не бил надалеч,

а тъкмо пристига да дойде при нас,
но стражата спира Го в ранния час.
Не Го бе познала във утринния здрач,
а що би Го сторил военният пазач?!!

Не би могъл никой да каже това,
че най- беше търсена тази глава;
подобно на Левски – с потерята в крак,
стои във мълчание там светлия юнак.

Стои там и чака, и тихо мълчи,
но ето го слънце изгрея с лъчи.
Какво е направил, подухна ли Той,
веднага в гората войската за бой

приготвена, няма я – няма я веч,
затихна всред бора звънтение на меч.
След малко Той иде, пристига при нас –
ела радостта да погледнеш тогаз.

Във шпалир от гъсти редици – народ
със радост велика, без край и без брод,
селяци и граждани – всички наред.

И всеки желае да мине отпред.

А ние запели: „Добре си дошел,
Учителю наш, Божествен и смел."
Лицата сияят и огън в очи,
подобно на слънчеви, топли лъчи.

Усмивка до болка по всички лица
и радост безумна във всички сърца.
И той между нас – пристига с привет,
със тих, лъчезарен, Божествени глед.

Не вярвам аз никой владетел в света
така да го среща сама Любовта.
Дойде Той и влезе във нашия предел
и още се пее: „Добре си дошел!"

65. ТОЙ БЕ ПОЕМА

Учителят сам е безсмъртна поема,
която с живота си целий написа;
в историята днеска на гении големи
Той в нея самичък си името вписа.

Учителят свят е Божествена песен –
величествен подвиг, що стори на дело;
ужасни гонения геройски понесе,
над мрачни угрози издигна Той чело!

Той бистра роса е за жадното цвете
и слънце, що грее над вихри и бури.
Той воля за дейност събуди в сърцето
и смелост безименна в него притури.

И жива вода е що в миг утолява,
и живият хляб е, що гладните храни.
Със него душата божествена става
и в нея страдание едно не остане.

А колко сълзи във живота обърса,
не може това да изкаже езика!
И всеки, що искрено Него потърси –
безпримерна помощ му стана, велика.

И Неговия поглед едничък ти стига
жестока неволя от тебе да падне;
ужасната буря за миг се раздига
и няма веч скръбни, и няма веч гладни.

А живото семе, което посади –

Великото семе на обич и вяра,
как Той ни поведе и стари, и млади,
и най-верен път къмто Бога намери!

Със учен, и прост как провежда беседа –
каква несравнима и светла картина!
И как Той говори, и ходи, и сяда –
ефирен и слънчев, където замине!

Гласът Му е тих, но достига сърцето;
далечно светило, но близко те грее.
Във кроткия Му образ – божествен лик свети –
Небесният Отец във душа Му живее.

Отиде си Той, ала тази поема,
която самичък в живота написа
вселена е цяла – огромна, голяма,
навеки в гърди ни дълбоко се вписа…

Учителят свят, върху наш'та планета,
днес пет континента Го вече познават!
Великото Негово Слово ни свети
и пътят на цял свят сега очертава!

И Нова епоха с Него приижда –
епоха на обич, Любов беззаветна,
зарите й чудни се вече придвижват –
от края до края Небето ще светне!

14.VI.1947 г., 27.XII.1954 г.

66. ПРЕУМНОЖЕНО

(На брат Г. Нейковски от с. Аврамов – посвещавам)

Дали си припомняш за дните, когато
Учителят рече: „Посей ми таз нива!"
(таз съща, където сега Той почива).
Ти грабна съдината семе в ръката,

веднага за работа бърже се спусна,
че тебе не беше първина да сееш.
Отгоре ти слънцето ласкаво грее,
ти почна да хвърляш в браздите изкусно.

А нивата – свежа, току-що орана;
орачът до пладне приготви я рано.
Браздите изпръхнали чакат за семе;
настанало беше сеитбено време.

Небето поглежда отгоре приветно

и ведрата шир открила обятия,
а близко в „Поляната" сбрани безчетно
на песен – сестри песнопевки и братя.

Запеяли дружно, проекнал простора;
цигулки пригласят със тях доброгласни.
Това е през дните свещени в събора,
когато отвредом на „Изгрева" хора
дошли са от наш'та родина прекрасна,

на милия Учител да чуят Словата
и после със факел запален в сърцата,
завръщат се радостни в свойте дворове
на подвиг велики за вяра Христова.

Пък ти си на нивата – сееш я смело;
загрибаш във шъпа и хвърляш в браздите,
а слънце на заник се вече навело…,
но гледаш, че свършва се твоето жито!

Не ще да ти стигне до край да я свършиш,
в съдината малко останало вече;
(градът е от „Изгрева" доста далече…)
И спираш – чело си изпотено бършеш.

И право завчас при Учителя – тамо,
где Той при лозата застанал недвижен
и ти Му изтихо говориш угрижен,
че жито за сеене – свърши се – няма.

Но Той ти не рече ни дума – мълчание,
напразно задаваш ти свойте въпроси;
Духът Му високо в молитва се носи,
а слънцето кротко потъва на заник.

И виждаш, че Той ти не каза ни слово,
ти пак се завърна при шепата жито,
започна да сееш, да сееш отново,
последното зърно да хвърлиш в браздите.

Но, чудо! Пшеницата взе да се множи.
„Какво е това, милостиви ми Боже?!!"
Със пълна ръка ти гребеш многократно –
достатъчно вече е зърното златно.

Не мина се много и семето свърши
и нивата вече е цяла посята.
Потта от челото си радостен бършеш
и сълзи щастливи текат по лицето.

Затичваш при Него, задъхан говориш:
„Учителю, чудо със житото стана;
Бог мили нечувано чудо ми стори –
едното зърно, днес на хиляди стана!
До края е нивата цяла посяна…"

Но Той пак мълчи и на теб не отвърна,
а бърже във Школата горе се върна.
Сърце ти сега запя вдъхновено,
Божествено в тебе дойде просветление,

че Милият Учител, стоящ до лозата
е Божий Избраник, дошел на земята,
кой семето днеска направи да стигне
и твойта душа къмто Бога въздигна.

И слънце те ново и чудно огрява,
не плаши те вече съдбата горчива;
във тебе пораснала вярата жива,
живееш ти вече за Бож-ята слава;
множи се в сърцето ти семето златно,
порастваш във сила и Дух благодатен.

„Изгрев", петък, 11.III.1955 г.,
Олга Славчева

67. ОТНОВО СЪМ ТУКА

Отново съм тука, где някога Ти
за нас да се учим отвори врати,
на слънце и вън от града, на простор;
до свежата сянка на китния бор
красивата Школа се тамо белей,
от много прозорци я слънцето грей.

Години, години, години наред
във нея се хора учиха безчет
на Бож-ята мъдрост и обич, любов,
под бащин-я слънчев и хубав покров.
А днеска, а днеска, не виждам Те веч,
дали си отишъл Ти много далеч…
Тук дни и години минават се рой,
а няма го вече Учителят мой,
не виждам Го нигде – всред бора вървя,
не чувам любимите, сладки слова,
усмивката нежна и погледа благ,
неземна походка на Негов-я крак.

Сълзи неизплакани – мъка в гърди
за Него натрупана в мене седи,

не ще да си иде, а тихо зове
и мисли печални в душа ми снове.
Приятел велик и чист, несравним,
Той беше за всички ни много любим.
И знаехме всички защо е това,
че обич изпълваше всички слова,
що казваше Той на стар и на млад,
когато запитваха нещо Учителя свят.

Унесена в мисли по Него, завчас
Лицето Му сякаш се мерна тогаз;
през китните борове, сплели ръце
видях пак любимото, мило лице,
тъй както и нявга при нас като бе –
подобно на слънцето в ясно небе,
когато ни срещаше – скръбни деца,
ридающи с много страдание в сърца.
И стигаше само единствений миг
да дойдеш при Този Приятел велик.
И може скръбта ти, подобно вулкан,
разлива страдание във теб океан.
И мъката черна, по-черна от нощ
в гърди не остала ни капчица мощ,
но дойдеш ли само при Него – завчас
скръбта си отива, отива тогаз.
И в мрака залутан – внезапно врата
и ето, отсреща към теб радостта.
И чудиш се после, и чудиш се сам:
ти сгърбен дойде със товара голям,
а ето, изчезнал и няма го веч –
скръбта си отишла, побегла далеч.
Без гърбица вече отиваш си ти,
душа ти е волна – безгрижна лети.
И спомен от болката веч заличил
тайнствено в тебе Учителят мил.
Но не, че те някой лелей и щади,
но твоята сила се буди в гърди,
че вчера, що беше за теб планина
от болка световна и мрак, тъмнина,
сега е прашинка, що носиш на длан,
теб капка се вижда – скръбта – океан.

Трапези, трапези и хора безброй –
как чудно народа изхранваше Той.
И песни прекрасни със Него във хор
ечаха задружно в големия двор.
Цигулка приглася и песен ечи
под милите Негови топли очи.

Зора е далеко – среднощен е час,
на път в планината повел е Той нас.
Преваляме дружно през дългия път,
звездите ни тихо отгоре следят,
или пък под смръщени облаци рой,
но ний се не плашим, щом води ни Той.
И бурята страшна Той може да спре –
това го от опит ний знаем добре.

Зората я няма – далече е тя,
едвам се отбуля отгоре нощта,
но дълъг е пътя и време лети;
със Него, със млади и стари си ти –
частица от общото цяло си там,
войник си във мирния поход голям,
избран и угоден с оръжие в ръце,
безименна смелост във твойто сърце.
Готов си да тръгнеш, където е Той
и ти да си пръв във световния бой,
във тази епоха на нови възход
с дивизиите светли на благия Господ.

И друга картина – с великия другар:
Ний стигаме вече на Ели-Ша-дар,
далече от градския пушек и прах,
а тука – огньове, закуска и смях.
И тук Паневритм-я – прекрасни игри,
и тука оркестър ни свири дори.
Учителят с нас във кръга насред
и сякаш ефирен, от слънце огрят,
на звуците бодри при живия строй
със всички играе гимнастика Той.

Осъден и гонен, аз виждам Го пак
и там е Той смел, герой и юнак.
Със щикове голи – на ада чеда,
поискаха те да ни сторят беда.
Подобно на облака черен – кога
на слънцето иска да скрие кръга,
но слънце е то, не можеш го скри,
то с пламък Божествен в небето гори.
Така и Учителя гониха те,
но Силата Божия в угрози расте.
Възкръсна Христос, когато умря,
когато на кръста го Юда простря.

И мили, Учителю, помня веднъж
един неизвестен и пакостен мъж
разхожда се гол на „Изгрева" тук,

на всичките нас излиза на пук;
Изпратен той беше, разбира се, пак
да стъпи на „Изгрев" с нечист-я си крак
и който го види ще каже за нас,
тъй както Синода крещеше тогаз,
че голи посрещаме изгрева ний,
че в нашия подвиг безчестие се крий.
Но ето веднъж, както гол-я човек
Учителят святи, ефирен и лек,
замахна със бокс със двете ръце,
безчестника трижди го блъсна в лице,
веднага повали го наземи Той
и с десния крак настъпи го свой.
А онзи се хили със молн-я в очи
и дума да каже не може – мълчи.
Гърди му притиска Ногата света
на най-чист-я човек, дошел на света.

И ето Учителят, хубав и строг
с усмивка над него, подобен на Бог,
кой може да смаже врага със замах,
но по- е велико с оръжието – смях,
отбой да дадеш на своя си враг,
отколко с убийство да станеш юнак.

А други път – гледаш – седмина попа,
разметнали черни одежди – тълпа,
пристигат на „Изгрев" в скъпи раса,
завили под капата сива коса,
фучат и във дрехите буря се вий,
в гласа им закана жестока се крий,
в походката даже се вижда това,
дори и на устни им – злите слова.
И тези – седмина – ела та ги виж,
погледай ги хубаво – дважди и триж.
Пристъпят на облак, що буря вещай,
тежко на тогова, що в нея изтрай.
Тела им угоени с дълги бради
и кръст на корема им златен седи,
обувките лъскави – скърцат със гнев,
устата им – сякаш е адови зев…

А тамо – до борчето, ето Го Той,
в очите Му радост, в душата покой,
на разговор тих със братя, сестри
и облака черен сега ще го стрий…
Погледна ги кротко той всички за миг
и нещо се мерна по Негов-я лик…
И чудо, и чудо над вси чудеса –

поповете седем със черни раса,
ей, станаха кротки и мили, добри,
и поклон Му нисък сториха дори,
ръка си подадоха всички подред
с добър, дружелюбен в очите им глед.
Расата си вече не мятат със гнев,
а вместо закани от адови зев,
приветни и ласкави казват слова,
Учителят в миг се на тях отзова.
Започна се дружески разговор мил
как нашия „Изгрев" на място е бил –
направо на слънце и ведър простор;
със много цветя във широкия двор
и толко трапези, и Школата пак
строена така, че да види я всяк'.

И тия попища надъхани, зли –
прекрасни човеци и те са били…
Усмивка приятна им грей на лице,
десница Учителю стискат с ръце.
И „Сбогом", и „Сбогом", покланят се те,
на образа им се доволство чете…

А ето, веднъж и скъсан студент
задъхан пристигна, прекрасен левент,
лицето му бледо, остало без кръв –
професорът днеска на изпита пръв
го скъсал. Не може, не може той веч,
в сърцето му сякаш забил се е меч,
а сам се издържа във глад, голота,
познава той клети що е нищета.
В очите му млади – страдание гори,
по устните мъка се вижда дори,
гласа му заглъхнал, уплашен е той,
не знае той вече ни сън, ни покой.

Учителят първо е строг и мълчи,
но после погледна студента в очи
и рече: „Не виждам, че скъсан си ти.
Опитай се пак, отново чети!
В гърдите ти сила огромна се крий –
със труд, постоянство, я момко, развий."

И ласкав смеха на Учителя благ –
туй вдъхна спокойствие на младия юнак.
И ето го, клетия, усмихна се той,
отдъхна веднага, намери покой
и рече си твърдо: „Защо ли пък не!
По чудо ми някой тревогата сне."

И тръгна със бодра походка дома,
и нямаше вече в душа му тъма.

А милият Учител във къщи се скри
и в пликче постави Той книжни пари,
подаде на някого тука дошел,
банкноти прегънати в плика там бял
и каза: „Предай ги на млад-я учен
и нищо недей му ти казва за мен.
А пита ли кой му ги дава – мълчи
и само това: „Ти не бой се, учи!"

А тези пари, току-що е днес
получил Учителя отнегде със чест
за ценен съвет, навреме дошел,
към някакъв подвиг възвишен и смел,
или пък лекуване чудно дарил
на някого болен – Учителят мил.

В тез размишления тука седя
и своите мисли далечни следя.
„Къде си, Учителю?" – питам се аз
със тихо ридание в призивн-я си глас.
„Нима Ти изчезна и няма Те веч?
Нима Ти си толкоз от нази далеч?"
И чудно, ръката ли Негова – мен,
или ми пошушна туй бора зелен:
„Там Школата ви – иди и учи,
гласът на Учителя тамо ечи.
И никъде другаде – чуй го това –
живей Той във свойте безсмъртни Слова."

неделя, 30.I.1955 г.

68. МИЛИЯТ ГЛАС

Приятел наднича
тайнствен при мен
и „мила" нарича –
с венец ме накичи,
с лъчи озари.

С очи си не виждам
туй благо лице,
но сила приижда
във мойто сърце.

За миг ме посети,
избяга завчас,
но дълго в сърцето
пей милият глас.

Не питам къде е
и кой е, но знам,
че вечно ме грее
и вечно живее
в сърдечния ми храм.

сряда, 29.II.1956 г.

69. НА УЧИТЕЛЯ

(посвещавам на с. Р. Каназирева)

Аз обичам Тебе, Слънце мило,
що ми даде здраве, Дух и Сила,
че до днеска чак да доживея,
да се радвам, работя и пея.

Казват:„Има Слънце по-прекрасно!"
Но ме Ти направи да порасна,
Тебе, Слънчице, обичам само!
А пък Мощният Сириус големи,

нека той за гении да свети,
що ги има доста под небето.
А пък ази, мило мое Слънце
съм нищожно във земята зрънце.

Да порасна, все ми Ти помагаш,
със лъчи огради ме и влага.
Благодарност искам да изкажа,
че Те любя някак да покажа,

но да изговоря туй не смея!
И реших да цъфна и узрея,
а това и Слънцето желае –
да направя туй, което зная!

26.II.1956 г.

70. НЕ БЯХ ЛИ СЛЯПА

Не бях ли сляпа – Ти до мене,
Божествено Видение
и аз не Те познах тогава,
ни вечната Ти слава.

Човек кат всички под небето,
но огън ми в сърцето
гори, в гърдите ми разгаря,
то живо е в олтаря.

И чак кога се Ти отдели
за пътя безконечен,
разбрахме ний, че сме видели
лика на Бога вечен.

Блажени сме ний и честити,
дори посред угрози,
но вече будни са очите
за славата на Този,

що тука чак ни Той намери
по родните балкани,
гърди ни дъхна с нова вяра –
в сърцата ни остана.

7.III.1956 г.

71. РАЗБУЛВА СЕ

Разбулва се небето
и вдигат се мъглите –
отдъхва си сърцето
при Тебе, извор свети,
що виждат ми очите.

В душата ми извира –
не е далеч от мене,
но аз те не подирих
и в скърби се намирах,
и нямах вдъхновение.

Не те, не те познавах,
за мен бе неизвестен,
не знаех твойта слава,
затуй са от тогава
тъжовни мойте песни.

Но днес – развеселена
от питието живо
на цялата вселена,
не съм веч нажалена,
а бодра и щастлива.

9.III.1956 г.

72. ЕДНА МОЛИТВА

Една молитва „Отче наш",
не ни ли Ти остави
да бъде ни опора, страж,
не ще се тя забрави.

Когато бе в онез' места,
край Теб народ стълпено,
изрекоха я вдъхновено
там Твоите уста.

Във таз молитва всичко има:
Любов, Надежда, Вяра.
Във Неговото свято име
ти всичко ще намериш.

Но всяка дума поотделно
мисли ти, че безцелно
е да бърбориш думи само,
застанал посред храма.

За таз молитва Той велико
направи изкупление,
така че с нея ли повикаш,
ще имаш изцеление.

10.III.1956 г.

73.

През тия дни ли Ти
от свойте бе разпнат,
палачите прости,
Учителю, мой свят?

Бе чудна пролетта,
а Ти на кръста сам,
самичък на света
висиш на кръст голям…

Ухание на цветец
погали Те завчас.
От клони мил певец
запея с нежен глас…

Едничък мили зов
във тоя страшен миг –
единствена любов,
Учителю велик!

разпети петък, 3.V.1956 г.

74.

Самичък си и цветни клони
върху Ти листи рони.
Ти молиш се в Гетсимания
във ужас и страдание.

Пристигат… Стъпките познати,
познава ги душата;
изпърво ще Те позорят,
а после и – разпнат.

„Не искам, Отче милостиви,
туй питие горчиво.
Не искам аз, но нека бъде
тъй, както си отсъдил.

Любов раздавах, изцеление,
а те – омраза мене.
Вестих им Царството Небесно
със слово и със песни.

Раздадох всичко, що ми даде,
а смърт ми е награда.
Но нека бъде Твойта воля,
на Тебе аз се моля!"

3.V.1956 г.

75.

Прострял ръце и върху Него
цветец го бял досяга –
последна обич и милувка
и братствена целувка.

И стана Той да ги посрещне,
„Те" идеха отсреща.
Но светло беше Му Лицето –
Сияние от Небето.

Стъписаха се в мрачината,
но Той из тишината –
„Вземете ме и ме водете,
и горе ме разпнете!"

4.V.1956 г.

76.

И на Пролома Ти застана,
подаде си ръцете мен;
с лице от слънце осияно,
Учителю благословен!

Така от хиляди години
ме чакаше за този час,
не ме остави да погина.
Дочула сладкия Ти глас

поех пътеката опасна,
не се уплаших от беди,
несетно силата порасна
тогава в моите гърди.

И пропаст ли пред мене зее,
и молния ли над мен трещи,
всред бурите вървя и пея,
че водиш ме към Бога Ти!

4.VII.1956 г.

77. НЕЗНАЙНИЯТ

(по „Учителят", с. 173)

Ти срещаш го за първи път, но странно!
Врата незнайна мигом се отваря
и образи събуждат се незвано.
И спомени от вечността събрани
в душата ти неволно проговарят,

че ти познаваш тоз човек дълбоко
и тебе е той близък и любими.
Не знаеш още неговото име,
но тайнствено чувство те обзима
и твоят дух политва на високо.

Завърнал се далеч през вековете,
дете се негде виждаш ти сираче –
премръзнали и боси ти нозете,
със огорчение пълно ти сърцето,
немило и недраго в пътя крачиш.

Но ей, Ръка отнегде се протяга
и твоята, подобно Жан Валжана,
поема здраво със усмивка блага;
във топла стая ласкаво те кани,
облича те, обува, учи, храни…

Сменява се прекрасната картина:
И друга е веч твоята родина.
Пътуваш ти възседнал на камила
в далечен път из пясъчна пустиня,
оставен сам на Бож-ята закрила.

Но ах, внезапно пътници ужасни –
грабители, далече те завличат
и твоят е живот в опасност…
Но Човек явява се прекрасен –
не знаеш откъде към тебе тича,

светкавично те мята на седлото,
а другите разпръсва с меч в ръката.
Тоз непознат – спасява ти живота.
Незнайният – спасява те от злото
със грижа топла и любов пресвята.

А други път си болен и умираш,
самичък негде гаснеш във изгнание,
дъха ти вече във гърдите спира,
напразно ти очите помощ дирят,

расте във теб великото страдание.

Внезапно Някой неусетно влиза,
пред теб застава, у очи те гледа;
ти чувствуваш го обичен и близък –
Той милва със ръка чело ти бледо
и роден, и любим до тебе сяда.

И твоето страдание безкрайно
гасней пред този човек Незнаен,
оздравяш, ставаш – ходиш пак отново,
възкръснал само от Едничко Слово
на тоз човек, дошел при теб от рая.

Във друго време – ти си из тълпата,
която гледа грозното разпятие
и този там във мъки, що угасва,
от всичките човеци най-прекрасен,
познат и близък теб е на душата.

Едва ли даже името Му знаеш,
но ти крещиш със страшно отчаяние,
очи ти леят горестни сълзици,
че ти си ученик на Него таен –
теб стража бие яростно с камшици.

А други път си дриплю из пазаря,
на бедността във крясъците луди,
а селището възточно и старо
далечен спомен във сърцето буди,
картина древна се пред теб отваря.

Във поток мътен, посред туй гъмжило,
всред крясъка на хората пияни,
вървиш самотен, тъжен и без сила.
На този свят не ти е нищо мило,
душа ти цяла – рана е до рана.

И тъжен се заглеждаш всред народа,
всред чужди – чужд – из пътищата бродиш,
но в този миг се мярна лик любими,
прекрасен образ – чист и благороден,
и пак не знаеш Неговото Име.

Но следваш Го по тайно повеление,
че радостта докосна ти гърдите
от образа на Светлото Видение,
че той за теб Любим-я е Учител,
кой лъхна те с Божествено прозрение.

До него светла спътница вървеше:
коя бе Тя не питаш и не знаеш;
цигулка тя в ръката си държеше,
като че ли е жителка от рая,
одеждата й слънчева блестеше.

Навлизат в Град, по хубост неизречен,
в палат огромен, стигащ Небесата.
Пък ти във дрипи целия облечен,
следиш ги отдалеч във тишината
със радост неизречна във душата.

Поеха Те по стълбище високо,
ти виждаш как се качват устремено,
изчезват вече в слънчева посока,
а ти следиш ги клети нажалено,
че ще изгубиш Светлото Видение.

Но на Портала никой тук не пази,
внезапна смелост лумна ти в гърдите,
по стълбището в злато и елмази,
и ти по тях пое към Висините,
нагоре устремени ти очите.

И Стълбата не свършва се нагоре,
Учителят по нея се възземa,
извежда те и без да ти говори.
И дрипи вече върху тебе няма,
а радост във сърцето ти голяма.

25.VI.1955 г.

6. СОЦИАЛНИ И ОБЩИ ТЕМИ

1924 – 1948 г.

1. ЧЕСТИТ

Честит е този, кой докрай
със песни носи кръста свой,
честит, кой може да изтрай
на всеки ден в неравния бой.

Герой – кой може и беди
да срещне с песен на уста,
с Дух мощен в своите гърди
да се не стресне и в смъртта.

С дух мощен, смели и кален
душата страда, но крепней,
тя среща смело нови ден,
върви напред и песен пей.

4.IX.[1924 г.]

2. ТЕБЕ ВОДИ

Всички скърби – нека утре
те споходят, друже мой.
Ти моли се вечер, сутрин
Дух да имаш на покой.

Не грижи се, че пристига
зима зла и студ, и мраз,
и беди, беди – верига –
всеки ден и всеки час…

Нека пей в сърце ти радост,
виж звезди по свода син,
мил овчар подкарал стадо,
тебе води Божи Син.

4.IX.1924 г.

3. БРАТЧЕ

Детенце със дрипава дрешка,
детенце със боси крака,
гащури обул си старешки,
каскета ти без козирка.

Нехаеш от своето бреме,
изтръпнала твойта снага,
закусваш със тиквено семе,
а гроздето гледаш с тъга…

Ела у дома, ти мой мили,
закусим ще двамата с теб,
неволята нека се хили,
аз имам и грозде, и – хлеб.

Свали си каскета прашливи,
ти имаш на къдри коса,
усмивка на устни ти жива,
закана звучи ти в гласа…

Устенца ти бледи и буза,
макар и във слабо тело,
но теб не забравила муза
с високо дари те чело.

Ти свиваш пестник на живота
и някому – въсиш се ти,
че стига ти вече теглото,
закана уста ти шепти.

5.IX.1924 г.

4. СИЛА

Ти какво си там ядеш,
я и мен да подадеш,
че съм гладно, хлебец нямам,
на света – без татко, мама.

Ей, обърна се лице
в шъпи двечки и житце,
хруска зъби, дъвче то
зряло, хубаво жито.

А пък другото детенце
гледа, пули се и мае
как тоз хруска със зъбенца –
туй до днеска то не знае.

Няколко зърна и – то
сдъвка ги полека – лека,
подир малко – туй жито
във уста му стана – мляко.

Още, още, пак така,
онзи – сипва му в ръка,
гладното си жито хрусне
и не му е толко вкусно.

Но подкрепи се сърченце
на сирачето детенце,
ей, отприпка си напред –
вижда хубав този свет.

5.IX.1924 г.

5. КАЖИ МИ, О МАЙКО

Кажи ми, о майко, обади
какво бе в сърце ти, когато
роди ме, щастлива ли беше,
или бе ти скръбна душата.

Когато гласеца ми слаби
дочу, ти в молитва ли беше,
та крепка душа ми да стане
и път да поеме безгрешен.

Ти казваш, че цвете положи
в ръка ми и с туй ме ориса.
Какво бе, но ти го не помниш –
съдбата ми с него написа.

Ответ ли, да, скръбна бях много
когато роди се ти, чедо,
неволно зароних тогава
сълзици по образи бледи…

Та как ще те, мило, отхраня,
в училище пратя – изуча
и дарбата Божия в сърце ти
със мойта ръка да отключа;

и книги набавя… и дрешки…
със хурка в ръка и вретено,
или ще останеш неука
и ти, моя рожбо, кат мене.

Избърсах сълзите обилни,
на Бога те дадох небесен,
утихна скръбта ми в гърдите
и сладка запеях ти песен.

12.III.1925 г.

6.

Издъно се люшка земята,
в морето се бият вълни,
пътува безспирно душата
в самотни и тъжни чълни.

Пътува и може ли някой
да спре начертани набег
на вярната Божия пътека
и скрий обетовани брег?

Душата и в бурята гледа,
тя има безсмъртни очи –
и в скърбите жъне победа,
и в мрака й греят лъчи.

3.VII.1924 г.

7. СРЕЩА-РАЗГОВОР

Доброто и Злото – съпътници вечни
от друмища земни, незнайни, далечни,
поспряха се малко на разговор кратки,
поспряха се малко на две думи сладки.
Във бяло облечено беше Доброто,
а в черна и грозна одежда е Злото;
едната е слънце прекрасно в небето,
а другата – с ужас изпълва сърцето.
Ни думица нявга те бяха си рекли,
макар за това се не бяха зарекли.

Но днеска – не зная как всичко се случи,
устата на двете ги нещо отключи:

„Кажи ми, сестрице," – запита Доброто,
„коя си, защо си тъй мръщиш челото?
Защо си и тъмна, и грозна, и страшна,
и твоята дреха – дрипава, прашна?
Вдигни си лицето, поглеж ме в очите,
на твоя са поглед зловещи лъчите,
усмивка не виждам ти нивга в лицето,
навярно ти мъка лежи на сърцето."

„Аз буря съм, вятър, светкавици, молнии,
где мина – по мене – скърбящи и болни;
и смърт съм, и бедност, пустиня, мъртвило,
провирам се вредом да мъча и жиля.
Създавам греха, престъплен-ята също,
добрия от правите пътища връщам,
и денем, и нощем това ме изпълня,
човека навеки във ад да погълна.
Подшушвам съмнения и будя омраза,
ликувам, щом някого зло го погази,
изгасвам светилници, правя пожари,
обръщам във пепел свещени олтари;
на жадния вгорчавам последната капка,
на гладния – пелин да е – всякоя хапка.
Не мога да гледам без болка доброто,
на славни човеци позоря челото,
скърбя като видя, че някой се радва,
аз чук съм на злия в ръката и брадва.
Подкрепям престъпник – спасявам го даже,
главата на праведния гледам да смажа,
дарението светло затисвам с ръцете
и вяра, надежда убивам в сърцето.
Тез страшните гробища, всички са мои,
князе и княгини – прочути герои,
земята ще стрия, на пепел ще смажа
и вредом я пръсна, да няма я даже…
Кажи ти сега пък коя си да зная,
изглеждаш ми ангел, изпратен от рая."

„Аз кротка съм обич и чиста, и блага,
коя на човека безспирно помага;
на скръбни дарявам сърдечна усмивка,
на морния работник съм сладка почивка,
на майка сиротна утешно говоря,
лъчът ми прониква извътре затвора.
И зиме, и пролет, и лято, и есен
сълзите обръщам в радостна песен,

зефир съм и милвам и малки тревици,
веселие нося на всяка душица.
Аз будна съм също, почивка не зная,
безспирно душите извеждам във рая;
където отивам, там пролет се ражда,
где поглед обърна се цвете посажда.
Помагам, работя; ти сриваш, аз градя.
Душите, що гинат, от бездните вадя;
смъртта, що погълне, се ражда отново –
сражения от тебе със меч и отрова,
дохожда човек със мъжествена сила,
над него безсилно е твоето жило.
И още… На цвете – помагам да стане,
лекувам веднага човешките рани,
на слаб-я разгарям душевните сили,
на сироти хора съм вечна закрила.
Аз вече направо в сърцето говоря
и никой не може тоз храм да събори.
Но свършва се вече на злото предела,
земята от днеска на Бога е цяла,
а тебе ще вържат с верига желязна
дорде не изтаеш – самичка изчезнеш.

22.VII.1925 г.

8. ИЗБРАНИЦИ

Аз най-богата съм от всички бедни,
дете любимо само на скръбта;
и първа съм от всичките последни,
от тях избран певец на горестта.

И лира сладкозвучна аз пригърнах,
и всички техни горести приех,
със песни към живота ги възвърнах
и горки сълзи с техните пролех.

Сестрици мои, скръбни,
безнадеждни,
еднички близки станаха ми те,
във тях намерих дружките си нежни
и псалми, що душата ми чете.

8.I.1926 г.

9. НЕ ВЯРВАМ

Не вярвам в този Бог
на смърт и ужас, глад и голота,
седял на трон висок,
завардил строго райските врата.

Какъв е този Бог?
Зад гроба негде щял да ни плати…
Но тук търпи до срок,
а тук носи неволите си ти,

покорно свивай врат,
плачи си тихо, мри, но си мълчи;
а там на онзи свят
ще видиш нявга Божиите очи.

Презирам тоз пророк
що със лъжа ни храни на земята –
със тоз лъжливи Бог,
роден, откърмен сам във тъмнината.

6.I.1931 г. (Бъдни вечер)

10. ЗЛОДЕЯНИЕ

Имало нявга на земята
баща и майка, и дете;
мъжа убиха на войната,
детето пък осироте.

А трима – бяха си честити
бащата трудел се със пот,
били облечени и сити,
благат си имали живот.

Но ей, убили го бащата,
те имат вече тази вест,
но за героя на войната
медал им пратили със чест.

Виси медалът на стената,
съпруга – няма вече мил,
детето няма си бащата,
незнаен враг го е убил.

Строши се дворната ограда
и техни дом се строполи,
жената – скитница е млада,
детето – Бог да се смили!

6.I.1931 г.

11. ЕДНО СЪРЦЕ

Къде, сираче, ти сега
немило ходиш по света?
Къде с тез дрипи по снега,
каква е днеска теб честта?

Къде се скиташ, мили мой,
със чужд, съдран, голям калпак?
Ти никой нямаш вече свой,
бъди ми, чедо, ти юнак.

Погледни таз фиданка там
как буря зла й клони вий,
но тя, без страх, герой голям,
геройски веч се с него бий.

Утихне буря, ето пак
изправя бърже тя стебло,
стои забита в бели сняг,
победа грей й на чело.

Във бури зли, световни, ти
върви безстрашно все напред.
Не давай скръб да те гнети,
бъди герой на този свет.

Земята майка веч е теб
и слънце благо – татко твой,
ще найдеш ти корица хлеб,
от нищо веч, не се ти бой.

Едно сърце за теб милей,
сърце над всяко тук сърце
и пита слънцето, що грей
за свойте сироти деца.

6.I.1931 г.

12. ПРОМИСЪЛ

Получих всичко в този свят –
премяна, книги, дом красив,
другари бойни в подвиг смел,
подкрепа мен от Бога жив.

А как самотна нявга бях
без никой „свой" на таз земя,
горчиви сълзици пролях
кога видях се тъй сама.

За мен пустиня всичко бе
и може само тъй за мен…
във бурен облак туй небе,
скръбта другарка – нощ и ден.

Но аз вървях така безспир,
такава беше ми честта
и дирех вечно Божи мир
във своя дял тук на света.

И свърши се тъжовния път
страдан-я няма – ни сълзи,
неволи веч не ме следят,
беда и скръб не ме грози.

И нов небесен свод ми грей,
неспирно песен пей в гърди,
на обич слънце в мен живей,
далеч от болки и беди.

А кой ли беше, кой така
ми път посочи към живот?
Не ще мълча, но с глас река,
че туй стори ми Господ Бог.

Аз виках: „Господ мой, Христос!"
и Той изпрати мен човек,
Учител благ – небесен мост,
кой пътя мой направи лек.

6.I.1931 г.

13. ТЕ ШЕПНАТ МИ

Животът е пълен със орис горчива
и радости – малко,
животът прилича на битка гръмлива
със горко и – жалко.

„Къде са ти, майко, децата, кажи ми?"
„Те вече измряха."
„Не са ли те станали сенки незрими,
като че не бяха.

На своята гръд ти нали ги отхрани,
зовяха те – мамо,
но твоите гърди са взеющи рани
и кървави само.

О, майко страдална, плачи за децата,
що мили ти бяха,
при своя създател са те в небесата
и там отлетяха.

Те пратени бяха лъчи от небето
и вечно са живи;
те шепнат ми тихо сега в сърцето
словата красиви,

че тамо на друга планета избрана
те чакат да идеш,
ще имате горе вий среща желана,
самичка ще видиш."

4.IX.1931 г.

14. ПРОБЛЯСЪЦИ

Плачи, тъжи и страдай,
не вярвай във смъртта,
ти свойте сили владай
и в радост, и в скръбта.

Че нищо няма трайно
и мъка, що гори,
пристига някой тайно
и болни ни цери.

Така в живота става
на този хубав свят,
но спомен в нас остава –
проблясък някой свят.

Да, тука се умира,
душата пак живей,
живота миг не спира,
той пак се негде рей.

Тук в плач и скръб сърцето
на майка е клета,
но други там в небето
приел е радостта.

Че ето веч душата
завръща се дома
и влиза в небесата
свободна и – сама.

4.IX.1931 г.

15. А САМ

Пред теб – буренясала нива
и плуга ти вече ръждей,
и дарбата в тебе красива
не даваш и ти да живей.

Воловете спят в кошара
и твоята воля, и – тя
я слънцето спяща завари,
затуй – не видя радостта.

Що чакаш? Доброто е в тебе –
ти имаш велико сърце.
Защо се самичък погреба,
защо си намръщил лице?

Че никой не ще те спасява,
а сам се в живота спаси,
не те ли Дух свят осиява,
за просяк да бъдеш не си.

Стани и допри си челото
със трите си пръста – едвам,
допри ги, ти млади животе,
богатството крие се там.

Умът нека блесне, подире
докосни и свойте гърди.
И тамо се благо намира,

и тамо доброто седи.

И после – и в дясно – гърдите,
в десницата мощ събуди,
тогаз ще ти светне в очите
и новия живот съгради.

16. ПРЕВЪЗМОГВАЙ

Превъзмогвай геройски бедите,
издигни си челото без страх
и да са те безброй кат звездите
ти със смел зачеркни ги замах!

Теб свободен създаде небето
и велика е в теб същина!
Укрепи си за дело ръцете,
в тебе жива гори светлина.

Да не плаши те вече неволя,
усмихни се и весел бъди,
че велика Божествена воля
населена е в твойте гърди.

17. ВЪРВИ

Напред върви към светла висота,
напред върви и щастието е в теб,
не се страхувай даже от смъртта,
и глух за нея ти да си и сляп.

А Бог е жив и вечно те дружи,
не дава скръб да имаш на сърце
и пази, бди и здраво те държи
със свойте крепки, бащински ръце.

А щом достигнеш „края", не плачи,
смъртта е „край", но жив ще си ти пак,
самичък ти на себе си речи:
„И тук дори ще бъда аз юнак."

„Оттатък" нов очаква те живот,
че той е вечен, вечен и безкрай,
навред е този – Живият Господ,
а где е Той е щастие и рай.

8.VI.1935 г.

18. ТЕЖИ ТОВАРЪТ

Тежи товарът върху мене,
вървя така – полека-лека,
вървя и морна тихо стена,
по стръмни път вървя полека.

На среща, ей, свободни хора,
тях смайва мойто тежко бреме,
че в път вървя сама нагоре
с една подкрепа в мен голяма.

Зова безспир Едното име,
Единия Дух, що всичко може:
„О, в Тебе отдих само, Боже,
едничка помощ в Теб, любими."

Едному вложил си в живота,
че в спътник свой опора дири,
дори не знае що е злото,
върви и щастие вред намира.

А пък за други, туй си рекъл,
по стръмни път в света да мине,
на рамо кръста свой повлякъл,
така година след година.

Туй виждам, Боже, туй изричам–
небесни тайни кой разбира?
Но пак безкрайно Те обичам
и отдих само в Теб намирам.

19. МОНЕТА

Да сложа монета в ръката,
коя се за помощ простира,
но ще ли прогоня съдбата,
която човека спотиря.

„Със тази тук малка монета
ще бъдеш ли, сестро, честита,
спокойствие да найде сърцето?"–
това ще те, мила, попитам,

„Ще купиш ти хлебец със нея,
или пък дръвца, но кажи ми,
това ли е все, що копнееш
във тази навъсена зима?"

„Да, щастие за мене това е" –
тя каза с уломъче хляба,
„и стоплена – ето ме в рая,
и нищо ми друго не трябва.

Тогава си пея, дордето
студа ме и глад не подгони;
за обич копнее сърцето,
за нея сълзица се рони."

20. В МЪКИТЕ

Не искам да зная несгодите,
които мен праща съдбата ми,
за бури, що стават в природата
и буря, що става в душата ми.

Мечти ми ще сринат пороите,
напразно ще чакам за радости,
при чужди и даже при своите
Голгота за мен е наградата.

Крепней ми душата в неволите,
тъй по- съм наблизо до хората,
а силна ми става и волята,
когато с несгодите боря се.

И мъки, и мъки... Но зная аз
със тях си до Бога приближено,
това го и старите знаят в нас,
а в щастието, Бог непостижен е.

21. ДА ИЗТРАЕ

Пред мене са новите спънки,
кои ми съдбата поставя,
борба е и вътре, и вънка –
пришествие второ настава…

Развихрени всички морета
и всеки сега е самотен,
и болка пристиска сърцето,
във мисли чемерни челото.

Но где ще! Това си се знае,
че злото ще мине-замине,
но само душа да изтрае
и горка без дни не погине.

22. ПРОСТОРА

Къде ли са мойте успехи?!
Къде е това, що желая?
Мечтите ми сякаш умряха,
дали съм и жива – не зная.

Тук няма усмивка за мене,
неволно тъжа за народа,
заробен неволник е – стене,
предател наоколо броди.

Живота без песен протича –
нивя и дечица, и хора,
единствен сега ме привлича
лъчист и разведрен простора.

Но знам ли дорде туй ще трае,
тръбата щом пак ме повика,
тя нова съдба ми чертае
по-ясна за мен и – велика.

19.X.1935 г.

23. УЧЕНИКО

Обичам те, мило, без край,
но вънка очите ти гледат,
не слушаш ти мойта беседа,
сърце ти да учи – нехай.

Тъй вчера и днеска, и – вечно,
не щеш да развиеш ти ум,
за тебе туй всичко е шум
и само в игрите ти пречи.

Но, детко, ти мой, просвети се,
дошел е за тебе часът,
не пръскай напразно денят,
стани и веднага – учи се!

Дръвцето в начало се вие;
и криво ли, право – старей,
отпосле така си живей…
Не може се нищо укрие

ти как си живял в младини.
Но ти отсега се учи,
ти умно си, виждам, личи –
ще имаш добри сетнини.

24. ИЗГНАНИЦА

Помислих се вече – изгнаница
в далечен захвърлена край,
при чужди човеци съм странница
и никой ме тук не желай.

Но щом като зърнах Тополница,
сърце ми затупка завчас,

зарадвах се, клета неволница,
смирих се за всичко тогаз.

Природата, виждам, пожали ме,
тя най-хубав дар ми дари
и радост отново погали ме,
плам нов в сърце ми гори.

Зарадвах се, клета неволница,
щом има и слънце, вода,
и тука при буйна Тополница
намерих, че няма беда.

Тъдява и Господ е всякъде,
дори и в пустини е Той,
в сърцето ми криел се някъде
и радост дарявал, покой.

Посрещат ме с обич селяците
и мило ме гледат в очи,
в училище чакам хлапаците,
гласът ми да екне: „Учи!"

25. СКУЛПТОР

Какво ли ме бие ръката
на скулптор и гневно ме чука,
с какво разгневих небесата
от както дошла съм аз тука?!

Ту блъсне ме в морното чело,
или пък – без милост в сърцето,
раздира ме дрехата цяла,
с плесница ми бие лицето.

Не мога! Не знам да се браня,
че Сила е туй всемогъща,
душа ми е рана до рана,
ридание – в моята къща.

25.X.1935 г.

26. НЕ СЕ ГАСИ

Гасите напразно божествения
пламък.
Напразно! Разгаря се повече той,
разтапя се даже и хвърлен-я камък,
далече разпръскват се искрите рой.

Гасите–водата се в огън превръща,
от вас той расте, големее, гори
и става огромна той сила могъща,
и свети красиво далече дори.

Не се угасява това що не гасне,
душата я никой не може убий,
дете на Духа е тя – рожба
прекрасна,
Божествена сила във нея се крий.

22.II.1936 г.

27. НЕ БОЙ СЕ

Не бой се, когато човешката злоба,
коварство оплита край тебе,
и мъст не зачевай във свойта
утроба,
от ярост недей се обсебва.

А мислено тръгвай напред и
нагоре,
где слънцето свети и грее,
не може я никой душата събори,
Дух Божи във нея живее.

И нека там доле си бурята блъска,
и молни – по всички посоки,
отровна змия да се вие и съска,
но ти се вдигни нависоко.

Напред и нагоре върви във живота,
запей и през сълзи сърдечно,
победа ще има едничко Доброто,
че то е безсмъртно и вечно.

14.III.1936 г.

28. ТОГАЗ ЛИ

Да вдигна кръст,Христа последвам,
да гледам този образ благ –
тогаз ли с Него ще беседвам?
Или, или – там горе чак,

кога увисна сред злодеи
на хълма лобен там висок?
И кръв от рани да се лее,
и мен оставил Господ Бог.

Тогаз ли Него аз ще зърна,
тогаз ли мен ще се яви?
И мъртво тяло да прегърне,
и мен, и мен той възкреси.

28.II.1937 г.

29. ПРИЯТЕЛ

Приятел не знае душата,
приятелство няма в света –
то дар е небесен, когато
в сърцето пламти любовта.

Приятел се някой нарича,
но колко изтрайва – не знам;
но китката щом я закичиш,
след малко увехне си там.

Приятел е Бог на човека
и истинен, верен в любов.
Със Него ще стигнеш далеко,
но чуваш ли тихия Му зов?

30. СЪВЕСТ

Всеки ден и всяка вечер
строга съвест в мен говори,
глас у мен се чуй сърдечен:
„Ти това добре не стори!

Слово ти ненужно каза."
Упрек строг и във постъпки…
„Мисли чисти не опази,
Воля Божия потъпка."

Чувам! Срам лице покрива
и не смея да се моля,
съвест в мен говори жива,
че нищожна имам воля.

Но усещам свойте рани,
що получих за награда
в мен безбройни веч събрани,
как душа ми тук пострада.

И веднага в мен протича
милост Божия и прощение,
виждам как ме Той обича,
дишам пак успокоена.

20.IV.1937 г.

31. ПОНЯВГА МИСЛЯ

Понявга мисля за смъртта,
че аз при нея ще отида…
Ще дойде края на света
и – няма вече да го видя.

Дали безплътен ще блуждай
духът без зрение и слух,
далеч от приказния рай
ще страда вечно моя дух?!

И пак ли в студ ще съм и мраз,
без лъх на обич и любов,
сълзи горчиви по образ –
без пристан ти и благослов.

И „там" ли ще е как „отсам",
в света – богат и сиромах,
продажник лих у всеки храм
и цар царува – тъмен грях!

Или, не питай, а живей,
смъртта е нищо зарад мен:
и все едно ми е – се пей:
„Да бъде Бог благословен!"

28.V.1937 г.

32. ЩЕ ПРОДЪЛЖИ

Земята всичко взима пак,
що ни е дала на света –
ще минем голи земен праг,
ще ни претърси и – смъртта.

А всичко, що небето нам
дари във първия онзи час,
отново пак го взима, знам,
смъртта над него няма власт.

Плътта бездушна в прах лежи,
а пък Духът е вечно жив!
Той своя път ще продължи
и дял ще има по-красив.

31.V.1937 г.

33. ДЕВЕТ ГОДИНИ

Девет години копая
в каменно пусто ми доле,
лост и копач изпочупих
камъни тежки да вадя,
злато укрито да найда –
трийсет шиника ми пълни.
Нищо си тук не намерих,
дрехи си веч изпокъсах,
сън не дойде на очите,

станах за смях на селото.

Баба ми – дядо й казал,
нему пък – прабаба рекла –
римско иманье тук има.
Стига ми девет години,
вятъра гоних залудо.
Вече ръце ще опретна,
в наш'то запустено лозе
вдън ще го цяло обърна
нови посадя лозици.
Вътре колиба ще сградя,
две-три години ще чакам
грозде ще сладко да бера.
Вече да млъкне селото
с мене се клети подмята:
„Вятър на бял кон ме вее."
Нека ме вее, парици
сам ще си вече спечеля.
Няма в земя да ги крия,
овци ще купя, данаци,
още и бели козици,
дар на сираци, вдовици –
нека добро да се слави.

4.VI.1937 г.

34. ХУБОСТНИЦА

на Н.Т. – колежка от Златица

Научих от теб да се мръщя
от ближен, глава да отвръщам,
когато ме нещо запита
мълча и се правя сърдита;
да мислят ме много учена,
за столица само родена,
на глуха завчас се преторя,
селяк щом със мен заговори.
За нищо на всички се сърдя,
навъсена цяла – не мърдам,
на зов се и аз не обаждам,
а всички на мен да угаждат;
и център – кой всички привлича,
че всяка ми дреха прилича...
От теб се научих да лъжа,
че мразя в живота си мъже,
че влюбих се само веднъжка
и мразя милувките мъжки.
Зад гръб да одумвам другаря,
не се нито водя, ни карам,
в лицето човека да хваля,
звезди от небе да му свалям.
Това за лице, а подире
езика си зъл не запирам,
наричам го: вол и магаре,
простак и дивак, и свинарин;
отблизо в лице му се хиля
и скривам отровното жило.
Народът е прост, невъзпитан,
заплюй го и вънка изритай,
че див и вонящ е за тебе;
а селянка меси ти хляба
и дробиш си млечна попара –
до горе ти пълен пахара.
Със теб веч не ще другарувам,
не искам дори да те чувам.

11.VI.1937 г.

35. ДОРДЕТО БЕЗ РАЗУМ

Защо ли и аз на света се родих?
Дойдох във живота самотно дете,
направих ли зло и какво съгреших,
че ден подир ден ми теглото расте?

На мене съдбата ли туй отреди
и както си иска, така си играй,
или пък вината в сърце ми седи,
причина за всичко във мене се крий.

Дали е погрешно света нареден –
творение на глупав, случаен замах,
че туй некрасив се разкрива на мен:
човек да се ражда и става на прах!!

А колко за малко живее се тук
и то във борби – непосилно тегло,
под удар на тежък безмилостен чук
и кървав е пот върху морно чело!

Но тъй ли пък Висшият разум греши?!
А ние, вървиме ли в правия път?
Дали сме чисти и светли души,
не е ли в гърди ни загнезден грехът?

Така ще е вечно, дордето в лъжи,

живеем в заблуди и денем, и нощ.
Животът над нази докрай ще тежи
дордето без разум се движиме ощ'.
15.VI.1937 г., при Тополница

36. И МОЖЕ БИ

Ще мине някой ден и друг,
така и ето, рой години,
съдбата, взела своя чук,
не ще ме жали, мен горкана.

Ще удря с чук, ще ме разбий:
мечти за щастие – всичко в прах,
кое писах, ще тя изтрий
и сълзи горки, що пролях.

Ще свършат нявга мойте дни
и моя дъх за миг ще спре,
ще плачат може би – жени,
ще кажат: „Ех, и тя умре!"

Венец изплетен от цветя,
в ръце ми някой бодне свещ
и шепнат: „Бог да прости, тя
приживе бе с нрав горещ.

Тя пя. игра, писа, плака,
твори блага до сетни дъх.
Не спря я гъсти лес, река,
скали, долини, снежен връх.

Сърце й пълно бе с мечти,
тя щастие дореше навред,
сърце й веч не ще тупти;
закрит, уви, лъчисти глед."

Ще плачат може би за мен,
надгробна ще изкажат реч…
оратор някой вдъхновен,
че с тях не ще да бъда веч.

Пък аз къде ще съм, не знам –
по рай блажен, или във ад;
отново пак ще бродя там,
къде душата мре от глад…

где няма обич, ни любов,
на всяко време дебне враг.
А може би по пътя нов
ще срещна аз приятел благ.

Дали с телòто и духа
в часа последен ще умре,
остане всичко – тук – в праха,
земя що даде – пак сбере.

Или след време, ето пак,
отново в плът се аз родя.
Ще дойда нов сърцат юнак,
за подвиг смел се тук редя

Великий Дух със своя млат
отново пак да ме забий,
дорде се мисли изяснят,
дорде се разум свят открий.
30.XI.1937 г.

37. БЕДНЯК

Бедняко, що ми даваш ти?
Не се ли молиш като мен
кога беда те сполети?
И плахо гледаш, и смутен,

а мислиш гордо, че любов
от тебе искам, о, бедняк!
Да бягаш първи си готов
в беди… Не си, не си юнак…

Любов си имам, Бог ми даде –
в сърце ми извор блика жив,
богатство чудно вече владам,
не ща те, друже мой, красив.

А нека да работим двама,
и трима – всичките – безброй,
че жетвата е веч голяма,
не се горди, о, друже мой!

Работник ти и аз – тръгни,
зове за помощ тоз народ,
товара му с ръце вдигни
и смислен му дари живот.
2.III.1938 г.

38. ТАКА СИ Е

Не ще е вечна мъка във живота,
не ще е тя едничка в този свят,
след нея, ето – стигнало Доброто,

милувка Божия идва си на ред.

След бурни дни е слънцето
блестяло,
подир мраза е пяла пролетта
и след скръбта е щастие летяло –
така си е от края на света.

3.III.1938 г.

39. ПРАШКА

Скала търкулната на двора,
домъкнала – ръката вража;
това е дело на злостора,
решил е някой да ме смаже…

Това стори ми зложелател,
но аз изкуство чудно зная –
поет-художник и ваятел
юнака този ще извая.

Подобно силни Голиата
огромно копие размахал,
та с удар първи на ръката
преби набърже сиромаха…

А в среща му, Давид със прашка,
овчарче младо – стихотворец,
захвърли камъче юнашки
и онзи, силния, събори.

И тази статуя огромна
с каруца нему ще закарам
да види и добре запомни
когато се със поети кара.

13.V.1938 г.

40. ПАЛЕТО

Тук пале с опашка завита
се в пътя прашасъл заскита
и някой костчица му хвърли,
със нея то взе да се дърли.
Притиснал е здраво костта
и лакомо смуче с уста,
скимти от голямата радост,
че вещ скъпоценна завлада.
Но ужас, във свойта победа,
наблизо пес рунтав съгледа,
престана да гризе и смуче
щом зърна голямото куче.

И песът се грозно озъби,
а малкото пале – тогава
на задни крака се изправи
и каза му; „О, заповядай,
любезни, за теб е обяда!"
И песът заръфа я здраво,
захрускаха зъби корави.
Пък малкото взе да подскача
и страшния пес да закача,
гальовно започна да риже,
лице му със обич да лиже.
Голямото, веч поласкано,
учудено тихо застана,
костчицата сочна остави,
отново се в пътя отправи.
А палето кротко погледа,
с костта си свърши обеда.

41. МОЛЯ

Моля, зъбите си веч не хабете,
знайте, че много съм жилава аз.
Зная, че можете вий да ревете,
страшен наистина – вашият глас.

Всяка овчица си вълкът не може
ни да разкъса, ни пък изяде;
има душици, що пазиш, о, Боже,
вълк да я глътне не ще я дадеш.

Тази овца е от друга порода,
жилава много – за вас е – уви,
нивга по вашите друми не броди,
гдето скитосвате, хищници, вий.

28.V.1938 г.

42. А ЩОМ СЕ ЗАВЪРНЕМ

Вървиме безспирно – съдбата
наредила тъй по света:
човекът роден на земята
другарка да има – скръбта.

Нарежда… Но кой е причина,
че сбъркахме пътя сами –
далече от наш'та родина
и днеска живеем в тъма.

А щом се завърнем, където
живяхме щастливо – преди,
ще найде спокойствие сърцето

и в мир ще задишат гърди.
8.VI.1938 г.

43. ДЪЛБОКО СКРИТИ

Чуй, някой казва: „Запали
кандилото си и налей
от непролеяни сълзи
Божествен-я елей,

що не изплакали очи,
не ронили се по лице,
дълбоко скрити във гърди,
в измъчено сърце.

С него, по- с ярък плам
кандилото ти ще гори,
ще надживее и смъртта,
„отвъде" чак дори.

На този пламък ще четеш
ти смисъла на тоз живот
и пътя свой ще избереш
посред човешки род.
9.VI.1938 г.

44. ЗВУЧИ

Звучи, една потайна скръб звучи;
тя моя ли си е, или
от другаде във мен ечи?!

Но, моя е, като че ли…
съзвучия познати мен,
незнайно нещо в мен боли;

след някой друг изминат ден
спотаи се, отново пак –
духът ми в скръб е потопен –

на вдъхновение – таен знак.
9.VI.1938 г.

45. КАКВО ЛИ СЪМ

При свят човек ли съм и – свята
ми станала душата;
като че ли криле добивам,
блаженство в мен се влива.

Тогава – светло ми се струва,
живота смислен се рисува:
частичка съм от свято цяло,
звезда ми грей на чело.

Нечист ли срещна – Боже златни,
дори – велможа знатен,
като че ли пропада в ада
и без причина – страдам.

Неволно мъча се и плача,
и в път едвам прекрачам:
света обърнат със главата
и – чужди – небесата.

Това започва да смущава,
какво ли съм тогава?!
Светица!? Грешница злочеста!?
Къде е мойто място?
15.VI.1938 г.

46. САМО ТИ

Погина всичко, всичко,
но Ти оставаш в мен –
прибежище едничко,
Отец благословен.

Възглавката – корава
и трънено легло,
душата я сковава
безмерното тегло.

Ръцете си простирам
за помощ и любов,
но само Теб намирам,
едничък мой покров,

що тихо ми говориш,
в сърцето ми шептиш,
със злото в мен се бориш
и Ти… ще победиш!
16.VI.1938 г.

47. ИЗЕДНИК

Еднакво огреяло слънцето царя,
еднакво си грей то и за
катунаря;
и царю му тежичко става без
хляба, и Манго това е, комай,
що му трябва.

И царят си въздуха диша с гърди,
и силата Манго си тамо седи;
така че човеците – всички сме братя,
това си е, вярвам, на всички познато.
А попа тепърва е взел да се кара,
че само е нашата хубава вяра,
а другите – глупост и все – бъркотия,
заблуди ужасни във себе си крият.
Църковна прослава на Бога той иска,
но джоба си здраво за бедни натиска,
а само повтаря и пей: „Алилуя!" –
това е молитва, ела де и чуй я!
Кадилница маха ли, маха с ръцете,
но я ми кажи ти, що имаш в сърцето –
любов, или обич, или пък омраза,
служителю черни на тъмни витязи.
Теб мекичка виждам ти вечно ръката
и доста охранена вече снагата…
Разбира се, пееш сърдечно за царя,
че той е на тебе, що пълни пангара.
Но случи се някак ти вземат парите,
къде ще се денеш ти, попе честити?
Грабни си оралото с време ти казвам,
тогава за вяра със теб ще приказвам.
Сега, дядо попе, не си ти свободен,
а май, как отвреме – изедник народен.

18.VI.1938 г.

48. УПРАВИЯ

Има вече управия
в нашата чаршия.
Ей ги, даскалите – пият
с попа, що да крия;
а пък също и народа –
падне ли му сгода.
И кръчмарят дава, дава,
всички благославя;
виното тече, не спира,
той пари събира.
И купува си ливади,
строи плевни, сгради,
пригодява за жената,
скътва за децата.
Те са малко нещо тъпи –
кундурски калъпи;
на школьото не виреят,
но се той гордее,
всичките му преминават –
дипломи им дават.
Но туй скрито – между нази,
думица – по вази,
дипломите ги полива
с винце – и не скрива.
Тъй си дипломата взима
кой винце си има.

18.VI.1938 г.

49. ПОП ЩЕ СТОРИ

Не обичам само
даскалите двама –
в кръчмата не влизат
а са тук – наблизо;
май, че са глупаци,
викат им: „трезваци".
Туй ли е живота?
В туй ли им доброто!!
Я поискай оканица,
не жали парици,
със мезенце хапвай,
със ракийка лапвай,

чашка подир чашка –
сила ти юнашка!
Тъй се то живее,
отречи да смееш!
А че кара се жената,
гладни са децата,
ти да нямаш грижи,
кой е твоят ближен?!
Друг да ти не бърка,
в тебе да човърка.
Въздържателят из пътя
гони го със прът;
ковлади, изкарай,
че е с друга вяра.
Поп ще стори, щото трябва,
вземат ще му хляба.

18.VI.1938 г.

50. НО ВИКАТ – ЛУД СИ

Ще се изпъне крак със крак,
ще спре сърцето ни да бие,
дори за най-голям юнак,
кой може всички да надвие.

Какво от всички ще остане?
Какво? – Уви, уви, трева.
Телото червеи ще храни
и краят му ще е това.

А туй, що дава дух в телото
и воля, слово и дело,
и светла мисъл под челото –
дали са част от туй тело,

с кои навеки ще изгасне
кога каруцата запре;
душата, волна и прекрасна,
ведно със него ще умре?

Дали, дали, о, колко много
размислям върху тоз въпрос?
И често пълни ме тревога
дали съм на земята гост,

що късо време поминува,
яде и пие, и живей,
обича, смее се, хортува,
работи, учи се и пей.

И после – точка! Край на всичко.
Умри в забрава както вси.
Нима е смисъл туй едничък –
конец, смъртта щом покоси.

Или по-други смисъл има,
но ний затваряме очи –
задача нам необяснима,
а мъдрият знае, но мълчи.

Започне ли пък да говори,
извикат: „Луд си, занемей!"
Завеждат го дори в затвора,
неволник тамо да изтлей.

19.VI.1938 г.

51. ДЕМОНЪТ

Не може вече да ме хапе,
рога строшени – да боде,
отгоре на това и сляп е,
не давам да ме изяде;

че и завързан със верига,
и колко скача и реве,
до мене – клети не достига,
скимти, веригата ръве.

И отдалече лае, плюва,
ръмжи и с туй ми пакости.
Не може друго да ми струва,
че вързал си го, Боже, Ти!

19.VI.1938 г.

52. ПЪРВООБРАЗ

Жена, жена, живот е твойто име,
без тебе глухо ще е на света,
в душите би царила вечна зима,
не ще познае никой Любовта.

Но ти, праобраз на жената първа,
която рай направи таз земя,
къде си днес, що значат тия кърви–
на място тебе, срещаме змия.

Земята цяла – кървава война,
децата ти не знаят правий път,
че ти, змия – лъстителко жена,
стори деца ти всички да грешат.

Но ти,дойди веч,първообраз нежен,
ела отново и света огрей,
да придобие той вида си прежен
и всяка твар във песни да живей.
16.XII.1938 г., Мухово

53. УЧИ СЕ

Ти, дрипаво и голо,
що вятъра те брули,
вземи това те моля,
тез дрешки и цървули.

Всред тия люти хали
затоплен да си тичаш,
душата ми те жали
и тебе аз обичам.

Обичам те, защото
и глад, и студ познавам,
суров бе с мен живота
и учех се тогава…

И знам беда какво е,
и твоите неволи,
но ти, детенце мое,
учи се, ти се моля!
20.XII.1938 г.

54. НЕ МЕ Е СТРАХ

Да, тъмен мрак е окол' мен,
злокобни екове пищят.
Но зная аз, ще блесне ден
и грозни викове ще спрат.
И – затова – не ме е страх!

Да, мрачна и страхотна нощ,
а утрото е ощ' далеч.
Над мене буря, гръм ечи,
светкавици със огнен меч.
При все това, не ме е страх!

Така ще е през дни безброй –
не ще да видя слънчев зрак,
ни лунен сърп, звездици рой,
ни тих зефир. При все туй – пак
ще мине туй, не ме е страх!
22.XII.1938 г.

55. ТЪРПИ

Търпи помръзнал-ят врабец
на голи клони с чик-чи-рик.
Търпи земята студ и мраз,
виелици и снегове.
Затуй и аз ще изтърпя. .

Селякът дрипав, гол и бос
работи майката земя –
нито храната му храна,
нито почивка – на легло.
Щом той търпи, защо не – аз?

И майка свиден син роди,
за него грижи се безспир,
но утре свие той юмрук,
над нея викне с хулна реч.
Търпи тя, така – и аз.
22.XII.1938 г.

56. ИЗМАМА

Отсреща, гледам, горе на скалата
се нещо лъска – камък скъпоценен!
Затичах се нагоре да го взема,
да го откъртя някак със ръката
и мисля си – блазе на мене!

Изкачих се, но ето, че напразно
труда ми бил – за люспица от
слюда,
по нея – лъч блещука само.
Посрамена си доле слезнах,
о, моя, моя ти заблуда!...

Измамих се, че туй което
огряват го на слънцето лъчите
не е това, кое самичко свети…
Премести се лъчът – залязва
му хубостта – не прави ни честити.
23.XII.1938 г.

57. МУЗА

Лей се, лей се, лиро моя златна,
лей в душа ми песните приятни,
що ми шепне слънчевата муза,
образ свела чак до мойте буза.

Пее тя и гали ми душата,
радост в нови пътища открива,
слънце ясно сочи ми с ръката
и пътека, гдето се отива.

Ах ти моя музо неизвестна,
кой навреме викна те при мене,
идваш ти и носиш нови песни,
пълни със любов и вдъхновение.

11.XI.1939 г.

58. ЕЛМАЗНО ОГЪРЛИЕ

Стой мирно! Ти чест й отдай със ръката,
Тя иде, Тя иде, отваря вратата.
Недей да се плашиш от страшн-я й глед,
а дай й подслон, приготви й обед.

Кажи: „Заповядай, ти сестро добра,
ти правиш ми чест, че и мене избра
да дойдеш дома, но какво те привлече,
та, Горест, пристигаш при мен отдалече?

Ела и огрей се, приготвих леглото,
легни, теб е морно и тръпно леглото.
В мойто легло, ела и почивай,
под сигурен покрив ти сладко заспивай."

Така аз направих със обич в сърцето,
(но много скръбта бе ужасна в лицето!)
целунах й мигом сърдечно ръката
на тази нечакана скръб във душата.

И Тя, що понесла за мене горчило,
оставя в страни и поглежда ме мило,
и мант-ята грозна отмахна с ръцете,
и маската с ужас, що пълни сърцето.

И чудно, то блесна пред мене красиво,
очите й с обич поглеждат ме живо,
тя свали от шия елмазно огърлие
със нежна усмивка го мене подхвърли;

наметката взе си, отвори вратата,
излезна, напусна ми тихо душата.
В сърцето ми радост изгрея велика,
но тя си отиде, напразно я викам…

Огърлието светло ми кичи гърдите

и сълзи блажени изронват очите.
Богиньо прекрасна, защо се укриваш
и грозно си правиш лицето красиво?!

Добре, ах добре, че посрещнах я нея,
помолих я даже при мен да живее,
а иначе Тя ще при мен да остане
и зло ще ми стори, отвори ми рани;

ще бъде владетелка в цялата къща,
че скръб във гърдите е сила могъща,
руши и не можеш я нивга изпъди,
мъчителка грозна тя вред ще ти бъде.

13.XI.1939 г.

59. НО ТАМО В НЕБЕТО

Лампада изгасва, след нея
запалва се ощ' по-голяма,
отново ми пътя огрея,
в простора по-ясен поемам.

И все е така – в изпревара
запалват се нови пред мене
дордето си пътя изкарам,
към върха висок устремена.

Та нека лампади гаснеят,
но тамо в небето, високо
веч слънцето почва да грее
и свети по всички посоки.

13.XI.1939 г.

60. НАД ВСИЧКО

Пристъпя някой, иде в мрачината,
в ръката Му запалена свещта
с която е донесъл светлината
и пъди с нея надалек нощта.

В уречен миг Той всеки ден
приижда,
заглеждам се да видя Му лика.
Напразно е! Лице Му се не вижда,
не се явява нигде на света.

Но кой е Той, че никой Го не среща
и никога лицето Му не знай,
но Го всечасно в себе си усеща
и Го над всичко търси и желай.

Без Него спира всякое дихание
и губи се в душата – ум и свяст,
изкуство, песен, хубост и познание,
усмивка, поглед ясен, глас.

20.XI.1939 г.

61. НЕДЕЙ БЕЛЕЖИ

Сгреша ли, Ти недей бележи
във никоя небесна книга,
недей на рабоша ми режи,
кажи ми само, туй ми стига.

Шепни, спомни ми тихо само,
край мене никой да не знае,
когато сме със Тебе двама,
ще видиш колко се аз кая.

И сълза ми окото рони,
облива моите образи,
че стъпках Твоите закони,
сама се повече наказвам.

И моля се, и пръсти чупя,
изправям грешката стократно,
злината гледам да изкупя
с постъпка хубава, приятна.

Сама наказвам се – веднага
налагам свойто наказание,
за бъдеще го не отлагам,
олихвям своите страдания.

20.XI.1939 г.

62. ТЯ ЩЕ МЕ ДАРИ

Кога ужасна буря ме връхлита,
със две ръце безжалостно ме блъска,
реве, пищи, вий, хапе ме сърдито
и мечът й над мене остър лъска,
аз вече се не браня против нея,
а в среща й, в лицето й се смея.

Защото знам,предвестник е тя само
на ново щастие, пратено за мене –
съкровище безчислено голямо:
неземна радост, светло вдъхновение.
Тя иде първом мене да набие
и после скришно в мене злато скрие.

Понякога тя тъй ме много шари
със пръчката, че свяст изгубвам даже.
Не гледа тя къде ще ме удари,
не иска и да знай, че ще ме смаже,
че аз крещя и викам, и се браня,
и грозно във лицето й се каня.

Ридая, сълзи роня, плача – клета
нажалено главата си навеждам,
дорде за хитростта й се досетя,
глава изправям, смело я поглеждам
и почвам да протягам си торбата,
че зная, дар ще ми дари богато.

20.XI.1939 г.

63. СИЛА

Своята беда сама ще нося.
Имам сила, в мене тя седи;
помощ аз от никого не прося –
всеки има своите беди;
всеки сам се мъчи да изкара
на гърба му, що тегней товара.

Мъка, да, но има още сила
равна ней, в душата що гори;
тя не се е още проявила
нито само капчица дори.
Ако аз я цялата развия,
чашата горчива ще изпия
без окото ми дори да трепне;
на един дъх, няма да треперя
и ръка ми няма да се сепне.
Воля аз в сърце си ще намеря,
ще изгълтам страшното горчило,
в мене то ще стане крепка сила.

20.XI.1939 г.

64. РИСУНКИ

Каквото сторя – себе си рисувам.
Гневя ли се – очите ми се лъскат
като на… Ех, а лошо ми хортувам,
приличам на змия, що съска.
А злост ли имам някому в сърцето,
веднага грозно става ми лицето,

бразди чело ми шарят, под очите
ми хлътват сенки, тъмна ставам цяла;
дали ще блъсна някого сърдито.
Тогава, ей ме, цяла погрозняла –
не съм човек, а ставам на плашило,
оса хаплива със отровно жило.

Но кажа ли да стана милостива,
добра и кротка, нежна и любяща,
веднага, ей ме – хубава, красива,
лице ми да светлей захваща,
чертите ми изменят се веднага –
тих ангел кротък със усмивка блага.

20.XI.1939 г.

65. С ТЯХ ЛИ СЪМ

Вървя самичка – волна птица!
Усещам се богата,
като че ли – царица
с огърлица от злато;
главата ми – с корона,
зората ми е трона.

Така е в мойта хижа,
щом Муза ми говори
и нямам вече грижи –
далеч от злите хора.
Но с тях ли съм – обратно
си идвам – в скръб душата…

Завръщам се сломена,

оклюмнали крилата,
със болка потаена
навеждам си главата,
ограбена и бедна,
от вси – последна.

21.XI.1939 г.

66. СТУДЕНО

Ти идваш, музо, в мойта хижа
от все сърце те аз желая.
Но гледам, че те не е грижа –
студеничко е в мойта стая;
не знаеш студ, че Дух си свят,
но друг е нашия земен свят.

Шарилки ледни по стъклото,
а вънка сняг и буря вие,
мен хладни тръпки по телото,
в постеля гледам да се скрия.
Наместо, музо, да ме галиш,
що ми ти огън не запалиш?

От негде сухи чам, дъбици
да ми докараш без пари,
в пещта наблъскай цепеници,
та хубав огън да гори.
Ти, музо, пееш си във мене,
но знай, че много ми – студено.

21.XI.1939 г.

67. МАЙСТОР

От камъка изпод земята
създаде статуя засмена
със чук и длето във ръката
и то – от камъка студени.

Направи я да заговори
и чувство да трепти дълбоко,
лъчи във ясните й взори
и мисъл да сияй висока.

Кой спре до нея се въздиви
и гледа я с възхищение –
тя вечно божествено красива,
с неземен пламък озарена.

Но що изтегли тя горката
дордето майсторът я лъска;
със длето остро и със млата
как би я той, жестоко блъска.

Тя как плака – рони сълзици
до края чак, дорде я свърши
хвърчаха огнени искрици.
Но той не взе да ги обърше…,

а още повече я бие
със прилив нов и вдъхновение,
дорде душата й открие
и я направи съвършена.

9.VII.1940 г.

68. ДОШЛА Е

Дошла е мъката горчива –
незвана гостенка при мен,
жестока, зла, немилостива,
със поглед в мене устремен.

Тя чака тамо закована,
следи какво ще сторя аз,
дали таз гостенка незвана
ще я изпъдя с гневен глас.

Така ний гледаме се двете,
тя с пристъп зъл, а в мене–страх.
Към нея тръгнах и ръцете
със топла обич ги прострях.

Тя седна близичко до мене
и ме прегърна с две ръце,
но вместо мъка – вдъхновение
усетих в своето сърце.

И в моя дом, като седяхме
във тихия самотен час
задружно песни с нея пяхме
със ясен и възторжен глас.

9.VII.1940 г.

69. НЕ ЗАПИРАЙ

Не запирай, ти ръка, да свириш
и да пееш песни от сърце
докато скръбта се не умири
и просветне моето лице.

Тъжна съм, от скърби съм убита,
но свири, цигулко моя ти,
докато не заиграй честито
моето сърце и полети.

9.VII.1940 г.

70. НЕ ГОВОРИ

Че мразиш ме, не говори,
аз грижа нямам за това.
Не давам нито пет пари,
че твойта глупава глава

не може друго да роди,
освен безлюбие и злина.
Туй има в твоите гърди,
а не човечност, добрина.

Пази ти своето сърце
за някой африканец див
със черно, лъскаво лице,
човече зъл и горделив.

Пък – мене – слънчеви лъчи
ще ме обливат всеки миг;
поглеж, не ми ли туй личи,
не е ли хубав моят лик?

Ветрец ще мине да повей
и мене ще целуне той,
славеят нежно ще запей
за обич, радост и покой.

Пък ти дебни край мене пак,
следи за мене всеки час;
„отсам" не ще преминеш праг,
с тояга чакам тука аз.

16.VIII.1940 г.

71. НАД БУРИТЕ

Пробивам облак, що над мене
направил пояс непрогледен,
над него бягам устремено
със химн в сърцето ми победен.

Над тях летя и те остават,
и под нозете ми се люшкат,
где молниите продължават
всред гръм и огнени вихрушки.

Напред, нагоре и нагоре,
къде небето е лазурно
да си почина из простора
от непрекъснатите бури.

19.VIII.1940 г.

72. ДО КАПКА

До капка искам тази чаша
да я изпия, затова
не ще се в този миг уплаша,
а смело вдигнала глава

и здраво стиснала в ръцете
с отрова пълния потир
ще го изпия аз, дордето
не се изпразни най-подир.

Туй мен дари съдбата чудна,
избрала го е на света –
да тръгна в таз пътека трудна,
где спътница ми е скръбта.

19.VIII.1940 г.

73. ОСЛАНЕНА

Кажи ми, цвете, кой превари,
че твойте нежни листица
таз нощ безмилостно попари?

Не го ли твоето лице
накара тебе да пожали,
не взе ли с двете си ръце

със обич нежно да погали?
А грабна хладния си меч
и тебе наземи повали.

Не му ли каза блага реч,
да го подухнеш с твоя дъх
отблизо ти и отдалеч?

А те прободе с остър връх
и ти угасна, и умря.
Излитна живият ти дъх

и мъртва тука се простря.

20.X.1940 г.

74. ЦВЕТЕЦ

Останах аз не осланена,
че ме затулиха другарки
и ето, пак съм пременена,
красиво греят мойте шарки.

Но тази, мене що запази,
сланата люта я спревари
и неочаквано порази –
чак до сърцето я попари.

И днеска съм се разцъфтяла,
поглежте–стройна, сладкодъхна,
но доле тя се е простряла
и този миг пред мен издъхна.

Не знам сега дали да плача
за мойта хубава другарка,
или да пея и да скачам,
че свежо греят мойте шарки.

Тя, хе, стопи се и угасна,
като че ли не е живяла,
пък аз съм бодра и прекрасна,
и ясно слънце ме огряло.

21.X.1940 г.

75. ВЪЗМОГВАЙ

Възмогвай ти свойта самота
навред и по улиците шумни.
Щастлив ли е този на света,
живял със другари скудоумни?!

Поглеж ти нагоре небесата –
самичка е всякоя звезда,
щастлив е комуто във душата
е тази единствена беда.

Живей ти самотен, но герой
и подвиг вседневен – ти живота.
Падни във борбата, но устой
едничко ти само във Доброто.

Че тези, що шумно другаряха
в забави и радости без край,
едни подир други те измряха
и никой им името не знай.

Но който си подвизи извърши
не ще му звездата изгасней,
не ще му се славата довърши –
в сърцата навеки ще живей.

25.X.1940 г.

76. ЧОВЕКЪТ ПРИСТИГНА

На гроба му сложиха камък –
издялана плоча отгоре,
И тежка, и твърде голяма
от злите и пакостни хора.

И даже поставят печати,
не смей да ги махне веч никой,
туриха до гроба джелати –
стрели им в ръцете и пики.

Та кой се до гроба приближи,
те всички, в едно мигновение,
дошлия с копие пронижат,
тъй както им бе повелено…

Те пазиха тамо грижливо,
но ето се плочата вдигна,
отмести се бързо и живо,
от гроба Човекът пристигна.

Човекът разпети възкръсна,
пазачите паднаха ничком,
светкавица доле ги блъсна
и слепи останаха всички.

9.XI.1940 г.

77. ПАЛЕСТИНА

Мъчители – вси ослепяха
от лика блестящ на Исуса,
когото напразно разпяха,
напоиха – жлъчка да вкуси.

Таз плоча и днеска е тамо,
децата безброй в Палестина
отгоре на лъскавия камък
играят на бодра дружина.

Разгулни, събрани те искат
таз плоча от там да отместят,
събират се, блъскат, натискат,

но тя е на същото място…

Не може я никой повдигне,
дордето Великият отново
тоз камък повторно не вдигне
със свойто Божествено Слово.

И всички тогаз в Палестина
ще чуят гласа Му тогава.
А иначе – те ще погинат,
Спасителя щом не прославят.

9.XI.1940 г.

78. ТРАПЕЗА

Сестрици мои, жалби мои – грижи,
бездомни дни и глад, и голота,
днес каня ви на пир във мойта хижа,
на пир – трапеза свята – Любовта.

Да, вас, които вечно, от рождение,
не ме щадихте никога, ни миг,
безспирно, що вървяхте все със мене
и вредом срещах свъсения ви лик!

Днес каня ви, елате на трапеза
разкошна, тук под тихи ми покров,
че милост Божия веч над мене слезе,
донесе щастие, радост и любов.

От все сърце ще всички ви прегърна,
ще ви целуна сладко по уста,
че мойта мъка в песен се превърна,
че дружка веч ми стана радостта.

29.I.1941 г.

79. РОДИНА

Обичам те моя, о ро̀дино свята,
че много сълзици в живота изрони,
че […] отначало се помни земята
все враг те жестоки с оръжие гони.

И дебне те вечно, на всякоя стъпка.
Той искаше тебе, родино, да махне:
хули те, руга, разпъва и тъпка,
и Каинов меч върху тебе замахна.

Но ти не издъхна, о ро̀дино мила,
не смаза те враг със беди, урагани.
В сърцето си яко намери ти сила
да пееш и днеска по родни балкани.

Във песен неволи и сълзи превърна,
и грозни пожарища – в райска градина.
Предишната хубост ти пак си възвърна,
о, скъпа, ти моя, велика родина.

9.II.1941 г.

80. БЕЗ ГРИЖА

Ето ме сега без грижа
в слънчева, красива хижа,
вънка буря вий, гърми, буботи,
буен огън тук буботи.

Дава той приятна грейка –
близо там седя на пейка,
и чета, чета „Беседи”,
где Учителят ме гледа:

свято слово, слово благо,
мъдро, всеки ред се казва,
грее в мрака и помага,
прав-я път ти все показва.

23.II.1941 г.

81. ЖИВОТ ВЕЛИК

Туй „Царство” е в сърцето,
а не и на небето;
нито е там, ни тука:
в изкуство и в наука,

ни в сила, ни в познание,
ни в радост, ни в страдание,
нито е във олтари
на храмовете стари.
А вред се проявява,
с лъчи ни осветлява,
но другаде живее,
от други свят ни грее.

При нас понявга спира,
но в нас се не намира –
пристига и – отлита,
но прави ни честити.

И само – мигновение,
остави вдъхновение,
кога при нас дохожда
велик живот се ражда.

10.III.1941 г.

82. ПОБЕДЕНА

Понявга в сърце ми
тъга е и смущение,
и мрачна нощ – голяма,
ни миг – успокоение.

И – нищо не помогне…
и ето, че умирам.
О, как ще превъзмогна,
дъхът в гърди ми спира.

Но грабвам виолина
и свиря до забрава,
и пея във терцини –
по-леко ми – тогава.

Или – във планината,
до поток многоструен,
изливам си душата
във плач висок и буен.

А слънцето си грее,
какво че някой стене;
като че ли се смее,
че плача победена.

11.III.1941 г.

83. С ОБИЧ И С ВЯРА

Теб ничий вой и никои гърмежи
в света не бива веч да те възпират
и твойте светли, хубави стремежи,
които се дълбоко в теб намират.

Понякога до тебе нещо трепне,
коварно почват злонамерни думи.
И все говори, и така ти шепне:

„Любов и съвест – туй са празни глуми,

лъжа е всичко, всичко, що е в тебе!
Не слушай вече този глас в сърцето,
върви в света–не стига само хляба.
Помни едно, че празно е небето,

Бог няма нигде в мъртвата природа.
Животът е безумие – ти си карай,
живей, върви по своята угода,
по-леко е из пътищата стари.

Използвай младостта в забави
и в наслаждения безумни.
Така до края вечно – продължавай
във пиршества вседневни, шумни;

където карат всички – да си тамо,
това е истина: при мнозинството –
що е потребно да изпълниш само,
прави това, що иска естеството.

А размисъл, а светло вдъхновение,
изкуство и наука, идеали,
и дълг, и съвест на света,
служение,
не нужен е за теб морала –

все празна работа и губи време."
Тъй ми говори този глас безспирно.
И чудно нещо, никога не дреме,
и никога не ме оставя мирно.

Но ти девойко, цял свят да лудее,
помни ти вечно своята пътека –
едно е слънце, що в душа ти грее,
помага ти при стъпка твоя всяка.

И туй светило вече те извежда
към върхове прекрасни, озарени
със обич и със вяра, и надежда,
и готви ти велико възкресение.

12.III.1941 г.

84. ВЪЗРОДЕНА

Блажена, душата ми пее
дълбоко, не стихва тя в мене;
в лазурите слънцето грее,
душата ми пей възродена.

Небето е с мене, земята,
природата химни издига,
горите, леда по реката,
планинските снежни вериги.

Из въздуха моята песен
се волна и светла понася,
в лазурите ведри небесни
с възторг се нагоре оглася.

16.III.1941 г.

85. БИСЕРНА СЪЛЗА

Цигулката ми е с мене,
нозе ми здрави и ръце,
душа ми пълна с вдъхновение
и с песен – моето сърце.

Заставам малко да почина
до бяла трепетна бреза,
нагласям свойта виолина,
в очи ми бисерна сълза.

Извивам лък и тихо свиря,
дорде над мене Орион
в небето горе се намира
на лъчезарния си трон.

Така дорде не омалнея
да свиря в този нощен час,
запявам тихичко след нея
молитвено със моя глас.

И ето ме със нова сила,
че щом се утро зазори
и слънцето надникне мило
иззад пурпурните гори

аз тръгвам пак сама в живота,
вървя със песен на уста,
но пак щастлива съм, защото
живея, дишам в красота.

17.III.1941 г.

86. НЕ Е ЛИ ЧУДНО

Не е ли чудно туй, когато
бучи морето и лудей?
И молни леят небесата,
гърми и треска, буря вей.

Когато нищо се не чува –
морето също хищник лют,
гърдите гневно си издува,
раздипля смъртоносен скут.

Тогава глас, подобно струна
от арфа златна прозвучи,
посред виелици, фъртуни
поглеждат благо две очи.

И ето, слушай как говори:
„Не бой се," – казва тихий глас,
„таз буря зло не ще ви стори
докле пребъдвам вечно Аз."

И сгушени от ужас люде
гласа дочуват в своя стан.
От смъртен страх, що ги събуди –
Духът – Божествен капитан.

17.III.1941 г.

87. СВЕТЪТ Е ХУБАВ

Светът е хубаво направен:
земята – с пеещи води,
а върху нея е поставен
свод целия само от звезди.

Луната нощем да й свети,
а денем слънце да й грей,
да плуват риби по морето,
в гората птичка да запей.

Под гъсти, сенчести дъбрави
и мечка своите чеда,
щастлива майка да ги бави
и да ги пази от беда.

А ето и сърничка нежна
да пий от потока студен;
до преспа чиста, белоснежна
наднича здравеца зелен.

И по скалистата пътека

на неизбродни планини
се качва бавно човека
по стръмните височини.

Къде е тръгнал, где отива?
Пъхти, почине, стане пак.
Заспи дълбоко и почива,
събужда се по таен знак.

И тръгне устремен в простора,
догонва той далечна цел,
той иска да се качи горе
на върха тамо снежно бел.

Стои и дълго се оглежда,
той радва се на Божи свет,
земята в слънчева одежда,
земята с хубости безчет.

Из въздуха, из висините,
напущат родните скали,
летят нагоре в глъбините
свободни, царствени орли.

И малко птиченце на камък
е кацнало и тихо пей,
това е неговия замък,
че слънцето го тамо грей.

Светът е хубаво направен,
не може да се изрази
със думи – може да се слави
с хвалебни, искрени сълзи,

че е без край и без начало –
неизмерим, неизразим.
Достоен е за вечна хвала
Творецът му непостижим.

88. О, НЕКА МИНАТ

О, нека минат покрай мене
световните блага безценни:
брилянти, бисери и злато,
и дрехи, везани богато,

корона даже, скиптър царски,
права големи – господарски.
Но аз дълбоко предпочитам
свободна да съм и честита,

душа ми всякога да пее
и Бог в сърце ми да живее,
отколкото да съм богата,
а пък без радост в душата.

22.III.1941 г.

89. ИЗВОР

Мен извор праща надалек'
да стигна до Велики океан;
аз, мъничкия тук човек,
далече да станувам стан.

Почивка там – но до кога?
Навярно слънчева ръка
ще ме издигне от брега,
от океан или река

към облак в сини небосвод;
от тамо пък във капки рой
ще падна при човешки род
в дъждовни капчици безброй.

И доле, в извора – завчас
ще влея моите води,
отново в път ще тръгна аз
със нова сила във гърди.

5.V.1941 г.

90. ВОЙНА

Война и вътре, вън – война,
война в народите и – в нас.
Тя сее пакостни зърна
на всеки ден и всеки час.

И тази буря, що безспир
кипи във нашите гърди
война създаде най-подир
и няма да се утиши

дорде безспирно тя тече
от умове и от сърца;
все нови кърви ще влече
за земни клетнишки деца.

Дорде вълните на злина
не спрат в сърца ни – до тогаз
ще бъде мрак и тъмнина,
и смърт всеместна ще е с нас.

6.V.1941 г.

91. СЪБУЖДАМ СЕ

Събуждам се във радостни
мечтания
от сънища вълшебни през нощта.
Сърце ми шепне сладостни
сказания,
хвалебна му и бодра песента.

Хвалебна му е песента, че няма
за мене веч плачевни долини,
че свърши се навеки таз голяма
за моя взор ужасна тъмнина.

Веригата се от нозе ми свлече,
летя свободна птичка из ефир.
Душата ми във бяло се облече,
душа ми пълна е с любов и мир,

лети нагоре тиха, светлозарна,
от никъде я ужас не грози,
запяла е тя песен благодарна,
в очи ми трепкат радостни сълзи.

6.V.1941 г.

92. АНГЕЛЪТ

Когато ангелът пристигна
надгробна плоча да издигне,
той най-напред се поослуша
преди отвора да отпуши.
И ето, чува, че отвътре
започнал гроба да се кърти,
да се тресе и оживява,
че мъртвият взел да оживява.
Тогава ангелът веднага
захванал се да му помага
и във потайна, късна доба
отмахнал плочата от гроба.
Тогава Жив-ят се показал
на ужасените витязи,
що пазели печата строго.
Уплашиха се те до Бога
и ничком паднаха несвестни
пред Този, кой самин възкръсна.
Пък ангел и Христос – двамина
излезнаха от таз градина.
Тогаз се ангелът обърна,
Христа в обятия прегърна
и рече му: „Добре направи,
че пръв от гроба се избави.
Кой сам живота си спасява
и Господ го освобождава."
Христос веднага пак изчезна,
пък ангелът до гроба слезна
и каза после на жените
какво видяха му очите.

23.V.1941 г.

93. НО КОЙ ПОСЯ

Минутка само ми остава,
дъхът в гърдите ми престава,
като че ли във бездна падам,
догаря моята лампада.

Зад мене диря вече няма,
пред мене пропаст е голяма,
не виждам нищо – тъмнината
изпълнила ми е душата.

Дори гласът у мен угасна,
но кой демон ме тука тласна?
Не съм ли за живот родена,
да бъда весела, засмена!

Отгде таз мъка във сърце ми,
в мен кой пося отровно семе,
та още приживе – умряла
да съм преди да съм живяла!?

Но ставам аз, полека-лека,
поемам горната пътека.
С последни сили ще се боря,
но ще излезна на простора.

23.V.1941 г.

94. А НЕ СЛУШАШ ЛИ

Боже мой, живееш Ти високо,
а човек – във тъмно и дълбоко,
никой го не вижда, не поглежда
и над него – в помощ се навежда.
Но ти, Отче, само го съзираш
и го лесно, бързичко намираш.
Ако нещо съгреши, веднага
спускаш се и бързо му помагаш;
чакаш го добре да се навайка,
после Ти, като същинска майка,
туряш го на гръд и го люлееш,
и го милваш, и му песни пееш:

„Нанкай, нанкай, мое чедо мило,
ето пак ти давам нови сили;
не греши веч, а върви във пътя,
а не слушаш ли ме, ей го – пръта!"
23.V.1941 г.

95. ДА Е ЖИВА

Да е жива пръчката, която
ме удари силно по ръката.
Би ме, би ме тя, защото
аз летях направо къмто злато,
че бе лъскаво то и красиво,
и че гледаше ме като живо…
Светеше се като скъпи камък,
то пък – люспица от слюда само,
що по нея слънцето играло
и за туй в очи ми е блестяло.
А пък аз, по стръмно се катерех
и душата си напразно дерех
да го взема и да се накича,
то на мене много ще прилича…
Но една невидима ръчица
ми удари хубава плесница.
И със пръчка по ръцете даже,
глупостта ми – харно да накаже,
че не мога ощ' да разсъждавам
и за нищо си живота давам.
Да е жива пръчката, която
ми нашари хубаво ръката!
23.V.1941 г.

96. И СВЕТЪЛ, И НОВ

Пустиня е вредом живота
и кръстове – чак до Голгота,
и кръстове – сълзи – морета,
и вопъл ечи до небето.

Градина за мъртви, по нея
гробове по всички алеи.
Не вижда се никъде само
отвален гробовния камък,

та мъртвия жив да излезне,
да счупи вериги железни,
надгробния камък да блъсне
и светъл, и нов да възкръсне.
24.V.1941 г.

97.

Какво ли съм нявга била, аз не знам;
чиновник навярно, или пък – овчар,
велможа ли знатен била съм голям,
търговец или, или – говедар?

Или съм царица бивала тогаз,
що стиска ярема на някой народ?
(че горда и смела, и днеска съм аз,
и погледа властен, и горд моя ход)

А може би – просяк, приседнал до мост
ръка си съсухрена, слаба прострял…
А също–калугер, но недотам прост
на чужда гърбина съм вечно живял.

Не зная що бях, а и туй не важи,
но тука съм идвала нявга в света –
играчка на всички световни лъжи,
че бяга и днеска от мен Любовта.

Не виждам местенце по тая земя
да нямам аз близък – приятел и брат.
Навред ми се струва е мойто дома
в катуна, и пѐщеря, даже – палат.

Преди да продума съпътникът мой,
потрепва в предчувствие мойто сърце.
Познавам дали е то обич, покой,
или е предател – туй ново лице.
25.V.1941 г.

98. КОГАТО МЛАДЕЖЪТ

Когато младежът ще нявга надзърне
във туй, що записал е днешният живот,
той в ужас ще погледа свой да отвърне
от всички дела на човешкия род.

Устата си той от страх ще раззине
когато погледне, що правил света
и тази небивала, страшна картина:

земята–на рожбите свои–в кръвта...

Оръжието пък, рече да погледне –
очи си ще скрие със двете ръце,
лице му ще стане и грозно, и бледно,
и скръб ще разкъса туй младо сърце.

И никога вече таз книга човешка
не ще да поиска то пак да чете
догоре написана с кървави грешки,
не ще я погледне туй ново дете.

Че то ще е в рая и в рай ще живее,
работи свободно и учи, твори,
че друго ще слънце тогава изгрее
на радост и щастие с нови зари.

25.V.1941 г.

99. ХУДОЖНИК Е САМ

Художник е сам человека –
художник на свойто лице,
художник такъв е от века
с мисъл, що храни в сърце.

Ти образ такъв ще рисуваш,
каквото във тебе се крий,
с добро ли и зло другаруваш –
издава се всичко, уви!

Лицето ни всичко показва
по целия израз – личи,
а най- се добре забелязва
едничко във твойте очи.

Така на грабливата птица
се някому образ видней,
или пък – погледнеш – лисица,
с лисичи той нрави живей.

Или – на осел заприличал,
на вълк и на мечка, змия,
на тази, която обича
с муцуна да рови земя.

25.V.1941 г.

100. С ВЕСЕЛИЕ

Живея със мисли крилати
на гении велики в света
и мисли не ща непотребни,
а дишам сега в любовта.

На светлите гении – полека
се храня от живи слова,
по стъпки следя свръхчовека
със трънов венец на глава.

Умре ли – туй следва и мене,
ще пия от чаша и аз,
но чака и мен възкресение
във близък, уречени час.

Живея със мисли крилати
на искрени, чисти сърца,
с веселие тъпча земята,
дете – от щастливи деца.

29.V.1941 г.

101. ВРАБЧЕНЦЕ

Колко хубаво е доле на пазаря,
всичко има – беж и пазарувай;
стоки разни има със товари,
дай парички, па си накупувай.

А пък ти си хукнал без парици,
зяпаш, ала няма да те сгрее;
тази шапка, тези ръкавици
друг ще купи и ще се гордее.

Ще изглежда достолепен, важен,
от височък род – произхождение,
нахохорен и напет, и снажен,
ще му снемат шапка с уважение.

Ти не си за тамо, а в гората
се разхождай, там пари не трябва.
Не забравяй, само във ръката
си вземи ти резенче от хляба.

Че не си със новичко палтенце,
що от туй, пък нека си със старо.
Гледай как туй весело врабченце
със едничка дрешчица си кара.

13.XI.1941 г.

102. СЪДБАТА

Пъди, пъди я ти, но как?
Ей, влезе вътре нейни крак.
Къде ли да избягам веч?
Но пази тя със остър меч,
към него вече тя посяга,
щом види, че от нея бягам.
А дрехите й – само кал,
отвсякъде се насъбрал.
И дрехите й само смет;
и дрипи веят се отвред,
от нейната одежда прашна
и от походката й страшна.
Седи тя срещу мене – там,
във погледа й – смъртен плам.
Не бие, не ругае тя,
не мръдват нейните уста,
но само нейното дихание
ми носи ужас и страдание.
Тогава се досетих аз,
просветна нещо в мойта свяст,
че станах, взех вода съсъд,
приближих се до нейни кът,
нозете почнах да й мия
и с бяла кърпа да ги трия.
И дрипите й ред по ред,
под нейния намръщен глед,
полека от гърба й свличам
и с мои дрехи я обличам.
Но пак сурова тя остана,
ни по-добра да е захвана.
Все тъй ми носи тя печал,
макар измита веч от кал.
Но радост имам аз една,
че таз намръщена жена
можах да я посрещна аз
и нейната ужасна власт
със мойта обич намалих,
калта когато й измих.

13.XI.1941 г.

103. НОВА ДРЕХА

Как ми е топло със тази дреха,
ето, във ново и мен видяха.
И то е дълго, и със подплата,
копчета – чак ми стигат яката,
удобни, здрави, дълги ръкави.
Майстор и джобове ми направи,
гдето да мога нещо да скрия –
кърпа и още – пари в кесия,
моливче още, малко тефтерче,
круша, орехче или шикерче.
Ах, как ме дрехата хубаво грее,
няма веч буря мене да вее.
Шито е то по нова мода,
пък и скроено ми по угода.
С него висока ставам и снажна
и много, много, и много важна!
Че и с обувки – последна мода,
тихичко скърцат когато ходя.
Шапка накривям си над ухото,
къдри нареждам покрай челото.
Ето ми даже чифт ръкавици –
вече не съм ли аз важна птица?
Чантичка нова махам с ръцете,
израз премъдър ми на лицето.
Па си отивам при грешни люде,
който ме види, нека се чуди.

14.XI.1941 г.

104. ПРИСМЕХ

Облягам се в нашата слива
глава да прислоня тъжовна,
обилни сълзи да проливам
от моята мъка отровна.

Но бодва ме тя и не дава
на клон да си сложа главата,
изблъска ме с грани корави,
не ще да ми чува тъгата.

Обърнах се аз и я питам:
„Защо ме изпъди – горкана?
Защо си на мене сърдита?!
Сърцето ми цяло е в рани."

Наместо ответ тя зашушва
листака си гъсти и волно
засмя се, и цяла полюшна
от мойте слова недоволна.

Тя дълго се смея и киска,
не слуша тя моите речи.
Затуй да си тръгна поисках,
но тя да се смее пресече.

Отвърна тогава полека,
тъй как си двоица хортуват –

човек разговаря с човека
и двама не щат да хитруват:

„Кажи ми защо се оплакваш?
Живота бил тежък за тебе.
Дошла си и тук да натякваш,
че сладост изгубил е хляба.

А искаш ли теб да разкажа
и мене що ми е в душата?
Не съм ли аз вечно на стража –
главата ми доле в земята.

Във кал е глава ми зарита
и локви да смуча край мене.
Дали съм аз много честита,
че идваш да плачеш и стенеш?

Горчилки аз пия, горкана,
мътилки – да знаеш ти само!
Снагата ми цялата – рани
от молния, брадва и камък.

Но пролет идва ли, лято,
теглото в цвят се превръща,
а сълзите – плод по клонете,
горчилото в сладост обръщам.

А зиме пък – в снежна качулка
студ брули ме страшен и мръзна,
по клони ми ледни висулки
и гола треперя, и зъзна."

Туй сливата рече ми само
и спря да шумоли с листете.
От нея се много посрамих,
обърсах сълзи от лицето.

20.XI.1941 г.

105. БУТИЛКА

Бутилка с мляко прилича
живота; един го избие
и масло от него извлича,
айран му остава да пие,

когато е жаден на пладне;
или пък айрана превари
на дъно гъстака да падне
за баници – вкусна извара.

А други пък – всичкото мляко
надигне и бърже изпива.
Не мисли за после човека,
но участ го следва горчива.

22.XI.1941 г.

106. С КЛЮЧА ЗЛАТЕН

Неусетно животът се ниже,
като струя се леко тъче.
Посред скърби, неволи и грижи
той безспирно тече си, тече.

А въпроси отвред се задават:
„От къде? На къде след това?";
безответни те всички остават.
И напразно са всички слова,

що се мъчат в света необятен
да открият предвечната цел,
да надникнат дори в небесата,
световете навред без предел.

Неразгадано всичко остава
и напразно се блъска човек.
Нека себе си първо познава,
а не гони миражи далек.

Ако себе си той опознае
ще добие ключ златен тогаз,
за да може да влезне във рая
и блажен ще е вечно тогаз.

15.II.1942 г.

107. УЧИТЕЛКА

Кой ме знай къде ли догодина
вятъра на бял кон ще ме вей,
в кой ли край на моята родина
пряпорец ми ще се шареней?

Може би към Дунава ще ида,
в Добруджанска хлебна равнина
и сама с очите си да видя
тази приказна за мен страна.

Или – в Беломорието надоле,
где маслина из горите зрей,
или пък – из Македонско поле,
гдето се юнашка песен пей.

А защо не, даже по Морава
да събирам сироти деца
и на тях просвета ще раздавам,
и ще сгрея техните сърца.

Всякога на поста съм готова,
гдето ме изпратят – ще съм там,
да разнасям Божието Слово
на школьото във пречисти храм.

2.VI.1942 г.

108. НАСЪЩНИЯ

Извикам ли само за хлеб,
веднага ми чуваш гласа,
молбата ми стига до Теб
и правиш за миг чудеса.

Събираш Ти облаци рой,
изпращаш и вятър, мъгли,
веднага заплиска порой,
дъждеца и вече вали.

Вали си и житния клас
изправя нагоре лице.
И хлебец налива завчас
във всякое житно зрънце.

И слънце – подире и сноп,
хармана и хромел, нощви,
самунчето, ей, от вързоп
лице си прекрасно яви.

И ето Насъщният наш
уста си отвори и благо
ми рече: „Стани ти, от хлебеца яж,
в живота със песни помагай."

2.VI.1942 г.

109. КОРЕН ЖИВ

Листец съм аз без Теб в света,
откъснато от своя клон
и съхна, гина в пустошта,
не чува никой моя стон.

И вятърът насам-натам
ме духа, носи из праха,
и вече пътя си не знам,
ни роден покрив – ни стреха.

Къде и в кой ли дол ще спра,
на пепел ще изсъхна аз
и да изчезна, да умра,
останала без дух и свяст?

Или отново корен жив
не всмуче капката живец
останала ми и във красив
той пак направи ме листец.

3.VI.1942 г.

110. ЗНАЕ ТОЗ

Из мирядите звезди
и безчислени слънца
моята звезда седи –
слънце – в купа от зрънца.

Колко мъничко съм, но
на света си имам дел,
както житното зърно
има своя висша цел.

Знае Тоз, що ме роди
за какво ме е създал
и във моите гърди
сила много ми е дал.

3.VI.1942 г.

111. ПЕВИЦА

Строшени са вече стрелите ми бойни
и копие, и лък, и колчана със тях,
в ръцете ми лира сега сладкопойна
поставил е някой и песен запял.

И днеска душата ми пее във мене:
„Животът велик е и хубав е той;
певица да бъда, затуй съм родена,
а не и стрелец във неравния бой."

И вместо облечена с бойни доспехи
във този прекрасен и паметен ден,
облича ме някой във слънчеви дрехи
и дух ме посели изящен, нетлен.

16.IX.1942 г.

112. В МОЙТА ГРАДИНА

Във мойта градина, във мойта градина
е хубаво пролет и лете.
И есен, и зиме, и – всяка година
ме щедро дарява небето.

Във мойта градина и поточе пее,
то иде от много далеко.
По цъфнали клони и птичка живее,
и пее си волно и леко.

От изгрев до залез през моя прозорец
ми златното слънце наднича,
от изгрев до залез то само говори,
че мене безкрайно обича.

От изгрев до залез, дори и през нощи
по месечко поздрав ми праща.
И в съне го чувам да шепне ми още,
и в съне ме гали, прегръща.

17.IX.1942 г.

113. ПИСМО

„Да бъдеш и силна, и горда!"
Но може ли цветето слабо –
срещу му развихрени орди,
които убиват и грабят!?

И дъб ли – в гората, столетен,
отсреща на бури да пея;
когато ме брули небето
в лицето му аз да се смея!

Но мене е майка родила
ни – дъб, нито – цвете, но що ли?
Едничко за Бож-я закрила
аз трябва безспирно да моля.

22.X.1942 г.

114. ТРЪНОВ ВЕНЕЦ

Войници, другарко, със тебе не сме ли?
Затуй и съдбата ни двама избрала
и в края далечен ни тука посели,
че можем да служим – добре е разбрала.

Просвета и обич навредом да носим,
народа злочест – да зарадваме с песен.
И тези дечица, и голи, и боси
да водиме нежно във пътя нелесен.

Войници..И сякаш е битка живота –
сражение с много убити, ранени.
И мене се струва, че силно е злото,
и някакъв ужас нахълтва у мене.

И...нека да мрем, но на поста си тука,
немили, недраги – ни стряха, ни милост.
Ний носим просвета и носим наука,
съдбата – нам – трънов венец отредила.

22.XII.1942 г.

115. ЧОВЕК

Затишие, не трепка лист, не вей,
ни буря страшна, ни зефир полъхва
всред зноя, нито птиченцето пей,
с крилцата си из въздуха не пръхва;
като че ли и потокът седи,
като че дремят месец и звезди,
и всяка жива твар унесено отдъхва.

Под свежи лист на китни дървеса
плодът увиснал гуши се по грани.
По тях отдавна бисерна роса
от слънчевите устни е събрана;
поставило е белег от лъчи
целувката му тамо да личи
от седмоцветни багри осияна.

А само у човека буря вий,
в сърцето му неспирно тя бушува –
то непрестанно във тревога бий;
окото на човека в сълзи плува.
И само в него няма мир, покой

но облаци са във душа му – рой
и в скръб в живота само той
пътува.

Понявга само, мигновение грей,
бегливи лъч, но ето, край настава,
започва пак да блъска и вилней
ужасна буря – гръм го връхлетява:
стихията го грабне и го стрий
на пепел и във гроб го скрий –
в сърце му капка сила не остава.

И той на мъртъв прави се дори
изопва се, не диша, не говори;
в сърце му пламък вече не гори,
не чува ни хвалби, нито укори;
съдбата иска той да изхитри,
като се чак във дън земята скрий,
че нищо да не може да му стори.

Но ей, отново, ражда се той пак,
укрит във детска люлка се
приструва:
реве и писка, прави се глупак,
дори не знае нищо да хортува;
унася се във сън блажен, бозай,
в безгрижие усмихва се, играй.
И дълго време лъже и хитрува

дордето го съдбата не познай
и смлати го със чука си жесток.
От сълзите му тя не ще да знай,
ни дава слух на воплите високи,
но удря го със тежкия си млат,
че тесен му докарва този свят
и дебне го по всичките посоки.

Докле? – Не знам. Така си е от век.
Сълза покрива сетното дихание
от първия до сетния човек.
Той диша в непрекъснато
страдание,
а се поглежда в ширни глъбини
и чака всуе по-щастливи дни
със горест на сърцето насъбрана.

15.VI.1943 г.

116. РУДА

Аз руда съм скъпоценна
с много злато и сребро,
но дълбоко скрити в мене
и това е за добро.

Злато много, но дордето
го пречистят във пещта
в скръб ще бие ми сърцето,
дружка моя – горестта.

Чиста някой ден ще стана,
но ще минат рой години
до когато не остане
бурен в моята градина…

20.VI.1943 г.

117. МИНАЛА ПРЕЗ АДА

Ръката на Твореца днес работи,
земята чак до дъно Той обръща,
камшик е взел и е подгонил злото
от всяко племе, род и–всяка къща.

Струи се кръв:поток, реки, морета–
човешка кръв, коя в света изтича;
и гроб до гроб е веч по вси полета,
земята веч на гробище прилича.

Но тези гробища, това мъртвило
ще траят негли до три дена само.
И от гробовните безброй могили,
свят нов ще се роди от тамо.

А по земята, минала през ада,
ще се пречисти всяка твар и семе,
на този свят ще дойде и ще влада
едно прекрасно, лъчезарно племе.

И тези нови, възродени мъже
война и съсипни не ще познават,
а смъртните и пакостни оръжия
на сърпове и рала ще преправят.

И тези същи, глъхнали руини,
в които гущер само днес живее,
ще се превърнат в ниви и градини,
в кои славеят песни ще си пее.

Не ще се чуват нигде хулни речи –
човешки глас не ще се вдигне
грубо,
а целий свят отблизо и далече

ще се обича, братски ще се люби.

Смъртта навеки ще е победена,
че няма вече грях да съществува.
И на земята с огън обновена
ще правда, мир и обич да царува.
26.VI.1943 г.

118. КЪДЕ СА

Къде са тези всичките с които
в живота другаряхме ние,
с които делехме денѐ честити;
самотен днеска пътя ми се вие.

Къде са те? Напразно се оглеждам;
тях няма ги тъдява по земята;
във болка тиха погледа си
свеждам;
със болка, спотаена ми в душата…

В „земята" ли са те, или „отвъде" –
във някой мир от мен отдалечени,
където „съдник" строго ще ги съди,
или в рай ще са благословени?

Едни видях…, за други чух, че вече
не ще ги срещнем,нито ще ги чувам
да ми подвикнат името сърдечно,
във мила среща с тях да
другарувам.

А други хора срещам, отминавам,
но те не са ми първите другари…
Те чужди ми са и не ги познавам,
пред тях душата ми не се отваря.

Пред тях душата ми е мълчалива…
Като че тази веч не съм, която
със тях сърдечно пеех песен жива
и всекиму подавах си ръката…

А може би и аз ще си отида,
и близък е последний час за мене
кога „отвъде" своите ще вида
за нова дружба тамо сдругарени.

Не зная аз, но виждам как изчезва
и сетния приятел до сърцето,
самотна веч·по стръмен път
възлезвам,
където отредило е небето.
26.VI.1943 г.

119. КОЯ СЪМ АЗ?

Коя съм аз? Творение ли случайно
и снежна преспа, гдето се топи?
Или съм нищо… Или има тайна,
която ме създала и крепи!

Смъртта дали те цял унищожава,
щом сграбчи те във яката си длан?
Или животът ни се продължава
към други свят – на по-красив
пристан?

Нима дотука всичко ще се свърши-
красиви мисли, чувства и дела?
Последний миг ще дойде да
прекърши
на моя дух могъщите крила!?
28.VI.1943 г.

120. АХ, ЖАЛКО

Ах, жалко тука щом е краят!
Тогава, що! – Напразен е трудът,
щом смърт живота ни ще
развенчае,
тело и дух – навеки погребат.

А няма кой това да ни разкаже
и който за безсмъртие твърди
тълпата ще го хули и накаже,
ще го обсипе с хиляди беди…

И ще го разпне, чак дори на кръста
и гроба му ще заклейми с печат;
дордето някой дойде с тихи
пръсти,
завесата открий на „други свят".
28.VI.1943 г.

121. КАЖИ МИ

Чуй, тез, кои заминаха пред мене
каква голяма тайна ги кръжи!
Дали са те във мир отдалечени,
или са близо някъде, кажи!

Къде отива чедото любимо,

на майка нежна рожбата една?
Умира, чезне, гасне то незримо –
разделя ги завинаги стена.

Или съпруг, възлюблен някой мили-
на дева нежна скъпия другар,
с когото светла обич са делили
и клели се пред Божия олтар?

Веч няма ги и нищо не говори,
че те живеят някъде в света.
Да, няма ги, но вярват всички хора,
че тях не е премахнала смъртта,

а близо покрай нази те живеят –
незрими сенки… шепнат ни слова.
Но да явят ни се не смеят,
че „строго забранено" е това…

Каква възбрана?! Кой им
запрещава?
Какви са? Как и где живеят те?
И кой отново форма им дарява –
човек да стане и да порасте?!!

Не знае никой, а и аз навярно
бездруго ще се преселя „отвъд",
където или Бог ще ми се мерне,
или очаква ме „ужасен" съд.

28.VI.1943 г.

122. ВИЖДАМ

Обикалям край човека – виждам,
че го Сила някаква крепи.
Тя отнякъде тече, приижда
и помага му да изтърпи

той на хули, мъки и несгоди,
глад и студ, и болести безброй.
Тя го мило за ръката води
и му дава отдих и покой.

А кога от болки изнемогва,
тихий глас в сърце му хорати;
сила дава му да превъзмогне
и напред, нагоре да лети.

28.VI.1943 г.

123. БУДНА

Крий се в човека сила чудна.
Кой я тури в него да живей,
че безспирно тя е вътре будна,
като слънце му в душата грей.

Тя не дава вярата да падне,
да угасне светлата звезда,
що огрява ни душите страдни,
води ги над всякоя беда.

И не зная как се тя нарича,
тая сила, но е чудна тя.
Във сърце ни цялата се втича
и е по-могъща от смъртта.

28.VI.1943 г.

124. МЪКАТА ВИДЯХ

Мъката видях на човека –
на работни, жилести ръце –
оросената от кръв пътека,
бръчки от страдание по лице.

Гръб превит и шия издължена,
тежък млат издигнал във ръка,
във нечиста, дрипава премена,
по снагата пот струи – река.

Пръстите изсъхнали, корави,
длани – шия хванали от труд,
морно чело трие със ръкави –
тегли жега, жажда, глад и студ.

29.VI.1943 г.

125. С МУЗИКА

Утрото ме буди със усмивка,
милва кротко сънени очи;
след дълбока, сладостна почивка
срещам първи, слънчеви лъчи.

Светъл ден във утрото се ражда,
радост трепка в синия простор,
гълъб от усое се обажда,
от стобора вика птичи хор.

Шум далечен от града се носи –
вече се пробудил от съня,
чува се и песента на косер,
с музика започва се деня.

30.VI.1943 г.

126. МЕН ПАЗИ БОГ

Напред! През вихри и през бури,
напред през мрак и във тъма!
Мен пази Бог и неотлъчно
закриля ме, не съм сама.

Не съм сама, Той бди над мене
през моя труден, дълъг път.
Ако не бе туй светло звено,
врази не щяха ли да ме сразят?

Врази отвън и във душата,
врази – чак в моето сърце,
загнездили се и не дават
да видя Божието лице.

Но не! Спасителят познава
що искрено жадувам аз,
затуй помага ми в живота
сега, и всеки ден и час.

30.VI.1943 г.

127. ПО НЯКОЙ ПЪТ

Мен струва се по някой път,
като че глуха ставам аз.
Не зная, че над мене бдят,
не чувам да ми шепне „глас".

И тъй оклюмвам, сякаш дух
нечист е в мене поселен;
за радост гасне моя слух
и мен живота е – не мил…

И сякаш ме смъртта поглъща
в утробата си алчна, дива,
на гръд ужасна ме прегръща
и ми надеждата изпива.

30.VI.1943 г.

128. ЗАЩО ВИ СЪМ

Защо ви съм? Вий искате да пея!?
Вий искате душа си да ви дам?
Във мене вече радост не живее
и глух е станал вече моя храм.

1.VII.1943 г.

129. В ПОСЛЕДНИЯ ДЕН

В последний ден, кога очи ми
ще се закрият за света,
сърцето стихне във гърди ми
в обятията на смъртта,

не ще изпитам съжаление
за нищо в тоя земен мир,
че бе жесток живота с мене,
ни час остави ме на мир.

Дали така ще е отвъде –
подобен ще е моят дел,
при съдник вечно да ме съди –
и там – страдан-я без предел?

Да, тъй ще е, изглежда негли –
един отдясно на Отца,
а другият – безспирно тегли,
отляво с грешните деца.

2.VII.1943 г.

130. А НЯВГА

Не ме очаква никой, зная,
не трепка ничие сърце,
че ще пристигна да ме срещне
с усмивка блага на сърце.

Не ме очаква никой, никой,
дълбоко туй усещам аз,
не чувам вече свойто име
да се шепти с гальовен глас.

А нявга – беше то… и мина,
миг само, но изчезна веч!
Припомням си това със болка
и казаната блага реч,

и трепет нежен, и сълзите,
запрели думи на уста,
очите греещи от обич
в свещени миг на радостта.

2.VII.1943 г.

131. ПРОЛУКА

Пак светлина и пак пролука,
през мрака слънцето блести,
отнейде кима ми сполука,
за обич нещо ми шепти.

През мрак и светлина извива
безспирно пътя ми в света,
ту с бездна някаква се слива,
ту през любов и красота.

Понявга – радост, вдъхновение
и муза във сърце ми пей,
а други път е мрак във мене,
скръбта в душата ми живей.

А дните – вече отминават
и веч дали не съм на път…
към края да се приближавам,
где моите денѐ ще спрат!

2.VII.1943 г.

132. ОРИС

Тъй рече някой и отсъди
над люлката ми в първий ден:
„Самичка винаги да бъде,
живота й – усамотен.

Тя радости навред да дава
със бодри песни и слова –
тъжовни да развеселява,
орисано й е това.

И още… Нея никой, никой
в света не ще я приюти
и нежно й не ще извика,
слова на обич да шепти.

Но тя сама ще има всичко!
Ще пее във сърце й Бог,
ще бъде струна, цвете, птичка,
в гърди със идеал висок."

2.VII.1943 г.

133. ХЛЯБ НАШ

Погледна Господ нашата родина,
през облаци към нея Той надзърна.
И кой ли знае по каква причина,
защо завчас от нея се отвърна,
закри Той бърже свъсено лице
и тъжен вдигна своите ръце…

Детенце гладно подир туй
проплака,
узрели клас по ниви не излезе
и златна жетва веч се не дочака,
а залци–кал–по българска трапеза,
що ги насила гърлото поглъща
като от билка зла – чело се мръщи.

И все така, и все така – догдето
се горка сълза вече не порони;
ни капка сила вече във сърцето
и най- се гордо чело не оброни.
И падна мор по нашата родина,
и разкаяние лумна в гърди ни.

Тогава чак небето се отвори –
надникна Благият и пак погледна:
и нашите изсъхнали простори,
и нашата трапеза много бедна,
и малките дечица покрай нея,
родът ни як посърнал и закреял.

Тогава кимна Той и облак бурен
завчас дотича – литна по небето;
по него – други, ливна поток руен
и напои до сам сърце полето.
И после прати свойто ясно слънце
върху заровеното сетньо зрънце.

Не минаха и пет луни, когато
се люшнаха узрелите посеви,
самун от жито вече на софрата,
в сърцето–бодри, радостни напеви.
И пълни се протегнаха ръчички,
и радостно загледаха очички.

Издигна се нагоре песен блага
на житн-я хляб, от слънцето
изпратен;
издигна се на Божи двор до прага,
достигна чак до края небесата,
где Вечният седи и всичко знае,
и обич само Той от нас желае.

О, колко песен с хляба Той
изпрати;
и вяра топла, обич и надежда.
От сетнята колиба до палата
над скъп-я дар човекът се навежда.
И в името на хляба обещава,
че ще живее братски, ще прощава,

на слабите си братя ще помага,
на бедни и вдовици, и сираци,
за работа сърцето си ще стяга;
и ще захвърли бойните криваци,
а ще се учи и живей разумно,
и речите му ще са благодумни.

13.IX.1943 г.

134. ЕХО

Ти страдаш; навярно е други
заминал наскърбен край тебе –
неволно му сторѝ услуга,
скръбта му пое върху себе.
А той си отдъхна, почина
и бодър си в пътя отмина.

Във пòточе пътник измòрен
нозете си кални измива
и после подгони простора –
честит си във пътя отива.
А потока – в миг се размъща,
на локва се кална превръща,

дорде се обистри полека.
И с тебе, след мъничко, зная,
ще стане ти радостно, леко;
на мъката – вижда се края,
отново ти пак ще се смееш
и бодра ще песен запееш.

31.V.1944 г.

135.

Не ме Ти дарувай богато
и шъпите – щедро разтваря
до горе със бисер и злато,
с лъчиста кола да ме караш.

Човек съм и може неволно,
Теб, Боже, разсърдя аз много.
Затуй аз сама – драговолно
да взема туй щастие – не мога.

Че по-добре нищо да нямам,
самотна да скитам в живота,
отколкото – щастие голямо,
а после да найда Голгота.

5.VI.1944 г.

136. КАМБАНА БИЙ

Камбана бий тревожно,да се пазим
от бомбите на просветени враг,
кой без причина винаги ни мрази,
разлива ужас в родния ни бряг.

Човеци, крийте се от свойте братя,
бедняци вий, че Каин е след вас,
че той ви готви кърваво разпятие,
че той ви готви смъртоносен час.

Деца невръстни, треперете вие,
несигурен е бащин ви покров,
че християнин вази ще убие,
но той в сърце си няма обич и
любов.

Той с Божие Име – земни свят
обхожда
и учи ни да любиме Христа,
а сам в гърдите с копие го
пробожда,
оцет и злъчка – в жъдните уста.

9.VII.1944 г.

137. ПАРАХОД

Не е ли мощен параход земята,
що плава и се носи по ефира?
И тя звезда не е ли в небесата –
при другите звезди се тя намира?

Комини девет има парахода,
що пушат и димят, изригват лава
и цялата земя за негде водят
по слънчевата бляскава държава.

Тогаз не съм ли жителка в небето,
посестрима съм даже на звездите
и слънчевите множество планети,
що порят с мене горе висините?

Тогаз не съм ли в своята родина,
небето мен отечество не е ли?
И то е, виждам, райската градина,
разцъфнала по звездните предели.

20.X.1944 г.

138. ЗА ЧЕСТ И ЗА СЛАВА

Не са те едно, нито две, ни пък три,
а ето ги – четирки сина;
баща им в Унгария земята го скри,
умря той за свойта родина.

Жената самотница вече оста,
в душата й скръб неизбродна,
да храни, тях всичките, гладни уста
за чест и за слава народна.

А те закрещели и викат й: „Дай!" –
хляб, книги, обувки и дрехи;
че няма детето не иска да знай –
оскъдни за всичко растяха.

Работи тя денем и нощем в света
да храни невръстни дечица.
Погледай и виж й сега участта:
две в люлка и – две за ръчица…

И крачи със тях и върви тя напред,
съкровище – ето го с нея!
Жена героиня всред шумния свет
със вяра в сърце си живее.

Дорде ги повдигне на свои нозе –
любими и силни, и здрави,
ще кажат й после: „Блазе й, блазе!
Велико дело тя направи."

Дордето ги нова война позове
и млади им кърви изпие;
родината кръст и за тях изкове,
и тях като татко – убие.

7.IX.1945 г.

139. СТАРИЦА

Товар е понела голям
старуха – натъжена, бледна.
Тя ходи, пристъпя едвам –
жената неволница – бедна.

Ръцете й сухи и мощ
дали е в сърце й остало?
Припада в очите й нощ,
запира тя веч отмаляла.

Треперят старешки нозе,
от сълзи – очите не виждат.
И жалба сърце й гризе,
и нощ мразовита приижда.

Веч няма за нея живот:
едничкият син й погина
в Унгария за български род,
умря той за свойта родина…

Изпрати го хубав и смел,
със войнски красиви доспехи,
но върнаха нейния дел –
от сина – тез кървави дрехи.

Веч няма го – паднал е в бой,
не ще се при нея завърне,
та майка си немощна той
в обят-я синовни прегърне.

И тука – самотна се рей,
за помощ да вика – напразно;
последната сила гасней,
наоколо – пусто и – празно.

7.X.1945 г.

140.

Тук мощен дъб, а там
поникнала – тревица;
живее тя – едвам,
в листенца й – росица.

Орел в небесни широти,
а наши сив врабец
над покриви лети,
наш бедничък певец.

И на света – човешки дял
комай на тез прилича –
един се хубаво наял,
избраник се нарича;

врабчето – негов брат –
глупак и – без парички,
познава харно що е глад,
доволно от коричка.
Умникът – има си дворец
и носи – нови дрехи,
яде богато, а врабец –
трошица – и под стреха.

Не може другояче – да,
каквото и да правят;
така е, мили Господи,
в природната държава.

Да изравняваме света
не може и не бива;
едничка само любовта
различ-ята покрива.

Убий орела – пак орел
отново ще пристигне –
все алчен, груб и смел,
и плячка ще задигне.

Мухи пък – нашият врабец
ще гони да яде;
и цар да е – глупец –
това се веч виде.

7.X.1945 г.

141. КИПАРИС

Кипарис опира балкона,
наднича и мило ме гледа,
разлюшва накъдрени клони
и с мене започва беседа:

„Днес ти ли си в горната стая,
дочувам, че песен се пее.
До днеска тук песен не зная,
ни някой да се засмее…

Ти вчера свири на цигулка;
да кажа за мен е нескромно,
но тука живяха две булки,
а да засвирят – не помня.

Богата ли си, че пееш,
(но булките бяха богати)
какво ти в сърцето живее,
че толко си бодра, сърцата?"

„О, мили, кипарис, мой госте,
не знаеш ли тайната, брате,
защо се преструваш на просто?
Запитай за туй дървесата

дали им е всякога харно,
студ зиме, а жега на лете,
но винаги – те – благодарни,
разлюшват си бодро клонете.

Те пият от земни горчила,
надоле с главата живеят,
в земята глава си зарили,
но листи им все зеленеят.

Подире и зима сурова
клонете им чупи, не жали,
тя цели ги в преспи зарови
и веят ги бури и хали.

Не съм ни богата – щастлива;
и никого близък в живота.
Но щом съм и здрава, и жива –
за мене това е доброто."

„Така е!" – кипарисът трепна,
отмести се той от балкона
и нещо усмихнат зашепна
със свойте накъдрени клони.

26.I.1946 г.

142.

Тъй зная си го аз от памтивека,
такъв си беше още от начало,
когато още римлянин жестоки
по нашите полета се е носил.
Подире и Атила тук премина,
и що латинеца не смогна да ограби,
довърши го Атила кръвожаден.
Едвам народа беше се въздигнал
и плъзна да посява си земята,
и от небивалите пожарища
отново селища да си въздига,
тогава, ето византиец припна
за плячка и робия се намести;
и много му бе драго да убива
тоз Ганьо твърдоглави, който
не му бе воля да се погърчее,
но харен бе за роб, че трябват роби
на славните „евлогимени".
И при Симеона Силни беше също –
насилие на бедния народец;
със дрипаво кожухче и със гугла,
и на Мурада той да отстоява.
На всички тези властници ужасни

народът ни робуваше безгласно
и крепости високи им изгражда;
и пътища с ръце си да постила,
що и до днес ги има по България
за някъде товари да отвеждат.
И тез развалини и днеска
за този наш народец да говорят,
че всичко беше труд и ангария,
на властника се правеше подарък.
И тез палати, що са днес руини,
все Ганьо ги е правил със ръцете,
но все го прекоречват тез избрани,
на всички мост и роб той стана
вечен.
И все одърпан, гол и бос, и гладен,
и дрехите – корубести от кръпки,
а дланите мазолести, във кърви,
телото – недохранено и голо.
И вечен страх от чужди и от свои,
че туй, което гъркът със оръжие
не смогна на рода ни да направи,
опита се с попове и владици,
и кръщене направи на царете.
Подире пък – попове надовлече
да докръщават пък народа,
кой вече беше се похристиянчил
направо от Андрея и от Павла.
А българската църква си е гръцка
и капище езическо от веки:
на място Зевса – Господ
Вседържител
и Афродита – Пресветая Дева,
пък Аполон – самичък Синът Божи,
владиците – сонм гърчоля лениви.
Тежко и горко биваше томува,
кой дан тогаз не даваше на гърка.
И наший Ганьо – волю и неволю –
заплащаше данта си подчинено,
ако не искаше бесило и отрова,
наклеветен пред турски
властелини.
Войската храни Ганьо и войници,
децата си отдава ежегодно,
все него да убиват и пленяват,
държавни глоби винаги да плаща,
самичък челядта си да оголя.
И днес пак той е на редица първа
макар, че свободата ни „огрея",
той все е длъжен вечно да помага,
на плещите си „недобор" да носи.
Да, същият издревен наш
побратим,
с мазолест врат и дрипавите
дрехи,
с торба на рамо, сопа във ръцете
по друмища пеша да ходи,
които правил е и плаща вечно.
Пеша той бъхти пътя кален
със дрипави цървули на нозете
сто пъти кърпени със върви,
със телюве затяган и завързан;
подлогата с парцали, тенекийки
и пак ногата кална и помръзла
гмижди от влага мразовита ядно,
коя подува пръстите без милост,
безчувствено ходилото превръща.
Едвам дотътря се до някой
прислон,
изува се от мокрите подлоги,
притиска си нозете във стенание.
И целият опръскан и изкалян,
че нямаше къде да бяга в друма
когато го настигнаха колата,
коя летеше вътре полупразна
със някой нов велможа еднороден,
кому не даваше сърце да кимне
на този пешеходец да се качи
при него там и малко се повози.
Не е ли пак той същият кой трябва
безплатно на държавата да служи,
а и да мре за нея даже…
„Родината" пък после за отплата
медалче лъскаво ще му изпрати,
ако остане – полужив – сакат.
А той, що бе едничката подкрепа
на сиротката майка – може мъртъв
да се търкаля в някой хендек
влажен,
че дал си е живота за малцина,
които на гърба му да живеят.
Вдовица може да остави млада
в утробата със неговата рожба,
коя не ще да види своя татко,
да му подвикне мило от далече,
с детето си да поиграй на воля.
А клетница невеста, още млада
подбрадена със черната шамия,
надоле жални ще сведе очици –

нито с момите вече, ни с жените.
Рече ли нявга да се позасмее
и плод й се поревне да откъсне,
прегорените устни да накваси,
на младостта си дан и тя да вземе
ще я убият с хулни речи,
живота й до края ще почернят,
до девет рода ще я сбутолясват,
детенцето жестоко прекорясват.

Все тъй го виждам аз и днеска,
и калните щъпурки подир него
на пропасти дълбоки се обръщат,
в които падат знамената,
развявани в света от тези,
кои въртят бастунчета безгрижно,
по вестниците пишат за обнова,
где станат-седнат – викат на
провала,
че „за народа" грижат се премного
да бъде той нахранен и облечен,
а сетнята му кожа свличат,
последния залък от уста му грабят.
Овците му поставят под възбрана,
млекцето му до капка издояват,
а клетият чобан раздрипен,
ограбен и оголен вече
какво да облече не знае,
че да си стопли телесата голи.
Или пък лете – стигне ли го жега
да няма риза под кожуха дрипав,
че и конопа и памука взеха –
тъй както е било отвеки,
при своите и чужди властелини,
така и днес, а даже и по-страшно.

Непроменен е и сега той ходи
забързал някъде презглава,
навярно, че го викат за „давия",
че клечки е откраднал от гората
децата си помръзнали да стопли,
че и горите вече под възбрана,
безмилостно изсичат ги, товарят
направо във морето – с параходи...
А може би го викат във казарма,
на „запас" ще-не ще да иде
за дълги месеци, години.
Или пък негде шанци да копае,
където сам във тях ще падне;
по границата бункери да зида,
или на лагер да се превъзпита.
А може би ще бъде и затворен,
ако се е оплакал той от нещо.

Щъпурките му грозни по земята
кръстосват вече цялата родина
и някакви слова чертаят...
И тях дорде ги има върху друма
напразно ще се веят знамената
и ще крещят по радио и вестник,
че най-щастливи днеска е народа
и днешните „реформи" най-велики.
Те всичките идейници, лозунги,
и знамена, и капищата нови –
в щъпурките дълбоко ще потънат.

17.II.1946 г.

143. ТИХО ПЕЯ

Не броя дните си с тревога,
тъй както беше отпреди,
не кърша пръсти в изнемога
от болка страшна във гърди.

Сълзи горчиви не проливам,
не охкам и не стена веч,
но вече весела, щастлива –
със бодра дружелюбна реч.

Вървя сега и тихо пея
и с радост тъпка таз земя,
и с участта си се гордея,
че боря се навред сама.

Че няма кой да ми помага
как мойте дружки на света
и думица не чувам блага,
изпратила ми любовта.

Но аз разковниче намерих
да съм честита и с това:
със мощна във сърцето вяра
сама съдбата си кова.

12.VI.1946 г.

144. НА КРАЯ

Покрай благата на живота
стоя завинаги на края;
за другиго ще е доброто –
това добре го вече зная.

За други – щастието световно,
за другите е всяка радост,
за мен е – подвига върховен;
така измина мойта младост.

Понявга морна и без сила,
в горчило ми е всеки залък;
да, затова съм се родила –
да имам дял в живота малък…

Сърце ми в мъка ще се пръсне,
излита моето дихание.
Но аз ще първа да възкръсна
за по-възвишено познание.

12.VI.1946 г.

145. ОТ ТЕБЕ, МАЙКО

От тебе, майко, аз научих
да бъда крепка във беди
и твоята ръка отключи
съдбата в моите гърди.

Да се не плаша всред гонения,
духът ми зло да не смути,
когато враг подгони мене,
заставаш храбро близо ти.

Душата ти е яка броня,
сърцето – щит, езикът – меч,
безстрашно ти врага подгоняш
и го пропъждаш надалеч.

До теб природата е свята,
която Дух ти даде смел,
че ти си чедо на земята,
в теб земни дух е поселен.

Не се боиш от гръм и мълнии,
не се боиш от ураган.
Земята няма да погълне
тоз, кой от нея е призван

да ражда чеда и отглежда –
човекът нов да се роди,
изпълнен с вяра и надежда,
и мощна сила в гърди.

За нов живот, за дни честити,
за щастие на таз земя
да екне песен до звездите,
да няма ужаси, тъма.

А радост, песни, вдъхновение
и работа за новий ден –
за светлите чеда родени,
за чист живот благословен.

От тебе, майко, аз научих
да бъда крепка във беди,
ти с твоята ръка отключи
съдбата в моите гърди.

Аз – ти – родът ни – древен, яки,
до теб – природата света,
във мене фибра пълни всяка
великият зов на Любовта.

12.VI.1946 г.

146. СЪМНЕНИЕ

Да кацаш може, врано черна,
по мойте китни, свежи клони,
да кацаш може и да гракаш,
не ще те с камъни изгоня.
Но никога гнездо във мене
ти няма, врано, да извиеш
и врапчета кресливи малки
по мойте клони да укриеш.
А после, не една, а много
ще ме спохождат черни врани –
да чувам глупав-я им крясък
и всекидневните закани.
Върви в усои тилилейски,
а не по мойте китни грани,
славей гнездо да свий във мене,
а не зловещи, черни врани.

15 .VI.1946 г.

147.

Видях – колиби и села
на български войници;
война е – в траур чела –
сираци и млади вдовици.

Видях колиби и села,
полята многоплодни,
до горе със жито кола,
усилия народни.

Подире – насилие – камшик,
въздишки и сълзи напразни,
протестен е вик
от робство – омразно.

16.VI.1946 г.

148. МЕТЕЖНИ МИСЛИ

Метежни мисли плискат във гърди ми,
метежни мисли – кораби зловещи,
на бран не са научени ръце ми,
не чаках аз злокобната им среща.

Те хвърлят котва, слизат на брега ми,
пълчища мрачни срещу мене тичат,
да бягам негли ми остава само,
но те отвред пътеките пресичат.

Аз пленница съм тяхна, до кога ли,
дрънчат ми на нозете букаите,
под гнета съм на бури и на хали,
и пръсти хищни се в сърце ми вплитат.

Дочувам аз невнятните им речи:
на похотта, на похотта езика –
все тоя зов отблизо и далече,
все тя ме обикаля многолика.

И в своя дом, във малката ми къща
съм сякаш чужда гостенка във нея,
владетелка е друга тук могъща.
Не аз, но тя във моя дом живее.

На своя кораб искат да ме вземат,
да ме откарат в своята държава,
душата ми те искат да отнемат
и нищо свято да не ми оставят.

Но аз ще стана птиченце незримо,
ще излетя от своите окови,
нагоре ще летя неустрашимо
далеч, далеч от този свят греховен.

23.VI.1946 г.

149. ДУХАЙ, ВЕТРЕ

Духай, ветре, разхлади земята,
духай ветре, листи разлюлявай,
разлюлявай и развеселявай
всички твари и на мен – душата,
моето сърце усамотено,
на света остало нелюбимо,
с мъка и горчило напоено,
и със много болки нетърпими.
Духай, ветре, облаци довози,
облаци на влага благодатна
и над мен усмивката приятна,
обичта и любовта на Този,
на света що прави ме красива,
щерка на земята първородна,
радостна и весела – игрива,
с душа любяща и свободна.
Нека гръм и молн-я да се лее,
и порой навредом да отвлича,
но Тоз, кой душата ми обича
да е с мене, с мене да живее,
че е тежка, Боже, самотата.
Даже звярът сам не е, ни птичка,
сдругарени на света са всички,
за любов копнее ми душата.

25.VII.1946 г.

150. НЕ ИСКАМ АЗ

Не искам ази да оплаквам
сражения на този век Мамон
и на съдбата да натяквам,
че няма вече право и закон.

Животът – суров е със мене,
съдбата ме гази под крак,
но сила получавам в замяна
и пеех песни всекидневно пак.

Оскъдна винаги – трапеза,
но слънцето е моя еликсир;
и отчаяние в мен не влезе,
в душата ми – дълбоки мир.

Със труд и със лишения
печеля всекидневния хлеб,
лице ми винаги засмяно
и всичко, Боже, го дължа на Теб.

Затуй, сега не плача и не стена,

че сринат е световния Демон,
че силните – във мъки и гонения
и няма веч – Мамон;

че на света – избраните и сити
ще видят що е глад и голота,
и студ, и мразове изпитат,
и унижение, и – самота.

30.VII.1946 г.

151. ДУШАТА МИ

Душата ми жадува за отрада,
да диша волно – в смях сърдечен,
душата ми се измори да страда
из пътя безконечен –
где тръне има вместо рози
и неочаквани угрози.
Душата ми се измори да страда.

Душата ми жадува за почивка,
за малко да отдъхне;
и за приветлива усмивка,
що вяра да ми вдъхне –
усмивка искрена и топла,
да спрат безгласни вопли,
жадувам за приятелска усмивка.

Жадувам и великата ми жажда
расте безспирно – всекидневно,
страданието я подклажда,
лицето на съдбата гневно.
Навред, където се обърна
лицето й ще зърна –
лицето на съдбата гневно.

Душата ми се измори да прави
от камък – злато, от сълзи – елмази
и да стопява удари корави
на броня за гърдите здрава,
от зли слова да ме запази;
и мъката – във песнопение
душата ми се измори да прави.

Като че ли – смехът ми не достига
да скрие воплите ужасни,
що все по-силно се издигат –
натурници всевластни;
смехът ми, даден от небето
не крие стона от сърцето,
що веч високо се издига.

Отправям поглед към небето
и питам слънцето, звездите:
„Във кръв е нашата планета
и сълзи вечно по очите.
Защо?" Но никой не говори.
Мълчат звезди във простора
защо ридай сърцето.

11.VIII.1946 г.

152. РАЗМИСЪЛ

Каквото правиш пише някой,
в тефтер се някъде чертай
и никой на света не може
що писано е да изтрий:
нито демон, нито човека,
макар и много да желай,
дори да го изреже с ножа,
че от съдба да се укрий…

Ще мине ден, или година,
а може и – десетилетия:
това, което си направил,
дали доброто, или злото,
не може нивга да премине,
ще съществува под небето
и да расте ще продължава,
че всичко живо е. Защото

теб може би и смърт ще слети,
но пак ще дойдеш ти отново,
ще се родиш и ще пораснеш.
Но туй, що си направил вече,
ще те настигне – без да сетиш;
дали постъпка е сурова,
или пък дело е прекрасно –
на пътя ти ще се изпречи.

Убил ли си – ще те убият,
крадял ли си – ще те окрадят,
дали подал си милостиня
и с някого си делил хляба.
Туй може би не помним ние
и спомени да се изгладят;
столетия може да изминат,
що правиш – връща се на тебе.

Детето спало е в утроба –

не помни за това – не знае,
пиян-ят пие и не помни,
кръчмарят пише, чаши брои.
Дългът ще надживее гроба
и може векове да трае,
но ще те стигне главоломно
и скръб душа ти ще напои.

Когато страда ти сърцето,
тогава чак ще разбереш,
че зло не бива да се върши,
че правда има и закон –
неизменими под небето.
Ти ще престанеш да крадеш,
цветец дори не ще прекършиш
дори да ти предложат трон.

Не бива ти да предизвикваш
страдание в ничие сърце,
а радост, мир, любов, утеха
и благи милости безброй.
Любовен да ти е езика,
засмяно твоето лице,
достъпна да е твойта стреха –
несретникът е ближен твой.

Във тоз живот живей красиво,
любов във слово и дело.
Не давай слънце да залезне –
погрешката, що си сторил
с добра постъпка ти покривай.
Това, що пакост е било –
злина от тебе да изчезне
и ближн-я – нека ти е мил.

Че знай, око едно те гледа
в природата, кое цари,
то вечно в тебе наблюдава,
следи те всеки час и миг,
когато ставаш, или сядаш.
С любов гнева си усмири,
обиди от сърце прощавай
и благ да имаш ти език.

Тогава съдбата обратно
ще колелото завърти,
покой в живота ще намериш
и много радост и любов.
Животът ти ще е приятен,
честит в света ще бъдеш ти,
от никого не ще трепериш
под своя тих и мил покров.

20.VIII.1946 г.

153. НЕ СКЪРБИ

Не скърби, не скърби, че на тебе
Любовта не простря си ръцете,
че мечти, блянове ти погреба
и самичка разкъса сърце ти.

Не скърби и на други не казвай,
че съдбата е груба, жестока,
но със пример на всички показвай,
че идея ти имаш висока,

че на тази планета бурлива
ти не си се родила да плачеш,
ни безгрижна девойка щастлива,
нито орден на теб да закачат.

Но дела ти покажи достойни
над беди всекидневни и грижи,
и във химни безброй сладкопойни
ти сълзите в брилянт да нанижеш.

29.IX.1946 г.

154. ИЗДИГНИ СИ ЧЕЛОТО

Издигни си челото, когато
връхлети върху тебе скръбта
и жестоко те гони съдбата,
без приятел останеш в света.

Тъй не са ли и горе звездите,
и самотни – и слънце, луна.
И само е сърцето в гърдите,
а работи ноще и деня.

Бий, не спира, а работа върши,
ако спре за минута и – край;
радостта мигновено ще свърши
и живота изчезва – не трай.

Издигни си челото, не спирай,
а върви непрестанно напред,
в изпитания радост намирай
и поезия, смисъл навред.

Тъй самотни не са ли звездите;

и самички – и слънце, луна.
И само е сърцето в гърдите,
бий, не спира ноще, ни деня.

29.IX.1946 г.

155. УНИВАМ

До днеска вдигах горда – знаме,
до днеска пеех на света,
в гърдите ми със буен пламен,
със вяра само в Любовта.

До днеска вярвах, че земята
ще бъде царство на Любов
и само тая сила свята
живот ще ни дарува нов.

Но днеска, ах, защо унивам?
И знамето ми е в праха,
и сълзи горестни проливам,
отчаян много ми духа…

Какво погреба мойта вяра
и пряпореца ми стъпка,
че сгушена съм и треперя,
и слаба моята ръка!

29.IX.1946 г.

156. МИЛИЯТ СЛОГ

Изричам словото вълшебно,
вълшебна думица е тя,
която действува целебно
в сърце ранено от скръбта.

Изричам словото едничко,
изтихо, или – силен вик,
повтарям тази чудна сричка
и ето, още в същий миг

задишат радостно гърди ми,
душата весело запей,
приветно ми небето кима
и слънцето за мене грей.

Кое е туй вълшебно слово,
което прави чудеса?
Задишам весела отново
подобно цветенце в роса.

Ах, тя е дума еднозрична,
позната е по целий свет,
на всяка жива твар обична
и по- е сладка и от мед.

Но често суета световна
гнездо у мене си увий,
забравям думата върховна
и следва мъката, уви!

Забравям името чудесно –
Великият, що е на света
и няма вече в мене песни,
прокудена е Любовта.

Дордето мрака ме погълне,
зловещо люшне ме талаз
и скръб душата ми изпълни,
и няма щастие тогаз.

Така блуждая, стена, плача –
създание лишно в този мир,
привела гръб, едвам се влача,
и сълзи ронят се безспир.

Дордето в разума ми светне,
дордето кажа милий слог,
душа ми пламне искрометна
и кажа; „Има, има Бог!"

Тогава, о, тогава чудо!
Тогава, Боже, идеш ти,
като че ли от сън се будя,
гласът Ти чувам да шепти.

20.X.1946 г.

157. ВЪЗВРЪЩА БЛЯСЪКА СИ

Жълтица паднала във кал –
изгубена от богаташ;
извадих я от тази кал,
измих я аз, веднъж и дваж.

И ето я, че заблесте,
тъй както първом е блестяла
и надписа й се чете
от край – до края ясно – цяла.

Така и чистата душа
попада в сонмище греховно,
сама започне да греши

и пий насладите отровни.

Но в чисти влезне ли ръце,
полъхне ли я само нежност,
тогаз туй, същото сърце,
възвръща блясъка си прежен.

И в него никоя следа
грехът не може да остави,
душата – бляскава звезда,
небето горе украсява.

Но ако беше таз монета
желязна, медна и оловна,
дори на мъдрия в ръцете –
душа порочна и греховна.

Какво би сторил той със нея?
Ще трябва вечно да я крие,
да я покаже вън – не смее
и често трябва да я мие;

от всеки допир да я чисти,
дори от въздуха прекрасен,
от водна капчица сребриста,
от месечко в небето ясен.

Веднъж тя вече потъмняла,
дори и слънцето отгоре
лицето й да е греяло,
не може помощ да й стори.

21.X.1946 г.

158. ДА ТЕ ИЗБАВИ

Възход безспирен – без почивка,
под силни удари на млата
и рядко някоя усмивка
ще ни полъхне от съдбата.

Понявга само – безчовечно
отвсякъде беда те гони.
Душата горка стене вечно
и сълза от око се рони…

И няма где да се укриеш –
напред, назад, ни в ляво, в дясно.
Съдбата вредом ще те бие
и все ще те постави в тясно.

А смърт самичък да си сториш –
душата нивга не умира.
И след като очи затвориш –
дали страданието спира?

Или и тамо продължава
със длетото си да дълбае
и раните разширочава,
на мъките не иде края.

Затуй, търпи! Навярно в прежен
живот грешил си ти премного,
животът ти е бил метежен.
И затова – днес – казън строга

те гони да платиш стократно
това, що правил си на чужди –
да го възвърнеш ти обратно.
Душа ти с удари събужда

да просияе правда свята,
макар и с удари жестоки.
Но има цел за теб съдбата –
дано спаси те от порока.

21.X.1946 г.

159. ПОКОЙ

Покой, покой, ти отдих подир бури,
отдавна ти не си ми погостувал,
къде пилея своите лазури,
чие чело си галил и целувал?
Но ето, виждам, ти ме не забрави,
нема́ те дълго, дълго, от години,
скръбта едничка, що ме посещава,
в ужаси живота ми премина.
Не мислех вече зарад теб–горкана,
почти забравих твоята усмивка,
в душата ми е жалба насъбрана,
жадувам само отдих и почивка.
Жадувам, но напразно всичко беше –
теб нямаше, а пътя безконечен,
страданието едничко с мен вървеше,
съдрумник мой отблизо и далече.
Колене се прегъват в изнемога,
тъмнее взор, угасва пламък в жили,
но пак съдбата ми подвиква строго:

„Върви, върви! В теб още има сила."
И аз повдигам длани от земята,
изгърбвам се и тръгвам пак отново,
изгубила стремеж към светлината,
в ръцете на орисница сурова.
И още, още дълъг път се вие,
тук-таме някой в стръмните ущелия,
където зрака слънцето си крие,
върви кат мен в тайнствена повеля.
И ето, днеска болест ме споходи;
но тъкмо тя ми вратника отвори
и тебе, отдих, за ръката води,
спокойствие в сърце ми заговори.
Добре дошла, сияние небесно,
добре дошла, ти майчице любима,
сега със тебе пак ще има песни,
ритмични стъпки и богата рима.
Добре дошла, люлей ме и целувай,
и на гърди си нежно ме притискай.
И мойте рани множество лекувай,
и само песни ти от мене искай.

26.XI.1946 г.

160. ТРЕПЕРЯТ

Треперят вече хората богати,
че ще им вземат всичкото имане,
ще го дадат на сиромаси братя
и нищичко за тях не ще остане.
Треперят всички и парите крият,
не знаят вече где да ги заровят;
и брата си те може да убият
зарад парата – всичко са готови…
И мене даже мислят за богата,
че бодра съм и весела, честита…
макар да нямам стреха над главата,
неволница се по земята скитам.
И мойто „злато" искат да отнемат,
ругаят ме и ми душата бият,
забиват в мене гвоздеи големи
да кажа им къде богатство крия…
Но то е извор, що във мене блика,
изгрибаш го, то пак се подновява,
отместиш ли го с някоя мотика,
на друг-я край отново се явява.
И туй богатство, мен е във сърцето,
не може никой да ми го отнеме.
Тоз дар ми е дарувало небето
и по-добро от туй за мене – няма.
Парата може ти с ръка да местиш
от чужди джоб да я поставиш в своя.
Но дарбата си има свое място
и тя остава винаги на тоя,
когото Вечний Господ Бог обича,
неръкотворно благо му дарява,
със бисери безсмъртни го накича,
Делата Му велики да възпява.
При всеки удар, който враговете
нанасят ми вседневно и всечасно –
богатството ми, скрито във сърцето,
във сила–мощ – небивала порасна.
Като Пантея: Херкулес удари
и пръсна го на части по земята.
(Тъй срещнах нейде из предан-я стари,
четейки на древните книжата.)
Но сбраха се костите разпилени
от допира на майката природа,
Пантей порасна в сила умножена,
туй чудо стана и видя народа.
Пантей със хитрост само бе надвити –
юнакът го подхвърли нависоко,
далеко от природата честита
и тъй го само усмърти жестоко.
Природата е моето кърмило,
едно сме цяло ние двете с нея.
Тя винаги е моята закрила
и „Херкулеса" днес ще надживея.

26.XI.1946 г.

161. НЕ МОЖЕ

Желаем вси да сме „равни" –
богати, умни и славни.
Земята стана – „равнище"
и всеки прави що ище.
Добре, тогава, погледай
каквото виждаш отпреде,
дали е всичко долина,
или висока рътлина?
Еднакви ли са морята,
реките и езерата,
еднакви ли са звездите,

слънцата, още душите?
Да видиш всичко навредом,
че туй, що знае главата,
не може често ръката.
А туй, що иска сърцето
не дава често небето…
Устата – не са очите,
носа и още ушите,
нозете газят земята,
но я работи ръката.
Плодът когато завърже
и зрее много набърже,
ядат го само свинете
и се за нищо не счита.
А трябва слънце да грее
тръпчиви плод да узрее.
За всеки плод – и долина:
не може в наш'те градини
кокосов орех да расне,
маслина, фурми прекрасни,
че и кактуси, лиани –
на тропик флора засмяна.
Нито фауна тропична
по нас да има – изрично!
По Дунав наш – крокодили
и по Балкана – камили,
в Марица наша – тюлени
и палми в Рила зелена,
а само житцето мило
навред еднакво се смила…
Това, що може по вази,
не бива да е по нази.
Едно е само – Доброто
да има само в живота,
че то е правда и слънце
дори за малкото зрънце.
И тая сила велика
Любов от всички се вика.

26.XI.1946 г.

162. СВЕТЛО ГРЕЕ

Светло грее моята Денница,
няма вече облак да я крие,
крепка стана моята десница –
злото може вече да отбие.

Гледай, гледай, колко е прекрасна
всред небето горе при звездите,
величава, хубава и ясна,
чак до мене стигат й лъчите.

Моя друм го осветлява цели,
виждам как се вие нанагоре,
в тъмни здрач платно лъчисто,
бяло
като стълба хубава в простора.

Бодро се провиквам в планината:
„Хей, станете, стига вече спали!
Че от изток иде светлината –
тя ленивите не ще погали…

Хайде, че и другите будете,
ни един да няма на постеля
и лъчите вече посрещнете,
че такваз е новата повеля.

Крайно време, рано да се става,
работа ни чака във живота,
слънце ново в изтока изгрява,
ний да бъдеме на тържеството."

26.XI.1946 г.

163. СЛАВЯНИ, ЧУЙТЕ

Херцеговинци, босненци, поляци,
и чехи, сърби, руси, македонци,
и българи, хървати и словаци,
и черногорци, братя далматинци,

станете вие, съберете сили,
във здраво цяло се обединете!
Ако децата ви са още мили,
славяни, чуйте, всичките станете!

Ако това не сторите, славяни,
стоглава хидра всичките ви ще
хване.
Англосаксонци, немци и прусаци,
и турците със кривите маждраци,

дори „романи", хищни и лениви,
кръвчицата ви всичката изпиват,
чрез несговор ви те разединяват,
отпосле ловко да ви овладяват.

Затуй, внимание, вѐкът е на сгода,
изгря зора в славянските народи –
конфедерация вече за славяни.

А после англи, също и романи,

и немците – ще се съединяват,
като се с вази вече спогодяват.
26.XI.1946 г.

164. ПРЕДНА В БОЯ

Да доловя бумтежа на сърцето,
всеобщото, всемирното сърце,
да слея с него моето, което
в крилото му е мъничко перце.

И аз да бия с неговия ритъм,
да не остана нито-нито миг,
кога света към нов живот излита
със радостен победоносен вик.

Да не остана настрани от строя
на новите дивизии към възход
и нека аз да бъда предна в боя
на моя славен и велик народ.

И нека аз да бъда малък камък
във новите строежи на света,
но във сърце ми животворен
пламък
строежа да споява с Любовта.
27.XI.1946 г.

165. СМИСЪЛ

Какво е вечно в този мир
и смисъла къде се крий?
Къде отиваме безспир
и надпреварваме се ний?
Строиме кули на възбог,
до крайна сила и предел,
и храм издигаме висок
на свята и велика цел.
И после, почнем да рушим
това, що зидаме със труд,
отново почнем да строим
като неистов някой – луд.
Историята казва нам:
това ще е за наши срам,
че лудница прилича тук:
днес наковалня, утре – чук.
Или сме сбъркали в тъмата
посоката на светлината,
застанали на кръстодрум,
всред много вик и много шум,
и всеки ни зове и кани
към свойте мили истукани:
„Елате, всичко е при нас:
усмивки, песни и венци,
ний щастие даваме и власт,
о, вий, на славата, гонци.
Елате тука и дойдете,
и смисъла от нас вземете."
Но проследим ли със очи
къде „блаженият" е сега –
могила само там личи;
дали покрива го снега,
или разцъфнали цветя,
все то: едничко прах и дим,
и смисъла неуловим
посред всевластница смъртта.
Дорде внезапно може ний
да се събудиме от сън
и жив запалиме огън,
кой пътя верен да открий
към смисъла на нов живот
за бъдния човешки род.
30.XI.1946 г.

166. СВЕТЪТ ГОРИ

Печал в душата ми гори:
видях смъртта на всеки слог,
до всеки храм и всеки Бог,
видях, видях смъртта дори
и в мъничкото дете,
и в пъпката на млад цветец,
и в кoпринени листец,
що рано пролети расте;
и в лавра на честит герой,
и в мили птичи сладкопой,
в узрели нивен златоклас;
и в прахолинката едвам,
тя пак съзира се и там,
и не отделя се от нас…
Не ще ми никой песента
за тебе, Смърте, прочете,
за теб не ще се никой спре.
Кому ли обична е тя?
Кой живи иска да умре,
дали е стар, или дете?
Защо таз мъка и печал,
и питане за „крайни дял"?
Защо не спомня любовта,

поне във нея някой миг
не шепне ли ми друг език
за щастие и красота?
Че виждам в нашите стъгди
на мъст победни знамена,
оклеветени имена.
И Каинът възвеличен
с венец на кърваво чело,
ухилен гордо и засмен,
честит във своето „делò".
А вековечните звезди
не трепват в мъка, нито гняв,
сияят в ширни глъбини,
нехаят наш'те съдбини;
не чуват нечовешкия рев,
земята наша как ридай,
не виждат потоците кръв,
стремежите за още стръв.
И короновани демон
със нов и по-жесток закон,
и в смърт и ужас, и печал
светът гори отвредом цял.
30.XI.1946 г. (Нюрнбергските снимки)

167. ПРЕРАЖДАМ СЕ

Кога замина покрай луди,
не зная как, но моят ум
безумни мисли в мене буди
и вий се в хаос моят друм.

Като че аз не съм, но странен
живее в моята душа,
всевластен в моя дух стопанин
и ето – почвам да греша.

А смъртник видя ли, веднага
отблизо, или отдалек,
душа ми почва да се стяга,
като че мой е тоз ковчег.

И поп отгоре ми мърмори,
настръхва ми косата чак,
едно през друго ми отгоре
пръстта се срива над капак.

А пък при мъдрия ли свърна,
прераждам се на същий миг,
тогава разумът се върне
и благия на уста език.

Подобно нему стана свята
и пълна с обич и любов,
изгрява ми в небе звездата,
живот във мен започва нов.

Тогава ставам аз певица
и волна ми е песента,
като летежа на орлица
из ведра, ясна широта.

Затуй, избирам си пътека
къде по-светло ще е мен
и на душата ми по-леко,
духът свободен, окрилен.

Избирам – но като пустиня
за мен е често таз земя
и аз скиталка – сиротиня
из пътищата сам-сама.

Догдето птичка, или цвете,
или пък изворче, звезда,
с които гледа ме небето
и пъди моята беда.
30.XI.1946 г.

168. МАЙКА

„Ах, още малко… ти потрай
в мен, животе, после край,
децата ми да порастат
и свои грижи да берат."
Пък то, едвам изрече тя,
раззина, горката, уста,
изкъсо дишане – тупти
едвам сърцето й – трепти
като кандилце в сетний плам,
кога догаря в някой храм.
Изопна бърже тя тело
и легна мраз на туй чело,
възжадуван взор се вледени,
потъна в мрачни глъбини.
И писък… мънички деца
закриха в ложето лица,
започна нечовешки вой:
„О, мамо, мамо, тука стой,
без теб какво ще чиним ний
сами всред глухите стени?

Сега, без тебе, накъде,
защо при нас не поседе?
Крилцата ни да порастат,
да могат после да летят."
И този, що за нея бил
от всичките в света най-мил,
не знае що да им рече
и на гърди ги привлече.
А сам – безпомощно дете,
що има още да расте
закърши пръсти, зарида
във тази мрачна одая,
при тези мънички деца
от сълзи в мокрени лица,
загубил всичка сила, мощ,
самотен в тази черна нощ.
И никой ги не чу отвън
дордето ги обори сън.
И сякаш, сянката й пак
извътре още къщни праг
разпери майчини крила,
заспалите обви тела.

1.XII.1946 г.

169. МРАЧНИ МИСЛИ

Мрачни мисли ми смъртта навява,
пресен гроб отпреде ми седи
и до него свел се и напява
някой – думи жалостно реди.

О, защо ме чужда смърт нажали?
Аз не съм ли още на света?
Още казват всички огледала,
че достойна съм за любовта.

Че достойна съм, но може
миг нечакан, ето ме и мен,
турена и аз… на смъртно ложе
и угаснал вече моя ден.

Ти ли, Смърте, ходиш в мойте
дири,
ти ли ме издебваш всеки час,
че ме караш в тебе да се взирам
и дори да слушам твоя глас?!

Чуй ме, аз не се боя от тебе,
аз не съм, що гледаш ти у мен;
тялото ми с пръст ще се погребе,
но духът – ми мощен и нетлен

твоето не ще докосне жило.
И напразно точиш меча свой –
не угасва Божието кандило,
що запали във сърце ми Той.

Ти ще стриеш съда ми, но ето
живо семе пак ще се посей,
ще забляска светлина където
днеска ти угасяш да не грей.

Ако ти си толко всемогъща,
ето смърт и толкова войни,
трябваше пустиня да е съща
цялата земя от стари дни,

вредом да са пясъчни могили –
ни вода, дръвченце, нито плод,
нито майка, ни дечица мили,
нито птици, ни да има скот.

Но със теб, природата се бори,
побеждава тя на всеки слог,
ти не можеш нищо да ми сториш,
че в сърцето ми живее Бог.

1.XII.1946 г.

170. АРТИСТКА

Свърши се моята комедия,
артистка – в роли без конец:
със поглед жалостен наведен,
или щастливи игралец;
работница – на чело с пот.
Със песни вдигам сини свод,
с товар на рамо пряко сили,
или – угасли мойте жили…
А може – до уши засмяна
с хвърчаща, гиздава премяна;
понявга – натъжена плача
подобно някое сираче.
Оставях други да ме учат
или пък тях – аз – как се случи;
от мене – учените – в ужас,
а в техни храмове днес служа
да търся гения с фенера,
човека да открия в звяра…
на песталоци да подходя,
престъпниците да възродя.

Пък върху мойто смъртно ложе
ще „дипломи" безброй да сложат:
„Тя беше несравнима – тя,
артистка само на света."
Ще си лежа с ръце смирени,
човеци покрай мен стълпени.
„Погледайте ме още, моля,
последната ми туй е роля.
Но пак преструвам се, помнете,
не съм умряла, проверете.
Душата ми е вечно жива,
но за артистка си ме бива…
Ако природата хареса,
отново тя ще ме калеса,
игрите й да продължавам
и честичко да ги сменявам:
великолепно ги играя
и ролите добре си зная.
Понявга и – трагед-я даже,
оставям някой да ме смаже,
че да се радва, да се киска,
ръце победно да притиска,
че най-подире ме премаза,
или – главата ми отряза.
И ще си тръгне – аз отсреща
ще го здрависам най-горещо.
Такива то, артисти чудни,
намират се в живота трудно."

1.XII.1946 г.

171. РЕЛИГИЯ НА ТРУДА

Я чувай, днеска – трудова, или
кой иска в църква – на причастие,
свободни сте да вземете участие,
където ви сърцето приволи…

И трепна гъстата колона
от напращели млади сили,
със пламък нов в горещи жили,
при зова на училищната звона.

Завчас, набърже и сгъстени,
в ръце с лизгари и лопати,
издигат ги на раменете –
подобно знаме… наредени.

И хукнаха с ритмична песен,
земята екне под нозете,
от плам избликнал във сърцето
простора им се вижда тесен.

А „сгърбени" две-три се дърпат,
към църквата ги ей извиха,
че „болнички" са заявиха,
на шията – набърже – кърпа…

От свещи – пламък ароматен,
тамян за живи и умрели,
достига „вечните" предели
от староверците изпратен…

Онез в сгъстените колони
със нови „свещи" във ръцете,
сами горящи – цели светят,
летят безбройни легиони.

По начин нов се те покланят
и бъдеще изграждат ново,
за жертви и любов готови,
назад не искат да останат.

4.XII.1946 г.

172. УНИНИЕ

Защо ли пея на земята,
щом тление всичко е в света?
И за какво копней душата:
за слава ли през вечността,
за смели подвизи върховни,
за щастие и светли дни?
Смъртта щом жилото отровно
забий в сърдечни глъбини,
безсилен да й се противиш,
издъхваш в нейните нокте,
подире й смирен отиваш,
не питаш я дори: „Къде?"
Богатство, слава, красота –
не е ли всичко суета?
Върху планетния овал
милиони векове лежат
в забвение и във печал,
от сълзи и от кръв тежат.
И тази хубава земя,
която газиме с нозе,
веднъж ли я смъртта гризе,
една ли я носи тъма?!
Човешки родове безброй
под прах – забвение и дим,
в братоубийствен вечен бой.

Над гробниците ний строим,
работиме и се плодим.
Какво ще бъде утре – знам –
това, що вчера е било.
Погледай, всичкото е там –
въртиме се на колело
ту доле, горе и в страни,
детинство, младост, старини
и после – точка – спира крак
за хилав-я и за юнак.
Един е земния ни край,
не е навеки – месец май,
че силен ли си, или слаб,
все чака те двуметров трап.
И знатен, и нищожен – тях
еднакво ще покрие прах.
Или… и друго има ощ',
но днес в душата ми е – нощ.

9.XII.1946 г.

173. НА ВАС ВЕНЦИ

На вас венци сватбени и була,
и пръстени от злато, и букети,
и музика, тържествени кола,
щастливци вие, гордо се качете.

На добър път,дано ви време стигне,
живота ви в наслади да премине,
дано от вас се щастието не вдигне
и все така… през всичките години.

Ала е то нетрайно, променливо,
днес тук, а утре – хей, далеко,
кога и дето ще – отива,
не знаеш где намира си пътека.

На вас венци, букети, мен –
страдание,
че то едничка вярна е другарка,
гостува и когато я не каниш,
че то едно обича те без мярка.

9.XII.1946 г.

174. МАГИЧНА ДУМА

Една магична дума произнесох –
потайно и неизречимо слово
и болката ми бърже се разнесе
дошла у мен с кинжал и със
отрова.

Да прободе ми искаше сърцето,
до мене тайно някой я изпрати,
дълба ме тя със своя чук и длето,
в безсъници – погина ми душата.

Но словото промълвих благодатно,
що не веднъж било ми е защита,
езикът ми прошепна го двукратно
и ето ме, отново съм честита.

Коя е тази думица чудесна,
дали ще иска някой да я чуе,
която мъката претвори в песни
и сълзите на животворна струя.

Навярно тази думица изпява
на ранен час славейче гласовито,
кога на изток слънцето изгрява
и то в простора живостно полита.

Навярно тази думица изрича,
когато ражда майка първескиня –
момченце мъничко, или момиче,
дорде родилни мъки не преминат.

И тази дума – гласно и безгласно
отронва се от всякое създание,
кога слети премеждие опасно,
нечакана беда, или страдание.

10.XII.1946 г.

175. ТРЕВА РАСТЕ

Трева расте по моята пътека
и негли джунгли клони вече
сплитат.
Трева расте ли във друмите – нека,
и нека в този свят съм днеска
укрита,
забравена от всички и бездомна;
и никой да не знае ме къде съм,
и обичта в гърдите ми огромна
на моята сърдечна, волна песен.
Растете джунгли и треви, и бурен,
следа по вази никой да не сложи;
и где могилни прах ще легне бурен,
там никой моя сън да не тревожи.
Приживе – чужда бях и непозната,
и сякаш гост на земната планета,

като че нямах ни сестри, ни братя,
приятел верен никой под небето.
Но до ще ден пътеката към мене
ще се очисти от ръце грижливи,
ще ме потърсят в нов век вдъхновени
сърца. Човеците, тогава живи,
ще ме потърсят, вярвам, по земята
и всяко мое слово ще намерят,
че пях аз песни светли за душата,
проникнати със обич и със вяра.
Че целият ми живот бе дело
през кръговрата на години много:
дали във пот обляно мойто чело,
понесла тежко бреме в изнемога,
или всред мрак и буря, и метежи,
или в лазурно утро, в слънце, рано.
Във всичкия ми подвиг и стремежи,
и болка, щастие на едно събрани,
аз пях, нареждах стихове крилати,
така че много се събраха вече…
като звездите горе в небесата,
в кои се чуват мойте бодри речи.
Не давах слънце да залезне златно,
докато ядно чувство във гърди ми
не претворих в усилие многократно,
че огън пак да грее в мойта рима.
Не дадох ни една сълза да падне
от моите очи, дордето в бисер
не я нанизваше душа ми страдна
и стихове крилати не записах.
Животът ми изнизва се полека,
в треви и джунгли името ми гасне;
и бурен зъл по моята пътека.
Но в бъдний век са мойте дни прекрасни.

5.III.1947 г.

176. НЕ КАЗВАЙ

Ако някой се изкачи горе,
горе тамо, чак на ясно слънце
и земята наша от простора
ще я види като малко зрънце.

Но не златно, синьо или бяло,
като тия горе по небето
с кои осеяно е цяло
в красота всевечна тамо, свята.

Нашата земя ще му се мерне,
посред роя горе на звездите,
буреносна, кървава и черна –
ти за името й никого не питай.

Тя е, тя е, гдето люде крие,
що земята нивга им не стига,
че се хиляди години бият,
олелия непрестанно вдигат.

Пък що се виднее в мрачината,
туй не са гори, или морета,
а са гробниците по земята
и потоци кървища излети.

„От къде си?", ако те запитат,
ти не казвай, че си жител земен,
че за срам това се тамо счита –
името човешко в небесата.

И недей да казваш, че си учен,
доктор със „научна дисертация".
Моля те, това да се не случи,
даже на шега за декламация,

че ще прихнат жителите горе,
ще се кискат всичките звездици
и от смях дори ще се съборят,
сълзи ще им ливнат от очици.

И ще те набързичко изгонят,
и ще пратят ветри и духала,
че си цели небеса развòнил
ти, със твойта доктория цяла.

5.III.1947 г.

177. КАТО КУЧЕ

Като куче самотно из пътя,
зле ранено, пребито, квичи
и не знае къде да се дене,
и безумно от болка квичи,
и се крие далече от хора,
за да сложи несретна глава,
ближе рана, само се лекува
като гълта целебна трева.
Докато не утихне болежка,
докато не престане кръвта,
нито залък за него – водица,

нито стряха за него в света.
И тогава туй, същото куче,
се измъкне от купа дърва
само кожа и кости – без рани,
изцелено от билки, трева.
С разлюлени нозе пак спотири
своя път без конец и пристан,
да го негде дърво не пребие
от момчета – развихрена сган.
Тъй и аз, самотна и чужда,
нося болки в сърце си безброй,
но прикривам далече от люде
и въздишки, и сълзи порой.
Със „цитати" премъдри се храня,
или мисля за някой герой,
кой така е живеел самотен
и си нямал тук никого свой.
И спотирям самотна пътека
със надежда, че „нужна съм пак"
слово благо в песен да кажа,
че имало юнак над юнак
кой на другите радост раздавал
и помагал – утеха носил.
И макар, че му пътят бил стръмен–
само тръне, бодили, осил,
той вървял безконечно нагоре,
той вървял и си пял песента.
И когато го някой пресрещне,
и съпътник му стане скръбта,
него никой не ще да подкрепи,
него никой не ще приласкай,
ни с милувка, ни с дума любезна,
обич нежна, що всеки желай;
във страдание не ще го споходи,
рана зла да превърже със лек,
във съчувствие ръка му да грабне,
че и той е кат него човек.

Тъй самичка ще падам и ставам,
песента си така продължа.
Като много страдание натегне,
аз така ще сразена лежа
и ще дъхам, ще дъхам догдето
в мене сила рече да изтрай
и брилянт ми не стане сърцето
и започне в лъчи да сияй.
Куче, куче и моята участ,
хукнало е из пътя, квичи,
някой ли ни с тояга премаза,
кръв от рани дълбоки ручи.
Кръв от рани тече, не престава,
надалеко ще скрием се ний,
ти с трева се целебна нагълтай,
надалече от хора се крий.
Тъй и аз – далече, далече
ще побягна със мойта печал,
ще затихна, ще дъхам, ще дъхам,
и ще дъхам, опръскана с кал.

12.III.1947 г.

178. ДРУГАРИ ВЕРНИ

Преживя, легнала на сенце,
покрита с чердженце, че
току-що от пазар доцапа
със своята другарка морна.
И им наметнаха завчас
конопено чердже дебело,
да не изстине шия волска,
разкършена, затоплена и парна;
и хълбоци, колена и гръбнак,
гърди, корем и всичко – в огън.
Отнесоха наряда във града,
а за парите – стомна и метла,
и габровски захлупци, и лъжица
влахуда, що дълбаха от върба.
И – „панаюл", навит в масур,
и вестници – „зелено" и „червено",
и от окастрените круши,
търкулнати край пътя,
клонаци – легнаха в колата.
Сега сме у дома – във дама,
рогите му извити в лира,
оставил вола в нея ветровете
да карат свойте песни стари
и да се удрят о челото яко.
А той, примрежил поглед,
очи – непостижимо кротки,
в тъга потънали и жалост,
като че ли – в тях събрана
е мъката по род човешки.
И наши Роглю с тиха скръб,
оплака от сърце стопана,
кой житцето си там нарина,
а не можа цървули да си купи.
Но няма що да чини – че така
навеки е било тъдява,
все някой „важен" тук ще мине,
че хляб му не достига; отдалече

възседнал кон, или магаре,
със танкове, аероплани,
в пълчища заприпускал, иде,
хамбарите отваря и затваря,
или натиска до кръвчица,
да пусне вимето до капка.
А някои – и даже свои,
и вълната, и козината скубят
да не остане нищо по гърба,
до кръв, до кости чак дълбоко.
И Роглю наш, не знае що да чини
да рита, или да мучи от мъка,
или да се нахвърли със рогата –
камшик и кланица – не става!
И няма що да стори и да каже,
а тихо коленичи в дама,
излегна се полека на корем
и рече си: „Поне това, що мога,
ще си предъвча хубаво храната.
Ей тъй, ей тъй, полека-лека
да не остане сламчица корава,
а всичката да се превърне в сила,
да стана якичък и силен;
с туй поне ще мога да помогна
с нещичко на моите стопани."
Таман това си мислеше и ето,
стопанка в коритце заграшила
е топла кашица до горе
от сол и трички, и водица,
полага наземи съдина.
Налапаха се бързичко двамина
с дългите езици до трошица,
облизаха дълбочкото корито.
И слънцето избяга от гората,
звезди се сипнаха отгоре,
стъмни се здравата във дама.
Те сгушени един до друг преживят,
завити с топлите черджета,
един на друг сложили шии.
И спяха ли, дремеха ли двоица,
дали си шепнеха потайно,
не може нищо да се знае.
Едно е, че почивка ги погали
във топличкия дам на сухо –
отмора за душа и тяло,
душа и тяло клета, животинска,
другари верни на човека,
другари верни чак до гроба.

14.III.1947 г.

179. КАКЪВ ЛИ ПЛОД

Цъфтя и прецъфтя на клони,
завърза нещо и не зная
какъв ще плод да се отрони
на моята градина в рая.

Дали ще бъде за наслада,
с уломък хляб да ме нахрани,
отвътре райската ограда
със райски плодове избрани.

Или ще бъде някой скрит,
напоен с мъка и горчило,
и мен дълбоко във гърдите
да впие свойто смъртно жило.

31.V.1947 г.

180. В СВОЯ ПЪТ

Пътувай в своя път, не отклонявай
сърце и ум по чуждите пътеки.
Ти своята задача изпълнявай,
на този свят задачата нелека.

Градината си гледай, дървесата
подреждай грижно–корени и грани,
измежду тях – лехите и цветята
от слънцето да ли са осияни.

А друг какво си има, не надничай,
да има! – щом е дело саморъчно,
по неговите плодове не тичай,
из пътя свой пътувай неотлъчно.

Бил имал много – теб що ти е?
Да има; и гърбина здрава
му трябва и кога го бият,
ако от нещо другите лишава.

Ако си няма, помогни му с нещо,
но висне ли на рамото ти, гледай
да отклониш със него втора среща
и тебе да не бъде във увреда.

Ти в своя път върви, не отклонявай,
на чуждите успехи не завиждай,
на слабите и немощни раздавай,
и пример от доброто само виждай.

Ни пък със сопа, хитрина изкусна
не гледай да отнемеш чуждо благо,
че може би и свойто ще изпуснеш
и ще ядеш от силния тояга.

Или пък да не хленчиш за босяка
през цял живот, не ставай ревлю диви,
да работи, да стегне мишца яка
и той със пот снага си да облива.

Бездруго този, кой се труди само
ще може сладко и да се нахрани,
разгадката на щастието е тамо,
туй трябва да се разбере отрано.

1.VI.1947 г.

181. ЕДНА ЗА ВСИЧКИ

Когато замлъкнат църковни камбани
и никоя вече не бие,
и нигде Пагода в света не остане,
и всичките прах ги обвие,

дали ще тогава на тази планета
свещена молитва изчезне,
когато е в ужас и плахо сърцето
от скърби световни, болезни,

дали ще се вярата свърши тогава
и пуста душата остане,
у всякое племе и всяка държава
ще пълно безверие настане!?

Не вярвам! Душата е вечна религия,
ще зида отново строежи,
тя храмове живи тогаз ще издигне
и нови закони бележи.

Да, храмове други с живи икони –
във слово и дело – герои,
в сърце им небесна камбана ще звъни
и всек' ще си храма построи.

Самичък човек ще си в храма отива,
не в църква от камък и пясък,
а в Бож-ята църква прекрасна и жива,
где слънцето служи без крясък.

Едно ще сърце е тогава и вяра,
и църквата – майка природа,
еднаква за всичките хора и звяра,
Любов ще света ръководи.

Не е ли тя първа религия в живота
и първото слово на Бога,
със нея е пълно до края небето –
прекрасна и сладка, и чиста, и строга.

12.VI.1947 г.

182. СЪРЦЕТО

Запитам ли нявга, отгде е
световната кал, престъпления,
грехът накъде ли живее –
картина ужасна пред мене:

от ада се туй не излива
и нивга от там не изтича,
напротив, във ада се влива,
в наклона към него се втича.

Калта се заражда в сърцето,
превърнато в извор греховен,
дълбоко таи се – където
е място на извор любовен.

Какво ли от там не извира –
борби и наслади безбройни,
прониква навред и безспирно
се свлича на поток пороен.

Затуй ли, сърце, си в гърдите,
не си ли кандило в душата
и блясък божествен в очите,
и сила, що даваш в ръката!
Щом някой отново надникне
светилище там да направи,
кажи ми, какво ще обикне,
та нови скрижали постави?!

На бъдни дене си култура,
отвеки – за туй си избрано.

Стани! И си ада разтури,
и свойте разбий истукани.

Не си ли светилище старо,
кандило със вечния пламък,
праизвор на обич и вяра,
на нов храм–основния камък.

12.VI.1947 г.

183. НОВА ВЯРА

Когато не ще веч да бие камбана,
изгасне кандило, изчезнат икони,
и никаква черква не ще да остане,
и писани няма да има закони,

тогаз ще пребъде едничко сърцето –
хоругва на всякоя земна светиня
и то ще е храмът велик под небето
во веки, за бъдни милиони години.

И може на пепел и прах да се стрие
последния кръст и последно кандило,
забвение старият свят да обвие,
но пак върху него с божествена сила

безсмъртна и жива ще вяра огрее.
И няма да има кандила, икони,
но тя ще човеку в сърцето живее
с неписани, светли и вечни закони.

Расата навсякъде в миг ще изчезнат
и нигде ехтение не ще да се чуе.
Тогава свободно ще песен възлезне –
прекрасна и чиста, живителна струя.

И храмът човеку ще бъде навредом,
до всяка тревица, поточе и цвете,
за Бож-ята хубост човек ще прогледа,
защото е станало чисто сърцето.

Не е то греховно, измито е вече,
на кръста възлезна, свещено и ново,
грехът победен е, смъртта е далече,
веч иде повторно пришествие Христово.

Поглежте, сърцето е днес възродено
и то е в живота туй царство небесно
със чиста и свята любов напоено,
велико начало на радост и песни.

12.VI.1947 г.

184. АПОСТОЛ

Апостол на обич и вяра
аз искам да бъда в живота,
но не из пътеката стара –
робиня, да влача хомота

с вериги дебели от злато,
коприна, или – тантели.
Над всичко – е мен свободата
по всичките земни предели.

Апостол – на вси да слугувам
и не да очаквам отплата,
повелята Божия да чувам,
коя ми говори в душата.

И друго – аз веч не желая,
това е за мене Доброто;
не бих го сменила за рая –
то сила ми дава в живота.

Аз искам да нося таз вяра
на всяко сърце нажалено
в палат ли, или във кошара –
туй щастие стига за мене.

Със мен да запее човекът,
напред насърчен да пътува,
с таз песен да стигне далеко
и пътя му лек да се струва.

Апостол на нова религия,
но без литургии, канони,
свободна – от всички вериги,
любов – да ми бъде закона.

12.VI.1947 г.

185. ПЪТЕКА

Страдание, кое ми изпрати
природата, стана пътека,
по нея да мина земята
и стигна до брата – човека.

И колко по-тежко за мене
да нося голямо страдание,
по-силно във мен вдъхновение
и по-велико желание

на брата си аз да помагам,
да бърша сълзи от очите
и кажа му думица блага –
да няма беда под звездите.

Тъй мойта ще болка изчезне
и тя ще се в радост претвори,
високо – нагоре – възлезне
и Бог ще във мен заговори.

И няма сама да живея,
ще имам веч нови другари
с които аз бодро ще пея
за Истина, Обич и Вяра.

12.VI.1947 г.

186. МОЛИТВА

В света, кога остана в размишление,
край мен молитвен шепот се дочува,
но туй не е познатото моление,
кое от век и днеска съществува.

Ръце, очи, издигнати в просия
да искат само щастие в живота,
да искат вечно ядене, да пият
и Бог безспир да пази ги от злото.

Те просят та пред свещи и икони,
затуй си правят дълги литургии,
дори и жертви дават на Мамона
с хоругви пъстроцветни и литии.

Дочух молитва нова и признание
за алчност, леност, лакомство греховно.
И ето, чувам днеска разкаяние
със чиста обич – изповед синовна:

„От днеска аз с десница укрепена
разкъсвам вече старите вериги
и със душа във мене възродена
ще служа аз на новата религия;

на труд религия – работа свещена,
където цял живота си ще вложа
и със душа във мене възродена
от днеска аз на Теб ще служа, Боже!"

12.VI.1947 г.

187. ХРАМ

На нашата бурна планета
отново ще храм да се вдигне,
не зидан, а вътре в сърцето –
това ще е нова религия.

Камбана не ще възвестява
молитва кога да захване
и колко тя да продължава,
къде да се свърши – престане.

Тя вечна ще е, мигновение,
не ще да престане, не бива,
ще имаш душа вдъхновена
и помисли светли, красиви.

Кандилото няма да гасне,
с любов ще е пълно сърцето,
елеят във него да расне –
дихание възвишено, свето.

Самин ще си служиш във храма,
служител във слово и дело,
награда ще имаш голяма,
че свят ще си в Дух и по тело.

12.VI.1947 г.

188. ТИ БИЛ ЛИ СИ

Ти казваш, че негде е рая,
живяло се тамо щастливо,
но бил [ли] си тамо, че знаеш?!
Кога си във рая отивал?

Тогаз не лъжи ме напразно и
моля, не ме заблуждавай;
лъжата е нещо омразно,
лъжливи мечти не създавай.

„Понасяй ти тука, робувай,
насил-я търпи, а при Бога,
ти горе ще, братко, добруваш,
това ти го казвам с облога.

Владика – посредник – велможа,
обичай ги ти всекичасно,
това е повелята Божия,
това е за теб безопасно!"

Лъжи! Ти разсяваш заблуда,
тоз рай и за теб е затворен.
Лъжец! За пари си принуден
да мамиш ти простите хора.

12.VI.1947 г.

189. ДА СЛЕЗНЕ

Аз искам служителят Божий
да слезне препасан с престилка
и види, що прави народа,
нозете му той да измие.

Аз искам от този служител
да слезне сега от амвона
и почне с ръце да работи,
тъй както работи народа.

Без корист да служи на Бога,
а не да ограбва народа
за „света" вода и венчавка,
да кръща дете, за умряло.

И още, и още желая
от свойта греховност дълбоко
той искрено веч да се кае,
че много заблуди народа,

човека държи в тъмница
от хиляди вече години,
обърнал е Славата Божия
за своя си джоб и за слава.

12.VI.1947 г.

190. РАЗКАЙТЕ СЕ

Не зная кой в ръцете си тояга
е грабнал и върти я по главите –
наляво, в дясно вече я налага,
че те боли, не иска да те пита.

Змии усойни, вълци и лисици,
хиени, мечки, тигри и пантери,
и всички хищни, кръвожадни птици
от ударите бягат и треперят.

Леговищата бърже им намира,
подгонва ги и пъди от гората,
налага ги с тоягата, не спира
и сякаш ги изгонва от земята…

Да се разгърне земната утроба
и тез животни диви да погълне,
и никой да не знае где им гроба,
над тях листец дори да не покълне.

Или, о вие, хищници проклети,
разкайте се за ваш'те

престъпления,
със корени от днеска се хранете –
бездруго чака ви унищожение.

12.VI.1947 г.

191. УЗНАЕШ ЛИ

Изпитай за всички причини, които
са вкарали някого в престъпление,
за всички причини далече укрити.
И щом ги узнаеш, тогаз съжаление

и скръб за това недостойно създание
неволно ще сетиш дълбоко, защото
е някоя мъка, жестоко страдание,
от него сторила служител на Злото.

Изпитай и виж ти сърцето страдално;
и ти ще се много и чудиш, и дивиш,
че то, чак до дъно не е толкоз клано,
а нещо се крие във него красиво.

Постъпката зла го за миг връхлетява,
душата се мъчи и гърчи, и стене,
и съвест отвътре му мира не дава,
и още – ужасния срам, угризения;

и сълзи, и мъка; че никой не може
да съди го, даже и ти тук, самия.
На строгата критика скриваш си ножа
за този престъпник приготвен, горкия.

Причината щом ти узнаеш – прощение
ще сетиш завчас за тогова човека,
дълбоко и искрено в теб съжаление
и изкуп ти сам ще наложиш му леки.

14.VI.1947 г.

192. РЪКАТА

Когато щастлив си, мотиката грабвай,
на труд се отдай, че голямата радост
дълбоко отвътре душа ти отслабва,
възможно тогава е тя да пропада.

А щом си нещастен, удвой свойто дело,
на труд и на подвиг отдай се вседневно,
съдбата посрещай безстрашно и смело,
не бой се да видиш лицето й гневно.

И нивга не скръствай ръце си лениво
във скръб и във радост – тогава умираш,
престава душата ти веч да е жива;
сърцето без дейност отслабва, запира.

Без труд ти негоден в живота си станал,
умрял си приживе и веч си излишен,
щом мързела здраво в ръце те е хванал
ти ставаш на старец така стогодишен.

Макар да си млад и си още юнóша,
осъден си веч ти на туй запустение
и съдба бездруго ще стигне те лоша,
очаквай ти само едно – погребение.

Но чувай, спасение за теб е – мотика
и брадва, и чук, и лизгар, и лопата,
за помощ кръвта ти самичка те вика,
тя търси в подкрепа да дойде Ръката.

14.VI.1947 г.

193. ХВАЛБА

„Какво спечели във живота?"
„Аз – къщи и градини,
щастливо ми расте имота
мен всякоя година.

Наредба тука, я погледай,
туй всичко е модерно!"
Започва с мене той беседа
с възторг нелицемерен:

„Пък имам си парици много,
за малко труд – облаги,
да се оплача аз не мога,
виж – Господ ми помага.

Да ям и пия имам доста,
разкошно да живея,
начесто ми дохождат гости,
с които се гордея:

богати все, банкери разни,
велможи милостиви,
владици дългобради, мазни,
и дамички красиви."

„А ти, внезапно ме запита,
а твойта орисия,
живееш ли и ти честито
да хапваш и да пиеш?

О, книгите… разбрах; просвета
не искам да ми бърка
и философи, и поети
у мене да човъркат…

Не ги обичам тях, да знаеш,
деца си там не давам.
А дипломи, ако желаеш
и – без учение става."

Оставих го аз отподире
самодоволен, важен;
той искаше в поток безспирен
мен всичко да покаже.

И зад разкошната ограда
и дом спечелен леко,
без труд, усилия – наслади

Кога за къщи бодро тичах
по краищата глухи,
видях залутано добиче,
познато – дългоухо.

То носеше товар със злато
и пъшкаше под него,
и креташе във тъмнината –
не можеше да бяга…

И в туй добиче със товара
видях тоз самохвалко.
Не зная до къде ще кара
това създание жалко.

14.VI.1947 г.

194. ЛУД

„Той прескочи, той е луд,
цял казан жълтици,
нека тегли глад и студ,
и яде плесници.

Я го виж, обезумял,
бяга от късмета.
Да, бездруго полудял,
гледай как се мета!

И напред търчи, търчи,
хич се не обръща,
да погледа със очи
туй, що се не връща.
домове ще вдигна
и градините ми – рай,
всичко ще постигна.

И на просяците: „На! –
взимайте грошлета."
Туй е мойта добрина –
жертва за небето.

И със някоя троха
пак ще ги дарувам,
вън от моята стреха
само да мируват.

в надолните пътеки.

А пък аз, във моя дом
ще си ям и пия
вино хубаво и ром,
и мезе с ракия.

Музика ще си извикам аз –
зурли и тъпани,
песнопойци с буен глас,
гости насъбрани.

Кой кат мене! Тоз глупак,
видиш ли – избяга!
Ще остане си голтак,
аз не съм кат него!"

14.VI.1947 г

Аз да съм, о Боже, дай! –

195. ПРИВЕТ

Могилка и над нея кръст,
дълбоко вбит във рохка пръст,
по него надпис се чете:
„Девойче тук лежи – дете."

Цветя околовръст уханни
от обична ръка избрани,
зефир ги ласкаво люлей
и сладкия им дъх пилей.

На кръста – гиздави венец
от папрат и червен цветец,
и лента свилена се вее,
печатани слова – по нея:

„На тебе свидно чедо, сладко,
привет от мама и от татко!"

12.VIII.1947 г.

196. ЖАЛБА

Хе там на гроба, още пресен
се чуе жална, милна песен –
гласът е още млад и силен,
с високи ноти изобилен.

Отгоре – сведена главица
със руси, къдрави косици,
наблизо чучнало детенце,
земята рови със пръстенце.

На гроба – чиста кърпа – там
е сложен бял самун голям,
до него – турена чиния,
жената със ръка откри я:

каун нарязан – чисто злато
до горе бялата пиата,
жената плаче и нарежда,
остави всичко, не поглежда

и плаче горко и реди
с дълбоки вопли във гърди,
като че ли си песен кара
от минало таз песен стара:

„Без тебе, къща, майко ле,
е пуста, запустяла;
без тебе, грозна, майко ле,
от как си ти умряла.

Със теб замръквах майко ле
и будех се зарана,
но днес те няма, майко ле,
самичка веч останах.

Опора ми бе, майко ле,
и разум, и утеха,
и дясна ръка, майко ле,
под бащината стреха."

Дочу се слаб гласец от тамо,
детето викна: „Мамо, мамо!"
И тя разплакан образ вдигна,
детенцето с ръце достигна,

прилепи го до буза топла,
пресекнаха сърдечни вопли,
като че ли не бе ридала
за свойта майчица умряла.

Прегърна рожбата си мила
със млада съкровена сила,
целуна го и се засмея,
като че слънце я огрея.

12.VIII.1947 г.

197. ДУХЪТ

Духът е герой кат земята:
стихии над нея се гонят,
светкавици, ветри бурливи,
трескавици падат и молни.
Притиска я нощем тъмата
и бурята често я бие,
порой й одеждата свлича,
разкъсва й новата дреха.
Но тя, разцъфтяла, ухае
със още по-хубави шарки,
не плаши я вече небето
и гледа го винаги с обич.
И рана се тамо не вижда,
и пее дори – благодарна,
за дело се ново приготвя.
По слънцето тича и пее,
и нему не се тя оплаква.
Напротив, тя още се хвали,
че дари получила много
и няма какво да ги прави,
и пита – кому да раздава.
Така и човек е безстрашен,
неволята гордо възседнал;
и колкото по- е голямо
страданието непоносимо,
духът му по-мощен, по-силен.
И няма веч страх във сърце му,
макар да се болката множи
и щастието вечно да бяга,
и пречки да има стократни.
Но силата в него пораства,
в страдание заякват крилата,
във мъки, борби – закалени.
Човекът свободен е вече,
завладал стихиите земни,
безстрашен – дори на разпятие.
Природата веч го познава
и син го безсмъртен нарича.

15.XII.1947 г.

198. ПЕСЕН

Гръм тресна, молния разцепи
до корен столетен дъб.
Сърцевината глътна жупел,
залюшкан от стихия – той
разпери само китни клони,
със вик сърдечен затрепери,
листенца няколко отрони
по трясъка далече.

И ливна дъжд, записка
от болка сякаше снагата,
подир се всичко утиши;
във обгорялата коруба
се бърже катеричка скри.
Изгрея слънцето и пара
се вдигна леко на възбог
като хвалебен дим
край жертвения ствол,
а в клонищата му отново
дойде певец крилат.
И граните му все зелени,
и листе нови – всяка пролет,
стои герой непобедим
всред бури, гърмове и молнии.

23.XII.1947 г.

199. В ЛЪЧИ

Ръката, що смаза
сърцето ми без жалост,
до горе е наляла
в очите ми – сълза.

Тя падна – в прах седи,
на прах се тя обърна,
а силата се върна
във моите гърди.

И буря щом завий,
и пак закърши грани,
и ме покрие с рани,
духът ми се не крий.

А горд застанал, смел,
на бурята се смее
и викне, и запее,
в лъчи огреян цял.

17.III.1948 г.

200. ЗДРАВ

И в ляво, в дясно – враг
над мен счумерен,
душа трепери
до сред сърцето – чак.

От нявга – все така:

все дъх последен,
все поглед сведен,
в живота се влека.

Умряла бих до днес,
отдавна – във забрава,
но зарад Божия Слава
пак жива съм със чест.

Устойчив и корав
гръбнакът ми е станал
и невредим от рани,
Духът у мене – здрав.

18.III.1948 г.

7. ЕЛ-ШАДАР
1956 – 1957 г.

1.

На Ел-Шадар ни Ти доведе
и с ласкави очи погледна –
незабравими дни със Тебе!
Тогава сладък бе ни хляба,
че Ти ни учеше да пеем,
и в мир и радост да живеем.

На Ел-Шадар – епоха цяла,
и днес е тука оцеляла –
Великото Му Дело свято,
кое донесе на земята:
повдигна падналия да стане,
живот отново да захване.

Скали, небе – небе прекрасно,
лазура е навредом ясен
и две очи към тебе гледат,
и чуваш Вечната Беседа –
една и съща – стара – нова,
все обич и Любов Христова.

16.VIII.1956 г.

2.

На ято – нагор' – върволица,
вървиме ний към планината,
подобно на жерави птици
със жажда велика в душата.

Със жажда! Той беше със нази
десетки години, а вече
местото Му днеска е празно,
отиде си Той надалече.

И ние, във Негово име,
във Негово име живеем,
из пътя по Него вървиме
и песните Негови пеем.

И сякаш така сме по-близо
до Негов-я Дух преблажени,
нагоре Той с нази възлиза,
предвожда ни в пътя свещени.

19.VIII.1956 г.

3.

И всичко може да изтлее,
и нищо веч да не остане,
но с Божи Дух, що в нас живее,
живота светъл пак ще стане.

И посред бури, бездни черни
и в мрак, и страшни урагани
приятел имаме си верен
докрай, кой верен ще остане.

Ще свърши тук живота стари,
ще паднат вехтите подпори,
но час на Новото удари,
Нов Дух в природата говори:

„Бог с нас – во веки ще живее,
Той радост е и изцеление,
и слънце над слънца, що грее,
и в смърт е светло възкресение."

19.VIII.1956 г.

4.

Една усмивка само Твоя
в душата внася ми покоя –
прозрях пътеката прекрасна
и стана ми в живота ясно.

И туй, кое в сърце ми тляло,
било е То безсмъртен пламък,
е днеска буйно възгоряло
на жертвеника ми всред храма.

Едничък поглед Твой е слънце,
кое душата ми достига
и мене тук – нищожно зрънце –
към светъл ме живот въздига.

Смъртта не мож' да ни раздели,
„отвъд" и „тука" няма вече,
и няма между нас предели,
и Ти от нас не си далече!

19.VIII.[1956 г.]

5.

За Тебе помисля ли, ето,
веднага ми светне в сърцето,
отлитам на друга земя,
където е мойто дома,

където е много приятно
огрява ме слънцето златно,
при мои любими и родни –
души и сърца благородни.

Живея във радост благатка,
живея макар и за кратко,
приемам подкрепа отгоре
да слезна при земните хора.

И тамо отново да дишам,
и светла поез-я да пиша,
живота ми леко да мине
през моите земни години.

19.VIII.1956 г.

6.

Ах, ще дойде, ще настане края
и кога ще е това – не зная,
но се радвам и очаквам даже
този миг за мене много важен.

Ще оставя тленното, а живо
ще се гурна във небе красиво,
ох, ще литна и ще си почина
от неволи в земните години.

Ще летя, летя дордето
ми остане сила във сърцето
и ще литна пак при Оногова,
кой любов показа ми Христова.

Той показа ми я на земята,
аз пък ще го найда в небесата
и при Него вечно ще остана
светла, тиха и вечнодиханна.

19.VIII.1956 г.

7.

Прелистям книгата, която
написа ми я Той в душата,
написа ми словата благородни,
направи ме щастлива и свободна.

Прелистям страниците живо,
написани с ръката Му красива,
със белезите само от човека,
останали от земната пътека.

Целувам Словото свещено
от Него писано във мене
и то ми дава Сила да живея,
та посред сълзи и тъги да пея.

О, Словото на милия Учител,
що сълзи ми обриса от очите,
издигна ме до светлите престоли,
където няма скърби и неволи.

19.VIII.1956 г.

8.

Намери ме Той из мрака,
подаде ми светла ръка,
поведе ме в светла пътека
с божествен-я лик человека.

Сърцето ми пламна веднага
щом зърнах усмивката блага,
небето се цяло отвори
и тихо ми Той проговори:

„Познаваш ли Тоз, кой те води
по пътя велики възходен?"
„Познавам, отвърнах, Ти Същи
си Дух на Христа Всемогъщи."

Изведе ме Той и изчезна.
Самичка поех да възлезна,
но Той ме незрим придружава
и сила в сърцето ми дава.

19.VIII.1956 г.

9.

Посред земни лесове,
всред милионни гласове,
аз гласа Ти разпознавам
и веднага бодра ставам.

Той е нежен, Той е благ
и за мене – много драг!
Ах, без думи, а говори
и небето ми отвори.

По небето и звездите
с мен е милия ми Учител.
С Него – и на край света! –
с този Дух на Любовта.

И ме води, и ме води,
мене, радостна, свободна,
за да пея за Доброто,
що разкрива ми живота.

19.VIII.1956 г.

10.

Ръцете ми са пак към Оногова,
кой има Силата Христова
и може мъртви да възкръсва
и земни узи да разкъсва.

Не е изчезнал Той, не може
Духът Му да се унищожи;
не може Бог да се довърши,
Духът Му вечен да се скърши.

Не може и затуй Го викам
със обич и любов велика:
„Ела, о, светло озарение
и остани во веки в мене!"

И остани, че аз самичка
залутана съм тука птичка.
Ела при мене, Боже святи,
вземи ме в своите обятия!

19.VIII.1956 г.

11.

Дружи ме някой в самотата.
И кой е той? – По светлината
познавам аз, че е велик
и има Той божествен лик.

Познавам аз лицето благо
на Този, който ми помага.
И Словото Му даже, ето,
ми живо трепка в сърцето.

И раменете ми превити
изправя мил-я ми Учител;
и стъпката ми жива става,
отново смела съм тогава.

Дружи ме някой неусетно,
но прави в мене да просветне,
в блажени води ме пътеки
по светли мирове далеко…

19.VIII.1956 г.

12.

Пей, сърце, за Него песен,
за безсмъртния Дух небесен,
кой върху земята броди
между всичките народи.

И помага, и милува,
и ти болките лекува,
и не дава да остане
във сърце ти вече рана.

Пей, сърце, за Него вечно
песни пламенни, сърдечни.
Нека чуят всички хора,
кой дошел е от простора

да помага на земята
и да възкреси душата.
Тъй Отца си да позная
и завърна се в рая.

19.VIII.1956 г.

13.

Твоето написано писмо
е в душа ми слънчево везмо;
всяка буква, слово е любов,
всяка дума – Твоя сладък зов.

Как обичам него да чета –
мило, свято, обично в света.
Аз разбирам всеки слог и ред,
то едно и също е навред.

То едно и също е, че Ти
все един и същ си Дух Свети.
Теб едничка обична съм аз.
Затова щом чуя Твоя глас

ставам мигом цялата на слух,
за да чуя Тебе, Святи Дух,
що ми кажеш да направя в миг,
мой Учител, светъл и велик.

19.VIII.1956 г.

14.

На легло ми телото болей,
а в душата ми песен се пей.
Що за чудо това е в света –
в тебе песен да пей любовта.

И да пее, когато си сам,
и когато пристъпяш едвам;
хор божествен в тебе ечи,
в тебе слънчеви гледат очи.

И в усмивка небесна сияй
образ мил, пристигнал от рай.
Ти се вдигаш от свойто легло,
пролет лъха по твойто чело.

Ставаш ти и отново си здрав,
и духа ти е пак величав.
Няма никой при тебе, пък ти
си беседвал с Духа Свети.

19.VIII.1956 г.

15.

Светла страница красива
Ти написа жива –
цял един живот свободен,
чист и благороден.

Ти и аз – о, Той – писание,
слънчево послание –
страници незабравими
и неизличими.

Никой ги не мож' изтрие,
ни да ги укрие,
те – лъчи космични греят
и навред живеят.

И във гроба ни проникват,
там живот пониква;
ни се раждат, ни умират,
никога не спират.

19.VIII.1956 г.

16.

Веч недей да се оплакваш,
нито пък натяква,
че си сам, но ти прогледай
и навред огледай.

И ще видиш тамо бледен
твоя ближен – беден,
който гасне във неволя
и се тихо моли

да му кажеш дума сладка
ти на него, братко.
Та кажи му и ще видиш,
като си отидеш,
как и теб ще стане леко
в твоята пътека.

Чуждо иго ти ще вземеш,
своето ще снемеш –
друг на тебе е помогнал
зло да превъзмогнеш.

19.VIII.1956 г.

17.

Днес е ден Преображение,
днес е празник мене –
хор запял ми е в сърцето,
слезнал от небето.

Хор запял, но кой го пее
и къде живее?
Аз не зная и не питам,
но съм днес честита.

Сякаш мъката изчезна –
вдън земята влезна
и следа от нея няма
малка, ни голяма.

Празник мой – след болки люти
във гърди нечути,

отдих малък и – почивка,
радост и усмивка.

19.VIII.1956 г.

18.

Пътнико из път безкраен,
път за мене таен,
откъде съм и на дека
моята пътека!?

Все за нещо съм родена.
Някой пратил мене
и белязал: дни и нощи
тука да съм още.

И тогава – на къде ли,
към кои предели?
Тайна е това за мене:
смърт и пак рождение!!

Ех, нима като узная
няма да се кая?
По-добре е да живея
и на слънце грея.

А повикат ли ме, ето,
ето ми ръцете:
Бог у мене всичко може –
що да се тревожа.

19.VIII.[1956 г.]

19.

Край на всичките сказания,
радости, страдания,
свършек на мечти безумни –
знание скудоумно.

Няма вече преклонение –
идоли строшени;
златният телец изчезна –
вдън земята влезна.

А остана във живота
цар да е Доброто,
що от всички се желае
то да е безкрайно.

19.VIII.1956 г.

20.

В път безкраен – път незнаен
тръгнах да пътувам,
светла радост да позная,
Божи глас да чувам.

Ех, че бури и гърмежи,
ветри гороломни
спират моите стремежи –
пътница бездомна.

Път… И скоро ли ще свърши,
край не ще ли има?
Сълза горка да обърша –
болка нетърпима.

Все така вървя в пътека
трудна и далеко.
Знам, че тръгнах към земята
с болка на душата.

19.VIII.1956 г.

21.

Аз пътека нанагорна
път пътувам морна;
миг почивка и – отново
в поприще сурово.

По средата ли, на края,
може би – не зная,
но едвам съзирам в среща
да светлее нещо.

Може пристан да е вечен –
край на мъки вече,
да поема път обратен
за към небесата.

Или – нова е пътека
трудна и далеко…
нови подвизи да върша,
лавра да откърша.

19.VIII.1956 г.

22.

Да бъде Твойта Воля,
това се, Боже, моля,
тъй както си изрекъл
да стане то во веки.

Аз може да ридая,
но то е, че не зная
кое в света е право,
та него да направя.

И често в грешки падам,
затуй в живота страдам,
че ощ' съм сляпа, глуха
и нямам Свети Духа.

И затова да бъде
туй, що си Ти отсъдил
в начало на небето,
на мене в сърцето.

21.VIII.1956 г.

23.

Ти с мен си пак и вече няма
граничен стълб да ни дели.
Не съществува даже време
откак сме заедно били.

Усещам аз, когато влизаш –
невидимо при мен си Ти…
дъхът, присъствието близо,
дори сърце Ти, че тупти…

И Твойта мисъл в мен протича –
възвишена и тъй света!
И дишам в Твоето величие.
И в мислите, и радостта,

що хранеше и тук, и тамо,
едно завинаги: Възход!
Служители да сме във храма
на вечния и благ Господ!

И пак Те няма, но в сърце ми
оставяш скъпи дарове;
макар при мен Те вече няма
но Твоят Дух ме пак зове.

12.I.1957 г.

24.

Книгата ли Твоя, що чета,
Твоят Дух дохожда ми нетлен,
но чрез Теб високо над света
аз летя, че Ти си пак със мен.

Подчертавам светли редове,
като че пораствам този миг.
Твойто слово мощно ме зове
към живот възвишен и велик.

И кога оставам сам сама
посред множеството, що крещи,
аз намирам своето дома
в мислите, кои остави Ти.

И светът си пак шуми, но аз
вече с Тебе съм, вървя без страх;
и спокойствие дишам в този час,
небеса чрез Твоя Дух познах.

Там на масичката ми светлей
Твойта скъпа книга, но дори
да я някой присвои посмей,
тя в душа ми с вечен плам гори.

12.I.1957 г.

25.

Да чуя в тишината
гласа Ти в мене пак,
дошел от небесата
в сърце ми тих и благ.

Не Го ли различавам
от хиляди в света!
Гласа Ти аз познавам –
гласът на Любовта.

От неговите струи
цъфти живота нов
и песен пак се чуе
за обич и любов.

Понявга Той затихне,
престава да звучи.
И образът усмихнат,
Божествени очи

като че ли се губят.
Но ей в незнаен час
на Този, що ме люби,
дочувам сладкия глас.

12.I.1957 г.

26.

Аз не знаех, че си веч дошел,
но със бунт във своето сърце
още малка вдигах аз ръце
да Те видя моя път огрял.

Тъмен облак, бури и мъгли
криха Те от моите очи.
И възпряха Твоите лъчи
мойте хали и стихии зли.

Аз не знаех, че си близо Ти –
хоризонта цели озарил;
и до мене близичко си бил,
слънце мое, в горни широти!

В облачния процеп Те видях.
Блесна лъч – стихиите завчас
Ти разгони с бодрия си глас
и си песни радостни запях.

14.I.1957 г.

27.

Бравата на къщните врата
още не достигах със ръце,
но дълбоко легнала скръбта
настани се в моето сърце.

И така, пораснах с нея аз,
с нея аз, и също тя със мен –
погледът ми вечно насълзен
и тъга безкрайна в моя глас.

Но кога Те срещнах в моя път –
на скръбта вереите за миг
Ти направи да се разтопят
в мене, мой Учителю велик!

Аз не зная кой си и отгде –
но възкръснах аз на този свят
още само като Те видях,
мили мой Учителю пресвят!

14.I.1957 г.

28. ИМЕТО ТВОЕ

Щом помисля зарад Теб и ето,
светлина и радост ме обзема;
сякаш волна хвъркам по небето
и неволя нигде вече няма!

Щом помисля зарад Тебе, мили –
Твоята усмивка, поглед, слово –
се разгаря в мене чудна сила
и за подвиг светъл съм готова.

Туй не е ли виждане, кажи ми
и напразно ли безспир Те диря?
И кога прошъпна Твойто име
във сърце ми целий Те намирам.

Твойто име! Кой си Ти, Великий,
като слънце ясно в мен огряло?
Ето, чувай, как и днес Ти викам:
Мило, мило, слънце мое бяло!

18.I.1957 г.

29.

Във ада чак проблесна
лъча Ти, освети
сърце – килия тесна;
дворец я стори Ти.

Изчезнаха затвори
и купол от бетон,
самин се той отвори
към ведър небосклон.

Постой, не си отивай.
Ти правиш ме герой,
и бодра, и щастлива,
и даваш ми покой.

Залезнеш – мигновено
мрачнее моя свод,
замлъква песнопение –
страдание – без брод.

19.I.1957 г.

30.

Ти мълком ми говориш
за туй, що питам аз.
Дочувам само глас,
но райските врата
Ти ласкаво отвори
във мен на радостта.

Не можех да изтрая
на блясъка, що там

откри Ти в моя храм.
Дойде и ме погледна,
Ти, пратеник от рая
за мен скиталка бедна.

Скиталка не – честита
не съм ли аз, когато
просветна ми в душата.
Изправих се веднага,
окъпана в лъчите
на Твойта мисъл блага.

И туй, ответ на всичко:
присъствие – мигновение
и лумва вдъхновение
свещено в мен тогаз.
Не съм в света самичка,
щом чувам Божий глас.

29.I.1957 г.

31.

Отново ме полъхна
Божествена Любов.
Едвам що си въздъхнах
и ето, че готов

пристигаш в помощ мене,
притисната в тъма.
Но вместо унижение
ме пълни вдъхновение –
просветна ми в ума.

И всичките обиди
издуха Ти за миг,
макар да си невидим,
Спасителю велик.

Но ето, че подпираш
душата ми в света,
дълбоко ме разбираш
и отговор намираш;
в мен върна радостта.

31.I.1957 г.

8. МЪЛЧИ, НЕ ГОВОРИ !
1957 г.

1.

Мълчи, не говори,
запитвам ли дори.
Та зная ли самата
що ми е във душата.
Не казват ли очите,
че с тебе съм честита!

Душите ни високо
на среща се събират
в просторите широки.
И думи не намират

да кажат си това,
което без слова
по-лесно се изрича:
„Обичам те, обичам!"

14.VII.1957 г.

2.

Огън, буря са по мене
твойте помишления.
Ех, да бяха те зефири,
иначе – умирам.

А пък то – сега – безсъние
в нощите бездънни.
Хем е радост, вдъхновение,
хем е то – мъчение.

Към едното аз посягам,
но завчас ще бягам –
роза дъхава с бодили
шип в сърце ми впила.

15.VII.1957 г.

3.

Цвете мило
го росица къпе
с нежни шъпи
и му дава сила.

То ухае –
с туй желае
да благодари
до зори.

От зари
и до вечер
то лъхти
и шепти

на росата,
на зората.

15.VII.1957 г.

4.

Сребро изковано – скалите.
елмазни води
извират от край дълбините
на земни гърди.

Елмазени струи се гонят,
лазур ги целува,
елмазени капки се ронят
с песен, танцуват.

Какво ми шептите – не зная,
ни слог не разбирам,
но пълно сърцето с омая,
едвам я побира.

Въздишка ли, мисъл долита
към мен от простора.
Едно ми повтаря в гърдите,
едно ми говори.

Скалата ли сребърна пее,
поточе ли златно,
зефир ли, що нежно ми вее,
нашепва приятно

за друго небе на душата
и слънчице мило,

що тука дори в планината
е мен озарило.
27.VII.1957 г., при изворчето

5.

Поточенце, ти светлооко,
излей се в гърди ми,
че рана ми вътре дълбока
боли нетърпимо.

Стрела ме улучи отровна
и вехна аз клета,
стрела ме устрели любовна
направо в сърцето.

Измий ме, поточе, умирам,
не ще да живея…
Подкрепа дошла съм да диря,
душа да излея.
27.VII.[1957 г.]

6.

Искри падат от струята,
бисерни, красиви,
сякаш сълзи от скалата
пламенни и живи.

Сълзи!? Плачат ли скалите,
жалят ли за нещо?
Не, а мене по очите
сълзици горещи.

Път не вижда се изходен,
тъмно е пред мене.
само мъка неизбродна –
няма просветление.

Ех, защо? Че надалече
някой си копнее,
че без мен не може вече,
горки, да живее.
27.VII.1957 г.

7.

Водице, кажи му
той веч да не страда,
че билки тук има
за лек и отрада:

Аз – в ляво, той – в дясно,
пътеки – широки,
лекуват се лесно
тъй рани дълбоки…

Не може, не може
туй нивга да стане.
И моля те, Боже,
така да остане

как писал си вече:
Да няма раздяла,
макар отдалече –
любов без предели.
27.VII.1957 г.

8.

Папрат суха, а по нея
млада се развила –
бодра, свежа, зеленее
в дебрите на Рила.

Тъй сърце ми подмладено
хич не ще да знае,
то възражда се в мене
с пролетна омая

и не се срами... Горкана!
Бие ми в гърдите
както в пръвните години,
бие и не пита.

Ех, сега е късно вече!
Но пък тъй да стане,
както Господ – Бог изрече:
Китка в есен ранна.
27.VII.1957 г.

9.

Камък, па и той във скути
другиму е седнал
сякаш само за минута,
за целувка медна.

Но така – хилядолетия
там стои, не шава,
го обгърнал с ръцете –
цял му се отдава.

Тъй ще си е докогато
гръм го не събори,
камък с камък в планината
нежно си говори.

27.VII.1957 г., до изворчето

10.

Камък се в други притиска,
помощ от него ли дири,
нещо настойчиво иска,
моли, минута не спира.

Другият се в миг отзовава,
слуша го с тихо внимание.
Ето, ръка му подава
с обич и нежно старание.

Божем за миг, а двамина
вече се нивга не делят.
Ето минават години,
хилядолетия цели.

Всички цветя ги обичат,
често им дружно гостуват
с китки уханни ги кичат,
милват ги и ги целуват.

27.VII.1957 г.

11.

Проблесна лъч посред мъгли.
Какво вещае той?
Мир, щастие, покой или
отново горестта –
на моите врата.

Защо би Тя дошла?!
Та скоро бе при мен…
До вчерашния ден бе зла,
настръхнала, жестока,
покруси ме дълбоко.

Една усмивка – лъч проблесна,
мъглите разпилея
и ето пак запеях песни
на щастие и радост,
като в пръвна младост.

29.VII.1957 г.

12.

Докосна ме невидимо крило.
Дали е то за харно, или зло:
хем нежно ми душата гали,
хем пъкъла в сърцето ми запали…

Започвам, божем, огъня да гася,
а ще ми се той още да порасне.
Кой види ме ще се почуди
или ще каже: Горката е луда!

А той не знае мъката в сърце ми,
не знае никой колко е голяма;
пък и да знае аз си я не давам,
с нея в сърцето си оставам.

Чак тука ме намери в планината,
плам адови ми е в душата.
Не искам го, а се на него топля,
за него са безкрайните ми вопли.

13.VIII.1957 г., до живите води

13.

Шуми водата и протича –
издава ме, че го обичам;
течи, поточе и кажи му
за мойте мъки нетърпими.

Течи, поточе, мое мило,
привет носи му ти от Рила
и прошъпни му ти полека,
че с него съм минута всека.

Защо така е и не зная,
не се и мъча да гадая.
Ах, тайна моя мила, свята
и ад, и рая в душата…

13.VIII.1957 г., при живите води

14.

Не мойта воля, Господи, да стане,
макар да се сърцето ми разкъса.
Желая Тебе вярна да остана,
за теб кръвта си искам да поръса.

Не мойта воля, Отче мой любими,
че още грях в сърцето ми живее,
а нека да се слави Твойто име
и нека Твойто слънце да ме грее.

Нали аз искам Тебе да намеря,
нали това е смисъла в живота,
а още съм безсилна и треперя,
и бягам аз далече от Голгота…

И бягам аз, и се завръщам клета;
къде – не зная, в сърце ми – огън.
Забравих вече смисъла и Бога
и свято обещание пред небето.

13.VIII.1957 г., живите води

15.

Очакваш стъпки, а пък Те
отдавна са наблизо
и трепета расте
като, че някой влиза.

Не е преминал още прага
и нищо се не чува,
пък ето го Лицето благо
на тебе ти се струва.

Задъхана… сълзи в очите,
ощ' няма го – щастлива,
оставяш ти сълзите
сами да се изливат.

9.IX.1957 г.

16.

Недей, недей изрича
ти тайната ни свята,
че ти ме днес обичаш;
аз чувам го в сърцето.

А що и аз да крия!
Сърцето ти любимо
в гърди ми сякаш бие,
нашепва твойто име.

Но то, не ще е много –
кажи го и повтаряй,
безспир да слушам мога,
хвани ми, друже, вяра.

9.IX.1957 г.

17.

Трошица само – някой
оставил и подметнал,
и залъче далеко
небрежно с ръцете.

Трошица само – залък,
за гладния – наслада.
Но тоз подарък жалък
за този, който страда
е от небето манна
любима и желана.

9.IX.1957 г.

18.

Заспала съм – ръка прострял,
над мен си се навел
и шепнеш ти словата кротки,
желани мои, сладки.

Не ме буди, а само нека
ги чувам отдалеко.
Ще изгоря, ако съм будна,
ще стана жрица блудна,

коя забравила за храма
не пази вечния пламък,
а за едничко мигновение,
минута наслаждение

угаси ще в сърцето
искрата от небето –

безсмъртната искра небесна,
носителка на песни
за тези на света, що страдат
да бъда им отрада.

10.IX.1957 г.

19.

Не ме води надоле, гдето
е тъмно и не свети;
ще се подхлъзнеме ний тамо,
ще паднеме и двама…

Защо пък „доле", кой ти рече
да идем тъй далече?
Погледай, слънце тука има
и хубост несравнима.

И птиченца по дървесата,
росица по цветята,

небето се разлива чудно,
полето изумрудно…

Ръка си дай, ела със мене
да пеем вдъхновено;
за нови радости чудесни
ще бъдат наш'те песни.

10.IX.1957 г.

20.

На порти се почука:
„Добра сполука!
Аз пътник съм уморен,
безпризорен.

Ще ме изгониш ли на тъмно,
навън дорде просъмне,
или под тоз покров
ще найда аз любов?

Светилото ти свети
в сърцето
при тебе книгата светá
аз искам да чета!"

„Ела, приятелю, влезни,
нагоре възлезни,
пази светилника ми чист,
лъчист.

Наливай го да не гасней
с чист елей,
та светло да е в храма
и за двама."

13.IX.1957 г.

21.

Докрай, до сетни дъх,
дордето стигна аз
шеметни връх,
едвам тогаз

тело и дух предала
на майката природа,
без мощ остала.
Награда

ще получа клета
за туй, което
желаех тъй сърдечно
вечно.

Уви, тогава чак,
на сетни праг,
ще найда аз покой
и дома свой.

А днес, а днес едвам
проблесна мигновение,
искрица плам,
искрица вдъхновение.

И пак – пустинен път
без капчица вода,
бодили где растат;
от щастие – ни следа.

13.IX.1957 г.

22.

Не си отивай ощ', постой
при мене, мили мой,
очаквала съм векове
за тия мигове.

Не си отивай, че завчас
ще припна чак у вас,
ще те намеря где и как
да те целуна пак.

Или пък си иди дома,
пък ази тук сама
ще ти се радвам отдалеч
и нивга, нивга веч

не ще се срещаме в света!
Че заедно с любовта
и мъка ни следи,
и хиляди беди…

Затуй, сама ме остави
и в пътя си върви;
сама ще следвам своя път
дор сили ми не спрат.

15.IX.1957 г.

23.

Към края чак на пропастта
безумният едвам

съзира лика на смъртта,
коя го чака там.

И как ще се завърне пак
в обратния си път?
Дали дошел до сетни праг
нозете му ще спрат.

И път възходен той поел,
изкачи ще върха
отново храбър, силен, смел,
творение на Духа.

Или ще падне доле той
в мрачни дълбини,
за укор станал и за срам
през всичките си дни.

15.IX.1957 г.

24.

Изтърпи гореста
и подир – радостта
ще пристигне сама,
да живей ти в дома!

Изтърпявай – тогаз
ти ще станеш елмаз –
драгоценен безкрай,
що го всеки желай.

Ах, тъжи и плачи,
но тъжи и мълчи.
И понасяй беди
там дълбоко в гърди.

И ще станеш ти чист
и блестящ, и лъчист,
и на Господа мил,
как изпърво си бил.

4.X.1957 г.

25.

С теб съм, когато
ти плаче душата;
ръце ти държа
и с тебе тъжа.

Идвам незримо,
твоето име
тихо шептя –
тук в самота.

Тъй приближени
ний сме блажени:
ти – също – аз,
в нас и у вас.

Дух се приструвам,
но те целувам,
мой мил и драг –
милвам те пак.

4.X.1957 г.

26.

На чело ти сгорещено
слагам кърпица студена
нежно и полека –
тука отдалеко.

Ей ме приближавам
и при теб оставам.
Тихо те целувам
никой да не чува.

Враг ни дебне – бягай,
под завивка лягай!
А сърцето бие, бие –
много обич крие.

Щом си ти самичък,
пак при тебе тичам.
Тъжна се приструвам,
но те пак целувам…

– Жажда! Мъка, Боже!
Може ли? – Не може!
– Може, може! Ида,
никой да не види.

4.X.1957 г.

27.

Гората е мощно запяла
от птици – безброй гласове
и слънце приветно огряло
из голите клони снове.

И косерче пита гората
какво се забавя сега

та гола й още снагата
щом разтопен е снега.

С шепот му тя обещава,
с пъпчици мънички веч,
що си очици подават
с мила, приветствена реч.
18.III.1957 г.

28.

Блика изворче – събира
бисери в ръчица;
бодро пее и не спира
бистрата водица.

Тя разказва през къде е
минала в земята.
Ей пристига и се лее
чак от глъбините.

И се хвали, че е чиста,
бистра и студена –
струя изворна, сребриста,
бликнала засмена.
27.VII.1957 г., Рила – чудното изворче

29.

При теб съм отново,
поточенце мило,
за твоето слово,
събрано на Рила.

Ти чакаш – години
за мен – бистрооко,
при теб да почина
в Рила високо.

И жалби световни
при теб да излея
и мъки любовни
аз тук да изпея.

Че то ми остана,
поточе красиво,
мечти насъбрани
в тъга да изливам.
27.VII.1957 г., изворчето

30.

Калинка е тука, със мене
навярно дошла да се къпе.
Водата е, мила, студена,
иди си от моите шъпи.

Почакай за малко дордето
се гмурна завчас във „Близнака",
в Рилското езеро свето,
постой, ме калинке почакай.

Кацни ми подир на ръката,
ела и ме тихо полази
да пиеш и ти от росата
на слънчеви ясни елмази.
27.VII.1957 г.

31.

Слънчев дъжд танцува
в езерни води,
тихо ги целува,
нежно ги бразди.

Слънце неуморно
с тях се весели,
гали чудотворно
сребърни скали.

Сякаш стават живи,
топли и добри,
сила в тях прелива,
огън в тях гори.

Щом си То отиде,
няма красота;
нищо се не види –
мрак и тъмнота.
27.VII.1957 г.

32.

Ломи се камък по камък,
срива се мощна скала;
някой невидимо тамо
върши тез чудни дела.

Никой… Но кой ли е тука,
скритом със чук и длето
тихо, невидимо чука,
дири сребро и злато.

Стрива на пепел скалата,
никак я той не жалей.
В тъй преличена – горката,
в нея ще семе посей.

29.VII.1957 г.

33.

На Рила – Змей, но подранил,
разперил е крила –
мъгла
и слънцето закрил…

От ноздрите му – пара, дим
като кипящ вулкан –
титан,
лети несъкрушим.

С гневнодишащи гърди
притиснал върхове –
зове
приоблачни води.

И с тях – побратимен
решил е той, уви,
да скрий
вълшебството на този ден.

30.VII.1957 г.

34.

Настръхнал, зъл и мълчалив,
снишил се облак страховит,
сърдит,
развихрен – горделив.

Ей миг, ще плисне и порой
навред ще връхлети;
ехти –
на зло решил е той.

Но нещо мигом се досети,
отпрегна вихрен кон
и Он
побягна от небето.

Дали го Майка позова
или Любимата му там –
не знам,
но сведе той глава.

30.VII.1957 г.

35.

Грамаден замък –
строен от камък.
И древна скалата –
откак е земята…

Там образ не личи,
но живо две очи
замислени, красиви
те гледат мълчаливо.

Но кой ли е запрен
в камъка студен?
Дали не чака некой
от рилски връх далеко

двореца да възкръсне,
скалата да разпръсне
и този Дух Нетлен
да литне някой ден?

30.VII.1957 г.

36.

Шумят води на Рила,
шумят със страшна сила.
Извират,
не спират.

Дали това е радост
на вековечна младост,
или – роптание,
или – страдание?

Не зная, но се дивя
на струите шумливи.
Гласа им не разбирам
и смисъл в тях не диря.
Но те – чудесни
са песни.

30.VII.1957 г.

37.

В скалата е цар с корона,
облегнал се той върху трона.
Край него – тълпа от велможи
на каменно бяло подножие.

Те още са там – подчинени
на своя владетел блажени;

на строги и зли повеления
той иска от тях изпълнение…

Но те са сега вкаменени
скали – бездиханни, студени.
Повелите царствени строги
те веч да изпълнят не могат.

И царят се въси и диви
защо са те днес мълчаливи.
Не знай, че скала е той само
и сила веч никаква няма.

30.VII.1957 г.

38.

Двореца е в руини
от хиляди години,
но кулата от камък
се вижда още тамо.

Да, кула с бойници
где някога войници
обстрелваха простора
застанали отгоре.

Но днес е всичко глухо
и кулата в рухо
от смрика е заспала,
на веки онемяла.

И гущери, и змии
гнезда си тамо вият,
и мащерка уханна –
обилно разцъфтяна.
30.VII.1957 г.

39.

Мъгла по Рила тича,
за някого занича.
Кого тя дири тука,
или така на слука

да каже: „Ще вали
небивал дъжд"; или
така се тя разстила
из дебрите на Рила.

Що чини – не съзнава
и тук я други води.
И той я направлява
всред майката природа

и казва й: „Иди!
Послушна ти бъди,
танцувай по скалите,
легни върху водите…"

31.VII.1957 г.

40.

Същински вихър – зла
пристигнала мъгла.
Навредом се завира
и вечно нещо дири,

нагоре връхлетява,
но тамо не остава;
завръща се веднага –
в долините заляга.

И сякаш спи – не шава,
глава си не подава
под бялото чергило
на хубавата Рила.

Но хрумне ли й – ето,
оставила полето,
политне из простора,
затичала нагоре.

1.VIII.1957 г.

41.

Не сънувам –
стъпки чувам,
тихи глас –
този час.

– Кой си ти?
Кой шепти?
– Господ мой.
И покой.

Нас виде
и дойде,
и събра,
и разбра,

и поведе,
и изведе

към небето
свето.

Птичка мила,
тук на Рила
още снежна,
пее нежно:

„Мой Учител
от звездите!"

2.VIII.1957 г.

42.

Тук се леко диша,
тук се песен пише
за великия Учител
от звездите.

Той показа ни Христа –
радостта,
небеса отключи,
на добро научи.

С песен днес живея,
днеска – пея,
няма ни печал,
нито – жал;

само път открит
и честит
към познание
без страдание,
към възход,
нов живот.

2.VIII.1957 г.

43.

В капки бисер
някой писа –
име драго,
Слово благо.

Те шептят
и мълвят:
„Той дойде,
теб виде
в скръб сама,
във тъма
и ти рече
Слово вечно:
„Чуй, стани,
възлезни.

Ти си зрънце,
тебе слънце
ще огрей
и запей."

2.VIII.1957 г.

44.

Камъче, тревица
и мушица
зарад Теб на Рила
ми говорят мило:

„Ти ли, ти едничка
Го обичаш!?"
И шептят с насмешка:
„Имаш грешка!

Всички ние, всички
тука птички!
Той и нам донесе
бодра песен;

и пожали,
и погали,
и оправи
в пътя прави."

2.VIII.1957 г.

45.

Тука стъпвал си с Нога,
Тебе виждам и сега –
тих, неуловим,
Дух несъкрушим.

В моето сърце –
Слънчево лице.
Близък е на мен
образът свещен.

Всред миряди
стари, млади,
все един и същ
Дух могъщ

от хилядолетия
свети
в сърцето.

2.VIII.1957 г.

46.

Върхът с лице умито
се в езеро оглежда,
приглажда си косите
и рубата подрежда.

Венецът му от злато
на слънцето изгряло
се вижда у водата
на езерото цяло.

Усмивката му чудна
се ясно отражава,
очите гледат будно –
осанка величава.

Стои така отвеки
на пост при езерата
и сочи отдалеко
той пътя в планината.

2.VIII.1957 г.

47.

Над мъглата – в небесата
слънцето блести.
Над мъглата в планината
вдигаш се и ти.

Въздигни се върху нея
где е светлина,
гдето волен дух живее,
ясна ведрина.

Над мъглите – не оставяй
в мрак и суета,
ти душа си възвишавай,
пей за красота.

Пей за хубост и блаженство,
обич и любов,
пей за светло съвършенство
и – живота нов.

2.VIII.1957 г.

48.

Тя още пие тамо жедна
от Рилските води –
устата каменна и бледна
от земните гърди.

В жад неумолима тя
кристалните струи приема
и дири сякаш радостта,
що другаде я нема.

И образа от камък дялан
е там хилядолетия;
така стои си отначало
забравил и небето.

Чий Дух е в този образ камен
в скалата запечатан,
що тъй наклонил се е тамо
и жадно пий водата?

Ще минат хиляди години,
все жадно тъй ще пие
дордето жаждата му мине
и смисъл нов открие.

3.VIII.1957 г.

49.

Гърми река шумлива
от множество води
и сякаш сила влива
тя в моите гърди.

И жажда утолява
преди да си я пил,
веднага бодър ставаш
и слаб не си ти бил.

И без да пиеш – ето,
щом чуеш този вик
утихнало сърцето
от жалби същи миг.

Магичната им сила
несетно в теб се лей
и ето пак на Рила
душата песен пей.

3.VIII.1957 г.

50.

Тук живеят само птички,
тихи, мълчаливи,
буболечки и мухички
в тез усои диви.

Зиме, где ли се завират
живи да останат
и отгде ли те намират
за да се нахранят.

Ех, природата е чудна,
с тайни разполага
и за всичко пази будно,
може да помага.

3.VIII.1957 г.

51.

В камъните – лъв изваян
стои през вековете
от скулптор някой си незнаен
на Рила във сърцето.

Тоз лъв е кротък вече – няма
в очите му жестокост.
Върху тревата е задрямал,
прострял се нашироко.

Дори в уста му, гледай, ето
е ябълка узряла,
не я разкъсал със ноктѐте,
стои си тамо цяла.

3.VIII.1957 г.
(след паневритмия от 3-то езеро надоле – мойта древна зала)

52.

Раздипли чергила мъглата
и стана от тежкия сън,
издигна си гордо главата,
изтича веднага навън.

Навън по скалите нагоре
обгърна за миг върхове,
политна завчас из простора
дружина си тя да зове:

„Елате отвредом при мене
да хванем земята във плен;
във наш'те обятия студени
да скриеме светлия ден!"

Това тя издума, но ето
върхът поиздигна глава,
над тях си показа лицето,
изрече крилати слова:

„В плен ли – грешите вий много,
не може в плен да е тя.
Земята любимка е Богу –
светилище на красота!"

4.VIII.[1957 г.]

53.

Тревица нанизала бисер
от капчици бяла роса
и в слънчево утро яви се
с ясен венец на коса.

На всички венеца показа
окъпан в миряди лъчи,
подобно искрици елмази
те гледат безбройни очи.

Сияят брилянтите скъпи,
целува ги слънце подред
и после в своите шъпи
събира елмази безчет.

И вечер щом стане в тревици
отново поставя ги то.
И дойде ли утро – искрици –
брилянти по всяко листо.

5.VIII.1957 г.

54.

Запитвам скалата вежливо
там горе в планинския връх:
„Кой прави по нея красиво
да расне зеления мъх.

Нали е скалата корава
и няма в нея живот,
и нищо по нея не става –
ни семе, ни стръкче, ни плод."

„Да, камък съм твърди, но ето
във моите здрави гърди

е фабрика малка, поете,
и в мене тя всичко реди.

Намира тя с мъка голяма
да найде живителн-я плам
във мене отвеки що дреме –
та нещо и аз да придам."

5.VIII.1957 г.

55.

Легнали мъглите и нагоре
бяла вълна – купища в простора;
легнала, не става с недели –
бели, равни, снежени къдели.

Мързелива стана планината,
хурката не взима във ръката.
Спи си тя под меко покривало
и не шава, тежък сън заспала.

Па дали тя нещо си сънува
или глас в сърцето си дочува,
скокне бързо, хурката поема
със къдели от мъгла голема

и запреде тънки нишки равни,
що не бе изпридала отдавна.
Капчици по всякоя тревица,
блесна малка слънчева искрица.

5.VIII.1957 г.

56.

В Рила – там и тук –
скъсан ямурлук –
сняг неразтопен,
светъл и студен.

Нов да завали
чака той – или
слънце щом пече,
той ще потече

на струя – поток
от върха висок
и подир за нов
той ще е готов.

Новичък снежец –
сребърен венец
зима като свий
Рила ще добий.

5.VIII.1957 г.

57.

Погледна ме росица
с изплакани зеници
и нещо ми шепти:
„В очи ми прочети,

че влюбена съм аз
в онзи там елмаз,
що грее тук и там
сияе в слънчев плам."

Отвърнах й: „Но той –
това е лика твой.
Не си ли ти сама
таз хубава мома

и твоя мил обра̀з
не е ли същ елмаз?
Обичам те, росице,
по туй си ми сестрица."

6.VIII.1957 г.

58.

Здравец е разцъфнал мили
вред по Рила
и при езеро свободно,
неизбродно.

Как цветеца му е свежи,
кичест, нежен
и когато те полъхне –
сладкодъхав.

Чак на Рила при скалите
и водите,
при тревиците от бисер
замириса.

6.VIII.1957 г., 3-то езеро

59.

Трепка птичка из простора
горе, горе;
трепка живо и сърцато
със крилцата.

Тя се къпе из ефира
и не спира,
и е бодра, и щастлива,
трепка живо.

Ей и аз така нагоре
във простора
искам вече да политна
към звездите.

6.VIII.1957 г.

60.

Изворчето като си ромоли
в планината се за нещо моли.
Свеждам се на животворна струя,
че да мога нещичко да чуя.

„Искам аз при жадни да отида,
искам аз човеците да видя,
да им дам от мен да се напият
и неволи всички да измият.

Живо съм, пристигам от дълбоко.
Ето ме, излезнах нависоко,
чисто съм, кристално, животворно,
тихо бликам тука неуморно.

Ех, да знаят, що се в мене крие,
ще дохожда всеки тук да пие.
А пък още съм и лековито,
който пие – правя го честито."

6.VIII.1957 г.

61.

На паяжина бисер грей –
покапала росица,
ветрецът тихичко люлей
блестящата искрица.

На паяжина тя лежи
изпредена, прозирна,
росицата й не тежи,
посреща я тя мирно.

От тук и там – скалата с пръст
таз люлчица подпира
от бисери във низ гъст;
и радост в туй намира.

6.VIII.1957 г.

62.

Едно самотно цвете
при езерни води;
навеждам си лицето
към земните гърди

да сетя как лъхти.
Нищожно е наглед,
едвам го виждаш ти,
но този малък цвет

ухае в самота
всред росната трева.
С любов и чистота
издигнал е глава,

сияе в блясък там.
И слънцето отгоре
го милва с нежен плам
и сладко му говори.

6.VIII.1957 г.,
при езерото на Чистотата.

63.

Слънце грей и ме целува,
вятър ме милува.
Я кажете кой ви прати
тук на планината?

Че без вази аз не мога.
хващам се – облога.
Няма ли ви, ще погина
горка сиротиня.

Слънце грее ли ме, грее,
вятър тих ме вее,
със ветрилце ме разхожда
и съня услажда.

И торбата с хляб до мене,
до вода студена…
и възглавка от тревица –
мащерка с росица.

11.VIII.1957 г.

64.

Ах, недей ми толкова припича,
слънце мое, тук на планината.

Зная аз, че много ме обичаш,
но гореща доста ти ръката…

И наместо ти да ме погалиш,
ти в огън цяла ме запали.
И не зная где от теб да бягам
и на сенчица къде да лягам…

Що да мисля зарад теб, не зная:
ту далек' зад облаци се криеш
и оглушки си понявга правиш
като с гръм ни и градушки биеш;

ту прижуряш–с пламъци ни палиш,
с огън ни заливаш ти безспирно
и нарядко ти ни, слънце, жалиш,
не оставяш да починем мирно.

11.VIII.1957 г.

65.

Гледай тиха, светла тишина,
в свод небесен ясна ведрина.
И нагреян въздуха трепти
непрестанно сякаше пламти.

Ех, земята само туй жадней,
само чака слънце да я грей,
нито сенник слага на телò,
ни забрадка има на чело.

Не протяга даже тя ръце
да закрие пламнало лице.
А разпуща свилена коса
и по нея блеснала роса,

засияла по треви, цветя
с неизказна чудна красота.
Всеки бисер – слънчице е там,
всеки бисер – огън е и плам.

11.VIII.1957 г., в моя чуден дворец

66.

Облаче в синьо небе,
няма те, сякаш не бе;
беше ти с образ засмен,
няма те вече над мен.

Ето че друг е дошел
по-хубав, слънчев и бел.
Кой го докара завчас
тихо, несетно, без глас.

Дор го погледнеш ти – пак
чезне от слънчеви зрак,
няма го никъде веч,
бяга следа му далеч.

Няма го – сякаш не бил,
нивга се тук не вестил,
нигде следа не видней
где се той губи и рей.

11.VIII.1957 г., моя дворец

67.

Вий, жители небесни,
вий, извори на песни,
божествена Франсин
със твоя господин.

По целий свят вий двама
служители сте в храма
на вечната любов,
на светлий Дух Христов.

Човешките страдания
превръщате в сказания
на слънчеви възход
към благия Господ.

Не сте ли, вий, ръце
на Вечното сърце,
кое чрез вас ни гали,
безсмъртен огън пали?

О, вие, несравними,
не сте ли херувими
от царството небесно,
от извора на песни?

Не ви ли вас изпрати
великата и свята
Любов на Бога благ
до наший земен праг?

С цигулка и китара
вий вдъхнахте ни вяра
и музика крилата
ни вляхте във душата.

Да сте благословени
вий, гости вдъхновени,
божествена Франсин
със твоя господин.
11.VIII.1957 г.,
в палата ми от скали, клек и смрика

68.

С весело, бодро лице
цветенце плеска с ръце,
пее за светлия ден
радостен химн вдъхновен.

Скрих се в скалите насред,
пращам на всички привет;
няма за мене врази,
нищо ме тук не грози.

Слънце и вятър, и буря
само ми хубост притурят;
те ме подкрепят дори
пламъка в мен да гори.

Руба ми нова гласят,
с росен венец ме редят,
малка мушица при мен
пее ми песни весден.
11.VIII.1957 г., Двореца

69.

Камък ръка ми подава
хванал той моята здраво;
пази ме той да не падна
доле в езеро хладно.

Езеро синьо, дълбоко
плиснало бряг нашироко;
който потъне във него
няма от там да избяга.

Камъкът вика: „Полека,
стъпвай по мене ти леко,
здраво ме дръж и пристъпяй.
После във своите шъпи

ти се напий със водица,
плискай лице със ръчица.
Всичко това направи
и си у дома върви."
11.VIII.1957 г., Двореца мой

70.

Горе – в тънки мъгли
мярват се бели скали.
Всичките викат ми те:
„Буря пристига, расте.

Буря и – Боже пази,
мор ще земята срази,
цялата мрак ще обвий,
в тъмното ще я убий.

Слизай, че иде насам,
конница тича от там…"
Мигом светещо лице
грабнало прът във ръце

всички разпъди завчас
без да му чуеме глас.
Няма от конник следа,
няма мъгла, ни беда.
11.VIII.1957 г., Двореца ми

71.

Ето ги облаци бели,
ето ги всички с кълели.
Близо – вретеното голо,
слънце в земя го заболо.

Кой ли ще днес да заприда –
още се никой не види,
голи вретенца – напълни
с дъжд долове да погълне.

Вятър задуха, пристигна –
голо вретенце повдигна,
бели кълели загледа,
тънички нишки запреде.

Плисна дъждец по земята,
пълно вретено в ръката.
Няма в небето кълели,
всички в дъжд се изпрели.
11.VIII.1957 г., Двореца мой

72.

По скалата бяла, по скалата
тихи стъпки водят в планината.
И като изминеш таз пътека
на възглавка седнеш горе мека,

на възглавка от трева зелена,
до поточе изворно, студено;
цветица край него шаренеят
и с него дружна песен пеят.

Като седнеш, всичката умора
и тъгите ги оставиш горе –
сякаш си създание невинно,
ангел Божий ставаш, ти се чини.

Затова, копнееш ти безспирно
все за рилските простори мирни;
где да идеш, все за нея пееш,
да я видиш пак се ти надееш.

11.VIII.1957 г., Двореца ми

73.

Опитай да надпееш
потоците на Рила!
Не можеш, не умееш
и нямаш тая сила.

Но Рила отначало –
красива, многоводна
е радостно запяла –
красива и свободна.

Водата й огромна
се в езеро събира
със сила главоломна
самичка път си дири.

И слиза тя, и слиза,
и гони долините
до хората наблизо
да си даде водите.

Затуй е Рила свята,
че идва да помага,
на всички в долината
раздава свойто благо.

11.VIII.1957 г., до живите води

74.

Птичка в Рила
няма сила
да запее,
не умее.

Тихо цвърка,
песен бърка
и отлита
по скалите.

Там се скрива
мълчалива.
Чудна птичка –
все самичка!

Нивга с ято
в небесата,
ни двоица
с друга птица…

ни гнезденце,
ни яйченце,
нито пиле –
чедо мило.

12.VIII.1957 г., живите води

75.

Облаци в небето
кривят си лицето –
крава или кон,
че дори на слон.

Ето и петел
гордо е запел;
даже с очила
бухал на скала.

Мигом се менят,
дор се разтопят.
Облак се разсей,
слънцето огрей.

А подир, за миг
пак яви се лик –
някой философ
и за спор готов.

Подир него – поп

нагласява топ;
мъничко дете,
бърже порасте;

станало титан,
морски капитан,
кара параход
горе в сини свод.

Молния – стрели,
кацнали орли.
Ето и жена –
много, не една,

старци и деца
с радостни лица,
булки и моми
тръгнали сами…

Бабата по тях
вика: „Срам и грях!";
вдигнала юмрук –
„Я елате тук!"

И подире пак
вятъра – юнак
облак разпилей,
слънцето огрей.
12.VIII.1957 г., при живите води

76.

„Харамия" седнал на високо
гледа ниско езеро дълбоко;
жаден е и ще му се да пие
и ръце, лице си да измие.

А не ще да слиза в долините,
затова – лицето му сърдито.
Ех, да ще, водата да се вдигне
до уста му право да достигне,

че да видиш колко ще е харно
и как той ще бъде благодарен.
Но му никой езеро не вдигна
и уста му нивга не достигна.

Само туй, дъждец що го наръси,
затова е тъжен и се въси.
Пие му се езерна водица
и по нея рони той сълзица.
12.VIII.1957 г., до живите води

77.

Буйно се спущат рилски води,
щедро извират от земни гърди,
дружно запеяли с радостен вик,
славят със песен Бога велик.

Струята сребърна бързо лети,
мощен й глас далеко ехти,
бодрост прелива в нея безспир,
лее наоколо обич и мир.

Който послуша тоз радостен глас,
всички неволи забравя тогаз;
песен и в него започва да пей,
слънце и него докосва и грей.

Няма прегради в негов-я път,
сили в сърце му бърже растат;
даже неволята – лъвски е скок,
той да премине изкоп висок.
12.VIII.1957 г., при живите води

78.

Стръкче нежно на тревица
се люлее и си пее;
и на листче му росица,
и във нея слънце грее.

Стръкче тихо ми говори:
„В сърце ми тайна дреме
и на скоро, много скоро
ще посея мойто семе.

Догодина, догодина
ще поникна аз отново
и кога пак тука минеш
ти ще видиш стръкче ново.

Не умирам, не умирам
аз, тревицата на Рила,
в мен диханието не спира,
има в мене Бож-я сила."
12.VIII.1957 г., до живите води

79.

Те двама са, които
по стъпки ми следят,
за мен, къде съм, питат
та с мене да вървят.

Единият ме блъска
да падна в пропастта,
не спира да ме пръска
с кални си уста.

С мен е непрестанно
и верен ми е той –
ни миг да не остане
в сърцето ми покой.

А другият – веднага
подава ми ръка,
в неволя ми помага,
подкрепя ме така.

Двоица са, единият
се казва тъмнина,
а другият – по-силният –
любов и светлина.

13.VIII.1957 г., при живите води

80.

Слънцето ме кротко обикаля
и по буза тихо ме погали;
само тъй с пръсти ме допира,
но ми цяла бузата одира.

Тъй е то – високо в планината,
горе тамо в хубавата Рила;
малко му е грубичка ръката –
кой не знае слънчевата сила.

Моля се на слънцето полека
да ме гали мъничко по-меко:
че нали ще, слънце, почернея,
че нали ще, мило, погрознея…

„Нека, нека" – Слънцето ми рече
и ме още повече напече,
„нека да си грозничка, но здрава,
мургава, но жилава, корава."

13.VIII.1957 г., до живите води

81.

Приятел мой, не Си ли,
о, Господи, в живота.
Познавам Твойта сила,
що води ме в Доброто.

Единствен Ти за мене
на всяка стъпка моя
Си радост – наслаждение
и щастието – покоя.

Далече си, но знаеш
на дека ще посегна:
дали при Тебе в рая,
или пък ще побегна

завинаги от тамо
и в ада ще се върна
за мигновение само
и се от Теб отвърна…

13.VIII.1957 г., до живите води

82. БЕДНИЙ ЙОВ

Изгубих всичко, Отче, що ми даде
и ето днес съм сетен сиромах;
кога те молех, Ти ми не обади
причината за туй и моя грях.

Какво сторих,че взел си ми обратно
децата ми и цел-я ми имот:
нивя, лозя, съкровището златно
имуществото без дъно и без брод.

С нивята си обширни, благодатно
храних сираци с бащинска любов
и отдих давах нежен и приятен
на странника под моя тих покров.

Закрила бях на сирота вдовица,
що дирише защита у дома,
опора беше моята десница
на клетница поругана мома.

Сега съм слаб и беден, и съм
болен,
лежа в праха на моята печал
за гавра вече на престъпник долен,
що с хула ме замеря и със кал.

Обневидях от плач и от ридание,
и кръв сълзи от моите очи,
вулкан в мен от ужас и страдание,
далеч гласа ми горестен ечи.

Душа ми цяла – рана е до рана,
более смъртно моето телò,
в сърце ми вече сила не остана
и кървав пот на моето чело.

Не мога да се вдигна от земята,
от болести изгарям, гина аз,
раздирам с плач отчаян небесата,
дано да чуе някой моя глас,

да облекчи телòто ми ранено,
нозе ми да развърже и ръце,
спокойствие да подари на мене
и сила вдъхне в моето сърце.

А пуста е утеха многословна,
приятел лих на мене що реди,
като стрела изострена, отровна
и тя пронизва моите гърди.

Напразно думи сладки на утеха –
те нямат място в моята душа;
надеждите ми всичките умряха
и няма нивга да се утеша.

Защо е туй, не питам вече никой,
гаснее в мене сетната искра,
остава ми страданието велико,
от все сърце аз искам да умра.

Но чудно нещо, в моята пустиня
остала без оазис на света,
кога за мене щастието погина
душа ми с плам докосна Любовта.

И немощен, отново се изправих,
отново пак изпълни ме живот,
от всичките страдания оздравех,
благослови ме благият Господ.

Без думи вече и без ничий говор
почувствувах се нов и обновен,
стоя пред „Изгрев" млад и
очарован,
към нов живот честит и възроден.

Усетих радост и разбрах, че няма
с кое бих мòгъл да я променя.
Дори и цяла слънчева система
да ми дадат с нея да сменя,

не бих приел да дам туй
мигновение,
кое душата ми изпълни с плам
и озари ми разума с прозрение,
и нов в сърцето ми съзида храм.

Разбрах, че няма нигде на земята
по-светъл миг от Бож-ята Любов,
че тя е само щастие за душата
и смисъл, цел във този свят суров.

Благословено да е туй страдание,
което ме до Бога приближи;
то озари душа ми със познание,
сега ми вече нищо не тежи.

Рила – 14.VIII.1957 г.
(по случай предателството на А.)

83.

На тишината сладки глас
на Рила да послушам
в утринн-я вълшебен час
до този миг заглушен

от диви песни – викове,
от крясъци и глуми,
кои от всички върхове,
гори, поляни, друми

кръстосват се във екот боен;
и – неодраскан, не ранен
не ще останеш, ни спокоен –
с това ще си удостоен.

Но, ах, сега е вече тихо.
Лазур и планината вечна,
вълшебният си лик разкриха
обятия за теб сърдечни.

14.VIII.1957 г.
(когато вулгарните младежи си отидоха)

84.

Кога след някоя година
престана да живея
съвсем аз няма да погина
и няма да изтлея.

Душата ми ще литне жива
всред рилската природа
при извори, скали красиви
щастлива и свободна.

Из дебрите й ще живея,
към върха ще отлитам,
край езерни води ще пея
доволна и честита.

А който седне тука морен
ще чуе мойто пение,
че аз в сърце му ще говоря
да има вдъхновение.

14.VIII.1957 г., при живите води

85.

Писка тихо нежно пиле
горе тук на Рила,
само писка – няма песен,
няма глас чудесен.

Някого ли то оплаква,
нещо ли натяква,
че не му е тук по воля
по скалите голи.

Пък да слезне към долини –
хубави градини,
да научи от славея
как се сладко пее.

Може би е благодарно
и му тука харно;
писне ли – то думи казва,
нещо с туй показва.

14.VIII.1957 г., жив. Води

86.

Как ще тебе, Рило златна,
тука да оставя –
твойте слънчеви палати,
мащерка и здравец,
вировете сини водни
сякаше – очици.
С тайни вътре неизбродни –
бликнали сълзици.

И потоците, що викат,
птичките безгласни
и зелено-синя смрика,
извори прекрасни.

Въздуха ти, моя Рила,
как ли ще отмина,
но ще дойда пак аз, мила,
идната година.

Затова аз не въздишам
и сълзи не лея,
а поез-я светла пиша,
или си запея.

14.VIII.1957 г., ж. в.

87.

А когато мене грижа
и тъга налегне,
мислено от мойта хижа
в Рила ще побегна.

Ще изкачвам аз пътеки
стръмни и високи,
ще отида надалеко
с изгледи широки.

На тревата ще поседна
до води студени,
към небето ще погледна
весела, засмяна.

И ще дишам, и ще дишам
въздух благодатен,
светли страници ще пиша
зарад тебе – златна.

14.VIII.1957 г., ж. в.

88.

Цвете мъничко разсече
горе там скалата
и с букети й облече
целичка снагата.

Не с брадва, нито сабя
всичко туй направи,
но с власинките си слаби,
тънички и здрави.

То нацепи я красиво
и се там посели,
и скалата горделива
с цвете напостели.

А пък нея – кой я пита,
цветето порасна;
тя навярно е честита –
гуши се безгласна.

14.VIII.1957 г., ж. в.

89.

Поточето със ръчица
ръси там скалите
сякаш слънчеви искрици
нежно се преплитат.

Скачат капчиците живо,
после пак се връщат,
със поточето се сливат,
нежно се прегръщат.

Пеят струите сребристи,
тичат и се гонят,
и със камъчета чисти
сладко си ромонят.

Те другари са отвеки
пламенни, сърдечни,
общи техните пътеки,
заедно са вечно.

14.VIII.1957 г., ж. води

90.

В ливадата – говедо
хрупа си тревица,
езерата бистри гледа
пълни със водица.

Измуча – самодоволно,
после във тревица
си остави доброволно
„визитка" позната.

Хич се то и не смущава,
че го някой гледа,
сякаш си оглушки прави
рилското говедо.

А красивите очици
гледат те приветно
сякаш пълни със сълзици,
с мъка във сърцето.

Ех, и то тъгува нещо,
горка животинка –
може би за мила среща,
чакана с години.

14.VIII.1957 г., ж. в.

91.

И ако можеш да четеш
лика на планината,
дори самин и да не щеш –
прочита ги душата:

Какви човеци – векове
са минали по нея
и тук на древни родове
се образа им рее.

Но кой съзира красота
из дебрите на Рила?
Кому ли тази чистота
духа е озарила?

Кому ли тази тишина
е шепнала в сърцето?
Но аз познавам тук една –
душата на поета,

която може да чете
в този кът блажени
с душата чиста на дете,
добра, благословена.

14.VIII.1957 г., ж. в.

92.

Самотно борче горе в Рила
намери тук закрила,
скалата го грижливо пази
и щит на гръд му слага.

А то над нея китни вейки
с радост си простира,
та слънчева да найде грейка
и тук я то намира.

И брадвата го не досяга,
на три скали обляга
си дънера и тези трите
покриват му гърдите.

И то порасна благодарно
в зелено рухо се засмело,
издигнало се лъчезарно
високо на скалите бели.
14.VIII.1957 г., към Двореца

93.

Хвойна свилена порасла
с пояс камъни опасла.
Види се, че ги обича
та с кожухче ги облича.

И го в пролет подновява,
че то по-красиво става
и на пазва от коприна
бодва стръкче боровина.

Ей ги – алени и черни,
по кожуха ще се мернат
и откъснеш, и ги вкусиш,
и се никак не намусиш.

А очите се засмиват
сякаш пламъчета живи,
на езика ти сладнее,
в сърце ти – песен пее.
14.VIII.1957 г., Двореца ми.

94.

И все гори, дорде око ти стига
безкрайна тамо – планини – верига.
И ширнали полета зеленеят –
в слънчево сияние се смеят.

В безкрайна шир, във синкав дим
изчезва
и хоризонта – се не забелезва;
като че тамо – свършва се земята
и почват да се вдигат небесата.

Оттатък сякаш царство е небесно,
оттатък само – извори на песни,
а пък отсам–защо да се смущавам
и с име грозно да го назовавам?!...

Но що пък? Рила е „отсам" и ето,
емблема е на име свето,
ръка на щастие тука се простира
и който дойде в Рила го намира.
14.VIII.1957 г., Двореца ми.

95.

Гледат кротко към небето
Рилските очи,
греят право във сърцето
Божите лъчи.

Ех, така се е решило –
радост да е вред,
да е хубаво на Рила
и – по целий свет.

Бог сираци не създава,
всякъде е Той
и на всички Той раздава
щастие – покой.

Който може да го види,
той ще е честит,
а пък слеп-я ще си иде
мрачен и сърдит,

че не вижда туй, което
има по света,
че му Бог живей в сърцето
с обич – доброта.
15.VIII.1957 г., Басейна.

96.

Всред небето Слънчо се изстъпи
и разгърна огнени си шъпи.
Толкова горещо ни опали,
че ни с пламък бузите опали.

Слънце мило, где от тебе ние
да избягаме и се укрием?
Ах, да, ето вътре в езерата –
вече им се стоплила водата.

Хладничко изпърво като влизаш,
а подире ни се не излиза,
свежа струя ти се не оставя,
да се къпеш още продължаваш.

Ех, ти Рила, Рила моя златна,
в тебе тук живее се приятно.
Как да може в твоите предели
ний завинаги да се преселим?
15.VIII.1957 г., 3-то езеро

97.

Там скалист титан седи
както отпреди,
но юнак се някой врекъл
и го той разсекъл.

С брадва или с топор
пакостния злостор
вдясно, вляво по скалите
удря без да пита.

Що му сторил на юнака
в Рила камънака,
не намери се пощада,
камъка пострада.

Тука пукнал, там разцепил
и с трева залепил.
А невинната тревица
сякаш със пилица

дрехата му цепи още,
реже денем, нощем,
че погледнеш от титана
нищо не остана.
15.VIII.1957 г., при Двореца

98.

Облаците се събират
и си място дирят
где води си да излеят,
доле да полеят,

че припламнала тревата
плаче из полята:
„Леле, мале, изгоряхме,
жадни изпомряхме."

Облаците горе тамо,
че не са от камък,
домилея им за нея
и ще я полеят.

И събират се на тумби
грабнали тулумби,
току видиш изполели
всичките предели.

Но сега се договарят –
облачни другари,
горе още се събират
и тулумби дирят.
15.VIII.1957 г., при Двореца

99.

Под скалата поточе буботи
и ми то напомня за живота,
как и той в сърцето ми трепти
и го прави живо да тупти.

Все една и същата е Сила,
що тече в потоците на Рила
и в сърце ми, пак е тя и тя,
що го цяло пълни с радостта.

Все един, един живот протича,
все Един е, който ни обича
и ни дава скъпи дарове,
и по име всички ни зове.

Името Му никой Го не знай,
никой даже и в блажени Рай,
но това не е потребно нам –
Той ни люби, туй едничко знам.
15.VIII.[1957 г.], до златното изворче

100.

Шуми водата, не престава
и път си продължава
да се завърне към морето,
где прати я небето.

Но тамо тя не ще остане,
на пара пак ще стане
и облака ще я възвърне,

на капчици превърне.

Ще слезне в почвата в която
ще текне под земята;
подире негде ще избликне
в изворче – надникне,

отново на река ще хлуйне –
голяма – силна – буйна.
Течи, речице, не преставай,
живот навред раздавай.
16.VIII.1957 г.

101.

Камъкът отсреща се преличил:
ту на воин храбър заприлича,
ту животно, куче или крава –
откъде го слънцето огрява.

Ако облак слънцето затули,
гледаш ти лице с големи скули.
Същи негър се озъбил черен,
чак на Рила наша се намерил.

Щом го малко слънцето огрее,
тамо ангел нежен се виднее;
всичко слънцето преобразява
и различен смисъл му придава.
16.VIII.1957 г.

102.

Мрак – несетно,
после светна,
гръм отгоре
из простора…

Изведнъж,
вместо дъжд –
мраз и хлад,
падна град:
часове
ледове…

В езерата,
по водата
напокри,
всичко скри.
И водата
в езерата
вий, крещи
и пищи,
вика: „Спирай,
че умирам."

Гръм ужасен
лед – прекрасен
напостеля
с дреха бела.
16.VIII.1957 г., в палатката ми.

103.

В езерни води заляла
брод – стъпала.
Вътре – тамо
шарен камък,
мъх от свила
го покрила.

А на нея
се белее
плоча цяла
оцеляла.
Някой я оставил
и забравил…

Писал нещо
се досещам,
да погледам
се наведох.
Няма сричка
ни едничка.

Но на плочата изляна,
прикована
две очи ме гледат живо,
милостиво…

Образ нежен,
образ прежен…
мил и святи,
мен познати.
Кой е този
в тез чертози?

Що ли питам!?
Виж очите.
И потрепнах,
той прошепна:

„И на Рила
с теб съм, мила!"
17.VIII.1957 г, езерото
Бал-дер-дару
(3-то езеро, ниската му страна)

104.

Като стъпвах горе по скалата
аз открих неволно стъпалата,
гдето нимфа е по тях вървяла
и е песен за водите пяла.

Там на Рила, като влизаш в храма
тя възлязла и е пяла сама,
качвала се е тя леко
по тревиста мъничка пътека.

Искам тука нимфата да видя,
ако няма с туй да я обидя.
Нимфо моя, покажи се, мила,
по скалите шарени на Рила!

А потокът буен отговори:
(или тъй на мене ми се стори)
„Ти си тази нимфа белоснежна,
ти, девойко, хубава и нежна."
17.VIII.1957 г., до жадната скала

105.

Тя е жадна, горе се навела,
хиляди години пие цели,
хиляди години долепени
устните й до води студени.

Тя – скалата – жадна е и пие,
и това от никого не крие.
Погледнете, хич се не обръща
и скалата със ръце прегръща,

по която струите сребристи
падат буйно в пòтоци лъчисти.
Пие жадно – никого не гледа,
жадна много е скалата бледа.

Ех, дордето си тече струята
все ще пий от нея там скалата,
че водата сладка е на Рила,
в нея има чудотворна сила.
17.VIII.1957 г., при жадната скала

106.

Кой идва често в тишината
и къпе се наред във езерата?!
Кога на Рила слънцето изгряло,
там нимфа да се къпе са видели –

телòто си тя плискала засмена
и плискала се със вода студена,
и нирвала се в езерото синьо.
Все същата от хиляди години

и вечно млада – нимфата красива,
и до сега тя здрава е и жива,
изкачва се по каменните чуки.
Дори и зиме я видели тука,

облечена във снежно одеяние,
от блясъка на слънце осияна.
Тя тука си живее – вечно диша,
поезия за изворите пише.
17.VIII.1957 г., до жадната

107.

Някога си чуени юнаци
били се по тия каменяци.
И сега на Рила като идеш,
ти следа от битката ще видиш.

Че какви са им били ръцете,
що скали са мятали в полето –
цели колоси, титани
по гори, полета и балкани.

И юнаците като се били,
те скалите всички разрушили.
Кой кого замерял е не знаем
и не може никой да гадае.

Тайната велика – вековете
скрили я на Рила във сърцето.
Само този, кой добре се учи
може тази тайна да отключи.
17.VIII.1957 г., в долината на
жадната

108.

Птиченце лети
и с крилца трепти;

сякаш птичка мила
къпе се на Рила.

Тя на светлината
къпе си крилцата;
литне на високо,
нирне се дълбоко,
трепка и играй,
в слънцето сияй.

Тиха и безгласна,
лека и прекрасна
милва я ефира,
нежно я подпира
да се тя окъпе
в слънчевите шъпи.

17.VIII.1957 г., при жадната

109.

Облаче разперило крила,
ето го над бялата скала,
сякаш тамо иска то да свърне
и скалата мощна да прегърне.

Иска то да я прегърне цяла
и обвие със одежда бяла.
Искаше чело й белоснежно
то да разцелува нежно,

че се нещо облаче досети
и политна бърже по небето.
Спомни си тук облачето бяло,
че на дружки среща е то дало

да се срещнат горе на Балкана
и на пост отгоре да застанат,
наредени всичките на стража,
че дъждец ще има да покажат.

17.VIII.1957 г., жадната

110.

В планината – виждам във скалата
същата кат мене й душата;
само че тя спи, тя спи дълбоко
горе там на Рила нависоко.

Метнала е сиво покривало
и така дълбоко е заспала,
че не чува гърмове, ни молнии.
Спи блажена – тихо и доволна.

Но я дебне времето полека
и покривката й дърпа леко,
дърпа леко, чупи и разсича,
и обвивката й твърда свлича.

Като види се тя без покривка,
ще подскочи леко с усмивка
и по сипея цветя ще сади –
хвойна, клекове, тревица млада.

Засега – поспи си, милий камък,
да поседна аз до твоя замък,
да си тука още помечтая
и съдба ти вярно отгадая.

17.VIII.1957 г., жадната скала

111.

Пукната горе скалата,
плач й раззинал устата,
плаче за хубост напрежна,
дреха – тъкана прилежно,

ткана столет-я безбройни –
лете по жегите знойни,
зиме по снежни стихии
прела, тъкала – не крие.

Днес си погледна горката
образа там в езерата;
дрехата веч се пробила –
плаче скалата на Рила.

Сабя протегна тревица,
реже й яките жици;
дреха вековна се пука,
времето с чукче я чука.

17.VIII.1957 г., „жадната"

112.

Жена от камъка ме гледа,
жена със образ бледен,
детенце си държи в ръцете,
над него – пламък свети.

„Какво ме гледаш, тихо питам,
не си ли ти честита?
Нима в покоите на Рила

си тъжна, майко мила?"

„Избягах тука, тя ми рече,
в Рила надалече,
та чедото си да укрия,
че враг ще го убие.

Но в бъдни век ще слезем ние,
не ще се вече крием.
И моят син ще управлява
и правда ще раздава."
17.VIII.1957 г., при Двореца ми.

113.

Познавам този великан –
тоз каменен титан.
Когато нявга бях микроба
и мъничка особа,

той бе тогава твърд, красив,
могъщ и горделив,
одеждата му нова – цяла –
скала блестяща, бяла.

А днеска е в дрипи цял,
надоле се навел,
набръчкано му е лицето,
очите му не светят.

Пък аз, що буболечка бях,
Учителя видях;
през тези хиляди столетия
човек съм днес просветен.
17.VIII.1957 г., Големият басейн

114.

Гледай ти – ихтиозавър
си глава подава,
паст отворил е опасно,
гледа ме ужасно.

Ах, той той е само камък,
няма в него пламък
и не трепва, нито шава –
все си там остава.

А крила му в тез предели
нявга са летели
и в усоите на Рила
е показвал сила.

А сега изтежко легнал,
целия се изтегнал;
и оцъклени очите,
гледат ме сърдито.
17.VIII.1957 г., в долината на Гол. басейн

115.

Лъв муцуна си подава
в смриката корава,
мъртъв е той от години –
камен лъв – мърцина.

Чак отгде на Рила наша
идвал е да плаши.
И стада, коне, волове
идвал да улови.

Много пакост е направил,
стока е издавил,
алчен и немилостиви,
много кръв изпивал.

А сега е камък твърди,
никак се не мърда;
от главата му корава
столче си направих.
17.VIII.1957 г., жадната

116.

Кон на Рила тук безстрашен
сепна се уплашен,
сепна се от мене – мила,
тук дошла на Рила.

Бяга, тича по тревата,
вдигнал си главата.
„Тпру!" – извиках, той застана
сякаш приковано

и загледа ме юнашки,
мръдна със опашка,
сякаш рече: „Туй разбирам,
затова и спирам.

Иначе далек' от тебе
и ако потреба,

ще избягам чак в обора,
гдето пазят хора."
17.VIII.1957 г., нашите коняри

117.

На глухарчето – иглица
литна из тревица,
леко се из тях провира
и си място дири.

Гледа где да се посели
в Рилските предели,
догодина да поникне
и тъдява свикне.

После ще разцъфне, ето,
вредом из полето,
даже то и ще завърже
пак мехурче бърже.
17.VIII.1957 г., Големият басейн

118.

В хвойна книги наредени –
книги – неброени,
някой що ги е прочитал
ставал е честити.

Чел, що чел, па ги оставил
и дори забравил,
нирнал се да дири вече
щастие далече.

А по книгите, горките,
ето ги в скалите,
вятър листи им отвея
и ги разпилея.

Само тук-таме словата
се четат в скалата,
че една и съща сила –
строила, рушила.
17.VIII.1957 г., Гол. басейн

119.

Стадо слиза по скалите,
бяга в долините
да намери си тревица
и напий с водица.

Куче лае и ги пази
да ги не полази.
Вълк жесток или стръвница,
грабнат ще овчица.

Но им кучето не дава,
лае и ги дави,
затова овчар му свири
весден по баири.
17.VIII.1957 г., слизат от Кабул

120.

Как се ниже като бисер
стадо в планината,
сякаш някой го изписа
вещо със ръката.

Ех, овчици! Паша буйна,
свежа е тревата
и тревица медноструйна
вред по езерата.

Куче пази, пастир гледа,
варди ви отвредом
и довечера в кошара
той ще ви откара.
17.VIII.1957 г., слизат от „Кабул"

121. ЕЗЕРО

Щом духне вятъра и ето,
си смръщи то лицето
и става мигом то сърдито,
затваря си очите.

И тъй стои то докогато
поспре да духа вятър,
веднага то очи открива –
блестящи и красиви.

Брегът във него се оглежда
със пъстра си одежда,
доволен там лице си мие,
от езерото пие.

Венец от бели анемони
вълната бистра гони,
край езерото аромата
полъхва те приятно.
18.VIII.1957 г., „Чистотата"

122.

Застанах до скала огромна,
опрях гърди до нея,
а тя подаде ми уломък
от слънцето огреян.

По него знаци чудновати
със образи, очици,
що е написала скалата
със лъскави искрици.

Не мога да ги разгадая,
каквото и да правя
и тайната им да узная,
и що то предвещава.

Навярно сила има чудна
в уломъчето сиво,
що хората в пътеки трудни
ще стори ги щастливи.

То още топло е в ръка ми
от слънцето огряно –
това уломъче от камък,
на Рила мен дарено.

18.VIII.1957 г.,
„Чистотата" – камъка.

123.

Не иска празна да ме върне
мен Рила без дарение,
затуй скалата щом прегърна
получих вдъхновение.

Дарува ми го тя самата,
усмихната сърдечно,
при „Езеро на Чистотата",
със мене да е вечно.

Скалата ли, или зад нея
се крие друга сила,
коя внезапно ме огрея
в прегръдките на Рила.

Тя всичко живо озарява,
будува непрестанно,
комуто иска подарява
струя вечнодиханна.

18.VIII.1957 г., моята скала –
„Чистотата"

124.

От мене жаба се уплаши,
в езеро цамбурна,
че сторих й се много страшна,
за миг се вътре гмурна.

Намери тамо тя спасение
в езерна водица,
от злото грозно – избавление,
таз жаба кекерица.

Тя нищо тук не е видяла –
ни птици, нито хора,
на слънце само се е гряла
и кряскала в простора.

На дружките си ще разкаже
за страшното „човече",
пристигнала е напаст вража
и няма мира вече!

18.VIII.1957 г., „Чистотата"

125.

Бляска езеро прозирно,
слънце го целува,
вятър люшва го немирен
с него да танцува.

Грабне му вълните сини,
носи ги далеко,
неспокоен гдето мине
в своите пътеки.

Поиграе и – умора
вече го налегне.
И го видиш из простора
някъде полегне.

И водата пак почива
сякаш – огледало,
тиха, нежна и красива,
даже и заспала.

18.VIII.1957 г.,
моята гостна – „Чистотата"

126.

Езеро, езеро чисто,
мене си мило.
Езеро тихо, сребристо –
чедо на Рила.

Имаш ти още сестрици,
всичките зная –
сини лазурни очици
гледат безкрая.

Те са очите красиви
на планината,
гледат ми радостно, живо
и във душата.

Нивга не ще те забравя,
езеро чудно,
мен се и в съне явяваш,
гледаш ме будно.

18.VIII.1957 г., „моята гостна"

127.

През клек и хвойна се провирам
на Рила – морна дъхам
и вместо туй, което диря,
смола на бор ме лъхне.

О, колко хубаво и свежо!
Неволно си застанал
и без това да забележа
за дълго там останах.

Задишах сладкото ухание
на Рила във недрата,
усетих светлото мълчание
високо в планината.

„Туй храм е" – рекох си безгласно
и всичко се намира,
дори ухание прекрасно,
кое душата дири.

18.VIII.1957 г.
(намерих ножче под „Харамията")

128. БЛИЗНАКА

Тук от върха – тамо доле
две очи на Рила,
сякаш поглед богомолен
е отправен мило.

Към кого поглеждат всички
кандила сапфирни
и налени до едничко
със елей ефирни.

Кой ги пълни, кой ги пали,
чудо – чудновато!
Ще узнаем туй едва ли
тука на земята.

И неволно те в душа ми
будят възхищение,
сякаш вътре съм във храма,
в светло преклонение.

18.VIII.1957 г., от „Харамията"

129.

Върховете се целуват
само със ефира
и на мене ми се струва,
че се вечно дирят.

И в таз целувка нежна
всичко се заражда,
цъфне, върже неизбежно,
що човек посажда.

Ако те не се прегърнат
вред ще е пустиня,
всичко в прах ще се превърне,
стане ще руина.

Но от гоненето вечно
на върха с ефира
песен чува се сърдечно
по света безспирен.

18.VIII.1957 г., на клекчето под „Харамия"

130.

Где таз свежест ще ме лъхне,
доле – ще издъхна
като стрелкат се лъчите
право във очите.

И умираш ти от жега,
искаш да избягаш,

но е вредом преизподня
доле – безизходна.

Ех, да мога, тук на Рила
да си взема сила,
че през цялата година
бодра да премина.

Ще си спомням езерата,
горе канарата,
как до камък и водица,
изворче с водица.

Ти си жаден, пътник беден
и до него сядаш,
и с водица се напиеш,
и лице умиеш.

18.VIII.1957 г., под „Харамия"

131.

До челото на скалата
сложих си устата,
за да я целуна мило
тука аз на Рила.

Тя си бузата постави,
топла и нагрята,
за целувка се остави
и милувка свята.

Сбогом, мила, аз отивам
вече в долината,
но пък теб не ще забрави
никога душата.

Плаче даже и тревица,
камъче, росица,
плачат още канарите
и ме жално питат:

„Кой ще нази проумее,
кой ще ни възпее?
Само ти при нас поседна,
мило ни погледна

и с нас се разговори,
и честити стори
с твоята усмивка блага,
ти, певице драга."

18.VIII.1957 г.

132.

Скакалец – игралец
и на Рила – мила,
дреха ми прояжда
и с това обажда,
че ще си погълне
мъничко и вълна.

Тъй му в сърцето
писало небето.
Ти се не сърди,
но на пост бъди,
дрехата си пàзи,
той да не полази.

18.VIII.1957 г.

133.

Може време да настане,
ден дългожелани,
да напуснем градищата,
още и селата.

И да бягаме в горите,
там до канарите,
гдето изворче извира
и си път намира.

Тук да дишаш непрестанно
въздуха уханен,
що ти дъха на тревица
„бабина душица".

Само с хлебец да живееш,
миг да не пилееш,
а да пееш ти на воля,
Богу да се молиш.

19.VIII.1957 г., при живите води

134.

Шуми вода под канарите,
отива в долините,
от камъче на камък бяга,
едвам ги то досяга.

„Къде си тръгнало, поточе,
що весело клокочиш?"
„Отивам, рече, при човека,

що вика отдалеко.

Не може тука той да иде
и Рила сам да види.
Той роб е доле на земята
и вехне в долината.

Пък аз – свободно съм и мога
с нещо да помогна,
поне водица да му нося,
душа му да орося;

водица от красива Рила,
що пълна е със сила,
да пийне глътчица от нея
и бодър да запее."

19.VIII.[1957 г.], при жив. води

135.

Под глава на лъв от камък
е речица тамо,
преминава и оттатък,
пак лети струята.

А на лъва и ушите
в смрика са покрити,
само се муцуна гледа
от скалата бледа.

И очи му свирепеят,
сякаш пак живеят,
сякаш лъва още диша.
И когато пиша,

пазя се да се не вдигне
и ме не настигне,
да ме сграбчи във ноктѐ си
и да свърши – песен.

19.VIII.1957 г., Преображение,
при наклона на водите

136.

Пак ли ще сте вие живи,
свежи и красиви,
че когато си отида
в съне вас да вида –

да погледам канарите,
извори, тревите,
езерата несравними,
що ги Рила има;

клека жилави и смрика,
месец белолики
вечер кат изгрее горе,
сякаше говори:

Тука най-красиво грея,
най-добре живея,
че е въздуха приятен,
чист и благодатен.

Тишина царува вредом,
гдето станеш – сядам,
тука сладко си почивам,
в нега се опивам.

19.VIII.1957 г.

137.

Горе, горе, нанагоре
в сините простори
облак нежен се събира
и над мене спира.

Спира тамо и не шава,
знак с ръце ми дава,
че да си отивам вече
и ми той предрече:

Дъжд обилен ще се лее,
сняг ще се довее
и палатки ще затрупа,
буря ще ме тупа.

Аз му рекох: „Не плаши ме,
студ не ще да има.
И да има, нека духа,
с мене е кожуха,

че си имам и обуща,
влага, що не пущат,
ръкавици, пелерина,
няма да изстина."

19.VIII.1957 г.

138.

Сняг на Рила щом навее,
ний се вътре смеем

във палатките красиви,
редени грижливо.

Във постелката дебела,
на възглавка бела
ти почиваш си без грижа
във платнена хижа.

И се с дружка разговаряш,
млада или стара.
И е хубаво, приятно,
светло в тишината.

Подир малко – слънце грее,
всичко вън се смее,
разтопени снеговете,
грейнало небето.

И палатките отвориш,
а снега отгоре
се на пара вдигне лека,
чезне там далеко.

19.VIII.1957 г.

139.

Аз съм ледена скала,
но с любов, ела
и ще видиш, че съм жива,
даже и красива.

И ще чуеш в мен сърце
любаво и нежно,
и усмивка на лице
слънчева, безбрежна.

Вятър хладен ли завей,
слънце щом не грей,
аз отново съм скала
ледена и зла.

Тъй ледът ми тук шепти,
тъй ми хорати,
чувам твърдия му глас,
стига чак до нас.

19.VIII.1957 г.

140.

Ей, шишарка се търколи
доле нанадоле
и до камъче застана
с чистичка премяна.

Мигом тя ръце протегна,
камъче досегна.
То сърдечно я здрависа,
в нея се улиса.

Тя крачето си постави
покрай него здраво
и подире си поникна
клек, що му се вика.

Клони жилави повлече,
после се облече
дреха твърда и зелена
и с бодли премена –

твърда, в зима да изтрае,
че това се знае
нежна ли е, ще се дере,
ти хвани ми вера.

19.VIII.1957 г.

141.

Облаче в одежда
бяла ме поглежда,
хвали се с дрехи –
слънчеви доспехи.

Тая заран – рано
слънцето засмяно
викнало го мило
горе там на Рила.

С бяло го облекло,
„чедо" го нарекло
и го прати горе
в сините простори

дружки да събира,
вред да ги подири.
В дъжд да се излеят,
всичко да полеят.

19.VIII.1957 г.

142.

Тихо – лековозно
облаците грозно

горе там Кабула
с черен плащ забулят.

А и той счумерен,
пушка си намери,
почна да гърмоти,
светка и буботи.

Светне и погледне
из простора вредом,
зъл е днес Кабула,
слънцето затули.

После се досети,
духна ветровете,
пушката си само
метнал е на рамо.

Гордо се изпъчи,
че се и помъчи
той да се усмихне,
буря да утихне.

19.VIII.1957 г., при живите води

143.

Целичка скалата –
цяла бе горката,
горда бе и здрава,
твърда и корава.

Но сега и нея
някой тук посмея –
зъл човек, нескромен
да я изпломи.

Пукна се, търкули
горка от Кабула
и се тя преметна
чак във искри светна.

Доле тя застана
цяла само рани
и по нея лишей,
гдето ясно пише,

че ще тя да падне
до поточе хладно,
че поет приведен
там ще пише седнал.

19.VIII.1957 г., ж. в.

144.

Тук-таме тревица
трие със пилица
горе по скалата,
реже канарата;

реже и не дреме
и посява семе,
че тревица мила
да е вред по Рила;

че да е зелено,
всякъде засмено
и да няма вече
камък необлечен…

Хич се не смущава,
че се тя не вдава,
плаче канарата,
смее се тревата.

19.VIII.1957 г., до ж. води

145.

Горка, горчица
малка тревица,
всеки я гази,
никой не пази.

Вечер е доле,
кална и гола,
сутрин се смее
и зеленее.

Кой я облече
с ново елече?
Кой я изкъпа
с майчини шъпи?

Кой й косица
глади с росица,
че й оплете
равни ръбета?

Гледай, чуди се,
чедо, учи се.
Кой на тревата
мие косата

и я облече
с ново елече –
Той е на всички
помощ едничка.

19.VIII.1957 г.

146.

Цветенце се крие
и с росица мие.
Мокри си косица,
плиска си очици.

Клончето го пази –
смрика със елмази
да му бъде хладно
дор премине пладне.

Като ще заспива,
клонче го покрива,
гали и целува,
нежно му хортува
докато се стъмни,
чак дорде просъмне.

19.VIII.1957 г.

147.

Някой кърпа тамо
хвърлил е голяма;
кърпа от тревица
с цвете и росица.

Там се аленее
сякаш слънце грее –
пъстра и червена,
свежа и засмена.

На забрадка става,
че да украсява
хубаво личенце
с палави оченца.

Може на девойче,
мило песнопойче,
че и майка драга
може да я слага.

19.VIII.1957 г.

148.

Слънце грее и заседа,
все надолегледа,
иска вече да си легне
и за сън изтегне.

Майчица ще го покрие
и с любов обвие
с чергила на очици,
бляскави звездици.

Че е много работило
слънчицето мило
весден ходи, весден гледа
никога не седа.

Майка тихо ще му пее,
с китка ще го вее
да го нежно тя разхлажда
и съня услажда.

19.VIII.1957 г.

149.

Поднася устни без приструвка
за слънчева целувка
се цвете живостно повдигна,
лъчите му достигна.

Така целуваха се двете
през целия ден – дордето
разделиха се за почивка
с радостна усмивка.

„Довиждане!" си пожелаха
и лека нощ казаха,
целунаха се на раздела
с обич без предели.

IX.1957 г., Витоша

150.

Преминахме през пламък
и влезнахме във храма
със дрехи обгорени,
но здрави и засмени.

Там жрица ни облече
и мен, и тебе рече:
„Насмалко не умряхте
и там не изгоряхте.

Малцина, що минават
тук читави остават,
но вие сте герои,
деца любими мои.

Затуй ви тук поставям,
доверие ви давам
пазители в храма
да бъдете и двама,

та огъня в Олтаря
ни миг да не прегаря
и нивга да не гасне,
а още да порасне."

23.IX.1957 г., „Изгрев"

151. МОЛИТВА НА ВРАБЧЕТО

„Здраве дай ми само,
друго ти не ща,
другите неща
ще си найда само."

Тъй врабче се моли
някому тоз миг
с тих и благ език
там от клонче голо.

Някому? – Томува,
кой го е създал
и очи му дал,
и добро му струва.

„Ти ми даде слънце,
Татко мой, пък аз
длъжно съм тогаз
да си найда зрънце,

червейче, мушица,
гроздице и плод,
пеперудин род,
семе от тревица."

10.IX.1957 г.

152.

Някой камъче поставил
във тревица нежно,
или като е минавал
хвърлил го небрежно.

А пък тя го бърже взема
в своята ръчица,
у дома си го приема,
къпе със росица.

Става лъскаво то, клето,
чисто и измито,
бляска му сега лицето –
радостно, честито.

И така побратимени
те се не разделят,
до тревицата зелена,
камъчето бяло.

То се гуши във тревата,
харно му е тамо,
появи ли се зората
я посрещат двама.

7.X.1957 г.

153. НА НАДЯ К.

Изчезна душата любима,
не чувам й нежния глас,
напразно зова те по име
тук всяка минута и час.

Но где се душата ти рее,
уж няма те, а си у мен,
ти вече в сърце ми живееш,
прекрасен, велик и нетлен.

У мен и веч неразделни
ще бъдем и тука, и там
в света на живот безпределни,
на Бога в слънчевия храм.

Аз будна съм, чакам те вечно,
при мене си ти у дома,
навеки в дружба сърдечна,
не ме изоставяй сама.

Зова те високо и тихо,
зова те и будна, и – в сън,
далече от мене те скриха,
но вече не търся те вън.

154. А МИСЪЛТА

В съня ли отпочива
единствено душата
от мъката горчива?
Нима сънят е само
лечител на земята,
кое да изцелява
страданието голямо
и Дух да укрепява!

А мисълта в сърцето –
проблясък – вдъхновение,
кое отвътре свети…
незвано те огрее
и носи прояснение
в твоите пътеки,
че виждаш на къде си
и става ти по-леко,
дори запееш песен.

27.XII.1957 г.,
Schlaflosigkeit [(нем.) безсъние]

155. ГЛАСА ДА ЧУЕШ

„Ах, не! – ти казваш – страдам.
Плачът скръбта лекува,
щом няма вече радост…"
Но мене ми се струва
че туй е – отчаяние.
И лек е то едва ли
за твоето страдание;
не ще ми ти похвалиш
утеха – чрез – ридание…

Но истинският Лечител
е тих и безметежен;
на благия Спасител
гласа да чуеш нежен
в мъката голяма;
при тебе – мигом тича,
когато си несретен,
защото те обича –
с мир пълни ти сърцето.

27.XII.1957 г., 12 ч. сл. полунощ

156. НАГОРЕ, НАВИСОКО

Накрая на земята
една – подобно мене,
стои в усамотение
със песен във душата.

И нищо не очаква,
за нищо не тъгува,
за нищо не натяква,
а радостна будува.

Нагоре, нависоко
тя гледа във простора
по всичките посоки.
Възкачила се горе,

где слънце не залезва
и никога не гасне,
а всякога възлезва
по-светло и прекрасно.

27.XII.1957 г., 1 ч. след полунощ

157. И ОЩЕ СЕ ИЗЛИВА

Една – подобно мене
далеко там, далеко:
в душата й е леко,
в душата прояснена.

Познавам, тя е съща –
сълза й по страните…
изкачва висините
и доле се не връща.

Спокойствие в сърцето,
надмогнало страдание,
възвишено познание
в нея вече свети.

Защо пък е сълзата
по бузата красива,
че още се излива
и рони по страната?!

27.XII.1957 г., 2 ч. сл. полунощ

158. НА СТРАЖА

Ей, звездица ми не дава –
сън – забрава.
Нещо шепне и говори
от простора:

„Нищо – казва тя – не бива
да заспиваш;
има негде недоволни,
има болни…

Ти на стража стой, будувай,
всичко чувай…
и от тука им помагай
с думи благи.

Но, постой, будувай само,
то се чува тамо.
Пожелавай им сполука
чак от тука."
27.XII.1957 г., 2 ½ ч. сл. полунощ

159. САМИЧКО ТО

Прости сърцето, без да пита
съгласен ли си, или не;
макар, че плакали очите,
макар, че страдал си тогаз,
но ей, не мине се и час,
потокът мътен във сърцето
обистрил се е вече сам,
в душата взело пак да свети
отново в чист и светъл храм.

Прости без никакво усилие
и без дори да молиш ти;
самичко то със свои сили
реши веднага и прости.
Защо?! Та леко да му стане,
да няма нищо на света,
кое да му остави рана,
дори и знак да не остане,
че там горяла е скръбта.

Великий чудотворец, ето,
в икона нигде не седи,
че в рамка не стои сърцето
на клин във ничии гърди;
отломка малка от живота
с безсмъртна своя същина,
то песен знае си една:
да служи само на Доброто
и вечната Виделина.

„Мъсти! Мрази!" Но то не чува
какво в безумие хоратиш
и меч в ръката си държиш;
дори на глухо се приструва.
Насилваш ли го – то чезней
и няма го във теб с години.

Без него слънцето не грей,
че то е раят във гърди ни,
без него всичко е пустиня,
щом няма обич – не живей.
29.XII.1957 г.,

160. И ТЕ ЦЕЛУВА

Тежко му на врага ужасен
пресрещне ли го любовта –
от всички сили най-опасна
кога те види сама тя.
Стопено твоето оръжие,
напразно дириш своя меч,
стоиш така обезоръжен,
а тя се смее отдалеч
с нежна, приветлива реч.

Да я пронижеш ли – успееш,
или разпънеш я на кръст,
не ще намериш в нея мъст.
Тя пак отново оживее
и среща те на своя път,
преобразена и велика.
Ръце простираш къмто нея
като, че нищо не било.
Тя нежно те по име вика
и те целува по чело.
29.XII.1957 г., неделя

161. И В ТАЗИ МИСЪЛ

Наистина те победиха –
така си мислиш ти сега;
излея всичката си сила.
И пред лицето на врага,
стоиш ти блед и унищожен
с дух прискърбен и тревожен,
без вяра във гърди и мощ,
самин всред непрогледна нощ;
при тебе близък никой няма,
скръбта в сърце ти е голяма.

А той е зъл, могъщ и смел,
стои безстрашен победител,
а смутен си се ти навел –
наистина сразен се считаш,
сравнен със черната земя
и вън, и вътре е тъма.
Уви, дорде се не досетиш,
че свята сила още свети,

в душа ти крие се сама.

И в тази мисъл – мигновение
ще найдеш свойта свобода
и твойта радост, избавление
при всяка срещната беда.
Но тази мисъл като блесне
ще видиш силата чудесна;
преставаш вече да си роб,
безсмъртен и непобедим,
с Дух мощен и несъкрушим,
излизаш ти от своя гроб.

Миг само от минута цела,
но в този миг се всичко крий –
в единствена постъпка смела
насочваме съдбата ний.
Но буден пазиш ли сега
и смел ли си ти пред врага,
пред него да застанеш прав,
юмрук да свиеш ти корав,
в нищо да му не приличаш…
В душата си без капка гняв
да кажеш му, че го обичаш?

29.XII.1957 г.

162. ТИНЯТА ЦЕЛУВА

На бурята словата непознати
се уча вече да разбирам.
На бурята ужасни са словата,
но ключа им тайнствен диря:
дали са те за смърт – унищожение,
или пък ни донасят просветление
за всички, що живеем във тъмница
руши стената на затвора,
вериги чупи, къса белезници,
сърцето мъртво да отвори.

Ах, Нил разнася златна тиня,
коя египтянинът беден,
над рало и мотиката наведен,
калта превръща във градина.
Придойде Нил, а той ликува,
със радост тинята целува…
И мене буря днес говори,
че стар-ят свят ще се низрине,
на нов живот портала да отвори.

29.XII.1957 г.

163. И ВЯРА БЕЗ ПРЕДЕЛИ

Ще каже някой: Песента й
какви преследва цели,
че радост има все накрая
и вяра без предели;
за туй наглед, кое смущава,
сърцето й тревожи
и смисъл никакъв не дава
на дните във живота,
намира в него тя възможност
да стигнеш при Доброто.

От где тя черпи тез сюжети
и взима всички теми?
Стиха й, моля, прочетете!
Пък може – прави го насила
и навик придобила
скръбта в гирлянди да обкича;
и смърт за нея няма,
живота вечен тя нарича –
отгде туй всичко взема?

В отговор – с ръка показвам
природата край мене,
да кажа нещо – не отказвам,
но по-добре – чети във нея,
сама тя как живее.
За нея скръб не съществува,
ни смърт, ни погребение
и никога тя не тъгува –
все бодра и засмяна.

Тук някой свършил си е дните,
а там – дете се ражда,
започват мигове честити…
Там сълзи – тука песен,
за нов живот чудесен.
Забравяш за скръбта – в детето
живота се възражда
и светлината вечно свети
навредом под небето.

Война! Погубват се мильони –
сираци и вдовици…
Сълза окото горка рони,
но вечната природа
света веднага плоди;
мильони раждат се отново
на тоя свят – дечица

от нейното могъщо Слово
чрез момци и девици.

И може – цял материк даже
да срине се в морето,
за нея не е важно;
на друго място ще израсне
по-чист и по-прекрасен.
На старото му: „Вечна памет!",
не жали го сърцето,
щом има кой да служи в храма
на Бога под небето.

А може нашата планета
до време да изгасне
и слънце даже да не свети,
небето в прах обърне
и мрак вселената обгърне.
Но от световните руини
едно неизречимо Слово
по чудо горе в свода сини
ще слънце да направи ново.

Затуй поез-ята ми диша
във бодрост и доверие.
И казвам го за път излишен
до сетното дихание –
макар и във страдание
във песен всичко ще претворя
що в мъките намеря,
ще пея аз във час на горест
със обич и със вяра.

29.XII.1957 г.

164. ПОДПРЯЛА МЕ

Аз радвах Ти се на лазура,
Природо, още тамо в дните,
кога живота още бурен
не бе докоснал ми сърцето
в детинството ми още свето,
в просънено предчувствие само.
Но ти ме пазеше в игрите,
над мене бяха ти очите,
подпряла ме на свойто рамо.

И сълзите ми с грижа блага
от бузите ми Ти изтрива,
несетно да ми подпомагаш
да стана вече и порасна,
и всички мъки да надрасна;
полека – лека да привикна
всред бурите – стихии диви.
И тях, Природо, да обикна,
да имам в Тебе Вяра жива.

И днес, кога посред стихии
ми дните още преминават
и няма где да се укриеш…
Аз виждам как ме Ти поглеждаш,
сърце ми пълниш със надежда,
че аз на всичко ще изтрая
и смела, невредима, здрава
да крача тъй ще продължавам
дордето стигна там – на края.

Тогава Ти, с ръка любима
ще изведеш ме в свят чудесен.
И аз със Твойто свято име
ще мина в този свят ефирен,
където се живее мирно,
да любя и любима вече,
где словото е сладка песен,
при светли Ангели небесни,
където ще живея вечно.

29.XII.1957 г., неделя

165. ВЪЗХОД

Не ще се, мравчице, удавиш
дордето моята ръка
за тебе нежно се подава.
Спасена си ти вече, ето,
иди разказвай под небето
що ти стори една ръчица
на тебе паднала така.
И теб изведе из мрака,
ти моя мъничка душице.

И може би сега в света
мильони днеска се затриват
и тежка им е участта,
но аз на теб поне едничка
спасих живота ти мъничък.
И тъй ми леко този ден,
че ти остана тука жива,
чевръста, бърза, работлива,
живота си дължиш на мен.

„Спасих аз някого" – си казвам

и моя почва се Възход.
Где мине тя и ще разказва,
че Дева мила с нежен лик
запря до мравката за миг
и я извади от водата,
запази Тя един живот
от мравешкия знатен род –
за помощ даде си ръката.

И таз Ръка благословена
от днеска ще помага Тя,
ще бъде Помощ и Спасение;
за този окото що съзре,
към него Тя ще се простре
да се научи да спасява –
служителка на Любовта,
със обич и със чистота
навредом радост да раздава.

29.XII.1957 г.

166. ОБИЧАМ ТЕ, НЕБЕ!

Обичам те,
Небе! Ти мене си пленило
от рано още – в детските години;
и днес, и днеска си ми още мило!
Все хубаво си Ти и величаво,
и винаги на Теб опряна здраво,
кога скърбя, загледала звездите
дордето мъката у мен премине.
Така забравям даже таз причина,
що сълзи предизвика ми в очите.

Обичам те, Небе, макар да си далече
и тайна непостижна си за мене.
Кога те гледам утром, или вечер –
одеждата Ти от брилянти цяла
се майчински над нас простряла.
От Теб излъчва се към мен омая
и само мъничко като те зърна,
спокойствието в сърцето ми се върне
от туй, що ме докосва от Безкрая.

Каква е тази Тайна от Небето?
Каква е таз интимност между нази,
че идва ми чак вътре във сърцето!
Небе си Ти, велико, непостижно,
студено видиш се и неподвижно,
но щом за миг потърся Те нагоре,
с незнайна Сила пълниш ме тогази,
от Тебе радост иде на талази
и нежно, и сърдечно ми говориш.

29.XII.1957 г.

9. МОРЕ
1957 г.

1.

Развихрена морска стихия,
вълните се яростно бият –
свирепи, огромни, сърдити,
брега непрестанно налитат.

„Защо сте, вълни, разярени
и бяла изхвърляте пена,
какво ви сърцето смущава
и мир ви минута не дава?"

„Какво ли?" – море отговори,
„И ние за правда се борим:
рушиме брега да се срине,
земята от нас да погине.

Тъй както рушите и вие:
брат брата си блъска и бие;
вий правда това го зовете!" –
отвърна с насмешка морето.

Варна, 12.X.1957 г.

2.

Не стой на морски брег!
Избягай надалек,
че той руши се веч
отблизо и далек.

Подмолно, неусетно
събаря го морето
по всичкия предел
такваз то има цел.

От него надалеко
бъди по време всеко;
коварен е брега,
пази се ти сега.

Погледай, то бушува.
Гласа му гневен чуваш –
как яростно търчи
брега да заличи.

Навътре – в далнината,
нагоре в планината,
иди на ведрина
и синя висина.

12.X.1957 г., В.

3.

Как яростно вълните
по морска шир летят,
развихрени, сърдити,
брега рушат, рушат…

Не искат и да чуват
те за брега красив,
безжалостно нахлуват
със рев ужасен, див.

Треперят бреговете
от страшния му рев
и молят се, небето
нестихващия гнев

да обуздае вече
и мир да донесе,
и бурята далече
то веч да разнесе.

12.X.1957 г., В.

4.

„Не бойте се," – говори
небето на брега,
„не ще ви нищо стори
морето и сега.

Под вас скала огромна
открай света лежи,
морето главоломно
не ще ви разруши.

Тоз, който ви създаде,
промислил е за вас,
в сърце ви сила даде,
не ще ви то завлада
във грозната си паст.

То само ви налита
и плаши ви със рев,
и прави се сърдито,
но няма в него гнев."

12.X.1957 г., В.

5.

Небето светло и лазурно,
а пък за чудо на света,
морето, свъсено и бурно,
не вижда тази красота.

Не вижда светлата картина
във мъките си то сега –
цъфтящи, весели градини,
разгърнали се на брега.

Не вижда хубости природни,
а все ридае и пищи.
И в свойта мъка неизбродна
за към невинен бряг лети.

А той се чуди, не разбира
защо е тоз страхотен гнев,
каква го мъка днес раздира,
че вдига този грозен рев,

12.X.1957 г., В.

6.

Тича вълната огромна,
вихър понел я крилат,
сякаш е змей вероломен –
силен, могъщ и сърцат.

Спущат се бели талази –
вихрена конница зла,
морски сърдити витязи
бият крайбрежна скала.

Тя се от тях не смущава
гордо застанала там,
даже се тя възхищава,
с радост ги среща насам.

12.X.1957 г., В.

7.

Как забързали вълните
сякаш конница търчи
и брега със рев налитат,
и свирепи, и сърдити –
боен глас далек ечи.

За какво са разярени,
за какво е този гнев,
че изпущат бяла пена
и напредват настървени
към брега с неспирен рев.

Но брегът се не смущава,
буден е на поста свой,
ни минута се не вдава,
сякаш си оглушки прави
срещу грозния им вой.

В., 12.X.1957 г.

8.

Далече вълните се бият;
какво ли тревожи ги там,
какво ли страдание се крие
дълбоко в морето – не знам.

Я вижте как то се вълнува,
лицето си криви със гнев,
гърди си изтежко надува,
широко отворило зев.

Какво във сърцето му става,
че толко ужасно реве,
спокойствие, мир му не дава
и някого в помощ зове.

Но кой ще го чуе в простора,
че слънце зад облак седи
и сякаш слуха си затвори
за морски сърдечни беди.

Та нека се то налудува,
скръбта му ще мине така
и слънце затуй го не чува,
за помощ не спуща ръка.

В., 14.X.1957 г.

9.

Морето невинно синее,
в сияние тихо блести,
то сякаш се някому смее,
насреща му с радост лети.

Утихнали мъки в сърцето
и няма от тях ни следа;
просветнало вече лицето,
изчезнала всяка беда.

И днеска, послушай, гальовно
гласа му се чува едвам,
към някого благ и любовен,
и нега – облъхната с плам.

Брегът в изненада се чуди
какво ли му стана завчас,
че спряха стихиите луди
тревожен и яростен глас.

И гледа наоколо, ето,
да види кой стори това;
в сияние горе в небето,
надникнало слънцето свети
с блестящ ореол на глава.

10.

На изток слънце, ето,
яви се на света.
Излезе над морето
в сияние, красота.

Къде ли е то спало
във тих, приятен сън?
И днеска пак запали
живителния огън.

Морето го посреща
и плеска със ръце.
И китния бряг отсреща –
с усмивка на лице

към него се обръща
и радостно трепти,
в обят-я го прегръща
и всеки миг слухти

и днеска от простора
какво ли Слово пак
на тях ще поговори
на слънце мили зрак.

В., 14.X.1957 г.

11.

Морски вятър тихо вей,
сякаш вече той не смей
да разгърне си крилете
и разбуни пак морето.

Спи дълбоко морска шир,
стихна буря най-подир.
И талази, и вълнения,
морска шир – успокоена.

Само вятър тих снове,
сякаш някого зове
да разкаже му с тъга,
че не дават му сега

да лудува и пищи,
и отвред да връхлети
тихото море спокойно
днеска пак с вика си боен.

Слънцето му веч не дава
и му строго запрещава:
вече мирно да седи,
никому да не вреди.

В., 14.X.1957 г.

12.

Вълните блъскат вълнолома,
но той се не страхува;
вълни заливат го огромни,
той писъка им чува,

но твърд, пристанището пази
от морските талази –
в пристанището да не влизат
те никога наблизо.

А те събират се, незнайни,
отвсякъде потайно,
пак зли, настръхнали, сурови
налитат го отново

и бърже камъка корави

те искат да удавят,
но всуе всички нападения,
тук те са победени.

В., 14.X.1957 г.

13.

Небе с море се слива
и синор не видней,
морето днес почива
и слънце ясно грей.

Какво си те говорят
във този тихи час,
та слънцето отгоре
блещи като елмаз

и пръска по морето,
и с двете си ръце
брилянти от небето
със грейнало лице,

та морска шир сияе
от блясъци и плам,
що идват от безкрая
по морска шир насам.

В., 14.X.1957 г.

14.

Морето днес синее,
морето е в покой,
днес вятъра не вее,
утихнал е и той.

То бляска примамливо
и вика ти: „Дойди
у мене да почиваш
до моите гърди."

Приближиш ли – тогава
и паднеш във захлас,
уви, ще се удавиш
във тоз примамлив глас.

И зарад туй, внимавай,
далече застани,
така го съзерцавай,
от там го погледни.

В., 14.X.1957 г.

15.

Блясъци в морето
падат от небето,
пръскат се навред
пламъци безчет.

Някой със ръка
плиснал е така
злато и елмаз
в синия талаз.

Все така – безкрай,
блясъци – докрай.
Кой така отгоре
пръска ги в простора

и в морето чак,
и по горски злак?
Щедро и в сърце
плиснал е с ръце.

В., 14.X.1957 г.

16.

Сякаш светло знаме
всред море блести,
блеснало е в пламък
в морски широти.

Кой ли там постави
знамето насред
и закрепи здраво
всред вълни безчет?

„Слънцето." – ми каза
вятъра край мен.
„То посред талази
знаме от елмази
сложи този ден."

В., 14.X.1957 г.

17.

Птичка над море лети,
сякаш му вести
нещо ново от брега
в този миг сега:

„Хей, море, дойди тоз час,
есен е при нас –
пъстри шарени листа

с чудна красота,

сякаш злато в клони там
трепка с нежен плам;
и във алено, и бисер
цели ги изписа."

Тъй му птичката шепти,
горе кат лети
и морето сякаш чува,
що му тя хортува.

В., 14.X.1957 г.

18.

Облак по небето
бяга над морето,
тича променен,
весел и засмен.

Тъй – разходка само,
дъжд да ръси – няма.
Ето го, пътува,
слънце го целува,

цял го позлати
в ясни широти,
сякаш параход
златен в сини свод.

Слънце го поглежда,
кичи и подрежда,
радва му се то,
без да знай защо.

В., 14.X.1957 г.

19.

Морето от изток тъмнее,
навъсило образ мълчи,
на запад в небето не греят
на слънце приветни лъчи.

То вече полека се скрива,
поема си новия път,
че никога то не почива
и чужд е за него сънят.

А тука се спущат звездите,
искрици небесни горят,
те сякаш за слънцето питат,
на стража застанали бдят.

А утром, преди да го видят,
укриват се всички завчас
и всяка дома си отиде
дор лумне вечерния час.

В., 14.X.1957 г.

20.

Огромно, безкрайно море
дордето око ти опре,
изпъчило синкава гръд –
вълни се по нея редят.

Море непостижно е там,
какво е то в същност – не знам.
Каква е великата цел
на тази вода без предел,

за пътища водни, или
за облаци, дъжд и мъгли –
за виме на земната жад,
а лете – роса и за хлад.

Огромно море – изведнъж
пред тебе на шир и на длъж,
щом върха изкачиш и в миг
ще видиш ти страшния му лик.

Море, изменчиво и зло,
ти чудно си Божие дело,
огромно разливаш се там,
каква е целта ти – не знам.

В., 14.X.1957 г.

21.

Ах, море прекрасно
и море опасно,
в твоите гърди
гений зъл седи.

Сила и любов
крие твоя зов,
но и зев широка
грабва те дълбоко.

Тихо и красиво,
но и примамливо,
мамиш и завличаш

всички, що обичаш.

Ти, море безмерно,
ти, море неверно,
твоя лик сияй,
с мене си играй.

Миг и – в пропастта –
зинала уста,
мамиш и завличаш
всички, що обичаш.

В., 14.X.1957 г.

22.

Фар гори – блещука,
вика: „Има тука,
корабе, пристан,
да стануваш стан."

Кораб го съзира
и пътека дири
вече към дома
в нощната тъма.

За море неверно,
фар поставен верен
да посочи пътя
всред вълни безпътни.

Виж, кормчио, ти,
фарът веч блести,
кораба води ми
гдето обич има.

В., 14.X.1957 г.

23.

Фар запален край морето
сочи пътя през нощта,
сякаш факел във сърцето
нощ припадне ли – скръбта.

„Тук ела, покой царува,
няма бури, ни мъгли,
тука вятър не бушува,
нито пакостни скали.

Тих пристан при мене има,
корабе залутан, мой –
обич Божия носи име,
мир жадуван и покой."

Фарът в среща тъй говори
нощем верен сочи път,
где ще мине наший кораб
и бедите ни ще спрат.

В., 17.X.1957 г.

24.

Какво ще проговори
и днеска слънчев зрак,
щастливи да ни стори,
да пеем ние пак.

Че всеки ден то с нови
облива ни лъчи,
поглежда ни отново
с божествени очи.

То вдига се в морето
разгърнало ръце,
политнало в небето
с усмихнато лице.

И шъпите му пълни
с безчислени блага,
със радост ще напълни
сърце ни и сега.

В., 17.X.1957 г., четвъртък

25.

Наднича грозд през листи
и гледа ни от там,
зърната му в златисто
сияние и плам.

По него лъч танцува
и живостно трепти,
че слънце го целува
и нежно му шепти.

А зрънцето красиво
се радва в този час
и сладък сок налива,
и гледа към нас,

и вика ни: „Дойдете,
узрял е моя плод
и днес ме оберете,

ще влея ви живот."

В., 17.X.1957 г.

26.

Шуми море във утрин час –
шумлив е морски глас,
дори когато е в покой
дочувам морски вой.

Дали не диша то сега,
изпънало гърди,
дъхът му стига до брега
във пенещи води.

Гласът му често е гръмлив,
ечи страхотен, див,
вълните бият се със гнев,
издават грозен рев.

А нявга тихичко, едвам
се чува то насам,
като че спи и във съня,
в покой – и тишина.

И днеска – чудо, мир цари,
в небето зной гори,
не трепка лист по дървеса,
не чуваш му гласа.

17.X.1957 г.

27.

Лодка всред бурно море,
носи я мощна вълна;
тя се не стресна от тях,
бяга, безстрашно лети.

Младо рибарче там пей,
то се от тях не бои,
бодро със радост следи
техните буйни игри:

как неспокойна вълна
вдига крилат-я му чълн,
сякаш със братски ръце
носи я тя надалеч.

Морска вълна и лодкар –
братя са верни от век,
щом е той буден и бди,
пази го вярно и тя;

миг, щом забрави я той,
тя го завчас връхлети,
здраво, в обят-я държи,
скрива го чак в дълбини.

17.X.1957 г.

28.

Бяла платноходка
бяга и лети,
синьо е морето,
стихнали вълни.

Синьо е морето,
светли небеса,
тих зефир повеял,
светъл е брега.

Сякаш друг живее
в този божи мир,
буря като няма,
вятър да не вей.

Тя лети в лазура,
губи се далеч,
сякаш птичка бяга
в синия ефир.

17.X.1957 г.

29.

Спокойно е небето
и тихо е сега,
гласа на буря дива
не стига до брега.

И въздухът е ведър,
прозрачен и лъчист,
простора необятен
и радостен, и чист.

Морето си отдъхва
от пенещи вълни,
сега и леко диша
в безкрайни далнини.

И диря не остави
шумливи ураган,
талазите ги няма

и вятъра приспан.

17.X.1957 г.

30.

Слънцето изгрея
с алени лъчи,
литна към небето
с грейнали очи.

Неговата обич
тръгна по света,
лъхна по земята
днеска радостта.

Вейка се изправи,
трепна цветице,
птиченце запея
с весело сърце.

Пее вдъхновено
цялото море,
все това повтаря:
„Слънцето изгре!"

17.X.1957 г.

31.

В облаци червени
запад руменей,
слънцето залязва,
тих вечерник вей.

Слънцето потъва,
скрива се от нас.
Ето ги звездите,
блеснали – елмаз,

сякаш за утеха
лумнаха в нощта,
или да покажат
свойта красота.

Но едно морето
никак не мълчи,
вика, не престава,
вие и бучи.

18.X.1957 г.

32.

Рибарска лодка в ранно утро
отправи се на път,
не духа вятър и е тихо,
вълните сякаш спят.

Далече вътре в морето
едвам се тя видней,
свободно плъзга се, не спира,
над нея слънце грей.

И гдето мине то, целува
заспалите води,
укрила сякаш скъпоценно
съкровище в гърди.

И лодката се носи тамо,
но тайната не знай,
съкровището отминава,
морето, що вещай.

В., 18.X.1957 г.

33.

Слънчев път в море блести,
бисерно сияй,
лъч по сребърни вълни
трепка и играй.

Ех, брилянтен път, но кой
мине ще натам?
Може би извежда той
към тайнствен храм.

Храм, но где е той сега –
пълен с чудеса,
или в морски глъбини,
или – в небеса.

Никой се не върна тук,
щастие, що дири –
ни в море, ни в' висини
някой го откри.

18.X.1957 г.

34.

Облак – змей крилат
слънцето закри,
крие от света
златните зари.

Тъй ще бъде докога
го обори сън
и погледнеш, слънце пак
ще излезе вън.

Гони го той пак,
облак – змей голям,
но не ще закрий
слънчевия плам.

18.X.1957 г.

35.

Златен път в морето
в утрин час трепти,
птиченце по него
живостно лети.

Златен път се стели,
кой ще мине там,
тихо да премине,
радостен и сам,

тихо да заплава,
мощно да запей,
леко да подиша,
волно да се рей.

18.X.1957 г.

36.

Огнен път запален
в морски ширини,
сини и безкрайни,
бляска в далнини.

Огнен път – отгоре
слънцето сияй,
вятъра полека
с него си играй,

сякаш го целува,
радва му се той,
като че се къпе
в слънчевия зной.

18.X.1957 г.

37.

Морето се синее,
утихнало мълчи
и може би не смее
да вдигне то очи.

До вчера беше бурно,
ужасен му гнева,
а днеска е лазурно,
утихнал му рева.

То сякаш се срамува
от себе си сега
и тихичко целува,
и милва то брега.

Но докога – не знаем,
погледнеш – пак фучи,
навярно ще се кае,
че днеска тъй мълчи.

18.X.1957 г.

38.

Върти се фар далеко
и сочи осиян
на кораба пътека
за тихия пристан.

Върти се непрестанно
и грее без да спре,
нощем, до утро ранно,
над синьото море.

И корабът щом зърне
лъчите му сега,
кормило ще обърне
и тука той ще свърне
на пристан на брега.

18.X.1957 г.

39.

Път в морето се видней,
някой го чертай.
Някой?! – Слънце вече грей,
слънце – то се знай!

И от сини небеса
щом надникне там
прави тези чудеса –
златен път голям.

Ей го, с четка и бои

ходи по море,
от вълни се не бои,
шари ги добре.

И пътеките реди
дор се свечери
посред морските води
и се умори.

18.X.1957 г.

40.

Разбунено е пак
морето в ранен час,
брега залива чак
със бризги от елмаз.

Какво му на сърце,
че сгърчило снага?
С намръщено лице
се удря във брега.

Кораб ли го смути
и вятър ли незван?
Но гневно то лети
към морския пристан.

А може би така,
то волно си играй
и плиска със ръка,
и гняв що е, не знай.

18.X.1957 г.

41.

Кораб тук незнаен
в морски ширини
чака там потаен
в сини далнини.

Кой? Отгде пристига,
накъде лети,
че брега не стига
и го навести?!

Той далече спира
чак посред море,
сякаш да подири
где да се опре.

Ех, пък стой си, нека
тамо да седиш
ти, от нас далеко
в морските води.

18.X.1957 г. (руски кораб)

42.

Слънчев лъч в море играй,
трепка и сияй;
и вълната го люлее,
и успивно пее:

„Слънчев лъч във люлка златна
гали ме приятно.
Ще те нося по талази
в злато и елмази."

И красивите очици,
сякаше в сълзици,
носи ги вълната леко,
плиска надалеко.

Иска тя да ги успива,
но те гледат живо,
не заспиват и не дремят,
да се склопят нема

чак дордето слънце вечер
скрие се далече
и очиците тогава
сън успокоява.

18.X.1957 г.

43.

Вятър няма, а вълни
плискат на талази,
като слънчеви чълни,
целите в елмази.

Вятър няма, а насам
буря сякаш дива,
как и що – това не знам,
екнала шумлива.

А какво ли е, кога
бурно е морето,
как залива то брега,
смръщило лицето.

Вятър няма, тих зефир
милва брегове,
но талазите безспир
праща ги морето.
18.X.1957 г. Златните пясъци

44.

Скри се в облак слънце златно,
скри се от земята,
сякаше му тя дотегна,
че си то побегна;

скри зад облаци главица,
скри я с две ръчици
и реши да я забрави,
и да я остави.

Светъл поглед замижал е,
а сърцето жали,
сведени зеници мили,
а се насълзили;

капят сълзи по страните –
дъжд от висините.
Ето – подир капки златни,
тихи, благодатни,

не утрая слънце скъпо,
че разтвори шъпи
и лице си пак показа
с обич къмто нази.
18.X.1957 г.

45.

Вълна с вълна се слива,
верига от талаз
и тихи бряг залива
със бризги от елмаз.

Тя него си обича
и него дири пак,
и вечно тамо тича
към обичния бряг.

Тя него само има,
едничък на света.
И той към нея кима
с усмивка на уста:

„Ела, вълна любима,
при мене си – дома,
почивка ти ще имаш,
не ще си веч сама."

И в устрема си вечен
тя милва го с ръце,
зове го отдалече
до своето сърце.
18.X.1957 г.

46. ЗЛАТНИТЕ ПЯСЪЦИ

Тук много е синьо морето,
сапфирна му дреха блещи,
залива със вик бреговете
и в злато, елмази лъщи.

Сапфирна одежда красива
със чудна украса белей,
вълна гръмогласна, пенлива,
със обич я слънцето грей.

То своята мантия разгръща
от злато, сребро и атлаз,
тело си огромно загръща,
тъкано с лъчи и елмаз.

Безспирно се мята, не спира,
с настръхнала гневна снага,
навярно то някого дири,
реве и крещи към брега.

Лодкарят го чака да стихне,
тогава ще тръгне на път,
кога се то нежно усмихне
и бурни талази не спрат.
19.X.1957 г.

47.

Бурно плискат се вълните,
няма тишина,
сякаш винаги сърдито
пълно със злина.

Но кому се вечно кара
синьото море
и едничко си повтаря,
гърло си дере.

Някога за миг утихне –
ангел тих и благ,
но внезапно пак настръхне –
буен, смел юнак.

Мъка ли му на сърцето,
болка ли – не знам,
но ечи безспир морето,
все е шумно там.

19.X.1957 г.

48.

Навътре то се не вълнува,
притихнало – мълчи,
морето, сънно ти се струва,
гласа му не ечи.

И сякаш вече не живее,
сърце му не тупти
и да пошавне пръст не смее,
дори да зашепти.

И няма буря, нито вятър,
дори зефир не вей.
В лазури слънце от небето
отгоре тихо грей.

А в края – викнало, не спира,
като че ли ридай,
в брега навътре се завира,
да срине го желай.

19.X.1957 г.

49.

Безспирно се носи вълна,
във пенещ талаз се надува,
издига огромна стена
и вихрено с екот нахлува.

И винаги тъй, всекичасно,
налита по вси брегове,
морето – стихия ужасна,
гръмлива се блъска, снове.

То иска навред да залее,
навярно да глътне брега;
налита, реве и вилнее,
и никой не знай до кога…
Но бряг се не вдава, упорно
той сушата пази на пост,
стои там от век неуморно,
прогонва неканения гост.

19.X.1957 г.

50.

Идат полека вълните –
тихи, безгласни са те,
нежни им, кротки очите,
сякаш очи на дете.

Първом полека – безгласни,
кротък и спящ младенец,
после – нарастват ужасни –
вихрен, опасен боец.

Тиха вълна в морето,
после приижда, лети,
става му грозно лицето,
бурно сърце му тупти.

Първом – със поглед невинен,
после – расте ураган,
иска земята да срине
морският страшен титан.

19.X.1957 г.

51.

Така ли вечно се разливаш,
ти, яростно море?
Не стихваш и не си почиваш
ти никога добре.

Така ли сън за тебе няма,
покой и тишина?
Шумлива твоята поема –
вълна подир вълна.

Вълна подир вълна в сърце ти,
гласът ужасен, див.
И все намръщено лицето,
вида ти – горделив.

Не ще ли нявга укротено
да дишаш със любов,
утихнало и веч смирено
живот да почнеш нов.

19.X.1957 г.

57.

Вечно морски ураган
със брега се бори,
с гняв в сърцето насъбран
с него той се бори.

Що му сторил е брега,
че го тъй налита?
Блъска земната снага
все така сърдито.

Нещо ли му той дължи,
че да си го вземе,
или мъка му тежи
на сърце голяма.

Иска бърже да залей
брегове, полета –
тази песничка си пей
винаги морето.

19.X.1957 г.

58.

Морето е лазурно,
морето е безкрай,
дали е тихо, бурно,
една си песен знай.

И нищо не издава
що се укрива там,
и тайна си остава
заключен-я му храм.

То нивга не отваря
тайнствени врата,
само ги с ключ затваря
за всички на света.

19.X.1957 г.

59.

Бяло корабче лети
в морски широти,
сякаш чайка се белей,
слънцето я грей.

„Где ми, корабче, летиш?
Радост ли вестиш,
или мъка, я кажи,
да ти не тежи?"

„Всичко," – то ми отвеща,
„нося участта
тук на скръбен и честит,
гладен или сит.

Млад и стар пътува с мен,
дрипав… променен;
возя всички аз до край,
кой къде желай."

19.X.1957 г.

60.

Познат ми зова на морето,
разбирам тайния му глас,
това е говор на сърцето –
променлив, ненаситен глас.

Познавам говора му – тръпна,
но глуха ставам този миг,
а име нечие си шъпна
с изтръпнал, занемял език…

Мълчи, море, и утиши се!
Талази, бягайте от мен,
ти, слънце мое, издигни се
във разума ми помрачен.

Не искам морска шир, където
сърцето лудо бий в гърди
далече бягам от морето,
що крие хиляди беди.

Варна, 21.X.1957 г.

61.

Вълна с вълна се слива
и става тя една –
огромна и красива,
издигната стена.

Моряк се не страхува
и гурка се натам,
в морето синьо плува,
где вижда се едвам.

Издигат го вълните,
отново спущат пак,
играят си честити
със тоз добър юнак.

Човек – море – талази –
приятели добри,
море плувеца пази
и в бурята дори.

21.X.1957 г.

62.

Далече парахода
пътува по морето,
допира сякаш свода,
дали не – към небето?!

Той пътници отвежда
в пристанище далечно
със вяра и надежда
към щастие вековечно.

Едвам го ти съзираш,
изчезва към безкрая,
когато го подириш
следите му не знаеш.

Но тамо кой пътува
водача си познава,
спокойно с него плува
и в него уповава.

Златни пясъци, 21.X.1957 г., понеделник

63.

Лодка по сини води
плъзга се леко,
татък на морски гърди
бяга далеко.

„Где си я тамо повел,
млади лодкарю,
в ширни води без предел
где ще я караш?

Гониш ти морската шир
с блян във сърцето,
може би – щастие и мир
дириш в морето!"

„Не," – отговаря лодкар –
„риба си ловя.
Тука съм беден рибар –
участ сурова.

В къщи – деца и жена,
чакат ме всички;
искат от мене храна
моите птички."

21.X.1957 г.

64.

Към безкрайни далнини
стихнало морето,
мирни всичките вълни,
мир е и в сърцето.

Други, други бяха те
всичките до скоро,
днеска с поглед на дете
гледат към простора.

Веч глас им не бучи,
никак се не чува,
топли, слънчеви лъчи
с обич ги целуват.

21.X.1957 г.

65.

Вълната плиснала талаз
от злато и елмаз.
И чайка там лети,
и в слънцето блести.

Къде ли тя гнездо си вий,
къде се в буря крий,
или всред вихъра живей,
на бурята се смей!

Гласа й грозен и свиреп;
и крясъка – нелеп,
но е с криле могъщи тя
и лакоми уста.

Покрай брега – домът й вред,
немила в този свет,
покрай морето на брега
живее и сега.

21.X.1957 г.

52.

Цял във сняг
морски бряг.
Не, талаз –
чист елмаз

там лети
и блещи –
пояс бял,
в искри цял.

На брега
в миг снега
е стопен,
променен

на вода
без следа.
Тих зефир
най-подир.

19.X.1957 г.

53.

Иде, пристига талаз,
цял е той само елмаз,
цял от лъчи озарен –
камък блестящ скъпоцен.

Кой го така нареди
в морските сини води,
даде му образ красив,
грее отсреща ни жив.

Някой в морето насред
прави елмази безчет,
пръска ги той на брега
в бели талази сега.

Някой си майстор натам,
как се нарича – не знам,
майстор велик и незрим,
сръчен и неуморим.

19.X.1957 г.

54.

Не са ли конница ужасна
вълните мъртви и опасни,
пристъпят бързо и заливат,
в скала крайбрежна се разбиват.

Конете – вихрени талази
по гривите блещят елмази
и конниците му незрими,
от тях си никой няма име.

И само до брега запират,
сразени падат и умират,
гърди опръскали във пяна,
от слънце в злато осияни.

Но чудо, пак се те завръщат
отново силни и могъщи,
и пак налитат бреговете
с оръжие ново във ръцете.

19.X.1957 г.

55.

Морето бие се в скали,
то иска да ги заболи.
Скалата вие и пищи,
морето пак я връхлети.

Какво си има на сърце,
че толко блъска я с ръце?
Желая да я срине веч –
в морето хвърли надалеч.

Но тя геройски отстоява
на тежки млат се не подава,
израснала от морско дъно,
със него тя е на едно.

Вълна в напразна суета
скалата бие и руши,
но нивга тя не ще в света
да я в морето съкруши.

19.X.1957 г.

56.

Не стихва морски глас,
не стихва нито час.
Що му е та реве
и гневно все снове?

На всяка вдишка там
реве то с глас голям –
на мощното море,
така му е добре.

19.X.1957 г.

66.

В морето чайка плува,
вълната я люлей,
тя сякаш я целува,
приспивна песен пей.

И чайката забрави
там вече за брега,
спокойно се остави
на морска шир сега.

Тя няма да погине,
че тук си е дома;
морето й родина,
тя знае туй сама.

И нищо я не плаши,
ни буря, ни мъгли,
гнездо си вий безстрашно
в крайбрежните скали.

21.X.1957 г.

67.

Лодка се готви за път,
бели талази летят,
вдигат я леко с ръце,
вдигат я с благо сърце.

Те ще я носят натам,
те ще я връщат насам,
милва я нежно талаз –
пръска я той със елмаз.

Вътре лодкарят седи,
радост му пее в гърди,
някой го чака сега
радостен там на брега.

Майка, сестра, или брат,
може би – само познат,
трепка сърцето играй,
милата среща желай.

21.X.1957 г.

68.

Морето веч утихва,
вълната му слабей,
то вече се усмихва
и тиха песен пей.

Само̀ се усмирява,
самичко се гневи,
кураж само̀ си дава,
щом буря се яви.

Със нея то се бори
дордето победи
врага си щом събори
във своите води.

Тогава си отдъхне
и кротко замълчи,
зефира щом полъхне
при слънчеви лъчи.

21.X.1957 г.

69.

Вълните се усилват,
приждат с екот див,
порастват на могила
с образ горделив.

Не чакай им на среща,
не спирай срещу тях,
те зле ще те посрещнат,
ще сторят те за смях.

Или ще те погълнат,
не плаваш ли, тогаз
с вода ще те напълнят
и – край – във този час.

А плуваш ли – веднага
вълни и морски вой
на тебе ще помагат
брега да найдеш свой.

21.X.1957 г.

70.

Слънце огнен път бразди
в морските гърди –
що си нещо там чертай,
никой го не знай.

Щом погледне през мъгли,
огнен дъжд вали,
плисне злато по талаз
и чертай тогаз.

И от слънчевия чертеж
в цели свят, поглеж,
всичко радва се и пей,
весело живей.

Ако слънцето с ръка
не чертай така,
мрак – и свършек на света,
мрак и – тъмнота.

21.X.1957 г.

71.

Чайка вълна я не плаши,
чайка е птица безстрашна,
никак се тя не страхува –
леко в морето танцува.

Гледай как гурка се тамо,
страх в сърцето й няма,
бели я носят талази –
никак от тях се не пази;

нови я леко подемат,
чак на сърце си я вземат,
няма тя там да погине
те й са вечна родина.

Цяло е нейно морето,
то й живее в сърцето –
рай е за нея небесен,
щастие – слънчева песен.

21.X.1957 г.

72.

Простора морски ме привлича,
тайнствено ме вика то,
морето почвам да обичам
и аз сама – не знам защо.

И може би, че е далече –
непостижима морска шир,
затуй така ме то привлича,
с покой облъхва ме и мир.

Покой и мир – далечината –
неизмерими небосвод
криле ми дава на душата,
свръхземен слънчеви живот.

Морето ласкаво ме гледа,
на китен бряг стоя отсам
и почвам тихичко беседа
с приятел обичен от там.

21.X.1957 г.

73.

Гласа дочувам да бучи
наблизо на морето,
тогава нечии очи
ми гледат във сърцето.

Море – сърце – стихия зла,
завлича и поглъща.
И все – подводница скала,
борба една и съща.

Далече от море – сърце,
напред и нависоко!
Издигам пламенно ръце
към слънчева посока.

Не искам мъртвия талаз
да ме влече в морето
и жертва тук да стана аз
на воя на сърцето…

21.X.1957 г.

74.

Ах, море, ти не зови ме
вече в далнините,
гдето мъки само има
вечно из вълните.

Ах, море, не ме привличай,
престани да мамиш;
на брега да съм обичам,
гдето мъки няма.

Тамо винаги си стой,
вий, реви – далеко,
остави ме на покой
в моите пътеки.

Ти заливаш ме с талаз,
милваш ми лицето,
но от тук будувам аз,
пазя си сърцето.

21.X.1957 г.

75.

Гласа ти чувам, мили мой,
чак тука от морето,
къде вълни със страшен вой
налитат ми в сърцето.

„Дойди, ела и… стой си там!" –
талази – непрестанни.
Какво ми е и аз не знам,
и стихвам бездиханна.

На стълб приличам край брега,
заливат ме вълните
и тръпне моята снага,
кога ме те налитат.

Не ща и чакам пак отново
да плисне ме вълната,
и сякаш, клета, съм готова
да падна в дълбината.

21.X.1957 г.

76.

Лист листец покрива –
диша и живей.
И вълна се слива,
и в едно живей.

И река – в морето
тича – все на там,
океан – в небето
бяга в пара знам.

Нас какво ни нуди,
дирим се весден,
но това пробуди
грозни мъки в мен.

21.X.1957 г.

77.

Стой си там, не приближавай,
бисерна вълна,
теб от тук се възхищава
влюбена жена.

Дойдеш ли, ще се излееш
тука на брега,
дойдеш ли, ще погрознееш
близо ти сега.

Отдалеч си ти красива –
злато и елмаз,
ти, вълна чудесна, жива,
бисерен талаз.

Ах, недей дохожда близо
стой си още там,
от морето не излизай,
не лети насам!

В., 21.X.1957 г., понеделник

78.

Всеки бисерен талаз –
капчица елмаз,
все едно сега шепти:
„Влюбена си ти!"

Той е там, а ти сега
тука на брега.
Где ли, где сега е той,
обичния твой?

Може би така се рей
и на теб се смей,
или сам самин седи
с мъка на гърди.

Да се върнеш чака там –
„По-скоро ела!"
Може би е тъй – не знам –
вятър и мъгла.

21.X.1957 г.

79.

Орляк от чайки в морски води
чака на стража и бди
мрежа рибарска да извлекат,
лов – донесат.

Може би ято се туй не надей,
само на слънце се грей,
мрежа рибарска тях не плени
в морски вълни.

Що им е мрежа рибарска на тях,
сякаш надува ги смях,
ято от чайки грее се там,
грее се, знам.

Негде рибаря тръгне ли в миг,
ято от чайки със вик
литва към лова бедняшки, снове,
риба кълве.

21.X.1957 г.

80.

Може би вълна с талаз
слива се завчас,
но се пръска на брега
мигом тя сега.

Миг са заедно – подир
пак борба безспир,
пак раздяла и беди
в морските води.

Докато се найдат там,
сливат се насам,
вик на мъж и на жена –
бисерна вълна.

Как е хубав техни лик
в този слънчев миг!
Но не жали ги морето,
къса им сърцето.

21.X.1957 г.

81.

Кой пристига тук насам –
вижда се едвам.
Туй си ти и никой друг
чак при мене тук…

Чий копнеж е тъй велик
даже в този миг,
чак до морски широти
твоя дух лети.

Търсиш мене – в този час,
слети във талаз,
да пътуваме напред
ний на този свет.

Но не ще оставят, знам,
щастието нам,
чака ни раздяла пак,
тъй до сетни праг.

21.X.1957 г.

82.

За Рила си припомням аз
при морския талаз;
дори и тамо беше ти
в планински висоти.

И там – до бистри езера,
край борова гора,
ти беше неделим със мен,
в сърце ми притаен.

И тамо чувах ти вика,
и тука – пак така…
И край морето от сапфир
найде ме най-подир.

Дори да стигна сетни праг,
при мен ще дойдеш пак
да ми пришъпнеш, мили ти,
последното „Прости!"

21.X.1957 г.

83.

Таз раздяла ме гнети –
где се рееш ти?
Тебе диря, мили мой,
в пътища безброй.

Аз вървя със теб – така –
стискам ти ръка,
виждаш ли ме ти сега
тука на брега?

Кимам ти от тука аз,
викам те със глас,
ах, ела, при мен дойди,
тука поседи!

Само склонила глава,
тихо без слова,
на гърди ти, мили мой,
найда ще покой.

21.X.1957 г.

84.

Завършвам с тебе аз деня
край бисерна вълна;
една със друга тя се слива
и заедно отиват.

Една със друга – аз и ти
задружно ще летим.
Задружно да, но до кога,
дор стигнеме брега –

и там разделяме се пак,
стоим на своя праг…
Разделяме се там завчас,
мой бисерен талаз.

Очи притиска ни тъма –
и аз съм пак сама.
Раздяла!? Кой ли знае там?
Не гасне вечни плам.

21.X.1957 г.

85. ЗЛАТНИТЕ ПЯСЪЦИ – II

Мирно морето е тук,
нежен е негов-я звук,
пясъка златен и чист,
сякаш – лъчист.

Синьо – същински сапфир,
гали го само зефир,
въздуха чист – благодат,
чист и благат.

Мантия синя – атлаз,
с бяла украса – талаз,
синьо морето блести,
чайка лети.

Хълмове китни въсъв плам,
сякаш се движат насам,
мами ги морската шир,
обич и мир.

Златните пясъци, 23.X.1957 г.,

86.

И пясъка блести
край морски широти –
същински златен бряг,
лъчист и лек.

От морски далнини
целуват го вълни
и радват се безспир
край него в мир.

Морето и брега,
прегърнати сега,
със тържествующ вик
във този миг.

И тя се връща там,
брега остава сам
и тъжен тук седи,
за нея бди.

23.X.1957 г.

87. ВЪЛНОЛОМ

Спят води до вълнолома –
пътници бездомни,
знаят те сега
туй не е брега.

Искат те да го низринат,
мигом да погине,
но стои си той
във покой.

Той стои непоклатим
и несъкрушим,
пази тих пристан
той от ураган.

Ако той не пази тука,
кораб в злополука
няма где да спре
в бурното море.

сряда, 23.X.1957 г.

88.

Само лодчица една
в бисерна вълна,
по море сега
гледа към брега.

Тя му кима: „Тук дойди,
с мене поседи."
Но обича тя море –
там й е добре.

Плава и лети, лети
в морски широти;
волен дух – не ще брега,
сам е и сега.

23.X.1957 г.

89.

Тъма над морето,
тъга във сърцето
и няма звезди
над морски води.

Вълните пенливи
сърдити преливат,
морето бучи,
далеко – бучи.

Море с небесата
се дирят в тъмата
и дишат във мрак
до морския бряг.

23.X.1957 г.

90.

Морето в мораво сияй,
вечерник по вълни играй
и нова дреха то облича,
с цветя челото си накичи.

Във нова багра то блести
по необятни широти,
то цялото е в теменуги,
цветя тук няма други.

Не зная кой сега посади
тез теменужени ливади;
залязва слънцето на там
и то във теменужен плам.

Полека всичко потъмнява
и лунни сърп огрява;
и лунни сърп, звездици рой,
и мрак потаен, и покой.

23.X.1957 г.

91.

Посред облак си провира
слънцето главата
и със обич нещо дири
доле по земята.

То всред облаци пътува,
гледа през мъглите.
И докосва, и целува
ласкаво вълните.

Ще, не ще и облак леко,
бърже се разкара
и възлезе надалеко,
вдигна се на пара.

23.X.1957 г.

92.

Облак, мъгли си отиват,
пак е морето красиво.
Ето пак сини вълни,
бели се носят чълни.

Кой разпилея мъглите,
тук допилели сърдити?
Кой е юнака велик,
що ги разгони с камшик?

Слънцето. Вятър завея,
всички завчас разпилея.
Ето ги двамата горе,
дружно си нещо говорят.

23.X.1957 г.

93.

Морето притаено
и сънено мълчи,
морето уморено,
гласа му не ечи.

Ще спи ли тази вечер,
ще ли утихне то –
загърнато е вече
със мораво злато.

То иска да почива,
но грейнат ли звезди,
отново се преливат
по морските води.

Не спи то и не дреме,
не спира нито миг,
спокойствие нивга няма
по хубав-я му лик.

23.X.[1957 г.]

94.

Кораб чезне в мрачини
в морави вълни,
бавно се отдалечи,
веч едвам личи.

Кораб, где летиш в нощта,
ти във самота;
и на кой ли, надалек,
ти ще стигнеш брег?

Чезне в мракове и там
вижда се едвам,
сякаш някой го закри
и с ръце покри.

23.X.1957 г.

95.

Теменуги по вълните
кичат им косите,
на морето китка свиват
дъхава, красива.

То се радва и оглежда,
и брега поглежда,
и се все на него хвали,
милва се и гали.

И одежда си размята
морава морето.
Месец млад яви се горе
и му проговори:

„Ние с теб сме пременени,
но след час – промяна
чака мен и теб – двоица,
обична сестрице."

23.X.1957 г.

96.

Гасне теменужен плам,
мрачна нощ – насам
леко, леко се подвози
в морските чертози.

Някой горе нареди
златните звезди.
Те за миг се отразиха,
в него се явиха.

И в блеснали тъми
с радост то шуми,
и говори си в нощта
пак за красота,

за звезди и за луна,
сребърна вълна,
че заспал е веч брега
сладък сън сега.

23.X.1957 г.

97.

Морето плиска се, играй,
във бисери сияй.
Какво се то развесели
след облаци, мъгли?!

„Какво ли?" – рече Мусалла,
приоблачна скала
и кимна му то отдалеч
със тиха, блага реч:

„Недей тъжи, море, така,
че моята ръка
над тебе е във благослов
и искрена любов.

Ако, море, не си ти там
в света ще бъда сам.
Аз тук ти пàрите събрах,
в обилен дъжд излях."

24.X.[1957 г.]

98.

Сякаш свършва се денят
слънце щом не грей
и запира ти дъхът,
теб се не живей.

Но едвам изкажеш реч,
слънце заблести,
ей го, иде отдалеч,
радваш се и ти.

Радваш се, че иде то
пак във сини свод,
а това е тъй, защо
дава ти живот.

24.X.1957 г.

99.

Вълна се търкаля насам
във бисерен плам,
на суша тя иска да спре,
не иска море.

На суша да гали цветец
с копринен листец,
в обят-я на земни гърди
тя веч да седи.

Затуй се и бави сега
тя ощ' на брега,
не иска да върне се веч
в морето далеч.

Но ето свирепа вълна –
пенлива стена
я връща във луди набег
от морския брег.

24.X.1957 г.

100.

В морето не вижда се кораб,
ни лодка сега,
тъмнее във облак простора,
в мъгли е брега.

Защо се оплакват вълните
със тъжно лице,
дълбоко въздишат гърдите
на морско сърце.

Сълзици – обилни в талази
потекли насам
по скръбните морски талази,
погасли без слънчеви плам.

Защо е тъжовно, кажете,
въздиша и само мълчи –
прихлюпено днес е морето
със тъжни очи.

24.X.1957 г.

101.

Нещо говори, не спира,
нещо морето шепти,
кой ли речта му разбира,
що си то днес хорати.

Може би в мъки разправя
туй, що е станало там,
как се лодкаря удавил
в синия въртоп насам,

или за кораба златен
в сини безкрайни вълни,
с пътници в него приятни –
бодри мъже и жени.

Може то битки да спомня,
в него ечали със рев,
или кога вълнолома
били вълните със гнев

влюбени там да погълне,
вечен дари им покой,
или за бляскави молни,
що го обсипвали рой.

24.X.[1957 г.],
френски паметник 1854-55 год.

102.

Днес морето ни говори
за незнайни хора
как пристигат на брега
нявга и сега.

Как се чудили те там
на благата нам,
на красивия ни пристан –
слънчев Ханаан;

и че имаме лозя
с люляк и бреза,
и от земните гърди
изворни води.

24.X.1957 г.

103.

Хубав наши роден край –
светъл Ханаан;
той за нас е земен рай
в слънце осиян.

Горе тамо планини,
извори безброй,
тука морските вълни

плискали се рой.

Тамо смрика, бор и клек,
тук расте лоза,
въздухът е чист и мек
в люляк и бреза.

А и злато куп седи
в земните гърди;
и човеци тук добри
имаме дори.

24.X.1957 г.

104.

Не спирай на брега,
ронлив е той сега,
за миг ще се раззине
и в него ще погинеш.

А може и града
ще легне под вода…
Брегът се вече срива,
на дъното отива;

морето зло, сурово
ще глътне го отново,
навътре ще отиде
и стар-я бряг да види…

где нявга се е ляло
и дълго е живяло.
Не спирай до брега,
ронлив е той сега.

24.X.1957 г.

105.

Морето цяло се разлива,
със облаци се слива,
бучи, реве, трещи и вика
в страдание велико.

„Защо, море, си натъжено," –
попитах го смирено,
„какво лежи ти на сърцето,
че скръбно ти лицето?"

Но то ми нищо не отвърна,
внимание не обърна,
а още по- се разлудува,
въпроса ми не чува.

А пък самичко си говори
разплакано в простора:
„Къде е слънцето, къде е,
та мене да огрее?"

25.X.1957 г.

106.

Прощавай, Варна, ведролика,
красавице велика,
аз веч отивам си нагоре
в планинските простори.

Обичам теб и брегoвете
високи на морето,
шума и рева му сърдити,
и кораб в далнините,

и плясъка на чайки диви,
и екът им кресливи,
но по-обичам планината
и любя висината.

Ах, как са ведри върховете –
ликува там сърцето
и сякаш си дома на завет,
блажен си ти тогава.

25.X.1957 г.

107.

Прощавай, ти море красиво,
аз вече си отивам,
зоват ме вече върховете
в планински край приветен

високо, гдето слънце грее
и светъл Дух живее,
и леко диша се нагоре
към снежните простори;

де радостно се тамо диша,
на мащерка мирише –
къде душата не унива,
а става по-красива;

до изворите ненагледни
ти морен да поседнеш,
до тиха, весела речица,

до здравец и тревица.

25.X.1957 г.

108.

Прощавай, яростно море,
при теб ми бе добре,
но веч не можех да изтрая
и за какво – не зная,

не стихва нивга твоя рев
и безпричинен гнев.
Приморският въздух ме гнети
отвредом, що лъхти

на тиня мирис и на кал,
такъв е твоя хал…
Самичко сриваш своя брег
със луд-я си набег.

Дори и този миг – сега –
стояща на брега,
не би ли грабнало ме ти
във морски широти!

25.X.[1957 г.]

109.

Искам си птичките мили,
тамо на Рила,
тихи са те и безгласни,
нежни, прекрасни.

Чайка ме тук не плени,
нито пък морски вълни,
те не донасят на мен
радост и отдих блажен.

Плаши ме морски талаз,
всяка минута и час,
вижда се бисерен той,
плиска в сияния рой,

но я приближи го за миг –
този примамливи лик,
слънчев-я златен талаз,
виж, че те глътне завчас.

25.X.1957 г.

110.

Днеска тука – утре там –
в други ден – не знам.
Пътят се пред мен извива
и далече скрива.

Хоризонтът се премества
все на друго място.
Стигнеш ли – той бяга веч
още по-далеч.

Затова го не следя,
нищо не редя…
и с изправена глава
в пътя си вървя.

И това, кое ще бъде,
Бог ще го отсъди,
аз не правя ни чертичка,
друг нарежда всичко.

25.X.[1957 г.],
при френски паметник
от Кримската война 1854-55 год.

111.

Сух листец ме днес подсети:
„Бягай от морето,
ето го, сърдито става,
радост веч не дава.

Гледай как се люшка само,
бурно и голямо,
все едно: крещи и вика,
гневен му езика.

Все едно – бучи стихия
и опасност крие…
Не почиват си вълните,
непрестанно скитат,

сякаш искат жертва нова
още да уловят,
ненаситни и свирепи,
яростни и слепи."

25.X.1957 г.

112.

Що укрило е морето,
скришом във сърцето;
и дали е риба само
в дълбина голяма.

Може би, разбити кораб
и измрели хора,
що погинали са тука
в морска злополука.

Може би, ковчеже златно
има вдън земята:
с пръстени, рубин, елмази,
никой що не пази.

Но е винаги шумливо,
яростно и диво,
всякога е то опасно
и бучи ужасно.

25.X.1957 г.

113.

Листи златни
по земята
аленеят,
сякаш пеят
и тъжовно,
и гальовно:

„Злато чисто
и лъчисто,
злато мило,
но на гнило
вече лъха,
шума съхне.

Пременени
и засмени
лятос бяхме,
зеленяхме,
живи сбрани,
там по грани.

Днес сме голи
тука долу,
вече гинем.
Кой как мине
тук по нази
и ни гази.

Вятър вее,
ще отвее
ни далече
всички вече.
И земята
със ръката
ще ни стрие
и ни смие,
ще натори
живи корен.

25.X.1957 г.,
руски паметник 1878 г. за Karl Malewski

114.

Пасе сърничка млада
зад телена ограда
и весден бяга там,
така – натам-насам.

Но пазят нея, клета,
в ограда до морето,
а как тя иска само
до него да е тамо!

Свободна и щастлива
самичка да отива
без тоя зъл пазач,
що стана й палач.

Той пази я грижовно,
говори й любовно,
а тя го не обича,
далеч от него тича.

25.X.1957 г.

115.

Бряг се рони, бряг се срива,
близо не отивай;
той стои вечнозелен,
бодър и засмен,
но навежда си лицето
вече към морето.

Ах, не се надвесвай много,
моля те, за Бога!
Пропаст има по скалите,

още и вълните,
клетнице, ще паднеш доле,
бягай, ти се моля.

Отдалече, отдалече
гледай го ти вече
как вълните му играят,
в слънцето сияят,
но го ти не приближавай
да се не удавиш.

25.X.1957 г.

116.

На морето се не знае
где начало е и края,
днеска тука – утре там,
припнало насам.

То навредом се разлива,
где рече – отива.
И скали, скали крайбрежни
пазят го прилежно.

Но намери ли пролука,
прави злополука,
срива бреговете родни
в ями неизбродни,

гълта селища, завлича,
в бездните ги свлича,
то жестоко е, свирепо
и за хубост – слепо.

25.X.1957 г.

117.

Хубав – родния ни край –
светъл Ханаан
и прилича той на рай –
в слънце осиян.

Там гори и планини,
извори безброй,
тука морските вълни,
ширнали се рой.

В Рила смрика, бор и клек,
а насам – лоза.
И наблизо, и далек –
люляк и бреза.

Тука чайка – там славей;
горе по скали
цар на птиците живей –
вият се орли.

25.X.1957 г.

118.

Напущам бреговете
на морски широти,
подгонвам върховете
на ведри висоти.

От морски бряг – далеко –
в планински тихи кът,
по горските пътеки,
где извори текат.

Небето се оглежда
във техните води
и сякаш се навежда
до земните гърди.

На камък да поседна
до горските цветя
и с радост да погледна
таз мирна красота.

25.X.1957 г.

119.

Ти зовеш ме, планина,
чиста ведрина
с принебесни върхове –
светли духове.

Ти зовеш ме земен рай –
мили роден край,
планини и дървеса,
по листец – роса.

Във гората – птичи вик,
мощен и велик;
бистро пòточе лети,
бодро лъкати,

живо тича и си пей,
тихи струи лей,
диша въздух благодат,
цветен аромат.

25.X.1957 г.

120. БУКЕТ

Букет от есенни цветя
в ръце ми даде тя;
„За сбогом" – рече – „ти ги давам,
приятелко, прощавай.

На всеки дъхави листец
на есенни цветец
поставям думите си благи
на тебе да помагат.

И за подкрепа да изкараш
ти пътя си със вяра
и бодра във света да крачиш,
и върха да изкачиш!"

Това говорят цветовете –
приветствия от морето,
не вехне словото им благо,
те вечно ми помагат.

26.X.1957 г.

10. СИНИТЕ СКАЛИ

Стотици векове – милиони,
все тъй си вий стоите
и времето ви не изрони
откакто са звездите.

гр. Сливен, XI.1957г.

Балкана, ноември 1957 г.

1.

Гората златен лист постила
навредом по земята,
защо така – не знае никой,
че тайна е велика.

Защо си златото раздава,
нали тъй обеднява,
остават само голи грани
и сякаш – бездиханни.

Но клонче леко се полюшна
и тихо ми пошушна:
„Тез всички тука сухи листи
земята ще пречисти.

Във нов листец ще ги превърне,
по клони ще ги върне,
но вече в листчета от свила,
певице, моя мила!"

Ш., 27.X.1957 г.

2.

Гората във пурпур и злато
покрива земята.
със щедра ръка ги раздава
и вред разпилява.

Земята се цяла разгръща
и всички прегръща,
във топла килия ги скрива
и тихо успива;

успива и бавно тогава
ги всички стопява
да бъдат те вече готови
за пъпчици нови.

Шумен – 27.X.1957 г.

3.

Дървесата сухо злато
ронят по земята –
сякаш слънчева постеля
тука, без предели.

„Наведи се и събирай,
никой те не спира;
колко искаш си натрупай,
твой ще си е купа!"

А земята се подсмива
и от теб не скрива,
че си ти въобразяваш –
сметка си не даваш,

че земята ще ги скрие
да не знаем ние,
тихом тя ще ги превърне
в нов лист ще ги върне.

Шумен, 27.X.1957 г.

4.

Шума златна –
лъх приятен;
иде есен –
нова песен.

„Не оставай,
а на завет
веч иди

и седи!"

Тя подсеща
вече нещо:
Иде студ,
носи в скут

снегове,
ледове,
също вятър
от морето.

Бягат птички
вече всички –
бял снежец
и скрежец.

Шумен, 27.X.1957 г.

5.

Корен вплел е строен бук
във скалата тук;
как можал е тоз юнак
там да стигне чак?!

Той бори се ден и нощ,
и се бори ощ'
да се там закорени,
в земни глъбини.

Обикаля я отвред
с корени безчет,
до пръста да се опре,
да му е добре.

И ще найде в нея сок –
строен бук висок,
да порасне, зеленей,
слънце да го грей.

Шумен, 27.X.1957 г.

6.

Синята скала,
цяла е в мъгла;
иска на Балкана
там да си остане.

Тръгне, пак се връща,
милва я, прегръща,
гуши се до нея,
иска да я сгрее.

Вятър где я зърна,
се от пътя върна,
духна само леко,
погна я далеко.

Сливен, 3.XI.1957 г.

7.

Цял Балкана
осиян е;
свод лазурен,
тих, безбурен.

И полека,
по пътека –
из гори,
канари.

Очарован,
нямаш слово,
тука в храма –
слънчев пламък.

Сливенския балкан, 3.XI.1957 г.

8.

Скъсан тука
вече стана
ямурлука
на Балкана.

Но нагоре
зеленее
и в простора
птичка пее.

Там, абата –
цяла злато,
хубавее,
слънце грее.

Въздух млеко,
дишай леко,
ямурлука
здрав е тука.

3.XI.1957 г.

9.

Падат листи –
злато чисто,
на Балкана
пъстроткани.

Вятър духа
листче сухо,
сякаш плаче,
то, сираче.

Майка свята
е земята,
място дири,
го прибира

и му дума
сладки думи:
„Тук, при мене,
притаени,

спете, мои,
сън спокоен.
И на пролет
вейки голи

облечете;
накичете
дървесата
по гората."

3.XI.1957 г.

10.

„Откакто свят светува
е Стара планина!" –
така се тука чува,
щом дойдеш в ранина.

Балканът наш е древен,
все тука си седи,
така е той възпяван
сега и отпреди.

И вечна хубостта му,
тъй как и в първи ден,
изкачиш ли го само
духа ти – окрилен.

3.XI.1957 г.

11.

Трима хайдути седят
горе там чак на върхът,
всеки – с голям ямурлук,
с пушка насочен тук.

Трима – отколе ги знам,
пазят и гледат насам;
турци веч няма, но те
пазят дене и ноще.

Турци веч няма тъдес –
скъсан червения фес,
знае го всеки туй веч,
той се търколи далеч.

Вятър ги милва, луна,
слънце прекрасно деня,
огън в сърца им гори
в тия вековни гори.

3.XI.1957 г.

12.

Паяжна росица –
свилена косица,
бяла от елмаз
в утринния час,

трепка във Балкана
в слънце осияна.
Вятър като вей,
тихо я люлей;

мъничко поспре,
пази я добре,
нишка да не скъса,
бисер – не изръси.

3.XI.1957 г.

13.

Мъглата лази по скалите,
загръща ги отвредом.
С ръка закрива им очите
та вече да не гледат.

И сякаш души ги наздраво,
от тамо да ги срине,
на пух и прах да ги направи –
Балкана да погине.

А той се смее през мъглите,
надига се нагоре.
Със обич гледа долините,
приветно им говори.

14.

Кули скалисти там, на върхът,
воини древни горе седят,
пазят во веки Стар-я Балкан,
целият в лъчи осиян.

Храбрите воини с копие в ръка,
пазят го още така…
друго оръжие няма за тях,
станали вече за смях…

С остри стрелици пълен колчан
древни витязи в Стар-я Балкан,
ризник железен им на гърди,
шлем на чело им седи.

Камъни дребни сбрал си е веч,
воинът мята го много далеч.
С копие, камък и лък, и стрела,
пази до тази скала.

15.

Нарамил пушка той
и в горския усой,
ловец се хитър крий,
сърничка да убий.

Ах, как я той желай!
Но где е тя – не знай.
Щом зърне я и „Дум!" –
и страшния куршум

в сърце й ще премине,
сърната ще погине;
ще я той завлече
и цяла опече.

Но сякаш тя усеща,
не иде му на среща,
закрита всред скали,
обвили я мъгли.

И кучето е сляпо…
залутано се трепе.

Стъмни се и… дома,
те връщат се в тъма.

16.

Дъб скала подпира
да не падне – спира;
инак – в пропастта
й е участта.

Тя ще се търколи
във усое голо,
горка ми, горчица –
сама, саменица.

Но дъбът отсреща,
ето, я посреща
и подпре я здраво
със ръце корави.

Тука си остана,
сякаш се прихвана
и скала – елече –
кадифе облече.

Тъй побратимени,
двамата засмени,
тя и той – двамина,
тук от рой години.

17.

Дъб върху скалата
корени е вплел,
тъй във планината
век живее цел.

Тя му е тук всичко –
отдих и пристан,
тука – сам самичък
в голия Балкан.

Двама – сбратимени
вече на света,
бодри и засмени,
верни в любовта.

Пътник – отдалеко
щом ги зърне там,
свърне от пътека
сякаш влиза в храм

тихо, с удивление
гледа го в захлас
светло вдъхновение
лъхне го завчас.

18.

Отсечен дънер, а от там
отново – дъб голям.
Я виж го как е строен, як
в Балкана тоз юнак!

Поплака милото дърво
със нежно естество,
но в миг го нещо озари
и в мъките дори.

И стисна здраво той ръце,
заблика сила във сърце:
„Какво?! Аз мога, мога ощ',
у мене крий се мощ!"

И в този час свещен, велик,
филизи пусна в миг.
Отгоре слънцето го зърна
и – хубостта му върна.

19.

Кули вековечни
в Стара планина,
гледат отдалече
родната страна.

В бойниците горе
пламъче гори,
със оръжие хора
виждат се дори.

Мъртви ли? Не, живи
те са още там,
стройни и красиви,
същите ги знам.

Пазят на Балкана,
мили роден край,
в слънце осияни,
светъл наши рай.

20.

Хралупа овъглена тук
на строен и огромен бук;
сърцевината – черна цяла,
от гръм и молн-я обгоряла.

Ще кажеш – мъртва е сега
овъглената му снага.
Но я погледай го ти пак,
тоз хубав наш юнак

какви той млади клони вей
и в пролет зеленей,
и там певец се е укрил,
гнездо си е увил,

като че нищо не било –
не случило се зло.
О, родна слънчева страна,
във целий свят си ти една!

21.

Гледам – опълченец пак –
стар, добър юнак,
покрай буките търчи,
пушка му ечи,

ту снишава се за миг,
ту с победен вик.
И Балкана все си кара
тази песен стара:

За свободен роден край,
що за нас е рай;
и реките му безброй,
върховете – рой;

за столетници разумни
и за баби сладкодумни,
и невести, и девойки,
мили песнопойки.

22.

На билки лъха Балкана,
така от пролетес ранна
до късна есен дъждовна,
до ранна зима снеговна.

Тез билки дъхави – газил

Хаджи Димитър тогази,
когато пушка изпукал
и пряпорец вдигнал е тука.

Когато паднал юнака,
тогаз гората заплака –
Чаталка стене и вие,
и Кутелка сълзици трие.

Балкана вредом прописнал,
сърце от болка притиснал,
същинска обична майка
и днес за него се вайка…

23.

По скалисти връх
слово с черен мъх
някой писал там,
но какво – не знам.

Куки, търкалца,
круша, цветица,
столче и лулица,
и летяща птица.

А отсам жена
гледа настрана,
нещо тамо дири,
в скути го събира.

Тук се двама бият,
вол с рога си рие,
ябълка на клон,
пътник с вихрогон.

24.

Приоблачни скали,
где хищници орли
владелци се нарекли
и в сила се облекли.

Корона си турили,
че символ е на сила
и малките си братя,
що пеят из гората,

харесали за стръв
и пили тази кръв,
и пият и до днес,
и считат го за чест.

Но време, време иде
и всеки ще го види:
на хищниците – край,
светът ще стане рай.

25.

Пази се, миличка сърна,
не стой от таз страна,
оттатък дебне те ловец,
кой ловък е стрелец.

И куче души по следи,
но умна ти бъди,
заври се в този храсталак
и стой до късно чак.

Дори и гладничка постой
дорде си иде той,
тогаз на паша излезни –
при извора слезни.

Не бой се, той се умори
да чака от зори,
но ей, отива си той веч
за в къщи надалеч.

А пък със чушка и със лук
ще хапне тоз хайдук,
но ти за туй недей плака,
че „хак" му е така!

Ядосва се, че не можѐ
с острото ножѐ
теб целичка да насече,
в жарава опече.

26.

Тука воин стража пази
никой да не влазя:
порта каменна и буки
враг не е за тука.

Може, но поета само
да навлезе в храма –
той е чист и благороден,
и с душа свободна,

той ще седне на тревата
с молив във ръката
и поез-я ще напише,
радостно двустишие:

че „Балкана е божествен
и юнак мъжествен,
като него няма равен,
той е най-прославен."

27.

Канара огромна
гледа от високо
в пропаст главоломна,
доле надълбоко.

Гордо се оглежда
горе от Балкана,
но се не навежда
над гори, поляни.

Само слънце гледа
светлите звездици
и луната бледа
с бляскави зеници.

28.

Над вас ли облак пази,
о, сини канари,
с оръжие на стража,
с приоблачни гори?

Дордето поглед стига
все Стара планина
със облачна верига
над синя долина.

Тайнствени за мене!
Видях ви тук с очи,
получих вдъхновение
от вашите лъчи.

29.

Средногорието отсреща
ми се хвали нещо:
„Аз съм дружка на Балкана,
хубава, избрана.

Той със мене се гордее,
той ми песен пее.
Аз го слушам и припявам,
и се с него спявам.

Първи глас е той, аз втори;
дойде ли умора,
той е втори, аз – дисконто
пея със гиганта."

30.

Там вода ромоли;
може би се моли
някой в тишина,
в Стара планина.

Чуй какво говори
поточе в простора;
моли се полека
то на стъпка всека:

„Моля, не сечете
тука тез дървета,
пръст ще да изпръхне,
ние ще пресъхнем.

Моля, не сечете
вече тез дървета!"

31.

Отдоле мъглата нахлува
и никой й стъпки не чува,
полазва полека, полека,
не прави си нигде пътеки.

Безшумно, безгласно търчи
и няма тя сякаш очи,
а здраво скалите опасва,
на длъж, на широко пораства,

затваря пътеки навред,
ни стъпка не можеш напред,
запираш в Балкана, стоиш,
не види се нищо – мълчиш.

Дордето ветрецът повей
и лъч те от слънце огрей –
изчезнали вече мъгли,
пътуваш по Сини скали.

32.

Някой там се моли
в сивите скали,
може би – неволник,
четник стар, или

за идея нова
моли се тоз час,
изговаря слово
тука с тихи глас.

Него не съзирам,
нито чувам звук,
но светлика диря,
що оставил тук:

Слово благодатно
гали моя слух,
радост непонятна
пълни моя дух.

33.

Храм насред съзидан,
цял от канари.
Църква се не види,
няма кръст дори,

но е света скин-я –
дом на чистота
и кога тук минеш
лъхне радостта.

Няма ни кандило,
палнато с елей,
но пък слънце мило
вечно тамо грей.

На тамян не дъхне
от свещена жар,
но те здравец лъхне
тук, при тоз олтар.

Няма ни служител,
но небето там
пее от звездите
в светлия си храм.

34.

Нимфа там седи,
с изворни води
тихо разговаря,
все едно повтаря:

„Хубави сте вий;
кой от вази пий,
бодър ще е, здрав,
с тих и кротък нрав."

Златен, мил поток,
чист и светлоок,
чедо на Балкана,
в слънце осиян е.

35.

Самодива извор пази,
люто мрази
оногова,
кой го рови
и размъща;
тя се мръщи
и с тояга
го налага.
И го втриша
да не диша –
да се валя
и търкаля,
да се поти.
И защото
не разбира,
мечка дири
да го гази,
как по нази
юначина
тъпче глина
да направи
црепня здрава.

36.

Поточе бяга по скалите
и слиза в долините;
с усмивка носи много здраве
за Божията Слава.

Не знае кой го праща доле,
чия то върши воля;
не знае и къде отива

струята чиста, жива.

Но где водицата помине,
край ниви и градини,
веднага всичко се весели
по земните предели.

Запяват птички по небето,
злак никне из полето.
И въздухът е благодатен,
и чист е, и приятен.

37.

Скала тук и дъбица
подали си ръчица –
тъй двете се подпират,
опора силна дирят.

Така ги Бог направи –
и двечките корави,
че тъй да си помагат
децата горски, драги.

Дъбицата пораства,
със корен я опасва,
на нея се обляга,
от там да не избяга;

да се не изтърколи
и лошо се ожули,
във пропаст да пропадне,
в усои диви, хладни.

Скалата благодарна
на дружката си вярна
я пази и закриля
със всичката си сила.

38.

Кой света е тъй наредил,
само ти погледай,
че подпора на гората
сложена – скалата.

А гората пък скалите
пази за водите,
че къде са двете – блика
извор сребролики.

Отсечеш ли ти дървото,
ето, иде злото.
И скалата се оголи,
и се отърколи.

И пръстта му там изпръхне –
изворът пресъхне;
и го няма – ще жадуваш
докато пътуваш.

39.

Скала огромна,
главоломна –
грамада
сграда.
За гръм и молнии,
облаци волни,
за птици
и мушици;
за лишей
да пише,
че рано
да станеш,
отсреща
посрещай
светилото
мило.

40.

Огромен бук е корен вплел
във пръст и камънак,
високо се е разпростpел –
красив, голям и як.

Навярно тук Хаджи Димитър
събирал е дружина,
за да покаже на агите,
че няма да се мине

и те от тук ще си отидат
далеко в Анадола.
Балкана веч не ще да видят,
ще срине им престола.

Една искра е тоз хаджия,
но огъня запали,
че пак свободни ще сме ние
след робство оцелели.

41. ОТШЕЛНИКЪТ

С плащ от кадифе зелено
загърнал се е този бук,
покрай потоците студени
заселил се отдавна тук.

Но кой таз хубава премяна
дари го със такъв разкош,
чия ръчица във Балкана
тъкала я е ден и нощ?!

Навярно някой, що възлюби
тоз бук от стара старина,
за нея време е денгубил,
че толкоз хубава стана.

Отшелник тука се е молил
за своя обичен народ,
когато враг от Анадола
изсипал гръм по наший свод.

Той тука за народа плакал,
гърди разкъсвал със ръце,
едвам до тука се довлякъл
с разбито жалостно сърце.

Затуй природата облича
това дърво със красота,
че тя Отшелника обича,
умрял тук в скръб и самота.

За всяка сълзица проляна
от мъките му в онзи час,
тя кичи скъпата премяна
с росица – бляскави елмаз.

И здравец още там насади
да лъха нежен аромат –
това да бъде му награда
на тоз приятел непознат.

42.

В корубата зелена
на бука се заврях
и зайче уморено
там мъничко видях.

От мен се не уплаши,
не спусна се на бег,
не стори му се страшно
да срещне человек.

Или и то първина
го вижда в този час,
в сърце му не премина
страха, да губи свяст.

Помилвах го полека
и залък му дарих,
и в своята пътека
аз отново се отбих.

Но погледа му живи,
що взираше се в мен
бе толко доверчиви,
че грабна ме в плен…

В плен на две очици,
изпълнени с любов,
пороних там сълзици
от тоз мил зов.

43.

Първият турист е Той –
милият Учител мой.
Той Балкана обиходи
зарад майката природа.

Не за битки, да „въстава",
но от малък рано ставал
да посреща слънчев лик –
час избран и най-велик.

И народа Той поведе
изгрев слънце да погледа,
че е много той красив,
на сполука – извор жив.

44.

Слънце нагряло скалите,
те ме усмихнати питат:
„Тъй ли от нас ще отминеш,
няма ли тук да почнеш?"

Спирам и мен се постила
пъстра възглавка от свила –
кичена – мека, зелена,
топла – от слънце огрена.

С мъх от коприна изпреде,
с нищелки много наведе,
горската нимфа – тъкала,
тъкала, още и пяла.

Още гласеца й чувам…
Може би тъй ми се струва –
сякаш й виждам лицето,
сякаш й чувам сърцето.

45.

От тук ли слънцето изгрява,
когато го посрещам рано
от нашето софийско поле
и гледам сутрин към Балкана?

От тези ли скали красиви
ти първом, слънчице, надничаш
да грееш в моята родина,
която зная, че обичаш!

Днес тук съм до скалите мили,
скалите сини – лъчезарни
и без да искам, на колени,
целунах ги аз благодарна.

Целунах ги и те със обич
да милват взеха мойта буза
и нови стихове избрани
дарува ми планинска муза.

46.

Гущерче в скала пробяга
и на слънце ляга.
Гушката му, виж, трепти –
туй сърцето му тупти.

И от мен се не страхува,
сякаш думите ми чува:
„Гущерче, спокойно стой
и от мене се не бой.

Тука аз насреща сядам
тебе, мило, да погледам
и да питам где седиш,
през нощи къде ли спиш?

Имаш ли си ти храна,
имаш ли си ли зимнина,
топла дрешка и кожух,
и възглавница от пух?"

„Нямам нищо." – то ми рече
и от камъка се свлече.
„Все това ви на ума –
кой що има си дома."

47.

От гръм ударен бук,
на две разцепен цял,
в Балкана ей го тук,
извътре обгорял.

„Нещастник! Тука свърши." –
прошепнах със тъга –
„Гръм падна и прекърши
му стройната снага."

„Какво ме жалиш?" – дума
ми бука с ясен глас
и виждам не на глума,
че още същ-я час

си люшна вейки нови,
изкарали отвред;
и жилави, и нови,
със листчета безчет.

48.

Ягода се подновила,
цъфнала е пак,
сякаш пролет подранила
всред зелени злак.

Ако слънце топло грее,
върза ще и плод,
а рече ли, ще узрее
тя под наши свод.

Ще узрее… но горняка
свири вече там,
ще разметне си кривака
дойде ли насам.

49.

Под клонати, строен бук
той станува тук

и огнище по средата
ей го във гората.

Не хайдутин тук седял е
и ръце си грял е,
не въстаник, партизан
е станувал стан.

А Учителят любим –
светъл херувим,
с ученици е станувал,
тука е гостувал.

И пристигал е отвред
много пъстър свет,
за да чуе Му словата
тук, на планината.

До палатка – строен бук
трепка с клони, гледа,
с учениците е тук,
за да чуй „Беседа".

И е мирно той седял,
с тях е песен пял,
всякога стоял е буден,
слушал слово чудно,

що Учителя говори
на дошлите хора;
тъй възлюби го и бука,
що го слушал тука.

И това като разказва
с клонче ми показва:
„Там Учителят седя,
със очи си го видях.

С Него ставаха добри
грешници дори;
нежни бяха Му словата,
стопляха душата."

Тъй като букът разказва
дънера показва,
где Учителят седял,
там го той видял.

„Братя имаше, сестри
и деца дори,
покрай него се тълпяха,
заедно живяха.

Колко песни чувах аз,
знам ги от тогаз,
що ги пяха с Него тук." –
рече стройният бук.

50.

Потайно буките говорят
за някакви си хора,
що някога идвали в гората
на връх на планината.

Пристигали тъдява всички –
дружинка и самички.
И дирили с очи Тогова
с образа Христови,

целували ръка Му света,
прославяли небето,
че пратило им е Учител –
Велики просветител.

И радвали се те, и пели,
и братски тук живели,
немàло бедни и богати
при Него в планината.

51.

Куш-бунар е Негов стан
в стария Балкан.
Знаете ли где е той,
всред дървета рой?

И по тесен горски път,
към скалисти рът
е излизал пред зори,
всеки ден дори.

Будели се с Него всички,
тичали самички
там, отсреща на скалата,
горе в планината,

да посрещнат слънце златно,
Слово – благодатно
от Учителя да вземат,
що го нигде няма.

52.

Кога си тук изгнил,
огромен стари бук,
кога си се родил,
кога издъхна тук.

Кажи що знаеш ти
за древни времена,
в тая самота,
за нашата страна?

Народът ни честит
дали е някога бил;
обут, облечен, сит,
кажи ми, друже мил!

Но той не отвеща
ни думица дори,
нито ми обеща
ответ да ми дари.

А сълзици безброй
от склопени очи
пророни само той
и пак мълчи, мълчи.

53.

Видяхте древни времена,
видяхте родни знамена,
о, мили стари дървеса,
с мъх от свилена коса
по милия, красив Балкан,
от слънце осиян.

Аз моля ви, кажете мен
за онзи славен, хубав ден
когато Стефан Караджа
байрак развея в планината
със свойта мъничка дружина
и как юнашки там погина.

Погина той за Майка мила
и даде й той мъжка сила –
живота свой й подари,
самичък жертва се стори,
да стане веч народа мой
и пътя прав да найде свой.

54.

В мъх зелен от свила
се скала обвила
сякаш люта зима
вече тук ще има.

Гласи се отколе,
че си беше гола
тук, при тез дървета,
извор, горско цвете.

Много се засрами,
че си дреха няма
и се тя опретна,
с дреха се наметна.

Колко е красива
тук скалата сива,
сякаш е царкиня,
чуди се кой мине.

55.

„Теб кой ти клоните изви
нагоре да вървиш?" –
запитах стройния младок
на стар-я бук висок?

„Туй слънцето направи с мене." –
отвърна той смирено –
„Наведе се над мене леко,
изправи ме с длани меки.

«Нагоре» – дума – «да вървиш,
клоне си горе да държиш,
каквото» – рече – «и да стане,
бъди юнак ти във Балкана.»"

Послушах и ме то пожали –
с ръце любящи ме погали,
послушах дневното светило
и то ми даде много сила."

56.

Бръшлян по дънера се вий,
като че иска да го скрий,
дървото да се не познай
и никой да не отгадай
дали е габер, или бук,
или дъбица расне тук.

Защо така си наумил
бръшляна и така обвил
дървото стройно на Балкана,
покрито вечно да остане
и все на чужд гръб да живей
на топло слънце да се грей?

Попитах го, а той мълчи,
засрамено е свел очи,
но пак не иска и да знай,
нито минута се не кай,
а ловко вдига се, не спира,
от стройния бук опора дири.

57.

Прегърнал бука – бук,
порасли двама тук,
издигат строен стан
всред стария Балкан.

Прегърнали се двама
и близо други няма,
двоица брат със брат,
сами на този свят.

Земята им помага,
пои с обилна влага,
че здрави кореняци
да имат тез юнаци.

Дъждец ги често мий
и бурята ги бий,
но те се не боят,
прегърнал брата – брат.

58.

Огромни дървеса,
титани – чудеса,
кога се вий родихте,
Балкана тъй покрихте?

Но пакостната сеч,
от тук не е далеч,
Балкана ще окърши,
съвсем ще го довърши.

И сипей вече нови,
и пътя е изровен,
лоза под камънак,
дори до пътя чак.

И свличат нанадоле
кой колко му е воля:
по суша, по море,
кой как му е добре –
дъбрави и букак,
дори до върха чак.

59.

Ей, слизаме си вече доле
по сипеите голи;
нощта припада – месечина –
не, няма да погинем.

С фенерчето си тя ни води
всред майката природа,
пътека стръмна всред Балкана,
нам сила не остана.

А тя говори: „Още, още,
каква от туй, че нощ е,
нали ви пазя със фенера,
в мен нямате ли вера?"

С другарката си не говорим,
а шъпнеме полека,
вървим в неравната пътека,
луната свети горе.

Над пропаст сякаше – бездънна
нозете се люлеят,
като че ли ти не живееш,
или се движиш сънен.

60.

Дървета мярват се в мъглата,
едвам се различават,
видения сякаш стават:
дърво ли е, или скала.

И пътят вече се не вижда,
на залез слънце слиза;
в гора бездънна влизаш
и сенки се привиждат.

Но мигом – няма я мъглата,
разведри се небето

и виждаш ти лицето
блестящо на луната.

На слуки – сякаш си добиче,
очите се не взират,
нозете път намират,
по него леко тичат

дордето друм се мерне,
отдъхне си сърцето,
луната горе свети –
другарка наша вярна.

61.

Нощ – Балкана – в стръмен път
стъпките вървят.
И звездица ни една,
само таз луна

гледа през мъглата, грей
и към нас се смей:
„Кой замръква на Балкана,
с него тъй ще стане.

Ще се лута тук и там,
още где не знам,
а пък може не далечко
да го срещне мечка.

Но, не бойте се, аз бдя,
тука ще седя.
Дор се мерне прави път,
всички где вървят.

Там е прашно, тежък лъх,
земен рай не е,
той е на планински връх
с ароматен дъх.

Но да бяхте си остали,
във гората спали…
Ех, града… но там – легло,
няма туй тегло.

62.

Канара и бук сплотени,
тук побратимени,
те един се друг подпират,
сякаш помощ дирят

от стихии гороломни,
бури вероломни;
и от преспи страховити,
ветрове сърдити,

от пороища ужасни,
сипеи опасни.
И от брадва на човека –
страх на стъпка всека.

Но нали си те двоица
стиснали ръчица,
гръб до гръб допрели, ето –
гледат към небето.

63.

Гиганти каменни в нощта –
чудовища огромни,
насред Балкана в пустошта
неволно ми напомнят

за битките по този край
от древност ощ' далеко,
що времето им се не знай
по тези тук пътеки.

И римлянин е тук живял,
и селища е зидал,
но вятър после ги отвял,
следа им се не види.

И грък… и той е кол побил,
той църкви пък надоле –
и той кръвчицата ни пил,
и той ни е оголял.

И зли османец – векове
държал ни във хомота –
все силни, Боже, врагове
ни взимали живота.
Народът ни, подобно бук,
в скалата корен вплитал
и още си живее тук
кажи-речи – честито.

64.

Нозете морни веч опират
поточе ромонливо,

а пътя още не намират
и слизат по стръмливо…

Луната кани те полека
почивка да не правиш,
а по скалистата пътека
да хванеш вече здраво.

Ех, чувай само как ромони
поточето сребристо,
по камъчета как се гони,
под месечко сребристи.

Луната в него се оглежда
лице си да умие
и вече цяла се навежда
с вода да се напие.

65.

„Чаталка" се в нощта тъмнее
и „Кутелка" до нея.
Ех, сбогом вече, хубост родна,
велика, неизбродна.

Гиганти каменни – титани,
дарихте ме богато,
що имахте от век събрано –
елмаз, сребро и злато.

Торбата ми е пълна – нека
нозете уморени
нощем да блъскат из пътеки,
но с мисли озарени.

Завръщам се дома честита
и мъки да забравя,
за сън да склопя си очите,
но пак да не оставя

да мисля за Балкана горе,
за буките високите,
за слънце в сините простори –
красиви и широки.

66.

Гиганти каменни – скали,
танцуващи мъгли
и буря тътне в планината,
гръм, молн-я в небесата.

Балканът стар пищи и вика
в страдание велико,
намръщен – вежди нахохорил,
със боен вик в простора.

А молния блесне стреловита,
на някой връх налита.
И може би тя нещо дири,
по урви се завира.

И рукват сълзи от небето,
пороен дъжд заплиска.
Така отприщя се сърцето,
щом мъка го натиска.

67.

Червени листи по земята,
лазури в небесата,
сияе слънце – есента
пристига на света.

„Кърпи-кожухчето" наднича,
що минзухар наричат,
на есен ранна първо цвете,
дошло е из полето.

Тя първом си цветец провожда
и с туй ни се обажда
да си гласим и ний кожуха,
че хладен вятър духа

и може зимата студена
да дойде мигновено,
че тя внезапно се явява
и преспи сняг навява.

Червени листи, жълто злато
и голи дървесата,
„кърпи-кожух" навредом вече –
студът не е далече.

68.

Скалист велик титан
всред стария Балкан,
все гледа надалеко
по горските пътеки.

„Кого заничаш, – питам,

та гледаш далнините,
невеста ли красива
очакваш тука живо,

или родител стар,
или пък млад овчар,
на тебе да посвири
по голите баири?"

„Не чакам нищо." – рече
титана отдалече.
„Небето изучавам,
туй денонощно правя."

69.

Мощен легнал е юнак
там високо чак,
сякаш някой исполин,
на Балкана син.

Може би е чужденец –
някой нов пришлец,
или морната снага
е в сън дълбок сега.

„Кой е този?" – питам аз
в утринния час.
„Римлянин е, или грък
със стрела и лък,

или някой отоман
в стария Балкан,
що довел пълчища тук
из планински бук?"

„Българин е," – чух гласец
на един врабец,
„пръв поселник тука стар –
Български Овчар.

Той се тука посели,
покрай тез скали,
преди римляните чак
стъпи тука с крак.

Пръв поселник е насам
отначало – знам.
После роб е станал той
на врази безброй.

Мъчили го векове
в тия долове,
ту в гроба е лежал,
ту е пак ставал,

не затрил се този род,
пълен със живот.
И до днеска си живей,
и на слънце – грей."

Тъй ми рече тоз врабец
с ясен мил гласец
и не каза друга реч,
литна си далеч.

70.

Градище римско – тухли, вар;
владетел тука стар
строил е яки твърдини
през миналите дни.

Как много силен той е бил,
кога се тук явил,
народът с камък и дърве
строил му градове,

на яки твърдели стена
в ония времена,
да се разминат колесници,
оръжени войници.

Все тия нашите ръчища
строили тез „градища" –
на чуждите безправен роб
от малък и до гроб.

На хитрия грък и нему пак
робувал тоз юнак.
А той на думи го е галил,
и „во Христе" го жалил,

а заедно със „Боже слово"
го поил със отрова,
та нрави чисти да остави
и Бога да забрави…

На своя книга го научил,
та с нея да сполучи…

А после – ето агарянин,
щом стъпил на Балкана

и той „калета" здрави строил,
от наша пот се гоил,
мъчил и драл ни, и убивал,
заравял ни е живи,

на кол побивал ни и бесил,
а той, безгрижен, весел
и булките ни, и момите…
Спри, давят ме сълзите.

Но тях не искам да излея,
а викна ще запея
за наш'то племе юначина,
що в мъки не погина,

а още живо е и здраво
ни племето кораво;
честито време ще дочака,
доволно той е плакал,

към нов живот ще се възземе
и Словото ще вземе –
да просвещава вси народи,
по целий свят ще ходи.

71.

До поточе в планината,
под лика на луната
стоиш и слушаш тих-я ромол.
Над теб скала огромна,
като че кула със бойници,
с обръжени войници,
що пазят още планината
до входа на вратата.

Да ги послушам бих стояла
и нощ будувам цяла,
за да разкрият свойте тайни
на минало незнайно.
Във книгата им да прочитам
на миналото в дните,
кога титани [тук] живели
и се на слънце грели.

Умора. Моите другари
на път ме вече карат,
че блъскали сме в Балкана
от тая сутрин ранна,
та върхове да обиходим
всред майката природа,
планински колоси да видим,
преди да си отидем.

С ромол тих поточе блика
и кротичко ме вика
при него пак да се завърна,
лицето му да зърна
под ясен образ на Луната
нощем на планината,
да видя нимфата красива
във туй ущелие диво.

[Веч] тръгвам – път – умора
смъртна
и песен в мен безсмъртна
се [лее] и не ще да знае,
че пътят е безкраен,
че по скали ногата бяга
и болка го досяга…
За милия Балкан си пея
и с него днес живея.
Сливен.

[Думите в скобите са добавени по смисъл, поради разкъсване на листа от ръкопис.]

72.

Спотириха ме чак у влака
избитите във Сливен
и може би затуй заплаках,
и плаках аз горчиво…

Пронизани челата честни,
гърди с безбройни рани –
все хора смели, неизвестни,
на купища събрани.

Дали не са крадци жестоки,
измамници лукави?!
О не, идейници високи,
поборници за право.

Учащите пък – във вериги…
Какво ви, клети, чака?
И пак несдържано заплаках

на пръсти се повдигнах

и ликовете ви целунах,
и мъртвите ви братя
като да бяхте святи куни
с нимба на главата.

Ех, нимба само ли? Не, цели
забляскахте във мене.
И без да искам, братя смели,
се смъкнах на колене

и думи някакви изричах
с ридание във гърдите,
велики хора ви наричах,
тъй страшно тук избити.
Обичам ви, обичам!

9.XI.1957 г.

11. ЛЪЧИТЕ МУ
1958 г.

1. ЛЪЧИТЕ МУ

Лъчите Му – предвестници от пламък,
към свода конница – верига
са пратеници от далеко само
да разгласяват, че То вече иде
и миг от върха всеки ще го види;
навреме, и се никога не бави,
разтваря пак великата си книга
и цялата природа се подига
какъв ще дар То днеска да раздава.

Кому какво ли? Кой какво желае!
Любов и хляб, а То и двете има,
че болката на всекиго То знае,
нали е греяло хилядолетия
и вижда чак на дъното в сърцето.
За своя дял самичък ще отидеш –
не виждаш ли, че и към тебе кима.
Иди! Що ти даде – приимай,
тъй изгрева на Слънцето ще
видиш.

7.I.1958 г.

2. НОВА ПЕСЕН

Едвам ръката си издигам,
та лирата си да поема,
едвам с мъка я достигам
и сякаш сила нямам
да наглася пак струните отново
на радостна и светла тема,
за подвиг нов да съм готова.

И свиря – пръсти отмалели,
душата ми е сякаш чужда
и струните, безсилни и замрели,
в сърце ми муза не събуждат
и сякаше я вече не познавам,
и никога не е у мен пяла,
и никога не ще ме вдъхновява.

Тепърва пръсти трябва да окърша
и прояснена аз веднага
избликналите сълзи да обърша,
и капчица по капка да събирам
отново силата в сърце си,
и мощ в сърце си да подаря,
и бодра да запея нова песен.

7.I.1958 г.

3. ЕДИН Е ТОЗ

Нехай от поглед равнодушен
на ближния, когото си любил,
ти отмини го добродушно
и нека пак да ти е мил.

Сърце си не пълни с отрова –
не бива туй да ни тежи!
„Ще заобичам аз отново!" –
така в себе си кажи.

Че друг ще се намери, ето,
милиони има на света –
чрез тях ще видиш ти лицето
отново пак на Любовта.

Един е Тоз, кого обичаш,
дали е тук, или е там,
и най-любим кого наричаш
в сърце ти ще похлопа сам.

7.I.1958 г.

4. ЕДНАКВО ГРЕЕ

Не чух аз нивга да говори
мен Слънчицето за любов;
То само тихо свети горе
със своя вечен благослов.

Не казва То, че ме обича
и не притиска ме на гръд,
и галено да ме нарича
със нежни думи никой път.

И никого не предпочита,
еднакво грее над света,
обичаш ли Го – То не пита,
а вред раздава радостта.

И нужда няма да прибавяш
гориво, за да пламне То…
и обич повече да дава.
Не пита никога защо

на ранина Го не посрещаш
и щом Лице Му видиш ти,
хвала да изречеш гореща
за Неговите щедроти.

7.I.1958 г.

5. ПОГЛЕДАЙ СЛЪНЦЕТО

Погледай, слънцето не свива
си устните в омраза нам
и никога от нас не скрива
то животворния си плам.

Не гледа никого лукаво
в сърцето си не крие лъст,
а топли, грее и прощава,
не знае то какво е мъст.

Отгде човекът ги научи,
отгде ги сложи в сърце
и да направи той сполучи
злина пред Божието Лице.

И тъй изкусно се преструва
на обичен, и мил, и драг,
по устни даже те целува,
а смъртен е на тебе враг.

7.I.1958 г.

6. А ЩОМ ТЕЗ НАВИЦИ ОСТАВИ

И котката се гали, маже
дордето си до нея ти,
с което иска да изкаже
за тебе мили хорати.

И се потрива до нозе ти,
примижва с ласкави очи,
но близо види ли врабчета
зарязва те и отърчи…

А как се свива и на скута,
заспива сякаш сън благат,
но скача в същата минута
щом чуе цвъркота познат.

Забравя всяко възпитание,
не иска да те знае веч
дордето с плячката желана
избяга, скрие се далеч.

А щом тез навици остави,
сама отвърне се от тях,
свободна ще е чак тогава
от първородния си грях.

Коледа, 7.I.1958 г.,
слънчево, топло – сняг – лазур

7. ПЕСЕНТА МИ

Къде? – Далече там, на край,
във тих, незнаен селски кът
ме нека погребат,
где никой ме не знай.

За ден, за два ще се почудят
и – край – не искам да ме будят
сълзи на обич лицемерна,
надгробно слово преднамерно.

Във ничии сълзи горчиви
не вярвам. Може разкаяние
във този час да се излива,
в това несдържано ридание,

че в късен час ме оценили,
когато на света изчезнах
и чак сега им станах мила,
когато в гроба вече влезнах.

Но песента ми, тия близки
ще карат все на моя тема,
ще пеят ги и да не искат,
че други по-сърдечни – няма.

7.I.1958 г.

8. ДА ИЗТРАЕ

И някога, от път незнаен
сама девойка ще дотича;
ще ме намери там на края

и името ми ще изрича…

И до обраслата могила
ще седне и ще си поплаче –
девойката самотна, мила,
на този свят и тя сираче…

И аз на вятъра, небето,
на поточе, роса и цвете,
и слънцето, което грее,
ще ги помоля да изпеят

от мойте песни на момата
и да й кажат да изтрае,
че всичко туй, кое желае
намира й се в душата.

И тя ще каже вдъхновено:
„Във този край отдалечени
спокойствие мъничко намерих,
увеличи се мойта вяра,

изпълни ми сърцето сила
до таз тревясала могила!"
И вместо бурен и тревица
ще бодне момина сълзица

и карамфили ще посее,
и още, още – ран-босилек,
и нова песен ще запее
девойката самотна, мила.

7.I.1958 г.

9. ДУШАТА

Къде сте, вий, певици вдъхновени,
и вий, певци, да дойдете при мене,
та заедно със вази да запея
и аз в поез-я мъки да излея.

Че трябва песента да бъде нежна,
макар да е страданието безбрежно,
и тя в сърцето мисъл да събуди,
а не и крясък, и възторзи луди.

На майсторство ме вие научете,
в сърце ми, нека, вашият дух да свети,
запея ли я – струни да допира
кога душата на човека диря.

Къде и как? Че крие се душата;
тя много рядко слиза на земята.
Не е това, що виждаш със очите –
душата е възвишена и скрита.

Но с песента си да я предизвикаш,
да видиш само колко е велика!
Че зърнеш ли я ти веднъж, и ето,
разтворило се е пред теб небето.

7.I.1958 г.,
слънчев ден – сняг – лазур.

10. ТОВА Е

Тогава той с фенер Човека дирил,
разбира се, Го нигде не намирал.
И Атиняни много му се смели:
денем с фенер – къде се е видело!

И днес Такъв дали ще се намери
с любов и мъдрост, и в сърцето вяра,
дори със волтова дъга да ходиш
напразно ще денгубиш и ще бродиш.

Тук някаква черупка – разрушения,
посмешища човешки–самомнения,
и гордост, и омраза, похотливост,
и за богатство ненаситност дива.

За късо – тука – шейсет години
в борба жестока му живота мине.
И миг – изсъхне, свие се листото,
и вятърът го духне от дървото.

Не го намери в древността мъдреца,
но влъхвите разбраха отдалеко,
че Той е тук–дошел във младенеца
и казаха: „Това е свръхчовека."

7.I.1958 г.

11. ПОЛЕТО – ДУШАТА

Бащи, деди и баби пъстрополи,
разкрийте ми, ако ви е по воля,
отгде си взехте багрите, с които
си кичите сукманите, саите.

И кой така научи ви, кажете!
А те отвърнаха: „Полето!
Дъбът и бука – момците ни яки,
а полски цвят–момиче наше всяко."

А кой научи ви на песни
със ритъм и слова чудесни?
задружно викнаха: „Душата!
Тя мъките разказва на земята.

За мъките, че друго тука няма,
от тях едничко песента се взема.
И мъка – на душата хубост дава,
и песните ни, по-дълбоки стават."

Така душата ми отвърна родна –
възвишена, красива и свободна.
Макар и в мъки само да живее,
все глас издига тя и песни пее.

7.I.1958 г.

12. СКРЪБТА

На твоите врата
си визитния белег
оставила скръбта.
Дали ще я приемеш,
или че: „Тук те няма!"
Повторно, ето, чука,
пристига вече смело
при теб да се посели
и да живее тука.

Дори и да заключиш,
да влезе в твойта стая
тя – сигур ще сполучи.
Затуй я ти покани
при тебе да остане,
кажи й дума блага
дори да не желаеш…
А инак – ще се каеш,
че носи тя тояга.

Бъди добър с нея
и тя ще те остави
при теб кат поживее.
Но ти й послугувай
и тя ще те дарува;
ще стане твой приятел
и няма да забрави,
че ти си я оставил
да влезне в душа ти.

8.I.1958 г.

13. СИЛАТА СИ

Скръбта посрещна ме веднага
невръстна още като бях.
И днеска, ето я, до прага
на мойта къща я видях.

И тя до сетното дихание
навярно ще е покрай мен
да носи мъки и страдание
дори в последния ми ден.

И вярвам, и – тогава даже
ще видя в нейните ръце
чука жестоко тя да смаже
умиращото ми сърце…

Но тя едничко пък забрави,
че с туй – богато ме дари,
тя силата си в мен остави
с безсмъртен огън да гори.

8.I.1958 г.

14. СЪЛЗИЦА

От милото врабченце тамо,
на клонче кацнало в студа,
неволно малко се засрамих
във топла стая да седя.

Да се оплаквам веч не смея
пред този бодър, мил певец,
но исках аз да проумея
как мъничкия тоз врабец

намира сила в студовете
да трепка нежни си крилца
и как намира в снеговете
трошици, още и зрънца.

Дали се някому оплаква,
че го наляга нищета
и вечно, вечно да натяква,
че няма правда на света.

А може би си и тъгува,
и страда малкото сърце,

че видях, мене ми се струва
сълзица в милото окце.

8.I.1958 г.

15. ЗАТУЙ, МЪЛЧИ

Та може ли хармония в сърце ми
да има щом в природата я няма –
там бури често, свъсено небето.
И с дни понявга слънцето не свети,
или настъпва жега нетърпима,
или е пък ужасна, люта зима.

Е, хубаво! През пролетта е славно,
наистина – хармония настава,
но ето, че нечакано вихрушка,
след някой ден – изсипе се градушка,
обрули цвят и плод, и листи,
земята става кална и нечиста.

И колкото човек да е етичен,
все някой път ще е и неприличен…
И кой посмеял би да го осъди,
кога и той подобен ще му бъде?
Затуй, мълчи, обичай и прощавай,
на критика се нивга не отдавай.

9.I.1958 г.

16.

Махни се, облаче, от тамо
не винаги си нужен ти!
Не скривай слънчевия пламък,
свободно нека си блести.

Подобно змей крилати дебнеш
ти със раззинали уста,
но вече ти не си потребен
кога при нас е Любовта.

Пристигне Тя – изневидело,
и ти по нея – същи миг,
закриваш светлите предели
със тъмния си мрачен лик.

Стоиш – дордето се наситиш,
дорде ти воля – си при нас,
подире – бягаш в мрачините,
но с тебе свикнали очите
не виждат слънчев лъч тогаз.

неделя, 12.I.1958 г.
(когато ни съобщиха за унищожението на книжнината ни)

17.

Защо не свикнат ни очите
със слънчевата светлина,
че и през облаци сърдити
да виждаме лазура ний
кога се от очи ни крий;
и още – слънцето прекрасно
да грее и през тъмнина,
та и през адова стена
да срещаме лъчи му ясно!

То в нас – така да оживей,
че нищо вече на света
да му не пречи да ни грей.
Ни страх, ни ужас, нито смърт
лъчи му светли да не спрат,
да ни докосват с чисти плам,
със огъня на Любовта,
с уханието на радостта
в неръкотворния ни храм…

12.I.1958 г.

18.

Посърне цвете – клюмне то,
увяхва нежното листо,
а сякаш и дъхът му спре
и то се готви да умре….

Но нещо стопли го за миг,
главица вдига – бодър лик,
роса и слънце го огрей –
отново почва да живей.

Какво ли има в тез лъчи,
та му сърцето облекчи,
във слънце и в росица там,
какво ли е, това не знам.

Неволно радост те слети,
сърце ти живо затупти,
че в теб огряла радостта,
целунала те – Любовта.

12.I.1958 г.

19.

От клонче вънка снежно
то моли ти се нежно:
трошица ми хвърлете
от хляба, що ядете!

Аз мъничко съм, да!
Но ето, за беда,
глада ми е познат
на тоя земен свят.

А сняг навред покри
и всичко изпокри,
и червейче, и семе,
каквото ний ядеме.

От клонченцето голо
то още тихо моли
със пламенни оченца,
с помръзнали краченца –
трошица ми хвърлете
от хляба, що ядете!

12.I.1958 г.

20.

Със страх се приближава
да клъвне си троха,
но винаги внимава –
в сърце му е страха

дали не иде някой
и го издебне пак,
от близо и далеко
не крие ли се враг.

Ту клъвне от трохите,
похапнє малко то.
И трепне, и полита,
и знае си защо,

че много му вразите –
деца и хищник лют,
затуй му във гърдите
живее вечен смут.

Откак се е явило
тревога е в гърди
на птиченцето мило
от хиляди беди.

12.I.1958 г.

21.

На своите крилца
се само то надява,
под пухкави перца
то снася яйчица,
да мъти ги успява.

И клонче, и стреха
е цялото му благо;
и мъничка муха,
и някоя троха,
с които разполага.

И пак цвърчи и пей,
и волно е врабчето,
и колкото умей,
дордето поживей,
весели то небето.

12.I.1958 г.

22.

Приятелска ръка
ми здравец подари,
на гръд ми, ей така,
го в китка нареди.

И рече ми: „Бъди
кат него здрава ти,
сърце ти във гърди
на радост да тупти.

Не ще той увехней,
а вечно ще лъхти;
дордето слънце грей
все бодра да си ти!

12.I.1958 г.

23.

Над земята, в небесата
птиченце лети и пей;
над неволите Душата
литва и живей.

Птичката крилца си има,
а пък мисълта
е с коя се Тя въззима
леко над света.

И се носи, и не спира,
диша в красота,
по небесни свод обширен
пей за Любовта.

12.I.1958 г.

24.

Брегът ме кани да поседна
срещу морето – аз;
талазите му да погледна
как плискат в този час.

„От тук се радвай на морето,
вълните му следи! –
говори ми то на сърцето
във моите гърди.

Но аз усещам, че се срива
във тоя миг брега,
затуй веднага, мълчаливо,
напущам го сега.

От върха гледам как синее
морето в далнини
и радостна си песен пея
във мир и тишина.

15.I.1958 г.

25.

Какъв приятен блясък
морето има пак,
дори и златния пясък
край целия китен бряг.

И чайките в морето,
и те сега блестят;
лазурно е небето,
красив е тоя свят.

Вълните примамливи,
запели отдалек,
и радостни отиват
към цъфналия брег,

целуват го и плискат,
подвикват му със смях –
сега да дойде, искат,
по морска шир с тях.

Той слуша очарован
със трепетно сърце
примамливото слово,
подава им ръце.

Но нещо го възпира
със тях да полети,
че гибел в туй съзира
море, що му шепти.

15.I.1958 г.

26.

Те брега жестоко блъскат
и с талази пръскат,
че жестоко ги обиди –
с тях не ще да иде.

И до вчера приветливи,
бляскави, красиви,
днеска – черни са и страшни,
го отвредом плашат.

„Той бездруго ще погине,
те ще го низринат;
ще го смъкнат чак до дъно,
целият ще потъне!"

Слуша той талази грозни,
тъмни – лековозни
и когато те пристигат,
той глава издига,

мълчаливо ги посреща,
без да каже нещо;
веч не плашат го талази,
той на пост е – пази.

15.I.1958 г.

27.

А пък те, непримирими,
дома си отиват,
но се връщат разярени
къмто него диво.

Дни и нощи – грозно вият,
все така – дордето
виждат, че не ще надвият
на брега сърцето.

И тогаз – смирено тичат,
милват го, целуват;
казват му, че го обичат,
кротки се преструват.

И помолват го тогава,
край брега събрани,
да прости и да забрави
техните закани.

15.I.1958 г.

Schlaflosigkeit! [(нем.) безсъние]

28. ЕДНО СЛОВЦЕ

Да си дочакал ти зората
във тихо бдение през нощта;
да си дочакал светлината,
когато мрачно е било
и ти с разведрено чело
към нея да простреш ръце
и да посрещнеш новия ден
със дух от радост озарен,
със бодра песен във сърце.

И да забравиш часовете
във скръб, що си будувал ти:
наокол' никъде не свети,
а ти без отдих, без покой,
във размишления тъмен рой
желаеше да чуеш глас
за вяра и за насърчение,
за радост и за просветление,
едно словце поне тогаз…

Забравяш всичко ти тогава…
безкрайната, безсънна нощ.
И още туй, кое смущава
ума, сърцето и духа,
и се натрапва на слуха…
Като че ли не бе страдание,
кое терзало те в нощта,
а си преминал през Врата
за към възвишено познание.

Стоиш безмълвен, уморен
от стръмния безкраен път,
но веч духа ти озарен
и някакво безкрайно благо
във тебе влива се веднага;
водата станала на вино.
И там къде било е смърт,
сега усеща се дъхът
на близко цъфнала градина.

И този час, и този миг,
що пълни твоите гърди
е тъй прекрасен и велик.
И скъп за теб, и много мил,
че ти не би го разменил
дори за вечните звезди;
това са Живите Води,
във скръб родени и тъма.

16.I.1958 г.

29. ОТГОВОРНО

Не мога аз на бури, хали
да заповядам, мило цвете,
че тебе днеска да пожали:
да не превива ти стеблото,
да не откъсне ти листото.
Не мога, чуй ме, с много сила
задуха ли от негде вятър,
ще нарани ти сърчицето,
ти, мое цвете, подранило.

Но зная аз, във теб самото
се крие мощ непроявена
с която да посрещнеш злото;
да изтърпиш, да се възмогнеш,
да цъфнеш и завържеш семе,
че ти си, мило, отговорно
да бдиш над него неуморно,
че то си майка друга няма.

16.I.1958 г.

30. ОГЪН ЖИВ

Дали не си се ти завръщал
върху криле на лъч блажен,
макар и сам във свойта къща.
Причината за тази радост,
коя незвано те завлада,
не знаеш я самин и ти –
честит си целия тоз ден
със дух пречистен, озарен,
душа ти радостна лети.

Кого видяха ти очите?
И кой ти нещо подари,

че тъй си весел, се запитваш.
И смисъла самичък дириш,
във думи и дела се взираш:
„О, не това! И не това е,
кое душа ми озари
и тъй честита ме стори.
Причината? – И аз не зная!"

И може истинското благо
е тъкмо туй: да си щастлив,
със нищо да не разполагаш,
а радостта, самичка, ето,
потропала ти на сърцето.
И доброволно ти остави
подарък ценен и красив:
запали в тебе огън жив
и днес те радостен направи.

17.I.1958 г.

31. ОТ ТЯХ

Понякога ний дирим радост
в измамни екот на света
и пиеме от там наслада.
С копнеж във своето сърце
натам протягаме ръце…
Но чудно, после уморени –
избягала си радостта,
а често в нокти на скръбта,
завръщаме се ний смутени.

Пък пòтока безсмъртен, жив
не виждаме край нас да блика,
лика му скромен и красив:
природата, звезди в небето,
невинността, що рей в лицето
в жена и мъж, и във дете:
усмивка, поглед и в гласа
се крият светли чудеса,
на щастие извори са те.

Дори ветрец кога завей
разклаща полския цветец
и слънцето го топли, грей;
и в пòточето, що шурти,
роса блестяща на листец,
на птичка милия гласец –
блажен от тях не си ли ти?!

17.I.1958 г.

32.

Понявга е скръбта велика,
в гърди – огромен камък.
Във мъка занемял езика;
и бреме станал е живота,
щом няма го Доброто.
Угаснала е твойта сила
и смисъл в нищо няма –
страданието е само,
кое тече по твойте жили.

И мислиш си, че нивга пак
не ще разведри те смеха.
И никога на твоя праг
не ще почука радостта
със дарове на Любовта!
Така погиваш ти несретен:
и не докосва ти слуха
на просветлението Духа,
и чуждо е за теб – небето.

Но ето – лъч – дете заспало –
и във съня си то се смей,
видение му сънчеца гали.
И при невнятния му шепот
във тебе се заражда трепет.
Завчас, засмихваш се и ти,
отново слънцето те грей,
във тебе някой песен пей,
сърце ти радостно тупти.

17.I.1958 г.

33. ПЕСЕНТА

Какъв ли бил би този свят,
ако да нямаше поет
да вдигне глас и да запее!
Поглеж наоколо света,
не е ли пълен с красота!
Но ако слънцето не грее
ще си отиде прелестта
на всяко божие творение;
светът без песен е мъчение;
светът без песен – мрачен гроб,
човекът – безнадежден роб.

Но щом запее – свобода
добива той – нито следа
от скърби, а света Любов
в сърце му в тоя свят суров.

И всичко да ни бе дарила
природата любяща, мила,
дарът велик на сетивата,
духът, сърцето и душата,
но най-великото дарение
във нас е дарбата за пение!
Във песен да изкажеш ти,
хвала за всички щедроти
с които Бог те е дарил
откак света е сътворил!

19.I.1958 г.

34.

Това ли само съществува,
което виждаш със очите?
„Ех, да!" – Но мене ми се струва,
че си далече от нещата,
затуй не виждаш красотата,
която някъде е – там,
къде и как – това не знам.
А има я, но е далеко.
И ако ти я приближиш,
и смело все така вървиш
в необозримите пътеки
във дирене на мъдростта –
светът на теб ще се разкрие,
но не такъв, що знаем ние.

Нещата сам тогаз ще видиш,
но много жертви да си дал
за своя светъл идеал,
за да проблесне мигновение
на друга хубост – други свят.
И смисъл, музика и пение
ще видиш и ще се учудиш,
че имало по-хубав ред.
И друг ще станеш занапред,
и ще живееш не залудо.

19.I.1958 г.

35. ГЛАДНИ

Те напомнят: Ний сме тука!
По стъклата чукат –
гладни малки птички,
молят за трошички.

И не може да не станеш
и да ги нахраниш;
чак тогава, мили братко,
тебе ще е сладко.

Че погледай как налитат,
горки, на трохите;
леко трепкат им крилцата,
пълни им устата.

И дордето се досетиш –
горките врабчета!
От трошици тамо диря
веч се не намира.

26.I.1958 г.

36. ОБИЧАМ ТЕ

Случайно ли над облак се издигаш
и като гледаш ласкаво земята,
дори сърце й галено достигаш
и правиш я от радост да запее,
че идеш ти отново да я сгрееш –
и нея тук, и нейните любими,
които жадно чакат светлината
да заблести и стопли им сърцата
след мрак и студ, и бури
нетърпими?

Случайно ли? Но може ли
случайно
от тез лъчи да се роди живота
и толкова необозрима тайна,
и низ от чудеса небесни,
безсмъртие във всичките ни песни!
Отгде е тази радост в сърцето
и във гърди ни извор на Доброто –
не става ли това защото
ни Някой люби в него от небето.

Но кой е Той, че толкова се крие
и никому лице си не явява?
Не сме Го никога видели ние,
но неизменно идва да помага,
дори кога на края сме на прага
и няма кой от зло да ни закриля,
а Той пристига, всичко озарява,
за помощ нам Ръката си подава,
гърдите ни изпълня с крепка сила.

Да, някой тамо – крие се всевечно,
а иска ний сами да Го познаем
в проблясъка божествен,

бързотечен,
в неуловимите прояви всекичасни,
във Любовта Му – винаги прекрасна,
във повея на тих ветрец, що гали
и въздуха, и хляба, и водата,
в поточето, цветя и светлината,
всред молнии и гърмове, и хали.

И затова ний без да сме видели
великия Му образ как изглежда,
обичаме Го всички без предели!
Към Него приближаваме смирено
със обич и със пълно уверение,
че Той на всички ще помогне,
когато ни през бездната превежда
да имаме в сърцето си надежда,
че вси неволи ний ще превъзмогнем.

И нека да се крие колко иска!
Очите ни Го веч вред различават,
Той нам е мил и много ни е близък,
дори зад облаци ни свети,
когато наскърбено е сърцето.
И ето Го! През мрачно покривало,
усмихнало се и сега наднича.
И казва ни: „Обичам те, обичам!",
ръка простира и ни топло гали.

28.I.1958 г.

37. ВСЕКИ МИГ

Как ще секнат песните, които
всеки миг изпращат висините.
Някой пее горе във безкрая,
как се казва – питай ме – не зная,
но дочувам песните крилати,
що дълбоко пеят ми в душата.

Сякаш някой, до поточе мило,
е запеял там със всичка сила
да възпява ромола му чисти,
как се леят струите сребристи
и полива цветице уханно
със Любов в душата насъбрана.

Аз оставям четка и палитра,
към Певеца чудноват – политам
и до Него сядам недалеко
по уханна виюща пътека,
че лице Му искам да погледам,
но потайно, да ме не съгледа.

Но когато рекох да узная
кой така запял е от безкрая,
не видях аз никого да пее,
само слънцето над мене грее
и събужда в мене тия песни,
таз поез-я – стихове чудесни.

28.I.1958 г.

38. СВИЛЕНО ЛИСТО

Във кàлите на земята
зарито семенце найде,
докосна го със светлината
и мъката му Ти виде –
изгнило, кално, полуживо
умираше то вече там,
самотно дъхаше едвам,
но тихо, нежно, мълчаливо
изпълни му гърдите с плам.

И в същия миг се то изправи,
Затупка милото сърце,
за мъките си то забрави,
запляска радостно ръце.
В земята корени заплете
с едната си ръчица то,
а с друга – вдигна към небето
за поздрав свилено листо.

Погледна го Небето благо,
забляска цяло във зари,
ръце протегна му веднага
и разцелува го дори.
Изпрати му зефир и слънце,
та руба да му изтъкат
и в месец май да облекат
поникналото малко зрънце.

1.V.1958 г., regnerisches Wetter [(нем.) дъждовно време]

39. В ТЕБЕ ВЪТРЕ

И вдън земята, гледай, няма
това, що искаш в тоя свят;
във цяла слънчева система,
и в звездни рояци безчет
се смисъл в нищо не намира,
нито пък щастие в света.
Напразно ще го вредом дириш –

по цялото небе обширно
не ще намериш Любовта.

Но в тебе вътре грее живо
и щастието, и мира;
предвестник на деня красиви
изгряла светлата зора.
И мигом Слънцето ще блесне
на обич свята и Любов,
сърце ти ще запее песен,
ще найдеш смисъла чудесен
в живот прекрасен, чист и нов.

1.V.1958 г., regnerisch, kalt
[(нем.) дъждовно, студено]

40.

Все идеш, а студа
изгонваше далече
и капката следа
от милото пришествие
на новата невеста –
радост на света,
пролетта,
що дошла е вече.

Ето й ръцете –
клоните окичва –
цвят до цвете,
въздухът ухае,
омайва.
Всякъде наднича
Слънчевата жрица
да облича
клони и тревица.

Вятърът сърдито
бяга в долината
с мъка във очите,
че се Тя не плаши
от гласа му страшен,
а пристъпя леко
из пътеки,
пее из гората.

Нежно, сладкодумно
него Тя прокуди,
върна се безшумно
из поля, градини,
лъки и долини,
с багри и палитра
почва да рисува
и танцува
Тя честита.

5.V.1958 г.

41.

Дочака пролетта
и днеска – идеш – ето
със много красота,
да цъфтиш
и лъхтиш
с розова премяна;
вдигаш си лицето
нежно към небето,
о, ябълко засмяна!

Пчелици разжужели
из клончета от цвят,
радостно запели,
със медец
и прашец
връщат се щастливи.
Но ти плод направи,
здраво го постави,
пазиш го ревниво

да расте на слънце.
Чудим се подире,
туй нищожно зрънце
е узряло вече,
кима отдалече
с блясък жив,
лесно се намира
и да го не дириш –
плод красив.

5.V.1958 г.

42. ЯБЪЛКАТА

Сияеш несравнима,
до китни дървеса,
у всяка чашка имаш
брилянт голям, красив,
поглежда като жив.
Накичена е цяла
разкошна ти коса
със бляскава роса,
под слънцето огряло.

И тайна под небето
от новия живот
укриваш под сърцето –
смирено там седи
във твоите гърди.
И някой ден – незвано,
красив и сладък плод
под слънчевия свод
ще видиме желани.

5.V.1958 г.

43.

Облаче пернато
гледа към земята;
гледа и си дума:
„Още няма шума
доле из горите.
Чакай да полея,
както си умея,
шума да развия,
що се още крие."

6.V.1958 г.

44. ПРОЛЕТТА

Тъче Тя и навива
на своя стан полека
платното си красиво:
изпърво – сняг стопен,
и кал, и дъх студен;
подире – виж – иглици
в земята още мека,
наблизо и далеко
поникнала тревица.

А клоните – не чуват
като че сън заспали,
но леко се надуват.
Внезапно, ей – листец
по клоните наднича
и целия го облича
с копринени венец.

Подире – на платното
нашари цветове,
навива ги кросното
със всякакви шарилки,
украси и гиздилки.
Подире – в тъканта
и нови дарове –
узрели плодове
притуря Пролетта.

6.V.1958 г.

45. ТЪЧЕ

Тъче безспирно Пролетта,
совалката подмята
и пее Тя за Любовта,
гласа й чува всяка твар –
и всеки млад, и всеки стар.
Седи, работи в своя стан,
глава й лъчезарно свети.
Със обич пълно й сърцето,
лика й в слънце осиян.

6.V.1958 г.

46. ТЯ

Кой пристъпя тихо из гората,
кой докосва всички дървеса
и събужда свилени листа?
Виждате ли Му лицето мило,
що под було нежно се укрило?
Тя е тук и никъде я няма,
а извършва всички чудеса,
що откриваш вече из леса.

6.V.1958 г. (към Витоша)

47. КАТЕРИЧКА

Катеричка се катери
нещо да намери –
да погризне си и хапне,
бърже да го лапне.
Че това що бе събрала,
тя го бе изяла;
зима дълга – няма как!
Но е жива пак
и е гладна – гладеничка,
милата душичка,
затова се тя катери
нещо да намери.

6.V.1958 г.

48. ТРЪНКА

Трънка грозничка, бодлива
пъпчици развива,
руба нова да облича
и да се накичи;
да си трънките укрие
с цвят да ги увие

и подире, ще завърже
и плодец набърже.
А кога ще зрей, не питай
трънката честита.

6.V.1958 г.

49. ПТИЧКА

Птичка пей за любовта,
пей за пролетта
и безгрижно из леса
кърши си гласа.
Ах, тя пей за своя мил,
що се нейде скрил;
тя зове го за любов
с мощен, сладък зов.
Той не се стърпя и ей,
в отговор запя,
отдалече я видя,
близичко дойде
за милувки и любов
в тоя свят суров.

Витоша – 6.V.1958 г., Гергьовден

50.

Суха шумица наметна
във гората – цвете
докато се разцъфти,
почне да лъхти.

Дрипата го още пази
мраз да го не гази,
докато си той отмине,
то да не изстине.

После се самичка свлича,
а пък то – облича
новичката си премяна –
свила скъпоценна.

6.V.1958 г. (сама на зелената пейка)

51. ЖИВОТ ОТНОВО

Пустиня. Близо, ни далеч
оазис се не вижда,
душата морна, гладна веч
вълшебен край привижда…

Със обнадеждено сърце
притичваш къмто него
да го достигнеш със ръце,
но мигом той избягва…

И луташ се като Агар
със рожба във ръцете –
прекрасен, скъпоценен дар,
що даде й небето.

Но и в пустинята дори
гласът я Божи стигна,
живот отново й дари,
от мъртви я въздигна.

6.V.1958 г.

52. КУКУВИЧЕ

Кукувиче из тревица,
ето го в горица;
синя шапчица постави,
бодро се изправи.

Кукувиче е самичко,
във гора – едничко,
милва го ветрец и гали,
и го нежно хвали,

че и то краси гората,
лъха из тревата,
вдига знаме нависоко,
гледа нашироко.

6.V.1958 г.

53. О, ПТИЧКО МИЛА

О, птичко мила, кой така
те хубава направи
и арфа златна със ръка
ти в гърлцето постави?

Че като слушам песента,
що весело изливаш,
като че ли си радостта
и в мене ти преливаш.
О, пей ми, пей ми ти безспир,
че слушам те с наслада,
душата ми изпълня мир
и щастие, и радост.

6.V.[1958 г.], на връщане от Витоша, след като сестра С. …

54. ТРЪН ИЛИ ГЛОГИНА

Красиви, но без аромат
понякога цветята.
Така е и по наши свят –
избягала душата.

И много хубост в лицето
и грац-я превъзходна,
но милост няма в туй сърце,
постъпка благородна.

Къде не си очаквал ти –
във трън, или глогина,
те мирис нежен полъхти
край тях, когато минеш.

6.V.[1958 г.], на връщане – allein, betrübt [(нем.) сама, тъжна]

55.

Я снежец!
Не, листец
пада по земята
веч от дървесата.
Ябълка си сменя
бялата премяна.
Почна и да шета
вътре из венчето:
плод завърза
и забърза
да го скрие
и увие
в нови листи
меки, чисти,
да расте
под листе.

6.V.[1958 г.]

56. ИГЛИЧЕ

Из шубраци игличе
спотаено мълчи –
прекрасното момиче
със кротките очи.

И рубата му свети,
че цяла е злато,
а също и венчето
със тъничко листо.

Но кой така накичи
със обич във сърце
туй милото игличе
със благото лице?

И капчица росица
във свилени коси,
със нежните ръчици
самò се украси.

И слънце го погали
със бащинска ръка,
от горе го похвали,
че цъфнало така.

6.V.1958 г.

57. БЯЛА

Самотна бяла теменуга,
разцъфнала без дружки,
лъхти в горицата зелена
със новичка премяна.

Лъхти, но чуди се горкичка
защо е тук самичка.
И рубата й снежно бяла
е тука разцъфтяла.

Другарките й теменуги –
облечени във друго –
в коприна дъхава лилава,
навред ги тъй познават.

А тя е беличка и нежна,
издига си главица
със дрешките си белоснежни
до своите сестрици.

Като че ли е тя княгиня,
дошла е от чужбина
и всеки й се чуди, мае,
коя е тя – не знае.

6.V.1958 г.

58. ОГНЕН МЕЧ

Огнен меч държи така
слънцето в ръка,
че върти го в грозна сеч
близо и далеч.

Въздухът – същински плам

спуска се насам,
огнени стрели крилати
падат по земята.

Но ги само дървеса
спират из леса,
где приятна е прохлада –
сянка и – отрада.

Те през клони се провират
и пролука дирят,
но им клоните не дават
тук да приближават.

Витоша, 15.V.[1958 г.]

59. НЕЗАБРАВКА

Незабравка! Не забравяй,
тя живее в планината
и ти праща „Много здраве" –
поздрав нежен от гората.

Тя синее тамо чиста,
разцъфтяла из тревите,
росна капчица сребриста,
утром бляска й в косите.

Пеперудка в нея спира
да целуне й венчето;
нещо сладко там намира
и отлита из полето.

28.V.1958 г., до поточето

60. ПОТОК

Шуми водата на потока –
струите буйни, гръмогласни
пристигат бодро от високо,
лъчисти, волни и прекрасни.

Не мога ни словце да чуя,
що пее той и тук изрича,
гласа му се издига буйно
и той стремглаво бързо тича.

Но само чудната му радост
и мене се преля в сърцето,
и непрекъсната наслада
чрез него праща ми небето.

Витоша, 28.V.1958 г.

61. ОБИЧАМ ПРОЛЕТТА

Обичам пролетта, когато
приближат първите й стъпки:
снежеца още по земята;
през облака внезапно блесне
примамна ведрина небесна
и слънце кимне ти приветно –
в гърдите лумне жива тръпка,
докосне ласкаво сърцето…

И вятър, сняг вали и буря…
като че не била тя вече!
Не сме я зърнали в лазура,
изчезне сякаш безвъзвратно,
не виждаш образа приятен.
Но ей, внезапно долетява
вв скути й цветя прекрасни,
лети по всичките пътеки.

Витоша, 28.V.1958 г.

62. ЗЕМЯТА

Гората – синьо е небето
и тя във свилена премяна,
прекрасна, свежа и засмяна,
към него вдига си ръцете.

И мене – струва ми се – тайна
открих за тях във тишината:
любов божествена и свята,
и обич свързва ги незнайна.

Затуй земята се опряла
така спокойно в небесата
и в бури даже се засмяла,
и радост блика й в душата.

28.V.1958 г.

63. ЩУРЕЦ

Щурец приспивна песен пей,
че слънцето на запад грей
и буболечиците кани
да се прибират вкъщи рано,

на тъмно да се не затрият,
да паднат и да се пребият
и своя дом да не намерят,
навън да спят и да треперят.

28.V.1958 г.

64. ЖИВОТ НА ДРУГИ

Едвам поникнала и ето,
завързала е семе;
едвам в света се появила
и вече е готова
тревицата живот на други
тя вече да раздава.

Грижливо пази го дордето
узреят семената
и те самички се изронят,
и паднат на земята.
Тогава чак света оставя
си нежната тревица.

И семето само се грижи
за своята постеля,
само храница да намери
и слънце, и водица,
че майка му го тъй настави –
самичко да се справи.

Витоша, 5.VI.1958 г.

65. ЛИЧНА И ПРЕКРАСНА

Димен аромат – акация,
цвят до цвят – красива и уханна,
цвят до цвят се цяла тя накичи
и вълна повея ароматна.

Цяла зима ткала е и прела
в зимници доле във земята;
скришно, тайно да не види никой
нежен цвят от сладкодъхна свила.

И сега, когато е готова,
гледай само колко е красива,
как израсна лична и прекрасна
и по хубост с нищо несравнима.

В., 5.VI.1958 г.

66. ВСЯКО ЦВЕТЕ

Всяко цвете е девойка
бодра от селото;
казва ми: „Ела и догодина,
не забравяй тука да поминеш!

Ние пак ще сме със нова руба,
вечно ще сме хубави и млади,
пак дойди и нам ти погостувай,
тук постой и ни се полюбувай!"

67. ПОЛЮЛЕЙ МЕ, ВЯТЪРКО

Нива избуяла пее,
гледай как се цялата люлее,
радва й се вятъра немирен
и усмихнат люшка я безспирно.

„Вятърко, ех, мили мой побратим,"–
нивата му шепне в простора:
„полюлей ме, че в сърце ми зрънце
вече върза ми под ясно слънце."

В., 5.VI.1958 г.

68. УСЕТИХ Й ДЪХА

Сияе шипков цвят,
разцъфнал и уханен,
честит във планината
с тревите и цветята;
със тях запеял песен
за слънчевата пролет
при светло тържество.

Отдавна сви на пъпка
копринений венец.
Очакваше той знак
и ето, наведнъж,
разцъфналий венец
полюшна свежи листи –
красиви и лъчисти.

Със него планината
обкичена ликува;
пришепва на потока
за цъфналата шипка.
И той й отговаря:
„О, зная, чак до тука
усетих й дъха."

В., 5.VI.1958 г.

69. И ЗА НЕГО ТЕ БЛЕНУВАТ

Само двечки незабравки
разцъфтели тук;
на тревица под листец
люшнал ги ветрец
и за слънчеви простори
тихо им говори.

Те го слушат и го молят

с тях да поседи,
все така да ги люлее,
песен да им пее,
че са тука те горкички
сами – саменички.

Но това едвам изрекли,
той си отлетя
и отново ги остави,
сякаше забрави.
И за него те бленуват
сладък сън сънуват.

В., 5.VI.1958 г.

70. В СИНКАВ ДИМ

В синкав дим селото,
като че – воали.
Тънко покривало
скрива го, защото
слънце още нема,
нека си подреме.

Но като пристигне
синкав дим ще вдигне
и ще го разсее
по нивя, градини,
по лъки, долини.
Щом като огрее

и денят ще блесне –
хубав и прекрасен.
В свода, чист и ясен,
ще отекне песен,
огън по огнища,
стадо по ридища.

В., 5.VI.1958 г.

71. КЛЮЧА

Задуха ли вятър и буря
вратата сама се отваря;
със грозна, неистова сила
угася той мойто кандило.

Затуй ще заключа вратата –
подпирам я здраво.
Кандилото живо в сърцето
отново ми свети.

Ключът е в ръката ми вече
до сетно дихание.
Отвътре вратата заключвам
и пазя аз ключа.

Гласа на жениха, щом чуя –
тогава, тогава
вратата за Него със вяра
самичка отварям.

14.VI.1958 г.

72. ДЕВОЙКО ЗЛАТНА

Навред лазур и красота –
последния ден на пролетта.
Любима, ти ще отпътуваш,
за сетен път ни ти целуваш.

Едвам дошла и веч обратно
отиваш си, девойко златна,
прибираш дивната си дреха –
цветята нежни, що цъфтяха.

И с теб изчезва аромата,
що ти донесе на земята –
лазури, ведрина небесна,
мечти и блянове чудесни.

В., 21.VI.1958 г.

73. СЕТЕН АРОМАТ

Спря ли вече да тупти
волното сърце
и престана да ехти
смеха твой крилат?

Ех, до вчера бе честит –
чужда ти скръбта,
непозната горестта:
път осеян с рози,
музика и песни,
радост и възход.

Но и теб спотири
вечната съдба:
молния изведнъж
и печален край;
във праха пречупен
дъхави цветец –
сетен аромат,
мъка на света.

21.VI.1958 г.

Витоша, 28.VI.1958 г.

74. ЩЕ ДОЙДЕШ ЛИ ТИ ПАК

Ще дойдеш ли ти пак
отново на света
за мъка и печал,
за скърби и тегла.

Или ще избереш
небитието, рая –
свободното летение
в надземни глъбини,

където във безгрижие
света ще обикаляш
по други мирове –
планети и слънца;

и нови чудеса
на Божието творение
самичък ще узнаеш,
забравил земни дни.

Или там, где горчиви
проливал си сълзи
отново те привлича:
за тебе няма щастие,
щом тук не си страдал.

Витоша, 21.VI.1958 г.

75. СВЕТЛИ, БЕЛОГРИВИ

Облаците си отиват
светли – белогриви;
тихичко си те пътуват,
никак се не чуват.

Преди малко те гърмяха,
тъмни, грозни бяха,
доле с някого се биха,
някого сразиха.

И пороище потече
близо и далече,
всред разкаляни потоци –
мътни водоскоци.

И честити, и засмени,
тихи, уморени,
на почивка се прибират,
никъде не спират.

76. АЗ ТЕ ЧАКАМ

Блика изворче, не спира,
сякаш нещо дири –
нещо скъпо за душата,
горе в планината.

И самичко си говори
в тихите простори:
„Где се криеш, мое мило –
птиче лекокрило?

Да си пийнеш ти от мене
глътка скъпоценна,
че я нося от дълбоко
тука на високо.

Струя бисерна ронлива –
струя вечно жива;
аз те чакам вече, мило,
жадно мое пиле!"

Витоша, 28.VI.1958 г.

77. ТОВА Е ЧУДО

Високо негде във безкрая
е Истината, зная,
но Тя е и в сърце ми скрита,
затуй съм аз честита.

Далеко и високо, но
и в мен е туй зърно;
това е чудо на земята –
Бог – вътре мен – в душата:

да разпозная в гръм ужасен
гласа на Бога ясно,
да разпознавам и в лазура,
че близко иде буря.

Така на пост да съм безспирно
и в рат, и време мирно –
в сърцето ми да грее разум,
от напаст да ме пази.

В., 28.VI.1958 г.

78. И НЕ МОЖЕ Й НАВИЕ

Срещу вятъра главица
свела е тревица,
но се от стихии страшни,
зная, тя не плаши.

И оставя да я духа,
прави се на глуха;
нищичко му не говори,
с него се не бори.

Доле чак върху земята
свива й главата,
блъска, бие и заваля,
никак я не жали.

Но не може й навие,
колко да я бие,
че на таз тревица мила
някой вдъхна сила

срещу зло да устоява,
да се не смущава:
ще утихне грозна буря,
грейнат ще лазури.

В., 28.VI.1958 г.

12. РАЗМИСЛИ:
В РЪКОПИС И ОТПЕЧАТАНИ
1917–1966 г.

1. ВЪРВЯ НАПРЕД

на с. А. Динова

Създание на човешки род
явих се в този свет –
небето ми дари живот
и аз – вървя напред.

Помислих – пътят ще е лек,
но… горести – безчет!
Родила съм се в бурен век,
но аз – вървя напред.

И често – болести, беди,
и мрак пред моя глед…
ранени, плачущи гърди,
но аз– вървя напред.

Изнемощяло ми тело,
но с крепките – наред;
вървя с издигнато чело,
вървя, вървя напред!

21.XII.1939 г.

2. ОТГОВОР НА ЗАДАЧА ДАДЕНА В ЛЕКЦИЯ 6, ГОДИНА V НА СПЕЦИАЛНИЯ КЛАС

Вода изобилна се в извор яви,
избликна струята на вечния живот,
напълни той свойто леговище и
потече навред.
„Какво да направя" – помисли си той,
„полезен кому да съм аз
и хубав, и чист?"
И грабна той **чука** на волен замах,
чешма беломраморна вдигна се там
и курна от злато, где жива вода
во век да тече.
И **ябълки** зрели по свежи клоне
до нея растат,
що земни горчила превръщат с любов
те в сладчина;

кой вкуси от тях да рече:
„Полезен ще бъда в света!"
Намери той **копие**, оставено там,
в ръката му стана то златно перо;
в кристалната чаша на свойто сърце
го той натопи;
и строфи на радост написа тоз час
в **книга** една.
В нея ще може човек да чете
на новия **светилник** под ясни лъчи.

Написано в 3 часа сл. полунощ на 18.II.1958 г.
Четено на 25.II.1958 г. в класа.

3. ПЕСЕН НА МАЛКИЯ ИЗВОР

Бях в земни
глъбини,
в мрачни
ущел-я,
събирах вода,
капка по капка
събирах вода,
дирех път
към светлина.
Тъй полека, лека,
път намерих аз –
светлата пътека
в щастливи час.
Пречистих се
и станах
божествен
елексир,
и кой от
мене пие –
бодър е и здрав.

Ето извирам
от земни гърди,
грее ме слънце
с топли лъчи.
Колко се радвам
на новия ден,
че станах извор
бистър, студен.
Грей ме, слънце,
грей ме
с твойта
светлина,
нова сила влей ми
с твойта
топлина.
Раздаваш вредом
живота
да расне вред,
цъфти
и плодовете
зреят,
пълни с аромат.

Малките птички
пият от мен,
спира при
мене и жадна
сърна;
горското цвете
оглежда лице,
слънце, луна
и ясни звезди.
Ветрове и бури
спират се
при мен,
сините лазури
в ясен, хубав ден.
Небето ме поглежда
с чудна доброта,
усмивка съм
на Бога –
лъч на Любовта.

4. УЧИТЕЛЯТ ЗА ЙОВА

„Тънка работа беше изпитът на Йов, че Царството Божие не седи във външните блага, а Царството Божие е в онзи мир и оная радост, в оная вътрешна хармония, в онова блаженство, което имаш от контакта си с Бога. Йов мислеше, че Царството Божие е да се радваш на външните блага… А сега той разбра, че самата същина на Царството Божие е в единението с Бога, независимо при какви външни условия се намираш. Това значи посвещение – ново съзнание. Йов разбра, че реалното е в това общение с Бога. Целта на Йововото изпитание беше да разбере това и като разбра това, всичко му се върна. До тогава той не е имал пълно познание за Бога, а сега той го е познал напълно."

том: „Да им дам живот", беседа: „Външна и вътрешна любов"

5.

До днеска изпълних закона
и не можа в сърце ми грях
да настани във мен демон,
но всичко изпълних със страх.

Не знаех що е престъпление,
страхувах се да сторя зло,
за да не би отхвърлил мене
от Свойто бащинско крило.

При всяка мисъл, чувство, дело
боях се да не съгреша,
от мене да се не отделиш,
от Тебе да се не лиша.

Но Ти си над закона строги,
но Ти си, Господи, Любов.
Изчезна моята тревога,
пред мене Ти си Господ нов,

всесилен, вселюбящ и мъдър
и верен мой Приятел драг,
за нищо вече ме не съдиш,
че Ти си мой Баща всеблаг.

От днес натам се не страхувам
от Тебе, че Те любя веч;
врага прощавам и целувам
за думите му остър меч.

Решил си Ти да ме изпиташ
дали ще Те позная аз,
във всички образи сърдити
да различавам Твоя глас.

Във моите беди и рани,
все Ти, все Ти си, Отче мой!
Във мен съмнение не остана
всред тези бедствия безброй,

че Ти укриваш си лицето,
нахвърляш ми се като лъв
да видиш що ми на сърцето,
дали и в тайно съм такъв

какъвто външно се показвам –
в закона изпълнител строг.
Дали съм праведен напразно,
дали обичам своя Бог,

дали не съм пък лицемерен
и плитка моята любов?
И всякога ли съм ти верен
и да Ти служа съм готов?

О, как е мъчно да Те любя
когато нищо нямам веч –
имот и здравето загубил,
избяга щастието далеч.

Сега е мрачно във душа ми,
извън и вътре тъмна нощ,
опора в нищо вече нямам,
в сърце ми не остана мощ.

И как ще стана да извикам
към Тебе, Господи, сега,
когато скръб е в мен велика
и болка в цялата снага?

Когато сретно поминавах
и радвах се около Теб,
честито време бе тогава
и сладък беше моя хлеб.

Във изобилие живеех,
за Йова нямаше печал,
от сутрина до вечер пеех,
че всичко, Боже, си ми дал.

На всяка стъпка благодарех,
за жертва всякога готов,
сърце ми пълно бе със вяра
и много обич и любов.

Ръка ти щедра бе към мене,
от нищо мен не си лишил
и според Твоите дарения
повярвах аз, че съм ти мил.

И затова Те любех, Боже,
познавах Те във радостта,
скръбта за мен бе невъзможна,
не мислех нивга за смъртта.

Но днеска нощ е непрогледна –
и вън, и вътре е тъма.
Скръбта ме гони всепобедна,
душата ми е сал сама.

Като, че никой няма с мене
откакто горест ме слетя,
изчезна всяко утешение
откакто зло ме сполетя.

Но как е грозно без надежда,
без вяра, обич и любов,
като, че демон те навежда
над стръмен и бездънен ров.

О, не, зова аз пак небето,
о, мене, Боже, пригледни,
склони си пак над мен лицето
и пак изгрей във мойте дни.

Без Теб не мога и в страдание,
за мен Едничък си в света,
макар и беден, болен, в рани
и спътница ми горестта.

Сега, когато ми говориш
и чувам сладкия Ти глас,
във мен небето се отвори,
просветна ми във този час,

че Ти съкровище си мое,
че Ти си всичко зарад мен,
във Теб е радостта, покоя
за моя дух усамотен.

Макар и беден, болен, в рани,
от всичко да си ме лишил,
но Ти си мойто упование,
над всичко пак си ми Ти мил.

Отне ми всичко, но остави
в сърце ми Твоята любов,
която сам не ме оставя
и ражда в мен живота нов.

с. 354 в „Делата Божии" за Йова.

6. ЧОВЕКЪТ НА ЛЮБОВТА

Не мре и ражда се отново
избраникът на Любовта;
със силата на живо слово
ломи прегради и окови,
и вечно жив е на света!

Тук ти премахнеш го, а тамо
погледнеш – пак се появил
със нов и по-възвишен пламък
и вече смърт за него няма,
че той е нея победил.

Надмогва той над всяка рана,
над всички мъки и беди;
и сълзите си насъбрани
в поезия светлодиханна
превръща в своите гърди.

17.IV.1960 г.

7. ОТТАТЪК

Оттатък са „нашите" вече,
оттатъка – много далече…
А може би – близо до нас,
но тихичък техния глас,
не може да стигне слуха,
безмълвно говори духа.

Оттатък са наш'те другари –
съпътници млади и стари.
С тях се простихме во век –
отидоха много далек.
Дали са далече – не знам,
но живи за мене са знам.

Река ли да мисля за тях
през сълзи ил' радостен смях,
заспала или пък будувам,
гласът им в сърцето си чувам;
и аз им разбирам словата,
и аз им общувам с душата.
И ето, пак живи са те –
с тях моята сила расте.

Със мене, със мене са всички
и нивга не бивам самичка –
потрябва ли викам: „Елате,
за помощ си дайте ръката!"
И ето, във същия миг
безшумно пристигат без вик,
без шум, безтелесни, безгласни
приятели мои прекрасни.

Не мине се и мигновение
изчезнала грижата в мене;
товарът го няма – слетел,
от рамо ми друг го е взел;
оставил ми радост и песни
приятелят мой безтелесни.
А как тъй и кой е, не знам,
духът мой, може би сам –
но леко в сърцето ми, леко,
пак бодра пристъпям далеко.

А викна ли Бога – Христа,
променя се мен участта.
Променя се?! Как тъй? Опитай!
Честита летя по звездите,
при всички звезди до едничка;
те мои, те мои са всички.
Макар да живея в кошара,
но пълно сърцето ми с вяра
и радост е в мене сърдечна,
и щастие в душата ми вечно.

неделя, 29.V.1960 г.

8. ЩО Е СЪЩНОСТТА

Във ума ми мисъл чука,
всеки час ме пита:
„Що в живота е реално,
що е същността?"
А Духът ми шепне така:

„Слънцето що грее,
птичката що пее,
всичко що живее,
страда и копнее,
изявява същността.

Иди при цветята
в полето, в гората,
гледай красотата,
дишай аромата –
там ще видиш същността.

Погледни небето
и питай сърцето –
в таз красота дивна
и мъдрост всемирна,
не виждаш ли същността?

Кога майка нежна
за рожба се жертва,
в таз обич примерна
и любов безмерна
ти ще видиш същността.

Красотата, Истината,
Любовта и Мъдростта –
туй е Господ на земята,
туй е същността."
Днес Духът ми шепне така.

9. СВЪРШИ СЕ

А пътникът върви
и бурна е нощта,
звездица ни една
и все така, така –

отнигде светлина;
ни слово, нито звук,
но мъртва тишина;
отникъде сияние,
а ужас и страдание.

И мрака няма край,
а той върви, не спира;
изчезват сетни сили,
ни капка вече мощ;
едвам нога се влачи,
задъхват се гърди,
невиждащи очи,
измъчено сърце,
страдалческо лице.

А бурята бушува,
небесни свод гърми,
земята се люлей
и ужасът вилней.
Като че ли от веки –
не трепкали звезди
и нямало е слънце,
и нямало е ден,
ни утро, ни надежда,
а хиляди премеждия.

Така ли ще погине
тоз пътник всред нощта:
и тъй да изгаснее
и вяра, и любов!?
Ще свърши ли живота
и секне ще дъха?
Зефир да не повее,
а буря да трещи –
страдания непрестанни
в един живот събрани?!

Тогава спри, не чакай,
страдалческо сърце,
щом няма небеса
и няма светлина!
И майката земя
извръща си лицето
и враг ти е сега;
не те познава вече,
за тебе не милей,
с теб се не радей.

И може би така
за теб е най-добре:
самотен и печален,
изгубен всред нощта,
без обич и надежда,
без вяра и любов
да стигнеш своя край.
Тогава пий, не спирай,
горчило на скръбта,
що дава ти смъртта!

И чашата до дъно
изпий я, братко мой.
И капката остала,
и нея ти изпий,
че колко по-горчиво
е твойто питие,
ти по- ще изцелееш.
На дъното гъстака
ти смело погледни
и него преглътни…

Да свърши всеки спомен,
да няма светлина;
звездите изгаснели
и слънцето в мрак,
но ти не съжалявай,
не страдай за това!
Така да бъде, нека!
Погина старий свет,
завърши той, изчезна
всред хиляди болезни.

Затрупан си сега
с камъни и пръст;
не ще да станеш ти
и няма да се вдигнеш
дор чуеш тръбен зов
изпратен от безкрая
на нови светила,
на нови небеса,
кои ще те огреят
и ти ще оживееш.

Ще станеш в почуда
на новата земя,
ще бъде ново утро
с житни класове;
земята ще прорасти

избрани плодове!
И ти, самия ти,
не ще се веч познаеш –
в теб дихание ново,
съзнание Христово,

с нов ум, сърце и дух
и воля свята, нова.
Ще те изпълни сила
и радост, и любов;
ще те изпълни песен.
Запееш ли я ти
и чуе твоя ближен
в болки и неволи,
в миг слънце ще изгрей
и той ще изцелей.

Тогава ще речеш:
Хвала за всеки удар,
за всички мои рани
и непрогледна нощ,
самотност и страдание,
че Ти при мен дойде –
живот и възкресение,
че верен си ми бил;
оттатъка смъртта
ми даде Любовта.

И днеска тоз, що плаче
аз викам го, зова:
Ела, да ми разкажеш
за своята печал,
за твоите сълзи
и твоето страдание,
за твойта самота,
за твойто отчаяние,
но знай, тоз страшен миг
за теб е най-велик.

И ще ти кажа аз,
че подир тази мъка
и непрогледна нощ
те чака радостта –
чудесно просветление,
дълбоко вдъхновение,
велико озарение
и мир с много радост.
Светът ще стане нов,
изпълнен с любов.

Езика ще познаеш
на бурите, скръбта;
светкавици и молнии
на теб ще заговорят
и ще ти станат песен
с мълниеносния трясък.
В страдан-ята ужасни
безстрашен застани –
с буреносния вой
запей и се не бой.

И бурята, и воя
ще подадат ухо
да чуят твойта песен.
Една на друга те
ще си направят знак,
поред ще замълчат
и всичко ще затихне;
едничко твоя глас
ще екне над света –
гласът на Любовта.

6.V.1964 г.
(облачно, студено,
дъжд и вятър, в парка)

10. ПРОСВЕТЛЕНИЕ

Отивам в крайнините,
где сбрали се тълпите
и викат като минех:
„Тоз нека да погине!
Ти, Цезарю, махни го
и още днес разпни го.
Да спре, да не живей,
кой нова песен пей,
че бил от небесата –
дете на светлината."

Кого ругаят там
поисках аз да знам.
Мъж с бяло наметало,
на рамо с кръст привален,
прегънато телото
и кръв му по челото –
тече на струйки живо
по образа красиви
от трънов-я венец
със кървави листец.

А римските войници
по него със камшици
налитат го жестоко,
провикват се високо:
„Нали си Божий син,
спаси се ти самин.
Небето те познава
и чака те прослава,
стани веднага ти,
врага си победи!”

Евреите шумят,
в лицето му крещят:
„Охо, небесни царю,
що храма ни събаряш
и можеш в три дни само
ти пак да вдигнеш храма.
Вдигни ръка, раздрусай
ти храма ни, Исусе,
във същ-я този час,
стори го туй пред нас!

Но ние ще замахнем
и тебе ще премахнем.
Какъв ще храм да зидаш,
смъртта за тебе иде,
не ще се ти избавиш,
не ще се тя забави.”
„Разпятие, разпятие!” –
провиква се тълпата
и вика разярено,
и вика озверено.

„Показват стръмен път,
малцина где вървят,
сега върви по него,
не ще ни веч избягаш!
Не щеме твойте песни,
ни разкази чудесни,
ни твойте словеса,
ни твойте чудеса.
Иди си от при нази,
Израѝл цял те мрази!”

Кои ли бяха тия,
що искат да убият
тогози человека
по стръмната пътека!?
Не са ли тез, които
направи той честити,
от болест излекува
та глухий да прочува,
на слепи даде зрение,
на болни – изцеление,

очисти от проказа.
И затова го мразят,
че им не даде злато
да станат и богати,
и знатни първенци
със лаврови венци!
Отново сиромаси,
безумни във глада си,
чрез неговата смърт
да си те отмъстят.

Хихикат се зловещо
пред страдащ-я отсреща,
викът им страшен крясък,
замеряха го с пясък.
В страшни им очи,
съчувствие не личи;
ни капка съжаление,
а викат настървено:
„Убийте го, убийте
и вдън земя го скрийте!”

Погледнах аз човека,
що ходеше полека
и кръст нарамил той,
разкървавен от бой.
Каква картина страшна –
прегънат, смазан, прашен.
Но кой ли знай, несетно,
мъст хлуйна ми в сърцето,
наместо съжаление,
извиках настървено:

„Умри ти, сине Божий
и знай, че невъзможно
Божествен, съвършен
в тоз век да си роден.
Не те е Бог изпратил
да дойдеш на земята.
И чувай, всички ние
очакваме Месия –
велик в Израил цар,
над всички господар.”

Гласът ми разярено
ехтеше озверено,
пресипнал да крещи:
„Умри, измамник ти,
що казваш, че си син
на Бога Триедин.
Не искаме те ние,
сега ще те убием.
Спаси се ти самичък,
на Бога тъй прилича."

Човекът в пот и кърви
със кръста тежък, дървен,
не зная как се случи
и как то мен улучи
да ме погледне Той
и под товара свой
от скръбните очи
огряха ме лъчи,
без думи, тихо, нямо
докоснаха сърце ми.

Не зная що ми стана,
в мен сила не остана,
но злият ми език
замлъкна в същий миг;
сърце ми затрепера
от скръб и срам безмерни,
изпълни ме страдание
и ужас ме обхвана
от този поглед благ
към мене – пълна с мрак.

„Ей, той виси на кръста." –
посочват ми със пръсти.
Евреите реват
и мене там зоват:
„Къде укри се тази,
що викаше с омраза,
да дойде в този час,
да чуем нейния глас,
що всички ни надвика,
меч остър й езика.

Извикахте я, где е
сега да се посмее
над мъртвия владетел,
изпратен от небето.

На кръста прикован,
безсилен, бездихан,
как свърши този ден
в едно със своя блен.
Не ще ни веч говори
за слънчеви простори

и царството небесно,
и неговите песни,
и чудни словеса
и славни чудеса.
Не искаме ги вече!" –
жестоко някой рече.
„Ела да се порадваш
как страшно той пострада.
Той свърши, той изчезна
и в гроба камен влезна."

Но паднах аз в ридание
пред горкото страдание
и вместо мъст и злоба
усетих, че от гроба
на мойто заслепение
проблесна възкресение.
Не виках вече диво,
а плаках аз горчиво,
разкаяна, нищожна:
„Прости ми, Боже, Боже!

Наистина е пратен
от Теб Той на земята.
Да, Той е наш Спасител,
Божествен благ Учител,
кой с огън, нито с меч,
но със безмълвна реч
сърцето завладява
и злото побеждава;
света ще надживее
и мрака ще разсее."

6.V.1964 г.

11. УЧИТЕЛЯТ

Притихна морето – и секнаха бури,
вълните почиват от грозния бой,
огряло е слънцето в ясни лазури,
небе и земята са вече в покой.

Отново ни корабът смело заплува,
честито премина и тоз ураган;

и бодра, и радостна песен се чува,
че много е близо щастливий
пристан.

А колко бе страшно и тъмно
морето,
и гръм, и светкавици, дъжд и
мъгли,
трепереше в страх и във ужас
сърцето
от мрачни демони надвиснали, зли.

И сякаш туй беше Върховната Битва
– страхотна, мъчителна – самата
смърт,
сърдечно издигаме наш'та молитва,
та бури ужасни най-после да спрат.

12. НЕ ТЕ ЗОВА

С камбанен звън не Те зова при
мене,
нито със викове тревожни,
но в своя храм Ти пея вдъхновено
и името Ти аз шептя набожно.

Шептя и тихо с Тебе разговарям,
любувам се на образа ти мили.
И Твойте думи казани повтарям,
изречени за мен с такава сила,

че щом ги кажа, сякаш се отваря
небето звездно зарад мене цяло;
като че ли със Тебе разговарям
и крепка ставам по душа и тяло.

13. ПРИ ТЕБЕ ТИХИЧКО ПРИСТЪПВАМ

Ти спиш, но сещаш ли, когато
при тебе тихичко пристъпям,
като лъчи на светлината
лице ти милвам с нежни шъпи?

Ти спиш сега, но и при мене
невидима душа ти сяда –
любимо, обично видение
и с тебе почваме беседа.

Но „будни" в пътища отново
различни спущаме се ние;
прегради ни делят сурови
и радостта от мен се крие.

14. ПРОЗВЪНТЯХА ТРЕВОЖНО

От седмоцветни бисери изляна
пред мене арфа бляскава сияе
и струните от злато изковани,
лъчи от слънце върху тях играят.

Докосвам я със пръсти неумело,
опитах се мелодия да извикам,
коя сърдечно да изкажа, смело
и любовта, родена в мен велика.

Но струните прозвъннаха тревожно
от пръстите ми неизкусни, груби –
акорди се разнесоха нищожни
и песента ми негде се загуби.

15. СЛОВО МИ НЕ СТИГА

Слово ми не стига, с което
искам да Ти кажа всичко
туй, що е в сърце ми скрито,
що изпълня ме едничко.

Вечер уморена като лягам,
като пея, или пък говоря,
или в пътя си, когато бягам
и със пречки се в живота боря,

все си Ти, все Ти си ми в сърцето:
драгоценен, свят и безграничен.
Както ширно е над мен небето,
тъй си, милий Ти на мен обичен.

Но, да кажа Тебе аз не смея –
думи подходящи не намирам,
глъхне ми в сърце гласът – немее
и дъхът ми сякаше запира.

16. ДУХАЙ, ВЕТРЕЦ

Духай, ветре, духай и отлитай
тамо, где любимият ми живее.
Отиди при него и го питай:
Таз що го обича, где е?

Че я няма нигде по земята!
Отлетяла горе на небето
да разкаже чудо чудновато,

че и радост никнала в сърцето.

Да разкаже на звездите горе
за една усмивка подарена.
Нека знае всичко из простора,
че и тя в живота е блажена.

17. НЕБЕСА

Насред пустинята – оазис,
накрай пустинята – любов –
небе обсипано с елмази,
сърце – мой сладостен покров.

Това си Ти, дошел при мене
всред бури, пропасти безброй,
донесъл ми освобождение
и песни във сърцето рой.

Накрай пустиня – в безнадеждие
и мъка – цели небеса!
След мрак и ужаси, премеждия,
аз виждам дивни чудеса.

18. ОБИЧАМ ТЕ

Обичам Те, не ще се свършат
за Тебе нивга мойте песни,
душите ни се пак прегръщат
в обятия безтелесни.

Обичам Те! Обичам силно;
да Ти го кажа – не умея,
затуй във песни изобилни
за Теб сърце си ще излея.

19. ЧИЯ УСМИВКА ВИЖДАМ

Гърми, трещи и буря се разгръща;
небето гневно вие във тревога,
набърчило чело и поглед мръщи,
и някому се то заканва строго.

Но в този вик отгоре гръмовити,
чия усмивка виждам на небето,
надникнала през облаците скрито
и кой от там яви си мен лицето?

Че аз забравям гърмове и мълни',
и хладний плисък на дъжда сурови,
неземна радост ми душата пълни,
че слушам Ти гласа у мен отново.

20. ЗАВОЙ

Завой ще скоро стигнем ний,
тогава ще ни разделят –
съдба от мене ще Те се скрий
и стъпки Ти ще отзвучат.

Да, нас очаква ни раздяла
и Ти далек ще си от мен,
но аз във Теб не съм ли цяла!
Ти в мен не си ли поселен!

Затуй душата ми стократно
на ден със Тебе ще е пак
в другарски разговор приятен,
отвътре къщния ми праг.

БЕЛЕЖКИ
ОТ РАЗНИ ГОДИНИ, ПРИ РАЗНИ СЛУЧАИ
(1950 - 1951 г.)

21. НА РАБОТА

На работа, дорде е слънце горе,
дордето още светъл е простора.
На работа нестихваща, защото
във тъмнина не можеш да работиш,
че няма вече слънчеви лъчи,
погасва сила в ясните очи.

Дори да искаш, мрак е окол' тебе;
на старостта горчило е и хляба;
не чуваш звуците на утро ясно
и чужда ти е песента прекрасна
и бодри вик на полска чучулига,
кога нагоре волна се издига.

16.IX.1950 г.

22.

Диш хакъ – разказ от Учителя за онзи еничарин, който искал зъбен данък от тия, които го гощават. Но пашата заповядал да му извадят всичките зъби и му казал: „Хайде отивай сега да искаш от хората „Диш хакъ".

В „Да възлюбиш Господа", 250 с. за жабите, за котката и шкембето – 252, също и с. 191 за карамфила.

„Илиадата" съдържа 10350 стиха или 10 + 3 + 5 [+] 0 = 18 = 9.

В „Който имаше невестата", 12 серия – сюжет за Луната – с. 178; в същата – 27, 28 с. за 12 баби; стр. 34 – за скъперника; 38 с. за огъня, 40 – за ръкавицата; 42 с. за притоците, 45 – за месечината, 44 – за адепт. слънцето.

В „Имаше невестата" – връзване и развързване; за дядо Димитър, …, бедният светия, за ябълката, за кобура, за момъкът и бабата; ученият, който плаче; също с. 51, 53, 57, 59, 61, 62

Школна: „**Определени движения**", стр. 147, 150, 151, 153, 156, 157, 159, 160, 162.

В „**Царският път на душата**", 274 [стр.] за карамфилчето, баба Стана – 275.

В „**Делата Божии**" – 168 стр. ластовичка.

В „**Царският път на душата**", 122 [стр.] за Калинините върхове, също 137 – за ябълката и Ева.

В „**Начало на мъдростта**", 295 [стр.] за циганката.

В „**Царският път на душата**", 147 [стр.] за опопването, 153 – за пилетата.

В „**Начало на мъдростта**", 109 [стр.] за Йова.

1) Насновеш платното и кажеш: „Господ да помогне!" Не, ще работиш, така ще тръгне платното. *4.VIII.1940 г.*

2) Стоян – герой, бабаитин, отива при турчин да си купи обуща, мери и никои не му стават. Турчинът му казва: „Калапсъз!" Стоян се ядосал за обидата, но не смеял да противоречи на турчина, защото го очаква зло; излязъл далеч от града и чак тогава извикал към селото: „Сеп калапсъз!" – олекнало му. *2.VIII.1940 г.*

Как ранени германец и французин се намерили на бойното поле и взаимно се превързали.

За оная американка, която моли мъжа си да й обещае да не се жени за друга след смъртта й, но той не й обещал, но и тя, макар й смъртно болна му казала: „Тогава и аз не умирам!" *1.V.1940 г.*

Селянин, като отива за някоя мома, не говори за момата, а за нивата. Бащата казва: „Не, не ти я давам, от баща ми е." Онзи казва: „На средната сме хвърлили око!" Чак тогава ще заговори за момата. *5.V.1940 г.*

1. Ще пуснеш косера
2. Сокола пуща кълвача *8.VI.1940 г.*

Аз виждам птички в ранина
пред изгрев слънце как играят,
окъпани във светлина.

23. В ЛЕТЕН ДЕН

В летен ден, в ранни зори
майка ми тихо приближи,
със сладък глас, блага дума ми каза:
„Ставай дъще, на нива трябва да се ходи.
Ставай, че баща ти вънка }
мен и тебе с колата чака." } 2

„Ето ме, майко моя.
С тебе на жетва ще дойда,
нива узряла да пожъна,
слънце да ме грее,
песен бодра волно да запея.
С тебе
нива да пожънем,
с хляб обилен всички да нахраним."

24. БЕ НЯКОГА – БЕРШИТБА.

Бе някога тъмен света,
скръб и тегота в мойта душа
и в сърцето ми бе страшна нощта.
Но в тъмни мрак
слънчеви лик се яви –
първа светлина
и очерта всичката дивна красота

на тоз божествен
и радостен нов живот;
изпълни той моята
скръбна душа
с радост и любов.
И ето, в мене роди се радостта
и вдъхновение душа ми озари.

Брилянти са всички сълзи,
няма вече скръб, нито печал.
Ново слънце изгря над света,
природата цяла
в лъчи засия.
Извори, цветя,
гори, планини, хълмове, реки –
всичко се буди
за новия живот.
Изпълни Бог
моята скръбна душа
с радост и любов,
в сърце ми роди се
велика светлина
и вдъхновение душа ми озари.

1936 – 1948 – 1951 год.

25. ДУМИ НА УЧИТЕЛЯ, КАЗАНИ ЗА МЕН ПРИ РАЗНИ СЛУЧАИ В ПРОДЪЛЖЕНИЕ НА ГОДИНИ

1. Тя е Руската река Волга.
2. Тя е света Мина. (Рила)
3. Ето една светица! (Витоша)
4. Тя е здрава греда на един голям, красив мост, по който всички ходите.
5. На тебе дадох най-много от всички.
6. Ти си най-богата от всички!
7. При тебе не трябва да влиза никой.
8. Ако ти вървиш по този път – хе….
9. Ти завърши нисшата академия. (при чешмичк. Л. парк – 1922 г., прогимназията)
10. Да, тя завърши гимназия. (на брат Белев, 1928 г., при с. чешмичка, Ловния парк)
11. От братята най-учен е Белев, а от сестрите – тя.
12. Последните ще станат първи. (Витоша, откъм Драгалевци, на почивката върху снега – 1923 г.)
13. Какво имаш за ядене? (1926 г. в колибката на Витоша край огнището. Дадох му своя хляб и круша и Той само тях яде и нищо друго от това, което му предлагаха. Скръбта ми Той видя… от Мара Белчева, Дафинка и Г. Марков. Не мина се година, роди се „Асавита".)

14. Бог да те благослови!

15. Бог да ти бъде задна стража.

16. Я да си вървят тия нехранимайковци. (Като се връщах на „Изгрев" от провин-цията, влачех със себе си тежки настроения.)

17. Ти можеш да се ожениш, но дъщеря ти, не! (на душата на баща ми)

18. Тя с радост тъпче земята.

19. Винаги да си радостна.

20. Една угледна мома дойде при мене.

21. Ако съм ти един брат за три неща ще те похваля.

22. На брат Стайков: „Дай й три лева."

23. Когато циклопа те грабне във въздуха, ти да си носиш тевтерче и всичко да си запишеш.

24. Винаги да си носиш бележник.

25. На вас давам цяла Рила, а на Олга – „Сърцето" на Рила.

26. Поръча на Николай Дойнов да ми направи колибка от клекове.

27. Хвърлих се в езерото да извадя онази голяма плоча за мостчето, защото трябваше. А Той само ме погледна, каза: „Слънцето ще те стопли."

28. Когато качвайки се по зеления хълм на Рила изживях божествена радост. (към Елбур)

29. Виденията ми при „Олтаря" на Мар. езера. Когато Стоименов Го пита кой е този, когото съм видяла, Той каза: „Тя е видяла един от Белите Братя."

30. За теб е приготвен Царски син.

31. Тя е княгиня.

32. Сънят за слънчевия пръстен, що ми даде Учителя. Когато Му казах съня, Той рече: „Ще го имаш!"

33. Едни устни, които ти се ще да целунеш.

34. Една душа, която се развива (с лупа погледна вътрешната част на показалеца на дясната ми ръка).

35. Имате добре развита съвест.

36. Няма пречка, която ти да не можеш да преодолееш.

37. Ти ще създадеш новата българска поезия.

38. Подир 15 год. ти ще си дойдеш на „Изгрев" (1934 год.)

39. Истинската работа тепърва почва.

40. Теб баща ти те спаси; той винаги ти помага.

41. Пишете, рекох, 1944 г.

42. Ти си дошла от един високо организиран свят и сега тука трябва да организираш този.

43. А за тебе е стига само да минеш през селото.

44. Двойно си им изработила (на хазаите Русеви за наема).

45. Винаги да си весела.

26. БЕЛЕЖКИ ОТ УЧИТЕЛЯ

из разни листчета

Господи, ние отправяме своя ум към Тебе, да изпълниш сърцата ни с Твоята Любов и светлина. (Да се чете II. Послание към Коринтяните, гл. 7)

Няма болка, която Любовта да не може да разтопи. Някой свири, учи, пише поезия, но това не е Истината. В новото учение нещата имат начало, но нямат край. Щом търсиш края на нещата, ти си в началото на злото. Щом ти мислиш за края на живота, това е началото на злото. Свобода в днешния век, на хората, не може да се даде. Свободният човек трябва да има свободни отношения с всички.

Онзи човек, който владее истината, той владее всички богатства в света. Любовта не е нещо, което може да се обгърне, придобие. В любовта можеш само да живееш. Когато ти повярваш на любовта от сърце и душа, ти имаш една малка усмивка на истината. **Всички учители могат да ви посочат где е истината, но те не я владеят.** Доколкото ние говорим истината, дотолкова ние познаваме себе си и до толкова ние познаваме и хората. Когато един лъжец дойде при истината, той веднага ще си изповяда истината.

Първата велика задача е: Да намерим първата реална допирна точка на любовта. Това състояние е минаване от смърт към живот.

Ние се нуждаем от едно голямо слънце и от много малки звезди.

Учителят даде на специалния клас като тема: Едно искрено писмо. (Наскоро почнаха писмата от Асавита – от 1926 – 1928 г. до края.)

„Обитава" е хубава рима.

1. Когато ще има застудяване, свинята като най-добър барометър събира и разнася клечки по двора.
2. Пчелите, ако масово се връщат в кошера – застудяване, а почнат ли да излизат повече – оправяне на времето.
3. Сирачето, което мащехата жестоко бие; то извикало умрялата си майка на помощ, която вдървила ръката на мащехата. Трябвало подире да дойде бащата и да прави молитва, за да се оправи ръката.
4. Полазник – Добрия човек го канят при строеж, или затъкаване, или каквато и да е работа. Повикай добрия човек, който лошо не говори и ще ти тръгне.
5. Бабата евангелистка, която чела, че ако имаш вяра ще преместиш планини. Тя се молила и била уверена, че могилата пред къщата й след това ще бъде преместена, но на другия ден, за нейно учудване могилата си била на същото място.
6. Ученик поискал от Учителя си очи, уши, език да отваря, но после какво станало. Отворил очите на слепите, почнали те да го гонят; развързал езиците им, почнали да го хулят. *5.VIII.1940 г.*

27.

Преди повече от 25 г. Учителят ми подхвърли голямата идея за Луната. Огромна задача! Опитах се няколко пъти, но работата ми приличаше на фигури от детско рисуване с въглен върху стената… Четох много книги; надникнах и в астрофизиката. Използвах познанията си по руски, английски и немски езици. Много озарения ме посетиха, но още съм далеко, далеко. Х… ще бъде по-голяма от Асавита. Направих шест основни преработки. Писана е в терцини. Ще трябва да внеса идеята за „отразената слънчева светлина", а още и за атмосферното електричество. Очаквам съобщения от най-новия телескоп на Палмар. *(Получих ги: 27.V.1966 г.)*

Всеки човек е роден с известна мисия. Някои центрове са по-развити, някои по-слаби. Има хора родени за учители, други за техници, трети за музиканти, четвърти за ученици. В днешното общество хората не са на своето място. В синархичното общество всеки ще бъде на своето място, т.е. ще изпълни работата, за която е роден.

Лунните жители имат общение с невидимия свят.

28.

28.I.1936 г., [с.] Петрич.

С Люба напущаме селото и поемаме нагоре. Слънце пече; въздух мек като памук. Ливадите се раззеленили; сред зима е, а сняг няма. Той е по върховете на Рила и Стара планина, които се виждат отдалече. Полека лазим по урвите на Средна гора. Оставяме руините на Манастирището „Св. Богородица". Не се отбиваме в „Кацата", що се белее тук-таме по голото бърдо. Далече зад нас е и градището „Св. Никола". Изпъпляме към развалините на прастария монастир „Св. Ана".

Незабравима гледка се открива от това приоблачно гнездо. Знаяли са древните римляни къде да построяват своите отбранителни кули. Ровя с тоягата си по камъните и откривам равните четвъртити плочи на олтаря на църквицата. Тук е заставал народа в молитва – към изток. Стените сринати – слънцето направо сега грее върху богомолците. Защо ни са стени?!

Смрика опасва със зелен пояс старото изчезнало селище. Следи от къщни основи, зимници, фурни, керемиди – по 14 кг. едната, червени като кръв, не се изменили никак от хилядолетията на прастария наш завоевател. Оная стена доле с дупки е строена от нашего брата – роба – сега стои за посмешище на всички завоеватели. Доле шуми Тополница, като блестяща змия огражда този хълм на отбраната.

Доле – махала Желязковец, за Мухово.

От тук се вижда „Ярков камък", турко на Петрич, което някога се е казвало Петрец, или Петречие, по това, че пет притока тук се вливат в Тополница. Ето го „Ибъро", „Белега", „Бадят" – все далечни махали от пазвите на Средна гора, от гдето всеки ден припкат зачервени ученици да се учат в селото.

Слизаме, слизаме; като че ли се връщам от посещение на един старинен, отминал вече свят. *26.I.1936 г.*

29.

„Когато искате да разрешите някоя задача – дръжте главата си право." – Учителя.

„Най-лоши хора са тия, които нито добро правят, нито зло правят. Хора, които правят зло, привидно са лоши."

„Давайте по 5 минути щастие на хората. Пет минути е достатъчно. Не се старайте да задоволите човека, нито себе си. Дайте 5 минути веселие на себе си и нему. Само Божествената светлина може да запълни това човешко недоволство."

„Не търсете Любовта от никого, но бъди готов да я приемеш; тя сама ще дойде при тебе. Търсиш знание – няма да го намериш, но ти бъди готов да го възприемеш. Не се напъвай да създадеш мисъл; ти бъди готов, тя ще дойде тази мисъл. Няма да се стараете да си въздействувате един на другиго." – Учителя.

30. ПО ТЕМА ДАДЕНА ОТ УЧИТЕЛЯ

Повикани души, души на Бога, добре дошли, добре дошли; от далечен край пристигнали с любов, и обич, сърцата ви изпълнени с трепет свят. Израсли в бури, уякнали всред стихиите на небето и земята, устояли всред гърмове и молнии, души избрани, души святи и чисти – добре дошли!

Трапеза е пред вас – трапеза – Слово Божие, чист хляб от нива преизбрана, от нива благословена, на която зърното по класовете се умножава, нива, която винаги ражда и гладни хора никога не остава.

Избран народ, запазен с десницата на Бога – написани сте вий върху дланите Му, длани, които милват, успокояват, длани, които болки изцеляват.

Чувам песента на душите ви. Чувам великата песен, с която вие от долините възлизахте, към великия Връх се изкачихте. Ах, песен свещена е тя, която ечи от сърцето, възхожда към висините, слива се с песента на звездите, които вечно пеят – Халилуя.

Ароматът на цветята е песен. Блясъкът на утринната роса е песен. Волният летеж на птичките е песен; всички те са химни хвалебни, що към Бога възлизат. И нашата песен с нея се слива, нагоре отива, по-жива става, по-нежна и по-сладка се претворява.

На вечния живот деца сме ний – синове и дъщери на виделината.

към съборците, дошли на „Изгрев"

31. ДУХОВЕН НАРЯД ЗА 1917 Г.

5.IV.1917 г.

При изгрев

Така да изгрее моето слънце в мен и обнови моето сърце… Аз ще посея всички добри мисли и желания у мен, а Ти, Господи, ги възрасти.

Така да изгрее Божието слънце в моята душа и обнови моята душа

Така да изгрее Слънцето на Духа в моя ум и обнови моят ум…

Така да изгрее слънцето на нашите ангели в нашите души и обнови нашите сърца.

Така да изгрее Слънцето на Мира в нашите души и обнови нашите души.

Така да изгрее Слънцето на всички слънца в нашите духове и обнови нашите умове.

/по 4 минути = 24 минути/

II.

Вярвам в Тебе, Господи, който си ми говорил в миналото, който си вложил в мене всички семена на живота в моята душа.

Вярвам в Тебе, Господи, който ми говориш в настоящето; възрасти всичко добро в мен.

Вярвам в Тебе, Господи, който ще ми говориш и в бъдещето и аз ще се радвам на Твоя живот.

III.

Да просветне Истината Ти между човеците.

Да дойде Царството Ти, да бъде волята Ти, както горе на небето, така и доле на земята.

Всичко е за добро на тия, които любят Господа.

/10 минути съзерцание/

32.

11.X.1941 г.

Разговор с Учителя; Той ме упътва за начина как да напиша известна книга… Стоях само 10 минути:

1) Късо, практично. Понякога болният упътва лекаря как да го лекува.

2) Лично – безлично; да означава всекиго, но не теб. Ще описваш воловете, без да описваш себе си. Ти си била при тях, а сега си излязла от тях. Обективно да се описва, тук-таме – алюзия за себе си.

3) Работата сама ще покаже.

33.

Записала съм, че съм 28 под ред в списъка на специалния клас.

Тема: „Отличителните черти на пчелата."

„Вие младите трябва да разберете съществено в живота. В окултната школа вие сте влезли да се научите как трябва да живеете.

Ако измените своята съдба, ще дойде сто пъти по-лошо.

Душите ви да бъдат нежни. Клас на вечната младост, на божествената нежност."

1923 год.

34.

20.IX.1923 г.

Живите точки в природата.

Търпението – това е едно отмерено движение на съзнанието. Когато не можете да решите една задача, изоставете я. След малко време ще ви дойде на ума как да я решите. Само разумният човек може да търпи.

Тема: „Произход на колелото."

„Ще имате по 5 минути едно упражнение, за живото колело, от което се реализират всички човешки желания."

35.

8.II.1924 г.

Имах задача да се храня 10 деня само със сурово жито. Случи се, че се даде голямо угощение в Салона ни на „Оборище" № 24… само с баници. Всички сестри донесоха баници и никой не остана гладен за баници… А как да се случи, тъкмо сега да карам житен режим. Нека, нека се калявам! Нали искам да бъда ученик.

Учителят говори…

…Тази мома няма да убие змията, но змията, познала силата й, ще я следва.

От злото трябва да се почерпи поука.

Смирението като сила за укрепване. На низшето у нас да не възлагаме надежда, Воловете са само помощници. Ти имаш сила в себе си; на нея се облягай, а не на твоите волове.

Цветана рисувà змията, подчинена на момата.

36. ВИСОКИЯТ ИДЕАЛ

лично слушана 11.IX.1923 г. – салона

Бог обича само ония, които имат висок идеал. Ако вие се чувствувате изоставени, грешката е у вас – нямате висок идеал. Дайте най-забравения, ако има висок идеал ще излезне от тази изба, ще почне да пълзи към върха. Възкресението – това са деца на високия идеал. За да изпълнят от тази изба се изисква воля и безпримерна вяра. Човек, който казва, че всичко яде е човек с нисък идеал. Човек трябва да се храни с най-избраната храна.

Елтамар била много умна мома. Тя казала: **Аз имам идеал, и ако се оженя на земята, само за царски син ще се оженя и той да бъде Синът на Истината**.

Първият лъч е най-важния, в него е всичко. Учениците на окултната школа по всичко трябва да се отличават – да пият точно от извора. Като се качиш на един връх да застанеш на най-хубавото място. Прочети книга от най-видния списател, на най-видния философ, на най-видния художник. Когато избираш приятел, избирай най-благородния, най-умния, най-интелигентния, най-добрия. **Вас са ви повикали на земята да опитат характера ви**. Ние трябва да поставим любовта на един вътрешен опит. В света ние можем да любим само Бога. И онзи, който не започва с Бога, той човек няма да стане. За да любиш, трябва да познаваш хората. Бог обича в нас най-доброто. За вашия обикновен живот могат да се интересуват всички, но не и Бог. Ще намериш в приятеля си едно качество, което го отличава от всички други и него ще обичаш. По своя избор вие ще се отличавате от другите хора. **Ако сте хванали първия лъч, който излиза от мене** вие ще бъдете… от вас човеци могат да станат.

Онзи, на когото умът е отправен само към своя Учител, ще дойде при Него и при Него ще учи. *„Изгрев", 27.V.1966 г.*

Паднал си духом, кажи: Утре ще ида да посрещна първия лъч на слънцето.

Изпейте: „Благославяй".

37. МОИ ЛИЧНИ БЕЛЕЖКИ НАСКОРО – 1923 г.

Ще ям своя си хляб, за да дишам леко и да спя спокойно. Ще любя само Бога, за да ми е всякога радостна душата. Ще мисля само за красиви неща, въпреки всичко, за да живея в хармония и мир.

Тука нямам си никого… Всички ми викат: наша, мила, весела, певица, работна, поет, но… нямам си никого.

Днес, мъката ми е безкрайна. Призовавам те, Господи, пригледни към мен!

Где си моя радост? Мой животе, за теб копнее душата ми, а не те намирам.

Има ли за мен утеха? Душата ми е преогорчена.

(живея при с. Янакиева)

38. ОБЩИЯТ КЛАС, 13.II.1924 г.

Чете се темата: „Кой е най-щастливия ден през годината."

Упражнение на ръцете.

Състоянието ви може да се измени, без вие да се измените. Ако вашите състояния се менят, това не показва, че вашите състояния са се изменили.

Всяка промяна означава, че разумни същества са взели участие в живота ви. Добрият живот почва, когато почнем да си служим не с външна свещ, а с вътрешна. Едно от правилата на Божествения свят е: Всичко в света е възможно.

Ние не можем да нарисуваме една идея по-горе от себе си.

Духовните явления са специфични. Тази малката светлинка струва повече, отколкото един ангел.

39. ОБЩИЯТ КЛАС, 29.VII.1925 г.

Истината ще ви направи свободни.

Това, което е важно за здравия, не е важно за болния; и обратно. Това, което е важно за живите, не е важно за умрелите. Всеки човек, който дойде в света е длъжен да се учи, зависи от самия от него. Когато човек влезе в света, ще има изпитания.

Ако имаш болки, изпитания, свърши ги и тогава ела при мен. Връзка, за да образуваш, трябва да знаеш как да помогнеш някому. ученикът не трябва да подпушва божествените енергии в себе си.... Физическите енергии: надебеляване, затлъстяване, огрубяване. Няма да подпушваш своите чувства… Не се спирай да казваш на едно същество, че само аз съм, който мога да ти услужа. Има и други, които ще могат да изправят това в дадено време. Записвали ли сте някога какво сте научили?

Вие сте научили много, но колко от това сте приложили? На птицата ще й говориш като на птица – да си хвърка, на змията, на млекопитающето, на рибата… На всяко едно същество, да се съобразяват с неговото естество. Съвременният човек трябва да се научи на закона на любовта. Всеки, който не може правилно да чувствува, не може и правилно да мисли. Чрез сърцето си човек трябва да възприема една мисъл. **Всяка една мисъл трябва да мине през вашето сърце.** Една река трябва за да бъде жива – притоци да има. Вие имате сърце, но не употребявате сърцето

си; имате ум, но не го употребявате. В Божествения свят се изисква човек всякога трябва да е хубаво облечен.

Щом някой може да ви обиди това показва, че вие сте един малък извор, който едвам цицирика. Дълбоката вода няма да се размъти. Сълзите показват само промяна на състоянието. С плача ние се лекуваме. Ученикът трябва да разбира дълбоко всичките прояви на Божествения дух. Силният човек ще те отвее, а някой може да се удави у него, ако не знае да плава. На ученика знанията му са нужни, за да може да живее добре в този свят. Сутрин имате ли представа за Бога? Вие нямате страх от Бога. И то е нещастието на ученика. Първите хора ги изпъдиха от рая, защото искаха да придобият знанията много лесно. Господ говори по три начина. Божествената любов не е в бурята, нито мълнията, а в тихия глас.

Ако всички станете положителни – ще изсъхнете. На ученика не се позволява в класа да каже: Ти си глупав. Щом виждаш погрешките на другите, това показва, че ти се оглеждаш у него. Виждаш ли погрешките – любов няма в тебе. Ако аз видя вашите погрешки, то е, че аз ще видя своите погрешки.

Упражнение: Най-малко по 1 час на ден да се спираш върху някого, когото не обичаш, да намериш нещо хубаво заради Бога. В тебе има силна мисъл, силни чувства, с които можеш да градиш. Това като задача. Опитайте Божествената Любов, Мъдрост и Истина към вашите приятели.

Две качества има мекия тон: има топлота и светлина. Всеки може да попадне в изключенията и затова трябва да изучава законите на изключенията.

Не обръщайте внимание не само на външните шепнения, но и на вътрешните. Но на меките тонове ще обърнете. При Учителя никой не може да иде без любов. Трябва да бъдете искрени спрямо себе си, искрени спрямо Бога. **Ако вие имате любов, вие сте ученик, ако учите и ако обичате истината.**

Учителят ще те запише, Бог ще те учи, а Духът ще ти разясни истината. Говорят ли тия трите гласа в тебе, ти си в хармония; тогава си ученик. Кой от вас ще приложи първия закон? За две седмици ще се отнасяте меко. Този е пътят на записването.

1. Любов към Учителя
2. Любов към Бога
3. Любов към Духа.

Ще си запишете в сърцето. Всичките си мъчнотии, които имате, ще ги разрешите по този начин. Човек, в когото Бог може да се прояви е добър.

Да вземете думите ми в своята простота.

40.

Брат Илия Стойчев, най-сладкодумния брат, ми гледа на дясната длан и ми каза следното:

„По душа – младенец, по ум – възмъжала. Сърцето трябва да се контролира от ума. Вярата силна, надеждата слаба.

Предприемчивост и добра вяра в ръководството на своята звезда.

Сърцето и умът в пълно разногласие в световните работи – водят обаче към една и съща точка.

Духовен мир

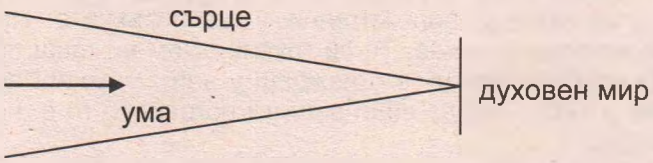

Трябва да се поддържа душевна чистота. Понеже умът и сърцето са в постоянна борба, затова не ще могат да получат своето щастие.

Подобрение на условията към напреднала възраст."

41. СЛОВО НА УЧИТЕЛЯ

от 5.II.1918 г., Варна

Моят поздрав вам и на приятелите. Стойте върху непоколебимата скала на добродетелта! Дръжте в ръцете си вечната правда! Подкрепете сърцето си с любовта на живота! Дръжте ума си на работа под ръководството на мъдростта и истината и за подкрепа на духа. Идват дни светли с всички Божии блага. Господ на Мира иде на помощ на своите деца.

Земята и небето ще бъдат свързани с една обща хармония. Мъртвите ще станат, ще оживеят, ще възкръснат! И злото ще изгуби своето жило, неправдата своето було, омразата – своето червило, глупостта своето мерило и лъжата – своя език. Иде ден, когато всеки ще каже: „Стани, стани и Господ ще те обнови! Стани и Господ ще те съгради!"

42.

22.III.1944 г.

Учен човек е този, който слугува на Любовта. Когато ядеш хляба ще благодариш на Бога; Господ е скрит там. Ако го ядеш с любов, ще почувствуваш Господа; ако го ядеш без любов – цяло наказание за тебе. Господ е във водата, във въздуха, що дишате. Не насилвай човека в неговата мисъл, чувство и постъпка. Бог е който просвещава хората, а не ти. Пътят, Истината и Животът са в самия тебе. Вие сте в Бога и оставете Бог да действува във вас. Бог е приготвил нещо велико за нас. Това, което е приготвил, не е идвало нито на ума ви, нито на сърцето ви. В тия усилни времена само Любовта, Мъдростта и Истината могат да ни помогнат да носим тежкия товар и Бог ще бъде на наша страна. Ангелите Божии ще

слизат и възлизат да пазят избраните на земята. Сега кажете на себе си: Ние искаме да изявим, Господи, най-малката Любов, най-малкото знание и най-малката свобода, които идват от Тебе.

43. ПРОЛЕТНИ КАРТИНИ

вестник *Алфа,* София. Год. I., бр. 5, 1924.
(излиза всяка седмица)

Отивам към Борисовата градина да се поразходя след дневната работа. Пролетното слънце обилно излива топли лъчи и белите къдрави облачета весело се сбогуват с лазурното небе. Млади двойки под такт се движат към засмения парк, едвам дочакали хубавия пролетен ден да се повеселят и наскачат на воля, наслаждавайки се от своята младост и сила. Група гимназисти пеят в хор ритмична песен. Това са курсисти от техническото училище. И от там вее сила и красота. Това са юноши – златната младеж, на която живота ще разгърне своите страници…

А ето на среща трима господа. Средният е поп. Бегло хвърлям поглед към страничните – 50-60 годишни беломустакати контета. Като вземете от лачените заострени чепици, бастони, чанти, елегантни костюми и меки шапки, че стигнете до брилянтена карфица, кокетно бодната върху копринената вратовръзка, от всичко в тях вее дълбоко разбиране и вкус при обличането, и съзнание за лично достойнство и благолепие.

Те се движат бавно. Изглежда, че разполагат с много време и разтакаването им по улицата ще им принесе двойна полза: едно, че ще убият „скучното време", а друго, че ще бъдат толкова време обект на много любопитни очи…

Но средният господин обаче ме повече заинтересува. Висок, снажен, с плещи широки, като у някой атлет. Лицето му е червено, разхубавено от дълга черна къдрава брада. Върху червените му месести бърни се разлива една постоянна милостива усмивка. Белите открити зъби допълнят красивия контраст на останалите цветове. Макар, че целият вид изразяваше достатъчна благовидност, но всичко това изчезваше при тъмните му очи, дълбоко закрити под месести клепачи. Погледът му, привидно благочестив, твърде често изразяваше голяма любознателност към разноцветната публика… Високата цилиндрична капа хубаво прилепваше върху розовото му чело и дебел засукан перчем; облечен в дълга черна роба, лъскавият цвят на която доказваше отличния избор на материята у благородния монах… От разкошните му широки ръкави се подаваше белоснежна пухкава ръка с красиви, дълги нокти…

Случайно (кой знае как) обърнатият ръкав показваше блестяща черна атлазена подплата на светещото одеяние на този личен човек. Може би ръкавът беше обърнат за да не го целунат по погрешка вместо прелестната ръчица на младия старец… Но това беше лявата ръка, която постоянно лежеше под прав ъгъл, благоговейно опряна върху достопочтеното му благоутробие. Дясната ръка се опираше на лъскав бамбуков бастун, (пак случайно, а може би и нарочно) робата беше разтворена до нозете, от където се подаваше друга дреха с нежно лилав цвят и широк копринен пояс, опасващ доста закръглената талия на светия човек. Макар, че нямаше кал по улиците, но върху обувките на крачетата му се лъщяха нови, чисти галоши…

И тези тримата господа, които както изглеждаше си схождаха във вкусовете, бавно, бавно като гемии се движеха по павираната улица.

Спомних си този миг за Христа и видях големия прогрес на християнството…

Где е гонението сега против Христовите заместници? – Пълна победа на Християнството! Сега има ли инквизиция?

– Няма. Има ли убити с камъни светии?

– Няма. Има ли криене по катакомбите?

– Няма. Има ли изпосталели труженици, апостоли на Христовия идеал?

– Кой знай! Наместниците Христови приеха най-после доброто вино от жениха в заплата на своите страдания, опиха се и лицата им приеха цветът на доброто вино. Щастлива е земята, защото наместниците Христови седнаха на Неговия престол и „почнаха да си служат един другиму…"

Гледам Витоша. Нейната бяла дреха вече е продрана от разтопилия се сняг. И все пак тя остава царствена и величествена. Нейните високи върхове крият в себе си разгадката на много човешки дилеми, защото първият слънчев лъч ги целува и им казва великата истина, донесена от необятната слънчева вселена.

По тротоара на широкия булевард върви 7-8 годишно момиченце. То носи нещо… дървен крак… Изглежда, че притежателят му чак до бедрото е бил „очистен". Детето е русо, със сплъстена косица, слабо лунесто личице и сини очички. Облечено е с широка къса дрешка, която изглежда, че далеч не е по мярката му… Босите крака са обути в налъмки, на които токовете са тъй изтрити, че почти липсват, а напуканите крачка правят неестествени стъпки върху дървеното кютуче с коравия кожен ремък.

– Где си понела това? – питам малката клетница… Детето се смути, но след малко продума: „Ще го продам… там, дето продават крака… да си купим хляб, баща ми е болен, инвалид е…" – Колко деца сте? – Пет. – Ходиш ли на училище? – Не, бавя децата в къщи, а майка ми ходи да пере…

Бръкнах в джоба, но, Господи, пергел. Нито стотинка, нито кърпа даже!

– Де живеете, я ми кажи, го питам. – На „Лагера". – А улица номер? – Не зная.

Влезнах в една бакалница и от седящата до тезгяха жена си изпросих за бедното дете. Тя се смили, завайка и бръкна в картонената кутийка, от гдето извади няколко гроша. Дадох ги на детето и прекосих по друга улица. Но когато човек иска да види едно представление, трябва да види всичките му действия…

Ето друго дете, пак тая възраст, ученичка във второ отделение. Вместо обуща, с терлици, по дрипавото му жикетче се клатят парцали. Между учебниците му виждам някакво списание. Чета заглавията: „Библията е утеха за сиромасите", „Библията е фар в морето", „Четете Библията, вие, които нямате друга утеха", пак „Четете Библията" и т.н. – Где живеете, го питам. – В „Булина ливада". – Значи там нямате училище!? – Нямаме. – И зимъска ли идвате чак тука на училище? – Да. – Колко деца сте? – Три. – Какво работи баща ти? – На свободна практика е на гарата. „Свободна

практика!", озадачих се, каква ли ще да е тая длъжност? – Но, той сега, бърза да добави момиченцето, е болен, та не може да вдига багаж. Дойде ми на ум каква ще да е тази „свободна практика". Сега вече нямаше що да бъркам в празния джоб, но сетих се, че имам на врата си вълнено шалче и го обесих на тънката му шийка и с бързи крачки си тръгнах по пътя.

Срещна ме един приятел. В ръката си държи вестник. – А бе знаеш ли, казва, че против господин Дънов е заведено углавно преследване!? – Не думай, защо, каква причина? – Защото при него отивали унижените и оскърбените. – Ами църквата що се не застъпи за него? – И наивно, и глупаво от твоя страна, ами църквата го гони, разбираш ли?

Олга С. [Олга Славчева]

Бележка на съставителя:

За вестник „Алфа" с редактор Любомир Лулчев - виж „Изгревът" том XX, с. 329-417.

44. ВОДНИЯТ ВЪПРОС В СОФИЯ

ръкопис

На Витоша, на върха между Черни връх, Камен Дял и Резньовете се намира високо плато, което е покрито с торфища. Тези торфища всмукват дъждовната и снежна вода и постепенно я пращат на Софийското равно поле чрез Бистришката, Симеоновската, Драгалевската, Боянската и Владайските реки.

Когато София беше по-малка водата на Боянската река й беше достатъчна. Част от Драгалевската река е каптирана за нуждите на двореца, Военното училище, Борисовия разсадник и някои други учреждения.

Нарастването обаче на града роди недостиг на вода. Тогаз се реши да се построи Рилския водопровод. По този начин се доставя вода от прекрасните рилски езера, които привличат ежегодно с хиляди наши и чуждестранни любители.

Преди 2 год. с търг се възложи това предприятие на една италианска компания. Това предприятие ще струва около 560 милиона лева и ще бъде готово за 5 год. Значи след 3 години софийското общество ще има рилска вода.

Италианската компания работи усилено, сега даже тя работи непрекъснато и през зимата. За целта е построена теснолинейка от София към Рила. Но понеже софийското население не може да чака още няколко години, то Софийската община временно се споразумя с Бистришката община и каптира водата на р. Бистрица за нуждите на града. Тая вода е вкарана в тръбите на рилския водопровод. Когато последния бъде готов, то Бистришката река ще се освободи за нуждите на селото напълно (а сега само част от нея се използва за селото).

За да се използва Бистришката вода и в друго отношение, то между София и Симеоново се построи електрическа юзина за добиване електрическа енергия за осветление на града и с. Симеоново.

При Семинарията е построен на високо място един резервоар, за да може водата да слиза от високо място и като така водата да се изкача с нужната сила на високите етажи

На Витошките върхове, близо до главата на Бистришката река и по течението ѝ е завардено, за да не се мърси водата; даже за тая цел е закрита хижата „Алеко", където хиляди туристи зиме и лете се спираха за почивка. Една от главните грижи на общината е да задоволи особено крайните квартали, някои от които са нови и дето едвам напоследък се прокара вода.

За да не се хаби водата напразно и да се икономисва има водомери, по тях се плаща на кубически метър определена цена. Обаче има минимална такса, която непременно се плаща (например, ако човек хаби малко вода или отсъствува пак ще плаща тази малка минимална такса).

Преди докарването на Бистришката река често чешмите спираха през лятото по липса на вода (намаляване). Това спиране се разпредели по разни квартали на разни часове. След докарването на Бистришката вода последното лято имаше много малко спиране (почти никак).

Там, дето се каптира водата има филтър, който прецежда всички нечистотии, даже и микробите.

Рилската вода ще бъде толкоз изобилна, че няма да липсва вода, т.е. ще има изобилно вода дори и когато София нарасне на 1 милион население.

Витошката вода е една от най-доброкачествените води в България, такава е и рилската.

В някои български градове пият много варовита вода (Делиормането, Тракийско).

Водата е висше благо, дадено на човека от Твореца. Тя символизира чистотата. За нейното благотворно влияние говори Мойсей, пророците, Христос. Тя е служила като лечебно средство на верующите (Силоамската къпалня). С вода (символ на очистване) се извършило кръщението на Йоановите ученици и Христа... Водата се е препоръчвала, а сега най-много, като сигурно хигиеническо средство. Бич Божий е там, където липсва или е оскъдна водата и велико благословение – там, където я има и изобилно. Бог като грижлив стопанин така хубаво е уредил земята, че човек трябва само да благодари, да се радва и работи.

И тъй, както тялото ни е жадно за вода, нека душата ни така да е жадна за Бога, както еленът в Давидовите безсмъртни псалми.

Юний 1930 г.
София

Много интересен въпрос и добре изследван. (6–)

45. КЪМ ЦАРИБРОД

вестник *Отечество*. орган на Съюза на запасните офицери, София. Год. XXI, бр. 943, 15 септември 1941

Най-сетне влакът се отдели от софийската гара и потегли. От снощната буря ни следа. От снощния градоносен облак, който изля проливен дъжд, а след това и ледени парашутисти – нито сянка.

Времето е хубаво, небето е ясно. Слънцето грее приветно над зелената природа, над буйната царевица и житните кръстци по нивите.

Българският влак лети към Цариброд. Вагоните са пълни с пътници. Едни отиват за Пирот, други за Скопие, а трети, като мене – в Цариброд. Във всяко купе оживени разговори. В нашето – за чудото, станало с родината ни – свобода, неочаквана свобода за поробените. Освобождение!

Пред очите ми бягат хълмове, ниви, реки и телеграфни стълбове. Мяркат се гари, натоварени влакове с войници, връщащи се от Скопие, от запас. В очите на всички се чете спокойствие и радост. Нашият влак спира за малко и неусетно потегля. Ние, непознатите, които се гледаме от срещуположните купета, се разделяме с някакви любопитни погледи и неизвестна радост.

Ново хвъркане през ниви и ливади, към нови хоризонти....

Ето я черната граница – проредената гора по хълмовете. До тук, кажи до вчера е било робство. До тук нашите „братя" са управлявали и притискали част от живото трептущо тяло на България. Но мина тежкият сън!

Хълмовете! Освободените хълмове и долини! По тях не тъпче вече с горди и високомерни стъпки лъжливият брат – съсед. Господи, там, там сега е свобода!

Слънцето грее с обилни лъчи над цялата природа, над приближаващия се град, който беше досега тъй далече за нас, през цели две десетилетия, тъй далеч!

Ние приближаваме. Локомотивът пухти радостен. Ето ги къщите. В дясното са казармите. Ето и някаква защитна стена, струпана от смутените сърби бегълци, които в безумния си ужас не са могли да я сринат пред железните чудовища на германската войска.

Градът! Един жив тържествуващ град! В ляво е църквата „Света Богородица". Тя стои там горе като стар приятел, зове и благославя сега.

Гарата – нова и хубава – ни посреща с пъстри цветни лехи. Влакът спира. Смъквам завчас багажа. Поемат го работни ръце. Слизаме на гарата.

Ето я и родната къща – старото огнище, дето ме среща изненадана майка. Думите са бледи! Цели 23 години! Ние плачем от радост, задушваме се от сълзи, едвам що не ридаем с глас.

Всичко си е същото: старите картини, старите мебели, старият двор с остарели плодни дръвчета – кътищата, дето за първи път ми проговори муза...

Идват да ме здрависват познати. Разказват за мъките си през тия истинско робски години. Навсякъде се чува здравата българска реч, волният наш планински смях, бодрата самоуверена походка. Излизам из града. Срещам се с някои свои нявгашни съученици. Чакам ги да се изприкажат!

Божичко, колко наболяла мъка имало в гърдите им. Сега можем да се разговаряме на високо, дори да крещим на родната, милата българска реч, да викаме „Ура!" и „Да живее България!" колкото си щем! Няма ги вече ония пъплещи сенки – военни и цивилни – наши лъжебратя, които преди щъкаха напред, пълзяха навсякъде като гад да хванат някого „виновен", за да го бият и убият, виновен за това, че е българин, че обича род и език.

Лумват електрически крушки. Става светло по широката дълга улица. Из дюкяните гъмжи народ. По кръчмите е тихо. Няма вече из тях сръбски лоли и „певачици" да вдигат пиянски крясък, а люде, които тихо се събрали на другарска вечеря и черпня.

Няма ги вече отчаяните гуляйджии с дивите им надменни провиквания. Няма ги и никога вече няма да ги има в този край, дето вече ярко ще гори само факелът на просвещението.

По улицата гъмжило от народ. Той тържествува. Градът трепти от нов здрав пулс.

Осъмваме със слънце. Денят е горещ, Нишава – топла. По цялото продължение на Лукавишкия й приток импровизиран плаж. От наносите й е оставен доста пясък, така че къпещите имат и тая сгода да се уриват с него и после да се пекат на слънце.

Минах през красивата и чиста махала „Чуй Петел", за да се изкача на манастирчето „Свети Димитър". То се намира в един истински живописен кът, от който се вижда китният град, потънал в зеленина и извисени стройни тополи.

Видях „бункерите" – никак неизползувани... Те са много. С тях са осеяни долини и върхове. Напразен труд! „За угояване на свини – шегува се наблизо левентът войник – за нищо друго."

От дясно край пътя към Келюша е гробът на първия тук германски боец – хубава малка ограда за вечни времена. До главата му, до цъфналите цветя е бодната вилушката му, а върху широкия и здрав дървен кръст – желязната му каска. Коженото й ремъче няма вече да опира брадата на храброто лице, заспало тук вечен сън.

Поклон пред тебе, немски сине, храбри рицарю на съвременна велика Германия, който даде живота си за една светла кауза! Дълбок поклон!

Върху кръста закачени венци с широки копринени ленти. На гроба някои минаващи са оставили монети, плодове и кифлички – последна почит и признателност.

Името на убития не е написано. Важно ли е това? Този войник е една частичка от живото тяло на Германия, която тук се откъсна завинаги.

По улицата ехти селска духова музика. След нея пътят се задръства от български новобранци. Предвожда ги снажен знаменосец. В ръката му утринният ветрец развява жизнерадостния наш пряпорец.

Те всички са пременени. Облечени в абени дрехи и бели ризи. Всички са с нови шапки – пратили вече по дяволите сръбските „шайкаджи", които насила им налагаха да носят.

Нашите братя! Стройни, хубави, млади, изгорели от слънцето като зрялото жито по класовете; сега те ще напълнят българските казарми да се учат и работят за своята истинска родина – за „майка България", както казваха някои от тях.

Всички деца – ученици – събрани от своите инструктори – учители, сега стройно маршируват из града и пеят български песни.

Отдавна, вие, китни гори и долини, не сте чували свободната песен на българското дете. Чуйте сега и подвземайте вие, горди балкани, да запее всяко сърце в една обща песен радостен химн на възроденото ни отечество. Пейте, деца!

Отиде си вече насилникът „брат". Нека той сега строява и учи своите чада, и нека пак да постави под лъжлив знак цялата настояща и древна история на измислени сръбски титани.

Пейте, български деца! Скоро училищата ви ще се напълнят от вас, под крилото на любещите ви български учители, под крилото на добрия наш цар, под крилото на Бога!

46. МЕНТАЛЕН (УМСТВЕН) СВЯТ

Задача в школата – трима да напишат нещо за физическия, астралния и менталния свят (Невена Неделчева, Невена Маджарова и О. Славчева).

Астралният свят е по-реален от физическия, а умственият свят – по-реален от астралния. Мислите, които се творят в умствения свят после слизат в астралния, и после – във физическия свят се реализират. В умствения свят не се допущат нечисти мисли, но когато слизат в астралния свят добиват примеси и могат да станат нечисти. В умствения свят живеят напреднали същества от ангелска йерархия, които ръководят по-долните светове. Човек със заминаването си минава през астралния свят, за да се пречисти и като се пречисти, минава в умствения свят, където живее в красота и блаженство. След като прекара известно време в умствения свят, отива в причинния свят, прекарва и там известно време. Но за да отиде в причинния свят, трябва да напусне своето умствено или ментално тяло, което се разрушава. Когато дойде време за ново прераждане, тогава причинното тяло слиза в умствения свят и се образува ново умствено тяло; после слиза в астралния свят и се образува ново астрално тяло; после взима в наследство от своите родители етерно и физическо тяло и се ражда на земята.

Това е теоретичното разглеждане на въпроса. Самата терминология – астрален, ментален мир – издават чужд произход. Но и ние, неспециалистите, можем да кажем две думи що е ум. Той дирижира нашия живот. Без ум, човек не може да се прояви правилно. Умствената енергия е нервно-мозъчна. Природата е взела мерки, като е скрила главния мозък в здрава коруба, а гръбначния, който управлява астралния свят – в скачени прешлени. Трябва да пазим този нервно-мозъчен център от много дразнене, от много претрупване и да поддържаме хигиената му с дълбоко дишане и положителни мисли. Но не трябва нашия ментален свят да го изоставяме в нерадение, така той се притъпява, изхабява.

Има ред хигиенни правила за опазване нашия асоциативен център – мозъка, който ни се отплаща със здрави възприятия и трезво и оптимистично гледане на живота. От състоянието на нервно-мозъчната ни система зависи целокупния ни живот. Той е фарът, който посочва брега за корабите. Той е изкусният ездач, здраво държащ в ръцете си коня – физическото и астрално

тяло. Те са свързани здраво, както скачените съдове. Нарушим ли едното тяло – оказва влияние на другите две. И обратно, подобрим ли едното тяло – хармонизират се и останалите. Не може да има един светъл ум, ако няма едно благородно сърце и здраво физическо тяло. Това е вечния триъгълник, който се стреми да уеднакви страните [като] на равностранния триъгълник. Триъгълникът, като символ на ума, сърцето и тялото, е стоял в основата на Питагоровата школа, която е възлязла от египетската.

Менталният свят трябва да бъде много чист; той е кормчията, който мъдро направлява кораба към брега, пази го от подводни скали и пр.

„Какъвто е ума, такъв е и домът на човека." – казва народната поговорка. Цялата окултна школа служи със своите методи за организиране и хармонизиране тези три свята. Менталният свят е много важен: той стои на моста между физическия и астралния светове, от една страна, и причинния и божествения, от друга страна. Той е врата за рая, където или ще се отправиш към по-висшите светове, или ще се върнеш назад да преповтаряш своите грешки. Умственият свят е остър меч с който можеш да убиеш човека, а може да прережеш въжето на отчаяния самоубиец.

„Да имаме ум светъл като слънцето." – казва Учителя.

Изгрев, 3.VI.1959 г. Олга Славчева

47. ПИСМО ОТ ОЛГА СЛАВЧЕВА

Мили братя и сестри,

Ето как живеем понастоящем. Всяка неделя излизаме на Витоша. Там, при общия огън, пием чай, радваме се на зимния и пролетен пейзаж, водим общи разговори, четем беседи и пеем. Въздухът е вълшебен и далеко отнася всичките ни беди и неволи. В природата няма скърби; тя вечно пее победна песен и непрестанно съгражда все по-хубав и по-хубав свят.

Всяка неделя множество братя и сестри са там, а няколко пъти, начело на [с] брат Влад Пашов се приготви изобилна картофена супа за всички ни. Всеки допринася по нещо за общата храна.

Картината е чудесна; духът е повишен; край нас цъфнал кукуряк, минзухар, теменужка и иглика. Дърветата едвам са напъпили. Подир песни и игри по свежа ливада – всички сме гладни. Благоуханната супа е готова. Брат Иван Антонов я разпределя предостатъчно за всички според канчето; може да повтори и да потрети с голямата лъжица. Една сестра поднася счукан чер пипер. Няколко лимона и магданоз са нарязани в супата; приятна пара се носи от нея, привлича всички ни. Между другото се разказват духовни опитности – от хубави, по-хубави. Радостта е неописуема. Някакъв особен полъх се носи между нас; сякаш възвишени същества взимат участие в живота ни и всички се преобразяват.

На Великден – друга изненада! Брат Иван Антонов два дни се губи. Набрал купища млада коприва от най-вълшебните кътища на планината. Сестри и братя, наредени на лехи чистят копривата и пеят песни. В грамадна тенджера над буен огън ври вода. Всички чайници са под пара.

Небето, въпреки облаците приветливо ни гледа. Слънцето тук-таме се показва, открива синия лазур и ни поздравява.

Всичката коприва е наблъскана в кипяща вода. Огънят весело пламти; гозбата ври с особено усърдие. Орляци врабчета цвъртят наоколо и кълват трошици. От чешмичката шурти преизобилна струя.

Цигуларите ни викат за паневритмия; поляната е свежа и блести в роса. От околните хълмове ни наблюдават туристи, някои слизат при нас отблизо да погледат живото колело. Оркестрант е и едно 7-годишно момченце – помага на баща си. Клончета, тревици, облаци, лъчи и свеж ветрец взимат участие в нашата игра както в една от божествените песни на Учителя:

„...обвита е земята в топла дреха".

После – беседа. Всяко слово – брилянт, не, жива вода – утолява души жедни; просветява ума, уякчава волята.

През това време брат Иван разбива в супата изобилно овчо кисело мляко, ръси и чист маслинов зехтин. Спазва пропорциите по всички съдове, повтаря и потретя, щедро раздава, усмихнат, с подобающа закачка – според канчето. А такава супа не е ял никой на света – ароматична, сочна и пре-пре-вкусна!

Песни, песни – от хубави, по-хубави, с нежен съпровод на цигулки и китари.

Слънцето се показа и застоя за малко.

Много, много народ сме в тази открита вълшебна зала. Огънят все така гори и разлива топла грейка; вятърът иска да вземе участие при нас – пръска росен дъждец. Весели деца с лъчезарни личица прибавят клечки на огнището, радват се, че помощта им е приета.

Божественото Слово се носи над нас. Сякаш сам Учителят говори. Неописуема е радостта ни. Небето се отваря и ангелите пеят. Всички ставаме една душа; радостни сълзи текат.

Той е при нас!

София, „Изгрев"
17.IV.1960 год.

48. ПОЗДРАВ ОТ ГОРАТА

Всемирна летопис. Год. 2, бр. 1-2, ян. 1921. ; бр. 3, февр.-март 1921.

На Олга Славчева

В ранно утро, преди изгрев слънце пребродих обширните росни ливади на заводското землище и влязох в гората да набера обещаното цвете.

– „Хубава си, моя горо, миришеш на младост" – бяха моите приветствени думи към гората, която като благовъзпитана дама, вежливо се поклони и като узна моето намерение, смутено ми каза:

– Навярно искате да зарадвате някого с нашите красоти, които Създателят ни праща всяка пролет?

– Съвършено вярно, уважаема госпожо, обещах на едни наши деца букет от *момини сълзи*.

– На едни ваши деца? – учудено и донегде уплашено гората запита.

– Не ще съмнение, но те са така обвързани с градския живот, та не могат да напуснат града и да ходят по гората.

– А, вашите деца в град живеят, с видима тъга продума гората. – Като е така, продължи тя, представям си тяхната радост, когато те получат букета.

Наберете им, моля Ви, много, много, колкото искате, можете да наберете докато е рано.

– Докато е рано! Защо трябва да се бърза? Нима късно не може да се бере? Може би искате да кажете, че цветето ще повехне, когато слънцето встъпи в своите неограничени права? Но аз няма да го оставя без грижа. Ще го туря на сянка и в един голям съд, пълен с прясна изворна вода, дето то ще прекара, без да познае жестоката си съдба.

– Друго искам да кажа, господине, което Вие никога не бихте предположили. Вие, макар че носите върху плещите си един полвек, пак не бихте могли да знаете за оня стар колкото света конфликт между обитателите на девствената природа и коравосърдечните културни диваци на отровния градски живот. Вие не гледайте, че природните инстинкти карат живите творения на Създателя да се взаимоизтребват, за да поддържат живота си. Колкото се отнася обаче до защита на общите интереси, то всеки отделен индивид, от което и да било царство на природата, свято почита заветните идеали на своите прадеди – борба против всяко посегателство върху природата. Върху тези идеали е основан един вечен съюз и в минути на черни изпитания, каквито културните диваци на града причиняват на живеещите в трогателна по своята чистота и простота идилия деца на гората, последните проявяват чудна солидарност за протест срещу рушителите на естествения порядък на живота. Ще се уверите сами, ако не успеете да се измъкнете по-рано оттук; сега ще почнат да долитат от разни страни всевъзможни птици и щом Ви видят, че събирате цветя, отвред ще Ви нападнат с най-остри укори. Докато гората говореше, над главата ми високо префуча голяма птица и отмина далеч.

– Кой мина сега? – питам гората.

– Това е нощния пазач *бухалът*, който вече се е сменил от поста си и отива да спи. От него няма защо да се боите, той е безвреден, защото не е ангажиран в никакви дневни разпореждания. Но ето, че скоро ще се явят пойните птици и те са, които най-много ненавиждат градските жители. Ако се научат, че цветето е за децата от града, това ще ги ожесточи извънредно много.

– Ку-ку! Ку-ку! – раздаде се монотонната песен на Кукувицата от върха на един висок бряст.

– Опасна ли е тая птица? – попитах аз гората.

– Да, отговори тя, и много опасна. Тя е такава клюкарка, каквато няма да срещнете нигде по света. Тя и по нрав, и по натура е едно въплътено отрицание на всичко прекрасно. Забравих да ви кажа по-рано, че тая птица стои вън от общия съюз. Колкото и да е канена в името на общите интереси да влезе в съюза, тя винаги е отказвала, види се, така й е по-добре.

– Но Вие, госпожо, казахте, че Кукувицата е опасна, обаче не ме посветихте в нейната опасност. Мога ли да зная?...

– Да, имате право, извинявайте: аз се отклоних. Кукувицата се занимава главно с клюкарство; гледа да скара хората и после да се смее, когато те се хванат за косите. Тя, да Ви види, веднага ще обади на свраката, че ви видяла при мене, а пък свраката – само това чака: цял ден от клон на клон, от плет на плет разгласява и станало, и нестанало.

Още недовършила гората приказката си и ето, свраката пристига и право при кукувицата кацна.

– Навярно нещо се е случило, та дошла да й обади, дума ми гората. След малко и двете птици бързо отлетяха в противоположни направления.
– Знаете ли къде отлетяха тези приятелки?

– Не мога да зная.

– Ще видите след малко що народ ще се събере тука. Ето на, чувате ли кълвачът как трака с яката си човка по дърветата? Това е сигнал за събиране. Той е нашия глашатай.

И глашатаят все повече и повече биеше своя барабан, като канеше населението на общо събрание.

– Но доколкото зная, кълвачът е едно честно момче, как така се е отдало на услугите на кукувицата и още и на свраката?

– Наистина, господине, кълвачът е много честна личност; аз го познавам отдавна, но той е ожесточен. По-рано беше много порядъчен, идеалист от първа степен, но откак Кукувицата успя да влезе под кожата му, не мога да кажа. Можете да си представите съдбата на един отчаян младеж, способен някога към най-идеалистични пориви, сега в ръцете на Кукувицата.

– Какво ли не твори животът, госпожо! Но още недоиздумал и ето, че се зачу пението на славеи, точно в момента на слънчевия изгрев. Очевидно, славеите изпълняваха обикновения си утринен церемониал, с който изразяваха дълбоките си почитания към тържествуващия цар на деня. Подир славеите почнаха да прииждат и дроздове, жълтурки, синигери и всевъзможни птички и птиченца, които в скоро време оживиха цялата гора.

– Какво обичате, господине, пита ме един черен красив кос, защо берете нашите цветя?

– С кого имам честта да говоря?

– Аз съм делегат от страна на нашето събрание и съм упълномощен от последното да се явя при Вас и узная: по какъв случай сте дошли тука и с чие позволение берете цветя от нашата градина.

– Уважаеми г. делегате, да се запознаем. (Казахме си имената.) Нима има някаква вреда, ако набера цвете от вашата градина? Тя е толкова обширна и плодовита, че може всички да задоволи.

– Не е там въпроса, господине. Ние не можем да проявяваме никаква благосклонност към своите най-отявлени врагове.

– „Врагове!" – извиках аз. Кои са вашите врагове? Какво зло сте видели вие от мене досега? Моля ви се, пръв път се срещаме и вие ме обявявате за свой враг? Не разбирам, право да ви кажа.

– Вие не сте ли от град? Цветята, които искате да наберете, не са ли за хора от града? Даже според сведенията, които нашата тайна полиция има на разположение, вие събирате цветя за ваши деца, които живеят в някакъв си там град. (Думата „град" косът произнесе презрително.)

– Съвършено вярно! Искам да набера цветя за наши деца. Какво престъпно има тука? Нима природата не е за всички?

– Природата е за тогова, който я почита и пази нейните закони. Но който бяга от природата, живее негде в леност, клюки и разврат като пренебрегва естествения живот пред изкуствения, той няма право на благата и красотите природни. Но това нас не интересува. Не за това ние не ви даваме да си наберете цветя. Ние ви мразим защото сте жестоки, въпреки прекрасните

качества на душата, с която Създателят е надарил всяко свое творение. Мислите, че като живеем в гората, ние не знаем страданията на милиони божи твари, които са обречени на непрекъснати теглила вследствие на създадения от човешкото безразсъдство живот върху почвата на така наречения от вас, хората, „*свещен егоизъм*"? Колко наши братя и сестри са станали и ежедневно стават жертва на този ваш егоизъм! Пазарите ви са пълни с убит дивеч, а живия или е затворен в клетка за удоволствието ви, или за охранване. Още се гордеете с вашата култура; палачи от времето на Нерона! И сега сте дошли да берете цветя от нашата прекрасна гора! Махнете се от тука, иначе ще заповядам на най-хищните зверове да ви разкъсат!

Ето, че една гургулица се приближи и почна да подслушва. Когато тя разбра работата, просълзи се и в ридания проговори: „Такъв един от град господин лани уби едничката ми щерка с пушка, когато я обучавах да си добива самостоятелно прехраната. Аз се въртях наоколо да я забраня с риск за живота си – колко ми струва живота пред живота на моята рожба? Но кораво излезе човешкото му сърце – уби я, клетата ми щерка. Тя загина за негово удоволствие, като остави мене в дълбока тъга. Колко прекрасна птичка бе станала! Как ми се молеше докато беше по-малка: „Хайде, мамо, да хвръкнем наедно, да отлетим близичко, хе до онова там дръвче, ще кацнем на един клон и двете." „Още си малка, бе майко, думах й аз; нека пораснеш, чедото ми, че тогава ще летим по цялото божие небе колкото искаш. Сега още не е време за тебе, ще се умориш или ще се случи някоя беда, която не ще можеш да преодолееш." И тя ме послуша, милата, сгуши се в гнездото и от там тихо наблюдава моя полет и очакваше да й занеса пълна гуша храна. Защо, Боже, не си създал само птици, животни и растения, ами още и човека? Кому той е полезен? Чувала съм, че имало негде и добри хора, които със закон охранявали живота на животните, но до нас далеч е това още.

Цяло ято дребни пъстри птички с крясък прехвръкна над мене така близо, че стори ми се ще ме засегнат с крилцата си, па се извиха вкупом нагоре, направиха още един кръг около мене и се спряха на един изсъхнал от времето вековен дъб.

В скоро време се набраха множество птици от разни видове, а над събралите се в синьото вишине се виеха два орла, които следяха за обществения ред и безопасност. Настана гробна тишина. Готвеше се нещо фатално, застрашаващо. Гората ми даде знак да разбера, че всичко се тъкми да се създаде общо настроение против мене като представител на общия враг.

Почна се оживено съвещание между птиците. Даде се думата на фазана, който не се виждаше, защото бе скрит в драките, а само се чуваше гласа му.

– Господа, провикна се фазанът, ние забравяме едно нещо. Мисля, че ще бъде уместно да вземем мнението и на съседите ни от растителното царство, още повече, че щетата се наниса изключително върху им. Друг би бил въпроса, ако някой от нашата среда е жертва. Затова аз предлагам да поканим някое цвете при нас, за да представлява своята среда.

– Прието, прието, с болшинство решава събранието.

Яви се мъничка теменуга и един стрък момини сълзи и заявиха от страна на своите другари, че те не могат да се солидаризират със

съседите си от животинското царство понеже винаги са били почитани и уважавани от хората. Напротив, те са длъжни да се извинят в лицето на техния представител задето досега нито веднъж не са изразили своята признателност за правените им многажди почести като са удостоявали всички цветя с покана на обществени места в случаи на празненства или развлечения.

Правотата на теменужката бе очевидна и никой не посмея да я оспори. Но това не попречи на събранието да поддържа още създаденото против мене настроение. Избраната комисия да изработи резолюцията за моето осъждане, или по-право казано да осъди моето градско общество, се залови трескаво на работа. В няколко минути вече проектът бе готов и се поднесе на одобрение от общото събрание. Остана на особено мнение само щъркелът, който до него време газеше в съседната с гората ливада. Като видя събралото се множество, щъркелът се запъти бавно с широки крачки, величествен като библейски мъж. Щом доближи до бюрото, учтиво се поклони, като си изправи първом дългата червена човка високо, колкото това позволяваше дължината на шията му и после я пусна с тържествена бавност чак до земята, и най-сетне застана с прибрани като кавалер пред дама крака, спокойно и ясно проговори:

„Дълбокоуважаеми госпожи, госпожици и господа! Ще ми позволите едно скромно мнение, с което не искам да защитя нашите врагове, а да защитя Правдата, Божествената Правда, която твърде малцина на тоя свят познават."

В цялата околна местност се възцари мъртва тишина. Само гласът на щъркелът се чуваше ясно и звучеше с известна тайнственост, каквато всеки чувствува при извършване на едно честно дело.

Възцарилата се тишина свидетелствуваше за дълбокото почитание към щъркела, отдаваемо му за неговата мъдрост, добита от ред тежки преживявания, изнасяни със стоическото търпение на средновековен християнски мъченик.

– Разбирам вашата болка, разбирам и вашето сега намерение, и при все това аз бих желал да ви отклоня, за да не съгрешите пред Бога. Като казвам: да не съгрешите, изхождам не от обикновеното понятие на тази фраза. Знайте, любезни братя и сестри, че когато Великият Създател е почнал да твори видимият и невидимият светове, турил е за основа най-великото свое качество – любовта като крайъгълен камък на мирозданието.

Тук кълвачът, познат отчаян атеист, но пък ревностен защитник на личното право и свобода нервно прекъсна ораторът, без да поиска думата.

– Преди всичко, моите искрени и дълбоки почитания към беловласия наш стар, по-стар и от дедите ни, приятел. Моят поклон пред неговата величава фигура и още по-величава житейска мъдрост, но далеч да бъде от нас всяка мистична сантименталност. Успехите на съвременната наука завинаги отдадоха заслужената дан на теологията. Дарвинизмът издъно подрови основите…

От силно вълнение кълвачът се замори, почна дълбоко да диша и биде принуден да си почине, но след кратко време продължи: – Не знам дали е уместна една критика върху подобни схващания, каквито преди малко

чухме, но аз ще кажа, че тям е мястото в областта на вечната забрава и че историята на всички общества и народи показва и доказва какво враждите са плод на обществените отношения, вън от които няма причини, определящи тоя вековен антагонизъм. Частно за отношенията на хората към животните ще кажа, че те достатъчно са дискредитирали човекът, който от прекалено самомнение, счита себе си за венец на божиите творения. Мислите ли вие, че тоя венец ще насити някога своята алчност към месо и кърви? Не е ли, прочее, лекомислено и наивно да затваряме поглед пред твърдата и хладна действителност?

Общо вълнение облада събранието. Доволен от създаденото настроение, кълвачът се премести на друго близко клонче и млъкна. По лицата на всички се четеше нетърпение да чуят по-скоро щъркела, да чуят неговите мисли в защита на правдата. И щъркелът, спокоен и кротък както по-рано продължи:

– Като разтворим голямата книга на живота, там ще научим причините на обществения антагонизъм и на враждебните отношения между човека и животните. За хорските вражди няма да ви говоря. Тяхната история датира от когато човекът се е отбил от пътя, в който Създателят го е повел първоначално. Философията на живота вам не е позната и не лесно можете я разбра; тя е различна от проповядваната на университетските катедри на тоя земен свят. Но каквато и да бъде тая философия, за която ви намеквам и оная на университетите, те не представляват такъв интерес, какъвто е интересът, който се съдържа в най-великото и всевечно дело на Бога. О, колко бих бил щастлив, ако един ден ви видех просветени в тая божествена философия! Тогава вие ще знаете що е божествен план. Ще знаете ония скрити закони, насочени към осъществение на този божествен план. А този план – това е всемирна хармония между всички живи твари на Създателя. Когато разберете това, тогава днешните борби, вражди и алчност ще паднат в краката ви като дрипи. Всеки ще иска да участвува в реализирането на божествения план като действува с любовта. А за да действувате с любовта ще ви бъде нужно предварително да възпитате в себе си всички добродетели като: търпение, кротост, смирение, правда, истина, смелост. Самият факт на лично усъвършенстване и служенето на едно дело, което няма по-велико от себе си, защото то е лично дело на Създателя, ще ви издигнат в собствените ви очи; тогава ще добиете най-здравия критерий за разумен живот. Не мислите, че светът окончателно е създаден, не. В него има още много да се създава. Искате ли това да разберете? Не се съмнявам в това ваше желание, защото вие всинца сте интелигентни, а интелигентното същество не може без духовна дейност. Неговият дух иска храна, а храната на духа са възвишените дела. С каква храна ще нахраните вашия дух, ако напр. сега подложите на изтезание един човек, защото е набрал букет от гората, за да зарадва с него някои градски деца? Знаете ли вие, че вашите собствени мисли, само защото са враждебни, ще се повърнат върху вас и вас самите ще уязвят? А какво би било, ако вие постъпехте тъкмо наопаки, напр. ако отправехте добри мисли, добри желания на тези деца? Първо, с вашите дела вие ще нахраните своите души, и второ – с вашите мисли и желания ще внесете радост в душите на тези деца. Постъпите ли така, вие вече сте взели, макар веднъж, участие в божествения план. А какво още значи да участвуваш в божествения план? – Да създадеш радост в небесата.

– Искам думата! Всичко това, започна кълвачът, би било прекрасно, ако може да бъде действително. За какъв божествен план говорите, когато науката не познава преди всичко никакъв Бог? Мен е много странно да слушам подобни, извинете, нелепости. Аз никъде не виждам Бога, а пък небесата, в които възвишените хорски дела създават радости, не са нищо друго освен безкрайно пространство с множество материални частици, наречени съзвездия, слънчева система и пр., които се движат по установените от съвременната наука закони. За каква храна на душите говорите?

– Не само вие не виждате Бога. Него виждат само тия, чиито очи са способни да виждат; слепите никога не могат Го видя. Както за Бога, така и за небесата твърде е рано да се говори с вас, уважаеми приятелю. Вие познавате само храната на стомаха и не подозирате, че всеки ден поднасяте храна и на душата си. Добра или лоша храна – това е друг въпрос. Когато към вас се отправят хвалебни думи за чест и достойнство, вие чувствувате удоволствие, защото хората ви нахраниха душата. Когато някому окажете благородна услуга, от която нямате никакви материални облаги, вие сте доволен от себе си. Когато вие се самопожертвувате за отечествени идеали или за успеха на науката стомаха ли си нахранвате? Вашият материализъм, млади приятелю, е едно опошляване на философската мисъл. Вън от видимия свят за материалиста друг свят не съществува и там е всичкото заблуждение, което пречи на познаването действителния идеал на личността. Бих се прострял повече, но се боя, че няма да ме разберете и че ще ви отегча.

– Говори, говори, чуха се единодушни гласове, ние ще слушаме, ако ще и до залез слънце да говориш.

– Чували ли сте някой да говори върху *Идеята за прекрасното* в живота?

Някои от събранието започнаха да се огледват и запитват: каква е тая идея и като видя недоумението им, ораторът каза:

– С малко думи тая мисъл може да се предаде така: всяка личност има две страни – физическа и духовна. Физическата страна се движи от нуждите на тялото, а духовната – от идеята за прекрасното. Тия две страни имат още и това съществено различие, че развитието на първата, физическата страна стига до известен предел и спира, не се развива повече, когато втората страна се развива безкрайно. Върху идеята за прекрасното материалистът ще ви каже, че тя има смисъл само когато служи на живота, на физическия живот. А такова схващане предполага край на всяко развитие. Спре ли пък веднъж едно развитие, там няма живот. Идеята за прекрасното е сама по себе си прекрасна, защото тя е съкровищница на всички добродетели, централно място между които заема любовта. От тук следва, че само оная идея влага смисъл, благороден, божествен смисъл в едно дело, която изхожда от любовта, т.е. от любов към прекрасното. И тъкмо наопаки: ако дадена ваша постъпка е продиктувана от омраза, от ненавист, вие сте рутинери, служители на мрака. Аз признавам само един случай, в който може и трябва да се действува от омраза – това е случая, когато интелигентна личност се бори със собствената си личност. Живейте в пълно съгласие, мир и любов с всички, но не и със себе си. Дълбоко във вашата душа живее вашето скрито Себе, което не може и не бива да се

помирява с вашето външно Себе. Тези два непримирими врага на вашата личност имат свой индивидуален начин на проява. Вашият съсед има успех в живота си и вие се измъчвате от завист. Съчинявате интрига против него, за да му напакостите. Това значи, че скритото ваше Себе е роб на една ваша страст; че то е безсилно да надвие вашето външно Себе. И обратно: вие срещате съседа си и искрено му изразявате своята радост за неговия успех. В такъв случай ние не се съмняваме в тържеството на вашата душа за царящата в нея идея за прекрасното. Друг пример. Някой си господин посетил нашата гора и набрал от нея цветя за подарък на децата. Вие всички, пропити от негодувание и омраза към този господин като представител на хората, решавате да се нахвърлите най-яростно върху му и да му изкълвете очите. Кому вие ще послужите в случая, на идеята за прекрасното ли?

– Но как може другояче да се постъпва с човек, който, ако днес бере цветя, утре ще влезе в гората с пушка и кучета, и почне да ни изтребва? – с треперлив глас извикала гургулицата.

– Добре, но аз питам: смятате ли, че такъв човек в подобен случай ратува за идеята на прекрасното? – Очевидно, не! Мислите ли вие, че ще възпитате духовна култура у един роб на своето външно Себе, като действувате с омраза? Какво ще ви донесе вашата омраза, освен злорадство за стореното отмъщение? Нима вие още не сте напуснали старата философия: око за око и зъб за зъб? Цветята, които човекът е набрал са за деца; той иска да им занесе радост. Защо и вие да не се присъедините към неговата прекрасна идея, и да пожелаете като него радост на едни деца, обречени по силата на човешките предразсъдъци на най-чувствителни лишения за своите души, тъкмо когато цялата природа ликува в най-великолепната си премяна? Аз бих ви посъветвал, любезни мои братя и сестри, да презрем всяка омраза и ненавист, и още от днес, тоя светъл ден, пред лицето на животворното Слънце да тръгнем в пътя на разумния живот дето божествената любов носи вечна хармония. Нека пратим горещ поздрав на децата в града. Знайте, че вече в градовете, даже и в селата, от няколко години е подета идеята за нов разумен живот върху принципа на божествената любов.

Ентусиазмът бе неописуем. – Човек, човек да се яви, се чуха гласове. И красивият кос енергично отлетя и в миг се озова пред мене, сконфузен, но със сияен лик, много вежливо ме покани да се явя пред събранието.

– Високоуважаеми гражданино, обърна се към мене щъркелът. Занеси тия цветя на децата; носи им и радост от радостта на нашите души. Кажи им, че и ние, обитателите на гората, днес правим първа стъпка в пътя на божествения план. Предай им нашите пожелания за духовното им възрастване.

От силно душевно вълнение не можах дума да продумам, само се поклоних почтително и тръгнах към завода*, носещ с две ръце огромен букет от момини сълзи, с препълнени от радост гърди, че освен букета, нося на децата и поздрав от гората.

10.V.1918 г., Каябурун **П. Списаревски**

---

*) Държавния завод при с. Кая-Бурун [с. Конево], Ямболско

ТРЕВА РАСТЕ

Трева расте по моята пътека
и негли джунгли клони вече сплитат.
Трева расте ли във друмите – нека,
и нека в този свят съм днеска укрита,
забравена от всички и бездомна;
и никой да не знае ме къде съм,
и обичта в гърдите ми огромна
на моята сърдечна, волна песен.
Растете джунгли и треви, и бурен,
следа по вази никой да не сложи;
и где могилни прах ще легне бурен,
там никой моя сън да не тревожи.
Приживе – чужда бях и непозната,
и сякаш гост на земната планета,
като че нямах ни сестри, ни братя,
приятел верен никой под небето.
Но до ще ден пътеката към мене
ще се очисти от ръце грижливи,
ще ме потърсят в нов век вдъхновени
сърца. Човеците, тогава живи,
ще ме потърсят, вярвам, по земята
и всяко мое слово ще намерят,
че пях аз песни светли за душата,
проникнати със обич и със вяра.
Че целият ми живот бе дело
през кръговрата на години много:
дали във пот обляно мойто чело,
понесла тежко бреме в изнемога,
или всред мрак и буря, и метежи,
или в лазурно утро, в слънце, рано.
Във всичкия ми подвиг и стремежи,
и болка, щастие на едно събрани,
аз пях, нареждах стихове крилати,
така че много се събраха вече…

като звездите горе в небесата,
в кои се чуват мойте бодри речи.
Не давах слънце да залезне златно,
докато ядно чувство във гърди ми
не претворих в усилие многократно,
че огън пак да грее в мойта рима.
Не дадох ни една сълза да падне
от моите очи, дордето в бисер
не я нанизваше душа ми страдна
и стихове крилати не записах.
Животът ми изнизва се полека,
в треви и джунгли името ми гасне;
и бурен зъл по моята пътека.
Но в бъдний век са мойте дни прекрасни.

5.III.1947 г., Олга Славчева.

5. Олга Славчева като младо момиче

6. Олга Славчева като ученичка - вляво

7. Олга Славчева с приятели - вдясно, 5 юли 1916 г.

8. Олга Славчева Динкова
- снимка от дипломата, 12 юли 1928 г.

9. Олга Славчева - студентка, със студентската шапка

10. Олга Славчева с приятелка - вляво

11. Олга Славчева на Рила

12. Олга Славчева, млада и жизнерадостна

13. Олга Славчева като учителка

14. Олга Славчева при извора на Дианабад.
София, 27 юли 1927 г.

15. Олга Славчева , Кръстю Христов, Учителя в гръб
и Люба Аламанчева

16. Олга Славчева на Изгрева. Вдясно до нея е Кръстю Христов, Учителя в гръб, Люба Аламанчева, Тодора Юрданова, Милка Аламанчева

17. Учителят и Олга Славчева на Изгрева, 1938 г.
Зад Учителя е Тодора Юрданова

18. Учителят и Олга Славчева на Изгрева, 1938 г.
Между тях е Милка Аламанчева

19. Олга Славчева на събора в Айтос 1942 г., горе вляво. Учителят е в средата.

20. Олга Славчева на последния ред, пета, с бяла блуза в групата от г. Ямбол. Учителят е в средата - 28 август 1942 г.

21. Олга Славчева и Наталия Чакова

22. Олга Славчева и Димитър Янушев всред царевицата

23. Олга Славчева на Изгрева в градина от цветя -
27 август 1939 г.

24. Олга Славчева е трета вляво с Наталия Чакова пред чешмата “Сърничката”

25. Олга на Паневритмия на Изгрева, в средата с костюма - 28 август 1942 г.

26. Олга на Паневритмия на Изгрева, с бялата рокля трета поред - на събора 1939 г.

27. Олга Славчева пред палатката на Второто езеро на Рила.

28. Олга Славчева на извора „Махабур"с Учителя. Тя е над него с бяла шапка - 13.08.1931 г.

29. Олга Славчева при извора „Махабур”с Учителя - 13.08.1931 г.

30. Олга Славчева при извора „Махабур”с група и Учителя. Тя е вдясно препасана с колан

31. Олга Славчева в бяла рокля с Учителя и приятели отиват на Паневритмия

32. Учителят и Олга с приятели се връщат от екскурзия

33. Учителят и Олга с приятели слизат към лагера

34. Групата се насочва към лагера. Олга е до Учителя

35. Учителят в средата, а отдясно е Олга Славчева

36. Учителят и Олга с приятелите

40. Олга, в дясно, с приятелите

39. Олга, вляво, с приятелите и Учителя

38. Учителят и Олга Славчева с приятелите

37. Олга, Учителят и приятелите

41. На братски обяд на Рила - Олга е в средата

42. Олга, в средата, с приятели

43. Олга, вляво, до нея Юрданка Жекова, Анна Динева и Сийка Динева

44. Олга с приятели на Рила - вдясно, с бяла рокля

45. На езерото “Сърцето”. Олга, вляво, с бялата рокля и русата коса

46. Буча Бехар, Олга Славчева, Учителят на обяд на Изгрева

47. На Изгрева всички пеят. Олга в средата, вдясно от нея е Весела Несторова

48. На Рила, 1.08.1932 г. - Олга, седнала вдясно, с Учителя и приятели

49. С приятели всред езерото. Олга е вдясно с бялата рокля. Изправеният мъж е Крюгер Дерлитански като млад.

50. Олга с дългата бяла рокля с приятели

51. Учителя Дънов на първата разходка след оздравяването му от побоя, до извора “Ръцете” - 12.08.1936 г. Рила.
Олга, вдясно горе, с бялата жилетка.

52. Учителя Дънов, на първата разходка след оздравяването от нанесения му побой, до извора “Ръцете” - 12.08.1936 г. Рила. Олга, вдясно горе, с бялата жилетка.

53. Учителя Дънов на първата разходка след оздравяването му от побоя, до извора “Ръцете” - 12.08.1936 г., Рила. Олга, вдясно горе, с бялата жилетка. Всички пеят.

54. Учителят говори на групата. Олга Славчева е горе в средата, с бялата жилетка и шапка на главата.

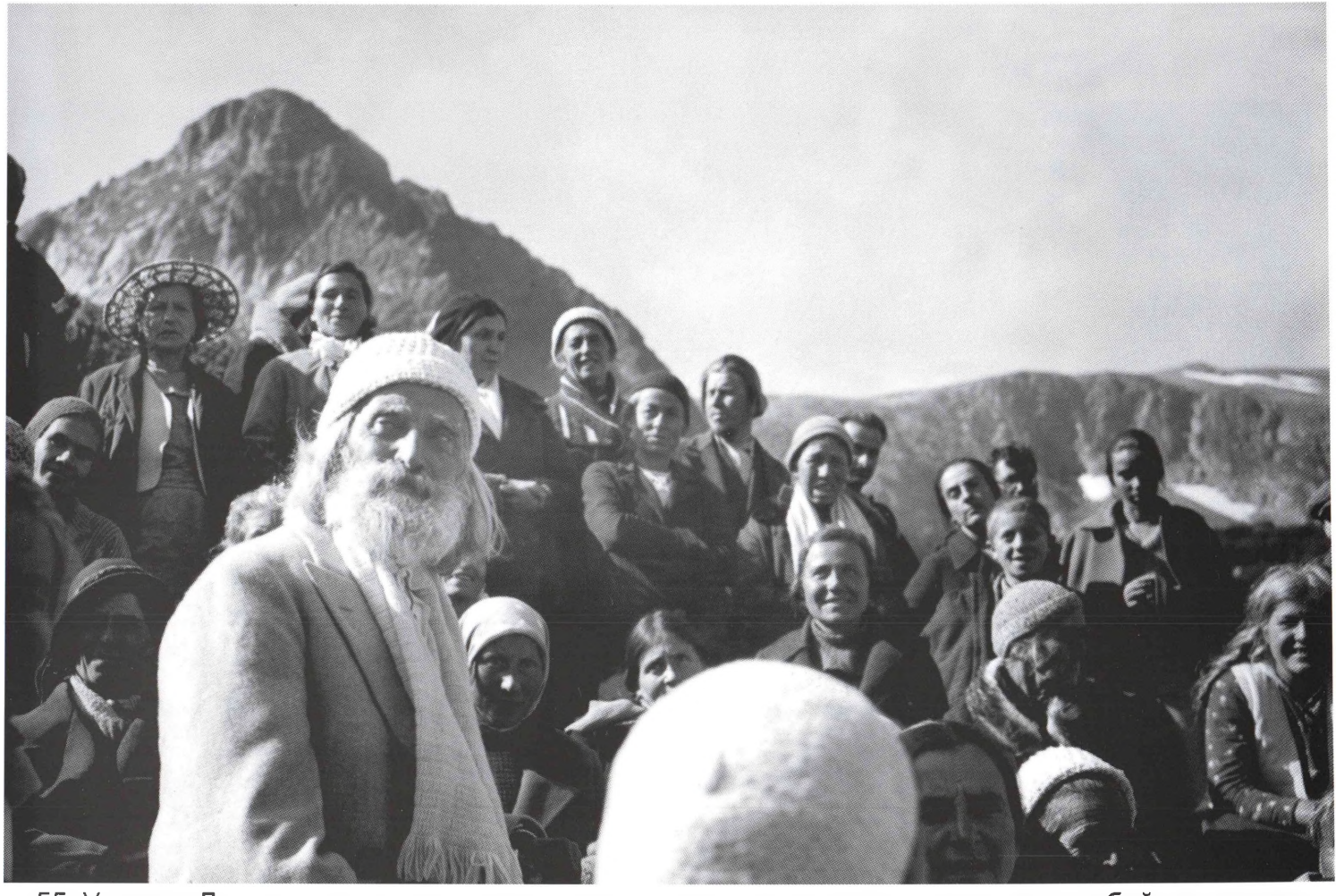

55. Учителя Дънов на първата разходка след оздравяването от нанесения му побой, до извора "Ръцете" - 12.08.1936 г., Рила. Олга, вдясно горе, с бялото елече и рокля на цветчета.

56. Групата с Учителя Дънов се насочва към лагера - 12.08.1936 г., Рила.
Олга е вляво с бялата жилетка, носи палтото си.

57. Групата с Учителя се отправя към лагера. Олга е вляво с бяла жилетка, държи дрехите си.

58. Петър Манев и Олга Славчева наблюдават как Георги Томалевски изчуква с длето “Север - Юг”.

59. Общ изглед на Спиралата и нейното значение.

59 а. Учителят Дънов дава указания и участва при построяването на Спиралата.

59 б. Учителят Дънов обяснява смисъла на Спиралата. Цеко е пред него.

60. Олга Славчева до извора “Ръцете” на Рила.

61. Бивака на Витоша 12.08.1936 г. Цеко Етугов с Учителя и приятели

62. Бивака на Витоша 12.08.1936 г. Цеко Етугов в профил с Учителя и приятели

Сканирани документи:
Вървя напред

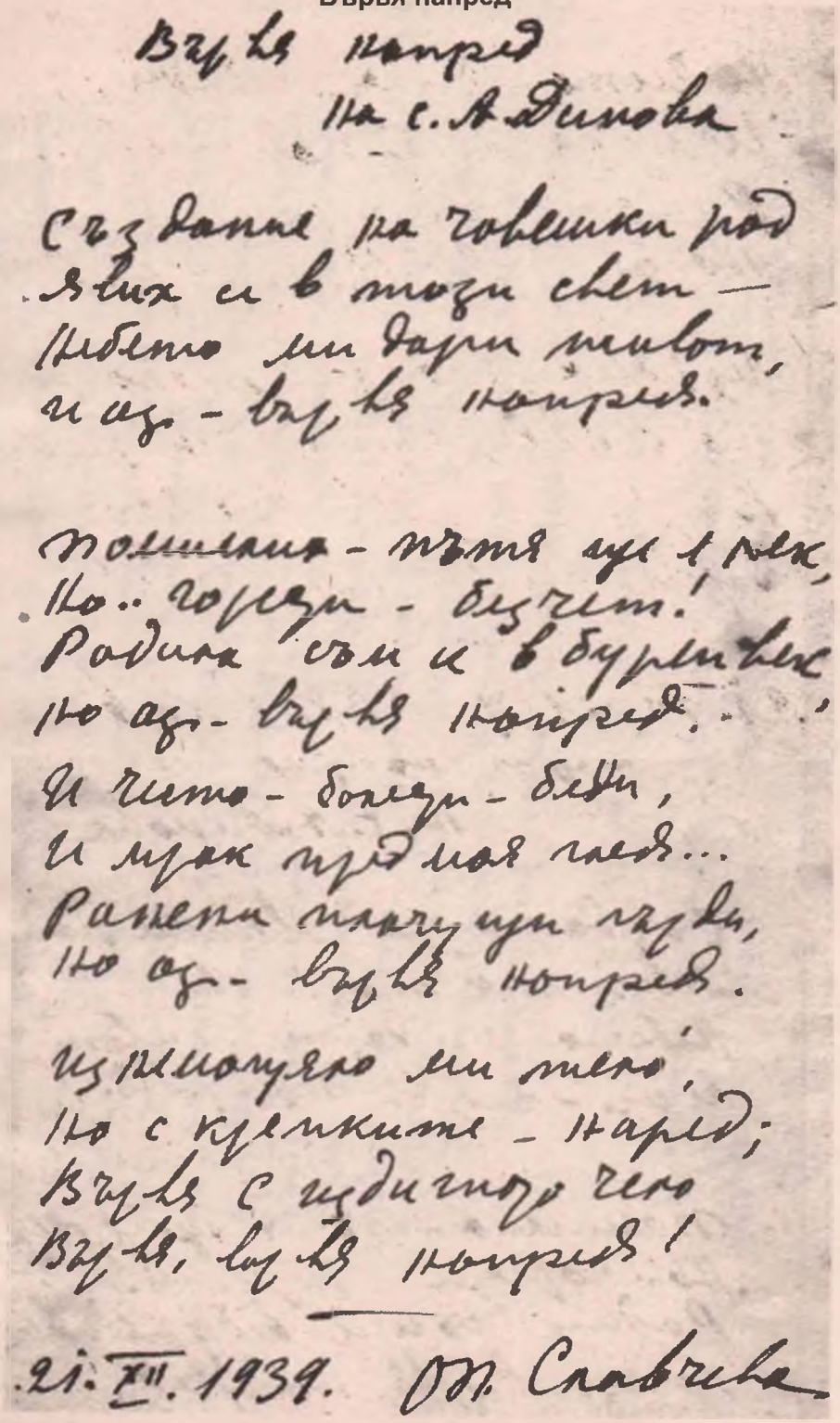

Вървя напред
на с. А. Динова

Създание на човешки род
Явих се в този свет —
Небето ми дари живот,
и аз — вървя напред.

Помилина — пътя ще е лек,
Но.. горещи — безчет!
Родила съм се в бурен век
но аз — вървя напред.
И често — болещи — беди,
И мрак пред моя глед...
Ранени плачущи гърди,
Но аз — вървя напред.

Изнемогуяло ми тело,
Но с крепките — наред;
Вървя с издигнато чело
Вървя, вървя напред!

21. XII. 1939. Ол. Славчева

Ментален (умствен) свят
задача

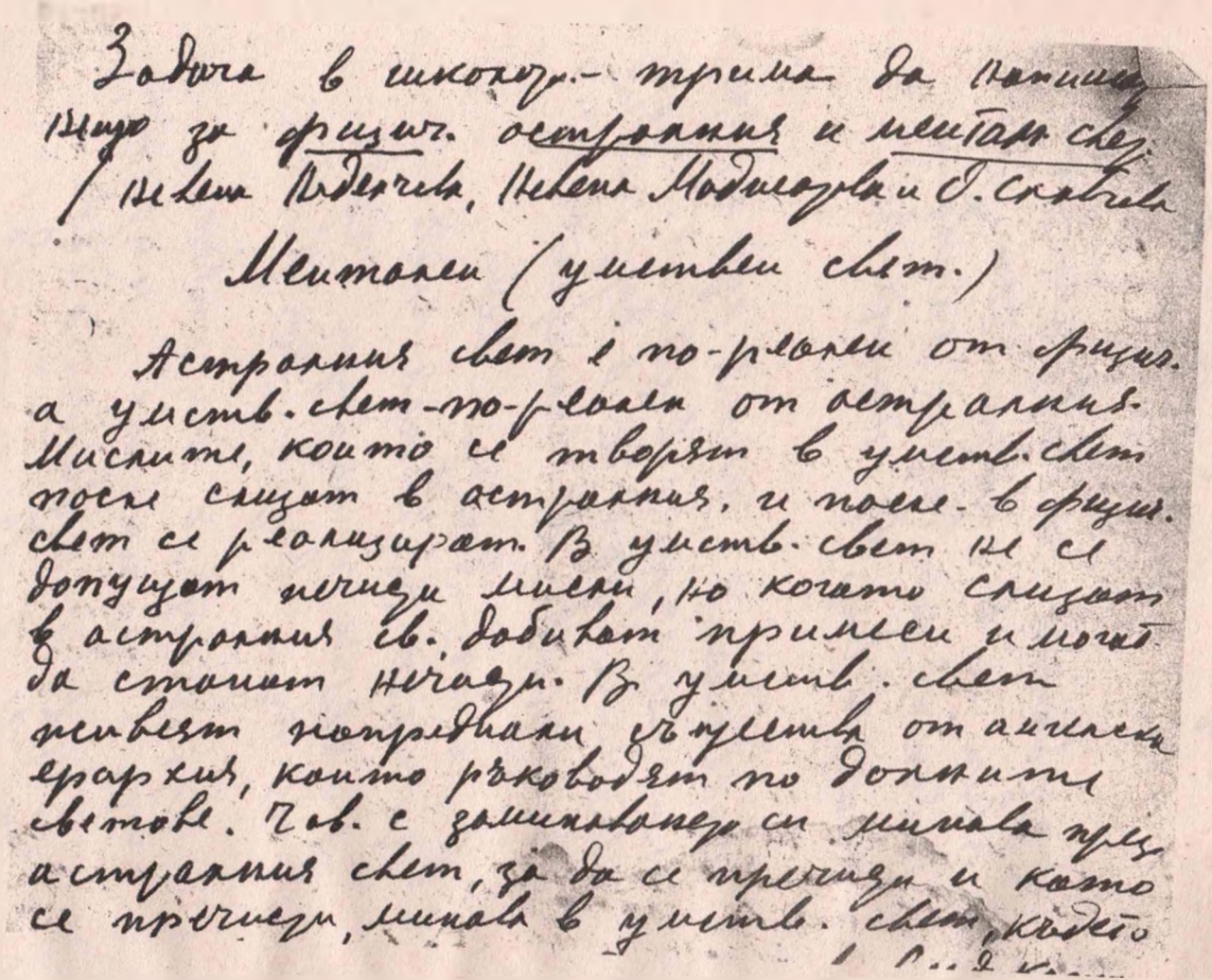

Задача в школор. — трима да напишат нещо за физич. астралния и ментал. свет.
/ Нелена Виделчева, Нелена Мадисарова и Д. Славчева

Ментален (умствен свят.)

Астралния свет е по-реален от физич. а умств. свет — по-реален от астралния. Мислите, които се творят в умств. свет после слизат в астралния, и после в физич. свет се реализират. В умств. свет не се допущат нечисти мисли, но когато слизат в астралния св. добиват примеси и могат да станат нечисти. В умств. свет живеят напредналите същества от ангелска ерархия, които ръководят по долните светове. Чов. с заминаването си минава през астралния свет, за да се пречисти и като се пречисти, минава в умств. свет, където

брега, пази го от подводни скали ...

Какъвто е ума, такъв е и домът на чов. казва народната поговорка. Целата окултна школа служи с своите методи за организич. и хармонизичане тези три света. Менталния свет е много важен: той стан на моста между физич. и астр. светове от една страна и причинния и божеств. от друга страна. Той е врата за рая, където, или ще се отправим към по-висшите светове, или ще се вернем назад, да преповтаряем своите грешки. Умств. свет е остър меч, с който можем да убием чов., а може да пренесем вашето на отчаяния самоубиец.

Да имаме ум свети кото слънцето, казва учителя.

Ор. Славчева

[illegible] 1 II 959

ПОСЛЕПИС

ВЕРГИЛИЙ КРЪСТЕВ

1. За да се издадат 2 тома за Олга Славчева – „Изгревът", том XXVI и том XXVII, е цяло Чудо на Чудесата! Нали искате чудеса? – Ето ги две от чудесата. Прочетете ги и там ще откриете към 1 000 чудеса.

2. Издаването на тези два тома е един колективен труд, обхващащ близо 100 години. В първата част на веригата е Олга Славчева, която създава новата българска поезия според Учителя Дънов.

3. Следва онзи Творчески Дух, който идва от Невидимия свят и диктува тази поезия. Без него не може да се яви никаква поезия. Това го знаят всички поети, писатели и музиканти.

4. Тук трябва да споменем и закрилата на Учителя, Който непрекъснато я кара да чете новите си стихове пред всички, както и да чете екскурзиите, които описва. Учителят разрешава написването на стиховете за първата стихосбирка „Сутринни лъчи" още 1922 г., когато Олга е на 27 години. И Той я насочва да се отпечата в гр. Казанлък, при братята Камбурови, които имат печатница.

5. Накрая на живота си, Олга се свързва с Пеню Ганев, който приема нейния архив за съхранение и печат. Виж „Изгревът", том IV, с. 575-576.

6. Пеню Ганев предава целия архив на Олга Славчева на Сава Калименов. Той е имал издателство и печатница преди 9.IX.1944 г. Но комунистите идват на власт, взимат печатниците в България и забраняват частното книгоиздаване. Започва комунистическата цензура и техната атеистична пропаганда, която просъществува до 1990 г.

7. Още през 1982 г., след дълги разправии с Борис Николов и Сава Калименов, които съм описал, успях да прибера архива на Олга Славчева. Той беше опакован в пакети, но захвърлен в един килер. Аз търсих, прехвърлях разни пакети, но прибрах нещата на Олга. Разбира се, че там са останали и други материали на Олга. Исках да отида отново и пак да проверя. Но не стана. Развиха се други събития, които ми попречиха.

8. По-късно, когато работих с Пеню Ганев за неговите спомени, които публикувах в „Изгревът", том XVI и том XVII, той разказа много неща за Олга Славчева. Това го публикувах в „Изгревът", том XVI, с. 70-71, както на с. 126-128 за историята на „Малката буболечка". А нейното приложение е на с. 158-159.

9. Онова, което ми бе предадено в пакети като архив на Олга Славчева в 1982 г., бе сложено в един сандък да чака и да дочака онова време, когато може да се отпечати. Стоеше в сандъка, и от време на време се чуваше пукот от сандъка. Олга протестираше по този начин. Само казвах: „Не ти е дошло времето. Ще чакаш."

10. След като се промениха събитията след 10 ноември 1989 г., и се дойде до свободен печат, аз издадох през 1993 г. том I от „Изгревът". Две години го подготвях. Беше непосилно трудно. И там описах в спомените на Мария Тодорова историята на Паневритмията на с. 204-206 – „Паневритмия в Невидимия свят. Паневритмия в небето над връх Мусала"; с. 206-209 – „Паневритмията на „Изгрева"; с. 210-213 – „Думите на Паневритмията – на Олга Славчева от „Изгрева" и на Асавита от Божествения свят"; с. 213-220 – „Задачата на Ярмила от Учителя и разрешението й от трите сестри".

11. Как бе работено и как бе издаден том I на „Изгревът", и как бе приет, виж „Изгревът", том XXVI, с. 1002-1003. Как бе дадена Космогонията, виж на с. 1003-1004.

Този материал никой не го знаеше. Аз съм го записвал от Мария Тодорова през 1972 г., когато работих с нея. Четат и стоят като втрещени! Всичко е неочаквано за тех. Изведнъж се явява ураган от завист и злоба, и се насочва към мен. Тези сили дори и днес действуват. Защо съм аз? Кой съм аз? Добре де, направете го вие. Но не можете, защото нищо не знаете. А аз съм работил десетки години.

12. В „Изгревът", том XXVI, с. 1007-1008 има по точки за евентуална справка за Паневритмията по томове. Необходимо е изучаване. И приложение!

13. Аз бях започнал концерт-рециталите на „Изгревът" по случки от дадени автори и песни на Учителя. И така дойде идеята, да предам в 3 концерт-рецитала историята на Паневритмията. Подготовката бе трудна, но успях.

Първият концерт-рецитал бе на 18.11.2006 г. на тема „Как се създаде Паневритмията на Изгрева от Учителя Дънов?" Спомени от том I, II, VII на „Изгревът". Фотоизложба от 30 снимки от 30/40 см. от снимки на Паневритмията на Изгрева. Песни от Паневритмията.

Вторият концерт-рецитал бе на 31.03.2007 г. на тема: „Как се изучаваше и как се играеше Паневритмията на Изгрева?" Спомени от I, II, III, XVI том на „Изгревът". Снимки на Паневритмия на Изгрева. Магнетофонен запис на Паневритмията, аранжимент на Филип Стоицев от 1972 г.

Третият концерт-рецитал бе на 28.04.2007 г. на тема „Чудеса на небето и знамения на Земята." Фотоизложба от Паневритмия на Рила. Музика от Паневритмията.

Снимките от фотоизложбите за Паневритмията, бяха 30/40 см. в А3 формат, които се поставяха по 4 на картон, който е 70/100 см.

14. Всички концерт-рецитали от 23.04.2004 г. до 28.09.2007 г., бяха извадени на компактдискове. Всеки концерт-рецитал в 2 CD – единият от I част на концерта, а другия от II част на концерта. Бяха към 25 концерт-рецитала. Бяха направени 100 комплекта от 1-25 концерт-рецитала, и бяха раздадени безплатно на 100 човека, на онези, които имаха отношение към „Изгревът".

В тези 25 концерт-рецитала, извадени на CD, имаше и 3-те концерт-рецитала за историята на Паневритмията.

15. По-късно сценарият, който бях направил за 3-те концерт-рецитала за Паневритмията, беше подготвен отделно, въведен на компютър, после бе направена разпечатка, която излезе към 100 страници. И тогава тези 100 страници бяха предадени на преводачи. Бяха преведени на 6 езика – руски, френски, английски, испански, италиански и немски.

16. Българите, последователи на Учителя смятат, че може да се пробие в чужбина с Паневритмията. Въпреки плахите опити, аз смятам, че с Паневритмията не може да се пробие, защото първо българите не знаят историята на Паневритмията, и отхвърлят „Изгревът", който през 2013 г. възлезе на 28 тома.

Единственият начин да се пробуди чуждото съзнание може да стане само с чудеса. А тези чудеса бяха в тези 3 концерт-рецитала за Паневритмията. Преведохме ги и когато им дойде времето, то чужденците ще ги прочетат. А за българите – да ги търсят в интернет-страницата: http://www.izgrevat.com И от там да четат.

17. Учителят Дънов казва, че да се реализира една Божествена идея, трябва един ученик от Невидимия свят да слезне и да работи с един ученик от Школата. Реализира се на Земята от 2 човека – един от горе и един от долу.

18. И ето как се реализира горния закон. В моя план изобщо не стоеше като точка публикуването на материала на Олга Славчева. Аз движех останалите томове от „Изгревът". И ето, че дойде ден, в който ме потърси Величка Няголова, която живееше в гр. Своге. И започна да ми говори, че трябва да се издаде нещо за Олга Славчева, която е дала думите на Паневритмията. В разстояние на една година, най-малко 10 пъти ми е говорила за Олга. Вероятно нейните телефони в ушите и в съзнанието, бяха отворени за Олга, затова Олга от Невидимия свят предаваше своите наставления и Величка ги приемаше, и ги представяше пред мен. Това е да имаш връзка с някого от Невидимия свят, както и Онзи от горе да има връзка с някого, който е в плът, в човешко тяло на Земята.

19. Полека-лека в съзнанието ми започва да изплува образа на Олга. После тя ми се яви, и започна да ме командва „от горе", а аз отдолу на Земята изпълнявах. Няколко месеца преглеждах нейния архив. Да подготвя нейния първи том, ми отне почти една година. Да не смятате, че това е много лесно? Напротив – невъзможно е!

20. Нейният ръкопис бе нечетлив. Уж е четлив, но аз не разбирах нищо от него. И, трябваше да разчетем „Екскурзиите с Учителя", и започна голямото мъчение. Използвахме един препис на Сава Калименов, който бе променял по свое усмотрение оригинала на Олга.

Намерих един млад човек – Николай Панчев Бояджиев от гр. Правец, който разчете почерка на Олга от т.н. „Екскурзии". Свикна с нейния почерк,

и той така подготви „Изгревът", том XXVI. Това бе чудо на чудесата с тези екскурзии. Но се разчетоха!

21. Как намерих нейните снимки? Идваха една по една от нейните архиви. Олга си ги подреждаше, и те идваха. Вероятно има и други снимки, но когато дойдат в нас, то ще ги публикуваме. Не искаха да ни дават снимките. Били им скъпи. Казвам им, че като си заминат от този свят. то наследниците им ще ги изхвърлят. Аз имах опит с такива снимки. Една дъщеря изхвърли снимките на баща си. Питам: „Защо не ги даде на мен?" – „Нарочно, не трябва да идват при теб!" Ето, вижте какво значи врагове между баща и дъщеря. И не дойдоха снимките на този човек при мен, макар, че съм публикувал спомените му в „Изгревът". А бяха много сполучливи, но без снимките му.

22. Следващият човек, който се измъчи, бе Найден Найденов от гр. Правец. Той четеше всичко, което бе въвел Николай, и направил разпечатката. Той беше коректора. Трябваше да открие правописните грешки. И той се справи много добре. Ще се измъчиш. Няма как! Да видиш как аз се мъча, че кръв излиза от порите на кожата ми. Такъв е израза за такива случаи.

23. Следващият сътрудник бе Полина Тодорова Петкова от гр. Видин. Тя набра бележките ми към „Изгревът", том XXVI и бележките към снимките. Да не смятате, че много лесно се разчита моя почерк? Казват ми, че е бил нечетлив. Но аз си го разчитам. Какво е важното в случая? Ето какво! – Мисълта ми тече в мозъка ми, и трябва веднага да се запише. Не се ли запише, мисълта ми изчезва в пространството, и вече не се връща. Вече е изгубена. Ето защо, трябва бърже да се пише, да се хване мисълта, за да не се загуби. Така се разваля почерка. Има и друга причина. - С възрастта човек започва да пише така, че да не може да си го разчете.

Засега Полина разчита почерка ми.

24. За „Изгревът", том XXVII съм написал много бележки към някои отдели от стиховете на Олга. Без моите бележки човек не може да влезе в материала, и нищо не може да разбере. А защо ли? Аз познавам всички събития, които описва Олга Славчева. И затова реших да направя своите бележки. Искате пример? Ето „Школата". В нея Олга описва всичко вярно и точно. Понякога са 10 реда, друг път – 20 реда или цяла страница. Тя е свидетел, била е в Школата и за нея е ясно всичко. Но за нея, но не и за нас.

Аз по някаква „случайност" работя с тези събития, и познавам почти всичко. Ето защо съм поставил номера отстрани от дясно на почти всяка страница, които ще се подчертаят в получерно (Bold). И в моите бележки под същия номер ще има обяснения. Почти в повечето случаи ги препращам към даден том на „Изгревът", и съответна страница. Там е описано подробно. Трябва да се прочете и да се провери за какво става въпрос.

Аз вече работя 20 дни само за „Школата", и прерових 26 тома от „Изгревът" и стотици снимки. Друг път такова нещо не мога да издържа, и вече едва ли ще го правя! А как ще го въведе Полина, един Господ знае!

Не само ще се измъчи, но като влезе в материала, ще трепери отвън и отвътре. Има материал за много плач и сълзи.

И, ако ви се отвори „Школата", трябва да благодарите на Полина!

Тя е въвела всички забележки на съставителя на „Изгревът", том XXVII, т.е. на моя милост.

25. Аз се чудя на Николай, как успя да се справи с набирането на „Изгревът", том XXVII ! Да се разчете почерка на Олга Славчева от нейните ръкописи, изписани с молив и на хартия, която е пожълтяла, е нещо изумително!

Окултният закон е следният: Един човек от Земята не може да свърши тази работа. Трябва да дойде друг човек от Небето, да влезне в него, да се съедини с него, за да свърши една работа за Школата. Или по-точно казано е, че един земен човек, трябва да се свърже с един небесен човек, за да реализират една идея. Един смъртен човек от Земята не може да свърши тази работа. Трябва да дойде един безсмъртен човек от Небето, и заедно да завършат „Изгревът", том XXVII. Ето така стават тия работи.

И Олга бе в Николай през цялото време, и те двамата си свършиха работата.

26. Аз работя цели 20 дни. Олга е при мен. Следи ме какво правя, колко време работя. Винаги ми помага, подсеща ме какво да правя. Разработваме заедно моите бележки. Ако трябва сам да търся бележките по томове, това е изключено! Запиша си какво трябва да търся, и след 1-2 дни „случайно" попадам на точния том и страница.

Аз работя само с бял лист хартия и химикал, пред мен са томовете от „Изгревът" от том I до том XXVI. Само ги прескачам, и се чудя как съм ги издал! Това е непосилно за смъртен човек като мен! Това се дължи на Онзи, безсмъртния човек, Който е над мен, и движи цялата поредица на „Изгревът".

За да прочетете 26 тома, ще ви са необходими 8-9 човешки години. А аз за 20 дни прерових няколко пъти тези томове, за да ви извадя цитатите от всеки том!

27. Следващият човек е Ефросина Антонова Ангелова–Пенкова. Набраният материал с направената корекция се предава на нея, и тя преглежда страница по страница, подрежда, прави частична коректура.

Да не смятате, че това е много лесно за един том от 1 000 страници? Как се справя, един Господ знае! Без нея не може да излезне нито един том!

28. Буряна Пенкова поема щафетата, и започва да работи по този том. Тя също участва при някои текстове, главно онези по астрология и астрологичните карти. Тя участвува при качването на концерт-рециталите в интернет-страницата: http://www.izgrevat.com

Благодаря за нейния труд!

29. Компютърната обработка се прави от Вихър Пенков. – Една много трудоемка работа. **Напрежението е такова, че се стига до изстъпление!**

Вие знаете ли какво означава „изстъпление", и влизали ли сте в него? Дано не ви се случва!

Той подготвя целия снимков и илюстративен материал към всеки том. Една снимка или сканиран текст се обработва не само с часове, но и с дни. Засега те са сполучливи.

За Фотоизложбите към концерт-рециталите, той подготвя снимките в голям формат – А3 – (30–45 см)

30. Един том не може да се отпечата, ако не се заплати предварително.

Аз благодаря на онези знайни и онези незнайни човеци, които приемат „Изгревът" и съдействуват за неговото издаване! Без тях не може да излезне нито един том.

Благодаря им в името на „Изгревът"!

31. През 2012 г. изпратих и разпратих на 180 човека в България поредицата „Изгревът" от том I до том XXV, и то безплатно! Целта бе да се разхвърлят в страната. И да го има. А дали ще го чете някой, това вече не беше моя работа.

И така, на 180 човека х 25 тома, това прави 4 500 тома, предадени напълно безплатно.

На някои места липсваше „Изгревът", том XVIII, понеже беше вече изчерпан. През 2013 г. издадохме допълнителни бройки, и отново ги раздадохме. Така, че никой не може да се оправдава, че не знае. Имат го у дома. И да го четат.

32. За да направя този ход, изведнъж в ума ми нахлуха едни събития от 1972 г. Тогава много от възрастните приятели упрекваха Борис Николов, че не са разпръснали беседите на Учителя по страната, а са стояли на складовете на Изгрева, когато на 6.XII.1957 г. полицията е направила обиски, и с 19 камиона над 165 000 томчета, са изпратени за претопяване.

Аз отивам при Борис Николов и го запитвам за случая. Отговаря ми така: „Българският народ не приема Учителя, и отхвърля Словото Му, и не го чете. Издали сме хиляди томове, дори ги пуснахме с 30% намаление. Никой не ги купува! Дори и нашите приятели не ги купуват, особено в провинцията! Защо не сме ги разпръснали? Как ще ги разпръснеме, когато никой не ги иска, дори безплатно!"

Ето това ме накара да се замисля, и да взема едно важно решение. А то бе следното:

33. Изпратих 4 500 тома от „Изгревът" – от том I–XXV на 180 човека от България. Аз това можах да направя. А вие направете нещо повече. Аз съм качил на интернет страницата на Изгрева 30 концерт-рецитала по 2 компактдиска.

Четете, гледайте и слушайте. Това беше от мен.

Подпис

Вергилий Кръстев

II

ОЛГА СЛАВЧЕВА ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА Д-Р ВЕРГИЛИЙ КРЪСТЕВ

1. ОЛГА СЛАВЧЕВА В „ИЗГРЕВЪТ ...", ТОМ XXVI

1.1. „Изгревът", том XXVI е посветен за Олга Славчева. Нейният път в Школата е даден на с. 1-497.

1.2. Екскурзиите с Учителя от 1922 г. до 1944 г. са отпечатани в „Изгревът", том XXVI на с. 498-719.

1.3. Поезията е представена в „Изгревът", том XXVI, с. 722-851.

1.4. Бележки за Олга Славчева – виж с. 945-953.

Този материал, трябва много добре да се проучи, за да можете да влезете в духа на предложения материал. Без него не можете да възприемете този том. Изключено е. Този том е охраняван от Небесна стража.

1.5. Как се сдобих с „Екскурзиите", е описано на с. 948-949, точки № 33-36. Беше жестока борба. Но благодарение на онези приятели от Невидимия свят, успяхме да се доберем до тях и да ги издадем. Такова никой не може да опише и пресъздаде, освен Олга Славчева. Лично тя е чела някои екскурзии на Учителя. И Той ги е одобрил. Така, че тя има бял път от светлина за тях. Аз, когато ги чета, пред очите ми като на телевизионен екран започва да се възпроизвежда цялата екскурзия. А какъв език в образи и в Дух Небесен – такова нещо няма на друго място в България! Важното е, че успяхме и ги публикувахме. А дали ще ги четат? На когото е отворен в мозъка му центъра за „Изгревът" – ще може да го чете. А за другите той е заключен с 9 катинара.

1.6. Как успях да се добера до спомените на Олга Славчева, виж в „Изгревът", том XXVI, с. 949 в точките № 37-40.

1.7. Поезията на Олга Славчева, която е публикувана в списание „Всемирна Летопис" /1919-1920 г./, е публикувана от с. 782-788. За да се намери тази поезия, трябва да притежавате тези списания и да сте запознати с тях. Те ми бяха предадени подвързани и в отделни броеве от предишното поколение, което беше навършило 70-80 години. В Националната библиотека може да намерите отделни броеве и годишнини.

1.8. Стихотворенията, отпечатани в „Житно зърно" /1925-1940 г./, са от с. 791-803. Няколко месеца издирвам тези стихотворения, изваждам ги на ксерокс и ги подреждам. „Житно зърно" има 19 тома подвързани на 12 книжки в една година. Вие имате ли го това? Едва ли! А защо го нямате? Отговорете си.

1.9. Стихотворения, отпечатани във в-к „Братство". Аз съм описал през какви препятствия преминах докато Сава Калименов ми предаде всичките броеве от в-к „Братство". Винаги се явяваше някой да ми пречи. Е това е най-важното, да се пречи. Прелиствал съм лист по лист и съм ги изваждал на ксерокс.

1.10. Накрая успяхме да издадем „Изгревът", том XXVI. Но само в 600 броя. А защо? Защото не се купуват.

Тази атака, която започна преди много години т.н. „Братски съвет", още продължава със същата сила и днес. В „Изгревът", том IV, с. 614-645, там са отговорите на всичко. А досега всичко е публикувано, да се знае през какви етапи е преминал „Изгревът". Това нещо може да го научите, ако прочитате и отдела към „Изгревът": ***Духът на Истината и Духът на Заблуждението***.

1.11. Отклонението е тотално! И това, което днес се върши, няма нищо общо с Школата на Учителя. Ето пример: В „Изгревът", том XXVI на с. 473-474 е представена членската карта на Олга Славчева в Общество Бяло Братство – централа – гр. Русе.

1.12. Коментарът за тази членска карта е даден на с. 947, точки от № 19 до № 26. За да се противопостави Учителят на уставите и организациите, Той е дал песента „Писмото", и собственоръчния Му почерк на с. 1027-1028.

1.13. От с. 947, в точките № 20 и 21 има препратка към „Изгревът", том III, с. 332-339.

На с. 332-335 в „Изгревът", том III е дадена историята на уставите и Школата на Бялото Братство. Решението на Учителя е дадено в Общ окултен клас, II година от 29 април 1923 г., гр. София, с. 10, 11 ред отдолу: „Като имат другите общества устави, защо не седите при тях?" – Ето това е решението Му.

1.14. На с. 335-339 в „Изгревът", том III е „Уставът на Русенското Братство". Проучете го добре и вижте последиците.

1.15. На с. 339-343 в „Изгревът", том III – „Кой извършва регистрацията на духовно общество „Бяло Братство" и кой го узаконява?"

1.16. На с. 343-345, „Изгревът", том III е списъка на ръководителите на Братството в страната към 1949 г. Този списък се публикува не само за приложение и документация, а да се покажат имената на онези, които без изключение са си изваждали членски карти, за да станат организация с устав, регистрация, узаконена чрез Министъра на Вътрешните работи.

1.17. Пример: Членската карта на Олга Славчева е под № 969 към 10 август 1926 г. Това какво означава? Означава, че до края на 1926 г. са станали 1 000 броя.

А „Писмото" на Учителя е от 14.I.1923 г. Виж на с. 1027, с Неговия почерк.

Три години след Неговото Писмо, към 1 000 човека си изваждат членски карти. Това какво означава? Какъв е вашия отговор? Моят отговор съм го дал и публикувал. Останалото е отклонение. Но от кого? От последователите на Учителя Дънов. Това е факт.

1.18. Защо днес, към 2013 г. не изпълнявате волята на Учителя Дънов? Той за вас, Той кой е? Вие за какво Го смятате?

В „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, с. 795-798 е публикувано:

1. Кой е Учителят;
2. Кой е Мировият Учител;
3. Кой е Всемировият Учител.

Там е написано много точно. Но това е за мен. А за вас е нещо друго. Ние днес се различаваме по Учителите. Аз имам Онзи Учител, Който е Учител на Бялото Братство, Онзи, Който е Мировият Учител на Великото Бяло Братство, Онзи, Който е Всемировият Учител на Вселената на Всемирното Велико Бяло Братство. И аз съм лицето, който за пръв път на Земята е посочил това, и го е публикувал.

А другите го отхвърлят и си правят устави и регистрации. Знаете ли колко устави са създадени и узаконени след 1989 г. до сега – 2013 г.? Проучете ги и се определете кому ще служите, и кой ще ви бъде Господар. Това е най-важното засега.

Онова, което днес ще направите, ще определи пътя ви за утре.

1.19. Школата на Учителя Дънов има история, има Вътрешна Школа, която се ръководи от Духът Беинса Дуно.

А знаете ли какво означава Духът Беинса Дуно? Не знаете, защото вършите засега точно обратното, противно на този Дух.

2. ОЛГА СЛАВЧЕВА В „ИЗГРЕВЪТ ...", ТОМ XXVII

2.1. „Изгревът", том XXVI излезна от печат началото на месец декември 2012 г. Беше зима. Онези, които бяха в провинцията не можеха да дойдат в София, та да си го купят. А има и хора, които нямат възможност, и са с малки доходи.

2.2. Тогава реших и изпратих по пощата на 12.XII.2012 г. 25 пакета на 25 човека в страната. Всеки пакет съдържаше 4 броя, които трябваше да раздаде на свои познати, които четяха „Изгревът".

Така бяха изпратени 100 броя безплатно от „Изгревът", том XXVI. - Подарък за Новата Коледа и Новата 2013 г!

2.3. А дали ще го четат този том, това вече не е моя работа, а на Онзи, Който ръководи поредицата „Изгревът". Аз моята работа съм свършил. Също и моите сътрудници си свършиха работата много добре. Имената им са написани отзад.

2.4. Много хора изобщо не знаят какво означава да ти дойде у дома книгата „Изгревът". Това е огън Небесен и огън – земен! Това се отнася за самото присъствие на тази книга, макар че е захвърлена някъде си. И че никой не я поглежда, и още повече – никой не я чете. Тя има такава сила, че всичко разтопява наоколо, най-вече самите хора. Това всеки ще си го опита и провери.

2.5. Организацията по изпращането на 25 пакета по пощата в София, беше много трудна. Дори на моменти бе невъзможно. Но дойде едно познато семейство, помогна ми и книгата бе изпратена! Проверих чрез телефоните. Тя бе получена. Оставаше най-главното – да се прочете. Но това вече се отнасяше до тях, а не до мен!

2.6. А какво изпитахме всички онези, които участвуваха в различните етапи при отпечатване на „Изгревът", том XXVI – това нито е за разправяне, нито за описание! Човек идва до изстъпление. Това е онзи момент, когато противодействията към човека са толкова големи, че човешкия дух излиза от тялото. Остава човешката душа, която чрез своя двойник е втъкана в човешкото тяло. Вие виждали ли сте извадена риба от водата и захвърлена на сушата, как е отворила уста, и се стреми да диша? Но не може, защото има хриле за водата, а няма бял дроб за въздуха. Ето това е изстъплението на човешкия дух. Излизаш от тялото си и изчезваш в безкрая. Няма те.

2.7. Изминаха 10 дни и аз смятах, че съм си свършил работата, и вече имам правото да си почина. Така аз смятах. Но друго смятаха онези, които бяха в Невидимия свят и ме бяха вързали с невидими въжета за вас, но реални за мен. Вързан бях отвътре и отвън. Такова голямо съпротивление изпитвах и усещах, че ще бъда смазан. И накрая извиках: „Какво искате от мен? Нали издадох „Изгревът", том XXVI? Оставете ме на мира!" Но не

ме оставиха! По едно време чувам глас: „Ще издадеш поезията на Олга в отделен том." – „Нали съм я публикувал?" – „Нищо не си публикувал, тя е в архива при теб." И ме оставиха. Бях полумъртъв. Нищо не разбирам. Ще ме ликвидират и толкоз! За тях това е играчка.

2.8. Няколко дни се възстановявах от този развой на нещата. Накрая се съгласих! Ще правя „Изгревът", том XXVII за поезията на Олга Славчева. Десет дни това се върти в главата ми, но не мога да почна. Бях блокиран отвън и отвътре. Беше вече края на месец декември 2012 г.

2.9. Аз имам в хороскопа си едно особено съчетание на някои планети, че месец декември ми е финала на всичко, което правя в годината. Това го проверявам вече над 50 години, и до сега няма отклонение. Всичко е от точно – по-точно. И така, през месец декември 2012 г. ми наредиха, и аз приех да правя том за поезията на Олга Славчева.

2.10. Отварям 3 чувала с опаковани нейни стихове от преди 1960 година. Това е повече от 50 години. Отварям последователно пакет след пакет, и целия треперя отвътре и отвън. Изпитвали ли сте такъв натиск отгоре от Небето и вашата съпротива, че едва ли ще се справите? Беше голяма борба. Започнах да работя, отварях пакет след пакет, преглеждам, прочитам нещо отгоре-отгоре и ги подреждам по теми. Ставаше ми неколко пъти прилошаване. Натискът върху мен беше непосилен. Дишах като риба на сухо.

2.11. Аз изобщо нямах представа какво имаше в тези 3 чувала с опаковани пакети. Отварям, чета и подреждам. Така, цели 3 месеца. Непосилен труд! Най-непосилното беше да ги подредя в отделни папки за разчитане. Нейният почерк, трябва да се разчита от специален човек. Това бе Николай.

2.12. Вие да не смятате, че може да разчетете почерка на Олга Славчева? Няма да можете. А защо ли? Под въздействие на Творческия дух, когато я посети и дава поезията, тя започва да пише разкрачено, неразбрано. Забави ли се, то Онзи, Който идва и диктува отгоре, ще си замине. И едва ли ще се върне отново.

И понеже Николай Панчев Бояджиев от гр. Правец успя да разчете почерка на Олга за „Изгревът", том XXVI, то беше решено той да разчита, и да въведе поезията на Олга Славчева от оригиналните тетрадки.

3. ПЕСЕНТА НА БОЖИЯ ДУХ В „ИЗГРЕВЪТ"

3.1. В „Изгревът", том XXVI на с. 421 четем следното: „10 август 1928 г. – „Моята нова книга, ще бъде озаглавена **„Песента на Божия Дух"**. Тя ще обхваща 5 глави с отделни заглавия:

1. Еммануил
2. Мелхиседек
3. Асавита
4. Хелмира
5. Еделвайс

3.2. Този материал бе открит съвсем „случайно", но не от случаен човек. Ето там е разликата. Случаен човек не може да свърши тази работа.

Ако решите да го прочетете, ще се възхитите от поезията, но няма да разберете нищо. Трябва специална подготовка и голямо знание. А то е дадено в „Изгревът". Да, ама сега малцина са, които могат да го четат. А другите не го искат.

3.3. **ЕММАНУИЛ**

Кой е Еммануил? За него виж в „Изгревът", том IV, с. 36-37. Това е Божествената Тройца. И носи името си ВСЕ. ВСЕ – значи и означава още Еммануил. Еммануил, т.е. Господ с нас и между нас, Който ни учи. Той е Великият Учител и Спасител. И когато се казва ВСЕ и ВСЯ, означава: Всичко и навсякъде, всичко и всички, навсякъде във всичко.

Тук става съединение на Божествената Тройца - от Йехова, Елохим и Адонай (Святият Дух) от Божествения свят, с човешкото естество в лицето на Великия Учител.

На с. 38 и 39 е дадено какво означава Йехова, Елохим и Святият Дух – Адонай. Научете го много добре. Ще ви потрябва.

Бог е един, но съществува в 3 лица: Отец, Син и Святия Дух. На с. 39-40 ще прочетете за Божествената Тройца и Всемировият Учител.

В „Изгревът", том I. 2. изд. 2011 – на с. 795 е дадено „Верую на Всемировия Учител на Вселената – Беинса Дуно"; на с. 797-798 са дадени „Всемировият Учител – Беинса Дуно и Божествената Тройца". Там е отбелязано, че Бог Емануил е слезнал за първи път на Земята в лицето на Учителя Петър Дънов.

В „Изгревът", том II, с. 39-40 е написано: „Всемировият Учител Беинса Дуно и Божествената Тройца:

„Само Всемировият Учител може да предава Словото на Бога, защото в Него е Божествената Тройца, съставена от Божествения Дух, от Христовия Дух и от Господният Дух."

Това Слово е за Школата Му на Земята, за Школата Му в Духовния свят и за Школата Му в Божествения свят." Амин!

3.4. **МЕЛХИСЕДЕК**

За него е упоменато много малко. Интересно защо избягват да пишат за него? Поради незнание или от уплаха? А защо ли? Той е бил определен, че е Цар на Правдата, Салимски цар, Цар на Мира и Свещеник на Всевишнаго Бога, и като свещеник той благослови Аврама. И прие десятък от ръката му. И оттогава се започна десятъка за Господа. Виж Битие, гл. 14, ст. 18-20.

Това е Богочовекът. Това е връзката с Исуса Христа, защото става свещеник от Бога определен. В Псалом 110, ст. 4, както и в Послание към Евреите, гл. 7 е оприличен на Божия Син, който остава завинаги свещеник на Бога. За да разчетете написаното от апостол Павел в Посланието към Евреите в гл. 7, са ви необходими специални центрове в мозъка, за да ви се отвори този материал за ума ви. Ако не ви се отвори ума, нищо не става. Виж Евангелие от Лука, гл. 24, ст. 45.

3.5. **АСАВИТА**

Думите на Паневритмията на Олга Славчева от Изгрева и на Асавита от Божествения свят, са публикувани в „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, от с. 242-246.

През 1935 г. Олга Славчева издава една книжка *„Асавита – Божествена песен"*. В „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, на с. 244-245 е описана историята на Асавита и Хелмира. А в „Изгревът", том XXVI, с. 738-779 сме я публикували в оригинал.

Когато Олга Славчева чете написаната поема на Учителя на Бивака, Той казва: „Един от вас се качи на Слънцето." На Слънцето можеш да се качиш не с физическото си тяло, но с духовното си тяло. Но само, ако го имаш и си го създал.

Началото на връзката между Олга Славчева и Добринка Емануилова започва от „Изгревът", том XXVI, с. 154.

Олга получава духовното си име *Хелмира – виж* с. 200, и започва да се подписва с него. Под някои поетични стихове е написано буквата Х, т.е. Хелмира. Ние това не знаехме и сме пропуснали тези стихове. Научихме го, когато подготвяхме „Изгревът", том XXVI.

„Гостуване на Слънцето", с. 255. Две души от Земята – Хелмира, т.е. Олга Славчева и Добринка Емануилова пристигат на Слънцето. Тук научаваме, че Добринка е *Асавита.* И така Хелмира и Асавита посещават Слънцето. Това е публикувано в „Изгревът", том XXVI, с. 738-779, а с. 244 е началото на историята.

Асавита е Божествената душа, а Хелмира е човешката душа. Това е символиката на тези думи.

Асавита е същество от Божествения свят, изпратено да направи връзка с един представител на човешкия род от Земята.

Хелмира е човешко същество от Земята. Избрана е Олга Славчева и в нея влиза Хелмира, и я задвижва в една дълга история, която е описана и публикувана. Сама си я публикувала.

Асавита е същество от Невидимия свят, което диктува писмата си до Олга Славчева, която ги записва и ги предава да се напишат на пишеща машина, с. 951, точка 58. И така са приложени като оригинал в „Изгревът", том XXVI, с. 445-459.

Олга заявява, че дори и след 20 години, тя не знае още коя е Асавита. И не се е срещала с нея. Тя не може да се срещне с нея, защото тя не е в човешко тяло. Тя е духовно същество, което прави връзка с Олга и диктува писмата си. На финала на този разказ научаваме, че трябва да се срещнат при Учителя. И тук завършва тази литературна форма на изложение. Свършва, но това не е измислица, а е необикновен финал.

Този ръкопис е работен от Олга Славчева повече от 40 години. Единствен, който можеше да разчете нейния ръкопис и почерк, това бе

Николай Бояджиев от гр. Правец, защото той успя да разчете този материал. Помагаше му при корекцията също Найден Найденов от гр. Правец. И двамата се справиха много добре.

В поемата „Асавита", Олга Славчева я нарича „Ангел мой". И те **се обличат в „дреха от светлина"** и политат към звездите. Но летят с **духовните си тела от светлина**. Накрая решават да се срещнат с Учителя, Който е в **одежда от светлини** и с венец от брилянт. И Учителят с тях полита и посещават всички места, които са ги посещавали навремето, като Витоша, Мусала, 7-те Рилски езера. Учителят е в светлина като Слънце и отново политат тримата, и прелитат над цяла България. Това е Асавита от Божествения свят. И това е Хелмира от човешкия свят. И това е Учителят Дънов.

3.6. **ХЕЛМИРА**

Връзката между Олга Славчева и Добринка Емануилва започва от „Изгревът", том XXVI, с. 154.

А на с. 200 Олга получава духовното си име Хелмира. На с. 255, когато двете гостуват на Слънцето, научаваме, че Олга е Хелмира, а Добринка е Асавита.

Асавита е същество от Божествения свят и от Слънцето, а Хелмира е човешко същество от Земята.

Олга Славчева още в детската люлка е орисана от орисници зли, и това се вижда в нейните спомени. Това е пътят на орисаната и прокудена в немилост Олга Славчева.

Но идва жена с белоснежно облекло, със звезда лъчиста на челото, и й дава името Хелмира. А това е онова същество от Божествения свят, на име Асавита.

Тя й връчва лира златна за Творчески дух на поезията, която трябва да се появи. Тя се появява. И това е връзката между човешката душа, в лицето на Олга Славчева и Божествената душа, в лицето на Асавита.

Тази връзка е невидима и реално, но за тех двете, защото имат сетива за общение като души. Нямаш ли сетива, не можеш да създадеш контакт.

А поезията, която се излива, не е обикновено съчетание на думи. А това са слова, сътворени от едно същество от Божествения свят на име Асавита и изпратени до едно човешко същество на име Хелмира.

Прочетете тези стихове. В тях няма празнословие, а протича Творческия дух, който е облечен в Светлина и Сила. И тя го казва много точно в стиха:

„Ще дойде час и духът мой
във други свят ще зацари
И химът нов ще пее той
за ново слънце и зари."

Това се сбъдна с излизането под печат на „Изгревът", том XXVII. Амин!

3.7. **ЕДЕЛВАЙС**

3.7.1. Защо е озаглавено „Еделвайс", когато всеки знае, че това е алпийско цвете, което цъфти в скалите на Рила и Пирина? Навремето всеки смяташе за задължение, да има у дома си това цвете Еделвайс. И аз го имам подарък от алпинисти. Седи затворено като хербарий.

За да влезнете в този необикновен материал, трябва да си отворите Евангелие на Йоана, гл. 10. Там е разказът за овчаря, за кошарата и овцете. Но ви трябва най-малко 10 сетива, за да разгадаете за какво се говори.

Първо: Кой е добрият пастир на овцете? Това е Духът.

Второ: Защо овцете познават пастира, и той познава своите овце? Защото Отца познава овчаря, и овчаря познава Отца. А това е, защото Духът е в него и той има общение с Отца. Това означава връзката на Духът с човека.

Трето: Пастирът е един, а овцете са мнозинство. И никой не може да ги грабне от ръката Му. А защо? Защото Овчарят и Отец са едно. Един в други. Единият – овчарят е в човешко тяло, а Отец е Бог. А тези, които му се кланят, ще се кланят в Дух и Истина.

Духът е в овчаря, а духът на Пастира е в общение с духа на Отца, т.е. на Бога. Връзка чрез Духът и в Духът. Тази притча е Добрият пастир и за овцете му. Без усвояването на тази притча, няма да можете да разберете за историята на Добродетелния овчар, за който тук се говори.

3.7.2. В „Изгревът", том XXVI, с. 289 има статия за „Добродетелният овчар". Добродетелта не е средство за правене на Добро на онези, които те обичат и на онези, които не те обичат. Вършенето на Добро, не означава Добродетел. Добродетелта е връзка, която съединява всички добрини в името на Твореца, това е незнайното Добро, което Той е вселил в хората. Така се започва историята за този Добродетелен овчар, който пасеше овцете чрез Дух и Сила. И никой не можеше да посегне на стадото, защото имаше овчар и пастир, в Когото бе Духът.

3.7.3. На с. 298 от „Изгревът", том XXVI в писмото си, Асавита обръща внимание на Олга Славчева да преработи някои стихове, за да се види как хората с предубеждение гледат на Учителя, макар че знаят, че добрините, които им се случват, идват чрез Него. Ето това означава Добродетелния овчар, Който се грижи за овцете от които някои са бели, а други черни. Но те са едно стадо, а Пастирът е също Един. И Бог е Един!

3.7.4. На с. 300 от „Изгревът", том XXVI, Асавита запитва дали „Добродетелният овчар" не е „Българският дядо", за което Учителят Дънов в една беседа говори.

Има една случка, която сме описали в „Изгревът". Учителят Дънов с приятелите е на Витоша. И ето се задава едно стадо с овце, около 300 броя. Но овчарят на стадото е някъде много надалеч, и не се забелязва. Изведнъж овцете от стадото заобикалят Учителя, и започват да блеят. Представете си 300 овце блеят, заобиколили Учителя! Той ги наблюдава и Се усмихва. Приятелите наблюдават тази изумителна гледка. Изведнъж тичешком пристига овчарят на стадото, и вика: „Какво тук става? Какво им направихте, че всички блеят около тебе? Ще ми съсипете стадото и ще го разпилеете в планината!" А Учителят му казва: „Слушай дядо овчарю, Аз Съм много стар овчар на овцете, от панти века. Те ме познаха, че аз Съм Пастирът, и че са мои овце. И затова блеят, те ме поздравяват, защото ме познаха, че съм бил първият Пастир." – „А бре ти кой си?" – „Аз съм Този, Който е Пастирът на овцете от панти века, та чак досега."

Това е случката. Обяснете си я. Разгадайте я. Кои бяха онези същества от Невидимия свят, които се вселиха в овцете, за да засвидетелстват, че Пастирът е Един, и че Той е пред тях?

Ето това е Българският Дядо на овцете.

Първо, трябва да Си дядо, и то българин. И второ, да имаш стадо от овце. И трето: Те да те познаят, че Ти Си Пастирът.

3.7.5. На с. 301 в „Изгревът", том XXVI, се описва каква е връзката между „Добродетелният овчар" и „Българският Дядо". Българският дядо е най-близък приятел на Учителя. А защо? Защото Този „Български Дядо" е Пастирът на българските овце и на българското стадо. И знаете ли, че Той е наречен „Дядо Еделвайс".

Това го описва Асавита. А това е поглед от Невидимия свят.

3.7.6. На с. 302 Олга съобщава, че много ще се радва, че ще пише за този дядо. Тя смята, че това е много лесно. И пише ли пише. Написва стотици стихове, които чакат да бъдат представени на Учителя.

3.7.7. На с. 304 в „Изгревът", том XXVI Асавита съобщава на Олга Славчева, че „Дядо Еделвайс" е приятел на един от 7-те Божий духове, разпроводени по всичката земя.

В „Откровението на Йоана", гл. 1, ст. 4 се благославя от Онзи, Който е и Който е бил, и Който иде, и от седемте духове, които са пред Неговия престол. В ст. 16 съобщава, че има в десницата Си седем звезди. В ст. 20, че седемте звезди са ангелите, които носят в себе с 7-те светилника.

В „Заветът на цветните лъчи на светлината" на Учителя Дънов, на с. 5 започва със следните слова: „СЛОВО БОЖИЕ (О.Й.19;14), БОГ Е ДУХ (Ев.Й.4;24), ДУХ ВЕЧЕН (Евр.9;14), Който има седемте духове Божии и седемте звезди." Това са седемте духове Божий, разпроводени по всичката земя (О.Й.5;6), това са седемте светила огнени, които горят пред престола Му, където имаше и дъга от 7 цвята. Това е връзката между 7-те Божий духове, небесната дъга и седемте лъча от нея, със седемте съзвучия в пълнотата на Божието единство (с. 61).

И всеки един от 7-те духове управлява един от 7-те лъча от небесната дъга. И затова са подредени така, че всеки един от 7-те духове управлява съответен лъч от светлина от 7-те цвята на небесната дъга.

През 2012 г., се навършиха 100 години от издаването на „Завета на цветните лъчи на светлината". Празнуваха, но никой, нито един не знае как се работи с нея. Беше сложено едно кратко упътване на края от Боян Боев. Но то е упътване за деца от детската градина.

Този надпис на 2 страница от печатни букви, бе за първи път публикуван от мен в „Изгревът". Беше разчетен от един скромен брат, който отвори пред мен една тетрадка и ми показа какво означава. И го публикувах. Но не знаех името му. А онези, които се смятаха за светила небесни и земни, които разпитвах с години, не можаха да го разчетат. А онзи тих, скромен брат ми го прочете от тетрадката си. Беше лично питал Учителя какво означават тези букви.

Ето ви един пример, за да видите как се разпространява заблуждение, с цел да узакони тоталното отклонение от Школата на Учителя Дънов.

3.7.8. На с. 305 от „Изгревът", том XXVI Олга Славчева съобщава на Асавита, която е в невидимия свят, че ще се опита да пише за „Еделвайс", но след време.

Времето за „Еделвайс" не е дошло. Ще има забавяне, защото е сменено името на Пастира с „Добродетелният овчар", а след това с „Българският Дядо". И накрая му лепват името Еделвайс.

Това не е позволено, защото всичко се променя. Вие виждали ли сте как се прави присадка, и как се присаждат дървета чрез фиданки? Има едно правило. Присажда се фиданка от дърво със семка, на дърво с плод на семка. Присажда се фиданка от дърво с костилка, на дърво с плод на костилка. Или по-накратко казано: От семка на семка, и от костилка на костилка. А тук с тези имена са объркани и подменени присадките върху неподходящи дървета. Там е причината за забавянето и затрудненията. А това има и финал, за който накрая ще спомена.

3.7.9. На с. 306 от „Изгревът", том XXVI Асавита запитва следното: „Как сте с „Еделвайс"? Желая да чуя нещо и по него, а когато бъде готов и да го прочета." Да, но трябва да се чака още много дълго, по причините, които описах. А дали това е така? Ще се уверите, когато преминете на следващата страница, т.е. на с. 307.

3.7.10. На с. 307 от „Изгревът", том XXVI, Олга Славчева се оплаква, че е много трудно и че е тъмнина в съзнанието, а според Учителя ще трябва да го проучава още дълго време. Дори е определил, че ще се нарече „Син на Всевишния". Не е важното да се нарече. Важното е да се роди. Но това се ражда само от Духа.

3.7.11. На с. 308 от „Изгревът", том XXVI Асавита съобщава, че двете трябва да застанат пред Олтаря на Всевишнаго, за да изпросят потребното за нашия син „Еделвайс".

Да, този син е още нероден. Синът се ражда, когато се зачене от Духа и Божията майка го износи, и накрая го роди. Роденото от плът, е плът. Роденото от Духът е Дух небесен в Дух земен. Но докато се роди, ще се чака.

3.7.12. На с. 310 от „Изгревът", том XXVI Олга Славчева споделя, че двете с Асавита са пред Олтаря за „Еделвайс", за да може да се роди на време като син.

„Асавита" е сестрата, която е родена и написана, а „Еделвайс" е синът, който трябва да бъде като голямата си сестра. Но още не е роден, защото не е заченат от Духът. В българският език Духът е от мъжки род, и той зачева, а Девицата го ражда. В древния арамейски език на евреите, Духът е от женски род. И там е голямото заблуждение. И така, Девата, Девицата може да зачене, защото тя е от женски род, както и Духът може да зачене непорочно, защото е от женски род. Но кой ще свали от небесата онзи син, когото трябва да роди девицата? Трябва да се яви мъжът, мъжкото начало в Дух и Сила и да въплоти синът. Ето това е загадката, която трябва да се решава за синът на „Еделвайс".

3.7.13. На с. 311 от „Изгревът", том XXVI Олга призовава да слезнат небесните музи да й дадат мастило от тяхната кръв, за да напише „Еделвайс".

Ами къде отиде „Пастирът на овцете", къде отиде „Добродетелният овчар" и къде се затири „Българският Дядо"? Няма ги и тримата.

3.7.14. На с. 311 Олга Славчева прави един опит като начало за „Еделвайс". И тя на 5 юли 1927 г. записва „Пастирът", който сме публикували на с. 311-312. Всеки стих е едно откровение за нейния жизнен път на Земята. Това не е празнословие или пък стихоплетство от думи:

„О, дай ми Татко сили, та пътя си да мина!"
Е, какво ще кажете за този вопъл? Или пък:
„Душа моя, кажи, Тоз кой е що те води?
И кой дълбоко в тебе тъй сладко ти шепти?"

Ето това е връзката с Творческия дух на нейната поезия, която слиза от небето чрез Онзи, Който в душата й шепти словата на Пастирът.

3.7.15. На с. 312 от „Изгревът", том XXVI Олга се обръща към Асавита и споделя, че много се мъчи с „Еделвайс". Тя върви в пустиня без капка вода, и търси място да изкопае кладенец с жива вода. Но няма следа, няма сили и умолява Асавита заедно да се молят за „Еделвайс". Това е потвърждение на това, че тя преминава през мрак, защото е загубила посоката си. И тя започва от онова време, когато е преименувала „Пастирът", „Добродетелният овчар", „Българският Дядо" с името „Еделвайс", което е име на цвете, растящо по алпийските скали на Рила и Пирин.

3.7.16. На с. 313 Писмо на Асавита съобщава, че новата тема е добре очертана. Но трябва чиста материя, за да се изгради формата, в която „Синът" ще се всели. На Земята без форма не може да се изрази живота. А, за да се всели „Синът" в тази форма, тя трябва да е създадена в Чистота. Само тогава „Синът" може да се всели. Духът се вселява само в Чистота.

3.7.17. На с. 314, Асавита съветва Хелмира, т.е. Олга, че трябва да опише и да обрисува с всички сили Българският Дядо, който работи сред този народ. И трябва да се прочете написаното пред Учителя, за да допълни каквото трябва.

3.7.18. На с. 315 от „Изгревът", том XXVI Олга съобщава за този „Еделвайс", прекарва дни наред в „Народната библиотека", за да търси исторически материал за „Българският Дядо" и за нейния „Еделвайс". Но там няма нищо за нея. Защото там е пустиня. А в пустинята е сухо и безводно. Тя не може още да разбере, че „Живата вода" не идва чрез изкопаните кладенци в пустинята. Живата вода идва чрез Духът, и то Свише.

Пример: В Евангелието на Йоана, глава 7, ст. 37-39 Исус се обръща към евреите: „Ако е някой жаден, нека дойде при Мене и да пие. Ако някой вярва в Мене, реки от жива вода ще потекат от утробата му, както рече Писанието." А това казва за Духът, които вярващите в Него щяха да приемат.

3.7.19. На с. 317 Олга Славчева, т.е. Хелмира се провиква към Асавита, че изоставя „Еделвайс", защото силите в нея са слаби, за да преброди пустинята. А „Еделвайс" остава като един идеал, който още не е свален на Земята.

3.7.20. На с. 318 Асавита припомня за дивната атмосфера в Дух и Сила, когато са работили върху „Асавита". Ние сме я публикували в оригинал на с. 737-779 в този том. Настоява да се появи същата атмосфера, за да се улесни и да се роди този „Син", роден от високия идеал. Но той е само заченат и е необходимо да се роди от Божествената майка.

3.7.21. На с. 329 Олга споделя, че „Еделвайс" за нея е непостижим като Монт Еверест за пешеходците. Материалите, които е събрала от „Народната библиотека" подхождат за научен реферат, но не и за нейната цел. А защо? Защото там няма нищо. Отсъства Духът, от Който изтича „Живата вода".

3.7.22. На с. 332, тук Асавита съветва Олга Славчева да прочете лекцията на Учителя от Младежкия окултен клас за великите хора. Там ще намери истинското заглавие на нейния труд. Заглавието, трябва да се извлече от израза „Великият човек на Новото време" А другите имена са познати като „Еделвайс – приятел на Учителя", „Добродетелният овчар" и прочее.

3.7.23. На с. 339 от „Изгревът", том XXVI, Олга Славчева споменава за вълкът, който се е вмъкнал в кошарата и посяга върху овцете от стадото. И всички овце към които се е насочил, стават негова жертва. Това е описано на с. 332 и тук на с. 333. Името му е познато на всички. А Елена Андреева в „Изгревът", том IX има специална глава с вълкът. озаглавена „Моят роман".

И ето защо Олга се обръща към Асавита, известно време – година-две да не говорят за „Еделвайс".

3.7.24. На с. 340 Учителят съобщава в една от беседите Си, че Великите хора пишат за миналото. Но, трябва да се яви някой, който да опише един бъдещ идеал. И затова Асавита се обръща към Хелмира, че трябва да извърши този подвиг, за да опише идеалния образ на бъдещия човек.

3.7.25. На с. 344 от 13 октомври 1927 г., Олга написва и очертава в рамка следното: „Искам Духът Божий, кой пълни сърца ни с Любов за „Еделвайс" и във век и веков! Амин!"

На 14 октомври е написано: „Приех: Имай вяра! Слушай вътрешния си глас!"

Да слушаш вътрешния си глас, означава връзка с твоя духовен ръководител. Старите автори са го описвали като „Твоя ангел хранител".

3.7.26. На с. 413, Олга е взела дипломата за завършена гимназия. И пред нея пропаст. Усамотена, отпаднала и е гладна. Яде хляб и кромид лук. Няма нищо. А в дома, където живее, се прави ремонт. Над главата ѝ се рони пясък и цимент. Ужасен шум! Но пише. Работи върху „Еделвайс". А наоколо пустош. Няма нито един оазис, където да има вода. Обикновена вода. Тук не се говори за онази „Жива вода", която извира от Духът. А защо ли? Защото в това време Духът не присъства. Просто той отсъства. Няма го.

3.7.27. На с. 420 от „Изгревът", том XXVI, Олга се обръща към Асавита и съобщава, че вчерашния ден е искала да избяга от „Еделвайс". Много мъчно върви и почти се отказва да работи. Защото е тъмнина в съзнанието. Само от време на време има някои проблясъци от светлина, които за миг осветяват съзнанието. Но после настава тъмнина. Тези проблясъци я карат да продължи да работи върху „Еделвайс".

3.7.28. На с. 421, Олга съобщава, че новата книга ще бъде озаглавена „Песента на Божия Дух". Тя ще обхваща 5 глави с отделни заглавия: Еммануил, Мелхиседек, Асавита, Хелмира, Еделвайс.

Тя е изхвърлила всички исторически очерки, променила строежа и е направила своя книга, която трябва да чака 20 години.

3.7.29. На с. 421 от 11 август 1928 г. Олга съобщава, че на 9 този месец се роди „Еделвайс". Но това е новородено дете, за което човек трябва да се грижи. И тя казва като Паисия:

„На ви тая книга,
Тя е Вам завет.
Нека се печати
И множи безчет…"

До тук всичко хубаво е пожелано. Но до днес, на 9 август 2013 г. тази книга още не е отпечатана. А защо? Защото я няма. Тя е изчезнала. Или е в Битието или е в Небитието. – При мен я няма! Къде е? Кой я откраднa и унищожи? Кажете ми. Но, ако я има някъде, то ми я донесете. И то в името на тези два „Изгревът" – том XXVI и том XXVII, които издаваме за нея.

Направете и вие нещо за нея, за да видим кои сте и какво представлявате, за да се знае колко тежите и колко сте високи и докъде достига Вашия Идеал.

И то, ако го имате. Но вие го нямате, защото сте укрили и унищожили „Еделвайс", наброяваща 1144 стиха.

3.7.30. На с. 422 от „Изгревът", том XXVI от 11 август 1928 г., Олга Славчева съобщава, че е чела книгата „Еделвайс" на Учителя. – „Как изтърпя да Му прочета 1144 стиха!"

Вие знаете ли какво означава Учителя Дънов, и Той трябва да стои и да слуша някой да Му чете стих след стих и то на брой 1144! Отговорете си.

Учителят е изслушал и посъветвал да извади само есенцията на всички отделни глави.

3.7.31. На 19 август 1928 г., с. 422 Олга съобщава, че е започнала да работи върху „Еделвайс" и да чисти много излишни неща. Трябва да послуша съвета на Учителя и да остави само „есенцията".

3.7.32. На 27 август 1928 г. на с. 422 Олга съобщава, че работи отново върху „Еделвайс". Според нея е изгрял чуден образ, на който ще се възхищава бъдното поколение. До сега – 2013 г. никой не се възхищава, защото поезията още не е отпечатана.

Да, онова, което сега публикуваме в „Изгревът", том XXVII като „Еделвайс" е нещо много малко. Тя започва така:

„О, Добродетелний овчар, на древни дни приятел мой!"

И знаете ли, че са само 65 стиха? Това ли е квинте есенцията на онези 1144 стиха, които са изчезнали?

Прочетете ги и сами се уверете, че вълк голям и кръвожаден е влязъл в кошарата, и в овчето стадо, и е изял 1079 овце. Или това са 1079 стиха. Нали като извадите от 1144 – 65, остава 1079 стиха, изядени от вълкът. Какво ще кажете, голям вълк, кръвожаден вълк! Как ли е изял тези 1079 овце? Имал е достатъчно време от 1928 г. до заминаването на Олга от този свят през 1967 г. Това са цели 39 години. На една година по 13 овце. А от 1967 г. до 2013 г., са минали 46 години. Общо са преминали 46 години. На една година по 13 овце. Или 39+46=85 години. А стиховете, т.е. овцете са 1144. Разделете ги на 85. Излиза около 13 овце на година. Не са му много на вълка! Изял ги е!

3.7.33. На с. 684 от „Изгревът", том XXVI от 20 юли – август 1936 г. на Рила. Това е времето след побоя върху Учителя на 4 май 1936 г., когато

Той получава парализа на десен крак и десна ръка. Той е в палатката Си. Сестрите Го обслужват. Олга Славчева възкликва: „Къде е нашия обичан Пастир? Седмици седи в палатката Си като Орел с пречупено крило." Пастирът е поразен не от Небесна мълния, а от земните юмруци на побойника.

3.7.34. На с. 685 Олга Славчева съобщава, че на 7 август 1936 г. Учителя слиза от палатката Си по онези 72 стъпала, и сяда на ниско столче, и всички запяват и завършват с песента „На Учителя покорен…"

3.7.35. На с. 686 Олга Славчева съобщава, че на поредния вечерен концерт: „Учителят е с нас. Той е тук Добрият пастир, Който душата си полага за овците Си. И те слушат гласа Му и Го следват, и подир чужд пастир няма да отидат. Тук е „Еделвайс", тук е Добрият Пастир, защото Той е Учителят."

3.7.36. На с. 808 е отбелязано стихотворението „На българският Еделвайс", публикувано във в-к „Братство", бр. 127 от 5 юни 1935 г.

3.7.37. На с. 815 е стихотворението „Учителят" от в-к „Братство", бр. 181 от 22 март 1937 г.: „Аз вечен Пастир съм и пазя свойто стадо." Научете наизуст това стихотворение, защото то е завършека на нашите бележки за „Пастира", за „Добродетелният овчар", за „Българският Дядо". Там четем следното:

„Във моето сърце Великий Дух живее
И Той е победител на злото в света.
Благословено Слънце, що над земята грее!
Създател на живота – Божествений Баща."

гр. Своге – на вилата
от 8 до 10 август 2013 г.

От Вергилий
Амин!

4. „ХИМАВАТА" – РОМАН ЗА ЛУНАТА

4.1. Този материал аз не го намерих, нито го открих в архива, който имах за Олга Славчева. Е как така? Ето така, просто и ясно. Аз ровя и ровя, прехвърлям материали, преглеждам ги и нищо не откривам. Изведнъж някой ми навря в ръцете един вързоп. Оглеждам се, никого няма около мен. Не виждам нищо. Но в ръцете ми един пакет! Отварям го, и пише: „Химавата". Хайде, обяснете си го!

4.2. Ами сега? Какво е това Химавата? Коя е тя? Аз не зная. Прелиствам стихове. Прочитам, че това са стихове за Луната и пътешествието на Олга до Луната. Плеснах с ръце и казвам: „Открих ви!"

4.3. Преди много години, около 1972 г. Борис Николов бе ми разказал, че Олга Славчева е писала роман за Луната. За уточнения и допълнения за живота на Луната и за нейните жители, тя се допитвала до Учителя. А какво е казвал Той Учителя, никой не знае, освен лично Олга. Но какво бе записала, също не се знаеше. Никой не знаеше до сега!

4.4. Държа в ръцете си пакета, и треперя отвътре и отвън. Е такова нещо да ми се случи, то това не може да се изтърпи. Да полудее човек! Не се издържа.

Абе кой ми го натика този пакет в ръцете? Аз не мога да си отговоря. Хайде, обяснете ми го. Няма да можете. Трябва не само познания, но и преживявания от този порядък, който е от четириизмерния свят.

За него ще ти трябва други сетива, които ние днес нямаме. Ще чакаме да ни се явят, и да ни се отворят „духовните очи" за Невидимия свят.

4.5. На с. 905 от „Изгревът", том XXVI е публикувано писмо на Олга Славчева до Борис Николов, в което съобщава, че на 26 февруари е завършила 40 годишен труд по своята книга. И че в 52 дни е летяла по пътищата на нашата земна съседка – Луната.

4.6. На с. 931 в точка 16, Олга съобщава, че си е дошла на Изгрева за Великден и е донесла четвъртата основна преработка на „Химавата", която е завършила през зимата на 1962 г. – цели 40 години.

Има ли някой да си представи какво означават тези 40 години измерени по дълбочина, по широчина, по височина? Това са три измерения за Земята. Ами къде е тук четвъртото измерение? Това го знае само Олга и онзи, който ще прочете „Химавата".

Тази „Химавата" не ми я връчиха, а ми я **натикаха** в ръцете. Кой я натика, откъде дойде, кой извърши тази невидима операция при преминаване от 4-то измерение в 3-то измерение? Разбирате ли, да ти дойде „Химавата" от никъде и да ти я сложат в ръцете, за да тръгне на някъде. Ето това е чудото!

И така тя тръгна по своя път на Земята.

4.7. Когато разлистих пакета, видях листове, сложени един връз друг. И почерк от стотици листа. Трудно ми беше да го разчитам, защото тогава работих друг материал, и бях закачен на съвсем друга вълна. Прелиствам и се питам: „Какво означава Химавата? Това човек ли е, видение ли е, или същество от Слънцето или Божество всред звездите?" Ето сега отговора е един. Това бе всичко, събрано в едно. – Същество от Слънцето и Божество всред звездния мир.

4.8. Олга Славчева е в палатката си, тялото й почива от трудния път и тежката умора. Всички спят около огъня и в палатките си. Тя се моли да полети из простора. Изведнъж тялото й олеква, облеклото й става „слънчево", и тя полита в простора, но с бяла одежда и с духовното си тяло. А физическото тяло е заспало на леглото в палатката на Рила. Това е под № 4 и № 5.

4.9. Учителят Дънов споменава чрез Словото Си, че човек може да се излъчва от тялото си, да го положи на кревата и да пътува до Слънцето за около 8 минути. Но задължително е да има ръководител, който да го води. Освен това, трябва да остави някое същество да му пази тялото. Защото може крадец или разбойник да влезне в тялото му, да го открадне и да тръгне с него за някъде. Нали знаете как крадеца влиза в автомобила, открадва го и пътува с него за някъде си.

4.10. Учителят Дънов споменава, че около Земята има един пояс от 300 км., който представлява мъртва зона, и човек може трудно да я премине. Тази зона е съставена от всички човеци умрели на Земята, заровени в гробовете, но техните вътрешни тела са се изнесли и обитават този пояс. И Той обяснява с един много прост пример, като казва следното, че в този пояс са човешките души, напуснали Земята. И продължава, като казва, че както рибите в морето плуват във водата, така човешките същества като риби плуват в този пояс. Това е фактически Чистилището за което се говори.

Това се вижда под № 8, 9, 10. Олга не може да премине през този пояс и през тази тъма. (Виж № 11, 12, 13).

4.11. Изведнъж в простора зафучава тайнствено летение и небесна колесница пристига, и от нея слиза небесната царица Химавата в чудно обаяние, и разпръсва тълпата нечестива. А Олга остава с одеждата си слънчева и бела, и с ефирното си тяло. (Виж № 15, 16).

4.12. Чрез Химавата преминават световната тъмница и летят към Луната. А Химавата е с осанка царствена и властна (№ 18). Те летят безспирно, облегната на светлата Химавата (№ 28). Пристигат до Луната, но ги пресреща воин с меч в ръката, пазителя на входа. Тогава Химавата му казва, че са изпратени от Беинса Дуно, да видят Луната, да я опишат и да занесат на човеците на Земята едно просвещение. (Виж № 31 и 32).

4.13. И този воин с меча, е бил ученик на Учителя на Земята, и той тогава се казвал Константин. Това е същия Константин Константинов, който го срещаме в I Младежки събор 1923 г., с. 34, 61 с разисквания на рефератите. (Виж № 34).

Той ги пропуска да слезнат на Луната, защото той е пазителя с меча.

За него съм приготвил специален очерк, който още не е публикуван. Чака се да дойде неговото време.

4.14. Химавата довежда Олга на Луната, оставя я на лунните жители, а тя заминава на Слънцето. А защо ли? Тя е същество от Слънцето, изпратена да направи връзка между Асавита и Хелмира и да докаже, че слънчевите жители са живи, и без тях живота на Земята е немислим.

Учителят Дънов разказва, че явяването на тъмните петна на Слънцето са фактически канали, през който излизат слънчевите жители от Слънцето и се запътват по своя път в Космоса, за да изпълнят своите задължения. Жителите на Земята са виждали как от Слънцето излиза една светла материя, която се стопява и тръгва в Космоса. А за последствията, Учителят Дънов споменава на много места в Словото Си. (№ 46)

4.15. Олга се среща с много видни личности от историята на света. На тях няма да се спираме. Най-важното е друго, че тези лица са вече с етерните си тела на Луната, и живеят стотици години с тях.

4.16. Олга изпява песента „Малката буболечка" (№ 83). И тук споменава, че мелодията е дадена от Учителя, а Той й нарежда да напише думите. А за историята на тази песен, виж в „Изгревът", том XVI на с. 126-128, а нотния текст е на с. 158-159.

4.17. Олга споделя (Виж № 109) с лунните жители, че ще дойде нявга и за дните, когато ще бъде на Луната и при тях ще се учи.

Олга си заминава през 1967 г. До днес – 2013 г. са се изнизали 46 години. След като си замине от Земята, човек се преражда след 45 години отново на Земята. А дали се е преродила отново? Отговарям, че се е преродила с излизането на „Изгревът", том XXVI, който е за нея. Преражда се и сега – 2013 г. за втори път, понеже издаваме нейната поезия в „Изгревът", том XXVII. Това е доказателството за двете прераждания на Олга тук на Земята.

4.18. Под № 112 научаваме, че за човешките същества с по-ефирно, съвършено тяло могат да се извличат от телата си и да пътуват в пространствата звездни, и да са свободни. Но при условие, ако на Земята си изработи първо душевно тяло, а после духовно тяло с което да литне в

пространството. Виж Апостол Павел в Послание до Коринтяните, гл. 15, ст. 40-53. А за одушевеното тяло и духовното тяло, виж ст. 44.

4.19. Ще ви преведа един пример как Олга Славчева долетя при нас с ефирното си тяло. Архивните материали бяха при мен. Но за Олга не мислех, защото придвижвах други томове в „Изгревът". Изведнъж се явява Величка Няголова, която живее в Своге и започва да ми припомня, че трябва да издадеме том за Олга Славчева, която е дала думите на Паневритмията.

Аз бях направил 3 концерт-рецитала с историята на Паневритмията, и за Олга Славчева. Бяха качени на интернет-страницата: http://www.izgrevat.com и всеки българин да може да си ги чете. Но българите отхвърлят „Изгревът".

Тогава тези 3 концерт-рецитала ги извадихме и набрахме на компютър, и се направи разпечатка от около 100 страници. Предадохме ги на преводачи и се преведоха на руски, френски, английски, италиански, испански и немски езици. На 6 езика, бяха качени на интернет-страницата за чужденците.

4.20. След настояването на Величка Няголова от Своге, започнах усилена подготовка за издаването на „Изгревът", том XXVI, който излезна под печат 2012 г. Направихме и концерт-рецитал по сценария от този том на 27.IV.2013 г.

Сега сме подготвили сценария за следващия концерт-рецитал на Олга Славчева, но с други случки и събития.

И сега най-интересното бе, че телефоните в главата на Величка Няголова работеха, и чрез тези телефони Олга Славчева се свързваше с нея, и я наговаряше, за да ме накара да задвижа нейния материал. Ако знаете какво беше напрежението около мен! Тази Олга пристигна от невидимия свят, и направо ни притискаше да свършиме нейната работа.

И сега ние я вършим. Дано успеем!

4.21. Олга присъствува на едно тяхно събрание (№192), присъствува и Учителя и останалите приятели с Него. Решават да слезнат на Земята, за да сложат нов порядък в нея (№ 193). Дори се предполага, че Земята в огън ще премине, за да изгори всичко нечисто. И кой по огъня остане, ще оцелее.

Учителят също много пъти говори, че върху Земята ще се изсипе небесния огън, за да я очисти. Днес Земята преминава през огън. Но този огън не е физически, а гори в умовете и сърцата на хората. Независимо с какви думи го наричате. Но ще дойде време и за физическия огън, който ще изпепели цялата човешка култура.

Под № 118 се отбелязва, че Олга Славчева се среща с нейната приятелка от София Дафинка Доганова, която е евангелистка–методистка, и която е помагала много на гладната Олга. За нея виж в „Изгревът", том XXVI, с. 885-887, както и в „Изгревът", том XXIV, с. 158-190 и снимките под № 17, 20, 21, 95.

А стихотворението на Олга за Дафинка, виж в „Изгревът", том XXIV, с. 173-174.

4.22. От № 220, 221 до № 236, Олга се среща с представител на Русия, който вярва в бъдещето на Славяните (№ 255), но трябва да премине първо през руското страдание (№ 227 до № 229). На № 232 се съобщава, че тръгна Русия да търси Словото Божие от Беинса Дуно.

4.23. Но как ще бъде туй с промяната на света? На № 236 се дава разрешението, че небесна помощ ще слети от небето, ще слезнат духове милиони и ще се вселят в хората. Утре ще се събудят, но онези, които са в тях ще ги поведат по нов път.

За тази операция от Небето, Учителя Дънов много често говори. Ако пожелае Небето да промени историята на един народ, то в нейния ръководител – президент ще извлече от него предишния президент и на негово място ще сложи друг, който е служител на Небето. И той ще промени на 180° движението на държавата, защото има властта на президента. Но никой не вижда и не знае, че в президента е вече друг, който дава решенията.

Нашето поколение имаше да се убеди в една такава операция. Така Горбачов беше начело на СССР. Но вкараха друго същество в него, и той промени цялата политика на държавата СССР. И само за няколко месеца тя се разруши като империя, макар че имаше 2 милионна армия в Европа. В определения срок от Учителя Дънов, само за няколко месеца СССР се саморазруши през 1990 г.

4.24. Великият Русин (Виж № 244), който разговаря с Олга Славчева, я убеждава, че Славянството ще открие нов път да се обединят всички славяни. Това са идеи от Словото на Учителя.

В „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, в „Космогония", ние имаме специална статия за Русия и Славянството, която ще намерите на с. 739-742 – „Всемировият Учител Беинса Дуно и Славянството".

Всеки руснак, трябва да го научи наизуст, и когато го будят сутрин да може да го издекламира.

Аз съм направил няколко концерт-рецитала по програмата на „Изгревът" за Мисията на Славянството. Дори преведохме 3 концерт-рецитала за историята на Паневритмията на руски, и я качихме на интернет-страница: http://www.izgrevat.com Включихме към нея текстове за Мисията на Славянството.

И това беше направено по времето, когато срещу СССР и Русия се злословеше без мярка. Останалите се криеха под земята. Но ние представихме Мисията на Славянството и Мисията на Космическия знак „ят" – „Ь" в кирилицата, която сегашни българи изхвърлиха от азбуката, и го замениха с обикновено (е).

За Мисията на Славянството, виж „Изгревът", том III, с. 319-330. Дори направихме концерт-рецитал на тази тема. Виж с. 330.

4.25. Идва времето, когато Олга Славчева се връща на Земята от своя летеж към Луната. Тя вижда, че тялото е заспало в палатката си, лежи под двойно одеало. Веднага се вмъква в тялото си, събужда се и отваря очи. Онези, които преминават покрай палатката, съобщават да не я събуждат, защото е много уморена и в момента спи. За тях тя е спала. А за Олга, тя с дни е летяла на Луната. И е била две недели на гости на лунните жители там.

4.26. Животът на Рила продължава (252). Всички са на „Молитвеният връх", за да посрещат слънцето. Олга тръгва нагоре по стръмната пътека към върха. Така завършва повестта „Химавата".

4.27. В „Изгревът", том XXVI ние публикувахме поемата „Асавита – Божествена песен" от Хелмира (с. 737-779) по оригинала, и я представихме като сканиран документ.

Асавита и Хелмира пътуват до Слънцето и се срещат със слънчевите жители. Да се проучи всичко това, са ви необходими много месеци. А да го проумеете – много години.

А да прочетете „Химавата", ще ви бъде още по-трудно. Аз от начало не знаех коя е Химавата, защото не бях чел нито ред от ръкописа. Но вече знам - **Химавата е Небесната Царица от Слънцето, която отговаря за живота на земните жители. Същество от Божествения свят, идваща от Слънцето, за да наблюдава живота на хората на Земята.**

4.28. За мен това, което четях, за да извадя своите бележки и да ги приложа след „Химавата", беше необикновено преживяване. Такъв език не съм срещал досега, облечен в звучна поезия и предадено като чиста идея, достъпна за човешкия ум!

Сегашното поколение не може да прочете такава поезия. То е отклонено. Освен това, то няма сетива за такава поезия. Трябват ти очи, трябва ти ум и ти трябва сърце, за да преживееш тази поезия. Влезеш ли в нея, вълната ще те издигне в Небесата.

4.29. Бележките са написани в говорим български език. Българина говори по един разбран начин. Но онова, което се пише по вестници, книги, романи и се говори по радио и телевизия, не е български говорим език. Той е измислен език и неразбираем за народа. Нарочно е измислен, за да се отклони българския народ в погрешна посока и да бъде заблуден. И точно това се случва от вчера, от днес и остава за утре. И никой не може да ги спре. Смятат, че като властта е в тях, че са всесилни и можещи.

4.30. Българският народ не може да се оправдава в бъдеще, че не е знаел. Написано е. Съхранено е. Отпечатано е. Но всички го отхвърлят.

Ето сега ще проверят какво означава съдба за българите. И ще я изживеят без остатък.

Амин!

5. „ШКОЛАТА"

Николай Бояджиев

5.1. В тази поема, състояща се от 25 песни с общо 9937 стиха, Олга Славчева се е постарала да опише цялостното проявление на Учителят Беинса Дуно между българите, така както тя го е видяла, усетила, разбрала. Много от описаните случаи са нейни лични случки, събития, преживявания, а други – наблюдения. Тя има особено око за нещата, които наблюдава и вижда и забелязва неща, които друг не забелязва. Описва много добре дейността на Учителя и на неговите ученици. И като забележи нещо нередно в делата на някои ученици, веднага го посочва и изобличава. Описва кои и как са воювали срещу Учителя както вън, така и вътре в Школата. Описва как България е преминала през събитията по време и след Втората световна война, когато последователно немци и руснаци са преминали през България. Описва братския живот след заминаването на Учителя и процесът срещу братството. Описва животът на народа в изобилие и лишение.

В ръкописа не е указано какво е точното заглавие на поемата. При прочитането й се налага усещането, че това е опит за представяне на цялостното проявление на Учителят Беинса Дуно между българите.

Един кратък вариант на началото на поемата (малко повече от 1 с.), озаглавен „Беинса Дуно" е публикуван в „Изгревът" том XXVI, с. 833.

5.2. В „Песен VI. Младежки клас", номера от –120– до –199– се описва как веднъж Олга Славчева, като учителка в Средногорието (с. Петрич, Пирдопско) пристига на „Изгрев" за лятна ваканция. Всички я подканят да прочете нещо от нейната поезия и тя прочита много стихове, описващи живота на народа. Всички скърби и трудности, които е срещнала там като учителка тя претворява в поезия. Накрая Учителят черпи всички със сладко вино „за новата поезия". Заинтересувах се кои са тези стихотворения, описващи живота на народа, за които Учителят черпи със сладко вино. Потърсих какви стихове има от с. Петрич в материалите, които ми предстои да набирам. В част „I. Превъзмогване" намерих следните:

„При народа" – 25.X.1935 г., първа година учителка в [с.] Петрич

„Сърцето в кръв..." – първа година учителка в [с.] Петрич – 1935 г.

„Ще зная" – [с.] Петрич, 1936 г.

„Скръб" – 7.X.1936 г. – Средна гора, [с.] Петрич

„Дните заминават..." – 28.III.1937 г., (връх св. Никола – Църквище – при градището в с . Петрич – Пирдопско)

„Дни неброени" – 28.X.1937 г., с. Петрич, Средногорие

„Към изхода..." – 24.XI.1937 г. (в ужасния, в прекрасния мой Средногорски Петрич – място на ужас и поезия)

Има и други около 20-30 стихотворения от тези години 1935, 1936, 1937, като някои от тях трябва да са писани в с. Петрич, но не е отбелязано друго, освен датата. Според мен тези стихотворения са част от търсените, но не са всичките. Те са кратки и описват някои състояния и скърби, но ги няма тези, които описват подробно живота на народа. Смятам, че може би ще е интересно, ако ги има тези стихотворения да се включат към тома.

5.3. Животът на народа е описан много интересно и в „Песен XXI. Българският дядо". Тук в най-обикновените прояви на трудовия народ се усеща нещо скрито – велико и необикновено. Това е тайната помощ, която е крепила нашия народ през всички изпитания, дадена от „Българският Дядо". А кой е „Българският Дядо"? Аз смятам, че този въпрос едва е повдигнат и трябва да се проучва преди да може да му се даде отговор.

5.4. Петото от Седемте Рилски езера – „Бъбрека" е наречено от Учителя „Махабур". Прави впечатление, че навсякъде в своите творби Олга Славчева изписва името на това езеро като „Махабу" (без „р"). При въвеждането на текста в компютъра е изписвано името „Махабур" – така, както е вече утвърдено, но тази бележка е, за да се знае, че в ръкописите е „Махабу" (без „р"). Това може да има някакво значение.

5.5. В края на ръкописа на „Песен XXII. Нови дни" е приложено стихотворението „Работници безстрашни", което вече е публикувано в „Изгревът" том XXVI, стр. 826.

5.6. Последната „Песен XXV." е без заглавие. Описва събитията около обиска от 6.12.1957 г. и последвалия процес.

6. БЕЛЕЖКИ КЪМ „ШКОЛАТА"

Песен I - ИЗГРЕВ

1. Цар чуждоземец е Фердинанд Кобургготски. За него виж в „Изгревът", том I – „Учителят за Фердинанд и Балканската война", с. 436-438; „Учителят за Фердинанд и Европейската война", с. 441-443. За същото, виж „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, с. 522-525, 528-530.

2. Животът на българите след Междусъюзническата война 1913 г., което е I Национална катастрофа, и жертвите на българите след II Национална катастрофа след Европейската война, по вина на цар Фердинанд. Виж в „Изгревът", том XXI, в-к „Ратник на свободата" от I – 1924 г., II – 1930 г., III – от 1931 г., на с. 42-294. Снимки за него виж в „Изгревът", том XX, № 78а,б.

3. За идването на Учителя Дънов, виж в „Изгревът", том I, с. 633-641. Кой е Учителят, Кой е Мировият Учител, Кой е Всемировият Учител, виж „Изгревът", том I, с. 641-646. Виж „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, с. 743, 744-745, 746-748.

4. За отровните статии, написани срещу Учителя Дънов, започва още в началото на века. Ще бъдат представени в бъдеще, без да се пропусне нито една, по дати и по години. Това ще бъде доказателство какво представлява този народ, и защо е слезнал Великия Учител при българите.

5. За Боян Магът, за богомилската ерес, виж в „Изгревът", том I, с. 260-262. Третият клон – богомилски от Трите клона на Бялото Братство в Школата на Учителя, виж на с. 265-267. Също виж в „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, с. 301-303 и с. 307-309.

6. За огнените клади на цар Борил срещу богомилите. виж в „Изгревът", том I, с. 261 и във второ издание на том I през 2011 г., с. 302.

За „Бичът Божий", който се стовари срещу българската държава от гоненията на богомилите, виж „Изгревът", том XI, с. 116.

7. В двадесети век се сплотяват и поп и държава, и подгониха човеците свободни.

Виж „Изгревът", том I, с. 446-449 – „Британската империя и германския парен котел" и „Учителят за Втората световна война".

Виж „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, с. 533-536.

Виж „Изгревът", том V, с. 508-512 – „Учителят и църквата".

Песен II - РАЗВИДЕЛЯВАНЕ

8. Човекът, който Се роди в България, изпратен за всички от Бога, е Петър Дънов. За Него виж в „Изгревът", том I, с. 633-638 и в „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, с. 731-738.

9. За идването на французите в България и качването им на Рила, е описано от много автори. За да се запознаете с всичките материали, трябва да отворите „Изгревът", том XXIII, с. 199-201 и да се запознаете с препратките по томове, както и с. 182-199, както и бележките на с. 313-315, където също, трябва да проверите препратките по томове, както и с. 297-313. Тук, на с. 306-307, е оригиналния разговор на Учителя с подписа и печата на Д-р Иван Жеков за Михаил Иванов.

10. Тони Белмен е една светла личност. Знаел е български език. Има го на снимки с други приятели, които още не сме публикували. Манжо е правил запис на гласа на Учителя, занесъл го във Франция, но той е

катастрофирал и починал. Записът изчезва. Мария Тодорова споделяше, че ако сме направили записи с говора на Учителя, то враговете на Учителя ще го извадят на плоча, ще го пускат в кръчмите, за да се подиграват.

В „Изгревът", том XIV сме публикували снимки № 17, 18, 19, на които се вижда, че Учителят Дънов е недоволен и не е пожелал да влезе във френската палатка. Виж „Изгревът", том III, с. 173 - „Палатката на французите", а за опита на Манжо да запише гласа на Учителя - виж „Изгревът", том IX, с. 391.

11. Този поляк, надменен Шляхтич, вероятно е пристигнал по линията на Методи Константинов, който към 8 години следва в Полша на разноски на Изгрева. Той впоследствие се загубва от нашия поглед.

12. На Рила присъствуват и немци. Те идват по покана на Тереза, която е германка и дъщеря й Савка. И двете превеждат на немски език. Но главната преводачка, е Тереза Керемидчиева.

Песен III - ВЯРА

13. Задачата с донасяне на вода с две стомнички малки от извора на Диана Бад е известна, и е описана от мнозина. От Мария Тодорова – „Изгревът", том I и V, както и от Елена Андреева – том IX. Имаме много снимки групови и лични, които ще публикуваме в следващите томове. Виж „Изгревът", том V, с. 81-87. Виж „Изгревът", том X, снимки от Диана Бад № 83, 84.

14. Случката със загиналия син на музикантката, отново се завръща в нея, когато тя започва отново да свири. Той влиза в нея, предава й сила и тя продължава своя път на музикант. Това е методът на вселяване. Но не навсякъде се случва. Само на онези, които имат връзка с Бога.

15. Днес има няколко снимки как Учителя свири на цигулката Си. Историята на цигулката Му е описана, и тя е спасена от Борис Николов. Виж „Изгревът", том III, с. 262-263. Когато показвах 3 снимки на Атанас Минчев, брат на Гради Минчев, който бе музикант и свиреше в царския оркестър, то той ги разгледа, и ми посочи, че Учителя тук не свири, а само позира с цигулката Си. Виж „Изгревът", том VII, с. 329-331 – „Цигулката на Учителя и небесната хармония". Тази снимка не е публикувана тук, но е на друго място.

Засега нямаме запис направен как Учителя свири. Тук е също важело съображението да не се използва записа Му, и да се разнасят плочите по кръчмите в София, и да се подиграват поповете от Синода.

„Как бе открито името на учителя по цигулка на Петър Дънов?" Виж „Изгревът", том XXIV, с. 428-434. Виж с. 428, 429, 430 – бележките на съставителя на „Изгревът".

16. Много от песните, създадени от Учителя, са във връзка с лични задачи и проблеми на изгревяни. Чрез новосъздадената песен, Той разрешава задачата и я освобождава. Историята на тези песни, бяха извадени и с тях направихме 2 концерт-рецитала. Присъствуваха към 300 човека. В салона нямаше нито един музикант. Е, как ще изпълняваш една песен, когато не познаваш историята? Знаете ли как е създаден „91 Псалом" или „Фир-Фюр-Фен, Тао би аумен"? На първият концерт на 31.05.2008 г. бяха представени 14 песни, а на втория концерт на 27.09.2008 г. бяха

също представени 14 песни. Всичко 28 песни, и те са качени на интернет страница: http://www.izgrevat.com

Който иска, ще слуша и ще знае. Който не иска, няма да слуша и няма да знае. Това е засега и в бъдеще!

17. Този случай със сляпата студентка, е с Олга Славчева. Тя го е описала в „Изгревът", том XXVI, с. 872. Ударена с плесница в лява буза. Преминала е искра през мозъка. Постепенно с лявото око престава да вижда. Учителят й дал съвети да прави компреси от пресен квас, но без ефект. Прочела в Библията, че прокажените евреи са ходили при Първосвещеника, и той ги изцелявал. Решила, че Учителя е по-горен от Свещеника. Отива при Него и Той пита: „Кой ти каза?" – „Прочетох я в Библията." И там оздравява.

Този случай е много добре описан от Олга. На с. 268 тя съобщава, че лявото око я много боли, макар че прави компреси по съвета на Учителя. За лекуване на болката е описано на с. 270. Виж „Изгревът", том XXVI, с. 872.

18. Този брат, който посея цялата нива от 5 декара на Изгрева с една крина жито, бе Христо Митев Белчев. Бехме на Салоните 1972 г., когато той дойде и се представи на Борис Николов така: „Аз съм човекът, който посях с една кофа жито цяла нива от 5 декара." Сложиха го на видно място на масата. Отдясно е Димитър Грива, до него е Борис Николов. Снимката е направена от мен. За тази случка виж „Изгревът", том III, с. 88-89.

Учителят му е дал и друга задача с житото. Виж „Изгревът", том II, с. 370, № 81. Снимка в „Изгревът", том XXII, № 78. Виж „Изгревът", том XXVI, с. 873.

19. За продупчения покрив на колибата в гр. Търново, виж „Изгревът", том II, с. 335-336 и за срещата със Силите Господни.

20. По време на събора, Учителят е в стаята Си. Идва брат и моли Учителя за разговор. Казва, че подир малко ще слезе. От стаята Му горе по стъпалата надолу до Приемната стая, са наредени съборяни, и всеки чака да бъде приет от Учителя. Изведнъж Учителя застава пред вратата на Приемната стая. Всички се учудват откъде е минал, че никой не Го е видял. Виж „Изгревът", том I, с. 80-83 и „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, с. 93-96.

21. В гр. Бургас, Учителят отсяда в дома на гърка Апостолидис. Случаят с „Бялата кърпичка" и оздравяването на детето, виж в „Изгревът", том II, с. 343-344.

Песен IV – НАРОДЪТ

22. Атаките на духовенството срещу Учителят започват от самото начало с вестници, брошури, послания. Учителят не Се стърпява, и отговаря на атаките Му при различни случаи по време на беседите. Виж „Изгревът", том XVII, с. 896-901.

23. За „Съборът през 1926 г. и военната блокада" виж в „Изгревът", том I, с. 93-96 и в том I. 2. изд. 2011, с. 107-111.

Забрана на събора има и през 1928 г., когато в гората войниците са седяли по конете си с извадени саби, готови за атака, и да посечат главите на съборяните. Освобождават се чрез молитвите и чрез намеса на Небето.

24. И всички посрещат Учителя в шпалир и песни. Забраната на събора през 1926 г. и 1928 г. е много добре описана А снимки за събора през 1926 г. виж в „Изгревът", том XXIV, снимки № 51-63.

А за възбрана на съборите виж в „Изгревът", том XXIV, с. 205-206.

25. Най-злостни в нападките срещу Учителя са били жени, подкупени от свещениците, заплатени добре и изпратени срещу Учителя. И всичко, което е трябвало да се избълва срещу Учителят, те го свършват много добре, разтоварват се, изхвърлят срещу Учителя всичко онова за което са изпратени. И си тръгват. Учителят им изпраща баница и плодове. И тогава двете заплакват за своето падение. Връщане от там няма.

Този случай го имаме захвърлен между нападките срещу Учителя. Ще го намериме, и ще го цитираме.

26. Има много случаи, разказани в „Изгревът" за затворените пликове. Идват и ги принасят за десятък пред Господа. Идват и онези, които се нуждаят и търсят помощ от Господа. И тогава пликовете им се връчват от името на Господа. „Десятъкът на Господа и десятък за Школата на Учителя", виж „Изгревът", том I, с. 236-239 от Мария Тодорова.

Песен V - ШКОЛА

27. За строежа на Салона на Изгрева от Айтоските братя, виж „Изгревът", том I, с. 96-98 и в „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, с. 111-114. Те са изпратени от Георги Куртев от гр. Айтос през месец юни, юли и август. За събора през 1927 г. той е построен, и Учителя изнася беседите Си в Салона, който още няма прозорци.

28. В Салона на Изгрева бяха поставени картини от български художници. За тези художници виж „Изгревът", том XIII, с. 797-798, снимки № 137, 138.

А Учителят в Салона със закачените по стената картини, виж в „Изгревът", том IX, снимки № 12 и 13.

Какви картини имаше по стените на Салона на Изгрева, виж в „Изгревът", том II, с. 196.

29. За Изворът на Диана Бад, мнозина автори в „Изгревът" са описали много добре. Разказали са и за задачите, които са правили с носене на вода в стомнички. Има много запазени снимки със стомните при извора „Диана Бад".

Виж „Изгревът", том V – „Откриването на извора при Диана Бад", с. 81-82; „Със стомничка вода към първоизвора", с. 83-85; „Оградата пред чешмичката", с. 85-87.

30. За малките колиби, за малките къщички и малките места на Изгрева, виж „Изгревът", том II, с. 163 – „Дървените бараки". Учителят е препоръчал пред всяка барака да има един декар, за да могат да си садят зеленчуци, с които да се прехранват. Но не са Го послушали, и са дали по 100 кв. м. само да си сложат една барака. Виж „Изгревът", том I, с. 424-425.

31. „Овощната градина на Изгрева", виж „Изгревът", том II, с. 163-164; „Лозето", с. 164-165.

32. Сестрата, която се грижеше за разкошната градина, беше Анастасия Янакиева. За нея виж в „Изгревът", том V, с. 590. Също виж в „Изгревът", том IX, с. 166-167 за Анастасия Янакиева. Има много запазени снимки, в които се вижда как се грижи за цветята. Ще се публикуват в бъдеще.

33. „Чешмата и изворът на Диана Бад", виж „Изгревът", том II, с. 169-170. А „Задачи с водата", виж „Изгревът", том II, с. 171-172. Виж „Изгревът", том V, с. 81-85.

34. Разрушаването на изворът при Диана Бад започва с внушението, и под ръководството на свещениците. Те не могат да се примирят, че там се правят опити с носенето на вода в стомнички. – Счупват чешмата, изваждат плочите, а идва момент, когато слагат телена мрежа да преминава през същото място.

Това разрушение е много добре описано. Ще дойде време да публикуваме снимки с приятели със стомните, положени до извора. Виж „Изгревът", том V, с. 85-87. Виж снимки в „Изгревът", том X, № 83, 84.

35. Навесът на поляната беше широк, дълъг, построен в полукръг, подслоняваше мнозина и го имаме на снимки, които в бъдеще ще покажем.

36. Параходът и корабът, която бе построена за стенографките. За стенографските стаи и бараки, виж в „Изгревът", том IX, с. 98-100. А животът в „Парахода", виж на с. 100-104. А снимките ще намерите под № 8, 9, 10.

37. В „Изгревът", том II на с. 387 ще прочетете за латвийските пакети, които през 1940 г. Боян Боев изпраща на приятелите в Латвия. През това време Латвия е присъединена към СССР, и вече е една от Републиките му. След време пакетите се връщат по пощата с надпис, че такава литература не се допуска в СССР. Докладват на Учителя, а Той мълчи. По-късно, когато Германия нападна вероломно СССР и нахлуха в СССР, Учителя заявява: „Това ги сполетя, защото върнаха пакетите на Бялото Братство." А това бяха книги на Учителя, отпечатани на Изгрева. Отхвърлиха Словото на Учителя.

Къде са днес вашите обяснения и изводи? Вижте „Ризата на латвийците", „Изгревът", том I, с. 79-80.

38. По времето на Христа, Евангелие на Марка, гл. 12, ст. 41-44 е имало касичка, в която са пускали монети за храма. И онази, която е пуснала 2 лепти, за която Христос е казал, че тя е пуснала най-много от всички, защото е пуснала всичко, което е имала. И тук на Изгрева има касичка. И всеки пуска колкото може и има. По време на войната е имало безплатен обяд, и всеки е пускал по някоя монета. Но е имало и такива, които са пускали пирони. Като са казали на Учителя за пироните, Той е казал да се събират, че ще потрябват.

И, когато СССР построява и огражда Изгрева с 3 метрова ограда, минава онзи, който пази пироните от безплатния обед, и ги посажда около цялата ограда. Няколко месеца след това СССР се разпадна като империя. Да се посадят тези пирони около оградата, която затвори Изгрева е невероятна история. Ние сме публикували тази история в „Изгревът".

39. При строежа на Салона, се прави стая за Учителя на втория етаж. Поставят се два мраморни стълби, за да служат да държат покрива. Днес ги имаме на снимка и можем да я покажем. Виж „Изгревът", том IX, снимка № 4. Това е събора от 1927 г. Учителя държи беседа, а прозорците още не са сложени.

40. За да държи беседите, е поставена бяла маса за катедра. Днес това го виждаме на снимките. Виж „Изгревът", том IX, снимка № 12 и 13. Виж също „Изгревът", том XIII, снимки № 136-140.

41. В Салона е имало черна дъска, както е за учениците в училищата. Върху нея Учителя с пергел и тебешир е рисувал чертежи. Освен това на нея са изписвали нотния текст на някои песни. Днес имаме такива снимки, които ще покажем в бъдеще. Виж „Изгревът", том XIII, снимки № 136, 140.

42. В Салона има пиано, но Учителят започва да го заключва, защото всеки е сядал на стола и е започвал да дрънка. На съборите или за 12 юли – рождения ден на Учителя, пианото е било изваждано на двора. На него са свирили, придружен от цигулков състав. Виж „Изгревът", том XXIV, снимка № 55. Виж „Изгревът", том VIII, снимка № 19 пред пианото в двора за запис, пред което са Учителя и певицата Катя Грива.

43. Неделните беседи в 10 часа, са отворени за гражданите от града. Идват приятели от града, граждани. Сутринта играят Паневритмия и след това са на беседа. Защо се изнасят в неделя, виж „Изгревът", том XVI, с. 891-893, и защо са в оранжеви корици.

44. Общ окултен клас в сряда. В него участвуват както младежите, така и възрастните приятели. За него виж „Изгревът", том XVI, с. 887-888 защо се изнасят в сряда и защо са в жълт цвят кориците.

45. Всяка идея, която се прилага, се променя. Учителят е взимал цигулката Си, засвирвал е и чрез нея е давал новите песни. Някои от тях Той ги е приготвял в Неговата стая през нощта, но други са изсвирвани пред тях и са създавани пред тях.

Смятали са да запишат гласа на Учителя, както и Неговото изпълнение, но е нямало кой да го организира. „Защо не се направи запис на гласа на Учителя?" Виж „Изгревът", том IX, с. 152-154.

46. Когато Учителят е давал новите песни с цигулката Си, образът Му е светил както при изгревът на Слънцето. Не всеки е могъл да издържи на светлината, която е излизала от Него, и просто са навеждали глави.

47. Учителят е правил много опити с учениците в клас, за да онагледи една Своя идея. Така и в случая младото момиче вместо да нарисува гълъб, то рисунката прилича повече на матрица. Учителят казва така: „Всяка идея се променя, когато се прилага." Най-добрата реализация на Земята е 50%. Другите 50% са в Невидимия свят и действат като патица.

48. Младежкият окултен клас е за младежите. Виж „Изгревът", том XVI, с. 888-889. Той е в бледо синя корица. А защо ли? Проверете си.

49. Учителят е давал теми, които всеки най-много на една страница да развие темата си. Той не трябва да търси разни справочници. Но да извади от съзнанието си онова, което е складирано като знание в неговото подсъзнание. Понякога се явява онзи преписвач и чете дълго, дълго и всички желаят той да замлъкне веднага. Но Учителят мълчи, изслушва го и ни дава пример за търпение. Не всеки може да има търпение, защото върви с едно голямо мъчение.

50. За историята на песните на Учителя, са изписани много страници в „Изгревът". Всяка една песен има история, понякога мелодията пристига първа, а понякога текста слиза с огнени слова и се прикачва подходяща мелодия. Правени са много опити. Те са описани подробно в „Изгревът".

51. Песента „Фир-Фюр-Фен" има своята необикновена история. Тя е дадена в онази сутрин, когато всички построени тръгват в редица в читалище „Надежда" в Търново, където свещениците са се подготвяли за т.н. диспут. Песента гласи: „Без страх, без тъмнина в Любовта безгранична". Няколко

човека описват подробно този диспут в салона на читалище „Надежда". Виж „Изгревът", том V, с. 365-367 – „Диспутът, който не се състоя" от Мария Тодорова.

Тази песен е **бойният марш на Бялото Братство**.

52. Откриването на Бивака „Ел Шадай", виж в „Изгревът", том III, с. 149-150. Изворът се каптира, поставя се желязна тръба, която се съхрани десетки години, и всички си наливаха вода от нея. Аз също съм пил вода от нея. Построена е през 1923 г.

53. Приятелите построяват широка стена, извита на изток, за да ги пази от бурният вятър. Има много снимки, където Учителят Се е облегнал на една скала, а наоколо в кръг приятелите са насядали и обядват. Тази стена бе запазена, но по време на социализма, комунистите наредиха на едно военно поделение от трудоваци, които развалиха стената и изхвърлиха камъните надалече. Днес са запазени снимките от това време със стената от камъни. Другото е разрушено.

Виж „Изгревът", том XXII и снимка № 142, където се вижда изградената стена. Виж том XX, снимки № 16, 17, 18.

Песен VI – МЛАДЕЖКИ КЛАС

54. В онези години гоненията срещу последователите на Учителят Дънов са били големи. Завършилите в Университетите не им дават държавни служби, други ги уволняват, че са дъновисти. И трябва да избират дали да се отрекат от Дънов или да напуснат. Ето защо Учителят дава тази задача всеки да учи и да усвои даден занаят, та при уволнение заради идеите му, да може да се изхранва със занаята си.

Но се стига и до опорочението. Напускат Факултетите и стават мозайкаджии. Виж „Изгревът", том V, с. 170-173 – „Гонения" и с. 568-569 – „Георги Радев и дипломата", където Георги и Борис си захвърлят дипломите. Виж „Изгревът", том II, с. 127-128 – „Учете един занаят".

55. За Георги Радев, виж в „Изгревът", том V, с. 555-572. За него Учителят казва, че го е откупил от Черната ложа, но накрая се е отклонил. А как става това, ще си го проучите много добре. Описано е с подробностите.

56. Братя и сестри в Комуната. Виж „Изгревът", том V, с. 407-419 от Мария Тодорова. От Борис Николов, виж „Изгревът", том II, с. 133-156. Идеите бяха опорочени, и някои заплатиха с живота си.

57. Работничката малка, е Олга Славчева. Нейният живот е борба и много добре е описано от нея в „Изгревът", том XXVI.

58. Олга Славчева е завършила и висшето си образование, взела е дипломата си по педагогика, и разрешението за учителска правоспособност. Виж „Изгревът", том XXVI в приложенията на с. 481-486. В началото на лятната ваканция след обяд, тя прочита своята нова поезия.

59. Почерпушката със сладкото вино от дамаджаната. Според Учителя Дънов е за поезията нова. Учителят е казал, че тя сега създава новата българска поезия. Това е причината ние да издадем специален том за новата българска поезия – том XXVII.

60. Учителят разказва, че под кората на Луната живеят адепти в етерни тела, и те съставляват лунните жители. Виж „Химавата" и бележките ми към нея.

61. На Изгрева е имало телескоп. Учителят често е изваждал телескопа, насочвал го е към Луната и всички са се подреждали в редица, и са наблюдавали Луната. Има много интересни случки с този телескоп. Те са описани в „Изгревът".

62. Учителят е насочвал телескопа Си и към планетата Юпитер с 12-те си спътника. Преживяването е необикновено. На следващия ден, всички четат по Астрология за Юпитер. Задават въпроси на Учителя. Това ще намерите в „Изгревът", том XVIII и том XIX, които 2 тома са за Астрологията на Изгрева.

63. На Изгрева пристигат младите след войната 1918-1919 г. Тогава се разрешава онези, които са пропуснали образованието си, да се запишат да учат. След отварянето на Школата 1922-1944 г., младите идват само с 4-то отделение. А прогимназиалното образование е с 7 годишно обучение. Не можеш да вземеш майсторско свидетелство за някакъв занаят, ако нямаш диплома за завършено прогимназиално образование от 7 учебни години.

Затова на Изгрева се открива частна гимназия, за да завършат гимназиалното си образование. Да получат диплома за разни занаяти, и да могат да работят свободно.

64. Учителят дава съвет през деня да се работи, а вечер да се учи, за да може главния мозък да избута назад малкия мозък, и да се развие. Най-важните центрове на човека са в главния му мозък.

65. На своето лице човек е самичък художник. Учителят дава един класически пример, когато един художник рисува Христа, и му позира един младеж. След 10 години художникът решил да рисува Юда – предателя. Тогава среща подходящ модел, но се оказва, че той е същия, който е позирал, за да се нарисува Христа като младенец. Този пример е даван многократно.

Към „Изгревът", том XI ние даваме безплатно приложение на портрета „Нерукотворният образ на Христа". Според Учителя Дънов, художникът най-близко се е доближил до истинския лик на Христа по онова време. Този портрет е висял над леглото на Учителя.

66. Сестрата, която е отстъпила своята школа за изучаване на френски език, е Анриета Маркова. Виж „Изгревът", том II, с. 160 – „Третият салон". „Маркова превежда на френски беседа от Учителя", виж „Изгревът", том III, с. 40. Също виж в „Изгревът", том IX, с. 178-179 за Анриета Маркова. За нея виж в „Изгревът", том XIII, с. 510-513.

Снимки за нея виж в „Изгревът", том XIII, № 39-40.

67. Това е описанието на частната ученичка Олга. Ще го намерите в „Изгревът", том XXVI, за да се уверите през какъв път е минала. Когато е споделила с Учителя, Той е казвал: „Ти можеш – това ти стига."

68. За Боян Боев като преподавател лично на Олга и на другите, е описано от нея в „Изгревът", том XXVI много добре. Когато Боян Боев си заминава, тя написва едно прощално писмо, което чете пред всички. Т е публикувано в „Изгревът", том XXVI, с. 887-889.

69. Аня Тодорова е рождена сестра на Паша Теодорова. Тя е учителка по литература, и е преподавала уроци по български език. Паша разказва за сестра си Аня в „Изгревът", том XIII, с. 247-249. Снимки за нея, за Паша виж № 11-24 от същия том.

Песен VII - КАРТИНИ

70. Художничката е Цветана Гатева Симеонова (1894-1980 г.). Виж „Изгревът", том XIII, с. 765-782. Освен това виж „Изгревът", том II, с. 194; том V, с. 480-481; том IX, с. 338-339, 518-519. Репродукция в черно-бяло на картините, ще видите в „Изгревът", том XIII, № 96-109.

71. Цветана Щилянова (1903-1994 г.). Виж „Изгревът", том XIII, с. 641-752. Представени са репродукции под № 75-83.

72. Другите художници, рисували Учителя ще намерите в „Изгревът", том XIII, с. 783-796 и репродукции на картините № 130-140. Борис Шаров, с. 753-764 и репродукции под № 119-129.

73. Това е художника Борис Георгиев. Виж „Изгревът", том XIII, с. 621-640 и репродукции № 84-95.

74. Като приложение към „Изгревът", том XIII, се раздават два големи плакати безплатно. Единият на Борис Георгиев, виж № 85 и на Цветана Щилянова, виж № 74.

Песен VIII – ПОЕЗИЯ

75. За Цеко Етугов, виж „Изгревът", том XXVI, с. 999-1 000 и снимки № 61 и 62. Снимката е направена на Рила, виждат се клековете, масичката на Учителя.

76. Дядо Благо е Стоян Русев. Виж „Изгревът", том III, с. 36-39 и снимки в „Изгревът", том XX, № 18, 19, 20.

77. „Химавата" е публикувана в „Изгревът", том XXVII.

78. „Химавата" е за онзи, който с мисълта си може да достигне и да влезне в Луната. Химавата е същество от Божествения свят.

79. Поезията за малки дечица, е на Димитрина Антонова. За нея виж „Изгревът", том VIII, с. 356-410. Нейната племенница Райка Маркова ми предостави нейния архив, виж с. 410. Чрез него публикувах нейните спомени.

Бях събрал от много места нейната поезия и смятах да я издам в един том, но рожденатa сестра на Райка, която бе в САЩ вдигна скандал за архива, и аз им върнах всичко, което бях събрал, за да си го издадат сами. Написах им дълго писмо, което ще публикувам по-късно.

В „Изгревът", том XXII Светозар Няголов написа очерк за нея на с. 109-115. Снимки за нея, виж № 81-82. Така че Димитрина Антонова я има, както и Райка в „Изгревът". Не са се загубили в Небитието. Има ги. Но благодарение на мен!

Песен IX – РАБОТА

80. Списанието е „Житно зърно", което излиза от 1922-1944 г. За него виж „Изгревът", том II, с. 215-220. Написано е каквото трябва.

81. Този вестник е „Братство". Виж „Изгревът", том II, с. 215. Редактор и този, който вписваше статиите, и подреждаше вестника е Сава Калименов. Но като редактор се води и пише, че е Атанас Николов, понеже Сава Калименов не е имал право да си пише името.

Когато издадем том от „Изгревът" за Сава Калименов, там ще бъдат включени много статии. Издава се в град Севлиево. Историята за поява на това списание е описана. Очаква се само да се издадат спомените на Сава Калименов.

82. Издава се в-к „Фратецо" на есперанто, което означава „Братство". Издател е Атанас Николов от Севлиево. Издават се много беседи на есперанто. По онези години това движение е с духовни подбуди. Като апостол е Петър Пампоров, който посещава северните страни и чрез есперанто разказва, че в България е дошел Учителят на Бялото Братство.

За „Фратецо" виж в „Изгревът", том II, с. 214-215.

83. Агнеса от Холандия – красива жена и балерина, и тя танцува под звуците на пианото.

84. Ева пристига от Хелзинки. Тя е художничка. Но на Рила захвърля платната и търси хора, които да й превеждат думите на Учителя.

85. От Швеция идва Емма – художничка. На някои от снимките на лицето Емма не е обозначено, че е латвийка. Виж „Изгревът", том XXVIII, снимка № 37. Тя е първата на снимката.

86. Мнозина младежи от Европа пристигат на Рила през 1939 г. Но със започването на II Световна война, те отиват повикани за войници, и загиват по бойните полета на Европа.

Най-важното е, че никой не изпълни това, що Учителят изрече на Рила. И след това се загубиха и изчезнаха.

Песен X - ЗАДАЧИ

87. Домът на Петко Гумнеров, е на ул. „Опълченска" 66. Виж „Изгревът", том II, с. 131-133. Снимките на този дом и отворения прозорец, виж в „Изгревът", том XII, № 1-33. Бележките към снимките са на с. 869.

88. За домът на Петко Гумнеров и жена му Кина (Ангелина), виж в „Изгревът", том III, с. 21-27.

89. След обяд започват общите песни, продължаващи към 2-3 часа. Пеят се братски песни и новите, които Учителят е създал.

90. Сестрата, която пече мекиците за младежите, е Анастасия Янакиева. За нея сме отбелязали вече.

Абе, няма ли някой да ни направи мекици? Само четеме за тях, и ми се пълни устата със слюнка!

91. Задача за потегляне на Витоша в 12 часа през нощта. Учителят е давал различни задачи за посещение на Витоша през нощта. Една от тях е в „Изгревът", том XXV, с. 95-96.

92. Учителят е давал задачите. Но те са ги разгласявали, като са се хвалили какъв подвиг им предстои. Тогава пияниците от кръчмите се организират, и ги преследват. Имало е и изнасилени. Имало е всичко. Дължи се, че не са изпълнявали указанията на Учителя. А Учителят ги е пазел през цялата нощ. Сутринта е бил с бледо лице от напрежение през нощта, за да ги съхрани от пияниците.

Този случай с девойката и неканения спътник, е много страшен! Девойката е Олга Славчева. Тя разказва целия случай в „Изгревът", том XXVI, с. 701-705, особено на с. 702.

93. Задачата да работиш една седмица без пари. Виж „Изгревът", том XXVI, с. 107-108. Това е Олга Славчева.

94. Македонци от Солун - жени емигрантки. Виж „Изгревът", том XXVI, с. 108-109.

95. Павловата клетва – „Изгревът", том XXVI, с. 109.

96. Задача под първия Резен на Витоша – в права верига да слезнат на Бивака, виж „Изгревът", том XXVI.

97. Стрък от синя тинтява, Учителят подарява на Олга за завършената задача. Виж „Изгревът", том XXVI.

98. Задача с банкнота стотарка, която трябва да дадеш на беден човек. Виж „Изгревът", том XXVI. Предава ги на Крумчо, който я лъже с новите си дрехи, които тя му подарява, а той ги продава. И се връща със скъсани дрехи. Виж „Изгревът", том XXVI, с. 160-161.

99. Задача със стомна за вода до Витоша, да стигнат първи. Виж „Изгревът", том XXVI, с. 714, Виж „Изгревът", том V, с. 88-89.

100. Крадец в плодната градина. Виж „Изгревът", том XXVI.

Песен XI – БАЛКАНЪТ

101. „Куш-Бунар" при „Сините камъни", гр. Сливен. Учителят лично влезнал бос, и го е почистил. Учителят посещава няколко пъти Сливен. Те са свързани с много драматични събития. Едни от тях са описани в „Изгревът", том III, с. 24-26 – „Не коригирай Божественото". Снимки от „Куш-Бунар" и от Сливенското Братство, виж в „Изгревът", том XXV, снимки № 67, 68; № 62, 63 – Сливенци на Карандила.

102. България ще бъде Учител на човечеството чрез Словото на Учителя. Виж „Изгревът", том I, с. 633-638 и том I. 2. изд. 2011, с. 731-738.

103. Заселване на българско племе, виж описанието на Борис Рогев в „Изгревът", том XXIII, с. 894-948 за началото на българското летоброение.

Българите не си знаят историята. България е подготвена от 4 500 години за идването на Учителя.

Песен XII – МУСАЛА

104. Превозването на приятелите от Изгрева, се извършва с автобуси, както и с камиони. Виж „Изгревът", том III, с. 134-139. Предлагаме снимки в „Изгревът", том XIV, № 65, том XV – снимки № 132, 133.

105. Има много описани случаи при изкачване на Мусала, се явяват мъгли и дъждове, които след изречена молитва, се явяват ветрове, които отвяват мъглите. Виж „Изгревът", том III, с. 145-146.

106. Има Слова от Учителя, казани на Мусалла. Някой са публикувани, а други не. Потърсете си ги. Пример: „Изгревът", том III, с. 143 – „Формули, дадени на Мусалà, 1926 г.", виж с. 188 – дадени 1940 г.

107. Посрещане Слънцето на Мусала след вихри и бури. Виж „Изгревът", том XXVI, с. 578-582.

108. Изкачване на Мусала, а в косите им искри. Виж „Изгревът", том I, с. 615-616 – „Божият огън и Силите Господни". Виж „Изгревът", том XXVI, с. 607-614 – „Мусалла, 9-14 август".

109. „Олтаря" на Рила, е при Маричините езера. Виж „Изгревът", том III, с. 142-143 – „Изгледи от връх Мусала към Маричините езера".

110. Легендата за Орфей и Олтарят на Рила. Част от тази легенда Учителят дава в „Изгревът", том I, с. 262, че Божественото учение първо е било посадено в Школата на Орфея. – „Няма да намерите археологични разкопки за нея. На „Олтаря" на Рила няма нищо. Тя е била Школа в Невидимия свят. А учениците са били земни човеци."

111. Учителят Дънов в Съборните беседи от 1922 г. от гр. Търново съобщава, че е качил голяма група на връх Мусала и между тях е била 75 годишна жена. Това е била София Попова. Виж „Изгревът", том V, с. 471-474. Виж в „Изгревът", том XIV, снимка № 42.

112. Тази, която прави мекици и цветята сади в градината пред Салона на Изгрева, е Анастасия Янакиева.

113. Чамкория е курортно селище на богаташите. На площада са спирали камионите и изгревяни са слизали от тях, и са се запътвали за Мусала. Има много случки с тези богаташи-курортисти, които са описани в „Изгревът".

Виждали сме снимки с камионите на площада. Днес Чамкория се нарича Боровец. Виж „Изгревът", том XV, снимки № 132, 133 – камион и автобус през хижа Вада.

114. Рила е храм на Бога. Там са входовете на Агарта. Виж „Изгревът", том XXII, с. 723-765. А снимките с Учителя и входовете на Агарта при езерото „Близнаците", при „Бъбрекът", при „Сърцето", ще ги срещнете от № 130-139. По-добро приложение не можете да намерите. Същото се отнася и до текста. За този текст и атаките срещу него, виж в „Изгревът", том XXIII, с. 956-961 и с. 962-963.

Запознайте се с „Възмездието от опашката на Универсалната риба" от „Изгревът", том XXIII, с. 964-966. Това действува и в момента.

Песен XIII – ВИТОША

115. Самоварът – чайник, който носи на гърба си Цеко Етугов. Този случай го срещаме на много места. Но още не сме срещнали снимка с Цеко и самовара на гърба. Виж „Изгревът", том V, с. 419-421 – „С парния локомотив – самовар на планина".

116. Панерът с мекици, които е направила Анастасия Янакиева. Това е за втората диплома на Олга – за висше образование.

117. Учителят е давал задача с преспиване на Витоша единично или по два, или трима. Описани са такива случаи в „Изгревът".

118. Буря над Витоша. Има много случаи, когато Учителят Се обръща към бурята и започва да говори на санскритски, и веднага бурята спира. Това магия ли е? Не! Този, Който управлява Земята и Небето, може да дава Своите повеления!

119. Случката в Търново на събора с рояците от оси, които се нахвърлили върху храната. Описва го Олга в „Изгревът", том XXVI, с. 127.

120. Слънчасалата девойка е Олга Славчева. Това го е описала в „Изгревът", том XXVI, с. 872, когато е била непрекъснато на слънце и е работила в кухнята.

121. Учителят свири на пиано. Целият е в светлина. Виж „Изгревът", том XXVI.

122. Внучето на бабата умира. Но Учителят го оживява. Тя си отива, и то я посреща живо. Това е едно от Евангелските чудеса!

123. Идва буря над Витоша. Учителят препоръчва да се почака. Но онези, които са тръгнали, ги е догонила градушка и едвам са оживяли. А тези с Учителя, се върнали сухи и здрави. Виж „Изгревът", том XXVI.

124. Задача през нощта за тръгване в триъгълници. Виж „Изгревът", том III, с. 150.

125. Слизане на „Ел Шедар"от екскурзията при превземане на „Черни връх", и ги посрещат с чай, приготвен от сестрите. Така са празнували победата.

126. Друга екскурзия с триъгълници, но вече със запалени свещи или фенери запалени. „Превземането на Черни връх" през пролетта на 1923 г. и стана „Бели връх". Виж „Изгревът", том XXVI, с. 698-700.

127. Насядали в окръжност - мъжете отвътре, а жените отвън и се правят упражнения за събиране на прана. Явява се мъгла, която обгръща всички. Това е същата мъгла, която се явява, когато Йехова посещава Скинията при евреите. Символика и реалност.

128. Построяването чешмата на Диана Бад, е описано от мнозина автори. След време ще представим много снимки от басейна, стомните за вода с приятелите, облечени в бели одежди. Виж „Изгревът", том X, снимки № 83, 84.

129. След обяд дежурната по кухня е минавала с касичка, и всеки пуска в нея колкото може, и колкото има. Това е за закупуването на продукти за следващия обяд.

130. Късната есен на Витоша. Време е за беритба на глог, шипки. На Ел Шедар всички почиват заедно с Учителя.

Песен XIV – ЕЛБУР

131. „Еди Гьол" – това е турското име на Езерата. Обикновено местните хора от Самоков и с. Говедарци са казвали за 7-те Рилски езера „Гьоловете". Отначало така се наричали. По-късно Учителят им дава български имена, както и санскритски имена. Това е публикувано още 1947 г. – „Учителят при 7-те Рилски езера" – голямо издание със снимки.

132. Тези чужденци, които идват от прибалтийските републики Литва, Латва, Естония, главна заслуга има Петър Пампоров, който посещава тези страни по линия на есперанто и им говори за Учителя. Този случай с Валтер е от 1936 г., когато си загубва венчалната халка в извора. В същата минута се явява змията, за да ухапе, когото трябва.

133. Случаят със змията, ухапала една сестра, придружена от мъжа си и 2-те си деца, е описан от Мария Тодорова, „Изгревът", том V, с. 288-291 – „Новата Голгота"; от Елена Андреева, „Изгревът", том I, с. 567; от Стефка Стойчева, по мъж Няголова, в „Изгревът", том VII, с. 453-455. „Змията"; „Изгревът", том VIII, с. 566-567 – „Змията" от Величка Няголова.

След като оздравява, Стефка Няголова с двете си деца е на обща снимка при извора „Ръцете" на 12 август 1936 г., когато Учителя слиза при извора оздравял. Виж „Изгревът", том XXI, снимки № 13, 14, 15, 16.

134. Тази млада сестра, която качва на гърба си 4 годишното отроче, е Олга Славчева. Виж „Изгревът", том XXVI, с. 678. Носи „Зарко", който е Светозар Няголов.

135. На хижа „Вада" се прави почивка. Някои преспиват там. И на сутринта тръгват нагоре по пътеките. Така преполавят пътя.

136. Споменава се за „Фараонът" на Рупите. Този случай е разказан от Борис Николов в „Изгревът", том III, с. 186-187. Отнася се за Падналият титан, за който говори Учителя. Има много хубави снимки за Падналия Титан, виждащ го, че е човек Титан и заспал от векове.

Има много хубави снимки на вкаменения Титан от Васко Искренов, които ще публикуваме в бъдеще. Той е много добър за наблюдение от Салоните. Тук имаме 2 снимки на Борис и Мария, като зад гърба им се вижда вкаменения титан. Виж „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, снимки № 39 и 40.

137. На лагера е построена баня, обградена от брезенти. Водата се затопля с дърва и котел. Обозначено е, кога е за мъже и кога, за жени. Има я на снимка. Да се построи такова нещо, е голямо Чудо на Чудесата! Имаме я на снимка. Ще я покажем след време.

138. В ранни зори лагера се събужда под звуците на цигулка, с песента „Събуди се братко мили". Аз, когато съм пребивавал на лагера 1972 г., ме събуждаше една певица, на име Искра. Чуваш в просъница един висок глас, идващ от висините на Рила.

139. Възлизане на „Молитвения връх", виж „Изгревът", том III, с. 176-178. Има много снимки с приятелите и Учителя на Молитвения връх. Виж „Изгревът", том VII, снимки № 21, 22; „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, № 76-77.

140. Беседите на Рила. Виж „Изгревът", том III, с. 187-188. Снимки в „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, № 78 и 79.

141. Гимнастика на Рила. Отначало са ги наричали „гимнастики". По-късно те се оформят в „Паневритмия". Къде са играели Паневритмия, виж в „Изгревът", том III, с. 178-180.

Притежаваме много снимки, които сме публикували. Пример: „Изгревът", том XXII, снимки от № 113-120 - Паневритмия - I, II, III езеро и Харамията.

142. Учителят играе Паневритмия на Рила. Най-добре го е описала Елена Андреева в „Изгревът", том I, с. 550-556. Има много снимки, които сме публикували в „Изгревът", том XX, № 47-50, 52; том IX, № 14; „Изгревът", том XVI, от № 48-62; том XVIII, № 30-35.

143. Паневритмия. Думите на Паневритмията са дадени от Олга Славчева по поръчение на Учителя. Виж „Изгревът", том I, с. 204-206; 206-209; 209-211; 213-220.

Олга Славчева разказва в поезия и музика отделните упражнения от Паневритмията. А това е най-точното описание. Друго няма. Има много други описания, но това е истинското.

Историята на Паневритмията я направихме на 3 концерт-рецитала, качихме я на интернет страница: http://www.izgrevat.com

Издадохме ги на компакт-дискове в 100 комплекта, и ги раздадохме безплатно на онези, които четат „Изгревът".

Преведохме тези 3 концерт-рецитала на 6 езика, и са качени на интернет-страницата http://www.izgrevat.com

Олга Славчева разказва за всички упражнения от 1-28 в поезия.

144. Това е една величествена гледка на Рила. Всички са се подредили в редица, и чакат да им дойде реда да се доближат до Учителя. За секунди всеки споделя с Учителя за онова, което го боли най-много. И чува мигновен отговор.

145. Призивният рог е тръбата, с която Цеко Етугов свири. Това е военна тръба от времето на войните. Чували са я всички, и веднага са се строявали за горещата вода. Той е бил тръбача на полка. Има към десет

свирни, посочени за различна дейност на войниците. Някои от тях тука ги използва Цеко. Действат смразяващо, и те карат да влезнеш в строя на лагера.

146. Наредбите, дневни са били много важни. Защото тук на Рила всеки ден някой, трябва да участвува в общия живот. Тук са стотици хора. Виж „Устройване и бит на лагера", „Изгревът", том I, с. 169-170.

147. Откриване на извора „Ръцете, които дават". Виж „Изгревът", том III, с. 166-168. Има много снимки при построяване на извора. Виж „Изгревът", том XX, снимки № 30, 31, 32, 33.

148. Камъкът – Цар и камъкът – Царица, виж на с. 167 от „Изгревът", том III и снимки в „Изгревът", том XX, снимка № 34.

149. Изчукването на Котвата и думите на скалата, са описани в „Изгревът", том III, с. 168. Разчитането на надписа, се дължи на Драган Петков. Виж „Изгревът", том VII, с. 150-151. Виж „Изгревът", том XX, снимки № 35-40 – надписът и символите.

150. Притежаваме много хубави снимки с овчаря и стадото на овцете. Ще се публикуват впоследствие.

Песен XV – ЗАНИМАНИЯ

151. Построяване на Заслона и кухнята, виж „Изгревът", том III, с. 165-166. Виж „Изгревът", том VII, снимки № 24, 25, 26; „Изгревът", том XX, снимка № 25.

152. Общият обяд при построяването на Заслона, виж „Изгревът", том III, с. 166; „Изгревът", том VII, снимка № 23.

153. Как е построена стената, виж „Изгревът", том VII, с. 204-205 – Разказа на Гради Минчев.

154. Изгорялата гора при първото езеро, и донасяне на сухи дървета за кухнята. Виж „Изгревът", том III, с. 162-163.

155. За плочи на Заслона, се е ходело до шестото езеро. Има снимка дори с Учителя, Който носи в ръцете Си плоча за покрива. Носят плочи също и приятелите. Виж „Изгревът", том XV, снимка № 74.

156. Издълбаване на „Спиралата Север-Юг" от Георги Томалевски. „Това е Спиралата", виж „Изгревът", том III, с. 170. Виж „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, снимки № 71, 72.

157. Огнището от камъни обградено, е в средата – за казана в кухнята. Това може да се види от снимките за кухнята. Ще ги публикуваме по-късно.

158. Огнище вън в окръжност, направено от камъни, виж „Изгревът", том III, с. 170.

159. Огромната скала, която се премества, се обръща и става трапеза удобна. Това е Спиралата, за която говорихме. Виж „Изгревът", том III, с. 170-172.; „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, снимки № 69, 70. „Строеж на Спиралата" – № 73-75.

160. Има няколко снимки при преместване на голямата скала. Пример, „Изгревът", том I. 2. изд. 2011, № 69, 70; „Строежът на Спиралата" – № 73-75.

161. Направата на мост, по който да ходят хора и коне – има снимки, където на „тарги" носят големи камъни за този мост. Ще ги публикуваме. Виж „Изгревът", том XXII, снимка № 23.

162. Разтоварване на конете, които са претоварени, виж „Изгревът", том III, с. 164-165.

163. Стъпалата към палатката на Учителя от 72 стъпала. Виж „Изгревът", том III, с. 174-179.; „Изгревът", том XIV, снимка № 31.

164. Лодката, построена от Боянчо Златарев, виж „Изгревът", том III, с. 168-169. Виж „Изгревът", том IV, снимка № 9; том VII, снимки № 19, 24; том VIII, № 29; том XV, снимки № 26-27.

Снимки на лодката – том XVIII, № 45, 46; том XVIII, № 76.

За потопената лодка от злосторниците, виж „Изгревът", том XXVI, с. 836-837.

165. Банята от платнище, виж „Изгревът", том III, с. 169. Имаме снимки от нея, но ще се публикуват в бъдеще.

166. Заслонът до кухнята, в който се разполагат продуктите за храна. За кухнята, виж „Изгревът", том XXIII, снимка № 10; „Изгревът", том VII, снимки № 24, 25, 26; том XVIII, № 74; том I. 2. изд; 2011, № 24, 25, 26.

167. Прането се извършва в бързата струя от вода, излизаща от второто езеро и стичаща се надолу по бързея към първото езеро.

168. Палатката на стенографките. Стенографките, заснети с Учителя, виж „Изгревът", том XXIV, снимка № 6.

169. Палатките на второто езеро „Елбур", „Изгревът", том XVII, снимки № 6, 7. „Палатката на Учителя", „Изгревът", том III, с. 172-173; „Изгревът", том XVII, снимки № 6-15.

170. Буря на Рила през месец август. Имало е такава година. За една такава буря и година през 1949 г., разказва Николай Дойнов, „Изгревът", том XV, с. 374-378 – „Злокобното знамение 1949 г.".

Също такава снежна буря, е имало 1947 г. Лагерът е напуснат, оставени са палатки, храната и около 20 човека остават да пазят лагера. В „Изгревът", том XV, снимки № 134 и 135, виждаме снегът и приятелите са разрезали дини и ядат. Те са били предназначени за онези, които са напуснали лагера заради бурята и снега.

171. Учителят запалва огън за лагера, чийто палатки са затрупани със сняг.

172. Преспите се стопяват от слънцето. Това много редко може да се случи.

173. Манастирът е „Св. Иван Рилски". Легендата за Св. Иван Рилски, виж в „Екскурзия до „Еленин връх", „Изгревът", том III, с. 183-184.

Има и една друга случка, когато духа на Св. Иван Рилски посреща файтона на Учителя. Виж „Изгревът", том II, с. 344 – „Свети Иван Рилски".

174. „Кара-Гьол" – това е първоначалното наименование на 7-те Рилски езера. Виж „Изгревът", том XVII, снимка 61 а, б.

175. Калининте върхове – има хубави снимки. Урдините езера – има хубави снимки с Учителя, „Изгревът", том XVII, снимки 62а,б, 63, 64.

176. „Сърцето" е шестото езеро. Виж „Изгревът", том III, с. 182-183. Тук акустиката е необикновена. Онова, което се свири при „Главата на Лъва", се чува навсякъде. Виж снимки в „Изгревът", том XVII, № 56, 57.

177. Учителят подарява на Олга Славчева шестото езеро – „Сърцето", а на приятелите – цялата Рила. Виж „Изгревът", том XVII, снимка № 55. Учителят пред „Сърцето", „Изгревът", том XVII, снимка № 25.

178. Тук на голямата поляна, се е играла Паневритмия. Виж „Изгревът", том I, с. 42-43, където 60 коня на Янко са се строили в права линия, и са наблюдавали Паневритмията на „Бъбрека".

179. Езерото „Махабур" – На една от скалите на езерото „Махабур" е един от входовете на Агарта. И от него се чува ответ на песните. Виж „Изгревът", том XVII, снимки № 28,29 – входът е към скалите в ляво.

180. Учителят много пъти обяснява, че авторът, чието име краси корицата на някоя книга, не е същинския автор. Същинският автор е онзи, който от небето диктува или изпълнява песните. Но той има правото му, да се подпише с човешкото си име. Но авторът е горе.

181. „Близнака" – това е мистично езеро. Вътрешния близнак е място за тишина и чистота. Има различни описани случаи, когато приятелите са чували хор и песни от дъното на езерото. Тези случаи са описани. Той е един от входовете на Агарта. Виж „Изгревът", том III, с. 181; „Изгревът", том XVII, снимка № 24 – Учителят пред „Близнаците".

182. Упражнение на „Махабур" – влизат боси, плискат с ръце водата, произнасят формули. Виж „Изгревът", том III, с. 179-180. Снимки в „Изгревът", том VII, № 38 и 39.

183. Изкъпването на сестрите в езерния вир, е едно от упражненията. След това изпраща и братята да се окъпят.

184. При „Олтаря" на Маричините езера, Олга вижда едно чуждо създание, което тръгва към нея. Учителят обяснил, че това е бил един от Белите Братя. Виж „Изгревът", том III, с. 142-143 – „Изглед от връх Мусала към Маричините езера". Виж „Изгревът", том XXVI, с. 104-106 – „Среща с един от Белите Братя".

185. Отначало за дърва за лагерния огън, се сечеха клековете наоколо. По-късно слизат на първото езеро. Там се играе Паневритмия, и на връщане всеки носи по някое дърво. Има много снимки, и всеки е заснет с подбрано от него дърво. Снимките ще ги публикуваме друг път.

186. Една от сестрите си избира ствол суров, и го качва на гърба си. Това е Олга Славчева. Виж „Изгревът", том XXVI.

187. Олга Славчева цамбурна във водата студена, и изважда плочата. Но водата се изтича, и тя не е замръзнала, нито е наводнила роклята й. Учителят само казал да си смени дрехите, но те изсъхнали на слънцето. Виж „Изгревът", том XXVI.

188. На първото езеро се е играла „Паневритмия", след като на връщане са носили дърва за огрев до второто езеро.

Има снимки за игра на Паневритмия на първото езеро. Виж „Изгревът", том XXII, снимки № 113 и 114.

189. Има снимки, където Учителят е заснет как носи дърво Сам, снимка с Боян Боев. Изобщо този момент на носене на дърва, е хванат много добре от фотографа.

Песен XVI – ГОЩАВКИ

190. Това са новите Пасхални вечери от Третият завет. Те са под закрилата на Изгревът. Ако проверите какво е сложено на трапезата и онова, което е написано в Евангелието в Посланията, е едно и също. Защото се ръководи от Христовия Дух. Виж „Изгревът", том XI, с. 13 – „Пасхата", „Юдейската пасха", № 16-18, Пасхата на Новия завет, с. 18-22.

191. Има и други Пасхални вечери с по-богати трапези. С песни и оркестри. Това е по времето на Третия Завет и Школата на Учителя Дънов. Това ще намерите в спомените на учениците Му в „Изгревът".

192. Има много случаи, когато мъжът изгони жена си, понеже ходила на беседи на Изгрева. Сестрата идва на Изгрева, получава една стая и там живее, и участвува в братския живот. След време съпругът идва и се моли жена му да се върне, да си гледа децата. Но я оставя да ходи на Изгрева свободно. Но е имало и по-драматични случаи. С пълна раздяла. Жените остават на Изгрева. Това дава повод вестниците да пишат, че Дънов крадял жените на мъжете.

193. Този случай се отнася за Олга Славчева, която получава диплом за завършена гимназия. Виж „Изгревът", том XXVI, с. 478, а след време получава диплом за завършено висше образование. Виж с. 486. Това е първата гощавка.

194. Втората гощавка е на бивака Ел Шедар с баници, които ги носи Цеко Етугов. Това е втората гощавка за бъдеща диплома за висше образование, на с. 486.

195. Тази пищна вечеря е в семейство Русеви, където в приземния етаж на квартира живее Олга Славчева под наем. Виж „Изгревът", том XXVI, с. 148.

196. На два пъти Учителя отбива да Се храни, и пита за студентката. Столът до Него е празен. Зорница, стопанката слиза долу и поканва Олга Славчева. Тя се качва и Учителя посочва стола до Него. А стопанинът отишъл при другите гости. – Невероятна развръзка, която има своя финал. Виж „Изгревът", том XXVI, с. 149-150.

197. Предаване песента „Светлият лъч" и Учителят прави качамак за групата, или мамалигата. Виж „Изгревът", том XXVI.

198. Студентската комуна на ул. „Опълченска" 66, направена да гощава гладните студенти. Но се присламчват външни хора и стари братя, и Учителя закрива общата кухня. Студентите остават гладни.

Но остава опорочението за студентския стол. Виж „Изгревът", том XXVI, с. 113-114. Виж „Изгревът", том V, с. 407 – „Комуната на ул. „Опълченска" 66.

Песен XVII – СЪБОРИ

199. Съборите в Търново. Описани са много добре. Затова виж „Изгревът", том V от Мария Тодорова, с. 355-361; 362-364; 364-365; 365-367; 367-369; 370-376; 376-381.

Съборите в гр. Търново са описвани от мнозина присъствуващи, като всеки описва онова, на което е присъствувал. Като се съберат всички, се изпълва целия кръг от преживелици и драматични събития. По-добро описание от това, няма написано. Олга е присъствувала, запомнила е всичко и сега ни го поднася. Пример: „Изгревът", том XV, с. 305-308.

200. На събора в Търново и то в лозето, където са разположени палатките, има поставени постове от братя, и то с бели тояги да охраняват лагера от злосторници. Сменяват се през 3 часа.

Съборът на Търново се е охранявал от братята, които са имали големи бели и здрави тояги. Имало е много злосторници, подкупени от духовенството. Техният достъп до лагера е бил спрян от белите тояги. Денонощно е охраняван. На входа са били онези допускани, като всеки си казва паролата за деня, която се казвала „Лозинка". Всеки ден паролата са я сменявали.

201. Има дежурни, които да снабдяват лагера с продукти от града. За кухнята и за масите за храна, всичко необходимо е приготвено предварително. Некачествените продукти, които са искали да пробутат селяните, са се връщали обратно, и то веднага.

Подготовката на този събор е много трудна. Да се изхранят 500-600 човека, е много трудно. Описано е много добре продоволствието. Връщали са веднага застоялите зеленчуци.

202. Описанието за дежурството по поддръжка на събора е много важно, и е обозначено както трябва. Вие може ли да намерите на друго място такова описание, и то в стихове? Няма да намерите. И няма кой да го опише, освен Олга. Пример: В "Изгревът", том V, с. 362-364 има общи нареждания за приятелите на събора.

203. Знаете ли какво означава щерна? Аз съм виждал. По мое време тя бе 3/3 метра, 2 метра дълбока, и събираше дъждовната вода или изворна. От нея се поеше добитъка и се поливаха градините. А ние като деца, се къпехме в нея. Възрастните ни гонеха с пръчки, защото размътвахме водата и я замърсявахме. Голямо къпане беше в тази щерна!

За толкова събрани хора на едно място и то през лятото на най-голямата жега, е необходимо много, много вода. Ето защо се появява щерната, да събере дъждовната вода, така и изворна, ако има такава.

204. Съборът започва призори с молитва и песен, ръководено от Учителя Продължава с молитва с движение на всички стави на тялото. Например Учителят дава беседа с практични съвети. Доброто е могъща струя за растеж. Как започва събора? – Виж „Изгревът", том V, с. 364-365.

205. Още на събора, т.н. учени и недоучени се делят от селяните, и остават тежкия труд на селяните, да могат да разговарят безкрайно. Това се повтаря и в следващите събори.

И от тук започва разделението. И разцеплението на говорящи, но не можещи и на прости, яки, здрави селяни – но можещи. Ясно ли е?

206. Тези двамина довтасали от Варна, които са се провъзгласили за Кирил и Методий, са Михаил Иванов и Кръстю Христов. И двамата са от Македония. Онова, което Олга Славчева описва, е много точно. То е описано и от другите. Знаем за разговора на Учителя с приятелите, публикуван много пъти. Така в „Изгревът", том XXIII, с. 306-307 сме публикували оригиналния разговор на Учителя, където Учителя ги препраща да си отидат от там, където са дошли. Описано е много точно, как са им прали дрехите и са ги накарали да се окъпят, за да не миришат.

207. Учителят е на гости на селяните от Айтос, и сяда при тях „по турски" на земята. Нарежда да не им се носи храна на тези ленивци. За да се запознаете подробно, трябва да прочетете „Изгревът", том I, с. 293-310. Там е описано всичко за тях.

И тук Олга Славчева го потвърждава по най-категоричен начин. **Тя ми защищава „Изгревът"!**

208. От една страна са поповете и духовенството, които воюват с Учителя, а от друга страна са вълците, предрешени в овчи кожи. Те са по-страшните. Описано е много точно от Олга Славчева за всички поразии, които са правили и за разцеплението, което са допринесли.

209. Едните на събора на Изгрева работят, а други стоят под сенките и мъдруват. Кръстю Христов е куц, с вродено изкълчване на ставата, а Михаил

Иванов е с жлъчен образ и пленителна вечна усмивка. Виж „Изгревът", том XXVI, снимки № 15, 16 и том XXII, снимки № 28, 29, 30. Това са снимки на Кръстю Христов.

210. Те си служат и боравят с черната магия, която насочват към тези, които не им се подчиняват. Олга споменава за нейния случай, когато е била парализирана от магията на Михаил Иванов, но Учителя изпраща Минчо Сотиров в квартирата и я спасява. Този случай е много добре описан от Олга Славчева.

Виж „Изгревът", том XXVI, с. 129.

211. Двамата се карат и бият непрекъснато за момичетата. Единият бил наречен Сатана, а другия бил наречен Магьосник. Олга описва финала на тези двамата. Прочетете го добре. И тогава ще разберете, че това, което е описано за тях в „Изгревът" е вярно и точно. Мнозина са тези, които са писали за тях.

212. Описано е много добре с какви методи си служат, за да оплетат наивните. И успяват да го направят. Вещи са. Не са случайни вълци в овча кожа!

213. Обикновено дваминатa запитват Учителя и очакват Той да им каже нещо, за да го предадат като пророчество свое. Но Учителят мълква и те остават без пророчество. Това Учителят разказва в частен разговор. Виж „Изгревът", том XXIII, с. 304-307.

214. Тези двамата причакват след беседата младите, подмамват ги, правят спиритични сеанси и много от тях се разстройват психически, и след това обвиняват Учителя за всичко. Учителят беше наредил на Олга да опише всичко за Михаил и Кръстю, за да се знаят как са нещата. И тя спазва нареждането, и го описва много добре и точно.

За да се запознаете с Лъжеучителя Михаил Иванов, то вземете „Изгревът", том XXIII, обърнете на с. 199-204. Прочетете всичко и проверете. И се определете кому да служите.

За Лъжеучителя Михаил Иванов, вижте в „Изгревът", том XXIII, с. 182-199. Това е кореспонденцията на Д-р Михаил Стоицев.

215. В материалите на Д-р Иван Жеков в „Изгревът", том XXIII на с. 297-313, ще прочетете за французите на Михаил Иванов. Бележките на съставителя на „Изгревът" са на с. 313-315. Необходимо е строго проучване. Иначе ще бъдете отклонени. Отклонението е също път.

216. Този съветник на царя, е Любомир Лулчев. Всичко написано от Олга, е верно и точно. Аз съм издал „Изгревът", том XX, който е за Любомир Лулчев, както и „Изгревът", том XXI. Всички истории за него, са описани и от Елена Андреева в „Изгревът", том IX. Особено „Моят Роман", с. 576-669.

Когато Марийка Марашлиева прехвърляше магнетофонния запис на Елена Андреева за връзката си с Любомир Лулчев, тя изхвърли много неща. После аз открих това, но „Изгревът" беше издаден вече. Питам: „Защо си изхвърлила някои неща за Лулчев?" – „Не искам да се излагаме!" – „Никой не ти е дал правото да сториш това!" – „А ти кой си?" – „Аз съм Този, Който ръководи „Изгревът".

И заради този случай, и заради други волности, тя беше отстранена от мен. Разделих се с нея. Възрастни сестри, които познаваха Елена Андреева и знаеха за нейния роман с Любомир Лулчев, ми казаха: „Много

неща не са казани." Проверих, и те бяха казани от нея, но се яви този, който ги изхвърли. И си плати накрая за всичко това.

За мен това беше предателство. Окултният закон е такъв: **„Кой където е закачен първоначално, накрая се връща на същото място."** Проверил съм го с десетки хора бивши мои сътрудници.

217. Магията е съществувала на Изгрева, но от предрешените вълци в овчи кожи. Много са били пострадалите. Някой не искаха да разказват, за да не си привлечат гръмотевиците върху себе си. А тази девойка, наречена, че е вдовица, е Олга Славчева.

218. Този опит е многократно ползван от Лулчев, за да пробута своите писания. Понякога е успявал, а при други случаи – не! Случаят със студентката е верен. Това е Невена Неделчева. Виж „Изгревът", том XXIII, с. 586-691.

219. Циклонът в Търново на събора. Този случай е верен и се отнася за Олга Славчева. А вражалецът е Любомир Лулчев, който иска да я впримчи в своята група.

220. Циклонът е докаран от църковниците, които разгласяват чрез позива: „Никой да не ходи на беседа на Учителя Дънов, понеже Бил самозванец." Виж „Изгревът", том V, с. 367-369 – „Необявената война".

221. В читалищния салон „Надежда" започва първата беседа на Учителя. Поповете са заели първите редове. И искат диспут. Това е описано много точно от Мария Тодорова. Виж „Изгревът", том V, с. 365-367. Виж „Изгревът", том XVI, с. 88-90.

222. Диспут може да става на Мусала. Това е отпечатано в съборните беседи от 1922 г. за Велико Търново. Виж „Изгревът", том II, с. 232-235 – „Търновските събори".

223. Един такъв разговор е описан в „Изгревът", том V, с. 507-508. А това е разработено в том V, с. 508-512. – „Учителят и църквата".

Учениците на Учителя Дънов се защитават ето така:

1. Виж „Изгревът", том V, с. 513-517 – „Отворено писмо до архимандрит Ефтимий" от Стефан Камбуров, гр. Казанлък.

2. Отворено писмо до Търновските граждани, с. 518-522 от д-р Михаил Стоицев.

3. Отговорите на Учителя Дънов на следствието, с. 522-524.

4. Семинаристи на Изгрева – писмо от Боян Боев, с. 524-527.

5. Снимка на семинаристите с Учителя през 1942 г., № 7 с двама преподаватели до Учителя.

224. За „Горницата" във вилата на Търново е говорено много, но никой не е описал точно нейното разположение вътре. Виж „Изгревът", том V, с. 376-381. Виж „Изгревът", том II, с. 232-233. Виж „Изгревът", том XXVI, с. 70.

225. Учителят ги е допускал единично, защото там е свалил Святият Дух, и те не са могли да издържат повече от 1 минута. Мария Тодорова в том V, с. 378.

Но Учителят прави и друг опит, и допуска по 10 човека в Горницата. На излизане всяка една десеторка си прави снимка.

Така днес имаме 18 снимки х 10 човека = 180 човека. Това е събора от 1920 г.

226. През II Световна война Учителят Дънов изрича следните слова: „България мирна и тиха да бъде." Хитлер иска 600 000, хилядна войска

българи да се бият срещу Русия. Учителят не разрешава, а се изпращат наряди с молитви да се четат по цяла България. И цар Борис е принуден да не праща войски срещу Русия. А защо? Баща му – цар Фердинанд не послуша Учителят Дънов, и предизвика I и II Национална катастрофа. После той абдикира в полза на сина си Борис. След 10 години той пише писмо до цар Борис в което пише, че съжалява, че не е послушал Дънов. Препоръчал да му слуша съветите. Това е главната причина да откаже войска. Имал е предупреждение от баща му. И го отровиха германците.

227. По онова време аз бях свидетел, че цяла България знаеше, че цар Борис е отровен, който немския пилот, който го връщал в България, е вдигнал високо самолета. Той е бил с кислородна маска, и е дал на цар Борис друга кислородна маска. А там е бил подготвен предварително от онези бойни газове, чрез които германците умъртвяваха евреите в концлагерите си.

Аз съм го слушал стотици пъти от родителите си, и от други хора. И това е верно. А защо? Аз имах следната опитност: Бях на 16 години и пътувах за гр. Кюстендил на бани лековити да правя. В купето се оказа един пилот на боен самолет. Аз го разпитвах, и той ми разказа следното. Случило се, че в самолета, който пилотирал, е бил принц Кирил – рождения брат на умрелия вече цар Борис. – „Аз издигнах самолета високо, за да се предпазя от зенитната артилерия, и си нахлух на главата кислородната маска. Подадох такава кислородна маска и на принц Кирил. И той категорично отказа, като потвърди, че брат му е бил така отровен от германците с отровен газ чрез кислородната маска." Чух го лично, видях лично пилота, който е летял с военен самолет.

228. Отново се явява Любомир Лулчев, като променя думите на Учителя Дънов, да се води война с янките на думи. Така парламента обяви т.н. „символична война" на САЩ и Англия. И София бе разрушена с американските бомби. А какво е мнението на Учителя Дънов за Любомир Лулчев, виж в „Изгревът", том XX, с. 1035-1038.

229. Всички съвременници обвиняваха Лулчев, че преиначава думите на Учителя. Дори лично Учителят го изобличил в клас. През цялото време Лулчев е стоял прав и мълчал. Извръща Словото на Учителя, и Му преобръща съветите. И от там дойдоха гоненията на комунистите срещу Школата на Учителя. Всички бяха свидетели, но нищо не можаха да направят, а само гледаха, слушаха, цъкаха с език и чакаха да се дойде до развръзката. Дойдоха комунистите с Бичът Божий и раздадоха своето правосъдие.

230. Михаил Иванов заминава за Франция. Олга Славчева описва, какво е правил. Това описание е много точно. И другите автори на „Изгревът" са споменавали много неща, които са дошли от техните спомени. Верни са. Аз съм публикувал всичко в „Изгревът", том XXIII, с. 199-201.

231. За прегрешенията на Михаил Иванов към млади момичета, когато ги кара без дрехи да играят Паневритмия и за други прегрешения, бива изпратен в затвора от френските власти.

232. Единствено „Изгрев" е останал да свети, защото в него е Великата Школа на Учителя Дънов. Всички пеят в един глас, цигулките свирят и славят времето, че са се родили по времето на Школата и са в нея.

Песен XVIII – ПРАТЕНИЦИ

233. Учителят Дънов има специална беседа за житното зърно. През каквито фази преминава житното зърно, посято в земята, докато възрасте на житен клас, така и човека преминава през същите фази, роден на Земята. Без изключение! Иначе не можеш да се родиш на Земята в тяло.

234. След съборите в Търново, всеки получава наряд, в който е отбелязано в кой ден каква молитва се чете и каква беседа се прочита. Такива наряди сме публикували в „Изгревът", том XI, с. 710-790, том XII, с. 4-240.

235. В много малки градове и села се построяват сградици, в които да се събират на братски събрания. Виж „Изгревът", том II, с. 357 – „Как се построи Салона в Мъглиж?"

236. Така се откриват Школите в страната, зареждат ги с книги – с отпечатаното Слово на Учителя Дънов. На 6.XII.1957 г. всички книги са иззети и изпратени за претопяване.

237. Братските вечери в селата са много пъстроцветни от земните блага, които са изработили селяните. Описанието е много точно и разбрано от онези, които са заварили тази епоха. Аз я преживях. Трудна епоха!

238. Тук е описан един курбан, но по новото Учение на Учителя. Подаряват една овца с агнето и дисаги с брашно. Това е едно много уместно разрешение, което не съм срещал на друго място. Моите поздравления за това!

239. За чешмата в с. Тополица разказва Борис Николов в „Изгревът", том III, с. 52-56. Всички етапи през които са преминали, е описано много точно. Според него чешмата е направена през 1928 г. Това съм го виждал написано на негово тефтерче.

240. Това е онзи самовар на парният локомотив, който Мария Тодорова описва в „Изгревът", том V, с. 419-421.

241. Двамата майстори са Бертоли и Борис Николов. Но онзи, който работи денонощно там, е Борис Николов. Виж в „Изгревът", том III, с. 52-56.

242. В „Изгревът", том X, Георги Събев описва за историята на чешмата, с. 84-91.

243. Снимки за чешмата в с. Тополица са представени в „Изгревът", том X, снимки № 34-46.Те не са качествени, но вината е в Печатницата. Иначе снимките са в добро качество. Подготвели сме ги за изложба.

244. Отбелязано, че е построена през 1929 г. В едно от тефтерчетата на Борис Николов пише, че чешмата е построена през 1928 г. Когато го показах на Георги Събев у дома, когато работих с него, той се учуди. Но видя почерка на Борис. И само вдигна рамене. И толкоз. Затова сме записали и двете дати – 1928 и 1929 г.

245. Знака на Водолей, виж на снимка № 46.

246. Знаковете на Зодиака, отляво 3 и отдясно 3, се различават на снимките. Тук не са сполучливи, но за концерт-рецитала за Тополица ще ги извадим в голям формат и то качествено, за да се видят от всички. И вече сме ги извадили.

247. Големият дъб се вижда на снимки № 34 и 35.

248. Чешмата е строена през месец юли и месец август. и са работили 30 човека, и са изхранвани доброволно от селото. Те са знаели какво е безводие, и сега виждат, че водата вече тече. И то каква вода!

249. Девойките отделят от чеиза си и даряват работниците. Ако нямаш чеиз – не можеш да се ожениш по онези години. Чеизът за момата е нещо свещено.

250. Голямото хоро на село Тополица е знак на победата. Чешмата е направена, и водата тече през чучурите й.

251. Всеки идва и благославя. Тук е дадено и благослова на един турчин. Турците са тачели чешмите и водата, защото са дошли от безводна земя.

През 1987 г. се прави опит за реставрация на чешмата в Тополица от Георги Йорданов. Ето защо виж „Изгревът", том VII, с. 95-98.

252. Тополица строи нова сграда за Молитвен дом, на мястото на старата сграда. И това е по времето на социализма. Общината съдейства, защото са добри работници в ТКЗС.

253. Започва се строежа на Братски дом в с. Тополица. Участвуват всички с доброволен труд.

254. За работниците, трябва храна. Тя се подготвя от сестрите. Разнообразна, но селска храна, и то вегетарианска. Те всички са вегетарианци.

255. За две седмици покриват Салона, варосват го, поставят за под борови дъски.

256. Салонът е готов за служба с портрета на Учителя, Библията и томче Беседи.

257. Гостите, които идват в Тополица, ги приемат братята и сестрите. Редуват се редовно да гостуват в различни къщи.

258. На майстора другоселец плащат в натура – жито и масло. Останал е предоволен.

259. Олга Славчева споменава имената на братята и на сестрите. Днес ги има описани. Всички са си заминали днес отвъд.

А 90% т селяните в с. Тополица са били от Братството. Един след друг си заминават. И преди няколко години продадоха Салона, понеже вече няма кой да влиза в него. Няма ги. Заминаха си отвъд, откъдето бяха дошли.

260. Боян Боев пише за чешмата на Тополица в „Изгревът", том X, с. 89-91. Сава Калименов пише поема за Тополица, с. 91-97 в „Изгревът", том X.

261. В Айтоският край е Георги Куртев. За него виж „Изгревът", том X. Списък на братята и сестрите по села, ще намерите на с. 629-632. Те правят различни опити да помагат на закъсалите, бедни хора. Това е единият пример за братство.

262. Ето как се помага на престари дядо и баба. На тех не им трябва проповед или беседа да четат. На тях им трябва човеци. И небето им ги изпраща. Това е втори пример.

263. Трети пример. Болна невеста. Изтъкават платното с кросното, опират всичко неопрано. После тя оздравява. И тя тръгва с Братството. На друго място няма къде да отиде.

264. На бедна вдовица къщата поправят, докарват дърва, по бучка сирене й донасят за храна. Къде ще намериш такова нещо по цяла България? Само тук в Айтос, където е Георги Куртев.

265. Приятелите имат начин да лекуват. И то с т.н. „млечен компрес", който е даден от Учителя. Мария Тодорова в „Изгревът", том V, с. 707-711.

Аз съм наблюдавал при нея как се приготвя всичко това. Много трудоемка работа. С него лекуваше Борис, когато бе болен.

266. Пиенето на гореща вода не е само за планината, а това е метод за лечение навсякъде и по всякое време. Опитан е от мнозина, с изключителен ефект за лечение.

267. Умиване на краката в гореща вода. По онова време селяните са ходили с опинци и с навуща. И през лято и през зима. Моят дядо имаше 3 чифта навуща, които се сушеха през мокрите есени и зими на огнището, заедно с мокрите цървули. И всяка вечер си миеше краката с вода от легена. Той не беше чел нищо за Дънов, но знаеше от опит какво означава здрави крака.

268. Учителят препоръчва един ден пост в седмицата, от четвъртък сутрин до петък на обед. Пие се само вода. Това е много просто указание, но не всеки може да го изпълни. Днес човека е много зает от сутрин до вечер.

269. Посрещането на изгрева на слънцето, не е идолопоклонство. Освен на всичко казано, има и един много важен факт, който не се знае. Когато изгрее слънчевия диск, човек вижда как слънчевите лъчи се разпространяват в концентрични кръгове. Ето това е най-важното, получаване светлината не под формата на лъч, а на вълнообразно движение. Има много случаи, когато възрастни хора с „перде на очите" или т.н. катаракта на лещата, след като наблюдават изгрева, то катарактата се стопява. Това е невероятно, но факт!

Аз знам няколко такива случаи. Знам го, и по себе си. Аз чета и работя без очила. А имам очила, но те стоят дежурни за всеки случай. Всяка сутрин посрещам изгрева на слънцето. Невероятно преживяване!

270. Учителят съветва да се ляга рано, или до 22 часа да си легнал и заспал. И да ставаш в 5 часа сутринта. Съвременният човек това много трудно може да изпълни. Аз също не мога да го изпълнявам. Лягам си в 23.30 часа. Моят сън е разбит от времето, когато работех в „Бърза помощ" 20 години.

271. За дълбокото дишане със задържане на дишането, Учителят често говори. Дори Боян Боев е отпечатил една книжка за дишането. На времето това бяха нови идеи и нови теми. Имаше хора, които правиха опити, и то сполучливи. Днес тези хора ги няма. Отидоха си. А опита остана закрит за мнозина. Ще дойде време и ще го потърсят. Убеден съм в това.

272. Тук се говори за 9 юни 1923 г., когато бе извършен преврат и Александър Стамболийски, който бе Министър-председател, бе убит. Преврата се извършва от военните, начело с Александър Цанков. За него виж „Изгревът", том I, с. 432-436.

273. Посрещането на изгрева от варненци от Нос Калиакра, е описано в „Изгревът", том VII, с. 586, № 5, с. 589, № 12. С Учителя са го посрещали на „Ташлъ тепе".

В „Изгревът", том XXIII, с. 225, точки 33 и 34, е написано кой е купил братските места в лозята.

274. Посрещането на изгрева от русенци на „Табия", виж в „Изгревът", том VI, с. 641-659, 664-712. Нямаме описание за посрещане на изгрева в Русе. По-късно са ходили на „Свирчовица" и там са посрещали изгрева.

В „Изгревът", том VI, с. 679-684, Георги Йорданов – „Разговор за Русенското Братство". Той е изключителен и разпръсква разни митове и лъжи. Трябва да се знаят етапите, защото онези, които ще дойдат след време, трябва да ги повторят.

275. Посрещане на изгрева на Бунарджик в Пловдив, виж „Изгревът", том XXIII, с. 101-103; 109-110.

276. Падането в робство за 500 години, се дължи на гонението на богомилите от царската власт, на църквата с нейните църковни земи, които се обработват чрез ангария от селяните. Това е според Учителя Дънов. Народът е разделен, държавата разрушена, а турците са готови, и чакат.

277. Освобождаването на България от турско робство се дължи, че Бялото Братство идва заедно с Великия Учител. За тях, трябва свободен народ, който да знае да чете, да пише и да живее свободно.

278. Учителят е казвал, че най-добрата професия за жената, е да бъде учителка. Десетки последователи на Учителя Дънов стават детски учителки по села и градове, и внасят новите идеи от Словото на Учителя. Но са били гонени от църквата, от местните власти и от провокатори от населението.

279. Този опит, който бе направен от учителките, бе успешен. Но по-късно бурените посадени от църквата сред българите, задушиха житните класове, поникнали чрез Словото на Учителя Дънов.

Това развитие на тези събития аз ги заварих и имам свое становище в случая. А то е, че посятото жито като идеи, трябва да се пази, да се съхранява и отглежда. Оставено без наблюдение, всичко изчезва без следа.

Имаше безброй примери за разрушението срещу Школата на Учителя, така също и срещу онова, което все пак държавата бе устроила. Целта е да я няма тази държава, и да изчезне всичко, като посяти идеи от Словото на Учителя.

Песен XIX – ОБЛАЦИ

280. Този случай лично ми го е разказвала Невена Неделчева, понеже в този ден тя е присъствувала там, защото е била ученичка от II девическа гимназия. Виж „Изгревът", том XXIII, с. 690, точка № 22, както и с. 692, точка № 30.

281. Учителят изнася беседа пред ученичките. Била е стенографирана. Невена Неделчева издава същата беседа със собствени пари, и я подарява безплатно. Тя е с жълта корица. Лично тя ми подари 3 книжки. Аз ги запазих и ги публикувах в „Изгревът", том XXIII, с. 693-695. Беседата се казва „Чист и светъл", държана на 5 април 1926 г. в 2 часа след обяд, по случай празника на залесяването. По-късно от гр. Пловдив правят второ издание на същата беседа от Михаил Стоицев.

282. Нападение от изпратени семинаристи срещу Изгрева. Учителят е посъветвал да ги разбият на части. И тогава няколко сестри застават между тях и започват да им задават въпроси, на които не могат да отговорят. Това са много важни въпроси и, трябва да се запомнят от онези, които ще имат в бъдеще контакт с църквата. А онези, които са ги изпратили, стоят в гората и наблюдават. Изпращали ги с ругатни в ада и в пъкъла да горят. Това е била страшна битка. Непосилна да се изнесе от сестрите. Но са се справили отлично. Проучете я добре. Ще ви потрябва.

283. След този случай, започва гонение срєщу последователите на Учителя Дънов. Не щат да ги венчават, не щат да им кръщават децата, не искат да опяват умрелите.

Но понеже евангелистите-методисти са имали право да венчават, да кръщават, то приятелите прибягват към тях. Така временно разрешават този въпрос, защото според закона, всеки трябва да има документ за венчавка и за раждане. Запрещават да се събират на събрания по домовете, трошат им прозорците с камъни. Това нещо по-късно го повтарят комунистите, когато идват на власт и решават да унищожат дъновистите. Силите на разрушението са едни и същи. Но кого ще обсебят – това е друг въпрос! Тези сили на разрушението и днес съществуват.

Това е бурята, която се развилнява над Изгрева и Школата. И тя е замислена и дирижирана от църквата.

284. Започва организирана и платена атака срещу Учителя Дънов. Издават брошури, вестници срещу Него, и ги разпространяват безплатно по страната. Говорят и бълват хули от амвоните на църквите.

Да не смятате, че това, което говорим са лъжи? Напротив, запазени са тези брошури и вестници, и те ще бъдат публикувани, за да се види къде е злото срещу българите. И кой е този, който им сложи ярема на новото робство до сега и до утре. Има ги на имена. Не могат да се укрият.

285. Тези хули срещу Учителя, предизвикаха големи беди срещу народа. Изскочиха природните стихии от суша, глад, земетръси, болести, а след това наводнения. И представете си, след всичко винят Учителя за всички беди на българите! Укриваха се чрез расата, тези византийски одежди.

286. Църквата започва подписка между гражданите в гр. Търново, с която заявяват, че не искат дъновисти да се събират през лятото на събор. Запрещават го. Така събора през 1926 г. е в София. Последният е 1925 г. в Търново. И от тогава Учителят не е стъпил в Търново.

В „Изгревът", том IV, с. 298-299 има заглавие „Петиция срещу Учителя в град Велико Търново". Разказва Илия Узунов, който също се е подписал под петицията за забрана на събора. Има един окултен закон: „Който, където е закачен отначало, той е вързан до края."

И този закон се задейства при него. А че са публикувани някои спомени, това се дължи на моя милост, а не на някой друг.

А той разруши и разсипа архива на Стоянка Илиева, който архив бях аз опаковал в кашони.

Който се подпише срещу Учителя, остава вечен Негов враг.

287. Викат на разпит Учителя Дънов в Полицията. Той написва две разяснения, които ние сме публикували в „Изгревът", том V, с. 522-525 и в „Изгревът", том XV, с. 301-305.

288. Учителят Дънов ги предупреждава, че ще ги тръсне, както се тръска джанка и всички джанки падат на земята, събират ги, слагат ги в каца и правят „джибре" за варене на ракия. Събират се и пият за „Бог да прости". Предупреждава ги, че долу ще паднат онези, които са горе.

Идва 1944 г. – 9 септември, и комунистите това го извършват и изпълняват думите на Учителя.

Няма какво да обвинявате комунистите! Те изпълниха волята на Учителя. Беше им даден Бичът Божий.

289. Започват да привикват един по един в Полицията братя и сестри, и им задават тези въпроси. Търсят да уловят някого, за да говори срещу Учителя. Сестрите са били по-бойки и са говорили без страх, и са ги обвинявали в лъжите им.

290. Поп византиец не спи и намират едного, подкупват го, идва на Изгрева, съблича се гол, и се разхожда неколко дни по поляната на Изгрева. Когато го питат защо го прави, отговаря, че така Учителя ги учил. В града се вече говори, че на Изгрева ходят голи. Излиза Учителя, поразява го, стъпва му върху гърдите победоносно.

Този слух съм го чувал от моите родители, че дъновистите ходят голи на Изгрева. Хайде, докажете, че не е така! Изминали са 40 години и го повтарят. И някои са го написали във вестниците от онова време. Хайде, опровергайте го.

291. Най-много за злостните лъжи на поповете, са пострадали учителките, понеже не са ходили на църква и не са водили учениците си колективно на църква. Направо ги уволняват по доносите на владиката до Министерството на Просвещението. Такива случаи са много, и днес са запазени Заповедите им за уволнение. Някои от тях сме публикували.

Най-интересното е, че Олга Славчева говори за византийска църква и византийски попове. Да, това е така. **Това не е българска църква**, а това е византийска, гръцка църква, макар, че поповете са българи. Византийските методи са лъжа, клевета и кражби – на пари, на съвест и на всичко. Този византийски църковен дух премина и обсеби българското свещеничество.

292. Печатницата закупува след 9.IX.1944 г. една американска машина. Тя се затваря през 1950 г. от държавата. От 1945 до 1950 г. се отпечатват 51 томчета на Учителя Дънов. Но Словото Му е редактирано и променено.

Ние сме дали доказателства в „Изгревът", том IX накрая и в „Изгревът", където никой не знаеше кой е учителя по цигулка на младия Петър Дънов. Беха Му изхвърлили името и преработили беседата.

През 1998-2001 г. аз организирах и издадох 55 томчета по оригинала в корици оранжев цвят, жълт, светло син и виолетов. Защо са такива цветовете, прочетете в „Изгревът", том XVI накрая, как са печатани тези 55 томчета. Виж и в „Изгревът", том XXIV, с. 428-434.

293. Превеждат се беседи на чужди езици. Техните заглавия ще намерите в книгата „Учителят" от 1947 г., най-отзад. Чужденците не могат да четат такива книги. Те нямат открит център, орган за Словото на Учителя. Могат да възприемат само чудесата в живота на Школата, която описваме като опитности на учениците в „Изгревът". На тях ще трябват чудесата, това могат да приемат, понеже нямат сетива за друго нещо.

294. Този професор е Александър Цанков, който извърши превратa през 1923 г. и оглави правителството, и се избиха хиляди българи както след 9 юни 1923 г., така и по време на Септемврийското въстание 1923 г. Наричаха го „кръволок", понеже като куче лочи кръв. Виждали ли сте как куче лочи кръв от заклано животно?

295. Немските войски от 400 000 войници чакат на Дунава, за да преминат през България и да ударят Гърция. Учителят Дънов казва: „България – пълен неутралитет." – „Но ще ни смажат." – „Ние няма да воюваме, а нека да си минат през България, след като сме обявили неутралитет." Но това не се спазва. Цар Борис III подписва акт за присъединяване към

Германия. Той си беше германец, ако да се водеше като цар на българите. Кобурзите са германци, изпратени да разрушат България.

296. Започват да заплащат на децата брането на шипки, на липи и обират всичко. Нареждат им да убиват врабците, за да не ядат гроздето и пшеницата. И тогава се явяват гъсениците и опасват всички дървета. Развалят гнездата на птиците, заради дадените им левчета. Умишлено разрушение! И чрез децата заради левчетата, които са печатали германците.

297. Всяка дивизия немска си печатаха български пари, раздаваха ги на войниците и те отиваха при селяните, и изкупуваха яйцата, които ги разчупваха, и ги слагаха в големи дамаджани от 20 кг. и с хладилни вагони ги изпращаха в Германия. Изкупуваха сирене в тенекии, кашкавал на пити, мед в тенекии. Обраха България. А българските селяни получаваха банкноти и ги събираха в чували.

298. Създават фашистка организация „Бранник" за младежи. Ушиват им униформи. С къси ръкави са ризите им, както и къси панталони. Опасани с колани и с ками – ножове, на които пише: „Цар и отечество". Аз съм виждал такива униформи и тези ножове. Те имат своя организация и печатат книги, и вестници. И после, когато дойдоха комунистите на власт след 9.IX.1944 г. им разплакаха майките.

299. Хитлер поиска 800 000 войска да се бие срещу Русия, т.е. СССР. Но Учителя се възпротиви и изпрати Лулчев до царя да го предупреди, че ще бъде убита цялата му царска фамилия, и тя ще изчезне. Уплаши се цар Борис и се възпротиви на Хитлер. И той бе отровен в самолета с онзи газ, който изпитваха в техните концлагери в Полша.

Всички знаеха, че е отровен, но мълчаха. Беше ги страх.

300. Този, който е викан за съвети в двореца, е бившия съветник на цар Борис, на име Любомир Лулчев. В това време в България се разгръща партизанска война и хиляди мъртви, и разрушени домове. Аз съм виждал разрушени и с огън запалени, и изгоряли партизански къщи. Това са къщите на семействата на партизаните. Е, какво ще кажете на това – за всеки убит партизанин заплащаха с пари. Вижте в „Изгревът", том II, с. 370, № 82 за Лулчев от Учителя.

301. Братушките пристигат в България, без да се пукне нито една пушка срещу тях. Отприщва се бента на отмъщението. Онзи Парламент, гдето гласува и обяви война на САЩ и Англия, заради което София бе разрушена от американските самолети, то всички депутати бяха избити, заедно със съветника царски – Любомир Лулчев. Това бе Бичът Божий.

302. Изпратиха български войници да се бият срещу немците. Загинаха към 60 000 войника. Искаха да се присъединят към съюзниците, за да ги признаят, че са участвували във войната срещу Германия. Но на мирните преговори в Париж, това не бе признато. И така бяха избити българските войници, без никаква полза за България. Аз съм срещал тези деца на убитите им бащи на фронта през 1944-1945 г.

303. Учителят Си заминава на 27 декември 1944 г. Описано е подробно, както и погребението. Има много снимки от погребението с тялото на Петър Дънов, които не са публикувани, понеже ни навеждат до плач. Но за документация ще ги публикуваме, защото да не кажат, че такъв човек не е съществувал. Бил е и Го има на снимки.

304. Учителят Бе заявил, че дори да Му запалят 2 милиона свещи, втори път не идва в България. Това го заявява в началните години на Школата, когато е голяма атаката срещу Него.

След като ръководеше Школата от 22 години, накрая Бе казал, че няма да се върне при българите, докато не изпълнят всичко, което Той е казал в беседите. Е, как ще изпълнят, когато не Го признават за Учител? Няма да стане. Затова дойде Възмездието!

305. А. На този етап българите не приемат Петър Дънов за Учител. Не четат Словото Му. А т.н. негови последователи, не изпълняват това, което Той е изрекъл. Те се оказаха най-големите врагове на Учителя Дънов. Това нещо съм го описал в „Изгревът", том XI, с. 826-831. Непременно ще прочетете и „Разменната монета", с. 832-834 от същия том. Това е финала на това, което цитирахме.

Кои са враговете на Учителя Дънов? Има ги. Те са съществували вчера, както и днес. Ще ги има и утре!

Това е за вас, да не би да се изненадате, че ги има. Ще ги има. Няма как да ги няма. От една страна е голямото Добро, а до него върви голямото Зло. Няма отърваване от тях.

Песен XX – БУРЯ

305. Б. Бичът Божий бе даден в ръцете на комунистите, и те го стовариха върху виновниците за III Национална катастрофа, и бяха избити. Започна се възмездието, което трая 45 години – от 1945 до 1989 г., така както бе предсказал Великия Учител, и това е описано в „Изгревът".

Има го, отпечатано е! Да сте го чели! Извинение няма. Виж „Изгревът", том III, с. 309-310.

306. Опитаха се да продължат живота на Школата. Но те не знаеха, че тя се управлява от Духът. А сега Той не присъствуваше, и всички методи от времето на Школата станаха кухи и празни. Нямаше я Силата на Духа. Последователите на Учителя Дънов не Го притежаваха, и в тях не пребиваваше този Дух. Там е цялата истина. Жестока е, но е вярна. И измъкване от тази истина няма да има. И не може да има.

307. Не може един четец да произнася Словото на Учителя. Защо ли? Защото го няма Духът на Словото. Повтори се същото след възкресението на Христа. Идваше Святият Дух и апостолите говореха чрез него.

Но дойде онова време, когато Святият Дух престана да идва. И тогава казваха, че трябва да имаш вяра, че Той съществува. Да, Той съществува само за онези, които имат връзка с Духът. Същото днес се повтаря. Духът на Словото в отпечатаните томчета на Учителя Дънов, Го няма. То е изтеглено от там. То се връща в онези, които имат пряка връзка с Духът на Учителя. Да, ама това е много трудно, дори невъзможно за изпълнение.

308. През 1950 г. се национализират всички частни Печатници. Това се случва и с Печатницата на Изгревът А защо изчезва ли? Има си причина, и ние ще я разкажем друг път, защото е много дълга. Преди нея има събития, които я предхождат. Но трябва да се знаят.

309. Настъпва комунистическата диктатура върху българския народ. Това е диктатурата на пролетариата, както официално се говореше. И тя съществуваше навсякъде.

310. Започва голямата цензура, започва комунистическата пропаганда с техните идеи. В техните ръце бе Бичът Божий. Но никой не осъзнава това, и не иска да го приеме. А защо? Те не знаят, че Учителят допусна комунистите в България. Ясно ли е?

311. Инквизицията бледнее пред комунистическата диктатура. Описано е много точно за тази епоха след 9.IX.1944 г. Тогава има наряди, и е определено всеки селянин колко килограма жито да даде на държавата. И всичко се изнася чрез параходи, и народа остана гладен, жаден, окъсан и гол. Това е всичко вярно. И после земята я взеха в кооперативите – ТКЗС. И селяните станаха наемни работници на тяхната земя. Опита бе направен 45 години. Но бе неуспешен и разруши българското село. Селяните напуснаха селата. И днес тези села пустеят.

312. На Девети септември беше празник, и всеки трябваше да празнува, и вика „Ура!". Всичко описано, е вярно. И когато го чета се учудвам, че съм останал жив от тази епоха.

Моите родители често споменаваха следното: „Едно от нашите деца носи за нас благословението, защото в последния момент се спасяваме!" Аз знаех, че съм аз, но си мълчах. Имах брат и сестра, и те смятаха, че е заради тях. Ако ме бяха унищожили, мен нямаше да ме има. И нямаше да го има Онова, за което съм изпратен и съм реализирал до сега – 2013 г. На вас ви трябват цели 10 години да прочетете 28 тома от „Изгревът". Е, по-малко години, няма как да стане!

313. Наистина църквата докара болшевизма в България, защото воюваха срещу Учителя Дънов. По-късно комунистическата власт направи всички владици от Синода да бъдат от Държавна сигурност с чин полковници, и получаваха заплати. Днес – 2013 г., всички митрополити са бивши агенти на комунистическата Държавна сигурност. Всички знаят, пишат го във вестниците и всички си траят. Не могат да ги махнат, защото нямало да има Синод.

314. Днес българските власти и общество, и народ отхвърлиха Учителя Дънов, и Словото Му. Ето защо се задействува Бичът Божий, и той е безпощаден!

315. Днес България е в робство. Продадоха я българските управници. - Хайдуци и вълци в овча кожа, и давят стадото на българина. Но всички гледат, мълчат и траят. А защо? Защото са роби и мърдане няма да има! Това е!

Песен XXI – БЪЛГАРСКИЯТ ДЯДО

316. Орисницата се изпраща да даде своята орисия на онези, чийто път е отклонен при самото им раждане. Орисията е вярна за онези, които не са изпълнили повелята на живота си. Всеки днес търси тази орисница, да може да му промени живота. Търси я, но не я намира.

317. Този живот на българина аз го заварих, че беше още жив в родното село на майка ми с. Комарево, околие Белослатинско, където ме отглеждаше баба ми. Това го имаше от 1945 до 1950 г., когато земята я взеха и я вкараха в кооперативите. Тогава всичко замря и изчезна този живот. Изчезнаха и хората, които го крепяха и живееха. Сега няма нищо! Пустота! И не може да се върне, защото времето му е изтекло, и е дошло друго време – на разсипията.

318. Чумата не само ни полази, но и ни унищожи. Всичко, което описва Олга Славчева в точка 317, сега го няма. А има робия. В тежки вериги сме обковани. Навремето в училище ни караха да научим наизуст онази народна песен за 3-те синджира роби. Първи синджир – млади моми, втори синджир – млади момци, трети синджир – млади невести.

Днес – към края на 2013 г., към 2 милиона българи напуснаха България, и се разпръснаха по света. Оправдаваха се, че в България няма работа. Как да няма работа? Всичката земя в България е пуста, обрасла в тръне, защото няма кой да я обработва. Напуснаха България, защото ги завързаха в 3 синджира роби. Този път ги завързаха отвътре, изтеглиха ги и ги завързаха на други места да са роби. Нека да са роби. Връщане назад няма да има.

319. Не виждаме още Онзи незнаен Приятел, който змея ще погне и с тоягата Си ще претрепе стоглавото куче. Не Го виждаме, защото сме в робия и сме в 3-те синджира роби, които чер арапин ги води. Учили ли сте в училище тази народна песен? Аз съм я учил. И сега я проверявам, че е верна.

320. Чака се да се яви Българският Дядо, да вземе кривака и да строши главата на песа от сто глави, и да го запрати в пусти гори Тилилейски. И да го забравят завинаги.

Чака се, ама не идва. Защо ли не идва? Забравил ли ни е? Или ние сме Го забравили? Отговорете си сами. Има ли го или го няма?

321. И песни да пеят за Българският Дядо, където пази българското стадо от мечки стръвници и от вълци черноризци. Да пеят и да тачат, че отново са свободни. Пазете си свободата и далече стойте от вълци и мечки стръвници, и от глутницата песове побеснели!

Песен XXII – НОВИ ДНИ

322. Подготовката за летуване на Рила, се върши цяла година. Аз съм виждал Мария Тодорова имаше тефтерче, което наброяваше над 250 точки, отбелязано какво да се приготви за Рила. И всяка година към този списък се прибавяха по няколко точки. На Салоните на Рила, се изкачваха 3 коня – един за палатка и чували с дрехи, покъщнина, един за храна, и един с други неща. Плащаше се скъпо, но бе високо.

323. Багажът за Рила се слага във вързопи, в чували и всеки се измерва колко тежи. Има на снимки как двама държат едно дебело дърво, кантара е закачен за него и отдолу вързопа виси, и се вижда колко е килограма. Плаща се на килограм, превоз с камион и после с конете. Това е най-разумното. А кантарите са големи, ръчно са правени. Къде ли са сега тези големи топузи, които измерваха в „оки", а не в килограми? Защо в „оки"? Защото бяха от турско време. Те можеха да се ползват само тук, за тези тежки чували и денкове. На друго място биха ги изхвърлили.

324. Тез куцовласи са фактически каракачаните, които имаха стада по Рила. Но по време на социализма им взеха стадата, и ги заселиха по градовете. Един от тях бе Янко и неговите синове. Има го на снимки с конете. Взимаха коне от селяните и стигаха до 60 коня със самарите си. Ти да се грижиш за 60 коня, е много трудно.

325. Автобусите тръгват от Изгрев и отиват на Гюлечица. В първите години, когато са се изкачвали на Мусала, са ги стоварвали в Чамкория.

Имаме ги на снимки с камионите и с автобусите. Камионите карат багажа, а автобуса – хората. Днес такова нещо не може да се повтори, защото ги няма хората - Онези хора от времето на Школата. Виж в „Изгревът", том XVIII, снимка № 29.

326. На първото езеро е имало сухи дървета. Тук се е играла Паневритмия, а на връщане всеки е влачел или носел на гърба си дърво за кухнята. Виж „Изгревът", том XVI, с. 59-60, том III, с. 178.

327. Вързопите и чувалите са стоварени на камара на второто езеро. Първо трудно си намираш вързопа, и още по-трудно се опъва палатката. Само с помощта на братята може да се опъне палатката. Трябва няколко човека да я опънат, окопаят и пренесат багажа в нея.

328. Сутрин в 5 часа те събуждат с цигулка, с песента „Събуди се братко мили". По мое време имаше една певица с глас на звънче, която ни събуждаше. Казваше се Искра. Но после полека-лека се оттегли. Всички се отправят на Молитвения връх, да се дочака изгрева на Слънцето.

329. На Молитвения връх се прави шепнешком задружна молитва. Пеят се песни, придружени с цигулка. Има много снимки с Учителя на Молитвения връх.

330. Намира се четец, който чете от Словото на Учителя. Всички слушат внимателно. И такива снимки има. Виж „Изгревът", том XXI, снимка № 55.

331. На връщане в лагера ги чака гореща вода за закуска. Определят се дежурните за кухнята, а другите отиват на Паневритмия.

332. Направен е голям куп от дърва за кухнята. Има снимки и на дежурните по кухня. Виж „Изгревът", том XXIII, снимка № 10.

333. Най-голямото постижение е, че има баня гореща, и всеки може да се изкъпе. Тази баня, обиколена с платнища я има на снимките, които по-късно ще ви ги покажем.

334. На обяд са призовавали навремето с тръбата на Цеко Етугов, който навремето е бил тръбач на полка, и е знаел всички военни повизни, и ги е свирел. На обед се е свирела песента „Чорба-каша, чорба-каша, зрял фасул", много хубава мелодия! И когато бях войник, тръбача я свиреше, и ние я слушахме с охота. Търчахме и се строявахме за чорбата.

А големите казани, изнесени навън и дежурните с черпаци, разливат храната. Има ги на снимки.

335. След обед е имало сказки. Всеки е искал да бъде сказчик и проповедник. Това е голямото съревнование, което накрая се изражда във враждебни свади. - Кой да чете пръв, и кой ще има най-много слушатели. Изобщо не е за разказване. Не е бъркотия, а война между сказкаджийте.

336. Решиха да попречат на летуванията на Братството и си построиха хижа, и докараха туристи пияни, и жени с пискливи гласове. Целта е, да се смути живота на лагера. Ето защо, палатките не се разполагат долу до езерото, но се качват високо на върха. Паневритмия се играе само при Харамията, както по времето на Учителя. Има снимки както при второто езеро, така и на Хармията. Също има на третото езеро.

337. Най-дръзки и проклети са били рибарите, които са ловели пъстървата, опичали са я, и са вървели между палатките, и са тормозели летуващите. Правели са го нарочно, като някой им е заплащал, и е давал

разрешение да ловят там риба. А, иначе е имало възбрана да се лови риба на Езерата.

Но им разрешават, заради тормоза, който ще провеждат!

338. Това е най-свежото явление на Изгрева и на Рила. От Франция идват Франсин – много добра цигуларка, и Стефàн приглася на китара. Те се качват на Рила, и изнасят концерт от класическия репертоар. Има ги на снимки. И то много хубави снимки, които в бъдеще ще публикуваме. Виж „Изгревът", том VIII, снимка № 23.

339. Те свирят на Молитвения връх „Предизгревният час". След това последва ледена градушка върху лагера с палатките. Природните стихии се явяват, защото са срещу друг репертоар. Тук се пеят само песните на Учителя. Но това не се разбира.

340. В природата има течения, които се явяват да се противопоставят на всяко добро дело. Тези ледени парчета разкъсват палатките. Обясненията са различни. Онзи, който идва тук, носи течения, враждебни на Школата.

341. На Рила се срещат титаните и започват да воюват с облаци от дъжд, светкавици и вятър. Целта е да се смути Бялото Братство, което е на Рила.

Това го е имало много пъти. Но сега се свързва с идването на Франсин и Стефàн. Аз с това го свързвам. А другите мислят другояче.

342. Понякога са мъглите, друг път е слана та, а трети път са снеговете. Разправяше една сестра: „Бяхме на Рила с Учителя и през цялото време имаше мъгли. Нямаше нито един ден да посрещнем изгревът на Слънцето." Да, имало е такива дни. Учителят е говорил Словото Си и е обяснявал защо са мъглите на Рила. Има ли сега някой да обясни откъде идат мъглите? Няма такъв човек. А за мъглите чели ли сте нещо от Учителя?

343. Една по една, палатките се вдигат, и хората напускат, когато лошото време ги споходи. Защото кон-вихрогон вдига палатките, и ги разкъсва. А кой докара този кон-вихрогон? Аз го обясних. Ако искате, не го вярвайте!

344. Лагерът се разтуря, поради лошото време от дъжд и вятър. Франсин и Стефàн се движат, но цигулката е съхранена, запазена, както и китарата. Сложени са в специални чували от брезент. Спускането е много трудно. Вали дъжд и духа вятър. Обяснете си го защо става това.

345. Лети обратно автобуса от Самоков за София. Дъждът не престава. Всички си спомнят, че през август е имало снежни преспи по палатките на Рила. Имало, но тези преспи от сняг са дошли по друга причина. И ние знаем защо е това. Виж „Изгревът", том XV, с. 374-378 – „Злокобното явление – 1949 г."

346. Настава онова време, когато горите на Рила се изсичат, и се изнасят за продажба на чужденците. Как става изнасянето? - Чрез параходи и камиони. Заради пари, това е обяснението. Но причината е друга – заради разрушенията. За тех това е най-важното.

347. Пастирите народни сами предатели стават, и разпродават страната. Изнася се на кораби, а народът е гол, бос и гладен. Всичко, което се ражда, се изнася навън.

Аз заварих това време. Гледаме и никой не смее да гъкне, защото ги очаква затвор и Концлагер. Мълчат, слагат си сами катинар на устата. Заключени са за вечни времена.

348. Ние бяхме роби, и робска верига ни завърза. И вълк дави стадото българско, но никой не смее да прогони вълка със сопа. Не смее дори да си помисли!

Онези, които продадоха народа са онези, които носят черни раса на гръцката църква. Вие това можете ли да го приемете? Ако го приемете, ще имате обяснение за всичко. Не го ли приемете, то вие сте загубени завинаги за себе си и народа български.

Песен XXIII – „СÒТИРА" – МЯСТО НА СПАСЕНИЕТО

349. Младият Петър Дънов завършва гимназиалното Си образование в гр. Варна. После отива в гр. Свищов, и Се записва при евангелистите-методисти.

За историята на Варна в Българското Възраждане, виж „Изгревът", том XI, с. 160-346. Първите български събори на Синархическата верига, са във Варна с първите 3 ученика – Д-р Миркович, Пеню Киров и Тодор Стоименов. Виж „Изгревът", том XI, с. 370-619.

350. Повтаря се онази притча от времето на Христа, Евангелие на Марка, гл. 12, ст. 41-44, където една бедна вдовица дава 2 лепти в касата за Храма. Исус е казал, че е дала най-много от всички, защото е дала всичко, което е имала.

Тук се явява същата вдовица и дарява местото си в двора, за построяване на Салон във Варна.

351. Купуването на местата във Варна за лозе, става благодарение на Учителя Дънов и на Георги Йорданов. Това е описано много добре в „Изгревът", том VII, с. 73-74. А другото е лъжа. Преписват си различни хора несъществуващи заслуги. Това може да се провери по натуралните актове. Но на никой не му изнася това. Аз го записах лично от Георги Йорданов и го публикувах. Виж „Изгревът", том XXIII, с. 225, точка № 35.

352. Интересно, че цигуларката Франсин и китаристка Стефáн са спали в малката вдовишка къща! Да не мислите, че това е случайно? Минаха много години, и онези от Варна си продадоха Салона с къщичката за 15 000 лева. Никой не ги изнасилваше да го сторят това. Но онзи, който ги беше обсебил, те го извършиха по негова заповед.

Проучете тези събития и ще проверите кой ги е движил.

353. На хълма събарят старата сграда, за да я няма повече и да не им напомня за онази първата, и построяват нова сграда. Е, има ли го там Духът на Школата? Няма го! А защо го няма? Отговорете си. Нали сте умни?

354. Франсин и Стефáн продължават своята обиколка в България. От Айтос, където са свирили, пристигат в Бургас, правят концерт, и със самолет до Варна. Това някой, трябва да го плаща. А с кола ги качват на лозето. Всички смятат, че са дошли небесни пратеници да въздигнат Братството.

355. Французите са присъствали на Паневритмия в Айтос, където всички са играли, облечени в народна носия в чест на тяхното пристигане. Те не знаят историята на Школата, не познават песните на Учителя. Те в момента ги учат. Не могат да бъдат небесни пратеници.

356. Идва времето на беритба на лозята. На времето по селата, всеки селянин е имал лозе. Но беритбата на грозде се е извършвало в 3 дни, определени от общината. Целта е да не се краде гроздето, макар че е имало пазачи на гроздето. Наричали ги „пъдари".

357. Общият обяд е неповторимо преживяване. Наблизо е казана с чорбата, и големи черпаци за наливане на гозбата.

358. Учителят Дънов навремето Се е изкачвал на „Тепето". Отивал е на „Ташлия", където е дочаквал изгрева на Слънцето. Горе на „Тепето" има военно поделение, като наблюдават от високо дали има някой нарушител по море и по суша.

Песен XXIV – УТРО НА ЕСЕННОТО РАВНОДЕНСТВИЕ – 22.IX.1957 г.

359. Идва времето, когато френските музиканти напускат България и се разделят с прощален концерт. Описано е много точно и подробно. Изпратиха ги. Те вече не можеха да се върнат в България, защото след 3 месеца, на 6.XII.1957 г. ще бъде нанесен унищожителен удар върху Изгрева, с което се начерта Неговото разрушение и изчезване. Днес Го няма.

Франсин и Стефáн напускат България на 23.IX.1957 г., след като са посетили Изгрева в София и всички Братства в България. Всички са ги посрещнали най-възторжено, и са смятали, че с тяхното пристигане ще се възроди Изгрева и Бялото Братство в България.

Така са смятали, но не излезе сметката им вярна. Това бе сметка без кръчмаря!

Те предизвикаха онези сили на Разрушението, и на 6.XII.1957 г. се извърши унищожителния удар срещу Бялото Братство на Изгрева в София.

Това не е моя измислица. Върнете се назад и си припомнете, че след тяхното идване, на Рила се явява градушка с ледени парчета, и изпокъсва палатките на Рила. Проверете под номерата 340-345.

Да не смятате, че това е случайно? В България няма случайни работи. Затова се явява датата 6.XII.1957 г. и унищожение на Изгрева. Това е извода. Друг няма. А защо няма? Защото доказателствата са пред вас. Лично Олга Славчева ги е описала. Аз не съм ги измислил.

Това, което мисля за случая, аз съм го написал. Ядосвате ли се? Нали? – Напротив, трябва да се уплашите как действа Небето и Бялото Братство, когато се нарушават окултните закони. Уплашете се!

360. Описано е подробно честването на Изгрева на есенното равноденствие. Това е деня, в който се открива есенно-зимната програма за изучаването на Словото на Учителя. След 22 септември вече не се играе Паневритмия, че се чака на 22 март следващата година.

Песен XXV – УДАРЪТ И МЪЛНИЯТА

361. Мозайкаджийската бригада, организирана от Борис Николов, заедно с много братя и сестри напускат Изгрева и отиват по строежите на различни градове. По този начин се оголва Изгрева и в Него вилнеят онези, които са изпратени да разрушат Изгрева. Това много пъти ми го е подчертавал Никола Нанков. Много пъти!

362. Това е била най-голямата бригада от мъже и жени на обектите. Разрешили им да си готвят отделно със заплата на готвача и с продукти, закупувани с намаление за работниците.

363. Направили си баня. Това е нещо много велико в онези жеги и прахоляк. Имат всичко за храна, в изобилие. Властта е доволна от тяхното

усърдие, и ги награждава. В събота ги водят на концерт. А в неделя ги водят на „Свирчовица". Така са се подвизавали в Русе, когато са правили мозайката на гарата.

364. Петимата братя, са братя Маркови. За тех ще прочетете в „Изгревът", том VI, с. 665-667, 678; снимка в „Изгревът", том XXII, № 15.

365. Бригадата гостува и в Пловдив. Има един списък, в който се упоменава къде бригадата на Борис Николов е работила. На много места, но списъка изчезна, и друг път ще го публикуваме. Чрез този списък ще се види как Изгревът е бил изпразнен, и там започва да командва Никола Антов.

366. На 6.XII.1957 г., в 5 часа сутринта Изгрева е обграден от полиция, и започва големия обиск на литературата на Учителя Дънов. Натоварват се 19 камиона с книги, и се закарват за претопяване в книжната Фабрика на гара Искър. Ето какво се претопи: Виж „Изгревът", том I, с. 598. – Точно 163 004 книги бяха претопени.

Това е официалния брой, след като е правена инвентаризация 3 месеца преди обиска. Трябва да прибавим, че от 200 бараки, са взети по 1-2 чувала книги. От град София на 100 човека са взели по 1-2 чувала книги. От всички Братства в страната от техните Салони – по 1-2 чувала книги.

И всичко е претопено. И прокурора Руменов се хвали, че са направили книжна каша за 5 хиляди лева, когато книжнината струва 5 милиона лева. Виж „Изгревът", том III, с. 235. И след това запитват: „С какъв полезен труд се е занимавал г-н Дънов?"

Сега разбрахте ли какво представляват българите? – Предатели от начало до край! А защо Учителят дойде в България при тези предатели? Учителят има отговор, и ще го намерите в „Изгревът", том XVII, с. 824-825.

367. В къщата, където е живял Боян Боев, са прибрали всички ръкописи, стенограми, набутани в чували. Всички частни къщи на Изгрева бяха обискирани, и изнесени по няколко чувала с книги. Правеха се някакви протоколи за изземването на книгите. Днес съществуват някои от тях. Но книгите не са върнати, но са претопени.

368. В същия ден и час, по всички села и градове се правят обиски, и в чували се прибират беседите, и се изпращат за претопяване. Никакво връщане! До днес виновни няма. Има, как да няма? Това са онези, които са родили тези престъпници.

369. Бяха отпечатани сборници с песните на Учителя в 3 000 броя тираж. Изнесоха ги с чували за претопяване.

Е, има ли такъв народ бъдеще? Това ли ражда този народ, които тъпчат портрета на Учителя с чепиците си? Отговорете си. Чакаме отговор. Няма да го намериме, защото беше дошел часът на предателите. Не само предатели, но и изверги. – Да тъпчат портретите на Учителя с чизмите си!

370. Това не е за първи път. Наместникът на Калоян е Борил. Той прави първия събор срещу богомилите и издига първата клада срещу богомилите. Голяма част от богомилите бяха избити, други побегнаха в чужбина. Там занесоха своите идеи, и от там почна Ренесанса в Европа. Виж „Изгревът", том I, с. 260-262 – „Богомилското Учение и Дървото на живота".

371. Ето, прочетете как природата отреагира на този удар срещу Изгрева, и потопи цела България чрез бури, вятър, дъжд и снегове. И досега някои смятат, че това е случайно съвпадение.

372. На посочени адреси в София, бяха направени обиски на последователи на Учителя Дънов, и в чували бяха иззети всички томове на Учителя Дънов. Същото сториха по всички градове в страната.

Българският народ мълчеше. Той не признаваше Петър Дънов за Учител.

373. Бяха прибрани всички преводи от Словото на Учителя на чужди езици. – И унищожени. А какво е отпечатано, ще може да прочетете на последната страница на книгата „Учителят" от 1947 г. Не са малко тези преводи. А къде са сега тези преводи? Унищожени са чрез претопяване.

374. Приятелите започват да преписват на пишеща машина на хартия по 4 броя от Словото на Учителя. Но тогава беха забранени да се продават пишещи машини. Даваха ги само на държавни учреждения. Няма пишещи машини, няма хартия, а пускаха тънка хартия „пилюр", на която не може да се пише, защото се пробиваше от пишещата машина.

375. Обявява се, че тази книжнина е забранена, и трябва да се унищожи. И това се изпълнява от държавните служители. През 1957 г. има много възрастни хора, които са виждали Учителя Дънов, знаят за Него, чели са нещо от Него, но всички мълчат и траят. Обадят ли се, заминават в Концлагер. Виж „Изгревът", том IV, с. 217-218 – „Учителят за българите".

376. Най-интересното е, че в момента се обединяват и жандарма и попа! А защо сега вървят заедно? Отговора ще го намерите в „Изгревът", том III, с. 272 в точки 9, 17, 19, 20. Виж с. 274 в точки 32, 33. Трябва да прочетете „Окованият Ангел говори" в „Изгревът", том III, с. 271-283 и с. 283-284.

377. Започва процеса съдебен срещу Братството. Виж „Изгревът", том III, с. 214-216.

378. Изземват имотите на Изгрева. Виж „Изгревът", том III, с. 359-363. Започва разрушението на Изгрева. Виж „Изгревът", том I, с. 606 за превземането на имотите на Учителя.

379. Започва изкупуването на вещите на Учителя, чрез „Заложна къща", София, за да се изплатят глобите. Съществуват протоколи от откупуването на тези вещи. Виж „Изгревът", том IV, с. 221-222.

380. Школата се затваря, в стаята на Учителя поставят милиционер да живее. Поставят светски семейства с деца, покъщнина. Нарочно поставят свински бутове да висят на двора, замазват големите прозорци с черна боя, за да не се вижда какво се върши в Салона. Внасят печено свинско, вино и ракия и правят веселби.

В Святият Салон на Учителя докараха опорочението. Това само българи могат да направят. Друг народ това не би го сторил. Затова Бичът Божий ще се стовари срещу този народ. И с право. Това е Божието възмездие.

381. В кухнята вече вони на скара, чуват се викове на пияни. Чешмите изпочупват. Разрушават всичко. Гаврят се с онова, което е било Свещено. Силата на разрушението действа в пълна сила.

Аз заварих разрушението. То беше грозна картина. Как ли го изтърпяха последователите на Учителя Дънов? Мълчаха, защото ги заплашваше затвор или Концлагер. Всичко описано тук, е точно. Как е посмяла да го опише, не зная!

382. Започват да кощунстват върху гроба на Учителя. Това се прави нарочно и по команда отгоре. Целта е гавра, унищожение. И те го постигнаха.

С големо умение някой ги ръководеше. Но той сега вече отговаря пред Силите Господни!

383. Забранява се Паневритмията. Взима се поляната. Оградата е с бодлива тел. Как го измислят, само да им се начудиш! Не може това така от само себе си да се измисли. Някоя умна глава го направлява. Иска да разруши всичко, за да няма повече следа.

384. Онзи, който обвиняват за Юда, е Никола Антов, който е бил председател на Финансовия съвет. Да се ориентирате, трябва в „Изгревът", том IV, с. 214-217 да прочетете „Белият костюм за Белия брат". Всички го обиждат, и тогава той завежда дело срещу 100 човека от Изгрева. А съдът го осъжда да плати разноските по делото и глобата. Всички ликуват, но Изгревът го няма вече. Само Антов остава до преклонна възраст, за общо учудване на всички.

385. Виж в „Изгревът", том III, с. 192-194 – „Животът на Братството след заминаването на Учителя", както и с. 214-216 – „Как се дойде до процеса срещу Братството?" Данните за процеса, ще намерите на с. 220. А присъдата е публикувана на с. 262-263.

386. Никола Антов се развихря на Изгрева, и заплашва, че ще изпрати всеки в Концлагер. Такъв е вече изпратен. Това е Николай Дойнов, рожден брат на Борис Николов, който е приел второто име на рода си.

387. Времето в затвора на Борис Николов, може да прочетете в „Изгревът", том III, с. 238-270, под надслов „Окованият Ангел", както и с. 271-290.

388. Борис Николов е разказвал много добре различни случки от живота на Братството. Те бяха записани от мен на магнетофон, и са публикувани в „Изгревът", том I, с. 382-491 и „Изгревът", том II и том III.

389. За златото, укрито в камък на планината Витоша, виж в „Изгревът", том III, с. 233-234 със заглавие „176 жълтици".

390. През това време Никола Антов е 6 месеца в Концлагер, заради неподчинение на комунистическата власт. Онази, която ги предаде за жълтиците, бе Люба Иванова. Тя бе съпругата на Манол Иванов. Антов тук нямаше вина. По-късно се включва и твърди, че жълтиците са 186 броя. Виж с. 233-234. А двамата, ги вижте в „Изгревът", том XXII, снимка № 55. Хубавци!

391. „Изгревът" е обграден с бодлива тел, и чужди хора вече го владеят. Сбъдва се едно пророчество на Учителя Дънов, когато заявява, че Изгревът ще го даде на други хора. А защо ли? Ето защо. Учителят събрал по-активните, и поискал да се построи в кръг едно голямо здание, като всеки ще има стая, а от долу ще има друга стая – да упражнява занаяти. Имали са пари. Но никой не се нает да го направи. След време Учителят казал: „Аз ще го дам на други да го построят. Но вас няма да ви има." Сега в двора е построена 7 етажна сграда, дълга 50 метра, на мястото, където се е играла Паневритмия.

Сега там е Руска легация, и е обградена с ограда висока 5 метра. Решението на Учителя е окончателно, и връщане на тези имоти не може да има. А защо? Защото онези, които бяха на Изгрева, не пожелаха да

изпълнят волята на Учителя – да построят дом във форма на кръг, за всички живущи на Изгрева. Построиха я други за собствените си нужди. Това е!

392. Борис Николов и Жечо Панайотов излизат от затвора на 1 януари 1963 г. През това време идва в България Никита Хрушчов, който управляваше СССР, и нарежда амнистия на политическите затворници. И 5 000 човека са освободени. Но онези, които са били в бригадата на Борис Николов в затвора и са усвоили мозайкаджийската, професия идват при Мария Тодорова, и се радват, че имат вече професия, и няма да умрат от глад. А тогава се правеха социалистическите строежи, и имаше голема нужда от мозайкаджии. Така че тези бяха спасени от глад. И се пенсионираха, и си доизживяха живота.

393. Днес Изгрева го няма. Той е даден на другите. Вината е в изгревяни и на борбите между тях. Аз заварих времето, когато всеки воюваше срещу всеки и всеки искаше да бъде ръководител. А те нямаха качества, образование и ценз, за да бъдат ръководители. Те не знаеха, че Бялото Братство се ръководи от Всемировия Учител Беинса Дуно. Не знаеха и толкоз!

394. Това време аз го заварих, и го преживях. Всичко описано от Олга Славчева, е верно и точно. Това бе времето на комунистическата диктатура. Повтори се времето на Христа. Евреите имаха тогава две течения. Едните бяха садукей, които не признаваха Бога, но вярваха в парите и властта. Другите бяха фарисейте, които вярваха в Бога, в ангелите и т.н., но говореха едно, а вършеха обратното.

И така, от 1945 г. до 1989 г. управляваха садукейте. А от 1990 г. до 2035 г. ще управляват фарисейте. Сега е техното време, и те управляват чрез Мафията.

За двете управляващи партии на евреите, вижте „Изгревът", том XXII, с. 757-759. В „Изгревът", том XXVI, с. 841-842 – как за 3 дни се сваля лагера от Рила, заради Шап. Връщат се на Рила, но идва голямата буря, с. 842-844. Вие можете ли да издържите на всичко това?

395. Последователите на Учителя Дънов не можаха да разберат, че Школата на Учителя Дънов е вече закрита на Земята след Неговото заминаване.

Оставил е Словото Си, което всеки трябва да го изучава и прилага в живота си. Това е Духовният Изгрев. Той съществува, но не е на Земята, а на Небесата. А Божественият Изгрев се отнася за Божествения Дух и Божествената Душа.

396. Най-големите врагове на Учителя Дънов, се оказаха Неговите последователи. А защо? Виж „Изгревът", том XI, с. 826-831.

397. Какво е казал Учителят за Болшевизма и комунизма, виж в „Изгревът", том XXII, с. 616-649. Той ги допусна на Земята, за да свършат една работа. И те я свършиха успешно. Точно така. Успешно!

398. Тези бележки са на своето място. Без тях не можете да влезнете във вътрешната Школа. Олга Славчева го е описала верно и точно.

Тя ми защищава „Изгревът", защото всички казват, че съм си го измислил. Измислил съм го, понеже те са врагове на Учението на Учителя. В това съм сигурен. Днес всички отхвърлят „Изгревът", но всички крадат от него и си правят книги. Но те не знаят, че Бялото Братство изтегля силата от онова, което са откраднали. И там при тех няма нищо.

Те не знаят още как Бялото Братство наказва. Навремето Борис Николов казваше така: „Моли се на Бога, да не те наказва Бялото Братство. Всеки може да те наказва, но не и Бялото Братство. Отърваване няма!"

Черното Братство наказва също, но по друг начин. По наказанието, се разбира кой къде е зачислен.

Трябва да знаете, че „Изгревът" е мястото на Черната ложа и Бялата ложа. Черната ложа е 75% от последователите на Учителя Дънов, а Бялата ложа са 25%. Но всички от Бялата ложа днес, са се отклонили, защото сега е времето на Великото отклонение. И тях ги няма.

А „Изгревът" е пътят на Школата. Той е Третият Завет на Бога към Човечеството.

А Словото на Учителя Дънов е Словото на Бога за идното човечество на Шестата раса, която трябва да дойде на Земята.

Амин!

18.30 часа на 28 август, сряда 2013 г.
гр. Своге
С уважение: /подпис/
Вергилий Кръстев

399. И с уважение към Олга Славчева, защото се явиха онези човеци, които публикуваха два тома „Изгревът" – том XXVI и том XXVII, и тя влезна в тях. Тя вече не е загубена и отхвърлена. Но вече я има и ще пребъде през вековете, благодарение на програмата на „Изгревът", и неговите сътрудници. Амин!

400. В „Изгревът", том XXVI, с. 782-791 ние успяхме да публикуваме стихотворенията, публикувани във „Всемирна летопис". Отне ми няколко месеца да ги издирвам и изваждам. Вие да сте виждали това списание, и да му знаете историята? А знаете ли, че него го няма в „Народната библиотека" в неговата цялост? Откъде ще го намерите? На мен ми го предадоха онези, които видяха, че аз го издирвам. Тях ги вече няма на Земята. Заминаха си отвъд. Благодаря им!

401. В „Изгревът", том XXVI, с. 791-804 извадих нейните стихотворения от сп. „Житно зърно". Те са 22 годишнини, като на всяка година има 12 книжки, по една на месец. Имаше стихове, отбелязани с буквата „Х", които не включих. По-късно разбрах в „Изгревът", том XXVI по думите на Олга, когато отговаря на Олга Блажева, че това са нейни стихове, подписани с „Х", което означава „Хелмира".

402. В „Изгревът", том XXVI, с. 803-844 бяха издадени нейните стихотворения от в-к „Братство", издавано в гр. Севлиево от Сава Калименов. Издавано е 22 години по 1 вестник на месец. Вие случайно да притежавате всички броеве от този вестник? А знаете ли колко трудно се прелиства страница след страница, и още по-трудно се изважда, за да се публикува. Труд от месеци наред! Но накрая ги представихме.

403. Проучете в „Изгревът", том XXVI, с. 834-844 поемата „Рила разказва", за да се запознаете с какви препятствия и противодействия от страна на властта, са били атакувани. Това не са случайни събития, всички те са изпращани със заповед, за да бъдат спряни и после унищожени!

404. Да се подготвят бележките към отдела „Школата", беше невъзможно в първоначалния етап. Но се явиха помощници от Невидимия

свят, както и лично Олга Славчева, и ми дадоха как да стане това. Едно е да се каже, а съвсем друго да се изпълни.

Работих 20 дни. Стиховете на Олга от порядъка на 20-30-40 реда, бяха верни. Но те, трябваше да се закачат за „Изгревът" от 26 тома. И се започна люта битка дни на ред. Вие да не би да знаете какво има във всеки том от „Изгревът"? Аз не знам, макар че този материал е преминал през мен, а камо ли вие, които изобщо не сте чели „Изгревът"!

Навремето идва един при мен, и иска да работи с мен. Питам: „Чели ли сте „Изгревът?" – „Чели сме!" – „Кои са авторите в „Изгревът", том I?" – Мълчи! Не знае. Защото не е чел нищо. Казах му да прочете всеки том по 3 пъти, и да ми се яви след 8 години, разбира се, ако съм жив дотогава. Изгледа ме „стръвнишки" – мечка стръвница бе той. И си замина в гората.

405. Аз се чудя как Николай Панчев Бояджиев от гр. Правец се е справил да прочете нейния ръкопис, и да го въведе и подготви за печат! **Такова нещо смъртен човек от Земята, не може да извърши.** Трябва да дойде един човек от Небето, да влезне в онзи човек от Земята, и двамата да свършат една работа за Бога.

Така Олга Славчева бе влезнала в Николай. Тя успя да си довърши работата от преди 60 години. Успя!

406. Смятам, че тези приятели от Невидимия свят, трябва свещи да палят за нас, които успяхме да издадем поезията на Олга Славчева!

Имената на всички сътрудници, са отбелязани най-накрая. Но има и други знайни и незнайни сътрудници, които ни съдействуваха да издадем „Изгревът", том XXVII с поезията на Олга Славчева. Накрая успяхме!

407. Не е чудно, че аз не мога да се радвам. Искам, но не мога. Някой ме спира. Той ме съхранява за следващите томове на „Изгревът".

Амин!

БЕЛЕЖКИ
КЪМ СКАНИРАНИЯ ТЕКСТ НА ПЕСЕН 17

1. С. 314 - виж с. 225, точка 199 (5-20).
2. С. 315 - виж с. 225, точка 199 (20-40).
3. С. 316 - виж с. 225-226. точка 199-200 (40-60).
4. С. 317 - виж с. 226, точка 201 (65-80).
5. С. 318 - виж с. 226, точка 201 (85-95).
6. С. 319 - виж с. 226-227, точка 201 (95-100), точка 202 (100-115)
7. С. 320 - виж с. 227, точка 202 (115-120), точка 203 (125-135)
8. С. 321 - виж с. 227, точка 203 (130-135), точка 204 (135-160)
9. С. 322 - виж с. 228, точка 204 (165-185)
10. С. 323 - виж с. 227-228, точка 204 (185-190), точка 205 (190-195)
11. С. 324 - виж с. 229, точка 206 (205-215)
12. С. 325 - виж с. 229, точка 207 (220-235)
13. С. 326 - виж с. 229, точка 207 (240-255), точка 207 (255-265)
14. С. 327 - виж с. 230, точка 208 (265-275)
15. С. 328 - виж с. 230, точка 208 (280-290),
    с. 231, точка 208 (290-295)
16. С. 329 - виж с. 231, точка 208 (300-310),
    с. 231, точка 209 (315-320)
17. С. 330 - виж с. 231, точка 209 (320-330), точка 210 (330-340)
18. С. 331 - виж с. 232, точка 211 (345-355)
19. С. 332 - виж с. 232, точка 211 (360-375)
20. С. 333 - виж с. 232, точка 211 (380-385),
    с. 233, точка 211 (390-395)
21. С. 334 - виж с. 233, точка 212 (395-410), точка 213 (410-415)
22. С. 335 - виж с. 233, точка 214 (420-430), точка 215 (430-435)

23. С. 336 - виж с. 234, точка 216 (440-450)

24. С. 337 - виж с. 234, точка 216-217 (450-470)

25. С. 338 - виж с. 234, точка 217 (470-480)

26. С. 339 - виж с. 234, точка 217 (480-490),
с. 235, точка 218 (490-505)

27. С. 340 - виж с. 235, точка 218 (495-505, 505-520)

28. С. 341 - виж с. 235, точка 219 (525-535-560)

29. С. 342 - виж с. 236, точка 220 (540-560)

30. С. 343 - виж с. 236, точка 221 (560-570)

31. С. 344 - виж с. 236, точка 222 (575-581),
с. 237, точка 222 (585-595)

32. С. 345 - виж с. 237, точкз 222 (600-620)

33. С. 346 - виж с. 237, точка 223 (620-630),
с. 238, точка 224 (835-640)

34. С. 347 - виж с. 238, точка 224 (650-665)

35. С. 348 - **тези 5 изречения ги няма във въведения текст**

36. С. 349 - виж с. 238, точка 226 (670-685),
с. 239, точка 227 (658)

37. С. 350 - виж с. 239, точка 228 (690-695), точка 229 (695-705)

38. С. 351 - виж с. 239, точка 230 (710-725)

39. С. 352 - виж с. 240, точка 231-232 (730-755)

40. С. 353 - виж с. 240, точка 231 (735-740)

8. „СУТРИННИ ЛЪЧИ”

8.1. Олга Славчева е на ул. „Опълченска” 66, и помага на стопанката на къщата Гина Гумнерова. В момента тя мие пода и Учителя влиза, и казва: „Ще издадеш стихотворна сбирка. Тя ще се казва „Сутринни лъчи”.

8.2. „Идва Петър Камбуров от Казанлък. Баща му има печатница в Казанлък. Разказвам за поръчението на Учителя. Поканва ме да тръгна с него. А ще плащам, като излезне книгата и я продадем.”

8.3. В Казанлък Олга става любимка на рода Камбурови. Хранят я изобилно с неща, които е само чувала. Тя е на 27 години, лъчезарна, усмихната, излъчва светлина, и всеки се стреми да се доближи до нея, за да смуче от нея онова, което се излъчва от нея.

8.4. Хартията е много хубава за времето си – „Холцфрай” – немска. Носят й през час коректурите да ги прочита и, трябва да намери грешките. Непрекъснато й носят халва, лакомства. Петър непрекъснато я посещава и поднася нещо за похапване.

8.5. **Петър Камбуров** се влюбва в Олга Славчева. Той й поднася първата отпечатана книжка, която е с бяла панделка, приготвена за Учителя. Той се доближава и я целува. Отдалечава се. Тя гледа след него: „Никога, никога с него!” – крещи душата й.

8.6. Връща се в София. Книжката още в Казанлък се разграбва в три деня. Връща парите на Никола Камбуров, чичото на Петър. Но Петър е много влюбен, и върви след нея. Стои пред нея и я гледа втренчено, иска да я изпие с очи. Не го желае, не го иска. Тя вижда как той бие майка си. Значи ще бие и нея. А Учителят през това време разглежда книжката.

8.7. Учителят Се явява пред нея в този момент. Извиква я в Горницата. А те са в Търново на събор – 1922 г. Олга е смазана. Учителят я прегръща 2 пъти, духа й в устата и я освобождава от състоянието й на хипноза от Петър. Тя се успокоява. Пререзано е въжето, с което бе вързана. Тя е вече освободена.

8.8. Петър е като буреносен облак. Чудо щял да направи, понеже Олга го отхвърля. Обвинява я, че го е измамила. Той се връща в Казанлък. А Олга остава на събора.

8.9. Учителят я изпраща и говори, че трябва да спазва чистота, и ще й помага материално и духовно.

Олга е написала статия „Елате ни вижте”. Тя е одобрена и е отпечатана в „Анхира”. Бертоли я превежда на италиански, и я изпраща в италианско окултно списание за печат. Тя е публикувана в „Изгревът”.

8.10. Идва момента, когато Олга отива при Учителя и иска да я освободи от Петър, който я вързал отвътре с въжета, и не може да диша и живее. Застава в стаята Му и казва, че няма да я напусне, докато не я освободи. Учителят Се разхожда из стаята Си 10 пъти, и накрая казва: „Остави го тоя сатрап, за теб е приготвен Царския син!” Тя е вече свободна, и принадлежи на Царския син. А той е Онзи, Който дава и предава поезията на Олга. Царският син е Духа на творчеството на Олга.

8.11. А Петър Камбуров е вече разгласил навсякъде в гр. Казанлък, че Олга ще бъде булка и ще остане в Казанлък. Всички очакват булката, но булката я няма. Тя е изчезнала. Учителят Дънов я освбождава и тя тръгва

към Царския син Той я пресреща и предава творчеството от поезия, която носи.

Виж „Изгревът", том XXVI, с. 86-89-90 – цялата история за отпечатването на „Сутринни лъчи".

8.12. „Сутринни лъчи" е отпечатана през 1922 г. в гр. Казанлък, в печатница „Гутенберг", на Никола Камбуров, който е чичо на Петър. През това време Олга е на 27 години, време да бъде булка и време за любов. И затова всички се въртят около нея, да получат едно от двете. Но не става, защото Учителят не позволява, независимо че се правят опити за женитба. Учителят казал: „Спазвайте чистотата."

8.13. „Сутринни лъчи" наистина е издадена на луксозна хартия, с хубав печат, макар че е 1922 г. Тогава всички букви се набират една след друга в т.н. „кампос". Правят се т.н. „шпалти", преглеждат се отпечатаните текстове и се коригират пропуските, които лично извършва и се справя Олга.

8.14. Във втората част тя е публикувала своите размишления към онзи, който е решил да изучава духовния свят. А да пребиваваш в него, ти трябва сетива, органи и да бъдеш допуснат там. Най-подходящ в случая е „Химн", публикуван на с. 11 в същата книжка.

Книжката има 62 страници, с цена от 12 лева от онова време.

8.15. Вие ще я видите в оригинал като приложение - сканирана, със стария ръкопис. Тя е отпечатана през 1922 г., а сега е 2013 г. Не зная как бе съхранена и запазена тази тънка книжка! Имахме я и сега я отпечатваме.

8.16. В списание „Житно зърно", год. II, кн. 5–6 от май, юни 1925 г., на с. 159-160, са представени 4 стихотворения от Олга Славчева, със заглавия „Из сбирката Сутринни лъчи" - „Дете" (с. 6), „Кандила" (с. 26), „Ти" (с. 42), „Светлина" (с. 46). Това представяне е от 1925 г., три години след излизането на „Сутринни лъчи".

8.17. На Изгрева по това време има много поетеси. Всички учителки, към 20 човека, пишат поезия и разкази. Всеки един признава себе си като най-велик, и отхвърля другите около него.

8.18. **ПЕТЪР КАМБУРОВ**

8.18.1. За спомените на Петър Камбуров, виж в „Изгревът", том VI, с. 181-222. Той е роден през 1899 г., и е син на Стефан и Екатерина Камбурови.

8.18.2. Чичо му Никола Камбуров е също печатар в Казанлък, последовател на Учителя Дънов. В Печатницата, баща му Стефан приема Учението, и правят първото молитвено събрание. А преди това е бил атеист-социалист.

8.18.3. Спомените на Петър Камбуров са невероятни, и изпълнени с чудеса от живия окултизъм. Те са невероятен материал за бъдещи концерт-рецитали. Не се спирам нарочно на някои от спомените, за да не ми откраднат идеите. Това се прави напоследък.

8.18.4. В „Изгревът", том VI, с. 192-194 има заглавие „Кой създава и вдига революции по света?" Имало е един материалист и сега окултист Кириловски, и спореха за класовата борба, за богатите и бедните. Попитаха Учителя, и Той посочи едно черешов дърво: „При слабия ветрец, листата се търкат едно в друго. При по-силен вятър, се удрят клоните. При буря-ураган, се изчупват всички клони и изкоренява дървото. От едната страна е пролетариата, а от другата страна буржоазията. И чакат революцията да

дойде. Но този, който докарва вятъра и бурята го движи Друг. Той движи революциите. Този Друг е в Невидимия свят."

Аз този Космически вятър го заварих, видях го и го усетих през 1944 г., когато дойдоха руснаците в България, и с тях комунистите на власт. От всички страни бушуваше този Космически вятър и всички бяха пощурели, и се движеха като муха без глава.

Вторият Космически вятър видях през 1989 г., когато стана големия митинг на СДС. Излезнаха към един милион софиянци, бяха дошли също от провинцията. Всички бяха обезумели от този Космически вятър, и се движеха, без да осъзнават какво правят и вършат.

Аз по това време работех в „Бърза помощ", бях дежурен в този ден и непрекъснато ни изпращаха насам-натам по припаднали хора от митинга. Те бяха напълно обезумели, не знаеха какво говорят и вършат. Причината бе в „Космическия вятър", който бе изпратен от Небето, за да промени събитията.

Аз знаех, че през 1989 г. ще има промяна. Очаквах я. Учителят Дънов я бе предрекъл. Но никога не очаквах, че ще стане чрез „Космическия вятър".

Такъв „Космически вятър" ще се яви отново през 2035 г., т.е. 45 години след 1990 г., и тогава България ще бъде освободена за трети път от Русия. Защото България от 1989 г. попадна в робство. Продадоха я всички управници, които се редуваха вече към 25 години.

8.18.5. Рожденият брат на Петър, е Марин Камбуров. Ние направихме магнетофонен запис и ни разясняваше опитностите на брат си. На с. 226, към № 12 той също разяснява за „Космическият вятър".

8.18.6. В „Изгревът", том I от 1993 г., на с. 405 под заглавие „Първият закон" Петър Камбуров го научава от Учителя Дънов. Виж с. 405-406.

8.18.7. „Как Учителят даде „Идилията", виж в „Изгревът", том I, с. 406-407. Петър Камбуров бе направил магнетофонен запис на своето изпълнение на „Идилията".

Този запис ми бе връчен, аз го предадох на цигуларката Йоана Стратева, която го извади на нотен текст, и ние го публикувахме на с. 683-685 в същия том I. Когато Йоана бе изслушала касетката в изпълнение на Петър Камбуров, в която е имало изпълнение на народни хора на цигулка, тя сподели с мене следното: „Ти знаеш ли, че този човек е гений!"

Публикувахме го този гений!

8.18.8. В „Изгревът", том II, с. 334 е описана „Трите маслинки" за преживяванията на Петър Камбуров.

8.18.9. В „Изгревът", том VI, с. 186-187 – „Чичо Слави и четвъртото измерение". Трябва да се проучи от всеки.

За да влезеш в четвърто измерение, първо някой трябва да те прекара през бариерата на триизмерния свят, за когото ние имаме сетива и органи за възприятия. Но за четириизмерния ние нямаме изработени тези органи и сетива. Затова, трябва да се яви Онзи, Който ще ни преведе отвъд в духовния свят. Ще влезем там с духовното си тяло, а физическото тяло ще стои и седи в триизмерния свят, т.е. на физическото поле. Седиш и гледаш, но с „духовните си очи" и ще слушаш с „духовните си уши".

8.18.10. В „Изгревът", том VI публикувахме 2 снимки на Петър и брат му Марин като млади под № 38 и № 39.

В „Изгревът", том XXII публикувахме Петър и Марин Камбурови от 10 юли 1966 г. как свирят и пеят, под № 39 и 40. Публикувал съм цялото семейство на снимка № 41 и снимка № 42, където Петър свири с кавала, баща му Стефан с цигулката, а жена му Екатерина до него от 1939 г.

Тези снимки съм получил от жената на Петър Камбуров, на име Василка, с. 236-237, която ми връчи неговия албум. Когато правим концерт-рецитал за Петър Камбуров, ще извадим снимките му на голям формат, и ще ги представим на изложбата.

8.18.11. На с. 212 от „Изгревът", том VI, Учителят Дънов одобрява неговата съпруга на брат му Марин. А на Петър му казва да си гледа цигулката, а жена му ще дойде по-късно. Тя идва по-късно, за което нямат деца, но тя го гледа. И той си заминава през 1969 г., а Марин през 1990 г.

8.18.12. Аз правих един опит да направя концерт-рецитал за Петър Камбуров. Но това бе в началния етап на моите концерти – около 1995 г. Сценарият бе сполучлив, но публиката тогава още не можеше да възприеме тези концерт-рецитали, защото бе отклонена в различни посоки от подготвени лица за това.

Сканиран документ
СЛАВЧЕВА, Олга. Сутринни лъчи.
Казанлък: печ. Гутенберг, 1922. 62 с.

Сутринни лѫчи

ОЛГА СЛАВЧЕВА

НАПРѢДЪ!

Да нѣма страхъ, да нѣма тъмнина!
Напрѣдъ другари, въ новата борба!
Огрѣва ни безсмъртна свѣтлина
и вика ни къмъ подвигъ и творба.

Напрѣдъ другари, къмто планината,
къмъ върхътъ свѣтълъ, озаренъ,
съ сърца — горящи факли въ тъмнината,
напрѣдъ, къмъ нови свѣтълъ день!

Да нѣма страхъ, да нѣма тъмнина,
напрѣдъ, къмъ подвигъ и творба!

БЕЗЪ СТРАХЪ!

Кажете ми да ида въ планината,
да мина снѣжни върхове —
въвъ мигъ ще тръгна, щомъ като свѣтлината
огрѣва моето сърце!

Кажете ми, да ида въвъ гората,
гдѣ бродятъ диви звѣрове —
безъ страхъ ще пойда щомъ като душата
безспирно Господа зове.

Морета бурни смѣло ще прѣмина
и тръненъ лѣсъ ще прѣлетя,
азъ зная, — нивга нѣма да погина,
щомъ съ менъ е Божията ржка!

ДѢТЕ.

Любовь велика пълни ми сърцето
дѣтенце взема ли въ ржцѣ —
милувамъ, галя му лицето
и радвамъ му се отъ сърце.

И къдрицитѣ му цѣлувамъ . .
но послѣ плача въ самота,
че виждамъ колко малко струвамъ
прѣдъ неговата чистота.

СНѢЖНИЯ ВЪРХЪ.

Разтапя ме слънчице свѣтло
и гали ме съ ярки лжчи;
напускамъ вечъ снѣжното царство
и бѣлитѣ ледни скали.

Ей, слизамъ по сипеи, урви
и вредомъ разливамъ животъ,
и жадни ливади поливам,ъ
пригорени билки и плодъ.

7

Отъ върхове снѣжни донасямъ
прохладна и чиста вода,
и нѣжни цвѣтенца пониквать
изъ китнитѣ ширни поля.

По нѣкога скръбь ме обзима,
за гордитѣ ледни скали;
какъ слънце надъ менъ блѣстеше
и смѣли се виха орли.

Но ето, разстопихъ се ази,
ни ледъ, нито снѣгъ съмъ сега
и стихва скръбьта ми тогази,
че сладка съмъ вече вода.

И съ моята радостна пѣсень
се слива и птичия хоръ,
и нѣжнитѣ цвѣтя си шепнатъ
въ потаенъ, тихъ разговоръ.

ТРЯБЕНЪ ЗОВЪ.

Напрѣдъ, дѣвойко въвъ борбата!
Часътъ удари, чуй ти вечъ!
по цѣли свѣтъ зове трябата —
тръгни безъ страхъ съсъ боенъ мечъ!

Възпламени сърце си младо,
не тай змията въвъ гърди;
и носи кръста си всечасно —
въвъ боенъ редъ се нареди!

Явишъ ли се и ти въ борбата,
За помощь тебъ ще позоватъ
страдалци много. — Безъ отплата
служи, служи — и тъй до смърть!

Че сънь на вѣки катъ затвори
отъ милость свѣтящи очи,
за тебе живий ще говори,
че свѣтла душа бѣше ти.

Надъ гроба ти не ще ридаятъ,
не ще оплакватъ твойта плътъ,
защото всички вече знаятъ,
че свѣтлитѣ души не мратъ.

9

СТЖЛБЪ МОЙ.

Отъ Тебъ далеко ли съмъ, Боже,
на сухъ листецъ приличамъ азъ . .
и вѣтърътъ ме вездень гони
и гина тъй отъ студъ и мразъ . .

При тебе ли съмъ, ставамъ мощна —
скала гранитна съмъ въ море;
вълни напраздно ме налитатъ,
не ще разбиятъ въ менъ сърце . .

ХИМНЪ.

Два ангела нѣжни
съ криле бѣлоснѣжни
по небо лѣтятъ.

Изъ свѣтли селения
тѣ пѣятъ хваления,
и Бога зоватъ.

Миръ вѣченъ, вѣчна красота,
о, нека Боже, да трепти,
навредъ, отъ край до край, въ свѣта
все тази пѣсень да ехти.

„Миръ вѣченъ, вѣчна красота,
о, нека Боже, да звучи
отъ слънце, месецъ и звѣзди
все тази пѣсенъ да ехти:
миръ веченъ, вечна красота“.

ПЛУВЕЦЪ.

Пѫтувамъ волна изъ вълнитѣ
на укротени океанъ,
кристални, тихи сѫ водитѣ —
брѣгътъ отъ слънце озаренъ.

Брѣгътъ на скѫпата родина,
блѣнуванъ ханаански кѫтъ,
при братя родни да почина
отъ трудния житейски пѫть.

И варката съсъ устремъ плува,
ей близо е желанни брѣгъ,
и родна пѣсень тамъ се чува;
надъ кѫщи вий се пушекъ лекъ.

ДЖЖДЕЦЪ.

Тежка задуха — мараня,
душенъ е пладнешки часъ,
надъ жаднеющитѣ ниви
не се чуе птичи гласъ.

Нѣма облакъ по небето,
вечъ изгаря житни класъ,
щура се извънъ селото
селянинътъ катъ безъ свясъ.

13

Слънце грѣе и пригаря,
селякъ бърше чело въ поть
жално погледъ той оборя — .
плаче надъ изгоренъ плодъ . .

Бърже върна се въ селото —
селянитѣ насъбра,
изведе ги въвъ полето
тамъ при жаднитѣ нивя.

И закланяха се всички
благовѣйно съсъ молба . .
Чу Богъ топлитѣ молитви;
дъждъ обиленъ имъ изля.

И селяци се_усмихватъ
и потриватъ си ржцѣ,
па прѣкръстватъ се и шепнатъ —
ще даде Богъ намъ житце.

ТОПЛИНА.

Дѣ има въ ледъ вкована
скала, макаръ на край свѣта,
що слънчевата топлина
не може размрази?

Безспирно слънчеви лжчи
милуватъ ледната скала,
и тя топи се и сълзи,
като бистра утринна роса.

На заледеното сърце
милуватъ нѣжно болъ и гнѣвъ,
любовно благитѣ слова
съсъ огъня на любовьта.

На край свѣта, на край свѣта
скала вледена и злина,
не могатъ вече устоя
прѣдъ огъня на любовьта.

15

МАЙСТОРЪ ЦИГУЛАРЪ.

Тя се скжса, вълшебната струна;
корда нѣжна отъ лира една,
всрѣдъ вихрове и сърдечна буна
тъй помръкна моята душа.

Тя се скъса, пѣещата струна;
катъ се скъса, звънна, затрептя —
Тъй трепери ранената птичка
съ разперени, строшени крилца.

Но велики майсторъ цигуларинъ
нова струна бърже обтегна,
и въ ржцѣ му нѣжни и любящи
тя отъ ново сладко зазвуча.

ДУША.

Настана часъ на тишината,
въ омайно тиха нощь
и отпочинала душата,
добива нова мощь.

Но иде врѣме на зората,
свѣтлѣе сини сводъ,
и отморената душа
започва новъ животъ.

И всѣкидневно тя се бори,
отъ нощь къмъ бурни день,
дордѣ къмъ свѣтлитѣ простори
не литне, като блѣнъ.

СПАСИТЕЛНИЯ ФАРЪ.

Пѫтува корабъ изъ морето
прѣзъ тѫжни безконечни дни,
надъ него смръщено небето,
вѣщае тежки бѫднини.

Тъй дълги мѣсеци, години
вълнитѣ пори день и нощь,
горчиви прѣживя сѫдбини,
а нигдѣ брѣгъ не вижда йощъ.

А татъкъ нѣвга въ далнината
примамва го мираженъ брѣгъ,
въ надежда трепватъ му платната,
политва тамъ — но въ края мракъ.

И бѣлитѣ крилѣ уклюмватъ
и жалостно въздиша той,
и съ развилнѣлитѣ талази
започва пакъ неравенъ бой.

И чайки нѣкога прѣлитатъ,
и въ мрака вихренно летятъ,
натѫжени, съсъ страхъ се скитатъ,
и тѣ не знаятъ гдѣ да спратъ.

И корабътъ въвъ устрѣмъ плува,
подгонва ги въ мираженъ блѣнъ
но писъкътъ имъ той дочува
и въ ужасъ тръпне вцѣпененъ.

И безнадеждно той ридае —
самотникъ тѫженъ въвъ свѣта;
почивка никога не знае,
а гибель дебне го въ нощьта.

И студъ и мракъ и бури бѣсни
прѣмятатъ го талази съ ревъ;
сиренитѣ го мамятъ съ пѣсни
и блъскатъ го вълни съсъ гнѣвъ.

Но ей въвъ мрака непрогледни
въ далечината фаръ блѣсти,
и въвъ прѣдсмъртни часъ послѣдни
салъ той корабътъ ще спаси.

Лѫчитѣ му далечъ пилѣятъ,
спасителната свѣтлина
и райски птици сладко пѣятъ
и киматъ му тѣ къмъ брѣга.

Ела, ела корабъ самотни,
При насъ спасителний е брѣгъ —
тукъ радость има и почивка,
за твойтѣ болки има лѣкъ.

Но близо тукъ гранитъ подводенъ
на тебе участь зла вѣщай,
но ти мини безъ страхъ, свободенъ —
надъ тебъ ще пазя вѣрно, знай!

Крилѣ си радостно разпери,
съсъ вѣра котва вечъ хвърлѝ!
Пристанище разтваря двери,
Ела при насъ си почини!

Ей тукъ е, тукъ земята мила,
която търсишъ ти безспиръ —
ела, вземи ти нова сила
отъ слънчевия свѣтълъ пиръ.

И корабътъ съ надежда нова
лети изъ морскитѣ вълни
и пѣе гръмко: ида, ида —
При тебъ, мой фаръ, що ме спаси!

Я ЧУЙ ДѢТЕ!

Дѣтенце мило, дай свѣщьта,
и въ този кътъ я ти сложи!
Че вѣтъръ вънъ се развилнялъ —
Свѣщьта ще угаси.

Дѣтенце нѣжно, чуй съвѣтъ,
сърцето си прикрий!
Грѣхътъ се вънка развилнялъ —
безъ жалъ ще го сломи . .

21

УТРИННА ЗВѢЗДИЦА.

Усмивка будна имашъ дружке,
и погледъ свѣтълъ, властенъ смѣлъ,
и цъфнала на устни роза,
коси — лѣсъ златенъ разцъвтѣлъ.

И на чело ти озарено
трептятъ брилянти съ дивенъ пламъ,
надъ тебъ небето е засмѣно
и въ него — свѣтлия ти храмъ.

Кога ще заблѣстя, катъ тебе,
безсмъртна, дивна красота,
по пѫтища какви ти мина,
та жителка си въ небеса?

МОЯТЪ ХРАМЪ.

О, зная, зная, свѣтълъ храмъ,
съ лучи облѣнъ е сѣвга той,
азъ моля се понѣвга тамъ
и отпочивамъ си въ покой.

Едничъкъ мой приятель драгъ
веднъжка влѣзе, освѣти
душата ми съсъ погледъ благъ —
и капнаха брилянтъ сълзи.

Не ще отключа този храмъ
за нищо, никому въ свѣта;
макаръ да знамъ, макаръ да знамъ,
че тъй ще скитамъ до вѣка.

ЛЮБОВЬТА ПОБѢДИ.

Сънувахъ: бѣхъ въвъ бездна Сѣнка тъмна
излѣзе изъ разпукната стѣна
и до ухото ми гласътъ ѝ грѫмна —
„Азъ искамъ твоята душа!

Азъ смърть съмъ грозна, вижъ, погледни!“
Отбули се видение ужасно,
и броехъ си минутитѣ послѣдни
и шепнѣхъ си молитвитѣ безгласно.

О, страшни бѣха ѝ устата,
зѫбитѣ остри, зли очи — зелени,
като шило бѣше ѝ брадата,
дъхътъ ѝ пещи разжежени.

Но въ мигъ се впуснахъ въ тъмнината,
прѣгърнахъ гостенката зла,
и жарко я цѣлунахъ въвъ устата
и милвахъ страшната снага.

И плачехъ азъ, и галѣхъ я безспирно,
и тамъ кѫдѣ рѫка ми се допрѣ,
покри ѝ плъть коститѣ голи
и новъ животъ въ тѣхъ затрептѣ.

И тиха, жална и безсилна,
увисна тя на трепетна ми гръдь
и на лицето ѝ умилно
усмивка блага просия.

Цѣлунахъ ѝ одеждата горяща,
тя стана ангелски крила;
погалихъ и очитѣ ѝ зловѣщи —
въ тѣхъ Божи пламъкъ запламтя.

и стана кротка, нѣжно ме погледна,
сълзи свещени зърнахъ тамъ;
тя погледъ взрѣ въвъ свода тъменъ —
но бездната бѣ вече храмъ.

И тя запѣ тазъ пѣсень дивна,
възбогъ политна съ тръбенъ зовъ
и съ сладка, нова свѣтла химна
възпѣ тя Святата Любовь.

КАНДИЛА.

Сърцето си да бѣ прѣвърналъ на свѣтило
човѣкътъ тукъ въ свѣтовната тъма,
да пламне то, макаръ и катъ кандило,
не би било тъй тъмно въвъ свѣта.

Горящитѣ кандилца би се сбрали
отъ цѣли свѣтъ стохилядни на брой,
въвъ пламъци свещени би горѣли
и всѣки тукъ нашелъ би пѫтя свой.

Освѣтенъ пѫть отъ хиляди свѣтила!
О, свѣтли пѫть къмъ небеса,
сърца, запалени кандила,
о, храмове на любовьта!..

УТРИННА РОСА.

Небесна капчица сжмъ ази,
но паднахъ върху тазъ земя
и щомъ катъ капнахъ ощъ тогази,
изгубихъ цвѣтъ и чистота.

Но слънчицето като пекне,
отъ тука ще ме възнесе.
О, колко мене ще олекне,
Нагорѣ щомъ ме понесе.

Да, паднахъ, паднахъ на земята,
но що цвѣтенца съживихъ!
И връщамъ се пакъ въ небесата,
че дългъ си свѣтълъ изпълнихъ.

ВЪЗХОДЪ.

Азъ бѣхъ нѣвга тамъ кждѣто
скръбь раздираше душитѣ
изъ вълнитѣ на морето —
въ океана отъ сълзитѣ.

Тамъ бѣ тъмно, мрачно, бурно,
мълнии надъ насъ гърмѣха
и сиренитѣ коварно
въ дълбинитѣ ни зовѣха.

Слѣдъ маяцитѣ лъжливи
ний летѣхме устремено
и въ надежди суетливи
гинехме въ море безбрѣжно . .

Азъ бѣхъ нѣвга тамъ кждѣто
скръбь раздираше душитѣ . .

А сега въ цвѣтя отъ радость
между липи разцъвтѣли
въвъ гори на вѣчна младость
и пчелички разбръмчели . .

И надъ насъ е слънце сяйно
милва ни съ лжчи гальовно —
въвъ клонетѣ птичка чудна
всѣки день ни пѣй любовно.

МОЕТО СЛЪНЦЕ.

Цъвтѣха нѣжни теменуги,
и бѣли лилякъ прѣцъфтя
и розитѣ една слѣдъ друга
листа имъ вѣтъръ разпиля.

И ластовички долетѣха —
и славей сладка пѣсень пя,
но пакъ отново отлетѣха
въвъ топла приказна страна.

И златни плодове узрѣха,
и сочно грозде на лоза,
и горски листи улетѣха
и снѣжна зима се довя.

Но въвъ сърце ми посадени
цвѣтецъ отъ твоята любовь,
разлистя вѣйки подмладени
и ражда въ менъ живота новъ.

О, некъ се всичко измѣнява,
но ти безсмъртенъ ще блѣстишъ;
великъ ти образъ въ менъ остава,
Катъ вѣчно слънце да горишъ.

ОАЗИСЪ.

Посрѣдъ пустинни пекъ ужасенъ
гдѣ хала смърть самумъ бѣсней,
оазисъ има тамъ прѣкрасенъ —
дѣ вѣчно пролѣтьта се смѣй.

Тамъ палми гордо се люлѣятъ,
привѣтъ изпращатъ надалекъ,
и райски птици чудно пѣятъ
далече отъ пустинни пекъ.

И сѣнки има за отмора,
и сребростуенъ изворъ тамъ
води си плиска, морни хора
прѣкланятъ му се, като въ храмъ.

И лунни нощи звѣздочели,
и мракъ потаенъ и покой . .
Тамъ пѫтници за сънь примрѣли,
изнесли вечъ пустинни бой,

заспиватъ сладко и сънуватъ,
за приказенъ неземенъ кътъ,
че утрѣ пакъ ще да пѫтуватъ
по пѣсъчни безводенъ пѫть.

31

МѪДРИЯТЪ.

Чуй, брате милъ, не стой всрѣдъ огънь,
че огъньтъ гори;
и въ ледницитѣ не отивай —
ледътъ ще те смрази.

Не слизай никога до дѫно,
къмъ върхътъ лудо не лети;
полечка крѣтай по срѣдата —
цѣлта си тъй ще стигнешъ ти.

32

МОЛИТВА.

Подкрѣпяй ме, о, Боже, Татко благий,
да мога вси неволи да търпя,
и надъ съблазнитѣ всечасни
Да се възземa съ чистота.

И хлѣбеца ми благославяй —
и въздуха, и чистата вода,
и сънь ми дай дѣтински, чистъ и сладъкъ,
да бжда крѣпка, силна въвъ труда.

А въвъ сърце ми младо, Творче благи,
изливай щедро своята любовь,
на вси страдалци да помагамъ —
и да възпѣвамъ пжтя новъ.

ПРИРОДА.

Буря страшна залудува
и замете прахъ — лудей;
и небе се разбушува,
свѣтка, трѣска и бѣсней.

Дъждъ пороенъ се излива
върху жадната земя,
и съ рѣкички въ мигъ облива
изсъхналитѣ поля.

Но слѣдъ малко слънце грѣйна
и небе се разведри,
въвъ полето стадо блѣйна,
и овчарьтъ засвири.

Тъй душата нѣвга мръква
въ гнѣвъ и мжка — тегота;
но слѣдъ малко пакъ просъмва,
пакъ дохожда радостьта.

КЪМЪ НОВАТА ГОДИНА.

Година нова вечъ настжпва,
и носи тя незнайни бжднини . .
Азъ чакамъ я и плахо тръпна,
и тихичко молитва шъпна
съсъ сълзи на очи.

Година, гостенка незнайна,
я вижъ дѣте едно те чака
обятия щедри да разкриешъ,
съ милувки — сълзи да изстриешъ
очи умѫрени въвъ мрѫка.

Ела, красавице ти свята!
Ела, прѣчиста още младость! . .
Изтрй съ милувкитѣ скръбьта ми
и кротко освѣжи духа ми,
съ малко, малко радость.

Година нова вечъ настжпва,
и носи тя незнайни бжднини . .
Азъ чакамъ я и плахо тръпна,
и тихичко молитва шъпна
съсъ сълзи на очи.

ЕСЕНЬ.

На есень ранна листи пожълтѣли,
послаха вредомъ моята градина,
и много още красоти измрели
видѣхъ въвъ нея прѣзъ тази година.

И ручейчето среброструйно, мило,
не канеше уморенъ пѫтникъ тамо,
врабчето тѫжно, въ клонитѣ се свило —
не хвърка вечъ, сгушило се е нямо.

Тѫга сърце ми младо е ранила,
какъ тѫжно е въвъ моята градина!
кажи, врабченце, птичко моя мила,
каква ржка зловеща тука мина?

Кажи, видѣ ли слънцето да грѣе?
Видѣ ли нѣвга радость на земята?
Азъ скръбна съмъ, страдание въ менъ вилнѣе
и лутамъ се безъ помощь въ тъмнината.

— Утѣха имай, дружке моя страдна,
врабчето тихо ми продума нѣжно,
скръбьта си пѣе пѣсеньта побѣдна,
и всичко гине, катъ че безнадеждно.

Но зима скоро съ бѣлата прѣмѣна
туй врѣдомъ всичко ще покрие,
а пролѣть дойде ли засмѣна —
Тя сълзитѣ ни ще изтрие.

НОЩЬ.

Какъ тихо вредъ е и покой,
нощь ясна — тишина;
но Боже мой, въвъ мисли рой
бди моята душа.

Душа ми, странница е тя,
пжтува по свѣта,
като прѣдвѣстница звѣзда
за нови небеса.

СЪРЦЕТО.

Този който знай играта на сърцето,
какъ се измѣня всѣки день —
не ще си мръщи той лицето,
не ще е нивга наскърбенъ.

То днесъ ни мжчи и терзае,
избликватъ сълзи на очи —
а утрѣ лудо заиграе,
облѣно съ радостни сълзи!

БѢЛИЯТЪ КОННИКЪ.

Бѣхъ нѣкога си царкиня
богата и мѫдра дѣвица
и раби азъ имахъ покорни,
и крѣпка бѣ мойта дѣсница.

И тихо бѣ въ моето царство,
и младитѣ пѣеха пѣсни,
и музиканти на арфа
разливаха звуци чудесни.

А милитѣ ми служанки
цвѣтя берѣха въ полето;
и вмѣсто короната златна —
укичваха ми челото.

Живѣехъ въвъ радости чисти,
царица — сестра, ме зовѣха;
при мене странници тѫжни
намираха сѣвга утѣха.

Но ей при чертога ми тихи
тукъ пѫтници чудни сѫ спрѣли:
единъ отъ тѣхъ ме погледна —
единъ най-свѣтълъ, най-бѣли.

Очитѣ му — слънчеви струи
на утро въвъ пролѣть засмѣна,
коситѣ му свѣтли талази —
отъ сутринни лжчи облѣни.

Заминахъ край него съсъ трепетъ
и пламъкъ ми облѣ душата;
погледнахъ го жадно: о, сили . .
„Ирена“ — чухъ гласа Му тихъ въ тълпата.

Неща вечъ земно богатство,
ни слава, ни хубость, ни младость:
За бѣлия конникъ тжгувамъ,
за него ще умра съсъ радость.

Рабини вечъ нѣмамъ съсъ мене,
вѣнецъ не кити глава ми,
короната златна оставихъ —
о, слѣнце велико въ душа ми!

И ето самотна и бѣдна,
азъ тръгнахъ да го намѣря —
дали ще да ме познае —
въвъ свѣтли надежди треперя.

ТИ.

Птиченце край мене ли прѣхвръкне,
горски листъ отъ вѣтъръ ли шуми —
трепвамъ азъ, душата ми настръхне —
мисля си, дали не ще си Ти? . .

Образи ли гледамъ въ небесата,
нѣжни сѣнки въ синия ефиръ —
Тебъ, незнайни, виждамъ въвъ зората,
Ти изпълвашъ сѣвга моятъ миръ.

Ти съсъ слава сѣвга си облеченъ —
Властелинъ на свѣтли небеса;
Ти за менъ единственъ си и вѣченъ —
вѣченъ Богъ въвъ моята душа!

МОЛИТВЕНЪ ЧАСЪ.

Вечъ залѣзъ слънце позлатява
рѣки, дървета и поля,
вечерникъ нѣжно полюлява
и милва полскитѣ цвѣтя.

Нощьта разгърна свойта пазва
и нѣщо тихичко мълви,
луната свѣтла се показва
и блѣсватъ златни въ сводъ звѣзди.

Сърцето трепва въ тишината,
въ покой замира и мечтай —
душа се моли въ самотата,
тя Бога хвали, величай.

НОЩЕНЪ ЧАСЪ.

Въвъ тиха една вечерь
излѣзнахъ отъ града,
въ полето се зарѣяхъ —
заспало въ тишина.

На западъ вечъ угасна
послѣдни слънчевъ пламъ —
и тихо е въ гората,
като въвъ нѣкой храмъ.

Но ей луната грѣйна
съ безчисленни звѣзди,
и жрецътъ посрѣднощни
молитва зареди.

41

Заслушахъ се въ забрава
съ възторгъ неизразимъ,
въвъ тихата молитва
на нощни духъ незримъ.

Каква молитва слушахъ
отъ мекатa трѣва,
отъ клонкитѣ, зефира,
бучащата рѣка.

Унесена въ наслада
и сълзи на очи,
и азъ съ молитва тиха
на Бога се молихъ.

И паднахъ на колѣнѣ
отъ радость и тжга,
и плакахъ, плакахъ, молихъ —
О, татко чуй ме ти,

едно дѣте самотно,
чезнещо въ тъмнина —
те моли тъй сърдечно,
прати му свѣтлина.

45

СВѢТЛИНА.

Слънцето свѣти отъ сини простори
и никнатъ отъ него най-красни цвѣтя:
въ полето, въ тръната, въ скалата планинска —
Врѣдъ слънцето ражда животъ — красота.

А Божията милость невидимо свѣти;
тя ражда прѣчисти и свѣтли души, —
въ селяка, въ учения, въ дѣтето, въ жената,
разцъфва въ сърцата любовь, чистота.

46

ВЕЛИКОТО СЛАВОСЛОВИЕ.

БЕЗКРАЕНЪ миръ отъ свѣтила надъ менъ трептятъ въ небесата, чертаятъ чудеса изъ своя пжть и включватъ тайни. Боже мой, защо мълчишъ, изливашъ само ти хармония въ картини чудни, цвѣтове и всѣки часъ и всѣки мигъ създавашъ нови свѣтове. О, ликъ свещенъ, неизказуемъ, кой може тебъ да изрази? Кой може твоятъ образъ да опрѣдѣли и надеждата ми и любовьта ти въ слово да изкаже? Безкраенъ свѣтъ отъ свѣтове, о, тайни чудни, скрити, нѣмея прѣдъ васъ.

Клѣтница душата: плача отъ вжзторгъ, обливамъ милата земя, и моитѣ сълзи се сливатъ съ вечерната роса и жарко азъ се моля, съ молитвата си мрака да разкъсамъ и искамъ тамъ да се възнеса, да видя, да чуя, да лѣтя . .

Азъ искамъ тамо да отида — тамъ при великитѣ тайни и въ мигъ о, чудо! Мисъльта ми волно се понася къмъ желаннитѣ свѣтове, всрѣдъ слънца безбройни, хармонии чудни се изливатъ и мирисъ нѣженъ отъ цвѣтя. А нѣгдѣ пъкъ моление слущамъ въ храмъ великъ; камбанни звънъ зове небесни богомолци, зове въ молитвенъ часъ. И ангелъ свилъ

ржцѣтѣ си въ тржба лѣти съ трепетни крила въ ефира и тихо той зове душитѣ нѣжни: молитвенъ часъ, молитвенъ часъ, елате вси създания свѣтли, хвалата си да възнесемъ къмъ наши Богъ — Творецъ всеблагъ. Молитвенъ часъ! Молитвенъ часъ! Разнася се чудесенъ гласъ на свѣтли небожитель — херувимъ, и тъй затихва въ небесата, носящъ отрада на душата.

Лѣтя изъ нови свѣтове и чудни тамъ нѣща съзирамъ. Отъ бѣлоснѣжни цвѣтове най-сладки извори текътъ, и въздухъ пжленъ съ цвѣтя и плодове ароматични висятъ саморасли и канятъ: „пжтниче, бери и тукъ отъ насъ се нахрани!“

Влизамъ въ една градина; отъ двѣтѣ страни високи редятъ се брѣзи, но приказни, омайни, катъ видения нѣжни, тихо се люлѣятъ, една съ друга се цѣлуватъ и нѣщо сладко си шептятъ; а въ клонкитѣ гнѣзда трептятъ отъ златобисерна роса. — А въздухътъ не е тъй празенъ, както намъ се чини на земята. О, не, тамъ блѣскави колесници гърмятъ, летятъ отъ свѣтъ на свѣтъ, прѣнасятъ лжчезарни души съ побѣда.

А върху бѣли лебеди яхнали дѣчица къдрокоси, надуватъ златни свирки, тичатъ къмъ земята, да се родятъ. Тамъ срѣщнахъ ангели, прѣнасяха въ обятията си страдалчески души човѣшки, тѣ носеха ги и пѣеха имъ пѣсни за радость и покой. Видѣхъ, какъ светиитѣ зорко бдятъ надъ ангелитѣ кротки, какъ бързо имъ се въ помощь притичватъ, когато нѣкой тъменъ гений за нѣкоя душа спори и иска да я грабне. Подслушахъ споръ единъ: — Защо сте сграбили тогова и мъкнете го въ свѣтли висоти?

Невидите ли, дриплювецъ, нечистъ е, той цѣлъ цѣленичекъ въ грѣхове лежи. Душа, заложена въ дългове: кждѣто пилъ не платилъ, кждѣто ялъ ни аспра далъ, по цѣлъ день скиташе изъ полята, говореше на людетѣ за нови богъ, глупакъ, бездѣлникъ и дързостникъ; казваше, че въ неговата душа живѣлъ този Богъ . . хи . . хи . . хи . .

Я дай го тукъ, чуй архангелъ, въ преизподнята, върху каменна плоча ще го положа, отъ моитѣ легиони ще пратя, да потанцуватъ върху него, да помни кога е казалъ, че Богъ живѣе въ него. А кротки архангелъ още по-по крѣпко прѣгржща душата на бѣдния дриплю, и съ нѣжнитѣ си крилѣ го омилно обгржща и му шепне сладко на ухото: не бой се, брате мой, не ще те дамъ на сатаната! А онзи дърпа грѣшника за ногата съ всички сили . . Но въ свѣтълъ облакъ, великомжченикъ Никола, светия милъ богоизбранъ, повдигна мощна си дѣсница и рѣче „Миръ! — Недавамъ тебе тазъ душа, тя намъ е скжпа!“

Грѣшнкъ е, изрева тъмниятъ, дай го тукъ!

О, не, той праведникъ е нашъ, — поетъ богоизбранъ, той плака на земята много, и катъ молния отлетя къмъ висинитѣ закривайки съ мечъ и ангела и душата на пѣвеца.

И тъй въ нѣжно умиление душа ми радостна лети изъ тѣзъ безкрайни свѣтове съ сълзи сладки тя дълбоко благодари за всичко . .

Забравихъ да опиша за жилищата небесни, що видѣхъ въ невидимия свѣтъ. Водачътъ мой ми каза: че въ тѣхъ бездомници седятъ. Кога, очудена извикахъ, че туй палати сж, що думашъ, вожде мой,

най-свѣтли, най-прѣкрасни; нима тукъ дриплювцитѣ земни, посинѣли отъ студъ, изсъхнали отъ гладъ се свъртатъ? Що думашъ, вожде мой?

Да, тукъ е, тукъ почиватъ вси несрѣтни отъ земята, бездомници и сироти.

И пакъ тъй излеко сложи си ржката на челото ми и въ мигъ — о, чудо! Прѣдъ мене шествие бѣлоснѣжно се проточи отъ нѣжни дѣви. Въ дрехитѣ имъ свѣтѣха слънца, и палми носѣха въ ржцѣтѣ си и пѣеха въ хоръ: „Осанна“

Но не, о, спри ржка, що неумѣло управлявашъ туй перо; немѣйте устни, спри сърце и погледъ мой закрий се ти, азъ слаба съмъ да кажа туй що тамъ видѣхъ и туй що чухъ въ сладкия молитвенъ часъ! И ето слизамъ на земята и виждамъ пакъ ограда отъ акации; а тамъ на друма нѣкой гръмко разговаря: война, война! И пакъ ридающа припадамъ на колѣнѣ и шепна съ ридание: тукъ все война, страдание, а горѣ вѣченъ миръ цари. Елате вси души прѣкрасни въ този тихъ молитвенъ часъ; елате тамъ въ небесата, тамъ миръ е и покой!

ТИ ЩЕ СТАНЕШЪ БОГЪ.

Дѣтето седѣше върху колѣнетѣ на стареца и чакаше обѣщаната приказка. И дълбокъ трепе-рящъ гласъ започна: „Живѣеше на истокъ царь; той бѣше мждрецъ . . На истокъ ли дѣдо, — прѣкъсна дѣтето, тамъ дѣто изгрѣва слънцето, нали? И прѣкраснитѣ очи на дѣтето възторжено чакаха отговоръ. Да, каза старецътъ, тамъ изгрѣва слънцето. То излиза отъ една голѣма блѣстяща рѣка, седмо-цвѣтни сж водитѣ ѝ, и тамъ всѣка сутринь се ражда слънцето. Неговитѣ лжчи багрятъ небето съ трепт-тящи красиви цвѣтове, и когато ние тукъ виждаме джгата на небето, то е само отражение отъ това царство.

Ахъ, дѣдо! — изхълца възторжено дѣтето. Кажи, кажи ми, ако азъ ида и пия отъ тази рѣка, отъ дѣто се струи слънцето, какъвъ ще стана дѣдо? — Ти ще станешъ Богъ, прошепна старецътъ. — Дѣтето спѣше на колѣнетѣ му, унесено въ седмо-цвѣтното небе на истока.

То плуваше въ безкрайно блаженство, и като на сънь нѣкой каза на душата му: „Ти ще станешъ Богъ“.

ЗМИЙНИЧЕ.

Змиитѣ по цѣлъ день скитаха изъ полето: хапѣха кравитѣ, овцетѣ кучетата, промъкваха се до овчаря, правѣха рани на попуканитѣ му нозѣ, отъ които той, клѣтия, умираше въ страшни болки. Това имъ бѣше работа отъ сутринь до вечерь

Една отъ тѣхъ, най-старата, сутринь пълзѣше върху скалата, и се печеше на слънце. До нея растѣха разни цвѣтя: бабина душица, иглика, минзухаръ, синчецъ, теменужчици и маргаритки. Тя обичаше да почива тамъ. Да жуми срѣщу слънцето и да дрѣме по цѣлъ день.

Всѣки день тукъ идваше една пчела и събираше медъ отъ цвѣтята. И вечерь, натежала отъ прашецъ, пълна съ сладъкъ сокъ тежко, тежко съ радостно бръмчене, отлиташе къмъ долината.

Тъй неуморно идваше тукъ работната пчела.

Веднажъ змията се изправи и запита пчелата, какво прави тукъ и защо се завира въ цвѣтята. — Работя, избръмча пчелата и пакъ потъна въ дълбоката чашка на минзухаря. Работя! — заразмисли се усойницата . . Нѣкога тя бѣше чула тази дума отъ

мравкитѣ. Но не можа да ги разбере; а сега тя искаше да разбере. Заклати цвѣтчето и пакъ запита надникналата пчелица: „Но какво работишъ, кажи, азъ искамъ да зная". Пчелата намѣсто отговоръ, изсипа капка медъ прѣдъ нея и избѣга далечъ, да си довърши работата. Змията обиколи капчицата, погледна я недовѣрчиво, страхувайки се отъ нѣкаква отрова; помириса я, но като видѣ лжчитѣ на обичното си слънце въ нея, близна капката и усѣти сладость . .

Ахъ! — каза тя, — тази работа е отлична, по-добра отъ мравкината: тѣ само събиратъ, грабятъ, трупатъ само за тѣхъ си и нищо никому не даватъ. И тѣзи неуморно работятъ, но даватъ толкозъ хубаво нѣщо!

Змията се замисли . .

Ами азъ какво върша? — запита се тя. И сподавена отъ страшнитѣ спомени — какви злини бѣше направила, завъртѣ се около себе си и се шмугна въ дупката си. И дълбоко затжгува тя . .

„Азъ съмъ едно жалко, жалко нищожество! — Азъ виждамъ какъ всичко около менъ се труди и работи, азъ само се припичамъ на слънце и нищо не върша". И за пръвъ пжть змията, старата змия заплака отъ срамъ и угризение. — „Азъ искамъ да стана нѣщо, нѣщо добро, полезно; искамъ да ми се радватъ хората, не да бѣгатъ съ страхъ отъ мене. — Азъ завиждамъ на пчелата".

И тя за послѣденъ пжть видѣ слънцето. Изправи се прѣдъ него и се замоли: „Отъ тебъ слънце искамъ това . ." — И то стана . .

Змията умрѣ, прѣвърна се на пръсть. Въ нея падна сѣме незнамъ отъ дѣ довѣяно. Поникна, изкара дебело сочно стебло, пусна широки листа, и даде цвѣтъ.

Тукъ, веднъжъ дотърча ухапанъ отъ змия овчарь. Въ болка и отчаяние, той откъсна отъ дебелитѣ му сочни листа и залѣпи на раната. Болката утихна, листътъ изсмука отровата — раната оздравѣ.

Овчарьтъ събра сѣмето му, посѣ го у дома си и забрани на дѣцата да не скубятъ „змийничето", защото е божи лѣкъ и славѣше Бога.

О, ДАЙ МИ ЖИВА ВОДА!

Когато измина пѫтекитѣ стръмни на пѫтя трънливъ къмъ Голгота и тамъ ме разпънатъ на кръста и умра въвъ свѣтло страдание, а сетнѣ душа ми възкръсне въ новъ животъ; тогава азъ прося, о, Учителю Великъ, да видя лицето Ти свѣтло, да мина пѫтеката бѣла, къмъ твоя чистъ свѣтълъ прѣстолъ, и тамо глава си да сложа . .

Тогава Ти, невидимъ ела, ела надъ менъ и нѣжно ржката си сложи на челото ми, и дай ми да пия отъ Твоята жива вода, и нивга да не ожеднявамъ.

ОСАННА!

ДРУЖЕ мой, и брате мой, ти който изнемогвашъ и отъ болка едвамъ произнасяшъ молитва, ела съ менъ, азъ ще те поразведа и ще ти разправя за мѣстото на сладката почивка и за Оногова, Който всичко може.

Веднъжъ тукъ мина вдовица. Лицето ѝ бѣше сбърчено както кората на старо дърво. Отъ побѣлѣлитѣ ѝ устни течеше кръвь; отъ очитѣ ѝ гледаше ужасътъ. Тя стоеше надъ невръстния си синъ, прѣбитъ, жалостно треперящъ и кръвь се струеше отъ ранената му глава . .

Напразно тя го миеше на планинския потокъ. Кръвьта безспирно течеше. Дѣтето лежеше на земята, въ лицето му имаше застиналъ ужасъ, а въ очитѣ му смирение и безнадеждность . . Майката топлѣше изстиналитѣ му пръсти и занѣмѣла отъ страхъ, чакаше нѣщо велико . .

И въ този часъ, азъ видѣхъ Него - Великиятъ, видѣхъ Го на кръста шепнещъ: „Отче, прости имъ, тѣ не знаятъ защо пукнаха главата на дѣтето. Нима то, мъничкото можеше да упази толкова голѣмо стадо биволи! Не трѣбваше ли господарьтъ да има

милость? Но Ти прости, Отче мой, прости имъ! Но гласъ единъ му отвѣща: „Мой е дѣлътъ на отмѫщението, Сине мой!“

Изъ пѫтя минаваше дѣвойка, носяща кошница грозде. Весела, засмѣна се спрѣ при тѣхъ; даде имъ грозде, гали ги, плака съ тѣхъ и си отмина по пѫтя. Тогазъ лицето на разпятия просия въ дълбока радостна усмивка, и бѣлитѣ му устни шепнеха: „Великъ си Отче мой, великъ си Ти!“ И слѣзе отъ кръста и се надвѣси надъ умиращото дѣте и вдъхна му животъ. — Вдовицата глѣдаше небето и лицето ѝ сияеше . .

Пакъ ваднажъ изъ гората минаваше бѣдна старица натоварена съ дърва. Сплитаха се старческитѣ ѝ крака, трепереше прѣвития ѝ гръбъ и тъй въ прѣумора падна въ снѣга . . Тѫженъ долете Той — Великиятъ Приятель на страждущитѣ, погали страдалческото ѝ лице и нѣжно ѝ каза: „Жено, тебе думамъ, стани и ходи!“

Тамъ наблизо младъ човѣкъ, върналъ се отъ чужбина, жално стенеше . . У дома не свари той никого Баща, майка — почиваха леденъ сънь. Самотна бѣше душата му и той диреше разтуха . . Той чу тѫжниятъ викъ и се завтече къмъ грохналата жена; вдигна товаръ ѝ и я заведе дома. Тамъ той се запрѣтна та поправи колибата, носеше дърва, вода, оправяше постелката ѝ, купуваше ѝ хлѣбъ, и когато ѝ тя склопи очи, той пакъ затѫгува за сродна душа, милѣеше за сестрица мила — нѣжна сестрица да го обича, да го посрѣща и изпраща. И камъкъ лежеше на сърцето му. Но приятельть на вси що

Го любятъ, го заведе на една нива. Тамъ жънеше дѣвойка. Тя пѣеше, събираше, златнитѣ класове, и пѣсеньта ѝ се носеше далеко изъ долината.

Момъкътъ взе единъ сърпъ и започна да жъне отъ горния край на нивата. И при вечерь, при пурпурния залѣзъ на слънцето, сърповетѣ имъ се кръстосаха и тѣ се видѣха млади, прѣкрасни. И ето, намѣри той своята сестрица; тя — милъ, жадуванъ братъ. И прѣумножи се житото на тѣхната нива. И Спасительтъ ги благослови. Лицето му свѣтеше както слънцето, и пѣеше той тържествующа пѣсень. А сетнѣ дойде до кошаритѣ, кждѣто спѣха онѣзи, които нѣмаха въ свѣта приятели . . Той стоѣше надъ тѣхъ, свѣтълъ и печаленъ. Въ гората се чуваше стѣнанието на безброй страдалци, и вѣтърътъ отнасяше далеко, далеко тѣхнитѣ въздишки.

Сутринь слънцето изгрѣва, образътъ на Великиятъ Животъ се появява и блѣстятъ по трѣвата росни капки — скжпоценнитѣ му сълзи. О, брате мой, знаешъ ли ти, колко често е Той печаленъ? Той води за ржка великитѣ страдалци, обикаля земята и дйри за тѣхъ приютъ. Плахи сж тѣхнитѣ погледи, напукани сж устнитѣ имъ, едвамъ влачатъ тѣлата си отъ студъ и гладъ. Ржцѣ за ржцѣ тѣ вървятъ по пжтищата на живота, шепнейки великото Му обѣщание: „Дойдете при мене всички що се трудите и сте обременѣни, и Азъ ще ви успокоя!“

Слънце, слънце, разтворете се небеса, чуй земя; кажете, кажете що виждате? И цвѣтъ на цвѣтъ разправя, и горското поточе казва на жадната сърна, и птичкитѣ шепнатъ на дръветата — всички раз-

правятъ що сѫ видѣли . . Тѣ видели, че Той иделъ . . Той иделъ на облацитѣ . . Сила голѣма го прѣдхождала и гръмотевици, и землетръси, и затъмнения, — иделъ вече Той! Какъ силно, какъ велико погледътъ Му билъ устрѣменъ къмъ онѣзи, които Го чакали! . . И рѫцѣтѣ си Той разтворилъ прострѣни надъ земята; и тѣзи обятия били голѣми. Тичали при Него онѣзи, бѣднитѣ, измѫчени кръстоносци и се вливали въ бездънното Му прѣпълнено съ любовь сърце . . Той ги прѣгрѫщалъ, галилъ, милвалъ . . Пѣлъ имъ нови пѣсни; за новото небе и новата свѣтла земя; облѣкълъ ги съ бѣли дрехи и ги напоилъ съ жива вода . . Завелъ ги въ голѣмия небесенъ дворъ . . Той Спасительтъ, Той Царьтъ на Истината и Мира . .

Голѣмо, пространно и неизмѣримо било неговото царство. Слънце грѣело отъ лицето Му; и отъ погледа Му извиралъ животъ.

Друже мой, и брате, мой, радвай се! Стани, стани да отидемъ при Царьтъ — Синъ на Бога живаго. И съ цѣлата земя, и всички народи и всички плѣмена; съ слънцето и мѣсеца и звѣздитѣ да извикаме: „Благословенъ Тозъ, Който иде отъ името Господне!

Осанна въ Вишнихъ!“

ВОДИ МЕ НАДЪ БѢЗДНИТѢ!

Дѣтенцето спѣше сложило ржчицата си подъ главата. То сънуваше високи канари и страшни пропасти. Може би, това не бѣха нито канари, нито пропасти, но въ малката му главица тѣ се виждаха ужасни, непрѣодолими бѣздни.

Малкото дѣте стоеше до пропастьта и плачеше — то не познаваше пжтя; какъ можеше да се върне при своята мила мама! Но въ това врѣме дойде мъничко, красивичко момченце и го попита: „Защо плачешъ братче?" — „Изгубихъ пжтя", отвърна разплаканото дѣте. Не бой се, каза красивичкото момченце, азъ ще ти покажа пжтя. Дѣтето довѣрчиво си подаде ржката и двѣтѣ тръгнаха. Ами ти отдѣ знаешъ пжтя, запита дѣтето, тукъ е толкова страшно! Азъ съмъ Исусъ, каза момченцето, азъ показвамъ пжтя на малкитѣ. Ти си Исусъ? Ти си Исусъ? . . Мама ми казваше за Тебе, Ти си добриятъ! . . То прѣгърна свѣтлия си другарь, и прѣзъ сълзи извика: „О Исусе, води ме надъ бѣзднитѣ!"

БЕЛЕЖКИ

КЪМ СНИМКИТЕ

В „ИЗГРЕВЪТ" ТОМ XXVII

Снимка 19

Олга Славчева с приятели от Айтоско на събора на Изгрева през 1942 г.

Първи ред клекнали:
1. Иван Милевски, 2. Верка Милевска, 3. Иринка Милевска,
4. Янка Панайотова Грънчарова от Ямбол.

Втори ред седнали:
5. ……, 6. Колю Киряков от село Вресово, ръководител,
баща на Димитър Киряков, 7. Учителят, 8. Слави Милевски,
9. Велчо Милевски, един от ръководителите в Айтос, 10. Боян Боев.

Трети ред прави:
11. Нанка Драгнева от село Изворище, 12. Иванка Лечева,
13. Петър Лечев от село Вресово, 14. Стойка Ангелова
от село Тополица, 15. Савка Керемидчиева с бялата рокля,
16. Надка Куртева, 17. Марийка Милевска.

Четвърти ред прави:
18. Олга Славчева с бялата блуза, 19. ….., 20. ……, 21. ……,
22. Иванка Ширьонова, 23. Иринка Иванова Бъчварова,
24. Петър Пампоров.

Виж „Изгревът" том XIV, с. 789 /същият текст е и на снимка 15 под № 47/.

Снимка 20

Учителят със сборна група от Ямболско на събора 28 август 1942 г. на Изгрева – София.

Седнали на земята:
1. Савка Керемидчиева (в бяло), 2. Дядо Ради (Ради Танчев),
3. Момичето е дъщеря на Петър Пенков, 4. Радко Радев с
бялата блуза и презрамки, 5. …..

Първи ред седнали:
1. Племенник на Георги Тахчиев, 2. Майката на Георги Тахчиев с бастуна, 3. Каню Велинов със светлото сако, бил е ръководител на Ямболското братство след Тодор Абаджиев, 4. Митко – турчето, 5. Нейчо Георгиев, 6. Тодор Абаджиев с внучката си Бисерка, 7. Учителят, 8. Ради Иванов Дюлгеров – първият ръководител на Ямболското Братство, 9. Тодор Попов с белия костюм, 10. Боян Боев с бялото сако, 11. Димитрина Радева.

Първи ред прави:
1. Георги Тахчиев, 2. Иван Атанасов – цигуларя, 3. Керанка, 4. Зорка Атанасова с костюма, 5. Цвета Георгиева Радева – майка на Радко Радев, 6. Димитрина Абаджиева, жена на Тодор Абаджиев, 7. ……., 8. Стела Марангозова с черната рокля, 9. Недялка Иванова от Сливен, леля на Радко Радев, 10. Ганка, 11. Еленка Петрова, 12. ….., 13. Баба Ирина, 14. Анка Казанджова, 15. Георги Драганов, адвокат с вратовръзката, 16. Паню Славов, 17. Анка, 18. Янка Панайотова Грънчарова, 19. Цанка Екимова.

Върху столовете прави:

1. Жената на Паню Славов, 2. ….., 3. Жената на Петър Пампоров, 4. ……., 5. Олга Славчева с бялата рокля, 6. …….., 7. Йорданка Попова, дъщеря на Тодор Попов – зъболекарка, 8. Марийка Иванова, 9. Паничка Владимирова, 10. Николай Люцканов, 11. Йорданка Христова Колева – жена на Христо Колев, 12. Иванка с бялата блуза и сестра на Керанка, 13. Калиопа, 14. Мария Попова, съпруга на Тодор Попов, 15. Христо Колев с мустачките, 16. Петър Пенков, 17. Кирил Бояджиев, 18. Петър Пампоров.

Виж „Изгревът" том XIV, с. 789, със същият текст за снимка № 16, под номер 48.

Снимка 30

С Учителя при извора „Махабур" – 13.VIII.1931 г.
Изпращане на Учителя заедно с приятелите до София.

Първи ред седнали, отляво надясно:
1. Михаил Краев от Оряхово, 2. Иван Кисьов, 3. Тодор Абаджиев, 4. Васил Константинов, 5. Никола Нанков, 6. Учителят, 7. Катя Зяпкова

с бялата кърпа на главата, 8. ....., 9. Елена Хаджи Григорова, 10. ....., 11. .....

Втори ред:
12. Между Иван Кисьов и Тодор Абаджиев, зад тях е Михаил Иванов, 13. Между Васил Константинов и Никола Нанков, зад тях е Георги Радев, 14. До Учителя в дясно на същия ред е Димитър Сотиров, 15. Между двамата е Георги Константинов, 16. До него е Георги Тахчиев от Ямбол в бяло сако, 17. До него е Михаил Стоицев, 18. До него е Ганка Парлапанова, 19. Мария Златева, 20. Най-отдясно, препасана с колан е Олга Славчева, 21. Над нея, дребният и гърбавият е Петко Русев, 22. Горе, разкрачен с елече е Пеню Ганев.

Виж „Изгревът" том XVII, с. 915, със същия текст № 39.

Снимка 33
Учителят с приятели слизат към лагера, 1939 г.

1. Николай от гр. Пловдив, 2. Петър Пампоров, 3. ....., 4. Весела Несторова, 5. Учителят, 6. Олга Славчева, 7. Васил Харизанов.

Снимка 48
На Рила – 1 август 1932 г.

Седнали:
1. Дора Карастоянова, 2. Йордан Савов, 3. Учителят, 4. Емилия Вилнстон от Рига, 5. Олга Славчева.

Прави:
6. Райна Христова – шивачка, 7. Пеню Ганев, 8. Димитър Цеков с бастуна, 9. Под тях са Драган Попов, 10. Здравка Попова (съпрузи).

Снимка 50
Олга с дългата бяла рокля с приятели.

1. Катя Грива, 2. Буча Бехар, 3. Петра Шелингозова, 4. Олга Славчева, 5. Боян Боев, 6. Стоянка Илиева, 7. Наталия Чакова, 8. Димитрина Антонова, 9. Савка Керемидчиева, 10. Паша Христова, 11. Седнала с пуловера е Елена Андреева.

Снимка 54
Учителят говори на групата.

Пред Него е Мария Тодорова, гледа го усмихната, Николина Балтова, Стоянка Илиева, Боян Боев.

Горе в средата е Олга Славчева с бяла жилетка и шапка.

Снимка 56
Рила – 12 август 1936 г.
Групата тръгва от извора „Ръцете" и се насочва към лагера.

1. Непозната, 2. Олга Славчева с бяла жилетка и носи палтото си, 3. Веса Козарева с бяла плетена шапка, 4. Мария Пончева – сестра на Цветанка Нанкова, 5. Катя Грива, 6. Николина Балтова, 7. Мария Тодорова, 8. Учителя, 9. Пенка Белева.

Пояснение:
За пръв път Учителя слиза при извора „Ръцете" вече напълно оздравял след нанесения Му побой от 4 май 1936 г. и последващата парализа на дясна ръка и десен крак. Всички са радостни и пеят песента на Елена Каназирева „Добре дошъл, добре дошъл Учителю на Любовта".

Виж „Изгревът" том I (1. изд. 1993), с. 561–571 или „Изгревът" том I (2. изд. 2011), с. 655–666 – „Побоя върху Учителя през 1936 г."

Снимка 58
За историята на тази снимка и стрелката „север – юг", виж „Изгревът" том I (2. изд. 2011), с. 810-811 и снимка № 75.

Виж и „Изгревът" том I (1. изд. 1993), с. 474-476 или „Изгревът" том I (2. изд. 2011), с. 562-564 – „Учителят пуска руснаците в България"; „Изгревът" том II, с. 318.

Снимка 59
За историческия камък, който е бил вграден в спиралата, виж в „Изгревът" том III, с. 170-172.
А за историята на спиралата и изгледа, ще видите на тази снимка.

Снимка 61
Бивака на Витоша – 12.08.1936 г.

Прави:
Савка Керемидчиева. Мариана от Латвия.

Седнали:
Цеко Етугов, Елена Андреева, Ганчева, Паша Тодорова - най-отдясно с плетената шапка.

Снимка 62
Бивака на Витоша – 12.08.1936 г.

Изправена, Савка с бялата рокля. Мариана от Латвия, Цеко Етугов в профил, Елена Андреева, Учителят, Симеон Симеонов, Ганчева с плетената шапка. Над Ганчева се подава главата на Паша Тодорова - най-отдясно с плетената шапка.

III
ДУХЪТ НА ИСТИНАТА
В
СЛОВОТО НА ВСЕМИРОВИЯ УЧИТЕЛ БЕИНСА ДУНО
И
ДУХЪТ НА ЗАБЛУЖДЕНИЕТО
В
ДЕЯНИЯТА ЧЕЛОВЕЧЕСКИ

„Ние сме от Бога,
Който познава Бога, нас слуша,
Който не е от Бога, не ни слуша.
От това познаваме Духът на Истината
и Духът на Заблуждението."

I Йоаново послание 4:6

1. ВЪВЕДЕНИЕ ЗА „ПЪТЯТ НА УЧЕНИКА”

1.1. Школата на Учителя Дънов е от 22 години, толкова, колкото е един слънчев цикъл от 22 години. Беше обявено, че ще продължи цели 22 години – от 1922 до 1944 г., което се случи. Тя се затвори със заминаването от Земята на Учителя Дънов на 27 декември 1944 г.

1.2. Пътят на ученика е даден на събора през 1927 г. Всеки ученик от тази Школа, трябва да проучи много добре отпечатаното томче. Преди да започне този събор, целия Изгрев е бил заобиколен от кавалерия, като войниците са били с извадени саби, и са чакали само тръбата да изсвири: „Атака!”, и да се втурнат на поляната и да посечат към 700 български глави. Българи да посечат българи.

Конете са цвилили, подскачали са на два крака, понеже са виждали извадените саби, и са чакали да се втурнат на галоп, така както са били обучавани. А това са бойни коне от българска кавалерия [През рамо са карабините „Манлихер” – немски, с бойни патрони в паласките им].А това е същата обучавана кавалерия, която по време на Първата Световна война на фронта на Добруджа, под командването на генерал Колев, разбива и посича казашката кавалерия. Това е най-големия срам на Русия. А нашите деди, които са участвували в тази сеч, дълго, дълго ни разказваха. А Учителят Дънов каза, че българите не трябваше да воюват срещу Русия, защото са ни освободили от турското робство чрез 200 000 жертви. И благодарение на молитвите и песните на поляната, благодарение на Учителя, Който е бил в стаята Си, благодарение на разумния български офицер, командир на конницата, огледал поляната на Изгрева, разговарял с приятелите и разрешил да продължи събора.

Това е 1927 г.

1.3. Словото на Учителя Дънов е публикувано. То трябва да се изучава и проучава. Не да се чете. Трябва обучение. То е затворено и заключено за обикновеното българско съзнание. Да се отключи, е необходимо да има подходящ център в мозъка, който да е отворен, действуващ, за да може да приеме Словото. Без този център е немислимо. Учителят Дънов много често повтаря, че човек трябва да разработи този център чрез молитва, чрез проучаване на Евангелието, на Библията. Но само при положение, че е подготвен от Небето за това Слово. Иначе е немислимо. Той казва неведнъж следното: „Светлината с години бие, бие, бие върху главата на човека и мозъка му, докато отвори мозъчен център, чрез който да възприема Словото.” Това е закона. А дали е верно това? Ще ви дам пример със себе си.

Аз 10 години съм играл футбол на поляната на Изгрева с брат ми и с децата на Изгрева. Само играех. Виждах, че има дъновисти, които се молят, играят на поляната, четат някакви книжа. И само толкова. Трябваше да преминат тези 10 години, за да може, когато станах на 27 години да ми се отвори този център в мозъка ми за Словото на Учителя.

Разбирате ли какво означава 10 години светлината да бие върху главата и мозъка ви?

1.4. Много е важно откъде си дошел и как си дошел. Кой където е завързан, идва момент, когато го придръпват за въжето и го завързват за

кола. А този кол по време на вършитба се нарича стожер, и на него се навива въжето, за да може конете да овършеят хармана. Човешкият живот е харман!

1.5. По времето на Школата на Учителя, Той разказва, че да има около него слушатели, той лично е платил за тех, за да дойдат при Него. И Той продължава да говори, че за всеки един човек, слезнал на Земята в човешко тяло, има карма и съдба с тези, които са му дали тяло и са го родили. А това са родителите, това са бабите и дедите на 2-та рода, и трябва да плаща техните задължения. Чак, когато се изплати, ще го освободят от кармата.

А като отиват при Учителя за помощ, Той им разрешава кармата за 1-2 години. И ако те имат срок за 20 години, за да си разрешат кармата, то им остават свободни 18 години. И така през тези 18 години те идват на Изгрева при Учителя. И затова Той казва, че е заплатил, че те Го посещават като слушатели.

Онзи, който иска да бъде ръководител и водач, трябва да може да разрешава човешки съдби, за да ги освободи. Иначе е немислимо.

А такива хора няма.

1.6. Човек се ражда много трудно в България. Учителя споделя, че от невидимия свят ги спущат с парашути. Но ако повява северния вятър, то парашутите ги отвяват в Гърция. Ако повява южния вятър, то парашутите ги занасят в Румъния. Ако е източният вятър – то се раждат в Югославия. Но, ако вее западния вятър, то парашутите падат в Черно море и се удавят в него.

После минават 20 години, и новородените в България биват отклонявани и те напускат страната. И тези, които трябва да дойдат на Изгрева при Учителя – не идват!

1.7. И тези, които се родят в България, биват пресрещани от кармичните им врагове, и настъпва разрушението.

Ще ви разкажа как става това. Учителят Дънов разказва: В невидимия свят идва един и пита друг: „Къде е Иван?" – „Няма го. Той умря." – „Как така е умрял? Тука не се умира, а се живее вечно!" – „Умря ти казвам. Умря за нас, но се роди на Земята и сега е в човешко тяло." – „Така ли? Как така ще умира и след това да се ражда, когато той има задължения към мен и не си ги е платил? Разплащане аз чакам. Добре, аз ще слезна на Земята и ще го търся къде се е родил, за да ми се разплати!"

Това е разговорът горе. Но той е верен и горе и долу на Земята. Човек се ражда и после се чуди защо му се случват разни неща. Причината е, че врага го е намерил вече в кое човешко тяло обитава.

Искате пример? Ето го. Аз съм на 4 години. Майка ми е шивачка и ушива някаква рокля точно на разпети четвъртък срещу Великден. Някой ме накара да се покатеря по едни стъпала. Чух му гласа. Покатерих се и в този момент виждам, че идва един и ме бута от стъпалата, и аз падам от 3 метра на земята. И няколко дни бях в безсъзнание. След това майка ми се зарече никога да не шие на разпети четвъртък, защото тогава аз трябваше да загина. Тя смяташе, че това е нейна грешка, че не ме е пазила. А причината бе на друго място, а не бе нейна грешка.

Напротив, врага ми ме откри в кое човешко тяло обитавам, и искаше да ме премахне от този свят на Земята.

1.8. Учителят Дънов казва, че строго са определени онези, които трябва да се родят и да станат служители на Бялото Братство. Случайни хора не могат да дойдат. Това е разбрано. Но, когато дойдат и нямат отворен мозъчен център, не могат да влезнат във връзка със Словото на Учителя. И когато дойдат и ги пресрещнат враговете им. А враговете им са в рода, защото родителите раждат враговете си, за да се разплатят чрез това.

Пример: Моята баба Румяна, на баща ми майка, имаше 4 сина с по 3 внука и то правеше 12 внука. Най-малко над 10 пъти съм слушал от нея това: „Дéца, най-големия душманин на човека са неговите деца." А тя беше неписмена. Откъде ли го знаеше това? Изпатила го е. И го е разбрала.

1.9. В „Откровението", в глава 14, стих 1, се говори, че числото на онези, които са носели името на Агнето, т.е. на Христа и е написано на челата им е 144 000. Това са онези, които са от Бялото Братство на Небето.

А на Земята могат да се родят 1 440 човека. Повече не могат да бъдат. А защо? На 100 човека от Небето, един слиза на Земята. Но тези, които се родят по-късно вятъра ги отвява в съседните страни, а онези, които са в България биват отклонявани. Остават малцина, които могат да изпълнят закона. А кой закон? „В изпълнението волята на Бога е силата на човешката душа." Той обхваща цялата Пентаграма. А докато стигнете до нея, трябва да извървите „Пътят на ученика" от 1927 г.

2. ОБУЧЕНИЕ ЧРЕЗ МАЛКА ХАРМОНИЧНА ГРУПА

2.1. Онзи, който е определен от Небето за Словото на Учителя Дънов, то той слиза и когато му дойде времето чрез годините му, то той се среща с него. За всеки човек е различно и идва по съвсем специфичен начин, различен от другите.

Искате пример? Ето го. Аз се запознах със Словото на Учителя съвсем „случайно при случайни хора". Бях на гости при една поетеса и художничка. Бяха ме завели г-жа Надя Василева и медицинската сестра Димка. Говорим и гледам на масата 2 подвързани томчета със синя обложка. Посочвам с ръка и питам: „Какво е това?" Отговориха ми: „Това са томчета на Петър Дънов." И в този момент над нас слезе син сноп от светлина. Идеше от Небето, преминал през етажите на сградата и се насочи и спря на томчетата. Чух и видях: „Това, което търсиш е точно тези томчета." Чух и видях, но само аз, а онези 3-те жени се разговаряха за други неща. После ги закупих. И започнах да чета. Но още не можех да влезна в Словото. То беше още затворено за мен. А защо ли?

2.2. Бях студент. Една астроложка – Катя Антонова, която бе жена на астролог и бе на 70 години, ми направи хороскопа ми. Тя ми говори и аз записвам всичко. Изведнъж ми каза: „Ти на 27 години си се отворил за духовния свят." И посочва ми планетата Меркурий през къде е минала. И тогава казах: „Точно така!" На 27 години бях на студентски лагер на морето при Варна. Бях на плажа и по едно време ми стана много горещо и аз реших да се прибера в палатката си. Там имаше към 8 легла. Един младеж четеше една черна книга. Аз го запитах: „Какво четеш?" – „Това не е за теб. Няма да те заинтригува." След малко пак го запитах: „Абе дай ми да видя каква е тази книга. Да прочета само два-три реда." Той ми я подаде. Разгърнах я. Пишеше: „Евангелие". Отворих на произволна страница и прочетох

следното: „С каквато мярка мериш, с такава ще те премерят." Направо се ужасих. Върнах му книгата. И като се върнах в София, отидох и си купих тази книга за 1 лев, а това правеше 5 хляба. И се опитах да чета. Но не разбирах нищо. Не бяха ми се отворили очите, както и ума за такава книга.

Изводът е, че трябва да ти дойде времето, за да ти се отворят ума и очите за един друг свят. Той е невидим за обикновеното човешко съзнание.

2.3. Евангелието ми се отвори чак, когато бях на 33 години и лично дедо Влайчо ясновидеца ми подари едно джобно Евангелие през 1969 г. и досега го ползвам. И заради това джобно Евангелие аз направих един том от „Изгревът" – XXIV, за евангелистите – методисти и 5 концерт – рецитала за тех, които направих на компакт-дискове и раздадох безплатно и ги качих на интернет страница: http://www.izgrevat.com. Виж „Изгревът" том XXVI, с. 955-998.

2.4. В „Изгревът" том I от 1993 г., с. 632-672, и том I – второ издание от 2011 г. има отдел „Космогония и Слово на Всемировия Учител Беинса Дуно", с. 730-787.

Този том всеки трябва да прочете 3 пъти. И ако ви се отвори този том за очите, за ушите и за ума ви – тогава ще да можете да го четете. Само при това условие. Иначе ще си загубите времето.

А Космогонията трябва да прочетете 10 пъти, за да се осветите от светлината на „Изгревът" и да ви се пробуди ума и съзнанието.

2.5. В Космогонията е написано точно и ясно кой е Учителят, кой е Мировият Учител и кой е Всемировия Учител. И какво представлява Школата Му и Словото Му. А да го приемете, че това е така, трябва да имате развит и действуващ център в мозъка си. Ето, чета в „Пътят на ученика" от 1927 г. и там на няколко места Учителя говори за различни центрове, които човек трябва да придобие и обяснява къде те се намират и в коя гънка от мозъка ще ги откриете. Връзката се установява от човек на човек чрез мозъка и чрез развитите центрове в него. Виж с. 347-348.

2.6. Учителят пред последователите говори Своята беседа или лекция. Има 3 стенографки, които стенографират. В салона 50-60 човека слушат с отворени тетрадки и моливи, и си записват онова, което им харесва. Беседата е около 1 час, а като се отпечата в томче, са 15-20 страници. А онези, които са слушали и записвали в тетрадките си са около 3-4 страници. Тогава Учителя дава задача, от онова, което са записали да направят резюме на беседата, така следващия път да ги донесат, и ще се прочетат някой от тях. У дома ги правят.

2.7. Донасят ги, четат ги. Учителят вижда, че има и некой неща неразбрани и дообяснява. И затова в някои от томчетата отначало пише: „Чете се резюме от предишната беседа."

А защо това разказвам? Ето защо. Словото се чете лично, строго индивидуално у дома. Прочиташ тези 15-20 страници за 2-3 часа. Прочиташ я още 2 пъти, и тогава ще направиш резюме на беседата, като извадиш 20 изречения на една страница.

2.8. Като се събере групата – 4-5 човека, ще си прочетат резюметата, и могат с тях да дадат някои обяснения.

След заминаването на Учителя, са предлагали няколко сестри да прочетат дадена беседа, и след това пред групата да обясняват какво е искал

да каже Учителя. А защо това ще правят? За да докажат пред другите, че са от онези, които могат да тълкуват Словото. Този опит е правен и веднъж са станали разправии, караници и накрая е бил отхвърлен.

2.9. Учителят накрая преди да Си замине, е казал: „Ще работите чрез малки хармонични групи." А трима човека е най-малката група. После идват на 2 места по 3 човека, е равно на 6 човека. И накрая 3 групи х 3 = 9 човека. Това е крайния размер.

Аз съм проверил и трите групи от 3, от 6 и от 9 човека. И по този начин съм работил по „Изгревът". Така стигнах до „Изгревът" том XXVII.

Стигнах до XXVII том, и съм направил 53 концерт-рецитала, от които 30 сме качили на интернет-страница, и сега сме ги изкарали на компактдискове (CD). Това е до края на 2012 г.

2.10. Молитвите са дадени в „Изгревът" том XI, и е дадено указание, че всеки трябва да си ги препише в тефтерче. Дадена е историята на Антиминса.

2.11. В „Изгревът" том XII е дадено за чернобялата и цветната Пентаграма, и как се работи с тях. Те са направени на плакати и се раздават като безплатни приложения към „Изгревът" том XI, том XII и том XIII.

2.12. Песните ще намерите при тези 53 концерт-рецитали. След всяка опитност следва песен от Учителя.

В „Изгревът" том XXVI от с. 1034-1041 е списъка по теми на тези концерт-рецитали.

Концерт-рециталите през 2010 г. са на с. 962-998.

2.13. Нарядите по време на Школата на Учителя Дънов са дадени в „Изгревът" том XI от с. 710-790 за годините от 1897 г. до 1918 г. А в „Изгревът" том XII, с. 4-240, са нарядите от 1919 г. до 1950 г.

Трябва да ги разучите, за да видите пътят на Школата.

2.14. В „Изгревът" том III, с. 332-345 има отдел „Школата и уставите". В том I от 1993 г., с. 541-550 накрая е дадена историята на „Писмото"* и почерка на Учителя за текста на тази песен.

За това писмо разказва Елена Андреева в „Изгревът" том I – второ издание, 2011 г. от с. 634-644, както и Нестор Илиев в „Изгревът" том I от 1993 г., с. 513, или второ издание на том I, с. 605. А в „Изгревът" том I – второ издание, 2011 г., е на с. 823-824

2.15. „Школа или Академия?" – виж „Изгревът" том III, с. 345-359.

2.16. „Разрушаването на Изгревът", с. 359-375 от „Изгревът" том III.

2.17. „Братският съвет и Школата на Всемирното Велико Бяло Братство", в „Изгревът" том XV, с. 877-878.

2.18. „Салоните, молитвените домове" – „Изгревът" том XV, с. 878-879.

2.19. „Къде е истинската Паневритмия?", виж „Изгревът" том XXIII, с. 824-891, том XXIV, с. 880-898.

2.20. Историята на Паневритмията бе дадена в 3 последователни концерт-рецитала на **30.09.2006 г.**, **18.11.2006 г.** и **31.03.2007 г.**, извадени на компактдискове и раздадени безплатно на 100 човека. Те са преведени на 6 езика – руски, френски, английски, италиански, испански, немски езици, и са качени на интернет страница: http://www.izgrevat.com.

Към тях е включен архивен филм за Паневритмията, записан от Георги Парлапанов, с музика от Филип Стоицев, както и изпълнение на Паневритмията от Весела Нестерова на английски език.

2.21. Последните години след 1989 г. се набляга на Паневритмията и чрез нея някои смятат, че ще заинтересуват българите, както и българите в чужбина. Правят се опити да я покажат на чужденците. Всички опити досега са несполучливи, понеже онези, които преподават Паневритмията, не знаят историята на Паневритмията. Няма откъде да я знаят. А тя е публикувана в „Изгревът", но те са против него.

Отричат го. И воюват срещу него.

Ето защо аз преведох тези 3 концерт-рецитала на 6 езика. Те не са за българите в чужбина, защото тези концерти са прехвърлени на компакт-дискове и раздадени в 100 броя безплатно, но са качени и на интернет-страницата http://www.izgrevat.com. Те са за българите тук в страната ни.

А преводите? Те са за чужденците от тези 6 езика, които в бъдеще време ще потърсят Паневритмията.

2.22. Преди 10 години ми разказваха един много добър случай, който е станал в САЩ. В Ню Йорк има много българи, и около 60 човека всека неделя играят Паневритмия. До тук добре. Но някой решават да поканят американци и да им покажат какво е Паневритмия. До тук добре. Поканват 3 двойки – съпрузи. Българите се подготвят като за пикник, приготвят баници, кексове, безалкохолни напитки, кафе и много други неща. До тук добре. Разпределят се от няколко човека на какви теми всеки един от тях ще изнесе пред американците, за да ги привлекат. До тук добре.

Идва уречения ден. Играят Паневритмия. Американците играят като българите, са прикрепени към тях – мъж американец с българка, жена американка с мъж българин. И така играят. Паневритмията свършва. И тогава 3-те двойки американци приближават до организаторите и казват така: „Благодарим ви! Беше много интересно. Ние си тръгваме и довиждане!" Качват се на колите и си заминават. Всички останали са като гръмнати! Не могат да повярват на очите си. Та нали са направили подготовка като за пикник с ядене, напитки! А 3 човека са си написали на английски и са го научили наизуст какво да говорят, та да ги заинтересоват.

2.23. И до тук всичко добре. А защо ли? Защото те не познават историята на Школата, и не познават етапите. Трябва да си прочетат от „Изгревът" том V, с. 464 – „Американците и добрият човек" и ще видят, че те не могат да приемат Учителя. И да искат не могат, защото нямат органи за това.

2.24. В „Изгревът" том XXIV, с. 610 Весела Нестерова прави преводи на беседи на Учителя на английски език. На с. 631 – „Как да се работи в Америка?" На с. 660 – „Как българин може да си поправи път в Америка?" И накрая Учителя разрешава този въпрос така: „В бъдеще чужденците ще дойдат в България, ще научат български език и сами ще си проучават Словото, и то на български език."

И те трябва да си превеждат.

2.25. До тук през 2013 г. чрез „Изгревът" том XXVI са дадени част от етапите на Школата. Без да ги проучите и да ги възприемете, не може да влезнете в нея. Говоря за вътрешната Школа. Небесните врати на тази Школа се отварят само от Духът, Който управлява тази Школа. Аз съм направил 53

концерт-рецитала от 2001 г., и съм виждал как на тези концерти се отварят тези небесни врати и слиза като манна небесна Словото и музиката, като храна за техните души.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ ЕДНОЛИЧНО

3.1. След заминаването на Учителя Дънов от Земята на 27.XII.1944 г., то на следващия ден след погребението на тялото Му, се избира Върховен Братски съвет от 7 човека пожизнено. Определен е просветен съвет, който трябва да се грижи за продължаването на Школата. Ето тук е най-голямото заблуждение. Школата е вече закрита, защото го няма Онзи, Който да я ръководи. Духът го няма. Има го Словото, но Духът го няма в Словото, защото то е заключено за вашите очи и уши. Аз лично съм го проверил, че това е точно така.

3.2. Изпращат се наряди и послания в провинцията, за да се продължи работата. Опитват се да продължат работата на Общия клас в сряда, в петък на Младежкия клас, както в неделя в 5 часа на Утринни слова и беседите от 10 часа. Един излиза и чете, а останалите слушат. Възстановяват се съветите на Учителя да се правят резюмета от всеки човек, както и работа по зададените теми.

3.3. Минава време и се вижда, че на посочените дни идват 20-30 човека и Симеон Симеонов чете от беседата и им свири на цигулка песните на Учителя. Това го виждаме по направените снимки от онова време. Намаляват посетителите.

3.4. Преминават още много години в борби за ръководство, което предизвиква процеса през 1957/1958 г. и затваряне на Изгрева. Днес го няма и може да си го прочетете в „Изгревът" том I – второ издание, 2011 г. от Елена Андреева на с. 701-708.

3.5. Настоящето изложение е направено да се посочи как може да работи онзи човек, който иска да се ползува от Словото на Учителя Дънов.

Първото условие е, че трябва да му дойде времето за това.

Второ условие е да му се отворят очите, ушите и да се пробуди съзнанието му за Словото на Учителя. Виж Евангелие от Лука, гл. 24, ст. 45. („Тогава им отвори ума, за да разбират Писанията")

Трето условие – да се предпази да не влиза в разни групировки, защото ще бъде отклонен, като тръгне по погрешна посока и ще си загуби от годините за които е роден в България.

Четвърто условие – Проучаване на „Изгревът" и изучаване на Словото на Учителя Дънов. Отначало ще прочете „Сила и живот", първите 5 серии в които Учителя споменава, че там са дадени основните начала на Учението Му. Същото положение е и в „Изгревът", първите 5 тома. Без тях няма да може да тръгнете по пътя за Школата Му.

Пето условие – Да ви се отвори центъра в мозъка за Словото на Учителя Дънов, както и друг център за „Изгревът". Без тях не може да направите крачка напред. А тази крачка ще изучите в „Пътят на ученика" – съборни беседи от 1927 г.

Само този том може да ви отвори очите и умът за Школата на Учителя Дънов.

3.6. Основното правило е изучаване на Словото на Учителя строго самостоятелно. Човек сяда, чете и проучава. Не може да слушаш друг да ти чете и да прокарва Словото на Бога през своето човешко съзнание, и да слушаш от него променено Слово.

Аз лично мога да чета, но не мога да слушам друг да ми чете. В мене нещо въстава срещу този човек.

3.7. Прочиташ няколко пъти беседата и се опитваш да правиш резюме. Изваждаш на една страница най-важните окултни закони, които в момента твоето съзнание подбира, след това го написваш на лист хартия и може да го прочетеш, когато се събирате като група за работа по Словото на Учителя.

Тази работна група може да бъде от 3 човека, от 6 или от 9 човека. Повече от това не е разрешено.

3.8. Обикновено Учителя Дънов е давал теми, по които всеки може да напише 10 изречения. Тези теми са такива, че той няма откъде да прочете за тях, единствено може да ги извади и изтегли от своето подсъзнание. Това е едно знание, което е съхранено в него от предишните му прераждания на Земята.

3.9. Работи чрез онези центрове, които са отворени в мозъка му. А това е поезия, музика, изпълнение и творчество, художник и всички застъпени дарби, които човек има и развива. За тези хора трябва да се създаде среда, за да могат да представят своето творчество. В моите концерт-рецитали аз съм качил на сцената много музиканти – певци и инструменталисти. А от фотографите на Школата правим изложба от техните снимки. Слово, музика и снимки – беше изумително за мен и за тях. Чрез тях влизаш във вътрешната Школа.

3.10. Необходимо е да се **намери форма за общение на душите към Школата** на Учителя чрез Словото Му и музиката Му.

В момента това е единствената форма, която съществува и е допусната от Небето.

Представяме случаи от живота на Школата чрез Словото, и след това са изпълнения на песните на Учителя. А изложбата е от снимки с големина 30/40 см., по 40 броя за всеки концерт.

И това представляват концерт-рециталите.

3.11. Още на времето апостол Павел споделя един много важен окултен закон. А това е как той е проповядвал. В Посланието до Римляните в глава 15, стих 19 казва, че е проповедвал с 3 неща: с чудеса, знамения и със Святия Дух. Пристъпва към един болен, полага ръцете си на него и той оздравява. Това е чудото. После полага ръцете си на друг – също оздравява, но едновременно слиза от Небето във вид на сноп светлина, осветява всички, влиза в тях и те вече са в общение със Святия Дух и с Христовия Дух.

3.12. Сборът на тези случки дават цялата поредица от знамения. А Христос споменава, че ще изпрати Святия Дух и ще им припомни всичко онова, което той е говорил. И така са написани 4-те Евангелия. И така апостол Павел е говорил чрез Святия Дух и е проповедвал Христовото Слово.

3.13. В Школата на Учителя се получава същото. Стотици, хиляди човека са търсели медицинска помощ за лечение. За всеки човек лечението

е различно, но всички са оживявали. Това е важното. А като се съберат тези хиляди случки, те дават знамението за човеците земни. А Христовия Дух се излива чрез Неговото Слово, което е отпечатано на български език за българите.

3.14. А пътят на Школата на Учителя Дънов е написана в поредицата „Изгревът".

Всичко е написано и отпечатано.

И българите вече не могат да се оправдаят, че не знаят. Има го! Отпечатано е! И да са го чели.

Оправдание не може да има за нито един българин.

3.15. А противниците на Учителя Дънов са мнозина и то още от самото начало. Първите противници се оказват неговите последователи. Как така? Ето как. В томчето „Новият човек", Неделни беседи, издание на ИК „Жануа" 98 с оранжев цвят на корицата по програмата на „Изгревът", виж том XVI, с. 891-893.

А в беседата от 13 март 1921 г., с. 23 четем следното: „Знаете ли, че тези, които са ме **най-много обичали, най-големите пакости са ми правили**, а онези, които най-много **са ме мразили и най-голямото добро са ми направили**. Ходих из България и най-голямото добро ми направиха комунистите. А свещениците говорят най-големи лъжи против мен, пращат шпиони, за да ме шпионират.

Защо трябва шпиони да дохождат? Нека дойдат направо до мен. Аз казвам: Ако България приеме моето Учение, ще стане велика, отхвърли ли го, ще пропадне.

Това Учение е за всички, а не само за България."

3.16. А най-големи противници на Учителя Дънов се явяват т.н. Негови последователи. Ето Олга Славчева в „Изгревът" том XXVI, с. 423 разказва от 27 август 1928 г.: „На Изгрев изникнаха палатки, дървени къщички – създаде се едно малко селище. „Издъно" се мята нашия кораб – някои напускат Школата. Други като **зли вълци вият из кошарата**, а трети с лицемерно равнодушие продължават да **играят ролята на „ученици"**. Всичко построено у нас досега се чупи, къртн, потъва в неизвестност. И всеки се спасява както може. Някога Христос запрети на бурята, и тя спря. Сега Учителят „не запрещава", върви между нас мълчалив, строг, непроницаем. Всеки е свободен да избере един от пътищата на кръстопътя. Решителен миг за учениците.

Някои честолюбиви недоволници, които не можаха да прокарат тук своите идеи и не постигнаха своите въжделения, се **опълчиха против Учителя и взеха оръжието на гонители**. Те правят тайни засади и плетат интриги. Учителят мълчи, наблюдава и нищо не казва. Остава всекиго свободен сам да определи пътя си, сам да закрепи своите убеждения."

Тези неща са публикувани за през 1928 г. А през 1926 г. властите забраняват събора на Изгрева. През 1927 г. също го забраняват. През 1928 г. – пълна възбрана. Така че това го е имало по времето на Школата на Учителя от 1922 – 1944 г. Това гонение продължава от 1945 – 1989 г. по време на комунизма. Това гонение продължава и днес, но чрез други форми. И утре ще го има.

Затова тези етапи трябва да се знаят, за да не се заблудят онези, които ще станат последователи на това Учение. Иначе ще бъдат отклонени тотално.

3.17. И така „Пътят на ученика" е даден на събора през 1927 г. Пътят на Школата е даден в поредицата „Изгревът" от том I – XXVII.

А как може да се осъществява контакта на душите на последователите на Учителя?

Първо чрез Словото Му.

Второ чрез песните Му.

Трето чрез Паневритмията Му.

3.18. Пътят на Школата, която е III Завет на Бога е предаден в поредицата „Изгревът".

Малките хармонични групи, които ще работят, могат да правят **общение като души** на този етап единствено като посетители на концерт-рециталите, или като слушат от компакт-дискове тези 30 концерт-рецитала, или да се включат на интернет страница http://www.izgrevat.com и да слушат.

За всеки концерт ние изпращаме покани и отзад отбелязваме какво сме качили на нашата интернет страница.

3.19. Обикновено изпращам по 100 писма за град София и 100 писма за провинцията. Купувам 200 плика, залепвам 200 марки, надписвам адресите на 200 плика, вкарвам в тях покани за концерта, залепвам ги и отивам в Централната поща и ги пускам.

Само подписите на 200 писма ми отнемат 3 дни. Не мислете, че е много лесно! Най-трудното идва, че когато написвам адреса до дадено лице, аз се свързвам по въздуха с него, и веднага от него идва онова, което мисли за мен и какво чувства за мен. А това е **една огнена вълна**, на която човек трудно може да издържи!

Много е просто – взимаш едно огледало и се оглеждаш в него. Образът пред тебе в огледалото се явява по същия начин пред тебе, но чрез различните очи на онези, на които си написал писмата.

4. ДРЪВЧЕТАТА НА ИЗГРЕВА
по разказ на Олга Славчева
виж „Изгревът", том 1. 2. изд. 2011, с. 101.

Учителят нареди да се насадят плодни дръвчета. Изкопаха дупките и засадиха дръвчетата. След 2 дни дръвчетата ги нямаше. Бяха извадени от селяните на Слатина, да си ги засадят по техните дворове. Казаха на Учителя. – „Е, нали пак ще ги посадят тези дръвчета. Но това показва, че тук трябва да има хора."

На Изгрева изникнаха палатки и малки дървени къщички. Създаде се малко селище. Но какво се случваше? Материалът изчезваше през нощта. Всичко построено през деня се чупеше. Онова, което бе закопано се къртеше и изчезваше. Докладваха на Учителя. Той наблюдава, вижда всичко, но мълчи.

Строг и непроницаем. Някога Христос заповяда на бурята да спре и тя спря. Но сега Учителя не запрещава, оставя ги свободни, всеки да избере на кръстопътя своя път. И какво стана ли?

Първо: Някои честолюбиви недоволници, които не можеха да прокарат тук своите идеи, изведнъж се опълчиха срещу Учителя и взеха оръжието на гонителя. Създадоха своите групи и с тях се опитваха да отклоняват онези, които вървяха с Учителя.

Второ: Новосъздадените групи със своите водачи започнаха да правят тайни засади и да плетат интриги.

Целта им бе разрушението. И наистина сполучваха.

Учителят мълчи, наблюдава и нищо не казва. Остава всекиго свободен сам да определи пътя си, сам да закрепи своите убеждения.

Трето: Понеже част от живота си бяха провели в това общество, знаеха за някои грешки на т.н. последователи на Учителя Дънов, то започнаха да разказват на журналистите в града, които с охота ги публикуваха. Накрая се явиха онези, които им заплатиха за това. Имената им ще намерите в някогашните вестници. Те са сложени и не са укрити.

Имаше всичко. А защо? Тук беше Раят за човешките души и Адът на човешкото отклонение.

Вие чели ли сте онези вестници с нападките срещу Учителя? Ще дойде това време да си ги прочетете. Те важат и за днес и за утре.

Молете се да стане в това време, докато сте живи на Земята, за да узнаете истината за това време. Нали е казано: „Истината ще ви направи свободни."

А сега сте роби на лъжата.

5. ЧЕШМАТА НА ДИАНА БАД. ЗАДАЧАТА СЪС СТОМНИТЕ И РАЗРУШЕНИЕТО*

по разказ на Олга Славчева, виж „Изгревът", том 26, с. 711-713.

Учителят реши да се събере водата, що капеше от брега отсам Ловния парк - чешмица да стане, да има вода за хора и за добитъка. Започна се строежа с изградени камъни, стегнати с мазилка и цимент, откъдето водата събрана протече през поставения железен чучур. Водата изтичаше в циментово коритце. Площадката бе постлана с красиви червени и сиви плочи за дренаж.

Открихме на две места също такива изворчета, изградихме с камъни и замазахме с цимент.

Започна да идва жаден добитък. Вода на Изгрева нямаше тогава, нито наоколо.

След като се свърши с красивата чешма, Учителят даде чудна задача. Задача с изпотяване. Всеки си избра по 2 стомни. От първия ден излизаш с 2 стомни, вторият ден по два пъти, и изпиваш една чаша гореща вода. Така до десетия ден. Задължително къпане по два пъти.

Пълним стомните, занасяме ги до поляната и с тях поливаме посадените плодни дръвчета. И така до 10 ден.

И там в гъсталака видяхме в черното расо владиката Стефан. Косата му къдрава, брадата също. Очите му черни и светкат, светкат! Светкавици излизат от тях, насочени към нас.

Но ето от него излезе заповедта за разрухата. Първо счупиха и разхвърлиха копките с цветята при входа. Второ, затрупаха със земя басейна за добитъка. Трето, извадиха всички мозаечни плочи. Четвърто, яви се дебела бодлива тел, която преграждa чешмата. Пето, счупиха чучура, разрушиха коритото.

Казаха всичко на Учителя. Той каза: „Нали над 500 човека направиха задачата със стомничките. Това е важното."

И после добави: „Вие сте свидетели кой разрушава България, и ще видите и проверите каква е нейната съдба."

И проверихме го както трябва.

Така се отвори пътя за идването на комунистите на власт, и дойде тяхното време.

Българите започнаха да си учат чрез тях ненаучените си уроци.

6. ПЛАЧЪТ НА ВЕЛИКИЯ УЧИТЕЛ

По времето на Школата на Учителя Дънов всеки четвъртък са провеждали екскурзии до Бивака на Витоша. Сутрин са тръгвали в 6 часа и пеш до Симеоново. Пристигали са за 2 часа, и от Симеоново полека-лека с почивки за 2-3 часа са до Бивака. С Учителя са вървели и възрастни братя и сестри и са правили и по-дълги почивки.

На Бивака са към 10.30 часа. Там ги чака запален огън и чайници с гореща вода. След като се изпива по едно канче с топла вода, се развързват връзопите и всеки изважда по нещо за закуска. Поднасят на Учителя и на бялата покривка пред Него е претрупано с лакомства. Започват обикновени приказки, като всеки един си е подготвил някой въпрос, който трябва да зададе при подходящ случай.

За тази случка, която разказвам, така се случва, че са около 15 човека, повечето възрастни приятели. Изведнъж на поляната изненадващо пристигат към 15 младежи. Насочват се към Учителя, поздравяват Го и на глас започват да разказват какви ли не щеш неща. Едни от тях говорят за Розенкройцерите в Америка, че там е Великият Учител. Други говорят за теософите, за Ани Безант. Ледбитер, Блаватска, и че Учителят е дошел в лицето на Кришна Мурти.

Трети говорят, че на изток са Великите Учители, и че живеят на Хималаите. Четвърти твърдят, че истинското знание може да дойде само от Изтока, защото древните цивилизации там пазят скрижалите на Познанието.

Учителят седи, пред Него е канчето с топлата вода. Около Него са възрастните приятели и слушат какво говорят тия младежи. Преди много, много години, преди 40 години, когато са били млади, са чели такива книги за такива неща, но сега седят при Учителя и слушат само Неговите Слова.

Учителят е строг. Поглежда ги и казва: „Слушайте какво, онова, което твърдите не е точно така. А защо ли? Великият Учител днес е пред вас и седи на тази земя пред приятелите."

Но онези като в един глас се обаждат: „О-хо! О-хоо! – Великият Учител не може да се роди в България и да седи пред нас. Той може да се роди само във велика страна на Изток."

Учителят започва да повтаря: „Аз съм Великия Учител. Аз съм Великия Учител." А онези започват високо да говорят, дори го заглушават, че Великия Учител е на Хималаите.

Учителят продължава да говори: „Аз съм Великия Учител." Повтаря го много пъти, и накрая Се разплаква. И започва да плаче.

Онези младежи обръщат гръб и тръгват по една от пътеките на Витоша, нагоре, нагоре, за да стигнат до не знам къде си.

Приятелите са стреснати от чутото и видяното.

По едно време Учителят казва: „Рекох, аз ще ви напусна. Не искам да живея тук в тази мръсотия в този народ. Тръгвам Си!"

Учителят става и полека-лека Си тръгва надолу по пътеката за града. Приятелите седят и не знаят какво да кажат. Минава така около 10 минути. Изведнъж един извиква: „Ставайте да догоним Учителя и да си го върнем тук."

Всички стават и започват да тичат по пътеката надолу. Сестрите са с дълги поли до глезените. Те се спъват от тях, падат на ръце, разраняват ги и ожулват си колената. Стават и със сълзи на очи търчат надолу колкото могат. Братята също бързат, тичат, помагат на сестрите. Някои от тях също падат на колена. Търчат и плачат: „Не ни оставяй тук Учителю."

На едно 500 метра, те виждат, че Учителя е седнал и ги чака. Всеки, който пристъпва към Него, пада на колене, поставя си ръцете на земята и започват да се молят и плачат: „Не ни оставяй тук Учителю. Ние сме загубени без Тебе. Не искаме никого освен Теб!"

Това продължава доста дълго време, повече от 10-15 минути. Накрая Учителят става и Се връща на Бивака. Сяда на мястото и до края не продумва дума. Мълчи. След един час тръгват за София, но цялото време Той мълчи. А при другите изкачвания Го отрупват с въпроси, на които Той отговаря. Пристигат на Изгрева. Цяла седмица Учителят мълчи, не говори с никого. Накрая тези братя и сестри с окървавените още лакти и ожулени колене отиват при Него и Го молят, че искат да слушат Словото Му.

На следващия ден Той подновява да говори Словото на Бога.

Идва време, когато Учителят Си заминава от този свят на Изгрева. Минава известно време и изведнъж се явяват към десетина човека към 50 години. Преди 30 години са били на двадесет години. Решават да създадат Младежки клас на Изгрева. Събират към 30-40 човека. Създават си план и всеки един от тях приготвя по 1-2 теми, които чете пред събралите се младежи. Другите около тях ги оглеждат и припознават в техните лица онези младежи, които навремето отхвърлиха Учителя на Бивака, и заради които Учителя бе плакал. Разпознават ги. А това са някои от останалите още живи, онези с разкървавените ръце и лакти и ожулените колене. Готви се жестока борба на Изгрева.

И точно в този момент Онзи, Който владее целия Всемир, натиска Небесния бутон, явяват се пред него Божествените служители, чуват нареждането Му и за секунди тези ангели небесни влизат в главите на българските управници, и те издават закон, чрез който забраняват всички младежки организации на партиите и на обществените също. Остава само РМС – Работническия Младежки Съюз на комунистите. Разтури се на Изгрева и т.н. Младежки окултен клас, ръководен от онези, които навремето отхвърлиха Учителя.

Всички надават вой и обвиняват комунистите за тяхната диктатура: „Господи, криво ли се молихме, или ти криво ни разбра?"

Десетилетия след този ден аз слушах техните обвинения.

Но срещнах един, който бе видял и чул всичко и ми го разказа. Това бе Георги Йорданов. Виж „Изгревът" том VII, с. 65-124.

От мен толкова.

7. СЪБОРЪТ ПРЕЗ 1926 г. С КРОСНО НА СЪБОР

През 1926 г. министър председател на България е Андрей Ляпчев, който е македонец по произход и който е обещал да управлява „со кротце и со благо" и с малко кютек. А това е бой с тояги до умирачка.

Подава се молба до правителството и то разрешава събора в София. Съобщава се на приятелите, че на 22 август е събора на Бялото Братство. Те правят постъпки пред полицията и те им дават картончета и написват имената им, да послужи като открит лист. Пътуват с влаковете до София. На гарата ги пресреща полиция и проверяват, който има картончета ще го връщат обратно, кой откъде е дошел. Такова е нареждането от властта.

Сутринта, които предварително са дошли на Изгрева, са разпънали палатки. Стават в 4 часа и отиват на ул. „Оборище" 14 в града и сядат в салона. След първото Слово на Учителя в 8 часа те отиват отново на Изгрева, където в 11 часа ще се открие събора. Учителят отива на ул. „Опълченска" 66. После се качват на файтон и тръгват за Изгрева. С него е Методи Константинов. Приятели пресрещат файтона и съобщават, че полицията е блокирала гарата, както и на Изгрева е изпратена войска, и никого не пускат.

Учителят с поглед нарежда на Методи и той тичешком отива в дома на Андрей Ляпчев, заварва го и съобщава за блокадата. Той се връща, вдига телефона и отменя забраната. А той е едновременно министър на вътрешните работи. Заповедта е дадена и войниците напускат Изгрева.

Остават двама войници с 2 коня, пушки с патрондаши и саби да охраняват Изгрева.

А в София е имало една полувоенна организация на Родозащитниците, които са искали да разтурят събора и са били приготвили тояги за това.

Учителят пристига на Изгрева с файтон. Той слиза. Войниците застават мирно с пушки „За почест". След това се оттеглят.

Най-чудното е, че Донка Илиева тръгва от село Козаре, Карнобатско с кросно, с 2 торби прежда, за да може да изтъче плат. На кросното се навива

преждата, за да се тъче. Всички са се смеели, че отива на събор с кросно. Но като виждат една селянка, че носи през рамо кросно и 2 торби с прежда, полицията от гарата я пропускат. С файтон пристига на Изгрева. Блокада от войската я пропуска да влезе в Изгрева, защото пред тях е застанала селянка, на рамо носи кросно за стан и 2 торби с прежда.

Така кросното е станало пропуск, за да пристигне на събор на Изгрева.

Заради това кросно всички са се подигравали във влака.

След обед идва градоначалника на София, качен на кон, за да проси извинение, че била станала някаква грешка.

А всички знаеха, че е нямало никаква грешка.

Снимките от събора 1926 г., който е на гола поляна, ще намерите в „Изгревът" том XXV, снимки от №51 до 64, които ще покажем на концерт-рецитала на 27 април 2013 г.

Случаят е добре описан.

А присмехулниците от влака към Донка и нейното кросно, току що слезнали от влака, били върнати обратно от полицията. Всеки е трябвало да се върне оттам, откъдето е дошъл. Това е било решението на властта.

Но и решение на Небето към присмехулниците.

8. СЪБОРЪТ ПРЕЗ 1927 ГОДИНА НА ИЗГРЕВА

През 1926 г. на мястото, наречено Баучер се построява една малка стая, в която да се слагат посудата и казаните от събора 1926 г. Но Учителят пожелава да се премести да живее в нея и престоява там през зимата на 1926/1927 г.

През пролетта на 1927 г. започва строежа на салона. А през лятото на 1927 г. през месец август в него Учителят чете беседите си. На снимките от тогава се вижда, че Учителят е вътре в салона, но няма още прозорци.

За всеки събор се иска разрешение от властите. Но слухът, че там на Баучер се строи салон и църква за дъновистите, вбесява църковниците и властите, и те изпращат войска да разгони събора. Една заран рано от към гората се зачува тропот на конница. Кавалерийските бойни ескадрони обикалят Изгрева от всички страни по всички бойни правила. През клоните на боровете се виждат блестящите саби, извадени да посечат главите на дъновистите.

Молитвите и гимнастиките бяха свършени. Учителят Се беше някъде прибрал. Братята и сестрите се събират в центъра на поляната и продължават да пеят „Напред да ходим смело", „Братство, единство", „Ний сме славейчета горски".

Редиците на ескадроните стояха с извадени саби, готови за сеч. Конете потропваха нетърпеливо и от време на време цвилеха. Негодуваха, че стоят и махат с опашки.

Полицейският началник, заобиколен от охрана влезе на поляната, оглеждаше всички. Те бяха много добре облечени, а не са голи, както му бяха казали.

Започват разговори с него от сестрите. Вижда, че това са интелигентни българки, а те повечето бяха учителки по селата и градовете. Започва разговора с Начо Петров, който дълги години е бил заместник кмет на гр. София. Обясняват му подробно всичко.

Полицейският началник слуша внимателно, оглежда всичко, разхожда се по поляната и я оглежда като военен, че няма нищо страшно, което ще възпламени София и държавата.

Накрая се обръща и казва: „Аз се убедих, че вие сте мирни, кротки граждани и ще ходатайствувам на началниците ми повече да не ви се пречи на събора. Довиждане!"

Изведнъж отекна мощен хор „Братство, Единство", което стресна полицаите.

Началникът се качи на коня си, даде знак, тръбата изсвири „отбой", и ескадроните се построиха в редици и напуснаха Изгрева.

На този събор Учителят даде „Пътят на ученика", че човек трябва да направи връзка с Бога и да усили тази връзка между Божията мисъл и човешката душа.

Най-важното бе, че българи бяха извадили саби да посечат главите на други българи, понеже трети българи ги бяха обвинили, че са дъновисти и рушители на държавата.

Тия българи имат ли право на държава и на бъдеще? Отговорете си.

Снимките от събора на Изгрева от 1927 г. са представени на концерт-рецитала на 27 април 2013 г.

9. ЗАБРАНА НА СЪБОРА ПРЕЗ 1928 г.

Младежкият събор от 8-9 юли 1928 г. доведе много младежи. Чуха се много реферати. Учителят също говори. Това се разчуло в града и властите и църквата са обезпокоени, че дъновистите много добре се организират и напредват.

По това време през месец юли е подадена молба до властите да разрешат събора през месец август 1928 г. Но властите умуват какво да правят. Накрая взимат решение да забранят изобщо съборите на Изгрева. По разказа на Олга Славчева в т. 26, с. 414–415:

Денят е 27 юли 1928 г., петък. Учителят е тъй мрачен. Тъмен облак застава върху слънчевото Му лице. Всички изтръпваме. Доближаваме се до Него.

Чуваме строгия Му глас, който посича въздуха около нас: **„Българи груби и присмехулници, варварски народ, дебелоглави и зли човеци!"**

Той продължава да говори, погледът Му е заканителен и гледа над нас, над главите ни. Той вижда и говори на онези от тъмнината, които управляват страната. Към тях е тази закана!

„Горко ви българи, присмехулници и зли!" Как трепери гласът Му. Всеки нерв по лицето Му трепти от възмущение и скръб.

„Простаци, по-страшни и от еврейския народ!" – Гърми гласът Му.

Знаех, че думите Му не са празни и ще има драматична развръзка.

На 19 август 1928 г. съборът е забранен. Въоръжена стража на софийската гара, взе им багажа и ги върна по села и градове с обратните влакове. Понеже са били раздадени в провинцията от полицията картончета, проверяваха, и който имаше такива, ги връщаха обратно.

Властта постъпи с тях като с разбойници. Те бяха въоръжени с бойни патрони и карабини и с препасани саби.

Иначе щяло кръв да се лее и глави да паднат.

На софиянци също не е било разрешено да се качват на Изгрева. Имало е охрана и блокада от полицията.

Учителят е бил в града, но дошъл след 3 дни, когато вдигнали блокадата. Неделната беседа е преустановена, понеже е била за гражданството, чиито достъп бил забранен."

Изводът е, че ученика трябва да знае как да работи при благоприятни и неблагоприятни условия.

А за онези, които забраняваха съборите на Бялото Братство дойде възмездието от Небето.

Учителят пусна руснаците в България през 1944 г., и Червената армия на СССР нахлу в страната. Учителят предаде властта на комунистите за следващите 45 години – от 1944 г. до 1989 г.

Бичът Божий бе предаден в техните ръце.

А ние с очите си видяхме как действа Бичът Божий и какво представлява Божието възмездие!

10. ПАВЛОВАТА КЛЕТВА
по записки на Олга Славчева
виж "Изгревът ...", т. 26, с. 703-708.

Учителят даде една задача на Младежкия клас 1922 г. Тя е следната: да раздадеш каквито пари имаш на бедните и да отидеш да работиш при непознати хора. Все ще се намериш някаква работа, поне ще те нахранят.

Речено и сторено. В „Деянията" апостол Павел казва, че всички свои нужди е заплащал с труда си.

И така, Олга Славчева върви и разпитва къща след къща да свърши някаква работа. Отказват. Накрая една възрастна жена й казва, че са бежанци от Солун, гърците ги подгонили. Те били заможни, но оставили всичко, за да спасят живота си. Олга съобщава, че може да шие, и то без пари. Жената разказва, че общината им дала шаечен плат за палтенца на двете им деца, но нямат пари за шиене. Олга изважда сантиметъра от джоба си, взима мерка на двете деца, разрезва с ножицата плата, и за няколко дни ушива палтенца и блузи.

Старата жена непрекъснато е повтаряла: „Господ пак е дошел на Земята, и ни споходи!" Дошли и други жени да видят чудо невиждано, някой да работи без пари! По това време жените разговаряли, че някого от техните познати го е хванала Павловата клетва. Олга е разпитала какво значи „Павловата клетва". И те разказали следното:

Някога в Солун е живял апостол Павел, плел е рогозки, и с труд си е изкарвал хляба. Живял край града, знаят в коя махала му е била къщата. Живял край града с дълга коса и брада и проповедвал Христа. Но уличните деца дюдюкали след него и го замервали с камъни. Но те били научени от възрастните. После го хванали, че го били, плювали го, нападали го с лоши думи, а той все търпял и търпял. Веднъж толкова много го били, че го умъртвили и го захвърлили в боклука край града.

И накрая извикал: „Добро да не видите солунски деца!" И от тогава солунските деца все боледуват и в нищо не им върви. И всяка година няколко от тях умират.

Но апостол Павел пак веднъж дошел в града и отново започнал да говори за Христа, Когото видял с очите си. В I Послание до Солунците в глава 1, ст. 5 говори, че са проповядвали не само с думи, но и със сила и със Святия Дух. Така че всички са разбирали какво означава живия Христос. Онези, които са проповядвали, са също пострадали и опозорени от чужденци, но също и от своите сънародници.

Гонението идва от едно и също място.

Възмездието идва също от едно и също място, за да възстанови Божията Правда.

Благовестието, благата вест за Учението на живия Христос се носи от Христовия Дух.

Задачата е дадена в „Изгревът" том XXVI, с 705-708.

11. НАДГРОБНАТА ПЛОЧА НА БЪЛГАРИЯ

Учителят Дънов говори в една от Своите беседи, че апостол Павел е бил Божий пратеник да разпространява Христовото учение между езичниците. И в град Солун от македонците той е претърпял най-големите гонения, бит с тояги и изхвърлен на бунището.

И затова македонците правят съдба с Небето и с Христа. И че тяхната съдба ще бъде жестока, защото хулата срещу Святият Дух и Христа няма да се прости никому и никога. Затова македонците имат тежка карма оттогава, и до днес не могат да си я изплатят. **Ето защо, стойте надалече от македонците**.

Учителят Дънов посъветвал навремето цар Фердинанд чрез генералшата Мария Стоянова, че трябва да работи за автономност на Македония. Той бива посъветван още за Междусъюзническата война 1912-1913 г. да не напада съюзниците си. Не послуша и се дойде до **I национална катастрофа**.

През 1915-1918 г. бива предупреден да пази неутралитет и да не воюва, но не послушал. Така се дойде до **II национална катастрофа**. В навечерието на детронацията се изпраща до Учителя пратеник, и моли Учителя какво да прави.

Отговорът бил: „Да си иде."

Българските управници не слушаха думите на Учителя. Те воюваха срещу Него. И смятаха, че трябва да приобщят Македония към България. А решението на Небето, изказано от Учителя Дънов бе: „Македония –

пълна автономност." А какво означава това, всеки може да си го прочете в книгите.

Поради непослушанието на българските управници към думите на Учителя и дошлите заради тях две национални катастрофи, то Той изрече следното решение: **„Македония ще бъде надгробната плоча на България."**

Това е решението на Всемировия Учител на Вселената – Беинса Дуно.

В „Деяния" на апостолите в глава 16, стих 9-40, апостол Павел разказва, че народът на Филипе в ст. 22-23 се вдигнали срещу тях, закарали ги на градските съдии, които разкъсали дрехите им и заповядват да ги бият с тояги и ги хвърлили в тъмница. След като цяла нощ са се молели Павел и Сила, става голямо земетресение, отварят се всички врати, оковите им падат, защото Ангелът Господен, Комуто се молеха, ги освобождава. Отиват в Солун и проповядват в юдейските синагоги. И от там ги подгонват (глава 17, ст. 5-14). Но, понеже хулеха Павел, той отърси дрехите си и каза: „Кръвта ви да бъде над главите ви." И от тогава той отиде да проповедва на езичниците. И от тогава кармата на македонците започва да действува.

Вие знаете ли какво е надгробна плоча? Отидете на гробищата, ще видите и ще прочетете какво означава надгробна плоча.

Ето защо ви разказахме тази история, за да я знаят българите. Предишните поколения я провериха, и сами си изкопаха гроба. Сегашните поколения могат да си сложат сами надгробната плоча. Казано ви е. Написано е. Отпечатано е. Имате право на избор. Или послушание към думите на Учителя Дънов, или подчинение на онзи, който прави надгробни плочи.

12. МАКЕДОНЦИТЕ НА ИЗГРЕВА

12.1. Учителят Дънов, когато решил да открие Школата Си, изпраща към 10 писма до българи образовани и с качества, като ги кани да дойдат при Него, за да работят заедно. Всички до един отказали. И се случва както по времето на Христа, когато един цар направил сватба на сина си и поканил сватбарите, но никой не дошел. Тогава наредил да отидат по улиците и пътищата, кръстопътищата и да докарат сиромасите, клосните, хромите и слепите да присъствуват на сватбата.

Виж Матея, гл. 22, ст. 2-14, Лука, гл. 14, ст. 16-24.

12.2. Тук в София се случва същото. Поканените отказват. Но след войните 1912-1913, 1915-1918 г., тук пристигат много българи от Тракия, Мизия, Македония, подгонени от завоевателите и от глада. Така в София идват голямо мнозинство българи от Македония.

В Школата на Учителя те са младежи, които се обучават в училищата и в Университета. Така завършват своето образование.

12.3. След 1945 г. идва нова епоха, при което тези бивши младежи са около 50 години и вече търсят своята изява в Школата на Изгрева. Най-интересното е, че македонците се оказват най-борбени и успяват да се съюзяват. А българите живеят в разногласия със задкулисни игри, и всеки се противопоставя на другия. И забива нож в гърба му.

Аз заварих точно това.

12.4. На 1.I.1945 г. се избира Върховен Братски съвет от 7 човека, пожизнено избрани. В него влиза **Никола Антов**, който е анархист-комунист и оглавява финансовия съвет. А той е чист македонец. Идва времето на борбите, той прави финансов отчет, който никой не приема, поради лични интереси. Тогава той го изпраща на властите. Следва ревизия и погром.

Виж „Изгревът" том IV, с. 214-217 „Белият костюм за белия брат". Тук е обяснено всичко.

Кои са македонците на Изгрева?

Виж „Изгревът" том IV, с. 267-268.

12.5. След 1945 г. започва подготовка за издаване на Песнарка за песните на Учителя. Един от най-ожесточените противници е **Кирил Икономов**. Той е музикант, учител по пеене в гимназията. Той има много публикации за музиката на Учителя в сп. „Житно зърно". Но той е чист македонец. Тези борби са описани от Мария Тодорова в „Изгревът" том I – второ издание, 2011 г. – „Съдба от небето", с. 205-207; „Заръката на Учителя за песните и изпълнение на Неговата воля", с. 208-210.; „Как се защищаваха оригиналите на песните на Учителя?", с. 216-219. Получава се пълен разрив и разединение. Снимки в „Изгревът" том I – второ издание, № 55, 56, 57, 58 за Кирил Икономов.

12.6. **Георги Томалевски** бе писател, македонец от Крушово от рода на т.н. „Крушовска република". Той я описал в две поредни издания. След заминаването на Учителя, той приема, че българите не могат да разберат какво е искал да каже Учителя. Тогава създава група и започва да им преразказва и обяснява на достъпен език какво е искал да каже Учителя Дънов. Става тълкувател на Словото на Учителя. За тези тълкуватели виж „Изгревът" том III, с. 357-359. Той искаше да защити песните на Учителя, но попадна под ударите на македонската група. Виж „Изгревът" том VIII, с. 724-729 – „Духът на Истината и Духът на Плагиатството".

Виж „Изгревът" том I – второ издание, 2011 г., с. 218-219, „Изгревът" том IV, с. 272-273, том XVIII, с. 235-253, снимки № 37, 38, 39, 40. Бележки за него в „Изгревът" том XVIII, с. 839-841.

Той трябваше да напише „Астрология", но не я написа. Това е една от неговите грешки. Написа „Астрономия на народа". Без нея човек не може да изучава астрономия. Тя ще го въведе много добре.

12.7. **Надежда Георгиева Печеникова** – Виж „Изгревът" том VI, с. 471-504, родена от баща македонец от гр. Щип. Съпругът й Жорж Гигов Кьосев е от Македония. Виж с. 501-503. Брат й Славчо Печеников – македонец, виж с. 501-503 и „Изгревът" том V, с. 718-723.

Синът на Надежда Георгиева и Жорж Кьосев, на име Гриша, създава свой текст на Паневритмията. Той е събрал около 20 младежи, обучава ги, те започват при игра в кръга на Паневритмията да пеят неговия текст. И какво се получава? Едни пеят оригиналния текст на Олга Славчева, а другите младежи пеят текста на Гришата. Е, нали знаете как е създадена Паневритмията?

Какво ще кажете на това? Вече към 25 години тези хора пеят неговия текст. Това могат да го направят само македонците, изпратени на Изгрева, за да рушат.

За справка виж „Изгревът" том I – второ издание от 2011 г., с. 250-253 от Мария Тодорова.

12.8. **Елена Андреева** – една от стенографките на Учителя. Елена Андреева е македонка. Виж „Изгревът" том I – второ издание от 2011 г., с. 613-708 и снимки от № 106-128. „Изгревът" том IX, който е за нея, ще намерите всичко останало.

12.9. **Милка Периклиева** е от Македония. Тя участвува при следователите при процеса срещу Братството 1957/58 г. Виж „Изгревът" том III, с. 218-219.

Но когато вижда, че Борис Николов ще бъде осъден, идва и разказва за големия заговор срещу него.

Милка Периклиева получава задача от Учителя Дънов за въвеждане на Паневритмията в българските училища, но всичко се проваля. А защо? Виж „Изгревът" том XXIII, с. 696-733, 734-747, 748-775, 775-791, 792-806.

Бележки на съставителя на „Изгревът" – Вергилий Кръстев, виж на с. 807-823. Снимки на Милка от № 97-104.

12.10. Къде е истинската Паневритмия? С. 824-891 от том XXIII – „Дискусия за Паневритмията", „Изгревът" том XXIV, с. 881-898.

12.11. **Нестор Илиев**

Нестор Илиев е от Македония. Виж „Изгревът" том I – 2. изд. 2011, с. 602-612 и снимки от № 97 до № 104. „Изгревът" том IV, с. 242-284. Той разказа за историята на песента „Писмото" и я изпя, както и други песни от Учителя, и бяха записани.

Изпятите песни от Нестор Илиев, ще бъдат показани, когато ще направим концерт-рецитал по неговите спомени.

12.12. **Михаил Иванов**

Той е роден в с. Магарево, Битолско. Македонец по всички правила. За него е написано много в „Изгревът". Вижте том III, с. 378-379.

В „Изгревът" том XXIII, в който има материал от **д-р Михаил Стоицев** за Михаил Иванов, с. 182-199. А за справка на лъжеучителя Михаил Иванов, виж на с. 199-201, както и с. 202-204 за сабята на турския главнокомандващ. Проучете го добре.

Д-р Иван Жеков, „Изгревът" том XXIII, с. 297-315 за лъжеучителя Михаил Иванов.

След заминаването на Учителя Дънов, се обяви за Учител на Бялото Братство. След 1980 г. се обяви за Миров Учител. След 1990 г. в София се издаде книга в която бе озаглавена, че Михаил Иванов е Мировият Учител на Бялото Братство. Бяха излезнали с предаване по телевизията. Всички ръкопляскаха. И то най-възторжено!

Понеже ги имаше онези, които бяха извършили предателство, но те мълчаха досега. Мълчат и си траят. Искат да се скрият.

А какво представлява той, вижте в „Изгревът" том VII, с. 689-692, където на с. 691 ще прочетете, че при срещата си с ясновидката Ванга в Петрич веднага вика следното: „Аз съм Мировият Учител. Петър не е нищо пред мен. Той е самозванец. Аз съм Мировият Учител." А какъв е отговора на Ванга? Ще си го прочетете. Нарича го лунгур и че е Миров Лъжец. Проверете си го. Виж „Изгревът" том I – второ издание 2011 г., с. 224-226.

12.13. **Асен Арнаудов**, баща му е от село Магарево – Битолско. Най-способният музикант. Виж „Изгревът" том I – второ издание, с. 205-206. На

с. 219 Асен защищава Мария Тодорова, когато вижда оригинала. Тя работи с него, с. 221-222. До тук всичко добре.

Но идва времето, Асен Арнаудов преминава на другата страна срещу Мария Тодорова. Виж с. 260-263, особено на с. 262. Накрая пълен провал! Това става с всички македонци на Изгрева. Има го на много места заснет с Учителя.

Виж „Изгревът" том XVII, снимка №12.

12.14. **Петър Манев** – Виж „Изгревът" том IV, с. 267-268.

Петър Манев е от Охрид – Македония и е внук на възрожденския писател Георги Пърличев, като майка му е дъщеря на Георги Пърличев. Той се занимава с астрология. Неговите статии се публикуват в сп. „Житно зърно" и ние сме ги отпечатали в „Изгревът" том XVIII, с. 162-234. Бележки за Петър Манев виж на с. 836-837. Снимки за Петър Манев от №29 до №35, както в „Изгревът" том XXVI, №58.

Накрая той много съжалява, че не е използувал знанията си по астрология и не го е питал за много неща.

Но нали затова е изпратен в Школата от Небето и има място там, за да си свърши работата като астролог.

12.15. **Симеон Радев**

Това е онзи писател, роден в Ресен, Македония, който написа в 2 тома „Строителите на съвременна България". Учителят лично го извиква и му гледа на ръка и му казва, че неговото място е тук при Него. Но той Му отговаря, че не „му лежи", което означава, че не може да дойде при Него. Виж „Изгревът" том IV, с. 273-274.

Ето вижте, Небето ги изпраща в България, защото е необходим за Школата на Учителя, а той отказва, понеже „не му лежи". И тогава на освободеното място от него идват онези, които са изпратени, за да рушат. Ето това е най-голямото им нарушение. И друг път те не могат да се доближат до Неговата Школа. А тя не е била само на Земята, но тя има разклонения в духовния свят, както и в Божествения свят. А защо ли? Защото я управлява Всемировия Учител на Вселената Беинса Дуно, със светско име Петър Дънов.

12.16. **Анастасия Янакиева**

Тя е също родена в Македония. Тя е една от белите македонци, верни на Учителя. За нея виж „Изгревът" том IV, с. 268, „Изгревът" том V, на с. 590 е разказа на Мария Тодорова за нея. На друго място тя съобщава, че след като майка й я била изгонила от вкъщи, отива при Учителя да се оплаче, и тук Янакиева я прибира у дома за известно време.

За такъв случай съобщава и Олга Славчева в „Изгревът" том XXVI, с. 83, когато я прибира у дома.

В „Изгревът" том IX, с. 166-167 Елена Андреева също споменава много добри неща за нея.

Снимки за нея виж в „Изгревът" том I – второ издание, 2011 г. от № 73 и 74 при строежа на Спиралата.

12.17. **Кръстю Христов**

Кръстю Христов. един от "солунските братя" е македонец.

12.18. Всички македонци, които са работили в България на държавни постове, са работили срещу Учителя Дънов. Пример **Андрей Ляпчев**,

роден в с. Ресен, Македония. От 1926 г. до 1931 г. е министър председател на България и едновременно министър на вътрешните работи.

По неговото управление се спират съборите на Бялото Братство в София, на Изгрева през 1926 г., 1927 г. и 1928 г. Ние ще поместим историята на тези 3 събора.

12.19. Обикновено някои македонци там, където живеят, се обявяват за българи, но като дойдат в България, то те биват обвинявани за македонци.

Това много ги обижда и те са сърдити. А българите се шегуват като казват, че македонците казват: „И тако и вако", т.е. „И така и иначе". Значи тук се раздвояват. Причината е в българите, защото с тех се движи предателския дух, който разрушава всичко. След войните след 1921 г. в България идват много македонски бежанци. Но с тех идват и комитите и четниците, които искат да бъдат хранени, обличани и напоявани. Биват използувани за политически убийства и са всявали ужас, когато тези комити пристигнат в някой град.

И на 19 май 1934 г. Кимон Георгиев и Дамян Велчев правят с помощта на армията държавен преврат, разтурят всички партии и организации, разпуснато е Народното събрание. Разгромява се ВМРО, и четите на македонците са разпуснати и оръжието им е конфискувано. Всички в България въздъхват с облекчение от македонските комити и приемат военната диктатура за спасително зло.

Какви ли не грозни истории съм слушал за македонските комити в България. И съм чувал, че българите си припомнят, че турското управление е било по-добро и по-справедливо от българското след 1878 г.

12.20. След идването на комунистическата власт след 9.IX.1944 г. в България, болшинството от техните ръководители са македонци. В учебниците се пишеше кои са техните бащи, кога са пристигнали като бежанци в България и как се раждат синовете им, за да ръководят управлението на страната. А сега не можеш да намериш и дума за тях. Укриват ги съзнателно, да не се знае.

Георги Димитров и **Васил Коларов** - македонци, като ръководители на Коминтерна (Комунистическия интернационал) създават теорията за македонска нация и разделят България на 3 части: Добруджа, Тракия и Македония. По-късно упражняват насилие върху населението в Южна България да се регистрират като македонци, за да може Пиринския край да премине към Македония, която бе съюзна република на Югославия.

Правиха опита за Балканска Федерация с Югославия, но всичко се разтури, понеже не послушаха думите на Учителя Дънов. Той бе казал, че в тази Балканска Федерация, трябва да влезне Румъния, Югославия и задължително и Гърция. Но това не се спази. И в следващия етап, трябва да се премине към създаване на Европейски Съединени Щати. И днес това се опитват да правят, но няма да се получи, защото прескочиха етапа на Балканската Федерация, посочена от Учителя Дънов.

И днес към 2013 г. Югославия се разпадна. България и Румъния са възпрепятствани да влезнат тотално в Европа. Някой ги спира. А защо ли? Отговорете си.

12.21. Какво е разрешението на българите с македонците? Ще се спазят думите на Учителя – **„Македония – пълна автономност."**

Досега тя се стреми да се закачи за България, за да смуче и да бозае от нейната гръд. Навремето българите когато имаха коза и яре, което непрекъснато иска да бозае, то го отбиваха по следния начин. Слагаха торба върху вимето на козата и то ярето не можеше да бозае, и се отбиваше. И тогава трябваше да пасе трева и шума.

Така също правеха и с овцата, чието агне иска да се отбива, а търси да бозае и суче от овцата. Слагаха й торба на вимето и агнето трябваше да пасе трева. Така го отбиваха.

И сега на македонците трябва да им се сложи такава торба, за да не могат да бозаят и смучат от България.

Те имат два начина да се свържат – с добро и чрез злото.

Сега те използват омразата срещу България. Така се опитват да се докопат до вимето на козата и овцата, за да бозаят и сучат. Но този метод е опорочен. Крадат историята ни, културата ни, просветата на България и си я присвояват за тяхна.

Това е пълен провал. А защо ли?

Учителят казва така: **„Трима евреи правят един арменец, а трима арменци правят един македонец. А трима македонци, трябва да направят един българин.**"

Но и да искат, не могат да го направят. А защо?

12.22. Онези, които спираха съборите на Бялото Братство от 1926-1931 г., бяха македонци. Онези, които управляваха България след 1944 г. бяха македонци. Онези, които разрушиха Изгрева в София след 1944 г. бяха македонци.

Ето защо те си създадоха карма и съдба с Бялото Братство и с Великия Учител, и прошка няма да има.

Хулата срещу Учителят Дънов няма да се прости никому и никога до веки веков.

Амин!

13. САЛОНЪТ И ПОЛЯНАТА НА ИЗГРЕВА

13.1. Историята за закупуване на места в землището на село Слатина и мястото на Баучер е описано подробно в „Изгревът" и няма да се спираме на него. "Изгревът", т. 1. 2. изд. 2011, с. 509, 510-515.

13.2. Строежът на Салона започва 1927 г., като през 1926 г. е построена отделна стаичка, която се прилепва към Салона. „Изгревът", т. 1. 2. изд. 2011, с. 101-102, 111-114.

13.3. „Братските салони и Изгревът" – т. 1. 2. изд. 2011, с. 675-680. Построяване на Изгревът – с. 680-688.

13.4. „Дни и години на драматични развръзки" – „Изгревът", т. 1. 2. изд. 2011, с. 688-700.

13.5. „Къде беше „Изгревът" на Бялото Братство в София?" – „Изгревът", т. 1. 2. изд. 2011, с. 701-708.

13.6. „Дяволът и неговите два крака", „Салоните на Бялото Братство" – „Изгревът", т. 1, 2. изд. 2011, с. 712-714.

13.7. В поредицата „Изгревът" са публикувани много снимки на Изгревът, Салона и поляната, на която играеха Паневритмия.

13.8. Когато се построява Салона, то Учителя нарежда да напишат писмо на 3-те стенографки, и те стават собственици на Салона. През 1947 г., когато новата власт изкарва закон според който човек има право на едно жилище, то се появява затруднение.

Паша Теодорова записва на свое, името къщата си. Савка е починала 1945 г., но майка й Тереза записва своята си къща. Елена Андреева няма нищо и е гола като македонска пушка, то нейния дял от Салона остава на нейно име.

13.9. Държавата одържавява 2/3 от Салона, а 1/3 остава на името на Елена Андреева. И тогава Братството 10 години плаща наем на държавата по 3 000 лева годишно, че ползва Салона. Разбирате ли какво става? Но онези, които са се отказали от Салона, продължават да живеят като духовни сестри. Тогава, през 1960 г. бива изселена Паша от Изгрева, а Елена Андреева през 1961 г. През 1958 г. е процесът срещу Братството и той е вече заключен с катинар.

Така че сами се отказаха от Салона.

13.10. Поляната, на която се играе Паневритмия е с нотариални актове на няколко човека, които също се отчуждават. Виж с. 704 от „Изгревът". Т. 1. 2. изд. 2011. Единствено Начо Петров, който е владеел 3 500 кв.метра, записва това място на своето си име и благодарение на него от 1947 до 1957 г. се играе Паневритмия на неговия дял. Всички го даваха за пример и упрекваха Паша и Савка, че са се отказали от Салона.

Дойде онова време, когато през 1972 г. бе окончателно разрушен заключения Салон с катинар.

13.11. Начо Петров е от старите братя и е бил много прям и откровен. Винаги е носел в джобовете си изрезки с изказване на Учителя по даден въпрос. И когато види, че има отклонение и нарушение, той изважда съответната изрезка и чете. Казва: „Ето какво казва Учителя, а вие правите точно обратното!" И затова не го харесвали, мразели са го, и накрая бива пометен от „Гневът на Мравката". Той получава мозъчен удар на поляната, и след няколко дни умира.

Онзи, който бе запазил поляната, на същата поляна го ликвидираха. Виж „Изгревът" том III, с. 98-100. А негови снимки виж в „Изгревът" том XVI, снимка № 13; том XXII, снимка № 69; том XXIII, снимка № 15.

А тази мравка е била Сийка Динова, която не изтърпяла, пресреща го и му наговорила такива неща, че той получава мозъчен удар и пада на поляната.

13.12. Учителят събира около 10 по-дейни приятели и обяснява, че трябва да се построи един строеж под формата на кръг, като всеки да има по 1 стая и кухня, а отдолу да има помещение, където да упражнява своя си занаят.

Така ще се разреши въпроса с бараките, а това ще бъде за пример на софиянци за братско общежитие. Пари е имало. Всички са слушали и си тръгнали. Но нито един от тях не се съгласил да се натовари с такава организация. И се отказали. Тогава Учителят казал, че ще го даде на такива хора, които ще построят такъв дом.

Днес Изгревът е обграден в Руското посолство с дебела ограда към 10 метра. На мястото, където се е играла Паневритмия, е построена голяма

сграда, дълга към 50 метра и висока от 5-6 етажа. Ето кой изпълни волята на Учителя. Сега минаваме, гледаме високата стена и разни устройства върху нея, и нищо не казваме. А защо? Защото не се знае историята за строежа на Братски дом на Изгрева, който никой не пожела да го построи.

13.13. Учителят остава много пари, които са дарения. Една част се изгарят в печката на дедо Ради, вместо да се раздадат на 100-200 човека на Изгрева, за да ги обменят по време на подмяна на банкнотите. После се раздават пари за съхранение. Едни ги ограбват, втори ги отклоняват, трети ги унищожават. Така постъпват с десятъка за Господа, предаден на Учителя. За тези събития вижте „Изгревът", том III, с. 216-237.

И по този начин сами си отразяха кредита на Школата. Дойде време, Салона бе разрушен, Изгрева бе застроен от чужди посолства, и сега няма никакъв спомен.

Затова бе създаден „Изгревът", за да разкаже за това време.

14. СЪПРОТИВАТА И БОРБАТА СРЕЩУ „ИЗГРЕВЪТ"

14.1. Срещу Програмата на „Изгревът", в една от точките бе да се направят концерт-рецитали по Слово на Учителя и музика на Учителя. Бяха проведени от 1990-1998 г. 20 концерт-рецитала по Слово на Учителя и Негови песни. Сценария се избираше от мен и се предлагаше да се чете по дадени теми.

14.2. От 1998 до 2000 г. за 3 години бяха издадени 59 томчета по оригинала на Учителя, които аз съм съхранявал 30 години. Как са издадени, ще проверите в „Изгревът" том XVI, с. 818-893 и Каталога на беседите е на с. 894-905.

14.3. От 2001 г. до края на 2012 г. са проведени 53 концерт-рецитала по спомени на ученици от Школата на Учителя и музика на Учителя.

След всяка случка следваше подбрана песен. Присъствуваха около 300-350 човека. Това бе публиката на тези концерт-рецитали.

14.4. Подготовката за всеки концерт-рецитал се извършва от мен, изготвяне на сценария, подбора на песните, певците и оркестъра. Изпращаха се покани в писма по пощата. Изобщо, много трудна работа! Явиха се сътрудници, за да помагат. Без тех не може да се проведе нито един концерт. Благодаря им!

14.5. Нападките срещу „Изгревът" започнаха след излизането на I и II том. Бяха качени на 7-те Рилски езера в чували по 100 броя от том I и 100 броя от том II. Първо се опаковат в чували, прекарват се с кашони до спирката на Гюлечица и от там се качват с коне до лагера на 2-то езеро. Слагат се в палатка. И Братският съвет забранява да се покажат и продават.

Те биват върнати обратно в София. Питам: „Защо се подчинихте на Братския съвет? Нали сте музиканти и Учителя е създал песента „Писмото" още в 1923 г., която е срещу уставите и Братските съвети?" – Мълчат. Подчиняват се на другите. А имаше и такива, които не знаеха историята с песента „Писмото".

14.6. След това се пише циркулярно писмо до Братствата в България, и се обявяват срещу „Изгревът". Това е публикувано в том IV, с. 614-645 с

моите отговори. Ще си го проучите много добре! Това важи за вчера, днес и утре.

14.7. На сбирката на ръководителите в Айтос една година наредиха никой да не купува „Изгревът". На следващата година им наредиха да не купуват оригиналното Слово на Учителя. И те изпълняваха всичко.

И предаваха на другите и те им се подчиняваха. И отхвърлиха „Изгревът".

14.8. След това изпращаха по двойки хора, като им заплащаха командировките и вървяха от град на град и говореха срещу „Изгревът". Разбира се, че някои ме уведомяваха, но болшинството мълчаха. А защо? Защото бяха вече отклонени по съвсем друг път.

14.9. На моите концерт-рецитали се противопоставяха по следния начин.

Аз ги правех последната събота от даден месец. Те започваха в 11.00 часа. От 8.30 – 9.30 часа играеха Паневритмия в гората. След това отиваха в т.н. „Бяла къща" и там им четяха беседа. И тя продължаваше до 10.30 часа. И тогава, който искаше да идва на концертите, то идваше, но със закъснение и те ми се точеха един след друг. Това се правеше нарочно, да се наруши реда на концерта и да им се попречи да слушат от самото начало.

14.10. Започнаха да правят в същия ден и в същия час контра мероприятия в София и провинцията, с цел да ги отклонят и в залата да няма посетители.

Но залата бе пълна от други. Питат ме: „При теб ли да дойдем или да отидем при другите?" Отговарям, че всеки се определя сам къде да ходи, кого ще слуша и кому да се подчинява.

14.11. По това време имаше братски хор и, което бе най-интересното, те имаха сбирка точно в 11.00 часа! Правеха го нарочно, да не би някой да дойде на концерта по това време.

Имах една позната и тя имаше приятелка, която бе хористка и я пита: „Защо не дойдеш на концерта?" Отговаря: „Не мога. Има тетрадка и там се пише отсъствие."

Представяте ли си? – Тетрадка с отсъствия!

Това е положението. Няма отърваване от тази тетрадка.

Вързали са ги отвсякъде с дебели въжета. И отвътре и отвън.

14.12. По време на концерта винаги имаше провокатори. Някои говореха помежду си на висок глас. Отивам и им казвам да излезнат вън да говорят. Питам ги: „Кой ви нареди и колко ви платиха, за да пречите?"

Мълчат и ме гледат с презрение.

14.13. Имаше други и то жени, седнали на 1-2 ред, и по време на концерта, и най-демонстративно напускаха с тропане на токчетата си.

Жестока демонстрация, и то по поръчка и срещу заплащане от някого!

14.14. Имаше врата, която непрекъснато при отваряне и затваряне я блъскаха с цел да се чува трясък и да се пречи.

Нарочно и умишлено!

14.15. А вън от салона имаше голямо пространство, и там имаше винаги около 10 човека и разговаряха по между си и на висок глас, нарочно, за да пречат. Дошли, но не влизат в салона. Правят демонстрация. Изпълняват нареждания.

14.16. В момента има заглушители, специални устройства, които заглушават GSM-те на разстояние 30-40 метра. Но ние не разполагаме с тях.

Ние непрекъснато съобщаваме да се изключат тези апарати, защото те звънят и ни се пречи при записите на концерта. Не можем да ги спрем. Звънят.

14.17. От 2012 г. сме в нов салон на Парк-хотел „Москва". Програмата е друга. Имаме голям екран, на който показваме снимки, когато се чете дадена случка. По време на изпълнение на песните – показването на снимките продължава. На концерта от 28 април 2012 г. се правеше контра-мероприятие в Пловдив, където бяха събрани всички ръководители и активисти.

Това е редовното контра-мероприятие срещу моя концерт, за да се отклони и разбие публиката.

14.18. На 24 ноември 2012 г., по време на антракта се приближава един мъж, който въздейства на техническото осигуряване и устройствата блокират. Благодарение на хората, които отговарят за него успяхме да продължим концерта. Този човек е хакер. Това бе хакерска атака и провокация срещу „Изгревът". Той бе изпратен нарочно. Беше му заплатено да ни провали концерта. Но успяхме да възстановим за 15 минути онова, което бяха изтрили. Заредихме отново компютъра и продължихме.

Е, какво ще кажете? Нищо не можете, защото не сте чели „Изгревът", който е пълен с такива предатели. Отначало, та до края, дори до „Изгревът" том XXVII.

Този хакер изобщо не знае какво се пише на главата му!

14.19. Там в тези помещения се слагаха маси и се явяваха онези, които продаваха своите книги. А те бяха противници на „Изгревът". Ако ги изгоня, ще влезнат в салона и ще почнат да викат и да пречат. Оставих ги да си продават книгите. И всеки посетител, който идваше на концерта, те го пресрещаха, говореха му онези неща, че като влезне в салона вече е обран психически и отклонен. А погледите им в очите гледат в празно и вече са обсебени.

Представят им книги, и те трябва да ги купуват. И после си похарчват парите, които са били приготвени за „Изгревът". От 350 посетители се купуват около 20 книги.

14.20. За всеки концерт се правят покани, и се изпращат писма. На 3 пъти за 3 концерта ни отнемат салона на ул. "Чехов" за други мероприятия – и то партийни. Кметът се оправдава, че му са наредили и не може да им откаже.

Но ние знаехме кои бяха онези, които ни спираха концертите и защо!

Знаехме, че това бе провокация срещу нас, замислена от едно и също място. Това е. Друго няма. И мястото го знаем, и хората ги знаем.

14.21. И винаги идваше някой психически разстроен, който се опитваше да ни пречи. И ни пречеха. Опитвахме различни способи да се справим с тях. Но без резултат. Накрая ги оставихме да се проявяват каквито са.

14.22. Убедихме се, че който иска да слуша, ще слуша. Имахме радиоуредба с микрофони и високоговорители. Записвахме всичко. Концертите от 2004 г. до 2012 г. бяха около 30, които направихме на компакт-дискове и ги качихме на интернет страница: http://www.izgrevat.com.

И раздадохме 100 комплекта по 30 CD – безплатно.

Ето така, до края на 2012 г. направихме 53 концерт-рецитала.

Присъствуваха и от двете ложи в салона. Слушаха. Гледаха. И се хранеха душите им. А това бе най-големия успех.

Нахранихме ги! Напук на враговете ни!

Накрая всички бяха доволни и предоволни. Дойдоха гладни, а си отиваха нахранени. Беше невероятно да се види всичко това. Но аз не можех да се радвам на тази гледка, понеже бях смазан и разрушен от противодействията.

15. ЧЛЕНСКАТА КАРТА НА ОЛГА СЛАВЧЕВА ОТ ОБЩЕСТВО БЯЛО БРАТСТВО, ГР. РУСЕ, ЦЕНТРАЛА

15.1. В „Изгревът" том XXVI, който е изцяло за Олга Славчева, на с. 473-474, сме публикували дословно чрез скенер на нейна членска карта от Общество Бяло Братство при централа, гр. Русе от 10.08.1926 г.

15.2. На с. 946 от точка 19 до с. 948, точка 26, сме описали онова, което трябва да се знае за тази членска карта, която има номер 969, и то на 10.08.1926 г.

Това означава, че до 1930 г. са стигнали над 1 000 такива членски карти.

И какво направиха с тези членски карти? Ето какво:

15.3. „Изгревът" том III, с. 332-335 – „Школата на Всемирното Велико Бяло Братство и уставите". Тук е предадена и историята на Писмото. А на с. 392 е публикуван текста на Учителя с Неговия подпис, както и Устава на общество Бяло Братство в гр. Русе, утвърден от 13 юли 1921 г. от Министъра на вътрешните работи с № 1617.

15.4. „Уставът на Русенското Братство" - виж „Изгревът", том III, с. 335-339.

15.5. „Кой извършва регистрацията на духовно общество Бяло Братство?" - виж „Изгревът", том III, с. 339-343.

15.6. „Списък на ръководителите на клоновете на Братствата в страната към 1949 г." - виж „Изгревът", том III, с. 343-345.

Това са имената на онези, които са подписали устава в Айтос, м. април 1949 г. С приетия устав в гр. Айтос през месец април 1949 г. (с. 340), се предизвиква чрез постановление на Министерския съвет № 620 да се затвори на 13 март 1950 г. печатницата на Изгрева, в която от 1945 г. до 1950 г. са отпечатани 51 томчета от Учителя.

15.7. „Школа или Академия?" - виж „Изгревът", том III, с. 345-357.

15.8. „Словото на Учителя и неговото тълкувание от новоизлюпените тълкуватели на Изгрева" - виж „Изгревът", том III, с. 357-359.

15.9. „Разрушаването на Изгрева. Хронология на събитията до 1957 г." - виж „Изгревът" том III, с. 359-363.

15.10. „Изчезването на Изгрева. Хронология на събитията от 1957-1972 г." - виж „Изгревът", с. 363-366.

15.11. „Как Изгревът стана държавен и защо държавата разруши Изгрева?" - виж „Изгревът", том III, с. 367.

15.12. „Мястото на Учителя" - виж „Изгревът", том III, с. 368-369.

15.13. „Как бе запазено мястото на Учителя?" - виж „Изгревът", том III, с. 369-370.

15.14. „Ново посегателство срещу мястото на Учителя" - виж „Изгревът", том III, с. 370-371.

15.15. Какво искахме да докажем с цитираните заглавия?

Това, че представената членска карта на Олга Славчева доказва, че всичко, което сме публикували в представените ви страници в „Изгревът" том III, е вярно!

Така излиза наяве всичко от начало, та до края.

Истината, която може да ви направи свободни!

Амин!

16. ИЗВОДИТЕ

16.1. Това изложение бе направено във връзка с излизането на печат „Изгревът" том XXVI и том XXVII.

16.2. Направен е опит да се публикуват спомените на онези, които бяха в Школата на Учителя от 1922 г. до 1944 г. Описано е как бяха събрани.

16.3. През тези етапи на Школата може да ги проверите в отпечатаното Слово на Учителя Дънов. Всеки трябва да мине през тях.

16.4. Етапът от 1944 г. до 1989 г., равняващ се на 45 човешки години провери живота на всички, които бяха целували ръка на Учителя.

16.5. Понеже периодите вървят през 45 години, то етапите се повтарят последователно. Така периода от 1990 г. в следващите 45 години до 2035 г., ще повтори онова, което е преминало предишното поколение последователи на Учителя Дънов. Ето защо трябва да се познават всички събития. Без тях не можете! Те ще връхлетят върху вас и ще ви удавят. Научете се да плувате.

16.6. Изучаването на „Изгревът" е не само необходимост, но и потребност, защото там е написано онова, което трябва да се знае и помни. Ще се научите да плувате.

Тези етапи ще се повтарят в бъдеще през 45 години. А защо 45 години? Ще си направите справка в „Изгревът" том XXII, с. 459-479, 480-497, 498-544, 545-586, 587-722.

16.7. Затова никой не може да се оправдае, че не знае. Събрано е, написано е, напечатано е.

Но никой не го чете, а го отхвърлят.

Ще си го проверят! - „Глава на Твоето Слово е Истината!"

Всеки ще бъде проверен как изпълнява Думите и Словото на Великия Учител – Беинса Дуно: „В изпълнението Волята на Бога е силата на човешката душа!"

16.8. В „Изгревът" том XXVI на с. 215 е дадено използването на силите на Пентограмата на Бялото Братство.

В „Изгревът" том XII, в който има глава за Пентограмата, с. 761-862, „Употреба на Пентограма" - с. 772 са отбелязани за трите кръга около Пентограмата чрез скрижалите на Христовия Дух. На с. 215 са дадени 3-те кръга, опасващи Пентограмата:

1. Най-външен: „Търсете първом Царството Божие и Неговата Правда и всичко друго ще ви се приложи."

2. Среден кръг: „Бог толкова възлюби света, щото даде Сина Своего, за да не погине всеки, който вярва в Него, но да има живот вечен."

3. Най-вътрешен кръг: „В изпълнението Волята на Бога е силата на човешката душа!"

Как се използват тези 3 скрижала, ще прочетете в „Изгревът" том XII, с. 761-795.

Съдържание
"Изгревът ...", том XXVII

ОЛГА СЛАВЧЕВА
В ПОЕЗИЯ И ДУХ НЕБЕСЕН

Посвещение 3
I. ОЛГА СЛАВЧЕВА В ПОЕЗИЯ И ДУХ НЕБЕСЕН
ПОЕМИ, СТИХОВЕ И ЗАПИСАНИ МИСЛИ..... 6
1. Песента на Божия Дух..... 7
1.1. Еммануил..... 7
1.2. Мелхиседек..... 8
1.3. Асавита..... 10
1.4. Хелмира..... 14
1.5. Еделвайс : 10.08.1928 г..... 17
Приложения:
"Еделвайс" от "Изгревът", том XXVI / Вергилий Кръстев..... 21
Стиховете в поемата / Николай Бояджиев..... 24
2. Химавата..... 25
Приложение:
Речник / съставил Николай Бояджиев..... 100
Писмо на Олга Славчева до Борис Николов 102
Химавата в "Изгревът" / Николай Бояджиев..... 103
3. Школата..... 105
Сканиран документ:
Песен 17 314
Приложения:
Речник / съставил Николай Бояджиев..... 354
Заглавието на поемата : писмо на Николай Бояджиев
до д-р Вергилий Кръстев..... 356
Впечатления от ръкопис / Николай Бояджиев..... 358
4. Превъзмогване : 1921–1948 г. 359
5. Той, същият : 1923–1955 г. 418
6. Социални и общи теми : 1924–1948 г. 462
7. Ел-Шадар : 1956–1957 г. 531
8. Мълчи, не говори! : 1957 г. 539
9. Море : 1957 г. 581
10. Сините скали : 1957 г. 609
11. Лъчите му : 1958 г. 628
12. Размисли: в ръкопис и отпечатани : 1917–1966 г. 648
Сканирани документи
Вървя напред 689
Ментален (умствен) свят..... 690

ПОСЛЕПИС / Вергилий Кръстев..... 692

II. ОЛГА СЛАВЧЕВА ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА Д-Р ВЕРГИЛИЙ КРЪСТЕВ 698
1. Олга Славчева в „Изгревът ...", том XXVI 699
2. Олга Славчева в „Изгревът ...", том XXVII 701
3. Песента на Божия Дух в "Изгревът ..." 703
4. „Химавата" – роман за луната 712
5. Школата / *Николай Бояджиев* 717
6. Бележки към "Школата" 719
7. Бележки към сканираният текст на Песен 17 761
8. „Сутринни лъчи" 763
Сканиран документ:
Славчева, Олга. Сутринни лъчи 767
Казанлък: печ. Гутенберг, 1922. 62 с.
Бележки към снимките 825

III. ДУХЪТ НА ИСТИНАТА В СЛОВОТО НА ВСЕМИРОВИЯ УЧИТЕЛ БЕИНСА ДУНО И ДУХЪТ НА ЗАБЛУЖДЕНИЕТО В ДЕЯНИЯТА ЧЕЛОВЕЧЕСКИ 830
1. Въведение за „Пътят на ученика" 831
2. Обучение чрез малка хармонична група 833
3. Изпълнение еднолично 837
4. Дръвчетата на Изгрева : по разказ на Олга Славчева 840
5. Чешмата на Диана Бад. Задачата със стомните и разрушението : по разказ на Олга Славчева 841
6. Плачът на Великия Учител 842
7. Съборът през 1926 г. С кросно на събор 844
8. Съборът през 1927 г. на Изгрева 845
9. Забрана на събора през 1928 г. 846
10. Павловата клетва : по записки на Олга Славчева 847
11. Надгробната плоча на България 848
12. Македонците на Изгрева 849
13. Салонът и поляната на Изгрева 854
14. Съпротивата и борбата срещу „Изгревът" 856
15. Членската карта на Олга Славчева на общество „Бяло Братство", централа – гр. Русе 859
16. Изводите 860

Съдържание 862

ИЗГРЕВЪТ
на Бялото Братство
пее и свири, учи и живее
Том XXVII

Съставител и редактор
Д-р Вергилий Николов Кръстев

Компютърен набор и коректура
Николай Панчев Бояджиев
от гр. Правец
(с. 7–313, 354–688, 717–718)
Найден Маринов Найденов
от гр. Правец
(с. 7–313, 354–688, 717–718)
Полина Тодорова Петкова
от гр. Видин
(с. 692–716, 719–760, 830–861)

Подреждане и оформление
Ефросина Ангелова-Пенкова

Предпечатна подготовка
Буряна Ангелова Пенкова
Ефросина Антонова Ангелова-Пенкова

Дигитална обработка на илюстративния и снимков материал
Вихър Ангелов Пенков

Издател: "Житен клас", София, 2013
http://www.izgrevat.com

Печатница: СД Симолини, София